

Diuisi ñiooquidλ
utuducami oodamicλdλ

Northern Tepehuan New Testament

Contents

Mataivo ooja istumaasi ivuaadana ΔSuusi Cristo aidΔsi aimΔraitadai tami oidigi daama	1
Marcusi ooja istumaasi ivuaadana ΔSuusi Cristo aidΔsi aimΔraitadai tami oidigi daama.	66
Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo aimΔraitai oidi daama	104
Δ Vuaana ooja istumaasi ivuaadana ΔSuusi Cristo aidΔsi quiaa aimΔraitadai tami oidi daama	171
Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo ojootosadΔ caimΔcai Suusi Cristo tΔvaagiamu	222
Idi oojai ooji Paavora Δvaavoitudadami RoomΔra oidacami	282
Idi ΔraΔragadadΔ oojai ismaacΔdΔ ooji Paavora Δvaavoitudadami CoriintoΔra oidacami	309
Idi ΔragotordadΔ oojai ismaacΔdΔ ooji Paavora Δvaavoitudadami CoriintoΔra oidacami	335
Idi oojai ooji Paavora Δvaavoitudadami GalaasiΔra oidacami	353
Idi oojai ooji Paavora Δvaavoitudadami EfeesiΔra oidacami	363
Idi oojai ooji Paavora Δvaavoitudadami FilipoosiΔra oidacami	373
Idi oojai ooji Paavora Δvaavoitudadami ColoosasiΔra oidacami	380
Idi ΔraΔragadadΔ oojai ismaacΔdΔ ooji Paavora Δvaavoitudadami TesaloniicΔra oidacami	387
Idi ΔragotordadΔ oojai ismaacΔdΔ ooji Paavora Δvaavoitudadami TesaloniicΔra oidacami	393
Idi ΔraΔragadadΔ oojai ismaacΔdΔ ooji Paavora Timoteo	396
Idi ΔragotordadΔ oojai ismaacΔdΔ ooji Paavora Timoteo	404
Idi oojai ooji Paavora Tito	410
Idi oojai ooji Paavora Filemón	414
Idi oojai ΔrJudidífu vaavoitudadami vΔΔtarΔ	416
Idi oojai ooji Santiago Jacocarú cajiudadΔ	438
Idi ΔraΔragadadΔ oojai ismaacΔdΔ ooji Piiduru Δvaavoitudadami vΔΔtarΔ	445
Idi Δraoojai gotordadΔ ismaacΔdΔ ooja Piiduru	453
Idi Δraoojai ΔragadadΔ ismaacΔdΔ ooji Vuaana gΔaduñi vaavoitudadami	458
Idi oojai ooji Vuaana gΔaduñi vaavoitudadami	465
Idi oojai ooji Vuaana gΔaduñi Gaayo	466
Idi oojai ooji Uudasi vaavoitudadami	467
Istumaasi Diuusi tΔaaniicarudΔ ismaacΔdΔ ootoi Suusi Cristo tΔagi ΔVuaana	470

Diuusi ñiooquidλ utuducami oodamicλΔλ

New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan, Northern)

Language: Tepehuan, Northern

Provided by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

c6365f1f-080a-5c2e-ab64-7f6d1e8d1245

ISBN: 978-1-5313-0496-6

**Mataivo ooja istumaasi
ivuaadana aSuusi Cristo aidasi
aimaraitadai tami oidigi daama**

1 Potaaatagiducataidai aLqui aaduñda-
carudA Suusi Cristo ismaacada arca-
jiudada arai Davicaru dai Davicaru arca-
jiudada Avraañicaru.

²Avraañicaru aroogada Isaacaru,
Isaacaru aroogada Jacocar, Jacocar
aroogada Judacaru dai aa ismaacada
maamarai agai. ³Judacaru aroogada
Paaresicaru daida Saaracaru daida
adada Tamara taagiducataidai,
Paaresicaru aroogada Esinomicaru,
Esinomicaru aroogada Aramacaru.

⁴Aramacaru aroogada Aminadabacaru,
Aminadabacaru aroogada Naasonacaru,
Naasonacaru aroogada Salmonacaru,
⁵Salmonacaru aroogada Boosocar
daida adada Raaba taagiducataidai,
Boosocar aroogada Obedicaru
daida adada Ruuta taagiducataidai,
Obedicaru aroogada Isaicaru. ⁶Isaicaru
aroogada arai Davicaru, daida arai
Davicaru aroogada Salomonicaru daida
adada arUriiasicaru oonigada.

⁷Daida Salomonicaru aroogada
Roboamicaru, Roboamicaru aroogada
Aviiasicaru, Aviiasicaru aroogada
Asacaru, ⁸Asacaru aroogada
Josapaatacaru, Josapaatacaru aroogada
Joramacaru, Joramacaru aroogada
Usiasicaru, ⁹Usiasicaru aroogada
Jotamacaru, Jotamacaru aroogada
Acasicaru, Acasicaru aroogada Esequi-
iasicaru, ¹⁰Esequiiasicaru aroogada
Manaseesicaru, Manaseesicaru
aroogada Amonicaru, Amonicaru
aroogada Josiiasicaru, ¹¹Josiiasicaru
aroogada Jeconiasicaru dai aa
ismaacada maamarai agai. Agai
oidacataidai aidasi aragada Babilooni-
ana oidacami divia davalragadana

ajudidíu dai maisapicami vuucai mui
gadavalragamu.

¹²Dai goouiar Jeconiasicaru
aroogada Salatielicaru, Salatieli-
caru aroogada Sorovaveelicaru,

¹³Sorovaveelicaru aroogada
Aviudicaru, Aviudicaru aroogada
Eliaquimicaru, Eliaquimicaru
aroogada Asoracaru, ¹⁴Asoracaru
aroogada Sodocar, Sodocar aroogada
Aquimicaru, Aquimicaru aroogada
Eliudacaru, ¹⁵Eliudacaru aroogada
Eleasaracaru, Eleasaracaru aroogada
Matanacaru, Matanacaru aroogada
Jacocar, ¹⁶Jacocar aroogada Osee
ismaacada arcunada María dai María
adada Suusi ismaacada arCristo.

¹⁷Tami glaagai baivustaama
dan maacova oodami ismaacada
oidacataidai aidasi oidacataidai
Avraañicaru abiaadara asta aidasi
oidacataidai Davicaru uucami tomasi
maivasi apana oidacataidai dai ara
baivustaama dan maacova Davicaru
abiaadara asta aidasi arai Babilooniar
oidacami maisapicami vuucai ajudidíu
Babilooniamu agai maivascatai apana
oidacataidai dai ara baivustaama dan
maacova aida abiaadara asta aidasi
vuusai aCristo, agai maivascatai
apano oidacataidai.

¹⁸Aduucai aradi tai divia Suusi
Cristo: María adada dai casi argancu-
cunamicataidai agai amadu aOsee da-
mos maiquia amapai oidacataidai, taida
María nonoatu guvucadadada Diuus
Ibada. ¹⁹AOsee aramo calli calga tu-
igacami dai maitpaliditadai ismatiagi
aoodami isnonoacataidai aMaría, bai-
oma ipaliditadai agai isastocai dagituagi
sai maisoimaa taatuldana atataana-
damigada. ²⁰Dai aidasi quiaa tatiagi-
toitadai aOsee gomaasi, tai coosigadara

gamaasitu amo Diuusi tlaañicaruda daida itatadai:

—Osee Davicaru cajiudada, maitiduaadicuda vanañi María vaidá argloñiacana, Diuusi Ibaada guvucadadacada viaaca agai agai lali oodami. ²¹ Agai marata agai amo ali galli pai Suusi tala. ASuusi calgacala vuvaida agai oodami soimaascamigadaiñdara ismaacada vaavoitudagi cascada potalgiduca agai agai —astatadai.

²² Aidasi aradui gomaasi aida aradui ismaacada aagai Diuusi galiooquituldiadamigacada saida icaiti:

²³ Amo ali taji nonoatumu dai maratamu amo ali galli dai Emanuel aagadamu oodami.

Ascaiti Diuusi. Emanuel itaiya lididi: Diuusi garlamadu daacana.

²⁴ Dai aidasi nana Osee poduucai idui isducatai aagidi ADiuusi tlaañicaruda, vana agai María. ²⁵ Damos maiabana voo agai asta aidasi marai María. Agai artuucamidara marada tai Suusi tala.

2 ASuusi Beleenara vuusai Judeea davalriara, aidasida ERoodasi arfacatadai ami davalriara. Tai ami Jerusaleenara Judeea davalriara dada chilaqui cacalli. Jerusaleenara sioma muidu oidacami siaa lamapacala Judeea davalriara. ACacalli ismaacada ami dada cal maata naidi siaavugai. Siaalico padara dada cacalli, ² dai gatcacaimi daida icaitimi:

—Vaaco daja aapima judidú ganraíga ismaacada vuusai, naidi aatama siaavugagada cascada dada aatama dai siaa duutuda ragai —ascaiti cacalli.

³ Dai aidasida arai Erodasi maí gomaasi alia duaadimu agai. Agai poliditadai isoidaca agai amai raí siagai camaitataanada agaitadai.

Dai vansi loodami Jerusaleenara oidacami alia duduaadimu ara. Agai poliditadai isatataanadami istutuiditadai isgancocodagi. ⁴ Taida ERoodasi ampagi vansi arapaali baitaguucamigada, lamadu amamaatatuldiadami Diuusi sallicamigada dai tacacai saaco vuusia agaitadai ACristo. ⁵ Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Beleenara tami Judeea davalriara, dai Diuusi ñooquituldiadamigada ooja sai pocaiti Diuusi:

⁶ Ismaacada Beleenara oidaca agai Judeea davalriara aa judidú vaamioma siaa duutuadamu siaa judidú.

Agai saagida vuusia agai amo gal taaanadami.

Dai agai taaanadamu ajudidú.

Ascaiti Diuusi —astatadai agai.

⁷ Taida ERoodasi astocai vaí cacalli ismaacada dada siaalico padara, dai calga tacacai suu duucu gamaasitu asiaavugai. ⁸ Dai gooquiara ootoi ERoodasi cacalli Beleenamu daida itatadai:

—Imivurai dai gaaga lali silañi dai masiascada tagiagi varai dadacai gñaagida nai aana ara maa siaa duutudagi —astatadai ERoodasi.

⁹⁻¹⁰ Potatadai arai taida cacalli iji. Daida asiaavugai ismaacada taa agai vaasquioma mosbaitaqui imaitadai. Taida calquiva asiaavugai daama siaaco daacatadai lali silañi. Dai aidasi cacalli taa asiaavugai alia baiganalli.

¹¹ Dai vaapacacai ami quiyara taa agai lali silañi lamadu adada. Dai gantootonacada guuquiva dai siaa duutuli agai lali silañi dai gooquiara cuupioco agai gancajojoñiga dai oi ooro, dai cubimadali dai mirra. Mirra aramo istumaasi chigian uuvadami.

¹² Dai gooquiara Diuusi aagidi cacalli coosigadara sai camaiimana siaaco

daacatadai ΔEroodasi tai cascada amai vuyamu salli noonora lagi.

—

¹³Dai aidasi canoonora acacalli, amo Diusi taañicaruda gamaasitu coosigadara ΔOsee daida itatadai:

—Vañigini dai vaidacai goali sallañi lamadu godalada voopivurai Ejiipituamu dai momalca avar daraaja asta asalscada ganaagida ana. ΔEroodasi gaaga agai goali sallañi dai muaa lidi —astatadai ΔDiusi taañicaruda.

¹⁴Taida ΔOsee vañi dai tucara vaidacai lali sallañi lamadu adalada Ejiipituamu. ¹⁵Dai anaasi daraaja lagi asta aidasi muu ΔEroodasi. Aidasi poduucai idui lagi poduucai aradi ismaacada aagai Diusi alquioma gñiooquituldiadamigacada dai pocaiti: “Aagidamu ana giñmara sai vuusaiña Ejiipituaiñdara”, ascaiti Diusi.

—

¹⁶Dai aidasi mai ΔEroodasi isyaatagi acacalli alia baamu, dai gatjai codaragai vasi aali ismaacada viaacatadai googo uumigi coidamacoga ismaacada Beleena oidecatadai dai vasi socoli Beleena oidacami. Acacalli sastuduacada caagidi ΔEroodasi sallaquida tatadai lagi asiaavugai dai poduucai lasitu ΔEroodasi sijudidifu raigada ismaacada gaagai lagi cayoga viaacatadai gooca uumigi. Dai cascada gatjai codaragai vasi aali ismaacada viaacatadai googo uumigi coidamacoga. ¹⁷Poduucai aradi ismaacada ooja garaduñicaruru Jeremias Diusi ñiooquituldiadamigada dai poduucai ooja:

¹⁸Muidutai judidíu ooqui suanaada agai muiyapara oidacami. Aooqui suanaada agai gacooditudacai maamarada.

Dai maitipaliadamu aooqui isaa baiñliatudagi.

Cacoimu maamarada cascada. Ascaiti Jeremiasicaru.

¹⁹Dai aidasi camuu ΔEroodasi, tai amo Diusi taañicaruda gamaasitu ΔOsee coosigadara Ejiipitara daida itatadai:

²⁰—Vañigini dai vaidacai goali sallañi lamadu dalada apamu avar iimi gandavlagamu casi atcoi lagi ismaacada muaa aliditadai goali sallañi —astatadai ΔDiusi taañicaruda.

²¹Taida ΔOsee vañi dai vuaa lali sallañi lamadu adalada tami Isireli davlariara. ²²Damos aidasi mai ΔOsee sallaArquelao artlaanadamicatadai Judeera glooga Eroodasi vatarara, duaadicuitadai lagi isimiagi gaamucu, tai coosigadara aagidi Diusi taañicaruda sai Galileeamu iimana. ²³Dai alcai Galileera davlariara Nasareeta oidatu. Aidasi poduucai idui lagi poduucai aradi ismaacada aagai Diusi ñiooquituldiadamigada saida loodami pocaitiada agai saida ΔSuusi arNasareetara oidacami.

—

3 Aida tuigaco oidigana Judea davlariara divia ΔVuaana ismaacada vaponai loodami, ²daida itatadai:

—Ama duucai avar gantatagito dai camaisoimaasi ivuuada casia miaadimi istuigaco Diusi soña agai oodami sai calagacara oidacana —astatadai.

³Idi Vuaana lagi ismaacada aagai ΔDiusi ñiooquituldiadamigada Isafacaru aduucai ooja lagi:

Diusi ootosa agai amo cali sai oidigana gamamaatatuldiña dai poduucai gaaagidamu lagi:

“Caotoma divia agai gartlaanadamiga cascada ama duucai avar

gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada”.

Asduu ooja Isaía.

⁴AVuaana yuucusida cameyu vopodacada duñiscatadai dai givurada ogicada duñiscatadai, dai soosoyi cuaadana AVuaana amadu saivoli.

⁵Vai daivaiña oodami vlassi Judeea davalriaiñdara Jerusaleenaiñdara dai aa amaparacalaiñdara calca aliditai istumaasi aagai AVuaana dai ismaacada miaanai oidacatadai laqui Jordán lara.

⁶Dai ismaacada daanaiña Diuusi sai oigaldana soimaascamigada AVuaana vapaconaiña ami agaa Jordán aquiara.

⁷Damos aidasi taa AVuaana ismuidutai fariseo amadu saduseo daivimi sai agai vapaconana tai agai itatadai:

—Aapima ismaacada daivai tami ansai ganvapaconana lpan ducami coocoyi ismaacada vopooyi siuu duucu camaljidagi vasoi, poliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gantaatatulda agai. Laraga gaaagai issallicada ama duucai gantatagituagi aapima dai camaisoimaasi ivuaadagi.

⁸Calgacalaravar oidaca vai naidiña aa massallicada caama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai.

⁹Dai maitavar povanliada aapima masaida laravraañicaru cajiudadai sai cascada calgacala gannaidi Diuusi. Sallicada anganaagidi sai Diuusi istutuidi isiduiñiagi Avraañicaru cajiudadai asta idi ojoodiaiñdara isipaliadagi.

¹⁰Diuusi cabaigaduu issoimaa taatatuldagi maicalaga tuutiacada lpan duucai amo calli ismaacada guicutai uusi ismaacada maicalagadu iibiada dai mamaidi. Poduucai Diuusi ootosamu loodami ismaacada soimaasi ivueeyi malca siaaco tomastuigaco malcana taí.

¹¹Aana gia suudagicada ganvapaconai sai naidiña aa masai caama duucai

gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Damos divia agai amai ismaacada ganvapacona agai Diuusi Ibaadacada sai ganlamadu daacana Diuusi Ibaada. Dai agai vaa naida agai oodami ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami. Agai vaamioma viaa guvcadagai iñsaana. Aana maitistutuidi silasi istutuidi agai. ¹²Amo calli ismaacada calivai taligi bai tueeyi taligi daida acosada mamaidi. Poduucai iduiña agai agai ismaacada divia agai loodamicada. Ismaacada vaavoitudai agai iimia agai tavaagiamu dai ismaacada maivaavoitudai Diaavora amadu iimia agai agai siaaco tomastuigaco malcana taí —astatadai AVuaana loodami.

¹³Vaida ASuusi Galilea davalri amaadara imitadai dai aayi ami agaa Jordán aquiara siaaco daacatadai AVuaana sai agai vacuaanana.

¹⁴AVuaana maitipalidimi tuucamidara isvacuaanagi daida itatadai agai ASuusi:

—Aanaava agai dai gaaagai pasgiñvacuaanagi. ¿Tuipasi aapi ipalidi isaana gavacuaanagi? —astatadai AVuaana.

¹⁵Damos ASuusi itatadai:

—Casi maiñioocada siooma arcalagai tsiduñiagi istumaasi Diuusi ipalidi —astatadai ASuusi.

Taida AVuaana ipali. ¹⁶Dai aidasi mosvacoi AVuaana ASuusi taida ASuusi vuusai suudagaiñdara. Tai otoma gacupiooco atavaagi taida ASuusi taa Diuusi Ibaada vai tavai siaaco uucami daacatadai agai lpa maasi amo tugu. ¹⁷Tai caidatu amo ñiooqui tavaagiaiñdara daida icaiti:

—Idiavar giñmara nai alia oigadai aana. Dai aana alia baigiñalidi goocada —ascaiti ñiooqui.

4 Taida Diuusi Iblaada vaidacai ΔSusi oidigamu, sabai ΔDiaavora iduiñtuldana amo istumaasi istumaasi Diuusi maitipalidi.

²Daida Suusi maitauu goo coobai tasai dai goo coobai tucagi dai cascada biuugimucata dai. ³Taida ΔDiaavora mi-aadara caquiva siaaco daacata dai ΔSusi naida aliditai sabai iduiñtuldana amo istumaasi istumaasi Diuusi maitipalidi daida itatadai:

—Pasaapi arDiuusi marada di, tlaañiñi goojoodai vai tascali ganaatona —astatadai ΔDiaavora.

⁴Damos ΔSuusi itatadai:

—Diuusi ñiooquidara icaiti: “Maisiu mosaca tascalicada istutuidi oodami isoidacagi, gaaagiava Diuusi ñiooquidara”, ascaiti Diuusi ñiooquidara —astatadai ΔSuusi.

⁵Taida ΔDiaavora vaidacai ΔSuusi Jerusaleenamu dai ami agaa quiuupaigadara ajudidíu daama tasagi, ⁶daida itatadai:

—Pasaapi arDiuusi marada di, tabiaadara matana gaa si tuduida. Pocaiti Diuusi ñiooquidara di:

Diuusi ootosamu gatataañicaruda vaid ganuucaticana.

Sigadaagiadamu agai gannoonovicada pai maisaraana aapi gaa caso amo odiana.

Ascaiti Diuusi ñiooquidara —astatadai ΔDiaavora.

⁷Taida ΔSuusi itatadai:

—Pocaiti ara Diuusi ñiooquidara di: “Maitaaagai pasaaagiadagi Diuusi saida iduuna amo istumaasi mosnada aliditai sabai giduuna”, ascaiti Diuusi ñiooquidara —astatadai ΔSuusi.

⁸Tai apamu ΔDiaavora vaidacai ΔSusi amo gaa tuvidacamu dai abiaadara tataagidi vaasi gagar tataaanadami ismaacada oidaga oidigi daama dai vaasi

oodami ismaacada tlaanai atataaanadami, ⁹daida itatadai:

—Aana angamaquiagi oigaragai pai tlaanada vaasi goovai pasgiñvuidara gatoonacada caquivagi dai giñsaa dutudagi —astatadai ΔDiaavora.

¹⁰Taida ΔSuusi itatadai:

—Imadañi tabiaadara Diaavora, pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Alia si gaaagai issiaa duutuudagi Diuusi dai mosaca agai agiadagi”, ascaiti Diuusi ñiooquidara —astatadai ΔSuusi.

¹¹Taida ΔDiaavora ii abiaadara, tai dada Diuusi tataañicaruda dai nuucagi ΔSuusi.

¹²Aidasi maí ΔSuusi ismaisapicatadai ΔVuaana ii Galilea davalariamu.

¹³Damos camaivii agai Nasareetara baiyoma Capernaumamu ii agai dai malca oidaca agai. Capernauma argaa suudagi ugidiana. Agaa suudagi ugidiana arNepatalicaru davalragadacata dai abaana Nepatalicaru davalragadacata dai arSebulonacaru davalragadacata dai.

¹⁴Aidasi ΔSuusi ii gamucu aida apadi ismaacada ooja Diuusi ñiooquituldiadamigada Isaiacaru daida icaiti:

¹⁵Mui oodami sibaaadara oidacami oidaca agai Galileera

Sebulonacaru davalragadara dai Nepatalicaru

davalragadara agaa suudagi abaana Jordán aquí maigovai.

¹⁶Dai agai maimaatacamú Diuusi ñiooquidai dai alia soimaasi ivuaadamu.

Damos gooquilara caacamu agai istumaasi gamamaatatulda agai acal-gacara vuviaadami dai baiganliadamu agai.

Ascaiti Isaiacaru.

¹⁷Aida abiaadara ΔSuusi potatadaña aoodami:

—Ama duuquiavar gantatagito dai maisoimaasi ivuaada. Casia miaadimi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai cālgacara oidacana —astatadiña ΔSuusi.

¹⁸ ΔSuusi gaa suudagi ugidiamu salli imaitadai Galileeara, dai taa gooca gansilaagama. Amoco Simuñi Piiduru taa gidu, dai agamai Aandaras. Agai arvatopa vuudamicatadai, dai suudara dadaitudai ganvatopa vuicaru. ¹⁹ Taida ΔSuusi itatadai:

—Giñoidávurai nai aana ganmaatatludana masducatai gaagada aapima oodami vaidā giñvaavoitudana —astatadai ΔSuusi.

²⁰ Tai agai otoma anaasi viaa ganvatopa vuicaru dai oí ΔSuusi.

²¹ Dai baitaquiooma taa ΔSuusi lara gooca gansilaagama. Jacovo amadu Vuaana Sevedeo maamarada. Vai amo vaarcu araana daraajatadai amadu oogada dai daraasdi ganvatopa vuicaru. Taida ΔSuusi vai. ²² Tai agai otoma anaasi viaa vaarcu amadu ganooga dai oí ΔSuusi.

²³ ΔSuusi vaasi Galilea davariana aimaraitadai, dai vaasi judidfu quiquiupaigadara gaagidimi isDiuusi soiña agai oodami sai cālgacara oidacana. Vaasi istumaasi gaaagidiña ΔSuusi sallicaada arcaagaducami. Dai Suusi duduaaidimi mui oodami naana maasi cocodagai viaacami. ²⁴ Tai otoma mai vaasi Siria davarara oidacami istumaasi ivuaadana ΔSuusi, dai otoma vuaapi agai ΔSuusi vaasi cococoidada sai duduaaidana tomastuma cocodagai viaacami dai ismaacada maitistutuiditadai isoiñadagi vaidā ΔSuusi duduaaidiña vaascatai dai vuvaitu Diaavora tataañicaruda

oodamiaiñdara. ²⁵ Tai oí mui oodami ΔSuusi Galileeara, dai Decapolis davarara, dai vaasi Judeea davarara Jerusaleenaiñdara dai aa amaparacara, agra aqui Jordán vasoñiomaiñdara.

5 Dai aidasi taa ΔSuusi vaasi loodami, tāsai amo giidiana dai ami daiva. Taida amamaatardamigada ganmpagi ΔSuusi sicoli dai vaasi loodami. ² Vaida ΔSuusi mamaatatuldi daida itatadai:

³—Diuusi cālgacara naidi vaascatai ismaacada maata istagito isDiuusi soiñagi vaidā ivuaada agai istumaasi Diuusi ipalidi. Diuusi soiñamu vai agai ivuaadana istumaasi Diuusi ipalidi.

⁴ Diuusi cālgacara naidi agai ismaacada sivi soigallidi soimaasi ivuaadatai agai Diuusi bai alliatudamu.

⁵ Diuusi cālgacara naidi agai ismaacada maigarducada ganlidi, agai taanadamu oidigi utudira silascada ugitiagi idi oidigi.

⁶ Diuusi cālgacara naidi agai ismaacada sallicaada cālgacara oidacalidi, Diuusi soiña agai agai vai poduucai oidacana.

⁷ Diuusi cālgacara naidi agai ismaacada soiganalidi aacada, Diuusi soigalliadamu agaicada lara.

⁸ Diuusi cālgacara naidi agai ismaacada maisoimaasi ivuaada alidi. Agai Diuusi amadu iimimu.

⁹ Diuusi cālgacara naidi agai ismaacada soicai cocoadami sai camaitancocodaiña. Diuusi gamaamara duucai naijadamu.

¹⁰ Diuusi cālgacara naidi agai ismaacada aa soimaa taatamituldi ivuaadatai agai istumaasi Diuusi ipalidi. Diuusi soiñamu vaidā apiavuaada agai istumaasi Diuusi ipalidi.

¹¹ Diuusi cʌagacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ siʌʌscadʌ ʌoodami gʌnaagiadagi soimaasi ñiooqui dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai mʌsiʌʌscadʌ gʌnyaatagʌdagi, giñvaavoitudaitai aapimʌ. ¹² Dʌmos baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi cʌʌgʌducami tʌvaagiʌrʌ, poduucʌi ʌʌrʌ soimaa taata ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌrʌga dada isaapimʌ.

¹³ Ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ oodami maitipʌliadamu isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ poduucʌi isduucʌi ʌmo oodami maitipʌlidiña iscuaadagi cuaadagai maiyoovicami. Cascadʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Nʌiditai aa iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ poduucʌi ipʌliadamu ʌgai isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ aidʌ gia maisoicʌi aapimʌ oodami dai Diuusi gʌjiaadʌrʌ gʌnviaamu aapimʌ.

¹⁴⁻¹⁶ Aliʌsi ʌrsoiñi cuudagi tucʌrʌ. Poduucʌi ʌʌrʌ aliʌsi ʌrsoiñi aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai vai poduucʌi maatʌna aa isducatai Diuusi ipʌlidi isoidacagi. Vʌʌsi oodami gʌntʌgito nʌidi isaapimʌ ʌrvaavoitudadami. Daidʌ ʌoodami nʌiditai iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

¹⁷ Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ iñsaʌnʌ divia dai maiʌʌgiada iñagai Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ aagidi ʌgai Moseesacʌrʌ dai gʌñiñiooquituldiadamiga, baiyoma divia aʌnʌ dai ʌʌgiada iñagai. ¹⁸ Sʌʌlicadʌ angʌnaagidi sai siʌʌsi uucami cʌaacagi oidigi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi moduucʌi imʌda ʌgai

maitʌviaa ʌgai tomalaachi tomali ʌmo oojai maimaigovai gadaasa ʌgai asta siʌʌscadʌ ʌrʌdui vʌʌsi ismaacʌdʌ viaa siʌrʌduñiagi. ¹⁹ Cascadʌ sioora ʌmapiadʌrʌ viaagi ʌmo istumaasi Diuusi sʌʌlicamigadʌiñdʌrʌ, tomasi ʌgai polidi ismaisi gʌaagai isiduñiagi dai poduucʌi mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucʌi ivuaadana ʌgai maicʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai poduucʌi mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucʌi ivuaadana ʌgai gia cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. ²⁰ Aʌnʌ angʌnaagidi aapimʌ sai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo polidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dʌmos maitʌrvaavoi. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai issʌʌlicadʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi maisiu ʌpʌn duucʌi ʌgai. Dʌmos istʌgʌgitoda aapimʌ ʌpʌn duucʌi ʌgai, Diuusi maitʌnsoiñamu iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ.

²¹ Aapimʌ cajioma mʌsaidʌ itʌtʌdai gʌnʌʌqui aaduñicʌrʌ: “Maitavʌr gacoodada, ismaadutai gamuaagi ʌdudunucami gʌaagai isgʌtʌaaniagi muaaragai ʌgai ʌʌrʌ”. ²² Dʌmos aʌnʌ angʌnaagidi sai tomasioora sioora baamuagi gʌaduñi vui, dai sioora galnaasi ñioocadagi gʌaduñi vui, dai sioora vuuirugami aagadagi gʌaduñi Diuusi soimaa taatatuldamu tomasi gʌnmamaatʌtuldiadamiga maipoduucʌi gʌnmamaatʌtuldiadagi.

²³ Poduucʌi ismaadutai imiagi ʌgʌʌ quiupiamu dai siaa duutuda agadagi Diuusi dai ami tagituagi saidʌ idui ʌmo istumaasi soimaascami gʌaduñi vui vai cascadʌ vui baamucʌgi ʌaduñdʌ, ²⁴ gʌaagai isvuusia ʌgai abiaadʌrʌ dai mʌʌ nʌidagi gʌaduñi dai baiduñiagi

ñiooqui agai amadu. Dai aidā gia apamu imiagi agai agaa quiuupiamu dai ami siaa duutudagi Diuusi.

²⁵ Isamaadutai soimaasi iduñiagi gaaduñi vui vaidā aduñidā vaidaquiaagi dudunucamiara dāmos baiyoma gaaagai isbai duñia agai ñiooqui agai amadu voiyamu vai agai maivaidaquiaagi dudunucamiara vaidā adudunucami taaḡidan tada asandaaru vaidā asandaaru maisagi. ²⁶ Aana gia ganaagidi sai maivuusian tada agai abiaadara asta siāascada gaa namāqui vaasi masiāasi tañiagi.

²⁷ Aapima cajioma sai laqui abiaadara aduucai gaa: “Sai maitaaagai isgoogosi ganducamicagi oodami”. ²⁸ Damos aana anganaagidi sai tomasioora soora galnaasi gantatagitodagi amo ooqui vui tomasi maaasara naidi agai, agai calpan lasi soimaasi ivueeyi isamadu voimudai.

²⁹ Isamaadutai naijadagi amo istumaasi dai gaasida aliadagi siāara ama maasi soimaascami baiyoma gaaagai ismainaijadagi dai Diuusi amadu imiagi dai maisiu adiaavora amadu imiagi. ³⁰ Isamaadutai iduñia aliadagi amo istumaasi soimaascami ganoonovicada baiyoma gaaagai ispolliadagi agai ismainoonova dai Diuusi amadu imiagi dai maisiu adiaavora amadu imiagi. Poduucai aagai asuusi sai oodami camaisoimaasi ivuaadana.

³¹ Laqui aduucai gaaagai ara: “Tomasioora soora dagituagi gaooñiga gaaagai ismaquiagi amo oojai siaaco aagadagi iscadagito”. ³² Damos aana anganaagidi sai isamo cali dagituagi gaooñiga, maiviaacatai istuisida dagituagi, oodami polliadamu islooqui gogoosi gaducami sai cascada

dagito cali dāmos cali arduñida ispoduucai tatagitodagi oodami, dai soora vaanagi amo ooqui dagitobarui agai soimaasi ivueeyi ara.

³³ Aapima cajioma ara masaida itatadai ganlaqui aaduñicarui: “Siāascada amaadutai pocaitiadagi sai maata Diuusi sai sallicada iduñia agai amo istumaasi Diuusi vaatarā aliāsi gaaagai isiduñiagi”. ³⁴ Damos aana anganaagidi sai maitaaagai isaagadagi Diuusi tomastumaasicada. Gaaagai isaagadagi Diuusi mosacaasi siāascada sallicada gaaagadagi dai sai siāascada aagadagi isamo istumaasi arvaavoi maiaagadagi tavaagi maa ca gataana Diuusi cascada, ³⁵ tomali maiaagadagi dāvaarai ami daja Diuusi cascada, tomali Jerusaleena ami gataanaada agai Diuusi garbaitaacamiga cascada. ³⁶ Dai tomali maiaagadagi ganmoomo aapima maitistutuidi istojatudagi siāara tucutudagi tomali amo cuupai. ³⁷ Mosavar cho caitiada siāara ara dai maitarcalagai isvaamioma aagadagi.

³⁸ Aapima cajioma islaqui gaaagai aduucai: “Isamaadutai gagagāviagi gavuji pai camaināada aapi gavujicada adudunucami viaa ispoduucai iduñiagi agaicada ara dai isamaadutai gagagāviagi dai daitudagi gataatamu adudunucami viaa ispoduucai iduñiagi ara agaicada”. ³⁹ Damos aana anganaagidi: Maitaaagai pasvui gasia aapi loomaligami baiyoma isamoco gagagāviagi gavuiivasana dagitoñi vai ajadara gagagana ara. ⁴⁰ Isamoco vaama gacāasagi dai gayaatagadagi gavoopoida aliditai gavaasaraga dagitoñi vai baacaiña gadaan vaasaraga ara. ⁴¹ Isamaadutai gaaagidagi issoiña baalquia aapi cusuvida tomasi

daan duucu uucami soiñañi asta uruunoco uucami. ⁴²Tomasioora sioora gataanadagi amo istumaasi maacañi aapi, dai sioora gataanadagi amo istumaasi tañiuvidicami tañiuvidañi.

⁴³Aapima cajioma lapa sai aduucai glaa laqui: “Oiglaadañi gladuñi dai clladada gasaayu”. ⁴⁴Damos aanl anganaagidi: Oigladavurai gansasayu, cllgavar ñioocada vui lgai ismaacada ganñioquidi, cllgavar ivuuiadiada sioora gancalladadagi, gamamadadavurai lgai vllatarl ismaacada soimaasi ñiooqui gansuuligiadagi dai soimaasi gantaatamituldiadagi. ⁴⁵Poduucal gamaata isaapima armaamarada garooga ismaacada tavaagiara daja. Lgai ootosdi tonoli cllaga tuutiacami dai maicallaga tuutiacami, dai lgai ootosdi duuqui ismaacada siaa duutudai dai ismaacada maisiaa duutudai. ⁴⁶Dai isaapima oigladagi mosaca lgai ismaacada ganoigadai aapima poduucal siaadara ganoidana Diuusi amo istumaasi. Asta maicallaga tuutiacami lapa poduucal ivueeyi di. ⁴⁷Dai isviaatuldiada aapima mosaca ganaaduñi tuma cllaga ivueeyi aapima asta lgai ismaacada maivaavoitudai Diuusi lapa poduucal ivueeyi di. ⁴⁸Cllgavar ivuaada aapima lpan duucal garooga ismaacada tavaagiara daja.

6 Sillascada aapima siaa duutuadagi Diuusi maitavar poduucal ivuaada mosipalidital isgannaajadagi loodami dai cllaga ñioocadagi aapima ganvui, maspovuaada aapima aida gia garooga ismaacada tavaagiara daja maitanoidamu tomali amo istumaasi. ²Cascada masillascada oidiadagi soituutuigami amo istumaasi maitavar

poduucal ivuaada mosipalidital isgannaajadagi oodami poduucal isduucal ivueeyi lgai ismaacada aagaiña amo istumaasi dai ama maasi ivuaadana. Quiquiuupiaral dai cacaayana poduucal ivuaadana lgai sai cllaga ñioocaiña oodami lgai vllatarl. Damos aanl anganaagidi sai lgai ismaacada povuaadagi garooga ismaacada tavaagiara daja maioidamu tomali amo istumaasi. ³Damos masillascada aapima oidiadagi amo istumaasi soituutuigami maitavar poduucal ivuaada ipalidital isgannaajadagi aa. ⁴Dai Diuusi garooga ismaacada naidi mastumaasi ivueeyi lgai ganoidamu amo istumaasi aapima.

⁵Dai masillascada gamamadada aapima, maitavar lpan duucal ivuaada lgai ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi, lgai oojoide isgugucaitai gamamadadagi quiquiuupiaral dai cacaayana sai naidiña loodami. Sallacada anganaagidi sai garooga ismaacada tavaagiara daja maitanoidamu tomali amo istumaasi. ⁶Damos aapima masillascada gamamadadagi iimivurai siaaco maitipu oodami dai gamamadada. Dai Diuusi garooga ismaacada naidi mastumaasi ivueeyi astocai lgai gansoicadamu.

⁷Masillascada gamamadadagi maitavar muiyoco aagada amo istumaasi isduucal ivueeyi lgai ismaacada maivaavoitudai Diuusi dai polidiña lgai sai amomono calca agai alia tavari ñioocaitai lgai tomasi maical. ⁸Maitavar potuutiaca aapima, Diuusi garooga maiquiaa aagidacal aapima abiaadara camaatacana mastumaasi tagito aapima. ⁹Cascada aduquivar gamamadada:

Garooga aapi pasmaacada tavaagiara daja, aatama ipalidi isloodami gasiaa duutuadagi.

¹⁰ Vai otoma ana istuigaco gataaanada agai aapi lagi tami oidigi daama.

Vaida apaduuna pastumaasi aapi ipalidi tami oidigi daama poduucai isduucai apavueeyi tavaagiara.

¹¹ Garsoinaani tatai viaaca aatama cuadagai tasiasi tagito sivi vataara.

¹² Garoigaldani garsoimaascamiga tasmaacada ivueeyi poduucai tasduucai oigaldi aatama agai ismaacada soimaasi garvuididi.

¹³ Maiti dagito isDiaavora garaagiadan taadacagi isidunia aatama soimaasi.

Ca maata aatama isaapi aragaa baitaacacami tavaagiara dai oidi daama tomastuigaco, dai aapi vaamioma viaa guvucadagai tomastuigaco istomali amo amai dai isiasi gaaagai isvasi oodami gasiaa duutuadagi tomastuigaco.

Vasi gomaasi salicada apadunia agai poduucivav gamamadada.

¹⁴ Masaapima oigaldiadagi aa siascada soimaasi ganvuiidiada agai, Diuusi garooga ismaacada tavaagiara daja ganoigaldiadamu aapima gansoimaascamiga ara, ¹⁵ dai masaapima maiogaldiadagi aa aida gia tomali Diuusi garooga maitanoigaldiadamu gansoimaascamiga.

¹⁶ Masiascada aapima gayunandudagi maitavar soigaliadan vuaada aran duucai agai ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi, agai soigaliadan vuaadana sai naidina oodami isyunandui agai. Salicada anganaagidi sai garooga ismaacada tavaagiara daja maioidamu tomali amo istumaasi. ¹⁷ Damos aapima masiascada gayunandudagi

maitaagai massoigaliadan vuaadagi, ¹⁸ vai maimaana oodami masgayunandui. Vai mosaca Diuusi garooga maatacana dai poduucai agai ganoidamu amo istumaasi calgaducami.

¹⁹ Maitaagai istatagitodagi oodami isampaidiadagi mui naana maasi tami oidigi daama siaaco maamarada uugiugai dai siaa gvueeyi istumaasi dai tami siaaco lasivogami vapacai dai galsidi. ²⁰ Baiyoma gaaagai isivuaadagi vasi istumaasi Diuusi ipalidi dai agai maaquimu istumaasi tagito tavaagiara. ²¹⁻²³ Isampaidiada oodami mui naana maasi dai riricutuagi aida gia mostatagitodamu agai ganvustuidaga dai poduucai lagi ganvupuiirumadai dai maisocai aa dai maitistutiadamu istatagitodagi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaada agai. Dai camaitatagitoi istumaasi aagai Diuusi niooquidara dai apiasoimaasi ivuaadana. Baiyoma gaaagai istatagitodagi oodami istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi poduucai gia soicai agai aa.

²⁴ Sioora mostatagitodagi isducatai gamaitacadagi mui tuminsi agai gia maitistutuidi islagiadagi Diuusi.

²⁵ Ganaagidiana maitavar vuam aliada cuadagaicada masmaacada ugia agadagi silpa mastumaasi iia agadagi dai oidacagi, tomali yuucusicada masmaacada ganaada agadagi. Diuusi gandui aapima Diuusi ganmaa iibadagai agai gansoinamu isviaacagi cuadagai dai yuucusi. ²⁶ Naidavurai ujuurugi. Goovai maita asai tomali maita yovai, tomali

maibai tueeyi ganyoova troojara, vai vaascara Diuusi garooga ismaacada tavaagiara daja maacai cuaadagai. Aoodami vaamioma namaga siujuurugi. ²⁷ Cascada maitarsoini isnaana maasi tatagitodagi oodami. Tomali maitistutuidi istaajucami metro vaamioma gatacavaldiagi, tomasi naana maasi gatatagitoi.

²⁸ ¿Tuisida mosasi tatagitoiña oodami yuucusi? Aoodami gaaagai isnaijadagi isducatai galarai yooisgai oidigana maita aata vuaadatai dai tomali maita iilutaitai. ²⁹ Dai vaascara ganaagidi aana sai tomali arai Salomonicaru ismaacada viaacata dai yuucusi cacalagaducami vaascara yuucusida maiapan lasi chigiyamaasi yooisgai. ³⁰ Gaaagai isgantagito naijadagi oodami vasoi. Chiallqui tasai dajiana guucacana dai gaacacai gamamaidi ooroñiara maitiipucatai cuaagi vai vaascara Diuusi sigia maastudai, vaasi vaamioma soñana agai oodami isyuucustada. Vaascara Aoodami maicaga vaavoitudai isDiuusi nuucada. ³¹ Cascada gaaagai ismaivuum anliadagi oodami dai maitaaagai ispocaitiadagi: “¿Istumaasi ugimu aatama?” Siapara: “¿Istumaasi iimu aatama?” Siapara: “¿Istumaasi garaadamu aatama?” ³² Vaasi Aoodami ismaacada maivaavoitudai Diuusi mosaca gomaasi gantatagitoiña, damos garooga ismaacada tavaagiara daja camaata isvaasi gomaasi tagito aatama. ³³ Baiyoma gaaagai isipaliadagi oodami sai Diuusi soñana vai calgacara oidaca agai isducatai Diuusi ipalidi, siDiuusi soicadamu siviaacamu agai istumaasi tagitocagi. ³⁴ Maitaaagai issoimaasi gantaatamituldiadagi oodami naana maasi gantatagitoitai. Vlas tasai naana maasi oidacana dai vaascara Diuusi garnuucada aatama.

7 Maitavar pocaitiada: “Dañi taa soimaasi idui agai maiviaacatai istuisida pocaitiadagi”. Ispocaitiada aapima Diuusi potaimu sai maicaga ivueeyi aapima pocaititai. ² Isamaadutai gatagito naijadagi soimaasi ismaacada ivuaadagi laduñda aidla gia Diuusi gatagito naijadamu soimaasi ismaacada ivuaadana agai larla. ³ ¿Tuipasi gatagito naidi issoimaasi ivueeyi gaduñi dai maitatagito naidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi? ⁴ ¿Tuipasi maisiaa arai aapi?, sai potatadai gaduñi: “Dañi alia soimaasi ivueeyi aapi”, tatadai.

Dai maitatagito naidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi. ⁵ Aapi aramoco ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Lapaga gaaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiara aagidagi gaduñi sai camaisoimaasi ivuaadana. Masapiaaagiadamudai aapima Diuusi ñooquida Aoodami ismaacada clldai Diuusi mosgalnasi ñoocadamudai agai Diuusi vui dai soimaasi ivuiidiadamudai Diuusi ñiñoquituldiadamigada.

⁶ Cascada maitaaagai masapiaaagiada Diuusi ñooquida Aoodami ismaacada clldai Diuusi dai maivaavoituda alidi.

⁷ Alia gaaagai masiapiataanadagi Diuusi istumaasi tagitocagi sigai gansoicadamu sai viaacana istumaasi tagitocagi. ⁸ Siopara apiataanadagi Diuusi istumaasi tagitocagi Diuusi sallicalda soicadamu agai sai viaacana istumaasi tagitocagi.

⁹ ¿Baisoidaga amaadutai aapima isgantaaniagi ganmara amo paana baisoidana aapima amo odai? ¹⁰ ¿Siapara isbaioidana aapima amo cooyi isgantaania agai vatopa?

¹¹ MASAAPIMA ismaacada maiclaa tuutuiga maata oidi ganmaamara istumaasi cagaducami, sooma caga garooga ismaacada tavaagiata daja agai maacai istumaasi cacagaducami soora taanadagi.

¹² Pocaiti Diuusi sallyicami-gadara dai pocaiti lara Diuusi niinioquituldiadamigada. Mastumaasi ipaliada aapima isganvuiidiadagi aa poduucuiavar ivuiidiada aapima agai lara.

¹³⁻¹⁴ Salliacada avar ipaliada aapima isDiuusi gansoicadagi isalgiada aapima. Muidutai maitipalidi isDiuusi soicadagi. Sooma maisijaiga isagai ivuaadagi istumaasi ipalidi damos agai gia iimimu Diaavora lamadu. Alia sijaiga oodami vaataa isipaliadagi isDiuusi soicadagi isalgiada agai Diuusi, dai vaamioma chialquidu soora lagidi Diuusi dai agai gia iimimu Diuusi lamadu.

¹⁵ Gannuucadacavurai dai maitivuada istumaasi ganaagiadagi amamaatatuldiadami yaatavogami. Agai ganlamadu ganlampaidi ducami isvaavoitudadagi Diuusi niioquida damos maitarvaavoi isvaavoitudai agai. Agai ipalidi isganvupuiirumadagi masaida armamaataradamigadacana dai oidina mui naana maasi mastumaasi viaacagi. ¹⁶ Aapima istutuidi ismatiagi isbai sallyicada arDiuusi niinioquituldiadamigada agai ischo lara, agaicada ismaacada ivuaada agai. Caga maata aapima ismaitayoovai uuvasi uupariaindara, tomali iigosi uuvasi daldaldaiindara, poduucui lara loodami yaatavogami maitistutuidi iscagacara oidacagi. ¹⁷ Poduucui lara oidaga uusi ismaacada yoovi iibiada dai oidaga aa uusi ismaacada maiyoovi

iibiada. ¹⁸ Amo uusi cagaducami maitistutuidi issoimaascagi iibiada, dai amo uusi maicagaducami maitistutuidi iscagaducagi iibiada. ¹⁹ Vlassi uusi ismaacada maicacagaducagi iibiada tami gardavaraagata galguicumai dai taiyara gamamaidi. Poduucui lara Diuusi soimaa taatatuldamu amamaatatuldiadami yaatavogami agal taiyara ladiaavora lamadu. ²⁰ Naiditai issoimaasi ivueeyi agai poduucui gamaata isagai lryaatavogami.

²¹ Maisiu vlasscatai ismaacada pocaiti-adagi sai aana arlaaanadamigada iimia agai siaaco gataana Diuusi mosaca agai ismaacada ivueeyi istumaasi ipalidi Diuusi garooga ismaacada tavaagiata daja. ²² Sialscada ajiagi istuigaco naida inagada aana vlassi oodami ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami amaasi muidutai povai intatadamu: "Tlaanadami aatama gamamaatatuldiina gñiooqui, dai aguvucadagacada vuvaidina Diaavora talaanarudal oodamaindara, dai aguvucadagacada ivuaadana aatama mui naana maasi gagarducami", iscaitiadamu agai. ²³ Damos aana potladamu: "Aapima tomali amo imidagai maitinvaavoitu. Iimivurai tabiaadara. Aapima arsoimaasi ivuaadami", antladamu aana —astatadai Suusi.

²⁴ Daidal itatadai lara:

—Soora gincaacagi daidal ivuaadagi istumaasi aagai aana agai arapan ducami amo calli ismaacada alia saitudaga daidal idui amo vaaqui damos laraga caga coco davarai dai cagaducami darai simientogada. ²⁵ Tai duudu dai galpi daivusai suudagi dai cavami ava tai vascara maigai avaaqui cagaducata dai agai simientogada

cascada. ²⁶Damos sioora giñcaacagi dai maitivuaadagi istumaasi aagai aana agai arapan ducami amo calli viiirugami ismaacada mosoorai daama idui amo quii. ²⁷Tai duudu dai gapi daivusai suudagi dai cavami ava tai gai avaaqui dai camaitarsoiñi —astatadai ASuusi.

²⁸Aidasi canaatocai ñioo ASuusi, vaid aoodami camaitaa isducatai gantatagitugi calcatai sial calga ñioocai ASuusi. ²⁹Amo sallyicami viaacami duucami mamaatatuldi agai dai maisiu arapan duucami amo mamaatatuldiadami Diuusi sallyicamigada ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi cascada.

8 Aidasi ASuusi tavai giidiaiñdara tai oí mui oodami. ²Tai miaadara calquiva amo calli ismaacada viaacatadai amo coocodagai ismaacada duvaaldi gatuucuga dai siaa duutuli ASuusi, daida itatadai:

—Tlaanadami pasipaliadagi istutuidi aapi isgiñduaidagi —astatadai acalli.

³Taida ASuusi taata ganovicada daida itatadai:

—Ipalidiana isgduaidagi, duaadacami ivii —astatadai ASuusi.

Mospotai ASuusi taida acoocoda duaadacami vii. ⁴Taida ASuusi itatadai:

—Dañi, maitiaagiada tomali amaadutai pasducatai dueeyi mosaiimi dai maa vuidara calquiva rapali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sallyicamigada vai naidiña aoodami pascadueeyi —astatadai ASuusi.

⁵Aidasi mosaayi ASuusi Capernaumara tai miaadara calquiva amo sandaaru tlaanadamigada. Agai arromanu dai daañimi, ⁶daida itatadai:

—Tlaanadami giñmara quiiyara caata maitistutuidi isaimardagi dai alia soimaa taataca coocodagai —astatadai.

⁷Taida ASuusi itatadai:

—Aana gaamu imimu dai duaidamu —astatadai.

⁸Taida asandaaru tlaanadamigada aonoragi daida itatadai:

—Tlaanadami aapi vaamioma tlaanai insaan cascada maitaagai passoigavuaadagi mosai potai sai duaadana giñmara siagai duadimu. ⁹Aana viaa giñtlaanadamiga, dai aana viaa ara giñsandaaruga ismaacada tlaanai aana, sialscada aagida aana amoco sai imana vai aimarai, dai sialscada aagida aana amai sai diviana vai didivai, dai sialscada tlaañia aana amo istumaasi giñpiooñiga vaid ivueeyi —astatadai asandaaru tlaanadamigada.

¹⁰Aidasi cal ASuusi imaasi, maitaa istumaasi gatagitugi daida itatadai aju didíu ismaacada oiditadai:

—Sallyicada anganaagidi, sai garaaduñi saagida maiquiaa naidi aana tomali amoco ispocaasi vaavoitudadagi sialsi vaavoitudai idi calli. ¹¹Aana anganaagidi sai mui ismaacada maitarjudidíu aipaco oidacami vaavoituda agai Diuusi ñiooquida. Dai agai iimia agai tavaagiamu malla siaaco gataanai Diuusi dai amadu daraaja agai Avraañicaru dai Isaacaru, dai Jacocar. ¹²Damos aju didíu agai ismaacada polidi sai iimia agai malla siaaco gataanai Diuusi Avraañicaru cajiudadacatai, agai gia maiviaacamu oigaragai isiimiagi. Diuusi ootosa agai agai malla siaaco tomastuigaco tucamuga dai suanada agai agai dai alia soimaa taataca agai —astatadai ASuusi.

¹³Dai amaasi ASuusi itatadai asandaaru tlaanadamigada:

—Imadañi gäquiyamu dai pastumaasi vaavoitudai poduucai apaduuniimu —astatadai.

Dai mospotai asuusi tai dueeyi marada sandaaru taanadamigada.

—

¹⁴Taida asuusi ii piiduru quiidiamu vai ami caatacatadai apiiduru tuumuda alia oiditadai toindagai. ¹⁵Taida asuusi mostaata novida tai dagito toindagai tai otoma vafi agai dai bibi gadadidacami.

—

¹⁶Dai aidasi catuca taida loodami vuaapi asuusi mui oodami ismaacada viaacatadai Diaavora tataañicaruda, taida asuusi mosali amo niooquicada vuvaitu vvasi adiaavora tataañicaruda dai duduaadi vvasi acococoidada. ¹⁷Aidasi apadui imaasi poduucai apadui ismaacada aagai Isaia Diuusi niooquituldiadamigada dai poduucai ooja aagaitai acristo: “Agai garduduaaidamu”, ascaiti Isaia.

—

¹⁸Aidasi tala asuusi isalia muidu oodami agai socoli, aagidi agai gamamaatardamiga sai daivuindana vaasadara agala suudagi Galilea. ¹⁹Tai amo mamaatatuldiadami Diuusi saalicamigada miaadara caquiva daida itatadai asuusi:

—Mamaatatuldiadami aana gloudatucuda inlidi tomasiaaco siaaco aimarda aapi —astatadai.

²⁰Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—Cacaasiocai viaa gantlatajoga dai ujuurugi viaa gancoocosa, damos aana ismaacada viaa amo saalicami maivaaca —astatadai asuusi.

²¹Dai amai ismaacada arasuusi maamaatardamigadacatadai potatadai agai asuusi:

—Taanadami giindagitoñi nai araga maa yaasa aana giiooca dai gooquilara gloudatucudagi —astatadai.

²²Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—Giñoidaani dai dagito vai agai ismaacada arapan ducami coidada maitiñlagiditai yaasana gancoidadaga —astatadai asuusi.

—

²³Amaasi asuusi tasai amo vaarculara lamadu aatama mamaatardamigada agai. ²⁴Dai aidasi gala suudagi daama iimatadai agai tai alia cavami avla vai tai taasadi suudagi dai vaarcu araana vaacai. Vaida asuusi coosocatadai. ²⁵Tatai aatama mamaatardamigada agai iji dai maa nanaitu daida itatadai:

—Taanadami calgacara igarvuvaida casiata yooga duudupi —astatadai aatama.

²⁶Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—¿Tuimasi duduaadimuca? Aapima maivaavoitudai insaana istutuidi isganuucadacagi —gartatadai asuusi.

Dai vafi dai dodoligitu avavali lamadu agala suudagi tai vvasi dodoli vii. ²⁷Tatai aatama maitala isducatai gartatagituaagi daida icaiti:

—¿Istuma calli idi vai asta avavali dai gogala suudagi lagidi? —caiti aatama.

—

²⁸Dai amaasi vaasadara dagavusai agai agala suudagi dai aayi Gadara davavariara, tai vuvaja gooca calcali camposantuaiindara agai viaacatadai Diaavora tataañicaruda dai alia oomaliga tomali oodami maitistutuidiña ismianai dagavuscadagi. ²⁹Amaasi miaadara guuquiva agai siaaco calacatadai asuusi dai iinaquimi daida icaitimi:

—¿Tuipasi garlamadu vapacai aapi Suusi Diuusi marada maitiquiaa aacai istuigaco soimaasi gartaatatulda agai aapi? —ascaiti agai.

³⁰Dai bai miaanai abiaadara ajioopaitadai mui tataisoli, ³¹vaida ΔDiaavora tataañicaruda daañimi ΔSuusi daida itatadai:

—Pasgarvuvaidagi idi cacalliaindara pai gardagito tatai vaapaquia aatama gotataisoliara —astatadai ΔDiaavora tataañicaruda.

³²Taida ΔSuusi itatadai:

—Iimivurai tudu —astatadai.

Taida ΔDiaavora tataañicaruda vu-vuaaja cacalliaindara dai tataisoliara vaapa, taida tataisoli koidam voopoi dai gaa suudara suuli dai vaaasi baicoi.

³³Taida anuucadacami tataisoli voopoi dai duduaadimutugai, dai maaaca gaaagidi quiquiana vaaasi istumaasi apadui, dai isducatai apadui cacallicada ismaacada viaacatadai ΔDiaavora tataañicaruda.

³⁴Tai vaaascatai aoidacami iji siaaco daacatadai ΔSuusi, dai taagacai daañimi sai imana ami davalraiaindara.

9Tai amaasi ΔSuusi tasai amo vaarcuara, dai daivusai vaasadara agaa suudagi dai apamu aayi agai gadavalaragara. ²Matai uusiaru vaaapi amo calli ismaacada maitistutuiditadai isoindadagi. Dai aidasi ta ΔSuusi isalia vaavoitudai aoodami potatadai agai cacalli cocoadai:

—Maiti soigalliaida giñaduñi, casiant oigali aana vaaasi istumaasi soimaascami ismaacada ivuaadana aapi —astatadai ΔSuusi.

³Amaasi amoco amamaatatl-diadami Diuusi sallycamigada aduucai gantatagitoitadai: “Idi calli pollidi isarDiuusi”, asanalidi. ⁴Vaida ΔSuusi

maatacatadai istumaasi gantatagitoi agai daida itatadai:

—¿Tuimasi mosaa soimaasi gantatagitoi? ⁵⁻⁶Aana viaa amo sallycami dai cascada viaa guvucadagai isoigaldiadagi vaaasi soimaascamigada oodami. Damos maisijaiga ispoduucai aagagi tomasioora cascada sivi gantlagidamu aana is-sallycada viaa aana guvucadagai isdu-aaidagi idi calli —astatadai ΔSuusi amamaatatl-diadami Diuusi sallycamigada.

Dai amaasi itatadai ΔSuusi cacalli cocoadai:

—Vañigini dai bai gavaacosi dai noragi gaquiyamu —astatadai.

⁷Taida cocoadai vañi dai nora gaquiyamu. ⁸Aidasi ta aoodami imaasi, alia duduaadimu dai siaa duutuli Diuusi, maacacai agai guvucadagai amo calli.

⁹Taida ΔSuusi ii abiaadara dai giñtaa iñsaana daacatai gavuuvi tumiñsi, dai povai iñtatadai:

—Mataivo, giñoidañi —iñtatadai.

Antai aana cacallicada dai of.

¹⁰Dai amo imidagai gacuaadatadai ΔSuusi amo quiyara tai mui tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami dada dai ami meesa vuidara daraaja Suusi lamadu dai aatama mamaatardamigada ΔSuusi lara. ¹¹Damos taagacai afariseo gartacacai aatama ΔSuusi mamaatardamigada dai povartatadai:

—¿Tuisida gacueeyi ganmamaatatl-diadamiga tumiñsi vuudami dai soimaasi ivuaadami lamadu? —gartatadai.

¹²Vaida ΔSuusi caa gomaasi daida itatadai:

—Agi cococoidada tagito gaduuaadiadami amaicococoidada maitagito. ¹³Maatavurai aapima istaiya alidi idi ñooqui Diuusi ñooquidara: “Aana maitpalidi

isloodami giñoidiadagi naana maasi tomali maitipalidi aana isloodami coodadagi tutuuru tomali sisiivatu aana giñvlatara, baiyoma ipalidi aana sai soiganalidiña oodami aacada”. Aana andivia tami oidigi daama vai asoimaasi ivuaadami ama duucai gantatagitona dai camaisoimaasi ivuaadana. Ismaacada polidi ismaasoimaasi ivueeyi siaadara ama duucai gantatagitona —astatadai asuusi.

¹⁴ Amaasi amamaatar damigada avuaana miaadara guuquiva siaaco daacatadai asuusi dai potatadai:

—Aatama amadu afariseo duudatai maitacueeyi. ¿Tuisida aapi gamamaatar damiga gacueeyi? —astatadai.

¹⁵ Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—Aana gia amadu aimarai giñmamaatar damiga cascada gacueeyi goovai, damos silascada agai ismaacada giñvuidara vata giñmuaagi aida gia maitaugimu giñmamaatar damiga.

¹⁶⁻¹⁷ Tomali amaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatar tuldi aana dai apiavaavoitudadagi gavaavoidaraga —astatadai asuusi.

¹⁸ Aidasida asuusi aagaitadai imaasi tai ami divia amo judidíu tlaanadami gada dai gatootonacada cquiva asuusi vuudara daida itatadai:

—Giñmara ooqui utudama muu dai isaapi imiagi dai daama daasagi ganovi apamu duaacan tada agai —astatadai ajudidíu tlaanadamigada.

¹⁹ Taida asuusi cquiva dai ii agai amadu dai aatama mamaatar damigada lara of. ²⁰ Amaasi amo ooqui ismaacada cabaivustaama dan gooca

uumigi soimaascatadai masaadaigada miaadara cquiva agai asuusi abaana dai gooquiamadara mostaata ugidiana daama vaasarada. ²¹ Povalliditadai agai: “Tomasi mosaca daama vaasarada taata aana cascada caduaadian tada aana”, asallidi looqui. ²² Damos asuusi gooquiamaco nanaava daida itatadai looqui:

—Baigi galliada giñmara giñvaavoitu aapi cascada dueeyi —astatadai.

Dai aida todian duucai looqui dueeyi.

²³ Aidasi aayi asuusi quidiara tlaanadami tla agai liivadami cabaiganducacatadai dai iivitulda agaitadai aidamasi yaasa agaitadai lali taji dai tla mui oodami vai gagara suaanaitadai. ²⁴ Taida asuusi itatadai:

—Vuvaaquivurai tabiaadara, goali taji maitarmuquiada mosacooso goovai —astatadai asuusi.

Damos loodami mosasi pocaititai asuusi. ²⁵ Aidasi cavvasi vuvaja loodami taida asuusi vaa dai bai amuquiada novida tai agai vañi. ²⁶ Dai vvasi aipacoga sicoli oidacami mai istumaasi apadui.

²⁷ Aidasi vuusai asuusi abiaadara gooca mainanlaadami of agai dai iinaquimi daida icaitimi:

—Aapi Davicarú cajiudadá ismaacada Diuusi maa amo sallicami soigi galla aatamacada —tatadai mainanlaicada.

²⁸ Dai aidasida asuusi vaa amo quiyara taida mainanlaicada abaana guuquiva taida asuusi tcaacai daida itatadai:

—¿Vaavoitudaimasi aapima insaana istutuidi isganduduaaidagi? —tatadai.

Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Aja —tatadai.

²⁹ Amaasi asuusi taata agai vuupuida daida itatadai:

—Povaduñia agai isducatai vaavoituda-
dai aapiml —tatadai.

³⁰Tai povadui caduduaadicami vii.
Amaasi lSuusi claga aagidi daida
itatadai:

—Maitavar aagiada aapiml tomali
lmaadutai istumaasi idui aanl —tatadai
lSuusi.

³¹Dai mosutudama vuvacalai abi-
aadara tomasioora aagidimi aipacoga is-
tumaasi iduitadai lSuusi.

—
³²Aidasi quiaa vuvaquimi acacalli tai
aa vuaa lmo calli muudugami sai du-
aidana lSuusi. Agai viaacata dai lmo
Diaavora tlaañicarudl. ³³Dai vuvaida-
cai lSuusi lDiaavora talaañicarudl tai
bovasdara gaaagacai ñoo acalli. Taidl
ljudidú maital istumaasi gantatagitu-
agi daidl icaiti:

—Tomali lmo imidagai maitanaiña
lmo istumaasi pomaasi vlassi
gardavallaragarl —caiti ljudidú.

³⁴Damos lfariseo vui ñoocai lSuusi
daidl icaiti:

—Gocalli vuvaidi Diaavora
talaañicarudl guvucadadacaldl
lbaitlclaacamigadl lDiaavora
talaañicarudl —caiti.

—
³⁵Vaidl lSuusi aimaraiña vlassi aali
quiquiana dai aipaco ami dlvallararl
uugidiana mamaatatuldiña agai
loodami judidú quiquiuupaigadarl.
lSuusi aagiña loodami sai Diuusi
soicada alidi oodami sai clagacarl
oidacana. Dai duduaaidiña lSuusi
tomastuma coocodagai viaacagi
oodami. ³⁶Talagacai lSuusi mui
oodami alial soigalli lgaicadl. Agai
alial soigalli vaamioma gataaanitai
lromamano dai maitiipu sioora soiñagi
vai lagi gataaanadagi agai. Agai lpan
ducami cañiiru maipastuturuacami,

maiviaacatai sioora nuucadacagi.
³⁷Amaasi lSuusi povartatadai aatama
ismaacaldl lrmamaatardamigadl:

—Tami oidigi daama oidaga mui
oodami ismaacaldl vaavoituda alidi
Diuusi ñooquidl, damos maitiipu
sioora aagidagi, chilalquidu oodami
ismaacaldl gaaagidi Diuusi ñooquidl
cascaldl. Vai ismaacaldl calca alidi
lpan ducami galpi yoovaragai dai
yoovadami chilalquidu. ³⁸Cascaldl
daanlavurail aapiml Diuusi ismaacaldl
lrlaanladami vai ootosana aa
gñiñooquituldiadamiga vai aagidana
lagai ñooquidl loodami —gartatadai
lSuusi.

—
10 Amaasi lSuusi garvail aatama
baivustaama dan gooca tsaidl
lrmamaatardamigadlcana dai garmaa
salllicami sai vuvaidiña aatama Di-
aavora talaañicarudl oodamiaindara
dai duduaaididana oodami tomastuma
coocodagai viaacami.

²Dai potalagidu aatama
baivustaama dan gooca lSuusi
ojootosadl. Larlagadald lrlsimuñi
masmaacaldl Piiduru aagaiña larl,
dai Aandarasi Piiduru suculidl, dai
Jacovo lmadu Vuana Sevedeo
maamaradl, ³dai Piili, dai Bartolomé,
dai Tomás, dai aanl Mataivo ismaacaldl
lrvuudamicatadai tumiñsi, dai Jacovo
Alfeo maradl, dai Leveo masmaacaldl
Tadeo aagaiña larl, ⁴dai Simuñi lagai
lramoco ismaacaldl vuidarl caatlcana
lromamano, dai Uudasi Iscaliote
ismaacaldl gooquiariona gatallagi
lSuusi.

—
⁵Daidl lSuusi garrooti vlasscatai
aatama tsai gaaagidana Diuusi
ñooquidl dai povartatadai lagai:

—Maitavar iimi siaaco oidaga agai ismaacada maitarjudidfu, tomali maivapacada quiiquidara Samaalia davallirara oidacami,⁶ baiyomavar iimi garaaduñi judidfu lamadu. Ajudidfu camaiilagidi Diuusi ñooquida cascada Ajudidfu arapan ducami cañiiru siba iimiada.⁷ Iimivurai dai aagida sai camiaadimi istuigaco Diuusi soicada Alidi oodami sai caagacara oidacana.⁸ Aana ganmaa guvucadagai masai duduaidiña ismaacada viaacagi coocodagai ismaacada duvaldi gatuucuga dai ismaacada ama maasi coocodagai viaacagi larpa dai duduacaldavurai coidada dai vuvaidavurai Diaavora tatlaañicaruda oodamiaindara. Aana ganmaa idi guvucadagai dai maitantai tumiñsi, cascada aapima avar maitaanada larpa masmaacada duduaidagi.

⁹Dai maitavar vuucai tumiñsi, ¹⁰tomali maivuucai ganmoraraaliga gaamu voyamu. Mosali amo vaapasaragai avar vuucai dai maitavar vuucai aa susuusacai tomali giicai. Aata vuaadami viaa saalicami masbibiaadagi.

¹¹Masiascada ajiagi aapima amo ali quiiyara varai gaaga amo oodami cal tuigacami ismaacada vlassi oodami siaa duutuadagi dai ami quidiara agai avar ganuuliña asta masiascada iji aapima abiaadara. ¹²Masiascada aiya amo quiiyara varai aagida loidacami sai Diuusi ipalidi isiibastudacan taadacagi agai iibada. ¹³Dai isami oidacami caaca aliadagi Diuusi ñooquida dai saalicada ipaliadagi isDiuusi soiñagi vai ganiibastacan tadacagi agai aida gia ganiibastacan tadacamu agai. Dai ismaicaaca aliada agai aida gia maitaniibastacan tadacamu agai. ¹⁴Dai masiaaco maitanmiaadagida agadagi dai tomali maitancaaca aliadagi varai vuvaaqui abiaadara dai gigigida

adavallrai ganlaacasuaiñdara vai poduucai maatana loodami ismaiclaaga idui. ¹⁵Saalicada anganaagidi sai siascada Diuusi naidagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaiclaaga ivuaadami vaamioma soimaasi taatutudamu agai loodami ismaacada maitanmiaadagidagi siloodami ismaacada Sodoomara dai Gomoorara oidacata dai.

¹⁶Ganootosai aana loodami saagida dai lamoco alia oomaliga dai soimaasi gantaatutudala agai poduucai isduucai saasayi soivueeyi cañiiru. Calaga avar gantatlaagitoca dai calaga tuutiaca vlasscatai vui. ¹⁷Damos aapima glaagai masajlagi ganuucadacagi, gantlagida magari dudunucami dai gangalagatudamu aapima quiiquipirara. ¹⁸Dai asta vaama gantutusadamu oodami tatlaanadami vuidara dai rarai vuidara giñvaavoitudaitai aapima, poduucai istutiadamu aapima isgiñaagadagi agai vuitapi dai agai ismaacada maitarjudidfu vuitapi larpa. ¹⁹⁻²⁰Damos masiascada vaama gantutusadagi aapima dudunucamiara maitavar vuaam anliada maimaatcatai istaiyagi. Diuusi Ibaada gansoicadamu varai aagada mastumaasi tgitocagi amaasi.

²¹Dai oodami gatatagiada agai lagi gansusuuculi dai gansiislagi dudunucamiara masai coodiña, dai dladada gatatagiada agai lagi ganmaamara, dai maamarada vuidara vlataca agai gandada dai gataaandamu coodaragai larpa. ²²Dai vlassi oidigi daama oidacami gancladada agai giñvaavoitudaitai aapima. Damos siora apiagiñvaavoitudadagi siascada uucami oidacagi oidigi daama agai caagacara vuvaaquimu. ²³Masiascada

soimaasi gantaatamituldiadagi amo ali quiiyara iimivurai siblaacoga amai ali quiiyara. Saallicada anganaagidi sai maiquiaa naatocai iimia agai aapima vlassi aali quiiquidara ajudidifu sidivimu aana ismaacada viaa amo saallicami.

²⁴ Tomali amo mamaatardami maivaamioma maata siamaata gamamaatatuldiadami dai tomali amo piooni maivaamioma gataaana siassi gataaana gataaana dami. ²⁵ Isoimaasi taatamadagi amamaatatuldiadami amamaatardamigada lara soimaa taatamaia. Dai isoimaasi taatamadagi gataaana damiga apioonigada soimaasi taatamaia lara cascada aapima soimaasi taatamadamu lara lapan duucal aana. Loodami Diaavora giinaagaiia dai vaamioma galnaasi niooqui ganaagidamu agai aapima giinmamaatardamiga.

²⁶ Damos maitavar labiada loodami ismaacada soimaasi ganduiinda liadagi. Cal maata Diuusi vlassi istumaasi iduina liada agai aapima ganvui dai Diuusi maasiuldamu vlassi gomaasi siasscada naidagi agai ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami. ²⁷ Vlassi ismaacada ganaagidi aana lagi daraajatai aatama aagidavurai aapima loodami vlassi aipacoga oidacami. ²⁸ Maitavar labiada agai ismaacada mumueyi gatuucuga damos maitistutuidi ismuaagi gaibadaga. Baiyomavar labiada Diuusi ismaacada istutuidi isootosagi gaibadaga amadu gatuucuga malca siaaco oidaga lDiaavora.

²⁹⁻³¹ Cal maata aapima isgagaagarai gooca ujuurugi amo sintaavucada damos Diuusi vlassara nuucadacana. Loodami maitistutuidi ismuaagi tomali amo urugi maimaacacai

oigaragai Diuusi. Dai Diuusi vaamioma gannuucada aapima sila ujuurugi cascada maitavar duduaadicuda Diuusi gannuucadaca agai. Diuusi maata vlasscatali asta silajajquidu amadutai cuucupada.

³² Vlasscatali ismaacada ganmaasiuldaigi oodami vuitapi isgiivaavoitudai aana lara aagamu giinooga vuitapi ismaacada tavaagiala daja isagai argiinaamara. ³³ Dai ismaacada giinastocadagi oodami vuitapi aana aagamu Diuusi garooga vuitapi ismaacada tavaagiala daja sai lagi maitargiinaamara.

³⁴ Maitavar povanaliada aapima an-sai aana divia sai sioma oidacana vlassi oodami maitavar vaavoi baiyoma divia aana vai oidacana cocodi. Ismaacada maitiivaavoitudai cocoadamu agai ismaacada giinvaavoitudai. ³⁵ Isamo cali giinvaavoitudagi marada vuidara caatacamu. Dai isamo ooqui giinvaavoitudagi ooqui marada vuidara caatacamu. Dai isamo ooqui giinvaavoitudagi caasdaada vuidara caatacamu. ³⁶ Dai poduucal aipaco ganvupui vaatacamu loodami lagi ganaadunuma.

³⁷ Tomasioora soora maitiivaavoituda liadagi baamucaidada maimaaquimu aana oigaragai isargiinaamaatardamicagi dai tomasioora soora maitiivaavoituda liadagi baacoicali maamarada maitipaliditali isgiinvaavoitudagi oogada maimaaquimu aana oigaragai isargiinaamaatardamicagi. ³⁸ Dai soora maibaigaducagi isoimaa taatagi dai asta muquiagi amo curusiaba giinvaavoitudaitai maimaaquimu aana oigaragai isagai argiinaamaatardamicagi. ³⁹ Dai soora giinvaavoitudadagi vai cascada

loodami muaagi agai Diuusi amadu oidacamu tomastuigaco damos sioora duaadicudagi masmuaagi dai cascada pocaitiادagi sai maitiñvaavoitudai agai gia maiimimu Diuusi amadu tavaagiamu.

40 Dai sioora agiditai gancaacagi aapimla agai agiditai giñcaal aana lara dai sioora agiditai giñcaal aana agai agiditai caa galooaga ismaacada giñootoi. 41 Dai sioora agiditai caa amo Diuusi ñooquituldiadamigada Diuusi ootosadacatai agai, agai ismaacada agiditai caa Diuusi maaquimu amo istumaasi lpan duucai gañooquituldiadamiga. Dai sioora agiditai caa amoco ismaacada siaa duutudai Diuusi, siaa duutudaitai agai Diuusi, Diuusi maaquimu amo istumaasi calgaducami poduucai isduucai maa agai ismaacada siaa duutudai Diuusi. 42 Dai tomasioora sioora baigalliaracada vasidagi amo avasi suudagi amoco ismaacada giñvaavoitudai, giñlagiditai caa agai saallicada Diuusi maaquimu agai amo istumaasi calgaducami, tomasi mosvasidagi amo avasi suudagi —gantatadai lSuusi.

11 Dai aidasi naatocai garmaamatatuli lSuusi aatama mamatar-damigada iji abiaadara dai aagida ragai Diuusi ñooquida vvasi aipaco sicoloidacami.

2 lVuaana ismaacada vaponaitadai loodami agala aqui Jordaniara maisacariara daacatadai dai mai vvasi istumaasi ivuaadatadai lSuusi. Amaasi ootoi gooca gamamaatar-damiga siaaco daacatadai lSuusi 3 sai tacacana sabai agai saallicada araCristo ismaacada

viaacatadai isdiviagi sabai glaagai islanaracagi amai.

4 Taida lSuusi aa noragi daida itatadai:

—Malcavar aagida lVuaana vvasi mastuma naidi dai caa. 5 Dai aagidavurai isducatai ismaacada mainanlaitadai casi istutuidi isnaadagi dai ismaacada maijioopaitadai caajioopai, dai ismaacada viaacatadai gococodagai ismaacada duvaldi gatuucuga duduaadai, dai ismaacada maitatacaidacatadai catatacaidaga, dai coidada duduaacarai dai soituutuigami vvasi gamamaatatuldi isducatai calgacara gavuvacai. 6 Baigalliadamu sioora apiagiñvaavoitudadagi —tatadai lSuusi.

7 Dai aidasi caiji agai ismaacada ootoi lVuaana taida lSuusi glaagacai aagidi loodami aagaitai lVuaana dai potatadai agai loodami:

—Aapimla iji mala oidigana siaaco daacatadai lVuaana. Aapimla maatacatadai sai agai maitaramoco ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. 8 Aapimla iji mala siaaco daacatadai lVuaana. Aapimla maatacatadai sai agai maitaramoco ismaacada calga dadapacami yuucustai. Aapimla calga maata sai ismaacada calga dadapacami yuucustai calcalgaducami quiquilaga oidaga gagar rai baabaquidara. 9 Aapimla iji mala oidigana naida aliditai amo Diuusi ñooquituldiadamigada dai saallicada anganaagidi sai Vuaana aa duiñdada vaamioma namaga sil aa duiñdada vvasi agaa Diuusi ñiñooquituldiadamigada. 10 Diuusi ñooquidara pocaiti aagaitai lVuaana:

Ootosamu aana amo ootosicami aapi Cristo gabaitaqui vai agai aagidana loodami sai divia agai aapi daida loodami ama duucai gantatagitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu.

Ascaiti Diuusi. ¹¹ Saallicada anganaagidi sai vaasi oodami saagidaiñdara lVuaana ismaacada vaponaitadai loodami viaa goaa duiñdagai ismaacada vaamioma namaga sitomasmaascada oodami aa duiñdada, damos vaamioma baiganalidi agai ismaacada giñnaldi dai giñvaavoitudai silVuaana.

¹² Aidasi divia lVuaana ismaacada vapacoi loodami abiaadara loodami ganaajagai vaavoituda aliditai goclagaducada ñiooqui isducatai Diuusi soicai oodami sai calga gantatagitocana. ¹³ Aidasi maiquia divia lVuaana Moseesacaru lamadu agaa Diuusi ñiñiooquituldiadamigada aagidi garalqui aadunīcaru dai ooja liivruara isducatai Diuusi divia agaitadai dai gataaanada agaitadai tami oidigi daama amo imidagai. ¹⁴ Dai isaapima vaavoitudagi istumaasi ganaagidi aana aidā gia maatamu aapima isarvaavoi islVuaana arpaaga divia iñsaana dai gaaagidimi ansai aana gooquiaroma divia iñagaitadai. Agai idui aā duiñdagai ismaacada Diuusi ñiñiooquituldiadamigada aagidi laquioma Eliiasicaru isidunīa agaitadai. ¹⁵ Calgavar gantagito calca aapima istumaasi ganaagidi aana.

¹⁶ Sivi ganaagidamu aana istumaasi arpan ducami loodami sividada. Agai arpan ducami laali ismaacada plaasara gatatavaiña dai iñoquidiña gaaaduñi daida itatadaña: ¹⁷ “Iiva aatama muusicocada matai maitatuutudai. Susuañi aatama matai aapima maisoiganalli”, astatadaña. ¹⁸ Diviacai Vuaana agai ismaacada vaponai loodami dai agai alia duudatai gayunanduiña dai tomali amo imidagai maitayalldana istumaasi navamudaga. Mai aapima pocaitiña sai agai viaa amo Diaavora taañicaruda. ¹⁹ Dai diviacai aana ismaacada viaa amo saallicami dai maiduudatai gayunandui dai gayilayi mai pocaiti

aapima giñparunaitai ansaida artuu naacdamai dai iitaracami tomasi tomali amo imidagai mainavamucurui aana, dai ansaida araduñda tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami. Vaasara maimaata nāidi aapima isducatai Diuusi garsoi Vuaana lamadu aana sai maatana aatama istumaasi gaaagai tasidunīagi —tatadai lSuusi.

²⁰ Amaasi lSuusi gaaagacai aagidi loodami sila soimaasi ivuaadana Corasiñiara oidacami dai Betasaidara oidacami dai sila soimaa taata agai agai. lSuusi ivuaadana mui naana maasi gagarducami Corasiñiara dai Betasaidara tai vaasara maiama duucai gantatagito dai apiasoimaasi ivueeyi ami oidacami cascada lSuusi bagaimi daida itatadai:

²¹—Soogigi aapima Corasiñiara oidacami dai Betasaidara oidacami sila soimaa taatamu aapima. loodami ismaacada Tiiorara dai Sidoonīara oidacatadai maitarjudidū dai maivaavoitudai Diuusi. Istaaгимudai agai istumaasi gagarducami masmaasi taa aapima agai gia ama duucai gantatagitomudai dai camaisoimaasi ivuaadamudai dai ganaadamudai yuucusi tutuucucami dai gancocomaivadamudai mataicada dai poduucai taaгidamudai aa oodami iscaama duucai gantatagito dai camaisoimassi ivuaada agai. ²² Damos silascada Diuusi naidagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami vaamioma soimaasi gantaatatuldamu agai aapima silTiiorara dai Sidoonīara oidacami. ²³ Dai aapima judidū Capernaumarā oidacami povai nalidi masai iimia agai Diuusi lamadu baiyoma maiimia agai Diaavora lamadu. loodami ismaacada Sodomara oidaga maitarjudidū dai

maivaavoitudai Diuusi dāmos isāgai taaġimudai istumaasi ġaġarducami masmaasi taa aapima aida ġia Diuusi maiugitudamudai Sodoomara oidacami quiaa oidacamudai oodami Sodoomara. ²⁴Dāmos siaascada Diuusi naidagi ismaacada arcaalga ivuaadami dai ismaacada armaicāalga ivuaadami vaamioma soimaasi gantaatatuldamu āgai aapima siaSodoomara oidacami —tatadai ΔSuusi.

²⁵Amaasi ΔSuusi potatadai Diuusi ġaooġa:

—Ġiñooca aana ġia saallicada siaa ġaduutudai aapi aparbaitaclaacami tavaaġiara dai oidigi daama. Aapi apatmamaatatuli idi maasi ismaacada poalidi isarsastudugami, aapi maatatuli mosaca āgai ismaacada maatia alidi ġamamaatatuldaraga. ²⁶Caalġaduava ġiñooca poduucai ipali aapi dai poduucai idui —tatadai ΔSuusi ġaooġa.

²⁷Dai apiamamaatatuldi ΔSuusi aoodami dai potatadai:

—Ġiñooca ġiñmaa vaasiaacatai. Aana arDiuusi marada dai tomali amaadutai maicāalga ġiñmaata mosaca ġiñooca dai tomali amaadutai maicāalga maata ġiñooca mosaca aana ismaacada armarada āgai. Dai vaascara oidaga aa ismaacada maata ġiñooca mosaca āgai ismaacada aana ipalidi sai maatana. ^{28–29}Vaascatai aapima ismaacada caooġogi āāġiditai mamaatatuldaraga ismaacada ġamamaatatuldi quiquiupiara, aapima maitaniibastacan tadaga ġaniibadaga gomaasicada, ġiñvaavoitudavurai dai ġiñdagito nai aana ġanmamaatatuldiadagi dai āāġiadavurai istumaasi ġanmamaatatuldiada aana. Aana maiooġodai ġiñmamaatarādamiga dai maigāaducada ġiñalidi aana dai ġaniibastacan taadacamu aapima. ³⁰Maisijaġa isāāġiada aapima ġiñmamaatatuldaraga —tatadai ΔSuusi.

12 Amo imidagai ibastaragai tasara asicami saagida imaitadai ΔSuusi tatai aatama mamaatarādamigada vaiñcumaimi taligi muurada dai ġarnoonovicada calivaimi aatama dai cuumimi. ²Vai amoco arariseo taagacai gomaasi potatadai āgai ΔSuusi: —Dañi ġamamaatarādamiga ivueeyi aa duiñdagai ismaacada maitiipu oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara —tatadai arariseo.

³Dāmos ΔSuusi potatadai:

—Canāidi aapima loojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaru amo imidagai aidasi āgai amadu aaduñda biuugicoi. ⁴Vaa āgai aquiiyara siaaco siaa duutudaiña ġaralqui aaduñcaru Diuusi dai uu āpaana daasdarada Diuusi ismaacada āāġi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi āāġi poduucai viituli Moseesacaru cascada. Tai vaascara vui Davicaru dai uu dai gomaasi maitarsoimaascami. ⁵Siaara canāidi aapima oojai siaaco oojisi Moseesacaru saallicamigada saida āpapaali āāā quiuupaigadara judidū aata vuaadana ibastaragai tasara dai gomaasi maitarsoimaascami.

⁶Dāmos aana ānganaagidi sai aana cadivia dai vaamioma āāāgai aana siadudunucami āāā quiuupiara.

⁷Aapima maimaata caa istaiya alidi idi niioqui Diuusi niioquidara ismaacada pocaiti: “Aana ipalidi isaapima soġanaliadagi aacada maisiu mosacaasi ġiñdadaadiadagi naana maasi istumaasi dai coodadagi tutuuru dai sisiivatu dai ġiñdadasdiadagi”, ascāiti Diuusi. Ismaata caacamudai aapima gomaasi aida ġia maigāapiara vuupadamudai ġiñmamaatarādamiga. Goovai maitivueeyi tomali amo istumaasi soimaascami. ⁸Aana viaa amo saallicaami cascada viaa aana

sallcamami isaagagi istumaasi apaduñiagi ibastaragai tasara —tatadai asuusi.

9 Amaasi ii asuusi abiaadara dai vaa agaa quiuupaigadara judidfu. 10 Vai ami caacatadai amo calli ismaacada gaquisapicatadai amo novida, vaidafariseo gaagaitadai istuucada galpilara vaaajagi asuusi dai tacacai dai potatadai:

—¿Oidagasi oigaragai isduaaidagi amo cocoadla ibastaragai tasara chosio?— tatadai fariseo.

11 Taida asuusi aa noragi dai potatadai:

—¿Maacada aapimaa maiotoma vanigidana gansoiga caniiuru issibacai dalacara gasiagi agai tomasi aribastaragai tasara? 12 Dai amo oodami vaamioma namaga isamo caniiuru. Poduucai tudu oidaga oigaragai isivuaadagi amo istumaasi calgaducami ibastaragai tasara —tatadai asuusi.

13 Amaasi potatadai asuusi calli:

—Giñuuliñdañi ganovi —atadai.

Dai mosuuliñi agai ganovi tai cacalaga duaadicami vii anan duucai agamai novida. 14 Amaasi vuvaja fariseo abiaadara daida icaiti:

—Isducatai iduunimu aatama dai muaamu gosuusi —ascaiti.

15 Dai aidasi mañ asuusi gomaasi, ii abiaadara tai mui oodami oi. Taida asuusi duduaadi vlassi cococoidada.

16 Dai aagidi agai loodami sai maiaa-gaiña sioora agai. 17 Aidasi apadui gomaasi aida apadui ismaacada ooja isañ saipocaiti Diuusi:

18 Idi argiñpiooñiga ismaacada cocovuu-saitu aana.

Dai alia oigadai aana goovai dai baigiñlidi goocada.

Giñlbadaga imia agai goovai amadu.

Dai goovai aagida agai loodami ismaacada maitarjudidfu sai Diuusi oigaldi asoimaasi ivuaadami.

19 Dai goovai maicocoaada agai oodami dai maiiñacada agai caayana.

20 Dai duduaaidiada agai cococoidada dai calgacara vuvaida agai asoimaasi ivuaadami.

Dai amo imidagai goovai taiyara daituda agai adiaavora siaaco tomastuigaco malcana.

21 Dai agai ismaacada maitarjudidfu vaavoituda agai istumaasi aagai giñpiooñiga dai poduucai tomastuigaco Diuusi amadu daraaja agai.

Ascaiti Diuusi, asduu ooja isañ.

22 Amaasi matai vaidacai amo calli mainaaadami dai muudugami malca siaaco daacatadai asuusi. Calli vi-acatadai amo Diaavora taañicarudla taida asuusi duaadi amuudu tai agai istui isñiooquiagi. 23 Taida loodami maitaa isducatai gantatlagituagi talgacai gomaasi, daida icaiti:

—Davicularu cajiudada lienaa goovai ismaacada catavari apadui ispanara aatama, ismaacada Diuusi daasa agai saida arraicana anan duucai graduuñi Davicularu arracatadai —ascaiti loodami.

24 Damos aidasi fariseo calaa gomaasi pocaiti:

—Idi calli vuvaidi Diaavora tatlaañicarudla Diaavora guvucadadacada —ascaiti fariseo.

25 Damos asuusi maacatadai istumaasi gantatagitoitadai agai dai potatadai:

—Isadudunucami mosaipaco gancocoadagi camaitistutuidi isapiagataanadagi, isaipaco gancocoadagi amapacara oidacami ugitimu loodami dai baabaquida suuligimu. Dai isaipaco gancocoadagi amo adunuma vlassi

gāducami mosāca listumaasi gāducādā ismaacādā idui Diuusi ootosacai Joonasi gaamu Nīnīviamu. ⁴⁰Dai poduucai isduucai Joonasi āraana daacatadai avatopa gāducādā vaica tasai dai vaica tucagi poduucai aana ismaacādā viaa amo sāllicami yaasapicamu vaica tasai dai vaica tucagi. ⁴¹Dai siāscadā caiyagi istuigaco Diuusi naida agadagi oodami sividada ismaacādā ārcāga ivuaadami dai ismaacādā āmaicāga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi sai ismaacādā Nīnīvīāra oidacatadai ālqui maitārgāpīāra vāātacami dāmos aapimā giā sāllicādā gāpīāra vāātā, āNīnīvīāra oidacami āma duucai gāntātagito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidasi Joonasi aagidi Diuusi nīooquidā cascādā. Dai tami daja aana sivi dai vaamioma ārtāānādami aana siJoonasi dai aapimā maitiāāgīdītāi caā. ⁴²Dai siāscadā caiyagi istuigaco Diuusi naida agadagi oodami sividada ismaacādā ārcāga ivuaadami dai ismaacādā āmaicāga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi isāooqui ālquidā ismaacādā ārbaitācāacamicatadai māā Siipāra cāga gātāgito āgai māācāsdāra diviā dai caāca agai istumaasi aagai āSalomōni ismaacādā ārtāmo tāānādami sāitudugami. Dai tami daja aana sivi dai vaamioma ārtāānādami aana siāSalomōni mai aapimā maitiāāgīdītāi caā —tātādāi āSuusi.

^{43–45}Āoodami sividada soimaasi ivuaadami ārtāpan ducami āmo cāllicī ismaacādā ībādāra daja āmo Diaavora tāāānicarudā. Siāscadā āDiaavora tāāānicarudā vuusiagi ācāllicīāīndāra oidigana aimāraiāna dai gaagaiāna siaaco gāibastagi dai siāscadā maitāāgiā āgai siaaco povā āllicīāna: “Āpamu animiagi giānīquiyāmu īnsiāādāra vuusai”,

āsāllicīāna. Dai siāscadā āpamu āmi diviā āgai dai tātāāgaiāna ācāllicī āpan duucāi āmo quīi siāaco maitiīpu oidacami dai cāga voisiqicami dai cāga baidūnisicami. Dai āmaasi āgai aimāraiāna dai vūāpaiāna ārtā cūvaracami Diaavora tātāānicarudā, ismaacādā ārtāāmioma soimaascami siāgai. Dai āgai ālmadu vāāsi āgāā vāpācīāna āmi cāllicīāra dai āmi oidacana dai poduucāi vāāmioma soigā vūāādāna āgai isvāāsāquīoma. Poduucāi ārtāduūnīmu ārtā idi oodamicādā sividada soimaasi ivuaadami, āgai maitiāāgīdītāi caā cascādā —tātādāi āSuusi.

⁴⁶Daidā āSuusi quīāā nīooquīdītādāi āoodami aidāsi āmi dādā āSuusi dāādā ālmadu susuuculidā. Dāmos quīidigana guucacatadāi āgai dai nāidā ālīdītādāi āSuusi. ⁴⁷Tāi āmoco aagidi āSuusi dai potātādāi:

—Gādāādā ālmadu gāsusuuculi quīidigāīndāra guuca dai gāātāgīdā ālīdī —tātādāi.

⁴⁸Tāidā āSuusi āā noragi dai potātādāi:

—Vāāscātāi cāāgācāra vūvācī giāvāāvōitūdāitāi tomāsi ārgīndāādā dai giānsusuuculi —tātādāi āSuusi.

⁴⁹Āmaasi gārtvūi nānāvā āSuusi āātāmā māāāārdāmigādā dāidā itātādāi āoodami:

—Idi ārtā ārgīāādūni. ⁵⁰Tomāsiōōrā siōōrā ivūāādāgi istumaasi īpālīdī gārooga ismaacādā tāvāāgiāra dajā āgai ārtā ārgīāādūni —tātādāi āSuusi.

13 Āgai vāā tāsāra īi āgai āmi quīiyāīndāra dai māā gāā suudagi ugīdīānā dāivā. ²Tāi mūi oodami gānāmpāgi āmi siāaco daacatadāi āSu-

usi. Taidā ΔSuusi āmo vaarcu āraana vaa dai ami dai va. Tai vāasi āoodami anaasi gāā suudagi ugidiana vii. ³Tai naana maasi istumaasi mamaatātuli ΔSuusi cuentocādā dai potātadai:

—Āmo āsadami gāsimu ⁴dai gāsaami āgai tai chiāāqui tāligi voiyāā suuli tai dada ujuurugi dai uu. ⁵Tai aa tāligi ojoodai saagida suuli siaaco maitiipucata dai gāāpi dāvāārai. Tai otoma vuvaja ātāligi maituucavi dāvāāracatadai ādāvāārai cascādā. ⁶Tai mosvuusai tasai tai gaquisa maitatacatadai āgai cascādā. ⁷Aa tāligi vasoi saagida suuli taidā āvasoi maidagito isgāāliagi. ⁸Tai aa tāligi cāāgāducami dāvāāriāā suuli dai gāā dai cāāga iibaji asta āmo sientō litro vuvaja ali āmo litroaiñdāā. Dai aa vaicobai litro vuvaja āmo litroaiñdāā. Dai aa asta āmo coobai dan baivustaama litro vuvaja āmo litroaiñdāā. ⁹Cāāgavar gantagito caāca aapima istumaasi gānaagidi aana —tātādai ΔSuusi.

¹⁰Amaasi aatāma mamaatārdamigadā ΔSuusi miaadāā guuquiva dai tacacai daidā itātadai:

—¿Tuiipasi ñiooquidi goodami cuentocādā? —tātādai aatāma mamaatārdamigadā.

¹¹Tai āgai gāraa noragi dai povartātadai:

—Diuusi ganmaatātuldāmu aapima māstumaasi maimaātā isducatai ipalidi Diuusi issoicādagi oodami sai cāāgacāā oīdacana dāmos gogāā maivīāā oigaragai ismatiagi. ¹²Sioorā bāāji giññiooqui dai giññāgidi āgai vaamioma maatātuldāmu aana, dai sioorā maibāāji giññiooqui dai maitiñāāgidi tomasi palāāpi maātā āgai aana vāāscāā maitagītoldāmu istumaasi maātā āgai. ¹³Cascādā

ganñiooquidi aana cuentocādā. āgai canlidiña istumaasi ivuāadana aana dai maitipalidi isgiñvaavoitūdagi dai cacāācana istumaasi gamamaatātuldi aana dai maitipalidi ismaātā caācagi. ¹⁴āgaicādā casi āradui ismaacādā oōja Isāīacarū Diuusi ñiooquituldiadamigadā dai pocaiti:

Caācamu aapima Diuusi ñiooquidā dāmos tomali āmo imīdagai maimaātā caācamu.

Nāijadāmu aapima istumaasi ivueeyi Diuusi dāmos maimaātā nāijadāmu.

Ducami iscuupicagi ganvuupuji. Aapima maitipalidi isvaavoitūdagi cascādā.

¹⁵Aapima vuidāā vāātā Diuusi.

Tomali maitantagito caā aapima Diuusi ñiooquidā.

Maināijadā ālidi aapima tomali maicaāca ālidi tomali maiāma duucāi gantātāgitua ālidi dai camaisoīmaasi ivuāadagi isaana cāāgacāā ganvuvaidana.

Astātādai Diuusi Ibādā āIsāīa sai potāāna.

¹⁶Dāmos Diuusi ganmaa oigaragai māsaī aapima giñmamaatārdamigā giññidiña naana maasi istumaasi ismaacādā ivueeyi aana dai māsaī caācana istumaasi gamamaatātuldi aana cascādā baigāānlidi aapima.

¹⁷Sāālicādā gānaagidi aana sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigadā dai aa oodami cāā tuutiācāmi nāidā ālīditadai istumaasi nāidā aapima dāmos maināidi. āgai caāca ālīditadai dāmos maicaā.

¹⁸Caācāvurāi aapima istāīyā iñālidi aana āgāitāi āsadami. ¹⁹Ismaacādā caā Diuusi ñiooquidā ismaacādā āgāi istumaasi Diuusi ipalidi issoīnāgi oodami sai cāāgacāā oīdacana dai maimaātā caā āgai vāā āāāgai daidā āāāpan ducāmi ātāligi ismaacādā

voiyara suuli. ADiaavora didivai dai maitagitoldi Diuusi ñooquida. ²⁰Daida ataligi ismaacada ooodai saagida suuli apan ducami aoodami ismaacada calcana Diuusi ñooquida dai calga baiganaliaracada agidiña, ²¹amos maisiguupuacana agai vaavoidaragada. Vaavoidudaiña chilaqui tasai dai silascada parunadagi aa vaavoidudaitai agai Diuusi ñooquida vai cadadagitoi ganvaavoidaraga. ²²Daida ataligi ismaacada vasoi saagida suuli agai apan ducami aoodami ismaacada calcana Diuusi ñooquida dai mostagitocana tumiñsiara dai istumaasi tagito vvasi tasai dai mui aa naana maasiara dai poduucai maitivueeyi agai istumaasi Diuusi ipalidi dai apan ducami ataligi ismaacada maiibiatai. ²³amos ataligi ismaacada calga davalariara suuli agai arapan ducami aoodami ismaacada maata cal Diuusi ñooquida dai mamaatatuldi aa agai ismaacada vatama mamaatarai agai agai daida arapan ducami iibiada. Amoco arapan ducami ataligi ismaacada calga iibaji asta amo sientro litro vuvaja amo litroaiñdara dai aa arapan ducami ataligi ismaacada iibaji vaicobai litro dai aa arapan ducami ataligi ismaacada iibaji amo coobai dan baivustaama litro —gartatadai ASuusi.

²⁴Daida ASuusi garaagidi amai ñooqui cuentocada dai potatadai:

—Diuusi soicai oodami sai calga gantatagitocana. Gomaasi arapan ducami aidasi amo oodami ai taligi calgaducami gadavalaragara. ²⁵Dai gooquiara coi agai amadu gapipioñiga tai tucara divia amo saayuda lasacami dai taligi saagida ai agai vasoi dai apamu nora. ²⁶Dai aidasi cagaa ataligi dai muuradagai moguucacatadai avasoi arpa. ²⁷Amaasi

iji apipioñigada dai maa aagidi glaamu dai potatadai: “Caliodami ai aapi taligi calgaducami. ¿Siaadara vuvaja idi vasoi?” astatadai. ²⁸Taida laamuda itatadai: “Amoco giñsaayu ai gomaasi”, astatadai. Amaasi apipioñigada itatadai: “¿Ipalidipasi isiimia aatama dai vooponagi avasoi?” astatadai apipioñigada. ²⁹“Cho”, astatadai agai. “Isoopona aapima avasoi vooponan tada aapima ataligi arpa. ³⁰Baiyomavar dagito vai vvasi baigaduuna vvarai amaasi iimi dai arpara voopona avasoi dai maida dai gooquiara voopona ataligi dai baitua giñtroojogara”, astatadai laamuda gapipioñiga —tatadai ASuusi.

³¹Daida ASuusi garaagidi amai ñooqui cuentocada sai poduucai maata na aoodami isducatai Diuusi ñooquida aipacoga imai oidigi daama dai potatadai:

—Diuusi soicai oodami sai calga gantatagitocana. Gomaasi arapan ducami istumaasi aravueeyi acaida amo uusi ismaacada ara maasi coravi caida ismaacada ai amo oodami gadavalaragana. ³²Goovai araliducadioma uusi caida oidigi daama ismaacada galsai. Vai gagara dai gagara mamartai. Dai asta ujuurugi daivai dai ami mamara radara coocosatai —gartatadai ASuusi.

³³Daida ASuusi garaagidi amai ñooqui cuentocada arpa sai poduucai maata na aoodami isducatai Diuusi ñooquida aipaco imai oidigi daama, dai potatadai:

—Diuusi soicai oodami sai calga gantatagitocana, gomaasi arapan ducami navaiti ismaacada vvanagi amo ooqui vaica muuli taligi tuicami tai copoda. Vvasi tui saagida ii navaiti dai poduu-

cai vlassi aipacoga oidigi daama imai Diuusi ñiooquida —gartatadai ΔSuusi.

34 Vlassi gomaasi aagidi ΔSuusi loodami cuentocada dai tomastuigaco mamaatatludña ΔSuusi loodami cuentocada. 35 Aidasi poduucai ivuaadana ΔSuusi poduucai λpλdui ismaacada ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti:

Ñiooquidamu aana loodami cuentocada.

Aagidamu aana naana maasi istumaasi ismaacada maimaata tomali amo oodami mosalgi aana.

Ascaiti Diuusi.

36 Amaasi ΔSuusi diosagi loodami dai vaa amo quiiyara tatai ami miaadara guuquiva aatama mamaatardamigada daida itatadai aatama:

—Garaagidani aapi istaiya alidi gocuento λvasoi ismaacada gaa taligi saagida —tatadai aatama.

37 Amaasi ΔSuusi povai gartatadai:

—Aana ismaacada viaa amo salli-cami λrapan ducami agai ismaacada li ataligi. 38 Daida adavalarai λrapan ducami loidigi. Daida ataligi λrapan ducami loodami ismaacada gandagito sai Diuusi soicaiña iscalaga gantatagitoca agai daida λvasoi λrapan ducami agai ismaacada iimia agai malca siaaco oidaga ΔDiaavora. 39 Daida giñsaayu ismaacada li λvasoi λrapan ducami ΔDiaavora. λyoovaragai λrapan ducami silascada ugitiagi oidigi. Dai λpipi-ooni ismaacada voopoi ataligi λrapan ducami Diuusi tataañicaruda. 40 Poduucai isduucai λvasoi gλvoopo dai gamamaji poduucai λpλp λpλduña agai silascada ugitiagi oidigi. 41 Aana ismaacada viaa amo salli-cami ootosamu giñtataañicaru silmpaidamu agai vlassi

soimaasi ivuaadami dai vlasscatai ismaacada soimaasi iduiñtuldi aa vai λcovai vuvaidana agai sai camaiλmadu daraajana agai ismaacada aana soicai sai calaga gantatagitocana. 42 Dai malca taiyara siaaco oidaga ΔDiaavora ooto-samu Diuusi agai sisuaanadamu agai dai alia soimaa taatacamu. 43 Amaasi vlasscatai ismaacada ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi dadadacada agai agai λpan duucai tasai malca siaaco gataañi Diuusi garooga. Calgavar gantagito calca istumaasi gnaagidi aana dai λlgivadavurai.

44 Agai ismaacada ipalidi sai Diuusi soicaiña sai calaga gantatagitocana λrapan ducami acalli ismaacada taa tumiñsi yaasapicami amo dλvλlriara, dai λpamu yaasa anaasi. Dai baigalliditai imai dai gagara vlassi istumaasi viaacatadai dai gasavali adavalarai.

45 Agai ismaacada ipalidi sai Diuusi soicaiña sai calaga gantatagitocana λrapan ducami amo riicugami ismaacada gaagaimi soora viaa aali ooodai namlacami. 46 Dai aidasi taa amoco ismaacada viaacatadai amo odai vaamioma namlacami sivalsi λгаа ii agai dai gagaara vlassi gavustuidaga dai gasavali aali odai.

47 Diuusi soicai oodami sai calaga gantatagitocana dai gomaasi λrapan ducami amo gaa vatopa vuicarui ismaacada dadaitudai λvatopa vuudami gaa suudara dai vuuyi mui naana maasi vatopa. 48 Siu duucu suudagi λvatopa vuicarui λvatopa vuudami baa ajioopai gaa suudagi ugidiana dai ami dadarai dai λcovai vuvaidi λvatopa calagaducada

dai asarala tueeyi dai maigovai suuligai avatopa maicacalagaducada. ⁴⁹Poduucai araduñia agai ugitacai oidigi. Diuusi tataañicaruda dadimu dai acovai vuvaidamu loodami soimaasi ivuaadami dai lagi ismaacada camaitarsoimaasi ivuaadami. ⁵⁰Dai maigovai suuligamu asoimaasi ivuaadami taiyala siaaco oidaga ΔDiaavora sisuaanadamu lagi dai soimaa taatacamu —gartatadai ΔSuusi.

⁵¹Amaasi ΔSuusi gartacacai dai povartatadai:

—¿Maatamas caa aapima vvasi go-maasi? —gartatadai ΔSuusi.

Tai aa noragi aatama daida itatadai:

—Aja tlaanadami —tatadai aatama.

⁵²Amaasi ΔSuusi garaa noragi dai povartatadai:

—Amoco ismaacada caa maata istumaasi aagai judidíu saalicamigadara dai caa maata lapa ismaacada gamamaatatuldi aan isducatai Diuusi soicai oodami sai calga gantatagitocana lagi gia cabai ganduuduna isaagidagi aa Diuusi ñooquida —gartatadai ΔSuusi.

⁵³Aidasi naato garaagidi ΔSuusi acuento ii abiaadara ⁵⁴gaamucu siaaco gaa lagi. Dai judidíu quiuupaigadara gaaagacai gamamaatatuldi lagi Diuusi ñooquida. Taida loodami camaitaa isducatai gantatagituagi daida icaiti:

—¿Ducatai istutuidi goovai ismosaa calga tatagitodagi daida ivueeyi goovai istumaasi gagarducami? ⁵⁵Idiavar luusi ivisumadami marada dai María ardlaada. Dai susuuculida arJacovo, dai Osee, dai Simuñi, dai Uudasi. ⁵⁶Dai susuuculida ooqui lapa tami garsaagida oidaga. ¿Siaacoga maí goovai vvasi imaasi? —caiti loodami.

⁵⁷Alia mui naana maasi maatacatadai ΔSuusi cascada baacoican tada loodami lagi vui. Damos ΔSuusi itatadai:

—Vvasi oodami calgacala naidiña amo Diuusi ñooquituldiadamigada mosaca lagi davalragadana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñda —tatadai ΔSuusi.

⁵⁸Daida ΔSuusi maitidui mui naana maasi gagarducami ami. loodami maivaavoitudaiña lagi cascada.

14 Aida tuigaco ΔEroodasi arcaig-icatadai Galileara dai maí istumaasi ivuaadatadai ΔSuusi. ²Daida ΔEroodasi aagidi lagi ismaacada lamadu daraajatadai dai potatadai:

—Gooviava arVuaana ismaacada va-paconaitadai loodami dai caduaaca lagi coidada saagidaiñdara cascada viaa lagi guvucadagai daida ivueeyi naana maasi gagarducami —astatadai ΔEroodasi.

³ΔEroodasi lalquioma gatajaitadai masai balcaña avuaana dai maisacarui vuurana cadeenacada. ΔEroodasi arduñdacatadai. ΔEroodasi arooñgadacatadai ΔPiili ΔEroodasi suculida. Damos ΔEroodasi lali gasuculi ooñigada. ⁴Taida avuaana itatadai ΔEroodasi:

—Maitavlaagai paslasiadagi gasuculi Piili ooñigada —astatadai avuaana.

⁵Eroodasi aida otoma muaa aliditadai avuaana damos labiditadai lagi loodami. loodami vaavoitudai isavuaana arDiuusi ñooquituldiadamigada cascada. ⁶Damos tasagadara ΔEroodasi idui lagi amo vagimi dai amo ali taji Eroodasi marada vaa dai gatuudai avapadada vuitapi vaidaa ΔEroodasi alia oojoide tuudaidada lali taji. ⁷Daida itatadai ΔEroodasi lali taji:

—Maata Diuusi nai gamaquiagi pastumaasi giñtañiagi —astatadai.

²⁸ Amaasi aPiiduru ñiooqui daida itatadai:

—Taaanadami isaraapi giñtaañiñi isimia aana suudagi daama dai maaca gaajjagi —tatadai Piiduru.

²⁹ Taida aSuusi itatadai:

—Giimi tudu —tatadai.

Amaasi tavai aPiiduru vaarcuaiñdara dai gaaagacai aimrai suudagi daama dai ma vuidara ajia agai aSuusi.

³⁰ Dai aidasi ta agai isalia cavami avallimi alia duaadimu, dai casuudagi uta vaaquimi dai iina daida itai:

—Taaanadami calagacara igiñvuusaida —caiti agai.

³¹ Taida aSuusi otoma bai novida daida itatadai:

—Sallacada maicalla giñvaavoitudai aapi. ¿Tuipasi maicalla giñvaavoitudai? —tatadai agai.

³² Aidasi taatasai vaarcuara aPiiduru amadu aSuusi otoma gaaapitu avalli.

³³ Amaasi aatama ismaacada vaarcuara daraajatadai gartoonacada guuquiva aSuusi vuidara daida itatadai:

—Sallacada aapi aparmarada Diuusi —tatadai aatama.

³⁴ Dai vaasadara dagavusai aatama agaa suudagi dai aayi Genesareta davallirara.

³⁵ Dai aidasi ma loodami isagai arSuusi otoma agidi vvasi ami davallirara oidacami. Taida loodami otoma vuua vvasi acococoidada ami siaaco daacatadai aSuusi.

³⁶ Daida loodami daani aSuusi daida itatadai:

—Gadagitoñi tatai taata aatama gayucusi tomasi ugidiana gayucusi taata aatama —tatadai loodami.

Dai vvascatali ismaacada taata yuucusida duduaadicami vii.

tuldadami Diuusi sallamicagada siaaco daacatadai aSuusi. Agai Jerusaleenaiñdara dada, daida itatadai:

²—¿Tuisida maitiveeyi gamamaatar-damiga istumaasi garviituli galalqui aaduñcaru dai maitarapan duucai vapaconai gannoonovi siuu duucu gaugia aagadagi? —tatadai agai.

³ Taida aSuusi tacacai daida itatadai:

—¿Tuimasi aapima maialgidi istumaasi ipalidi Diuusi baiyoma agidi aapima istumaasi ganviituli galalqui aaduñcaru?

⁴ Mospoduucai icaiti Diuusi: “Siaavar duutuada gandada”, dai pocaiti ara: “Sioora maicalla ñioocadagi gaoga siara gadaa vui, agai gaaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti Diuusi.

⁵ Damos aapima pocaitiña sai amo oodami istutuidi isitaadagi gaoga siara gadaa: “Maitan istutuidi isgansoiñagi tomali istumaasicada vvasi istuma viaa ana arDiuusi aa duñdada vatarar”.

⁶ Dai ispotliya amaadutai mai aapima pocaitiña sai camaiviaa agai issoicadagi gaoga siara gadaa. Dai poduucai aapima mosgajiaadara vipieeyi istumaasi ipalidi Diuusi ducami isiaramo istumaasi maicallagaducamicagi.

Dai baiyoma ivueeyi aapima itumaasi ganviituli ganaaduñcaru.

⁷ Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Sallacada arvaavoi istumaasi aagai Isaiacaru Diuusi ñiooquituldiadamigada ganaagaitai aapima dai agai ooja istumaasi agidi Diuusi dai poduucai ooja:

⁸ Aapima pocaiti masai giñsiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.

⁹ Gomaasi gia maitarsoiñi tomali amaadutai vatarar.

Aapima maigamaatatuldi giññooqui baiyoma gamamaatatuldi aapima istumaasi oodami ganviituli.

Ascaiti Diuusi sai ooja Isaiacaru.

Aapima maigamaatatuldi giññooqui baiyoma gamamaatatuldi aapima istumaasi oodami ganviituli.

Ascaiti Diuusi sai ooja Isaiacaru.

15 Amaasi miaadara guuquiva aFariseo amadu amamaata-

¹⁰ Amaasi ΔSuusi aagidi loodami sai miaadara guuquivana daida itatadai:

—Giñcaacavurai dai caga maata calca: ¹¹ Tomali amo istumaasi ismaacada cueeyi oodami maivapacai tagitoidadara cascada cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tagitoidagadaiañdara vusacai mui naana maasi soimaascami dai poduucai gamaata isiarsoimaasi ivuaadami —tatadai ΔSuusi.

¹² Amaasi aatama mamaatardamigada ΔSuusi miaadara guuquiva daida itatadai:

—¿Maatarasi isalia baacoi afariseo calcai istumaasi aagai aapi? —tatadai aatama.

¹³ Damos agai povartatadai:

—Tomastuma mamaatatuldiaragai istumaasi gamamaatatuldiadagi oodami ismaacada maitarDiuisi mamaatatuldaragada vlassi gomaasi ugitimu. ¹⁴ Dagitovurai aapima agai ismaacada gamamaatatuldi gomaasi. Agai apañ ducami amoco mainlaadami ismaacada vaidaquia alidi amai mainlaadami, isvaidaquia agai vagoocatai siba dalaru suuligian tada agai —gartatadai ΔSuusi.

¹⁵ Amaasi ΔPiiduru itatadai:

—Garaagidañi aapi istaiya alidi gocuento —tatadai ΔPiiduru.

¹⁶ Taida ΔSuusi itatadai:

—¿Tomali aapima masmaimaata cal? ¹⁷ ¿Maitamasmaata aapima sai vlassi cuaadagai ismaacada cueeyi oodami gavoocara vapacai dai gooquiara vusacai? ¹⁸ Damos istumaasi aagai oodami agai gia gatagitoidagaiñdara vusacai, gomaasi agai dai soimaasi iduiñtuldi oodami. ¹⁹ Gatagitoidagaiñdara vusacai gosoimaasi tagitoidagai cascada, dai gomuaaragai, dai gollmadu voidagai aa ooquei, dai gollsidaragai, dai goyaatagidaragai,

dai goñiooquidaragai. ²⁰ Vlassi gomaasi aristumaasi soimaascami. Damos isamo oodami maivacuanagi ganoonovi poduucai isduucai ivueeyi afariseo siuu duucu gaugia agadagi gomaasi maitarsoimaasi —gartatadai ΔSuusi.

²¹ Daida ΔSuusi ii abiaadara gamu Tiroomu dai Sidooniamu. ²² Tai amo ooquei Cananeeiañdara divia siaaco daacatadai ΔSuusi dai iina agai daida itatadai:

—Tlaanadami, aana anvaavoitudai sai aapi arDavicarar cajiudadu ismaacada lalqui abiaadara nalaracatadai aatama daida arraicamu aapi. Ali taji giñmara sallicaada soimaa taataca viaacatai amo Diaavora tlaañicaruda. Soigi galda dai duaaida —tatadai looquei.

²³ Damos ΔSuusi maiaa noragi tomali amo ñiooquei. Amaasi aatama ΔSuusi mamaatardamigada dada dai daañimi daida itatadai:

—Ootosaño idi ooquei mosargooquiara aimaraña goovai dai iñacaiña —tatadai aatama.

²⁴ Amaasi ΔSuusi itatadai looquei:

—Diuisi giñootoi ansai aagidana aana agai ñiooquida mosaca judidfu. Agai lalapan ducami cañiiru siba iimiada —tatadai ΔSuusi.

²⁵ Taida looquei miaadara calquiva dai gatootonacada calquiva ΔSuusi vuidara daida itatadai:

—Tlaanadami giñsoiñañi —tatadai agai.

²⁶ Taida ΔSuusi itatadai:

—Maitavar cagagai islasiadagi oodami gamaamara tascalida dai oidiadagi googosi —tatadai agai.

²⁷ Taida looquei itatadai:

—Vaavuava isajudidfu googosi garaagai damos vascara agoogosi cuaadana vlassi istumaasi gallasai meesagadaiañdara sosiaacami, cascada

tomasi maitarjudíu aana giñsoiñai
aapi sivi —tatadai looqui.

²⁸ Amaasi ΔSuusi itatadai:

—Aapi ooqui alia cllaga vaavoitudai,
cascada apaduuñia agai istumaasi ipa-
lidi aapi —tatadai.

Dai aida todian duucaí looqui marada
dueeyi.

²⁹ Taida ΔSuusi ii abiaadara dai
ugidiana daivusai agaa suudagi dai
amo giidian tasai dai ami daiva. ³⁰ Tai
ami ayi mui oodami dai vaidaticatadai
chuchuecogami dai momochugami dai
mainanaadami dai mumuudugami
dai mui naana maasi cococoidada.
Daida ΔSuusi acasoda abaana tuua
acococoidada tai agai duduaadi. ³¹ Dai
poduucái loodami maitaa istumaasi
gantatagituagi tlagacai isamumuudu
ñioocai dai duduaadacai amomosiucada
lara, dai ajiopaitai achuchuecoda,
dai nanlaavacai mainanaadami. Daida
loodami ganaagacai siaa duutudai
garDiuusiga.

³² Amaasi ΔSuusi garvai aatama
mamaatardamigada agai daida
apartatadai:

—Soigiñalidi aana idi oodamicada
caaayi vaica tasai istami giñlamadu
daraaja goovai dai maiviaa istuma
ugiagi. Dai maiootosa iñalidi aana sai
noonoigana goovai mitaugacai, susuiq-
uituan tada goovai voiyamu —gartata-
dai ΔSuusi.

³³ Tatai aatama mamaatardamigada
itatadai ΔSuusi:

—Ducatai tlagimu aatama cuaada-
gai mosallqui oodami vllatará, dai tami
maioidaga tomali amo oodami —tatadai
aatama.

³⁴ Taida ΔSuusi povartatadai:

—Mlllqui paana viaa aapima
—gartatadai.

Tatai aatama itatadai:

—Cucaracami paana dai chiallqui
vatopa —tatadai aatama.

³⁵ Tai amaasi ΔSuusi aagidi loodami
sai dlvllarapi daraivana. ³⁶ Dai agai
vui acucaracami paana dai avatopa
dai gamamagi dai gooquilará saasarai
dai gammaa aatama mamaatardamigada
agai tatai aatama taacogi loodami.
³⁷ Tai vllascatai gauu dai tatascovai. Dai
gooquirá mpagi cucaracami aasarai is-
maacada baivito. ³⁸ Daida loodami is-
maacada gauu armaacova miilicatadai,
dai acovai ooqui dai aali. ³⁹ Dai gooquirá
ΔSuusi diosagi loodami dai vaarculará
vaa dai iji aatama gamu Magadaalamu.

16 Taida afariseo lamadu asaduseo
mll naidamu ΔSuusi mosnli-
jada aliditai astuma duuna ΔSuusi gaa-
gaitadai agai isducatai gpiara vuaajagi
dai aagidi saida iduuna amo istumaasi
gducami Diuusi guvucadadacada. ² Tai
agai aa noragi daida itatadai:

—Sillscada urunoco vllagicagi icomai
aapima icaitiña sai cllagaduca agai ta-
sai. ³ Dai sillscada quiaamoco vllagicagi
icomai aapima icaitiña sai maicllgad-
uca agai tasai. Aapima aagaiña amo is-
tumaasi dai amamaasi ivuaadana. Cllaga
maatá naidi aapima oidigi sillscada du-
uduquia aagadagi dai sillscada maidu-
uduquia agadagi dāmos maimaatá naidi
aapima istumaasi apavueeyi sivi oidigi
daama. ⁴ Aapima sivi oidacami ar-
soimaasi ivuaadami dai maivaavoitu-
dadami dai giñlaanaí aapima isiduiña
aana amo istumaasi gducami dai po-
duucái nlijada alidi aapima sabai aana
araCristo ismaacada nanara aapima da-
mos maitlagimu aapima amai istu-
maasi gducami mosacaasi aistumaasi
gducada ismaacada idui Diuusi ooto-

sacai Joonasi gamu Ñiñiviamu —tatadai
 ΔSuusi.

Dai anaasi viaa Δgai dai ii.

—

⁵Dai aidasi aatama ΔSuusi
 mamaatardamigada vaasmocoradara
 dagavusai tΔgito ismaivuucaticatadai
 paana. ⁶Amaasi ΔSuusi povartatadai:

—Gofariseo navaitigada dai
 gosaduseo navaitigada maicΔagadu
 —gartatadai.

⁷Tatai aatama garaagacai aipaco
 garaatagidimi daida icaiti:

—Maivuucati aatama paana cascada
 pocaiti goovai —caiti aatama.

⁸Taida ΔSuusi maí istumaasi aata-
 gaitadai aatama dai povartatadai:

—¿Tuimasi pocaiti masai maivuucati
 paana? SΔalicada maicΔaga vaavoitudai
 aapima. ⁹¿Maitamasquiaa maata
 naidi tomali maitagito aapima
 aidañsi bibi aana ltaama mil oodami
 taama paanacada matΔqui aasarai
 Δmpagi saasaquigada? ¹⁰¿Tomali
 maitamastagito aapima aidañsi bibi
 aana Δmaacova mil oodami cuvaracami
 paanacada matΔqui aasarai Δmpagi
 saasaquigada? ¹¹¿Ducatai maitantagito
 caa aapima aidasi gΔnaagidi aana masai
 gannuucadacana Δfariseo navaitigada
 dai Δsaduseo navaitigada aana
 maiaagaitadai paana? —gartatadai
 ΔSuusi.

¹²Amaasi gia maata caa aatama isΔSu-
 usi maiaagaitadai navaiti paana vΔltaara
 baiyoma aagaitadai Δgai Δmamaata-
 tuldaragada Δfariseo dai Δsaduseo sai
 maicΔagadu.

—

¹³Dai aidasida ΔSuusi aayi Sesarea
 Filiposi dΔvΔltaara gartacacai daida
 partatadai:

—Aana Δragai ismaacada viaa Δmo
 sΔalicami dΔmos Δoodami, ¿voora
 giñaagai? —gartatadai ΔSuusi.

¹⁴Tatai aatama aa noragi daida
 itatadai:

—Δmoco pocaiti pasaida
 ΔraVuaanacaru ismaacada vapa-
 conaitadai Δoodami, dai aa pocaiti
 pasaida ΔEliiasicaru, dai aa pocaiti
 pasaida ΔJeremiiasicaru silΔra
 Δmai Diuusi ñooquituldiadamigada
 —tatadai aatama mamaatardamigada.

¹⁵Amaasi ΔSuusi povartatadai:

—¿Dai aapima moora giñaagai?
 —gartatadai ΔSuusi.

¹⁶Amaasi ΔSimuñi Piiduru itatadai:

—Aapi aparaCristo Δgai ismaacada
 viaa Δmo sΔalicami. Dai aapi ΔDiuusi
 marada ismaacada tomastuigaco oidaga
 —tatadai ΔPiiduru.

¹⁷Taida ΔSuusi itatadai:

—Diuusi cΔagacara ganaidi aapi
 Simuñi, Joonasi marada tomali Δmo
 oodami maitamaatuli gomaasi
 mosaca Diuusi gΔrooga ismaacada
 tavaagiana daja Δgai gia gamaatuli
 gomaasi. ¹⁸Dai aana angΔagidi sai aapi
 Piiduru aagiada Δgai oodami ansai aana
 ΔrcΔagacara vuviaadami dai muidutai
 giñvaavoituda Δgai dai Δgai gia
 cΔagacara vuvaidamu aana, dai tomasi
 coiyagi vΔascara Δmo imidagai Δpamu
 duduacamu vΔascatai. ¹⁹Dai aana
 gΔmaaquimu Δmo sΔalicami pai aagida
 Δoodami sai sioora giñvaavoitudagi
 soicada aagai sai cΔaga gantatagiticana
 Diuusi vai poduucai tomasioora sioora
 maitiñvaavoitudagi aagiditai aapi
 tami oidigi daama maidagitemu aana
 isvaquia Δgai tavaagiara dai tomasioora
 sioora giñvaavoitudagi aagiditai aapi
 tami oidigi daama Δgai dagitemu
 aana isvaquia tavaagiara —tatadai
 ΔSuusi.

²⁰ Amaasi ΔSuusi sallisada gardai aatama mamaatardami sai maiaagidiña tomali amaadutai siagai araCristo.

²¹ Aidā abiaadara ΔSuusi gaaagacai garaagidi aatama mamaatardami sai agai viaacatadai isimiagi Jerusaleenamu dai sai soimaa taatatulda agai atataana-damigada judidū amadu lbaitaguucacamigada lrapaali amadu amamaatultidiadami Diuusi salliamigada. Dai garaagidi ΔSuusi sai agai muua agaitadai damos bovaica tasaicada apamu du-aaca agaitadai. ²² Amaasi ΔPiiduru acovai vaidacai dai vui ñooquimi daida itatadai:

—Chu aliiodami Diuusi maitipaldana dai maitadagitona. Tomali amo imidagai maitiapaduuna imaasi —tatadai ΔPiiduru.

²³ Taidā ΔSuusi ajaco calquiva daida itatadai ΔPiiduru:

—Maitigiñlamadu aimarda aapi Diaavora giñsobicai aapi. Aapi pocaiti sai maitaaagai isivuaadagi aana istumaasi Diuusi ipalidi —tatadai ΔSuusi.

²⁴ Amaasi ΔSuusi povartatadai aatama:

—Isamaadutai giñlagiada aliada maitaaagai islagi gatagitocagi dai gaaagai isvlas tasai baigaducagi siadufiada gamuaatuda agai giñvaavitudaitai daida giñlagiadagi. ²⁵ Siorea ivuaadagi lagi istumaasi ipaliadagi agai gia imimu Diaavora amadu, damos siorea baigaducagi dai muquiagi giñvaavitudaitai agai gia calgacara vuusaimu. ²⁶ ¿Tumaasi arsoiñi amo oodami vatarā isgamaitaagi vvasi istumaasi oidaga oidigi daama vai iibaada imiagi Diaavora amadu? Tomali amaadutai maitistutuidi isgaanamquidagi dai calgacara vuusiagi. ²⁷ Dai aana ismaacada viaa amo sallisami divimu amaadu mui

Diuusi tataañicaruda dai giñooa dadadaquigada garsicoli dadadaquida agai. Sillascada diviagi Diuusi agai naidamu vascatai ismaacada arcalla ivuaadami dai ismaacada armaicalla ivuaadami. ²⁸ Sallisada oidaga amoco ismaacada tami guuca dai maicoiya agai asta sillascada tala goovai ismaasca iñagai aana ismaacada viaa amo sallisami sillascada gatlaanladagi Diuusi amadu —gartatadai ΔSuusi.

17 Daidā ΔSuusi bonaadami tasaicada vaidacai ΔPiiduru amadu ΔJacovo amadu ΔVuaana Jacovo suculida amo taca giidiana. ² Dai ami ΔSuusi amapadi vuitapi gamamaatardamiga. Dai vuivasada dadadaquitu apamaastu tasai, dai yuucusida calga tootuatū. ³ Dai todian duucai tala agai Eliasicaru amadu Moseesacaru vai gaaatagaitadai amadu ΔSuusi. ⁴ Amaasi ΔPiiduru itatadai ΔSuusi:

—Tlaanadami vvasi arcallagai istami daraaja aatama isipaliada aapi tatai duuñi vaica uucusai, amoco aapi gavlatarā dai amai Moseesa vatarā dai amai Eliasi vatarā —astatadai ΔPiiduru.

⁵ Dai quiaa ñooaitadai agai tai divia amo icomai dadadacadami dai iña vascatai ismaacada ami daraajatadai. Tai icomiañdara caidatu amo ñooqui daida icaiti:

—Idi Suusiava argiñmara nai aana alia oigadai dai baigiñlidi aana goovaicada. Lagiadavurai aapima —ascaiti ñooqui.

⁶ Moscalcai amamaatardami ñooqui dvlarapi cuiiqui dai alia duduaadimu. ⁷ Amaasi ΔSuusi miaadara calquiva daida itatadai:

—Vaapaigivurai aapima maitavara duduaadimu —astatadai ΔSuusi.

⁸Dai aidasi aipaco nanaava agai camaitaa agai acacali mosaca agi ASuusi.

⁹Dai aidasi taaapanimi agai agaa gidiaindara ASuusi dai amamaatardamigada daida itatadai:

—Maitavar aagiada tomali amaadutai istumaasi taa aapima asta siascada aana ismaacada viaa amo sallicami caduacagi coidada saagidaindara —astatadai ASuusi.

¹⁰Amaasi amamaatardamigada taca-
cai ASuusi daida itatadai:

—¿Tuisida icaiti amamaatatuldiadami Diuusi sallcamigada saida Eliiasicaru viaacata dai isdiviagi laraga isaapi? —astatadai amamaatardamigada.

¹¹Taida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—Vaavoava istumaasi aagai amamaatatuldiadami Diuusi sallcamigada sai Eliiasi viaacata dai islaraga diviagi dai baiduñiagi oodami iibada. ¹²Damos aana anganaagidi sai cadivia Eliiasi dai amamaatatuldiadami Diuusi sallcamigada maimai dai soimaa taatatali agai isducatai ipali. Poduucai laraloodami sividada soimaasi giñtaatatuldamu aana ismaacada viaa amo sallicami —astatadai ASuusi.

¹³Amaasi amamaatardamigada maataca isASuusi aagaitadai AVuaana ismaacada vaponaitadai loodami.

¹⁴Dai aidasi aayi agai malca siaaco daraajatadai loodami amo calli miadara caquiva ASuusi daida itatadai:

¹⁵—Taanadami soigi galda aapi giñmaracada. Susuiquitari agai dai alia soimaa taatamai. Muiyoco imidagai taiyara gagsai dai suudara. ¹⁶Tami vuaapi aana gamamaatardamiga ismaacada tami vii tai goovai maitistui isduaaidagi —tatadai acali.

¹⁷Taida ASuusi povartatadai:

—Aapima oodami maivaavoitudadami dai soimaasi ivuaadami catavapi ganama daja aana mai aapima vascara maitiñvaavoitudai. Alia si aroojodaragai aapima. Baigovai avar giñvuaapidi goali galli —gartatadai.

¹⁸Damos ASuusi aagidi ADiaavora taañicaruda sai dagitona lali galli dai camailmadu daacana. Tai agai vuusai lali galliiaindara, tai lali galli todian duucai duaadicami vii.

¹⁹Dai gooquilara aatama mamaatardamigada ASuusi aatagi agai agi dai taca-
cai daida itatadai:

—¿Tuisida maitistui aatama isvuusaidagi ADiaavora taañicaruda? —tatadai aatama.

²⁰Taida ASuusi povartatadai:

—Aapima maicalaga giñvaavoitudai cascada. Ismaacada ganaagidi aana larvaavoi. Sai iscalaga giñvaavoitudadamudai aapima aida gia istutiadamudai aapima isivuaadagi istumaasi tomasi sallcada sijaiga. ²¹Gomaa Diaavora taañicaruda alia sijaiga vuvaidaragai oodamiaindara cascada avanacai maitaugacai gamamadagi vai poduucai vuvacai goovai —gartatadai ASuusi.

²²Dai aatama mamaatardamigada ASuusi garampaidimi Galileara taida ASuusi povartatadai:

—Aana ismaacada viaa amo sallicami magiñtalagida aagai aa oodami ²³silgai giñmuamu damos vaica tasaicada duaacamu aana —gartatadai ASuusi.

Tatai alia soigrali aatama imaasicada.

²⁴Aidasi aayi ASuusi lamadu aatama Capernaumara atumiñsi vuudami agaa quiupaigadara judidfu iji siaaco daacata dai Piiduru daida itatadai:

—¿Gamamaatatluldadamiga isgamaacai lapa tumiñsi agla quiupai vataral? —astatadai atumiñsi vuudami.

²⁵Taidal apiiduru aa noragi daida itatadai:

—Aja —astatadai.

Amaasi utudama vaacacai apiiduru quiiyala asuusi lapa niooqui daida itatadai:

—¿Tuma tatagitoi aapi? ¿Maacada oodami taanli atataaanadami tumiñsi, lagi ganaaduni sisibacoga oidacami? —tatadai.

²⁶Taidal apiiduru aa noragi daida itatadai:

—Asibadara oidacami —tatadai.

Taidal asuusi itatadai:

—Amaasi aaduñdal maitaagai ismaacadagi tumiñsi. ²⁷Damos vascara maaquimu aana tumiñsi vai poduucal maibaacuagi atumiñsi vuudami. Imiñi aapi agla suudagi ugidiamu dai daituda amo babaidacarui dai vuusaida avatopa ismaacada lapa baiya gobabaidacarui. Agai vatopa tñiara taagimu aapi tumiñsi. Atumiñsi garaimu isgaanamaquida aana dai aapi lapa. Baciñi aapi dai malca aa namaquida —tatadai asuusi.

18 Amaasi aatama maaatardami-gadal asuusi miaadara guuquiva dai tacacai daida itatadai:

—¿Salcada gataaanadagi aapi vasi oidigi daama maacada aatama gamamaatardamiga vaamioma gataaanada ragai? —tatadai aatama.

²Amaasi asuusi vai amo ali dai gar-saagida cai, ³dai povartatadai:

—Salcada arvaavoi isaapima maiama duucal gantatagituagi dai camagarducada ganaliadagi apan duucal idi ali poduucal gia maiimimu aapima siaaco taanai Diusi. ⁴Poduucal gia agai ismaacada

vaamioma gataaanai malca siaaco gataaanai Diusi aragai ismaacada maigarducada ganali apan duucal idi ali. ⁵Tomasioora sioora vaavoitudai giñmamaatatluldaraga dai cascada oigadai idi ali oodami agai gia giñoigadai aana.

⁶Tomasioora sioora soimaasi iduiñtulda aliadagi amoco ismaacada utudama giñvaavoitudagi sooma arcalagai agai vataral mascusivuana vulidagi amo gla mauturui dai gla suudara daitudagi. ⁷Salcada maicalgadu oodami vataral isoidacagi naana maasi ismaacada soimaasi iduiñtuldiadagi aoodami. Vascara oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami damos soimaasi taatamu agai ismaacada soimaasi iduiñtuldiadagi aoodami.

⁸Isamaadutai iduñia aliadagi amo istumaasi soimaascami ganovicada salpa gacacocada baiyoma gaagai ispoliada agai ismainova salpa maicaso dai maisiu Diaavora amadu imiagi. ⁹Dai isamaadutai iduñia aliada amo istumaasi soimaascami gvuuupujicada baiyoma gaagai ispoliada agai ismaivuupuju. Siooma arcalagai ispoliada agai ismaivuupuju dai maisiu Diaavora amadu imiagi.

¹⁰Calgacara avar naijada aapima vascatai ismaacada giñvaavoitudagi. Aana anganaagidi sai Diusi tataañi-caruda ismaacada tavaagiara daraaja Diusi amadu calga nuucada agai ismaacada giñvaavoitudai tami oidigi daama. ¹¹Dai aana ismaacada viaa amo salcami divia dai calgacara vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami agai arsiiba iimiada Diusi vataral.

¹² Isamaadutai viaacagi amo sientio cañiiru vai siba imiagi amoco siaadara maianaasi viaana agai agaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna asibaimeaada.

¹³ Dai istagiagi sallaicada vaamioma baigalliatugadagi agaicada siagaa ismaacada maisiba iimiagi. ¹⁴ Poduucai ara Diuusi garooga tavaagiaru daja dai agai maitiplidi isiimiagi Diaavora lamadu tomali amoco ismaacada giñvaavoitudai.

¹⁵ Isamaadutai soimaasi duindagi amai, agai gaaagai isaagidagi lagi agai sai soimaasi duñi. Dai isagai caga baiduñia aliadagi ñooqui aida gia arganaadunumacamu agai. ¹⁶ Dai isagai maibaiduñia aliadagi aida gia gaaagai isvaidaquiagi amoco silara gooca gaaaduñi vai poduucai oidacana najadami ismaitiplidi agai isbaiduñiagi ñooqui. ¹⁷ Dai isapiaquia maibaiduñia aliada agai aida gia gaaagai isaagidagi vasi vaavoitudadami, dai isapiaquia maibaiduñia aliada agai aida gia gaaagai isapan duucai najadagi agai ismaacada maivaavoitudai silara an duucai tumiñsi vuudami.

¹⁸ Dai aanu anganaagidi sai silascada aagiada aapima Diuusi ñooquida loodami tomasioora sioora maitiñvaavoitudagi aagiditai aapima agai maidagitomu aanu isvaquiagi tavaagiaru, dai tomasioora sioora giñvaavoitudagi aagiditai aapima agai gia dagitomu aanu isvaquiagi tavaagiaru.

¹⁹ Dai aanu anganaagidi ara sai isgoocatai aapima ganaagidagi dai daañiagi isDiuusi gansoiñagi, Diuusi garooga gansoiñamu. ²⁰ Tomasiao siaaco ganampaidadagi gooca silara vaica dai giñsiao duutuada agadagi dai

gamamadada agadagi ami daacamu aanu ara —gartatadai asuusi.

²¹ Amaasi ii piiduru dai tacacai asuusi daida itatadai:

—Taanadami, vaaquiojo imidagai gaaagai isoigaldada aanu amoco giñaduñi ismaacada soimaasi giñvuidadagi? ¿Para cuvaracamiojo? —tatadai piiduru.

²² Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—Chu aanu anmaitlaagidi sai cuvaracamiojo baiyoma anglaagidi aanu sai maicaldacai gaogaliada.

²³ Isducatai avueeyi silascada Diuusi soicadagi oodami iscaga gantatagitocagi anan ducami istumaasi idui amo taanadami. Taanadami ipaliditadai isapipioñigada aa namalquidagi. ²⁴ Utudama gaaagacai taañimi agai gapipioñiga ismaacada vupuaatulditadai matai vuaapi amo pioñigada ismaacada mui mil vuaatulditadai. ²⁵ Daida pioñigada maiviaacataidai istucada aa namalquidagi. Taida laamuda aagidi sai gagarana vasi gavustuidaga dai gamaamara dai gooñiga dai lagi agai dai vuvaidana tumiñsi dai cada aa namalquidana. ²⁶ Amaasi pioñigada gatoonacada caquiva gaaamu vuidaru dai daañimi daida itatadai: “Giñamu giñanaracañi aapi gaa namalquidamu aanu vasi”, astatadai. ²⁷ Taida laamuda soigalli dai oigali dai camaitai aida, dai dagito isimiagi agai. ²⁸ Tai ii agai dai moo maigovai ta amoco gaaduñi ismaacada vuaatulditadai chilaqui tumiñsi. Dai cuchivuaana bai dai cayoga vuliji daida itatadai: “Aata giñnamalquida pasmaacada giñvuaatuli”, astatadai. ²⁹ Amaasi aduñda gatoonacada caquiva agai vuidaru dai daañimi daida

itatadai: “Giñnanaracañi aapi gaa namaquidamu aana vaasi”, astatadai.
³⁰Taida agamai maitipali, baiyoma vaidacai dai gatajai maisaragai dai gaaagidi masai anaasi maisacana asta siasscada aa namaqui agai vaasi.
³¹Amaasi agaa pipiooñigada agaa taaanadami taa gomaasi dai saalicada soiganalli dai iji dai maa aagidi taaanadami vaasi istumaasi apadui.
³²Amaasi taaanadami gatajai masai maa vaidana agai daida itatadai: “Aapi gia saalicada maicaa tuiga. ¿Duucaida aana gaoigali vaasi pasmacada giñvuaatulditadai aapi, giñdaañimi aapi cascada? ³³¿Duucaida aapi maisoigalli gaadunhada, poduucai isduucai soigiñali aana aapicada?” astatadai.
³⁴Dai saalicada baamu laamuda dai gatajai maisaragai dai gaaagidi masai anaasi maisacana asta siasscada aa namaqui agai —tatadai asuusi.

³⁵Cuugataru povartatadai asuusi:

—Poduucai iduñia agai garooga tavaagiaru aapimacada issaalicada maitanoigaliada aapima aipacoga —gartatadai.

19 Caaagacai asuusi imaasi ii ami Galileeiñdaru dai aayi maa Judea davlariaru vaasadaru Jordán aqii. ²Dai mui oodami oiditadai tai ami duduuaadi asuusi cococoidada.

³Amaasi lamoco fariseo miaadaru guuquiva siaaco daacatadi asuusi dai mossoimaasi ñooquituda alidi agai cascada tacacai daida itatadai:

—¿Oidagasi oigaragai siamo calli dagituagi gaooñiga tomastucada? —tatadai afariseo.

⁴Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Aapima canidi Diuusi ñooquida siaaco oojisi sai aidasi Diuusi idui oodami idui agai calli dai ooqui.
⁵Dai Diuusi ñooquidaru icaiti

aru: “Cascada calali dagitomu gandada dai lamadu oidacamu gaooñiga dai vagoocatai amo oodami ganducamicamu agai”, asduucai oojisi Diuusi ñooquidaru. ⁶Cascada amo calli maitaaagai isdagituagi gaooñiga tomali amo ooqui gacuuna. Diuusi ipalidi isamapai oidaca agai asta siasscada coi —tatadai asuusi.

⁷Amaasi tacacai afariseo daida itatadai:

—¿Tuisida Moseesacaru gamaa oigaragai siamo calli dagitua aliada gaooñiga saida istutuidi isbaiduñiagi amo oojai dudunucamiaru dai poduucai dagituagi? —tatadai afariseo.

⁸Taida asuusi itatadai:

—Ganlaqui aaduniaru vuidaru vaatacana Diuusi cascada Moseesacaru maa agai oigaragai isdadagitoda gaooñiga dai poduucai ganviituli agai. Damos tucamaru maitiipucataidai oigaragai poduucai. ⁹Dai aana anganaagidi siora dagituagi gaooñiga maigogoosi gaducamicatai agai dai vaanagi amai ooqui agai gia gogoosi gaducami —tatadai asuusi.

¹⁰Amaasi aatama mamaatardamigada tatadai:

—Siarvaavoi ismaitiipu oigaragai isdagituagi amo calli gaooñiga aidai gia sioma arcaaga ismaicuucuntadagi oodami —tatadai aatama.

¹¹Taida asuusi povartatadai:

—Maisiu vaascatai istutuidi ismaiooñitadagi mosaca agai ismaacada Diuusi soicai. ¹²Lamo calali maiooñtai soimaa vuvacai agai cascada dai aa mascacaapuñtudagi maiooñtai, dai aa maiooñtai aipaco ajioopaitai gaagiada aliditai isducatai Diuusi soicai oodami sai calaga gantatagitocana. Tomasioora siora istutiadagi ismaiooñitadagi calgadu ismaiooñiacatai oidaca agai —gartatadai asuusi.

gataaanadamu ḏara ḏchigiamaasi daraicarara daraajatai. Aapima baivustaama dan goocadu dai amoco taaanadamu Ruvenicaruru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Danacaru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Gadacaru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Nefatalicaruru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Aseracaru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Isaacaru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Judacaru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Zavuloniaruru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Simioñicaruru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Benjamiñicaruru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Efrañicaruru cajiudadā, dai gamai taaanadamu Manaasesicaruru cajiudadā. ²⁹Dai tomasioora sioora dagituagi gavustuidaga siḏara gaaaduñi ivuaadatai giña duiñdaga ḏgai viaacamu ḏmo sientu vaamioma dai siḏascada imiagi ḏgai idi oidigiañdara vaascara oidacamu ḏgai Diuusi ḏmadu. ³⁰Dai maaca siaaco taaani Diuusi muidutai ismaacada vaamioma taaani tami, maaca siooma maitaaanadamu dai ismaacada siooma maitaaani tami maaca vaamioma taaanadamu.

20 Isducatai ḏḏvueeyi siḏascada Diuusi soicadagi oodami sai caaga gantatagitocana ḏḏapan ducami istumaasi idui ḏmo caali ismaacada gaḏpi viaacata dai ḏvaḏrai ḏḏqui quiaamoco ii ḏgai dai gaaga ḏgai pipioñi sai yoovana uuvasi. ²Dai baidui ḏgai ḏpipioñiga ḏmadu sai ḏmo coobai piisu aa namaquida ḏgai ḏmo tasaicada. Dai otoma ootoi sai maaca gayoovana. ³Dai laascadioma ii caali plaasamu dai maaca taa aa oodami mosdaraacami, ⁴dai itatadai: “Iimadavurai dai gaaata duñi giñasiara dai aana ganaa

namaquidamu siḏasi caagaducagi”, astatadai. Tai ḏgai iji. ⁵Dai dan duucu ḏpamu ii lasacami dai ḏpua ootoi aata vaaadami, dai coi gaaacai tasai ii ḏgai dai ḏpua ootoi. ⁶Dai cauruñimoda ii ḏgai plaasamu dai maaca taa aa oodami ismosdaraaja daida itatadai: “¿Tuimasi mosdaraaja ḏmo tasai dai maitaaata vueeyi?” astatadai. ⁷Taida loodami itatadai: “Tomali ḏmaadutai maitarmamacai aa duiñdagai cascada”, astatadai. Amaasi itatadai lasacami: “Iimadavurai aapima vaasi dai maaca aata duñi giñasiara dai aana ganaa namaquidamu siḏasi caagaducagi”, astatadai. ⁸Dai caacai siuu duucu gaḏḏpidagi ḏpipioñi taida lasacami aagidi ḏgai ismaacada taaani ḏpipioñi daida itatadai: “Baigovai vaidu goata vaaadami dai aa namaquida. Gaaagacai aa namaquida ḏḏpaga ismaacada gooquira ganaaga dai ismaacada ḏḏpaga ganaaga vaasia gooquira aa namaquida aapi”, astatadai. ⁹Amaasi dada ḏgai ismaacada gooquira ganaagacai gaaata dui matai ḏmo coobai piisu aa namaqui. ¹⁰Dai gooquira caaa namaquida ḏgai ismaacada ḏḏpaga ganaagacai gaata dui vai ḏgai povanliditadai masi vaamioma aa namaquida agaitadai, matai ḏgai ḏmo coobai piisu aa namaqui ḏḏra. ¹¹Dai aidamasi mosaa namaqui vai ḏgai ñiooquimi lasacami vui. ¹²Daida itatadai: “Goovai ismaacada gooquira ganaaga ali ḏmo oora aata dui matai vaascara gaḏapan lasi aa namaqui dai aatama ḏmo tasai soimaa taata toiñdagai”, astatadai. ¹³Taida ḏamuda aa noragi daida itatadai ali ḏmoco ḏḏgi ḏgai: “Giñaduñi aana maisoimaasi gavuiididi. ¿Maitasiarvaavo iñsaana ganaagidi sai ḏmo coobai piisu ganaa namaquiada iñagaitadai isgaaata duña aapima giñamadu? ¹⁴Naa,

gaa namquidaraga imadañi. Aana ipalidi isganapan aasi maquiagi goovai ismaacada gooquiara ganaaga.¹⁵ ¿Maitisviaa aana samicami isiduñia giñtumiñsigacada istumaasi ipaliadagi? ¿Tuipasi muuquimudada caiti aapi naiditai iscaaga dui aana gogaa vatarar?” astatadai laamuda.¹⁶ Poduucai ismaacada loodami soi duu naidi tami oidigi daama vaamioma namaga mala siaaco taañi Diuusi, damos ismaacada polidi isvaamioma namaga tami oidigi daama agai gia maisii namaacamu siaaco taañi Diuusi. Diuusi ñiniooquituldadamigada aagidi mui oodami saida istutuidi iscaagacara vuvaiagi damos Diuusi chilaqui laco vuvaitu —gartatadai ASuusi.

¹⁷ Dai amo imidagai voyamu imaitadai ASuusi catasadiami Jerusaleenamu daida ASuusi covai garvai aatama baivustaama dan gooca mamaatardamigada agai dai povartatadai:

¹⁸ —Aapima naidi tascataatidimi aatama Jerusaleenara masiaaco giñtlaagida agai aana ismaacada viaa amo samicami giñtlaagida magari lbaitaguucacamigada papaali lamadu mamataatuldiamami samicami isagai gataañimu masaida giñmuaana,¹⁹ dai giñtlaagidamu agai aa sibadara oidacami ismaacada maitarjudidfu sigai giñparunadamu dai saasamu giñtuucuga dai giñsiisamu curusiaba. Dai bovaica tasaicada apamu duaacamu aana coidada saagidañdara —gartatadai ASuusi.

²⁰ Amaasi AJacovo dai AVuaana lamadu adada miaadara guuquiava siaaco daacatadai ASuusi. AJacovo dai AVuaana arSevedeo maamarada. Taida adada

gatoonacada caquiava ASuusi vuidara.

²¹ Taida ASuusi tacacai daida itatadai:

—¿Tumaasi aagai aapi? —tatadai agai.

Tai agai itatadai:

—Silaacada aapi vaasia daama argabaitacaamicagi giñoigadacai darasa aapi giñmaamara vaidal artalaanadamicana goovai —tatadai agai.

²² Taida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—Aapima maimaata mastumaasi giñaagidi. ¿Baisistuidana aapima issoimaa taatagi sila soimaa taata iñagai aana? —tatadai ASuusi.

Tai agai itatadai:

—Istutuidiatata —tatadai agai.

²³ Taida ASuusi itatadai:

—Samicada arvaavoi. Aapima gia soimaa taatamu silaasi soimaa taata iñagai aana dai vaascara aana maitistutuidi isdaraasagi talaanadami baiyoma lagi Diuusi garooga daraasamu talaanadami —tatadai ASuusi.

²⁴ Aidasi aatama baivustaama cai gomaasi alia baacoi aatama agaa gooca garaaduñi vui. ²⁵ Taida ASuusi garvai aatama dai povartatadai:

—Cala maata aapima sai ismaacada maitarjudidfu saagida lbaitacaacami gapipiooñiga duucai naidi gaaduñi dai ismaacada vaamioma gataañi samicada talaañicui. ²⁶⁻²⁷ Damos aapima gansaagida maitaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioora rbaitacaamicagi gaagai issoicadagi vaascatai. ²⁸ Poduucai isduucai ivueeyi aana ismaacada viaa amo samicami. Aana gia divia oidigara maisiu isgiñoicadagi aa baiyoma divia aana dai soicada iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai caagacara vuvacana mui oodami —gartatadai ASuusi.

²⁹ Aidasi vuvaquimi aatama Jericooiñdara mui oodami of ASuusi. ³⁰ Vai voi ugidiana daraajatadai gooca mainanlaadami. Dai mai agai isami daivusai ASuusi dai iñoqui daida itatadai:

—Davi cajiudadā ismaacada Diuusi maa amo saalicami soigi galda aapi aatamacada —tatadai agai.

³¹ Taida loodami bagaimi sai camaiiñacaiña vaamioma. Damos agai vaamioma iñacai daida itatadai:

—Taanadami, Davi cajiudadā ismaacada Diuusi maa amo saalicami soigi galda aatamacada —tatadai agai.

³² Amaasi ASuusi caquiva dai vai mainanlaadami dai tacacai daida itatadai:

—¿Tumaasi ipalidi aapima isganduiñda aanā? —tatadai ASuusi.

³³ Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Taanadami, nada aralidi aatama —tatadai agai.

³⁴ Amaasi ASuusi soigali agaicada dai taata vuupuida. Tai bovasdara ismaacada mainanlaitadai istui isnanlavagi dai of ASuusi.

21 Aidasi camiaadimitadai ASuusi Jerusaleenara aayi Betapagiara miaanai agiidi siaaco Oliivosi taagidu, ASuusi ootoi gooca gamamaatar damiga, ² dai potatadai:

—Iimivurai mala aali quiquiara ismaacada malmojoro guuca dai acai taagimu aapima amo asñiitu maracami vulicami varai uupana dai vaaapa vagoocai. ³ Dai ismaadutai gnaagidagi masai maiuupanana varai potada ansai aanā tagito dai ansai otoma apamu oototsa iñagai —tatadai ASuusi.

⁴ Poduucai apadui saida apaduuna ismaacada aagai Diuusi

ñioquituldadamigada dai poduucai ooja:

⁵ Aagidavurai Jerusaleenara oidacami dai potada:

“Dañi barimai garaí. Maigaducada galilidi goovai, amo asñiitu mara daama daitugai”, astlada.

Asduucai ooja Diuusi ñioquituldiadamigada.

⁶ Amaasi amamaatar damigada iji daida idui isducatai aagidi ASuusi. ⁷ Dai vaa asñiitu amadu amarada dai agai daama darai gansosuaa dai daama daí ASuusi. ⁸ Dai voyara ajioopaitadai mui oodami ismaacada voyara alligaimi gansosuaa dai aa guicuma uusi maamarada dai voyara tuajaimi sai daama daivunana ASuusi. ⁹ Dai agai ismaacada baitaqui iimaitadai dai ismaacada gooquira iimaitadai iñaquimi daida icaitimi:

—Alia cal tuiga gorá Davi cajiudadā ismaacada Diuusi maa amo saalicami. Diuusi alia calgacara naidi goovai ismaacada divia Diuusi guvucadadacada. Saalicada calga tuiga Diuusi —caitimi loodami.

¹⁰ Aidasida ASuusi vaa Jerusaleenara vasi loodami sisioli dai muidutai aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Siorea goovai? —caiti.

¹¹ Vai aa aagidi daida itatadai:

—Gooviava arSuusi Diuusi ñioquituldadamigada daida arNasareetara oida-cami Galilea dararara —tatadai.

¹² Tai gooquira vaa ASuusi agaa quiuupaigada tuisicara siaaco siaa duutudai Diuusi dai vuvaitu judidú ismaacada ami gagaagaraitadai dai ismaacada gasaapadaitadai. Dai aipaco suuli memesagada agai ismaacada cambiando judidú quiuupaigada tumiñsigada dai aipaco suuli

daraicarudá ismaacáda gagaagaritadai tutuugu. ¹³ Daidá itatadai:

—Diuusi ñiooquidáda aduucái oojisi: “Ágáa quii ismaacáda idui aoodami dai ami giñsíaa duutuada ágai itáágid-ucamu quii mamaadaragai vátáda”, mai aapimá áasivogami tájogadá duucái náidi —tatadai áSuusi aoodami.

¹⁴ Tai ami ágáa quiuupaigadára judiúfu ámmo mainánaadami ámadu chuchuecogami miaadára guuquiva siaaco daacatadai áSuusi tai ágai duduaadi. ¹⁵ Dai aidási ábaitáguucacamigadá papaali ámadu ámamaatatuldiadami Diuusi sáálicamigadá náidi áistumaasi gááducáda ismaacáda idui áSuusi dai aidási cal isducatai iñacái laali ágáa quiuupiará daidá icaiti: “Alia cal tuiga goráí Davi cajiudadá ismaacáda Diuusi maa ámo sáálicami”, caiti láali. Ábaitáguucacamigadá papaali ámadu ámamaatatuldadami Diuusi sáálicamigadá sáálicadá baacoi áSuusi vui, ¹⁶ daidá itatadai ágai áSuusi:

—¿Maitapascaá istumaasi aagai goaali? Dodoligitadáni aapi —tatadai.

Taidá áSuusi aa noragi daidá itatadai:

—Ája calana. Dai canáidi aapimá is-duucái oojisi Diuusi ñiooquidára daidá icaiti:

Aali alia caláa ñioocada ágai Diuusi vui. Ascáiti Diuusi ñiooquidára —tatadai áSuusi.

¹⁷ Amaasi áSuusi anaasi viaa dai ii Jerusaleenaiñdára Betaaniamu dai anaasi siaa.

¹⁸ Dai siaadiqui calpamu ajacoga imaitadai áSuusi Jerusaleenamu dai biuugimu. ¹⁹ Dai tál ámo iigosi dááda voi ugidiana dai abaana calquiva dai maitáa iigosi mosaca aagadá. Daidá áSuusi itatadai áiigosi dááda:

—Aapi gia tomali ámo imidagai mai-ibiatamu —tatadai áSuusi.

Tai otoma gaquisá áiigosi dááda. ²⁰ Dai aidási tál aatámá mamaatárdami gomaasi camaitáa istumaasi gartatágitu-ági dai tacacái áSuusi daidá itatadai:

—Ducatai mosáa otoma gaquisá goi-igosi dááda —tatadai aatámá.

²¹ Taidá áSuusi garaa noragi dai povartatadai:

—Ismaacáda gánaagidi aana á-vaavoi. Iscaláa vaavoitudadagi aapimá maisiu mosacaasi istutiadamudai isiduñia gomaasi ismaacáda idui aana goiigosi dáádacáda asta istutiadamudai aapimá ápra isivuaadagi naana maasi istumaasi sáálicadá sijiacami. ²² Dai vási istumaasi taanáa aapimá Diuusi mamadaitai issáálicadá vaavoitudada aapimá Diuusi gánaaquiimu —gartatadai áSuusi.

²³ Amaasi áSuusi vaa ágáa quiuupaigadára judidú dai ami gamamaatatulditadai Diuusi ñiooquidá tai miaadára guuquiva ábaitáguucacamigadá papaali daidá átatáaanadami judidú dai tacacái daidá itatadai:

—¿Tuma sáálicamicadá vuvaitu aapi ájudidú tabiaadára? ¿Toora gamaa gosáálicami? —tatadai ágai.

²⁴ Taidá áSuusi aa noragi daidá itatadai:

—Aanaan ápra gantacacagi ámo istumaasi máscálaa giñaa noragidagi istumaasi gantacaca iñagai aana náa aana ápra gánaagidagi istumaasi sáálicamicadá ivueeyi aana gomaasi. ²⁵ ¿Toora ootoi ávuaana sai vaponana oodami Diuusi oodami sio? Aago varai iñnoragida —tatadai áSuusi.

Vai ágai ági aipaco gánaatagidi dai pocaiti:

—Isputááda aatámá sai Diuusi ootoi goovai garaa noragidamu

dai povartladamu: “¿Tuimasi maivaavoitu?”²⁶ Dai ispotlada aatama sai oodami ootoi, garvui baacoimu gooodami. Goovai sállicada vaavoitudai siavuaana arDiuusi ñooquituldiadamigada cascada —caiti.

²⁷ Dai amaasi itatadai agai asuusi:

—Maitatamaata aatama —tatadai agai.

Amaasi asuusi itatadai:

—Tomali aana anmaitanaagidagi istumaasi sállicamicada ivueeyi aana goomaasi —tatadai asuusi.

²⁸ Daida asuusi itatadai:

—Amo calli maamaracatadai gooca, daida itatadai amoco gamara: “Giñmara imadañi sivi dai mla yoova uvasi giñlasi”, astatadai.²⁹ Taida amarada a noragi daida itatadai: “Aana maiimia ñalidi”, astatadai. Dai gooquiarioma gia calma duuca gtagito agai dai malca aata duñimu.³⁰ Taida loogada ii dai mla aagidi agamai gamara dai potadai lara. Tai agai itatadai: “Ajla”, astatadai. Dai maiai.³¹ ¿Maacada vagoocatai idui istumaasi tagitocatadai loogada? —tatadai asuusi.

Tai agai itatadai:

—Laragadada —tatadai agai.

Amaasi asuusi itatadai:

—Ismaacada aana ganaagidi arvaavoi. Sai atumiñsi vuudami daida looqui taatacaligami calma duuca gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada aagai vaavoitudacai istumaasi aagai avuaana. Diuusi soicaña agai sai calga gantagitocana. Dai aapima gia cho.³² Avuaana ismaacada vaponaitadai loodami ganmamaatatuldi isducatai gaaagai isoidacagi matai aapima maiama duuca gantatagito maivaavoitudacai tomasi naidi aapima isгаа oodami sállicada vaavoitu. Poduucai aapima

maidadagitoi isDiuusi gansoicaidagi iscalga gantagitocagi aapima.

³³ Calcavurai aapima idi cuento: Amo oodami ismaacada viaacatadai davalrai li uvasi dai sicoli curarai daida idui siaaco vuusiadagi uvasi varagada daida idui lara amo vaaqui tlcavacami dai abiaadara nuucadaca agai vasi gllasi.

Dai gooquiara taajucamicada ma gllasi aa oodami dai malcasi ii.³⁴ Dai lacai yoovaragai ootoi agai chilalqui garpipoñiga sai mla taanana loodami lyoovi silalqui alcatadai.³⁵ Taida loodami vui arpipoñigada dai saasarai tuucugada amoco, dai amai muua, dai amai maicacarai.³⁶ Taida laamuda vaamioma muiyoma ootoi situcamidara taida loodami poduucai idui agaicalda lara.

³⁷ Dai mla gooquiara ootoi agai gamara dai pova aliditadai: “Goovai gia siaa duutudan taada agai”, asalidi.³⁸ Amaasi talgacai loodami amarada aipaco ganaagidi daida icaiti: “Goovava laragai ismaacada ajiagai vasi vustuidada loogada gaaagai tasmuaagi dai poduucai aatama artutuidacamicamu”, ascaiti loodami.³⁹ Dai bai dai dajoi ugidiana vuusaitu dai muua —tatadai asuusi.

⁴⁰ Amaasi asuusi tlcacai loodami daida itatadai:

—¿Silascada diviagi atuidacami adavalrai istumaasi iduñimu agai? —tatadai asuusi.

⁴¹ Tai agai itatadai:

—Coodamu agai amaicalga tuutiacada maisoigalliaracada dai taajucamicada maaquimu amai gadavalraga silagai gia calga maacadamu silasi aajadagi agai —tatadai atataaanadami gada ljudidíu.

⁴² Amaasi asuusi itatadai:

—Aapima caa maata isduucai oojisi Diuusi ñiooquidara daida icaiti:

Asaallicami viaacami ismaacada daasi aagai Diuusi atataaandamigada ajuudidú gajiaadara viaa agai.

Dai agai aragai vaa ismaacada vaamioma gataaandaa agai

Diuusi iduñia gomaasi.

Dai gomaasi aramo istumaasi caagadu-camicamu agai vaatará ismaacada vaavoitudagi.

Ascaiti Diuusi ñiooquidara. ⁴³ Cascada aana anganaagidi sai Diuusi camaitan-soiña agai masai caaga gantatagitocana. Aapima vuidara vaata agai cascada. Baiyoma soiña agai agai sai caaga gantatagitocana aoodami ismaacada aagiadagi. ⁴⁴ Dai soora giñvui vaatacagi soimaa taatamu dai aana vui caatacamú agai aida gia iimimu agai aDiaavora aamadú —tatadai aSuusi.

⁴⁵ Aidasi abaitaguucacamigada apapaali amadu afariseo cai acuento ismaacada aa aSuusi, dai gantagito cai siagai aagada maalidi aSuusi acuentocada.

⁴⁶ Dai cascada baiya aliditadai agai aSuusi damos abaiditadai agai aoodami. Aoodami povanaliditadai siasuusi arDiuusi ñiooquituldadamigada.

22 Taidá aSuusi aagidi arara amo ñiooqui cuentocada daida itatadai:

²—Diuusi soicai oodami sai caaga gantatagitocana. Gomaasi arapan ducami isducatai idui amo raí ismaacada idui amo vagimi aidasi ooñigai marada. ³ Ootoi agai gapipiooñiga sai vaaapana avapaidada taidá avapaidada maitipali isdadiagi. ⁴ Tai agai apamu ootoi aa gapipiooñiga daida itatadai: “Aagidavurai giñvapaida sai casi gatjai aana coodaragai giñsosoiga giicoligada dai sai cuaadagai cavvasi baigaduu vai otoma baigovai

iimana idi cunataragara”, astatadai.

⁵ Dai vapaidada maitaangi. Amoco mala naidamu gadavaraaga dai amai viaacatadai ama maasi isnaidagi.

⁶ Daidá agaa vui apipiooñigada arái dai soi vuujiimi dai vvasi coi. ⁷ Taidá arái alia baamu dai ootoi gasandaaruga sai mala coodana agai agacoodacami dai mamaidana baabaquida. ⁸ Amaasi arái itatadai aa gapipiooñiga: “Quiaa baigaduu gocunataragai dai giñvapaida camaiviaa saalicami isdadiagi.

⁹ Iimadavurai caayamu dai vapaida vvasi masioora taagiagi vai dadana idi cunataragara”, astatadai arái. ¹⁰ Taidá apipiooñigada aipaco voiyamu iji dai ampagi vvasi siilqui ta aoodami caaga tuutiacami dai maicaga tuutiacami dai poduucai suuda ami ga tuucavi oodami.

¹¹ Taidá arái vaa dai nanaiidi gavapaida dai gatagito ta siami caacatadai amoco ismaacada maita aadaca yuucusi ismaacada maa arái gavapaida sai gnaadana cunataragara. ¹² Daidá itatadai: “¿Ducatai vaa aapi maitaadacatai yuucusi ismaasi gaaadai cunataragara?” astatadai arái. Taidá agai maiñiooqui.

¹³ Taidá arái itatadai agai ismaacada gabibiditadai: “Vuravurai noonovida dai acasoda dai quidigana daasa siaaco tucagamu siami alia soimasi taatacamú goovai dai suacadamu”, astatadai arái. ¹⁴ Diuusi ñiooquituldiadami-gada aagidi mui oodami saida istutuidi iscaagacara vuvaaquiagi damos Diuusi chilalqui aaco vuvaitu —tatadai aSuusi.

¹⁵ Taidá afariseo iji dai ganaagi sabai agatudana agai aSuusi amo istumaasi vai poduucai viaaca agai isducatai gaapirara vaaajagi dudunucamiara. ¹⁶ Dai cascada ootoi afariseo ganaaduñi amadu amoco aEroodasi aaduñda

sai maa aatagidana ΔSuusi vai agai itatadai:

—Mamaatatuldiadami caga maata aatama sai istumaasi gaaagidi aapi dai gamamaatatuldi arvaavoi. Dai maivuaama alidi aapi oodamicada siarganviipidacami siarsoituutuigami lapa, mosgamamaatatuldi aapi istumaasi Diuusi ipalidi. ¹⁷ Garaagidañi: ¿Cagaaisi tsaana nalaquiada aatama gocuota agaa baitacaaacamigada lromamano chio sio? —tatadai agai.

¹⁸ Damos ΔSuusi maata taa isagai vui-irumada aliditadai dai potatadai:

—Aapima aagai amo istumaasi dai amamaasi ivueeyi. ¿Tuimasi giñvuiirumada alidi aapima?

¹⁹ Giñtaagidavurai amo tumiñsi ismaacadaacada aa namalquidi aapima acuota agaa baitacaaacamigada romamano —tatadai ΔSuusi.

Tai agai taagi amo tumiñsi. ²⁰ Taida ΔSuusi mostaa dai tacacai daida itatadai:

—¿Vooraa mooda dai voora taataarada tumiñsiara daja? —tatadai ΔSuusi.

²¹ Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Agaa baitacaaacami mooda dai taataaragadava —tatadai agai.

Taida ΔSuusi itatadai:

—Maacavurai agaa baitacaaacami istumaasi artuidada dai iduunivurai istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi lapa, agai tagaa baitacaaacami tavaagiara dai oidigara lapa cascada —tatadai ΔSuusi.

²² Amaasi caa agai imaasi dai maitaa istumaasi gantatagituagi dai dagito dai iji.

²³ Agai vaa tasara amoco saduseo iji siaaco daacatadai ΔSuusi. Asaduseo pocaiti sai maioidaga coidada duaacarada cascada potatadai agai ΔSuusi:

²⁴—Mamaatatuldiadami, ΔMosesacaru oojisicami garvii gasallicamiga vai pocaiti sai ismuquiagi amo calli dai viaagi gaoñiga maiquiaa maratagai abaana, saida asuculida acalli gaaagai isvannagi lviuudu dai maratagai abaana asialgida vaataraa ismaacada muu. ²⁵ Dai tami garsaagida oidacatadai cuvaracami amo siaggama. Dai lragadada oonigai dai muu maiquiaa maamatacai. Tai gooqiara agamai vanna lviuudu dai muu lapa maiquiaa maamatacai. ²⁶ Tai gooqiara agamai vanna agai vaa ooque dai muu lapa maiquiaa maamatacai. Vaa cuvaracami podui dai vansi coi maimaamatacai tomali amaadutai. ²⁷ Dai amaasi muu looque lapa. ²⁸ Dai duduaacacai coidada saagidañdara. ¿Ismaacada arcunadacamu looque vansi arcucunadacatadai agai di? —tatadai asaduseo.

²⁹ Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Maicaga gantatagitoi aapima maimaatacatali iscaiti Diuusi ñiooquida dai tomali maimaatacatali silsi guvucadagai vaa Diuusi. ³⁰ Silascada duduaacagi coidada camaicuucuntada agai tomali maioñtada agai mosapan ducamicana agai Diuusi tataañicaruda tavaagiara. ³¹ Canlidi aapima oojai istumaasi ganaagidi Diuusi sai oidaga duaacaragai coidada vaataraa. ³² Tomasi catavapi apadui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocarua vaascara pocaiti Diuusi: “Aana anarDiuusigada Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa lapa”, astatadai Diuusi. Agai Diuusi amadu daraaja tavaagiara. Diuusi arDiuusigada ismaacada catavaagiara daraaja dai ismaacada iimia agai tavaagiamu —tatadai ΔSuusi.

³³ Moscaacai loodami imaasi vaascatai maitaa istumaasi gantatagituagi ΔSuusi mamaatatuldaragadacada.

gagaagai cacalagaducadioma daraicarui siu duucu gaugia agadagi muidutai dai quiuiupiará. ⁷Dai oojoidi soodami cucuaasada ganvapanamu dai viatuldiada cacaayana dai siaa duutuadagi dai lgaí aadara maioojoidi ispoduucai ivuaadagi.

⁸⁻¹⁰Aapima mosamo aadunumu duucami dai mosaca aana Cristo arganbaitacaaacamiga cascada maitaaagai isaagiada aapima oodami sai siaa ganduutudaiña talaanadami duucái. Diuusi garooga vaasia daama argabaitacaaacami cascada gaaagai isvaamioma siaa duutuadagi lgaí soodami. ¹¹Ismaacada soicadagi aa lgaí argaducadacamicamu aapima gansaagida. ¹²Lgaí ismaacada siooma gaducada galliadiagi lgaí gia siooma maitargaducadacamicamu dai lgaí ismaacada siooma maigaducada galliadiagi lgaí gia siooma argaducadacamicamu.

¹³Siala soimaasi taatamu aapima mamaatatuldadami Diuusi sállicamigada dai aapima fariseo siala soimaa taatamu aapima. Aapima aagai lmo istumaasi dai lma maasi ivueeyi. Aapima mamaatatuldi oodami Diuusi sállicamigada dai vaascara aapima maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. Aapima mamaatatuldadami maitipalidi isDiuusi gansoicadagi mai calaga gantatagitoca aapima dai aapima sobicai aa oodami sai maitipalidiña isDiuusi soicadagi vai calaga gantatagitoca lgaí tomasi lgaí gia ipalidi isDiuusi soicadagi sai calaga gantatagitocana.

¹⁴Siala soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sállicamigada dai aapima fariseo siala soimaa taatamu aapima. Aapima aagai lmo istumaasi dai lma maasi ivueeyi. ¿Tuimasi voopoidi baabaquida avipiudu? Dai tavapi gamamadaiña

aapima sai pocaitiña loodami isalia siaa duutudai aapima Diuusi dmos maitarvaavoi. Cascada aapima alia soimaasi gantaatatuldamu Diuusi.

¹⁵Siala soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sállicamigada dai aapima fariseo. Aapima aagai lmo istumaasi dai lma maasi ivueeyi. Aapima tomasiaaco ajioopai dai gaagai oodami dai vaavoitluda lididi ganapan duucái dai sállscada vaavoituda lgaí ganapan duucái lgaí vaamioma soimaasi ivueeyi isaapima dai aapima arganduñi.

¹⁶Siala soimaa taatamu aapima. Aapima mamaatatuldi loodami Diuusi ñiooquida dmos tomali aapima maimaata istaiya lididi. Dai gamamaatatuldi aapima sai isamo oodami aagadagi isiduñia lmo istumaasi sai ispocaitiadiagi sai sállicada lrvavoi istumaasi aagai poduucái isduucái lrvavoi isoidaga lgal quiupai aida gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dmos ispocaitiadiagi sai sállicada lrvavoi istumaasi aagai poduucái isduucái lrvavoi isoidaga ooro lgal quiuiupiará aida gia sállicada viaaca isiduñia istumaasi aagai. ¹⁷Vupuiiruga aapima dai maimaata istumaasi Diuusi ipalidi isivuaada aapima. Vaamioma lrsoiñi lgal quiupai silooro ismaacada lgal quiuiupiará daja. Llooro quiupai lraana daja cascada siaa duutudi lgaí. ¹⁸Dai aapima gamamaatatuldi lara sai isamo oodami aagadagi isiduñia lmo istumaasi sai ispocaitiadiagi sai sállicada lrvavoi istumaasi aagai poduucái isduucái lrvavoi isoidaga lmo altar lgal quiuiupiará aida gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dmos ispocaitiadiagi sai sállicada lrvavoi istumaasi aagai poduucái isduucái lrvavoi isoidaga istumaasi Diuusi daasdarada altar daama

aida gia sállicada viaaca isidunía istumaasi aagai. ¹⁹Vupuiiruga aapima dai maimaata istumaasi Diuusi ipalidi isivuaada aapima. Vaamioma arsoini altar siDiuusi daasdarada. Diuusi daasdarada altar daama daja cascada siaa duutudi agai. ²⁰Isamo oodami aagadagi isidunía amo istumaasi dai pocaitiadagi sai sállicada arvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai arvaavoi isoidaga amo altar agaa quiuupiará dai poduucai aagai agai vlassi istumaasi oidaga altar daama. ²¹Isamo oodami aagadagi isidunía aagai amo istumaasi dai pocaitiadagi sai sállicada arvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai arvaavoi isoidaga agaa quiuupai dai poduucai aagai agai vlassi Diuusi, agai quiuupiará daja cascada. ²²Isamo oodami aagadagi isidunía aagai amo istumaasi dai pocaitiadagi sai sállicada arvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai arvaavoi isoidaga tavaagi dai poduucai aagai agai vlassi Diuusi, agai tavaagiara daja cascada.

²³Siála soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sállicamigada dai aapima fariseo. Aapima aagai amo istumaasi dai amamaasi ivueeyi. Vlassi istumaasi viaa aapima aa oidina oodami Diuusi aa duindada valtara asta ivaagi masmaacada balaí. Cagadu isoidiada aapima oodami Diuusi aa duindada valtara mastumaasi viaacagi damos maitivueeyi aapima istumaasi Diuusi ipalidi gomaasi gia maicagadu. Aapima maicaga oidaga tomali maisoigalidi aapima aacada tomali maicaga vaavoitudai aapima Diuusi ñooquida poduucai alia soimaasi ivueeyi aapima. ²⁴Aapima arpan ducami mainanlaadami ismaacada vaidaquia lididi oodami amapacala. Aapima ivueeyi istumaasi maisi gaaagai

dai maitivueeyi istumaasi vaamioma gaaagai.

²⁵Siála soimaasi taatamu aapima maamaatatuldadami Diuusi sállicamigada dai aapima fariseo. Aapima cã tuutiacami ganvueeyi oodami vuitapi damos alia soimaasi ivueeyi aapima. Lasivuacatai dai coimudada tuutiacatai. ²⁶Aapima sállicada maicaga maata caa Diuusi ñooquida alia gaaagai islapaga daanada aapima Diuusi vai agai ganoigalda gansoimaascamiga dai poduucai camaitarsoimaasi iduucamcamu aapima.

²⁷Siála soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sállicamigada dai aapima fariseo. Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Aapima arpan ducami siaaco gyaasapai coidada dai alia caga baidunisi daamadara dai arana alia sigalnaasi. ²⁸Pomaasi aapima alia caga tuutiacami ganvueeyi oodami vuitapi dai gantagitoidagara alia soimaasi aagaiña amo istumaasi dai ama maasi ivuaadana.

²⁹Siála soimaasi taatamu aapima mamaatatuldiadami Diuusi sállicamigada dai aapima fariseo. Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Aapima ivuiididi baabaquida Diuusi ñiñoquituldiadamigada ismaacada coi ganlaqui aadunícaru dai siaaco yaasapi dai ganaadunícaru coi lara aa oodami cã tuutiacami agai ami daama sai aapima yoosigai. ³⁰Dai pocaiti aapima: “Isoidacamudai aatama lãquioma aidasi oidacata dai garlaqui aadunícaru maisoinea coodamudai aatama Diuusi ñiñoquituldiadamigada”. ³¹Poduucai lagi aapima aagai masida arcajidadai dai arpan tuutuiga aapima agai ismaacada coi Diuusi ñiñoquituldiadamigada. ³²Isapiasoimaasi ivuaada aapima

otoma apan aasi gapiara vaatacamu aapima ganlaqui aadunīcaru.

³³ Saalicaa arsoimaasi ivuaadami aapima. Aapima gia maicagacaga vuvaquimu baiyoma iimimu aapima mala siaaco oidaga ADiaavora.

³⁴ Cascada ootosamu aana Diuusi nīniooquituldiadamigada dai oodami sastuacami, dai mamaatatluldiadami.

Damos aapima coodamu lamoco dai aa curusiaba siisiamu dai aa gaviarsamu quiquiupiaru, dai aa soimaa taatatudamu aali quiquiara.

³⁵ Dai poduucai aapima gapiara vaatacamu vaasi gocaa tuutiamicada ismaacada gancooditu. Aidasi abiaadaru gamuaatu Aveelicaru caa tuigacada asta aidasi gamuaatu Zacariasi Berequiasii marada agai ismaacada muua agai agaa quiupai vuidaru altar abaana.

³⁶ Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi. Aapima sivi oidacami gapiara vaatacamu vaasi gomaasicada.

³⁷ Aapima Jerusaleenaru oidacami aapima masmaacada coodai Diuusi nīniooquituldiadamigada oloodaicada, mosaa muiyoco imidagai ipaliditadai aana isganampaidagi dai gannuucadacagi apan duucai atacucu ampaidi gamaamara glaana uta matai maitipali aapima. ³⁸⁻³⁹ Dañi aapima sivi gandagitomu aana dai camaitiñtaagimu aapima apamu asta silascada aiyagi istuigaco potaiya aapima: “Alia siaa duutudai aatama ismaacada borimai Diuusi guvucadadacada” —tatadai ASuusi.

24 Daida ASuusi vuusai agaa quiuupaigadaaiñdaru ajudidfu dai caimia agaitadai tai miaadaru guuquiva aatama mamaatardamigada agai dai aagidi sai alia chigimaasi

agaa quiuupai. ² Taida ASuusi garaa noragi dai povartatadai:

—¿Naidimasi aapima vaasi idi? Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi sai tomali amo odai maiviiya agai amai daama, vaasi siaa gaduunīmu goovai —gartatadai ASuusi.

³ Amaasi iji aatama Oliivosi giidiamu dai ami daiva ASuusi. Mosacaasi ASuusi lamadu aatama mamaatardamigada agai ami daacatadai tatai aatama itatadai:

—Aatama ipalidi pasgaraagida aapi silascada aradunīa agai gomaasi ismaacada aagai aapio. ¿Duucatai maatacamu oodami iscayo divi agai aapi dai cayo ugitimu oidigi? —tatadai aatama.

⁴ Amaasi ASuusi povartatadai:

—Gannuucadacavurai vai tomali amaadutai maitanvupuiirumadañia.

⁵ Muidutai dadia agai daidi caitiadamu agai: “Aana anarCristo”, dai muidutai vupuiirumadadamu agai.

⁶ Cajiomacamum aoodami muiyaparu cocodi, dai aa cayo gancocoda laru, maitavar duduaadicuda gomaasi aradunīa agai araga, damos maiquia aayi cuugataru tararu.

⁷ Amo davalariaru oidacami cocuadamu amai davalariaru oidacami dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga dai alia cavami gigivucudamu amaparacaru gooidigi.

⁸ Vaasi gomaasicada utudama gaaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

⁹ Dai amaasi aoodami taagidamu avavoitudadami dudunucamiaru masaida galgana dai coodana. Dai vaasi oidigi daama oidacami caadadamu giñvaavoitudaitai agai.

¹⁰ Silascada aiyagi amaasi tararu muidutai camaitiñvaavoitudada agai, dai aipaco gancaadadamu dai aipaco gantatagiadamu dudunucamiaru.

¹¹ Dai oidacamu mui yaatavogami ismaacada pocaitada agai saida arDiuusi ñiñoquituldiadamigada dai vupuiirumadadamu mui oodami. ¹² Dai saallicada oidacamu soimaasi dai cascada mui oodami camaitanoigladadamu aipacoga. ¹³ Damos agai ismaacada apiagiñvaavoitudadagi silasi uucami oidacagi oidigi daama agai gia calgacara vuvaquimu. ¹⁴ Dai vvasi oidigara gaaagadamu gocaa caidacada isducatai Diuusi soicai oodami sai calga gantatagitocana sipoduucai vvasi oidigi daama oidacami maatacamu. Dai amaasi gia caugitimu oidigi.

¹⁵⁻¹⁶ Tai Daniel amo Diuusi ñiñoquituldiadamigada poduucai ooja sai divia aagai amoco ismaacada saallicada soimaasi iduñia agai amo istumaasi aгаа quiuupaigadara judidíu arana. Silascada ñijada oodami ispomaasi aravuimi, amaasi agai ismaacada tami Judeera daraajagi gaaagai isvoopiagi giigidiamu —gartatadai asuusi.

Sioora ñijadagi idi oojai gaaagai ismaatla calcagi. ¹⁷ Daida asuusi potatadai ara:

—Sioora vaaqui daama daacagi aida tasara aliasi gaaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gavustuidaga tuucavidara, ¹⁸ dai sioora dajiana ajiopadagi maitlaagai isapamu iimiagi ganquiquiamu dai vuiyagi ganyuucusi. ¹⁹ Sila soimaa taatamu looqui ismaacada noonocagi silara viaacagi aali siisidami, aida tasara. ²⁰ Alias gaaagai isdaanadagi Diuusi vai maitartoomococana masilascada voopiagi, tomali maitaramo ibastaragai tasaratcana. ²¹ Alia soima taata agai avavoitudadami cascada. Vaamioma soimaasi gataatamu amaasi sitomali amo imidagai aidasi abiaadara Diuusi idui oidigi dai gooquilara tomali amo imidagai maipomaasi gataatamu.

²² Isbai tavapi araduñiagi gomaasi aida gia vvasi coiyantada oodami damos Diuusi maidagitomu istavapi araduñia gomaasi agai alia oigadai ismaacada acovai vuvaitu cascada.

²³ Amaasi ismaadutai povantataadagi: “Dañi tami daja arCristo”, masilara povatataadagi: “Dañi malca daja”, maitavara vaavoitudada. ²⁴ Dadia vagai yaatavogami dai pocaitiada agai saida araCristo dai pocaitiada agai saida arDiuusi ñiñoquituldiadamigada, daida ivuaada agai naana maasi galgarducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta agai ismaacada Diuusi aragi acovai vuvaitu isistutiadagi. ²⁵ Damos aana arquiasdara abiaadara gaaagidi. ²⁶ Cascada isaagiada agai dai povatataadagi: “Dañi malca oidigana daja arCristo”. Maitlaagai isiimiagi loodami daida isaagiadagi agai dai povatataadai: “Dañi tami quiiyara daja”, maitlaagai isvaavoitudadagi. ²⁷ Poduucai ismaascana silascada vrapdocadagi oidigi poduucai ara vvasi oodami giññaida agai silascada ajiagi istuigaco diviagi aana ismaacada viaa amo saallicami. ²⁸ Tomasiaaco siaaco caatacagi baabaidi duvaligada ami ganampaidiña nuunui, poduucai arvaavoi ara saida araduñi agai vvasi istumaasi aagai aana.

²⁹ Dai amaasi silascada cadaivuñiagi gosoimaa taataragai tasai tucapi viiya agai dai masaadai gliiña agai, dai sisiaavugai suuligia agai tavaa-giaiñdara, dai vvasi istumaasi oidaga tavaa-giara gigivucadamu. ³⁰ Dai amaasi taagimu oodami tavaa-giara amo istumaasi dai poduucai maatamu iscadivia aana ismaacada viaa amo saallicami dai vvasi oidigi daama oidacami suaanada agai daida giñtaagimu agai

istavaagiaindara imadamu aana icomai saagidaindara guvcadagaicada dai Diuusi dadadaquigada ammadu. ³¹ Dai ootosamu aana giñtataañicarai vai agai cavami iivana trompeetacada dai poduucai ampaida aagai vvasi loodami ismaacada Diuusi acovai vuvaitu vvasi oidigaiindara dai vvasi tavaagiaindara.

³² Maatavurai aapima idi niooqui ismaacada ganaagidia inagai aana aagaitai liigosi. Silascada momiacagi iigosi maamarada dai iipoidagi aagada poduucai camaataca iscamiadimi taaco. ³³ Poduucai lara masilascada naijadagi iscasi arvuidagi gomaasi ismaacada caagidi aana camaataca iscayoga ugidagai oidigi. ³⁴ Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi sai gomaasi araduñia agai maiquiaa ugitacai oodami sivi oidacami. ³⁵ Tavaagi dai davalrai ugitemu damos giñniooqui maiugitemu.

³⁶ Damos tomali amaadutai maimaata silascada tomali siuu duucu tomali Diuusi tataañicaruda tavaagiara daraajatai maimaata, tomali aana Diuusi maradacatai. Mosalagi garooga Diuusi agai dai maata.

³⁷ Poduucai isduucai aradui aidasi oidacata dai lNoé poduucai araduñimu lara silascada cadivia inagada aana ismaacada viaa amo sallicami. ³⁸ Llaqui aidasi maiquiaa cavami duudu dai maiquiaa gaiña oidigi suudagicada loodami gacuaadana dai gayaldana dai cuucuntaña, dai gamamaacaiña ganmaamara ooqui masai oonñtaiña asta aida uucami sivaa lNoé gavaarcugara. ³⁹ Sai moduu maimai agai asta aidasi caduquimi tai vvasi loodami coi. Poduucai araduñimu lara silascada divia aana ismaacada viaa amo sallicami. ⁴⁰ Dai amaasi gooca cacalli oidigana daraajamu siDiuusi

vaidacaimu amoco dai agamai viaamu. ⁴¹ Dai gooca ooqui gatuadamu siDiuusi vaidacaimu amoco dai agamai viaamu.

⁴² Vvascara gaaagai isbaiganduca aapima maimaatacatai tomali siuu duucu divia aagai atlaanadami. ⁴³ Damos calga maata aapima sai isamo oodami maatacagi siuu duucu ami quidiara divia agadagi amo lsisivogami maicosian tada agai nuvcadacatai sai maivaacana quidiara dai lsisidana. ⁴⁴ Poduucai lara aapima aliisi gaaagai masbaigan ducagi, siuu duucu sioma maitagitoca aapima inñsivimu aana ismaacada viaa amo sallicami —tatadai lSuusi.

—
⁴⁵ Daidal lSuusi itatadai lara:

—Amoco gaaamu vvascara gaagaiña amoco lagidaracami dai saituduacami saidal artlaanadamigadacana pipioñigada dai bibidiña siuu duucu gaaagadagi. ⁴⁶ Baigaliadamu atlaanadami ismaacada iducagi vvasi calga siuu duucu diviagi laamuda. ⁴⁷ Sallicada angnaagidi saidal laamuda tlaanadami duucacai viituldamu vvasi istumaasi viaacagi. ⁴⁸ Damos sipioñi ismaacada tlaanadami duucacai viaagi laamuda maicalga tuigacagi dai povaldagi silaamuda maiotoma divia aagai ⁴⁹ dai gaaagacai soivuaadagi agaa pipioñi dai agai gacuaadagi dai gayaldagi dai navamuagi aa navacoidada ammadu. ⁵⁰ Dai poduucacai laamuda diviagi siuu duucu apioñigada sioma mainanracagi dai siuu duucu agai maimaatacagi. ⁵¹ Dai sallicada soima taatatuldamu agai daidal iduñimu agaicada isduccatai arvueeyi agaicada ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Amaasi susuaaquimu agai dai alia soimaasi taata agai.

25 Isducatai ʌpʌ vʌeeyi siʌʌscada Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gantʌgitocana ʌrʌpʌn ducami istumaasi idui baivustaama aali tʌtʌʌji ismaacʌda iimi agaitadai ʌmo cunataragiamu dai bʌʌ iimi gʌncuucudacaru. Dai ʌgai ajia ʌgai ʌnoovio ʌmapʌcʌrʌ. ²Dai taamatai ʌgai maicʌʌga gantʌtagito dai taamatai ʌgai alia cʌʌga gantʌtagito. ³ʌgai ismaacʌda maicʌʌga gantʌtagito maibacai asaiti istucʌda suusudadagi gʌncuucudacaru siuu duucu caugitiagi asaitigada ʌcuucudacaru. ⁴Dai ʌgai ismaacʌda cʌʌga gantʌtagito ʌgai gia bacai asaiti istucʌda suusudadagi gʌncuucudacaru. ⁵Daidʌ ʌnoovio camaiotoma divia sai cavʌʌscatai sʌʌlicʌda coocosimu dai coocoi. ⁶Sai caaran tucʌrʌ siba iina istumaasi saidʌ icaiti: “Casibʌdarʌ imai lienʌ ʌnoovio, macavar vuidarʌ aji”, ascaiti. ⁷Tai vʌʌscatai ʌaali tʌtʌʌji vaapañi dai baidui gʌncuucudacaru. ⁸Daidʌ ʌtaama ismaacʌda maicʌʌga gantʌtagito itʌtʌdai ʌгаа ismaacʌda cʌʌga gantʌtagito: “Gʌrcuucudacaru cayoga tuu gʌrmaacavurai laalachi asaiti”, astʌtʌdai. ⁹Sai aa noragi ʌgai ismaacʌda cʌʌga gantʌtagito daidʌ itʌtʌdai: “Chu, aidʌ gia maitarajia goovai dai tomali aapima ʌpʌ. Baiyoma avʌr iimi aapima mʌʌca siaaco gʌgaagarai dai savada aapima gʌnvʌʌtarʌ”, astʌtʌdai. ¹⁰Dai aidasi utudama mʌʌca gasavʌdamu ʌgai ʌasaiti sai aayi ʌnoovio. Dai ʌaali tʌtʌʌji ismaacʌda cʌʌga gantʌtagito vaapa ʌnoovio ʌmadu ami cunataragiʌrʌ, dai cuu ʌcuuparagai. ¹¹Sai gooquiʌrʌ dada ʌгаа aali tʌtʌʌji daidʌ icaiti: “Cʌliodami, cʌliodami gʌrcupioquidani”, astʌtʌdai. ¹²Sai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

“Maitanmaata”, astʌtʌdai ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi.

¹³Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌma mamaatardami:

—Cascʌda baigavar gʌnduca aapima maitamaata siʌʌscada tomali siuu duucu divia iñagai aana ismaacʌda viaa ʌmo sʌʌlicami.

¹⁴Siʌʌscada Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gantʌgitocana gomaasi ʌrʌpʌn ducai isduucʌi idui ʌmo cʌʌli ismaacʌda imia agaitadai ʌmai dʌvʌʌriamu dai vai gʌpʌpiooñiga dai maa tumiñsi.

¹⁵ʌmoco maa ʌgai taama mil piisu, dai ʌgamai goo mil, dai ʌgamai ʌmo mil. ʌpʌgadaga siooma saituduga cascʌda vaamioma mui maa ʌgai tumiñsi daidʌ ʌгаа siooma maisastuduga cascʌda vaamioma chiichiaqui maa ʌgai tumiñsi. Dai ii ʌgai ʌmai dʌvʌʌriamu.

¹⁶ʌpiooñigada ismaacʌda viaacatadai taama mil piisu gamaitʌ ʌpʌ taama mil piisu ʌtumiñsicʌda. ¹⁷Poduucʌi ʌpʌ ʌgamai ismaacʌda viaacatadai goo mil gamaitʌ ʌpʌ goo mil. ¹⁸Tai ʌgai ismaacʌda viaacatadai ʌmo mil ii dai ʌsto ʌtumiñsigada gʌaamu dʌvʌʌrai uta.

¹⁹Tʌvʌpicʌda ʌpʌmu divia ʌaamuda dai vai ʌgai gʌpʌpiooñiga dai maataca aagai sʌʌjaqui gamaitʌ ʌmadutai.

²⁰ʌpʌga divia ʌgai ismaacʌda viaacatadai taama mil piisi dai tʌʌgi ʌtumiñsi ismaacʌda gamaitʌ daidʌ itʌtʌdai: “Giñaamu, aapi giñmaa taama mil piisu dai tami daja ʌpʌ taama mil piisu ismaacʌda gamaitʌ aana”, astʌtʌdai. ²¹Taidʌ ʌaamuda itʌtʌdai: “Cʌʌgaduava, aapi ʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga idui aapi laachicʌda sivi gia gʌmaaquimu aana gʌʌpioma. Miaadi dai baigʌʌliada aana giñʌʌmadu”, astʌtʌdai. ²²Tai gooquiʌrʌ ami divia ʌpiooñigada ismaacʌda viaacatadai goo mil piisu daidʌ itʌtʌdai: “Giñaamu

giñmaa aapi goo mil piisu dai tami daja
 ΛΡΑ goo mil ismaacada gamaita aana”,
 astatadai. ²³Taida laamuda itatadai:
 “Caaɣaduava, aapi aparamo caa piooñi
 cacaaɣa idui aapi laachicada sivi gia
 gamaaquimu aana gapioma. Miaadai
 dai baigaaɣiada giñlamadu”, astatadai.
²⁴Tai gooquiara ami divia agamai
 piooñigada ismaacada viaacatadai
 lmo mil piisu, agai itatadai gaaamu:
 “Giñnamu caa maata aana sialia
 oomaliga aapi dai aa gaaɣituldina pai
 aapi mosvuudana yoovisicami dai maita
 aata vueeyi aapi dai vaascara vuuyi
 tumiñsi. ²⁵Cascada gaaɣabani aana
 dai ii dai asto gatumiñsiga davaara
 uta dai tami daja”, astatadai. ²⁶Taida
 laamuda aa noragi daida itatadai:
 “Aapi aramo piooñi maicaa tuigacami
 dai paragami camaatacatadai aapi
 isaa giñasituldi dai iñsaana mosvuuyi
 yoovisicami dai ismaita aata vueeyi
 aana dai vaascara vuuyi tumiñsi.
²⁷Cascada sibaaco gamaaquimudai aapi
 gotumiñsi masiaaco maitatuldamudai
 simuiyoma vuimudai aana diviacai”,
 astatadai laamuda. ²⁸Daida itatadai
 agai agaa ismaacada ami guacacatadai:
 “Baivurai gotumiñsi dai maaca agai
 ismaacada viaa baivustaama mil”,
 astatadai laamuda. ²⁹“Tomasioora
 caaɣa aata vueeyi istucuda Diuusi
 garoidi vaamioma viaaca agai. Dai
 sioora maicaaɣa aata vueeyi istucada
 viaa, agai gia ootoma maiviaaca agai.
³⁰Dai idi giñpiooñiga maicaa tuigacada
 vuusaidavurai quidigamu dai poduucai
 ΛΡΑ Diuusi ootosamu vaasi soimasi
 ivuaadami maaɣa siaaco oidacagi
 ΔDiaavora sisuaanadamu agai dai alia
 soimaasi taata agai”, ascaiti laamuda.

aana amaasi. Diuusi giñdaasamu
 baitacaaɣami sitlaanadamu aana
 vaasi oodami oidigi daama oidacami.
³²⁻³³Dai vaasi oidacami gaaɣampadamu
 giñabaana dai acovai vuvidadamu aana
 lvaavoitudadami dai saalisapadara
 daraasamu dai asoimaasi ivuaadami
 oogisapadara poduucai isduucai lmo
 pastuuru judidfu acovai vuvidaina
 caniru sisiivatu saagidaifadara.
³⁴Amaasi aana ismaacada ara
 aagidamu ismaacada saalisa padara
 daraaja: “Aapima ismaacada Diuusi
 garooga caaɣacara naidi giñlamadu
 daraajamu dai aana gaaɣaaquimu
 saalicami isaapima giñlamadu
 taanadagi. Aidasi abiaadara idui
 Diuusi oidigi aagai sai aapima
 gataanada agai aana iñlamadu.
³⁵Biuugimu aana mataida imbii.
 Tonomu aana mataida iñvasiibi
 suudagi. Aana aimaraitadai mai aapima
 maitiñmaatacatadai dai vaascara
 giñmaa aapima oigaragai isganquiiyara
 tiñuuliña aana. ³⁶Dai camaiviaacatadai
 aana yuucusi matai aapima giñmaa
 yuucusi, dai coococatadai aana matai
 aapima giñdadiji, dai maisapicatadai
 aana matai aapima giñdadiji
 ΛΡΑ”, povantataadamu aana.
³⁷Amaasi lvaavoitudadami giñaa
 noragidamu dai povai iñladamu:
 “¿Taanadami, vaquida gaaɣa
 aatama isbiuugimucataidai aapi
 siaatama gabii? ¿Vaquida gaaɣa
 aatama istonomucataidai aapi siaatama
 gvasiibi suudagi? ³⁸¿Vaquida daivusai
 aapi siaatama maitamaatacatadai dai
 vaascara gamaa oigaragai isgarquiiyara
 coi aapi? ¿Vaquida gaaɣa aatama
 ismaiyyucusu aapi dai gamaa
 yuucusi? ³⁹¿Vaquida coococatadai
 aapi dai vaquida maisapicatadai
 aapi sigadadiji aatama?” Povai
 iñladadamu lvaavoitudadami. ⁴⁰Dai
 aana aa noragidamu daida itladamu:

³¹ Si laascada divia aana ismaacada
 viaa lmo saalicami vaasi giñtataañi-
 caru lamadu daida arafcamu

“Ismaacada ganaadidi aana arvaavoi tomastumaasi calagaducami ismaacada aapima giñaaduñi ganvuiididiña aipacoga gansoicaitai ducami isgomaasi iduunimudai aapima aan imvataran”, povantadamu aana.

⁴¹Amaasi aana gaa raí, itadamu agai ismaacada giñoogisa padara guuca: “Iimadavurai aapima tabiaadara Diuusi maicallagacara gannaidi aapima, iimadavurai siaaco tomastuigaco mallcana taí, malca siaaco baidui Diuusi adiaavora vataran dai adiaavora tataañicaruda vataran: ⁴²Biuugimu aana matai maitiñbii, tonomu aana matai maitiñvasiibi suudagi, ⁴³dai gandiviji aana maiaapima maitiñmaatcatadai dai cacada maitiñmaa oigaragai isganquiiyara giñuuliña aana. Dai maiyuucusucadai aana matai maitiñoi yuucusi, cococatadai aana matai maitiñdadiji, maisapicatadai aana matai maitiñdadiji”, potadamu aana. ⁴⁴Amaasi agai povaiñtadamu: “Taanadami, ¿vaquida biuugimu aapi, dai tonomu, dai gardiviji, dai maiyuucusu, dai coco, dai maisapicatadai simaita soi aatama?” povaiñtadamu agai. ⁴⁵Siaana gaa raí aa noragidamu daida itadamu: “Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi tomastumaasi calagaducami ismaacada maitidui aapima govaavoitudadami vataran tomasi maisi gaaagai goovai gomaasi maitidui aapima aana giñvataran”, potadamu aana. ⁴⁶Daida soimaasi ivuadami iimia agai siaaco tomastuigaco Diuusi soimaasi taatamituldiadamu daida calaga tagitocami iimia agai tavaagiamu siaaco oidacamu Diuusi amadu tomastuigaco —tatadai asuusi.

26 Aidasi canaato aa asuusi vansi gomaasi, agai povartatadai aatama mamaatardami:

²—Caa maata aapima sigoo tasaicada aiya agai asiaa duudagai ismaacada pascua tallidu, siamaasi giñbaimu loodami dai malca iñtallidamu masaidi giñsiisana curusiaba poduucai iñmuaamu aana ismaacada viaa amo sallicami —gartatadai agai.

³Amaasi abaitaguucacamigada arpaaligada ajudidfu daida amamaat-tuldiadami Diuusi sallicamigada amadu arpipiscaligada ajudidfu Caifasi quiidiana tuisicana ganampagi. Agai ar-baitacacacamigadcatadai papaaligada ajudidfu. ⁴Dai vascatai agai ganaatagi isducatai yaatagidagi asuusi dai bajjagi dai muaagi. ⁵Daida icaiti:

—Baiyoma nanaraca aatama vai daivuñiagi gosiaa duudagai taitada baiya aatama vai maitarvui baacoagi oodami —ascaiti.

⁶Vaida asuusi Betaaniara daacatadai Simuñi quidiara. ASimuñi alquioma vi-aacatadai amo cocodagai ismaacada duvaldi gatuucuga damos cadueeyi agai. ⁷Tai ami divia amo ooquei dai ball-cati amo tucayu alavastrocada duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami sallicada namlacami. Daacatadai asuusi mesa abaana taida looquei tai asaiti moodara. ⁸Aidasi taa aatama asuusi mamaatardamigada gomaasi alia baacoi aatama dai aipaco garaatagidimi daida icaiti:

—¿Istuisida siaa doodai goovai goasaiti? ⁹Calaga gagagamudai goovai mui tumiñsicada dai cala soiñamudai soitutuigami —caiti aatama.

¹⁰Vaida ΔSuusi caa istumaasi aagai aatama mamaatardamigada Agai daida povartatadai:

—¿Tuimasi pocai naidi aapima idi ooqui? Gomaasi ismaacada giñduñi goovai aramo istumaasi cagaducami.

¹¹Soitutuigami vaascara viaacamu aapima gansaagida dai aana gia maisiu vaascara giñnlijadamu aapima.

¹²Idi ooqui giñtai asaiti giñmoana otoma muquia iñagai aana cascada.

¹³Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gaagiadagi Diuusi niñiooquituldiadamigada Diuusi niñoquida vasi oidigi daama gaaagidamu arpa istumaasi idui idi ooqui sipoduucal vasi oodami maatacamu —gartatadai ΔSuusi.

—

¹⁴Tai amaasi ΔUudasi Iscaliote, amoco abavustaama dan gooca mamaatardamigada ΔSuusi ii dai gaataga Agai abaitaguucacamigada apapaaligada Ajudidú amadu, ¹⁵daida itatadai:

—¿Maaqui giñmaquiagi tumiñi isgantagida aana ΔSuusi? —astatadai.

Tai Agai aa namaqui amo coobai dan bavustaama piisu plata. ¹⁶Aida abiaadara ΔUudasi gaagai isducatai gatlagidagi ΔSuusi.

—

¹⁷Tai aayi Asia duudagai istuigaco gatagitoi Ajudidú aidasi Diuusi cagacara vuvaidi Ejiipituañdara. Tai aatama ΔSuusi mamaatardamigada miaadara guuquiva ΔSuusi dai tacacai daida itatadai:

—Vaacoga ipalidi aapi tsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vaatarata —tatadai aatama.

¹⁸Tai Agai povartatadai:

—Iimivurai maaca gagar quiquiara dai aagida acali ismaacada caagidi aana dai aagidavurai sai aana pocaiti

sai camiaadimi masiascada giñmua aagai sai quidiara gaugia ragai aatama aana amadu aapima idi siaa duudagara cuaadagai —gartatadai ΔSuusi.

¹⁹Tatai aatama mamaatardamigada Agai idui isducatai garaagidi ΔSuusi dai baidui acuaadagai siaa duudagara vaatarata. Idi siaa duudagara tatagitoi Ajudidú aidasi Diuusi cagacara vuvaitu Ejiipituañdara.

²⁰Dai aidasi catuca mesa vuidara daacatadai ΔSuusi amadu aatama abavustaama dan gooca mamaatardamigada Agai. ²¹Dai gacuaadatadai aatama taida ΔSuusi povartatadai:

—Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi, amaadutai aapima giñtagida Agai adudunucami siagai giñmuaamu —gartatadai Agai.

²²Tatai aatama alia soigaraali dai aipaco garaagidimi dai pocaitimi aatama.

—Taanadami, aana gia cho —tatadai aatama.

²³Taida ΔSuusi garaa noragi dai povartatadai:

—Ismaacada giñnamadu gacueeyi Agai vaa plaatara gooviava Agai daida giñtagida Agai dudunucami. ²⁴Aana ismaacada viaa amo sallicami ivueeyi istumaasi aagai Diuusi niñoquidara dmos sila soimaa taatamu gocali ismaacada giñtagida Agai sioma arcalaicamudai gocali vaatarata ismaivuusaimudai tami oidigi daama —gartatadai ΔSuusi.

²⁵Amaasi niño ΔUudasi ismaacada gatlagida agaitadai ΔSuusi daida itatadai Agai ΔSuusi:

—Giñmamaatatuldiadamiga, aana gia cho —tatadai Agai.

Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Aja aapiapa —tatadai ΔSuusi.

²⁶Dai aidasi gacuaadatadai aatama, taida ΔSuusi bai apaana dai gamam-

agi dai saasarai dai garmaa aatama ma-
maatardami daida povartatadai:

—Ugavurai. Idi argiñtuucuga
—gartatadai ΔSuusi.

²⁷ Dai bai lapa amo vaasu uvasi
varagada dai gamamadacai garmaa
lapa daida povartatadai:

—Iivurai idi vassatai aapima. ²⁸ Idi
lapan ducami giñlara ismaacada
aastia agai muucucai aana sipoduucai
gaoigaldamu soimaascamigada,
tomasioora sioora vaavoitudagi.
Inñiasscada muquiaagi vai aastiagi
giñlara aida abiaadara gaaagamu
goñiooqui utudui ismaacada gaaagidi
isduucatai gaoigaldi soimascami dai
caggacara vuvauquiagi. ²⁹ Dai aana
anganaagidi ansai camaiyallada inñagai
aana uvasi varagada asta inñiasscada
iiyagi utudui aapima ganlamadu
malca siaaco gataanai garooga Diuusi
—gartatadai ΔSuusi.

³⁰ Dai canalcai amo Diuusi naidada
saa duutudaitai Diuusi, iji aatama
Oliivosi giidiamu. ³¹ Taida ΔSuusi
povartatadai:

—Vassatai aapima voopoimu
dai lagi giñdagitomu sivi tucara,
pocaiti Diuusi ñooquidara: “Dagitomu
aana isgamuaatudamu pasturu
sicanñirugada aipaco iimimu”, caiti
Diuusi ñooquidara. ³² Damos siasscada
lapamu duaaca aana lapaga aimu
aana Galileeera isaapima —gartatadai
ΔSuusi.

³³ Taida ΔPiiduru aa noragi daida
itatadai:

—Tomasi vassatai gogaa voopiagi
dai lagi gadagituagi aana gia maialagi
gadagituagi —tatadai ΔPiiduru.

³⁴ Taida ΔSuusi itatadai:

—Ismaacada gaaagidi aana lrvaaivoi
sai sivi tucara maiquiaa cuujuicai tacucu
aapi vaicojo potaiya agai pasai maitiñ-
maata —tatadai ΔSuusi.

³⁵ Taida ΔPiiduru itatadai:

—Tomañsi aapi gammadu muu mai-
tanpotaiyagi inñmaitamaata —tatadai
ΔPiiduru.

Tatai vassatai aatama potai lapa.

—

³⁶ Dai amaasi aayi ΔSuusi lamadu
aatama mamaatardamigada lagi
amapacara siaaco Getesemani tallidui
taida ΔSuusi povartatadai:

—Tamiavar daraaja naida aana malca
gamamadagi —gartatadai ΔSuusi.

³⁷ Dai vaidacai ΔPiiduru lamadu
lgooca Sevedeo maamarada dai alia
soigalidi dai camostagitocan tada
isdadiagi atataaanadami dai balluiagi.

³⁸ Daida itatadai:

—Camuquiadan tada aana soigiñla-
lidityai. Tanasiavar vii aapima damos
maitavar cocosi —tatadai.

³⁹ Dai baitaquioma ii dai cupulia
voi davalarapi dai daanai Diuusi dai
potatadai:

—Giñooa isbaigaca ismaisii soimaa
taata aana damos vai maitalapa duuna
istumaasi aana ipalidi mosacaasi istu-
maasi aapi ipaldagi —astatadai ΔSuusi.

⁴⁰ Dai amaasi lapamu ii lagi malca
siaaco daraajatadai amamaatardami-
gada vai lagi cocosacataidai, daida
potatadai lagi ΔPiiduru:

—¿Maitapas istui isnaagagi
tomasi amo oora aana giñlamadu?

⁴¹ Maitavar cocosi dai gamamadada
vai maisoimaasi ganduñituldana
ΔDiaavora. Aapima iduñia alidi
istumaasi Diuusi ipalidi dai vassara
maiquiaa calga vaavoitudai cascada
maitivueeyi —astatadai.

⁴² Dai imalai gamamagi ΔSuusi lapamu
dai poduucai gamamagi:

—Giñooa ismaibaigacagi ismaisoima
taata aana isduucatai cabaidui aatama
aida gia lapaduuna isduucatai aapi ipali-
adagi —asduucai gamamadai.

⁴³Dai otoma apamu ii siaaco daraajatadai amamaatardamigada vai apamu cocosacatadai alia cocosimucata dai agai mossusuligai vuupuida. ⁴⁴Dai dagito agai dai imacai gamamagi apamu agai vaa niooquicada. ⁴⁵Amaasi apamu ii agai siaaco daraajatadai amamaatardamigada daida itatadai:

—Siviavar gia cocosi daida ganiibasta. Casiat aayi masiuu duucu giñtalgida agai aana ismaacada viaa amo samicami. Giñtalgida mlaagai soimaasi ivuadami. ⁴⁶Vaapaigivurai. Tiimada. Casia boodara imai ismaacada giñtalgida agai —astatadai asuusi.

⁴⁷Dai quiaa nioocaitadai asuusi tai ami divia auudasi. Agai alamoco garaduñi aatama baivustaama dan gooca mamaatardamigada asuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamaastai dai uusi. Agai arojootosadacatadai abaitaguucacamigada papaaligada ajudidfu dai apipiscaligada ajudidfu. ⁴⁸Uudasi ismaacada gatalgida agaitadai asuusi casi itatadai laquioma agai oodami:

—Ismaacada usupiga aana agiava agai varai bai —tatadai auudasi.

⁴⁹Amaasi miaadara calquiva agai asuusi daida itatadai:

—Baiga ginmamaatatuldiadamiga —tatadai auudasi.

Dai usupi.

⁵⁰Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—¿Giñaduñi patuma duña agai dai divia? —tatadai agai.

Amaasi miaadara guuquiva oodami dai bai asuusi.

⁵¹Amaasi amaadutai ismaacada ami guucacatadai suusi amadu vuusaitu gacusiru dai iquita amo naacada abaitacaacami papaali pioonigada.

⁵²Taida asuusi itatadai:

—Gacuviertagara iclasa gacusiru. Vascatai siora gacocoadagi cusiruicada cusiruicada coimu agai. ⁵³¿Maitapas maata aapi insaana istutuidi istaaniagi giñooa amo soiñi vai agai calga istutuidi isgiñootosdagi mui mil gasandaaruga lavaagaiñdara? ⁵⁴Isagai giñootosdagi aida gia camaitlapaduña go ismaacada aagai Diuusi niooquidara —tatadai asuusi.

⁵⁵Amaasi asuusi itatadai oodami:

—¿Tuimasi dada aapima dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimasi ginbalaquia agai ducami siaana lammo lasivogamicagi? Vlas tasai gansaagida daacana aana agla quiuupaigadara judidfu dai ganmamaatatuldiña Diuusi niooquida matai tomali amo imidagai maimaisapicami ginbai. ⁵⁶Dai vlassi gomaasi idui aapima vaidla apaduuna isducatai ooja Diuusi niniooquituldiadamigada Diuusi niooquidara —tatadai asuusi.

Tatai vascatai aatama mamaatardamigada voopoi dai lagi viaa asuusi.

⁵⁷Tai agai ismaacada bai asuusi balcai malca siaaco daacatadai calfasi. Agai abaitacaacamigada papaaligada ajudidfu. Ami casi ganampaidacatadai amamaatatuldiadami Diuusi samicamigada amadu apipiscaligada ajudidfu. ⁵⁸Vaidla apiiduru mosmalcasdara oiditadai agla baitacaacamigada papaaligada ajudidfu tuisiquigadara ucami dai amaasi vaa dai daiva sandaaru amadu dai najada aagai istumaasi iduña agai asuusicada.

⁵⁹Taida atatlaanadamigada apapaali amadu apipiscali vascatai lavaamioma tatlaanadamigada uusi dadagacada dudunucami ajudidfu gaagai amo istumaasi istucada gapilara vaaajagi tomasi maitarvaavoi dai poduucai gataañia agai muaragai.

⁶⁰Dai vaascara maitaa tomali amo istumaasi istucada gapiraa vaaajagi tomasi muidutai dada dai yaatagai. Dai cuugataraa dada gooca naijadami yaatavogami ⁶¹daida icaiti:

—Gocalli icaiti: “Aana istutuidi isdaitudagi agaa quiuupai dai vaica tasaicada apamu vanigidagi”, caiti gocalli —ascaiti gonlijadami.

⁶²Amaasi abaitaacaacamigada apapaali judidfu caquiva daida itatadai ASuusi:

—¿Maitapas gaaa noragida agai tomali amo istumaasi? ¿Tumaasi goovai ismaacada aagai goovai gavui? —astatadai.

⁶³Taida ASuusi mainioocacai vii. Taida abaitaacaacamigada apapaali judidfu itatadai:

—Aana angaaagidi pasaida garaagidana Diuusi vuitapi ismaacada tomastuigaco oidaga pasabai aapi araCristo Diuusi marada silapa cho —astatadai.

⁶⁴Taida ASuusi itatadai:

—Aja Diuusi maradana poduucai isducatai aagai aapi. Dai aapima giñtaagimu aana ismaacada viaa amo sallowami siDiuusi sallowa padara daacamu aana dai giñtaagimu aapima silascada tavaagiaiñdara imada aana icomai saagida —astatadai ASuusi.

⁶⁵Taida abaitaacaacamigada papaali judidfu saasarai gayuucusi. Alia baamu agai caacatai istumaasi aagai ASuusi. Daida itatadai abaitaacaacami:

—Gocalli polidi isarDiuusi marada di. Dai vui ñioocai Diuusi camaitagito aatama vaamioma naijadami. Aapima cacaa isducatai vui ñioocai goovai Diuusi. ⁶⁶¿Tatuma duuna gocallowicada? —astatadai.

Tai agai itatadai:

—Gapiraa caatacamiava goovai gatanañivurai muaraagai —astatadai.

⁶⁷Daida loodami sisividimi ASuusi vuivasada dai capiacarai. Dai aa vuivasana capiacarai. ⁶⁸Daida itatadai:

—Aapi polidi isDiuusi gamaa amo sallowami. Maatañi toora gaaga —astatadai.

⁶⁹Vaida APiiduru maigovai tuisicana daacataidai tai amo cusñirugada abaitaacaacamigada apapaali ami divia daida itatadai agai APiiduru:

—Aapiapa ara amadu aimaraiña ASuusi Galileera oidacami —astatadai acusñiruru.

⁷⁰Damos APiiduru yaatagi daida itatadai:

—Maitan maata aana pasioora aagai aapi —astatadai.

⁷¹APiiduru cavuusaimi maigo quidigamu, tai ara amai agai vaa cusñirugada ta APiiduru ara daida itatadai ismaacada ami daraajatadai:

—Gocalli ara amadu aimaraiña ASuusi Nasareetara oidacami —astatadai aali taji.

⁷²Damos APiiduru apamu yaatagi daida itatadai:

—Maata Diuusi ismimaata aana gocalli —astatadai APiiduru.

⁷³Dai laachicada agai ismaacada ami daraajatadai abaana guuquiva APiiduru daida itatadai:

—Sallowicada aapiara lamoco ASuusi mamaatardamigada ara. Asta apamaasi ñioocai aapi ASuusi —astatadai.

⁷⁴Vaida APiiduru galñaasi ñiooquimi daida icaitimi:

—Maata Diuusi nai aana maimaata gocalli —ascaiti.

Tai aida otoma cuujui atacucu. ⁷⁵Taida APiiduru tagito istatadai ASuusi sai maiquiaa cuujucai atacucu agai vaicojo itaiya agaitadai sai maimaata ASuusi. Daida APiiduru ii abiaadara dai soigaldacai sosua.

27 Dai mosmaasicai vlassi atataanadamigada apapaali lamadu apipiscali judidfu ganaatagi isducatai muaagi asuusi. ²Dai vulicami balcai asuusi dai mala tlagi apilaato, agai artaanadamigada Judeelag oidacami.

³Aidasida auudasi ismaacada gatlagi asuusi tal mascamuaa agaitadai asuusi alia soigalli dai ama duucai gatagito. Dai apamu vuidacai vlassi goamo coobai dan baivustaama piisu abaitaguucacamigada papaali judiufu lamadu apipiscali. ⁴Daida itatadai:

—Alia soimaasi idui aana gatlagidacai amo calli maigariaga caatacami mala sai muaana —astatadai auudasi.

Damos agai aa noragi daida itatadai:

—iDai gomaasi tumaasi argarvaltara aatama? Aapi lagi argaduñi —astatadai.

⁵Taida auudasi ami agala quiupai arana suuli tumiñsi, dai ii dai gavuliji.

⁶Taida abaitaguucacami apapaali ampagi tumiñsi daida itatadai:

—Maibaiga isvannaida aatama gogaa tumiñsi ismaacada goidi oodami Diusi aa duiñdada valtara. Idi tumiñsi arnamagada arai cascada —astatadai.

⁷Dai aipaco ganaagi sai agai tumiñsicaada savada agai amo davarai siaaco Aajatadami tlagidu dai ami viaaca aagai siaaco yaasapadagi ismaacada maitaroidacami ami. ⁸Dai Davarai arai tlagidu asta sivi ucami. ⁹Poduucai apadi ismaacada laquioma aagai Jeremiiasicaru Diusi ñooquituldiadamigada daida icaiti: “Ajudidfu tataanadamigada vuuquia agai goamo coobai dan baivustaama piisu plaata ismaacada baiga duu dai aa namquida gocalli ismaacada gatlagi gogamai calli. ¹⁰Dai agaicada

gasavali agai davarai ismaacada Aajatadami tlagidu, poduucai isduucai giñaagidi giñlaanadamiga”, ascaiti Jeremiiasicaru.

¹¹Tai vaidacai agai asuusi agala taaanadami vuitapi tai agai tacacai daida itatadai:

—iAapipasi arraigada judidfu? —astatadai.

Taida asuusi itatadai:

—Vaavuava, aja —astatadai.

¹²Taida abaitaguucacamigada apapaali lamadu apipiscali gariaga vuurpai damos asuusi maiaa noragi tomali amo ñooqui. ¹³Taida apilaato itatadai:

—iMaitapas cal aapi vlassi goovai masmaacada aagai gavui? —astatadai.

¹⁴Taida asuusi vascara maiaa noragi tomali amo istumaasi, dai poduucai agala taaanadami mital istumaasi gatagituagi.

¹⁵Vaida apilaato dadagitoña amo maisapicami aida siaa duudagara lagi poduucai gaviidacatadai agai isdadagitoldiadagi loodami lagi ismaacada ipaliadagi agai. ¹⁶Vai ami maisacariaga cuupicatadai amo calli Baraavasi tlagiducami ismaacada tomasioora cajiomacatadai. ¹⁷Tai aidasi loodami ganlampagi apilaato tacacai daida itatadai:

—iMaacada ipalidi aapima isdagi-tua aana Baraavasi siaSuusi ismaacada Cristo aagai? —astatadai.

¹⁸Agai maatacatadai ismoscoimudada tadacatadai abaitaguucacamigada apapaali dai cascada gatlagi asuusi.

¹⁹Apilaato quiaa daacatadai adudunucamiaga taida looñigada ootosi ñooqui daida itatadai:

—Maitigavapasada aapi gocalli cal tuigacami lamadu. Tuucara taatquimi

aana lmo istumaasi soimasi lgai vlla-
tara —asducai ootosi ñooqui Pilaato
oõñigada.

²⁰ Damos abaitaguucacamigada
lparaali lamadu lapiscali avanaqui
loodami sai baiyoma gataanana
masdagituagi Baraavási dai sai muaana
lSuusi. ²¹ Taida lgaal tlaanadami
lramu ñoo dai tacacai loodami daida
itatadai:

—¿Maacada goovai vlgoocai siooma
lplidi aapima isgandagitolda aana?
—astatadai.

Tai lgai aa noragi daida itatadai:

—Baraavási —astatadai.

²² Taida lPilaato tacacai daida
itatadai:

—¿Dai goSuusi maismaacada Cristo
aagai ducatai iduuna aana? —astatadai.

Tai vlascatai aa noragi daida itatadai:

—Siisañi curusiaba vai poduu muu-
cuna —astatadai.

²³ Taida lPilaato itatadai:

—¿Tumaasi soimaasi iducami goovio?
—astatadai.

Tai lgai lramu ijiña daida itatadai:

—Siisañi curusiaba, vai poduu muu-
cuna —astatadai.

²⁴ Aidasi lPilaato cataal iscamaitis-
tui loodamicada cavaamioma galcaititai
lgai, dai gatai suudagi dai galico vlasi
loodami vuitapi daida itatadai:

—Aana gia maitargiñduñi
gocallicaada. Goovai gia maitargalpiara
caatacami, goovai gia lgi aapima
lrganaa duindaga —astatadai lPilaato.

²⁵ Tai vlascatai loodami aa noragi
daida itatadai:

—Aatama lamadu garmaamara
largaapiara vllatamicagi —astatadai.

²⁶ Taida lPilaato dagitoli Baraavási
daida lPilaato gatajai masai galcarsana
lquisanaicada lSuusi dai tlagi loodami
sai curusiaba siisana sai poduu
muucuna.

²⁷ Tai gooquiara lgaal tlaanadami
sandaarugada vaidacai lSuusi gamu Pi-
laato quidiamu dai vai vlasi lsan-
daaru dai ami siaaco lacatadai lSu-
usi vlasi sicoli guuquiva. ²⁸ Matai uu-
pasi yuucusida lSuusi dai aadi aa yu-
ucusi vlapigicami sai lraa maascamu
lmo raí, ²⁹ dai moo daama daí lmo
cooronai uuparaicada duñisicami dai
maa lmo tlvalli lallisa padara novilara.
Daida gantootonacada guuquiva lSuusi
vuidara dai parunai daida icaiti:

—Sivi gia tlvapi oidacamu aapi raí-
gada ljudidfu —ascaiti.

³⁰ Dai sisividimi larra dai bblayi
tlvalli dai lgaicada moodana gvai.

³¹ Dai canaato parunacai lramu uupasi
lyuucusi vlapigicada dai lramu aadi
lgi yuucusida. Dai boodara vaidacai
dai mla siisa lgai curusiaba sai poduu
muucuna.

³² Dai aidasi utudama iji lgai abi-
aadara vuidara aayi lmo clali Simuñi
tlagiducami Sireñiara oidacami matai
aagidi sai bllcaiña lgai lcurusigada
lSuusi.

³³ Dai poduucai aayi mllca siaaco
Gólgota tlagidu. Gólgota icaidaga
mooda muuquiada. ³⁴ Dai ami oidi
uuvasi varagada vllnagacami lmo
doadigami alia llcocami sai lgaicada
lalpioma soimaa taatana. Taida
lSuusi mosdla dai camaitipli isiiyagi.

³⁵ Dai casiisacai curusiaba damos
maiquiaa muu lgai tai gooquiara
nllnaitudai volao dai poduucai nlida
lgai isioorai ajia lgai yuucusida
lSuusi. Dai poduucai lpldui istumaasi
aagai Diuusi ñooquituldiadamigada
daida icaiti: “Sai nllnaituda lgai
volao dai poduucai nlida aagai
isioorai ajia l yuucusida”. ³⁶ Dai ami
daraajatai nuucada. ³⁷ Dai curusiaba
moo daama daí lmo oojai ismaacada

gatajai ΔPilaato dai aagai mastuisida gatajai muaragai daida icaiti: “Idiava ΔΔSuusi, raigada judidíu”, ascaiti aoojai.

³⁸ Dai abaana ΔSuusi siisisa gooca ΔΔsivogami amoco sallisada padara amai curusiaba dai ΔΔamai oogisa padara amai curusiaba. ³⁹ Dai ismaacada amui ΔΔavusai galnaasi ñiooqui suuligidi ΔSuusi dai gidai ΔΔmoomo, ⁴⁰ daida itatadai:

—Epa aapi ΔΔasmaacada dadaitudai ΔΔgala quiuupaigada Δjudidíu dai vaica tassaicada ivueeyi Δpamu ΔΔgacara igavvusaidaa aapi ΔΔgi. Siaapi ΔΔDiuisi marada tavaníni bocurusiaindara —astatadai.

⁴¹ Poduucai ΔΔpa parunai Δbaitaguucacamigada Δpapaali ΔΔmadu ΔΔmaatutlidiadami Diuisi ΔΔalicamigada ΔΔmadu ΔΔfariseo ΔΔmadu Δpipiscali dai aipaco ΔΔnaagidi daida icaiti:

⁴² —ΔΔgacara vuvaitu goovai aa dai goovai ΔΔgi gia maitistutuidi iscagacara ΔΔvuvusaidagi. Issalicada ΔΔvaavoi isagai ΔΔgarraga aatama judidíu vai tavanana curusiaindara tatai poduucai vaavoituda aatama ΔΔpa. ⁴³ Goovai ΔΔvavallidi siDiuisi nuucada. SiDiuisi ΔΔalicada oigada ΔΔgacara vuvusaidana tuduida sivi. Gocaasi ΔΔgaaagidi goovai saida ΔΔDiuisi marada —ascaiti ΔΔgai.

⁴⁴ Dai asta ΔΔΔsivogami ismaacada curusiaba siisapicatadai ami sonuana ΔSuusi galnaasi ñioocai ΔΔgai vui ΔΔasi.

⁴⁵ Dai dan duucu ΔΔasi oidigi tucapi vii vaic oora. ⁴⁶ Dai aida coi ΔΔΔsaco ΔΔgara iina ΔSuusi daida icaiti:

—Eloi, Eloi, lama sabactani —ascaiti. Asmaacada itaiya Δlidi giñDiuisiga, giñDiuisiga ¿tuipasi giñdagito? astaiya Δlidi.

⁴⁷ Dai ΔΔmoco ismaacada ami daraajatadai ΔΔ ispocaiti ΔΔgai daida icaiti:

—Dañi vapaidi goovai ΔDiuisi ñiooquituldiadamigada Eliasi —ascaiti.

⁴⁸ Tai otoma ΔΔmadutai ΔΔΔ dai bai ΔΔmo visiocoli dai vadaitu uuvasi varagada ΔΔcocamicada dai ΔΔmo tootoicami cuugara dai Δvisiocoli dai miaadara dadasdi ΔSuusi sai visiusuna. ⁴⁹ ΔΔmos aa itatadai:

—Tadagito sabai diviana Eliasi dai ΔΔgacara vuvusaidana —astatadai.

⁵⁰ Taida ΔSuusi ΔΔgara iina dai muu. ⁵¹ Vaida ΔΔgala icusi ismaacada ΔΔgala quiuupaigadara judidíu sagiacatadai ΔΔpan ΔΔsi covocami ΔΔmo sueeyi dai ΔΔraana salli sarai tΔcavidara abiaadara matana ucami. Dai ΔΔvavarai gigivuli dai ojoodai taatapai. ⁵² Daida ΔΔcuucupioco siaaco yaasapicatadai ΔΔcoidada dai mui oodami ismaacada vaavoitudaitadai Diuisi duduaca ΔΔcoidada saagidaindara. ⁵³ Dai caduaacacai Δpamu ΔSuusi coidada saagidaindara daida ΔΔgaa vavasi vuvaja coidada saagidaindara dai ΔΔΔ Jerusalemara vaapa tai mui oodami tala.

⁵⁴ Tai amaasi ΔΔΔaanadamigada sandaaru ΔΔmadu ΔΔgaa ismaacada nuucadacatadai ΔSuusi aidasi tala ΔΔgai isgigivuli ΔΔvavarai dai tala vavasi ismaacada ΔΔpadui salicada duduadimu, daida icaiti:

—Baivaavoi idi ΔΔΔli salicada ΔΔDiuisi maradacatadai ismaacada tavai tavaagidaindara —ascaiti.

⁵⁵ Dai ami guucacatadai mui ooqui ΔΔΔcasdara ΔΔiditadai ΔΔpa ismaacada Galileeaindara oidatucitadai ΔSuusi dai soicitadai. ⁵⁶ ΔΔgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María Jacovo ΔΔΔΔ dai Osee ΔΔΔΔ, dai Zevedeo marada ΔΔΔΔ.

⁵⁷ Dai caurui tai ami divia ΔΔmo ΔΔΔli ΔΔvavidacami Osee tΔΔgiducami. ΔΔgai ΔΔArimateeΔra oidacami, ΔΔgai ΔΔvaavoi-

tudadami ΔSuusi ΔPila. ⁵⁸Dai amaasi Δgai naidamu ΔPilaato dai taí ΔSuusi tuucugada. Taida ΔPilaato gatajai masai tΔagidana. ⁵⁹Dai tavañdacai ΔSuusi ami curusiaiñdara dai amo icusi maitucuracamiara biisa. ⁶⁰Daida ΔOsee casi gatajaitadai cocodagai amo vavuana masai ami yaasana siΔscada muquiagi Δgai dmos Δsuusi ami tΔ Δgai. Dai cacuupacai Δquitaagiña amo gΔ odaicada daivunu ii. ⁶¹Vai ami daacatadai ΔMaría Madaliña Δmadu Δgai Mariá siaaco yaasapicatadai ΔSuusi sonuana.

⁶²Aida Δatasaitadai istuigaco baivuaadana Δgai vΔsi dai siaadiqui Δribastaraigaitadai istuigaco maitistuma vuaadana Δgai. Dai siaadiqui Δbataguucacamigada Δpapaali judidíu, Δmadu Δfariseo mΔ naidamu ΔPilaato ⁶³daida itatadai:

—Tagito aatama Δyaatavogami Suusi aidasi quiaa oidacatadai Δgai iscaititadai sai vaica tasaicada duaaca agaitadai Δgai coidada saagidaiñdara. ⁶⁴Cascada gataaaniñi masai cΔga nuucadacana mΔca siaaco yaasapi ΔSuusi vaica tasai uucami vai poduucacai maidadana ΔSuusi mamaatardamigada tucara vai maibΔna Δtuucugada vai gooquiΔga maipocaitiada Δgai iscaduaaca. Dai poduucacai Δgooquiardada yaatagi vaamioma maicΔgaducagi siΔtuucamidara —astatadai.

⁶⁵Daida ΔPilaato itatadai:

—Moguuca giñsandaaruga. Vaidacai aapima dai mΔca siaaco cayaasa ΔSuusi cΔ bai duña isistutuidi di vai poduucacai maibΔna Δmuuquiada —astatadai ΔPilaato.

⁶⁶Dai iji dai mΔ cΔga baidui siaaco yaasapicatadai ΔSuusi dai seeracada bidasa dai ami seeraba daí Δseeyogada ΔgΔ baitacΔacamigada Δromamano. Vai ami daraajatadai Δsandaaru ΔPila.

28 Dai cadaivunucai Δibastaragai tasara dai camaasimi oidigi tumiñoco daida ΔMaría Madaliña Δmadu Δgai Mariá iji mΔca siaaco yaasapicatadai ΔSuusi. ²Tai todian duucacai gigivuli ΔvΔrai, amo Diuusi tΔaanicaruda tΔvai tΔvaagiñdara cascada. Dai Δcai mΔca siaaco yaasapicatadai ΔSuusi maigovai daitu Δodai istucada cupicatadai Δgai dai daama daiva Δodai. ³Dadadacai Δgai Δpan duucacai ΔpΔdocadami dai yuucuida Δpan Δsi tootujaca cΔvai. ⁴MostΔgacai Δsandaaru ΔDiuusi tΔaanicaruda giigivuli duduaadimucacai dai camoscoidada duucacai vii. ⁵Dai amaasi ΔDiuusi tΔaanicaruda itatadai Δooqui:

—Maitavar duduaadicuda. Aana cΔga maata isgaagai aapima ΔSuusi ismaacada curusiaba gasiisatu. ⁶Dai Δgai maitiipu tami casiat duaaca isduucacai aagaitadai Δgai. Baigovai avar iimi dai ñaida siaaco caatΔcatadai Δgai. ⁷IimΔavurai otoma dai mΔ aagida Δmamaatardamigada iscaduaaca Δgai coidada saagidaiñdara dai sivi imia Δgai Δgai Δnbaitaqui Galileeamu dai ami tΔgimu aapima. Goovai ΔvΔsi ismaacada gΔnaagida iñagai aana —astatadai.

⁸Taida Δooqui otoma iji abiaadara baigΔliatugai dai duduaadimutugai. Dai voopoigi dai mΔ garaagida Δgai aatama mamaatardamigada ΔSuusi vΔsi istumaasi aagidi ΔDiuusi tΔaanicaruda. ⁹Dai aidasi voopogitadai Δgai tai vuidara aayi ΔSuusi dai viaatuli. Tai Δgai abaana Δntootonacada guuquiva ΔSuusi dai siaa duutuli dai taata Δcasoda. ¹⁰Tai Δgai itatadai:

—Maitavar duduaadicuda. Iimivurai dai mΔ aagida giñaaduñi vai iimana Galileeamu dai ami giñtΔgimu Δgai —astatadai.

¹¹ Aidasi looqui gamu iimaítadai taidá asandaaru chílaqui caayamu iji dai aagidi abaitaguucacamigada apapaligada ájudidíu vlassi istumaasi apadui. ¹² Taidá abaitaguucacamigada iji dai maa aatagi ágai apipiscali álamadu dai naida aagai isducatai iduñiagi. Dai gooquíara aa namáqui ágai mui tumiñsi asandaaru ¹³ daida itatadai:

—Aagidavurai aapima situcara coocosacatadai aapima sai dada áSuusi mamaatardamigada dai balaai átuucugada áSuusi. ¹⁴ Isagaa tlaanadami maatia goovai aatama atabai duñiagi ágai álamadu cascada maitasianduñia ágai —astatadai.

¹⁵ Taidá asandaaru vui átumiñsi dai iji dai maa aagidi istumaasi aagidi ágai. Dai poduucai aagai ájudidíu asta sivi ucami.

¹⁶ Dai poduucai iji aatama baivus-taama dan ámoco mamaatardamigada

áSuusi gamu Galileeamu ámo quidi-
amu siaaco aagai áSuusi. ¹⁷ Dai aidasi
táa aatama áSuusi siaa duutuli ámos
áámoco garaaduñi maicáaga vaavoitu-
daitadai. ¹⁸ Taidá áSuusi abaana cáquiva
aatama dai povartatadai:

—Aana via ámo saalicami dai
vaamioma gataaani tavaagíara
dai tami oidigara. ¹⁹ Iimadavurai
aapima dai aagida oodami vlassi
oidigara oidacami sai álisi
glaagai isvaavoitudai iñsaana
aracáagacára vuviadami dai poduucai
argiñmamaatardamicagi. Ismaacada
vaavoitudai ágai gia vapaconavurai
Diuusi garooga guvucadadacada
dai giñguvucadagacada, aana
arDiuusi marada, dai Diuusi Ibaada
guvucadadacada vai poduucai maatiagi
aa iscavaavoitudai ágai. ²⁰ Dai
maatatuldavurai sai álagidiña vlassi
istumaasi gánaagidi aana. Maatavurai
aapima iñsaana gánaálamadu daaca
iñagai vlas tasai ugitacai oidigi ucami
—gartatadai áSuusi.

Mosacaasi.

**Marcusi ooja istumaasi
ivuaadana ΔSuusi Cristo aidasi
aimaraitadai tami oidigi daama.**

1 Δlquioma ooja Isafacaru Δmo ñiooqui Diuusi ñiooquidara ismaacada istutuidi isbaiiatuda oodami aagaitai ΔSuusi Cristo Diuusi marada.

² Isafa arñiooquituldiadamigadacatadai Diuusi dai aagai sai Diuusi pocaiti:

Ootosamu aana Δmo ootocami aapi Cristo gabaitaqui

Vai Δgai aagidana Δoodami sai divia Δgai aapi.

Daida Δoodami Δma duucai gantatagitodamu

Dai camaisoimaasi ivuaadamu.

³ Diuusi ootosa Δgai Δmo calli sai oidigana gamamaatatuldiña dai poduucai aagidamu Δgai oodami:

“Caotoma divia Δgai gartaanadamiga cascada Δma duucai avar gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada”.

Asduu ooja Isafa. ⁴ Tai divia ΔVuaana dai oidigana vaponaimi Δoodami, dai aagidi sai gaaΔgai isama duucai gantatagituagi dai isgΔnvaponacagi dai camaisoimaasi ivuaadagi sai poduucai Diuusi oigaldana soimaascamigada. ⁵ Tai ami oidigara dada vΔsi Judeea ΔvΔariga oidacami dai Jerusaleenara oidacami dai calca Δgai istuma aagaiña ΔVuaana; vaid ΔVuaana vaponaiña ami Δgaa aqui Jordánara ismaacada aagaiña Δsoimaascami ismaacada ivuaadana sai Diuusi oigaldana.

⁶ Daida ΔVuaana yuucusida cameyu vopodacada duñiscatadai dai givurada ogicada duñiscatadai dai cuadana Δgai soosoyi dai saivoli. ⁷ Dai aagidiña

Δgai Δoodami Diuusi ñiooquida daida itatadaiña:

—Gooquira divia Δgai Δmai ismaacada vaamioma viaa guvucadagai iñsaana. Aana tomali maiviaa sΔlicami iscuiquiagi dai uupasdagi susuusacada gigaragada, aana maitistutuidi silasi istutuidi Δgai dai Δgai vaamioma namΔga iñsaana cascada. ⁸ Aana gΔnvaponai aapima suudagicada Δmos Δgai divimu dai maqui Δgai oodami guvucadada Diuusi Ibad Δ—astatadaiña ΔVuaana.

⁹ Tai aida tuigaco ii ΔSuusi Nasaretaindara Galilea ΔvΔariga mΔca siaaco daacatadai ΔVuaana taida ΔVuaana vacoi ΔSuusi ami Δqui Jordánara. ¹⁰ Amaasi mosvuusai ΔSuusi suudagaiñdara dai tΔ tΔvaagi taida gΔcupioco dai Diuusi Ibad Δmo tugu maasi tΔvai Δgai daama. ¹¹ Tai caidatu Δmo ñiooqui tΔvaagiñdara daidi caiti: —Aapiara arginmara ismaacada alia oigadai aana dai alia baigiñalidi aana aapicada —ascaiti ñiooqui.

¹² Tai gooquira Diuusi Ibad vaidacai ΔSuusi oidigamu. ¹³ Tai Δgai ii dai oidigana daja goo coobai tasai cacΔsi saagida vaid ΔDiaavora soimaasi iduiñtulda Δlidadai ΔSuusi. Tai dada Diuusi tatlaañicaruda dai nuucada ΔSuusi sai maisoimaasi iduiñtuldana ΔDiaavora.

¹⁴ Aida tuigaco sida ΔEroodasi maisa ΔVuaana, ii ΔSuusi Galieeamu, dai gaaagidimi Diuusi ñiooquida dai isducatai gatlaanli Diuusi. ¹⁵ Daida itatadai Δgai Δra Δoodami:

—Casi atyoga aayi istuigaco soina Δgai Diuusi oodami sai calgacara oidacana cascada Δma duucai avar gantatagito

vuitapi Diuusi dai vaavoituda isDiuusi
 cΛagacara vuvaida agai oodami —astΛ-
 dai Suusi.

16 Agaa suudagi ismaacada Galilea
 tΛagidu ugidiana sΛali imaitadai ΔSuusi
 dai tΛa gooca gansiaagama Simuñi
 Λmadu Aandaras. Agai Δrvatopa
 vuudamicatadai dai suudara dadaitudai
 ganvatopa vuicaru. 17 Taida ΔSuusi
 itatadai:

—Giñoidávurai nai aana ganmaata-
 tuldana masducatai gaagadagi oodami
 vaidΛ giñvaavoitudaña —astatadai
 ΔSuusi.

18 Tai agai otoma anaasi viaa gan-
 vatopa vuicaru dai oí ΔSuusi.

19 Vaida ΔSuusi apiaimai dai
 baitaquioma tΛa ΔJacovo Sevedeo
 marada dai Vuaana Jacovo suculida,
 vai amo vaarcu arana daraajatatai
 darasdi ganvatopa vuicaru. 20 Taida
 ΔSuusi vai agai sai oidana tai agai
 anaasi vaarcu arana viaa ganooga
 Λmadu apipioñigada dai oí ΔSuusi.

21 Amaasi aayi agai Capernaumara;
 dai mosaayi ibastaragai tasara tai vaa
 ΔSuusi ajudidfu quiupaigadara dai
 gaagacai gamamaatatuldimi Diuusi
 ñiooquida. 22 Dai vΛscatai ismaacada
 caa maitaa isducatai gantatagituagi
 caacatai sΛa cΛaga ñioocai ΔSuusi.
 Amo sΛalicami viaacami duucai
 gamamaatatuldi agai dai maisiu an
 duucai amo mamaatatuldiadami
 Diuusi sΛalicamigada. 23 Dai ami
 ajudidfu quiupaigadara daacatai
 amo cΛali ismaacada viaacatai amo
 Diaavora tΛaañicaruda daida ΔDiaavora
 tΛaañicaruda iññaquitu cΛali daida
 itatadai agai Suusi:

24 —¿Tuipasi garsaagida vapacai
 aapi Suusi Nasareetara oidacami?

¿Garcoodapasi agai dai divia? Aanaan
 gia cΛaga gamaata dai maata aana
 pasiatDiuusi marada ismaacada
 tomali amo imidagai maisoimaasi
 ivueeyi —astatadai cΛali ismaacada
 viaacatai ΔDiaavora tΛaañicaruda.

25 Taida ΔSuusi bagaimi ΔDiaavora
 tΛaañicaruda daida itatadai:

—Maitiñioocada mosaivuusai dai dag-
 ito gocΛali —astatadai ΔSuusi.

26 Tai amaasi ΔDiaavora tΛaañicaruda
 suiquituli cΛali dai gagara iññaquimi
 dai vuusai cΛalliañdara. 27 Tai vΛs-
 catai ismaacada ami daraajatadai alia
 duduadimu, dai aipaco gantacacaimi
 daida icaitimi:

—¿Tumaasi goovai? ¿Tuma utudui
 garmamaatatuldi goovai? GocΛali
 gia sΛalicada viaa guvucadagai asta
 ΔDiaavora tΛaañicaruda lapa agidi
 dai vuuvacai oodamiañdara —ascaili
 aoodami.

28 Tai otoma gamaí vΛasi Galilea
 dΛvΛarara istumaasi ivuaadatadai
 ΔSuusi.

29 Aidasi vuvaja ajudidfu
 quiupaigadañdara ΔSuusi Λmadu
 ΔJacovo Λmadu ΔVuaana oí agai
 ΔSimuñi dai ΔAandaras quiidiamu.
 30 Vaida ΔSimuñi tuumuda alia
 coococatadai oiditai toiñdagai dai
 caatcatadai, matai agidi ΔSuusi sai
 agai coococatadai. 31 Taida ΔSuusi
 miaadara cΛquiva dai noviañdara bai
 dai vañigi. Mospodui agai tai dagito
 atoñdagai, dai agai vaa ooqui agai dai
 bibi.

32 Dai aidasi catuca, matai vuaapi
 ΔSuusi vΛasi acococoidada dai
 ismaacada viaacatai ΔDiaavora
 tΛaañicaruda lapa. 33 Dai vΛasi
 aoodami ganmpagi ami quitaagiña.

³⁴TaidΛ ΔSuusi duduaadi muidutai naana maasi coocodagai viaacami dai vuvaitu oodamiaiñdara mui Diaavora tātāaānicaruda. ΔDiaavora tātāaānicaruda gia maatacatadai ΔSuusi damos Δgai maidadagitoīna isñioocada Δgai sai maimaasico vuajana aoodami vuitapi sioora Δgai.

³⁵ΔSuusi siaalimoda vañi quiaa tucagamucatai dai ii oidigamu dai malla gamamada Δgai. ³⁶TaidΛ ΔSimuñi Δmadu aaduñda gaagamu ΔSuusi. ³⁷Dai aidasi tala Δgai potatadai:

—Vlasi oodamiava Δgaagai —astatadai.

³⁸Damos ΔSuusi itatadai:

—Timada sibaacoga dai ami gaaagida Δpra Diuusi ñiooquida. Gomaasi ivuaada iñagai aana dai divia tami oidigi daama —astatadai ΔSuusi.

³⁹Dai ii vlasi Δjudidfu quiquiu-paigadara Galilea dvlariara dai ami gamamaatatuldimi Diuusi ñiooquida dai vuvaidimi Diaavora tātāaānicaruda oodamiaiñdara.

⁴⁰TaidΛ ΔSuusi miaadara clquiva amo calli ismaacada viaacata dai amo coocodagai ismaacada duvaldi gatuucuga, dai gatootonacada clquiva daida itatadai:

—Pasipaliadagi istutuidi aapi isgiñ-duaaidagi —astatadai clalli coocoda ΔSuusi.

⁴¹TaidΛ ΔSuusi soigalldan tadatu dai taata ganovicada daida itatadai:

—Ipalidiana isgduaidagi, duaadicami ivii —astatadai.

⁴²Mospota ΔSuusi tai maigo ii clalli coocodada dai cacala duaadicami vii.

⁴³TaidΛ ΔSuusi ootoi dai sallica da isagada Δgai gomaasi daida itatadai:

⁴⁴—Dañi, maitiaagiada tomali amaadutai pasducatai dueeyi mosai imi dai malla vuidara clquiva apaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sallcamigada vai naidiña aoodami pascadueeyi —astatadai ΔSuusi.

⁴⁵TaidΛ clalli mosii dai otoma aagidimi vlascatai isducatai apadui. Cascada ΔSuusi maitistutuiditadi isvaquiagi tomali amapalaga vlasi oidacami vuitapi dai baiyoma mosugidiana aimaraña siaaco maitipucata dai oidacami, vai vlascara muidutai aipadara ajioopaiña siaaco ucami daaca Δgai.

2 Dai bochiaalqui tasaicada ΔSuusi Δpamu ii Capernaumamu; tai otoma maí aoidacami isgquiiyara daacata dai Δgai. ²Dai otoma sallica mui ganampagi oodami tomali maiaacata dai siaa salli vaapaquiagi aa; vai Δgai gamaatatulditadi Diuusi ñiooquida. ³Amaasi aayi maacova clalli dai uusiyara bacaiticata dai amo calli ismaacada maitistutuiditadi isoñiagi. ⁴Damos maitatagaitadi Δgai isducatai aitudagi acocoad siaaco daacata dai ΔSuusi mosala muiducatai oodami, dai amaasi vaaqui daama taltasai dai siaaco daacata dai ΔSuusi salli daama cupioco dai amui salli tavañi acocoad uusiyara. ⁵Dai aidasida ΔSuusi tala sila claga vaavoitudaitadi Δgai, itatadai Δgai acocoad:

—Giñmara gasoimaascamiga caoigaldi —astatadai.

⁶Damos alamoco mamaatatuldiadami sallcamis ismaacada ami daraajatadi apalidi: ⁷“¿Istusida poduucai ñioocai gocalli? Parundan caiti goovai Diuusi, tomali amaadutai maitistutuidi isgaoigaliadagi gasoimaascamiga mosalgi Diuusi”, asanalidi amamaatatuldiadami

salllicami. ⁸Damos ΔSuusi maatacatadai istumaasi gantatagitoitadai Δgai daida itatadai:

—¿Tuimasi poduucai gantatagitoi aapima? ⁹¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagidagi gocoocoda: “Gasoiamaascamiga caoigaldi”, siapa potladagi: “Vañigiñi dai bai gavaacosi dai imada”? ¹⁰Gantlagidamu aana iñsaana ismaacada viaa amo salllicami viaa guvucadagai Δpa tami oidigi daama isgaogaldiada gasoiamaascamiga —astatadai ΔSuusi amamaatatuldiadami salllicami.

Dai amaasi itatadai Δgai Δcalli cococoda:

¹¹—Aapi angaaagidi vañigiñi dai bai gavaacosi dai noragi gaquiyamu —astatadai ΔSuusi.

¹²Taida Δcococoda otoma vañi; dai bai gavaacosi dai vuusai abiaadara vascatai vuitapi. Tai vascatai camaitaa isducatai gantatagitoagi tagacai goomasi dai caga ñiooquimi Diuusi vatarada daida icaiti:

—Tomali amo imidagai mainaidiña aatama gomaasi —ascaitimi Aoodami.

¹³Dai gooquilara ii ΔSuusi apamu Δgaa suudagi ugidiana; dai aidasi vvasi Aoodami miaadara guuquiva siaaco daacata dai ΔSuusi tai Δgai mamaatatuli Diuusi ñiooquida. ¹⁴Dai aidasi daivusquimi ΔSuusi amapacara taa amo calli Leví tagiducami Alfeo marada vai daacata dai ami siaaco gavuudana Δgai tumiñsi. Δgai artumiñsi vuudamicatadai, taida ΔSuusi itatadai:

—Giñoidáni —astatadai.

Taida ΔLeví otoma caquiva dai oí.

¹⁵Dai aidasida gacuaadatadai ΔSuusi Leví quiidiara Δmadu muidutai tumiñsi vuudami Δmadu aa soimaasi ivuaadami. Vascatai mesa vuudara daraajatadai Δmadu ΔSuusi dai vvasi

ΔSuusi mamaatardamigada Δpa. Alia muiducata dai ismaacada oidatucuiña. ¹⁶Damos amamaatatuldiadami salllicami Δmadu Δfariseo tagacai isΔSuusi vascatai Δmadu gacuaadatadai itatadai Δgai amamaatardamigada:

—¿Tuisida ganmamaatatuldiadamiga Δmadu gacueeyi daida ylayi tumiñsi vuudami dai soimaasi ivuaadami Δmadu? —astatadai.

¹⁷Damos aidasi caa ΔSuusi imaasi itatadai:

—Ismaacada maicococofiñi maitagito duduaaidadami mosacaasi ismaacada cococofiñi. Dai poduucai aana maisiu caga ivuaadami vatarada divia. Aana divia dai cagacara vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami —astatadai ΔSuusi.

¹⁸Amo imidagai gayunanducai ΔVuaana mamaatardamigada Δmadu Δfariseo mamaatardamigada, tai dada Amoco oodami siaaco daacata dai ΔSuusi dai tacacai daida itatadai:

—¿Tuisida gayunandui ΔVuaana mamaatardamigada Δmadu Δfariseo mamaatardamigada, vai aapi gamamaatardamiga vascara gacuadana? —astatadai Δgai ΔSuusi.

¹⁹Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—¿Istutuidisi isgayunanduagai Δvapaidsicada amo cunataragiara siascada quiaa daraajagi Acucuntadami? Siascada quiaa daraajagi Acucuntadami maitaagai isgayunandudagi Δvapaidsicada.

²⁰Damos istodian duucai gamuaatudagai Δcalli aida gia gayunanduan tada Δvapaidsicada —astatadai ΔSuusi.

²¹⁻²²Dai vaamioma aagidi daida itatadai:

—Tomali amaadutai maitistutuidi isvaavitudagi istumaasi gamamaatatuldi

aana dai apiavaavoitudadagi gavaavoitudaraga —astatadai ΔSuusi.

23 Amo imidagai ibastaragai tasara tligi asicami saagida imaitadai ΔSuusi; vaidla amamaatardamigada vaiñcumaimi tligi muurada saagida iimaitai. 24 Vaidla lfariseo itatadai ΔSuusi:

—Dañi çtuisida ivueeyi gamamaatardamiga aa duiñdagai ismaacada Moseesacaru sallyicamigada aagai sai maitipu oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara? —astatadai lfariseo.

25 Damos ΔSuusi itatadai:

—çTomali amo imidagai masmai quiaa naidi aapima loojai siaaco aagai istumaasi idui ΔDavi lmadu laaduñda amo imidagai alia oidacai biuugigai? 26 Siaaco aagai sai vaa ΔDavi quiuupiarla aidasida lAbiaatarla lbaitaclaacamigadacatadai papaali, dai bai agai acuaadagai Diuusi dasdarada ismaacada lgi papaali viaacatadai oigaragai isugiagi tai agai uu dai aa of gaaaduñi —astatadai ΔSuusi.

27 Daidla itatadai lara ΔSuusi lfariseo:

—Ibastaragai tasai lrsiaa duutudaragai Diuusi vaa tarla. Vaamioma namaga oodami silibastaragai tasai. 28 Cascada aana iñsmaacada viaa amo sallyicami lara viaa guvucadagai isgaaagiadagi istumaasi gaaagai isivuaadagi ibastaragai tasara —astatadai ΔSuusi.

3 Taidla ΔSuusi vaa lramu amo quiuupaigadara ljudidíu vai ami daacatadai amo callyi ismaacada gquisapi amo novida. 2 Vai aa soobidacatadai ΔSuusi dai naida agai sabai duaidana agai callyi ibastaragai tasara vai poduceai viaaca agai istucada glapi lrvuaajagi. 3 Amaasi ΔSuusi itatadai callyi ismaacada gquisapi acadai:

—Vañgini dai aran lasi clquiva —astatadai.

4 Dai amaasi itatadai ΔSuusi loodami ismaacada ami daraajatadai:

—çTumaa aagai Moseesacaru sallyicamigadara? çIsoidaga oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara amo istumaasi cllagaducami maicllagaducami sio? çCllagacara vuusaidagi amo oodami muaagi sio? —astatadai ΔSuusi.

Damos lga mañiooca vii. 5 Vaidla ΔSuusi baamudacada nlanidi dai soiliaragaicada maimaata calcatal agai istumaasi aagidi ΔSuusi. Amaasi ΔSuusi itatadai callyi ismaacada gquisapicatadai noovida:

—Sallyiñi ganovi —astatadai.

Tai agai sallyi dai cacalla duaadicami vii. 6 Tai amaasi otoma vuvaja lfariseo abiaadara dai avanaquida agai lEroodasi aaduñda dai muaa agai ΔSuusi.

7 Damos ii ΔSuusi lmadu amamaatardamigada lga suudagi ugidiamu, tai mui oodami Galileara oidacami of. 8 Dai aidasi aa oodami maí lara isivuaadatadai ΔSuusi istumaasi ggarducami muidutai dada siaaco daacatadai agai dai naida agai Judeaiñdara, dai Jerusalemaiñdara, dai Idumeaiñdara dai vasmocoradara lga aqui Jordán dai Tiuro dlvallriaiñdara dai Sidooniaiñdara. 9 Vaidla ΔSuusi callyicamigada abiaadara aagidi gamamaatardamiga sai baiduiñdacana amo vaarcu, vai ami daaca agai agai sai mainuituscallyi mosallyi oodami. 10 ΔSuusi callyicada mui duduaadi oodami gguvucadacada vai cascada aa coococidadai aipaco nuituscallyi ΔSuusi vaa scatal taata llditai. 11 Vaidla loodami ismaacada viaacatadai Diaavora tataañicaruda mostallagallyi

ΔSuusi dai vuidara gatoonacada guguucaña vaida ΔDiaavora tataañicaruda iñaquitudaiña vai agai itatadaiña:

—Aapiara arDiuusi marada —astatadaiña.

¹² Damos ΔSuusi sallycada dai ΔDiaavora tataañicaruda ismaasiuldagi siora agai.

¹³ Dai gooqilara tasai ΔSuusi amo gidiamu, dai vaidacai ismaacada agai ipali tai agai oi. ¹⁴ Dai amaasi acovai vuvaitu baivustaama dan gooca loodami saagidaiñdara sai lamadu ajioopaiña, dai sai gooqilara gaaagidiña agai Diuusi ñiooquida. ¹⁵ Dai maa guvucadagai sai duduaaidiña cococoidada dai sai vuvaidiña Diaavora tataañicaruda oodamiaiñdara. ¹⁶ Acovai vusaitu ΔSuusi, Simuñi Piiduru, dai ¹⁷ Jacovo dai siagida ismaacada Vuaana tagidu agai arSevedeo maamarada, dai Suusi Boanerges aagai agai ismaacada taiya alidi cacalli ismaacada cavami ñioocai anpan duucai covonami. ¹⁸ Dai Aandarasi, dai Piili, dai Bartolomé, dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo. Alfeo marada dai Tadeo, dai Simuñi ismaacada aramoco ismaacada vuvaida aliditai romamano. ¹⁹ Dai Uudasi Iscaliote ismaacada gooqilara gatlagi ΔSuusi masai muaana.

Dai gooqilara vaa ΔSuusi amo quiyara lamadu ismaacada acovai vuvaitu agai. ²⁰ Tai apamu sallycada mui ganampagi oodami ami quiyara vai agai tomali maitistutuiditadai isgaugegi. ²¹ Dai aidsi maf ΔSuusi aaduñda gomaasi dada dai vaidaquia agai pocaititai sai vuirutu agai.

²² Vaida amamaatatuldiadami sallycami ismaacada Jerusaleenaiñdara dada icaiti:

—Idi cally viaa Beelsevú ismaacada arDiaavora vai agai guvucadadacada vuvaidi goovai Diaavora tataañicaruda —ascaiti amamaatatuldiadami sallycami.

²³ Tai amaasi ΔSuusi vai loodami dai aagidi amo ñiooqui cuentocada daida itatadai:

—¿Siaadara istuidana ΔDiaavora isalla gvusaidagi oodamiaiñdara? ²⁴ Isamapacara oidacami lagi gancocodagi otoma aipacoga gancoodian tada agai. ²⁵ Isamo quiyara oidacami lagi gancocodagi otoma aipaco gancoodian tada agai. ²⁶ Dai siad Diaavora lagi gvui gasiaa aliada siaadara istuidana agai, baiyoma mosugitian tada agai.

²⁷ Tomali amaadutai maivaquian tada amo cally omaligami quidara dai asidagi, ismaivuliagi arpara; avanacai isvulia gia gadagitian tada agai masasdagi.

²⁸ Sallycada aan ganaagidi sai baiga isoigaldagi oodami vasi soimaascamigada dai issoimaasi ñiooqui ñioocada agai arpa; ²⁹ Damos siora vui ñioocadagi Diuusi Ilaada agai gia maiviaa oigaldaragai tomali amo imidagai poduucai agai arduñda tomastuigaco —astatadai ΔSuusi.

³⁰ ΔSuusi poduucai aagidi loodami pocaititai agai saida ΔSuusi viaa amo Diaavora taañicaruda.

³¹ Tai gooqilara ami dada ΔSuusi susuculida lamadu adada, damos quidigaiñdara vii agai dai abiaadara ootosi ñiooqui ΔSuusi sai diviana. ³² Vai agai ismaacada sonuana daraajatadai ΔSuusi itatadai:

—Quiidigaiñdara daraaja gadaada lamadu gasusuculi daida gagaagai —astatadai.

³³ Damos ASuusi itatadai:

—¿Vooral ipalidi aapima isargiñdaada daida giñsusuculi? —astatadai.

³⁴ Dai amaasi nanaidi vaascatai ismaacada ami sicoli daraajatadai siaaco daacatadai lgal daidi tai:

—Idi lara lapan ducami giñdaada dai giñsusuculi. ³⁵ Tomasioora soora ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi lgal lara lapan ducami giñdaada lamadu giñsusuculi —ascaiti ASuusi.

4 Lara amo imidagai gamamaatultidatadai ASuusi lgal suudagi ugidi-iana, tai sallicada mui ganmpagi oodami ami siaaco daacatadai lgal. Dai sallicada muiducatadai lgal tai cascada ASuusi amo vaarcu araana daiva gal suudagi daama. Tai vansi loodami ooratana vii. ² Taida ASuusi aagidi mui naana maasi cuentocada dai aidasi ma-
maatultuldi lgal itatadai:

³—Caacavurai aapima imaasi: Amo imidagai amo oodami gai, ⁴ tai chilaqui astucaí voiyara suuli; tai dada ujuurugi dai cuucu. ⁵ Tai aa astucaí ojoodai saagida suuli, siaaco maisi tiipu davalrai; dai otoma vuvaja maisi tuucavi suuli lgal cascada. ⁶ Dai mosvuusai tasai tai vuaama dai maisi tataaca lgal cascada mosgaquisa. ⁷ Dai aa astucaí uuparai saagida suuli taida luuparai gal dai mosvuaamatu, tai poduucavi taligi maiibaji. ⁸ Tai aa astucaí calgaducami davalriara suuli dai vuvaja dai calga gal, dai calga iibaji. Amo caidaiñdara amo coobai dan baivustaama vuvaja, dai amiaiñdara vaicobai, dai amiaiñdara amo sientu. ⁹ Calgavar gantagito calca aapima istumaasi ganaagidi aana —astatadai ASuusi loodami.

¹⁰ Amaasi caiimacai loodami tai lgal vii ASuusi abavustaama dan gooca gamamaatardamiga lamadu. Dai lgal ismaacada sonuana daraajatadai ASuusi lacacai astaiya lldi lgal acuentocada. ¹¹ Taida ASuusi itatadai:

—Diuusi ganmaatultdamu aapima mastumaasi maimaata isducatai ipalidi Diuusi issoicadagi oodami sai cal-gacala oidacana damos gogaa ma-
maatultuldi aana cuentocada. ¹² Lgal canaidiña istumaasi ivuaadana aana dai maitipalidi isgiñvaavoitudagi dai cal-cana istumaasi gamamaatultuldi aana dai maitipalidi ismaata calcagi, cascada Diuusi maiogaldi soimaascamigada dai maicalgacala vuvaidamu lgal —astatadai ASuusi.

¹³ Daida itatadai lgal lara:

—¿Maitamasmaata cal aapima idi cuento? ¿Ducatai maata calca agaida aapima lgal cuento? ¹⁴ Calali asadami lapan ducami amoco ismaacada aagidiña oodami Diuusi ñooquida. ¹⁵ Lamoco oodami lapan ducami astucaí ismaacada voiyara suuli ismaacada calcana Diuusi ñooquida vai didivai lDlaavora dai maigovai dadasai ñooquí ibladaiñdara sai maivaavoitudana. ¹⁶ Dai aa oodami lapan ducami astucaí ismaacada ojoodai saagida suuli ismaacada baiganliaracada calcana Diuusi ñooquida dai vaavoitudaiña, ¹⁷ damos maiquiaa sigupucardan vuaadana lgal vaavoidaragada cascada mosparunaña aa ñooquicada dai soimaa taatamituliña vai lgal caugiatai vaavoidaragada. ¹⁸ Dai aa oodami lapan duucami astucaí ismaacada uuparai saagida suuli calcana lgal Diuusi ñooquida, ¹⁹ damos alia tatagitoña

Agai istumaasiara ismaacada oidaga tami oidigi daama, tumiñsiara dai vallasialcatai viaaca alidiña agai dai mosgomaasiara tatagitoina dai camaitatagitoina Diuusi ñooquida cascada maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi dai maicallagacara vuvacai. ²⁰Daida llastucai ismaacada callagaducami davalariara suuli aran ducami loodami ismaacada baigalliaracada calcana Diuusi ñooquida dai vaavoitudaiña daida ivuaadana istumaasi Diuusi ipalidi. Amoco arapan ducami llastucai ismaacada amo coobai dan baivustaama vuvaja amo caidaiñdara dai amiaiñdara vaicoobai dai amiaiñdara amo sientu —astatadai lSuusi.

²¹Dai gooquilara itatadai lara:

—Tomali amo oodami maicucuudagai amo cuudacarui dai gooquilara iñapai tomali maivoicarui uta dadasai. Baiyoma tacavi gadadasai vai calla maasicagi. ²²Poduucai istumaasi aana gamamaatatuldi vassi gamaasiuldi, sivi maiquiaa calla maata calla loodami damos gooquiarioma gia vassi maata calcamu agai. ²³Callagavar gantagito calca aapima istumaasi ganaagidi aana —astatadai lSuusi.

²⁴Daida itatadai lara:

—Lagiditai avar calca aapima vassi mastuma calla. Iscalla lagiditai calca aapima giñmamaatatuldaraga vaamioma calla maata calcamu vassi istumaasi ganaagidi aana. ²⁵Sioora ballai giññoogui dai giñlagidi agai vaamioma maatatuldamu aana, dai sioora maiballai giññoogui dai maitiñlagidi voopoidamu aana istumaasi maata gallidi agai —astatadai lSuusi.

²⁶Daida lSuusi itatadai lara loodami:

—Diuusi soicai oodami sai calla gantatagitona. Gomaasi arapan ducami aidasi amo oodami ai taligi. ²⁷Dai gooquilara nonoragai dai cocosai, vaidal chilalqui tasaicada vuvacai taligi dai galrai, vaidal calli maimaatcana isducatai. ²⁸Adavalarai lagi baivueeyi cuadagai calli mosacaasi nuucada llicami. Laraga vuvacai aagada dai gooquilara muurada, dai gooquilara ibiada. ²⁹Dai silascada cacaibia agai vai aiyagi yoovaragai otoma gyoovai —astatadai lSuusi.

³⁰Daida itatadai lara lSuusi loodami:

—Diuusi soicai oodami sai calla gantatagitocana. Dai aana cuentocada gamamaatatuldi isducatai ivueeyi gomaasi. ³¹Gomaasi arapan ducami istumaasi aravueeyi caida amo uusi ismaacada lara maasi coravi caida. Goovai araliducadioma uusi caida oidigi daama ³²ismaacada galsai vai galgara dai galgara mamartai vaidal lujuurugi lcalgidara ganiibastaiña —astatadai lSuusi loodami.

³³Poduucai mamaatatuldiña lSuusi Diuusi ñooquida loodami goall cuentocada tomasi maimaata calcana agai. ³⁴Maitiipucana amo imidagai ismaiagiada lSuusi amo istumaasi cuentocada damos gooquilara vassi aagidiña agai gamamaatardamiga istaiya alidi cuento.

³⁵Dai agai vaa tasara aidasi catuicami lSuusi itatadai gamamaatardamiga:

—Tiimada vaasadara gogaa suudagi —astatadai.

³⁶Taida amamaatardamigada anaasi viaa loodami dai vaidacai ASuusi lvaarcuara ismaacadara daacatadai agai, tai aa oodami oi lara aa vaarcuara.

³⁷Tai caavami lva daida lvali nui-tuscai suudagi vai vaarcu lraana vaacai dai cayoga suuda lvaarcu suudagicada.

³⁸Vaida ASuusi lvaarcu gooquiamadara coosocatadai. Taida amamaatardami-gada nañitu agai daida itatadai:

—Mamaatardadiami, ¿maitapas vuaama lididi tsbaicoagi? —astatadai.

³⁹Tai vañi ASuusi dai dodoligitu lvali lamadu gaa suudagi daida itatadai:

—Gallapidañi —astatadai.

Taida lvali gallapitu tai vasi dodoli vii ⁴⁰amaasi ASuusi itatadai gamamaatardamiga:

—¿Tuimasi duduaadimuca dai maivaavoitudai iñsaana istutuidi isgannuucadajagi? —astatadai ASuusi.

⁴¹Vai agai alia duduaadimuca dai aipaco ganaagidi daida icaiti:

—¿Sioora idi calli vai asta lvali dai gogaa suudagi lagidi? —ascaiti.

5 Dai amaasi vaasadara dagavusai agai gaa suudagi dai aayi Gadara dvalarara. ²Dai aidasi lvai ASuusi vaarcuaindara tai otoma ami divia amo calli caposantuaindara. Calli viaacatadai amo Diaavora taañicaruda. ³Calli moscaposantuana oidacana vai tomali amaadutai maitistutuidiña isvuracagi tomali cadeenacada. ⁴Muiyoco imidagai vupuraiña aa oodami cadeenacada noonovida dai lcasoda damos agai otoma lquitudaiña vai tomali amaadutai maitistutuidiña isdodoli daasacagi. ⁵Dai tsara dai tucara oidigana dai caposantuana aimaraitai iñacaña

agai dai saasaina gatuucuga ojoodacada. ⁶Damos aidasi taa agai ASuusi macsadura vuidara maa dai vuidara gatootonacada calquiva. ⁷Dai iñaquidatadi itatadai:

—¿Tuipasi divia aapi Suusi tami siaaco aimarai ana? Aapi arDiuisi baitacaaacami marad. Gadaanai ana Diuisi guvucadadacada pai maitiñoiñi-ada —astatadai calli.

⁸Pocaiti agai itataditai ASuusi:

—Aapi Diaavora taañicaruda dagi-toñi idi calli —astatadai ASuusi lDiaavora taañicaruda.

⁹Daida ASuusi taccacai lDiaavora taañicaruda daida itatadai:

—¿Tlagidu aapi? —astatadai.

Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Legión antlagidu ana. Muidu aatama cascada —astatadai.

¹⁰Daida lDiaavora tataañicaruda daañimi ASuusi sai agai maiootosana ami dvalaraiñdara. ¹¹Vai muiducatadai tataisoli ami giidara daida cuaayitadai. ¹²Taida lDiaavora tataañicaruda itatadai ASuusi:

—Gardagitoñi ttai vaapaquia aatama gotataisolarra —astatadai lDiaavora tataañicaruda.

¹³Taida ASuusi maa oigaragai isvaapaquia agai tataisolarra, taida lDiaavora tataañicaruda vuvuaaja calliaindara dai tataisolarra vaapa. Ltataisoli lrgoo milcatadai dai coidam voopoi dai gaa suudara suuli dai baicoi.

¹⁴Taida lnuucadacami ltataisoli alia dudaadimu dai voopoi dai maa gaaagidi quiiquiana dai djiana. Tai dada loodami dai nida agai astumaasi lraduitadai. ¹⁵Dai aidasi aayi agai ami siaaco daacatadai ASuusi, taa calli ismaacada viaacatadai lDiaavora tataañicaruda vai cacalga dodoli daacatadai dai cacalga yuucusu taida loodami alia duduaadamu. ¹⁶Dai agai ismaacada naiditadai isducatai lradui

acalliacada ismaacada viaacatadai
 ΔDiaavora tatlanañicaruda daida
 atataisolicada aagidi loodami gomaasi.
¹⁷Taida loodami goguama oi ΔSuusi sai
 imana abiaadara.

¹⁸Dai aidasi tasai ΔSuusi apamu
 vaarcuara vaid acalli ismaacada
 viaacatadai ΔDiaavora tatlanañicaruda
 daañimi ΔSuusi sai dagitona isoidagi.
¹⁹Damos ΔSuusi maimaa oigaragai,
 baiyoma itatadai:

—Imdañi gquiyamu siaacoga
 daraaja gaaaduni dai aagida vlassi
 istuma idui aana aapicada dai isducatai
 soigiñalli aana aapicada —astatadai
 ΔSuusi.

²⁰Taida acalli ii dai malca gaaagidi
 Decápolisi davalariara vlassi istumaasi
 idui ΔSuusi agaicada vai vlasscatai
 maitatagaitadai isducatai gantatagitoagi
 calcatai istumaasi aagidi agai.

—

²¹Dai aidasi vaasadara agaa suudagi
 divia ΔSuusi apamu tai ami dada mui
 oodami siaaco daacatadai agai. Taida
 ΔSuusi anaasi vii agaa suudagi ugid-
 iana. ²²Tai amaasi ami divia amo
 baitacaaacami ajudidú quiuupaigadara
 Jairo taagiducami; dai aidasi mostaa
 agai ΔSuusi gatootonacada calquiva ΔSu-
 usi lacasoda abaana. ²³Dai salliacada
 daañimi daida itatadai:

—Giñmara ooqui atcayooga muu.
 Tinda pai daama daraasa ganoonovi vai
 duaadana agai dai oidacana —astatadai
 ΔJairo.

²⁴Taida ΔSuusi oi ΔJairo; vai mui
 oodami oidatucuitadai ΔSuusi, dai
 asta nuitusquimi agai ΔSuusi. ²⁵Daida
 loodami saagida imaitadai amo ooqui
 ismaacada cabaivustaama dan gooca
 uumigi cococatadai galaracada. ²⁶Dai
 salliacada soimaa taacatadai agai
 mosaa mui duduaaidiadamai amadu
 aimaraitai dai casiaa dodai vlassi istuma

viaacatadai. Dai vlasscara maidueeyi,
 baiyoma vaamuimi agai. ²⁷Aidasi
 cajioma looqui siΔSuusi gaduduaaidiña,
 miaadara calquiva loodami saagida
 dai gooquiamadara taata agai ΔSuusi
 yuucusida.

²⁸Dai polidi looqui: “Tomasi
 mosaca yuucusida taata aana cascada
 caduaadian tada aana”, asaliditadai
 looqui. ²⁹Dai aidasi mostaata agai
 otoma uu larada dai otoma maata
 taata agai gatuucugara iscamaigo ii
 coocodada. ³⁰Taida ΔSuusi maí isduaadi
 agai amaadutai gaguvucadacada dai
 amaasi gooquiamaco nanaava agai
 daida icaiti:

—¿Toora taata giñyuucusi? —ascaiti.

³¹Taida amamaatar damigada
 itatadai:

—Canidi aapi isaipadara ganuituscai
 gooodami pai vlasscara gatacacai soora
 gataata —astatadai.

³²Damos ΔSuusi aipaaco nalljimi
 dai naida agai soora taata. ³³Vaida
 looqui gigivuquimi duaadimucai dai
 maatacatadai agai isducatai apaduitadai
 agaicada, ii dai gatootonacada calquiva
 ΔSuusi vuidara, dai aagidi vlassi
 isducatai apaduitadai. ³⁴Taida ΔSuusi
 itatadai looqui:

—Giñvaavoitu aapi cascada dueeyi.
 Imdañi dai maivuaama liatugada dai
 caduaadicami vii —astatadai ΔSuusi
 looqui.

³⁵Dai quiaa ñiioocitadai ΔSuusi tai
 dada ojootosicami Jairo quidiaindara
 daida itatadai lali ooqui oogada:

—Casi atmuu gamara. Casi maivaidacai
 gomamaatatuldiadamai —astatadai
 lojootosicami.

³⁶Damos ΔSuusi mosca istumaasi
 aagaitadai agai daida itatadai
 agai abaitacaaacami ajudidú
 quiuupaigadara:

—Maitiduaadicuda; mosai giñvaavoi-
 tuda —astatadai.

³⁷ Daidá ḂSuusi maidagito Ḃoodami isoidagi mosacaasi ḂPiiduru dai Jacovo daidá ḂVuaana Jacovo suculida. ³⁸ Dai aidási aayi Ḃgai Ḃbaitcacaacami quidiara, caí Ḃgai Ḃoodami vai sia caiti gagara suanaí dai iñacai. ³⁹ Taidá ḂSuusi vaa daidá itatadá Ḃoodami:

—¿Tuimasi mosá sisiocai dai tuimasi mosá gagara suanaí? Goali ooqui maitarmuquiada mosacooso —astatadá ḂSuusi.

⁴⁰ Vaidá Ḃoodami parunai pocaititai ḂSuusi. Taidá ḂSuusi vuvaitu vvasi Ḃoodami abiaadara, dai mosaca lali ooqui daldá dagito isvaapaquiagi Ḃmadu Ḃcacalá ismaacada vaidaticatadai Ḃgai. Dai vaapa siaaco caatcatadai lali ooqui. ⁴¹ Taidá ḂSuusi noviaiñdara bai lali ooqui daidá itatadá:

—Talita cumi —astatadá. Gomaasi itaiya Ḃlidi: Ali ooqui, aapi angaaagidi vañigiñi.

⁴² Tai otoma vañi lali ooqui dai gaaagacai aimarai. Baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai Ḃgai. Taidá Ḃoodami maitaa isducatai gantatagitoagi. ⁴³ Taidá ḂSuusi sallicada daí Ḃoodami sai maiaagidiña tomali Ḃmaadutai gomaasi. Dai gatjai biidaragai lali ooqui.

6 Taidá ḂSuusi ii abiaadara gadavvaramu, Ḃmadu gamamaatardamiga. ² Dai aidási aayi ibastaragai tasara, ḂSuusi gaaagaca gamamaatardimidi Diuusi ñooquida Ḃjudidí quiuupaigadara. Dai muidutai ismaacada caatcatadai camaitaa istumaasi gantatagitoagi daidá icaiti:

—¿Siaaco maí goovai vvasi imaasi? ¿Ducatai istutuidi goovai ismosá caga tatagitodagi daidá ivueeyi goovai istumaasi gagarducami? ³ Dai idiava arauusi ivisumadami, María marada daidá arsilagida ḂJacovo daidá ḂOsee daidá

ḂUudasi Ḃmadu ḂSimuñi, daidá Ḃsusculida ooqui Ḃara tami garsaagida oidaga —ascaiti Ḃoodami.

Alia mui naana maasi maatcatadai ḂSuusi cascada baacoican tada Ḃoodami Ḃgai vui. ⁴ Damos ḂSuusi itatadá:

—Vvasi oodami calgacara ñaidiña Ḃmo Diuusi ñooquituldiadamigada mosaca Ḃgai dlvvragadana oidacami gia maisaa duutudaiña tomali aaduñda —astatadá ḂSuusi.

⁵ Dai maitidui mui istumaasi gagarducami ami mosdaama daarai Ḃnoonovi chilaqui cococoidada dai duduaadi. ⁶ Daidá ḂSuusi maitatagitatadai istumaasi gatagitoagi ñiditai isḂoodami maivaavoitudai. Dai gooquira ii ḂSuusi vvasi ami dlvvraira aipaco uugidiana dai gaaagidimi Diuusi ñooquida.

⁷ Dai amaasi vai Ḃbavustaama dan gooca gamamaatardamiga, dai aipaco ootoi mosgoogocatai, dai maa guvucadagai sai vuvaididana Diaavora tataañicaruda oodamiaiñdara. ⁸ Dai aagidi sai maivuucaiña tomali istumaasi voiyara vatarara, mosaca gangigiica sai maivuucaiña tomali morarali, tomali biitugai tomali tumiñsi. ⁹ Dai sai ganadacaiña sususacai maisiu sasaputusi, dai sai maivuucaiña aa yuucusi. ¹⁰ Daidá itatadá:

—Masalascada ajiagi Ḃmo quiiyara varai anaasi ganuuliñaca asta masalascada iimiagi Ḃgai dlvvraiañdara. ¹¹ Dai masajiagi Ḃmapacara masiaaco maitanmiaadagidagi dai tomali maitancaaca agadagi, varai vuvaiqui abiaadara dai gigigida Ḃdvvrairai ganacasuaiñdara vai poduucai ñajada Ḃgai ismaicaga idui. Sallicada anganaagidi sai salascada Diuusi ñida agadagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada maitarcala ivuaadami vaamioma soimaasi

lali ooqui. ²⁷Taidl lraí otoma ootoi lmo sandaaru dai aagidi sai vuaapidaana lVuaana moodl. ²⁸Taidl lsandaaru ii maisacaruamu, dai mll guicuta lVuaana moodl dai lmo aasocoliana vuaa. Taidl lraí maa lali ooqui, taidl lali ooqui tllgi gdlal.

²⁹Dai aidasidl lVuaana mamaatardamigadl maí imaasi, mll blí lVuaana tuucugadl dai blcai dai yaasa.

—

³⁰Tai gooquiara lSuusi ojootosadal apamu aayi siaaco daacatadai lSuusi dai aagidi vlasi istumaasi idui, dai istumaasi gamamaatatlui lgai loodami saagida. ³¹Taidl lSuusi itatladi gamamaatardamiga:

—Tinda dai gariibasta siaaco maitiipu oodami —astatladi.

Alia mui oidatucuitadai oodami cascadl lgai maijalitadai tasai tomali ugidagai vllataral. ³²Taidl lSuusi lmadu gamamaatardamiga lli iji lmo vaarcuana lmapacarla siaaco maitiipu oidacami. ³³Damos muidutai tll isiji lgai dai maí isaralSuusi dai mosdavlarrapi sallí voopai vlasi aipadara oidacami, dai lpara aayi isagai. ³⁴Dai aidasi tlvai lSuusi vaarcuaiñdaral tll mui oodami dai soigalldan tdatu lgaicadl, lgai tlgitocatadai sioora aagidagi duucatai glaagai isoidacagi. Dai glaagacai mamaatatludimi mui naana maasi. ³⁵Dai aidasi casi lrurunococatadai taidl lmamaatardamigadl lSuusi miaadara guuquiva daidl itatladi:

—Casiat urui dai tomali lmo oodami maioidaga tanai. ³⁶Ootosańi gooodami vai iimana aali quiquiamu siaaco miaaga dai savdana cuaadagai daida ugana, maitavuucati goovai istuma ugiagi —astatladi mamaatardamigadl lSuusi.

³⁷Damos lSuusi aa noragi daidl itatladi:

—Bibidavurai aapiml —astatladi lSuusi.

Tai lgai itatladi:

—¿Savdatasi lragai goo sientu pisu lcamí paana gooodami vllataral? —astatladi.

³⁸Taidl lSuusi itatladi:

—Mlcavlar nvida mslalqui paana viaa —astatladi.

Dai aidasi camal lgai silaquidu itatladi:

—Taama tlviaa paana dai gooca vatopa —astatladi lmamaatardamigadl.

³⁹Tai amaasi lgai tljai loodami sai vasoi saagida daraviana chlchllquiatai aipaco; ⁴⁰Taidl loodami daraviana lmo sientu dai tataucami sientu.

⁴¹Tai amaasi lSuusi vui ltaama paana lmadu lgooca vatopa dai tal nlnaaava dai gamamagi dai saasacai paana maa gamamaatardamiga sai taacogidana loodami. Dai lgooca vatopaiñdaral lpara taacogi vlascatai.

⁴²Dai vlascatai gauu dai tatascovai.

⁴³Dai gooquiara lmpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami paana saasaquigadl lmadu vatopa. ⁴⁴Daidl ismaacadl gauu ltaama paanaiñdaral ltaama ml clclali.

—

⁴⁵Taidl lSuusi aagidi gamamaatardamiga sai tatlaidana vaarcuara dai dlavunana vaasadara lgal suudagi dai ana Betasaida davlarrilal lpara isagai. Dai lgai diosaidimi loodami quiaa. ⁴⁶Dai aidasi cadiosagi lgai ii lmo giidiamu dai gamamada lgai. ⁴⁷Dai aidasi cadidiaimi lvaarcu caran lli imaitadai lgal suudagi vaidl lSuusi lli ugidiana claacatadai. ⁴⁸Dai tll lgai silmamaatardamigadl camaitituteditadi isimitudagi

avaarcu vuidara vustaitai lallali. Dai casiaalimoda lSuusi caaijimitadai gamamaatardamiga mossuudagi daama imaitai dai mosdaivuña aliditadai. ⁴⁹Dai aidasi taa amamaatardamigada issuudagi daama imaitadai agai poliditadai agai sida ramo suñali dai vascatai ijiña tagacai. ⁵⁰Vascatai taa agai cascada alia duduaadimu. Damos lSuusi ñooqui daida itatadai:

—Maitavar vuaama anlialada aanana maitavar duduaadicuda —astatadai.

⁵¹Dai tasai vaarcuara ismaacalara iimitadai agai tai otoma galpitu lallali. Vaida amamaatardamigada maitatagaitadai isducatai gantatagitoagi. ⁵²Dai aida maiquiaa tatagaitadai agai isducatai idui lSuusi apanacada, aida maiquiaa caga vaavoitudai agai cascada.

—

⁵³Dai vaasalara dagavusai agai gala suudagi dai aayi Genesareta davarilara, dai gala suudagi ugidiana vuu agai vaarcu. ⁵⁴Dai aidasi mostaapai agai vaarcuaiñdara, taida loodami mai lSuusi. ⁵⁵Dai ootoma voopoi dai uusilara vuaapaimi acococoidada siaaco cajiomacatadai agai isaacatadai lSuusi. ⁵⁶Dai tomasiaaco siaaco daacagi lSuusi gagara quiquiana sara ali quiquiana sara djiana loodami vuvaidiña acococoidada cacaayana dai daaniña agai lSuusi sai gadagitona istaatagi acococoidada tomasi mosacaasi yucusida, dai vascatai ismaacada mostaata dodoi.

—

7 Amaasi miaadara guuquiva siaaco daacatadai lSuusi fariseo amadu amamaatatuldiadami sallicami. Agai Jerusaleeniñdara dada. ²Dai agai gantagito taa isalomoco amamaatardamigada lSuusi maitaniicomai poduucai is-

duucai ivuaadana agai siuu duucu gaugia agadagi cascada ñooquidi agai. ³Afariseo amadu vaaasi agaa judidíu apan duucai ganviidacatadai ganqui aaduñcaru. Lara ga ganiicomaiña agai muioco dai gooquilara gacuaadana. ⁴Dai siuu duucu dadiagi agai plaasaiñdara, maitacuaadana asta siuu duucu vapoicoi gannoonovi isducatai ganviidacatadai agai. Dai quiaa ivueeyi agai mui naana maasi ganviitularaga duucami isducatai vacuanai agai ganajaasocoli dai ganajaa dai ganiidoracaru dai ganvopoicaru. ⁵Tai amaasi amamaatardami sallicami amadu afariseo tacacai lSuusi daida itatadai:

—¿Tuisida gamamaatardamiga maitivueeyi masducatai garviituli dai maitarapan duucatai vacuanai gannoonovi siuu duucu gaugia agadagi? —astatadai.

⁶Taida lSuusi aa noragi daida itatadai:

—Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Sallicada arvaavo istumaasi aagai Isaiacaru Diuusi ñooquituldiadamigada ganaagaitai aapima dai ooja istumaasi aagidi Diuusi dai poduucatai ooja:

Aapima pocaiti masai giñsaa duutudai dai maisaa giñduutudai.

⁷Gomaasi gia maitarsoini tomali amaadutai vatarara.

Aapima maigamamaatatuldi giññoocui baiyoma gamamaatatuli aapima istumaasi oodami ganviituli.

Ascaiti Diuusi sai ooja Isaiacaru.

⁸Aapima maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi, ivuaada aliditai istumaasi oodami ganviituli, isducatai vacuanadagi ganajaa amadu ganajaasocoli, dai mui aa naana maasi.

⁹Daida itatadai ara:

—Mosivuaada alidi aapima ganviitularaga cascada maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. ¹⁰Mosesacaru

icaititadai: “Siaavar duutuada ganooga lamadu gandaa”, dai “Sioora maicalla ganoocadagi gaooa siipa gadaa vui agai gaaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti Moseesacaru. ¹¹ Damos aapima pocaitiña sai amo oodami istutuidi isitadagi gaooa siipa gadaa: “Maitan istutuidi isgasoñagi tomali istumaasicada. Vaaasi istumaasi viaa aana arcorvan”, ismaacada itaiya lidi vaaasi ardiuusi aa duiñdada vaataa. ¹² Dai ispotaiyagi amaadutai mai aapima pocaitiña sai camaiviaa agai issoicadagi gaooa siipa gadaa. ¹³ Dai poduucai aapima mosgajiaadara vipieeyi istumaasi ipalidi Diuusi ducami ismaicallagaducagi, mosvuaada aliditai ganviitularaga dai mui naana maasi pomaasi ivuaadana aapima —astatadai ASuusi.

¹⁴ Taida ASuusi apamu vai loodami daida itatadai:

—Giñcaacavurai vaascatai dai gantagito caaca: ¹⁵ Tomali amo istumaasi ismaacada cueeyi oodami maivapacai tagitoidadara cascada cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tagitoidadarañdara vusacai mui naana maasi soimaascami dai poduucai gamaata isiarsoimaasi ivuaadami. ¹⁶ Caaavur gantagito caaca aapima istumaasi gnaagidi aana —astatadai ASuusi loodami.

¹⁷ Dai aidasi anaasi viaa ASuusi loodami dai quiiyara vaa amamaatar-damigada tacacai astaiya lidi acuento. ¹⁸⁻¹⁹ Taida ASuusi itatadai:

—¿Tomali aapima masmaimaata caa sai istumaasi ismaacada cueeyi oodami maivapacai tagitoidadara cascada cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami? Goma cuaadaga. Mosgavoocara vapacai dai gooquira vusacai gatuucugaiñdara —astatadai ASuusi.

Poduucai aagidi agai aagidi aliditai sai cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. ²⁰ Daida itatadai ASuusi ara:

—Gatagitoidagaiñdara vusacai gosoiimaasi ²¹ tagitoidagai cascada, dai goamadu voidagai aa ooquei, dai oodami ipalidiña isivuaadagi mosacaasi istumaasi ipalidi, gomuaaragai, ²² dai goasidaragai, dai viaaca alidiña gavustuidaga, dai yaatagidaragai, dai muuquimudagai, dai ñioquidaragai, dai souducai naijadagi soitutuigami, dai maicalla tagitoiña oodami, dai aa naana maasi istumaasi soimaascami. ²³ Vaaasi gomaasi gatagitoidagaiñdara vusacai dai soimaasi iduiñtuldi oodami —astatadai ASuusi.

²⁴ Tai amaasi ii ASuusi abiaadara Tiroamu dai Sidooniamu dai ami vaa amo quiiyara dai maitipaliditadai ismatiagi oodami isami daacatadai agai, damos maitistui isgaaustuagi. ²⁵ Otoma mai amo ooquei dada amo ali taji ismaacada viaacatadai amo Diaavora taañicaruda dai divia siaaco daacatadai ASuusi dai lacasoda abaana gatootonacada caquiva. ²⁶ Daida looquei ñioocaitadai giliego ñiooquida daida arsiropeniisara oida-camicatadai. Divia agai dai daañimi ASuusi sai vusaidana ADiaavora taañicaruda maradañdara. ²⁷ Damos ASuusi itatadai:

—Aliaasi gaaagai isoodami dagitoagi ismaamarada tatascoñiagi arpara maitavar caagai islaasiadagi oodami gamara tascada dai maacadagi googosi —astatadai ASuusi.

²⁸ Taida looquei aa noragi daidi tatadai:

—Vaavuava isajudidfu googosi garaagai damos vaascara agoogosi ismaacada mesa uta vaatacana cuaadana asaasquigada ismaacada suuligaiña aali —astatadai looquei.

²⁹Taidλ ΔSuusi itatλdai:

—Cλλga pλaagai. Dai casi istutuidi aapi pλsnoragiagi ΔDiaavora tλaañicarudλ atcavuusai gamaraiñdara —astatλdai ΔSuusi.

³⁰Dai aidλsi aayi λooqui gλquiiyara λmaradλ caatλcatadai daidλ ΔDiaavora tλaañicarudλ cavuusai λgiaiñdara.

³¹Taidλ ΔSuusi ii Tiiraiñdara dai Sidooniamu sλali daivusai dai λmapacara Decópolisia dλvλarira sλali dai aayi λgλλ suudagi siaaco Galilea tλλgidu. ³²Mλtai ami vuaapi λmo cλali maitacaidacami dai sasaimaliacami, dai daañimi sai daama daasana ΔSuusi ganovi. ³³Taidλ ΔSuusi λcovai vaidacai siaaco maittipucata dai oodami dai naanacada araana vaapai gamamasquiga dai sisivi ganovi dai taata nλnλda. ³⁴Dai tλvaagiamu nλnλaava dai sobλvai daidλ itatλdai:

—Efata —astatλdai. Gomaasi itaiya alidi gλcupiocoñi.

³⁵Mopotai λgai taidλ amaitacaidacada naanacada gλcupioco, dai nλnλda cacλλga gλdui dai λgai cacλλga istui isñiooquiagi. ³⁶Taidλ ΔSuusi sλalica daí λoodami sai maiaagidiña tomali amaadutai. Damos siλascada vaamioma daidiada λgai λoodami vaamioma aipaco aagaiña.

³⁷Vaidλ λoodami maitatλgaiña isducatai gantatλgitoagi daidλ iscaitiña:

—Vλλsiaacatai cλλga ivueeyi goovai asta maitacaidacada tλtλcaidatudai dai mumudu ñiooquitudai —ascaitiña λoodami.

8 Dai aidλ tuigaco mui ganλmpagi oodami siaaco daacatadai ΔSuusi dai maiviaacatadai istuma ugiagi. Tai amaasi ΔSuusi vaí gamamaatλrdamiga daidλ itatλdai:

²—Soigiñλlidi aana idi oodamicada, caaayi vaica tasai istami giñλλmadu daraaja goovai dai maiviaa istuma ugiagi. ³Dai ismaitaugacai ootosa aana sai noonoigana goovai susuiquituan tada goovai voiyamu. λmoco alia macas-dara dada di —ascaiti ΔSuusi.

⁴Taidλ λmamaatλrdamigada aa noragi daidλ itatλdai:

—¿Vooza bibidana mosλλqui oodami tanai siaaco maittipu istumaasi dai tomali oidacami? —astatλdai λmamaatλrdamigada.

⁵Taidλ ΔSuusi tλcacai daidi tatλdai:

—¿Mλλqui paana viaa aapima? —astatλdai.

Taidλ λmamaatλrdamigada itatλdai:

—Cuvaracami atλviaa —astatλdai.

⁶Tai amaasi ΔSuusi tλjai λoodami sai dλvλaripi daraivana, dai λgai vui λpaana dai gamamagi. Dai gooquiara saasarai dai maa λgai gamamaatλrdamiga tai λgai taacogi λoodami. ⁷Dai viaacatadai λgai chilaqui vatopa λpa taidλ ΔSuusi pocaiti sai baigalidi Diu-sicada dai gatλjai taacogidaragai λpa.

⁸Vλascatai gauu dai tascovai. Dai gooquiara λmpagi cuvaracami aasarai saasaquigada ismaacada baivito. ⁹Daidλ λoodami ismaacada gauu λrpara maacova milλcatadai. Taidλ ΔSuusi ootoi sai noonoigana. ¹⁰Dai λgai tλsai vaarcuara λλmadu gamamaatλrdamiga dai iji Dalmanuta dλvλariamu.

¹¹Tai amaasi dada λfariseo siaaco daacatadai ΔSuusi dai gaaatagaimi λλmadu ΔSuusi. Daidλ λfariseo mosnida λlidadai sabaig λrvaavoi isλSuusi istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai oodami saidλ ivueeyi λgai, dai agidi sai tλλgidana λmo istumaasi gλducami tλvaagiaiñdara. ¹²Taidλ ΔSuusi gagara sobλvai daidλ itai:

—¿Dai aapimao moora giñaagai?
—astatadai.

Taida APiiduru itatadai:

—Aapiara araCristo dai Diuusi
gaotooi —astatadai.

³⁰ Damos ASuusi salicada dai sai ma-
iagidiña tomali amaadutai.

³¹ Dai amaasi ASuusi glaagacai ma-
maatatuldimi dai aagidi sai lagi via-
catadai amo salicami dai viacatadai
issalicada soimaa taatagi dai aagidi sai
mosgajiaadara viaa agaitadai atataana-
dami lamadu apapaali tataanadami-
gada dai lamadu amamaatatuldiadami
salicami. Dai aagidi ara masai muaa
agaitadai dai aagidi sai bovaica ta-
saicada duaaca agaitadai. ³² Vlassi go-
maasi cal salicami aagidi lagi gamamaatar-
damiga. Taida APiiduru acovai vaid-
cai dai bagaidimi. ³³ Taida ASuusi ajaco
caquiva dai nanai gamamaatar-
damiga dai bagaimi APiiduru aduucai:

—Maitigiñalamadu aimarda aapi Di-
aavora. Aapi pocaiti sai maitaagai
isivuaadagi aana istumaasi Diuusi ipa-
lidi —astatadai.

³⁴ Dai amaasi vai ASuusi gamamaatar-
damiga lamadu aoodami daida itatadai:

—Isamaadutai giñoidatucuda aliada
maitaagai isalagi gatagitocagi, dai
glaagai isvassara baigaducagi sia-
duñiada gamuaatuda giñvaavoitudaitai
daida giñoidatucuda. ³⁵ Damos siora
ivuaadagi istumaasi lagi lagi ipalidi,
lagi gia imimu Diaavora lamadu.
Damos siora baigaduu dai muquiagi
giñvaavoitudaitai dai lagi Diuusi
ñiooquida lagi gia calgacara vusaimu.
³⁶ Tumaasi arcalagai oodami vatar
isgamaitaagai vlassi istumaasi oidaga
oidigi daama vai ibada Diaavora
lamadu imiagi. ³⁷ Tomali amaadutai
maitistutuidi isgaa namalquidagi dai
calgacara vuusiagi. ³⁸ Isamaadutai

siaa aradagi isgamaasiuldagi oodami
vuitapi dai soimaasi ivuaadami vuitapi
isgiñvaavoitudai dai ismaat giñiooqui
aana inmaacada viaa amo salicami
ara siaa arogidamu acaicada
silascada giñooga taagidagi isalasi
viaa aana guvucadagai dai diviagi aana
atataañicaruda lamadu —astatadai
ASuusi.

9 Daida ASuusi itatadai ara:

—Salicada aanganaagidi sai
oidaga lamadutai tami ismaacada
maicoiya agai asta silascada tal ismaasi
siaaco taana Diuusi gaguvucadacada
—astatadai ASuusi.

² Daida ASuusi bonaadami tasaicada
vaidacai APiiduru, lamadu AJacovo, la-
madu AVuaana, amo taca tuvidacara
dai ami ASuusi amapadi vuitapi ga-
mamaatar-
damiga. ³ Daida ayuucusida
dadadaquitu dai calga tootoatu ara
maastu cavai tomali amo vacuandami
oidigi daama maipocasi tootoatuidi yu-
ucusi. ⁴ Dai amamaatar-
dami tal Eliasi-
caru lamadu Moseesacaru vaid
gaaatagai ASuusi lamadu. ⁵ Taida APiiduru
itatadai ASuusi:

—Mamaatatuldiadami, vlassi arcalagai
istami daraaja aatama tatai duñi vaica
uucusai amoco aapi gavlatara dai amai
Moseesa vatar dai amai Eliasi vatar
—astatadai APiiduru.

⁶ Amamaatar-
dami alia dudu-
adimucataidai, daida APiiduru
mamaatatadai istumaasi aagaitadai.
⁷ Tai amaasi divia amo icomai dai iña,
daida licomai saagida caidatu amo
ñiooqui ismaacada icaiti:

—Idiavar giñmara ismaacada alia
oigadai aana calgavar lagiada —ascaiti
añiooqui.

⁸ Dai otoma aipaco nanava lagi dai
camatal acalali mosaca ASuusi lagi.

²⁵ Dai aidasi taa ΔSuusi isami ganampaidimi mui oodami ḡgai bagaimi ΔDiaavora taañicaruda daida itatadai:

—Diaavora taañicaruda maiñiocadami dai maitacaidacami aana angatlaanaḡ pasai vusaiña. Dagitoñi idi ali ḡalli dai camaivapacada ḡpamu idiḡḡ —astatadai ΔSuusi.

²⁶ Taida ΔDiaavora taañicaruda ḡḡḡḡ iña dai ḡpamu suiquituli ḡali ḡalli, dai vuusaicai muuquiada ducai viaa ḡgai ḡali vai muidutai pocaitimi sai casi ḡmuuquiadacatadai.

²⁷ Damos ΔSuusi noviaiñdḡḡḡ bai dai vañigi taida ḡali ḡalli caquiva.

²⁸ Taida ΔSuusi vaa ḡmo quiiḡḡḡ, taida ḡmamaatardamigada ḡcovai taca-cai daida itatadai:

—Tuisida maitistui aatḡḡḡ isvusaidagi ΔDiaavora taañicaruda —astatadai.

²⁹ Taida ΔSuusi itatadai:

—Idi Diaavora tataañicaruda alia sijaiga vusaidaragai cascada avḡnacai maitaugacai ḡamamaadagi vai poduucai vuvacai goovai —astatadai ΔSuusi.

³⁰ Dai aidasi iji ḡgai abiaadḡḡḡ Galileeamu ḡalli dḡḡavusai dḡmos ΔSuusi maitipaliditadai ismatiagi tomali ḡmo oodami, ³¹ mamaatatulditadai ḡgai ḡamamaatardamiga cascada dai aagiditadai sai ḡgai viaacatadai ḡmo ḡḡḡicami dai masai tḡḡḡida agaitadai aa oodami sai ḡgai muua agaitadai sai vḡḡascḡḡḡ ḡgai bovaica tasaicada duaaca agaitadai. ³² Damos ḡmamaatardamigada maimaata caacatadai istumaasi aagidi ΔSuusi dai duduadicuitadai ḡgai iscaḡḡa tḡcacagi.

³³ Dai amaasi aayi ḡgai Capernaumarḡ. Dai aidasi caḡmo quiiḡḡḡ

daraajatadai ḡgai, taida ΔSuusi itatadai ḡmamaatardamiga:

—¿Matumaasi aatagaimi aapima voiyaiñdḡḡḡ iimḡtai? —astatadai.

³⁴ Damos ḡmamaatardamigada mosdodoli vii, voiyamu aagaimitadai ḡgai sai ismaacada vaamioma namḡḡa cascada. ³⁵ Tai amaasi daiva ΔSuusi dai vai ḡbaivustaama dan gooca ḡmamaatardamiga daida itatadai:

—Isamaadutai vaamioma namḡḡa ḡliadagi ḡgai ḡḡḡḡḡḡ ismaḡḡducada ḡliadagi dai ḡḡḡḡḡḡ issoicadagi vḡḡscatai —astatadai ΔSuusi.

³⁶ Amaasi bai ΔSuusi ḡmo ali ḡalli daida ḡmamaatardamiga saagida cai dai gooquiḡḡḡ mootoi daida itatadai ḡmamaatardamiga:

³⁷ —Tomasioora sioora vaavoitudai ḡiñmamaatatuldiaraga dai cascada oigadai idi ali oodami, ḡgai ḡiñoigadai aana ḡḡḡḡ. Dai ḡgai ismaacada ḡiñoigadai aana ḡgai oigadai ḡgai ismaacada ḡiñootoi —astatadai ΔSuusi.

³⁸ Amaasi ΔVuaana itatadai:

—Mamaatatuldiadami, taa aatḡḡḡ ḡmo caḡḡḡ vai aagai ḡatḡḡaaraga dai poduucai vuvaidi Diaavora tataañicaruda oodamiaiñdḡḡḡ. Damos maigḡḡḡmadu aimḡrai ḡgai tḡtai cascada dai —astatadai ΔVuaana.

³⁹ Damos ΔSuusi itatadai:

—Maitavḡḡ daidiada. Maitatiipu tomali ḡmaadutai isivuaadagi istumaasi ḡḡḡarducami aagitai ḡiñḡḡḡḡaraga dai gooquiḡḡḡ ḡiññiooquiadagi. ⁴⁰ Sioora maitarvui caatḡcagi ḡgai ḡḡḡḡḡḡ maasi tḡḡito. ⁴¹ Tomasioora sioora baiḡḡḡḡiaragacada ḡḡḡḡḡḡḡḡḡ tomasi ḡmo avasi suudagi ḡiñvaavoitudaitai aapima ḡḡḡḡḡḡḡḡḡ Diuusi maaquimu ḡgai ḡmo istumaasi caḡḡaducami.

42 Tomasioora sioora soimaasi iduiñtulda aliadagi amoco ismaacada utudama giñvaavoitudagi siooma arcagagai agai vaatarā māsuscivuan vulidagi amo gaa mouturui dai gaa suudara daitudagi. 43–48 Dai ismaadutai iduñia aliadagi amo istumaasi soimaascami ganoonovicada siira gallasocada siira gavuupujicada baiyoma gaaagai ispoliada agai ismainoonova siira mailacaso siira maivuupuju dai maisiuu ΔDiaavora amadu imiagi siaaco tomastuigaco soimaasi gataatacana dai tomastuigaco malcana tai baiyoma isimiagi Diuusi amadu. 49 Dai tomasioora sioora calgacara oidaca aliadagi aliāsi soimaasi taatatuldia agai aa oodami. 50 Aliāsi gaaagai aapima iscalgacara oidacagi vai aa oodami ipaliadagi isvaavoitudagi Diuusi ñiooquida poduucai isduucai amo oodami sioma cueeyi cuaadagai yoovicami —astatadai ΔSuusi gamamaatardamiga.

10 Tai amaasi ΔSuusi ii Capernaumaiñdara. Judeea davalriamu vaasadara laqui Jordán. Tai apamu ganampagi oodami siaaco daacatadai ΔSuusi vai agai mamaatatludimi poduucai isduucai ivuaadana agai vaascara. 2 Tai amoco Δfariseo miaadara guquiva siaaco daacatadai ΔSuusi dai mossoimaasi ñiooquituda alidi agai ΔSuusi cascada tacacai sabai oidaga oigaraagai isamo calli dagitoagi gaoñiga. 3 Taidā ΔSuusi aa noragi daida itatadai: —¿Tumaasi gantajai Moseesacaru? —astatadai ΔSuusi.

4 Taidā Δfariseo itatadai:

—ΔMoseesacaru garmaa oigaragai isdadagitodagi ooqui dāmos sai gaaagai

ismamaacadagi amo oojai siaaco aagadagi iscadagito —astatadai Δfariseo.

5 Taidā ΔSuusi itatadai:

—Aliāsi arsoimaasi ivuaadami oodami cascada poduucai aagidi agai ΔMoseesacaru. 6 Dāmos aidāsi tucamidara idui Diuusi gooidigi, idui calli dai ooqui, 7 cascada calli viaa isdagitoagi gaooga amadu gadā dai vaanagi amo ooqui. 8 Dai poduucai ducami si araliāmo oodamicagi agai. 9 Cascada ismaacada amapagidi Diuusi aoodami maitagagai isdadagitodagi —astatadai ΔSuusi Δfariseo.

10 Dai aidāsi aayi ΔSuusi amo quiiyara taidā amamaatardamigada apamu tacacai astaiya alidi agai ismaacada aagaitadai agai. 11 Taidā ΔSuusi itatadai:

—Sioora dagitoagi gaoñiga dai vaanagi amai ooqui agai soimaasi ivueeyi gaoñiga apgadada vui. 12 Dai isamo ooqui dagitoagi gacuna dai vaanagi amai calli agai ara soimaasi ivueeyi —astatadai ΔSuusi.

13 Matai aida vuaapi ΔSuusi chiallqui aali sai taatana. Dāmos amamaatardamigada bagaidimi aoodami ismaacada vuaapaimi laali.

14 Dai aidāsi tal ΔSuusi aliā baamu daida itatadai agai gamamaatardamiga:

—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanā dai maitavā daidiada. Siaaco gataanaī Diuusi Δlagai vaatarā ismaacada apān ducami aali. 15 Sallicaada anganaagidi sai sioora maivaavoitudagi Diuusi apān ducai amo aliducami agai maiimimu siaaco gataanaī Diuusi —astatadai ΔSuusi.

16 Dai moomotoi agai laali dai daama darai ganoonovi dai siaa duutuli.

17 Dai aidāsi apiaimaitadai ΔSuusi, tai voiyara maraitai aayi amo calli dai

vuidara gatoonacada caquiva daida itatadai:

—Mamaatatluldiadami cal tuigacami, ¿tuma duuna aana dai vascara oida-cana Diuusi amadu? —astatadai.

¹⁸ Taida asuusi itatadai:

—¿Tuipasi cal tuigacami ginaagai? Aliamadugava cal tuigacami dai agai ardiuusi. ¹⁹ Aapi calga maata istumaasi ipalidi Diuusi isivuaadagi oodami maitigalasiada gaooniga, dai maitigacoodadai, dai maitigalasiada gavustuidaga, dai maitiyaatagada, dai maitigavupuiirumadada dai siaa iduutuada gaoca dai gadaada —astatadai asuusi.

²⁰ Taida calli aa noragi daida itatadai:

—Mamaatatluldiadami, vasi gomaasi ansiaa duutudai aana aliducatai abiaadara —astatadai.

²¹ Taida asuusi baigalilaragacada nanlidi calli daidi tatadai:

—Ama istumaasi avialga pasiduniagi. Imiini dai gagara vasi pastuma viaa dai oida atumiini asoitutuigami dai poduceai viaacamu aapi mui naana maasi tavaagiara. Dai gooqiar divia daida inooida. Damos araga gaaagai pasbaigaducagi siaduniada gamuaatudagi ginvaavoitudaitai —astatadai asuusi.

²² Damos aidasi cal calli imaasi alia soigalli dai imacai soigalliatugai aliasi argavidacamicatadai agai cascada.

²³ Tai amaasi asuusi aipaco nanlaava daida itatadai gamamaatardamiga:

—Gia sijaiga isganviipidacami gandagituagi isdiuusi taaanadagi dai soicadagi sai calga gantatagiticana —astatadai.

²⁴ Taida amamaatardamigada maitaa isducatai gantatagitoagi pocaititai asuusi, damos asuusi itatadai apamu:

—Ginaaduini gia sijaiga isagai ismaacada mosacaasi ganvustuidagara tatagitoi dagituagi isdiuusi soicadagi iscala gantatagiticagi aliasi

ganviipidacatai agai. ²⁵ Sioma maisijaiga ama muura vataraa isvaquiagi ama oyi dagadlamu salli isama gaviidacami dagituagi isdiuusi soicadagi iscala gantatagiticagi —astatadai asuusi.

²⁶ Dai aidasi cal agai imaasi maitaa isducatai gantatagitoagi dai aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Vooa istutuidiao iscalgacala vuvaquiagi? —ascaiti.

²⁷ Taida asuusi vui nanlaava daida itatadai:

—Oodami gia maitistutuidi isiduniagi imaasi, damos Diuusi gia istutuidi. Diuusi vasiaacatai istutuidi isiduniagi —astatadai asuusi.

²⁸ Tai amaasi itatadai apiiduru:

—Mamaatatluldiadami, aatama viaa vasi tastuma viaacatadai gaoidatucuda araliditai —astatadai.

²⁹ Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—Salicada anganaagidi sai tomasioora soora dagitoagi gaqui dai gasisialagi, dai gasusuculi, dai gaoga, dai gadaa, dai gaoniga, dai gamaamara, dai gadavara ginaavoitudaitai aana dai vaavoitudaitai Diuusi niooquida, ³⁰ agai viaacamu idi oidigara ama sienta vaamioma baabaqui, dai siisialagi, dai susuculi, dai daadacamu, dai maamaracamu, dai dadavracamu, tomasi soimaa taatamaitai. Dai siascada imiagi agai idi oidigaindara vascara oidacamu Diuusi amadu. ³¹ Damos malca siaaco gataana Diuusi muidutai ismaacada vaamioma taaana tami malca sioma maitaaanadamu dai ismaacada sioma maitaaana tami, malca vaamioma taaanadamu —astatadai asuusi.

³² Dai ama imidagai voyamu iimitadai agai cataatidimi

Jerusaleena ΔSuusi baitΛqui imaitadai gamamaatardamiga, vaidΛ amamaatar-damigada maitatΛgaitadai istumaasi gantatΛgitoagi dai duduaadimutugaitai oidi. TaidΛ ΔSuusi Δpamu Δcovai vuvaitu Δbaivustaama dan gooca gamamaatardamiga, dai aagidi isducatai ΔpΔduñia agaitadai ΔgaicΛΔ.

³³ DaidΛ itatΛdai:

—AapimΛ naidi tascatatΛidimi JerusaleenΛΛ, mΛsiaaco giñtΛΛgida agai aana ismaacΛΔ viaa Δmo sΛalicami. GiñtΛΛgida magai ΔbaitΛguucacamigada papaali ΔΛmadu Δmamaatatuldiadami sΛalicami isΛgai gataaaniimu masaida giñmuaana. GiñtΛΛgidamu Δgai aa sibΛadΛΛ oidacami. ³⁴ Dai giñparundada magai dai saasasa magai giñtuucuga dai giñsisiviada magai dai giñmuaa magai. Δmos bovaica tasaicΛΔ Δpamu duaacamu aana coidada saagidañdΛΛ —astatΛdai ΔSuusi.

³⁵ Tai amaasi ΔJacovo ΔΛmadu ΔVuaana ΔSevedeo maamarada miaadΛΛ guuquiva siaaco daacatadai ΔSuusi daidΛ itatΛdai:

—Mamaatatuldiadami, aatama ipalidi pasiduñiagi tΛsducatai gΛaagida ragai —astatΛdai.

³⁶ TaidΛ ΔSuusi itatΛdai:

—¿Tumaasi ipalidi aapimΛ isiduñia aana? —astatΛdai.

³⁷ Tai Δgai itatΛdai:

—SiΛascada aapi vΛasia daama ΛrgabaitacΛaacamicagi garmaacañi oigaragai tataida Δrtataaanadamica aatama —astatΛdai.

³⁸ Tai amaasi ΔSuusi itatΛdai:

—AapimΛ maimaata mastumaasi giñaagidi. ¿Baisi istutuidana aapimΛ issoimaasi taatagi siΛΛ soimaa taata iñagai aana? —astatΛdai ΔSuusi.

³⁹ Tai Δgai aa noragi daidΛ itatΛdai:

—IstutuidiatΛta —astatΛdai.

TaidΛ ΔSuusi itatΛdai:

—SΛalicΛΔ Δrvaavoi. AapimΛ gia soimaa taatamu siΛsi soimaa taata iñagai aana. ⁴⁰ Δmos aana maitistutuidi isdaraasagi tΛtΛaanadami baiyoma Λgi Diuusi gΛrooga daraasamu tΛtΛaanΛ-damicagi —astatΛdai ΔSuusi.

⁴¹ Dai aidΛsidΛ Δгаа baivustaama ma-maatardami cai gomaasi baacoi ΔJacovo ΔΛmadu ΔVuaana vui. ⁴² Δmos ΔSuusi vai Δgai daidΛ itatΛdai:

—CΛΛ maata aapimΛ sai ismaacΛΔ maitarjudidfu saagida ΔbaitacΛaacami gapipiooñiga duucai naidi gΛaaduñi dai ismaacΛΔ vaamioma gataaani sΛalicΛΔ tΛtΛaañicui. ⁴³⁻⁴⁴ Δmos aapimΛ gansaagida maitaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioora ΔrbaitacΛaacamicagi gΛaagai issoicΛdagi vΛascatai. ⁴⁵ Poduucai isduucai ivueeyi aana iñsmaacΛΔ viaa Δmo sΛalicami. Aana gia divia oidigΛΛ maisiu isgiñsoicΛdagi aa baiyoma divia aana dai soicΛda iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cΛagacΛΛ vuvacana mui oodami —astatΛdai ΔSuusi.

⁴⁶ Amaasi aayi Δgai JericooΛΛ dai aidasi cavuvaquimi abiaadΛΛ ΔSuusi ΔΛmadu Δmamaatardamigada dai muidutai aa oodami, vai Δmo cΛli mainaadami Vatimeo tΛΛgiducami Timeo marada, voi ugidiana daacatai gataani oidicami. ⁴⁷ Dai aidasi caΛ acΛli ismiaadimi ami ΔSuusi otoma iñnoquidimi daidΛ itatΛdai:

—Suusi Davi cajiudada soigigΛlda aanaΛcΛΔ —astatΛdai.

⁴⁸ Tai muidutai bagaimi sai maitadacana, Δmos acΛli vaamioma iñacai daidΛ icaiti:

—Davi marada soigigΛlda aanaΛcΛΔ —ascaiti.

⁴⁹Taidā ΔSuusi caquiva, daida itatadai gaaaduñi:

—Baigovai avar vaidā —astatadai.

Taidā aoodami vai amainlaadami dai avanaquidimi daida itatadai:

—Baigi gaaliada, otoma icaquiva, gavaiava ΔSuusi —astatadai.

⁵⁰Taidā acalli otoma maigovai daitu gasuaa dai otoma caquivacai ii siaaco daacatadai ΔSuusi. ⁵¹Taidā ΔSuusi itatadai:

—¿Tumaasi ipalidi aapi isgadiinda aana? —astatadai.

Taidā amainlaadacada aa noragi daida itatadai:

—Mamaatatuldiadami, naada inlidi aana —astatadai.

⁵²Taidā ΔSuusi itatadai:

—Casi aapi istutuidi isimadagi, ginvaavoitu aapi cascada cananaava —astatadai.

Mospotai agai taidā acalli istui isnanaavagi, dai oi ΔSuusi voyamu.

11 Dai aidasi camiaadimi agai Jerusaleenara ugidana iimaitai Betapagi dai Betania vuidara ΔOlivosi giidi, taidā ΔSuusi ootoi gooca gamamaatardamiga. ²Daidā itatadai:

—Iimivurai mamocoro ali quiyara, dai masiuu duucu aiyagi tlagimu aapima amo asniitu vulicami. Agai maiquiaa dadajai tomali amaadutai. Upanavurai dai vuaapa. ³Dai isamaadutai gantacacagi mastuisida povueeyi varai aagida ansai aana tagito, ansai otoma apamu ootsoda inagai —astatadai ΔSuusi gamamaatardamiga.

⁴Tai agai iji, dai taa asniitu vai amo quitaagiña vulicatadai voyara, dai uupai. ⁵Tai amadutai ismaacada ami daraajatadai itatadai:

—¿Matuma vueeyi? ¿Tuimasi uupaisai goasniitu? —astatadai.

⁶Tai agai aa noragi dai aagidi istatadai ΔSuusi tai agai dagito masbaquiagi asniitu. ⁷Tai agai otoma baidacai asniitu ΔSuusi. Dai asniitu daama darai gansusuaa, taidā ΔSuusi daamioma daiva. ⁸Tai muidutai aa oodami voyara lligaimi gansusuaa dai aa guicuta uusi maamarada dai voyara tuajaimi dai poduucai tatagidi agai ΔSuusi isalia siaa duutudai.

⁹Dai agai ismaacada baitaqui iimaitadai dai ismaacada gooquira iimaitadai iinaquimi daida icaitimi:

—Alia siaa duutudai aatama Diuusi. Aatama ipalidi sai Diuusi calgacara najadana goovai ismaacada divia Diuusi guvucadadacada. ¹⁰Dai alia baiganliadamu vaascatai ismaacada taaanada goovai. Goovai arara Davicarar cajiudad. Sallicada siaa duutudai aatama Diuusi garbaitacaaacamiga —ascaitimi agai.

¹¹Taidā ΔSuusi aayi Jerusaleenara, dai vaa gara quiuupaigadara ljudidfu. Dai aipaco nanaava dai nanaidi istumaasi oidaga ami, dai gooquira ii Betaaniamu amadu lbaivustaama dan gooca mamaatardamigada, casi arurunococatadai cascada.

¹²Dai siaadico aidasi iji agai Betaaniaindara tai aayi biuugigai ΔSuusi. ¹³Dai agai macasdara taa amo iigosi daada calga tatadogi aagada. Dai agai ii dai nanaidi sabai ibaidaga, damos maitaa tomali amo iibiada mosgolaagi aagada maiquiaa aayi istuigaco ibiatagai agai cascada. ¹⁴Amaasi ΔSuusi itatadai liigosi daada:

—Tomali amo imidagai camaiugimu tomali amaadutai galibaidaga —astatadai.

Vaidā amamaatardamigada caa.

15 Dai gooquiara aayi agai Jerusaleenara. Dai aidasi vaa ASuusi agaa quiupaigadara ajudidfu, dai vuvaidimi vascatai ismaacada ami gagaagarai dai ismaacada gasaapadai. Dai aipaco suuli memesaragada ismaacada cambiando ajudidfu quiupaigada tuminsigada lamadu darairaruda ismaacada gagaagarai tutugu; 16 Dai maidagito tomali amaadutai iscuuspaticagi gavustuidaga quiupai araana. 17 Dai gaagacai mamaatatuldimi daida itatadai:

—Diuusi niooquidara aduucai oojisi: “Giñquii itlagiducamu quii maadaragai vatarata tomastuma oodami ami gamamaadadamu”, ascaiti Diuusi niooquidara. Damos aapima lpan duucai ivueeyi asivogami tami Diuusi quidara —astatadai Suusi aoodami.

18 Taida abaitaguucacamigada apapaali lamadu maatatuldiadami samicami cal iscaiti ASuusi, dai otoma gaagaimi isduucatai muaagi, poaliditadai isvasi oodami vaavoituda aagaitadai. Vaida aoodami vascatai maitatagaitadai isducatai gantatagitoagi calcatai isducatai mamaatatuldi ASuusi. 19 Damos ASuusi mostuca tai ii abiaadara.

20 Dai siaadico quiamoco dagavusai agai dai tala liigosi dlada vai cagaquisapi tacadalaifndara abiaadara. 21 Taida Apiiduru tagito daida itatadai agai ASuusi:

—Mamaatatuldiadami, dani goiigosi dlada ismaacada niooquidi aapi tacavo ticagaquisai —astatadai.

22 Taida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—Vaavoitudadavurai Diuusi. 23 Samicada anganaagidi, sai tomasioora sioora samicada calga giñvaavoitudadagi calga istutuidi isivuaadagi naana maasi istumaasi samicada sijiacami. 24 Cascada anganaagidi sai masialascada taanadagi Diuusi amo istumaasi ganmamaadiara dai massamicada vaavoitudadagi isagai istutuidi isganmaquiagi viacamu aapima mastumaasi taaniagi. 25 Dai masialascada gamamadadagi masvivaacagi amoco gansaayu oigaldavurai, vai giñooga ismaacada tavaagiara daja ganoigaldana gansoimaascamiga lara. 26 Dai masiaapima maioigaldagi, tomali ganooga ismaacada tavaagiara daja maitanoigaldamu lara —astatadai.

27 Dai amaasi aayi agai apamu Jerusaleenara. Dai aidasida ASuusi agaa quiupaigadara ajudidfu arana aimaraitadai, tai miaadara guuquiva abaitaguucacamigada apapaali lamadu mamamaatatuldiadami samicami, lamadu asonara guucacami, 28 daida itatadai:

—¿Tuma samicamicada ivueeyi aapi imaasi? ¿Toora gamaa samicami pasai pomaasi ivuaadana? —astatadai.

29 Taida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—Aanlan lara gantacacagi amo istumaasi mascalaga giña noragidagi dai giñaagidagi istumaasi giñtacaca inagai, nai aana lara ganaagidagi istuma samicamicada ivueeyi aana gomaasi. 30 ¿Toora ootoi AVuaana sai vaponana oodami, Diuusi, oodamisio? Aagavurai, noragida —astatadai ASuusi.

31 Vaida acacalli aipaco ganaagidimi daida icaiti:

—Ispotiyya aatama sai Diuusi ootoi AVuaana goovai povartladan tada tasi tuisi maivaavoitu. 32 Isbai potlana

aatamao sai oodami ootoi —ascaiti atataaanadami.

Alia abaiditadai agai oodami cascada. Canga maatacatadai agai siloodami sallyicada vaavoitudai siavuaana arDiuisi niooquituldiadamigadacatadai.

³³ Dai amaasi itatadai agai ASuusi:

—Maitatamaata siora ootoi AVuaana —astatadai.

Taida ASuusi itatadai:

—Tomali aana amaitanaagidagi tuduida istuma sallyicamicada ivueeyi aana gomaasi —astatadai ASuusi.

12 Amaasi ASuusi glaagacai ma-maatatuldimi cuentocada daida itatadai:

—Amo imidagai oidacatadai amo callyi dai li uuvasi gadavalaragana, dai sicoli curarai. Daidi idui siaaco vusiadagi uuvasi varagada. Daidi idui larra amo vaaqui tacavacami dai abiaadara nuucadaca agai vallyi gallysi.

Dai gooquilara taajucamicada maa gallysi aa oodami dai macasi ii. ² Dai aidasi aayi yoovaragai ootoi agai amoco garpiooniga sai mataanana laata vuadami auuvasi varagada silaqui acatadai. ³ Damos laata vuadami bai lootosicami dai soidoodai dai saasarai tuucugada dai maimaa toma laachi dai ootoi. ⁴ Taida laamuda ootoi amai piooni, matai agai maicacarai, dai saasarai mooda dai galnaasi niooqui aagidi dai mosootoi larra. ⁵ Taida laamuda ootoi amai garpiooniga, matai agai muua. Dai gooquilara laamuda ootoi mui aa pipiooni matai lamoco soidoodai dai saasarai tuutucugada dai aa coi.

⁶ Dai maracatadai acallyi amo callyi dai alia oigadaitadai dai cuugarara ootoi poaliditai: “Giñmara gia siaadara maisiaa duutudana agai”, asallyidi. ⁷ Da-

mos laata vuadami tlagacai, aipaco ganaatagidimi daida icaiti: “Gooviava agai ismaacada ajiagai vallysi oogada vustuidada glaagai tasmuaagi dai poduucacai aatama artutuidacamicamu”, ascaiti. ⁸ Dai bai dai muua dai dajoi ugidiana daitu atuucugada —astatadai ASuusi.

⁹ Dai amaasi ASuusi tacacai atataaanadami daida itatadai:

—¿Isduuñimu atuidacami adavalarai arpiooni? Divimu agai dai codimu laata vuadami dai maaquimu agai adavalarai aa oodami.

¹⁰ Aapima cally maata isduucacai oojis Diuisi niooquidara daida icaiti:

Asallyicami viaacami ismaacada daasa aagai Diuisi atataaanadamigada ajjudidfu gajiaadara viaa agai.

Dai agai aragai vaa ismaacada vaamioma gataaanada agai.

¹¹ Diuisi iduñia gomaasi. Dai gomaasi aramo istumaasi calgaducamicamu agai valtara ismaacada vaavoitudagi.

Ascaiti Diuisi niooquidara —astatadai ASuusi.

¹² Dai maata cally atataaanadami isagai aagada mallidi ASuusi cascada aagai acuento. Dai baiya aliditadai atataaanadami ASuusi dai maisagi damos abaiditadai agai oodami dai dagito dai iji.

¹³ Dai gooquilara ootoi atataaanadami lamoco lfariseo lamadu lamoco lEroodasi aduñda sai naidana sabai aagatudana agai ASuusi amo istumaasi istumaasi vui caatacagi ajjudidfu vaavoidaragada vai poduucacai galpilara vaaajagi agai dudunucamilara. ¹⁴ Tai agai aayi siaaco daacatadai ASuusi daida itatadai:

—Mamaatuldiam, maata aatama sai istumaasi aagai aapi arvaavoi. Dai maivuaama allyidi aapi oodamicada siarganviipidacami siarsoituutuigami

ΛΡΑ. Mosgamamaatatluldi aapi istumaasi Diuusi ipalidi. ¿CΛAgaisi tλsaa namaquida aatama gocuota AgΛΛ baitacλaacamigada aromamanu cho sio? —astatadai Agai ΔSuusi.

¹⁵ Damos ΔSuusi maatacatadai ismosvuiirumada Aliditadai Agai daida itatadai:

—Aapima aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. ¿Tuimλsida giñvuiirumada Alidi? GiñtλAgidavurai amo tumiñsi ismaacλadacλadλ gaaa namaquidi aapima λcuota nai naida aana —astatadai.

¹⁶ Mλtai tλagi. Vaidλ ΔSuusi nanλidi daida itatadai:

—¿Voorλ moodλ dai voorλ tλatλara-gada viaa gotumiñsi? —astatadai.

Taidλ Agaa aa noragi daidλ itatadai:

—AgΛΛ maitacλaacami moodλ dai tλatλaragadλava —astatadai.

¹⁷ Taidλ ΔSuusi itatadai:

—Maacavurai Abaitacλaacami istumaasi Artuidadλ, dai iduunivurai istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi ΛΡΑ, Agai ArAgΛΛ baitacλaacami tλvaagiara cascada —astatadai ΔSuusi.

Taidλ acacλali maitλλ istumaasi gantatagitoagi calcatadai isducatai aa noragidi ΔSuusi.

¹⁸ Tai amaasi iji λamoco saduseo siaaco daacatadai ΔSuusi. Asaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidada vλatarλ, cascada itatadai Agai ΔSuusi:

¹⁹ —Mamaatatuldiadami, Moseesacaru oojisicami garvii vai pocaiti sai isamo cλali muquiagi dai viaagi gλooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saidλ Asuculidλ gλaagai isvλanagi λviuudu dai maamatagi abaana Agai ismaacλadλ muu vλatarλ. ²⁰ Cuvvaracamicatadai gansilAgama. Taidλ Avλasi gasilAggi ooñigai dai muu

maiquiaa maamatacai. ²¹ Tai amo suculidλ vλλna λviuudu dai muu ΛΡΑ maiquiaa maamatacai. Taidλ Agλmai suculidλ vλλna dai podui ΛΡΑ. ²² Vλλ cuvaracami podui Agai vaa ooqui dai vλasi coi maimaamatacai, taida muu λooqui ΛΡΑ. ²³ Dai silascada duduaacagi Agai dai λpamu oidacagio ismaacλadλ Arcunadλcamu λooqui vλλ cuvaracami Arcunadλcatai tami oidi daama —astatadai Asaduseo.

²⁴ Tai amaasi ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—MaicλAgga gantatagitoi aapima maimaatacatadai iscaiti Diuusi ñiooquidλ dai tomali maimaatacatadai isDiuusi viaa guvucadagai. ²⁵ Silascada duduaacagi coidadλ camaicucuntai tomali maiooñtai, mosλpan ducamicana Agai Diuusi tλtλaañicarudλ tλvaagiara.

²⁶ Ganaagidamu aana amo istumaasi aagaitai goduaacaragai. Canλidi aapima Moseesacaru oojadλ siaaco ooja Agai istumaasi aagidi Diuusi amo uusi iipoadλaiñdara siaaco mλcatadai tλ dai aagidi sai oidaga duaacaragai. Tomasi catλvapi λpadui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocarλ vλλsicara pocaiti Diuusi: “Aana anλrDiuusigada Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ΛΡΑ” —astatadai Diuusi. ²⁷ Agai Diuusi λmadu daraaja tλvaagiara Diuusi λrDiuusigada ismaacλadλ catλvaagiara daraaja dai ismaacλadλ iimia Agai tλvaagiamu. Cascada ganaagidi aana masai maicλAgga gantatagitoi aagaitai sai maioidaga duaacaragai coidada —astatadai ΔSuusi Asaduseo.

²⁸ Tai ami divia ΛΡΑ siaaco daacatadai ΔSuusi λmoco λmamaatatuldiadami sλlicami, Agai cal istumaasi aatagaitadai ΔSuusi λmadu Asaduseo

dai maatacatadai agai isaSuusi calga aa noragi, cascada itatadai agai ASuusi:

—Vlasi ismaacada ipalidi Diuusi tasivuaadagi ztumaasi vaamioma gaaagai tasivuaadagi? —astatadai amamaatatuldiadami sallyicami.

²⁹Taida ASuusi itatadai:

—Pocaiti Diuusi niooquidara: “Giñcaacavurai Isireliaga oidacami alliodamiava argarDiuusiga dai mosaca amadugava Diuusi.

³⁰Oigadañi alliodami gaDiuusi vlasi gaibadacada, dai vlasi gtagitoidacada, dai vlasi gaguvacadacada”. Goovai tagai ismaacada vaamioma gaaagai isivuaadagi. ³¹Dai gotordada baitoma pocaidaga lara. “Oigadañi gaaaduñi poduucai pasduucai gaoigadai aapi lagi”. Goovai vagoocai agai dai vaamioma gaaagai islagiadagi —astatadai ASuusi.

³²Taida amamaatatuldiadami sallyicami itatadai:

—Gia calga aagai aapi mamaatatuldiadami. Vaavuava ismaacada aagai aapi, sai mosaca amaduga Diuusi sai maitiipu amai mosaca amoco.

³³Dai sai gaaagai tasoigadagi Diuusi vlasi garibadacada, dai vlasi gartagitoidacada, dai vlasi garguvacadacada, dai tasai oigadaña garaaduñi poduucai tasduucai garoigadai aatama lagi. Vlasi gomaasi vaamioma namaga isavustaqui dai aa naana maasi ismaacada coodaña oodami dai mamaidiña Diuusi valtara siasa duutudaitai Diuusi —astatadai amamaatatuldiadami sallyicami.

³⁴Dai aidasi cal ASuusi iscalga aa noragi amamaatatuldiadami sallyicami itatadai:

—Baitoma maata caacan caiti aapi isducatai gataaani Diuusi —astatadai ASuusi.

Tai tomali amaadutai camaitapalli istacacagi vaamioma.

³⁵ASuusi mamaatatulditadai aoodami agaa quiuupaigadara ajudidú, daida itatadai:

—ztuisida pocaiti mamaatatuldiadami sallyicami, saida ACristo arDavi cajiudadaga? ³⁶Vai agai vaa Davi aagai isducatai aagidi Diuusi Ibaada daida icaiti: “ACristo argiñDiuusiga”, ascaiti. Diuusi potatadai ACristo:

“Gamaaquimu aana amo sallyicami ismaacada vaamioma namaga. Dai ugitudamu aana vlasi ismaacada gavuidara valtacagi”, astatadai Diuusi.

Ascaiti Davicaru aagaitai ACristo.

³⁷zducatai istutuidi ACristo siarDavi cajiudadacagi vai lagi ADavi giñDiuusiga aagadagi? —astatadai ASuusi.

Daida aoodami sallyicada muiducatadai dai baiganliaragacada caacatadai istumaasi aagai ASuusi.

³⁸Daida itatadai ASuusi aoodami aidasi mamaatatulditadai:

—Maitavar anan duucai ivuaada aapima gomamaatatuldiadami sallyicamicada, ismaacada oojoidi iscacagaducami gnaadadagi yuucusi, dai oojoidi mascucuanadagi gnvapanamu dai viaatuldiadagi cacayana. ³⁹Dai goovai gaagaiña cacagaducadioma daraicarui ajudidú quiquiupaigadara, dai siaaco gacuaada goovai cacagaducadioma daraicarui oojoidi isdadaradagi. ⁴⁰Dai lalsidiña goovai vipiudu baabaquidavio dai tavapi gamamaadaña sai maimaatacana oodami issoimaasi ivueyi agai. Goovai tuduida agai dai vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astatadai Suusi aoodami.

⁴¹ Amo imidagai aḡaa quiuupaigadara aju didífu daacata dai aSuusi vuidara acajojoñi siaaco gatuadana tumiñsi Diuusi aa duiñdada vaa tara. Daacatai naidi aḡai vaid aḡanviipidacada muumuji tueeyi tumiñsi ami cajojoñi ara. ⁴²Tai ami aayi ara amo viuudu soitigami dai amo cajojoñi ara tuaa goo sintavo. ⁴³Tai amaasi aSuusi vai gamamaatardamiga daida itatadai:

—Saalicada anganaagidi sai idi viuudu soitigami siooma mui motuaa tumiñsi sivaascatai gogaa ismaacada muumuji motueeyi tumiñsi. ⁴⁴Vaa scatai goovai motueeyi ismaacada cababaivitocai, damos gooqui soitigamicatai motuaa vaasi ismaacada viaacata dai istucada oidacagi —astatadai aSuusi.

13 Dai aidasi vuusai aSuusi aḡaa quiuupaigadaaiñdara aju didífu tai amaadutai amamaatardamigada itatadai:

—Mamaatuldiadami, dañi va sigiamaasi goojoodai ismaacada acada duñisi gogaa quiuupai dai gogagara baabaqui —astatadai.

²Damos aSuusi itatadai:

—Canaidi aapima idi gagara baabaqui tami. Maivii mu tomali amo odai daama amai. Vaasi siaa gduuñimu goovai —astatadai aSuusi.

³Amaasi iji aḡai Oliivosi giidiamu, aḡai arvuidara aḡaa quiuupaigada aju didífu. Dai aidasi ami daiva aSuusi, taida aPiiduru, amadu aJacovo, amadu aVuaana, amadu aAandarasi, acovai itatadai aḡai aSuusi:

⁴—Aatama ipalidi pasgaraagidagi aapi siascada apaduñia aḡai gomaasi. ꞑDucatai maatacamu aatama isvaasi

gomaasi casi apaduñia agadagi? —astatadai.

⁵Taida aSuusi aa noragi daida itatadai:

—Gannuucadacavurai, vai tomali amaadutai maitanvupuiirumadaña. ⁶Muidutai dadia aḡai daidi caitidamu: “Aana anaraCristo”, dai muidutai vupuiirumadamu aḡai.

⁷Damos masiascada cajiomacagi aapima cocodi muiyapara maitavar duduaadicuda. Vaasi gomaasi gaaḡai israpaduñiagi. Damos gomaasi maiquia arcuugada. ⁸Amo oodami cocoda aḡai aa oodami, dai amo davarara oidacami cocoda aḡai amai davarara oidacami. Dai muiyapara givucudamu davarai. Dai oidacamu biugigai, dai siaa caitidamu cocoadami. Vaasi gomaasicada utudama gaaḡacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.

⁹Damos aapima gaaḡai masajlagi gannuucadacagi; gantaagida magari baitaguucacami, dai gangagatudadamu aapima quiquiupia ara. Dai viaacamu aapima isvan guguucadagi dudunucami vuidara dai rarei vuidara giñvaavoitudaitai aapima. Poduucai istuidimu aapima isgiñagadagi aḡai vuitapi. ¹⁰Damos maiquia acai cuugata ra tasara gaaḡai isaagidagi vaasi oidigi daama oidacami isducatai Diuusi cagacara vuvaidi oodami. ¹¹Dai masiascada vaama gantuutusagi aapima dudunucami ara, maitavar vuaama anliada maimaatacatai istaiyagi, tomali maitaagai mastatagitodagi. Diuusi gansoicadamu varai aagada mastumaasi tagitocagi aidara. Aapima maiñiooquia aḡai moslagi Diuusi Ibaada ganñiooquitudamu. ¹²Dai oodami gatatagiada aḡai aḡai gansusuculi dai gansisiaggi masai coodaña. Dai dladada gatatagiada

agai lagi ganmaamara. Dai maamarada vui valtacamu gandada dai asta gataanadamu coodaragai. ¹³Dai vlassi oidigi daama oidacami gancladada agai giñvaavoitudaitai aapima. Damos sioora mola calga giñvaavoitudadagi silasi ucami oidacagi oidigi daama lagi calgacara vuvauimu.

¹⁴ADiuusi ñiooquituldiadamigada Daniel ooja sai divia agai amoco ismaacada sallicada soimaasi iduñia agai amo istumaasi amapacara siaaco maiviaa agai oigaragai isvapacadagi (sioora naidagi idi oojai gaaagai ismaata calcagi). Silascada nlijada oodami ispomaasi pravuimi, amaasi agai ismaacada tami Judeera daraajagi gaaagai isvoopiagi gigiidamu. ¹⁵Dai amaasi sioora vaaqui daama daacagi aida tasara aliassi gaaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gavustuidaga tuucavidara. ¹⁶Dai sioora dajiana ajioopadagi, maitaagagai isapamu iimiagi ganquiyamu dai vuiyagi ganyuucusi. ¹⁷Sila soimaa taatamu looqui ismaacada noonoacagi siapa viaacagi aali sisiadami aida tasara. ¹⁸Aliassi gaaagai isdaanadagi Diuusi vai maitartoomococana masilascada voopiagi. ¹⁹Alia soimaa taata agai oodami cascada. Vaamioma soimaasi gataatamu amaasi sitomali amo imidagai aidassi abiaadara idui Diuusi oidigi, dai goquiara tomali amo imidagai maipomaasi gataatama. ²⁰Isbai tavari praduniagi gomaasi aida gia vlassi coiyantada oodami damos Diuusi maidagitomu istavari praduni gomaasi agai alia oigadai ismaacada acovai vuvaitu cascada.

²¹Amaasi isamaadutai povantadagi: “Dañi tami daja Cristo”, masiapa povantadagi: “Dañi maca daja”, maitavar vaavoitudada. ²²Dadiav agai yaatavogami dai pocaitiada agai saida araCristo dai pocaitiada agai saida arDi-

uusi ñiooquituldiadamigada, daida ivuaada agai naana maasi gagarducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta lagi ismaacada Diuusi lagi acovai vuvaitu isistuidigi. ²³Damos aapima avar baiganduca cascada llaquiasdara abiaadara ganaagidi aana gomaasi.

²⁴Dai amaasi silascada cadaivuñiagi gosoimaa taataragai, tasai tucapi viiya agai dai masaadai gaiña agai. ²⁵Dai sisiaavugai suuligia agai tavaagiñdara, dai vlassi istumaasi oidaga tavaagiara gigivucudamu. ²⁶Dai amaasi giñtagimu oodami aana insimaacada viaa amo sallicami, insimacada imadamu icomai saagida guvucadagaicada, dai Diuusi dadadaquigada lamadu. ²⁷Dai ootosamu aana giñtalañicarai sai lagi ampaidana vlassi loodami ismaacada Diuusi acovai vuvaitu vlassi oidigaiñdara dai vlassi tavaagiñdara.

²⁸Maatavurai aapima idi ñiooqui insmaacada ganaagidia inagai aana aagaitai liigosi: Silascada momiacagi mamarada dai iipoidagi aagada poduucai camaataca iscamiaadimi taaco. ²⁹Poduucai ara masilascada nlijadagi iscasi pravuidagi gomaasi ismaacada caagidi aana camaataca iscayoga ugidagai oidigi. ³⁰Inismaacada ganaagidi aana arvaavoi sai gomaasi praduni agai maiquiaa ugitacai oodami sivi oidacami. ³¹Tavaagi dai davarai ugitemu, damos giñiooqui maiugitemu.

³²Damos tomali amaadutai maimaata silascada tomali siuu duucu, tomali ADiuusi talañicaruda tavaagiara daraajatai maimaata, tomali aana Diuusi maradacatai. Moslagi garooga Diuusi agai dai maata.

³³Cascada gaaagai masbaiganducagi, dai gamamadadagi maitavamaata

siaascada ajia agai acaa duucu. ³⁴Gomaasi arapan ducami amo calli siaascada imiagi sibacai malacasi. Maiquiaa imacai vipiidiña agai gapipiooñiga lamadutai aa duindagai, dai quitaagiña vipieeyi nuucadacami. ³⁵Dai aanl aral imia inagai dai maimaatal siuu duucu divia inagai cascada baigavar ganduca maimaatacatal siuu duucu divia inagai aanl siamo imidagai urunuco, siral aran tucara, siral cuujuicai tacucu, siral maasicai. ³⁶Todian duucal divimu aanl dai cascada gaaagai masbaiganducagi. ³⁷Istumaasi ganaagidi aanl aapima arvassacatal vataral. Baigavar ganduca —astatadai asuusi gamamaatardamiga.

14 Dai gooca tasai viaggacatadai gopascua vataral. Gopascua arasiaa duudagai istuigaco ajudidfu tatagitoiña aidasi Diuusi calgacara vuvaitu Ejiipituaiñdaral. Vaidal abaitaguucacamigadal apapaali lamadu amamaatatuldiadami sallicami gaagaitadai isducatal yaatagidacai bajjagi asuusi dai muaagi. ²Damos icaititadai agai:

—Baiyoma asta siaascada daivuñiagi gosiaa duudagai vai poduucal maitarvui baacoagi loodami —ascaiti.

³Vaidal asuusi Betaaniaral daacatadai simuñi quidiaral. Asimuñi alquioma viaacatadai acocodagai ismaacada duvaldi gatuucuga damos cadueeyi agai. Dai aidasi mesa vuidaral daacatadai asuusi, tai ami divia amo ooqui dai blacati amo tucayu alavastrocatal duñisicami suudacami asaiti sigian uuvadami sallicada namaacami. Dai tapai atucayu dai asuusi moodaral tai asaiti sigian

uuvaicada. ⁴Tai lamoco ismaacada ami daraajatadai alia baacoi dai aipaco ganaatagidimi daidal icaiti:

—¿Istuisida siaa doodai goovai goasaiti sigian uuvadami? ⁵Calga gaa-garamudai goovai vaamiomacada isvaica sientu piisu dai acada soinamudai soitutuigami —ascaiti.

Dai sallicada baacoi looqui vui.

⁶Damos asuusi itatadai:

—Casiavar mañioocada aapima gooqui vui. Goovai ismaacada induñi goovai aramo istumaasi calgaducami.

⁷Soitutuigami vassacal viaacamu aapima gansaagida, daidal istutuidi aapima iscalga iduindagai masiascatal ipaliadagi. Damos aanl gia maisiuu vassacal ginñaijada agai aapima. ⁸Idi ooqui ginñuñi istumaasi istui. Tai goovai ginñuucuga sigian uuvadami otoma muquia inagai aanl cascada.

⁹Ismaacada ganaagidi aanl arvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gaaagadagi Diuusi ñooquidal vassai oidigi daama gaagada agai aral istumaasi idui idi ooqui varai poduucal tatagitoda —astatadai asuusi.

¹⁰Tai amaasi auudasi Iscaliote, lamoco abaiivustaama dan gooca mamaatardamigadal asuusi, ii daidal gaataga agai abaitaguucacamigadal apapaali lamadu dai baiduñia agai ñooqui dai talgida agai agai asuusi.

¹¹Dai aidasida cal abaitaguucacami imaasi alia baiganalli dai aagidi agai auudasi sai aa namalquida agai. Taidal auudasi gaaagacai gaa isducatal gatallagidagi asuusi masai muaana.

¹²Tai aayi atucamidaral taral asiaa duudagai istuigaco tatagitoiña ajudidfu aidasi Diuusi calgacara vuvaitu Ejiipituaiñdaral dai istuigaco gacuaadana paana

maicopodatudicami, dai gamumueeyiña amo ali cañiiru dai aa gadadaasdiña Diuusi. Taidā ΔSuusi mamaataramigada itatadai ΔSuusi:

—Vaacoga ipalidi aapi tasbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vāatarā —astatadai.

¹³Taidā ΔSuusi ootoi gooca gamamaatardamiga daidā itatadai:

—Iimivurai mālca gagara quiquiana, dai ami taagimu aapima amo cāli vai vaigatica agai amo aayi suudagi varai oida. ¹⁴Dai siaaco vaquiagi agai varai ami itāda lquīlācami: “Amamaatatuldiadami icaiti saaco cālca utucavi siaaco gaugia agai agai idi siaa duudagāra cuaadagai lāmadu aatama avartāda”. ¹⁵Siagai gantālgidamu amo tucavi gaducami gocua daama vaquiāra tucaviacoga, cabaiduñisicami, varai ami baiduñi acuaadagai —astatadai ΔSuusi.

¹⁶Taidā amamaatardamigada iji dai aayi agagāra quiquiāra, dai vāsi tā isducatai agidi ΔSuusi. Dai baidui acuaadagai āsiaa duudagai vāatarā.

¹⁷Dai aidāsi cadidia ami divia ΔSuusi lāmadu gamamaatardamiga. ¹⁸Dai aidāsi mesa vuidāra daraajatai gacueeyi agai, taidā ΔSuusi itatadai:

—Sālicāda anganaagidi sai āmaadutai aapima ismaacāda giñlāmadu gacueeyi giñtālgida agai dudunucami siagai giñmuaamu —astatadai ΔSuusi gamamaatardamiga.

¹⁹Taidā amamaatardamigada alia soiganāli, dai vāscatai tacacaimi daidā itatadaimi:

—¿Aanāsi āpā? —astā amoco.

Tai āmai potāi āpā:

—¿Aanānsio? —astā agāmai.

²⁰Taidā ΔSuusi aa noragi daidā itatadai:

—Amāadutai aapima baivustaama dan goocaiñāraava. Goovai ismaacāda giñsoiña cueeyi agai vāa asocoliāra.

²¹Aanā iñsmaacāda vīa amo sālicami

ivueeyi istumaasi agidi Diuusi ñioquidāra dāmos siāsoimaa taatamu gocāli ismaacāda giñtālgida agai sioomā arcagaicamudai gocāli vāatarā ismaiuiusaimudai tami oidigi daama —astatadai ΔSuusi.

²²Dai aidāsi gacuaadatadai agai, taidā ΔSuusi bai āpaana dai gamamagi dai saasacai maa gamamaatardamiga daidā itatadai:

—Ugavurai idi paana. Idi argiñtuucuga —astatadai.

²³Dai bai āpā amo viaacami uvasi varagada dai gamamadacai maa āpā tai vāscatai ii āvaasuaiñdāra. ²⁴Daidā ΔSuusi itatadai:

—Idi argiñāra ismaacāda aastia agai muucucāi aanā sipoduucāi gāoigāldamu soimaascamigada tomasioora sioora vaavoitudagi. Dai gomaasicāda canamāca agai Diuusi ñioquidā gooquirdada. ²⁵Sālicāda anganaagidi, ansai camaiyālda iñagai uvasi varagada asta iñsāscāda iiyagi utudui mālca siaaco gatāanāi Diuusi —astatadai ΔSuusi gamamaatardamiga.

²⁶Dai canācāi amo naidagai iji Olivosi giidiamu. ²⁷Taidā ΔSuusi itatadai:

—Vāscatai aapima āgi giñvīa agai sivi tucāra. Pocaiti Diuusi ñioquidāra: “Gamuaatudamu pastuuru sicanīirugada aipaco iimimu”. ²⁸Dāmos siāscāda āpamu duaaca aanā āpāga aimu aanā Galileeana isaapima —astatadai ΔSuusi.

²⁹Tai amaasi āPiiduru itatadai:

—Tomasi vāscatai gadagito aanāgia maitdagitoagi —astatadai.

³⁰Dāmos ΔSuusi itatadai:

—Sālicāda angāagidi sai sivi tucāra maiquīa goocūaja cuujuicāi tacucu aapi vaicojo maimaasi aag agai pāsgīnmaata —astatadai ΔSuusi.

³¹ Damos ΔPiiduru vaamioma guvucamicada ñoo daida icaiti:

—Tomañsi aapi gammadu muu maintastuagi iñsigamaata —astatadai.

Tai vaascatai potai apha.

—

³² Dai amaasi aayi agai amapacata siaaco Getasemani taagidu, taida ΔSuusi itatadai gamamaatardamiga:

—Tami avar daraiva naida aana malla gamamaadagi —astatadai.

³³ Dai vaidacai ΔPiiduru, amadu ΔJacovo, amadu ΔVuaana, dai duaadicudan tadatuimi dai soigallidi. ³⁴ Daida itatadai agai gamamaatardamiga:

—SallicaΔa soigallidi giñibadaga muquidan tada. Tanasi avar vii aapima, damos maitavar cocosi —astatadai.

³⁵ Dai baitaquioma ii, dai cupuliacovo davarapi daani Diuusi sai isbaigacamudai iducai maisoimaa taatamudai agai istumaasi casi apadunia agaitadai aida. ³⁶ Daida aduucai gamamadai ΔSuusi:

—Giñooga, aapi vaasiacatai istutuidi isiduniagi maitidagito issoimaa taata aana damos vai maitapaduna iducatai aana ipaliadagi mosaca isducatai aapi ipalidi —astatadai ΔSuusi glooga.

³⁷ Dai amaasi ii agai siaaco daraajatadai amamaatardamigada vai cocosacatai, daida itatadai agai ΔPiiduru:

—Simuñi, ¿coosopasi? ¿Maitapasistui isnaadagi tomas amo ora? ³⁸ Maitavar cocosi dai gamamadavurai vai maisoimaasi ganduiñtuldana ΔDiaavora. Aapima idunia alidi istumaasi Diuusi ipalidi dai vaascata maitistui isnaadagi dai midaanai aapima Diuusi sai gansoñana —astatadai ΔSuusi.

³⁹ Dai imacai gamamagi ΔSuusi apamu agai vaa ñooquicada. ⁴⁰ Dai apamu ii siaaco daraajatadai

amamaatardamigada vai apamu cocosacatai, alia cocosimucatai agai mossusuligai vupuida. Dai maimaatacatai agai isducatai aa noragidagi ΔSuusi. ⁴¹ Dai apamu gamamada agai ΔSuusi daida itatadai gamamaatardamiga:

—Siviavar gia cocosi daida ganiibasta. Casia calgadu, casi ataayi masiuu duucu giñtaagida agai aana ismaacada viaa amo sallicami giñtaagida magai soimaasi ivuaadami. ⁴² Vaapagivurai, timada. Casia bodara imai ismaacada giñtaagida agai —astatadai ΔSuusi.

—

⁴³ Dai quiaa ñiocoaitadai ΔSuusi tai ami divia ΔUudasi. Agai lamoco abavustaama dan gooca mamaatardamigada ΔSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamastai dai uusi. Agai arojootosacatai apapaali baitaguucamigada amadu amamaatatuldiadami sallicami, ajudidiu sonarguucamigada amadu. ⁴⁴ Daida ΔUudasi ismaacada gataagida agaitadai ΔSuusi caagigitadai agai aoodami:

—Ismaacada usupiga aana agiava agai varai bai dai calga vulicami bacai —astatadai.

⁴⁵ Dai mosaayi siaaco daacatai ΔSuusi daida itatadai:

—Mamaatatuldiadami, mamaatatuldiadami —astatadai.

Dai usupi. ⁴⁶ Matai otoma bai dai vulicami bacai.

⁴⁷ Damos amaadutai ismaacada ami daraajatadai vusaitu gacusiru dai iquita amo naacada abaitacaaacamigada papaali pioñigada. ⁴⁸ Taida ΔSuusi itatadai aoodami:

—¿Tuimasi dada aapima dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimasi giñbaquia agai, ducami siaana

ΔΓΑΜΟ ΛΑΣΙΒΟΓΑΜΙCΑΓΙ? ⁴⁹ VΛΑΣ τασαι γανσααγίδα daacana aana ΔΓΑΛ quiuupagadara Δjudidíu dai ganmamaatatluldiña Diuusi ñiooquida, matai tomali amo imidagai maitimbai. Damos poduucai idui aapima vaidā Δpaduuna isducatai oojisi Diuusi ñiooquidara —astatadai ΔSuusi.

⁵⁰ Tai vΛascatai Δmamaatardamigada voopoi dai Λagi viaa ΔSuusi.

—

⁵¹ Damos amo gALLi apiaoiditadai ΔSuusi dai maitaaadacatadai yuucusi mosamo icuusi taigigi matai bai Agai Δicusdaiñdara. ⁵² Tai Agai anaasi viaa gaicuusi dai mosmAA.

—

⁵³ Matai baidacai ΔSuusi Δbaitacaaacamigada Δpapaali, taida ganampagi vΛasi Δpapaali tataaanadamigada Δlamadu Δsonarguucamigada Δjudidíu Δlamadu Δmamaatatluldiadami sALLicami. ⁵⁴ Vaidā ΔPiiduru mosmAAcasdara oiditadai ΔΓΑΛ baitacaaacamigada papaali tuisiquigadara ucami. Anaasi tuisicana vii Agai Δlamadu sandaaru gaucada taí.

⁵⁵ Vaidā Δtataaanadamigada papaali Δlamadu vΛas Δsonarguucamigada Δjudidíu Δlamadu dudunucami gatcacaitadai astuma soimaasi idui ΔSuusi daida gataañia Agai muaragai. Damos maitAA Agai istumaasi soimaascami vui ΔSuusi. ⁵⁶ Vai muidutai mosyaatagai ΔSuusi, dai maiamadugan duucai aagai. ⁵⁷ Vai aa mosyaatagai daidi caiti:

⁵⁸ —Aatama caa vaidi icaiti goovai: “Aanlan daitudagi gogaL quiuupagada Δjudidíu ismaacada idui oodami dai vaica tasaicada Δpamu iduñimu aana Δmai quiuupai dai Agai maitaroodami duñidaca Agai”, pocaiti goovai —ascaiti Aoodami.

⁵⁹ Damos vΛascara maiamaduga maasi ñioocai Aoodami.

⁶⁰ Tai amaasi ΔΓΑΛ baitacaaacamigada Δpapaali caquiua vΛascatai saagida daida itatadai Agai ΔSuusi:

—¿Tumaasi goovai ismaacada aagai goovai gavui? ¿Maitapas gaaa noragida Agai? —astatadai.

⁶¹ Damos ΔSuusi maiñioocacai vii, dai apiamaitadaga. Taida Δbaitacaaacamigada papaali Δpamu tAcacai daida itatadai:

—¿Aapipasi ΔΓCristo Diuusi marada? Diuusi gia siaa duutadai aatama —astatadai.

⁶² Taida ΔSuusi itatadai:

—ΔjAA Diuusi maradana. Dai aapima giñtAAgimu aana siAAscada Diuusi ismaacada sALLicada viaa guvucadagai giñmaaquiagi amo sALLicami dai giñtAAgimu aapima siAAscada tavaagiaiñdara imada aana iicomai saagida —astatadai ΔSuusi.

⁶³ Taida Δbaitacaaacamigada papaali saasarai gayuucusi baamucai caAcatai istumaasi aagai ΔSuusi daida itai:

—¿Tuisida gaagaiña aatama vaamioma ñijadami? ⁶⁴ Aapima cacaa isducatai caiti goovai sai Δpan tuiga Diuusi. ¿Matumaasi tatAgitoi? —astatadai.

Vai vΛascatai aagidi sai gataaanana muaaraga.

⁶⁵ Vai Δmoco sisividimi, dai iñapai vuivasada dai gavai daida itatadai:

—Maatañi toora gagaga —astatadai.

Vaidā Δsandaaru vuivasana gavai.

—

⁶⁶ Vaidā ΔPiiduru maigotana tuisicana daacatadai, tai ami divia amo cusñirugada Δbaitacaaacamigada papaali. ⁶⁷ Dai ñaditai istaicovai daja ΔPiiduru caaga gatAgito nanaidi daida itatadai:

—Aapiara lara lamadu aimaraiña
 ΔSuusi Nasareetara oidacada
 —astatadai.

⁶⁸ Damos ΔPiiduru asto daida itatadai:

—Maitan maata aana lga, tomali
 maimaata aana pastumaasi agai aapi
 —astatadai.

Dai ii ΔPiiduru abiaadara dai quitaag-
 ña calquiva. Tai cuujui amo tacu
 caliada. ⁶⁹ Taida acusñiru rara vui
 nanaava ΔPiiduru daida itatadai lga
 ismaacada ami daraajatadai:

—Gooviavar aduñda gomaisapicada
 —astatadai.

⁷⁰ Damos ΔPiiduru asto. Tai
 bolaascada lga ismaacada ami
 daraajatadai apamu itatadai lga
 ΔPiiduru:

—Sallicada paraduñda aapi goSuusi.
 Galileetara oidacami aapi lara di, dai
 ara maasi ñioocai aapi goSuusi aduñda
 —astatadai.

⁷¹ Vaida ΔPiiduru galnaasi ñiooquimi
 daida icaiti:

—Maata Diuusi nai aana maimaata
 gocalli ismaacada agai aapima
 —astatadai.

⁷² Tai rara cuujui tacu caliada, taida
 ΔPiiduru lgitto istatadai ΔSuusi sai
 maiquiaa cuujuicai tacucu goocuaja lga
 vaicojo itaiya agaitadai sai maimaata
 ΔSuusi. Dai lgitto lga gomaasi dai
 sosua.

15 Dai mosmaasicai ganampagi
 atataaanadamigada rapaali,
 lamadu asonarguucacamigada
 ajudidú lamadu amamaatatuldiadami
 sallicami, lamadu vascatai
 tataanadami. Dai vulicami bcai
 ΔSuusi dai llaigi ΔPilaato. ² Taida
 ΔPilaato tacacai daida itatadai:

—¿Aapipasi arraigada ajudidú?
 —astatadai.

Taida ΔSuusi itatadai:

—Lja, poduuquiava pasducatai agai
 —astatadai.

³ Vaida atataaanadamigada rapaali
 naana maasicada gariara vuupaimi.

⁴ Vaida ΔPilaato apamu itatadai ΔSuusi:

—¿Maitapas gaa noragida agai
 tomali amo ñiooqui? Dañi val naana
 maasicada gariara gvupai goovai
 —astatadai.

⁵ Damos ΔSuusi maiaa noragi tomali
 amo ñiooqui. Cascada ΔPilaato maita-
 gaitadai istumaasi lgittoagi.

⁶ Vaida ΔPilaato dadagitoña amo
 maisapicami aida siaa duudagara
 llaigi poduucai gvuidacatadai lga
 isdadagitoldiadagi loodami llaigi
 ismaacada ipaliadagi lga. ⁷ Vai ami
 maisacariara cuupicatadai amo calli
 Baraavasi tlagiducami lamadu aa
 ismaacada coitadai oodami amo
 cocodiara. ⁸ Tai ami dada loodami
 dai aagidimi ΔPilaato saida iduuna
 poduucai isduucai ivuaadana lga vansi
 uumigi. ⁹ Taida ΔPilaato aa noragi
 daida itatadai:

—¿Ipalidimasi isgandagitolda aana
 ganraiga? —astatadai.

¹⁰ ΔPilaato maatacatadai isatataaan-
 damigada rapaali vui baacoicatadai
 ΔSuusi. Lgai clladaitadai ΔSuusi oidatu-
 cuitai mui oodami dai cascada gatallgi
 ΔSuusi. ¹¹ Damos atataaanadamigada
 rapaali avanaqui loodami sai baiyoma
 gataanana ΔBaraavasi. ¹² Taida ΔPilaato
 tacacai daidi tatadai:

—¿Dai tumaasi ipalidi aapima
 isidunña aana goocada ismaacada
 ajudidú raigada aagai aapima?
 —astatadai ΔPilaato.

¹³ Tai lga ijiña daida itatadai:

—Siisañi curusiaba —astatadai.

¹⁴ Taida ΔPilaato itatadai:

—¿Tumaasi soimaasi iducami
 goovai? —astatadai.

Tai agai apamu ijiña daidā itatādai:

—Siisañi curusiaba —astatādai.

¹⁵ Vaidā apilaato maitipliditadai isvui baacoagi hoodami cascādā dagitoli Baraavāsi, dai gatājai masai glicarsana aSuusi dai gooquiara gatājai curusiaba siisaragai.

¹⁶ Taidā asandaaru vaidacai aSuusi tu-iscamū dai ami ampagi vāsi asandaaru. ¹⁷ Dai aadi yuucusi moraduacami daidā iduñi amo cooronai uuparaicādā dai cāsi sai ara maascana amo raī dai poduucai parunai. ¹⁸ Dai vāscatai iññacai daidā icaiti:

—Tan cāca araīgadā ajudidū —ascaiti.

¹⁹ Dai amo ali uusicādā moodara gavai. Dai sisividi, dai gantootonacādā guguucai dai siaa duutudadan vueeyi. ²⁰ Vāsi poduucai parunai agai dai gooquiara uupasi ayuucusi moraduacādā dai aagi yuucūsida aadi. Dai gooquiara vusaitu abiaadara dai curusiaba siisa agai.

—

²¹ Vai amo cāli Sireñiara oidacami Simuñi taagiducami agai aroogadā Lejandro amadu Rufo. Dai oidigaiñdara imaitadai agai dai amui daivusai matai goguama cusuvi acurusi ismaacādā cusuvaticatadai aSuusi.

²² Matai bācai aSuusi amapacara siaaco Gólgota aagaiña saidā itaiya alidi oodami moodā. ²³ Dai oida agaitadai agai uuvasi varagadā aacocami vānacami miira taidā aSuusi maitipali isiiyagi. ²⁴ Matai curusiaba siisa. Vaidā asandaaru nānaitudai volao dai naida agai sooriatai vuiya agai aSuusi yuucūsida dai astumaasi ajia agai amadutai.

²⁵ Quiaa arquiaamococatadai aidamasi curusiaba siisa aSuusi. ²⁶ Daidā aoojai masmaacādā ooja curusiaba dai agai mastūsida gatājai

muaaragai, icaiti ara: “Raīgadā judidū”. ²⁷ Dai abaana aSuusi ticurusiaba siisisa gooca asivogami ara amoco sālisa padara amai curusiaba dai agamai oogisa padara amai curusiaba. ²⁸ Poduucai aradi saidā araduuna ismaacādā aagai oojiara ismaacādā icaiti: “Oodami soimaasi ivuaadami duucai naidi aCristo”.

²⁹ Dai ismaacādā amui dagavuscaī galnaasi ñooqui suuligidi aSuusi dai gidai ganmoomo parunaitai aSuusi daidā itatādai:

—Epa aapi asmaacādā pocaiti pasaidā istutuidi isdaitudagi agra quiuupagadā ajudidū dai vaica tasaicādā ivueeyi apamu, ³⁰ cāagacara igavuusaidā aapi aagi dai tavañi curusiaindara —astatādai.

³¹ Poduucai ara parunai atataanaadamigadā papaali amadu amamaatutuldiadami sāllicami dai aipaco ganaagidi daidā icaiti:

—Cāgacara vuvaitu goovai aa dai goovai aagi gia maitistutuidi iscāgacara gavuusaidagi. ³² Isnaijada aatama goCristo raīgadā ajudidū issivi tavañiagi curusiaindara, aida gia vaavoitudan tada aatama —ascaiti.

Dai asta acācāli ismaacādā saigiacatadai soimaasi ñooqui suuligidi aSuusi.

—

³³ Dai dan duucu vāsi oidigi tucapi vii coigasaco tasai uucami. ³⁴ Dai aida uruno tadaco gagara iñña aSuusi daidi caiti:

—Eloi, Eloi, ¿Lama sabactani? —ascaiti.

Sai agai itaiya alidi: GiñDiuusiga, giñDiuusiga, ¿Tuipasida giñdagito?

³⁵ Dai amoco ismaacādā ami daraajatadai caa ispocaiti agai daidā icaiti:

—Dañi, vapaidi goovai ΔDiuusi ñooquituldiadamigada Eliasi —ascaiti.

³⁶Tai amaadutai maΔ dai bai amo visocli dai vadaitu uuvasi varagada Δcocamicada, dai amo uusi tavaducami cuugara dai avisocoli dai miaadara dadasi ΔSuusi sai visiusuna daida icaiti:

—Tadagito sabai diviana Eliasi dai tavaiñdana —ascaiti.

³⁷Taida ΔSuusi gagara iña daida muu. ³⁸Vaida gaa icuusi ismaacada gaa quiupagadaga Δjudidíu sagiacatadaí an Δsi covoca amo sueeyi dai ana salli sarai tavidara abiaadara matana ucami. ³⁹Daida Δcapitán romanu ismaacada vuidara caaacatadaí ΔSuusi tlagacai isducatai iña agai dai isducatai muu icaiti:

—SallicaΔ qui ΔDiuusi marada-catadaí gocali —ascaiti.

⁴⁰Amoco ooqui macadara naiditadai ara. Agai saagida daraajatadaí María Madaliña, dai María ismaacada arada Jacovo Δmadu Osee. Vai ali Jacovo aagaiña oodami Jacovo. Dai modaja ara Salomé. ⁴¹Idi ooqui oidatucuiña ΔSuusi dai soicaíña aidasi Galileeana aimaraíña agai. Dai muiducataí aa ooqui ismaacada oiditadai ΔSuusi Jerusalemara uucami.

⁴²Dai caurui dai aida baivuaadana Δjudidíu vasiaacatai dai siaadico íbstaragaicatai maitistuma vuaadana.

⁴³Tai ami divia Osee Arimateeera oidacami, dai agai aramo gaa taaanadamicatadaí ara. Dai agai naaracataí siascada gataanada agai Diuusi. Dai maiduaadicuitai vaa siaaco daacataí Pilaato dai taf oigaragai dai tavaiña agai ΔSuusi tuucugada dai yaasa agai. ⁴⁴Taida Pilaato maita isducatai tgituagi maicaga maacataí isbai camuu agai. Dai vaí Δcapitán dai taca agai sabai

camuu. ⁴⁵Vaida Δcapitán aagidi sai camuu. Taida Pilaato maa oigaragai ΔOsee isyaasagi ΔSuusi. ⁴⁶Taida Osee savali amo icuusi namaacami dai tvañi amuuquiada dai licuusiara biisa. Dai amo aitana siaaco cadagarsicatadaí ami taa. Dai taagiña daí amo gaa odoi. ⁴⁷Vaida María Madaliña Δmadu María Osee daada naídi masiaaco taa ΔSuusi.

16 Dai cadaivunucai aibstaragai tasara, taida María Madaliña Δmadu María Jacovo daada Δmadu Salomé, agai savali sigian uuvadami dai toida agai amuuquiada. ²Dai tumiñocono Δqui iji agai siaaco yaasapicatadaí ΔSuusi. Tasai vusaico aayi agai. ³Dai aipaco ganaagidimi agai daida icaitimi:

—¿Siora maigovai daasamu gaa odoi sivaapaquimu aatama? —ascaitimi.

⁴Dai naavaacai taa gaa odoi vai camaianaasi daacataí. ⁵Tai agai vaapa siaaco yaasapicatadaí ΔSuusi, dai ami taa amo Diuusi taañicaruda. Agai ara maasi amo gaa vai salla padara daacataí, dai matana ugurui yuucusida dai tootoaja. Taida ooqui alia duduaadimu. ⁶Damos ΔDiuusi taañicaruda itatadaí:

—Maitavar duduaadicuda. Aapima gaagai ΔSuusi ismaacada Nasareetara oidacataí, agai masmaacada curusiaba siisa. Damos agai caduaaca maitatiipu tami. Naídvurai movai masiaaco taa. ⁷Iimivurai dai aagida Δpiduru Δmadu gaa mamaataradamigada ΔSuusi saida ΔSuusi ara ajiagai Galieera isaapima. Ami tlagimu aapima poduucai isduucai ganaagidi agai —astatadaí ΔDiuusi taañicaruda.

⁸Taida ooqui voopoi abiaadara duduaadimucai dai giigivuquimi. Dai maiaagidi agai tomali amaadutai alia duduaadimucai.

⁹Aidasi duaaca ΔSuusi Δpaga gamaasitu Δgai María Madaliña vuitapi ismaacΔaiñdara vuvaitu Δgai cuvaracami Diaavora tΔtaañicaruda. ¹⁰Tai Δgai ii dai aagidi Δgai ismaacΔa Δmadu ajioopaiña ΔSuusi. Δgai alia soiganΔliditadai dai suaanlitadai. ¹¹Dai aidasi caΔ Δgai isduaaca ΔSuusi, dai isnΔidi Δooqui Δgai maivaavoitu.

¹²Dai gooquiΔra ΔSuusi gamaasitu Δma duucai gooca gΔoidatucudami vuitapi. Δgai oidigamu iimaitadai. ¹³Tai Δgai iji dai aagidi Δgaa, dai tomali poduucai maivaavoitu Δgai.

¹⁴Tai gooquiΔra gamaasitu ΔSuusi Δbaivustama dan Δmoco mamaatardami vuitapi aidasi mesa vuidara daraajatadai Δgai. DaidΔ ΔSuusi bagaimi gamamaatardamiga maivaavoidaracatai Δgai maivaavoitudacai Δgai Δgaa ismaacΔa aagidi isnΔidi isduaaca. ¹⁵DaidΔ itΔtdai:

—Iimivurai vΔasi oidigi daama dai aagida vΔasi oidigi daama oidacami sai casi istutuidi iscaΔgacara

vuvaquiagi. ¹⁶Dai soora vaavoitudagi dai ganvapaconagi Δgai caΔgacara vuvaquimu. Dai soora maivaavoitudagi Δgai Diaavora Δmadu iimimu. ¹⁷Dai naana maasi istumaasi gΔarducami ivuaadamu soora giñvaavoitudagi. Vuviadamu Δgai oodamiaiñdara Diaavora tΔtaañicaruda giñgucadacada dai Δmamaasi ñiooqui ñioocadamu ismaacΔa maimaatacana Δgai. ¹⁸Dai gannoonovicada vuudamu Δgai gΔgara coocoyi. Dai isyΔda Δgai muuquigami maigalvuaadamu. Dai coocoidada daama daraasadamu Δgai gannoonovi sida Δcoocoidada duduaadadamu —astatΔdai ΔSuusi gamamaatardamiga.

¹⁹Dai aidasi canaatocai ñiooqui gartaaanΔdamiga Suusi gamaamaatardamiga, taidΔ Diuusi vaidacai tavaagiamu dai maa Δmo gΔa sΔalicami. ²⁰TaidΔ Δmamaatardamigada aipaco iji dai aagidi oodami sai casi istutuidi iscaΔgacara vuvaquiagi vaavoitudacai gartaaanΔdamiga Suusi Cristo. Dai Δgai vaa Suusi Cristo soicaiña aa duiñdara vai Δgai naana maasi gΔarducami ivuaadana dai poduucai maasiuldi sai ismaacΔa aagaiña Δgai Δrvaavoi. Dai mosacaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo aimaraitai oidi daama

1 Giñaduñi Teoopilo amo istumaasi gaoojidi aanλ. Mui oodami caooja isducatai apadui aatama garσαagida. ²Agai ooja ismaacada aagidi aa ismaacada arnλijadami. Agai nλidi isducatai apadui tucamaλa abiaadara, dai agai vaa argamamaatatuldiadamicatadai Diuusi ñiooquida. ³Aana λapa cλaga giñtaatacai gatacakai isducatai apadui tucamidara abiaadara, dai cλagadu λlidi aana isgaoojidagi vλasi gomaasi, ⁴pai cλaga maataca aapi ismaacada arvaavoi dai sai maisiu vλasi masmaacada glaagidiña arvaavoi.

⁵Aidasida λEroodasi argaa tlaanadamicatadai Judeera, vai ami oidacatadai amo paali Zacaría tλagiducami, daida araduñdaticatadai λAviaasicaru. Daida λooñigada λZacaría Elisabeeta tλagidu, dai vagoocatai araaduñda apali Aarónicaru. ⁶Dai vagoocatai alia cλa tuutuiga Diuusi vui, dai cλaga λgidiña daida ivuaadana istumaasi Diuusi ipλidi, dai poduucai tomali amaadutai maigapiara vuupaiña tomali amo istumaasicada. ⁷Damos maimamaracatadai agai, λElisabeeta maitistutuiditadai ismaatadagi cascada. Casi λroocodamicatadai agai daida acali casi arcaliodamicatadai.

⁸Dai amo imidagai aλcatadai λZacaría λmadu λaduñda isiduñiagi ganaa duiñdaga gaa quiuupaigadara λjudidú. Diuusi pipioñigada agai. ⁹Dai tλavi daitu amo tumiñsi λgi poduucai gaviidacatadai apapaali dai nλida agai soora vaacana gaa quiuupaigadara λjudidú siaaco sīa duutudai Diuusi dai mλidana

λcuubimidali. Taida λZacaría aayi isvaquiagi gaa quiuupiarā dai mλidagi λcuubimidali. ¹⁰Dai aidasi mλmλiditadai λZacaría λcuubimidali vλascatai agaa quidigaiñdara guucacatai gamamadai. ¹¹Tai todian duucai tλa λZacaría amo Diuusi tλaañicaruda vai bo caacatadai sλλisia padara siaaco gamλmλidi cuubimidali. ¹²Dai aidasi λZacaría tλa λDiuusi tλaañicaruda maita isducatai gduñiagi dai alia duadimu. ¹³Damos λDiuusi tλaañicaruda itatadai:

—Zacaría, maitiduaadicuda cacaa Diuusi ismaacada taana aapi daanlitai cascada gaoñiga maraata agai amo ali gaaλi varai Vuaana tλatλi ganmara. ¹⁴Dai baiganaliadamu aapima dai muidutai λpa diviacai aali oodami, ¹⁵Diuusi tlaanadami duucai ñijada agai agai cascada. Dai agai gia maitayλda agai uuvasi varagada tomali ama maasi ismaacada navamudaga dai maiquiaa vuusaicai agai aidā abiaadara Diuusi Ibaada λmadu daacamu. ¹⁶Dai agai vaa aagida agai λjudidú sai cλaga vaavoitudaña Diuusi λpan duucai λqui aaduñdardu dai muidutai ama duucai gantatagitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu dai vaavoitudamu Diuusi. ¹⁷Dai agai ismaacada λVuaanaca agai λpaga imimu agai isatlaanadami dai Diuusi Ibaada λmadu daacamu sipoduucai viaacamu agai guvucadagai λpan duucai λDiuusi ñiooquituldiadamigada Eliiasicaru dai aagidamu agai vλasi oodami dλdada sai λpamu oigadaña ganmaamara dai agai ismaacada soimaasi ivueyi sai ama duucai gantatagitona Diuusi vuitapi λpan duucai aa ismaacada vaavoitudai Diuusi. Dai poduucai cabai ganducamu λoodami iibaada sλλascada diviagi atlaanadami Cristo —astatadai λDiuusi tλaañicaruda λZacaría.

¹⁸ Amaasi ΔZacaría tAcacai ΔDiuusi tAañicaruda daida itatAdai:

—Isducatai maatana aana siArvaavoi ismaacAda giñaagidi aapi casi arcacalliocoidada aatama vAgocatai di —astatAdai ΔZacaría.

¹⁹ Taida ΔDiuusi tAañicaruda aa noragi daida itatAdai:

—Aana anArGavriel daida Arootosada Diuusi. Agai giñootoi ansaida gAagidana goñiooqui ismaacAda casi gAagidi aana. ²⁰ Damos maivaavoitu aapi ismaacAda gAagidi aana cascAda muudutumu aapi dai maiñiooquimu asta siAAscada divia gamara. Idi gia povaduñia agai ismaacAda gAagidi aana siAAscada Diuusi ipaliadagi —astatAdai Gabriel.

²¹ Vaida Aoodami quiidigamadara guucacatai nAnara ΔZacaría dai maitatAagaitadai isganaldagi maiotoma vuusaicai ΔZacaría aGAA quiuupaigadañidara judidíu.

²² Aidasi vuusai ΔZacaría maitistui isñiooquiadagi Aoodami ismaacAda quidigana guucacatadai. Dai poduucai maí agai istAA agai A mo istumaasi aGAA quiuupaigadara judidíu dai cascAda muudutu. Dai seeñacAda ñiooquidi.

²³ Aidasi caaitu ΔZacaría siAAqui tasai gaata duñia agaitadai aGAA quiuupiarA, nora gaquiyamu. ²⁴ Dai bo chíAAqui tAsaicAda tAA Elisabeeta A mo ali siAAñi. Dai taama masaadai maivuusai agai gaquiyaiñidara. Dai poduucai gatAgito agai: ²⁵ “AAgi poduucai giñduñi Diuusi dai sivi maraatamu aana sicamaitiñcAAdadamu oodami”, asAAlidi Elisabeeta.

²⁶ Dai bo naadami masaadaicAda Diuusi ootoi ΔGavriel Nasareetamu Galilea dAVAAriARA, ²⁷ sai aagidana A mo ñiooqui A mo ali tAji María tAAgiducami. NasareetARA oidacatadai A mo cAlli Osee tAAgiducami dai agai arcajudada Davicarú. Casi

ArgAncuucunacamicatadai agai dAmos maiquiaa Amapai oidacatadai. ²⁸ Aidasi aayi ΔGavriel mAACA siaaco daacatadai María itatAdai:

—Baiga, Diuusi cAAgacARA gAnAidi dai vAAscARA gAAmadu daja, Diuusi vaamioma cAAgacARA gAnAidi aapi istomasmaascAda ooqui —astatAdai ΔGavriel.

²⁹ Aidasi tAA María ΔGavriel dai cai istumaasi aagidi agai maitAA isducatai gatAgituagi. “Tuisi povai iñtatAdai goovai sai Diuusi cAAgacARA giññaidi”, asAAlidi ΔMaría.

³⁰ Tai amaasi itatAdai agai:

—María maitiduaadicuda, Diuusi cAAgacARA gAnAidi. ³¹ Aapi María maraatamu A mo ali gAAli dai Suusi tAAtAmu aapi. ³² Dai siaa duutuadamu muidutai ΔSuusi. Dai pocaitiadamu gooviava rDiuusi marada A vaamioma gAA baitAcAAacami. Dai Diuusi maaquimu ΔSuusi sAAlicamigada gAaduñi Davicarú. ³³ Dai vAAscARA tAAanadamu agai Ajudidíu. Dai tomali A mo imidagai maiugitimu agai sAAlicamigada —astatAdai Gavriel.

³⁴ Tai amaasi ΔMaría tAcacai ΔGavriel:

—¿Ducatai A pAduñia agai goovai ismaacAda giñaagidi aapi? Maiquiaa ArvAAnacami aana cAlli di —astatAdai María.

³⁵ Tai aa noragi Gavriel daida itatAdai:

—Tavaañimu Diuusi Ibaada dai gAAmadu daacamu. Agai sAAlicAda viaa guvucadagai. CascAda siAAscada vuusiagi Aali gAAli ismaacAda Suusi tAAgiduca agai, pocaitiadamu oodami: “Gooviava rDiuusi marada ismaacAda tomali A mo imidagai maisoimaasi ivueeyi”. ³⁶ Dañi gAaduñi Elisabeeta maraata agai A mo ali gAAli casi ArooquimudadAcatai ismaacAda pocaidacatadai sai maitistutuiditadai ismaamatagi vai sivi caviaa naadami masaadai istAA A mo ali siAAñi.

³⁷ Diiusi ivueeyi ʌgi istumaasi iduñia aliada —astatʌdai Gavriel.

³⁸ Taidʌ María itatʌdai:

—Aana iduñimu ʌgi istumaasi giñaagidagi Diiusi. Vai Diiusi iduuna aanaʌcʌda pastumaasi giñaagidi —astatʌdai María.

Bodʌra daivunu ii Gabriel.

³⁹ Dai bo chíʌʌqui tasaicʌda cavami ii María gaamu ucodigamu ʌmo ali quiyamu Judeea dʌvaʌriʌra. ⁴⁰ Dai Zacaría quidiʌra vaa dai viaatuli Elisabeeta.

⁴¹ Aidasi María viaatuli Elisabeeta maata taata ʌElisabeeta isoiñi marada ʌraana. Dai aidʌ Diiusi Ibaʌda divia dai ʌʌmadu daaca ʌgai. ⁴² Amaasi gaʌra ñioo Elisabeeta dai potʌtʌdai:

—Diiusi vaamioma ʌʌgacʌra gaʌlidi aapi istomasmaascʌda ooqui. Dai ʌʌgacʌra naidi Diiusi gamara ʌpa. ⁴³ Noora aana sidiviaca giñdiviji ʌʌgacʌra giñvuviaadamiga dʌʌda.

⁴⁴ Mosiñviaatuli aapi antai otoma maata taata aana isoiñi giñmara giñraana baigʌʌdacai. ⁴⁵ Aliʌ baigʌʌlidi aapi vaavoitudacai siʌpaɖuñia ʌgai ʌgai ismaacʌda gaʌagidi Diiusi tʌaaniʌcaruda —astatʌdai Elisabeeta.

⁴⁶ Amaasi icaiti María:

Aliʌ siaa duutudai aana Diiusi. ⁴⁷ Dai aliʌ baigiñʌlidi aana Diiusicʌda ismaacʌda ʌʌgacʌra giñvusasdi.

⁴⁸ Aana ʌrsoitigami vai Diiusi vaʌscʌra ʌʌgacʌra giñnaidi. Dai sivi abiaadara baitʌacoga vaʌsi ʌoodami aduucai giñiimʌdamu “Ismaacʌda Diiusi ʌʌgacʌra naidi”.

⁴⁹ ʌgai ismaacʌda ʌʌlicʌda viaa guvucadagai idui mui naana maasi gaʌarducami aana giñvaʌtara.

ʌʌlicʌda tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi ʌgai.

⁵⁰ Diiusi vaʌscʌra soigʌʌlidi vaʌscataicʌda ismaacʌda siaa duutudai ʌgai.

⁵¹ Mui naana maasi gaʌarducami ivueeyi Diiusi gatʌgitoidacʌda. Diiusi aliʌ siaa ʌratudai ʌgai ismaacʌda gaʌarducʌda gaʌʌlidi.

⁵² Diiusi camaitipali siartʌtʌaanʌdamicʌgi ʌgai ismaacʌda vaamioma gatʌaanʌi, dai cascʌda maa ʌʌʌlicamigada ʌsoituutuigami.

⁵³ Dai ʌsoituutuigami ismaacʌda biuugicoñicatadai Diiusi maa mui naana maasi istuucʌda tataasconaca ʌgai. Daidʌ ʌricu soituutuigamiʌra viaa.

⁵⁴ Diiusi ʌʌga nuucada ʌjudidíu ʌgai ʌrpipiooñigada dai Diiusi aliʌ soigʌʌlidi ʌgaicʌda cascʌda.

⁵⁵ Vaʌsi gomaasi idui ʌgai poduucai bai dúi ʌgai Avraañicarú dai ʌaduñda ʌʌmadu cascʌda. Dai goñiooqui ismaacʌda bai dúi ʌgai ʌrtomastuigaco vaʌtara. Ascaiti María.

⁵⁶ Daidʌ María vaica masaadai daja Zacaría quidiʌra daida ʌpamu nora gaquiiyamu.

⁵⁷ Dai caaayi istuigaco maraata ʌgai Elisabeeta dai marai ʌmo ali gaʌli. ⁵⁸ Aidasi marai ʌgai ʌaduñda ismaacʌda miaanioma oidacatadai iji dai maʌ dadiji dai nanʌidi dai poduucai camai ʌgai isDiiusi ʌʌlicʌda ʌʌga tuiga Elisabeeta vuí. Dai baigʌnaʌli vaʌscatai. ⁵⁹ Dai bo mamacova tasaicʌda ʌpamu iji ʌgai dai maʌ iquita tuucugada ʌali gaʌli dai ʌaduñda Zacaría tʌʌtaa agaitadai potʌʌgidu ʌoogada cascʌda. ⁶⁰ Taidʌ ʌdʌʌda itatʌdai:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

⁶¹ Taidʌ itatʌdai ʌaduñda:

—Cho, Vuaana tʌʌtamu aatama —astatʌdai.

—Tomali amoco gaaaduñi maipotaa gidu di —astatadai.

⁶² Daidaa laaduñda seenamagi Zacaría maataca aliditai istaagiduca agai agai. ⁶³ Taidaa azacaría seenacada taí gaaaduñi amo istumaasi istuucada oojagi dai poduucai ooja: “Vuaana taagiducamu goovai”, asduucai ooja agai. Tai camaitaa laaduñda isducatai gantatagituaigi taagacai ismaacada ooja azacaría. ⁶⁴ Aidasi quiaa nanlidi laaduñda ismaacada ooja azacaría taidaa azacaría apamu ñoo dai saalicada caga siaa duutuli Diuusi. ⁶⁵ Taidaa laaduñda saalicada duduaadimu apamu ñoocacai azacaría, vai vaasi ucoidigana Judeeaa vaasi aipacoga ganaagidi aoodami isducatai apadui ami Judeeaa. ⁶⁶ Vaasi ismaacada caí isducatai apadui naana maasi gantatagitoi dai aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Sioor maata istumaasicamu goovai? Saalicada Diuusi caagacaa naidi goovai —ascaiti aoodami.

⁶⁷ Dai Diuusi Ibladaa divia dai lamadu daja Zacaría avuaana oogada. Aida azacaría aagidi agaa oodami istatadai Diuusi Ibladaa azacaría dai potatadai:

⁶⁸ Diuusi cadivia gaalamadu dai casi caagacaa garvuvaitu cascada alia siaa duutudai aana Diuusi.

Aatama arjudidú Diuusi maamarada cascada.

⁶⁹ Diuusi garootosi amo caagacaa garvuviadamiga ismaacada saalicada viaa guvucadagai.

Dai agai arcajiudadaa Davicaru ismaacada caga aagiditadai Diuusi.

⁷⁰ Poduucai aalqui utu oidigaa idui Diuusi gaaatagi gañiñoquituldiadamiga lamadu.

⁷¹ Tai agai aagidi garaaduñicaru iscaagacaa garvuvaida agai Diuusi.

Dai maidagito agai isoigarvuaada agai garsasaayu dai vaasi ismaacada maitaroigadai.

⁷² Dai sai Diuusi soigaliada agaitadai garaaduñicarucada.

Dai sai maiugu tagitoca agai Diuusi gaaatagi ismaacada idui tucamaaa.

⁷³ Goovai argoaatagi caagaducada ismaacada aagidi Diuusi garaduñi Avraañicaru dai pocaiti sai saalicada arvaavoi.

⁷⁴ Dai sai Diuusi garsoiña agai sai maisoimaasi gartaatamituldiña garsasaayu.

Dai tasai siaa duutudaiña aatama Diuusi maiduuaadicuitai.

⁷⁵ Dai caa vuaadantai Diuusi vui.

Dai caga aagiditai aatama Diuusi saasi uucami oidacagi aatama amaasi uucami.

⁷⁶ Dai aapi giñmara poduucai gaiimadamu oodami Diuusi abaitacaa-cami ñooquituldiadamigada.

Aapi baitaqui imia agai aanaanadami dai maa aagida agai oodami sai bai ganduuucana dai saascada maa diviagi aanaanadami sai caagacaa miaadagidana.

⁷⁷ Dai maatatulda agai aapi oodami sai Diuusi agai dai caagacaa garvuvaidi.

Dai garoigaldi vaasi garsoimaascamiga.

⁷⁸ Diuusi garrooga saalicada garoigadai dai soigalidi aatamacada cascada garootosi gamara tavaagaiñdara.

⁷⁹ Sai garaagidana isducatai Diuusi soicai oodami sai caga gantatagitocana tasai vaavoitudacai maiimana Diaavora lamadu.

Cascada povueeyi Diuusi tasai lamadu ajioopaiña.

Ascaiti Zacaría.

⁸⁰ Dai gaalimi aali gaali dai vaasi tasai vaamioma baajimi gatagitoidaga.

Dai aidasi cagaa agai oidigana oidatu asta aidasi gaaagacai aagidi agai Diuusi ñooquida ajudidú. Dai maa diviacai aagidi agai ismaacada aagidi Diuusi isaagida agai.

2 Aidasi vuusai Vuaana aidá Augusto argaa baitaclaamicatadai Roomaga. Dai agai tajai gasonaga guucacamiga sai alcaldana loodami dai oojana istaatagidu. ²Aida artucamidatadai masiacalda agai vaasi loodami oidi daama oidacami. Aidamasi acali loodami aidá aSireño arcaigicatadai Siriana. ³Matai tajai loodami sai iimana siaaco vuvaaja masai alcaldana. ⁴Cascada ii aOsee Nasaretaindaga Galilea davalariindaga Beleenamu Judeea davalriaga. Davicaru arBeleenaga vuusaicami dai aOsee arcajiudadá Davicaru cascada ii agai Beleenamu masai alcaldana. ⁵Dai aOsee vaidacai María Beleenamu. Casi argancuucunamicatadai agai damos maiquiaa amapai oidacatadai. Dai María cayoga dueeyitadai. ⁶⁻⁷Aidasi aayi agai Beleenaga camaitiipucataidai siaaco ganuuliña agai cascada caapayu quiidiaga ganuuli agai. Dai aidasi quiaa maaaca daraajatadai agai, tai caaayi istuigaco duaadia agaitadai María dai dueeyi. Agai artucamidaga maradcatadai tai biisa dai ami siaaco gacuaadana caapayu ami vooda.

⁸Dai Beleena maigovai oidigana ajioopaitadai pastutuuru dai nuucadacatadai gansosoiga cañiiru tucara. ⁹Tai todian duucái gamaasitu amo Diuusi taañicaruda apastutuuru vuitapi. Tai Diuusi gaguvucadacada cuudan dúí ami siaaco daraajatadai agai tai duduaadimu apastutuuru. ¹⁰Tai potatadai aDiuusi taañicaruda:

—Maitavar duduaadicuda aapima. Aana anganbaidati caga ñooqui dai idi ñooquicada alia baiganaliadamu aapima dai vaasi loidacami oidi daama. ¹¹Aaquiapo moquiiyaga siaaco oidacatadai Davicaru aaquioma movuusai amo cagacaga ganvuviaadamiga. Agai argantaanadamiga Cristo. ACristo icaidaga amo gaa taanadami ismaacada acovai vuusaitu Diuusi sai cagacaga gavuvaidiña. ¹²Mo siaaco gacuaadana acaapayu mo caatacamu aali gaa biisapicami sitaagimu aapima dai poduucái maatamu aapima sai ismaacada ganaagidi aana saalicada arvaavoi —astatadai aDiuusi taañicaruda.

¹³Mosai cuugaida ñoo agai tai mui vaamioma ganmaasitu Diuusi tataañicaruda daida itatadai agai apastutuuru: ¹⁴Maa tavaagiaga vaasi Diuusi tataañicaruda caga ñoocai Diuusi vui.

Dai sivi tami oidigi daama Diuusi cagacaga naidi oodami.

Cascada sivi gia cacaga ganiibastacan taadacamu gooidacami.

Ascaiti aDiuusi tataañicaruda.

¹⁵Aidasi iji agai abiaadaga tavaagiamu vaidá apastutuuru aipaco ganaagidi daida icaiti:

—Tiimada gaamu moocoro Beleenamu dai naida istumaasi asducatai aradii goovai ismaacada gaaagidi Diuusi —ascaiti apastutuuru.

¹⁶Dai otoma iji dai cavami iji dai maaaca taa agai aMaría dai aOsee dai aali siñañi mo caatacatadai siaaco gacuaadana acaapayu. ¹⁷Mostagacai apastutuuru agai otoma aagidi aMaría amadu aOsee iscaiti aDiuusi tataañicaruda aagaitai aali siñañi. ¹⁸Dai vaascatai ismaacada caí ismaacada aagai apastutuuru camaitaa isducatai gantatagituagi. ¹⁹Dai aMaría maiugu tagitocana istumaasi aradii. ²⁰Aidasi caapamu aa suuli apastutuuru voiyamu

Simuñi tai ami divia ΔAana dai ΔPaga siaa duutuli Diusi dai gooquiara ii dai maa aagidi vaaasi ΔJerusaleenara oidacami ismaacada nanaracata dai isDiuusi cagacara vuvaidagi aagaitai ΔSuusi.

³⁹ Aidasi canaato Osee Δmadu Maria vaaasi ismaacada aagai Diusi ñooquidara canoonora Nasareetamu Galilea davaraara. ⁴⁰ Vaida lali gaali gaalimi dai caga baajimi gatagitoidaga dai Diusi cagacara naidi.

⁴¹ Vaaasi uumigi mosaajiña agaa siaa duudagada judidfu vai ajioopaiña dladada ΔSuusi Jerusaleenamu. ⁴² Dai amo imidagai caviaacata dai ΔSuusi baivustaama dan gooca uumigi aidasi aayi istuigaco ajioopaiña agai Jerusaleenamu. ⁴³ Dai cadaivunucai agaa siaa duudagai tai cavvaasi noonora loodami tai ΔSuusi anaasi Jerusaleenara vii. Daida Δladada maimaatacatada ismomaca vii ΔSuusi. ⁴⁴ Povanaliditadai adladada sida ΔSuusi loodami saagida imitadai dai amo tasai iji. Dai gaa agai ΔSuusi loodami saagida dai tacacaimi ganaaduñi dai aa oodami ismaacada maatacatada agai, ⁴⁵ dai maitaa. Dai apamu aa suuli Jerusaleenamu dai gaaga agai.

⁴⁶ Vaica tasai gaa daida taa vai agaa quiupaigadara Δjudidfu daacata dai Susi Δmadu ismaacada gamamaatatuldi Diusi ñooquida. Dai caga gatagito caa dai tacacai ara. ⁴⁷ Dai vaascatai ismaacada caa ismaacada aagai ΔSusi camaitaa isducatai gantatagituagi. Dai povanalidi ducatai mosaa cagadu goovai mooda dai mosaa caga gaa nonoragidi mastumaasi tacacai, asanalidi. ⁴⁸ Aidasi adladada taa ΔSuusi poduucai gantatagitoi: “¿Ducatai tanai daja

goovai?” asduucai gantatagitoi. Daida adlada itatada:

—¿Giñmara tuipasi povarduñi? Goooca Δmadu aana alia duduaadimucata dai gagaagaitai —astatada Maria.

⁴⁹ Taida ΔSuusi itatada:

—¿Tuimasida giñgaagai? ¿Maitamaataa aapima isviaa aana isiduniagi istumaasi giñtajai giñooqa? —astatada.

⁵⁰ Taida adladada maimaata caí istumaasi aagidi ΔSuusi maimaatacatada agai isDiuusi googa aagai agai.

⁵¹ Taida of ΔSuusi gadlada gaamu Nasareetamu dai apiamoasi caga agidi gadlada. Daida adlada maiugu tagitocana vaaasi isducatai arvueeyi dai istumaasi aagaiña ΔSuusi. ⁵² Daida ΔSuusi gaalimi dai vaamioma baajimi gatagitoidaga dai Diusi cagacara naidi ΔSuusi daida loodami caa cagacara naidi ara.

3 Aidasi ΔTiverio Sesara araga baitacaaacamicata dai Roomara. Cabaivustaama dan taama uumigi daacata dai agai, vaida Ponsio Pilaato arcaigicata dai Judeera, vaida Eroodasi arcaigicata dai Galileera, vaida ΔPili Eroodasi suculida arcaigicata dai Itureera Δmadu Traconiitara, vaida Lisaaniasi arcaigicata dai Aviliñiara, ² vaida Aanasi Δmadu Caifasi arbaigtuucacamigadacata dai arapaali. Dai aid ΔVuaana Zacaria marada oidigana oidacata dai taida Diusi ootosi amo ñooqui. ³ Daida ΔVuaana muiyapara aimaraiña laqui Jordán ugidiana, dai aagidiña loodami sai ama duucai gantatagitona dai camaisoimaasi ivuaadana sai Diusi oigaldana vaaasi soimaascamigada dai sai ganvapaconana sai naidiña loodami iscaama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai.

⁴Isducatai aagaitadai Isaíacaru Diuusi ñooquituldiadamigada siduüña agai Vuaana mospovadi. Agai aduucai oja: Diuusi ootosa agai amo calli sai oidi-gana gamamaatatuldiña dai poduucai gaaagidamu agai:

“Siaascada loodami nanaracagi isdivi-agi amo baitacaacami gaaagai isbaiduiñdiagi voogada.

Poduucai larra gaaagai masbaiduiñdi-agi ganiibadaga caotoma divia agai gartaanadamiga cascada.

⁵Siaascada baiduiñdiagi lbaitacaa-cami voogada siaaco dadacagiga gaaagai iscala tpaalicadagi.

Dai siaacoga tuutuvidaca gaaagai iscala tpaalicadagi.

Dai siaacoga noonoliñicagi voi gaaagai issalli tquiagi.

Dai poduucai larra gaaagai isbaiduiñdi-agi loodami ganiibadaga.

⁶Dai vlassi loodami oidi daama oidacami maatamu isDiuusi aragai ismaacada calgacara gavuvaidi”.

Ascaiti Isaia oojada.

⁷Aidasi vuvaaja loodami ganquiquiaiñdara sai vapaconana AVuaana taida AVuaana potatadai:

—Aapima ismaacada daivi tami ansai ganvapaconana arpan ducami cocoyi ismaacada vopooyi siuu duucu camaljidagi vaso poliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi gantaatatulda agai. Larra gaaagai issallicada ama duucai gantatagituagi aapima dai camaisoimaasi ivuaadagi.

⁸Gaaagai mascalgacara oidaca aapima vai naidiña aa mascaama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai maitavar ganaagiada aapima aipacoga masaida arAvraañicaru cajiudada sai cascada calgacara ganñidi Diuusi. Aana anganaagidi sai asta goojoodai ismaacada modaraaja calga istutuidi Diuusi isiduiñdiagi Avraañicaru cajiudada isipaliadagi.

⁹Diuusi cabai gaduu issoimaa taatatuldagi maicla tuutiacadan arpan duucai amo calli ismaacada guicutai uusi ismaacada maiclagadu iibiada dai mamñidi. Poduucai Diuusi ootosamu loodami ismaacada soimaasi ivueeyi malca siaaco tomastuigaco malcana tai —astatadai AVuaana.

¹⁰Amaasi loodami tacacai AVuaana daida itatadai:

—¿Tuma duuna aatama sividlo? —astatadai.

¹¹Taida AVuaana aa noragi daida itatadai:

—Agai ismaacada gaviida gooca vaapasaragai gaaagai isoidagi amoco agai ismaacada maiviaa dai agai ismaacada gaviidacagi cuaadagai gaaagai isaa oidagi ismaacada maitaviida —astatadai AVuaana.

¹²Tai dada amoco tumiñsi vuudami sai vapaconana AVuaana daida itatadai:

—Mamaatatuldiadami, ¿tuma duuna aatama? —astatadai.

¹³Taida AVuaana aa noragi daida itatadai:

—Maitavaamioma gataanai tumiñsi moscaasi silsi maigarsi masgataanadagi —astatadai AVuaana.

¹⁴Tai dada sandaaru larra dai tacacai larra:

—¿Dai aatama tuma duuna? —astatadai.

Taida AVuaana itatadai:

—Maitavar lsiada aapima loodami tomali amo istumaasi guvacadacada tomali maitaagai masgapiar vuupada ismaacada maigapiara vata, baiyomavar baiganliada gaicada masmaacada gamaitacai —astatadai.

¹⁵Vlassi loodami camaatcatadai isDiuusi ootosa agai ACristo dai cananaracatadai dai cascada povanlidadai saida AVuaana aragai.

¹⁶Damos AVuaana potatadai vlassatai:

—Aana gia suudagicada ganvapaconai damos divia agai amai ismaacada ganvapacona agai Diuusi Ibadacada sai ganlamadu daacana Diuusi Ibadad. Dai agai vaa naida agai oodami ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami. Agai vaamioma viaa guvucadagai inaan. Aana maitistutuidi sallas istutuidi agai. Aana tomali maiviaa sallcami isuupadagi susuusacada gigiaaragada. ¹⁷ Amocalli ismaacada calivai taligi bai tueeyi taligi daida acosada mamaidi. Poduucai idunia agai agai ismaacada divia agai hoodamicada. Ismaacada vaavoitudai agai iimia agai tavaagiamu dai ismaacada maivaavoitudai Diaavora lamadu iimi agai agai siaaco tomali amo imidagai maitutucui atai —astatadai AVuaana hoodami.

¹⁸ Dai poduucai dai mui vaamioma niooqui calgaducami aagidi AVuaana hoodami. ¹⁹ Dai aagidi agai lara laaigi Eroodasi sai alia soimaasi idui agai lasidacai gasuculi Piili ooñigada Erodias, dai sai ama maasi soimaascami idui agai lara. ²⁰ Gooquilara vaamioma soimaasi idui AEroodasi maisacai AVuaana.

²¹ Damos aidasi maiquiaa gamaisatu AVuaana agai vapacoi mui oodami dai vacoi ASuusi lara. Vaida ASuusi gadaanitadai Diuusi dai aidasi gadaanitadai agai Diuusi tai gacupiooco tavaagi, ²² tai Diuusi Ibadad tavai ASuusi daama amo tugu maasi. Tai caidatu amo niooqui tavaagiaindara dai pocaiti:

—Aapiara argiimara nai aliassi gaoigadai aana dai alia baigiñalidi aana aapicada —ascaiti niooqui.

²³ Suusi viaacatadai para amo coobai dan baivustaama uumigi aidasi gaaga

gaa duiindaga. Dai poliditadai hoodami isagai arOsee marada. Aosee armarada Elicaru, ²⁴ ismaacada armaradacatadai Maatataru, ismaacada armaradacatadai Levicaru, ismaacada armaradacatadai Melquicaru, ismaacada armaradacatadai Anacaru, ismaacada armaradacatadai Osecaru, ²⁵ ismaacada armaradacatadai Matatiiasicaru, ismaacada armaradacatadai Amoosicaru, ismaacada armaradacatadai Naumacaru, ismaacada armaradacatadai Eslicaru, ismaacada armaradacatadai Nagaicaru, ²⁶ ismaacada armaradacatadai Maataru, ismaacada armaradacatadai Matatiiasicaru, ismaacada armaradacatadai Semeicaru, ismaacada armaradacatadai Osecaru, ismaacada armaradacatadai Uudacaru, ²⁷ ismaacada armaradacatadai Onacaru, ismaacada armaradacatadai Resacaru, ismaacada armaradacatadai Sorovaveelicaru, ismaacada armaradacatadai Salatieelicaru, ismaacada armaradacatadai Nelicaru, ²⁸ ismaacada armaradacatadai Melquicaru, ismaacada armaradacatadai Adicaru, ismaacada armaradacatadai Cosamacaru, ismaacada armaradacatadai Elimoodamacaru, ismaacada armaradacatadai Eracaru, ²⁹ ismaacada armaradacatadai Osuecaru, ismaacada armaradacatadai Elieesicaru, ismaacada armaradacatadai Oorimacaru, ismaacada armaradacatadai Mataataru, ³⁰ ismaacada armaradacatadai Levicaru, ismaacada armaradacatadai Simeoniaru, ismaacada armaradacatadai Uudacaru, ismaacada armaradacatadai Osecaru, ismaacada armaradacatadai Onanacaru, ismaacada armaradacatadai Eliaaquimacaru, ³¹ ismaacada armaradacatadai Meliacaru, ismaacada armaradacatadai Mainanacaru, ismaacada armarad-

catadai Mataatacaru, ismaacada
 armaradacatadai Nataanacaru,
³² ismaacada armaradacatadai
 Davicaru, ismaacada armaradacatadai
 Isaicaru, ismaacada armaradacatadai
 Obedicaru, ismaacada armaradacatadai
 Boosocaru, ismaacada armaradacatadai
 Salimoonocaru, ismaacada armarada-
 catadai Naasonocaru, ³³ ismaacada
 armaradacatadai Aminadaavacaru,
 ismaacada armaradacatadai
 Araamacaru, ismaacada armarada-
 catadai Esiroomacaru, ismaacada
 armaradacatadai Pareesicaru,
 ismaacada armaradacatadai Uudacaru.
³⁴ Ismaacada armaradacatadai
 Jacocaru, ismaacada armaradacatadai
 Isaacaru, ismaacada armarada-
 catadai Avraañicaru, ismaacada
 armaradacatadai Tarecaru, ismaacada
 armaradacatadai Nacoracaru,
³⁵ ismaacada armaradacatadai
 Serugacaru, ismaacada armarada-
 catadai Raagaucaru, ismaacada
 armaradacatadai Peleegacaru,
 ismaacada armaradacatadai
 Evelicaru, ismaacada armaradacatadai
 Salacaru, ³⁶ ismaacada armarada-
 catadai Cainanacaru, ismaacada
 armaradacatadai Arapaajadacaru,
 ismaacada armaradacatadai Semicaru,
 ismaacada armaradacatadai Noecaru,
 ismaacada armaradacatadai Lamecaru,
³⁷ ismaacada armaradacatadai
 Matusaleenacaru, ismaacada
 armaradacatadai Enoococaru,
 ismaacada armaradacatadai Areedi-
 caru, ismaacada armaradacatadai
 Maalaleelicaru, ismaacada armarada-
 catadai Cainanacaru, ³⁸ ismaacada
 armaradacatadai Enoosicaru,
 ismaacada armaradacatadai Setacaru,
 ismaacada armaradacatadai Adañicaru,
 ismaacada armaradacatadai Diuusi l'gai
 idui Adañi cascada.

4 Taida l'Suusi ii laqui Jordánaiñdara
 vaidai Diuusi Ibaada l'madu daa-
 catadai dai l'gai vaa Diuusi Ibaada
 vaidacai oidigamu. ² Amaasi aidasi maa
 oidigana divia l'gai anaasi daja goo
 coobai tasai. Dai silaqui tasai daja l'gai
 camosaagidiña l'Diaavora siduñia l'gai
 soimaasi. Dai silaqui tasai daja l'gai
 oidigana l'caaqi tasai maitauu l'gai. Dai
 asta l'caaqi tascacada aayi biuugigai.
³ Amaasi l'Diaavora itatadai:

—Isaapi arDiuusi marada di aagi-
 dañi gojoodai vai tascali ganaatona
 —astatadai l'Diaavora.

⁴ Taida l'Suusi aa noragi daida
 itatadai:

—Diuusi ñiooquidara pocaiti: “Maisiu
 mosaca tascalicada istutuidi oodami
 isoidacagi, glaagiava Diuusi ñiooquida
 l'ara”, ascaiti Diuusi ñiooquidara
 —astatadai Suusi.

⁵ Aida l'Diaavora vaidacai l'Suusi l'mo
 gla tuvidacamu dai abiaadara tatlagidi
 vlassi gagar tataanadami ismaacada
 oidaga oidigi daama dai vlassi oodami
 ismaacada taañai atataanadami.

⁶ Daida l'Diaavora itatadai:

—Vlassi goovai ismaacada gatlagidi
 aana, aana l'giñtuidaga. Aana istutuidi
 ismaquia l'gi sioora maquia iñliada
 aana. Aapi angamaquiagi vlassi
 goovai paida l'rtaañdamica. ⁷ Isaapi
 gatoonacada calquivagi giñvuidara
 daida giñsaa duutudagi vlassi
 l'rgatuidacamu goovai —astatadai
 l'Diaavora.

⁸ Taida l'Suusi aa noragi daida
 itatadai:

—Imadañi tabiaadara aapi Diaavora
 poduucai oojisi Diuusi ñiooquidara:
 “Siaavar duutuada aapima ganDiuusiga
 dai mosaca l'gai amoco avar l'giada”
 —astatadai l'Suusi.

⁹Dai gooquiara vaidacai ΔDiaavora ΔSuusi Jerusaleenamu. Dai ami agra quiiupaigadara Δjudidú daama tasagi daida itatadai:

—Isaapi rDiuusi marada di, tabi-aadara matana garsi tuduida. ¹⁰Poduucacai oojisi Diuusi ñooquidara:

Diuusi ootosamu gatataañicaru vaidagauucaticana.

¹¹Sigadaagiadamu agai gan-noonovicada pai maisaraana garsa amo odiaba.

Asduu oojisi Diuusi ñooquidara —astatadai ΔDiaavora.

¹²Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Poduucacai oojisi Diuusi ñooquidara di: “Maitaagai pasagiadagi Diuusi saida iduuna amo istumaasi mosnida aliditai sabai giduuna” —astatadai ΔSuusi.

¹³Amaasi ΔDiaavora camaitagacai iducatai soimaasi iduñtuldagi ΔSuusi dagito chiqui tasai.

¹⁴Taida ΔSuusi apamu aa gai Galileeamu. Daida Diuusi Ibaada lamadu daacatadai cascada via agai guvucadada Diuusi. Dai varsi Galileera oidacami dai varsi lamaracera socoli Galilea oidacami mai istumaasi ivuadatadai agai.

¹⁵Dai ami Galileera ΔSuusi aipaco aimaraña judidú quiquiupaigadara dai gamamaatatuldiña Diuusi ñooquida dai vascatai gola caga ñooqui aagaiña aagaitai ΔSuusi.

¹⁶Amaasi ΔSuusi aayi Nasareetana siaaco gra agai. Dai aidasi aayi ibastaragai tasara ii agai judidú quiiupaigadamu lagi poduucacai gaviidacatadai agai cascada. Dai caquiva dai aaga agai oojai. ¹⁷Taida

anuucadacami aliiivru maa aliiivru ismaacada ooja Isaiacaru Diuusi ñooquituldiadamigada. Vai agai nanaidi dai ta siaaco aduucacai oojisi:

¹⁸Diuusi Ibaada giñlamadu daja.

Diuusi covai giñvuusaitu ansai ana imana dai aagidana cacagaducada ñooqui ismaacada tagito siora soicadagi vaid ivuuada agai istumaasi Diuusi ipalidi.

Dai ansai aagidana ana agai ismaacada maamaisaca ΔDiaavora sai casi istutuidi isvuvuquiagi.

Dai ansai nanaavatudana ismaacada maiñanleeyi.

Dai ansai soñana masmaacada soi duucacai naidi.

¹⁹Dai ansai aagidana ana loodami sai caaayi istuigaco Diuusi cacagacera najada agai vascatai.

Ascatai loojai.

²⁰Amaasi ΔSuusi cuu aliiivru dai gatagi dai daiva. Dai vascatai ismaacada ami daraajatadai apiananaiidi ΔSuusi. ²¹Tai agai ñoo daida itai:

—Siviat caaayi aapima gansaagida ismaacada ooja Isaiacaru —astatadai ΔSuusi.

²²Vai vascatai caga ñooacai aagaitai ΔSuusi dai maita isducatai gantatagituagi cacatai ismosa caga ñooacai ΔSuusi. Dai aipaco ganaagidi daida icaiti:

—Caa maata aatama idi cali sida rOsee marada daida rtami oidacami —ascatai loodami.

²³Taida ΔSuusi itatadai:

—Salicada povai iñtataadamu aapima: “Pasalicada istutuidi isiduñiagi gomaasi di, iduñiñi”. Dai povai iñtataadamu aapima ara: “Tami siaaco argaracami aapi igiduñi ara istumaasi caa aatama saida idui aapi Capernaumara”, iñtataadamu aapima —astatadai ΔSuusi.

⁴⁰ Dai aidá ácará urunoco duupidatai tasai mátai mui vuaapi áSuusi coococoidadá mui naana maasi coocodagai viaacami. Vaidá áSuusi mostaatamai ácoococoidadá tuutucugadá ganoonovicadá vai duduadái. ⁴¹ Dai muidutai ácoococoidadáiñdára vuvaja Diaavora tátaañicarudá. Dai gágará ñoocai áDiaavora tátaañicarudá daidá itatadá áSuusi:

—Aapiara ámaradá Diuusi —astatadá.

Taidá áSuusi bagaimi dai camaidagito isvaamioma ñoocada ágai. áDiaavora tátaañicarudá maatacatadá iságai áraCristo damos áSuusi maitipaliditadá isaaga ágai cascadá maidagito isvaamioma ñooquiagi.

⁴² Dai camaasidatai ii áSuusi ami Capernauumaiñdára bai málcasi oidigana siaaco maioidaga oodami. Taidá áoodami gaagamu daidá aayi siaaco daacatadá ágai. Maitipaliditadá áoodami isimia ágai. ⁴³ Damos áSuusi itatadá:

—Alia tagito aana isimiagi sibáaco gágar quiiquiamu áara dai aagidagi áoodami sai Diuusi soicái áoodami sai cálgacára oidacana, cascadá giñotoi Diuusi idi oidigára —astatadá áSuusi.

⁴⁴ Daidá áSuusi gaaagidimi Diuusi ñooquidá quiquiupaigadára ájudidú Galileeará.

5 Amo imidagai áSuusi gáá suudagi ugidiana daacatadá siaaco Gensareta tálagidu ágáá suudagi. Tai mui dada oodami dai camogávisa áoodami dai sáalicadá abaana gugucái asta baitoma maioñitudai cáaca áliditadá ágai Diuusi ñooquidá cascadá. ² Taidá áSu-

usi táá gooca vaarcu ágáá suudagi ugidiana suudagi daama simosguuca. Ávatopa vuviadami cavuvajatadá abiadára dai vaponaitadá ganvatopa vuicaru. ³ Taidá áSuusi ii dai táai vaarcugadára Simuñi dai potatadá áSuusi áSimuñi sai málcasioma imitudana ásuudagi ugidiáñdára. Taidá áSuusi ami vaarcuára daiva dai abiaadára maataatuldí áoodami Diuusi ñooquidá. ⁴ Dai aidási canaato ñoo áSuusi potatadá ágai áSimuñi:

—Imitudáñi govaarcu siaaco vaamioma tuucavaga dai suudará avár suuliga ganvatopa vuvaidacaru dai vuvaida vatopa —astatadá áSuusi.

⁵ Taidá Simuñi aa noragi daidá itatadá:

—Mamaatáuldiadami ámo tucagi gáraaga aatáma dai maivui tomali ámoco, isaapi pocaiti di vááscará atásuudará suuligagi govatopa vuvaidacaruí —astatadá áSimuñi.

⁶ Dai mospodui ágai dai sáalicadá mui vuvaitu vatopa asta saasuquimi ávatopa vuvaidacaruí. ⁷ Tai mooguidá ágai gánaaduñi ismaacadá ágámai vaarcuára daraajatadá sai dadana dai soñana. Tai ágai dada dai cáaga suusudagi vágoocái vaarcu dai asta baitoma dupiquimi ávaarcu váátacatai. ⁸ Tálagacái imaasi áSimuñi Piiduru gátootonacadá ácuivá áSuusi vuidára daidá itatadá:

—Mamaatáuldiadami, iñdagitoñi, aanaáamo cáali soimaasi ivuaadami —astatadá áSimuñi.

⁹ áSimuñi alia duaadimucatadá cascadá. Dai váási ágaa áara ismaacadá ámadu daraajatadá vááscatai duduadimucatadá mosáá mui tálagacái vatopa. ¹⁰ Jacovo dai Vuaana Sevedeo maamaradá áraaduñíacatadá áSimuñi dai duduadimucatadá áara. Damos áSuusi potatadá áSimuñi:

—Maiti duaadicuda sivi uucami árvatopa vuudamicamu aapi dai sivi abi-

aadara gaagadamu aapi oodami vaidagiñoidatucuiña aana —astatadai ASuusi.

¹¹ Dai amaasi cavuvaidacai avarcu agra suudagi ugidiana anaasi viaa vaasi-acacatai dai of ASuusi.

¹² Amo imidagai ASuusi amo ali quiyara daacatadai tai ami aayi amo calli ismaacada viaacatadai amo cocodagai ismaacada duvaldi gatuucuga. Dai aidasi taa agai ASuusi gatoonacada caquiva dai davalarapi cuiqui dai daañimi daida itatadai:

—Mamaatatuldiadami pasipaliadagi istutuidi aapi isgiñduaidagi —astatadai acocoad.

¹³ Taida ASuusi taata ganoovicada daida itatadai:

—Iplidiana isgduaidagi. Duaadicami vii —astatadai.

Mospotai agai tai maigo ii acalli cocoad. ¹⁴ Taida ASuusi potatadai sai maiaagidiña tomali amaadutai imaasi dai potatadai:

—Mosai imi dai ma vuidara caquiva apaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sipoduucai maatacamu aoodami iscadueeyi aapi —astatadai ASuusi.

¹⁵ Dai aidasi duduaaidiña ASuusi amo cocoad vai vaamioma aipaco imimi goñiooqui vai vaamioma mui oodami ganampaidimi vaas tasai caaca aliditai Diuusi ñiooquida. Dai sai duduaaidana agai cococoidada ara. ¹⁶ Damos ASuusi acovai vusacaiña siaaco maitipu oodami dai ami daañiña Diuusi sai soñana.

¹⁷ Amo imidagai ASuusi gama-maataatulditadai Diuusi ñiooquida vai ami daraajatadai amoco fariseo ara dai amoco mamaatatuldiadami Diuusi sallicamigada ismaacada

vaasi amapacrañidara Galilea dada dai vaasi Judeeaiñdara dai Jerusaleenaiñdara. Taida ASuusi Diuusi guvucadacada duduaadi acococoidada. ¹⁸ Tai ami dada amoco cacalli dai balcaticatadai uuiara amo calli ismaacada maitistutuiditadai isoñiagi vai agai vaasa aliditadai tuucavi siaaco daacatadai ASuusi. ¹⁹ Damos maitatlagaitadai sia salli vaasagi agai acocoad gavistudicatadai oodami cascada. Dai vaagui daama taltasai dai abiaadara cupiooco dai amui salli tavañi acocoad sueeyiara vaasi aoodami saagida salli dai aitu siaaco daacatadai ASuusi. ²⁰ Dai aidasi taa ASuusi silasi vaavoitudaitadai agai, potatadai agai acocoad:

—Giñaduñi gasoimaascamiga caoigaldi —astatadai.

²¹ Amaasi amamaatatuldiadami Diuusi sallicamigada amadu fariseo agi gantatagitoimi dai povanlidi: “Sioora idi calli dai pomaasi ñioocai. Vui ñioocai Diuusi tomali amaadutai maitistutuidi isgaoigaldiadagi gasoimaascamiga mosalagi Diuusi”, asanlidi agai.

²² Damos ASuusi maatacatadai ispomaasi gantatagitoitadai agai dai potatadai:

—¿Tuimasi poduucai gantatagitoi aapima? ²³ ¿Tumaasi sioma maisijaiga isaagagi: “Gasoimaascamiga caoigaldi”, silara potadagi: “Caquivañi dai aimarda”? ²⁴ Gantlagidamu aana aapima iñsaana viaa amo sallicami dai viaa guvucadagai tami oidigi daama isgaoigaldiadagi gasoimaascamiga —astatadai ASuusi aoodami.

Dai amaasi potatadai agai acalli cocoad:

—Aapi anglaagidi vañigiñi dai bai gasuaa dai imada gquiyamu —astatadai.

²⁵ Mospotai ΔSuusi tai otoma vañi acocoadla vΛascatai vuitapi dai bai gasuaa istuucara caatacatadai dai nora gaquiyamu dai cΛaga ñooquimi Diuusi vui. ²⁶ Dai vΛascatai aoodami maitaa isducatai gantatagituagi dai cΛaga ñooquimi Diuusi vui. Dai duduaadimucatai pocaiti:

—Sivi gia taa aatama istumaasi gagar-ducami —ascaiti.

²⁷ Dai amaasi vuusai ΔSuusi abiaadara dai taa amo cΛali tumiñsi vuudami. Agai Leví tΛagidu dai daacatadai quiyara siaaco gavuudana tumiñsi dai potatadai ΔSuusi:

—Giñoidañi —astatadai.

²⁸ Amaasi ΔLeví caquiva dai anaasi viaa vΛasiaacatai dai of ΔSuusi.

²⁹ Dai gooquifra ΔLeví idui amo gaa vagimi gaquiyara ΔSuusi vΛatara dai ami daraajatadai mui tumiñsi vuudami dai aa oodami meesa vuidara agaa lamadu. ³⁰ Vaidla afariseo lamadu amamaatatuldiadami Diuusi saalicamigada aatagidi ΔSuusi mamaatardamigada dai potatadai:

—¿Tuimasida gacueeyi dai gaylayi aapima gotumiñsi vuudami dai gosomaasi ivuaadami lamadu? Aapima maicΛaga ivueeyi —astatadai agai ΔSuusi mamaatardamigada.

³¹ Taidla ΔSuusi aa noragi daidla itatadai:

—Ismaacada maitarcoococoidada maitagito duduaaidiadamí mosΛagi cococoidada. ³² Poduucai aana lara maicacΛagaducada vΛatara divia mosΛagi soimaasi ivuaadami vΛatara antdivia aana vai amaa duucal gantatagitona —astatadai ΔSuusi.

—Tuisidla mosaa maitacueeyi dai mosaa si gamamadaiña amamaatardamigada ΔVuaana daidla amamaatardamigada afariseo. Dai aapi gamamaatardamiga vΛascara gacueeyi dai gaylayi —astatadai agai.

³⁴ Taidla ΔSuusi aa noragi daidla itatadai:

—¿Istutuidisi ismaitaugiagi lvapaidarsicada amo cunataragiara silascada quiaa daraajagi acuucuntadami? ³⁵ Damos todian duucal gamuaatudamu acali amaasi maitaugimu lvapaidarsicada —astatadai ΔSuusi aoodami.

³⁶ Dai apiamamaatatuldi dai potatadai:

—Tomali amaadutai maisaranan tada amo ipuurui utuudui dai acada daasdagi amo ipuurui caliñdada. Ispoduuñiagi agai siaa tuidimu lipuurui utuuducada dai vΛascara licuusi utuuducada maicΛaga viimu lipuurui caliñdada.

³⁷ Tomali amaadutai maitueeyi valienti utuudui ojoogi cacaliocoidadara ispoduuñiagi avalienti utuudui cocopoñtudamu lojoogi dai siaa tuidimu vΛasi silasi avalienti caasi lojoogi. ³⁸ Cascada gaaagai isoojogi uutuducamiara tuaadagi valienti utuudui dai poduucal maisiaa tuidaral avalienti tomali lojoogi. ³⁹ VΛascatai ismaacada ylayi valienti caliñdada gooquifra maiaagaiña valienti utuudui pocaitiña sai sioma vΛañiga caliñdada —astatadai ΔSuusi aoodami.

Gomaasi aagidi ΔSuusi aoodami cΛaga maatacatai isloodami apiavaamioma cΛaga vaavoidudai laquida ganvaavoidaraga dai maisiu utuuducada mamaatatuldaragada ΔSuusi.

³³ Amaasi agai tacacal ΔSuusi daidla itatadai:

6 Amo imidagai ibastaragai tasara lasicami saagida imaitadai

ASuusi vaidla amamaatardamigada vaiñcumaimi taligi muurada dai gannoonovicada calivaimi dai cuumimi.

²Tai amaadutai afariseo itatadai:

—¿Tuimásida ivueeyi aapima aa duiñdagai ismaacada maitipu oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara? —astatadai.

³Taida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—¿Maitamasquiaa nidi aapima oojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaru amo imidagai aidasi agai ammadu aaduñda biuugicoi? ⁴Vaa agai aqui-iyara siaaco siaa duutudaiña ajudidí Diuusi dai vui apraana daasdarada Diuusi dai uu agai dai oi glaaduñi ismaacada ammadu daraajatadai. Daida apraana moslagi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi lagi poduucai vituli Moseesacaru cascada, tai vaascara vui adavicaru dai uu.

⁵Dai potatadai lara:

—Aana viaa amo sállicami cascada viaa aana sállicami isaagagi istumaasi apaduñiagi ibastaragai tasara —astatadai ASuusi.

⁶Lara amo ibastaragai tasara judidí quiupaigadara vaa ASuusi dai glaagacai mamaatatuldi loodami Diuusi ñooquida. Tai ami vaa amo calli ismaacada gaquisapicatadai novida sállisia padara. ⁷Vaida amamaatatuldiadami Diuusi sállicamigada ammadu afariseo soobidacatadai ASuusi sabai duaidana ibastaragai tasara dai poduucai viaacagi istucada gariara vaaajagi agai ASuusi. ⁸Damos ASuusi maatacatadai ismaasi gantatagitoitadai agai daida itatadai acalli ismaacada gaquisapicatadai novida:

—Caquivañi dai mala aran lasi caquiva —astatadai.

Taida acalli caquiva dai ami caquiva siaaco aagidi ASuusi. ⁹Amaasi ASuusi potatadai agaa:

—Giñaagidavurai amo istumaasi: ¿Tumaasi oidaga oigaragai isivuaadagi ibastaragai tasara istumaasi caagaducami maicagaducami sio, caagacara vuvaidagi oodami coodagi sio? —astatadai ASuusi.

¹⁰Amaasi ASuusi nanlidi vaascatai ismaacada ami daraajatadai dai potatadai agai acalli:

—Giñuulindañi ganovi —astatadai.

Taida acalli uulini ganovi dai cacalga duaadicami vii. ¹¹Taida agaa sállicada baacoi dai aipaco gantacacaimi astumaasi istutuidi isiduuñiagi ASuusi vui.

¹²Amaasi ii ASuusi amo giidiamu dai dañaia agai Diuusi sai soñana dai amo tucagi anaasi siaa daanlitai Diuusi. ¹³Dai aidasi camaasi agai vaí gamamaatardamiga dai acovai vuvaitu baivustaama dan gooca agai saagidaiñdara saida arojootosadacana. ¹⁴Dai potatagidu agai: Amoco arSimuñi taida ASuusi Piiduru taltai lara, dai Aandarasí lara Simuñi suculida, dai Jacovo, dai Vuaana, dai Piili, dai Bartolomé, ¹⁵dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo Alfeo marada, dai Simuñi agai lamoco zelolote saagidaiñdara, ¹⁶daida Uudasi Jacovo suculida, daida Uudasi Iscaliote ismaacada gooquiarioma gatlagi ASuusi.

¹⁷Daida ASuusi tavai giidiañdara vaascatai agai ammadu. Dai amapacara siaaco tpaalica caquiva ASuusi mui gamamaatardamiga ammadu dai oidacatadai lara mui oodami vasi Judeea davalraiñdara dai Jerusalemñdara dai coostaiñdara siaaco Tiuro tagidu dai

Sidóni ʌʌʌ. Vʌʌsi idi ami dada caaca ʌlidity Diuusi ñiooquida dai duduadia ʌlidity ʌʌʌ cascada dada ʌgai. ¹⁸Dai ismaacada soimaa taatacana viaacatai Diaavora tʌtʌaʌñicaruda vʌʌsi duduadi ʌSuusi. ¹⁹Vʌʌsi ʌoodami taata ʌlidity ʌSuusi. ʌgai duduaidiña ʌcoocoidada ʌgʌvucadacada cascada.

²⁰Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌava gama-maataardamiga daida itʌtʌdai:

—Diuusi caagacara ganɲaidi aapima giɲmamaataardamiga. Aapima caaga maata istagito siora gansoiɲagi maida ivuaada aapima istumaasi Diuusi ipalidi.

²¹Diuusi caagacara ganɲaidi aapima ismaacada biuugicoñi sivi gooquiara tatasconaca ʌgai aapima cascada.

Diuusi caagacara ganɲaidi aapima ismaacada suana sivi, gooquiara asada ʌgai aapima cascada.

²²Diuusi caagacara ganɲaidi aapima ismaacada gancaadai oodami dai siʌascada maitanñiooquiadagi, daida ganñiooquiadagi, dai tomali maicaaca ʌliadagi gantʌʌtaraga vʌʌsi goovai povʌduuñimu giñoidatucuitai aapima.

²³Vʌʌscara saʌlicadavʌr baiganaliada amaasi. Poduucai idui ʌʌqui aaduɲd-cardu gooodami maicʌʌ tuutiacadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadacada. Mʌʌ tavaagiara ganmaaquimu Diuusi mui naana maasi cacʌagaducami.

²⁴Damos siʌʌ soimaa taatamu ʌricu gooquiara, sivi gia viaa ʌgai istucada baiganaliadagi.

²⁵Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacada tatasconʌ sivi, gooquiara biuugicoñicamu ʌgai. Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacada sivi asai, gooquiara suanaadamu ʌgai soialiaragaicada.

²⁶Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai siʌascada vʌʌscatai caaga ñioocadagi

ʌgai vui, poduucai idui ʌʌqui aaduɲd-cardu ʌgaicada ismaacada poduucai yaatagai saida ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigada.

²⁷Damos aapima masmaacada giɲcaʌ aapima angʌnaagidi: Oigʌadavurai gansasaayu, dai caagavʌr ivuiidiada ismaacada gancaadai. ²⁸Caagavʌr ñioocada ʌgai vui ismaacada maicʌʌga ñioocai aapima ganvui. Ismaadutai ganñiooquiadagi daanadavurai Diuusi ʌgai vʌʌtara. ²⁹Ismaadutai gangʌʌgaviagi ʌmapiadara ganvui vʌra ʌjadara vui daasa ʌʌʌ. Dai ismaadutai baiyagi gasuaa dagitoñi vai baʌcaña gʌvʌsaraga ʌʌʌ. ³⁰Dai siora gataanadagi ʌmo istumaasi pai oidiada. Ismaadutai baiyagi istumaasi ʌrgatuidaga maititaanada. ³¹Ivuiidiadavurai aa mastumaasi aapima ipaliadagi isganvuiidiada ʌgai ʌʌʌ.

³²Masaapima oigʌadagi mosacaasi ismaacada ganoigadai aapima, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai poduucai? Asta ʌgai ismaacada maicʌʌga tuutuiga ʌʌʌ poduucai ivueeyi. ³³Masiʌʌʌ caaga ivuiidiadagi mosaca ʌgai ismaacada caaga ganvuiididi aapima, ¿tuma caaga ivueeyi aapima poduucai? Maicʌʌga tuutiacadai ʌʌʌ poduucai ivueeyi. ³⁴Dai mastaanipiadagi mosaca ʌgai ismaacada ganaa noragidadan tadacagi, ¿tumaasi caaga ivueeyi aapima poduucai? Maicʌʌga tuutiacadai ʌʌʌ poduucai ivueeyi. ³⁵Damos aapima gaaagai isoigʌadagi gansasaayu dai caaga ivuiidiadagi dai taañiupiadagi dai maitagitocagi masaa gannoragidagi. Poduucai Diuusi naana maasi ganmaaquimu dai poduucai aapima maamarada Diuusi

tlaanadamigada cajoomacatadai isami aimaraitadai ΔSuusi dai ootoi chiallqui talaanadamigada judidfu sai mla daanana ΔSuusi sai diviana dai duaaidana apiooñigada. ⁴Tai lgaí miaadara guuquiva siaaco daacatadai ΔSuusi dai sállicada goguaama oidatucui dai potatadai:

—Idi sandaaru tlaanadamigada gia gaaagai passoiñagi. ⁵Lgai gia siaa gar-duutudai aatama judidfu dai lgaí vaa lgaí dai gatajai duiñdagai garquiuupaiga —astatadai.

⁶Taida ΔSuusi ii lgaí lamadu dalmos aidasi cayoga aayi lgaí quii taida tlaanadamigada sandaaru ootoi aa gaaaduñi sai potadana ΔSuusi:

—Mamaatatuldiadami maitisoi gavuuaada aana tomali maiviaa sállicami pasvaquiagi giñquiyara, ⁷cascada maitipiñali aana isllagi malla gagaagamuagi. Mosai potai sai duaadana sida giñpiooñiga caduaadimu, asduucaí ootosi sandaaru tlaanadamigada ñiooqui. ⁸Aanaan lara viaa giñtalaanadamiga dai poduucái lara viaa aana giñsandaaruga ismaacada tlaanai aana siuu duucu potada aana amoco sai imlana vai aimarai dai siuu duucu potada aana sai diviana vai didivai, dai siuu duucu tlaañia aana giñpiooñiga saida iduuna amo istumaasi vaid ivueyi.

⁹Aidasi cal ΔSuusi imaasi maitla istumaasi gatagituagi calali vui dai vui nanaava loodami ismaacada oiditadai dai potatadai:

—Sállicada tomali judidfu saagida mainlidi aana tomali amoco ispocaasi vaavoitudai silasi vaavoitudai idi calali —astatadai.

¹⁰Dai aidasida lojootosicami quiyara dada vaid apiooñi coocoda caduaadicatadai.

¹¹Dai cadaivunucai imaasi vaid ΔSuusi Naína amaco imaitadai vaid amamaatardamigada oiditadai dai mui aa oodami lara. ¹²Dai aidasi cayoga aayi lgaí ami Naínara tla masbaacaticatadai amo muuquiada dai yaasa agai dai lgaí amaaducacatadai marada looqui viuudu vai mui oodami ami dlvlaarigara oidacami oiditadai. ¹³Dai aidasi tla ΔSuusi soigalli looquicada dai potatadai:

—Maiti suaacada —astatadai.

¹⁴Dai miaadara calquiiva dai taata acajooni tai guuquiva lgaí ismaacada baacaticatadai taida ΔSuusi potatadai agalli muuquiada:

—Galli aana angaaagidi vañigiñi —astatadai.

¹⁵Tai lgaí ismaacada armuuquiadacatadai salli daiva dai gaaagacai ñioocai taida ΔSuusi tllagi adada. ¹⁶Dai tllagacai loodami imaasi vllscatai duduadimu dai siaa duutudaimi Diuusi dai pocaitimi:

—Garsaagida tigamaasitu amo Diuusi ñiooquituldiadamigada —ascaiti.

Daida icaiti lara:

—Diviatiqui Diuusi dai soña agai gamaamara —ascaiti loodami.

¹⁷Dai vllasi Judeera dai vllasi uugidiana gamaí istumaasi idui ΔSuusi.

¹⁸Taida ΔVuaana maí vllasi gomaasi, amamaatardamigada aagidi cascada. Taida ΔVuaana vaí gooca gamamaatardamiga. ¹⁹Dai ootoi siaaco daacatadai ΔSuusi sai tacacana sabai lgaí sállicada araCristo ismaacada viaacatadai isdiviagi sabai gaaagai islanaracagi amai. ²⁰Taida amamaatardamigada ΔVuaana miaadara guuquiva ΔSuusi daida itatadai:

—ΛVuaana, λgai ismaacada vapaconai loodami, garotoi tasi gatacacana pasabai aapi araCristo ismaacada viaa isdiviagi silara sabai gaaagai tasanaracagi amai —ascaiti λVuaana mamaatardamigada.

²¹ Dai aidasi mosaayi λgai ami λSuusi duduadi mui oodami cococoidada dai ismaacada viaacata dai Diaavora tataañicaruda duduadi ara dai mui ismaacada mainaleeyitadai λgai nanaavatu. ²² Dai poduucai λSuusi aa noragi dai potadai:

—Maaavar aagida λVuaana vasi mastumaa nidi dai caa. Dai aagidavurai isducatai ismaacada mainaleeyitadai casi istutuidi isnaadagi dai ismaacada maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacada viaacata dai gococodagai ismaacada duvaldi gatuucuga duduadi, dai ismaacada maitatacaidacata dai catatacaidaga, dai coidada duduacarai, dai soituutuigami vasi gamamaatutuli ismaacada λgai daida arcaagacara vuvaidaragai. ²³ Baigaliadamu soora apiagiñvaavoitudadagi —ascaiti λSuusi.

²⁴ Dai aidasi caji λgai ismaacada ootoi λVuaana taida λSuusi gaaagacai aagidi loodami dai aagai λVuaana dai potadai loodami:

—¿Matumaasi nidamu aapima oidigamu? ¿Masbai nidamu aapima vasoi ismaacada mosaipaco oiñidi vavali? ²⁵ ¿Matumaa nidamu aapima, amo cali ismaacada caga dadaapacami yuucustai? Aapima caga maata sai ismaacada caga dadaapacami yuucustai cacagaducami quiquiara oidaga gagar rai baabaquidara. ²⁶ ¿Matumaasi nidamu, amo Diuusi ñooquituldiadamigada? Ajaa sallicada anganaagidi, daida arasta vaamioma isamo Diuusi ñooquituldiadamigada. ²⁷ Vuaana aragai ismaacada aagai

Diuusi ñooquidara dai pocaiti: “Ootosamu aana amo ootocami aapi gbaitaqui vai λgai aagidana giñooqui loodami dai poduucai λgai cabai ganducamu dai vaavoitadamu ismaacada aagida aapi”, ascaiti Diuusi. ²⁸ Ganaagidiana aana sai Vuaana vaamioma taana istomaliamaadutai Diuusi ñooquituldiadamigada dai vascatai ismaacada gataanaada agai siaaco taana Diuusi vaamioma gataanaada agai isVuaana —astadai λSuusi.

²⁹ Dai aidasi caa imaasi vasi loodami lamadu tumiñi vuudami ismaacada ganvapacoinitadai λVuaana vacuanaragadacada maata ta sai istumaasi aagai Diuusi arvaavoi. ³⁰ Damos afariseo lamadu amamaatutuldiadami Diuusi sallicamigada ismaacada maitanvapacoi Vuaana vacuanaragadacada mosamaapiadara viaa istumaasi Diuusi ipaliditadai isiduniagi λgai vatar. ³¹ Vaid λSuusi pocaiti:

—¿Tumaasi an ducami loodami sividada? ³² An ducami aali ismaacada plaasara gatavaiña dai iñooquidiña ganaaduñi daida itadaiña: “Iva aatama muusicocada matai maitatuutudai. Susuañi aatama matai aapima maisuañi”, astadaiña.

³³ Diviacai Vuaana λgai ismaacada vaponai loodami dai maitacueyi tascali tomali maitayayyi istumaasi guvuucami, mai aapima pocaiti sai viaa amo Diaavora taañicaruda. ³⁴ Dai diviacai aana ismaacada viaa amo sallicami dai gacueyi dai gayayyi mai pocaiti ansaida artuu naacadami daida ariitaracami, dai ansaida araduñi tumiñi vuudami dai maicaga ivaadami. ³⁵ Vascatai ismaacada agidi Diuusi caa maata isalia cagadu Diuusi maatadagada —astadai λSuusi.

³⁶ Amaadutai afariseo vai ΔSuusi sai quidiar gaugaana taid ΔSuusi ii quidiamu dai meesa vuidar daiva. ³⁷ Tai amo ooqui agai vaa davarriar oida-cami ismaacada gogoosi gaducamicana mai siΔsuusi ii fariseo quidiamu dai lamadu gaugia agai. Agai ami divia dai balcati amo tucayu suudacami asaiti sigian uuvadami. Atucayu alavastrocada duñisi. Agai arodai namlaacami. ³⁸ Dai suaaquimi daid ΔSuusi lacasoda abaana daiva dai vacuañdimi lacasoda gaoogacada dai gooquiar gacupacada gaqui dai usupi dai gooquiar tai asaiti sigian uvaicada. ³⁹ Aidasida afariseo ismaacada vai ΔSuusi tal imaasi povalli: “Isidi calli saallicada aramo Diuusi ñooquituldiadamigadacamudai maatamudai goovai ismaa ooqui goovai dai taatamai. Goovai gogoosi gaducami”, asalidi afariseo. ⁴⁰ Taid ΔSuusi potatadai afariseo:

—Simuñi gaaagida inñalidi aana amo istumaasi —astatadai.

Taid afariseo aa noragi daid itatadai:

—Giñaagidañi —astatadai.

⁴¹ Taid ΔSuusi itatadai:

—Amo calli tañiuuvi tumiñsi goocatai cacalli. Amaadutai tañiuuvi agai taan sientto daid agamai taajucan sientto. ⁴² Dai tomali amaadutai vagoocatai maitistutuiditadai isaa noragidagi taid ismaacada gatañiuuvi mosoi ismaacada vuaatulditadai agai. Sivi giñaagidañi zismaacada vagoocatai vaamioma oigadai? —astatadai ΔSuusi.

⁴³ Taid ΔSimuñi aa noragi daid itatadai:

—Polidi aana sai ismaacada vaamioma mui oi —astatadai afariseo.

Taid ΔSuusi potatadai:

—Vaavuava ismaacada aagai aapi —astatadai.

⁴⁴ Amaasi ΔSuusi vui nanlaava looqui dai potatadai ΔSimuñi:

—¿Naidipasi idi ooqui? Vaa aana gacquiyar patai maitiñmaa suudagi istuucada vacuana aana giñlacaso poduucai isduucai garviida aatama tai idi ooqui vapacoi giñlacaso gaoogacada dai gacupacada gaqui. ⁴⁵ Dai aapi maitiñsupi poduucai isduucai garviida aatama, vai goovai aidasi abiaadara vaa aana maidagitocai uusupigai giñlacaso. ⁴⁶ Dai aapi maitiñtai asaiti giñmoana poduucai isduucai garviida aatama tai goovai giñtai asaiti sigian uuvadami giñlacasoana. ⁴⁷ Cascada angaaagidi sai idi ooqui tatagidi vascatai isaliasi iñoigadai aliasi arsoimaasi iducami goovai cascada dai vansi soimaascamigada caoigaldi. Damos amai oodami ismaacada armaisi soimaasi iducami gatatagidi ismaisi iñoigadai maitargapi soimaascamigada cascada dai cavansi oigaldi —astatadai ΔSuusi afariseo.

⁴⁸ Amaasi potatadai ΔSuusi looqui:

—Gasoimaascamiga caoigaldi —astatadai.

⁴⁹ Vaid avapaidarsicada ismaacada ami daraajatadai lagi aipaco gnaagidimi daid icaiti:

—¿Sioora idi calli dai asta gasoimaascamiga oigaldi? —ascaiti.

⁵⁰ Taid ΔSuusi potatadai looqui:

—Vaavoitu aapi cascada cacagacara vuusai, imladani dai maivuama aliaturgada —astatadai.

8 Dai cadaivunucai imaasi ii ΔSuusi mui lamapacara ami davarriar dai gamamaatatuldimi Diuusi ñooquidai dai isDiuusi soicai oodami sai cacagacara oidacana. Dai val baivustaama dan gooca mamaatardamigada oidatucitadai ΔSuusi. ² Dai oidatucitadai lara chilalqui ooqui ismaacada dudu-

aadi ΔSuusi. Δmoco viaacatadai Diaavora tātāañicarudΔ dai aa Δma maasi coocodagai. Dai ami Δmadu imlītadai María ismaacΔΔΔ ΔrMadaliña Δgai ooquiaiñΔΔΔ vuvaaja cuvaracami Diaavora tātāañicarudΔ, ³dai Vuñiita ΔΔΔ oñigadΔ Chusa. Chusa ΔΔΔ tΔΔΔdamigadΔ EfoodΔsi pipioñigadΔ, dai Susaana, dai mui aa ooqui ismaacΔΔΔ soicΔitadai istucΔΔΔ viaacatadai ΔSuusi.

⁴Muidutai oodami vuvaaja gandΔΔΔΔΔΔragaiñΔΔΔ dai naida Δgai ΔSuusi dai aidΔsi ganΔmpagi mui oodami taidΔ ΔSuusi ñiooqui daidΔ itΔtΔdai:

⁵—Δmo Δsaadami gaΔsimu dai gaΔsaimi Δgai tai χiΔΔqui ΔstucadΔ voiyΔΔΔ suuli mΔtai cΔjiata tai dada ujuurugi dai uu. ⁶Tai aa ΔstucΔi ojoodai saagida suuli dai aidΔsi vuvaaja Δgai gaquiisa viΔΔgacatadai vaagidagai cascΔΔΔ. ⁷Tai aa ΔstucΔi uuparai saagida suuli dai vuvaaja taidΔ Δuuparai ismaacΔΔΔ Δmadu vuvaaja gaquiistu. ⁸Tai aa ΔstucΔi cΔΔgaducami ΔΔΔΔΔΔΔΔΔ suuli dai gΔΔ dai cΔΔga iibaji asta Δmo siento litro vuvaaja alΔmo litroiñΔΔΔΔ.

Dai aidΔsi capotai ΔSuusi gΔgΔΔ ñioo dai potΔtΔdai:

—MΔsaapimΔ tΔtΔcΔidacagi varai caΔca —astΔtΔdai.

⁹TaidΔ ΔmamaatΔrdamigadΔ tacacai daidΔ itΔtΔdai:

—TΔiya Δlidi aapi idi cuentocΔΔΔ —astΔtΔdai.

¹⁰TaidΔ ΔSuusi potΔtΔdai:

—AapimΔ Diuusi ganmaatΔtuldamu istumaasi maimaata aapimΔ isducatai Diuusi soicΔi oodami sai cΔΔga gan-tΔtagitocana, Δmos gogaa poduucΔi ñiooquidi aana vai ñijada goovai dai

ducami ismaiñΔijadagi dai caΔca dai ducami ismaicΔcΔgi.

¹¹Ganaagidamu aana istΔiya Δlidi gocuento:

—GoΔstucΔi Δpan ducami Diuusi ñiooquidΔ. ¹²GoΔstucΔi ismaacΔΔΔ voiyΔΔΔ suuli Δgai Δpan ducami Δoodami ismaacΔΔΔ caΔcana Diuusi ñiooquidΔ vai didivai ΔDiaavora dai maigovai dadasai iβΔΔΔaiñΔΔΔ sai maivaavoitudaiña dai maicΔΔgacΔΔΔ vuvaacana. ¹³DaidΔ ΔstucΔi ismaacΔΔΔ ojoodai saagida suuli Δgai Δpan ducami Δoodami ismaacΔΔΔ caΔcana Diuusi ñiooquidΔ dai cΔΔga baigΔΔliaracΔΔΔ ΔΔgidiña Δmos maisi guupuacana Δgai vaavoidaragadΔ. Vaavoitudaiña Δgai χiΔΔqui tasai dai siΔΔscadΔ parunadagi aa vai cadadagitoiña ganvaavoidaraga.

¹⁴DaidΔ ΔstucΔi ismaacΔΔΔ uuparai saagida suuli Δgai Δpan ducami Δoodami ismaacΔΔΔ caΔcana Diuusi ñiooquidΔ dai maiΔΔgidiña momaasi gΔtΔgitocana dai gaquiistudai ganvaavoidaraga mosΔΔ tΔgitocatai tumiñsiΔΔΔ dai ganvagimadagΔΔ dai mui aa naana maasiΔΔΔ dai poduucΔi maitivueeyi Δgai istumaasi Diuusi ipΔlidi dai Δpan ducami ΔstucΔi ismaacΔΔΔ maiiβiatai. ¹⁵DaidΔ ΔstucΔi ismaacΔΔΔ cΔΔgaducami ΔΔΔΔΔΔΔΔΔ suuli Δgai ΔΔΔoodami ismaacΔΔΔ baigΔΔliaracΔΔΔ caΔca Δlidiña Diuusi ñiooquidΔ dai vΔΔsi ΔΔgidiña istumaasi mamaatarΔi Diuusi ñiooquidΔΔΔ dai Δgai ismaacΔΔΔ apiavaavoitudai dai mamaatatuldi aa Δgai ismaacΔΔΔ vΔtΔmΔ mamaatarΔi Δgai Δgai daidΔ Δriibiada ganducami.

¹⁶Tomali Δmo oodami maicucuudagΔi Δmo cuudacarui dai gooquiΔΔΔ iñΔpai tomali maivoicarui uta dadasai, baiy-

oma tɔcavi dadasai vai cuudagidaca ʔgai vɔɔscatai soora vapacɔdagi. ¹⁷ Poduucai istumaasi aana gamamaatɔtuldi vɔɔsi gamaasiuldi, sivi maiquiaa caʔga maata caɔ loodami gooquiarioma gia vɔɔsi maata caɔcamu ʔgai.

¹⁸ Poduucai tudu caʔgavar caɔca. Siorea baʔʔai giññiooqui dai giñʔagidi ʔgai vaamioma maatauldamu aana, dai siorea maibaʔʔai giññiooqui dai maitiñʔagidi poopoidamu aana istumaasi maata gaʔlidi ʔgai —astɔtɔdai ʔSuusi.

¹⁹ Amaasi ʔSuusi dɔɔdɔ ʔmadu susuuculida ami dada siaaco daacatadai ʔgai dɔmos maitistutuiditadai ʔgai ismi-aadara ajiagi alia muiducatai oodami. ²⁰ Tai amaadutai aagidi ʔSuusi daida itɔtɔdai:

—Gɔdaada ʔmadu gasusuuculi qui-idigaiñdara guuca dai ganaida ʔlidi —astɔtɔdai.

²¹ Dɔmos ʔSuusi potɔtɔdai:

—Siorea caɔcagi Diuusi ñiooquida dai ʔgigitai caɔcagi ʔgiava ʔgai daida ʔrgiñdaada ducami ʔmadu giñsusuuculi ducami —astɔtɔdai.

²² Amo imidagai tɔsai ʔSuusi amo vaarcuara ʔmadu gamamaatɔrdamiga daida itɔtɔdai ʔgai:

—Tiimada vaasadara gogaɔ suudagi —astɔtɔdai ʔSuusi.

Tai bodara iji. ²³ Dai aidasi gaɔ suudagi ʔraana iimaitadai ʔgai taidɔ ʔSuusi coʔ. Tai todian duucai cavami ʔva vai taʔ tɔɔsadaɔ suudagi daida ʔvaarcu casuudaimi suudagi dai asta cayoga duupi. ²⁴ Tai ʔgai iji dai nanɔitu ʔSuusi daida itɔtɔdai:

—Mamaatɔtuldiadami, Mamaatɔl-diadami, casiatɔ yooga duudupi —astɔtɔdai.

Taidɔ ʔSuusi vañi dai ʔɔpitu ʔvɔɔli ʔmadu ʔsuudagi tai vɔɔsi gaɔɔpitu dai vɔɔsi dodoli vii. ²⁵ Amaasi ʔSuusi potɔtɔdai gamamaatɔrdamiga:

—¿Tɔdui ganvaavoidaraga? —astɔtɔdai.

Vai ʔgai duduaadimucataidai dai maitɔɔ istumaasi ganatɔɔituagi dai aipaco ganɔcacaɔ daida icaiti:

—¿Siorea idi caɔli dai tɔaanɔ ʔvɔɔli ʔmadu gosuudagi vai ʔgidi? —ascaiti.

²⁶ Daida aayi ali quiiyara. Gadarara tɔɔgidu ali quii. Vaasadara ʔgaɔ suudagi ʔrGadara ajaadara ʔrGalilea.

²⁷ Mostuvanacaɔ ʔSuusi dɔvɔɔrapi tai miaadara caquiava amo caɔli Gadarana oidaacami dai catavɔpi ʔɔduitadai isɔcaɔli viaacatadai Diaavora tɔtɔaañicaruda dai maitɔaadaiña yuucusi tomali maioidacatadai quiiyara mosacaasi siaaco gyaasapai coidada. ²⁸ Dai mostɔgacaɔ ʔgai ʔSuusi vuidara gatootonacada caquiava dai iñaquimi dai potɔtɔdai:

—¿Tuipasida giñʔamadu vapaacai aapi Suusi ʔgaɔ baitɔcaacami marada? Gɔdaanɔ aana pai maitiñoiñiada —astɔtɔdai.

²⁹ Pocaiti ʔgai tɔaanɔitai ʔSuusi ʔDiaavora tɔtɔaañicaruda sai vuvaacana ʔgiaiñdara. Muiyoco imidagai baɔbaʔʔaiña ʔDiaavora tɔtɔaañicaruda vaidɔ loodami vupuuraiña noonovidɔ dai ʔcasoda cadeenacada sai maiuupanana vai ʔgai ʔɔquitudaiña ʔcadeena. Daida ʔDiaavora tɔtɔaañicaruda mosmɔmlitudaiña ʔgai oidigamu.

³⁰ Taidɔ ʔSuusi tɔcacaɔ daida itɔtɔdai:

—¿Tɔɔgidu aapi? —astɔtɔdai.

Tai ʔgai aa noragi dai potɔtɔdai:

—Legión antɔɔgidu aana —ascaiti.

Poduucai aagai ʔgai alia muiducatai ʔDiaavora tɔtɔaañicaruda ismaacada

agiara vaapa cascada. ³¹ Daida ΔDiaavora tataañicaruda potatadai ΔSuusi sai maiotosana siaaco tuucavaga ami siaaco oidaga vlassi ΔDiaavora tataañicaruda. ³² Dai muiducata dai tataisoli ami giidiara daida cueeyitadai. Daida ΔDiaavora tataañicaruda potatadai ΔSuusi sai dagitona isvaapaquiagi atataisoliara. Taida ΔSuusi maa oigaragai. ³³ Taida ΔDiaavora tataañicaruda vuvaaja acalliañidara dai tataisoliara vaapa. Tai vlassi agai gaa vaapavuana saali suuli gaamu taana dai gaa suudara suuli dai baipei.

³⁴ Tai agai ismaacada nuucadacata dai atataisoli alia duduaadimu aidasi taa imaasi dai vopei dai malca gaaagidi quiquiana dai dajiana. ³⁵ Taida aoodami vascatai iji dai naida agai astumaasi apadi dai aidasi aayi agai siaaco daacata dai ΔSuusi taa agai acalli ismaacadañidara vuvaaja ΔDiaavora tataañicaruda vai acasoda abaana daacata dai agai ΔSuusi calga yuucusu dai cacalga dodoli daja tai agai alia duduaadimu. ³⁶ Daida atataisoli nuucadacami ismaacada naiditadai aagidi vlassi isducatai dueeyi acalli ismaacada viaacata dai ΔDiaavora tataañicaruda. ³⁷ Imaasicada vlassi aoodami ami Gadarara oidacami ganaaga dañimi ΔSuusi sai imana abiaadara alia duduaadicuitadai agai cascada. Taida ΔSuusi tsai vaarcuara dai ii abiaadara. ³⁸ Daida acalli ismaacadañidara vuvaaja ΔDiaavora tataañicaruda goguaama oi sai dagitona isoidagi damos ΔSuusi potatadai sai viana dai potatadai:

³⁹ —Noragiñi giquiyamu dai malca gaaagida vlassi istumaasi idui Diuusi aapicada —astatadai.

Taida acalli nora dai malca gaaagidi vlassi ami davalriara sia calga idui ΔSuusi agai vaatar.

⁴⁰ Aidasida ΔSuusi vaasadara divia apamu gaa suudagi tai vascatai baiganaliaracada miaadagi cananaracata dai agai cascada. ⁴¹ Tai ami divia amo calli Jairo taagiducami agai artaanadamicata dai quiupaigadara judidfu dai gatoonacada calquiva ΔSuusi vuidara dai dañimi sai imana quidiamu. ⁴² Ali amaaducata dai agai marada daida agoqui para baivustaama dan gooca uumigi viaacata dai cayoga muutadai. Dai imacai ΔSuusi oi mui oodami dai asta gaisatudaimi.

⁴³ Dai agai saagida imitadai amo oqui ismaacada cabavustaama dan gooca uumigi cococatadai galracada dai casiaa doodai vlassi istumaasi viaacata dai duduaadigamiara vai tomali amaadutai maitistutuiditadai isduaaidagi. ⁴⁴ Tai agai miaadara calquiva ΔSuusi dai gooquiamadara mostaata yuucusida taida arada galapitu.

⁴⁵ Vaida ΔSuusi gatacacaimi daida icaitimi:

—¿Toora giñtaata? —ascaiti ΔSuusi.

Vai vascatai pocaiti sai tomali amaadutai vaida Piiduru lamadu laaduñda potatadai:

—Mamaatatludiami, mosalquidu oodami dai galgalisatudai dai aipaco ganuitusai paida gatacacai soora gataata —astatadai.

⁴⁶ Damos ΔSuusi potai:

—Amaadutai atgiñtaata, maiyanta aana iñsduaadi amaadutai ginguvcadacada —ascaiti ΔSuusi.

⁴⁷ Dai mostagacai aooqui iscaamasico vuaa ΔSuusi divia dai gigivuquimi dai gatoonacada calquiva vuidara ΔSuusi dai vlassi oodami vuitapi aagidi istuisi taata dai

isducatai caduaadicami vii mostaatacai.

⁴⁸ Amaasi ΔSuusi potatadai:

—Giñaduñi vaavoitu aapi cascada cadueeyi. Imadañi dai maivuama aliatugada —astatadai.

⁴⁹ Dai quiaa ñioocaitadai ΔSuusi tai divia amaadutai Jairo quidiaindara dai potatadai agai ΔJairo:

—Casiatmuu gamara casi maisoi vuaada gomamaatatuldiadami —astatadai.

⁵⁰ Damos aidasi cal ΔSuusi potatadai:

—Maitiduaadicuda mosai giñvaavoituda sigamara duaadimu —astatadai.

⁵¹ Dai aidasi aayi ΔSuusi quiyara maidagito agai loodami isvaapaquiagi lamadu tuucavi mosacca Piiduru dai Jacovo dai Vuaana lamadu lali ooqui dladada. ⁵² Vascatai suaanlitadai dai alia soignaliditadai lali ooquicada dmos ΔSuusi potatadai:

—Maitavar suanada goali ooqui maitarmuquiada mosacooso —astatadai.

⁵³ Damos loodami mosparunai pocaititai ΔSuusi. loodami maatacatadai isarmuquiada agai cascada parunai. ⁵⁴ Taida ΔSuusi bai novida dai gagara ñioo dai potatadai:

—Ali ooqui vañigiñi —astatadai.

⁵⁵ Tai agai pamu duaaca dai otoma vañi taida ΔSuusi gatajai masai biidana.

⁵⁶ Daida dladada maitatagaitadai istumaasi gantatagituagi. Damos ΔSuusi potatadai sai maiaagidiña tomali amaadutai istumaasi apadui.

9 ΔSuusi amapagi lbaivustaama dan gooca gamamaatardamiga dai maa guvucadagai dai samicami sai vuvaidiña vlassi Diaavora talaañicaruda oodamiaindara dai sai duduaaidana gacocodaga. ² Dai Suusi ootoi agai sai gaagidana sai Diuusi soicai oodami sai

calgacala oidacana dai duduaaidana coococoidada. ³ Dai potatadai:

—Maitavar vuucal tomali amo istumaasi voiyara vlatara tomali gangiica tomali ganmoraaliga tomali biitugai tomali tumiñsi dai mosaliamoco vaapasaragai avlar ganaadatica maisiu googoca. ⁴ Tomastuma quiyara masiaaco ganuuliñagi anaasiavlar ganuuliñaca asta masilascada iji agai dlvlaraiindara. ⁵ Dai masiaaco maitanmiaadagidagi varai vuvaaqui abiaadara dai gigigida dlvlarai ganlacasoiindara vai poduucal maatana agai ismaicalla idui —astatadai ΔSuusi.

⁶ Tai iji agai dai moslamaracala iimai dai gaaagidimi Diuusi ñiooquida dai duduaaidimi coococoidada vlassi aipacoga.

⁷ Taida talaanadami Eroodasi mai vlassi istumaasi ivuaadatadai ΔSuusi dai maitatagaitadai istumaasi gatagituagi. Dai amoco pocaititadai saida ΔVuaana duaaca coidada saagidaiindara. ⁸ Dai aa pocaititadai saida raleliasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigada daida maa-situ. Dai aa pocaititadai saida ramoco lalquida Diuusi ñiooquituldiadamigada dai duaaca. ⁹ Damos ΔEroodasi pocaiti:

—Aana lagi antgatajai guicutaragai mooda ΔVuaana idai idio siora ismaacada mosla naana maasi cal aana aatagi? —ascaiti ΔEroodasi.

Daida ΔEroodasi gaaajagai isnaidagi.

¹⁰ Dai aidasi dada ΔSuusi ojootosada aagidi agai ΔSuusi vlassi istumaasi idui. Taida ΔSuusi vaidacai amaapacala siaaco baitoma maitipu oidacami Beta-saidamacoga. ¹¹ Dai aidasi mai loodami isii ΔSuusi gooqilara iji taida ΔSuusi miaadagi dai aagidi sai Diuusi soicai

oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana daidʌ
 ʌSuusi duduaadi ʌcoococoidadʌ.

¹²Dai aidasi cauruñimi ʌbaivustaama
 dan gooca mamaatʌrdami miaadʌrʌ gu-
 uquiva dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Ootosañi goodami vai
 ganiibastana dai gaagana cuaadagai
 aali quiiquiana siaaco vaamioma
 miaagacagi. Tami siaaco daraaja
 aatʌmʌ maitiipu tomali istumaasi
 —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdami.

¹³Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Bibidavurai aapimʌ —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aa noragi
 daidʌ itʌtʌdai:

—Maitatʌviaa vaamioma mosaltaama
 paana dai gooca vatopa. Siʌgigisiaa
 mʌʌca savʌʌda aatʌmʌ cuaadagai
 vʌʌsi idi oodami vʌʌtarʌ —astʌtʌdai
 ʌmamaatʌrdamigadʌ.

¹⁴Daidʌ ʌoodami parʌ taama miil
 aacatadai. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai
 gʌmamaatʌrdamiga:

—Aagidavurai goodami sai
 daraivana chiichʌquiatai aipacoga parʌ
 taataucami sientu —astʌtʌdai ʌSuusi.

¹⁵Tai podui vʌʌscatai daraiva.

¹⁶Taidʌ ʌSuusi vui ʌtaama paana
 daidʌ ʌgooca vatopa dai tʌvaagiamu
 nʌnʌaava dai gamamagi dai gooquiʌrʌ
 saasarai ʌpaana dai ʌvatopa dai maa
 gʌmamaatʌrdamiga sai taacoidana
 ʌoodami. ¹⁷Tai vʌʌscatai gauu dai
 tataascovai dai gooquiʌrʌ suusudagi
 baivustaama dan gooca aasarai
 saasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito.

¹⁸ʌmo imidagai aidasi ʌcovai
 daanʌitadai Diuusi ʌSuusi vaidʌ
 ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu
 daraajatadai taidʌ ʌSuusi tacacai
 gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:

—¿Voorʌ giñaaagai ʌoodami?
 —astʌtʌdai.

¹⁹Tai ʌgai itʌtʌdai:

—ʌʌmoco pocaiti pasaidʌ ʌrʌVuaana
 ʌgai ismaacʌdʌ vapaconañi ʌoodami,
 dai aa pocaiti pasaidʌ ʌrʌEliiasi, dai
 aa pocaiti pasaidʌ ʌrʌʌquidʌ Diuusi
 ñiooquituldiadamigadʌ dai duaaca
 —astʌtʌdai.

²⁰Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—¿Dai aapimʌo mʌcaiti ansoora
 aanʌ? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ
 itʌtʌdai:

—Aapiʌrʌ ʌrʌDiuusi Cristogadʌ
 ismaacʌdʌ ʌgai ʌcovai vuusaitu
 —astʌtʌdai.

²¹Dʌmos ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí sai
 maiaagidiña imaasi tomali ʌmaadutai.
²²Dai potʌtʌdai:

—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
 viaacamu issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi dai
 mosʌmapiadʌrʌ giñviaamu ʌtʌtʌaanʌ-
 damigadʌ judidíu ʌmadu baitʌguuca-
 camigadʌ papaali ʌmadu ʌmamaatʌ-
 tuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai
 giñmuaaa magari vʌʌsi dai vʌʌsacʌrʌ bo
 vaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ
 —astʌtʌdai.

²³Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai vʌʌscatai:

—Siorea giñʌʌgiada ʌliada
 maitʌaaagai isʌʌgi gatʌgitocagi dai vʌʌs
 tasai gʌaaagai isbai gaducagi siʌduñiada
 gʌmuuatuda giñvaavoitudaitai daida
 giñʌʌgiadagi. ²⁴Siorea ivuaadagi
 ʌʌgi istumaasi ipʌlidi, ʌgai gia
 imimu Diaavora ʌmadu, dʌmos ʌgai
 ismaacʌdʌ bai gaduu dai muquiagi
 giñvaavoitudaitai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ
 vuusaimu. ²⁵Tumaasi ʌrcʌʌgai ʌmo

oodami vʌʌtarʌ isgamaitʌagi vʌʌsi
 istumaasi oidaga oidigi daama vai
 ibʌadʌ imiagi Diaavora ʌmadu.

²⁶Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
 tʌvaagiaiñdʌrʌ divia dai ʌpamu
 noragia iñagai dai gooquiʌrʌ
 ʌpamu divimu aanʌ ʌmadu mui

Diuusi tātāaānicaruda. Dai giñooga dadadaquigada garsicoli dadadaquida agai. Ismaadutai siaa aradagi giñvaavoitudaitai aana lapa siaa arogiamu amaasi iñsiāscada diviagi. ²⁷ Ismaacada ganaagidi aana arvaavoi sai oidaga amaadutai ismaacada ami guuca sai maicoiya agai asta tagacai ismaasi siaaco taanai Diuusi —astatadai aSuusi.

²⁸ Dai aidasi potai aSuusi bo mama-cova tasaicada tsai amo giidira dai gamamada agai dai amadu iimaitadai Piiduru dai Jacovo dai Vuaana. ²⁹ Dai aidasi daanaitadai Diuusi aSuusi vuivasada amapadi dai yucucida calga tootatu dai dadadacadami ganaato. ³⁰ Tai gamaasitu gooca cacali abaana aSuusi dai amadu gaatagitadai agai arMosesacaru amadu Eliasi. ³¹ Dai sicolimadi amo cuudagi dadadacadami dai aagaitadai issoimaa taata agai aSuusi dai isducatai muquia agai Jerusaleenara. ³² Tomasi aPiiduru amadu aaduñda alia cocosimucatai vāscara maicooci dai ta isducatai dadadacai aSuusi sicoli dai vagoocai cacali ismaacada amadu guucacatai. ³³ Dai aidasida cacali maccasioma iimimitadai aSuusi sonuaindara taida aPiiduru potatadai aSuusi:

—Mamaatuldiam, vāsi arcalagai istami daraaja aatama tatai duñi vaica uuculai amoco aapi gavāatarā dai amai Moseesa vāatarā dai amai Eliasi vāatarā —astatadai.

Damos aPiiduru maimaatacatai iscaititadai. ³⁴ Dai quiaa ñioocaitadai agai tai divia amo icomai dai iña vāscatai tai agai alia duduaadimu tagacai isicomai saagida iji cacali. ³⁵ Tai icomi-aindara caidatu amo ñiooqui ismaacada icaiti:

—Idiavar giñmara dai aana alia oigadai. Aagiadavurai aapima —ascaiti ñiooqui.

³⁶ Dai aidasi capotai ñiooqui agai gantagito ta sida aSuusi calgi cacatadai. Dai vavaicai mamaatardamigada maiaagidi tomali amaadutai tomali amo ñiooqui istumaasi ta agai.

³⁷ Dai siaidiqui aidasi taapai agai gidiañdara tai mui oodami vuvaja dai vuidara aayi aSuusi. ³⁸ Tai amo cali loodami saagida gagara ñiooqui daida itatadai:

—Mamaatuldiam, giñoigadani dai naida giñmara, idi calmaduga giñmara cali. ³⁹ Vai amo Diaavora taañicaruda babaji dai iñnāquitudai dai susuiquituldi dai totoacatudai tañida dai soi vueeyi dai maidagitua alidi. ⁴⁰ Casiant goguama of gamamaatardamiga sai vuusaidana agai goDiaavora taañicaruda damos agai maitistui —astatadai.

⁴¹ Tai aa noragi aSuusi dai potatadai:

—Dañi aapima sivi oidacami maivaavoidaracami dai maiāgidaracami sila tavapi vaamioma viaacamu aana isganamadua daacagi dai ganñijadagi —astatadai aSuusi.

Dai potatadai agai loogada:

—Baigovai vuaapa gamara —astatadai.

⁴² Damos aidasi cali gali miaadara calquiva taida aDiaavora taañicaruda dvāarapi daitu dai suiquituli. Damos aSuusi dodoligitu aDiaavora taañicaruda dai duaadi cali gali dai tagi oogada. ⁴³ Tai vāscatai maitaa istumaasi gantatāgituagi tagacai istumaasi mosā gaducami ismaacada idui Diuusi.

Dai maiquiaa tatagaitadai agai istumaasi gantatlagituagi gomaasicada ismaacada idui asuusi tai agai potatadai gamamaatardamiga:

⁴⁴—Caa gavar calca idi dai mostagitoca. Aana ismaacada viaa amo salli-cami magiintalagida agai aa oodami —ascaiti asuusi.

⁴⁵Damos amamaatardamigada maimaata calcatadai istumaasi aagidi agai, maimaquiarsicatadai agai oigaragai ismaata cajiagi cascada, dai agai duduaadicuitadai isaagidagi sai calga aagidana isducatai maata cajiagi agai istumaasi aagaitadai agai.

⁴⁶Vaida asuusi mamaatardamigada lagi gnaatagidi dai pocaiti sai soora agaiindara calgadu isvaamioma gataaanadagi. ⁴⁷Damos asuusi mai istumaasi gantatlagitoitadai agai dai bai amo ali oodami dai glabaana cai ⁴⁸dai potatadai:

—Tomasioora ismaacada vaavoitudai giinmamaatatuldiaraga dai cascada oigadai idi ali oodami agai giñoigadai aana lara dai agai ismaacada giñoigadai aana agai oigadai agai ismaacada giñootoi. Ismaacada polliidi ismaisi gataaanai agai vaa agai dai vaamioma gataaanai —astatadai asuusi.

⁴⁹Taida avuaana potatadai:

—Mamaatatuldiadami, taa aatama amoco ismaacada potai sai gaguvucadacada vuvaiditadai Diaavora tataañicaruda tatai dai sai camaiuvuvidiña maitarlamadu aimaraitai agai —astatadai avuaana.

⁵⁰Damos asuusi potatadai:

—Maitavar daidiada. Ismaacada maitarvui caata agai garapa maasi tatagitoi —astatadai asuusi.

⁵¹Aidasi camiaadimi istuigaco tadia agaitadai asuusi tavaagiamu agai pocaiti:

—Aana angia imia inagai Jerusaleenamu —ascaiti asuusi.

⁵²Dai baitaqui ootoi ojotosicami tai agai iji amo amapacala Samaalia dai gaagida agai siaaco gauuliñagi asuusi. ⁵³Damos asamaaliata oidacada maitipali ismiaanai daasagi maatacai isJerusaleenamaco imaitadai agai. ⁵⁴Aidasida amamaatardamigada asuusi Jacovo lamadu Vuana taa imaasi potatadai agai asuusi:

—Mamaatatuldiadami, zipalidipasi tasgatañiagi tai tavaagaiindara dai vaasi ugittudagi goodami poduucai isduucai idui Eliiasicaru Diuusi ñooquituldiadamigada? —astatadai.

⁵⁵Taida asuusi vui nanaava dai bagaimi dai potatadai:

—Aapima maimaata ismaasi ganiilbadaga. ⁵⁶Aana ismaacada viaa amo salli-cami maidiviagai cooda inagai oodami baiyoma moscagacala vuvaida inagai aana —astatadai asuusi.

Dai amaasi iji sibaacoga.

⁵⁷Dai aidasi voiyara iimaitadai agai tai amo calli potatadai asuusi:

—Mamaatatuldiadami, gaoidatucuda inalidi aana vaasi psiaaco aimardagi —astatadai.

⁵⁸Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—Cacaasiocai viaa gantatljogavaida lujuurugi gancoocosa, damos aana ismaacada viaa amo salli-cami maiviaa tomali siaaco mootagi —astatadai asuusi.

⁵⁹ Daidā ḌSuusi potatadai Ḍmai cḌalli:
—Giñoidañi —astatadai.

Damos ḌcḌalli potatadai:
—Mamaatatuldiadami, giñdagitoñi
quiaa Ḍpaga anmāḌ yaasagi giñooa
—astatadai.

⁶⁰ Damos ḌSuusi aa noragi daida
itatadai:

—Dagitoñi vai Ḍgai ismaacada Ḍpan
ducami coidada maiḌḌigitai Diuusi
yaasana Ḍncoidadaga, dai aapi imi dai
gaaagida sai Diuusi soicai oodami sai
cḌagacaga oidacana —astatadai ḌSuusi.

⁶¹ Tai Ḍmai cḌalli potatadai:
—Mamaatatuldiadami, gaoida iñḌlidi
aana damos giñdagitoñi quiaa nai māḌ
diosagidagi giñaaduñi —astatadai.

⁶² Damos ḌSuusi itatadai:
—Sioora gasicuandagi dai aa
nḌḌjidagi maisḌḌi sicuanai, poduucai
Ḍpaga Ḍgai ismaacada giñoidatucuda
Ḍliada dai otoma imia Ḍlidi Ḍquiiyamu
Ḍgai maitarcḌaga aata vuaadami Diuusi
aa duiñdara —astatadai ḌSuusi.

10 Dai cadaivunucai imaasi taida
ḌSuusi Ḍcovai vuvaitu Ḍpaga vaic
coobai dan baivustaama oodami dai
mosgoogocatai baitaqui ootoi vḌasi
Ḍmapacaga siaaco viaacatadai Ḍgai
isimiagi. ² Dai potatadai:

—MḌsiaaco iimia Ḍgai aapima mui
oodami cabaiganduuduna iibaada
dai caaca Ḍgai Diuusi ñiooquida
Ḍpan duucai Ḍgapi Ḍsicami ismaacada
casi gaaagai yoovaragai. Dai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigada chillaquidu
cascada daanadavurai aapima Diuusi
ismaacada ḌḌpan ducami ḌḌacami vai
ootosana aa Ḍgñiñiooquituldiadamiga
ismaacada ḌḌpan ducami pipioñi
vai aagida Ḍgai ñiooquida Ḍoodami
ismaacada baiganduuduna iibaada
Ḍgai Ḍpan ducami Ḍsicami. ³ Iimivurai
aapima. Dañi aana Ḍpan duucai

Ḍanootosai cañiiru saḌsayi saagida.
⁴ Maitavar vuucai Ḍanmoraraaliga
tomali Ḍantumiñi daraasacaru tomali
aa susuusacai, dai maitavar guguquida
voiyara mḌsiaaco ajiagi oodami.

⁵ MḌsiaascada ajiagi Ḍmo quiiyara
vagai aagida Ḍoidacami sai Diuusi
ipalidi isiibastudacan tadacagi Ḍgai
iibaada. ⁶ Dai isami daacagi Ḍmaadutai
dai nḌnaracagi isDiuusi soñagi vai
Ḍaiibastacan tadaca Ḍgai iibaada aida
gia Ḍaiibastacan tadacamu Ḍgai. Dai
ismaitiipucagi tomali Ḍmaadutai ami
isnḌnaracagi isDiuusi soñagi vai
Ḍaiibastacan tadacagi Ḍgai vḌascaga
aapima gaaagai isaagididagi gomaasi
aa oodami. ⁷ Dai anaasi mḌsiaaco cḌaga
Ḍanmiaadagidagi Ḍgai vaa quiiyara
avar Ḍanuuliña dai ugaavurai dai ii
istumaasi viaacagi Ḍgai, Ḍmo piooñi
viaa saḌlicami masaa namḌquidagi.

Dai maitavar mosquiiquira ajioopada.
⁸ Dai mḌsiaascada ajiagi Ḍmapacaga
mḌsicaga Ḍanmiaadagidagi ugaavurai
mḌstumaasi Ḍanbiidagi. ⁹ Dai
duduaaidavurai Ḍcoococoidada
ismaacada ami oidacagi dai poviavar
tada Ḍoidacami: “Cadiivia Diuusi dai
ḌnḌḌmadu daaca Ḍgai daida ipalidi
isḌansoñagi mai cḌagacaga oidaca
aapima”. ¹⁰ Dai mḌsajiagi Ḍmapacaga
mḌsiaaco maitanmiaadagidagi
vagai vuvauqui caayara dai potada:

¹¹ “Asta ḌvḌḌragada Ḍnoidaga
ismaacada ḌḌḌcasuana sañ gigigidamu
aatama varai poduucai maataca
aapima mḌsmaicḌaga idui. Damos
maatavurai sicayooga aayi siḌscada
gataanada Ḍgai Diuusi”.

¹² Dai quiaa ñioocai ḌSuusi dai
potatadai:
—Aana angnaagidi sai siḌscada
Diuusi nḌidagi ismaacada ḌrcḌaga
ivuaadami dai ismaacada ḌrmaicḌaga
ivuaadami Ḍgai soimaasi taatatulda
Ḍgai Ḍoodami ismaacada maitan-

miaadagidagi vaamioma soimaasi taatatuldamu agai sia Sodoomara oidacami.

13 Aapima Corasiiniara oidacami dai Betasaidara oidacami sia soimaa taatamu aapima. Istiironara dai Sidoonira oidacami taagimudai istumaasi gargarducami masmaasi ta aapima agai gia calaqui abiaadara ganaadadamudai yuucusi tutucucami dai gancocoomaivadadamudai mataicada dai poduucai maasiuldadamudai iscaama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai. 14 Damos silascada Diuusi naidagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami gangalagavituldaraga vaamioma soimaascamu isatiironara dai Sidoonira oidacami vatarara. 15 Dai aapima Capernauumara oidacami. ¿Povai masianalidi mastavaagiara ucami taataidia agai? Baiyoma mataapaña agai davalrai utamacoga —astatadai ASuusi.

16 Dai potatadai agai gamamaatardamiga:

—Ismaacada agiditai gancaal aapima agai giñlagiditai cal aana lara dai ismaacada gajiaadara ganvipieeyi aapima agai gajiaadara giñvipieeyi aana lara dai ismaacada gajiaadara giñvipieeyi aana agai gajiaadara vipieeyi lara agai ismaacada giñootoi —astatadai ASuusi.

17 Taida lavaic coobai dan baivustaama apamu dadacai baiganliatugai dai potatadai agai ASuusi:

—Mamaatatuldiadami, asta Diaavora tataaanicaruda vansi garalagi aagaitai aatama gantalaraga —astatadai lojootosicami ASuusi.

18 Taida ASuusi potatadai:

—Aana annaidi isducatai gai adiaavora tavaagiaindara lapan duucai amo siitani. 19 Aana anganmaa guvucadagai aapima masai calaisapaiña gagar cocoyi dai nanacasari dai poduucai vaamioma viaa aapima guvucadagai isgarsaayu Diaavora. Dai aapima maisoimaa taatamai tomali amo istumaasicada. 20 Maitavar baiganliada cascada ganlagiditai Diaavora tataaanicaruda. Baiyoma mosgaagai masbaiganliadagai oojsicatai gantalaraga mala tavaagiara —astatadai ASuusi.

21 Aida otoma baiialiatu Diuusi Ibaada ASuusi tai agai potatadai:

—Giñooa aana gia sallicada siaa gaduutudai, aapiara rbaitalcaacami tavaagiara dai oidigi daama. Aapi apatmaimaatutuli idi maasi astudugami tomali agai ismaacada naana maasi mamaatarai mosaca agai ismaacada maisi sastuduga dai ismaacada mainaana maasi mamaatarai. Calgaduava giñooa poduucai ipali aapi dai poduucai idu —astatadai ASuusi gaoga.

22 Dai apiamamaatutuli ASuusi loodami dai potatadai:

—Giñooa giñmaa vallasiacatai. Aana arDiuusi marada ismaacada tavaagiaindara dai tomali amaadutai maicalaga giñmaata mosaca giñooa dai tomali amaadutai maicalaga maata giñooa mosaca aana ismaacada armarada agai. Dai vascara oidaga aa ismaacada maata giñooa mosaca ismaacada aana ipalidi sai maatana.

23 Amaasi agai vui nanlava gamamaatardamiga dai lagi agai potatadai:

—Baiganlidi aapima naiditai mastumaa naidi. 24 Aana anganaagidi sai mui Diuusi niñiooquituldiadamigada lamadu mui rari naida aliditadai mastu-

maasi aapima naidi dai maitaa, dai agai caaca aliditadai mastumaasi aapima caa dai maicaa —astatadai ΔSuusi.

—

²⁵ Amaasi amo mamaatatuldiadami Diuusi saalicamigada caquiva dai ii dai mala aatagida agai ΔSuusi. Mosnida aliditadai agai sabai aagana Suusi amo istumaasi istumaasi vui caatacagi vaaavoidaragada dai potatadai:

—Mamaatatuldiadami, ζtumaasi istutuidi aana isidunniagi dai vaascara lamadu daacagi Diuusi? —astatadai.

²⁶ Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—ζTumaasi agai dai oojisi saalicamiara? Aapi nanaidiña oojai vaas tasai giñaagidañi iscaiti —astatadai ΔSuusi.

²⁷ Taida amamaatatuldiadami Diuusi saalicamigada aa noragi daida itatadai:

—“Oigadañi gaDiuusiga vaasi glibadacada, dai vaasi gaguvucadacada dai vaasi gatagitoidacada, dai oigadañi gaaaduñi poduucai pasduucai gaoigadai aapi lagi” —astatadai.

²⁸ Taida ΔSuusi itatadai:

—Caaga patgiña noragi isvaasi gomaasi idunni aapi, aapi vaascara oidacamu Diuusi lamadu —astatadai ΔSuusi.

²⁹ Vaida amamaatatuldiadami Diuusi saalicamigada lagi gasoiña aliditadai dai potatadai agai ΔSuusi:

—ζVooru argiñaaduñi? —astatadai.

³⁰ Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Amo imidagai amo caali tavañim-itadai amo voi Jerusaleenañdara Jericooamu tai voyara aayi Δsivogami dai baitoma gaviji dai lasi istumaasi vuucaticatadai agai asta yuucusida dai saalicada soidoodai dai baitoma muuquiada viaa dai iji. ³¹ Dai aidapaca amui imaitadai amo paaligada judidfu agai vaa voyara dai taagacai mossali

daivusai. ³² Dai amo leviita lapa amui salli daivusai dai aidasi taa agai mosdaivusai lapa. ³³ Dai amai caali Samaaliañdara agai vaa voyamu imaitadai dai taagacai soigaldian taada. ³⁴ Dai miaadara caquiva siaaco caatcatadai caali dai duaadi istuidana saasaquicatadai asaitcada dai valieenticada, dai vipiosolicada vuupuli dai lagi gasoiga daama da dai balcaai amo quiiyamu dai ami gauuli lamadu dai nuucagi. ³⁵ Dai siaadiqui aidasi caimia agaitadai ΔSamaaliara oidacami vuuvaitu goo piisu dai maa loidacami dai potatadai: “Nuucadacani idi caali dai pasvaamioma siaa duadagi gaa namalquidamu aana inisialscada apamu diviagi”, astatadai ΔSamaaliara oidacada loidacami. ³⁶ Dai sivi maacada idi vavaicai caali araduñda caali ismaacada baitoma gaviji Δsivogami —astatadai ΔSuusi.

³⁷ Taida amamaatatuldiadami Diuusi saalicamigada itai:

—Agai ismaacada soigali taagacai —astatadai.

Taida ΔSuusi potatadai:

—Imiñi aapi dai poduñi lapa —astatadai.

—

³⁸ Dai apaiami ΔSuusi dai aayi amaapacara. Vai ami oidacatadai amo ooque Maaruta taagiducami dai miaadagi gaquiyara. ³⁹ Daida ΔMaaruta siagcatadai amai ooque Maria taagiducami. Tai agai vuidara daiva ΔSuusi dai caaca agai istumaasi aagaitadai agai. ⁴⁰ Damos ΔMaaruta aliasi istumaa vaaadatadai cusiniara dai miaadara caquiva siaaco daacatadai ΔSuusi daida itatadai:

—Mamaatatuldiadami,

ζmaitapasvuama alidi tomalaachi isgiñsiisi lagi giñvidagi mosali

aa duiñdagai? Aagidañi tudu vaidā giñsoiñana —astatadai ḌMaaruta.

⁴¹Taidā ḌSuusi aa noragi daidā itatadai:

—Maaruta, Maaruta, maitivuama Ḍliada aapi mosā naana maasicadā.

⁴²Mosaliāmo istumaasi oidaga ismaacadā vaamioma gaaagai dai goMaría gia bai cāgaducadioma aa duiñdagai dai tomali amaadutai maivoopoidamu —astatadai ḌSuusi.

11 Amo imidagai ḌSuusi gama-madaitadai amo Ḍmaapacāra. Dai aidasi canaato mamagi Ḍgai tai amaadutai Ḍmamaatardamigada itatadai:

—Mamaatatuldiadami, garmaatatludañi mamadaragai poduucai isduucai ḌVuaana maatātuli gamamaatardamiga —astatadai.

²Taidā ḌSuusi potatadai:

—Masāscadā gamamadadagi vārai aduucai gamamadada:

Garooa aapi pasmaacadā tavaagiāra daja, aatama ipalidi isāoodami gasiāa duutuadagi, dai maatana isaapi maisoimaasi ivueeyi vai otoma aana istuigaco gatāaanada agai aapi tami oidigi daama vaidā Ḍpāduuna pastumaasi aapi ipalidi tanai oidigi daama Ḍpan duucai tavaagiāra.

³Garsoiñāni tātai viaaca aatama cuaadagai siāsi tagito sivi vātāra.

⁴Dai garoigaldāni vāsi garsoimaascamiga aatama Ḍpāra oigaldi vāscatai ismaacadā soimaasi garvuiididi.

Maiti dagito isḌDiaavora garaagiadan tadacagi isiduñia aatama soimaasi poduucai vārgamamadada.

Astatadai ḌSuusi.

⁵Daidā ḌSuusi potatadai Ḍpāra:

—Ducami isamaadutai aapima viaacagi Ḍmoco ganaduñi pai aapi imiagi quidiāmu Ḍrantucara pai potadā aapi: “Giñaduñi giñtañiuvidañi vaica tascali, ⁶utudama giñdiviji Ḍmoco giñaduñi māscadāra imāadami dai aana maiviaa istumaasi biidagi”. ⁷Dai ducami siāgamai aa ganoragidagi tuucavidāra dai povatādagi: “Maitigiññioquiada casia cuupi quitaagiña dai giñmaamara giñāmadu vātā giñvaacosīāra nai cascādā maitistutuidi aana isvañigacai gamaquiagi tomali amo istumaasi”. ⁸Aana anganaagidi tomasi maivañigacai gamaa Ḍgai istumaasi gaaduñicatai baiyoma vañigian taada Ḍgai dai gamaquiagi vāsi istumaasi tagitoca aapi maicaaca Ḍliditai ñioocadami. ⁹Cascādā aana anganaagidi masai daanāiña Diuusi sai gansoicāiña mai viaaca aapima tagitocagi dai gaaagai mascaāga vaavoitudadagi sai Diuusi gansoicada agai. ¹⁰Sioora daanadagi Diuusi sai soicāiña gia soicāiña.

¹¹Amaadutai aapima ismaacadā Ḍrgaooa Ḍmasbai oidana aapima ganmara amo odai isgantaanada Ḍgai paana? ḌSiāra oidagi amo cooyi isgantaanada Ḍgai vatopa? ¹²ḌIsgantaanada Ḍgai amo tacunono isbai oidana aapima amo nacasārai? ¹³Māsaapima ismaacadā maicāa tuutuiga maata oidi ganmaamara istumaasi cāgaducami siooma cāga ganooga ismaacadā tavaagiāra daja ganootosdamu galbadaga vai ganāmadu daacana vāscatai sioora ipaliadagi isāmadu daaca Ḍgai —astatadai ḌSuusi.

¹⁴ḌSuusi vusaasditadai amo cāli-aiñdāra amo Diaavora taañicaruda. ḌDiaavora taañicaruda muudutu

acalli. Dai aidasi vuusai ΔDiaavora tlaañicaruda taida ismaacada muudutu istui isñiooquiagi apamu. Taida loodami maitaa isducatai gantatagituagi tlagacai imaasi.
¹⁵ Damos amoco pocaiti:

—Idi calli vuvaidi Diaavora tataañicaruda Beelsevú guvucadadacada —ascaiti loodami. Beelsevú rDiaavora dai alia guvuca.

¹⁶ Dai aa mosnlijada lididi astumaa duuna ΔSuusi dai cascada potatadai sai tlagidana amo istumaasi gaducami tavaagiañdara. ¹⁷ Damos ΔSuusi maatacatadai istumaasi gantatagitoitadai agai dai potatadai:

—Isaipaco gancocodagi amapacara oidacami ugitimu loodami dai baabaquida suuligimu. ¹⁸ Poduucai lara isDiaavora lagi gancocodagi otoma camaitatlaanadan tada agai cascada poduucai gnaagidi aana pocaititai aapima ansai aana vuvaidi Diaavora tataañicaruda Beelsevú guvucadadacada. ¹⁹ Siarvaavoicamudai isDiaavora guvucadadacada vuvaidi aana Diaavora tataañicaruda aida gia aapima gnaaduñi vuvaidi Diaavora tataañicaruda Diaavora guvucadadacada lara. Lagi agai gnaagidamu ismaitarvaavoi isDiaavora guvucadadacada vuvaidi aana lamadu agai. ²⁰ Baiyoma Diuusi guvucadadacada vuvaidi aana Diaavora tataañicaruda dai poduucai calli maata aapima iscaayai istuigaco Diuusi soicada agai oodami sai calgacara oidacana.

²¹ Silascada amo oodami guvuacami dai calga gagatocami nuucadacagi galquii dai vlassi istumaasi oidaga ami poduucai maitipu soora galasidagi ami. ²² Damos isdiviagi amai vaamioma guvuacami dai vaamioma istuidiagi dai lasidagi vlassi gagatoda istuucada gatagitocatadai agai isgasoiñagi dai

gataacogida agai vlassi istumaasi galasidagi.

²³ Soora maitargiñlamaducagi agai giñvuidara caata soora maitiñsoiña agiadagi loodami isducatai calgacara vuvaiqui agai sobicai sai maivaavoitudana dai maicalgacara vuvacana.

²⁴ Silascada amo Diaavora tlaañicaruda vusiagi amo calliañdara oidigana aimraña dai gaagaiña siaacogalbastagi dai silascada maitgia agai siaacoga pova allidiña: “Apamu ani miagi giñquiyamu insiaadara vuusai”, asallidiña. ²⁵ Dai silascada apamu ami diviagi agai dai tatlagaiña acalli aran duucai amo quii calga voisiquicami dai calga bai duñisicami. ²⁶ Dai amaasi agai aimrai dai vvaapai lara cuvaracami Diaavora tataañicaruda. Dai agai lamadu vlassi agaa vapacaiña ami calliara dai ami oidacana dai poduucal acalli vaamioma soi gavuaadana isvaasquioma —ascaiti ΔSuusi.

²⁷ Aidasida ΔSuusi aagaitadai imaasi, tai amo ooqui oodami saagida iña dai pocaiti:

—Si calgacara naidi Diuusi agai ismaacada gamarai dai gasiitu —astatadai looqui ΔSuusi.

²⁸ Damos ΔSuusi potatadai:

—Acaasi calgacara naidi agai lara vlassi oodami ismaacada calli Diuusi ñiooquida dai lagiditai calli —astatadai ΔSuusi.

²⁹ Daida loodami apiaganampaidimi ami ΔSuusi sicoli taida ΔSuusi glaagacai mamaatatuldimi Diuusi ñiooquida dai potatadai:

—Oodami sivi oidacami alia maicalga tuutuiga dai giñaagidi an-

saida iduuna amo istumaasi gaducami agai vuitapi, damos maitaagimu agai amai istumaasi gaducami mosacaasi aistumaasi gaducada ismaacada idui Diuusi ootosacai Joonasi Niñiviamu vai agai aagidi aoidacami sai ugitia agai agai ismaiaa duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. ³⁰ Poduucai aara giñootoi Diuusi. Aana aagai ismaacada viaa amo saalicada dai aagidamu aana sivi oidacami sai ugitia agai aara ismaiaa duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. ³¹ Si aascada caaiyagi istuigaco Diuusi naidagi oodami sividada ismaacada arcaaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami, daida aooqui ismaacada arbaicacaamicatadai Siipara divimu dai gapiara suuligamu aoodami sivi oidacami. Agai saalicada malcasdara divia dai caaca agai istumaasi aagai aSalomoni. Agai aamo tlaanadami saitudugami dai tami daja aana sivi dai vaamioma arlaanadami aana siSalomoni mai aapima maitiñlagiditai caa. ³² Ismaacada Niñiviaru oidacatadai dadimu saascada Diuusi naida agadagi sivi oidacami ismaacada arcaaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami, daida aNiñiviaru oidacami gapiara suuligamu aoodami sivi oidacami aara mai aapima maitiñlagiditai caa agai gia caama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidasi aJoonasicaru aagidi Diuusi ñooquida, dai tami daja aana dai vaamioma arlaanadami aana siJoonasi.

³³ Tomali amaadutai cucuudagai amo cuudacarui dai gooquiaru astoquicaru dadasai tomali amo cajooni uta baiyoma tacavacamiaru gadadasai vai soora vapacadagi istutiadagi

isnaadagi. ³⁴ Gavuuupuji arapan ducami amo cuudacarui gatuucuga vaataru isgavuuupuji cacalagaducagi vaasi gatuucuga aara viaa cuudagi, dai isgavuuupuji maicacalagaducagi gatuucuga aara ducami istucagamucagi. ³⁵ Goovai ismaacada maata aapima Diuusicada arapan ducami amo cuudagi gantatagitoidagara gannuacadacavurai aapima vai maituucuna dai poduucai tucapi viimu aapima. ³⁶ Iscaaga cuudagacagi vaasi gantatagitoidagara dai maitiipucagi tomalaachi tucapi dai poduucai caaga maata cacamu aapima arapan duucai masduucai naidi amo tuucavi siaaco caaga cuudagacagi —astatadai aSuusi aoodami.

³⁷ Dai aidasi cadagito ñoo aSuusi tai amo fariseo vai sai quidiara ganguana. Taida aSuusi ii dai meesa vuidara daiva. ³⁸ Taida afariseo maitaa istumaasi gatagituagi tagacai siaSuusi maivacoi ganoonovi isducatai viituli Moseesacaru ajudidiu. ³⁹ Tai amaasi aSuusi potatadai: —Aapima fariseo vuanai ganajaasocoli aabaadara damos aapima tuculimadai ganaranaga muuquimudagaicada dai soimaascamicada. ⁴⁰ Vupuiiruga aapima, ¿maitamas maata tatagitoi maitamas maata sai soora idui aabaadara idui aara araviadara? ⁴¹ Gaoidiadvurai oidicami baiganliaracada dai poduucai maitarsoimaasi iducamicamu aapima.

⁴² Si a soimaa taatamu aapima fariseo vaasi istumaasi viaa aapima aa oidi oodami Diuusi aa duiñdada vaataru, asta ivaagi masmaacada baajai. Calgadu isoidiada aapima oodami Diuusi aa duiñdada vaataru mastumaasi viaacagi damos alia soi duucai naidi aapima gannaaduni dai maioigadai Diuusi gomaasi gia maicagadu.

⁴³ SiA soimaa taatamu aapimA fariseo. Oojoidi aapimA iscaAagaducadioma daraicariara dadaaradagi judidfu quiuiupaigadara dai oojoidi aapimA isvAasi oodami siaa ganduutuadagi.

⁴⁴ SiA soimaa taatamu aapimA fariseo dai aapimA mamaatAtuldiadami Diuusi sAllicamigada. Aagai aapimA AMo istumaasi dai AMa maasi ivueeyi. AapimA ARApan ducami siaaco gAyaasapai coidadA dai camaimaatAgia maasi daamadara vaidA Aoodami daama dAgavuscaña maimaatAcatai siA sigalnaasi uta, pomaasi aapimA ARAviadara AARA —astAtadai ASuusi.

⁴⁵ Tai AMoco AmamaatAtuldiadami Diuusi sAllicamigada aa noragi dai potAtadai:

—MamaatAtuldiadami, aagaitai aapi imaasi asta aatAMA vAasi garñiooquidi —astAtadai Agai ASuusi.

⁴⁶ DAMos ASuusi potAtadai:

—SiA soimaa taatamu aapimA ma-
maatAtuldiadami Diuusi sAllicamigada
AARA. AapimA pocaiti sai gAAagai
siduñiagi mui naana maasi istumaasi
maiaagai Moseesacaru. Ducami
isvaamioma cucuspiada aapimA asta
siAasi uucami maitistutuidi Aoodami dai
aapimA maicucuspai tomalaachi.

⁴⁷ SiA soimaa taatamu aapimA. AapimA ivuiididi baabaquida Diuusi ñiñiooquituldiadamigada ismaacada coi gAnAAqui aaduñicaru. ⁴⁸ CAaga maata aapimA vAasi gomaasi dai soicada manAlidi aapimA gnaaduñicaru. Agai coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigada mai aapimA ivuiididi baabaquida.

⁴⁹ Cascada Diuusi ismaacada maata vAAsiaAcatai pocaiti: “GAnootosdamu aana giñiñiooquituldiadamiga AMadu giñjootosa masiaapimA coodamu AMoco dai aa soimaa taatatuldamu”, ascaiti Diuusi. ⁵⁰ Diuusi soimaasi gantaatatulda agai aapimA sivi oidacami vAAsicada Añiñiooquituldiadamigada

ismaacada gAncooditu aidasi abiaadara caquiva gooidigi. ⁵¹ Aidasi abiaadara gamuaatu Aveelicaru asta aidasida gamuaatu Zacariiasicaru Agai ismaacada gamuaatu ARA quiuupai abaana vai ajadara CAACA Aooroñi masiaaco mamAidña vustaaqui isducatai gatAjai Diuusi. SAllicada angAnaagidi sai Diuusi gAPIARA gAnsuuliga agai aapimA sivi oidacami AARA.

⁵² SiA soimaa taatamu aapimA mamaatAtuldiadami Diuusi sAllicamigada. Ducami iscuupaca aapimA candaadocada siaaco oidaga Diuusi mamaatAtuldaragada, dai aapimA viaa yaavigada dai maivapacai aapimA dai tomali maidadagitoi aa isvaapaquiagi tomasi vaapaquia Alidi Agai —astAtadai ASuusi.

⁵³ Aidasi aagidi ASuusi imaasi taida AmamaatAtuldiadami Diuusi sAllicamigada AMadu Afariseo alia baaco Agai vui dai gAnaagacai tAcacaimi mui naana maasi, ⁵⁴ sabai aagana Agai AMo istumaasi vaavoidaragada vui vai poduucai gAPIARA vuaaja Agai.

12 Tai amaasi mui miil oodami gAnAMPagi sAllicada muidu dai asta gAncacaisapai aipacoga. Taida ASuusi gAAagacai aagidi AARAga gAmamaatardamiga dai potAtadai:

—CAAgavar gantAtAgitoca aapimA. Maitavar Apan duucai ivuaada gofariseo. Goovai aagai AMo istumaasi dai AMa maasi ivueeyi vai aa naidña dai poduucai ivuaada Alidña AARA dAmos aapimA maitAAagai ispoduucai ivuaadagi. ² Maioidaga tomali AMo istumaasi Astoquicami tomasi duudusali gAAagai vAAsCARA vAasi gamamaatai, dai maioidaga tomali AMo istumaasi Astoquicami ismaitAmaasiuldagi. ³ VAsi masmaacada aagai aapimA

tucara vlassi gomaasi gacaacamu tasara, dai masmaacada duudusali aagai aapima cuupacatai quitaagiña goovai vlassi iñacaitai gaaagadamu baabaqui daamadara.

⁴ Aapima giñaaduñi anganaagidi sai maitaagai masalbiadagi agai ismaacada mumueeyi gatuuçuga, dai gooquilara agai camaitistutuidi isiduñiagi vaamioma. ⁵ Damos ganaagidamu aana sioora gia gaaagai masalbiadagi. Labiadavurai agai ismaacada viaa guvucadagai isbalaquiagi muuquiada ibada Diaavor lamadu. Aja, agai gia gaaagai masalbiadagi.

⁶⁻⁷ Diuusi vaamioma ganoigadai aapima sia ujuurugi cascada maitavar duduadicuda clla maata aapima isgagaagarai taama ujuurugi gooca sintavucada vai Diuusi vlassara nuucadacana. Diuusi maata vlassiacatai asta silajaquidu lamadutai cuupada.

⁸ Ganaagidiana sai vlasscatai ismaacada ganmaasiuldi oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aana lara ismaacada viaa amo sallicami maiastocadamu Diuusi tataañicaruda vuitapi mosaagamu aana isagai argiñmaamara. ⁹ Dai ismaacada giñastocadagi oodami vuitapi aana lara astocadamu agai Diuusi tataañicaruda vuitapi.

¹⁰ Dai tomasioora ismaacada giñvui ñoocadagi aana ismaacada viaa amo sallicami istutuidi isoigaldagi. Damos sioora soimaasi ñooqui aagadagi Diuusi Ibaada vui agai gia maiviaa goigaldaraga.

¹¹ Masiavascada vaama gantuutusa agadagi amo quiuupaigadara

judidfu silara baitaguucacami dai aa sallicami viaacami vuidara, maitavar vuama anliada Diuusi Ibaada gansoiñamu. ¹² Masiuu duucu caviaacagi isñooquiagi masducatai gaa noragidagi dai mastaiyagi —astatadai ASuusi gamamaataradamiga.

¹³ Tai amaadutai aoodami saagidañdara potatadai ASuusi:

—Mamaatatuldiadami, aagidañ giñsi-isi tataida artaacoida aatama garvustuidaga —astatadai.

¹⁴ Damos ASuusi potatadai:

—Giñaduñi, çtoora giñdai aana dunucami duucal silara taacogiadami aapima ganvatarara? —astatadai.

¹⁵ Dai potatadai lara:

—Dañi gannuucadacavurai dai maicoimudada tuutiaca tomasi naana maasi viaa amo oodami maimosaca agaicada duaaca —astatadai ASuusi.

¹⁶ Dai amaasi aagidi ASuusi amo ñooqui aoodami cuentocada dai potatadai:

—Oidacataidai amo calli riicucami, daida asida sallicada cllaga gauditadai. ¹⁷ Vaida ariicu gatatagitoidai povallidi: “Istumaa duuñimu aana maiviaa aana siaco baituagi giñyoova”. ¹⁸ Daida povalli: “Casian maata istumaa duñiagi. Suuligamu aana gotroojo daida iduñimu aa gagarducamioma dai ami baituamu aana vlassi giñyoova dai vlassi iñstumaa viaa. ¹⁹ Dai amaasi povaiñladamu aana”, ascaiti ariicu. “Mui naana maasi apriviaa baidarajami mui uumigi vatarara sivi gia gaibastañi gacuaadañi dai baigaliada”, ascaiti ariicu. ²⁰ Damos Diuusi potatadai: “Vuiirugami aapi idi vaa tucara pamuquia agai dai vlassi istumaasi viaa aapi, çsioora vatarara viimu goovai?” astatadai Diuusi. ²¹ Lagi poduucal aravueeyi aoodamicada

isampaidiadagi mui naana maasi
 lagi gavalatara lagi mossoitigamiara
 vipilayi Diuusi vuitapi —astatadai
 ASuusi.

²² Dai gooqiarā potatadai ASuusi
 gamamaatardamiga:

—Ganaagidiana maitavar vuama
 anliada cuaadagaicada masmaacada
 ugia agai dai oidaca agai, tomali
 yuucusicada masmaacada ganaada
 agai. ²³ Gaibadaga vaamioma gaaagai
 sicuaadagai, dai gatuucuga vaamioma
 gaaagai siyuucusi. ²⁴ Gantagitovar
 naida cooñiara, lagi maitaasai
 tomali maitayoovai tomali maiviaa
 gantroojoga, damos Diuusi lagi dai
 maacai cuaadagai. Sallicada vaamioma
 namalaga aapima sijuurugi. ²⁵ ¿Dai
 voora aapima tomasiāsi naana maasi
 gantagitoi istutuidimasi istajucami
 metro vaamioma gantacavaldagi?
²⁶ Masmaitistutuidi isiduñiagi istumaasi
 maisijaiga maitavar vuama anliada
 ama maasicada.

²⁷ Gantagitovar naida yoosigiarā
 ducatai galrai maitaata vuaadatai
 tomali maitailutaitai, dai vaascara
 ganaagidi ana sai tomali arai
 Salomoni ismaacada viaacatadai
 yuucusi caclagaducami vaascara
 maiapa maasi galai goyoosigai.
²⁸ Gantagitovar naida yoosigiarā
 amo imidagai oidigana guacacana
 dai siaadiqui maicana, vai vaascara
 Diuusi sigia maasi yuucustudai,
 vaasi vaamioma ganyuucustudana
 lagi aapima tomasi maicāga
 vaavoitudai aapima. ²⁹ Cascada avar
 maivuama anliada gaagaitai istumaasi
 ugiagi dai istumaasi iiyagi. ³⁰ Vaasi
 aoodami oidigi daama oidacami
 mosaca gomaasiara gantagitoina,
 damos aapima viaa amoco ganooga
 ismaacada camaata istagito aapima

vaasi gomaasi. ³¹ Baiyomavar ipaliada
 aapima sai Diuusi gansoicaiña vai
 calagacara oidaca aapima siDiuusi
 gansoicadamu siviaacamu aapima
 istumaasi tagitocagi.

³² Maitavar duduaadicuda aapima
 arapan ducami giñsosoiga cañiiru
 dai chiallaidu aapima. Dai alia
 baigallidi Diuusi ganmaacacai
 oigaragai isgataañada aapima
 siaaco tlaañai lagi. ³³ Gaagardavurai
 aapima mastumaa viaa dai oidiaa
 soituutuigami poduucai ivuaadamu
 aapima Diuusi aa duiñdada vai
 gantumiñsiga maisiaa gavueeyi dai
 poduucai arpa bai darasaidamu aapima
 ganvustuidaga tavaagiarā siaaco
 maiuugiatai dai siaaco maivapacai
 asivogami tomali vatopadagai
 isugiugagi. ³⁴ Ami siaaco ampaidiada
 aapima ganvustuidaga mosami
 gantagiticana.

³⁵ Ana imia inagai tavaagiamu amo
 imidagai dai apamu divimu ana.
 Baigavar anduuca dai giññanaraca.
³⁶ Arpan duucai apipioñi nanaracana
 ganaamu isdiviagi amo cunataraga-
 gaiñdara vai cupioquidagi lagi
 quitaagiña mosaacai lagi dai quitaagiña
 ñiooquiagi. ³⁷ Sial baiganliadamu
 apipioñi ismaacada maicoocosacagi
 accai aamuda. Sallicada anganaagidi
 sai lagi gaaamu bai gaduñimu dai
 meesa vuidara daraasamu gapipioñiga
 dai bibidamu. ³⁸ Tomasi aran tucara
 divia lagi siara sialimada, sial
 baiganliadamu apipioñi ismaacada
 naadagi vai diviagi aamuda. ³⁹ Dai
 maatacavurai aapima idi arpa —ascaiti
 ASuusi—. Ducami isamo oidacami
 amo quiyara ismaatacagi isiuu
 duucu ami quidiara divia agadagi

amo ʌsivogami maicosian tada ʌgai nuucadacatai sai maivaacʌna quidiʌra dai ʌsidana. ⁴⁰ Poduucai ʌʌʌ aapima gʌaagai maʌbai ganducagi siuu duucu aapima sioma maitʌgitocagi divimu aana ismaacʌda viaa amo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi gamamaatardamiga.

⁴¹ Tai amaasi ʌPiiduru tʌcakai dai potʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, ʌvoora vʌʌ-tara aagai aapi idi cuento mosaca aatama vʌʌscatai sio? —astʌtʌdai.

⁴² Taidʌ ʌSuusi itai:

—Amoco gaaamu vʌʌscara gaagaiña amoco ʌʌgidaracami dai saituducami saida ʌrtʌaanʌdamigadʌcana pipiooñigadʌ dai bibidiña siuu duucu gʌaagadagi. ⁴³ Baigʌʌliadamu ʌtʌaanʌdami ismaacʌda ivueeyi vʌʌsi ʌʌga siuu duucu diviagi ʌamudʌ. ⁴⁴ Sʌʌlicadʌ anganaagidi saida ʌamudʌ tʌaanʌdami duucai vituldamu vʌʌsi istumaasi viaaca ʌgai. ⁴⁵ Dʌmos siʌpiooñi ismaacʌda tʌaanʌdami duucai viaagi ʌamudʌ povʌʌldagi siʌamudʌ maiotoma divia ʌgai, dai gʌaagacai soi vuaadagi ʌgaa pipiooñi ʌmadu ʌcusñiñiru dai ʌgai gacuaadagi dai gayʌʌdagi dai navamuagi. ⁴⁶ Dai poduucai ʌamudʌ divimu siuu ducuu ʌpiooñigadʌ sioma mainʌnaracagi, dai siuu duucu ʌgai maimaatʌcagi dai sʌʌlicadʌ soimaa taatatuldami ʌgai daidʌ iduñiimu ʌgaicʌda isducatai ʌʌvueeyi ʌmaiʌʌgidaracʌda ʌmadu.

⁴⁷ Daidʌ ʌpiooñi ismaacʌda maata istumaasi ʌamudʌ ipʌlidi isiduñiagi dai maibai gaducagi dai maiʌʌgidagi vʌʌsi ismaacʌda tʌjai ʌamudʌ, ʌgai soimaa taatamu gʌʌʌgatudacai. ⁴⁸ Dʌmos ʌpiooñi ismaacʌda maimaatʌcagi daidʌ iduñiagi istumaasi soimaascami ʌgai vʌʌscara maisi soimaa taatamu. Dai ʌgai ismaacʌda vaamioma maata Diuusi

ñiooquidʌ dai maiʌʌgidi ʌgai vaamioma soimaasi taatatuldami Diuusi.

⁴⁹ Divia aana dai ʌʌgacara vuvaida iñagai vʌʌsi oidi daama oidacami vʌʌscatai ismaacʌda giñvaavoitudagi oigʌldamu aana vʌʌsi soimaascamigadʌ dai ʌgai ismaacʌda maitiñvaavoitudagi ugitimu. Sʌʌlicadʌ canijada iñʌlidi aana idi ʌʌgacara vuvaidaragai iscaipaco imʌdagi ʌpan duucai taí. ⁵⁰ Alia soimaa taatamu aana chiʌʌqui tasai, dai soigiñʌliadamu asta siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco soimaa taata iñagai aana. ⁵¹ Aapima povʌʌlidi ansai aana divia sai sioma oidacana vʌʌsi oodami, maitavar vaavoi baiyoma divia aana vai oidacana cocodi aanʌcʌda. ⁵² Dai sivi baitʌacoga oidacamu taama amo quiiyara oidacami dai vaica vuidara vʌʌtʌcamu gooca. ⁵³ ʌoogadʌ vuidara caatacamu gamara ʌʌli daidʌ amaradʌ gʌooga, daidʌ ʌdʌʌdʌ vuidara caatacamu gamara ooqui daidʌ maradʌ gadʌʌ, daidʌ tuumudʌ vuidara caatacamu gaca dʌʌ daidʌ ʌcaa dʌʌdʌ gatuumu —astʌtʌdai ʌSuusi.

⁵⁴ Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌʌ ʌoodami:

—Siuu duucu naijada aapima iicomai isuruñi amadara vuvaci otoma pocaitiña aapima sai duuduquia ʌgai, vai povʌ vuaadana. ⁵⁵ Dai siʌʌscadʌ dʌvʌʌrai toñiamadara ʌvʌrdagi pocaitiña aapima sai toñica ʌgai, vai povʌ vuaadana. ⁵⁶ Aapima ismaacʌda aagaiña amo istumaasi dai ama maasi ivuaadana. ʌDucatai maata aapima ismaasca ʌgai oidigi mosnʌiditai mastumaa nʌidi? Dai vʌʌscara maimaata nʌidi tomali maimaata caʌ istumaasi ʌʌvueeyi sivi aapima gʌnsaagida.

⁵⁷ ¿Tuimasi maitantatagitoi aapima istumaasi arcraagaducami? ⁵⁸ Isamaadutai gapilara gavuupadagi dai gavaidaquiagi dunucamiara baigi duuñi ñiooqui agai lamadu voyyamu vai agai maitavaidaquiagi dunucamiara vaidā adunucami gatlaagidagi asandaaru vaidā asandaaru gamaisagi. ⁵⁹ Dai abiaadara gia siaadara vuusaña aapi asta pasiaascada gaa namaqui vaasi masiaasi gatañiagi —astatadai asuusi aoodami.

13 Amaasi tuigaco ami dada chiaaqui cacalli siaaco daacatadai asuusi dai aagidi isducatai apilaato coi chiaaqui cacalli Galileana oidacami dai bai larada dai saagida vanaagi vustaaqui larada ismaacada coitadai cacalli Galileana oidacada maiquiaa gancooditudacai ismaacada daasda agaitadai agai Diuusi. ² Damos asuusi potatadai:

—¿Povai masianalidi aapima ispomaasi aradiu cacallicada Galileara oidacami vaamioma soimaasi ivuaadamicatai agai siagaa anaasi oidacami? ³ Aana anganaagidi sai cho, dai masaapima maiama duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vaascatai ugitimu aapima ara. ⁴ ¿Povai masianalidi aapima siabaivustaama dan mamacova ismaacada coi daama gaaacai agaa vaaqui tacaacada Siloera siagai vaamioma arduñidacatadai isagaa Jerusaleenara oidacada? ⁵ Aana anganaagidi sai cho dai masaapima maiama duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vaascatai ugitimu aapima ara —astatadai asuusi.

⁶ Daida asuusi aagidi amo ñiooqui cuentocada dai potatadai:

—Amo cali asacatadai amo iigosi gadavalaragana, dai amo imidagai maa naidamu sabai iibaidaga, damos maitaa tomali amo iibiada. ⁷ Dai amaasi potatadai agai cacalli ismaacada nuucatuldacatadai agai gadavalaraga: “Dañi cavaica uumigi miaad oidacai didivai aana dai gaagaiña goiigosi iibiada dai maitatagai mosaaigi cacaa goovai maiiibatatai”, astatadai laasacami gapioñiga. “Daitudañi”, astatadai. ⁸ Damos anuucadacami aa noragi dai potatadai: “Dagitoñi quiaa tomasi mosaca idi uumigi, moicadagena godavalaragada dai daasdagi arua davalarai duaadidicami. ⁹ Sabai poduucai iibatana, dai ismaiibatagi aida gia daitudagi”, astatadai anuucadacami.

¹⁰ Dai amo ibastaragai tasara asuusi gamamaatatulditadai Diuusi ñiooquida amo judidfu quiuupaigadara. ¹¹ Vai ami daacatadai amo ooqui ismaacada cabaivustaama dan mamacova uumigi cococatadai. Amo Diaavora taañicaruda topostudacatadai vai agai maitistutuiditadai isgasalliñagi tomali palapi. ¹² Dai aidasi taa asuusi looqui vai dai potatadai:

—Giñaduñi casiapat duaadicami vii —astatadai.

¹³ Mosdaama darai agai ganoonovi taida looqui gasalli, dai gaaagacai calaga ñioo Diuusi vui. ¹⁴ Damos tlaaanadami judidfu quiuupaigadara sallicada baamu duaaidacai asuusi looqui ibastaragai tasara, dai potatadai agai aoodami:

—Oidagava naadami tasai aa duiñdaga valtara dai istutuidi aapima isdada-

cai ganduduaaidagi, dai maisiu ibastaragai tasara —astatadai tlaaanadami aoodami.

¹⁵Tai amaasi ΔSuusi aa noragi dai potatadai:

—Aapima ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. ¿Istutuidimasi aapima ismaiupanagi gan-soiga vooyisi siara gansoiga asniitu ibastaragai tasara dai iitudagi suudagi?

¹⁶Dai idi ooqui ismaacada arcajiudada Avraañicarua vaid ΔDiaavora vuracatadai idi coocodagaicada cabaiivustaama dan mamacova uumigi. ¿Dai maitisbaiga tomali isduaaidagi coocodada ibastaragai tasara? —astatadai ΔSuusi.

¹⁷Dai aidasi capotai ΔSuusi, vascatai ismaacada vuidara vatacatadai siaa aran tadatu damos vasi aoodami baiganaliditadai naiditai istumaasi gagarducami ismaacada ivuaadatadai ΔSuusi.

¹⁸Amaasi potai ΔSuusi:

—Siuu duucu Diuusi soicai oodami sai calgacara oidacana ¹⁹gomaasi arapan ducami istumaasi avueeyi acaida amo uusi ismaacada coravi taagidu ismaacada amo calli gadajoogana li. Taidai aali caida gal dai gal uusi ganaato. Vaidai lujuurugi maamaradara dadaraiña dai ami gacocosatani. Poduucani sia otoma gal aali caida poduucani otoma gamaatamu aipacoga isducatai soicai Diuusi oodami sai calgacara oidacana —astatadai ΔSuusi.

²⁰Dai potai ΔSuusi ara:

—Siuu duucu Diuusi soicai oodami sai calgacara oidacana ²¹gomaasi arapan ducami istumaasicada oooqui avocamadai taligi tuicami dai gooquiarua ivueeyi paana. Amo oooqui vanaidi go-

copodacarui vaica muuli taligi tuicami vai copodara. Vasi tui saagida aimarai gocopodacarui dai poduucani vasi oidigi daama imai Diuusi niooquida —astatadai ΔSuusi aoodami.

²²Vaidai ΔSuusi apiaimaitadai Jerusaleenamu dai aijimi quiquiarua dai gamamaatatuldimi Diuusi niooquida.

²³Tai amaadutai tacacai dai potatadai: —Mamaatatuldiadami, ¿maitasmuidu ismaacada calgacara vuvacai? —astatadai.

Taidai ΔSuusi aa noragi daidai itatadai:

²⁴—Ganaagavurai dai vaapaqui goquitaagiña ismaacada alidu gajiaacoga. Aana anganaagidi sai muidutai vaapaquia aliadamu dai maitistuidimu alia sijaiga isvaapaquiagi siaaco taana Diuusi cascada. ²⁵Dai siuu duucu aquilacami cacuupagi galquii, dai aapima masmaacada quiidigana guuca niooquiadamu aapima dai potaadamu: “Caliodami garcupioquidani”. Damos agai ganaa noragidamu dai povantadamu: “Maitanmaata ana masiaadara aapima”. ²⁶Masi aapima potaadamu: “Galamadu gacuaadana aatama dai gayadana dai aapi gamamaatatuldiña tasiaaco oidaga aatama”. ²⁷Damos agai ganaa noragidamu dai povantadamu: “Casian ganaagidi ansai maimaata masiaadara aapima. Acovai avar iimi ginabaindara, vascatai aapima masmaacada soimaasi ivueeyi”, astadamu agai. ²⁸Dai ami suaanadamu aapima dai alia soimaa taata agai, naiditai avraani lamadu Isaa, dai Jaco dai vasi Diuusi niniooquituldiadamigada lamadu daraaja Diuusi siaaco gataana agai, mai aapima quiidigamu ganvuvaidagi. ²⁹Aipadara dadimu oodami dai daraivacai gaugimu ami siaaco gataana Diuusi. ³⁰Amaasi

Λamadutai ismaacada vaamioma namaga tami oidigi daama malla siooma maiñamlacamu dai Λamadutai ismaacada maiñamaga tami oidigi daama malla siooma namlacamu —astatadai ΔSuusi.

³¹ Dai agai vaa tasara ami dada lamoco fariseo siaoco daacatadai ΔSuusi dai potatadai:

—Imadañi tabiaadara ΔEroodasi gamuaa alidi —astatadai Δfariseo.

³² Damos ΔSuusi aa noragi dai potatadai:

—Iimivurai dai malla aagida acalli ismaacada alia saituduga mosaca soimaasi iduiñdagai valatara. Quiaa anvuvaidagi Diaavora tatlaañicaruda oodamiañidara dai duduaaidagi cococoidada dai asta naatomu aana giña duiñdaga daida apiaimadamu Jerusaleenamu. ³³ Tomali amaadutai Diuusi ñiñiooquituldiadamigada maitacooditudai siblaacoga mosaca Jerusaleenara cascada aliasi glaagai isimia aana Jerusaleenamu.

³⁴ Aapima Jerusaleenara oidacada, aapima masmaacada coodai Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai maisai ojootosicami ismaacada ganootosdi agai. Mosla muiyoco imidagai ipaliditadai aana isganampaidagi dai gannuucadacagi lapan duucaitacucu ampaidi gamaamara glaana uta mlatai maitipali. ³⁵ Aapima sivi gandagitomu aana dai camaitiñtagimu aapima apamu asta silascada aayi istuigaco potaiya aapima: “Alia baigalidi goovai ismaacada borimai Diuusi guvucadadacada”, astaiya aapima —astatadai ΔSuusi.

quiidiamu dai lamadu gaugia agai, vaidaga fariseo soobidacatadai sabai giduuna amo istumaasi istucada istutiada agai isgapiara vaaajagi. ² Vai ami ΔSuusi vuidara daacatadai lara amo cococada ismaacada vaiguuguñicatadai. ³ Tai amaasi ΔSuusi lacacai amamaatultuldiadami Diuusi sallicamigada lamadu lfariseo dai potatadai:

—¿Oidagasi oigaragai amo ibastaragai tasara isduaaaidagi amo cococada chio sio? —astatadai ΔSuusi.

⁴ Damos agaa mosdodoli vii. Tai amaasi ΔSuusi bai cococada dai duaadi dai potatadai sai noragana. ⁵ Dai potatadai ΔSuusi lfariseo:

—¿Maacada aapima maiotoma vañigidana gansoiga añañitu siara gansoiga vooyisi issibacai dalaraga asiagi agai tomasi aribastaragai tasara? —astatadai ΔSuusi.

⁶ Taida lfariseo tomali amaadutai maitaa istadagi.

⁷ Talagacai ΔSuusi siavapaidarsicada cacalagaducadioma daracariara daraiivaimi meesa vuidara, aagidi idi ñiooqui cuentocada dai potatadai:

⁸—Silascada amaadutai ganvaidagi amo cunataragiara maitavara cacalagaducadioma daracariara daraiiva. Divian tada amai vaidarsicami ismaacada vaamioma namaga isaapima. ⁹ Vai agai ismaacada ganvapai divian tada dai povantladagi amaadutai aapima: “Maacañi godaicarui idi gamai”. Amaasi agai siaa aratugaitai calquivan tada dai cugarara daicariara daivagi. ¹⁰ Baiyoma masilascada ganvaidagi varai soimaascadioma daracariara daraiiva, dai poduucai divimu agai ismaacada ganvapai dai povantladamu: “Giñaaduñi vaamioma cacalagaducadioma daracariara avardaraiiva”. Dai poduucai vaamioma

14 Amo ibastaragai tasara ii ΔSuusi amo fariseo baitacaaacami

gaducada galdamu agai vuitapi ismaacada amadu daraajagi meesa vuidara. ¹¹ Agai ismaacada sioma gaducada galliadagi agai sioma maitargaducadacamicamu dai agai ismaacada sioma maigaducada galliadagi agai sioma argaducadacamicamu —astatadai asuusi loodami.

¹² Daidai asuusi potatadai lara agai ismaacada vai:

—Pasiascada gabibida aliada maitivapiada gaaaduni tomali gasiisagi tomali gasusuuculi, tomali gaaaduni riricu agai lara gavaidan tada dai poduucai viaacamu aapi gaa noragidaraga. ¹³ Baiyoma pasiascada gabibida aliada pai vapaida soituutuigami ismaacada maivia istumaasi, dai ismaacada maitistutuidi isgaaata vuaadagi, dai ismaacada maitistutuidi isajioopadagi, dai ismaacada maiñanleeyi. ¹⁴ Dai baigaliadamu aapi maitistutuiditai agai isgaa noragidagi. Viaacamu aapi gaa noragidaraga siascada duduaacagi coidada saagidaindara agai ismaacada agidi Diuusi —astatadai asuusi.

¹⁵ Dai calcai imaasi amaadutai ismaacada meesa vuidara daacatadai potatadai agai asuusi:

—Baigaliadamu agai ismaacada gacuaadagi malca siaaco gataani Diuusi —astatadai.

¹⁶ Taidai asuusi potatadai:

—Amo cali idui gapi cuaadagai, dai otoi soora vapaidagi mui oodami. ¹⁷ Dai aidasi caayi siuu duucu gaugia agai, taidai cali otoi amoco gapioõniga sai potadana avapaidarsicada sai cadadana sai cabaigaduu vaasiacatai. ¹⁸ Damos vaasi avapaidarsicada maiaimia alidi

casada potatadai sai oigaldana. Lapagadada potatadai: “Utudama savalli aana amo davallrai dai viaa isma naidagi aagidani vaid giõigaldana sivarai”, astatadai.

¹⁹ Taidai agamai potatadai: “Savalli aana taama vuupulicami vopooyisi dai viaa aana isnaidagi sabai calagadu aagidani vaid giõigaldana”, astatadai. ²⁰ Tai amai potatadai:

“Utudama antoõnigai dai casada maitistutuidi isimiagi”, astatadai. ²¹ Dai aidasida apioõni apamu quiyara divia dai aagidi vaasi imaasi gaaamu tai agai salicada baamu dai potatadai gapioõniga:

“Imiñi otoma cacayamu dai plaasamu dai baigovai vuaapa vaasi soituutuigami ismaacada maiviipia istumaasi dai agai ismaacada maitistutuidi isgaaata vuaadagi dai agai ismaacada maitistutuidi isajioopadagi dai ismaacada maiñanleeyi”, astatadai

laamuda gapioõniga. ²² Tai bo laascada potatadai apioõnigada: “Casiant idui pasducatai giñaagidi, vai quiaa oidaga siaacoga aa valtara”, astatadai apioõnigada. ²³ Tai amaasi laamuda potatadai gapioõniga:

“Imiñi apamu voyamu dai dajiamu dai goguama vapaida aa vai vaapacana, vai poduucai suudana giñquii. ²⁴ Gnaagidiana sai tomali amaadutai ismaacada vapai aana laraga maiugimu giñcuaadagaiga”, astatadai laamuda gapioõniga

—astatadai asuusi loodami.

²⁵ Mui oodami oidatucuitadai asuusi, dai agai aa nanlaava dai potatadai:

²⁶ —Isamaadutai giõoidatucuda aliada dai vaamioma oigladagi gaooaga dai gadal, dai gaooõniga, dai gamaamara, dai gasusuuculi, dai gasiisagi, dai asta agi gaibadaga isaanai, agai maitistutuidi isargiñmamaatardamicagi. ²⁷ Dai

sioora maibaiga ducagi issoimaa taatagi dai asta muquiagi curuusiaba giñvaavoitudaitai maitistutuidi isiaргиñmamaatardamicagi. ²⁸ Isamaadutai aapima iduñia aliada amo quii siaadara maiñsitudana aapima aapaga silasi gaaagai masabai aitudadan tada acaasi. ²⁹ Ama duucai isdarasa aapima ojoodagada dai maiviaacagi istuucada naatuagi dai vaascatai sioora niijadagi ganparunadamu ³⁰ dai pocaitiadamu: “Gocalli mosglaaga galqui dai maitistui isnaatuagi”, caitiadan tada oodami. ³¹ Siapa amo raí cocoda agadagi amai raí siaadara maiñsitudana agai aapaga sabai istuidiadan tada iscododagi baivustaama miil sandaarucada vui agamai ismaacada viaa amo coobai miil. ³² Dai ismaitistuidiadan tadaca agai ootosan tada agai ojootosicami silascada quiaa maacsdara imadagi agamai, sai baiduuna ñooqui. ³³ Poduucai aapa sioora maidagituagi vaasi istumaasi viaa maitistutuidi isiaргиñmamaatardamicagi —astatadai aSuusi.

³⁴ Daida itatadai aapa:

—Gomaa onai alia vaññaiga damos iscamaiyoovica agai, ¿ducatai yoovituna agai apamu? ³⁵ Camaiclagaducamu agai duaidaragai dvalarai vaataru mosa daituda agai. Aapima masmaacada tatcaidaga calcavurai —astatadai aSuusi.

15 Vaascatai tumiñsi vuudami amadu agai ismaacada maivaavoitudai vaavoidaragada afariseo miaadara guuquiva siaaco daacatadai aSuusi dai calca agai istumaasi aagaitadai agai, ² vai cascada afariseo amadu amamaatatluldiadami Diuusi sallicamigada ñooquidi agai aSuusi dai pocaiti:

—Idi calli miaadagidi soimaasi ivuaadami dai amadu gacueeyi —ascaiti.

³ Taida aSuusi aagidi amo ñooqui cuentocada dai potatadai:

⁴—Vooru aapima isviaacagi amo sientu cañiiru vai siba imiagi amoco siaadara maianaasi viaana aapima agaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna siba imiaada asta siuu duucu tal. ⁵ Dai tagacai baiyagi dai baigalliatugaitai mootiagi dai ballaquiagi. ⁶ Dai alcai galquiyaru ampaidagi gaaaduñi dai potadagi: “Baigavaru anliada giñlamadu casianta giñsoiga ismaacada siba iitadai”. ⁷ Aana anganaagidi sai poduucai aapa vaamioma oidaga baialiaragai mala tavaagiara amo soimaasi ivuaadamicada ismaacada ama duucai gatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi isbai maaco coobai dan baivustaama dan tustamacada ismaacada maitarsoimaasi ivuaadami dai maitaagagai isama duucai gantlagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi —astatadai aSuusi.

⁸ Daida aSuusi itatadai aapa:

—Siapa amo ooqui viaacagi agai ali baivustaama piisu dai siba vaaajagi amoco siaadara maicuudana agai amo cuudagi dai voiscana dai calga gataatacai gaagana asta siuu duucu tal. ⁹ Dai tagacai ampaidagi gaaaduñi dai potadagi: “Giñlamadu avaru baiganliada casianta tumiñsi ismaacada siba vaaatadai aana”. ¹⁰ Aana anganaagidi sai poduucai aapa alia baiganliidiña Diuusi tataañicaruda amo soimaasi ivuaadamicada silascada ama duucai gatagituagi agai dai camaisoimaasi ivuaadagi —astatadai aSuusi.

¹¹ Daidā ΔSuusi potatā dai ΔΔpa:

—Amo cāli maamaracatadai gooca cacāli, ¹² taidā Δgooquirdada potatā dai Δooga: “Giñooa giñmaacañi gavustuidaga siāsi giñajaga”, astatā dai. Taidā Δoogadā maa gavustuidaga siāsi Δcatadai. ¹³ Tai bo chīlāqui tasaicāΔ amaradā gooquirdadā Δmpagi vāsi gavustuidaga dai daivunu ii mācasi Δmai ΔvāΔriΔrā, dai ami vāsi soimaasiΔrā siaa doodai gavustuidaga. ¹⁴ Damos aidāsi cavāsi siaa doodai Δgai tai divia gā biuugigai ami ΔvāΔriΔrā, vai Δgai bibiuugai. ¹⁵ Dai amaasi gaagamu aa duiñdagai Δmo cāli ami ΔvāΔriΔrā oidacami Δmadu, tai Δgai ootoi sai nuucadana tataisoli. ¹⁶ Tascoñia Δlidadai Δuuparai iibidacāΔ ismaacāΔ cuaadatadai Δtataisoli dai tomali amaadutai maibibiditadai tomalaachi. ¹⁷ Tai amaasi divia tagitoidadā dai Δgai povāli: “Mosā muidu giñooa quidiΔrā pipioñi vai vāscārā babavitocai cuaadagai, dai aana tanai cayooga muu biuugimucai. ¹⁸ Imimu aana giñooa quidiamu dai potāΔdamu: Giñooa, soimaasi idui aana Diuusi vui dai aapi gavui, ¹⁹ camaiviaa aana sāllicami siΔrgamaracagi, tomasi Δmoco gapioñiga duucāi giñnāijada aapi istāΔdamu aana”, asāliidi. ²⁰ Dai amaasi voiyāΔ Δquiva dai ii Δooga quidiamu.

Dai quiaa mācāsdārā imai tai tāΔ Δoogadā dai aayi soīliaragai tāgacai gamara dai māΔ dai māΔ vuidārā aayi dai coomitu dai usupi. ²¹ Taidā Δmaradā potatā dai Δooga: “Giñooa, soimaasi idui aana Diuusi vui dai aapi gavui, camaiviaa aana sāllicami siΔrgamaracagi”, astatā dai. ²² Damos Δoogadā potatā dai gāpipioñiga:

“Otomavar vuvaida cacāgaduΔdioma yuucusi dai aadida dai daasdavurai Δmo aniyu noviārā, dai aadidavurai sasapatusi ΔΔpa. ²³ Dai vūapavurai Δvaaca mara giΔdioma dai muaa tataidā iduūni vagimi. ²⁴ Idi giñmara casi Δrmuuquidacatadai dai Δpamu duaaca casi Δrsibā imiadacatadai goovai tatai Δpamu tāΔ”, ascaiti Δoogadā daidā idui vagimi.

²⁵ Vaidā Δmaradā gaduΔdioma Δjiana aimaraitadai dai aidāsi divia Δgai cayooga aijimitadai quii dai cai iivaragai dai tuutudacādami. ²⁶ Dai amaasi vai Δgai amaadutai Δgāgāli dai tacacai astumaasi Δpāduitadai. ²⁷ Taidā Δgāli potatā dai: “Casi atdivia gasucuuli cascāΔ Δooca gatājai muaragai Δvaaca mara giΔdioma cāgacārā diviacai Δgai dai maicoocotugaitai”, astatā dai Δgāli. ²⁸ Damos Δsiāgida sāllicāΔ baamu, dai maitpaliditadai isvaquiagi taidā Δoogadā vuusai dai goguama oī sai vaacāna. ²⁹ Tai Δgai potatā dai Δooga: “Aapi cāga maata iscamui uumigi vaa gasoi aana dai vāscārā gāΔgidiñā pai tomali Δmo imidagai maiquiaa giñoidi tomali Δmo sivatū isāmadu iduñia aana vagimi giñaduñi. ³⁰ Damos sivi diviacai gamara ismaacāΔ soimaasiΔrā siaa doodai gatumiñsiga ooqui taatcaligami Δmadu pātai muī Δvaaca mara giΔdioma”, astatā dai Δmaradā gaduΔdioma Δooga. ³¹ Amaasi Δoogadā potatā dai: “Giñmara aapi vāscārā giñāmadu daacāna dai vāsi istumaasi viaa aana vāsi Δraapi gavāΔtārā. ³² Damos sivi sāllicāΔ gāagaitadai isiduñia aatāma vagimi dai baigarāliadagi, gasucuuli ismaacāΔ casi Δrmuuquidacatadai Δpamu duaaca casi Δrsibā imiadacatadai tatai Δpamu tāΔ”, astatā dai Δoogadā gamara —astatā dai ΔSuusi Δoodami.

16 Daidā ḌSuusi potatadai ḌpḌa ḡamamaatardamiga:

—Oidacatadai Ḍmoco ḡaaamu ḡaviidacami dai viaacatadai mui pipiooñi dai Ḍmoco Ḍrpipiooñi tḌaanḌdamigada. Dai amaasi maí Ḍaamudā siḌpipiooñi tḌaanḌdamigada siaa vuiididi vustuidada. ²Amaasi Ḍaamudā vaí dai potatadai: “¿Tumaasi idi maḌmaacada ḡiñaagidi paḌaida ivueeyi? ḡiñaagidañi paḌtumaasi idui aapi vaa ḡiñvustuidagacada casiapa maitarḡiñtḌaañicaruca agai”, astatadai Ḍaamudā. ³Amaasi Ḍpipiooñi tḌaanḌdamigada aduucai ḡatagito: “¿Istuma duuñimu aana ḡiñvuusaidacai ḡiñaamu idi aa duiñdagaiñdarā? Maiguvuca aana isaata vuaadagi daḡjana, dai siaa Ḍrai aana isḡataanadagi oidicami. ⁴Casian maata istuma duñiagi dai viaacagi sioora ḡiñmiaadagidagi iñsiḌḌscada maiviaaca aana aa duiñdagai”, aḌḌlidi. ⁵Amaasi vaí moḌḌmadutai ismaacada vupuaatulditadai Ḍaamudā. Dai tacacai Ḍpaḡadada dai potatadai: “¿PaḌsi vuaatuldi aapi ḡiñaamu?” astatadai. ⁶Tai ḡgai aa noragi dai potatadai: “Ḍmo siento vopoti ḡiigi”, astatadai. Taidā ḌḌaanḌdami potatadai: “Tanai daja siaaco oojisi paḌiḌḌsi vuaatuldi. Baíñi dai siaa duaada dai Ḍpamu ooja dai poduucai ooja paḌai altaajucami siento vuaatuldi”, astatadai. ⁷Amaasi vaí ḡgai Ḍmai dai potatadai: “¿Aapio paḌsi vuaatuldi?” astatadai. Tai ḡgai potatadai: “Ḍmo baimocoroí taligi”, astatadai. Taidā ḌḌaanḌdami potatadai: “Tami daja siaaco oojisi paḌiḌḌsi vuaatuldi. Baíñi dai siaa duada dai Ḍpamu ooja dai poduucai ooja paḌai ali maaco coobai vuaatuldi”, astatadai. ⁸Taidā Ḍaamudā maata tḌ

isaliā saítuduacatadai ḌḌaanḌdami ḌḌsiḌvuaacada. Ḍoodami ismaacada ivueeyi istumaasi Ḍḡi ḡgai ipalidi siooma sastuduga isḡaagadagi istumaasi ipalidi isḡgai ismaacada ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi.

⁹Ḍamos aana ḡnaḡaagidi sai tomamas saagida daraaja ḡgai ismaacada ḡamaitacai ḡanvustuidaga vupuiirumadaitai aa Ḍamos aapima ḡaaḡai maḌsoicadagi aa ḡanvustuidagacada isducatai Diuusi ipalidi siḌḌscada coiḡagi aapima ḡanvustuidaga camaitansoiñamu dai Diuusi ḡanmiaadagidamu tḌvaagiara dai ḡanmaaquimu baabaqui ismaacada tomali Ḍmo imidagai maiuugiatai.

¹⁰Sioora ivueeyi laachi istumaasi isducatai aagai poduucai iduñian tada ḡgai ḡapi ḌpḌa, dai isḌsiḌvuaaca ḡgai laachicada poduucai ḌsiḌvuaacan tada ḡgai ḌpḌa ḡpicada. ¹¹MaḌmaitivueeyi maḌtumaasi aagai ḡanvustuidagacada tami oidi daama Diuusi maitanmaaquimu istumaasi vaḌḌcara namaacana. ¹²MaḌmaitivueeyi maḌtumaasi aagai ḡavustuidagacada voora ḡanmaquia ḡgai istumaasi aapima Ḍḡi ḡanvaatarā.

¹³Tomali Ḍmo piooñi maitistutuidi isḡocaducagi aamudā, cḌḌadan tada ḡgai Ḍmoco dai oiḡaadagi ḡḡamai, Ḍḡiadan tada ḡgai Ḍmoco dai maiḌḡiadan ḡḡamai. Sioora oiḡaadagi ḡavustuidaga maitistutuidi isḌḡiadan ḡgai Diuusi —astatadai ḌSuusi.

¹⁴Ḍfariseo ismaacada aliā oojoidi isḌmpaidiada mui tumiñsi caḌcai vaḌsi imaasi ḡgai moḌpaḡunai ḌSuusi. ¹⁵Amaasi ḌSuusi potatadai:

—Aapima cḌḌ tuutiacami ḡnaḡai oodami vuitapi, Ḍamos Diuusi cḌḌ maata ḡaniibadaga. ḌḌmo istumaasi istumaasi Ḍoodami cḌḡadu Ḍlidi Diuusi aliā cḌḌadi.

¹⁶ Aidasi maiquiaa divia AVuaana ismaacada vapacoi loodami oidacatadai Moseesacaru sállicamigada ismaacada maa Diuusi dai oidacatadai lapa Diuusi ñiñoquituldiadamigada mamaatatuldaragada. Dai aidasi divia AVuaana aida abiaadara gaaagai sai Diuusi soicada lididi oodami sai calagacara oidacana, dai vaascatai ganaajagai vaavoituda aliditai sai Diuusi soicada lididi oodami sai calagacara oidacana.

¹⁷ Siooma maisijaiga isugitiagi tavaagi lamadu davalarai siugitiagi amo ñiooqui sállicamigada Diuusi.

¹⁸ Tomastuma calli isdagituagi gaoñiga dai vanaagi amai agai alia soimaasi ivueeyi, dai agai ismaacada vanaagi amo ooqui dagitobarui agai alia soimaasi ivueeyi lapa.

¹⁹ Amo imidagai oidacatadai amo calli gaviidacami dai calga dadapacami gaaadaña yuucusi dai calga titiodicami, dai vaas tasai ivuaadana vagimi gagarducami. ²⁰ Dai oidacatadai lapa amo soitigami Lázaru tagiducami, ismaacada iivosicatadai vaasi tuucugada dai mosdavalrapí dadaajaiña agaviidacada quitaagiñagadara. ²¹ Vaida asoitigami tascoña aliditadai acuadagai viigidacada ismaacada gaasai agaviidacada meesagadaaiñadara, vai asta agoogosi viñiumiditadai iivoidada. ²² Tai amo imidagai muu asoitigami, tai dada Diuusi tataañicaruda dai balcai sai lamadu daacana Avraañicaru siaaco ajioopai acoidada. Dai bo chilalqui tasaicada muu agaviidacada lapa mlatai yaasa. ²³ Dai aidasida agaviidacada soimaa taatacatadai malca siaaco

ajioopai maicalga tuutiacadada, dai tai nanaava dai malcasdara tala agai Avraañi, daida Alázaru lamadu daja. ²⁴ Dai amaasi iña dai potai: “Avraañi soigi gallda anacada dai baigovai ootosa goLázaru vai vadaidana gamasaiga cuugada suudara dai diviana dai avogidana giñalana aliana soimaa taataca ana tami taiyara”, astatadai agaviidacada. ²⁵ Damos Avraañi potatadai: “Giñmara, galtagitoñi pasiaapi calagacara oidacatadai maiquiaa muucucui, dai goLázaru alia soimaa taata. Dai sivi goovai baigalididi tami pai aapi soimaa taataca. ²⁶ Dai tomasducatai maibaiga isducatai oidagava amo gal dalcagi tuucavacami dai poduucui sioora imia aliada tabiaadara gaamucu maitistutuidi tomali malcadara baigovaco maibaiga”, astatadai Avraañi. ²⁷ Amaasi agaviidacada potatadai: “Gadaanai ana tuduida aapi, caliodami Avraañi, pai ootosa goLázaru giñooca quiidiamu, ²⁸ ami siaaco daraaja taama giñsusuuculi dai giñsiisiagi vai aagidana goovai isducatai maidadiagi agai lapa tami siaaco mosaa soimaasi gataatamai”, astatadai. ²⁹ Damos Avraañi potatadai: “Agai viaa agai ismaacada ooja Moseesacaru lamadu Diuusi ñiñoquituldiadamigada, vai agiditai calcana”, astatadai Avraañi. ³⁰ Taida agaviidacada aa noragi dai potatadai: “Dañi aapi Avraañi, siaadara agidana agai Avraañi damos isimiagi amaadutai coidada saagidañadara malca siaaco daraaja agai poduucui gia ama duucui gantatagitan tada agai dai camaisoimaasi ivuaadagi”, astatadai. ³¹ Damos Avraañi potatadai: “Ismalagida aliada agai AMoseesacaru lamadu Diuusi ñiñoquituldiadamigada poduucui lapa siaadara agidana agai tomasi amaadutai duaacagi

coidada saagidaiñdara”, astatadai
 ΔAvraani —astadai ΔSuusi Δfariseo.

17 Amaasi ΔSuusi potadai
 gamamaatardamiga:

—Vassara oidacamu istumaasi
 isducatai soimaasi ivuaadagi oodami
 dāmos sial soimaa taatamu ḡgai
 ismaacada soimaasi iduiñtulda aliada
 oodami. ² Sioma ḡcḡḡgai ḡgai valtara
 mascusivuaana vulidagi amo mauturui
 dai ḡḡ suudara daitudagi baiyoma
 issoimaasi iduiñtuldada ḡgai amaadutai
 idi ismaacada utudama vaavoitu.

³ Cagavar gantatagitoca aapima
 isamaadutai soimaasi iduñia ḡvui
 aagidavurai aapima ḡgai issoimaasi
 idui ḡgai ḡvui. Dai isama duucai
 gatagituagi ḡgai dai camaisoimaasi
 ivuaada agadagi oigaldavurai. ⁴ Tomasi
 muiyoco soimaasi ḡvuiidiada ḡgai dai
 vāsi vuidagara didivadagi dai povai
 gantatadagi: “Casian maipovuaadagi”,
 vassara ḡḡḡgai masoiganalidiadagi
 —astadai ΔSuusi.

⁵ Lojootosicami potadai ΔSuusi:

—ḡarsoiñaiñi tatai vaamioma vaavoi-
 tuda aatama —astadai.

⁶ Amaasi ΔSuusi potadai:

—Isvaacamudai aapima tomasi
 lachi vaavoidaragai tomasi ḡpan
 ḡsi isuiduru amo caida coravi
 istutiadamudai aapima ispotadagi idi
 iigosi: “ḡvaiñcumañi dai ḡḡ suudara
 caquiva”, idi iigosi ḡia ḡḡḡḡḡdamudai
 —astadai ΔSuusi.

⁷ Isamaadutai aapima viaacagi
 amo pioñi vai ḡgai gasicuandagi
 ḡajiana silpa nuucadacagi vustaqui,
 dai siuu duucu divia ḡgai ḡbais
 potadana aapima ḡiimi dai ḡauga?

⁸ Maipotadan tada aapima baiyoma
 potadan tada aapima: “Baigi tua
 gocuaagi nai aana ḡaugiagi quiaa
 pai gooquira ḡauga aapi”. ⁹ ḡBais
 Diuusiatanamaquidana ḡḡdana aapima
 ḡpioñi iduucai ḡgai mastumaasi tajai?
 Cho lien. ¹⁰ Poduucai aapima ḡḡ
 masiḡscada naatuagi vāsi istumaasi
 ismaacada ḡantāanai Diuusi, ḡḡḡḡ
 maspotadagi: “Aatama ḡpan ducami
 tomastuma pipioñi idui aatama
 mosacaasi istumaasi viaacatadai
 isiduñiagi cascada” —astadai ΔSuusi.

¹¹ Dai apiaimaitadai ΔSuusi
 Jerusaleenamu ḡmapiadara ḡSamaalia
 dai ḡjadara ḡGalilea tai ḡgai ḡrana
 salli daivusai. ¹² Dai ḡcai ḡgai amo
 ḡmapara vai vuidara iimaitadai
 baivustaama calli ismaacada
 viaacatadai ḡcoocodagai ismaacada
 duvaldi gatuucuga dāmos bai
 mḡcasara guuquiva ḡgai ¹³ dai ijiña
 daida icaiti:

—Suusi mamaatatuldiadami soigi
 ḡḡḡḡ aatamaacada —ascāiti ḡcalli.

¹⁴ Dai aidasi ḡḡ ΔSuusi potadai:

—Iimivurai dai mḡ vuidara ḡ-
 uquiva ḡpapaaligada ḡjudidū —astā-
 dai ΔSuusi.

Dai aidasi iimaitadai ḡgai todian
 duucai duduaadicami vii. ¹⁵ Amaasi
 amaadutai ḡgai mostḡ iscadueeyi aa
 ḡḡ dai iññāquitadai siaa duutudaimi
 Diuusi. ¹⁶ Dai ḡtootonacada caquiva
 ΔSuusi vuidara dai ḡvḡḡḡḡḡḡḡḡ
 cuiqui dai potadai: “Diuusiatanamaquidana”,
 astatadai. Dai idi cali ḡSamaaliara
 oidacamicatadai. ¹⁷ Amaasi ΔSuusi
 pocaiti:

—ḡBais maivḡḡ baivustaama
 duduueeyi? ḡSiaaco daraaja ḡḡḡ
 tuustaama? ¹⁸ Mosaca idi ismaacada
 maitarjudū aa ḡḡ dai siaa duutuda
 ḡgai Diuusi —ascāiti ΔSuusi.

¹⁹ Dai amaasi potatadai agai acaali:

—Caquivañi dai imada. Giñvaavoitu aapi cascada dueeyi —astatadai aSuusi.

—

²⁰ Taidā afariseo tacacai aSuusi saascada agai sigataaanada agai Diuusi tami oidigi daama, taidā aSuusi aa noragi dai potatadai:

—Silaacada gataaanadagi Diuusi tami maitarāmo istumaasi ismaacada maasi. ²¹ Maita povacaitiada agai: “Tamia daja”, silāpa “Māca daja”; Diuusi catanai gansaagida gataaanai —astatadai aSuusi.

²² Dai amaasi potatadai aSuusi gamamaatardamiga:

—Aimu istuigaco aapimā ipaliadamu isgataaanada aana ismaacada viaa amo saalicami tami tomasi amo tasai damos maiaimu amaasi. ²³ Dai aa povantatadamu: “Tamia daja”, silāpa “Māca daja”. Damos maitavar ajioopada, tomali maioidatucuda.

²⁴ Poduucāi ismaascana silaacada vāpādocadagi oidigi pomaascamu silaacada ajiagi istuigaco diviagi aana ismaacada viaa amo saalicami.

²⁵ Damos āpāga viaa aana issallicada soimaa taatagi, daidā loodami sivi oidacami gajiaadāra giñviaamu.

²⁶ Poduucāi isducatai āpādui aidasi oidacatadai āNoee, poduucāi āpāduuñimu āpā silaacada cadivia iñāagada aana ismaacada viaa amo saalicami.

²⁷ Loodami gacuaadana dai gayādana, dai cuucunaiña, dai gamamaacaiña ganmaamara ooqui masai ooñtaiña, asta aidā uucami sivā āNoee gāvaarcugāra tai sallicada tāvāpi duudu tai vāasi loodami coi.

²⁸ Dai poduucāi āpādui āpā aidasi oidacatadai āLota loodami gacuaadana, dai gayādana, dai gasāpādaña dai gaagaraiña, dai gasaiña, daidā ivuaadana baabaqui. ²⁹ Damos aidasi

ii āLota Sodoomaiñdāra tāi duudu tai āmadu asufre tāvaagiāndāra, tai vāasi oodami coi. ³⁰ Poduucāi āpāduuñimu āpā silaacada diviagi aana ismaacada viaa amo saalicami.

³¹ Amaasi isamaadutai vāaqui daama daacagi dai tuucavi viaacagi gāvustuidaga maitāagāi istāvañiagi agai dai vūvaidagi, dai isamaadutai dājiana aimardagi maitāagāi isimiagi agai gāquiyamu. ³² Gāntāgitovurai Lota ooñigada isducatai muu vāamioma oigadatai gāvustuidaga tami oidi daama siDiuusi. ³³ Sioora mostāgitodagi isducatai cāgacāra oidacagi tami oidigi daama agai tomali āmo istumaasi maiviaacamu gooquāra, dai sioora maitāgitodagi mosācaasi isducatai cāgacāra oidacagi tami oidigi daama agai saalicada baigāliadamu.

³⁴ Gānaagidiana sai amaasi tucara goocatai abaana vāatācamu siDiuusi bācaimu āmoco dai āgamai viaamu.

³⁵ Dai gooca ooqui āmapai gātuaadamu siDiuusi bācaimu āmoco dai āgamai viaamu. ³⁶ Dai gooca cacāli dājiana daraajamu siDiuusi bācaimu āmoco dai āgamai viaamu —astatadai aSuusi.

³⁷ Mosācaai āgāa imaasi tacacai dai potatadai:

—¿Vāaco āpāduñia agai imaasi? —astatadai.

Tai agai aa noragi daidā itatadai:

—Tomasiāaco siāaco caatācagi baabaidi duvaligada ami gānāmpaidiña nunui poduucāi āvāavoī āpā saidā āpāduñia agai istumaasi aagai aana —astatadai aSuusi.

—

18 aSuusi aagidi loodami āmo ñiooqui cuentocada dai aagidi sai gāagāi ismaiugutai daanadagi Diuusi dai maiiibicoraitai. ² Dai potatadai:

—Amapacara oidacatadai amo dunucami ismaacada maisiaa duutudaitadai Diuusi dai tomali maivuama aliditadai tomalia amaadutaicada. ³Dai amaasi agai vaa davarriara oidacatadai lara amo ooqui viuudu, ismaacada cocodacatadai amai dai alia duudatai aimaraina agai adunucami quidiimu dai potatadaina sabai baiduiindana niiooqui asaayuda lamadu. ⁴Tavapi mospovuaadana agai vaid adunucami moscalcana. Damos gooquara povalli: “Tomasi maisiaa duutudai aana Diuusi dai maivuama inalidi tomali amaadutaicada, ⁵damos idi ooqui viuudu apiagiinoojotuldi soiñamu aana vai camaididivaitai giñoojotuldiña vaamioma”, ascaiti adunucami —astatadai asuusi.

⁶Dai potatadai asuusi:

—Poduucai aagai adunucami maiclaa tuigacada. ⁷¿Isbai maisoiñana Diuusi lara ismaacada acovai vuvaitu agai ismaacada maiugutai taanadagi soiñi? ¿Isbai tavapicada soiñana agai? ⁸Aana anganaagidi sai agai gia otoma soiñamu. Damos siascada diviagi aana ismaacada viaa amo samicami, ¿isbai quiaa tagimu aana oodami vaavoitudadami tami oidigi daama?

⁹Daida asuusi aagidi amai cuento chilalquiatu vataru ismaacada sioma calga tuutiacami ganalidi siaa dai soiduucal nidi agaa. Dai potatadai:

¹⁰—Gooca cacalli iji gaa quiuupaigadamu judidú dai gamamada agai. Amoco arfariseocatadai dai agamai arvudamicatadai tumiñsi. ¹¹Afariseo cacatai gamamadai dai aduucai gamamadai: “GiñDiuusiga, alia baigiñalidi aana maitarapan ducamicatai aa ismaacada arlasivogami dai ismaacada arsoimaasi ivuaadami, dai ismaacada googosi ganducami aana

tomali maitarapan ducami idi vuudami tumiñsi. ¹²Dai aana maitacueeyi gocuaja amo caldiara, dai aa goidi aana inismaacada gamaitalai”. ¹³Damos arvudami tumiñsi baimalacasdara vii dai tomali maitaralli tomali ista nanaaavagi tavaagiamu, mosgavai gamoo dai pocaiti: “GiñDiuusiga soigi galda aana aliñsi arsoimaasi ivuaadami aana”, ascaiti arvudami tumiñsi. ¹⁴Aana anganaagidi sai idi vuudami tumiñsi nora laquiyamu caoigaldicami soimaascamigada dai agamai gia chio. Tomasioora ismaacada gaducada galiadagi agai maitargaducadamicamu dai siora maigaducada galiadagi agai argaducadamicamu.

¹⁵Dai aa oodami vuapaimi lara aali siaaco daacatadai asuusi, sai agai taatana. Damos aidasida amamaatar-damigada asuusi taa imaasi, bagaidimi agai ismaacada vuapaimi aali. ¹⁶Damos asuusi vai gamamaatar-damiga dai potatadai:

—Dagitovurai vai dadana goali siaaco daja aana, dai maitavar daidiada. Ismaacada aran ducami idi aaliducada agai agai ismaacada ajioopai malca siaaco gataaani Diuusi. ¹⁷Aanaan samicada ganaagidi siora iimia aliada siaaco gataaani Diuusi agai gaagai siapan ducamica amo ali dai ismaipoducamica agai siaadara vaacana —astatadai asuusi gamamaatar-damiga.

¹⁸Amaadutai atataaandami tacacai asuusi dai potatadai:

—Mamaatatuldiadami cal tuigacada, ¿tumaasi istutuidi aana siduñiagi dai vaascara oidacagi Diuusi lamadu? —astatadai.

¹⁹Taida asuusi potatadai:

—Mosaca Diuusi caa tuiga dai tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aapi maivaavoitudai iñsaana arDiuusi. Mosaaigi pocaiti aapi ansai aana arcaaa tuigacami dai tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ²⁰Aapi caaga maata istumaasi gataaana Diuusi: “Maitavar googosi ganducamica, maitavar gacoodada, maitavar gaalasiada, maitavar yaatagada aa, dai siaavar duutuada ganooga amadu gandaa”, podu gataaana Diuusi —astatadai asuusi.

²¹Taida caali potatadai:

—Vasi gomaasi aan aliducatai abiaadara agidi —astatadai caali.

²²Amaasi caacai asuusi imaasi potatadai:

—Damos quiaa vialaga amo istumaasi pasiduñiagi, gagarañi vasi pastumaasi viaa dai oida asoitutuigami atumiñsi, dai poduucai viaacamu aapi vaamioma tavaagiara. Imiñi dai poduñi dai diviacai giñoidatucuda —astatadai asuusi.

²³Dai aidasi caa caali imaasi, alia soigalli, aliasi argaviidacamicatadai agai cascada. ²⁴Dai taagacai asuusi isalia soigalli agai potatadai:

—Gia sijaiga isganviipidacami iimiagi siaaco gataaana Diuusi.

²⁵Siooma maisijaiga amo muura vaatara isdaivuñiagi amo oi dagadlamu saali isamo gaviidacami imiagi siaaco gataaana Diuusi —astatadai.

²⁶Dai agai ismaacada caa imaasi potatadai:

—¿Vooriatu istutuidido iscaagacara vuvaquiagi? —ascaiti.

²⁷Taida asuusi potatadai:

—Istumaasi oodami maitistutuidi isiduñiagi Diuusi gia istutuidi —astatadai asuusi.

²⁸Taida apiiduru potatadai:

—Mamaatatuldiadami, aatama viaa vasi tastumaasi viaacatadai, gloidatucuda araliditai —astatadai.

²⁹Amaasi asuusi aa noragi dai potatadai:

—Saaalicada anganaagidi tomasioora ismaacada viaagi galqui, siara gadada, siara gasusuuculi, siara gooñiga, siara gamaamara iduñia liditai Diuusi aa duñidada, ³⁰agai sioon mui viaacamu idi oidi daama dai gooquira agamai oidigara vaascara oidacamu —astatadai.

³¹asuusi covai vai abaiivustaama dan gooca gamamaataradamiga dai potatadai:

—Siviatu iimiagi Jerusaleenamu, siaaco gaagai isaraduñiagi vasi istumaasi ooja adiuusi niñiooquituldiadamigada giñaagaitai aana ismaacada viaa amo saalicami.

³²Giñtaagida magari aa sibadara oidacami, dai giñparunada magari, dai soimaasi niioqui giñsuuligiada agai, dai giñsisiviada agai. ³³Dai giñglicarsa magari, dai gooquira giñmuaamu, damos bo vaica tasaicada apamu duaacamu aana coidada saagiduñidara —astatadai asuusi gamamaataradamiga.

³⁴Damos amamaataradamigada maimaata caa tomali amo istumaasi idi maasi, tomali maimaatarcatadai agai istumaasi agidi asuusi, goovai aramo istumaasicatadai istumaasi maitistutuiditadai agai ismaata caacagi cascada.

³⁵Aidasida asuusi caajimitadai Jericoora vai voi ugidiana daacatadai amo maiñlaadami daida gataanitatadai oidicami. ³⁶Dai aidasi caa agai ismui iimadan caitimi oodami, amaiñlaadami gatacacai astumaasi araduitadai. ³⁷Matu potatadai sai amui imitatadai asuusi Nasareetara oidacada. ³⁸Tai agai iina dai pocaitimi:

—Suusi Davi marada soigi galda aanacada —ascaiti acalli.

³⁹ Damos agai ismaacada baitaqui iimatada bagaimi sai camaiiñacaiña vaamioma. Damos agai apiaiñacai dai pocaiti:

—Davi marada soigi galda aanacada —ascaiti.

⁴⁰ Amaasi ASuusi ciquiva dai ootoi siooga vuaapagi ami siaaco daacatada agai. Dai aidamsi caami vuaa taida ASuusi tacacai dai potatada:

⁴¹ —¿Tumaasi ipalidi aapi inñiñduinda aanla? —astatada.

Taida acalli ismaacada maiñlaadatada aa noragi dai potatada:

—Mamaatatuldiadami, nlada inñlidi aanla —astatada.

⁴² Taida ASuusi potatada:

—Nlaadañi, vaavoitu aapi cascada nplaava —astatada ASuusi.

⁴³ Mospotai agai taida ismaacada maiñlaadatada istui isnplaavagi, dai of ASuusi dai siaa duutudaimi Diuusi. Dai vlassi aoodami ismaacada taa imaasi siaa duutuli Diuusi.

19 Taida ASuusi aayi ami Jericooga dai amui daivusquimi agai. ² Vai ami oidacatada amo calli gaviidacami Zaqueo tlagiducami, dai agai arbaitacaaacamigadacatada tumiñsi vudami. ³ Daida AZaqueo matia aliditada ASuusi, damos maitistutuiditada istagiagi alia maitacavacatada AZaqueo cascada dai oodami alia muiducatada. ⁴ Vai agai maitatagaitada isducatai matiagi dai amaasi baitaqui maa dai tsai amo uusi tacavacamiñla voiyala siaaco viaacatada ASuusi isdaivuniñagi. ⁵ Dai aidasi amui daivusquimi ASuusi tacavi nplaava dai potatada:

—Zaqueo otoma itavañi boodala sivi anviala aanla isglaquiyala giñuuliñagi —astatada ASuusi.

⁶ Taida AZaqueo otoma tavai, dai baigalliaracada miaadagi agai ASuusi. ⁷ Amaasi tlagacai aoodami imaasi vlasscatai niioquidimi ASuusi dai pocaitimi saida ASuusi amo soimaasi ivuaadami quiidiñla gluuli. ⁸ Amaasi AZaqueo ciquiva dai potatada ASuusi:

—Dañi, mamaatatuldiadami oidamu aanla asoituuuigami taajucami vlassi giñvustuidaga inñmaacada viaa dai inñiñmaadutai lassi aanla viiirumadacai aa noragidamu aanla asta macovaco vaamioma ismaacada lassi aanla —astatada AZaqueo.

⁹ Taida ASuusi potatada:

—Idi calli cavaavoitu Diuusi isduucai vaavoitu aduñla Avraañicarua cascada siviati aayi calgacala vuvaidaragai idi quiyala. ¹⁰ Aana ismaacada viaa amo sallucami divia dai gaaga inñagai dai calgacala vuvaida inñagai soimaasi ivuaadami agai arsiñiñmiada Diuusi vlatara —astatada ASuusi.

¹¹ Dai camiaanai daacatada agai Jerusaleena daida aoodami povanlilitada iscaotoma gatlaanada agai Diuusi oidi daama cascada aidasi quiaa tatagitoitada aoodami ismaacada aagidi ASuusi, agai aagidi amo niioqui cuentocada, ¹² dai potatada:

—Amo imidagai oidacatada amo calli dai vlassi laaduñla artalaanadamicatada daida arganviipidacamicatada. Dai malcasi ii agai amai davalliala masiaaco daasa agaitada raí dai gooquiala apamu divia agaitada. ¹³ Dai maiquiaa imacai vaí baivustaama gapipioñiga dai vlasscatai lamadutai maa tumiñsi dai potatada: “Aa duiñtuldavurai idi tumiñsi asta silascada divia aanla”, astatada.

¹⁴Damos agamai davalriara oidacami alia cladaitadai dai imacai agai tai agaa gooquiamu ootoi chiallqui cacalli sai potadana: “Maitatata ipalidi aatama isaapi argartaaandamicagi”, astatadai. ¹⁵Matai vaascara dai agai gataaandami duucai tai apamu nora. Amaasi alcai gacquiyara vai agai gapipioñiga ismaacada vii agai tumiñsi dai maataca agai saljaqui gamaita lamadutai. ¹⁶Lalragadada divia dai potatadai: “Giñaamu, gatumiñsiga gamaita baivustaamaojo vaamioma”, astatadai. ¹⁷Taida lraí aa noragi dai potatadai: “Cagaduava aapiara lamo caa pioñi cacalga idui aapi laachicada sivi gia gadaasamu aana caigi pai taaanda baivustaama quiqui”, astatadai. ¹⁸Tai gooquiyara divia amai dai potatadai: “Giñaamu, gatumiñsiga gamaita taamojo vaamioma”, astatadai. ¹⁹Taida laamuda aa noragi dai potatadai: “Aapi lraigicamu lara dai taaandamu taama quiqui”, astatadai. ²⁰Tai gooquiyara divia amai dai potatadai: “Giñaamu, tanai daja gatumiñsiga giñpañitugara vuraca aana dai bidasaca. ²¹Gallabani aana. Maata aana isalia oomaliga aapi cascada. Dai maita aata vueeyi dai vaascara vuuyi tumiñsi, dai aa gasituldi pai aapi mosvuuyi yoovisicami”, astatadai. ²²Amaasi lraí potatadai: “Aapiara lamo pioñi maicaa tuigacami. Gañooquicada maata aana isaapi argaduñi dai maicaa dui. Iscamaatacatadai aapi siaana aroomaligami dai ismaitaata vueeyi aana dai vaascara vuuyi tumiñsi dai isaa giñasituldi dai isaana mosvuuyi yoovisicami. ²³Camaatacatadai aapi ¿tuipasi maitamaa gotumiñsi sibacoga masiaaco gamaitamudai vaamioma atumiñsicada simuyioma vuimudai aana diviacai?” astatadai aamuda. ²⁴Amaasi potatadai agai

agaa ismaacada ami daraajatadai: “Baivurai gotumiñsi dai maaca agai ismaacada viaa baivustaama”, astatadai lraí. ²⁵Tai agai potatadai: “Garaamu, agai caviaa baivustaama”, astatadai. ²⁶Taida lraí aa noragi dai potatadai: “Aana anganaagidi sai ismaacada viaa vaamioma gamaacai dai ismaacada maivioa gvaopoidi tomasi laachi ismaacada viaaca agai. ²⁷Dai aoodami ismaacada giñvui vaala dai maitipaliditadai isartaaandamica aana, vuaapavurai dai giñvuitapi cooda”, astatadai lraí gapipioñiga.

²⁸Dai amaasi caaagacai lSuusi imaasi apamu apiaimaitadai Jerusaleenamu.

²⁹Dai aidasi caajimitadai lSuusi Betapagiara dai Betaaniara miaanai agiidi siaaco Oliivosi tlagidu, lSuusi ootoi gooca gamamaatardamiga, ³⁰dai potatadai:

—Imivurai maa aali quiquiyara ismaacada miaaga tabiaadara dai alcai tlagimu aapima lamo asñiitu vulicami ismaacada tomali amaadutai maiquiaa dadaajai varai uupana dai vuaapa. ³¹Dai isamaadutai gantacacagi mastuisi uupasai varai potada ansai aana tagito —astatadai lSuusi gamamaatardamiga.

³²Amaasi amamaatardamigada iji dai taa vaasi isducatai aagidi lSuusi. ³³Dai aidasi uupasaitadai agai lasñiitu taida lsoigacami tacacai dai potatadai:

—¿Tuimasi uupasai goasñiitu? —astatadai.

³⁴Tai agai aa noragi dai potatadai:

—Amamaatatuldiadami tagito cascada —astatadai.

³⁵Amaasi baidacai agai lasñiitu lSuusi, dai asñiitu daama darai gansosua dai daama dai lSuusi. ³⁶Dai aidasi asñiitu daama imaitadai lSuusi aoodami voyara lligaimi gansosua. ³⁷Dai aidasi camiaadimi agai coidama

gAASACARA A Oliivosi giidiaiñdARA, vai vAAscatai A vaavoitudadami ismaacADA oiditadai iinaquimi baiganAliatugaitai dai siaa duutudaimi Diuusi vAAsi aismaacADA gAgarducamicADA ismaacADA tAAtadai Agai. ³⁸ Dai pocaitimi:

—Diuusi alia cAAGacARA nAidi goovai ismaacADA divia Diuusi guvucadadAcADA. VAAscatai gAniibastacan tada tAvaagiARA aatAMA alia siaa duutudai Diuusi —ascaitimi A vaavoitudadami.

³⁹ Amaasi AMOCO A fariseo ismaacADA Aoodami saagida daraajatadai potAtadai Agai ASuusi:

—MamaatAtuldiadami bagaidañi gA-mamaatARDamiga —astAtadai.

⁴⁰ Damos ASuusi aa noragi dai potAtadai:

—Aana angAnaagidi sai isidi maiiina-cadagi sAllicADA goojodai iinaCADamu —astAtadai ASuusi.

⁴¹ Dai aidasi caajimitadai Agai JerusaleenARA dai tAAGacai Jerusaleena ASuusi sosua AoidamicADA ⁴² dai pocaiti:

—Gia ipAlidi aana issivi maata caAcagi goodacami isducatai istutuidi isgAni-ibastacan tadacagi dAamos maitistutuidi goovai ismaata caAcagi. ⁴³ Aimu istu-igaco sicolimagi sasaayuda dai sicoli curartamu, dai vAAsi aipadARA cocodamu, ⁴⁴ vAAsi dAVAArapi suuligamu dai coodamu dai vAAsi JerusaleenARA maivimu tomali AMO odai AMai daama. Aidasi diviji aana ismaacADA ArDiuusi tai maitiñmiaadagi goodacami cascADA —ascaiti ASuusi.

⁴⁵ Amaasi ASuusi vaa AgAA quiuupaigadARA judidú dai vuvaitu ismaacADA ami gagaagaraitadai dai ismaacADA gasaapadaitadai, ⁴⁶ dai potAtadai:

—Diuusi ñioquidARA pocaiti: “Giñquiivar mamadaragai vAAtARA”. Mai aapima tAjogada AAsivogami duucai nAidi —astAtadai ASuusi.

⁴⁷ ASuusi vAAs tasai gamamaatAtuldiña Diuusi ñioquidA AgAA quiuupaigadARA judidú, dAamos Abaitaguucacamigada Apapaaligada judidú AMmadu AmamaatAtuldiadami Diuusi sAllicamigada, dai AMmadu Adudunucamigada Aoodami gaagaitadai isducatai muaagi ASuusi. ⁴⁸ Damos vAAsi Aoodami cAAGA gAntAgito caAcatadai iscaiti ASuusi cascADA maitAtAgaitadai Agai isducatai muaagi.

20 AMO imidagai AgAA quiuu-paigadARA judidú daacatadai ASuusi dai mamaatAtulditadai Aoodami Diuusi ñioquidA AMmadu cAAGacARA vuvaidaragai, tai ami dada Abaitaguucacamigada papaaligada AJudidú AMmadu AmamaatAtuldiadami Diuusi sAllicamigada, AMmadu aa baitaguucacami, ² dai potAtadai Agai ASuusi:

—Garaagidañi, ¿tuma sAllicamicADA pomaasi ivueeyi aapi? ¿Toora gamaa gosAllicami? —astAtadai.

³ Amaasi ASuusi potAtadai:

—AanAan AARA gAntAcacagi AMO istumaasi vARA giñaagida: ⁴ ¿Toora ootoi AVuaana sai gavapaconana? ¿Diuusi oodami sio? —astAtadai ASuusi.

⁵ Damos vAAsi Abaitaguucacami Aagi aipaco gAnaatagidimi dai pocaiti:

—¿IstAADamu aatAMA? IspotAADA aatAMA sai Diuusi ootoi goovai otoma gARAa noragidamu dai povARTAADamu: “¿Tuimasi maivaavoitu?” ⁶ Dai ispotAADA aatAMA sai oodami ootoi, vAAscatai goodami garcoodian tada oJoodaicADA, vAAscatai goovai sAllicADA vaavoitudai siAVuaana ArDiuusi

ñiooquituldiadamigada —ascaiti
 abaitaguucacami.

⁷Dai amaasi aa noragi agai aSuusi dai potatadai sai maimaata sioora ootoi aVuana sai gavapaconana. ⁸Amaasi aSuusi potatadai:

—Tomali aanlan maitanaagidagi istuma sallyicamicada ivueeyi aan imaasi —astatadai aSuusi.

⁹Amaasi aSuusi glaagacai aagidi aoodami, dai aagidi amo ñiooqui cuentocada dai potatadai:

—Oidacatadai amo callyi ismaacada ai uuvasi gadavalaragana, dai gooquiara taajucamicada maa agai aa oodami gallasai dai ii abiaadara sibaco dai tavapi daja. ¹⁰Dai aidasi aayi yoovara-gai agai ootoi amoco garpioñiga sai taanana agai aoodami ayoovi silasi aalcatadai, damos aoodami galacarai dai soi doodai dai ootoi maimaacacai istumaasi. ¹¹Amaasi atuidacami ootoi amai piooñi, matai agai lara alia soimaasi ñiooqui aagidi dai galacarai dai ootoi maimaacacai istumaasi aagaimi agai. ¹²Daida atuidacami ootoi amai, damos aoodami alia soi doodai agai lara dai aadaji.

¹³Dai cagooquiara pocaiti atuidacami adavalarai: “¿Isducatai iduunimu aan? Ootosamu aan giñmara tomasi alia oigadai aan, siaadara maisiaa duutudadan tadacana agai siuu duucu tagiagi”, ascaiti callyi. ¹⁴Damos aidasida laata vuaadami taa gaamo marada aipaco ganaatagidimi dai pocaiti: “Idi agai ismaacada artuidacamica agai oogada vustuidada gaagai tasmuaagi dai poduucai aatama artutuidamicamu”, ascaiti laata vuaadami. ¹⁵Dai amaasi vuusaitu ami dajiaiñdara dai muua. Amaasi aSuusi tacaai aoodami dai potatadai:

—¿Isduunimu adavalarai tuidacami laata vuaadami? ¹⁶Divimu agai dai coodimu dai maaquimu adavalarai aa oodami —astatadai aSuusi.

Moscalcai agai imaasi mai isagai aagadama alidi aSuusi cascada pocaiti agai:

—Diuusi maidagitona ispoval duñiagi —ascaiti.

¹⁷Damos aSuusi vui nanlava dai potatadai:

—¿Taiya alidi ida goovio ismaacada oojisi Diuusi ñiooquidara siaaco pocaiti?:

Aodai ismaacada gajiaadara viaa lbaabaquitadami sivi agai aragai ismaacada vaamioma gaagai lavaaqui vatarar.

Asduu oojisi Diuusi ñiooquidara.

¹⁸Tomasioora ismaacada utuvagi aodiara moslalachi daivamu, dai islodai daama gasiagi amai agai mosatuisamu —astatadai aSuusi.

¹⁹Abaitaguucacamigada apapaaligada judidfu amadu ama-maatatuldiadami Diuusi sallyicamigada ipaliditadai isaida otoma bajiagi aSuusi, calga maatacatadai agai isagai vatarar aagaitadai aSuusi acuento cascada, damos labaiditadai agai aoodami. ²⁰Dai amaasi ootoi sioora soobidacagi vai agai cal tuutiacami ganvueeyi, dai gaagai isducatai aagagi aSuusi amo istumaasi istumaasi vui caatacagi adudunucami vai poduucai taalgida agai adudunucami. ²¹Cascada tacaai agai dai potatadai:

—Mamaatatuldiadami, cal maata aatama sai ismaacada gaagidi aapi dai gamamaatatuldi arvaavoi. Dai maivuaama alidi aapi oodamicada siarganviipidacami siarsoitutuigami lara, mosgamamaatatuldi aapi istumaasi Diuusi ipalidi. ²²Garaagidani,

¿Caaɣaisi tɔsaa namaaquiadagi aɣaa baitacaaacami romano cho sio? —astatadai.

²³ Damos aSuusi maata taa isagai vii-irumada aliditadai dai potatadai:

—¿Tuimasi giñvuiirumada alidi aapima? ²⁴ Giñtaagidavurai aapima amo tumiñsi. ¿Voorɔ mooda dai voora taataarada tumiñsiara daja? —astatadai aSuusi.

Tai aɣaa aa noragi daida itatadai:

—Aɣaa baitacaaacami mooda dai taataaragadava —astatadai.

²⁵ Taida aSuusi potatadai:

—Maacavurai aɣaa baitacaaacami istumaasi aritudadai dai maacavurai Diuusi istumaasi arDiuusi tuidada —astatadai aSuusi.

²⁶ Tai aɣai maitistui issoimaasi ñooquitudagi oodami vuitapi baiyoma maitaa aɣai isducatai gantatagituagi caacatai isducatai ñoocai aSuusi dai cascada maiñioocacai vii.

²⁷ Dai gooquiara iji aamoco asaduseo siaaco daacatadai aSuusi. Asaduseo pocaiti sai maioidaga coidada duaacarada cascada potatadai aɣai aSuusi:

²⁸ —Mamaatatuldiadami, aMosesacaru oojisicami garvii vai pocaiti sai ismuquiagi amo caali dai viaagi gaoñiga maiquiaa maamatacai abaana, saida asucuulida caali gaaagai isvanaanagi a viiudu dai maamatagi abaana asiaagida vaatarɔ ismaacada muu. ²⁹ Dai amo imidagai oidacatadai cuvaracami amo siiaɣama, aarɣadada ooñigai damos muu maiquiaa maamatacai. ³⁰ Amaasi agooquiardada vaana a viiudu, dai muu aara maiquiaa maamatacai. ³¹ Tai gooquiara aɣamai vaana aɣai vaa ooqui, dai muu aara maiquiaa maamatacai, vaa cuvaracami podui dai vaasi coi

maimaamatacai tomali amaadutai. ³² Dai amaasi muu looqui aara. ³³ Dai duduaacacai coidada saagidañdara, ¿ismaacada arcunadacamu looqui vaasi arcuucunadacatadai aɣai di? —astatadai asaduseo.

³⁴ Amaasi aSuusi aa noragi dai potatadai:

—Tami oidigi daama cacaali dai ooqui cuucuntai dai ooñtai. ³⁵ Damos aɣai ismaacada Diuusi maquiagi oigara-gai isiimiagi tavaagiamu cadduaacacai coidada saagidañdara maa ca maitacuucuntai tomali maitamamacai ganmaamara cuucuntaragai vaatarɔ, ³⁶ maa ca camaitacooyi cascada. Moscaduduaacacai aɣai aran ducamica aɣai Diuusi tataañicaruda aɣai arDiuusi maamarada. ³⁷ Moseesa aara garmamaatatuldi sai duduaacarai coidada siaaco gaaagai aali uusi ismaacadara mai taf daida auusi maimai ami gaaagai aara sai Diuusi arAvraañicaru dai Isaacaru dai Jacocararu Diuusigada. ³⁸ Damos Diuusi maitarDiuuusigada aɣai ismaacada aDiaavora amadu ajiopai cocai, baiyoma arDiuuusigada aɣai ismaacada aɣai amadu ajiopai —astatadai aSuusi.

³⁹ Amaasi amamaatatuldiadami Diuusi saalicamigada potatadai:

—Caaga aagai aapi mamaatatuldiadami —astatadai.

⁴⁰ Dai camaitapanaali isvaamioma tacacagi.

⁴¹ Taida aSuusi potatadai:

—¿Ducatai pocaiti aapima saida aCristo arDavi marada? ⁴² Vaida aDavi aduucai ooja Salmosi liivrugadara:

Ataanadami potatadai
giñtaanadamiga:

“Gamaaquimu aana amo saalicami ismaacada vaamioma namaga.

⁴³ Dai ugittitudamu aana vaasi ismaacada gavuidara vaata”.

⁴⁴ ¿Damos ducatai istutuidi ΔCristo siArmaradacagi ΔDavi vai Δagi ΔDavi giñtaanadamiga aagai? —astatadai ΔSuusi.

⁴⁵ VΛasi loodami caacatadai aidasi ΔSuusi potatadai gamamaatardamiga:

⁴⁶ —CΛagavar gantatagitoca aapimΛ. Maitavar Apran duucai ivuaada gomamaatultidiadami Diuusi sAllicamigada. Goovai oojoidi isCACΛgaducami yuucustadagi, dai ipalidiña mascocoanadagi ganvapaanamu dai viaatuldiadagi cacaayana, dai cACΛgaducadioma daraicariara oojoidi isdadaradagi judidfu quiquiupaigadara, dai siaaco gacuaada goovai cACΛgaducadioma daraicariara oojoidi isdadaradagi lapa. ⁴⁷ Dai Δsidiña goovai lapa Avipiuudu baabaquida dai tavapi gamamadaña sai naidiña loodami. Goovai Agai ismaacada vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astatadai ΔSuusi gamamaatardamiga.

21 Dai ΔSuusi tΛ AgΛ quiuupaigadara judidfu Aganviipidacada ismaacada tueeyi tumiñsi cajojoñiara ismaacadara gΛmpaidi tumiñsi Diuusi aa duiñdada vΛatara. ² Dai tΛ lapa lmo viuudu soitigami ismaacada ami cajoñiara darai goo sintaavu, ³ tai potai ΔSuusi:

—SAllicada anganaagidi sai idi viuudu soitigami vaamioma dai isvΛascatai. ⁴ VΛascatai gogaa darai ismaacada cababaivitocai, damos gooqui soitigamicatai modai vΛasi ismaacada viaacatadai istuucada oidacagi —astatadai ΔSuusi loodami.

⁵ Dai Δmadutai aagai AgΛ quiuupaigada judidfu dai pocaiti sai alia sigia maasi Aquiuupai lojoodaicada sigia maascamicada dai aa Amamaasicada ismaacada aa ami darai sai sigia maascana Aquiuupaigada judidfu. Tai amaasi ΔSuusi potatadai:

⁶ —Aimu siΛscada vΛasi idi masmaacada naidi aapimΛ vΛasi siaa gaduñimu, dai maiviimu tomali ooodai goocua daama —astatadai ΔSuusi.

⁷ Tai Agai tacacai dai potatadai:

—Mamaatultidiadami, ¿vΛscada Apraduñia agai imaasi? ¿Ducatai maatamu aatama isimaasi casiapaduñia agai? —astatadai Agai ΔSuusi.

⁸ Taida ΔSuusi potatadai:

—Gantagitovar naijada, dai maitavar gandagito masganvupuiumadadagi, dadiava agai muidutai giñtaataara-gacada dai pocaitiadamu Agai: “Aana anaraCristo”, dai “Casiat aayi istuigaco ugitia agai oidigi”. Damos maitavar oidatucuda. ⁹ Dai masiΛscada cajiomacagi muiyapara cocoodi, maitavar duduaadicuda gomaasi daivuñia agai lapa, damos maiquiaa aayi cugatara tasara.

¹⁰ Dai bodara apiaaatagidimi vaamioma dai potatadai:

—lmo dAvΛariara oidacami cocoaadamu Amai dAvΛariara oidacami.

¹¹ Dai alia cavami gigivucudamu Amapacara gooidigi, dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga, dai tavaagiara duaadimudaca maascamu istumaasi dai naana maasi gAgarducami maascamu lapa.

¹² Damos lapa gansasaayu ganvuimu dai soimaasi gantaatatuldamu, dai vaama gantuutusada agai Agai atataaanadami vuidara Agai vaa is-

maacada gataaana quiquiupaigadara judidfu, dai ganmaamaisapada agai dai vaama gantutusada agai ararai vuidara dai moomoyi vuidara giinvaavoitudaitai aapima. ¹³ Amaasi tuigaco istutiaadamu aapima isaagadagi agai vuitapi isvaavoitudai aapima istumaasi gamamaatatuldi aana. ¹⁴ Dai maiba vuaada laquiasdara iducatai aa noragidagi agai ismaacada gapigara gansusuuligadagi. ¹⁵ Aana ganmaaquimu maatatadagai dai niooqui iducatai gansoia aapima dai poduucai gansasaayu maiviaacamu iducatai ganaa noragidagi tomali maitanvui nioocadamu. ¹⁶ Dai asta gandada dai gansusuuculi dai gansiisiagi dai ganaaduia aagiada agai gansasaayu masiaaco daraaja aapima. Dai gancooditudamu aapima lamadutai. ¹⁷ Dai vvasi oidacami gancladadamu giinvaavoitudaitai aapima, ¹⁸ damos maisiba imimu tomali amo cuupai ganmoaiindara. ¹⁹ Damos aapima apiavaavoitudadamu dai masiilscada dagavuuiagi vvasi gosoimaa taataragai gooqigara vvascaga oidacamu aapima Diuusi lamadu.

²⁰ Masiilscada naijadagi iscasicoolimadi sandaaru Jerusaleenara, maatacamu aapima iscaotoma vvasi siasa gaduunimu. ²¹ Amaasi ismaacada Judeeaga daraajagi gaaagai isvoopiagi gigiidiamu, dai soora Jerusaleenara daraajagi gaaagai isvuaaquiagi abiaadara, dai soora dajiaadana ajioopadagi maitaagagai isapamu iimiagi ganquiiquiamu. ²² Amaasi agai istuigaco soimaasi taatatulda agai Diuusi ajudidfu ismaacada vuidara vvatagaci Diuusi. Poduucai paduua agai ismaacada oojisi Diuusi niooquidara. ²³ Sila soimaa taatamu looqui ismaacada amaasi noonoacagi silara viaacagi aali siisiidami alia oidacamu soimaa

taataragai oidi daama, dai sallicada soimaasi galagavituldaragai idi oodami Jerusaleenara oidacami vvatara. ²⁴ Lamoco coimu cocodiara, dai aa sibadara oidacami maamaisapicami vuimu aa dai vuucaimu. Dai ismaacada maitarjudidfu gataanada agai Jerusaleenara asta silascada uucami Diuusi maquiagi oigaragai.

²⁵ Dai amaasi oidacamu maasidaragai tasiara dai masaadigara dai sisiaavugigara, dai tami oidigi daama vvasi oidacami maitatagadamu iducatai gantatagitodagi alia duduaadicudamu agai alia sigal caititai agaa suudagi. ²⁶ Aoodami susuiquitardamu duduaadicuitai dai tatagitoitai istumaasigara istumaasi daivuua agai oidigi daama, asta tavaagi gigivucudamu. ²⁷ Dai amaasi giitlagimu aapima aana ismaacada viaa amo sallicami iisiboodara imadamu amo icomai saagida guvucadagaicada dai sallicada dadadaquidatani. ²⁸ Silascada casi pavuuiidagi imaasi varai ta nananda moscamiaadidatani mastuigada calagacaga ganvuvaida agai —astatadai lSuusi.

²⁹ Dai aagidi lara amo niooqui cuentocada dai potatadai:

—Naidavurai goigosi sila tomastuma lmai uusi. ³⁰ Masiilscada naijadagi iscaipoidagi aagada, aapima camaatacana iscamiaadimi toindagai. ³¹ Dai poduucivavara maataca lara masiilscada naijadagi gomaasi varai maataca iscamiaadimi istuigaco gataanada agai Diuusi tami oidi daama.

³² Sallicada anganaagidi sai vvasi imaasi paduua agai maiquua ugita-cai idi oodami. ³³ Tavaagi lamadu oidigi

ugitimu, damos ismaacada aagai aana goovai gia apaduñia agai.

³⁴⁻³⁵Todian duucai aimu Diuusi apau duucai isduucai gacucuupai amo trampa dai vlassi oidi daama oidacami maatamu imaasi, cascada gantagitovar najada dai maigajiaadara vipiaada Diuusi mosgayaldatai dai tatagitaitai istumaasi oidaga oidi daama. ³⁶Baigavar anduca aapima tudu, dai tomastuigaco avat gamamadada dai poduucai istu- idimi aapima iscalgacara vuvaaquiagi vlassi gomaasaiñdara ismaacada apaduñia agai, dai poduucai istuidimu isgñvuidara guuquivagi aapima aana ismaacada viaa amo sallicami —astatadai asuusi hoodami.

³⁷Asuusi gamamaatatuldiña tasara agaa quiuupaigadara judidíu dai tucara aimaraña dai giidiana cocosiña siaaco Oliivosi taagidu. ³⁸Dai vlassi hoodami laqui quiamoco agaa quiuupaigadara judidíu daivaiña calca aliditai istumaasi aagidiña asuusi.

22 Aidá camiaadimitadai asiaa duudagai istuigaco tatagitoiña ajudidíu aidasi Diuusi calgacara vuvaitu Ejiipituañdara. Asiaa duudagai pascua taagidu. ²Vaidá apapaaligada ajudidíu baitaguucacamigada lamadu amamaatatuldiadami Diuusi sallicamigada gaagaitadai isducatai muaagi asuusi, damos alia labaiditadai agai hoodami.

³Tai amaasi adiaavora vaa auudasiara, masmaacada iscaliote aagaiña lara, agai ramoco abavustaama dan gooca ismaacada arasuusi oojotosada.

⁴Daidá auudasi naidamu apapaaligada ajudidíu baitaguucacamigada lamadu sandaaru agaa quiuupaigadara judidíu dai agaa quiuupíara sandaaru dai lamadu gaataga dai aagidi isducatai istu- tuiditadai agai istaligidagi asuusi. ⁵Tai

agai alia baiganalli dai aagidi agai auudasi sai maquia agai tumiñsi, ⁶taida auudasi bai aa dai glaagacai gaa isducatai gatlagidagi asuusi salscada maitiipucagi aa oodami.

⁷Tai amaasi aayi asiaa duudagai istuigaco tatagitoiña ajudidíu aidasi Diuusi calgacara vuvaitu Ejiipituañdara dai aidá coodaiña ajudidíu caníiru dai dadasdiña Diuusi. ⁸Taidá asuusi ootoi apiduru lamadu avuaana, dai potatadai:

—Iimivurai dai bai duuñi cuaadagai idi siaa duudagai vatará —astatadai asuusi.

⁹Tai agai tacacai dai potatadai:

—¿Vaaco ipalidi aapi tsbai duñiagi? —astatadai.

¹⁰Taidá asuusi aa noragi dai potatadai:

—Masuu duucu ajiagi aquiquíara, taagimu aapima amo calli ismaacada vaigatica agai amo aayi suudagi varai oida siaaco vaquia agai. ¹¹Dai tacavurai aquilacami saaco calca atuucavi siaaco gaugia iñagai aana idi siaa duudagara lamadu aapima. ¹²Sia- gai gantlagidamu amo tuucavi gadu- cami goocua daama vaaquíara tacavi- acoga cabai duñisicami varai ami bai du- ñi cuaadagai —astatadai asuusi.

¹³Tai agai iji dai ta vlassialcatali isducatai aagidi asuusi, dai bai dui acuadaga- gai siaa duudagai vatará.

¹⁴Dai caacai ugidagai, taidá asuusi meesa vuidara daiva lamadu gaojootosa. ¹⁵Taidá asuusi potatadai gaojootosa:

—Gía ipaliditadai aana isganlamadu gaugiagi idi siaa duudagara maiquíaa muucucái. ¹⁶Aana anganaagidi ansai sivi gaugia iñagai idi siaa duudagara cuaadagai dai camaitacuaada iñagai idi siaa duudagara cuaadagai asta sal-

cadā idui Diuusi vāasi istumaasi iduñia agai dai cāḷgacāra vuvaidagi oidi daama oidacami diviacai ḷgai dai gataānada tami oidigi daama.

¹⁷ Amaasi bai āmo tucayu uuvasi varaagada dai gamamagi dai gooquiāra maa gamamaatardamiga daida itatadai: —Vāascatai avāḷ ii idi tucayuaiñdāra.

¹⁸ Sāḷlicada angānaagidi ansai camaitayāḷda iñagai uuvasi varaagada asta siāḷscada aiyagi istuigaco diviagi Diuusi dai naidagi oodami ismaacada ḷrcāḷga ivuaadami dai ismaacada ḷrmaicāḷga ivuaadami —astatadai āSuusi.

¹⁹ Dai gooquiāra bai ḷpaana dai gamamagi dai gooquiāra saasarai dai maa ḷmamaatardamiga, daida itatadai:

—Idiav ḷrāpan ducami giñtuucuga masmaacada gatāḷgida agai masai muaana masai aapima cāḷgacāra vuvacāna. Poduquivāḷḷ ivuaada daida giñtatagitoda —astatadai āSuusi.

²⁰ Dai cauugitocai āSuusi bai ḷtucayu dai potatadai gamamaatardamiga:

—Idi uuvasi varaagada ismaacada idi tucayuana daja ḷpan ducami giñāra ismaacada aastia agai masai aapima cāḷgacāra vuvacāna. Iñsiāḷscada muquiaagi vai aastia giñāra aida abiaadāra ḷḷaagadamu goñiooqui utudui ismaacada Diuusi ootosda agai ḷoodami.

²¹ Damos sivi gocāḷli ismaacada giñtāḷgida agai ḷdudunucami tami meesa daama caata novida giñāpan duucai. ²² Aana ismaacada viaa āmo sāḷlicami cabācaiti govoi ismaacada ḷāā ḷḷqui abiaadāra damos siāḷ soimaa taatamu ḷcāḷli ismaacada giñtāḷgida agai —astatadai āSuusi.

²³ Amaasi amamaatardamigada aipaco gantacacaimi soora ḷgai dai gatāḷgida agai.

²⁴ Amaasi amamaatardami ḷḷgi ḷanvupui ñiñio aagaitai sai ismaacada vaamioma ḷrtāanadamica agai siāḷscada iimiagi siaaco gataānāi Diuusi. ²⁵ Damos āSuusi potatadai:

—Ismaacada maitarjudidū saagida ḷbaitacāacamigada ḷpīpīooñiga duucāi naidiñā ḷoodami, dai ḷgai aadāra ipalidi māscāḷga tuutiacami duucāi nāi-jadagi. ²⁶ Damos aapima maitaagai māspoduucāi ivuaadagi, baiyoma ismaacada ḷrbaitacāacamicagi ḷāagāi isvaamioma ḷḷāli ḷavuaadagi dai pīooñi duucāi. ²⁷ ḷMaacada ḷrvaamioma tāanadami ismaacada meesa vuidāra daja ismaacada gabiaajai sio? ḷMaitasi ḷrvaavoio sai ismaacada meesa vuidāra daja? Damos aana ḷansaagida daja āmo pīooñi duucāi.

²⁸ Aapima vāascāra giñāmadu daraajana aidasi soimaa taatamaiñā aana. ²⁹ Cascada aana ḷanmaaquiā iñagai āmo sāḷlicami poduucāi isduucāi giñooa giñmaa aana. ³⁰ Dai aapima giñāmadu gacuaadamu māḷca siaaco gataānada iñagai aana dai giñsoiñā tāanadamu aapima Diuusi maamarada —astatadai āSuusi gamamaatardamiga.

³¹ Amaasi potai ḷḷra āSuusi:

—Simuñi, Simuñi, ḷDiaavora tai oigaragai Diuusi isḷaduñidagi mui naana maasi soimaascami masai camaitiñvaavoitudaiñā. ³² Damos aana daanāi Diuusi aapima ḷanvāatara vai maivāasi ugītana ḷanvaavoidaraga, dai siāḷscada ḷpamu cāḷga giñvaavoituda aapi pai soiñā ḷāaduñi vai vaamioma cāḷga giñvaavoitudana —astatadai.

³³ Taidā ḷSimuñi aa noragi daida itatadai:

—Mamaatatuldiadami, baigan giñduu isḷoidagi maisacaruumu dai asta

muquiaagi gaaamadu —astatadai Simuñi.

³⁴Taidal ΔSuusi potatadai:

—Piiduru, saalicada angaaagidi sai sivi maiquiaa cuujuicai tacucu paaapi vaicojo potaiya agai pasai maitiñmaata —astatadai ΔSuusi.

³⁵Taidal ΔSuusi potatadai:

—Aidalsida ganotoi aana maimoraraaliacami dai tomali tumiñsi daraasacarucami, dai tomali aa sususacaicada ¿isbai viagacatadai aapima istumaasi? —astatadai ΔSuusi gamamaatardamiga.

Tai agai aa noragi dai potatadai:

—Tomali amo istumaasi —astatadai.

³⁶Tai amaasi ΔSuusi potatadai:

—Sivi anganaagidi sai siora viaacagi moraali gaaagai isbala aimardagi, dai tumiñsi darasacarui lara, dai siora maiviaacagi maastai vai gagarana amoco gavaasaraga dai savdana.

³⁷Aana anganaagidi sai gaaagai siapaduñiagi isducatai ooja Isaiacaru Diuusi ñooquidara siaaco icaiti: “Soi duucai manlijada agai tomastuma soimaasi iducami duucai”. Istumaasi oojisi giñaagaitai gaaagai siapaduñiagi —astatadai ΔSuusi gamamaatardamiga.

³⁸Tai agai potatadai:

—Mamaatatuldiadami, tami vata gooca mamaastai —astatadai.

Tai agai aa noragi dai potatadai:

—Cascada —astatadai.

³⁹Amaasi ΔSuusi vuusai dai ii Oliivosi giidiamu poduucai isduucai ivuaadana agai taidal amamaatardamigada of.

⁴⁰Amaasi acai ami giidara, taidal ΔSuusi potatadai gamamaatardamiga:

—Daanlavururai aapima Diuusi vai agai maidagitona ΔDiaavora issoimaasi ganduiñtuldagi —astatadai.

⁴¹Taidal ΔSuusi acovai ii maisi malcasi lpan la malcasi silasi vuupai amoco amo odai, dai gatootonacada calquiva dai gamamada agai. ⁴²Dai aduucai gamamagi:

—Giñoooca isbaigacamudai ismaisoimaa taata aana poduucai isducatai apaduñia agai dmos vaidal apaduuna pasducatai aapi ipaliadagi. Dai maisiu istumaasi aana ipaliadagi —asduucai gamamagi ΔSuusi.

⁴³Tai amaasi vuutapi gammaasitu amo Diuusi taañicarudal tavaagaiñdara dai vaamioma maquia agai guvucadagai.

⁴⁴Dai alia soimaa taatacatai vaamioma daanai Diuusi dai vaajurdadal lpan duucai ootai lara dai davalaraapi galsai.

⁴⁵Dai aidasi canaato mamagi agai calquiva dai ii siaaco daraajatadai amamaatardamigada dai cocosacami tala, gamaita soaliaragai cascada. ⁴⁶Daidal ΔSuusi potatadai:

—¿Tuimasi cocosa? Vaapaigivurai, dai daanada Diuusi vai agai maidagitona ΔDiaavora issoimaasi ganduiñtuldagi —astatadai.

⁴⁷Dai quiaa ñooquiditadai ΔSuusi, tai ami aayi mui oodami. Dai ismaacada Udasi talgiducatai abaiivustaama dan gooca mamaatardamiaiñdara, agai baitaqui imaitadai loodami, dai miaadara calquiva dai usupiga agai ΔSuusi. ⁴⁸Amaasi ΔSuusi potatadai:

—Uudasi, amo ¿usupigaicada pasgiñtagida agai aapi aana ismaacada viaa amo saalicami? —astatadai.

⁴⁹Tai agai ismaacada lamadu daraajatadai ΔSuusi dai naiditai istumaasi iduñia agaitadai agai tacacai ΔSuusi dai potatadai:

—Mamaatatuldiadami, ¿vuidara tas-suuligana mamaastaicada? —astatadai.

⁵⁰Dai amaadutai agai iquita saalisia padara naacada apiooñigada

Abaitacaaacamigada papaaligada
 Ajudidú. ⁵¹ Damos ASuusi potatadai:

—Dagitovurai casia cagadu
 —astatadai.

TaidA ASuusi mostaata apiooni naa-
 cada tai dueeyi. ⁵² Dai amaasi ASu-
 usi potatadai abaitaguucacamigada pa-
 paaligada Ajudidú, lamadu gaa quiu-
 upiaga sandaaru, lamadu asonaga guu-
 cacami judidú agai ismaacada dada dai
 baaquia agai:

—¿Ducatai dada aapima mamaas-
 taicada dai uusicada ducami iisaanar
 amo asivogamicagi? ⁵³ Aidasi ganla-
 madu daacatadai aana vaa tasai gaa
 quiuupaigadara judidú tomali maitiñ-
 taata aapima, damos sivi casiganajaga
 aapima tucagi arDiaavora aa duiñdada
 vaatar cascada —astatadai ASuusi.

⁵⁴ Tai amaasi agai maisapicami bai
 ASuusi, dai baacai abaitacaaacamigada
 papaali quiidiamu, vaidA APiiduru
 mosmaacasadara oidi. ⁵⁵ Tai aa ami
 tuisiqui araana ganai, dai taicovai
 daraiva, taidA APiiduru saagida daiva
 lara. ⁵⁶ Tai amaasi amo cusñiiru
 tagacai istaicovai daacatadai agai,
 gatagito nanaidi daida itatadai:

—Idi calli lara lamadu aimaraiña
 gomaisapicada —astatadai acusñiiru.

⁵⁷ Damos APiiduru asto, daida
 itatadai:

—Maitanmaata aana gocalli di
 —astatadai APiiduru.

⁵⁸ Tai gooquiarioma, amai calli taa
 daida itatadai:

—Aapiara aramoco gomaisapicada
 aduñda lara —astatadai.

Damos APiiduru itatadai:

—Cho, maitanmaata aana gocalli di
 —astatadai.

⁵⁹ Tai bo laascada amai itai:

—Sallicada idi calli lamadu
 aimaraiña gomaisapicada lara daida

arGalileelara oidacami lara —astatadai
 acalli.

⁶⁰ TaidA APiiduru itai:

—Cho, aana tomali maimaata
 masioora aagai aapima —astatadai
 APiiduru.

Dai quiaa ñioocaitadai agai tai cuu-
 jui tacucu. ⁶¹ TaidA ASuusi vui nanlaava
 APiiduru, taidA APiiduru tagito istu-
 maasi aagidi amamaatatuldiadami, sai
 maiquiaa cuujucái tacucu agai vaicojo
 astua agaitadai ismaata ASuusi. ⁶² TaidA
 APiiduru vuusai abiaadara dai soigall-
 dacai sosua.

⁶³ DaidA acacalli ismaacada nuucada-
 catadai ASuusi parunai dai saasarai tu-
 ucugada. ⁶⁴ Dai iña vuupuida dai vuiv-
 asana gavai, daida itatadai:

—¿Maatani toora gagaga?
 —astatadai.

⁶⁵ Dai aagidi mui naana maasi ñiooqui
 sigalnascami.

⁶⁶ Dai aidasi casi artasaracatadai,
 ganampagi Ajudidú sonara guucacami-
 gada, lamadu abaitaguucacamigada
 apapaaligada Ajudidú, lamadu
 amamaatatuldiadami Diuusi
 sallicamigada, matai vaan cai ASuusi
 dudunucami vuidara matai ami tacacai,
 daida itatadai:

⁶⁷ —¿Garaagidañi povai pascaiti aapi
 pasaida araCristo ismaacada Diuusi acov-
 vai vuusaitu pasai cagacara garvu-
 vaidana? —astatadai.

Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Ispovantlada aana sai aja,
 siaadara giñvaavoitudana aapima.

⁶⁸ Dai isgantacaca aana amo istumaasi
 siaadara giña noragidana aapima
 tomali maitiñdagituan taada aapima.

⁶⁹ Dai aana ismaacada viaa amo
 sallicami caotoma imimu Diuusi

Λmadu dai Λmadu gataaana da iñagai, ismaacada vaamioma viaa guvucadagai istomali amo amai —astatadai ΔSuusi.

⁷⁰Tai amaasi vaascatai tacacai ΔSuusi daida itatadai:

—¿Aida gia aapi arDiuusi marada? —astatadai.

Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Aja Diuusi maradana poduucai masduucai aagai aapima —astatadai.

⁷¹Tai agai itai:

—¿Tuisida nanaracana aatama vaamioma nlijadami cacacatai islagi gatañicada garaagidi goovai? —ascaiti abaitaguucacami.

23 Amaasi vaascatai abaitaguucacami balcaai ΔSuusi dai Pilaato vuidara cai. ²Dai ami gariara vuupaimi daida icaiti:

—Taa aatama idi calli vai sisioquitudai garaaduñi daida icaiti sai maitlaagai tlasa namaquiadagi agaa baitacaaacami romano, daida icaiti ara sai sallicada araCristo goovai ismaacada arrai ara —astatadai.

³Amaasi ΔPilaato tacacai daida itatadai:

—¿Aapipasi arajudidú raigada? —astatadai.

Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Aja poduucuiava pasducatai aagai aapi —astatadai.

⁴Amaasi ΔPilaato itatadai abaitaguucacamigada papaali Λmadu loodami:

—Maitantagai tomali amo istumaasi soimaascami idi calliara —astatadai.

⁵Damos loodami vaamioma gagara agidi daida itatadai:

—Goovai sisioquitudai vaasi Judeera oidacami gamamaatatuldaragacada, Galileaiñdara abiaadara gaaaga goovai dai asta tami —astatadai.

⁶Dai aidasi caa ΔPilaato imaasi gatacacai sabaiga arGalileera oidacami calli. ⁷Dai aidamasi aagidi sai aja, tai agai ootosi ΔEroodasi ismaacada artaaanadamicatai Galileera damos aida Jerusaleenara daacatai agai.

⁸Taida ΔEroodasi alia baigalli tlagacai ΔSuusi llaquioma abiaadara nida liditadai agai cajoomacatai agai dai nida alidiña isivuaada agai amo istumaasi ggarducami.

⁹Daida ΔEroodasi naana maasi tacacai, damos ΔSuusi maiaa noragi tomali amo istumaasi. ¹⁰Dai ami daraajatadai ara abaitaguucacamigada rapaaligada ajudidú Λmadu amamaatatuldiadami Diuusi sallicamigada, agai alia goguama gariara vuupai. ¹¹Amaasi ΔEroodasi Λmadu sandaarugada soi duucai nidi ΔSuusi, dai mosparunda lidi agai dai calga dadapacami aadi yuucusi amo raf duucui. Amaasi ΔEroodasi ootosi apamu ΔPilaato. ¹²Dai aida tasara ganaaduñta ΔPilaato Λmadu ΔEroodasi llaquioma argansasaayumacatai agai.

¹³Amaasi ΔPilaato apagi abaitaguucacamigada papaali Λmadu tataanadami Λmadu loodami, ¹⁴daida itatadai:

—Aapima mataiñvuaapi idi calli pocaititai sai goovai sisioquitudai oodami, nai aana cacacai aapima ganvuitapi dai canaidi aapima iñsmaitatagai istumaasicada gariara caatcagi goovai tomali amo istumaasicada mastuucada gariara vuupai aapima. ¹⁵Tomali ΔEroodasi baiyoma apamu garootosi agai canaidi aapima ismaitaristuma ducami goovai tomali maivaa aatama istuisida muaagi. ¹⁶Mossoimaa taatatuldamu

aana dai gooquiara dagitomu —astatadai apilaato.

¹⁷Pilaato aidla sia duudagara viaacatadai isdagitoldagi loodami amaadutai amaamaisapicada poduucai ivuaadana agai vaasi uumigi cascada.

¹⁸Tai vaasi loodami amapai ijiina dai pocaiti:

—Vaidacaivurai goovai dai muaa dai dagito Baraavasi —ascaiti loodami.

¹⁹Baraavasi ampagi oodami dai cocotuli abaitaguucacami amadu daidla argamuaacamicatadai ara mai cascada maisacatadai. ²⁰Vaidla Pilaato dagitua aliditadai asuusi, dai aagidi loodami apamu. ²¹Damos agai vaamioma ijiina daidla icaiti:

—Siisañi curusiaba. Siisañi curusiaba —ascaiti loodami.

²²Dai amaasi cavaicara itatadai apilaato:

—¿Tuma soimaasi iducami goovio? Aana maitatagai istuusi muaagi, soimaa taatatuldamu aana dai dagitomu —astatadai apilaato.

²³Damos loodami vaamioma gagar ñooquimi daidla icaiti masai curusiaba siisana, dai mosala gagar ñooquimi agai masai siisana curusiaba matai poduucai idui isducatai aagai agai. ²⁴Taidla apilaato ipali isiduñiagi masducatai aagidi, ²⁵dai dagito acalli ismaacada loodami ipali, agai ismaacada maisapicatadai gamuaacamicatai dai cocotuldacai loodami. Taidla apilaato tlagi asuusi loodami saidla iduuna agaicada istuusi ipaliadagi.

²⁶Dai aidasi vaidaticatadai agai asuusi dai curusiaba siisa agai, dai caayana aayi amo calli Sireñiara oidacami ismaacada dajiaiñdara imaitadai Simuñi tlagiducami, matai bai dai taji sai gooquiara imaiña asuusi dai blacaticana acurusi.

²⁷Dai oiditadai mui oodami dai mui ooqui ara oiditadai dai gagara suaañimi dai iinaquimi soiganaliditai naiditai asuusi. ²⁸Damos asuusi vui nanaava daidla itatadai:

—Ooqui Jerusaleenara oidacami maitavar suaanada soimaa taatacatai aana baiyomavar suaanada masiilscada soimaa taatacagi aapima amadu ganmaamara giñvaavoitudaitai. ²⁹Aimu istuigaco alia soimaasi gataatamu dai povacaitiada agai: “Sila baiganalidi looqui ismaacada maitistutuidi ismaamatadagi dai agai ismaacada tomali amo imidagai maimaamatai”.

³⁰Dai amaasi loodami ipaliadamu isdaama suuligiagi agigiidi dai sai iina. ³¹Canalidi aapima sila soimaasi giñtaatamituldi gooodami maitaristuma ducamicatai aana, damos naidamu aapima sila soimaa taatamu goovai ismaacada arsoimaasi iducami —astatadai asuusi loodami.

³²Dai vaidaticatadai ara gooca asivogami dai amadu coodia agai asuusi. ³³Dai amaasi alcai malca siaaco Calavera tlagidu ami curusiaba siisa asuusi, amadu avagoocai gapiara vaatacami. Amoco amo curusiaba sallisia padara asuusi dai agamai amai curusiaba oogisia padara. ³⁴Dai aidamasi curusiaba siisapaitadai asuusi tai agai itai:

—Giñoca oigaldani idi oodami maitamaata goovai istuma vueeyi —astatadai asuusi.

Daidla sandaaru taci vi dadaitudai tumiñsi dai naida agai sooriatai gantacoida agai asuusi yuucusda. ³⁵Vaidla loodami naiditadai ami daraajatai, dai asta atataaanadami parunaitadai asuusi daidla icaiti:

—Cagacara vuvaitu goovai aa dai sivi ¿tuisida maicagacara gavuusaida alidi goovai agi? Issallicada araCristo

goovai di daidΛ arDiuusi acovai vuusaidadΛ —ascaiti atataaanadami.

³⁶ DaidΛ asandaaru Λpa parunai dai miaadara gugucal dai iituda agaitadai valienti maisi calagaducami ³⁷ daidΛ itatadai Λpa:

—Pasaapi arraigadΛ judidfu di calagacara igavuusaida aapi Λgi —astatadai asandaaru.

³⁸ Dai moodΛ daanioma oojiscatadai gilieegocadΛ dai latiiniCADΛ dai evreocadΛ, siaacoga icaiti: “Idiavar raigada judidfu”, ascaiti loojai.

³⁹ Amaadutai agariara vaatacadΛ ismaacadΛ ami saigacatadai parunai Λgai cascadΛ itatadai:

—Pasaapi arCristo calgacara igavuusaida aapi Λgi dai calgacara garvuvaida aatama Λpa —astatadai.

⁴⁰ Damos agamai bagaimi gaduñi daidΛ itatadai:

—¿Maitapas labaidi Diuusi? Aapi Λpa soimaasi taataca Λpan duucal goovai. ⁴¹ Damos aatama gia viaa istucadΛ soimaasi taatacagi, soimaasi idui aatama cascadΛ. Damos idi calli maitidui tomali amo soimaasi —astatadai.

⁴² Dai amaasi itatadai Λgai ΔSuusi:

—PasiascadΛ aiyagi pasiaaco gataaanada agai pai giñtagito —astatadai.

⁴³ TaidΛ ΔSuusi aa noragi daidΛ itatadai:

—SallicadΛ angaaagidi pasai sivi giñlamadu daaca agai tavaagiara —astatadai ΔSuusi.

⁴⁴ Aidasi casi ardaan duucucatadai vaasi oidigi tucapi vii uruno taadaco uucami. ⁴⁵ Tasai mostucapi vii, taidΛ gΛΛ icuusi vaamioma covoocami siamo sueeyi ismaacadΛ gΛΛ quiuupaigadara judidfu sagiacatadai aran salli sarai

salliacoga tavidara abiaadara. ⁴⁶ Amaasi ΔSuusi gagara iina daidΛ itai:

—Giñoca gaviituldagena giñbadaga —astatadai. Dai mospotai Λgai dai muu.

⁴⁷ Dai aidasida asandaaru taaandamigadΛ ismaacadΛ arromano naiditai istumaasi apaduitadai, siaa duutuli Diuusi daidΛ icaiti:

—SallicadΛ arvaavoi isidi calli maitarsoimaasi iducamicatadai —ascaiti.

⁴⁸ Dai vaasi loodami ismaacadΛ ami daraajatadai dai naidi istumaasi apadui, iji abiaadara dai gavimi ganmoomo.

⁴⁹ Damos vaascatai ismaacadΛ maatacatadai ΔSuusi malcasdara guucacatai naidi imaasi lamadu looqui ismaacadΛ oiditadai Galileeaiñdara abiaadara.

⁵⁰ Dai oidacatadai amo calli cal tuigacami dai maitarsoimaasi ivuaadami, Osee tagiducami, Arimateera oida-cami Judeea davalariara. Dai Λgai aramo taaanadami ismaacadΛ tacacaina masmaacadΛ vaan tutusaina. ⁵¹ Λgai nanracatadai istuigaco gataaanada agai Diuusi, cascadΛ maibai aagaitadai Λgai isducatai idui gaa baitaguucacami. ⁵² Dai amaasi Λgai naidamu apilaato dai taf ΔSuusi tuucugadΛ. ⁵³ Dai tavaañdakai curusaiñdara amo icuusi tuaacamiara biisa dai amo tajoovai tal masiaaco tomali amaadutai maiquiaa yaasa amai muuquiada. ⁵⁴ AidΛ aratasaicatadai istuigaco bai vaaadana Λgai vaasi dai siaadiqui arbastaragaicatadai istuigaco maitistuma vaaadana Λgai.

⁵⁵ DaidΛ looqui ismaacadΛ oiditadai ΔSuusi Galileeaiñdara abiaadara iji dai nanaidi atajoi dai gantagito nanaidi masducatai tal amuuquiada. ⁵⁶ Dai aidasi quiiyana dada Λgai bai dui asaiti sigian uuvadami dai siaadiqui ibastaragara ganiibasi poduucal isducatai ganviidacatadai Λgai.

24 Dai siaadiqui tuucamidara tasara acaldiarra, looqui aiqui quiaamoco iji siaaco caatacatadai aSuusi tuucugada dai vuucaticatadai asigian uuvaicada ismaacada bai duitadai agai dai taida agaitadai amuuquiada dai aa ooqui lara oiditadai. ²Dai aidasi aayi agai gantagito taa islodai ismaacada acada cuupicatadai atajoi iscamaianaasi daacatadai, ³tai agai vaapa damos maitaa agai aSuusi tuucugada. ⁴Dai agai alia duduaadimucata dai tomali maimaatacatadai istuma duñiagi, dai taa gooca cacalali vai sonuana guucacata dai dadadacai yuucusida. ⁵Daida looqui cuicasacata dai duduaadimucai taida cacalali itatadai: —¿Tuimasi gaagai coidada saagida agai ismaacada duaaca? ⁶Maita tami daja agai duaacata. Gantagitovurai isducatai ganaagidi agai aidamasi quiaa Galileera daraajatadai. ⁷Aidasi povantatadai agai sai agai ismaacada viaa amo saalicami gaagaitadai mastlaagidagi soimaasi ivuaadami, dai sai bo vaica tasaicada duaaca agaitadai —astatadai cacalali.

⁸Tai agai gantagito ñiooqui ismaacada aagidi aSuusi. ⁹Dai iimacai abiaadara looqui iji dai maa aagidi vaasi imaasi lbaivustaama dan amoco aSuusi ojootosada lamadu vaascatai agaa. ¹⁰Looqui ismaacada aagidi lojootosicami arMaría Madaliña, lamadu Vuanñiita, lamadu María Jacovo daldada, dai aa ooqui. ¹¹Damos lojootosicami mosvuirugami duucacaa ñiooqui ismaacada aagidi looqui dai maivaavoitu.

¹²Damos aPiiduru maritai vuusai dai maa nanlidi siaaco caatacatadai aSuusi, dai aacai tuucavi nanlaava dai taa aicuusi tuaacada ismaacadara biisapi-

catadai amuuquiada vai mosgajiaadara daacatadai, tai agai apamu aa gai dai duaadimutugaitai agaicada ismaacada apaduitadai.

¹³Dai agai vaa tasara goocatai aSuusi mamaatardamigada Emausamaco iimaitadai, Emausa maisi malacoraga Jerusaleenaindara para goo oora idagai. ¹⁴Dai iimaitai aatagaimi dai aatagaimi agai vaasi istumaasi daivusai Jerusaleenara. ¹⁵Dai aidasi aipaco ganaatagidimi agai, tai lagi aSuusi miadara calquiva dai oi. ¹⁶Daida cacalali naiditadai damos Diuusi maimaa oigara-gai ismatiagi sioora agai. ¹⁷Taida aSuusi tacacai daida itatadai:

—¿Tumaasi aatagaimi aapima iimaitai? ¿Tuimasi soiganalidi? —astatadai aSuusi.

¹⁸Tai amaadutai cacalali ismaacada Cleofasi taagidu aa noragi daida itatadai:

—Vaasi oidacami maata istumaasi apadui Jerusaleenara, ¿mosaca aapipas maimaí, ami guuuliñacatai lara? —astatadai.

¹⁹Amaasi aSuusi itatadai:

—¿Tumaasi apadui? —astatadai.

Tai agai itatadai:

—Agai ismaacada apadui aSuusi Nasareetara oidacamicada, ismaacada aramo Diuusi ñiooquituldiadamigadacatadai daida ivuaadana mui naana maasi gagarducami asta gñiooquicada Diuusi vuitapi dai loodami vuitapi. ²⁰Dai isduucacai abaitaguucacamigada apapaaligada ajudidfu lamadu gartataaanadamiga gataagi masai gataaanana muaragai dai curusiaba siisana. ²¹Aatama pollidadai isagai agai dai calagacara vuvaida agaitadai judidfu. Damos sivi casiapadui vaica tasai siapadui gomaasi. ²²Damos lamoco ooqui aatama garsaagidañdara

gaaabacatai. Alia laqui iji lagi siaaco caatacatadai asuusi, ²³ dai maitaa lagi atuucugada, dai dadacai pocaitimi sai vuitapi ganmaasitu Diuusi tataañicaruda sai potatadai sai asuusi duaaca. ²⁴ Tai lamadutai garaaduñi iji siaaco caatacatadai lagi dai taa vaasi isducatai aagai looqui damos asuusi gia maitaa lagi laa —astatadai acacalli.

²⁵ Amaasi asuusi itatadai:

—Giamaimaata caa aapimada dai mosaa tavapicada maiquiaa vaavoitudai ismaacada aagai adiuusi niñiooquituldiadamigada. ²⁶ Maitasi viaacatadai acristo issoimaa taatagi vaasi gomaasi vai gooquiaraa siaa duutuadagi vaascatai tavaagiara? —astatadai asuusi.

²⁷ Amaasi asuusi aagidi istaiya alidi vaasi loojai ismaacada oojisi Diuusi niñiooquiaraa siaaco ooja Diuusi niñiooquituldiadamigada aagaitai asuusi. Laraga aagai lagi ismaacada ooja Moseesacaru dai gooquiaraa aagai ismaacada ooja agaa Diuusi niñiooquituldiadamigada.

²⁸ Dai aidasi aayi acacalli siaacoga iimia agaitadai vaidaa asuusi mosdaivuñia agaitadai abiaadara. ²⁹ Damos acacalli goguama oi sai vilana daida itatadai:

—Galamadu ivii casia uruñimi oidigi dai catucaimi vaasi —astatadai.

Taida asuusi ami aayi laa dai lamadu viiya lagi. ³⁰ Dai aidasi gaugia agaitadai lagi acacalli lamadu meesa vuudara taida asuusi bai laa dai gamamagi dai saasarai dai maa acacalli.

³¹ Mospodui lagi tai Diuusi maa oigara-gai acacalli sai maatana isagai arasuusi. Damos aida otoma asuusi maitamaasitu abiaadara. ³² Vaidaa acacalli povai gantatadai aipacoga:

—Maitasi larvaovi tasalia baigaliditadai aatama aidasi garoiditadai lagi voiyaindara dai garaagidimi isducatai

icaiti Diuusi niñiooquida? —astatadai acacalli.

³³ Dai amaasi lagi mainanara vaamioma mosotoma apamu aa suuli Jerusaleenamu, vai ami ganampaidacatadai abaiivustaama dan amoco ojootosicami lamadu laaduñda. ³⁴ Daidaa lojootosicami potatadai agaa gooca acacalli:

—Sallacada larvaovi isduaaca lamamaatatuldiadami gosimuñi cataa —astatadai.

³⁵ Amaasi larvaocai acacalli aagidi isducatai aradui voiyara, dai isducatai mai lagi asuusi aidasi saasarai lagi laa.

³⁶ Amaasi quiaa aagaitadai lagi imaasi, taida asuusi saagida calquiva dai aducaia viaatuli:

—Magamasi analidi? —astatadai.

³⁷ Tai lagi alia duduaadimu dai povanaliditadai siaramo suiñali ismaacada naidi lagi. ³⁸ Damos asuusi itatadai:

—Mtuimasi duduaadimucu? Mtuimasi maicalaga vaavoitu aapimaa? ³⁹ Naidavurai giñnoonovi lamadu giñlacaso lagi vaa Suusiana. Giñtaatavurai dai naida. Amo suiñali maioo tomali maituucuga poducaia masducatai giñnidi aapimaa —astatadai asuusi.

⁴⁰ Dai potalacai tatagidi ganoonovi lamadu galacaso. ⁴¹ Damos lagi maiquiaa vaavoitudaitai baigalidacai dai maitatagaitai istumaasi gantatagituagi. Cascada asuusi potatadai:

—Mviaamasi istumaa ugia ana? —astatadai asuusi.

⁴² Tai lagi maa laachi vatopa gaicami dai amo mamava. ⁴³ Taida asuusi bai dai uu lagi vuitapi. ⁴⁴ Dai gooquiaraa itatadai asuusi:

—VΛasi istumaasi ismaacΛΔa soimaa taata aanΛ ΔΓagai isducatai gΛnaagidi aanΛ aidasi quiaa gΛnΛΛmadu daacatadai, sai viaacatadai siΛpΛduñiagi vΛasi gomaasi ismaacΛΔa gΛaagai ΔliivroΔΓa ismaacΛΔa ooja Moseesacaru dai ismaacΛΔa ooja ΔDiuusi ñiñiooquituldiadamigada dai ismaacΛΔa oojisi Salmosi liivrugadΔΓa giñaagaitai —astatΔdai ΔSuusi.

⁴⁵ Dai soi ΔSuusi Δgai sai maata caΛcana. ⁴⁶ DaidΔ itatΔdai:

—Poduucai oojisi saidΔ ΔCristo viaacatadai ismuquiaagi dai bo vaica tasaicΔΔa viaacatadai isduaacagi coidada saagidaiñdΔΓa. ⁴⁷ Dai gomaasi ismaacΛΔa soimaa taata aanΛ gΛaagai mΛsaagidagi vΛasi oidigi daama oidacami JerusaleenaiñdΔΓa abiaadΔΓa gΛnaagacai dai sai gΛaagai isΔma duucai gantatΔgituagi dai camaisoimaasi

ivuaadagi vai poduucai oigΔldica Δgai vΛasi soimaascamigada. ⁴⁸ Dai aapimΔ ΔrnΔijadami vΛasi imaasi. ⁴⁹ Dai aanΛ gΛnootodamu vΛasi istumaasi aagai giñooa, damos tanasi JerusaleenΔΓa avΔr daraaja asta siΛscada diviagi Diuusi guvucadada tΔvaagiaiñdΔΓa aapimΔ gΛnΛΛmadu —astatΔdai ΔSuusi.

⁵⁰ DaidΔ ΔSuusi vaidacai gΔojootosa abiaadΔΓa Betaaniumu, dai vañigidacai gΛnoonovi siaa duutuli. ⁵¹ Dai siaa duutuldacai Δcovai ii dai tΔvaagiamu tΔsai. ⁵² DaidΔ Δojootosicami casiaa duutudacai aa suuli Jerusaleenamu dai alia baigΔnΔliatugai, ⁵³ dai vΛascΔΓa ΔgΔΔ quiuupaigadΔΓa Δjudidíu daraajatai siaa duutudaiña Diuusi.

Mosacaasi.

**Λ Vuana ooja istumaasi
ivuaadana ΔSuusi Cristo
aidasi quiaa aimaraitadai
tami oidi daama**

1¹⁻² Diuusi marada agai dai tomastuigaco tavaagiara daacana Diuusi lamadu. Aidasi maiquiaa caquiva oidigi vaascara oidaga Diuusi marada Diuusi lamadu. Diuusi marada agai daida garmaatutuli istuiga Diuusi. Diuusi marada arDiuusi lara cascada. ³ Diuusi marada lamadu Diuusi idui vaasiaacatai. ⁴ Diuusi marada garmaacai ibadagai utuducami dai soicai oodami ismaata caacagi Diuusi niooquida. ⁵ Diuusi marada divia oidigi daama dai oidacatadai oodami saagida. Aoodami maimaata caacatadai Diuusi niooquida baiyoma apiasoimaasi ivuaadana. Diuusi marada soi mui oodami sai maata caacana Diuusi niooquida tomasi vaamioma muidu ismaacada gajiaadara vipieeyi Diuusi niooquida. Siaaco oidaga cuudagi maitutucagi. Poduucai lara sioora vaavoitudai dai agidi Diuusi marada agai gia gajiaadara vipieeyi gosoiamaascami.

⁶⁻⁷ Diuusi ootoi avuaana sai vaponana oodami sai gaagidana isDiuusi marada aragai ismaacada maatatuldia agai oodami Diuusi niooquida, sai oodami vaavoitudana acristo. ⁸ avuaana maitaraCristocatadai baiyoma Diuusi ootoi avuaana sai gaagidiana sioora aracristo. ⁹ acristo divia agaitadai gooquiariona dai soina agai oodami sai maata caacana Diuusi niooquida.

¹⁰ acristo oidacatadai oidi daama damos aoodami maimaatacatadai sioora agai. Agai agai daida idui oidigi.

¹¹ Daida acristo arjuducacatadai damos chiaaqui judifu vaavoitudaitadai

agai. ¹² Damos vaascara amoco caaga gantagito caa dai vaavoitu asuusi Cristo tai Diuusi maa agai saalicami saida arDiuusi maamaradacana. ¹³ Mospoduucai arDiuusi maamaradacana oodami maisiu mosvuvaaacacai oodamiaindara. Avaavoitudadami arDiuusi maamarada maisiu mosipaliditai dadada tomali maisiu mosipaliditai amo oodami baiyoma arDiuusi maamarada ipaliditai Diuusi.

¹⁴ Daida acristo Diuusi marada tavai tavaagiaindara dai agaicada gama istuiga Diuusi. Diuusi marada vuusai oodami duucai dai oodami saagida oidacana. Dai agai saalicada caagacara naidina oodami dai vaasi istumaasi aagaiña agai arvaavoi. Dai aatama mai siagai viaa amo saalicami dai alia viaa guvucadagai. Diuusi agai dai maa gamara saalicami dai guvucadagai. Diuusi mosaliamaduga marada. ¹⁵ Dai poduu aagai avuaana aagaitai agai:

—Idiava aragai ismaacada gnaagidi aana sai divia agaitadai, dai vaamioma namaga insaana dai aana maititutuidi siasi istutuidi idi. Maiquiaa vuusaicai aana abiaadara caoidacatadai idi —ascaiti avuaana.

¹⁶ Daida agai saalicada garoigadai dai caagacara garnidi dai vaascara garsoicai naana maasi istumaasicada aatama ismaacada vaavoitudai agai.

¹⁷ Moseesacaru agai daida gamma Diuusi saalicamigada dai sioora maiagidina saalicami adudunucami gavaina agai iscoodaina lara. Damos asuusi Cristo agai dai oigadai oodami dai oigaldi dai caagacara naidi dai vaasi istumaasi aagai agai arvaavoi. ¹⁸ Tomali amaadutai mainidi Diuusi tomali amo imidagai. Damos Diuusi marada ismaacada tomastuigaco tavaagiara daja Diuusi garooga lamadu dai cascada caa maata istuiga Diuusi. Agai

agai dai garmaatatludi istuiga Diuusi. Diuusi mosaliilamaduga marada.

—

¹⁹ Afariseo Jerusaleenara oidacami ootoi papaali lamadu pipioonigada sai tacaana lVuaana soor agai. ²⁰ Taida lVuaana salli aagidi dai potatadai:

—Aanl anmaitaraCristo —astatadai lVuaana.

²¹ Amaasi potatadai apapaali lamadu pipioonigada agai:

—¿Poor aapi? ¿Aapipasi rEliiasi Diuusi ñiooquituldiadamigada? —astatadai.

Taida lVuaana potatadai:

—Chuu —astatadai.

Tai agaa potatadai:

—¿Aapipasi rADiuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada aagai Diuusi ñiooquidara sai divia agaitadai? —astatadai.

Taida lVuaana potatadai:

—Chuu —astatadai.

²² Amaasi agaa potatadai:

—¿Poor aapi? Garaagidañi aapi taita aagida aatama amo istumaasi agai ismaacada garootoi. ¿Tumaasi garaagidam aapi? ¿Poor aapi? —astatadai.

²³ Taida lVuaana potatadai:

—Aanlaanl agai ismaacada aagai Diuusi ñiooquituldiadamigada Isaiácaru sai oidigana gamamaatatuldia agai Diuusi ñiooquida dai aduucai oja agai: “Aagidamu agai oodami sai otoma divia agai gabaitacaacamiga, cascada aliási gaaagai isama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai”, asduucai oja Isaiácaru —astatadai lVuaana.

²⁴ Amaasi afariseo ojootosada ismaacada dada Jerusaleenaiñdara ²⁵ potatadai:

—Isaapi maitaraCristo, tomali maitarEliiasi, tomali maitarDiuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada divia

agaitadai, aida gia ¿tuipasi vaponai aapi oodami? —astatadai agai.

²⁶ Taida lVuaana potatadai:

—Aanl gia suudagicada vaponai oodami damos aapima gansaagida aimarai amai dai maimaata aapima sioora agai. ²⁷ Aanl araga divia isagai damos agai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanl. Aanl maitistutuidi silasi istutuidi agai. Agai sallicada vaamioma namaga iñsaanl —astatadai lVuaana.

²⁸ Vlassi gomaasi aradui Betaabarara vaasmocoradara agal aqui Jordán. Laqui Jordánara agai siaaco vaponai lVuaana loodami.

—

²⁹ Siaadico lVuaana naidi isvuidara imai lSuusi. Daida lVuaana itatadai loodami:

—Dañi gooviava agai ismaacada ootoi Diuusi sai gamuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi istuidana isoigaldiagi oodami soimaascamigada. Poduucai goSuusi arapan ducami lali cañiiru ismaacada lliquioma garaaduñicarur coodaiña sai Diuusi oigaldiña soimaascamigada. ³⁰ Goovai aagai aanl aidañsi pocaiti: “Aanl araga divia isagai damos agai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanl. Aanl maitistutuidi silasi istutuidi agai. Maiquiaa vuusaicai aanl abiaadara caoidacatadai agai”, tatadai aanl. ³¹ Aanl larra maimaatacatadai sioora agai. Damos aanl vaponai ljudidú suudagicada vai poduucai agai maatana sioora agai —astatadai lVuaana.

³² Daida lVuaana pocaiti larra:

—Aanl tal aidañsi Diuusi Ibaada tavai tavaagiaiñdara lSuusi daama amo tugu maasi. ³³ Aanl maiquiaa maatacatadai sioora agai damos Diuusi agai dai giñootoi sai vaponana aanl oodami suudagicada dai agai povaiñtatadai: “Silascada naijadagi giñibadaga ista-

vañiagi dai dan daiva amo calli agai vaa lragai dai maaqui agai oodami guvucadada giñibadaga”, iñtatadai Diuusi. ³⁴Dai naidi aana istumaasi apadui acallicada dai aana arnlijadami isagai arDiuusi marada ismaacada tavai tavaa-giañndara —astatadai AVuaana.

³⁵Siaadico AVuaana movaasi daacatadai lamadu gooca gamamaatardamiga. ³⁶Dai naiditai isdaivusai ASuusi, AVuaana itatadai gamamaatardamiga:

—Dañi bodara imai goovai ismaacada Diuusi ootoi sai gamuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi istuidana isoigaldiagi oodami soimaascamigada. Poduucai Suusi arapan duucami lali cañiiru ismaacada lalquioma garaaduñi-caru coodaiña vai Diuusi oigaldiña soimaascamigada —astatadai AVuaana.

³⁷Vagoocatai mamaatardamigada AVuaana cai iscaiti AVuaana dai oi agai ASuusi. ³⁸Amaasi ASuusi aa nanaava dai taa isoidi agai daida itatadai:

—¿Tuma gaagai aapima? —astatadai ASuusi.

Tai agai itatadai:

—Mamaatatuldiadami, ¿paaco oidaga aapi? —astatadai.

³⁹Taida ASuusi itatadai:

—Giñoidávurai dai naida —astatadai.

Amaasi oi agai dai taa siaaco gauliñacatadai agai. Dai casi arurunucocatadai dai movaasi daraaja agai ASuusi lamadu asta duupicoi tasai.

⁴⁰Amaadutai agai Aandarasi tlagidu. Agai arsuculida Simuñi Piiduru. ⁴¹Otoma ii agai dai taa gasialagi daida itatadai:

—Aatama taa ACristo ismaacada Diuusi ootoi tavaagiañndara —astatadai.

⁴²Dai Aandarasi vaidacai Simuñi malca siaaco daacatadai ASuusi. Dai mostlagacai ASuusi ASimuñi potatadai:

—Aapiara arSimuñi Joonási marada damos sivi Sefasi glaagadamu aana. Sefasi arPiiduru —astatadai ASuusi.

⁴³Dai siaadico ASuusi imia agaitadai Galilea davaliriamu. Damos lragi taa agai APiili daida itatadai:

—Giñoidañi —astatadai.

⁴⁴APiili arBetasaidara oidacami. Dai ami oidacatadai lara Aandarasi lamadu Piiduru. ⁴⁵Amaasi ii APiili dai gaagamu Natanieli daida itatadai:

—Aatama taa acalli ismaacada aagai Moseesacaru daida ADiuusi niñiooquituldiadamigada aidasi ooja agai Diuusi niñoquida. Agai arSuusi, Osee marada Nasareetara oidacami —astatadai APiili.

⁴⁶Taida ANatanieli itatadai:

—Siaadara diviana amo oodami cal tuigajami Nasareetañndara —astatadai.

Taida APiili itatadai:

—Timuda pai naida —astatadai.

⁴⁷Aidasi ASuusi taa isvuidara imai ANatanieli, potatadai agai loodami:

—Bodar imai Natanieli. Goovai aramo judu ismaacada sallicada siaa duutudai Diuusi dai calga lligidi Diuusi sallicamigada dai maitaryaatavogami —astatadai ASuusi.

⁴⁸Amaasi Natanieli itatadai:

—¿Ducatai giñmaata aapi? —astatadai.

Taida ASuusi itatadai:

—Aana ganlidi aidasi abiaadara maiquiaa gavaí goPiili pai amo iigosi uta daacatadai aapi —astatadai ASuusi.

⁴⁹Amaasi Natanieli itatadai:

—Mamaatatuldiadami, aapi aparDiuusi marada ismaacada tavai tavaa-giañndara. Aapi aparraigada ajudidú —astatadai Natanieli.

⁵⁰Taida ASuusi itatadai:

—¿Mosgaaagidacai aana sai ganlidi liigosi uta giñvaavoitu aapi? Naidamu aapi naana maasi istumaasi vaamioma

suuli meesagada agai ismaacada gagaagaraitadai tutugu. ¹⁶Daida potatadai ASuusi agaagardami tutugu:

—Vuvaidavurai vvasi gomaasi. Maitavar amo gagaaracarui duucai naijada giñooqa quida —tatadai ASuusi.

¹⁷Amaasi aatama ASuusi mamaatar-damigada gantagito ispodu oojisi Diuusi ñooquidara: “Giñooqa, sallcada ipalidi ana isvvasi oodami siaa duutuadagi gaquii poduucai isduucai aapi ipalidi”, asduucai oojisi Diuusi ñooquidara.

¹⁸Amaasi ajudidífu tacacai ASuusi dai potatadai:

—¿Tumaa istumaasi gaducami iduñia agai aapi vai agaicada maatiagi aatama isaapi viaa sallcamis isivuaadagi gomaasi? —tatadai ajudidífu.

¹⁹Taida ASuusi itatadai:

—Daitudavurai aapima idi gaa quiupai dai vaic tasaicada apamu iduñimu ana —tatadai ASuusi.

²⁰Amaasi ajudidífu itatadai:

—Goo coobai dan naadami uumigicada apadui idi gaa quiupai. ¿Siaadara iduuna aapi vaic tasaicada? —tatadai ajudidífu.

²¹Damos ASuusi maiagagai agaa quiupai ismaacada idui oodami. ASuusi aagai lagi gatuuçuga. ²²Cascada aidasi ASuusi apamu duaaca acoidada saagidiaiñdara gartagito aatama mamaatardamigada agai iscaiti ASuusi dai vaavoitu Diuusi ñooquida dai vvasi istumaasi ASuusi aagaiña.

²³Aidasi ASuusi modaacatadai Jerusaleenara asiaa duudagara ajudidífu istuigaco agai tatagitoina aidasi Diuusi cagacara vuvaitu cajiudada Ejiipituañdara muidutai vaavoitu isagai araCristo, naiditai naana maasi istumaasi gagarducami ismaacada ivuaadana ASuusi. ²⁴Damos ASuusi

albiadan tada agai maatacatal isagai maiaggiada agaitadai. ASuusi caga maata iducatai tatagitoin vvasi oodami cascada. ²⁵ASuusi maitagito isaagidiagi amai isducatai tatagitoin oodami mosaggi agai maata cascada.

3¹⁻² Amo imidagai tucara ii Nicodemo dai maa diviji ASuusi. Nicodemo arfariseo daida aramo dunucamigada ajudidífu. Daida itatadai Nicodemo ASuusi:

—Mamaatatuldiadami, caa maata aatama isDiuusi gaotoi aapi pasai garmamaatatuldana ñooquida. Mosmaitiipu aa sioora istutiadagi isivuaadagi naana maasi gagarducami isducatai ivueeyi aapi isDiuusi maiamadu daacagi. Poduucai gamaata issallcada viaa guvucadagai aapi —astatadai ANicodemo.

³Amaasi ASuusi itatadai:

—Aana angaaagidi sai sallcada ismaiapamu vuusiagi amo oodami maititutiada agai ismatiagi isducatai taaanai Diuusi —astatadai ASuusi.

⁴Taida ANicodemo tacacai daida itatadai:

—¿Ducatai istutuidi amo calli isapamu vusiagi cacallitucai? Siaadara apamu vaacana amo oodami gadaa ana dai apamu vuusiña —astatadai Nicodemo.

⁵Taida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—Aana angaaagidi sai sioora maivuusiagi suudagicada dai Diuusi Ibaadacada ara agai gia maiimia agai tavaagiamu dai Diuusi amadu oidacagi. ⁶Istumaasi vuusai oodami-aiñdara agai aroodami. Istumaasi vuusai Diuusi Ibaadaaiñdara agai viaa amo ibadagai utudui: ⁷¿Tuipasi maitaa aapi istumaa tagituagi gaaagiditai ana sai vvascatal viaa isapamu vuvaquiagi? ⁸AAvalli tomasiaaco vustai dai caacana

aapi iscaiti damos maimaata siaadara daivuscai tomali siaaco imia agai. Poduucai lapa lgaicada ismaacada vusacai Diuusi Ibaada guvucadadacada, tomali amaadutai mainaidi Diuusi Ibaada mosacaasi naidi isducatai ama maasi tagito oodami aidasi Diuusi Ibaada lamadu daacagi —astatadai lSuusi.

⁹Taida lNicodemo itatadai:

—¿Ducata lpravueeyi imaasi? —astatadai.

¹⁰Taida lSuusi itatadai:

—Aapi apalamo gla mamaat-tuldiadamigada ljudidifu. ¿Ducatai maimaata caa aapi istumaasi gaaagidi aana? ¹¹Aana gaaagidi istumaasi salliacada maata dai aana arnlijadami istumaasi salliacada naidi. Damos aapima maivaavoitudai istumaasi gnaagidi aana. ¹²Isaapima maitiivaavoitudagi aagaitai aana istumaasi lpravueeyi tami oidigi daama ¿ducatai iivaavoituda agai isganaagidiagi istumaasi lpravueeyi tavaagiara?

¹³Tomali amo oodami maiii tavaagiamu dai apamu divia tami oidi daami daida istutuidi isaagidiagi aa ismaasi malca. Mosacaasi aana ismaacada viaa amo salliacami tavai tavaagiaindara dai apamu imimu aana tavaagiamu. ¹⁴Dai poduucai isduucai Moseesacaru amo uusiara sagia amo cooyi vaiñomicada duñisicami dai oodami vuitapi cai luusi oidigana, poduucai lmagiñsiisa agai curusiaba dai loodami vuitapi calsa agai acurusi. Aana laragai dai divia tavaagiaindara dai aana viaa amo salliacami.

¹⁵Giñmuaamu loodami curusiaba vai tomasioora sioora vaavoitudagi iñaana laragalagacara vuviadami agai gia camaimia agai lDiaavora lamadu baiyoma imia agai tavaagiamu dai Diuusi lamadu oidaca agai tomastuigaco.

¹⁶Diuusi salliacada oigadai loodami oidigi daama oidacami cascada ootoi lgai gamara, mosaliallamaduga lgai marada, dai gamuaatu sai tomasioora sioora vaavoitudagi isagai laragalagacara vuviadami camaimi agai lDiaavora lamadu baiyoma imia agai tavaagiamu dai Diuusi lamadu oidaca agai tomastuigaco. ¹⁷Diuusi ootoi gamara tami oidi daama sai calagacara vuvaidana oodami sioora vaavoitudagi maisiu isootosa lgai lDiaavora lamadu.

¹⁸Sioora vaavoitudai Diuusi marada lgai gia maiimia agai lDiaavora lamadu damos sioora maivaavoitudagi lgai gia imia agai lDiaavora lamadu maivaavoitudacai lgai Diuusi marada. Mosaliallamaduga Diuusi marada.

¹⁹Sioora maivaavoitudagi salliacada imia agai lDiaavora lamadu. lCristo divia tami oidigi daama dai soicada agai oodami sai maata calcana Diuusi ñiooquida damos loodami vaamioma oojoidi issoimaasi ivuaadagi dai maisiu vaavoitudagi lCristo. loodami lrsomaasi ivuaadamicatadai cascada.

²⁰Sioora soimaasi ivueeyi lgai gia caldai lCristo dai maivaavoitudai lCristo maitipliditai isaa maatiagi issoimaasi ivueeyi. ²¹Damos sioora lligidi Diuusi lgai gia dai vaavoitudai lCristo vai poduucai gamaatcana isivueeyi lgai istumaasi Diuusi ipalidi —astatadai lSuusi lligi gaaagaitadai.

²²Dai casi lraduucai gomaasi ii lSuusi lamadu aatama mamaatar-damigada Judeea davalaramu. Dai movaasi daraaja aatama chilalqui tasai vaponaitadai oodami. ²³Daida lVuaana vaponaitadai oodami lapa Enoonara dai abiaadara Salimara miaaga. Ami gapiacatadai suudagi

cascada. Tai daada oodami sai vaponana AVuaana. ²⁴Aida maiquiaa maisapicatadai AVuaana ismaacada vaponaitadai oodami.

²⁵Ajudidfu muiyoco imidaga dai naana duucai ganiicomaiña siuu duucu gaugia agadagi. Agai polididña sai poduucai Diuusi calagacaga naididña. Damos amamaatar damigada AVuaana maipoduucai ivuaadana cascada amo imidagai aliasi ganvupui ñiño agai amadu aa judidfu aagaitai gomaasi. ²⁶Dai gooquilara iji amamaatar damigada AVuaana daida itatadai agai AVuaana:

—Mamaatatuldiadami acalli ismaacada galamadu daacatadai agaa aqui Jordán vaasagara ismaacada garaagidi aapi saida araCristo sivi agai vaponai oodami dai muidutai oidatucui agai —astatadai amamaatar damigada AVuaana.

²⁷Amaasi AVuaana itatadai:

—Tomasioora sioora viaacagi sallowicami Diuusi agai dai maacai gomaasi. ²⁸Aapima cacaa iscaiti aana ansai maitaraCristo. Aana araga divia isagai. ²⁹Silascada cunaata agadagi amo ali taji vaascara ipalididña islamadu daacagi anovio. Daida anovio vapaidada aliasi baiganalididña ismapai daraaja agai. Dai sivi aana ara baiginalidi naiditai ismui oodami oidatucui acristo. ³⁰Aliasigaagai isacristo vaamioma arbaicacamicagi insaana vai poduucai otoma camainamlaacagi ginallowicamiga.

³¹acristo tavai tavaagiaindara dai vaamioma namaga sallowicamigada agai sitomasioora sallowicamigada. Damos aana aroidigi daama oidacami dai gaaagidi aana istumaasi aravueeyi tami oidigi daama. ³²acristo

gaaagidi istumaasi naidi dai istumaasi cal tavaagilara vai chilalquidu ismaacada vaavoitudai. ³³Damos sioora vaavoitudai poduucai calga maata isdiuusi maiyaatagai tomali amo imidagai. ³⁴Suusi Cristo aragai ismaacada Diuusi ootoi sai gaaagidana Diuusi ñooquida. Sallowicada Diuusi Ibadala amadu daja agai cascada sallowicada viaa guvcadagai dai maitistutuidi ismatiagi silasi guvcadagai viaa agai. ³⁵Diuusi garooga sallowicada oigadai agai. Agai armarada cascada. Dai Diuusi maa agai amo sallowicami sai vaamioma taanaiña sitomasioora. ³⁶Sioora vaavoitudai Diuusi marada agai gia tomastuigaco oidaca agai tavaagilara Diuusi amadu. Damos sioora maivaavoitudagi agai maiimi agai tavaagiamu baiyoma Diuusi sallowicada soimaasi taatatuldia agai agai —astatadai AVuaana.

4 Afariseo cajioma sai Suusi vaamioma mui vaponaitadai oodami silvuaana dai vaamioma mui oodami oidatucui asuusi silvuaana. ²Damos maitarvaavoi isasuusi vaponaitadai oodami. Aatama mamaatar damigada agai dai vaponaitadai oodami. ³Dai aidasi maí asuusi ismaí afariseo gomaasi ii agai Judeeaindara dai nora Galileeamu.

⁴Agai viaacatadai isdaivuñiagi Samaaria davalarara. ⁵Dai aayi Sicaarara Samaaria davalarara ismaacada miaan daja Jacocarudavalaragada. Agai vaa aradavalarai ismaacada Jacocarumaa gamara Osee. ⁶Ami agai siaaco daja Jacocarupoosogada. ASuusi caibimucataidai aimaraitai dai modaiva pooso soonoana. Aida cayoga dan duitadai. ⁷Tai ami divia amo ooqui Samaarilara

oidacami dai vaigi agai suudagi. Taida ΔSuusi itatadai:

—Giñvasidañi suudagi —astatadai ΔSuusi.

⁸Aatama caijitadai caayamu dai gasavada ragai cuaadagai. ⁹Amaasi looqui itatadai ΔSuusi:

—¿Tuipasi giñtaanli suudagi? Aapi arjudfu nai aana arSamaariara oidacami —astatadai looqui.

Ajudidfu lmadu ΔSamaariara oidacami maicaga ganñiiooquidi aipacoga cascada potatadai looqui. ¹⁰Amaasi ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Ismaatacamudai aapi istumaasi maacai Diuusi loodami dai sioora aana aida gia aapi giñtaañimudai suudagi, dai aana gaoidamudai suudagi ismaacadacada oodami tomastuigaco oidacana Diuusi lmadu —astatadai ΔSuusi.

¹¹Taida looqui itatadai:

—Aapi maiviaa istucuda vusaidagi suudagi dai alia tuucavuga gopooso. ¿Vaadara vusaida agai aapi suudagi ismaacadacada oodami tomastuigaco oidacana Diuusi lmadu daida giñoidagi? ¹²Garalalqui aduñicaruru Jaco idui idi pooso. Agai lmadu maamarada lmadu sosoigada gayaldana suudagi idi poosoaiñdara. Siaadara vaamioma gataañiñi aapi siagai —astatadai looqui.

¹³Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Sioora yaldagi idi suudagi vaascara apamu tonocorañi. ¹⁴Damos sioora iiyagi Δsuudagi ismaacada aana gaoidi, camaitonocorañi agai tomali amo imidagai. Δsuudagi ismaacada aana gaoidi gaibadagara daacana dai vaascara vusanaiñi gosuudagi poduucai isduucai vusanai suudagi amo vagacañiñdara dai gosuudagicada tomastuigaco oidacana oodami tavaagiara Diuusi lmadu —astatadai ΔSuusi.

¹⁵Amaasi looqui itatadai:

—Giñoida aapi Δsuudagi nai poduucai camaitonoomucurada aana tomali maiviaacagi isdidivaitai gavaigadagi suudagi idi poosoaiñdara —astatadai looqui.

¹⁶Taida ΔSuusi itatadai:

—Imadañi dai vuaapa gacuna —astatadai ΔSuusi.

¹⁷Amaasi aa noragi looqui daida itatadai:

—Maicuna aana —astatadai.

Taida ΔSuusi itatadai:

—Vaavuava ismaicuna aapi cascada pocaiti. ¹⁸Cataama ñiooquiditadai aapi cacalli dai sivi amoco lmadu oidaga aapi vai agai maitargacuna cascada istumaasi aagai aapi arvaavoi —astatadai ΔSuusi.

¹⁹Mosca gomaasi looqui daida tatadai:

—Aapi samicada aramo Diuusi ñiooquituldiadamigada. ²⁰Garalalqui aduñicaruru tami Samaariara oidacatadai dai siaa duutudaiña Diuusi tami idi giidiana damos aapima judidfu pocaiti sai Jerusaleenara agai siaaco gaaagai issiaa duutuadagi Diuusi —astatadai looqui.

²¹Taida ΔSuusi itatadai:

—Giñvaavoitudañi aapi, aimu istuigaco aapima siaa duutuadamu Diuusi maisiu tami idi giidiana tomali Jerusaleenana. ²²Aapima Samaariara oidacami maicaa maata Diuusi tomasi siaa duutuadai. Aatama judidfu calaga maata Diuusi. Agai ismaacada calagacara vuvaida agai oodami arjudfu. ²³Damos aimu istuigaco sioora samicada siaa duutuadagi Diuusi siaa duutuada agai maisiu mosacaasi ñiooquicada baiyoma siaa duutuada agai Diuusi ganiibadagacada dai gantatagitoidagacada poduucai isduucai Diuusi ipalidi. ²⁴Diuusi aribadagai cascada sioora siaa duutuada

aliadagi Diuusi ganiibadagacada viaa isiaa duutuadagi poduucai isduucai Diuusi ipalidi dai maisiu mosacaasi ñooquicada —astatadai ΔSuusi.

²⁵ Taidā looqui itatadai:

—Aana gia maata isdivia agai ΔCristo dai siāscada diviagi agai cāga garaagida agai vāsi istumaasi —astatadai looqui.

²⁶ Taidā ΔSuusi itatadai:

—Aana anāCristo —astatadai.

²⁷ Dai quiaa aatagiditadai agai tatai dada aatama mamaatardamigada ΔSuusi. Dai maitā istumaasi gartatagi-tuagi tāgacai ΔSuusi isaatagidi amo ooqui. Damos vāscatai aatama labid-itadai ΔSuusi cascada tomali amadutai maitacacai istumaa agai tomali istumaasi aatagidi looqui. ²⁸ Amaasi looqui anaasi viaa gvaigacaru dai ii caayamu dai potatadai loodami:

²⁹ —Mācavā naida amo cāli ismaacada giñaagidi vāsi istumaasi ivuaadana aana. ΔCristo liena agai —astatadai looqui.

³⁰ Amaasi iji loodami caayiñdara dai aayi māca siaaco daecatadai ΔSuusi.

³¹ Mosimacai looqui poosoiñdara tatai aatama mamaatardamigada ΔSuusi dañimi sai gaugana.

³² Damos ΔSuusi povartatadai:

—Viaa aanana amo istumaasi istumaasi cueeyi istumaasi maimaata aapima —gartatadai ΔSuusi.

³³ Amaasi aatama mamaatardamigada ΔSuusi aipaco gartacacaimi dai pocaiti:

—¿Siorea vuaapi cuaadagai? —caiti aatama.

³⁴ Damos ΔSuusi itatadai:

—Siuu duucu ivuaada aana istumaasi ipalidi Diuusi giñooga ismaacada giñootoi ivuaadatai aa duiñdada agai, gomaasi arapan duucami cuaadagai aan imvatarā. ³⁵ Aapima pocaiti sai quiaa vāllaga maaco masaadai isyoovagi

oodami taligi. Damos aana angānaagidi sai caoidaga mui oodami ismaacada caaca alidi isgaaagiadagi aapima Diuusi ñooquida. ³⁶ Siorea gaasai taligi gamaitacai tumiñi dai siorea gayoovai taligi gamaitacai tumiñi arā. Poduucacai arā Diuusi aa duiñdadarā. Amadutai aagidiña Diuusi ñooquida oodami vai aa daivuiña gooquira dai apamu aagidiña Diuusi ñooquida oodami vai agai vaavoitudaiña Diuusi ñooquida dai cāgacara vuvacai dai tomastuigaco oidacana tavaagiara Diuusi amadu. Daida ismaacada arāga gaa-giadagi Diuusi ñooquida daida ismaacada gooquira gaaagiadagi Diuusi ñooquida alia baiganliadamu.

³⁷ Sālicada arvaavoi istumaasi gaaagai sai amoco gaasai daida aa gayoovai.

³⁸ Aana ganootoi masai aagidana Diuusi ñooquida oodami vai agai giñvaavoitudana. Damos aa Diuusi ñiñooquitul-diadamigada caaagidi Diuusi ñooquida loodami dai aapima aagidi loodami sai liasi gaaagai isvaavoitudagi. Poduucacai arā arapan ducami sadami taligi dai aapima arapan ducami yoovadami taligi —gartatadai ΔSuusi.

³⁹ Dai muidutai Samaariara oidacada vaavoitu isΔSuusi araCristo calcatai islooqui potatadai saida ΔSuusi maata vāsi istumaasi ivuaadana agai.

⁴⁰ Cascada aidasi aayi ΔSamaariara oidacada dañimi agai ΔSuusi sai anaasi vāana. Taidā ΔSuusi anaasi daja goo tasai. ⁴¹ Tai vaamioma muidutai vaavoitu calcatai istumaasi aagidi ΔSuusi. ⁴² Amaasi potatadai loodami looqui:

—Sivi vaavoitu aatama maisiu mosacaasi istumaasicada garaagidi aapi aragi aatama cacā arā istumaasi garaagidi goovai dai cāga maata aatama is-sālicada araCristo dai cāgacara vuvaidi goovai oodami —tatadai oodami.

⁴³ Dai bogooa tasaicada ASuusi ii Samaariaindara Galilea davalariamu. ⁴⁴ ASuusi pocaititadai sai isamo Diuusi ñooquituldiadamigada gaaagiadagi Diuusi ñooquida lagi gadavalragara ami davalariara oidacami maiagiditai calcana istumaasi aagiadagi lagi. ⁴⁵ Dai aidasi aayi ASuusi Galilea davalariara baiganliaracada viaatuli dai miaadaga AGalileera oidacami. Lagi naiditadai vvasi istumaasi idui ASuusi Jerusaleenara agaa siaa duudagara cascada.

⁴⁶ Amaasi aa gai ASuusi Canaamu siaaco idui lagi uuvasi varagada suudagicada. Dai Capernaumara oidacatai amo gaa dunucami. Dai maracata dai lagi amo calli vai alia coco. ⁴⁷ Aidasi mai adunucami isASuusi caaayi Galileera ii lagi dai naida lagi ASuusi. Dai daaniimi lagi ASuusi sai imana quidamu dai duaaidana marada ismaacada camuquimi. ⁴⁸ Amaasi ASuusi itatadai aoodami:

—Aapima maivaavoitudai ismainlijadagi amo istumaasi gaducami ismaacada ivuaadagi aana —tatadai ASuusi.

⁴⁹ Damos dunucami itatadai:

—Mamaatatludiami, timada otoma vai maimuucuna giñmara —tatadai.

⁵⁰ Amaasi ASuusi itatadai:

—Noragiñi aapi gquiiamu gamara cadueeyi —tatadai ASuusi.

Taida calli vaavoitu ASuusi dai ii.

⁵¹ Dai voyara aayi pipioñigada tai lagi potatadai:

—Cadueeyi gamara —tatadai.

⁵² Amaasi ataanadami tacacai suu duucu dueeyi. Taida apipioñigada itatadai:

—Tacavo moscoi gasaco tasai dagito toindagai —tatadai apipioñigada.

⁵³ Amaasi lali galli oogada tagitu isaca duucu ASuusi aagidi sai cadueeyi marada. Daida adunucami amadu vvascatai ismaacada quidara oidaga vaavoitu isSuusi araCristo. ⁵⁴ Agaicada casi argooa istumaasi gagarducami ismaacada idui ASuusi Galileera aidasi abiaadara vuusai Judeeaiñdara.

5 Dai gooqilara apamu ii ASuusi Jerusaleenamu dai ami daivuñda lagi ajudidfu siaa duudagada. ² Jerusaleenara oidaga amo gaa piila. Ami caniiuru cuuparagadara tlagidu. Agaa piila Betesada tlagidu ajudidfu ñooquidacada. Dai sicoli taamadu portatali. ³ Vai ami portataliana vvatatadai mui cococoidada amadu mui maiñaadami, amadu mui chuchuecugami amadu muidutai ismaacada maititutuidi isoiñadagi. Vvascatai mosnanaracata dai isoiñagi asuudagi. ⁴ Ammo iimidagai tapanaiña amo Diuusi taañicaruda dai oiñidiña asuudagi. Vai tomasmaacada cocoda ismaacada apaga vaaquiagi asuudara caoiñicami lagi gia duduaadai. ⁵ Amo calli ismaacada ami caatcatadai viaacata dai amo coobai dan baivastaama dan mamaco uumigi iscococatadai. ⁶ Daida ASuusi tlagacai dai maatacai isagai catavapi mocaatcatadai potatadai:

—¿Ipalidipasi isduaadiagi? —tatadai.

⁷ Taida acocoda itatadai:

—Mamaatatludiami, siuu duucu ADiuusi taañicaruda tapanadagi dai oiñiadagi asuudagi maitiipucana sioora giñvaasagi suudara. Vvascara aana vaaquia iñlidiña suudara vai aa giñmamaitacai dai apaga vaapacaiña lagi suudara —tatadai acocoda.

⁸ Taida ASuusi itatadai:

—Vañiñi dai bai gavaacosi dai imada —tatadai ASuusi.

⁹Tai otoma dueeyi ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ dai bai gavaacosi dai gaaagacai aimarai. Damos aida tasara aribastaragaicatadai. ¹⁰Taidai ᐱjudidífu potatadai ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ismaacada dueeyi:

—Sivi aribastaragai tasara dai Moseesacaru sállicamigada aagai sai maitiipu oigaragai isaata vuaadagi cascada maitaagagai pasbalaquiagi gavaacosi —astatadai.

¹¹Taidai ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ aa noragi daida itatadai:

—Agai ismaacada giñduaadi giñaagidi ansai balaicaiña giñvaacosi dai imadana —astatadai ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ.

¹²Amaasi ᐱjudidífu itatadai:

—¿Voor gaaagidi pasai balaicaiña gavaacosi dai imadana? —astatadai.

¹³Damos ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ maimai sioora duaadi, alia muiducatadai oodami cascada. Aida ᐱSuusi caiitadai. ¹⁴Dai gooquiara ᐱSuusi taa ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ agaa quiupaigadara ᐱjudidífu daida itatadai:

—Dañi aapi cadueeyi dai casi maisoimaasi ivuaada tadu vaamioma soimaasi taata aapi —tatadai ᐱSuusi.

¹⁵Taidai ᐱᐱᐱᐱᐱᐱ ii abiaadara dai aagidi ᐱjudidífu saida ᐱSuusi agai dai duaadi. ¹⁶Cascada ᐱjudidífu gaagaitadai ᐱSuusi dai muaa aliditadai. ᐱSuusi ivuaadana naana maasi istumaasi ibastaragai tasara cascada. ¹⁷Damos ᐱSuusi itatadai ᐱjudidífu:

—Diuusi giñooga apiaivueeyi naana maasi gagarducami vaas tasai dai aana lara ivueeyi naana maasi gagarducami —tatadai ᐱSuusi.

¹⁸Mosaagidi ᐱSuusi gomaasi vaidai ᐱjudidífu vaamioma calaga ipaliditadai ismuaagi. ᐱSuusi maiaagidi ᐱjudidífu sállicamigada aata vuaadatai ibastaragai tasara dai aagidacai ᐱSuusi sai Diuusi aroogada. Agaitai ᐱSuusi gomaasi potaiya alidi sai lpan tuiga Diuusi.

¹⁹Amaasi ᐱSuusi itatadai:

—Aana anganaagidi sai aana Diuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara maitistutuidi islaagi ivuaadagi amo istumaasi. Aana ivueeyi mosacaasi istumaasi ivueeyi Diuusi giñooga. Poduucai aana lamadu giñooga mosamadugan duucai ivueeyi istumaasi. ²⁰Giñooga aliasi giñoigadai dai giñtalaagidi vaasi istumaasi ivueeyi agai dai aana iduñiimu naana maasi istumaasi vaamioma gagarducami siagai ismaacada casi idui aana. Dai aapima sállicada maitaagi agai istumaasi gantatagitodagi. ²¹Dai asta duduacaldiadamu aana lamo oodami coidada saagidiaiñdara poduucai isduucai ivueeyi Diuusi giñooga. ²²Dai Diuusi giñooga giñmaa sállicami ansai aana naidana vaasi oodami ismaacada calaga ivuaadana dai ismaacada maicalaga ivuaadana. ²³Vai poduucai vaascatai siaa giñduutuadagi poduucai isduucai siaa duutudai Diuusi giñooga. Aana anarDiuusi marada dai tavai aana tavaagiaiñdara dai sioora maisiaa giñduutuadagi agai gia maisiaa duutudai Diuusi giñooga. Agai agai dai giñootoi tami oidigi daama.

²⁴Sioora gantagito calcagi istumaasi ganaagidi aana dai vaavoitudagi Diuusi agai gia sállicada tomastuigaco oidacamu tavaagiara Diuusi lamadu. Dai agai maiimia agai ᐱDiaavora lamadu cacagacara vuvacai agai cascada. ²⁵Aana anarDiuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara. Dai aana anganaagidi sai caaayi istuigaco soimaasi ivuaadami calca agai giññiooqui. Dai sioora giñlaagiditai calcagi aana calgacara vuvaidamu dai tomastuigaco oidacamu agai Diuusi lamadu. ²⁶Diuusi agai dai viaa guvucadagai ismaquiagi oodami

ibadagai utudui. Dai aana arDiuusi marada dai Diuusi giinama guvucadagai sai aana lapa maacaina oodami ibadagai utudui. ²⁷ Dai Diuusi giinama sallowicami ansai aana naidana oodami ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami. Diuusi giñootoi tavaagiaindara saida ivuaadana imaasi cascada. ²⁸ Tomasi aapima maitatlagi adagi istumaasi gantatagitodagi gomaasicada vascara aimu istuigaco vascatai ismaacada cacoi caaca agai inšana Diuusi marada ismaacada tavai tavaagiaindara vapaida agai ²⁹ dai gacucupioco agai siaaco yaasapi silgai vuvuquimu. Dai ismaacada arcala ivuaadamicatadai tomastuigaco oidaca agai Diuusi lamadu dai ismaacada arsoimaasi ivuaadamicatadai iimia agai adiaavora lamadu.

³⁰ Aana lagi giñsallowicamigacada maitivueeyi tomali amo istumaasi. Aana ivueeyi mosacaasi istumaasi ipalidi Diuusi giñooaga. Cascada silascada naidi aana sabai calaga ivuaadana silpa maicalaga ivuaadana amo oodami aana ivueeyi istumaasi arsallicami lgaicada. ³¹ Inšana lagi gnaagidagi inšana araCristo siaadara giñvaavoitudana aapima. ³² Damos isDiuusi gnaagidagi inšana via amo sallicami aidia gia vaavoitudan tada aapima. ³³ Aapima ootoi lamoco sai tacacana avuaana soor agai daida avuaana aa istumaasi arvaavoi. ³⁴ Damos aana maitagito amo naijadami oodami saagidaindara isaagagi insoora aana. Aana gnaagidi gomaasi masai poduucai vaavoitudana aapima inšana araCristo dai calgacara vuvuacana. ³⁵ Siaaco daacagi amo cuudagi cal maascana vallasacatai. Poduucai lapa soora cal istumaasi aagai avuaana

cal maata calcana Diuusi niioquida. Dai aapima baiganliaracada calna agai chilaqui tasai. ³⁶ Dai aana ivueeyi naana maasi istumaasi ggarducami istumaasi giñtajai Diuusi giñooaga ansaidia ivuaadana dai lgaicada calaga gamaata isDiuusi giñootoi ansai gnaagidana niioquida agai dai calaga gamaata inšana via amo sallicami. Dai gomaasicada vaamioma calaga gamaata insoora aana sil avuaana niioquidacada. ³⁷ Dai aana arootosada Diuusi giñooaga. Dai agai arcalcami sai istumaasi aagai aana arvaavoi, tomasi aapima tomali amo imidagai maical inioocai agai tomali mainaidi aapima. ³⁸ Damos aapima maisallowicada vaavoitudai Diuusi niioquida, aapima maitiñvaavoitudai aana Diuusi ootosada cascada. ³⁹ Aapima calaga nanaidi oojai Diuusi niioquidara polliditai ispoduucai tomastuigaco oidaca agai aapima Diuusi lamadu. Damos Diuusi niñioquituldiadamigada giñagai Diuusi niioquidara dai pocaitina ansai aana araCristo. ⁴⁰ Damos aapima maitiñvaavoitudai poduucai siaadara tomastuigaco oidacana Diuusi lamadu. ⁴¹ Aana maigaagai soora calaga niocadagi aana gimvatar. ⁴² Aana calaga ganmaata aapima. Maata aana ismaioigadai aapima Diuusi. ⁴³ Aana arootosada Diuusi giñooaga dai aapima maitiñvaavoitudai. Damos daivaitai aa ismaacada maitarojootosada Diuusi giñooaga agai gia vaavoitudadaina aapima. ⁴⁴ Aapima mailagidi Diuusi vai agai calgacara gannaajadagi baiyoma aapima ipalidi isoodami calaga niocadagi aapima gamvatar cascada maitistutuidi aapima isgiñvaavoitudagi. ⁴⁵ Aana maigapara gansuuliga inagai Diuusi vuitapi, Moseesacaru agai dai gapara ganvuupai tomasi aapima pocaiti masai vaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru. ⁴⁶ Issallowicada

vaavoitudadamudai aapima istumaasi gaagidi Moseesacaru aidā gia aapima giinvaavoitudadamudai aana lapa. Moseesacaru oojadara giñaagai cascada. ⁴⁷Aapima maivaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru cascada maivaavoitudai aapima istumaasi ganaagidi aana —tatadai ΔSuusi.

6 Dai gooquilara ii ΔSuusi vaasadara agala suudagi ismaacada Galilea tlagidu dai Tibeeriasi tlagidu lapa. ²Tai mui oodami oī ΔSuusi. Loodami canāidi isΔSuusi duduaadi mui coocoidada cascada. ³Aida ΔSuusi tasai amo giidiara dai modaiva aatama maataardamigada lmadu. ⁴Aida camiaadimitadai agala siaa duudagai istuigaco ajudidifu tatagitoina aidasi Diuusi calgacara vuvaitu cajiudada Ejiipituaiñdara. Asiaa duudagai pascua tlagidu. ⁵Dai aidasi tala ΔSuusi ismuidutugai oodami, agai gooquilara potatadai ΔPiili: —¿Siaaco savadamu aatama cuaadagai moslaqui oodami vaatarā? —tatadai ΔSuusi.

⁶Suusi aagidi gomaasi ΔPiili maatia liditai istaiya agai. ΔSuusi camaatacatadai istumaasi iduñia agai. ⁷Amaasi ΔPiili itatadai:

—Issavada aatama goo sientu piisu aacami paana vaascara moslaalachi ajian tada goovai —tatadai ΔPiili.

⁸⁻⁹Amaasi Aandarasi potatadai ΔSuusi:

—Tami calca amo ali galali dai viaa taama paana dai gooca vatopa. ¿Damos siaadara aana goovai moslaqui oodami vaatarā? —tatadai Aandarasi.

Aandarasi alamoco ΔSuusi mamaatardamigada daida arsuculida ΔSimuñi Piiduru.

¹⁰Amaasi ΔSuusi itatadai:

—Aagidavurai goodami vai daravana —tatadai ΔSuusi.

Alia vaasoacatadai ami oidigi tai ami darai va loodami. Agai ajacatadai para taam mil calali. ¹¹Amaasi ΔSuusi vui lapaana dai aagidi Diuusi sai aliasi baigalidi oidacatai cuaadagai. Dai amaasi ΔSuusi garmaa lapaana tasai aatama taacogidana loodami daida taacogi avatopa lapa tai agai uu vaasi silajasi ipali. ¹²Dai catatascovai vaascatai taida ΔSuusi povartatadai:

—Ampaidavurai aapima gosaasaquigada ismaacada baivitu vai maisuuligagi toma lachi —gartatadai ΔSuusi.

¹³Talai aatama ampagi saasaquigada ismaacada vii tai suusuda baivustan dan goo aasarai lapaana saasaquigadacada. ¹⁴Amaasi loodami tlagacai isSuusi idui gomaasi gaducami pocaiti:

—Salicada arvaavoi isidi calali araDiuusi ñooquituldiadamigada ismaacada divia agaitadai tami oidigi daama —caiti loodami.

¹⁵Damos ΔSuusi maatacatadai isloodami poipaliditadai isagai arraigada cascada goguama vaidaquia agaitadai saida arraigadacana damos ΔSuusi maitipaliditadai, cascada lagi ii abiaadara sibacoga ami giidara.

¹⁶Dai aidasi cadidiaimi aatama maataardamigada ΔSuusi tlaapai agala suudagi ugidiana. Amaasi catuca taida ΔSuusi maiquiaa divia, ¹⁷taida aatama amamaatardamigada taatasai vaarcuara dai dagavusquimi agala suudagi Capernaumamu. ¹⁸Daida vaarcu vuidara cavami vustai lvalali dai tai vapanigai suudagi dai mala vaarcuaba aastacai. ¹⁹Dai aidasi caiji aatama para taam mil metro agala suudagi daama todian duucai tala aatama ΔSuusi issuudagi daama imaitadai dai alia duduaadimu aatama.

²⁰Damos ΔSuusi povartatadai:

—Aanaana. Maitavarduduaadicuda —gartatadai ΔSuusi.

²¹ Amaasi baigatliaracada miaadagi aatama taida ΔSuusi tasai lvaarcuara dai otoma aayi aatama malla siaaco iimia ragaitadai.

²² Dai siaadico loodami ismaacada vaasadara agaa suudagi viitadai maata taa isaiji aatama abiaadara lvaarcuara dai ami maitipucata dai mai vaarcu. Dai maf agai isaSuusi maitaro. ²³ Vaalacara aa cacalli aayi aa vaarcuara Tibeeriasaiindara dai ami tuutui agai lvaarcu miaanai siaaco ΔSuusi baigatliaracada bibi loodami gamamadacai. ²⁴ Aidasi loodami maf ismaitipui ΔSuusi tomali aatama mamaatardamigada aida gia tatasai agai lvaarcuara dai iji Capernauumamu dai gaaga agai ΔSuusi.

²⁵ Mosaayi loodami vaasadara agaa suudagi dai taa ΔSuusi daida itatadai:

—Mamaatuldiadami, ζpataquida aayi aapi tami? —tatadai loodami.

²⁶ Taida ΔSuusi itatadai:

—Sallacada giंगाagaitadai aapima tatasconacai acuaadagaicada ismaacada gambii aana dai maisiu maata naiditai istumaasi gagarducami ismaacada ivueeyi aana. ²⁷ Maitaagagai isvuaama anlialiada aapima cuaadagaicada otoma uugiatai cuaadagai cascada. Baiyoma aliasi gaaagagai masalaga gantagito calcagi istumaasi ganaagidi aana dai poduucacalagacara vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi tavaagiarara. Giññooqui arapan ducami cuaadagai ismaacada tomali amo imidagai maiuugiatai. Aana agai dai viaa amo sallacami ismaacada giñmaa Diuusi giñooaga. Cascada aana ganmaaquimu ibadagai utudui dai agaicada

tomastuigaco oidacamu aapima tavaagiarara —tatadai ΔSuusi.

²⁸ Amaasi loodami itatadai:

—ζTumaasi gaaagagai isivuaada aatama dai poduucacai ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi? —tatadai loodami.

²⁹ Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Diuusi ipalidi isaapima giñvaavoitudagi. Aana giñootoi Diuusi ansaida calagacara vuvaaidana oodami —tatadai ΔSuusi.

³⁰ Amaasi loodami itatadai:

—ζTumaasi istumaasi gaducami iduñia agai aapi tatai naijada aatama dai gavaavoitudagi? ³¹ Garalqui aduñicaru gau amaná oidigana dai podu oojis Diuusi ñooquidara: “Diuusi bibi agai rapana tavaagiaiñdara” —tatadai loodami.

³² Taida ΔSuusi itatadai:

—Vaavuava, isgiñooaga agai dai maa loodami rapana tavaagiaiñdara maisiu Moseesacaru. Dai sivi Diuusi giñooaga ganmaacai aapima rapana tavaagiaiñdara. ³³ Daida rapana ismaacada Diuusi gamaacai sivi tavai tavaagiaiñdara dai agaicada loodami tomastuigaco oidacagi —tatadai ΔSuusi.

³⁴ Amaasi loodami itatadai:

—Garoideani gopaana tavaagiaiñdara —tatadai loodami.

³⁵ Taida ΔSuusi itatadai:

—Aana anarapan ducami paana agai vaatarra ismaacada maacai aana ibadagai utudui giñvaavoitudacai agai. Dai poduucacai agai camaibiuugicoñicamu tomali maitonocoñicamu. ³⁶ Damos casi ganaagidi aana sai aapima maitiñvaavoitudai tomasi casi giñnaidi. ³⁷ Tomasioora soora Diuusi giñooaga ipalidi sai giñlagidiña agai gia giñvaavoitudai dai aana maigajiaadara vipieeyi tomali amaadutai. ³⁸ Dai aana tavai tavaagiaiñdara dai maisiu ivuaada iñagai istumaasi lagi ipaliadagi aana

baiyoma aana ipalidi isivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi giñooga. Agai agai daidi giñootoi. ³⁹ Daida giñooga ipalidi ansai aana cāgacāra vuvaidiña vāscatai ismaacāda agai aco vuvaitu dai ansai aana duduacaldana vāsi vvaavoitudadami coidada saagidiaiñdara silāscada caugitiagi oidigi. ⁴⁰ Diuusi giñooga ipalidi isvāscatai ismaacāda giñnāidi dai giñvaavoitudai tomasguigaco oidacana tavaagiara dai aana duduacalda iñagai agai silāscada caugitiagi oidigi —tatadai ΔSuusi.

⁴¹ Vaida ājudidū vui ñiooquimi ΔSuusi. ΔSuusi pocaitidai saida arapan ducami āpaana dai sai agai tavai tavaagiāñdara cascāda. ⁴² Daida ājudidū pocaiti:

—¿Maitasi arOsee marada idi cāli? Cāga maata aatama dādada. ¿Tuisi pocaiti goovai saida tavai tavaagiāñdara? —caiti ājudidū.

⁴³ Amasi ΔSuusi itatadai:

—Casiavar maitiññoquiada aapima.

⁴⁴ Mosacaasi agai ismaacāda Diuusi ipalidi sai giñāgidiña agai gia giñvaavoitudai. Diuusi giñooga giñootoi tami oidigi daama ansaida cāgacāra vuvaidana sioora giñvaavoitudagi dai aana duduacaldamu vāsi vvaavoitudadami silāscada ugitiagi oidigi.

⁴⁵ Diuusi ñiñioquituldiadamigada ooja Diuusi ñiooquidara dai poduu ooja: “Diuusi maatatuldiamu oodami sioora araCristo”, ascāiti Diuusi ñiñioquituldiadamigada. Poduucāi tomasioora sioora āgigitai caā Diuusi giñooga giñvaavoitudai āra.

⁴⁶ Tomali amo oodami oidigi daama oidacami maināidi Diuusi. Mosacaasi aana nāidi Diuusi. Aana divia tavaagiāñdara siaaco daja Diuusi. Aana arDiuusi marada cascāda. ⁴⁷ Vavuava sai sioora giñvaavoitudai tomasguigaco oidaca agai tavaagiara. ⁴⁸ Aana

anarapan ducami āpaana oodami vāatarā. Aana cāgacāra vuvaidi oodami vai agai tomasguigaco oidacagi tavaagiara cascāda. ⁴⁹ Gānāqui aaduñcaru oidigana gau āpaana ismaacāda amanā tāgīducataidai dāmos vāscara coi agai. ⁵⁰ Dāmos tomasioora sioora cueeyi āpaana ismaacāda tavai tavaagiāñdara agai gia maiimia agai āDiaavora āmadu. ⁵¹ Aana antavai tavaagiāñdara dai aana arapan ducami āpaana dai tomasioora sioora giñugiagi tomasguigaco oidacamu tavaagiara. Aana muuquimu curusiaba vai poduucāi mui oodami tomasguigaco oidacana tavaagiara —tatadai ΔSuusi.

⁵² Amaasi ājudidū gānaatagidimi aipacoga daidi pocaiti:

—¿Ducata istutuidi goovai isgarbidagi gatuuca tāsai uugana? —caiti ājudidū.

⁵³⁻⁵⁴ Taida ΔSuusi itatadai:

—Aana anāviaa amo sāllicami namaacami. Daida āoodami giñmuaamu amo curusiaba siastimu giñāra vai tomasioora sioora vvaavoitudagi iñsaanar ācāgacāra vuvaidami agai gia tomasguigaco oidaca agai tavaagiara Diuusi āmadu dai aana duduacaldamu agai silāscada caugitiagi oidigi. Dāmos sioora maitiñvaavoitudagi agai gia maiimia agai tavaagiamu tomali maioidaca agai Diuusi āmadu. ⁵⁵ Cascāda ālāsi gāagāi iñsaanā muuquiagi curusiaba vai astiagi giñāra mosacaasi poduucāi istutuidi āoodami iscāgacāra vuvāquiagi. ⁵⁶ Sioora giñvaavoitudagi giñāma daacamu agai dai soiñamu aana agai sai cāgacāra oidacana. ⁵⁷ Diuusi giñooga giñootoi dai agai tomasguigaco oidaga dai cascāda aana āra tomasguigaco oidaga poduucāi āra sioora giñvaavoitudagi tomasguigaco oidaca agai. ⁵⁸ Aana

anarapan ducami apaana dai tavai aana tavaagiaiñdara. Apaana ismaacada maná tlagidu tai uu ganlaqui aaduñicaru maitarsoiñicatadai istomastuigaco oidacagi. Damos siora giñvaavoitudagi dai giñlagiadagi agai gia tomastuigaco oidaca agai tavaagiara Diuusi lamadu —tatadai ASuusi.

⁵⁹ Gomaasi gamamaatatuli ASuusi lju-didíu quiuupaigadara Capernaumara.

⁶⁰ Dai muidutai ismaacada oiditadai ASuusi mosca gomaasi daida icaiti:

—Sallacada sijaiga ismaata calcagi aatama idi ñooqui. ¿Siaadara istuidana oodami islagiadagi gomaasi? —caiti aoodami.

⁶¹ Amaasi ASuusi maí isloodami maibaiganalli gomaasicada ismaacada aagiditadai agai cascada itatadai:

—¿Gansobicaisi aana idi ñooquicada isvaavoituda aapima? ⁶² ¿Isducatai gantatagitona aapima masgiñtlagiagi aana ismaacada viaa amo sallicami isnoragiagi aana tavaagiamu? ⁶³ Diuusi Ibaada agai dai maacai oodami ibadagai utudui. Giñtuucuga maisoicai oodami sai calgacara vuvacana mosacaasi giñibadaga. Istumaasi aagai aana argaibadaga vatarara maisiu gatuucuga. Tomasioora siora vaavoitudagi goñooqui ismaacada ganaagidi aana agai gia viaaca agai ibadagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai tavaagiara Diuusi lamadu. ⁶⁴ Damos quiaa oidaga lamoco aapima gansaagida ismaacada maivaavoitudai —tatadai ASuusi.

ASuusi maí tucamidara abiaadara ismaacada mamaatardamigada maivaavoitudaitadai dai ismaacada mamaatardamigadañdara gatlagida agaitadai masai muaana. ⁶⁵ Daida ASuusi itatadai aoodami:

—Cascada casi ganaagidi aana sai mosacaasi agai ismaacada Diuusi

giñooga ipalidi isgiñlagidiña agai gia giñvaavoitudai —tatadai ASuusi.

⁶⁶ Aida abiaadara muidutai ismaacada oidatucitadai ASuusi acovai iji dai camaioidatucui agai ASuusi. ⁶⁷ Amaasi ASuusi povartatadai aatama abaiivustan dan gooca mamaatardamigada:

—¿Giñdagitoamasi alidi aapima lara? —gartatadai ASuusi.

⁶⁸ Tai Simuñi Piiduru itatadai:

—¿Siaadara gadagitona aatama? Aapi argarbaitalcaacami. Dai gamamaatatuldiaragacada camaata aatama isducatai calgacara vuvacai oodami dai tomastuigaco oidaca agai tavaagiara Diuusi lamadu. ⁶⁹ Dai aatama cavaavoitu. Dai cal maata aatama isaapi araCristo Diuusi marada dai tavai tavaagiaiñdara. Dai Diuusi tomastuigaco oidaga —tatadai Simuñi Piiduru.

⁷⁰ Taida ASuusi povartatadai:

—Acovai ganvuvaitu aana baiivustan dan gooca aapima dai amoco araDiaavora piooñigada —gartatadai ASuusi.

⁷¹ ASuusi aagidi gomaasi aagaitai AUudasi Iscaliote ASimuñi marada. Dai tomaasi agai lamoco abaiivustan dan gooca mamaatardamigada ASuusi, vaascara Uudasi gatlagida agaitadai masai muaana ASuusi cascada pocaiti ASuusi.

7 Dai gooquifara ASuusi aimaraitadai AGalilea davalariara. Agai maitipali isaimardagi Judeea davalariara, ljudidíu ipaliditadai ismuaagi agai cascada. ² Dai camiaadimi asiaa duudagada ljudidíu istuigaco ivuaadana uucusai cascada potlagidi asiaa duudagai uucusai. ³ Taida ASuusi susuculida itatadai:

—Maiviimu aapi tanaí. Imadañi aapi Judeea davalariamui vai poduucui gloidatucadami ismaacada malca daraaja naijadagi istumaasi ivueeyi

aapi. ⁴Tomasioora sioora ipaliadagi ismaatlacagi oodami istumaasi ivueeyi agai gia maiastocai ivueeyi istumaasi. Issaalicada ivueeyi aapi naana maasi istumaasi aidla gia ivuaadañi gomaasi aoodami vuitapi vai najada agai vaascatai —tatadai ΔSuusi susuculida.

⁵Damos tomali agai maivaavoitudaıtadai ΔSuusi cascada pocaiti.

⁶Amaasi ΔSuusi itatadai:

—Maiquiaa aayi istuigaco imia aana gaamucu. Damos aapima caga istutuidi isgaamucu iimiagi tomasialscada. ⁷Aoodami ismaacada maivaavoitudai Diuusi maitancadai aapima mosaca aana. Aana aagidi saida arsoimaasi ivuaadami agai cascada. ⁸Iimivurai aapima gaamucu idi siaa duudagara. Aana gia maiimimu. Maiquiaa aayi istuigaco imiagi aana cascada —tatadai ΔSuusi.

⁹Dai mospotatadai ΔSuusi dai anaasi Galilea davararar vii.

¹⁰Amaasi caiji ΔSuusi susuculida tai gooquilara ii ΔSuusi lara asiaa duudagamu. Agai glasto ii sai mainaidiña oodami. ¹¹Ajudidfu gaagai ΔSuusi asiaa duudagara daida icaiti:

—¿Siaaco daja acalli? —caiti agai.

¹²Dai aliysi gnaatagidimi aoodami aipacoga aagaitai ΔSuusi. Dai amoco pocaiti sai cal tuiga agai. Dai aa pocaiti sai maical tuiga sai mosyaatagidi agai oodami.

¹³Damos aoodami ismaacada caga ñioocai ΔSuusi vaatarar maitipali ismaatlacagi ajudidfu talaanadami iscaga ñioocai agai ΔSuusi vaatarar abaidi agai cascada.

¹⁴Aidasi catajucami viitugai isugi tiagi avagimi ii ΔSuusi ajudidfu gaa quuupaigadlamu dai ami gamamaatutuli. ¹⁵Daida atalaanadamigada aju-

didfu maital istumaasi gantatagitoagi caacatai ΔSuusi daida icaiti:

—¿Ducatai maata idi cali mosal naana maasi istumaasi maitavapi daivacai oojara? —caiti ajudidfu.

¹⁶Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Istumaasi gamamaatutuli aana arDiuusi ñiooquida maisiu aana lagi. Agai giñootoi. ¹⁷Dai sioora ipaliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi agai gia maatamu isgiñmamaatutudaraga arDiuusi ñiooquida silara sabai aana gamamaatutuli istumaasi lagi aana ipalidi. ¹⁸Sioora gaaagiadagi mosacaasi istumaasi lagi agai tatagitodagi agai povuaadana sai oodami caga ñioocaiña agai vaatarar. Damos sioora ipaliadagi isaoodami caga ñioocadagi agai vaatarar ismaacada ootoi agai gia gaaagidi istumaasi arvaavoi dai tomali amo imidagai maiyaatagidiña agai aoodami.

¹⁹Vaavuava isMosesacaru garmaa asalicami damos tomali amaadutai aapima maiagidi vasi asalicami. ¿Tuimasi giñmuua alidi aapima? —tatadai ΔSuusi.

²⁰Taida aoodami itatadai:

—Aapi viaa amo Diaavora tlaañicaruda. ¿Voorar gamuua alidi? —tatadai aoodami.

²¹Taida ΔSuusi itatadai:

—Aana idui amo istumaasi amo ibastaragai tasara dai aapima maital istumaasi gantatagitoagi. ²²Damos aapima iiquitacai aali tuutucugada tomasi aribastaragai tasara. Mosesacaru gantajai masai poduucai ivuaadana cascada poduucai ivueeyi aapima. Vaascara laqui abiaadara capovuaadana garlaqui aaduñicarua. ²³Isaapima ivueeyi gomaasi tomasi aramo ibastaragai tasara agida aliditai Mosesacaru salicamigada, ¿tuimasi bacocoi aapima aana giñvui duaidacai

aana amo calli amo ibastaragai tasara?

²⁴ Calgavar gantatagito aapima. Maisiu gapiar giñvuupada maicalaga gantatagitoitai, baiyomavar calaga gantatagitoda aapima istumaasi arsaalicami —tatadai ΔSuusi.

²⁵ Amaasi lamoco ΔJerusaleenara oidacami aipacoga gantacacaimi dai pocaitimi:

—¿Maitasi aridi calli agai masmaacada gaagai dai muua agai? ²⁶ Mosmocaca goovai dai mamaatatuldi gooodami vai tomali amaadutai maivui ñioocai. ¿Maisiu cavaavoitu Δjudidíu tataaanadamigada isgoovai araCristo? ²⁷ Siaadar araCristocana goovai. Aatama calli maata siaaco oidaga idi calli. Siasscada diviagi ΔCristo tomali amaadutai maimaataca agai siaadara divia agai —caiti loodami.

²⁸ Daida ΔSuusi quiaa mamaatatulditadai loodami agaa quiuupiarai dai calcai istumaasi aagai loodami cavami ñioo agai dai potatadai:

—Vaavuava ismaat aapima siaaco oidaga aana. Damos maimaat aapima sioora giñootoi. Aana divia maisiu moslagi ipaliditai aana baiyoma agai ismaacada tomali amo imidagai maiyaatagai atgiñootoi. Vlassi istumaasi aagai agai arvaavoi. Dai aapima maimaat agai. ²⁹ Aana gia maata agai. Aana agai lamadu daacatadai tai agai giñootoi tami oidigi daama —tatadai ΔSuusi.

³⁰ Amaasi loodami baiya aliditadai ΔSuusi dai maisagi damos tomali amaadutai maibai, maiquiaa aayi istuigaco cascada. ³¹ Dai vasscara muidutai vaavoitu ΔSuusi daida icaiti:

—Siasscada diviagi ΔCristo siaadara iduuna agai vaamioma gagarducami istumaasi isidi calli —caiti loodami.

³² Amaasi afariseo calcai ispocaiti loodami aagaitai ΔSuusi agai lamadu lbaitagucacamigada apapaali judidíu ootoi sandaarui ismaacada nuucada lquiupai sai balna ΔSuusi dai maisana. ³³ Taida ΔSuusi itatadai:

—Chiallqui tasai daacamu aana aapima gansaagida dai gooquiara noragimu aana dai lamadu daacamu agai ismaacada giñootoi. ³⁴ Aapima giñgaagamu dai maitiñtallagimu. Aapima maitistutuidi isiimiagi malca siaaco daaca aana cascada —tatadai ΔSuusi.

³⁵ Amaasi Δjudidíu aipaco gatcacacaimi daida icaiti:

—¿Siaaco imia agai idi calli tasai maitallagana aatama? ¿Imia alidi lienla goovai Δjudidíu lamadu ismaacada agiliego saagida oidaga mamaatatulda alidi lienla goovai agiliego? ³⁶ ¿Istaiya alidi goovai dai pocaiti tasai gaaga ragai dai maitallagia ragai, dai sai aatama maitistutuidi isiimiagi malca siaaco daaca agai agai? —caiti Δjudidíu.

³⁷ Acuugatarai tasara asiaa duudagara vaamioma namaga isalga tasai. Amaasi ΔSuusi calquiva dai cavami ñioo dai potatadai loodami:

—Sioora ipaliadagi iscalgacara vuvaquiagi vai dadana dai giñacana. ³⁸ Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidara sai tomasioora giñvaavoitudagi agai gia viaacamu guvcadagai isaagidagi muidutai isducatai Diuusi calgacara vuuvaidi loodami —tatadai ΔSuusi.

³⁹ Pocaiti ΔSuusi vai maataca loodami isDiuusi Ibaada lamadu daacana sioora vaavoitudagi agai. Aida maiquiaa tavai Diuusi Ibaada tavaagaiñdara. ΔSuusi maiquiaa ii tavaagiamu cascada.

40 Λμο oodami moscaλ gomaasi daidλ icaiti:

—Sαλlicαδλ λrvaavoi isidi cλλi λrλDi-uusi ñiooquituldiadamigadλ ismaacαdλ Moseesacaru aagai sai divia agai —caiti.

41 Dai aa icaiti:

—Idiava λrλCristo —caiti.

Damos aa icaiti:

—λCristo maidivia agai Galileeaiñdλrλ. 42 Pocaiti Diuusi ñiooquidλrλ saidλ λCristo λrDavicularu cajiudadλca agai, dai Beleenλrλ vuusia agai λgai vaa ali quiiyλrλ siaaco vuusai Davicularu —caiti λgai.

43 Poduucai λoodami maiλmadugan caiti aagaitai λSuusi. 44 λλmoco baiya λlidi dai maisagi dλmos tomali λmaadutai maibai.

45 λsandaarugadλ λgλλ quiuupai λpamu dada siaaco daraacatadai λfariseo λλmadu λbaitagucacamigadλ λpapaali judidíu tai λgai itatλdai:

—¿Tuimλsi maivuaa aapimλ λSuusi? —astatλdai.

46 Taidλ λsandaaru aa noragi daidλ itatλdai:

—Tomali λmo imidagai tomali λmaadutai maiλpan duucai ñioocaiña idi cλλi —astatλdai λsandaaru.

47 Amaasi λfariseo itatλdai:

—¿Aapimλ mλscasi λndagitu λrλ is-ganyaataida λgai? 48 Tomali λmaadutai aatλmλ dudunucamigadλ λjudidíu daidλ λfariseo maivaavoitudai. 49 Damos idi oodami maicλλ maata Moseesacaru sλλlicamigadλ. Dai sλλlicαdλ Diuusi soimaasi taatatuldiamu λgai vaavoitudaitai λgai λcλλi —astatλdai λfariseo.

50 Taidλ λNicodemo, λgai vaa ismaacαdλ diviji λSuusi tucara, λrλmo fariseo daidλ itatλdai:

51—Gαrσλλicamiλrλ pocaiti sai maitλaagai ispocaitiadagi sai λmo cλλi λrλpilar caatacami asta siaλscadλ vuaa λcλλi dai tλcacagi dai maatacagi istumaasi idui λgai sabai gαpilar caatacamis ischo λrλ —astatλdai λNicodemo.

52 Amaasi λгаа aa noragi daidλ itatλdai:

—¿Aapirλsi λrGalileeλrλ oidacami λrλ? Gaagañi aapi Diuusi ñiooquidλrλ dai λnidamu aapi sai tomali λmo Diuusi ñiooquituldiadamigadλ maivuuasi Galileeaiñdλrλ —astatλdai λfariseo.

53 Amaasi vλλscatai noonora.

8 Daidλ λSuusi ii λOliivosi giidi-
amu. 2 Dai siaadico mosmaasico λλ-
pamu ii λgai quiuupiamu. Tai vλλscatai
dada siaaco daacatadai λSuusi vai λgai
mamaatatuldimi λoodami. 3 Dai quiaa
ñioocaitadai λSuusi tai dada λfariseo
λλmadu λdudunucamigadλ λjudidíu dai
vuaa λmo ooqui ismaacαdλ gogoosi gλ-
ducami dai aa tλλ isama voopoi λmo
cλλi ismaacαdλ maitarcunadλ. Daidλ
λfariseo λoodami vuitapi van cλi λooqui,
4 daidi itatλdai λfariseo λSuusi:

—Mamaatatuldiadami, λλmoco
tλλ idi ooqui isλλmadu voopoi λmo
cλλi ismaacαdλ maitarcunadλ. 5 Moseesacaru sλλlicamigadλrλ pocaiti
sai gaaagai iscoodadagi ismaacαdλ
googosi ganducami ojoodaicαdλ.
¿Aapio pλcaiti? —tatλdai λfariseo
λλmadu λгаа.

6 Pocaiti λgai mosnλijada λlidityai
astλλna λSuusi gaagaitadai λgai
isducatai gαpilar vuaajagi λSuusi.
Damos λSuusi cuicλλsa dai ooja
dλvλλrapi gλmasavicαdλ. 7 Dai λгаа
apiatacacaimi, taidλ λSuusi cλquiva
daidλ itatλdai:

—Tomasmaacαdλ aapimλ
mλsmaacαdλ vuaa gooquai dai

ismaacada tomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadana vai araga maihana goooqui —tatadai ASuusi.

⁸Dai apamu cuiclasa dai gaooja davarapi. ⁹Damos agai ismaacada vuaa looqui mosca istumaasi aagai ASuusi dai mosamadutai iimimi. Araga acacaliocoidadioma maatacatali gooquilar luutuducadioma maatacatali vascatali isarsoimaasi ivuaadami. Dai maivii tomali amoco mosalagi vii ASuusi lamadu looqui. ¹⁰Amaasi ASuusi caquiva dai camaital tomali amaadutai agaa, potatadai agai looqui:

—¿Siaaco duudui loodami ismaacada gapilara gavuupai? ¿Camaitipu sioora gamaicarsagi? —tatadai ASuusi.

¹¹Tai looqui potatadai:

—Chu. Camaitipu, tomali amaadutai —tatadai.

Amaasi ASuusi itatadai:

—Tomali aana maitamaicarsamu. Sivi gia imladi dai camaisoimaasi ivuaada —tatadai.

¹²Daida ASuusi apiaaatagidimi loodami ismaacada lamadu aatagaitadai:

—Aana anasoicai loodami iscala maata cacagi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. Dai sioora giñvaavoitudai agai gia viaacamu ibadagai utudui dai camaiiojiadamu issoimaasi ivuaadagi —tatadai ASuusi.

¹³Amaasi afariseo itatadai ASuusi:

—Aapi calga ñioocai lagi gavaltara damos gañooqui maihamaga —tatadai afariseo.

¹⁴Daida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—Tomasi lagi aana calga ñioocai giñvaltara vascatali sallicada arvaavoi istumaasi aagai aana. Cal maata aana iñsiaadara divia dai iñsiaaco imia iñagai damos aapima gia maimaata iñsiaadar

divia tomali iñsiaaco imia iñagai. ¹⁵Aapima cal istumaasi aagai aana dai pocaiti sai maihamaga giñooqui maimaatacatali sioor aana damos aana maigapilar vuupai tomali amaadutai.

¹⁶Damos isgapilar ganvuupadamudai aana istumaasi aagamudai arsallicamicamudai. Aana maialagi gapilar ganvuupadamudai. Diuusi giñoogai ismaacada giñootoi agai gapilar ganvuupai aana iñlamadu.

¹⁷Dai Moseesacaru sallicamigadara pocaiti sai silasca gooca cacali naijadami amadugan caitiadagi aliasi gaaagai isvaavoitudagi. ¹⁸Aana anaramo naijadami daida giñooga ismaacada giñootoi agai aramai naijadami —tatadai ASuusi.

¹⁹Amaasi agaa itatadai:

—¿Vaa daja googa? —tatadai.

Taida ASuusi itatadai:

—Aapima maimaata iñsioora aana, tomali maimaata giñooga. Ismaatamudai aapima iñsioora aana aida gia maatamudai ara giñooga —tatadai ASuusi.

²⁰ASuusi gaaagidi vasi gomaasi gamamaatatluditali daacatali agal quiuupilar anaasi siaaco daraaja acajoñi siaaco gadaraasai tumiñsi Diuusi aa duiñdada valtara. Damos tomali amaadutai maibai ASuusi. Maiquiaa aayi istuigaco cascada.

²¹Daida ASuusi apamu ñiooqui loodami daida itatadai:

—Aana anlimia iñagai dai aapima giñgaagamu damos aapima iimia agai adiaavora lamadu aapima arsoimaasi ivuaadami cascada. Dai maitistutuidi isimiagi aapima malca iñsiaaco imia iñagai aana —tatadai ASuusi.

²²Amaasi ajudidú pocaiti:

—¿Lagi gamuaa agai lien goovai dai cascada povartadai tasai maitistutuidi

isiimiagi malla siaaco imia agai goovai? —caiti.

²³ Amaasi ΔSuusi itatadai:

—Aapimla aroidigi daama oidacami damos aana gia chu. Aana tavai tavaagiaindara. ²⁴ Cascada povantatadai aana masai aapimla imia agai ΔDiaavora lamadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai. Ismaitiivaavoitudai aapimla ganaagiditai insoora aana aidla gia aapimla iimia agai ΔDiaavora lamadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai —tatadai ΔSuusi.

²⁵ Amaasi Δjudidifu itatadai:

—¿Poorla aapio? —tatadai.

Taidla ΔSuusi itatadai:

—Casi ganaagidi aana tucamidara abiaadara. ²⁶ Dai aana quiaa gaaagidamu naana maasi istumaasi ganaagiditai aapimla dai aana gapirala ganvuajamu lamo istumaasicada. Damos aana gaaagidi mosacaasi istumaasi giñaagidi agai ismaacada giñootoi dai agai gia sallyicada aagai mosacaasi istumaasi arvaavoi —tatadai ΔSuusi.

²⁷ Damos Δjudidifu maimaata cal isa-Suusi aagai Diuusi garooga. ²⁸ Cascada ΔSuusi potatadai:

—Sillacada aapimla giñmuaagi aidla gia maatamu aapimla insoora araCristo agai vaa ismaacada viaa lamo sallyicami. Dai aana gñaagidi mosacaasi istumaasi giñmamaatatuli giñooga maisiu istumaasi lgi aana ipalidi. ²⁹ Dai giñooga agai daida giñootoi dai vallascala giñlamadu daja. Agai mailagi giñdadagitu. Aana vallascala ivueeyi istumaasi agai ipalidi —tatadai ΔSuusi.

³⁰ Aidasi ΔSuusi aagidi gomaasi muidutai vaavoitu.

³¹ Amaasi ΔSuusi itatadai Δjudidifu ismaacada vaavoitu:

—Isaapimla apiavaavoitudadagi istumaasi ganaagidi aana, sallyicada aapimla argiñmamaatardamicamu.

³² Dai maatamu istumaasi arvaavoi. Dai sillacada camaatia aapimla istumaasi arvaavoi aidla gia camaitarpipioonicamu aapimla —tatadai ΔSuusi.

³³ Tai agai itatadai:

—Aatama arAvraañicaruru cajiudadla. Dai tomali lamo imidagai maitarpipiooñigadacata dai tomali amaadutai. ¿Ducata caiti aapi iscamaitarpipioonicamu aatama? —tatadai agai.

³⁴ Taidla ΔSuusi itatadai:

—Sallyicada arvaavoi sai soora soimaasi ivuaadagi agai gia arpiooñigada ΔDiaavora. ³⁵ Lamo calli maiamadugan duucal naidi gapipiooñiga dai gamaamara. ³⁶ Dai sillacada aana Diuusi marada ismaacada tavai tavaagiaindara calligacala vusaidiagi lamo calli agai camaitarpipiooñigadacamu ΔDiaavora. ³⁷ Camaata aana isaapimla arcajiudadla Avraañicaruru damos aapimla maitiivaavoitudai cascada giñmuaa alidi. ³⁸ Aana anaganaagidi istumaasi giñooga giñmaatutuli dai aapimla ivueeyi istumaasi ganaagidi ganooga —tatadai ΔSuusi.

³⁹ Taidla agai aa noragi daida itatadai:

—Avraañicaruru argraduñicaruru —tatadai agai.

Damos ΔSuusi itatadai:

—Issallyicada arvaavoi isaapimla arAvraañicaruru cajiudadacamudai aidla gia giñvaavoitudamudai aapimla arpan duucal Avraañicaruru. ⁴⁰ Damos aapimla giñmuaa alidi tomasi aana ganaagidi mosacaasi itumaasi arvaavoi istumaasi Diuusi giñmaatutuli. Avraañicaruru maipoduucal iduñimudai. ⁴¹ Aapimla ivueeyi poduucal isduucal ivueeyi ganooga —tatadai ΔSuusi.

Amaasi agai itatadai:

—Aatama maitarmaamarada ooqui taatacaligami. Mosamaduga garooga agai vaa arDiuusi —tatadai Δjudidifu.

⁴² Amaasi ΔSuusi itatadai:

—ISSAALICADA arvaavoicamudai isDiuusi arganoogacamudai aida gia aapima giñoigladamudai. Diuusi giñootoi maisiu mosalgi divia aana.⁴³ Aapima maitipalidi isalgiadagi istumaasi ganaagidi aana cascada maimaata caa giñmamaatatuldiaraga.⁴⁴ Aapima ganooga arDiaavora cascada aapima armaamarada Diaavora daida ivuaada alidi istumaasi agai ipalidi. Tucamidaga abiaadaga Diaavora argamuacami daida aryaatavogami. Agai tomali amo imidagai maiagai istumaasi arvaavoi baiyoma vaascara mosyaatagai agai. Vasi istumaasi tatagitoi agai maitarvaavoi potuiga agai cascada. Agai roogada ducami vasi ayaatavogami.⁴⁵ Cascada silascada aana ganaagidi istumaasi arvaavoi aapima maitiñvaavoitudai.⁴⁶ Tomali amaadutai aapima gansaagida maitistutuidi isaagagi iñsaana idui amo istumaasi soimaasicami. Silascada ganaagiada aana istumaasi arvaavoi, çtuimasi maitiñvaavoitudai aapima?⁴⁷ Diuusi maamarada sallicada oojoidi isaalcagi Diuusi ñooquida damos aapima maicalca alidi Diuusi ñooquida, aapima maitarDiuusi maamarada cascada —tatadai ASuusi.

⁴⁸ Amaasi ajudidíu itatadai:

—SALICADA arvaavoi istumaasi aagai aatama sai aapi arsamaritano dai isviaa aapi amo Diaavora taañicaruda —tatadai ajudidíu.

⁴⁹ Daida ASuusi aa noragi daida itatadai:

—Aana gia maiviaa Diaavora taañicaruda. Aana mossiaa duutudai giñooga dai aapima maisiaa giñduutudai mossoiduucai giñnaidi.⁵⁰ Aana maigagaagai soora siaa giñduutuadagi damos vaascara

oidaga amoco ismaacada gagaagai soora siaa giñduutuadagi, dai agai soimaasi taatatuldiami soora maisiaa giñduutuadagi.⁵¹ Vaavuava sai soora aligitai caa istumaasi gaaagidi aana agai gia tomastuigaco oidaca agai —tatadai ASuusi.

⁵² Amaasi ajudidíu aa noragi daida itatadai:

—Sivi gia caa maata aatama issallicada viaa aapi amo Diaavora taañicaruda. Avraañicaru dai vasi Diuusi ñiñoquituldiadamigada coi dai vaascara aapi garaagidi sai soora aligitai caa istumaasi gaaagidi aapi agai gia tomastuigaco oidaca agai.⁵³ ÇPovaiyasi alidi aapi pasai vaamioma viaa guvucadagai isaAvraañicaru garalqui aduñicaru ismaacada camuu? ÇDai povaiyasi alidi aapi pasai vaamioma viaa guvucadagai siDiuusi ñiñoquituldiadamigadacaru ismaacada cacoi? ÇAapia poora galidíu? —tatadai ajudidíu.

⁵⁴ Amaasi ASuusi itatadai:

—Iñsaana algi calga ñioocadagi algi gimvattara aida gia maiñamaga giññoqui. Damos Diuusi giñooga agai vaa ismaacada aagai aapima saida arganDiuusiga agai gia calga ñioocai aana gimvattara.⁵⁵ Damos aapima maimaata agai. Aana gia maata agai. Daida isganaagiadagi aana ansai maimaata aana agai aida gia aana aryaatavogamicagi ganapan duucai. Damos sallicada arvaavoi iñsaana maata agai dai aligitai caa aana vasi istumaasi giñaagidi agai.⁵⁶ Ganalqui aduñicaru Avraañi aliasi baigalli maatacai iñsaana divia iñagaitadai oidigi daama dai vaamioma baigalli agai aidasi divia aana —tatadai ASuusi.

⁵⁷ Amaasi ajudidíu potatadai ASuusi:

—Maiquiaa viaa aapi goo coobai dan baivastaama uumigi, çducatai caiti aapi isnaidi Avraañicaru? —tatadai agai.

⁵⁸Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Vaavuava ismaiQUIAA vuusaicai Avraañicarū abiaadara catavaagiarā daacatadai aana —tatadai ΔSuusi.

⁵⁹Amaasi vui Δjudidíu ooodai dai maicarsa Δliatugai Δgai ΔSuusi. Damos ΔSuusi gaaasto ii dai vuusai Δgaa quiuupiañdarā. Dai loodami saagida daivusai dai ii.

9 Vaida ΔSuusi daivusquimi amapacara dai taa amo maiñlaadami. Podu vuusai Δgai. ²Tatai aatama mamaatardamigada ΔSuusi tacacai daida itatadai:

—Garmamaatatuldiadamiga, ¿tuisi podu vuusai idi cāli? ¿Voorā soimaasi idui gocāli isadadada? —povartatadai aatama.

³Taida ΔSuusi itatadai:

—Idi cāli maisoimaasi idui tomali adadada. Baiyoma goovai maiñlai sai poduucai aa oodami maatana isalicada viaa guvucadagai Diuusi isduaaidagi. ⁴Iñsiāsi uucami oidacagi tami oidigi daama aliasi gaaagai iñsivuaadagi aa duiñdada Δgai ismaacada giñootoi. Aimu istuigaco iscamaitistutuidi isaata vuaadagi tomali amaadutai tomali aana. ⁵Quiaa oidacatai aana tami oidigi daama aana soicai oodami iscalaga maata caacagi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi —tatadai ΔSuusi.

⁶Caaagacai gomaasi ΔSuusi davalrapisiva dai vadaitu laachi davalrai dai maiñlaadami vuupuida daama dai davalrai vaagiada. ⁷Amaasi itatadai:

—Imadañi dai vacuana gvuupuji pīilara ismaacada Siloé tlagidu —tatadai ΔSuusi.

Siloé tliya alidi ootocami oodamicada. Taida maiñlaadami ii dai vacoi gvuupuji dai apamu divia dai canleeyi. ⁸Amaasi aaaduñda amadu

aa ismaacada lquioma nāditadai maiñlaadami icaiti:

—¿Maitasi aridi cāli Δgai vaa ismaacada daacatai gataanaiña tumiñsi? —ascaiti Δgai.

⁹Vai aa icaiti:

—Δja Δgai vaa goovai —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Chu, maitaragai damos ara maasi goovai —ascaiti.

Damos acāli lgi pocaiti:

¹⁰—Aanaava —ascaiti.

Amaasi Δгаа tacacai daida itatadai:

—¿Ducatai nleeyi aapi sivi? —astatadai.

¹¹Tai Δgai aa noragi daida itatadai:

—Acāli ismaacada Suusi tlagidu vadaitu davalrai dai giñvuupujiana dagivi daida povaiñtatadai ansai imana dai vacuanana giñvuupuji pīilara ismaacada Siloé tlagidu. Antai aana ii dai vacuanacai casistui aana isnaavagi —astatadai Δgai.

¹²Amaasi tacacai Δгаа daidi itatadai:

—¿Vaa daja acāli? —astatadai.

Tai Δgai itatadai:

—Maimaata aana —astatadai.

¹³Amaasi loodami vaidacai Δgai ismaacada mainlaadatadai Δfariseo vuitapi. ¹⁴Aidasi ΔSuusi vadaitu davalrai gasisivaragacada dai dagivi vuupuidara Δgai ismaacada maiñlaadatadai aida aristaragai tasarcatadai. ¹⁵Cascada Δfariseo ara

tacacai acāli dai potatadai: —¿Ducatai naava aapi? —astatadai Δfariseo.

Tai Δgai itatadai:

—Giñdagiviamata davalrai vagiada giñvuupuji daama antai vacoi aana dai sivi canleeyi —astatadai.

¹⁶Amaasi amoco Δfariseo icaiti:

—Acāli ismaacada idui goomasi maitarootosada Diuusi, Δgai maisiaa

duutudai ibɔstaragai tasai cascada —ascaiti ɔgai.

Damos aa icaiti:

—¿Ducata ivueeyi ɔgai naana maasi gaɔrducami isiarsoimaasi ivuaadami? —ascaiti ɔgai.

Poduucai ɔmoco aagai ɔmo istumaasi dai aa aagai ɔmai istumaasi. ¹⁷ Dai ɔpamu tɔcacai ɔgai ismaacada maiñlaadatadai daida itatadai:

—¿Dai aapi pɔtiya ɔgai aagaitai ɔɔali ismaacada ɔduaadi? —astatadai.

Tai ɔgai itatadai:

—Aana ɔnaagidi saida ɔɔamo Diuusi ñooquituldiadamigada —astatadai.

¹⁸ Damos ɔjudidú maitipaliditadai isvaavoitudagi islaquioma maiñlaadatadai ɔgai dai sivi canleeyi cascada vaí ɔgai dɔɔada ɔɔali ismaacada maiñlaadatadai. ¹⁹ Dai tɔcacai daida itatadai:

—¿Idisi ɔɔanmara aapima ismaacada pocaiti aapima sai maiñlaadami vuusai? ¿Ducatai canleeyi goovai sivi? —astatadai ɔjudidú.

²⁰ Taida ɔɔali dɔɔada itatadai:

—Maata aatama isidi ɔɔarmara dai ismaiñlaadami vuusai. ²¹ Damos maimaata aatama isducatai sivi canleeyi goovai tomali maimaata aatama sioora nɔnaavatu. ɔɔiavɔ tɔcaca aapima. Goovai casi ɔɔaducami. ɔɔi goovai ɔnaagidiamu —astatadai dɔɔada.

²² Potatadai ɔgai ɔɔiditai ɔjudidú. ɔjudidú casi ɔnaagi aipacoga sai isamoco vaavoitudagi saida ɔSuusi ɔɔCristo ɔgai ismaacada vaavoitudagi camaiviaaca ɔgai oigaragai isvapaacadagi ɔjudidú quiuupaigadara. ²³ Cascada ɔɔali dɔɔada itatadai sai tɔcacana marada dai sai ɔgai casi ɔɔaducami.

²⁴ Amaasi ɔjudidú ɔpamu vaí ɔɔali ismaacada maiñlaadatadai daida itatadai:

—ɔɔi Diuusi vaatarɔ icɔaga ñooxada aapi dai maisiu ɔSuusi. ɔɔaga maata aatama saida ɔSuusi arsoimaasi ivuaadami —astatadai ɔjudidú.

²⁵ Amaasi ɔgai aa noragi daida itatadai:

—Aana maimaata isiarsoimaasi ivuaadami ischo ɔɔɔ. Mosacaasi maata aana iñsaana ɔmaiñlaadamicatadai dai sivi ɔia canɔnaava aana —astatadai.

²⁶ Tai ɔpamu tɔcaca ɔgai daida itatadai:

—¿Tumaasi idui ɔgai? ¿Ducatai idui pɔsicanɔnaava? —astatadai ɔgai.

²⁷ Tai aa noragi ɔɔali daida itatadai:

—Casian ɔnaagidi, ¿maitamaɔca aapima? ¿Tuimasi ipalidi isɔpamu ɔnaagida aana? ¿Aapima masiɔɔa vaavoituda ɔlidi? —astatadai ɔɔali.

²⁸ Amaasi ɔjudidú vui ñooquimi ɔɔali daida itatadai:

—Aapiapa vaavoitudai ɔgai damos aatama ɔɔidi Moseesacaru saɔlicamigada. ²⁹ Aatama maata isDiuusi ñooqui Moseesacaru damos maimaata aatama tomali siaadara divia ɔSuusi —astatadai.

³⁰ Amaasi ɔɔali aa noragi daida itatadai:

—Calio maimaata aana istumaasi tatagitai pocaititai aapima. ɔSuusi ɔiñnaavatu dai vaɔɔara aapima maimaata siaadara divia. ³¹ ɔɔaga ɔmaata isDiuusi maicaa ɔsoimaasi ivuaadami baiyoma Diuusi caa mosacaasi ɔgai ismaacada siaa duutudai Diuusi daida ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi. ³² Tomali ɔmo imidagai maicajiomacatadai aatama ismaadutai duaadi ɔmoco ismaacada maiñlaadami vuusai dai nɔnaavatu. ³³ Isagai maitarDiuusi ootosadcamudai maitistutiadamudai ispoduucai ivuaadagi —astatadai ɔgai ismaacada maiñlaadatadai.

³⁴ Amaasi ɔga itatadai:

—GADALLA AMADU aapi ARSOIMAASI ivuaadami dai VALLSARA aapi GARMAATULTDA Alidi —ASTATDAI AJUDIDU.

Daida quidamacoga vuusaitu.

³⁵ Amaasi maí ASUUSI MASIALGA quiu-
upai quidigamu vuusaitu ALALI is-
maacada maiñlaadatadai. Dai aidasi
ASUUSI TAA Agai POTATDAI:

—¿Vaavotudairasi aapi ACristo Di-
uusi marada ismaacada tavai tavaa-
giaindara? —tatadai ASUUSI.

³⁶ Taida ALALI itatadai:

—Inaagidani aapi soor Agai nai
vaavotudagi aana —tatadai.

³⁷ Taida ASUUSI aa noragi daida
itatadai:

—Naidapa. Aatagidapa. Aanana
—tatadai ASUUSI.

³⁸ Amaasi ALALI gatootonacada
caquiva ASUUSI vuidara daida itatadai:

—Giñtaanadamiga aana gia
gavaavotudai —tatadai.

³⁹ Amaasi ASUUSI itatadai:

—Aana divia tami oidigi daama dai
nanaavatuda inagai Agai ismaacada
maiñnalai, dai Agai ismaacada pocaiti
sai calga maata caa Diuusi ñooquida
maatana ismaitarvaavo baiyoma ara-
pan ducami maiñlaadami maimaata-
catai —astatadai ASUUSI.

⁴⁰ Amaasi AMOCO Afariseo ismaacada
ami daraajatadai itatadai:

—¿Povairas caiti aapi tasai aatama
maiñnalai ara? —tatadai.

⁴¹ Taida ASUUSI aa noragi daida
itatadai:

—ISSALICADA maiñnlaadamudai
aapima dai maimaata calcamudai
Diuusi ñooquida aidai gia maitargan-
duñicamudai aapima damos aapima
pocaiti masai calga maata caa
Diuusi ñooquida cascada ARSOIMAASI
ivuaadami aapima —tatadai ASUUSI.

10 Vaavuava sai soora vapacdagai
AMO curarara daama salli maisiu
quitaagiña salli Agai gia ARAASIVOGAMI.

² Apastuuru Agai dai nuucada ACAÑIIRU
dai Agai gia quitaagiña salli vapacai.

³ ALALI ismaacada quitaagiña caacana
dai nuucadacana ACAÑIIRU tucara siuu
duucu ami diviagi Apastuuru Agai otoma
cupioscaña. ACAÑIIRU caa maata caa-
cana Apastuuru ñooquida. Apastuuru
vapaiña ACAÑIIRU poduucai istaatagida

Agai dai vuvaidi Agai curaraindara. ⁴ Dai
cavuvaidacai vvasi ACAÑIIRU Apastuuru
baitaqui imaiña vaidai ACAÑIIRU oidña.

ACAÑIIRU caa maata ñooquida Apastu-
uru cascada. ⁵ DAMOS ACAÑIIRU maioidá-
tucui amoco ismaacada maimaata Agai
baiyoma vopooña Agai maimaatacatai
ñooquida —tatadai ASUUSI.

⁶ ASUUSI aagidi gomaasi ipaliditai is-
mamaatatuldagi loodami naana maasi
istumaasi damos Agai maimaata caa.

⁷ Amaasi ASUUSI apaamu aagidi
loodami daida itatadai:

—Vaavuava insaana arapan
ducami acurarai quitaagiñagada
saa salli vapacai ACAÑIIRU. ⁸ Vvasi
Amamaatatuldiamai yaatavogami
ismaacada dada maiquiaa diviacai
aana Agai ARAASIVOGAMI ducami damos
Diuusi maamarada maioidátucui
Agai. ⁹ Vaavuava insaana arapan
ducami amo quitaagiña. Sioora
ipaliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi
ipalidi giñvaavotudaitai Agai gia
poduucai calgacara vuvacai. Daida
vaavotudadami arapan ducami
cañiiru ismaacada Apastuuru vvasi
tucagi vaapasai acurarara dai vvasi tasai
nunucadai.

¹⁰ ALASIVOGAMI dada dai mosacaasi
mosgaalsidiña dai coodaiña dai siaa

vuaadana naana maasi istumaasi dāmos aana divia vaidā loodami tomastuigaco oidaca agai cālgacāra vuvāacaitai dai vai sāllicāda baiganliaracāda oidacana. ¹¹ Amo pastuuru cāla tuigacami cālga nunucada gasosoiga cañiiru tomasi gamuaatu sai maicuucuna asālyi. Dai aana ḡḡapan ducami amo pastuuru cāla tuigacami. ¹² Dāmos amo pastuuru ismaacāda maitarsosiacami agai gia mosmamaraiña siuu duucu tlaagiagi amo sālyi dai dadagitoi acañiiru. Vaidā asālyi bablālyiña amo acañiiru vaidā ḡḡaa aipaco vopooyiña. ¹³ Apastuuru maitarsosiacamicana cascāda mamaraiña dai maivuaama alidiña acañiirucāda.

¹⁴ Aana anḡḡapan ducami amo pastuuru cāla tuigacami ismaacāda cāla maata gasosoiga cañiiru dai acañiiru cāla maata ḡapastuuruga. ¹⁵ Poduucai isduucai Diuusi giñooga cālga giñmaata dai aana cālga maata giñooca. Dai aana sāllicāda soiñamu sioorā giñvaavoitudagi dai aana muuquimu vai agai cālgacāra vuvāquiagi. ¹⁶ Dai oidaga aa oodami ismaacāda maitarjudidū ismaacāda giñvaavoituda agai ḡḡra. Dai aana cālgacāra vuvaidamu. Quiaa ḡrsibāa oidacami agai dāmos aimu istuigaco isḡgai ḡḡmadu aa giñvaavoitudadami ḡḡamo aadunumāca agai dai viaca agai amo baitacaacami.

¹⁷ Aana muuquimu dai ḡpamu duaacamu vai poduucai cālgacāra vuvāquiagi oodami. Cascāda giñoigāda giñooca. ¹⁸ Tomali amaadutai maitistutuidi isgiñmuuagi ismaitiñdagitu aana. Vāscāra iñdagitamu aana māḡgiñmuaagi mosaana ipalidi cascāda. Aana viaa sāllicami isdagituagi isgiñmuaagi dai aana viaa guvucadagai isapamu duaacagi. Diuusi giñooca giñmaa sāllicami dai guvucadagai cascāda —tāḡdai ḡSuusi.

¹⁹ Aidasi ḡjudidū tāḡaañḡdamigāda cāla gomaasi ḡḡmoco aagai amo istumaasi dai aa aagai ḡmai istumaasi. ²⁰ Dai muidutai pocaiti:

—ḡGoovai viaa amo Diaavora tāaañicarudā di! Sāllicāda ḡrvuiirugami goovai. Maitāagai tāscālcagi istumaasi aagai goovai —caiti ḡjudidū.

²¹ Dāmos aa icaiti:

—Isviaacamudai goovai amo Diaavora tāaañicarudā maitistutiadamudai iscālga ñiooquiagi poduucai isduucai ñioocai goovai. Tomali maitistutiadamudai isduuaidagi amo maiñāadami —caiti ḡḡmoco.

²² Aidasi ḡSuusi Jerusaleenāra daacatadai, aidā ḡrtoomococatadai. Dai aidā casi ḡḡvāgimicatadai ismaacāda ivuaadana ḡjudidū tāḡḡagitoitai istuigaco idui ḡḡā quiuupai. ²³ Daidā ḡSuusi moimaitadai ḡḡā quiuupiarā siaaco Solomōñi portaaligādā tāḡgidu. ²⁴ Daidā ḡḡḡāaanadādamigādā ḡjudidū sicoli guquiva ḡSuusi abaana daidi itāḡdai:

—ḡḡascāda ḡaraagida agai isbai aapi sāllicāda ḡraCristo ischo ḡḡra? —tāḡdai agai.

²⁵ Taidā ḡSuusi aa noragi daidā itāḡdai:

—Casiant ḡnaagidi aana dāmos aapimā maitiñvaavoitu. Diuusi giñooga giñmaa sāllicami ansaidā ivuaadana aana naana maasi istumaasi ḡḡarducami ismaacādacāda cālga ḡmaata iñsioorā aana. ²⁶ Dāmos aapimā maitiñvaavoitudai. Aapimā maitarḡiñaaduñi vaavoitudadami cascāda, poduucai isduucai casiganaagidi aana. ²⁷ Giñaduñi vaavoitudadami cāla maata giñmamaatātuldaraga daidā giñḡmadu ḡjioopai. Dai aana cālga maata giñaduñi vaavoitudadami. ²⁸ Aana cālgacāra vuvaidi agai vai tomastu-

igaco oidacana tavaagiara. Maitiipu sioora istutuidi isgiivoopoidagi giñaaduñi vaavoitudadami. ²⁹Diuusi giñooga agai daida acovai vuvaitu agai saida giñvaavoitudana. Diuusi giñooga sällicamigada vaamioma namaga istomasioorai dai cascada maitiipu sioora istutuidi isvoopoidagi giñooga giñaaduñi vaavoitudadami. ³⁰Aana lamadu giñooga viaa agai vaa sällicami daida agai vaa tagitoidagai dai agai vaa guvucadagai —tatadai asuusi.

³¹Amaasi ajudidífu apamu vui ooodai dai maicarsa agaitadai asuusi. ³²Taida asuusi itatadai:

—Casivuaadana aana mui naana maasi gagarducami guvucadadacada giñooga aapima gansaagida. ¿Maascada agaicada giñmaicarsa agai aapima? —tatadai asuusi.

³³Taida ajudidífu aa noragi daida itatadai:

—Maisiu ivuaadatai aapi amo istumaasi gaducami aatama gamaicarsa agai vui ñioocaitai aapi Diuusi aagaitai sai aapi arDiuusi damos aapi arcalli —tatadai ajudidífu.

³⁴Amaasi asuusi itatadai:

—Diuusi ñooquidara pocaiti saida adudunucami ajudidífu ardidiuusi ducami. Diuusi maacai sällicami cascada. ³⁵Ca maata aatama sai istumaasi oojisi Diuusi ñooquidara sällicada arvaavoi. Dai Diuusi pocaiti sai agai ismaacada Diuusi maa amo sällicami ardiuusi ducami. ³⁶Dai Diuusi acovai giñvusaitu daida giñootoi tami oidagi daama. ¿Ducatai povaiñtatadai aapima sai aana vui ñioocai Diuusi aagaitai ansaidara ana Diuusi marada? ³⁷Aana ivueeyi naana maasi gagarducami. Diuusi giñooga giñmaa amo sällicami cascada. Dai cascada aliisi gaaagai isaapima giñvaavoitudagi. ³⁸Tomasi

maivaavoitudai aapima istumaasi ganaagidi aana vaascara caga maata aapima isivuaadana aana naana maasi istumaasi gagarducami dai gomaasicada aliisi gaaagai isvaavoitudagi insaan arDiuusi marada dai istavai aana tavaagiaindara dai poduucai vaavoitudagi sai Diuusi giñooga aana giñlamadu daja dai sai aana Diuusi giñooga lamadu daja —tatadai asuusi.

³⁹Taida apamu ajudidífu ipalitadai isbiiyagi asuusi dai maisagi damos asuusi mosdaivunu ii.

⁴⁰Amaasi asuusi apamu ii agaa aqui Jordán malmojoradara siaaco laquioma gavapaconaitadai avuaana dai ami daaca agai. ⁴¹Taida mui oodami iji dai mala nidamu asuusi daida icaiti:

—Tomasi avuaana maitidui tomali amo istumaasi gaducami vaascara vaasi istumaasi aagai agai aagaitai idi calli sällicada arvaavoi —caiti aoodami.

⁴²Tai ami mui oodami vaavoitu asuusi.

11 Amo calli Betaaniara oidacami alia coococatadai. Lázaru tagidu agai. Daida alázaru susuculida arMaría dai Maaruta. ²María agai dai laquioma tai asaiti sigian uvaicada asuusi acasoda daama dai gacupacada gaqui. ³Daida María lamadu Maaruta ootoi amo pioñi sai aagidana asuusi sai alia coco alázaru dai potatadai apioñi asuusi:

—Garbaitacaaacamiga, alia coco gaaamiiguga Lázaru —tatadai apioñi.

⁴Tai mosmaí asuusi daida icaiti:

—Agai oi coocodagai dai tomasi muuquiagi vaascara maisiu cascada oi coocodagai. Agai oi coocodagai sai poduucai gooquira mui oodami maatana issällicada viaa guvucadagai Diuusi, dai

sai loodami maatana lapa isalia clla tuiga aana Diuusi marada —tatadai ASuusi.

⁵Tomasi ASuusi saalicada oigadai Maaruta lamada suculida lamadu Lazaru ⁶vallasara anaasi vii lapa goo tasai. ⁷Dai goouiaara povartadai agai aatama:

—Timada apamu Judeeamu —gartadai.

⁸Tatai aatama itadai:

—Mamaatuldiami, maiquiaa daivusai mui tasai daida ajudidfu malca Judeera ipaliditadai isgamaicarsagi. ¿Ducatai apamu malca imia alidi aapi? —tatadai aatama.

⁹⁻¹⁰Taida ASuusi povartadai:

—Tomali amaadutai maitistutuidi isginmuaagi maiquiaa naatocai aana giinaa duiindaga. ¹¹Garamiiguga Lazaru cooso dai aana imia inagai dai naniituda inagai —gartadai ASuusi.

¹²Amaasi aatama itadai:

—Gartaanadamiga, iscooso agai aidagia casi gtaumadami agai —tatadai aatama.

¹³Povartadai ASuusi potaiya aliditai saida Lazaru camuu. Damos aatama poaliditadai isarvaavoi iscooso agai.

¹⁴Amaasi ASuusi salli garaagidi dai povartadai:

—Camuu Lazaru. ¹⁵Dai calgadui ismai lamadu daacatadai aana. Poduucai vaamioma calgaduca agai aapima gnvataru, vaamioma ginvaavoituda agai cascada. Tiinda —gartadai ASuusi.

¹⁶Amaasi ATomas masmaacada cuate aagaiña povartadai:

—Tloidá cascada amapai cooyi aatama —gartadai ATomas.

¹⁷Tai mosaayi ASuusi Betaaniara dai maí iscasi apaduitadai maaco tasai isyaasapi alazaru. ¹⁸Betaaniaindaru miaaga Jerusaleenamu para goo mil

dan taan sientro metro lasi. ¹⁹Dai mui judidfu caaayi dai daadiji Maaruta lamadu Maria camuucuai Lazaru.

²⁰Aidasi AMaaruta maí isaSuusi camiaadimi, ii agai dai mala vuidara ajia agai. Damos AMaria anaasi quiiyara vii. ²¹Daida AMaaruta itadai ASuusi:

—Gintaanadamiga, istami daacamudai aapi maimuquimudai ginsiaggi. ²²Damos clla maata aana sai Diuusi iduñia agai tomastumaasi istumaasi aagida aapi —tatadai AMaaruta.

²³Taida ASuusi itadai:

—Gasaggi apamu duaacamu —tatadai ASuusi.

²⁴Taida AMaaruta itadai:

—Aja, calga maata aana sai apamu duaaca agai agai silascada aiyagi istuigaco duduaacagi vvasi coidada —tatadai AMaaruta.

²⁵Amaasi ASuusi itadai:

—Aanana agai dai apamu duduaacalda inagai coidada sitomastuigaco oidacamu agai. Sioora ginjaavoitudai tomasi muuquiagi vvasara tomastuigaco oidaca agai tavaagiara. ²⁶Dai sioora oidaga ginjaavoitudaitai agai maimia agai ADiaavora lamadu. ¿Vaavoitudaipasi aapi imaasi? —tatadai ASuusi.

²⁷Taida AMaaruta itadai:

—Aja, vaavoitudiana isaapi aracristo, Diuusi marada ismaacada tavai tavaagiaindara. Agai vaa ismaacada tavapi nanracatadai aatama —tatadai AMaaruta.

²⁸Caaagidi AMaaruta gomaasi dai ii dai duudusali aagidi gasuculi Maria dai potadai:

—Garmamaatuldiami cadivia dai gavaidi —astadai AMaaruta.

²⁹Amaasi mosmaí agai gomaasi dai calquiva dai ii dai mala viaatuli ASuusi.

³⁰Maiquiaa vaatadai ASuusi caayara.

Quiaa momaaca caaacatadai agai siaaco aayi lMaaruta. ³¹ Aidasi ajudidíu ismaacada quiiyara daraacatadai lmadu lMaría ta isagai todian duuca calquiva dai otoma vuusai oidi agai lMaría. Agai povanlilitadai isimia agai agai maaça siaaco yaasapi asialagida dai ami suaacada agai.

³² Amaasi alcai lMaría maaça siaaco caaacatadai lSuusi gatoonacada calquiva agai lSuusi vuudara daida itatadai:

—Giñbaitacaacamiga istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiisi —tatadai lMaría.

³³ Mostaagacai lSuusi issuanai ajudidíu lmadu lMaría saalicada soigalli agai. ³⁴ Daida itatadai:

—¿Vaaco yaasa aapima agai? —tatadai lSuusi.

Tai agai itatadai:

—Gartlaanadamiga tiñda pai naida —tatadai agai.

³⁵ Taida lSuusi soso. ³⁶ Amaasi ajudidíu icaiti:

—Dañi saalicada oigadaitadai goovai —caiti ajudidíu.

³⁷ Damos lamoco icaiti:

—Idi calli nanaavatu amaiñaadami. Caga istuidimudai goovai issoinagi lLázaru simaimuuquimudai agai —caiti agai.

³⁸ Taida lSuusi apamu soigalli aidasi caajimi atajovai siaaco yaasapi lLázaru. Dai atajovai vaacaacara daja amo odai gaducami. ³⁹ Taida lSuusi itatadai:

—Maigovaiavar daasa goodai —tatadai lSuusi.

Taida lMaaruta suculida amuuquiada itatadai:

—Giñtlaanadamiga, casi apadi maaco tasai ismuu goovai dai galiuvai goovai nai inlidi aana —tatadai lMaaruta.

⁴⁰ Damos lSuusi itatadai:

—¿Maitasi arvaavoi saida glaagidi aana isvaavoitudagi aapi naidagi isDiuisi saalicada viaa guvucadagai? —tatadai lSuusi.

⁴¹ Amaasi maigovai daí agai loodai. Taida lSuusi taí nanaava daida itatadai Diuisi gaooaga:

—Giñooga, baigñalidi aana aapicada isgiñacana aapi siuu duucu gñiooquiada aana. ⁴² Caga maata aana isvaacara giñacana aapi damos sivi poducaí glaagidi aana sai valsi idi oodami ismaacada tanasi guuca vaavoitudagi isaapi giñootoi —tatadai lSuusi.

⁴³ Dai capotacai lSuusi cavami iña daida itai:

—¿Lázaru vuusaiñi! —tatadai.

⁴⁴ Tai vuusai amuuquiada dai quiaa biisapicatadai noonovida dai lcasoda amo icusi tavladucamicada. Daida vuivasada lra quiaa biisapi amo icusicada. Taida lSuusi itatadai:

—Upanavurai vaidai istuida aimaraiña —tatadai lSuusi.

⁴⁵ Dai muidutai ajudidíu ismaacada oidatucitadai lMaría vaavoitu lSuusi naiditai isapan duaacali lSuusi Lázaru. ⁴⁶ Damos lamoco ajudidíu ismaaca vuudara valta lSuusi iji dai naida agai lfariseo dai aagidi istumaasi idui lSuusi. ⁴⁷ Amaasi lfariseo lmadu atatlaanadamigada rapaali ganapapagi ajudidíu dudunucami daida itatadai:

—¿Tuma duuna aatama? Idi calli ivueeyi mui naana maasi gagarducami.

⁴⁸ Ismosdagitu aatama dai maitiduñiagi tomali amo istumaasi muidutai vaavoituda agai agai daida atatlaanadamigada lromamanu dadimu dai daitudamu garquiupaiga gaducada dai garcoodamu —tatadai ajudidíu.

⁴⁹ Damos amoco avaamioma tataanadamigada ajudidíu saagida ismaacada Caifási tlagidu dai aida uumiara agai arbaitacaaacamigada apapaali aa noragi daida itatadai:

—Vupuiirugami aapima, maimaata tomali amo istumaasi. ⁵⁰ Maimaata aapima isvaamioma arcaagai aatama garvataru ismuuquiagi amo calli vlassi oodami vataru dai poduucai maiugitimu vlassi loodami —astatadai Caifási.

⁵¹ Damos Caifási pocaiti maisiu poduucai tagitoitai lagi agai baiyoma agai arbaitacaaacamigada apapaali cascada Diuusi poduucai tagitoli agai ismuuquiagi ASuusi ajudidíu vataru.

⁵² Dai maisiu mosacaasi ajudidíu vataru muuquia agaitadai ASuusi baiyoma vlassi oodami ismaacada aipa oidaga vlassi oidagaru. ⁵³ Aida tasaru abiaadaru tataanadamigada ajudidíu gagaagaimi isducatai muaagi ASuusi.

⁵⁴ Cascada ASuusi camaiaimarai caayana ajudidíu saagida. Baiyoma ii agai Judeeaiindaru maa Efraiinamu amo ali quiiyaru oidigana ugidana. Dai movaasi daraaja aatama amadu ASuusi.

⁵⁵ Aida camiaadimitadai asiaa duudagai istuigaco ajudidíu tatagitoiña aidasi Diuusi calgacaru vuvaitu cajiudada Ejiipituiindaru. Asiaa duudagai pascua tlagidu. Dai mui oodami laali quiiquaiindaru iji Jerusaleenamu dai ami iduñi agai istumaasi gaaagaitadai siduñiagi maiquiaa aacai gaa síaa duudagai. ⁵⁶ Gagaagaimi loodami ASuusi dai gaa quiiupiaru guucacatadai dai aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Tumaasi tatagitoli aapima? ¿Bais divimu ASuusi sivi síaa duudagaru? —ascaiti.

⁵⁷ Afariseo amadu tataanadami-gada apapaali gaaagidi sai sioora mati-

agi siaaco daja ASuusi sai aagidaña vaidajudidíu balljiagi ASuusi.

12 Quiaa vialgacatadai naadami tasai isaayagi asiaa duudagai taida ASuusi ii Betaaniamu. Ami oidacatadai alázarú agai vaa ismaacada ASuusi apamu duaacali acoidada saagidaindaru. ² Tai ami loodami vai ASuusi sai gauugana. Taida Maaruta gabibi dai alázarú meesa vuudara daiva ASuusi amadu. ³ Amaasi María vaa para taucami litro asaiti sigian uvadami sallizada namaacami. Dai tai agai asaiti ASuusi lcasoda dai gacuupacada gaqui. Tai sallizada sigian uvaitu vlassi lquiiaru. ⁴ Amaasi AUudasi Iscaliote amo maataradamigada ASuusi ñooqui ASuusi. Agai vaa Uudasi arSimuñi marada daida gataagida agaitadai ASuusi daida potatadai:

⁵ —¿Tuisi maitagagaara idi asaiti sigian uvadami? Caga gvuiimudai para vaic sientu piisu dai gaicada soinamudai aatama asoitutuigami —tatadai AUudasi.

⁶ Damos AUudasi potatadai maisiu soigalliditai agai asoitutuigamicada baiyoma raasivogami agai cascada pocaiti. Agai argartumiñisga nuucadacamicatadai dai garasidiña. ⁷ Amaasi ASuusi itatadai:

—Daigitoñi gooqui. Dagitoñi vai bai daasana goovai gogaa asaiti ismaacada vii asta masialscada giñyaasagi. ⁸ Vaa scaru oidaca agai soittutuigami gansaagida varai soicada damos aana maivaa scaru oidacamu aapima gansaagida —tatadai ASuusi.

⁹ Muidutai ajudidíu maí isaSuusi Betaaniaru daacatadai. Dai maa iji maisiu mosacaasi naidi aliditai ASuusi damos naidi aliditadai alázarú arpa. Agai

vaa Lázaru ismaacada ΔSuusi duaacali coida saagidiaiñdara. ¹⁰⁻¹¹ Dai muidutai judidíu maí isaSuusi duaacali ΔLázaru dai cascada gajiaadara viaa ajudidíu vaavoidaragada dai vaavoitudaimi ΔSuusi. Cascada atataañdamigada apapaali bai idui ismuaagi ΔLázaru ara.

¹² Mui oodami Jerusaleenara dada gosiaa duudagara. Dai cajioma loodami sai siaadico divia agaitadai ΔSuusi Jerusaleenara. ¹³ Amaasi loodami guicuma souvali maamarada dai iji dai mala vuidara aayi ΔSuusi dai iñaquimi daida icaiti:

—Alia siaa duutudai aatama Diuusi. Aatama ipalidi sai Diuusi alia calgacara naijadagi araigada ajudidíu ismaacada divia Diuusi guvucadadacada —caiti loodami.

¹⁴ Taida ΔSuusi tala amo asñiitu dai dan daiva poduucai isduucai gaaagidi Diuusi ñooquituldiadamigada Diuusi ñooquidara dai podu oja:

¹⁵ Maitavar duduaadicuda aapima Jerusaleenara oidacami.

Dañi barimai garaíga amo asñiitu dan daitugai.

Asduu oja Diuusi ñooquidara.

¹⁶ Aida aradui gomaasi maimaí aatama mamaatardamigada ΔSuusi istuusi podui. Damos gooquilara aidasi ΔSuusi apamu nora tavaagiamu aida gia tagitu aatama isDiuusi ñiñoquituldiadamigada oja Diuusi ñooquidara aagitai ΔCristo dai sai poduucai araduñia agaitadai.

¹⁷ Loodami ismaacada moguucacatadai ΔSuusi amadu aidasi agai vaí ΔLázaru quiaa yaasapicatai agai dai naidi agai isaSuusi duaacali ΔLázaru coidada saagidiaiñdara agidi aaloodami istumaasi naidi. ¹⁸ Cascada iji loodami dai mala vuidara aayi ΔSuusi. Cal maata loodami isaSuusi idui amo

istumaasi gaducami. ¹⁹ Amaasi afariseo aipaco ganaagidi daida icaiti:

—Dañi. Maitistutuidi aatama isbaiyagi ΔSuusi sivi. Vascatai oidatucui agai cascada —ascatai afariseo.

²⁰ Loodami saagida ajiopaitadai amo giliego. Agai dada Jerusaleenara sai siaa duutuda agai Diuusi asia duudagara. ²¹ Dai agai miaadara guquiva ΔPiili ismaacada arBetasaidara oidacami. Betasida amo ali quii Galilea davalilara. Daida loodami giliego itatadai ΔPiili:

—Aapi cali, aatama naida aralidi ΔSuusi —astatadai giliego.

²² Taida ΔPiili ii dai aagidi Aandarasi. Taida vagoocatai iji dai aagidi ΔSuusi. ²³ Amaasi ΔSuusi itatadai:

—Aana aragai ismaacada viaa amo sallicami dai caayai istuigaco matiagi oodami isvaamioma namaga giñsallicamiga sitomasmaacada sallicami. ²⁴ Vaavuava isamo caida taligi vascara mosaliamaducana asta masalascada asiagi vai vusacai vupusiada dai galrai vai uugiatai astucacai dai muuratai vai muidarai taligi. ²⁵ Siorea ivuaadagi agai istumaasi ipalidi, agai gia iimimu ΔDiaavora amadu, damos siorea maiivuaadagi agai istumaasi ipalidi tami oidigi daama agai gia calgacara vuusaimu dai tomastuigaco oidacamu tavaagilara. ²⁶ Ismaadutai giñsoicada aliadagi glaagai isgiñoidatucudagi dai tomasiaaco aimarda aana movaasi aimaradagi agai ara. Dai siorea giñsoicai, giñooga calgacara naijada agai, agai.

²⁷ Camuquiadan tada aana soigiñaliditai. Damos vascara maiagidamu

aana giñooga sai giñsoiñana ismaisii soimaasi taatagi aana. Aana divia tami oidi daama dai soimaasi taata iñagai dai muuquia iñagai oodami vaaataa, cascada maiagidamu aana giñooga sai giñsoiñana nai maisoimaasi taata aana.²⁸ Baiyoma aagidamu aana giñooga sai vaasi oodami maataa sai Diuusi ar-baitacaaacamidada vaasi oidigi dama oidagami dai sai vaascatai siaa duutuadagi Diuusi —tatadai ASuusi.

Amaasi ñoo Diuusi tavaagiaiñdara daida itatadai agai ASuusi:

—Aoodami gia maata isaapi siaa giñduutudai soimaasi taatamai aapi cascada —tatadai Diuusi.

²⁹Taida aoodami ismaacada novaasi guucacatadai daida cai isDiuusi ñoo icaiti sai covoi oidigi dai aa oodami icaiti:

—Amo taañicaruda Diuusi ñooqui —caiti.

³⁰Amaasi ASuusi potatadai aoodami:

—Pocaiti giñooga sai aapima maataa isagai caagacata giñnaidi.

³¹Camiaadimi istuigaco camainamaaca agai ADiaavora saalicamidada tami oidigi daama baiyoma aana iñsaalicamiga namaaca agai. ³²Dai masiaascada giñsiisagi curusiaba Diuusi soiña agai muidutai vaasi oidigi daama sai giñvaavoitudana —tatadai ASuusi.

³³Potatadai ASuusi sai maataa aoodami isducatai muuquia agai agai.

³⁴Taida aoodami aa noragi daida itatadai:

—Diuusi ñooquidara pocaiti saida ACristo tomastuigaco oidaca agai. ¿Ducata caiti aapi saida aoodami siisapa agai amo curusiaba agai ismaacada viaa amo saalicami? ¿Siorea agai ismaacada viaa amo saalicami? —tatadai aoodami.

³⁵Amaasi ASuusi itatadai:

—Aana quiaa daacamu aapima amadu ara chilaqui tasai dai ganma-

maatulda iñagai aana. Caagavar giñcaaca aapima istumaasi ganaagidi aana vai poduucai caagacata oidacagi dai caagacata vuvaquiagi. Siorea maicacacata oidaga maimaata siaaco iimia agai cocai.³⁶ Aliaasi gaaagai isvaavoitudadagi aapima istumaasi ganmamaatutaldi aana quiaa daacatai aana aapima ganlamadu vai poduucai caagacata oidaca aapima —tatadai ASuusi.

Caaagidacai ASuusi imaasi ii abiaadara dai gaaasto taida aoodami camaitaa.

—

³⁷ASuusi idui mui naana maasi istumaasi gargarducami aoodami vuitapi damos vaascata maivaavoitu agai. ³⁸Poduucai aradui istumaasi gaaagidiña Diuusi ñooquituldiadamigada Isafacaru potatadai agai Diuusi:

GiñDiuusiga baitoma tomali amaadutai maivaavoitu aidasi agidi aatama ganiñooquituldiadamiga ganiooqui aoodami.

Tomasi aoodami naidi issaalicada viaa aapi giñDiuusi guvucadagai vaascata maimaata naidi istumaasi aradui.

Astatadai Isafacaru.

³⁹Dai Isafacaru ooja ara istuusi maitistutuidi aoodami isvaavoitudagi dai podu ooja:

⁴⁰Naijadamu agai istumaasi ivueeyi Diuusi damos Diuusi maidagito ismaata naijadagi.

Ducami iscuupicagi vuupuida.

Caal agai Diuusi ñooquida damos Diuusi maidagito ismaata caacagi.

Dai Diuusi pocaiti: “Agai maiaa duucai gantatagito alidi dai maitavaavoitu vai poduucai caagacata ganvuvaidan aana”, ascaiti Diuusi.

Asduucai ooja Isafacaru.

⁴¹Pocaiti Isafacaru aagaitai ACristo. Isafia naidi ACristo gacoosigara dai po-

duucaí maí issaalicada vaamioma viaa guvucadagai aCristo sitomasioora dai isvaamioma tlaanaí sitomasioora.

⁴² Damos vaascara muidutai ajudidfu tlaanadamigada vaavoitu aSuusi damos maiaagidi vaasi oodami. Agai lablidi ismaatamudai aFariseo. Agai camaid-agitu isvaapaquiagi aqiuupaigadara. ⁴³ Vaamioma oojoidi agai isloodami calgacara naijadagi siaDiuusi.

⁴⁴ Asuusi cavami iina daida icaiti:

—Tomasioora soora innaavoitudagi agai vaavoitudai ara Diuusi giñooga. Agai agai daida giñootoi. ⁴⁵ Dai tomasioora soora maata istuiga aana calga maata istuiga agai ismaacada giñootoi. ⁴⁶ Aana andivia tami oidigi daama vai aoodami maatana istumaasi Diuusi ipalidi isvuaadagi dai divia aana sai soora giñvaavoitudagi camaisoimaasi ivuaadagi. ⁴⁷ Tomasioora soora calcagi istumaasi gaagiada aana dai maitiñlagiadagi aana maitaragai ismaacada gaagida inagai isducatai soimaasi taata agai agai. Aana divia tami oidigi daama sai calgacara vuuvacana oodami, dai maisiu aagida inagai oodami isducatai soimaasi taata agai agai. ⁴⁸ Tomasioora soora gajiaadara giñviaa aana dai maivaavoitudai giññoogui agai gia saalicada soimaasi taata agai silascada caugitilagi oidigi. Giñmamaatatuldiaragacada calga gamaatamu isagai arsoimaasi ivuaadami. ⁴⁹ Istumaasi aagai aana maitaraan lagi giññoogui baiyoma aana aagai mosacaasi istumaasi ipalidi giñooga. Agai giñootoi daida giñaagidi istumaasi ganaagida aana dai istumaasi ganmaatatuldiagi aana. ⁵⁰ Dai cal maata aana sai istumaasi giñaagidi giñooga ansai gaaagidana gomaasicada calgacara vuvaci oodami. Cascada

aana angaaagidi mosacaasi istumaasi giñtajai giñooga ansai gaaagidana —caiti aSuusi aoodami.

13 Dai cayoga aayitadai asiaa duudagai istuigaco ajudidfu tatagi-toiña aidasi Diuusi calgacara vuvaitu Ejiipituaiñdara, mosamo tasai vialga. Camaatacatadai aSuusi iscaayí istuigaco daivunu imia agai agai idi oidigiaindara dai apamu noragia agai malca siaaco daja oogada. aSuusi saalicada oigadai vaasi ismaacada vaavoitudai agai tami oidi daama, vaasi gaibadagacada oigadai agai.

² Dai aSuusi amadu aatama mamaatar damigada gacueeyitadai tucara. Taida aalquioma abiaadara aDiaavora divia Simuñi marada aUudasi Iscaliote amadu dai ipalitu isgatalgida agai aSuusi sai balna agai ismaacada vuidara vaatacatadai. ³ aSuusi maatacatadai isDiuusi oogada agai ootoi tami oidi daama tavaagiaindara dai isapamu gaamu aa gasiagi Diuusi amadu. Dai agai maatacatadai ara isloogada camaa guvucadagai sai tlaanaíña vaasiaacatai.

⁴ Daida quiaa acueeyitadai aSuusi amadu aatama mamaatar damigada dai calquiva agai dai maigo dai gdaamanaga yuucusi dai bai amo gaquidacarui dai gapuraan vuu. ⁵ Amaasi toa suudagi amo vaateejara dai gaaagacai garvacuañimi garlacaso aatama mamaatar damigada. Dai gaquigi gaquidacarucada ismaacada gapuraana vuutadai.

⁶ Dai aidasi vacuañda agaitadai agai aSimuñi Piiduru lacasoda agai potatadai:

—¿Aana inlacaso pasvacuaana agai ara? —tatadai.

⁷ Taida aSuusi aa noragi daida itatadai:

—Sivi maimaata nāidi aapi istuma vūeyi aana dāmos gooquīara gia maata nāidamu aapi —tātadai.

⁸Dāmos ΔPiiduru itātadai:

—Aana giñācaso gia tomali āmo imidagai maitiñvacuaañdamu aapi —tātadai.

Taid ΔSuusi itātadai:

—Ismaivacuaana aana gāllcaso aida gia aapia maitarģiñaduñi —tātadai.

⁹Taid ΔSimuñi Piiduru itātadai:

—Giñbaitācaacamiga aida gia maisiu mosacaasi giñācaso vacuaanamu aapi, gaaagai pasvacuaanagi aapi giñnoonovi daida giñmoo āpra —tātadai.

¹⁰Dāmos ΔSuusi itātadai:

—Sioora utudami ganvapaataviagi maitāagai isvāasi tuucugada vacuaanagi mosācaasi āccasoda gaaagai isvacuaanagi. Dai aapima cavuaañicam vii dāmos maisiu vāascatai —tātadai ΔSuusi.

¹¹Cāā maī ΔSuusi sioora tālgida agaitadai, cascāda pocaiti sai maivāascatai vuaañicam vii, poduucai tāiya alidi ΔSuusi isarsoimaasi ivuaadami āgai ismaacāda tālgida agaitadai.

¹²Dai canaato vacuaañidacai ΔSuusi aatama mamaatarđamigada āccasoda āpamu gāi gādaamanaga yuucusi dai āpamu daiva meesa vuidāra. Daida itātadai aatama mamaatarđamigada:

—¿Maatamasī nāidi aapima istumaasi idui aana aapimacāda?

¹³Aapima mamaatatuldiadami dai baitācaacamī giñāagai daida ārvaavoi iñsaana ārmamaatatuldiadami daida ārbaitācaacamī cascāda poduucai cāaga aagai aapima. ¹⁴Dai aana iñsmaacāda ārgamamaatatuldiadamiga daida ārgabaitācaacamiga cavacoi aana aapima ganāccaso cascāda aliāsi gaaagai māsiaipacoga ganvacuaañidadi aapima ganāccaso. ¹⁵Aapima aliāsi gaaagai māsi vuaadagi āpra isducatai ivueeyi aana. ¹⁶Vaavuava

istumaasi gānaagidi aana sai tomali āmo pioñi maivaamioma namaga isgaaamu dai tomali āmo ootosicami maivaamioma namaga siā āgai ismaacā ootoi. ¹⁷Māsimaata cāā aapima vāasi imaasi dai ālgiditai cāā sāllicāda baiganāliadamu aapima.

¹⁸Dai aana maivāascatai gānaagai aagaitai māsaidā ārsoimaasi ivuaadami. Cāā maata ismaacāda ācovai vuvaitu aana. Dai vāascāra aliāsi gaaagai isāpāduñiagai istumaasi aagai Diuusi ñooquidāra dai poduucai aagai: “Āgai vaa ismaacāda giñāmadu acueeyi casi giñvuidāra gāi”, caiti Diuusi ñooquidāra. ¹⁹Gānaagidi aana imaasi maiquiaa āpāduucai vai poduucai siāāscāda āpāduñiagi aapima vaavoitudana iñsaana ārāgai iñsmaacāda aagai aana. ²⁰Vaavuava istumaasi gānaagidi aana sai sioora miaadāgidagi giñootosa āgai gia giñmiaadagi aana āpra dai sioora giñmiaadāgidagi aana āgai gia miaadagi āgai ismaacāda giñootoi —gārtātadai ΔSuusi.

²¹Cāāgidacai ΔSuusi imaasi sāllicāda soigāāli āgai dai sālī aagidi dai potātadai:

—Vaavuava isāmadutai aapima giñtālgida āgai saidā giñbāāna giñvuidāra vāātacami —tātadai ΔSuusi.

²²Amaasi aatama mamaatarđamigada āgai aipaco gārnānidimi vāascatai maimaatācātai ismaacāda aagai ΔSuusi.

²³Aana ΔSuusi ābaana daivacai gauu. Aana aliāsi giñōigādaīña ΔSuusi. ²⁴Vaidā ΔSimuñi Piiduru gānoovicāda giñsisigidi ansai tācacana sioora aagai āgai. ²⁵Amaasi aana aabanion daiva ΔSuusi daida itātadai:

—Giñbaitācaacamiga. ¿Voorā aagai aapi? —tātadai aana.

²⁶TaidΛ ΔSuusi giñaa noragi daidΛ povaiñtatadai:

—Vadaidamu aana laachi paana dai soor maaquia aana lgiava lgai —iñtatadai.

Amaasi vadaitu laachi paana dai maa ΔUudasi. Agai ΔrmaradΛ Simuñi Is-calioite. ²⁷Dai mosbai ΔUudasi Δpaana daidΛ ΔDiaavora vaa ibadagara lgai. Amaasi ΔSuusi itatadai ΔUudasi:

—Istumaasi iduñia agai aapi, otoma iduñi tuduidi —tatadai.

²⁸Δamos tomali amaadutai ismaacada mees vuidara daraaja maimaata cal istuisi potatadai ΔSuusi.

²⁹ΔUudasi lgai dai bai darasacana vascatai tumiñsigada cascada Δmadutai poduucai gantatagito sai Suusi tlaana issavada lgai lmo istumaasi Δtumiñsicada Asiaa duudagara valtara siara maaquiagi lmo istumaasi lsoituutuigami. ³⁰Dai mosgau Δpaana ΔUudasi dai vuusai quidigamu. Dai casi artucaracatadai.

³¹Dai mosvuusai ΔUudasi taidΛ ΔSuusi potai:

—Sivi gia maatamu oodami issallicada viaa aana guvucadagai aana iñsmaacada viaa lmo sallicami. Dai maatamu lara issallicada siaa duutudai aana Diuusi giñooga muucuai aana curusiaba sai calgacara vuvacana oodami poduucai isduucai lgai ipalidi. ³²Silascada aana iñsmaacada viaa lmo sallicami tlagidagi loodami isDiuusi giñooga sallicada viaa guvucadagai aidΛ gia Diuusi giñooga tlagidamu oodami issallicada viaa aana guvucadagai lara. Dai otoma iduñimu lgai gomaasi. ³³Giñaaduñi camaitavapi daacamu aana aapima gnaamadu. Aapima giñgaagamu dai maitiñtaligimu. Dai aana anganaagidi aapima lpan duucai

aagidi aana ljudidfu sai malca siaaco imiagi aana, aapima maitistutuidi isiimiagi. ³⁴Dai aana gnaagidi idi ñooqui utudui sai aapima aipacoga ganoigladaiña. Poduucai isduucai ganoigadai aana poduucai lara aliasti glaagai masiapima aipacoga ganoigladagi. ³⁵Vai poduucai vasi oodami oidi daama calga maatamu masiapima lrgiñmamaatardamiga —tatadai ΔSuusi.

³⁶TaidΛ ΔSimuñi Piiduru itatadai:

—Giñbaitalcaacamiga, lpa imia agai aapi? —tatadai.

TaidΛ ΔSuusi itatadai:

—Malca siaaco imia iñagai aana aapi maitistutuidi isiñoidági sivi, damos gooquiarioma giñoidámu aapi —tatadai ΔSuusi.

³⁷Amaasi ΔPiiduru itatadai:

—Giñbaitalcaacamiga, ltuisi maitistutuidi aana isaloidá sivi? Aana baigiñduu iñsmuuiagi aapi gavaltara —tatadai.

³⁸TaidΛ ΔSuusi itatadai:

—Mospocaiti aapi isbaigaduu pas-muuiagi aana giñvaltara. Baiyoma sivi tucara maiquia cucuicai ltaacucu potlimu aapi vaicojo ismaitagiñmaata.

14 Maitavavuaama lñliada aapima. Calgavar vaavoitudada Diuusi dai calgavar giñvaavoitudada aana lara. ²Malca siaaco daja giñooga muidu baabaqui. Dai malca imia iñagai aana dai movai duñimu aana siaaco oidaca aapima. Ismaitavvaavoicamudai imaasi aana gia maitanaagidamudai. ³Dai caimacai aana bai duñimu siaaco oidaca aapima aidΛ gia lpan divimu aana daidΛ gnvaidacamu aana vai aapima oidacagi aan iñlamadu. ⁴Aapima gia cal maata siaaco imia

iñagai aana dai maata lapa voi
—tatadai asuusi.

⁵Taidal Tomas itatadai:

—Giñbaitacaacamiga aatama
maimaata siaaco imia agai aapi.
¿Duucata maatana aatama voi?
—tatadai.

⁶Taidal asuusi itatadai:

—Aana voi iñducami aapimal ganvalla-
tara cascada aanacada aimu aapimal
malca siaaco daja Diuusi. Dai aanacada
maatamu istumaasi arvaavoi. Dai aana
ganmaacai ibadagai utudui. Mosacaasi
sioora giñvaavoitudagai aimu malca
siaaco daja giñooga. ⁷Isalaga maata-
mudai aapimal iñsioora aana aida gia
maatamudai aapimal giñooga lapa. Da-
mos sivi maata aapimal agai canaidi agai
cascada —tatadai asuusi.

⁸Taidal Piili itatadai:

—Giñbaitacaacamiga, gardagitoñi
tasnaida aatama Diuusi garooga.
Mosacaasi gomaasi ipalidi aatama
—tatadai Piili.

⁹Taidal asuusi itatadai:

—Piili, mosal tavapi daja aana
ganlamadu. ¿Ducatai maitiñmaata
aapimal quiaa? Sioora giñnaidi
agai naidi giñooga lapa. ¿Tuiyasi
giñaagidi iñsaana gandagituagi
masnaidagi aapimal Diuusi garooga?
¹⁰¿Maitapasvaavoitudai aapi
ismosamadugan tuutuiga aana
lamadu garooga? Idi ñooqui
ismaacada ganaagidi aana maisiu lagi
giñtagitoidacada aagi aana. Garooga
agai daida giñlamadu daja daida
giñmaa guvucadagai isiduuna aana aa
duiñdagadal agai. ¹¹Giñvaavoitudavurai
aapimal isamadugan tuutuiga aana
lamadu garooga. Ismaitiñvaavoitudai
mosacaasi giññiooquicada aida gia
giñvaavoitudavurai aapimal anaana
maasi gagarducamicada iñsmaacada
ivuaadana aana. ¹²Saalicada arvaavoi
isagai ismaacada giñvaavoitudai

iduuñimu lapa naana maasi
gagarducami poduucai isduucai
ivueeyi aana dai asta istumaasi
gagarducadioma iduñia agai agai. Aana
noragimu malca siaaco daja garooga
cascada. ¹³Dai siuu duucu daanada
aapimal Diuusi giñvaavoitudacai
taanadavurai istumaasi ipalidi naidal
ganmaaquimu aana vai poduucai
gamaatiagi isviaa guvucadagai
giñooga. ¹⁴Saalicada iduuñimu aana
tomastumaasi istumaasi ismaacada
taanadagai aapimal giñvaavoitudacai.

—

¹⁵Masiaapimal iñoigadai lagiditai
avarcaaca ismaacada ganaagidi aana.
¹⁶Siaana daanadamu garooga sigai
ganootosdamu gaibadaga vai agai
gansoicadagi masai vaamioma calga
vaavoitudaiña daidal baiganliatudagai
apan duucal aana gansoicai daidal
baiganliatudai sivi. Agai vaa agai
daidal gamaatatuldiamu mosacaasi
istumaasi arvaavoi. Dai agai vaascara
ganlamadu daaca agai. ¹⁷Loodami
maivaavoitudadami maimaata Diuusi
Ibadal tomali maimaata istan daja
agai cascada maitistutuidi isdagituagi
islamadu daacagi. Damos agai cadaja
aapimal ganlamadu daidal ganlamadu
daaca agai tomastuigaco cascada
aapimal maata Diuusi Ibadal. ¹⁸Aana
gia maitandagitomul silagi daraaca
aapimal. Apan divimu aana daidal
ganlamadu daacamu. ¹⁹Otoma
loodami tami oidi daama oidacami
camaitiññajadamu, damos aapimal gia
giñtagigimu apamu. Aana gia apamu
duaacamu cascada aapimal oidaca
agai tomastuigaco. ²⁰Aida gia aapimal
maatamu iñsaana vaascara daja Diuusi
giñooga lamadu. Dai aana vaascara
ganlamadu daja. ²¹Isamaadutai
maatacagi istumaasi gataaani aana
dai lagiditai calcagi poduucal cal

maatla aana issaallicalda iñoigadai agai. Dai Diuusi giñooga oigladamu vaascatai ismaacada giñoigadai. Dai aana lapa oigladamu agai. Dai aana maatatuldamu agai iñsaana daja agai lamadu —tatadai ΔSuusi.

²² Aida gia ñioo ΔUudasi (idi lalamai Udasi maisiu Uudasi Iscaliote) dai potatadai:

—Garbaitlacaaacamiga, ¿ducatai aapi garmaatuldamu mosacaasi aatama pasgarlamadu daja dai maimaatatulda agai loodami maivaavoitudadami? —tatadai.

²³ Taida ΔSuusi itatadai:

—Sioora giñoigadai agai gia Δgigitai caacamu giññoiqui. Daida garooga oigladamu agai. Dai giñooga lamadu aana daraajamu agai lamadu. ²⁴ Sioora maitiñoigadai agai gia maiΔgigitai caa giññoiqui. Idi ñiooqui ismaacada gnaagidi aana maisiu mosalgi gnaagidi aana baiyoma gomaasi rññoiquida Diuusi giñooga dai agai giñootoi.

²⁵ Aana gnaagidi vaasi imaasi quiaa aimaraitai tami oidi daama aapima ganlamadu. ²⁶ Dai daañidamu aana Diuusi giñooga sai agai ootosana galbadaga sai agai ganuucadacana daida baiganaliatudana. Agai agai daida ganmaatatuldiamu vaasiaacatai dai agai gantagitotulda vaasi istumaasi gnaagidi aana.

²⁷ Canoragimu aana damos aapima daraajamu dai ganiibastacan tadacamu ganiibadaga. Vaascara aana ganiibastudan tadatudamu ganiibadaga maisiu lapan duuca oodami caiti isiibastudan tadacana. Maitavar vuaama analiada aapima tomali maiΔbiada tomali amo istumaasi. ²⁸ Aapima casi giñcai iscaiti aana isimia iñagai malla siaaco daja garooga dai iñsapanu divimu aana dai mapai daraajamu aatama. Issaallicalda giñoigadamudai aapima aida gia baiganaliadamudai caacai iñsimia

iñagai aana. Giñooga vaamioma viaa guvucadagai iñsaana cascada. ²⁹ Aana gnaagidi imaasi sivi maiquiaa lradui vai poduucai siΔscada lraduñiagi aapima calga vaavoitudamu istumaasi gnaagidi aana.

³⁰ Camaitavapi gnaatagidamu aana aapima. Casi barimui ΔDiaavora. Agai agai dai tlaani loodami ismaacada maitiñvaavoitudai. Damos agai maitistutuidi aanaada. ³¹ Damos vaascara glaagai ispoduucal lraduñiagi vai loodami maatiagi iñsaana oigadai garooga daida iñsaana ivueyi vaasi istumaasi giñtlaani agai. Guuquivavurai aapima. Timada tabara.

15 Uuvasi dadda iñducami aana. Dai uuvasi dadda nuucadacami ducami Diuusi garooga. ² Amaamarada ismaacada maiiibitai guicumai anuucadacami daida lgaquiada maamarada guicumai lapa vai poduucal vaamioma calga iibitai luuvasi dadda. ³ Daida amaamarada ismaacada calga iibitai ganducami aapima calga giñvaavoitudaitai. ⁴ Maitavar gajiaadara giñviaa aapima dai aana maigajiaadara ganviaa lapa. Luuvasi maamarada maisiu lgi iibitai. Mosacaasi amaamarada ismaacada quiaa arasaca luuvasi dadda istutuidi isiibitagi. Dai poduucal aapimacada lapa. Mosacaasi sioora apiavaavoitudada giññoiqui istutuidi iscalgacara oidacagi.

⁵ Uuvasi dadda iñducami aana dai aapima maamarada ganducami. Sioora maigajiaadara giñviaagi agai vaamioma calga istutuidi iscalgacara oidacagi. Aatama mapai daraaja cascada. Aapima lgi maitistutuidi isiduñiagi tomali amo istumaasi calgaducami. ⁶ Sioora gajiaadara viaa giññoiqui gajiaadara viaamu aana lapa, poduucal isduucal lguicomai luuvasi

maamarada ismaacada maiibiatai dai gaquisarai. Dai gooquiaru galmpaidi amaamarada gaquiada daida mamalidi.

⁷Isaapima maitiindagitu damos baiyoma apiavaavitudada giñmamaatatuldaraga aida gia giñtaañimu istumaasi ipaliadagi dai aida gia aana ganmaaquimu.

⁸Silaacada aapima calgacaru oidacagi poduucai siaa duutuda aapima Diuusi, dai poduucai calga gamaata isaapima argiñmamaatar damiga.

⁹Poduucai isduucai giñoigadai giñooga poduucai aana laru ganoigadai aapima. Apiavar tatagitoda aapima iñsganoigadai aana. ¹⁰Isalgiadagi aapima giñmamaatatuldaraga poduucai tatagitodamu aapima iñsganoigadai aana. Dai aana laru lagidi vlassi istumaasi giñaagidi giñooga dai baigiñalidi aana giñoigadaitai agai.

¹¹Ganaagidi aana idi ñiooqui vai poduucai aapima baiganaliadagi aana iñlamadu dai isvlassi ganiibadacada baiganaliada aapima. ¹²Dai aana gantajai masiaipacoga ganoigaada aapima poduucai isduucai ganoigadai aana.

¹³Sioora aliasi oigladagi amoco gaaduñi agai gia bai gaduu ismuuquiagi agai vlataru. ¹⁴Dai aapima argiñaaduñicamu masivuaadagi istumaasi ganaagidi aana.

¹⁵Aana camai giñpipiooñiga ganaagai. Apiooñi maimaata istuma vueeyi aamuda cascada. Baiyoma aana giñaaduñi ganaagai. Aana casi ganaagidi vlassi istumaasi giñaagidi giñooga cascada.

¹⁶Aapima maicovai giñvusaitu baiyoma aana covai ganvuvaitu aapima. Dai aana ganootoi aapima sai aagidana giññiooqui aa oodami vlassaru calgacaru oidacatai aapima. Daida giñooga ganmaaquimu vlassi istumaasi taañadagi aapima giñvaavitudaitai.

¹⁷Dai aana

gantlaanai siaipacoga ganoigaada aapima.

¹⁸Isaloodami gancladadagi aapima gantagitovurai isaana giñcladaina agai laru. ¹⁹Isaapima uurapcladamudai loodami maivaavitudadami aida

gia agai ganoigadamudai poduucai isduucai ganoigadai agai aipacoga. Damos aana covai ganvuvaitu loodami maivaavitudadami saagidiañdaru dai sivi camaiuurapclai aapima agai.

Cascada agai gancladai. ²⁰Gantatagitovurai aapima isganaagidi aana sai tomali amo piooñi maivaamioma namaga silaamuda. Loodami soimaasi giñtaatatuli aana ismaacada gaaamu cascada soimaasi gantaatatuldamu ismaacada giñpipiooñiga ganducami.

Amo oodami lagiditai cal giññiooqui poduucai laru amo oodami lagiditai calcamu ganñiooqui. ²¹Vlassi gomaasi iduñimu agai giñvaavitudacai aapima. Agai maimaata agai ismaacada giñootoi cascada.

²²Iñsaana maidivimudai dai maiñiooquidamudai agai aida gia agai maigajiaadaru giñviaamudai. Damos aliasi soimaasi idui agai gajiaadaru giñviaacai maitiipucatai istui. ²³Sioora giñcladada agai gia cladai Diuusi garooga laru. ²⁴Iñsaana maitiduñimudai agai saagida naana maasi gagarducami ismaacada maitidui tomali amo amai agai maisoimaasi iduñimudai gajiaadaru giñviaacai.

Damos tomasi agai naidi vlassi gomaasi vlassaru giñcladai daida agai cladai giñooga laru. ²⁵Aidasi laradui imaasi aida laradui istumaasi caoojisi ajudidíu sallicamigadaru dai pocaiti: “Giñcladai agai maitiipucatai istucudá”, ascaiti.

²⁶Damos daañimu aana giñooga vai agai ootosana galbadaga. Dai silaacada diviagi agai gansoicadamu

masai cāga vaavoitudaiña daida baiganaliatudamu agai. Dai agai gia ganaagidamu mosacaasi istumaasi arvaavoi. Dai agai ganaagidamu naana maasi istumaasi giñaagaitai aana. ²⁷Dai aapima āpa aagidamu aa oodami naana maasi istumaasi cacāgaducami giñaagaitai aana. Aapima aana iñlamadu ajiopaitadai tucamidara abiaadara cascada.

16 Vāsi imaasi ganaagidi aana masai apiacāga vaavoitudaiña. ²⁻³Daida ājudidū ismaacada maisālicada maata Diuusi garooga tomali maisālicada giñmaata maitandagitamu isaapima vāpaaquiagi quiquiupaigadara. Dai aimu istuigaco agai vaa gancoodamu poliditai ispoduucai ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. ⁴Poduucai ganaagidi aana vai siāscada āpāduñiagi gomaasi ismaacada ganaagidi aana aida gia tagitomu aapima iscaasi ganaagidi aana.

Aana ganlamadu aimaraitadai cascada maitnaagidi aana imaasi āquioma. ⁵Damos sivi caapamu imimu aana māca siaaco daja giñooga. Agai agai dai giñootoi tami oidi daama. Dai tomali āmaadutai maitiñacacai aapima iñsiaaco imia iñaagai. ⁶Baiyoma soiganāli aapima ganaagidacai aana imaasi. ⁷Damos sālicada arvaavoi isvaamioma ācāgai aapima ganvātara iñsimi aana. Iñsmāimā aana aida gia maidivimu agai ismaacada gansoicada agai masai vaamioma cāga vaavoitudaiña dai baiganaliatudagi. Damos iñsimā aana aida gia baigovai ootosamu aana agai. ⁸⁻¹¹Siāscada divia agai maatatuldiadamu oodami isarsoimaasi ivuaadami maitiñvaavoitudacai agai. Daida Diuusi Ibaada maatatuldiadamu aoodami āpa iñsaana sālicada

cāga giñtagito dai tomali āmo imidagai maisoimaasi idui aana. Vāsi imaasi cāga maatamu agai imācai aana māca siaaco daja giñooga dai aapima camaitiñlijadamu. Daida Diuusi Ibaada maatatuldiadamu aoodami isamo imidagai Diuusi soimaasi taatamituldiamu aoodami maivaavoitudadami. Dai aida gia Diuusi soimaasi taatamituldiamu āDīaavora āpa.

¹²Quiaa oidaga naana maasi istumaasi ganaagida iñlidi aana damos aapima maitistutuidi ismaata cacagi sivi. ¹³Siāscada diviagi Diuusi Ibaada agai ganmaatatuldiamu vāsi istumaasi arvaavoi. Vāsi istumaasi aagai agai arvaavoi. Agai ganmaatatuldiamu mai-siu istumaasi āgi agai ipalidi, baiyoma agai ganmaatatuldiamu mosacaasi istumaasi aagidi aana. Dai agai ganaagidamu istumaasi āpāduñia agai. ¹⁴Dai agai soicada agai oodami sai siaa giñduutudaiña mamaatatulditai agai istumaasi aana aagidi. ¹⁵Vāsi istumaasi aagai giñooga agai vaa ñooqui aagai aana āpa cascada pocaiti aana sai Diuusi Ibaada ganmaatatuldiamu istumaasi aagai aana.

¹⁶Caotoma maitiñlijadamu aapima dai gooquiara maitavāpicada āpamu giñtāgimu. Aana imimu tavaagiamu siaaco daja giñooga cascada —tatadai āSuusi.

¹⁷Amaasi āmoco aatama mamaatar-damigada āSuusi aipaco gartacacaimi dai pocaitimi:

—Istāiya alidi goovai dai pocaiti tasai caotoma mainlijada ragai aatama dai gooquiara maitavāpicada āpamu tāgia ragai. Dai sai imia agai tavaagiamu siaaco daja oogada. ¹⁸Istuisi pocaiti goovai tasai otoma camaitā-

gia ragai. Aatama maimaata caa istaiya alidi goovai —caiti aatama.

¹⁹ ASuusi maatacatadai isaatama tacaca ipaliditadai amo istumaasi cascada povartatadai:

—Casi ganaagidi aana sai caotoma maitiinaijadamu aapima dai gooqiara maitavapicada apamu giñtaagimu. ¿Gomaasi masaagai aapima? ²⁰ Sallicada aapima soiganliadamu dai suaandadamu damos loodami maivaavoitudadami baiganliadamu. Damos gan-soiliaraga ugitimu sibaiganliadamu aapima. ²¹ Silascada amo ooquei cacocoogi duaaidia agaitai ali oodami alia soimaasi taatacana agai damos silascada cavuusai lali oodami camaitagito iscavami cooco baigalliatugaitai iscavuusai amo ali oodami. ²² Poduucai aapima soiganalidi sivi damos anan divimu aana dai gannadamu dai aida gia sallicada baiganliadamu aapima dai maitiipucamu sioora soiganalliatudagi.

²³ Aida tasara camaitiñtacacamu aapima tomali amo istumaasi. Sallicada arvaavoi masiaapima tañiagi Diuusi garooga tomastumaasi giñvaavoitudacai agai gia ganmaaquimu istumaasi tañiagi aapima. ²⁴ Anquioma daanliña aapima Diuusi maisiu giñsallcamigacada. Sivi gia taanadavurai aapima Diuusi istumaasi tagitocagi giñsallcamigacada dai Diuusi ganmaaquimu vai poduucai sallicada baiganliadamu aapima.

²⁵ Aana ganaagidi ammo istumaasi ganmaatatulda inlilitai ama maasi. Damos aimu istuigaco aana camaipoduucai ganmamaatatuldiadamu baiyoma salli ganaagiadamu aana naana maasi istumaasi agaitai Diuusi garooga. ²⁶ Dai aida tasara daañidamu aapima Diuusi garooga giñsallcamigacada. Dai camaitagitocamu aapima inñaana

daanadagi garooga aapima ganvaatara. ²⁷ Diuusi garooga sallicada ganoigadai giñoigadaitai aapima dai vaavoitudaitai inñaana divia mallcadara siaaco oidaga Diuusi garooga. ²⁸ Vaavuava inñaana divia mallcadara siaaco oidaga Diuusi giñooga dai divia aana tami oidi daama. Dai sivi caimadamu aana apamu gaamucu siaaco daja garooga —tatadai ASuusi.

²⁹ Taida aatama ASuusi mamaatar-damigada potatadai:

—Sivi gia casalli garaagidi dai maisiu garaagidi amo istumaasi garmaatatulda aliditai ama maasi. ³⁰ Sivi gia caa maata aatama isaapi maata vaasiaacatai. Aapi maitagito isamo oodami gatacaca amo istumaasi. Aapi camaata vaasi istumaasi tatagitoi oodami cascada. Imaasicada cavaavoitu aatama isaapi divia mallcadara siaaco daja Diuusi —tatadai aatama.

³¹ Taida ASuusi povartatadai:

—¿Sallicada mangiñvaavoitudai aapima? ³² Otoma aimu istuigaco aapima aipacoga voopoimu dai lagi ginviaamu. Damos vaasara maialagi daacamu aana. Diuusi giñooga giñlamadu daacamu cascada. ³³ Vaasi imaasi ganaagidi aana vai aapima ganiibastacan tadaca giñvaavoitudacai. Tami oidigi daama sallicada soimaasi taatamu aapima. Damos maitavaruvaam anliada aapima aana gia vaamioma istutuidi siagai ismaacada viaa guvucadagai tami oidi daama —gartatadai ASuusi.

17 Caaagidacai ASuusi imaasi dai tai nanlaava tavaagi amacoga daida itatadai:

—Giñooga caayai siuu duucu aapi taagidagi oodami inñaana gamara viaa guvucadagi dai taagidamu aana oodami issallicada viaa guvucadagai

gallagidi vlassi istumaasi giñlaanai aapi vai poduucai agai lapa sallacada gallagiadagi dai calgacala oidacagi.

²⁰ Maisiu mosacaasi gadaanai aana pasai soicaiña giñmamaatardamiga baiyoma gadaanai aana pasai soicaiña agaa ismaacada vaavoituda agai aagidacai giñmamaatardamiga gñiooqui. ²¹ Dai gadaanai aana giñooga isagai vllascatai mosamadugan duucai tatagitoina apan duucai aatama mosamadugan duucai tatagitoi. Mosamadugan duucai tatagitodacai agai poduucai loodami oidi daama oidacami vaavoituda agai pasigiñootoi aapi tami oidi daama. ²² Poduucai isduucai aapi giñooga giñsaa duutudai iñlamadu aimaraitai poduucai lapa aana siaa duutudai giñmamaatardamiga lamadu aimaraitai aana. ²³ Agai lamadu daja aana. Dai aapi giñlamadu daja. Dai poduucai lamadugan duucai tatagitoi agai daida poduucai amaivaavoitudadami maatamu isaapi giñootoi daida isaapi oigadai giñmamaatardamiga poduucai isduucai giñoigadai aapi.

²⁴ Giñooga, aapi lco vuvaitu agai aana iñvattara. Dai aana ipalidi isagai giñlama daraajagi dai naidagi iñsaana viaa lmo sallicami ismaacada giñmaa aapi dai iñsaana lamo gaa ltaanadami malla siaaco daja aapi. Maiquia calquivacai oidigi abiaadala giñoigadai aapi cascada giñmaa sallicami. ²⁵ Giñooga aapi ivueeyi mosacaasi istumaasi lrsallicami. loodami maivaavoitudadami maitamaata damos aana gia gamaata. Daida giñmamaatardamiga cal maata isaapi giñootoi ansai diviana tami. ²⁶ Aana casi aagidi agai istuiga aapi. Dai quiaa aagidimi aana agai istuiga aapi, vai poduucai agai giñoigadagi poduucai isduucai aapi giñoigadai, lamadu

daacatai aana agai —tatadai lSuusi gaooaga.

18 Dai casi aagidacai lSuusi imaasi ii agai aatama mamaatardamigada lamadu mllamocoradala laqui Sedaróñi malla siaaco muidu oliivosi daldada. Dai movaapa agai uusi saagida. ² Daida lUudasi calga maatacatadai ami, lSuusi lamadu aatama mamaatardamigada agai duudatai ami garampaidiña cascada. lUudasi agai dai ami gataagida agaitadai lSuusi masai balcaña dai muaana. ³ Taida lUudasi ami divia siaaco daacatadai lSuusi dai vaidati mui sandaaru. Silassi guviernu sandaarugada icaasi ljudidíu quiuupaigada sandaarugada ismaacada ootoi lbaitaguucacamigada papaali daida lfariseo. lSandaaru vucati mamaastai dai cuudagi. ⁴ Damos lSuusi camaatacatai vlassi istumaasi lpaduñia agaitai vuidala calquiva lSandaaru dai tacacai dai potatadai:

—¿Moor gaagai aapiml? —tatadai.

⁵ Taida lSandaaru aa noragi daida itatadai:

—Gaagai aatama lSuusi Nasareetala oidacami —tatadai.

Taida lSuusi aa noragi daida itatadai:

—Aanlava —tatadai.

Taida lSandaaru saagida calca lUudasi. Agai vaa agai daida gataagi lSuusi. ⁶ Aidasi lSuusi itatadai: “Aanana”, taida lSandaaru taí suuli davalrapa. ⁷ Taida lSuusi mostacacai lrapa lSandaaru daida itatadai:

—¿Moor gaagai aapiml? —tatadai.

Taida lSandaaru itatadai:

—Gaagai aatama lSuusi Nasareetala oidajami —tatadai.

⁸ Amaasi lSuusi itatadai:

—Casi ganaagidi aanava. Isgiingaa-gaimi aapima, dagitavurai vai iimana idi ismaacada giñlamadu guuca —tatadai.

⁹Dai mopovadui dai padui istumaasi caagaitadai asuusi: “Ismaacada lco vuvaitu giñooga tomali amaadutai maitiñvoopoji”, caititadai asuusi. ¹⁰Amaasi Simuñi Piiduru vusaitu gacusiru dai agaicada iquita naacada sallisa padara Malico. Agai aprioñigada abaitacaaacamigada apapaali. ¹¹Damos asuusi itatadai Piiduru:

—Apamu igacubiertagara calsa gacusiru. Aliasi gaaagai inसान soimaasi taatagi poducuai isduucuai aagai giñooga issoimaasi taata ināgai ana —tatadai asuusi.

¹²Amaasi aguviernu sandaarugada lamadu atlaanadamigada agai lamadu ajudidú sandaarugada bai asuusi dai vuu. ¹³Dai otoma vaidacai aanási quiidiamu Aanási artuubada Caifási. Aida uumira Caifási abaitacaaacamigada apapaali. ¹⁴Agai vaa Caifási caagiditadai ajudidú isvaamioma acalagai agai valtara ismuuquiagi amo calli vasi oodami valtara.

¹⁵Simuñi Piiduru lamadu ana oi asuusi. Abaitacaaacamigada apapaali giñmaatacadai cascada vaa ana suusi lamadu tuisicana quidara abaitacaaacamigada. ¹⁶Damos Piiduru quidigana vii cuuparagai abaana. Cascada aagidi ana lali ooqui ismaacada nuucada quitaagiña sai maacana oigaragai isvaaquiagi Piiduru. Dai mosai vaaquimi apiiduru ¹⁷taida lali ooqui tacacai apiduru daidi itatadai:

—¿Maitasi arvaavoi isaapi armamaataradamigada gomaisapicada? —tatadai lali ooqui.

Taida apiiduru itatadai:

—Chuava. Angia chu —tatadai.

¹⁸Apidicatadai aidaraga cascada apipioñi lamadu asandaaru ganai daida galucadaca taí. Vaida apiiduru ami gasaagida calca lara daida uucadacai lara.

¹⁹Abaitacaaacamigada apapaali tacacaimi asuusi soora armamaataradamigada agai dai astumaasi mamaatatuli agai. ²⁰Taida asuusi itatadai:

—Ana gaaagidi giññoiqui oodami vuitapi dai valscara gamamaatatulitadai laali quiuiupaigadara ajudidú daida gala quiuiupaigadara ajudidú siaaco ganampaidi agai. Dai ana maisiu astocai gaaagidi tomali amo istumaasi. ²¹¿Tuipasi giñtacacai? Tacacañi aapi agai ismaacada giñca vai agai gaaagidana istumaasi gaaagidi ana. Cal maata agai istumaasi gaaagidi ana —tatadai asuusi.

²²Potladacai asuusi tai amo sandaaru gala quiuupiaiñdara moclaacatadai dai gala agai asuusi vuivasadara daida itatadai:

—Maitiñioquiada abaitacaaacamigada apapaali —tatadai asandaaru.

²³Taida asuusi aa noragi daida itatadai:

—Isaagai ana amo istumaasi maicalgaducami ināagidañi aapi istumaasi maicalgaducami aagai ana. Damos iscalgadú istumaasi aagidi ana, ¿tuipasi giñgala? —tatadai asuusi.

²⁴Amaasi asandaaru vuu asuusi tai Aanási ootoi asuusi Caifási quiidiamu. Caifási abaitacaaacamigada apapaali.

²⁵ Vaidā Piiduru quiaa taico cāa-acatadai dai gauucada. Daidā āгаа ismaacāda mōguucacatadai itatādai:

—ĶMaitasi ārvaavoi isaapi ārmamaatarādamigadā gomaisapicāda? —tatādai āgai.

Taidā āPiiduru itatādai:

—Chu, āngia chu —tatādai.

²⁶ Vai ami cāacatadai āmo piooñigadā ābaitacāaacamigadā āpapaali. Āpiooñi āraduñdā ācāali ismaacāda Piiduru iquitā naacadā. Daidā āpiooñi itatādai āPiiduru:

—ĶMaitasi ārvaavoi isgānāidi āana māāca siaaco muidu oliivosi dāādāda āmaisapicāda āmadu? —tatādai.

²⁷ Dai Piiduru ārāpā itatādai ismaitārvavoi. Pōcaitimi Piiduru tai cuujui āmo tacu cāliādā.

²⁸ Dai camaasidatāi oidigi āsandaaru vaidacāi āSuusi āgāā quiiyamu siaaco daacatadai ācaigi. Dāmos ami siaaco daacatadai ācaigi maivaapa ājudidū. Camiaadimitadai istuigaco ājudidū tatāgitoiñā aidāsi Diuusi cāāgacāgā vuvaitu Ejiipituaiñdāgā cāscādā. Ājudidū daidārsi isvaapaquiagi quiidāgā āmoco ismaacāda āmaitārgjudidū siaa duutudaitāi āsiaa duudagāi. ²⁹ Cāscādā ācaigi ismaacāda Pilaato tāāgidu vuusai dai ñiooquida āgai ājudidū dai potatādai:

—ĶTumaasicādā gāpiār vuupai āapimā idi cāāli? —tatādai ācaigi.

³⁰ Tai āгаа āa noragi daidā itatādai:

—Isgoovai maitārsoimaasi ivuaadamicamudāi maivuaapamudāi āatāmā —tatādai ājudidū.

³¹ Amaasi āPilaato tatādai:

—Bācāvurāi āapimā gōcāali dai āāgi āapimā nāida issāālicādā gāpiār caatā-

camī ischu ārāpā āapimā gānsāālicamigacādā —tatādai āPilaato.

Tai āa noragi ājudidū dai potatādai:

—Dāmos āatāmā ājudidū maivīāā oigāragāi ismūāāgi tomali āmaadutāi —tatādai.

³² Aidāsi āpādūi gomaasi aidā āpādūi ismaacādā āgāi āSuusi āāgaitāi isducatai muuquī āgai. ³³ Taidā āPilaato āā gāi dai vāā āgāā quiiyāgā. Dai vāi āgai āSuusi daidā tācacāi dai potatādai:

—ĶĀāpīrāsi ārāāgādā ājudidū chu sio? —astātādai āPilaato.

³⁴ Taidā āSuusi itatādai:

—ĶĀāpī āāgīrāsi giñtācacāi gomaasi āā isgāāāgidio? —astātādai āSuusi.

³⁵ Taidā āPilaato āā noragi daidā itatādai:

—ĶPovāipās ālidi āāpī iñsaana ārgjudū? Gāāaduñi ājudidū āmadu ābaitāguucacamigadā āpapaali gāvuaa tami. ĶTuma dui āāpī? —astātādai āPilaato.

³⁶ Amaasi āSuusi itatādai:

—Giñsāālicamigā māsiu āpān ducamī sāālicamigadā baitāguucacāmī tami oidi dāāā. Isāāāācamudāi āānā āpān duucāi āmo rāi tami oidi dāāā aidā giā giñoidatucudamigā cocodāāmudāi ājudidū sai maitimbāānā dai tomali āUudāsi maitiñtāāāgidāāmudāi ājudidū. Dāmos āānā ārāāi māsiu āpān duucāi āmo rāi tami oidigi dāāā —astātādai āSuusi.

³⁷ Amaasi āPilaato itatādai:

—ĶAidā giā ārvaavoi isaāpī ārāāgādā ājudidū? —astātādai.

Taidā āSuusi itatādai:

—Āānā ārāāi poduucāi isduucāi iñāāgidi āāpī. Āānā diviā tami oidi dāāā dai oodāāi duucāi vuusāi daidā gāāāgida iñāgāi istumaasi ārvaavoi. Tomāsiōōrā siōōrā cāācā ālidi istumaasi ārvaavoi āgai giā āāgīditāi cāācānā istumaasi āāgidi āānā —astātādai āSuusi.

³⁸Taidā ΔPilaato itatadai:

—¿Tumaasi arvaavoi? —astatadai.

—

Dai mospotadacai Δpapa vuusai agai quidigamu dai ñiooquida agai Δjudidū daidā potatadai:

—Aana maitatlagai istumaasicada gapiar vuupai aapima idi calli. ³⁹Damos aapima poduucai ganviida vlassi uumigi idi siaa duudagara isdagituagi isimiagi amo maisapicami. ¿Ipalidimasi aapima inšdagituagi isimiagi araigada Δjudidū? —tatadai ΔPilaato.

⁴⁰Amaasi vlasscatali cavami ijiña daidi itatadai:

—Googia chu. Daigitoñi vai imana Baraavási —tatadai Δjudidū.

ΔBaraavási rlasivogamicana.

19 Amaasi ΔPilaato gatajai masai gaggana ΔSuusi iquisanaicada. ²Daidā asandaaru idui amo cooronai uuparaicada dai ΔSuusi mooda daama daí. Dai aadi yuucusi moraducami sai Δraa maascana raí. ³Dai sicoli guuquiva daidā icaiti:

—Tan calca araigada Δjudidū —ascaiti asandaaru parunaitai ΔSuusi.

Daidā asandaaru capiji ΔSuusi.

⁴Amaasi ΔPilaato apamu vuusai quidigamu daidi itatadai Δjudidū:

—Vuaapamu aana gomaisapicada baigovai vai naida aapima ismaitla aana isducatali arsoimaasi ivuaadami goovai —tatadai ΔPilaato.

⁵Tai vuusai ΔSuusi dai quiaa gammoo dan daasa uuparai cooronai dai apiaquiaa gaaada ayuucusi moraduacada. Aidā ΔPilaato itatadai Δjudidū:

—Tan calca gocalli —tatadai.

⁶Mostla abaitaguucacamigada apapaali lamadu sandaaruga ΔSuusi dai iñnaquimi daidā icaiti:

—Siisañi curusiaba, siisañi curusiaba vai poduu muucuna —caiti loodami.

Taidā ΔPilaato itatadai:

—Vaidacaivurai aapima idi calli dai siisa curusiaba. Aana gia maitatlagai isducatali arsoimaasi ivuaadami idi —tatadai ΔPilaato.

⁷Daidā Δjudidū aa noragi daidā itatadai:

—Garsallicamigadacada aliasi glaagai ismuquiyagi gocalli. Goovai gaagidi saidā arDiuusi marada ismaacada divia tavaagiaiñdara daidā isapan tuiaga Diuusi. Cascada aliasi glaagai ismuquiyagi —tatadai Δjudidū.

⁸Moscalcai imaasi ΔPilaato dai vaamioma duaadimu agai. ⁹Dai ara aa gai dai vaa gaa quiara dai tacacai ΔSuusi dai potatadai:

—¿Paaco oidacami aapi? —astatadai.

Damos ΔSuusi maiaa noragi tomali amo ñiooqui.

¹⁰Amaasi ΔPilaato itatadai:

—¿Maitiña noragi aapi? ¿Maitapasmaata aapi iñsanaa viaa sallicami isgasiisagi curusiaba? Dai aana viaa sallicami ara isdagituagi pasai imana —tatadai ΔPilaato.

¹¹Taidā ΔSuusi aa noragi daidā itatadai:

—Aapi gia maiviaacamudai toma lalchi sallicami pasigiñmuaagi isgiñooga maitamaaquimudai sallicami. Cascada agai ismaacada giñtlagi aapi vuitapi vaamioma arsoimaasi ivuaadami isaapi —astatadai ΔSuusi.

¹²Aida abiaadara ΔPilaato gaagaimi isducatali dagituagi isimiagi ΔSuusi. Damos Δjudidū iñnaquimi dai potatadai:

—Isaapi dagituagi isimiagi goovai aida gia aapi maitaramiigugada abaitacacacamigada ΔRoomara oidacami. Tomasioora sioora raica lliadagi agai arsaayuda abaitacacacamigada Δromamano —tatadai Δjudidū.

¹³Moscaacai ΔPilaato imaasi gatajai sai vusaidana ΔSuusi. Daidl ΔPilaato daiva ami siaaco gatacakai ismaacada gapiar vuupai sabai isgapiar caatacami ischu lapa. Ami Gabatarl tlagidu ismaacada evreo ñooquidacada itaiya alidi odai daapacami. ¹⁴Aida lramo tasai abaidara asiaa duudagai istuigaco ajudidfu tatagitoina aidasi Diuusi cal-gacara vuuvaitu Ejiipituaifndara daida cayoga dan duitadai. Amaasi ΔPilaato itatadai ajudidfu:

—Tan calca ganraiga —tatadai.

¹⁵Damos cavami ijiina ajudidfu:

—Muucuna, muucuuna, siisañi curusiaba —tatadai ajudidfu.

Taidl ΔPilaato itatadai:

—¿Ipalidimasi aapiml insaana siisana curusiaba ganraiga? —tatadai ΔPilaato.

Damos abaitacaaacamigada apapaali aa noragi daida itatadai:

—Mosaliamaduga aatama garraiga. Moslagi abaitacaaacamigada aroma-mano —tatadai.

¹⁶Gomaasicada ΔPilaato tlagi ΔSuusi ajudidfu sai gataaanana siisaragai curusiaba. Tai lagi vaidacai ΔSuusi.

—

¹⁷Tai vuusai ΔSuusi dai bacati gacurusiga. Dai imai mla oodami moodlamu ismaacada tlagidu Gólgotara evreo ñooquidacada. ¹⁸Dai ami siisa sandaaru ΔSuusi curusiaba. Dai abaana ΔSuusi siisisa lpa gooca. Amoco salisa padara amai curusiaba dai agamai ogisa padara amai curusiaba dai ΔSuusi araana. ¹⁹Dai curusiaba moo daama dai lmo oojai ismaacada gatajai ΔPilaato daida icaiti: “Idiavar ΔSuusi Nasareetara oidacami raigada ajudidfu”, caiti loojai. ²⁰Dai ooja anooqui evreo ñooquicada dai giliego ñooquicada dai latini ñooquicada. Dai malca siaaco siisa lagi ΔSuusi miaaga abaabaqui cascada muidutai

ajudidfu naidi gooojai. ²¹Cascada abaitacaaacamigada apapaaligada ajudidfu, itatadai ΔPilaato.

—Maitiooja aapi “Raigada ajudidfu”, baiyoma poduu ooja. “Lagi pocaiti idi cali saida arraigada ajudidfu” —astatadai.

²²Damos ΔPilaato aa noragi daida itatadai:

—Isduu ooja aana poduu viimu goo —astatadai ΔPilaato.

²³Dai casiisacai sandaaru ΔSuusi curusiaba dai mpagi yuucusida ΔSuusi dai gantaacogi lagi vatarl amaacova sandaaru. Daidl bai ΔSuusi vaasaragada tavladucada. Maisoomi lagi mosaran laga. ²⁴Daidl sandaaru aipacoga gaaagidi dai pocaiti:

—Maisaranamu aatama govaasaragai. Baiyoma nlanlituda aatama volao dai poduucal naida lagi isioora ajiagi gov-aasaragai —caiti sandaaru.

Aidasi apadui imaasi aida apadui istumaasi aagai Diuusi ñiñoquitul-diadamigada daida poduu ooja: “Gantaacogi lagi giñyuucusi lagi lagi ganvatarl nlanlitudacal volao giñyuucusi vatarl”, asduu oojisi. Poduucal idu sandaaru.

²⁵Suusi curusigada abaana guucacatadai Suusi dlada lmadu Suusi duusulida lmadu María Caliopasi oonigada, lmadu María Madaliña. ²⁶Daidl ΔSuusi tal gada dai aana abaana caacatadai. Dai aliisi giñoigadaiña. Daidi itatadai ΔSuusi gada.

—Giñdaada, mocaca gamaara —tatadai ΔSuusi giñaagaitai.

²⁷Amaasi povaiñtatadai ΔSuusi.

—Mocaca gadaada, iñtatadai.

Dai aida abiaadara ΔSuusi adlada giñquiiyara oidatu.

—

²⁸Daidl mai ΔSuusi iscapadui vansi istumaasi gaaagaitadai ispaduñiagi vai

caagacara vuvaiquagi oodami. Daida ASuusi icaiti.

—Tonomo aana —caiti.

Daida gomaasicada apadi istumaasi oojisi Diuusi niooquidara isapaduuni agaitadai.

²⁹ Dai ami daacatadai amo aayi suudacami uuvasi varagada lacocami. Daida asandaaru bai amo visiocoli dai vadlitu luuvasi varagadacada dai amo tootocami cuugara dai visiocoli dai miadara dadasdi ASuusi sai visiusuna. ³⁰ Taida ASuusi visiusu luuvasi varagada lacocada daida icaiti:

—Caapadi vaaasi istumaasi apaduina agaitadai —caiti ASuusi.

Amaasi coidamacoga cuiqui ASuusi dai muu.

³¹ Aida aramo tasai abaidara asiaa duudagai istuigaco ajudidu tatagitoina aidasi Diuusi caagacara vuvaitu Ejiipituaindara. Daida ajudidu maitipaliditadai iscurusiaba viiagi acoidada ibastaragai tasara. Vaamioma siaa gaduu aida tasara cascada. Dai cascada daanlitadai agai apilaato sai gataaanana omisragai nonoosacada agai ismaacada curusiaba siisapi dai istaapaindagi tutucugada cucurusaiindara. ³² Amaasi asandaaru iji dai oomi nonoosacada apagadada daida agamai ara ismaacada ASuusi abaana siisapi amai curusiaba. ³³ Damos aidasi miadara nanai agai ASuusi taa agai iscasi armuuquidai dai cascada maioomi nonoosacada ASuusi.

³⁴ Vaascara amo sandaaru bai amo uusi tavladucami muucacami cuugada dai agaicada sai oonomada uuta tai vusai arada amadu suudagi abaidara.

³⁵ Idi ismaacada ooja aana, aana gia naidi dai sallicada arvaovi. Dai caa maata aana vaidi arvaovi daida poduu ooja aana masai vaavoitudana aapima ara. ³⁶ Aidasi apadi vaaasi go-

maasi aida apadi istumaa ooja Diuusi niooquituldiadamigada dai poduu ooja: “Maimuuliina agai tomali amo oda agai”. ³⁷ Dai ooja ara Diuusi niooquituldiadamigada dai poduu ooja: “Dai naidamu loodami massai tuucugada agai”, asduu ooja.

³⁸ Amaasi amo caali Osee tagiducami Arimateera oidacami ii dai tai oigaragai apilaato sai dagitona isballaquia agai ASuusi tuucugada. Daida aOsee arvaavoitudamicatadai, tomasi asto vaavoitudai agai. Labaidi agai ajudidu cascada. Taida apilaato maa oigaragai isballaquiagi agai ASuusi tuucugada. Taida aOsee ii dai bacai tuucugada ASuusi. ³⁹ aOsee amadu ii Nicodemo. aNicodemo agai dai tucara diviji ASuusi. Dai bacai agai amo coobai dan baivustaama kilo chigian uuvadami. Achigian uuvadami mirracada amadu aloesicada duñisicatadai. Mirra arasabai daida aloesi aramo uusi. ⁴⁰ Daida aOsee amadu aNicodemo ballai tuucugada ASuusi dai biisa yuucusicada ismaacada sarabi agai achigian uuvadami poduucai isduucai ganviidacana ajudidu yaapaitai acoidada. ⁴¹ Malca siaaco siisa loodami ASuusi curusiaba ami oidacatadai mui uusi ismaacada iibiatai. Dai ami oidacatadai amo taji ismaacada idui loodami aitara dai ami yaasa agai amo muuquida. Damos maiquiaa yaasa tomali amaadutai tajiara. ⁴² Dai ami asto agai ASuusi tuucugada. Alia miaaga ataji cascada dai cayoga aayi siuu duucu abiaadara siaa duutudaina ajudidu abastaragai tasai.

20 Dai tumiñoco maiquiaa maasicai María Madaliina ii malca siaaco caatcatadai ASuusi tuucugada. Dai aidasi aayi agai taa islodai ismaacada

acada cuupicatadai taji camaianaasi daacatadai. ²Amaasi mla Maria mla siaaco daraacatadai Simuni Piiduru madu ana. Suusi aliasi giñogadai ana. Daida Maria povartadai:

—Casi matibacai garbaitaacamiga taji oviandara dai maimaata aatama masiaaco asto —gartadai Maria.

³Amaasi Piiduru madu ana vuvaja dai iji. ⁴Mapai voopoigi aatama vagoocatai. Damos vaamioma maldaga ana si Piiduru dai praga aayi mla tajoovai. ⁵Dai gai nanaava ana tuucavi. Dai tla yuucusi ismaacada acada biisapicatadai Suusi tuucugada ismodaraaja damos maivaa ana. ⁶Gooquira aayi Piiduru dai tuucavi vaa. Dai Piiduru tla lra yuucusi ismodaraaja. ⁷Dai tla lra licuusi isaacada acada biisapicatadai Suusi mooda ismaiabaana daja aga yuucusi baiyoma covai daacatadai dai biisapica daja. ⁸Amaasi vaa ana lra dai tla istumaasi praduitadai dai vaavoitu. ⁹Aatama maiquiaa maata calcatadai istumaasi oja Diusi niñooquituldiadamigada Diusi niñooquidara dai pocaiti sai aliasi gaagai is Suusi pramu duaacagi coidada saagidiaandara. ¹⁰Amaasi aa suuli aatama quiyamu.

Taida Maria itadai:

—Balaquiamata giñbaitaacamiga dai maimaata ana masiaaco imitu —astadai Maria.

¹⁴Mopotadai Maria dai ana nanaava dai tla Suusi vai ami calca damos maima'agai si Suusi. ¹⁵Amaasi Suusi tacacai dai potadai:

—¿Tuipasi suaacai? ¿Pora gaagai aapi? —astadai Suusi.

Daida Maria povalidi silgai ransi-cami nuucadacami daida itadai:

—Aapi cali, pasbacai amuuquida inaagidani pasiaaco dai nai ana balaquiagi —astadai.

¹⁶Taida Suusi itadai:

—Maria —astadai.

Taida Maria ana nanaava daida itadai evreocada:

—Raboni —astadai.

Ismaacada itaiya alidi mamaatatuldiadami.

¹⁷Taida Suusi itadai:

—Casi maitiñtaamada. Maiquiaa tasai ana mla siaaco daja giñoga. Baiyoma imadani dai aagidani ginaaduni inscaimia inagai ana mla siaaco daja Diusi garooga —astadai Suusi.

¹⁸Amaasi ii Maria Madalana dai garaagida agai iscala Suusi dai istumaasi aagidi agai.

¹¹Damos Maria anaasi quidigana vii taji abaana dai suaacai soigall-dacai maitagacai Suusi tuucugada. Daida quiaa suaacaitai gai nanaava tuucavi tajoovai. ¹²Dai tla gooca Diusi tataañicaruda tooto yuucuscami vai daraaja ami siaaco caatcatadai tuucugada Suusi. Amo Diusi taañicaruda moovasa amadara daacatadai dai glamai taatapsi amadara. ¹³Taida Diusi tataañicaruda itadai Maria:

—¿Tuipasi suaacai? —astadai.

¹⁹Agai vaa tasara tucara garlama-pagi aatama amo quiyara. Dai cucupacatadai cucuparagai. Abaiditadai aatama ajudidí cascada. Tai todian duucai vaa Suusi dai aran calquiva agai. Dai garviaatuli dai povartadai:

—Ganiibastacan tadacavurai ganiibadaga —gartadai Suusi.

²⁰Garaagidacai gomaasi Suusi gartaagi ganoovovi daida gloonomaba gartaagi lra siaaco saansi. Tatai aatama salicada baigaraali tagacai

ΔSuusi. ²¹ Amaasi ΔSuusi Δpamu povartatadai:

—Ganiibastacan tadacavurai ganiibadaga. Poduucai isduucai giñootoi giñooga tami oidi daama saida iduuna aana istumaasi Δgai ipalidi poduucai Δnootoi aana aapima saida iduuna aapima istumaasi Δgai ipalidi —gartatadai Δgai.

²² Amaasi ΔSuusi garvuijago vusiji dai povartatadai:

—Diuusi Ibaada ganlΛmadu daacana. ²³ Isaapima oigaldi Δsoimaascamigada Δoodami casiatgΔoigaldi Δsoimaascamigada Δgai. Dai isaapima maioigaldi Δsoimaascamigada Δoodami casiatamaigΔoigaldi Δsoimaascamigada Δgai —gartatadai ΔSuusi.

²⁴ Damos Tomás Δmoco aatama garaduñi Δbaivastaama dan gooca mamaatardamigada ΔSuusi maitarama daacatadai aidasi divia ΔSuusi. Cuatai aagaiña oodami ΔTomás. ²⁵ Dai gooquiara aatama potatadai ΔTomás:

—Taa aatama garbaitacaaacamiga —tatadai aatama.

Damos ΔTomás povartatadai:

—IsmaitlΔgi aana masiaaco dladΔgarai Δclaavocada noonovidara dai ismaivaasa aana giñmaasaviga siaaco dladΔga noonovilara Δclaavocada dai ismaivaasa aana giñoovi siaaco sΔasiñi oonomaba maitistuidi antada aana isvaavoitudagi —gartatadai ΔTomás.

²⁶ Bomamaco tasaicada Δpamu garlΔmapagi aatama mamaatardamigada ΔSuusi Δmo quiiyara. Dai aida ΔTomás modaacatadai aatama garlΔmadu. Vai cucuupicatadai cucuuparagai tai vΔscara vaa ΔSuusi dai Δran cΔquiva. Dai garviaatuli Δgai dai povartatadai:

—Ganiibastacan tadacavurai ganiibadaga —gartatadai ΔSuusi.

²⁷ DaidΔ ΔSuusi itatadai ΔTomás:

—Vaasañi tami gΔmasaviga dai naida giñmaatata. Dai vaasañi gΔnoovi dΔgacara giñoonoma. Cascada camaipolliada aapi ismaitarvaavoi, baiyoma vaavoitudañi —tatadai ΔSuusi.

²⁸ Aida gia aa noragi Tomás daida itatadai:

—Giñbaitacaaacamiga, giñDiuusiga —tatadai ΔTomás.

²⁹ TaidΔ ΔSuusi itatadai:

—Tomás sivi gia vaavoitudai aapi giñtΔgacai. SΔlicada baiganlidi Δgai ismaacada vaavoitudai tomasi maitiñnΔidi —tatadai ΔSuusi.

³⁰ DaidΔ ΔSuusi idui mui naana maasi gΔgarducami aatama garvuitapi ismaacada maioojisi idi liivruara.

³¹ Damos vΔasi istumaasi oojisi idi liivruara casi gΔooja vai poduucai vaavoitudana aapima isSuusi ΔrΔCristo daida ΔrDiuusi marada ismaacada tavai tavaagiaiñdara. DaidΔ isvΔascara oidaca Δgai aapima Diuusi Δmadu vaavoitudacai Suusi Cristo.

21 Dai ΔpΔ Δmo imidagai ΔSuusi Δpamu gΔmaasitu aatama garvuitapi mΔlca ugidana ΔgΔ suudagi Tiveriiasi. Dai poduucai idui Δgai: ² Δmapai daraaja ΔSimuñi Piiduru Δmadu ΔTomás ismaacada Cuatai aagaiña oodami Δmadu Nataniel Canaara oidacami. Canaa ΔrΔmo ali quii Galilea dΔvΔarara. DaidΔ modaraaja ΔpΔ Sevideo maamarada dai ΔpΔ gooca garaaduñi ΔSuusi mamaatardamigada. ³ TaidΔ ΔSimuñi Piiduru povartatadai:

—MΔlca vuvaida iñagai aana vatopa —tatadai.

Tatai aatama aa noragi daida itatadai:

—Aatama lapa imia ragai aapi galla-madu —tataidai.

Amaasi iji aatama dai taatasai amo vaarcuara. Dai amo tucagi gaagai aatama vatopa dai tomali amoco maivuusaitu. ⁴Dai camaasidatagai

damaasitu aSuusi agaa suudagi ugidana damos maimai aatama isarSuusi agai. ⁵Amaasi aSuusi povartatadai:

—Giñaaduñi, ¿maitamasi vuusaitu tomali amoco? —gartatadai agai.

Tatai aatama aa noragi daida itatadai:

—Tomali amoco —tatadai aatama.

⁶Taida aSuusi tataidai:

—Daitudavurai avatop vuicaru sallaia apadara govaarcu dai poduucai vu-vaidamu aapima vatopa —gartatadai aSuusi.

Dai podui aatama dai camaitistui isvusaidagi avatop vuicarui mui vatopa vuucaticatai. ⁷Amaasi aana itatadai aPiiduru:

—Goovai argarbaitaacaamiga —tatadai aana.

Mosca aSimuñi Piiduru isargar-baitaacaamiga agai dai otoma gaai gayuucusi dai suudara gai. Aaquiapioma Piiduru uupai gayuucusi vuvidacai vatopa. ⁸Avaarcu maisi maacasi daja agaa suudagi ugidiaindara amo sien metro lasi. Dai aatama ismaacada vaarcuara vii vaiñstugai aatama avatopa vuicarui suudacami vatopa dai uugidiara vuusaitu. ⁹Amaasi mostaapapai aatama davalrapai dai taa tutupali maacami dai dan caata amo vatopa dai an vaata paana lapa.

¹⁰Taida aSuusi povartatadai:

—Baigovai avargimvuida chilaqui vatopa ismaacada utudami vuvaitu aapima —gartatadai aSuusi.

¹¹Taida aSimuñi Piiduru tasai avaar-cuara dai tavaima avatopa vuicarui agaa suudagi ugidana. Caa suudacami vatopa gagarducami avatop vuicarui asta amo sientu dan goo coobai dan

baivastaama dai vaica ajaga vatopa. Dai tomasi muidu avatopa vaalacara mai-lacai avatop vuicarui. ¹²Amaasi aSuusi povartatadai:

—Baigovar iimi tataida uuga —gartatadai aSuusi.

Dai tomali amaadutai aatama maitapagalli istacacagi aSuusi sioora agai caga maatacakai isagai arSuusi. ¹³Amaasi aSuusi taicovai caquiva dai vui paana dai avatopa gaicami dai gartaacogi agai.

¹⁴Aidacada casi arvaicojo isSuusi gamaasitu garvuitapi duaacai abiaadara.

¹⁵Cauugitocai aatama taida aSuusi tacacai aSimuñi Piiduru dai potatadai:

—Simuñi, Joonasi marada, ¿vaamiomapsi giñoigadai aapi isgogaa? —tatadai aSuusi.

Taida aPiiduru aa noragi daida itatadai:

—Aja, giñbaitaacaamiga caa maata aapi insaana gaoigadai —tatadai aPiiduru.

Taida aSuusi itatadai:

—Aida gia nuucadacañi aapi aoodami ismaacada giñvaavoitudai. Aapi arapan ducami amo pastuuru.

¹⁶Dai lapa tacacai aSuusi aPiiduru daida itatadai:

—Simuñi, Joonasi marada, ¿giñoigadaipasi aapi? —tatadai.

Taida aPiiduru aa noragi daida itatadai:

—Aja giñbaitaacaamiga caa maata aapi insaana gaoigadai —tatadai agai.

Taida aSuusi itatadai:

—Aida gia nuucadacañi aapi aoodami ismaacada giñvaavoitudai —tatadai agai.

¹⁷Tai apamu tacacai aSuusi aPiiduru daida itatadai:

—Simuñi, Joonasi marada, ¿giñoigadaipasi aapi? —tatadai aSuusi.

Taida soigalli ΔPiiduru catacacaitai ΔSuusi vaicojo isbai oigadai Δgai daida itatadai:

—Giñbaitacaacamiga clla maata vllasi istumaasi. Clla maata aapi iñsaana gaoigadai —tatadai ΔPiiduru.

Taida ΔSuusi itatadai:

—Aida gia nuucadacañi aapi Δgai ismaacada giñvaavoitudai. ¹⁸ Aana gaaagidi sai sallyicada aidasi vaamioma argalli aapi lligi gaaada galyucusi dai aimarai tomasiaaco imia aliadagi. Damos silascada cacallimu aapi sallinamu gllaca vai amai gaaadidamu galyucusi dai gvaidacamu mllaca siaaco maitipalidi aapi siimiagi —tatadai ΔSuusi.

¹⁹ Potatadai ΔSuusi ΔPiiduru vai poduucai maatana isducatai muuquia Δgai vaidl poduucai oodami cllaga siaa duutuadagi Diuusi. Daida gooquilara potatadai:

—Inoidáni —tatadai ΔSuusi.

²⁰ Tai aa nannaava ΔPiiduru dai giñtla isgooquilara imlitadai aana. ΔSuusi ali-lasi giñoigadaiña aana. Dai aana abaana daivacai gauu ΔSuusi aida tucara masi-gatalgida agaitadai. Dai aana tacacai as-

maacada Δgai dai tllagida Δgai. ²¹ Aidasi ΔPiiduru giñtla tacaca Δgai ΔSuusi daida itatadai:

—Giñbaitacaacamiga, ¿tumaasi Δaduñi Δgai idi callyicada? —tatadai ΔPiiduru.

²² Taida ΔSuusi aa noragi daida itatadai:

—Insaana ipaliadagi isgoovai oidacagi asta silasca Δpamu divia aana, ¿tumaasi argavllatarl aapi? Mosai apiacllaga giñvaavoitudada aapi —tatadai ΔSuusi.

²³ Amaasi avavoitudadami aipaco aagaiña ansai aana maimuuquiaa inagai. Damos ΔSuusi maiaagai ismimuuquia inagai aana baiyoma potatadai Δgai ΔPiiduru: “Insaana ipaliadagi isgoovai oidacagi asta silasca Δpamu divia aana, ¿tumaasi argavllatarl aapi?” —tatadai ΔSuusi.

²⁴ Dai aana ooja vllasi gomaasi idi livruarl. Dai vllasi istumaasi ooja aana sallyicada arvaavoi.

²⁵ Dai oidaga mui vaamioma istumaasi ismaacada idui ΔSuusi. Daida isgloojamudai vllasi gomaasi liliivruarl aana piñalidi ismaiaajiacamudai vllasi oidigarl aliliivru ismaacada Δaduunimudai.

Mosacaasi.

**Ruucasi ooja istumaasi
ivuaadana Suusi Cristo
ojootosada caimacai Suusi
Cristo tavaagiamu**

1 Giñaduñi Teoopilo aanλ arRuucasi dai casiant gaooji aanλ dai gaaagidi vλλsi istumaasi idui λλmadu istumaasi mamaatλtuldiña λSuusi oodami. Dai gaaagidi aanλ isducatai gaaaga λSuusi gaaa duiñdaga dai isducatai ivuaadana ²asta aidasi tasai λgai tavaagiamu. Aidasi maiquiaa ii λSuusi tavaagiamu aagidi λgai guvcudadacada Diuusi Ibaada λojootosa istumaasi gaaagai isiduiñiagi. λgai arλgai vaa ismaacada λco vuvaitu λSuusi λλquioma abiaadara. ³Aidasi muu λSuusi λpamu duaaca dai λgai vaa divia dai vuidara λquiva gaojootosa dai goo coobai tasai aitu didividitai. Poduucai maasitu λSuusi isduaaca. Dai aagadi λSuusi gaojootosa ismaasi siaaco tlaanai Diuusi.

⁴Aidasi quiaa daacatadai λSuusi gaojootosa λλmadu aagidi sai maiimana Jerusaleenaiñdara, dai potatadai:

—Nanaracavurai aapima asta siaascada λpadui ismaacada gnaagidi Diuusi giñooga isλpaduiñiagi, λgai vaa ismaacada gnaagidi aanλ. ⁵Sλλicada λVuaana gλnvpacoi suudagicada mosλλpa chillaqui tasaicada vapacõnicamu aapima Diuusi Ibaadacada sai λgai gλnλλmadu daaca agai. Poduucai divimu Diuusi Ibaada dai vλλscara gλnλλmadu aimardamu —astatadai λSuusi.

⁶Dai aidasi gλnλmpaidacatadai λgai Oliivosi giidiara taida λojootosicami itatadai λSuusi:

—Mamaatλtuldiamu, λsivisi arsiaascada vuvaida agai aapi

aromamano vai camaitataañiña λgai tanai Isireli dλvλariara dai baiyoma aapi tlaanadagi? —astatadai λojootosicami.

⁷Taida λSuusi aa noragi daida itatadai:

—Aapima maitaranvλatarλ mλsmaatacagi siaascada tomali istuigaco iduiñiagi giñooca istumaasi λλgi λgai viaa sλλicami siduiñiagi. ⁸Siaascada tavañiagi Diuusi Ibaada aapima gλnλλmadu viaacamu aapima guvcudadada dai ñiooquimu giñvλatarλ siaasi tami Jerusaleenara λcaasi aipacoga sicooli Jerusaleena, siaaco Judeea tλλgidu, dai gamai dλvλariara vλλsi siaaco Samaalia tλλgidu dai asta mλλcasi oidigi ugidarioma —astatadai λSuusi.

⁹Aidasi caaagidi λSuusi imaasi tasai tavaagiamu. Dai quiaa tλλgigi λojootosicami tai divia λmo icomai dai iña λSuusi tai camaivaamioma tλλ λgai. ¹⁰Dai quiaa tλλgigi λgai tavaagiamu dai todian duucai tλλ gooca cλcλli tooto yuucuscami vai abaana guuca. λgai dada aidasi quiaa tasadimi λSuusi tavaagiamu. ¹¹Dai potatadai:

—Cλcλli Galileera oidacami, λtuimasi mosguucatai tavaagiamu ñeeyi? λgai vaa Suusi ismaacada tasai tavaagiamu aapima gλnsaagidañdara λpamu divimu poduucai isducatai tλλgigi aapima aidasi tasai λgai tavaagiamu —astatadai λcλcλli.

¹²Tai iji λojootosicami ami giidiañdara Jerusaleenamu. λgiidi miaanai cλca Jerusaleena para goo miil vaan caisapi λsi. ¹³Aidasi caayai λgai Jerusaleenara goocua daama vaaquiara tλcaviaco tλatsai. Ami gλnuuliñacatadai λPiiduru, Jacovo, Vuaana, Aandarasi, Piili, Tomás, Bartolomé, Mataivo, λλmadu

Jacovo Alfeo marada, lamadu Simuñi ismaacada vuvaida aliditadai aomamano, lamadu Uudasi Jacovo suculida. ¹⁴Vaascatai agai ganampaidiña mamaadaragai vaataa, Suusi susuuculida lamadu dai Maria Suusi daada lamadu dai aa ooqui lapa.

¹⁵Amo imidagai aidasi ganampagi lvaavoitudadami tai saagida lacuiva lPiiduru, ami daraajatadai amo sienta dan amo coobai oodami. Taida lPiiduru potatadai:

¹⁶—Giñaaduñi, poduucai gaagaitadai siapaduñiagi ismaacada laquioma aagai Davicaru guvucadadacada Diuusi Ibaada. Davicaru aagai Uudasicaru. Uudasicaru ragai ismaacada vuaa agai ismaacada maisapicami balacai lSuusi. ¹⁷Daida ramoco garaduñicatadai dai viaacata dai saalicami garaa duindagara. ¹⁸Dai gasavalli amo davalrai atumiñsicada ismaacada aa namaqui abaitaguucacami lUudasicaru soimaasi iduucai agai. Tai Uudasicaru gasagia dai vaiguugu dai taapai voocada tai vuvaja ijida. ¹⁹Aidasi mai Jerusaleenara oidacami Aselidama taatai davalrai ismaacada itaiya lidi oodamicada davalrai laracala. ²⁰Poduucai ooja Davicaru liivruara Salmosi taagiducara aagaitai Uudasicaru:

Algi vilana vaaquida. Maitiipucana sioora ami oidacagi.

Dai siamai baimu saalicamigada.

Asduucai ooja Davicaru.

²¹Tanai aatama garsaagida oidaga lamoco cacalli ismaacada garlamadu ajioopaiña vaas tasai aidasi daacata dai lSuusi aatama garlamadu. ²²Aidasi abiaadara lVuaana vacoi lSuusi garlamadu ajioopaiña goovai asta aidasi tasai agai tvaagiamu aatama garsaagidaiñdara. Alias gaaagai isgaaga aatama amoco goovai

saagidaiñdara ismaacada naidi isduaaca Suusi vaid lraagiadamicana Suusi duaacarada aatama garlamadu —astatadai Piiduru.

²³Amaasi lco vuvaitu gooca. Amoco Osee Barsavasi taagidu mai Justo aagaiña lapa. Dai agamai Matiia taagidu. ²⁴Dai aduucai gamamagi:

—Aapi caliodami Diuusi garooga, cal maata vaascatai iiblaada. Gartlaagidañi ismaacada idi vagoocai lco vuusaitu aapi ²⁵sai balana saalicamigada Uudasicaru dai garsoicaiña idi aa duindagara ismaacada garmaa aapi. Agai lDi-uusi ootosadacata dai dagito gasallicamiga dai ii ami siaaco aacata dai alia soimaasi iduucai —asduucai gamamagi.

²⁶Dai tacavi daitu amo tumiñsi tai gamaita Matiia. Dai otoma vilana lbaivustaama dan amoco ojootosicami.

2 Aidasi aayi agaa siaa duudagai Pentecostési taagiducada mosamapacara daraajatadai lvaavoitudadami vaascatai lmapai. ²Tai todian duucai gaa caidatu tvaagiaiñdara lpan caiti silascada cavami lvalardagi dai vaasiaacatai gigiduli ami quiiyara siaaco daraajatadai agai. ³Amaasi gamaasitu amo istumaasi tai maascami dai aipaco daama daraiva ismaacada ami daraajatadai. ⁴Tai divia Diuusi Ibaada dai vaascatai lvaavoitudadami lamadu daaca agai tai agai ganaagacai ñiño ama maa ñiooqui. Vaascatai ñiño lamo ñiooqui ismaacada maimaatacata dai ismaacada maa Diuusi Ibaada.

⁵Aida Jerusaleenara oidacata dai judidú vaasi aipadara dai maiamo ñiooqui ñioocaitadai dai alia siaa duutudai Diuusi. ⁶Aidasi cal agai isgaa caidatu ganampagi ami siaaco daraajatadai lvaavoitudadami dai maita isducatai gantalaagituagi

caacatai islamadutai ñioocai ñiooquidacada. ⁷Dai vaascatai vupuiirutuan tada dai aipaco ganaagidi:

—Goovai ismaacada pomaa ñioocai arGalileeera oidacami. ⁸¿Dai ducatai aatama lamadutai caa lagi garñiooqui? ⁹Tami daraaja oodami Partiaindara, dai Meediaindara, dai Elamaindara, dai Mesapotaamiaindara, dai Judeeaindara, dai Capadusiaindara, dai Poontoaindara, dai Aasiaindara, ¹⁰dai Filijiaindara, dai Panfiliaindara, dai Ejiipituaindara, dai lamapacalaindara Apilica vaasoñiomaindara Sireñi. Tami daraaja lamoco Romaindara lara dai lamoco arjudidú vaavoidaragada arjudidú dai aa gia arjudidú daldada cascada arjudidú goovai. ¹¹Tami daraaja lara oodami Carataaindara, dai Araaviaindara dai vaascatai aatama caa isgarñiooquicada aagai gocacalli istumaasi gagarducami istumaasi lagi Diuusi ivueeyi —ascaiti arjudidú ismaacada ami dada.

¹²Dai vupuiirutuan tada dai aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Istuisi aradui gomaasi? —ascaiti.

¹³Dai aa mosparunai daida icaiti:

—Alia navaacoñi goovai cascada pomaa ñioocai —ascaiti loodami.

¹⁴Amaasi guuquiva abaiivustaama dan gooca oootosicami taida arPiiduru gagara ñioo daida itatadai:

—Judeeera oidacami lamadu vaascatai ismaacada Jerusaleenara oidaga maatavurai aapima idi dai calgavar caaca ismaacada ganaagida ināagai aana. ¹⁵Aatama maitarnavaacoidada masducatai gantalaagitoi aapima. Tami oidacami mainavaacorai laqui quiaamoco tuustamara. ¹⁶Idi arlagai ismaacada aagidi Joelicaru garalqui aaduñicar. Agai arDiuusi

ñiooquituldiadamigadacatadai dai pocaiti:

¹⁷Pocaiti Diuusi: “Cayoga ugitacai oidigi divimu giñlbadaga dai lamadu daacamu vaasi oodami aipaco oidacami.

Vaasi ganmaamara ñiooquimu aana giñvaatar.

Dai ganmaamara cacalli talgimu mui naana maasi istumaasi mainlidi aa oodami.

Dai ñiooquida ināgai aana acacalli-coidada coosigadara.

¹⁸Amaasi ootosamu aana giñlbadaga vai lamadu daacana giñpipioñiga.

Siagai ñiooquimu aana giñvaatar.

¹⁹Tacavi tavaagiana gantlaagidamu aana mui naana maasi istumaasi.

Dai oidigi daama gantlaagidamu aana mui naana maasi arai lamadu taí, lamadu gapi cuubusi dai poduucacai maatamu aapima iscaugitia agai oidigi.

²⁰Tucaagamucamu gotasai. Dai masaadai moarai gaduunimu dai gooquiera aimu istuigaco divia agai llaanadami.

Dai vaascatai siaa duutuada agai.

²¹Amaasi vaascatai ismaacada giñdaanadagi calgacara vuvaidamu aana”, ascaiti Diuusi.

Ascaiti Joelicaru.

²²Calcavurai aapima judidú ismaacada ganaagida ināgai aana. Suusi arNasareetara oidamicatadai dai agai aramo cali ismaacada maa Diuusi gaa guvucadagai saida iduuna mui naana maasi gagarducami aapima ganvuitapi dai idi maasicada Diuusi gantlaagi isotoi asuusi. Vaasi imaasi caa maata aapima. ²³Vaascara aidamasi gantlaagi asuusi maisatugai aapima dai talgi acacalli ismaacada maisiaa duutudai Diuusi sai curusiaba siisana dai poduucacai gatajai aapima muaragai. Vaasi imaasi camaatcatadai Diuusi.

Λγι λγαι capomaasi gatagito λlqui abiaadara sai poduucai araduuna.

²⁴ λγαι vaa Diuusi aramu duaacali λSuusi. Tomali amo istumaasi maitistui issoobidagi λSuusi isduaacagi, tomali muuquigami. ²⁵ Dai aagai Davicaru λSuusi dai poduucai ooja:

VΛASCARA naidi aana λaliodami Diuusi aana giñlamadu daja giñsallisapadara.

Giñnuucada λγαι vai tomali amaadutai maisoimaasi giñvuididi.

²⁶ Cascada alia baigiñalidi aana dai aagai ansai baigiñalidi.

Cascada maiduaadicui aana istuma daivuñiagi giñtuucagacada silascada muuquia aana.

²⁷ Damos aapi giñDiuusiga maiviaamu giñibadaga aa coidada ibaadasaagida.

Dai maitidagito issiaa tuidiagi giñtuucuga.

Aana aragai ismaacada oigadai aapi.

²⁸ Giñduaacaldamu aapi.

Aana giñlamadu aimarai aapi cascada alia baigiñalidi aana.

Asduucai ooja Davicaru.

²⁹ Giñaaduñi cλga maata aapima silaqui muu garaduñi Davicaru dai quiaa maasi masiaaco yaasa. ³⁰ Davicaru arDiuusi ñiooquituldiadami gada-cata dai cλga maatacatadai isDiuusi aagidi vλsi gaibadacada sai amaadutai cajiudadarCristoca agai dai bajia agai Davicaru sallicamigada. ³¹ Idi vaa cλga maatacatadai Davicaru naijadacan caitiña λlquioma abiaadara cascada aagaitadai λγαι λSuusi duaacarada daida icaiti maiviimu Cristo Ibaada coidada saagida tomali maisiaa tuidimu tuucugada. ³² Diuusi duaacali λγαι vaa Suusi dai vλscatai aatama arnairadami vλsi imaasi. ³³ Diuusi vaidacai λSuusi tavaagiamu sai sonuana daacana dai poduucai maa amo gal sallicami. Dai sivi ootoi λSuusi Diuusi Ibaada, poduucai is-

ducatai ganaagidi λSuusi oogada. Vλsi idi ismaacada naidi aapima dai caa Diuusi Ibaada idui. ³⁴ Davicaru maitaragai ismaacada tasai tavaagiamu. λγαι Davicaru icaiti:

λaliodami Diuusi itatadai giñlaanadamiga:

“Daacañi giñsallisapadara ³⁵ asta silascada cabaidui aana vai camaitistuidiagi vaamioma gλsasaayu”.

Ascaiti Davicaru.

³⁶ Vλsi judidiu sallicada gaaagai ismaatacamudai isλgai vaa Suusi ismaacada siisa aapima curusiabacada Diuusi λγαι saida arCristocana ismaacada vaamioma tlaanada agai oidigi daama —astatadai Piiduru.

³⁷ Aidasi caa λгаа gomaasi aayi soialiaragai dai tacacai λγαι λPiiduru lamadu λгаа ojotosicami:

—¿Tatumaa duuna? —ascaiti loodami.

³⁸ Amaasi λPiiduru aa noragi daida itatadai:

—Ama duucaivar gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada vai Diuusi ganoigaldana vλsi gansoimaascamiga. Ganvapaconavurai aapima vλscatai Suusi sallicamigadacada siDiuusi ootosamu galbadaga vai ganlamadu daacana. ³⁹ Idi ñiooqui araapima ganvatarala lamadu ganmaamara dai λγαι ismaacada malcasi daraaja dai vλscatai ismaacada λaliodami garDiuusiga vapaida alidio —astatadai λPiiduru.

⁴⁰ Idi ñiooquicada lamadu vaamioma aa ñiooquicada ñioo λPiiduru dai cλga maa ñiooqui dai potatadai:

—Cλgacarasavar vuvaaqui galgavituldaragadaaiñdara loodami soimaasi ivuaadami —astatadai λPiiduru.

⁴¹ Poduucai tudo vλscatai ismaacada λγαι ñiooquida ganvapacoi. Aida tasara urava para vaica miil oodami λгаа ismaacada vaavoitudai. ⁴² Dai

vlaascatai apiavaavoitudai istumaasi mamaatatludina lojootosicami. Dai amo tagitoidagai viaacana dai gamamadaina ganlampaiditai siuu duucu gaugia agadagi.

43 Daida ivuaadana lojootosicami mui naana maasi galarducami vai vlaascatai duduaadicuina. 44 Dai vlaascatai ismaacada vaavoitudaitadai saallicada canga ganuraavacatadai dai amapai viaacatadai ganvustuidaga. 45 Dai gaagaraina ganvustuidaga dai atumiinsi arvlaascatai vlataracana. Isamaadutai vaamioma tagitocagi vaamioma maacaina agai. 46 Dai vlas tasai ganlampaidina agaa quiuupaigadara judidfu. Dai amapai gacuaadana quiiquilara baiganliaracada dai tomali amoco maivaamioma gaducada galidina. 47 Dai vlaascatai siaa duutudaina Diuusi dai vlassi oodami calgacara naidina dai vlas tasai ampaidimi Diuusi ismaacada cacalgacara vuvaidimi lamadu agaa ismaacada cavaavoitudai.

3 Amo imidagai coi galasaco tasai tlataidimitadai Piiduru lamadu Vuaana amapai agaa quiuupaigadara judidfu. Caaayi siuu duucu gamamadaina agai. 2 Vlas tasai ami dadaajaina amo calli. Agai maitistutuidina isaimardagi poduucai vuusai agai. Agaa quiuupaigadamu judidfu bla ajioopaina aa, dai dadaasaina quitaagina cla tiodicara tlagiducana sai gataanaina tumiinsi oidicami ismaacada vaapaquidagi ami. 3 Aidasi ta acalli soimaascada lapiiduru lamadu lVuaana aidasi vaapaquia agaitadai agai agaa quiuupaigadara judidfu tai amo oidicami. 4 Amaasi vui nanlaava

lPiiduru lamadu lVuaana acalli taida lPiiduru potatadai:

—Garvuidara inlaava —astatadai.

5 Amaasi vui nanlaava acalli poliditai isoda agai istumaasi. 6 Damos lPiiduru potatadai:

—Maitan viaa tumiinsi vlaascara glaidamu aana istuma viaa. Suusi Cristo ismaacada Nasareetara oidacatadai guvucadadacada clquivañi dai aimarda —astatadai lPiiduru.

7 Amaasi bli lPiiduru lcoocoda novida saalisa padara dai vanigi. Tai bovasdara guupucatu lcasoda lamadu talaanasigada. 8 Amaasi taca tual daa agai dai clquiva. Dai glaagacai aimarai dai vaa agaa lamadu agaa quiuupaigadara judidfu. Dai tuali dadaimi. Dai alia canga niooquimi Diuusi vui. 9 Dai canliditai vlaascatai iscaimarai dai canga nioocai Diuusi vui alia duduaadimu, 10 dai camaitaa isducatai gantatlagituagi tomali istaiyagi naiditai iscadueeyi lcoocoda. Canga maacatadai agai isagai lragai vaa ismaacada dadaajaina daida taanaina oidicami agaa quiuupaigadara judidfu quitaagina tiodicara.

11 Caduaadacai acalli ismaacada maitistutuiditadai isaimardagi moslamadu aimaraina agai lPiiduru lamadu lVuaana. Dai vlassi loodami camaitaa istumaasi gantatlagituagi dai voopoi ami agaa quiuupaigadamu judidfu siaaco Solomoni portaaligada tlagidu. 12 Dai tlagacai lPiiduru isganampagi vlaascatai potatadai:

—Aapima judidfu, ¿tuimasi garnanidi ducami isaatama lagi duaidamudai idi calli dai imitu galgucadagacada siara cla tuutiacatai? 13 Baiyoma Suusi guvucadadacada atdueeyi idi calli. Diuusi maa gamara Suusi ldaasicami ismaacada vaamioma

siaadiqui. ⁴Muidutai ḡgai ismaacada ḡantagito caa ḡñiooqui vaavoitu. Vḡasi ismaacada vaavoitu baitoma aayi taan miil, gocaaqui aayi goaa caacali.

⁵Dai siaadiqui ḡanampagi Jerusaleenara vḡasi ḡdudunucamigada ḡjudidíu ḡmadu ḡpipiscali ḡmadu ḡmamaatatuldiadami Diuusi saḡlicamigada. ⁶Dai ami daacatai ḡara Aanasi baitacaacamigada papaali, judidíu ḡmadu Caifási, ḡmadu Vuaana, ḡmadu Alijandaro, ḡmadu vḡasi ismaacada araaduñda ḡbaitacaacamigada papaali. ⁷Dai vaí ḡPiiduru ḡmadu ḡVuaana dai araana tuutui dai taacai:

—¿Tuma guvucadagaicada dai voora saḡlicamigadacada ivueeyi aapima go-maasi? —astatadai ḡgai.

⁸Amaasi Diuusi Ibaada ḡmadu daacatai ḡPiiduru taidi ḡPiiduru itatadai:

—Dudunucamigada dai pipiscaligada judidíu ⁹sivi casi ḡartacacai aapima isducatai caḡgacara vuusai idi caali coocoda dai isducatai dueeyi goovai.

¹⁰Aapima ḡanvuitapi aagamu aatama vai maatana vḡascatai Isireliara oidacami. Idi caali vḡascatai aapima ḡanvuitapi caaca caduaadacatai Suusi Cristo guvucadadacada. ḡgai ḡraḡgai vaa ismaacada Nasareetara oidacatai dai aapima siisa curusiaba tai Diuusi duaacali coidada saagidaiñdara.

¹¹ḡSuusi ḡpan ducami ḡodai ismaacada siooma ḡlaagai ḡmo vaaqui vḡatara dai aapima ḡpan ducami ḡbaabaquitadami ismaacada ḡajiaadara viaa ḡodai.

¹²Diuusi ootoi ḡSuusi Cristo oidi daama sai ḡḡgi ḡgai viaacana guvucadagai iscaḡgacara vuviaadagi vḡasi oodami oidi daama oidacami. Maitipu ḡmai vḡasi oidigara ismaacada viaa guvucadagai iscaḡgacara vuviaadagi oodami —astatadai ḡPiiduru.

¹³Amaasi taa ḡdudunucami ḡPiiduru ḡmadu ḡVuaana dai maata taa

iscaacali maitavapi daraiva oojiara dai maitarmamaatatuldiadami dai vḡascara maiduduaadimu ñiño. Daidi ḡdudunucami maitaa istumaasi ḡantatagituagi. Dai amaasi maata taa sidi ḡraḡgai ismaacada ḡmadu ḡjioopaiña ḡSuusi. ¹⁴Dai caali ismaacada cadueeitadai ami ḡmadu caacatai ḡPiiduru ḡmadu ḡVuaana cascada maitistutiditadai ḡdudunucami isvuidara ñioocada tomali ḡmo ñiooqui. ¹⁵Daidi ḡdudunucami ḡḡgi gaaataga ḡliditadai cascada ootoi ḡojootosicami sai vuvacaana ḡmpaidaragaiñdara, ¹⁶daidi icaiti:

—¿Taduuna gocacali? Caa maata vḡascatai Jerusaleenara oidacami sida idui gocacali idi istumaasi ḡducami dai maitistutuidi aatama ispotaiyagi ismaitarvaavoi. ¹⁷ḡbaacatamu aatama vai sivi abiaadara camaiagidiña goovai tomali amaadutai istumaasi ivuaadana ḡSuusi dai istumaasi gamamaatatuldiña ḡgai vai camaivaamioma aipaco imana idi maasi —ascaiti ḡdudunucami.

¹⁸Amaasi vaí ḡdudunucami ḡPiiduru ḡmadu ḡVuaana dai aagidi sai camaiagaiña istumaasi ivuaadana ḡSuusi dai mamaatatuldiña. ¹⁹Damos aa noragi ḡPiiduru ḡmadu ḡVuaana daidi itatadai:

—¿Tuma tatagitoi aapima baisi ḡcaagai Diuusi vḡatara isḡanḡagida aatama aapima dai maiḡḡidagi Diuusi? ²⁰Mosmaibaiga ismaiaga aatama tastuma naidi aatama dai caa —astatadai ḡPiiduru ḡmadu ḡVuaana.

²¹Baitoma vḡasi ḡoodami caḡga ñiño Diuusi vḡatara duaadacai ḡcoocoda cascada ḡdudunucami alia ḡbaiditadai ḡoodami cascada maitapanalidi isḡviaarsagi ḡPiiduru ḡmadu ḡVuaana dai mosabacui dai dagito sai iimana. ²²Caali ismaacada cadueeyi Diuusi guvucadadacada viaacatai vaamioma isgoo coobai uumigi.

²³ Amaasi cadagitocai agai aPiiduru amadu avuaana agai mosiji maaca siaaco daraajatadai laaduñda dai vlassi aagidi istatadai abaitaguucacamigada papaali amadu judidfu pipiscali. ²⁴ Aidasi caa agai imaasi vlasscatali amapai daanai Diuusi daida icaiti:

—Garcali odamiga Diuusi, aapiapa arDiuusi ismaacada idui tavaagi dai davalrai dai gaa suudagi dai vlassi istumaasi. ²⁵ Gapiooniga Davicaru aagai istumaasi aagidi aapi sai aagana dai pocaiti:

¿Tuisida bacocoi vlassi oodami naana maasi ñioocadami Diuusi vui?

¿Dai tuisi tatagitoi aoodami mui naana maasi maicacagaducami?

²⁶ Ararai oidigi daama oidacami amadu aa baitaguucacami ganampagi dai ñiooquiada agai Diuusi amadu Cristogada.

²⁷ Sallicala arvaavoi istanai Jerusaleenara ganampagi Erodasi amadu Ponsio Pilaato amadu judidfu dai aa ismaacada maitarjudidfu dai vuidar suuli gamara Suusi ismaacada maisoimaasi idui dai aco vuusaitu aapi garDiuusiga. ²⁸ Gomaasicada idui agai vlassialcatali ismaacada ipali aapi garDiuusiga sipaduñiagi.

²⁹ Sivi gargaviarsa agaitadai adudunucami cascada garmaacani aatama gapipiooniga guvucadagai tatali ñioocadagi gñiooqui maisiu duaadimudacada. ³⁰ Dai duduaididagi acoococoidada gaguvucadagacada daida ivuaadagi istumaasi gagarducami gamara Suusi guvucadadacada. Agai vaa Suusi argalaco vuusaida aapi —ascaiti laaduñda vaavoitudadami.

³¹ Aidasi canaato mamagi agai gigivuli aqui siaaco daraajatadai agai tai divia Diuusi Ibaada vlasscatali amadu dai po-

duucal maiduduaadicuitai aagaiña agai Diuusi ñiooquida.

³² Dai camuiducadadi vaavoitudadami dai vlasscatali viaacatadai amo tagitoidagai. Dai vlasscatali amapai viaacatadai ganvustuidaga cascada tomali amaadutai maiaagaiña sigai artuidada amo istumaasi. ³³ Vlasscatali lojootosicami apiaagaiña sioma guvucadagacada Suusi duaacaragada vai Diuusi calgacala naidiña vlasscatali. ³⁴⁻³⁵ Vlasscatali ismaacada viaacatadai dadalvarai isbaabaqui ara gaagaraña agai dai vuaapaiña atumiñsi. Dai maacaiña agai lojootosicami atumiñsi. Atumiñsi arvlasscatali vlataracana. Ismaadutai vaamioma tagitocagi vaamioma maacaiña agai cascada vlasscatali viaacana istumaasi tagito.

³⁶ Dai ami agai amadu daacatadai amo calli Levícaru cajiudadai agai Osee taagiducadadi. Agai arSipilara vuusaicami. Taida lojootosicami Bernabé tatali ismaacada itaiya alidi amo bai liatitudadami. ³⁷ Agai gagaara amo davalrai ismaacada viaacatadai agai dai vuaapi atumiñsi lojootosicami.

5 Dai ami daacatadai ara amai calli Ananiasí taagiducami dai Safira taagiducadadi oonigada. Dai vagoocatali viaacatadai agai amo davalrai dai gagaara. ² Calli aa maa atumiñsi lojootosicami ducami iscavlassi taagidamudai dai viidadai viaa lagi gavaltara. Dai loonigada maatacatadai ara. ³ Amaasi itai aPiiduru:

—¿Ananiasí tuipasi dagito isvaquiagi aDiaavora gaibadagala dai gyaatagitu Diuusi Ibaada vui? Aapi aa viaa tumiñsi lagi gavaltara masmaacada gaa namaqui gadavalragacada. ⁴ ¿Maitisi

arvaavoi isaapi argatuidacatadai adavalarai? Dai aidarasi gagaara adavalarai ¿maitisi arvaavoi isaapi argatuidacatadai atumiñsi? ¿Tuipasi podui? Yaatagi aapi Diuusi maisiu oodami —astatadai apiiduru.

⁵Mosca ad Ananiiasi gomaasi dai muucucatai gai. Dai vascatai ismaacada mai gomaasi allicada duduaadimu. ⁶Amaasi dada amoco gagalli dai calga biisa amuquiada dai balcai dai yaasa.

⁷Vaica ooracada vaa Ananiiasi oonigada maimaacatai agai istumaasi apadui cunaadacada. ⁸Taida apiiduru itatadai:

—Giñaagidani, ¿caaquicada masgagaara adavalarai? —astatadai apiiduru.

—Aja, caaquicada —astatadai looqui.

⁹Amaasi apiiduru itatadai:

—¿Tuimasi pomaasi gantatagito aapima isyaatagidagi Diuusi Ibaada? Quiidigaindara iimai ismaacada balcai dai yaasa gacuna. Dai sivi aapi gabalquia agai lara —astatadai apiiduru.

¹⁰Tai agai otoma muu dai acasoda abaana gai agai apiiduru. Amaasi vaapa agagalli dai tal looqui muuquiada dai vuusaitu dai mal yaasa cunada abaana. ¹¹Tai alia duduaadimu avavoitudadami amadu vascatai ismaacada mai gomaasi.

¹²Mui istumaasi gagarducami ivuaadana lojootosicami loodami saagida dai vascatai ganampagi ami agal quiupiaru siaaco Salomoni portaaligada tagidu. ¹³Tomasi tomali amaadutai maitipaliditadai isganmpaidagi avavoitudadami amadu vascara calga nioocaitadai agai vataru. ¹⁴Muidutai cacalli amadu ooquei vaavoitu isSuusi Cristo arcalgacaru vuviaadami. ¹⁵Amaasi

vuvaitu loodami cococoidada caayana dai vopoicariaru tuua dai vapaacosiaru sai siuu duucu daivuñiagi apiiduru sai tomasi mosacaasi acagida ana tomasi amaadutai daama. ¹⁶Vasi miimianai aali quiquiaiñdaru daivimi muidutai Jerusaleenaru vuucati cococoidada amadu aa ismaacada alia soimaa taatamituli adiaavora tataañicaruda tai vascatai dudueeyi Diuusi guvucadacada.

¹⁷Amaasi abaitacacacagada papaali judidú amadu vasi asaduseo ismaacada uravacatadai abaitacacacagada papaali vui baacoi lojootosicami. ¹⁸Dai vui agai dai maamaisa. ¹⁹Damos tucaru divia amo Diuusi taañicaruda dai cuucupioco cuucuparagada amaisacarui dai vuvaitu lojootosicami daida itatadai:

²⁰—Iimivurai dai agal quiupaigadaru judidú guuquiva dai ami aagida loodami isducatai istutuidi agai isoidacagi vascaru Diuusi amadu —astatadai.

²¹Amaasi cacai lojootosicami imaasi, siaadiqui alqui vaapa agal quiupaigadaru judidú dai aagidi loodami Diuusi niooquida.

Vaida abaitacacacagada papaali amadu ismaacada uravacatadai poliditadai isquiaa maisacariaru daraajatadai lojootosicami cascada mpagi agai avamioma tataanadami. Agai arpiscali judidú. Dai gooquiaru ootoi sandaru sai vuaapana maisacaruiñdaru lojootosicami. ²²Aidasi aayi sandaru maisacariaru mital lojootosicami, ²³dai apamu aa suuli dai mal potatadai:

—Calga cuucupi vasi cuucuparagada amaisacarui dai vuidaru guuca

asandaaru dai nuucada. Amaasi cupioco Agai tatai tomali amoco maitaa tuucavi —astatadai asandaaru.

²⁴ Amaasi caacai imaasi abaitacaaacamigada agaa quiuupiarra sandaaru lamadu abaitacaaacamigada papaali judidíu lamadu aa papaali tataanadami aipaco gantacacai daida icaiti:

—¿Istumaasi daivuñia agai vlassi gomaasicada? —ascaiti.

²⁵ Tai amaasi divia amo calli dai potatadai:

—Acacalli ismaacada maamaisa aapima agaa quiuupaigadara judidíu guucacatai mamaatatuldi aoodami —astatadai acalli.

²⁶ Amaasi ii abaitacaaacamigada agaa quiuupiarra sandaaru lamadu sandaaru dai vuua. Damos alia lablaiditadai asandaaru aoodami ismaicarsagi agai cascada maisoi vuimi lojootosicami. ²⁷ Amaasi vuua dai vuitapi tuutui avamioma tataanadami taida abaitacaaacamigada papaali judidíu potatadai:

²⁸ —Sallizada gandai aatama masai camaitaaagidiña Suusi Cristo mamaatatuldaragada. ¿Mostuma dui aapima? Camaatatuli aapima vlassi Jerusaleenara oidacami ganmamaatatuldaraga. Dai aatama gapiara garsusuuligai gamuaatudacai acalli ismaacada Suusi aagai aapima —astatadai abaitacaaacami.

²⁹ Amaasi apiiduru lamadu aa oootosicami ismaacada oi agaa quiuupiañdara ñiño daida itatadai:

—Aliasi glaagai islagida aatama Diuusi laraga sioodami. ³⁰ Aatama quiaa vaavoitudai garaaduñicaru Diuusigada. Agai apamu duaacali asuusi. Asuusi tagai ismaacada gatajai aapima curusiaba siisaragai dai muaragai. ³¹ Tai tavaagiamu vañigi Diuusi asuusi dai sallisa padara daí saida artaanadamicana daida arcaagacara vuviadamicana

vaida istuidana aatama judidíu isama duucai gartatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai poduucai garoigaldamu Diuusi garsoimaascamiga. ³² Dai vlassi imaasi arnijadami aatama lamadu Diuusi Ibaada ismaacada ootoi Diuusi sai vlassatai lamadu daacana ismaacada lagiditai caa —astatadai apiiduru.

³³ Amaasi caacai agaa gomaasi alia baacoi dai cooda aliditadi. ³⁴ Amaasi calquiva amo sonara caaacami Gamalieli tagiducami. Agai tagamo fariseo daida armamaatatuldiadami Diuusi salliamigada. Dai vlassi aoodami alia sias duutudaiña. Dai agai gatajai masai vuvaidana laachi lojootosicami. ³⁵ Dai otoma potatadai agai agaa tataanadami:

—Giñaaduñi, aatama arjudidíu, gantagitovar naida masduñiagi gocacalli. ³⁶ Gantagitovurai aapima catavari apadi isoidacatadai amo calli Teudasi tagiducami. Dai pocaititadai saida tagamo calli gaa guvucadagai viaacami tai oi maaco sientocacalli. Matai muua. Tai vlassatai ismaacada oidatucitadai vlassi aipaco iji. Dai vlassi ugidagai. ³⁷ Dai gooquiarra aidasi gatajai agaa taaanadami acaldaragai oodami oidacatadai amai calli Udasi tagiducami agai arGalileenara oidacamicatadai. Tai muidutai oi. Matai muua larra. Dai vlassatai ismaacada oidatucitadai aipaco iji. ³⁸ Cascada aana anganaagidi masai dagitona idi cacalli. Maitavar oiñiada. Siaduñiada gomaasi tagamo istumaasi ismaacada ivueeyi oodami vlassi ugitimu goovai. ³⁹ Siaduñiada gomaasi tagamo istumaasi ismaacada ivueeyi Diuusi siaadara istuidacai ugititudana aapima. Gantagitovar naida maisiu soimaasi ivuaada Diuusi vui —ascaiti Gamalieli.

⁴⁰ Tai vlassatai bai aa isducatai agidi agamalieli. Amaasi vai agai lojootosicami. Dai gaviaacarai

sai camaivaamioma ñioocaiña Suusi vallaara. Dai gooquiara dagito sai iimana. ⁴¹Lojootosicami vuvaacacai vuitapiaiñdara lvaamioma tataanadami baiganaliatugai dagitocai Diuusi issoimaa taatagi agai gaaagiditai aSuusi mamaatatuldaragada. ⁴²Dai vallas tasai gamamaatatuldiña agla quiuupaigadara judidfu dai quiiquiara dai gaaagidiña isSuusi Cristo aragai ismaacada Diuusi aco vuusaitu saida aragalagacala vuviadamicana.

6 Amaasi tuigaco vaamioma muidaimi lvaavoitudadami dai agai ismaacada ñioocaitadai giliego ñiooquida aagidi lojootosicami sai agai ismaacada ñioocaitadai judidfu ñiooquida maiclaga oidi cuaadagai avipiudu giliego gataacogiditai cuaadagai vallas tasai. ²Taida lbaivustaama dan gooca ojootosicami aagidi lvaavoitudadami sai ganampaidana dai potatadai:

—Maitlaagai isdagitocai gaagiada aatama Diuusi ñiooquida, cascada maitistutuidi aatama isgantaacogiadagi cuaadagai. ³Cascada garaaduñi, gaagavurai aapima cuvaracami cacalli gansaagidaiñdara ismaacada sastuduga dai llagiadagi Diuusi lbaada dai vallasatai siaa duutuadagi dai nuucatulda idi aa duiñdagai. ⁴Aatama apiagamamadada ragai dai apiagamamaatatuldiada ragai Diuusi ñiooquida —astatadai agai.

⁵Tai vallasatai bai aa dai naidacai aco vuusaitu Tiivani agai alia claga vaavoitudai dai llagidi Diuusi lbaada lamadu Piili, lamadu Porocoro, lamadu Nicanoro, lamadu Tiimoñi, lamadu Parameenasi, lamadu Micuraasi amo calli Antioquiara oidacami ismaacada llaquioma vaavoitudaiña judidfu vaavoidaragada dai sivi cavaavoi-

tudai Suusi Cristo. ⁶Matai vallasatai vaidacai siaaco daraajatadai lojootosicami tai agai gamamaagi dai daama darai gannoonovi.

⁷Dai vallas aiapaco ii Diuusi ñiooquida. Jerusaleenara vaamioma muidaimi lvaavoitudadami dai muidutai arapaali judidfu vaavoitu lara.

⁸Tiivani aramo calli ismaacada Diuusi calgacala naiditadai. Dai agai vaaatadai guvucadada Diuusi lbaada. Cascada ivuaadana agai mui naana maasi galarducami loodami saagida. ⁹Amaasi dada lamoco cacalli amo judidfu quiuupaigadaaiñdara. Lquiupai aragalagacala vallaaralcatadai ismaacada llaquioma aa oodami gansosoiga duucacai viaacana dai sivi camosajioopaitadai agai, dai aa Sireñiaiñdara, dai Al-ijandariaiñdara dai Silisiaiñdara, dai Asiaiñdara dai alia ñiño aTiivani vui. ¹⁰Tiivani ñioocaitadai maatlagaicada ismaacada maa Diuusi lbaada, cascada camaitistutuiditadai agaa isvaamioma vuidara suuligiagi. ¹¹Amaasi agaa aa namalqui aa sai potlana sai cal agai is-Tiivani soimaa ñioocai Moseesacaru maatatuldaragada vui dai Diuusi vui. ¹²Dai poduucacai sisiolitu agai loodami lamadu arpipiscali, lamadu amamaatatuldiadami Diuusi sallcamigada. Dai vallasatai vuidara suuli aTiivani. Dai bai. Dai balcaci lvaamioma tataanadamigada ljudidfu vuidara. ¹³Amaasi arpara gaa agai aa yaatavogami saida itlana:

—Idi calli vallasara vui ñioocaiña agla quiupai siaaco siaa duutudai aatama Diuusi. Dai vallasara vuidara caatcana Moseesacaru sallcamigada. ¹⁴Caatata aatama iscaiti Tiivani sai aSuusi ismaacada Nasareetara oida-catadai daituda agaitadai agla quiupai. Dai garmaatatulda alidi amamaasi

vaavoidaragai ismaacada maiapa maasi ismaacada garvii Moseesacaru —ascaiti ayaatavogami.

¹⁵ Amaasi atataaanadami amadu vaascatai ismaacada ami daraajatadai tagacai atiivani gantagito taa isapa maasi vuivasada amo Diuusi taañicaruda.

7 Amaasi abaitaclaacamigada papaali judidfu itatadai atiivani:

—¿Baisi arvaavoi vaasiacatai imaasi? —astatadai.

² Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Caa baigiñaliaracada gannaidi aana aapima giñaaduñi amadu tataanadami. Giñcaacavurai. Diuusi garooga aragai ismaacada vaamioma viaa guvucadagai istomali amo mai. Dai gamaasitu garaduñi Avraañicaru vuitapi aidasi quiaa oidacatai agai Mesopotaamiara aidasi maiquiaa ii agai Araanam dai malca oidaca agai.

³ Dai potatadai: “Dagitoñi gadavlaraga amadu vaasi gaaaduñi dai imi nai aana gatlagidana oidigi pasiaaco oidacagi”, astatadai Diuusi avraañicaru. ⁴ Taida avraañi vuusaida Calideeaiñdara dai ii Araanam dai ami oidaca agai. Tai gooquiara muuida oogada. Tai vuua Diuusi avraañi tami idi davalriara siaaco oidaga aapima sivi. ⁵ Dai maioi tomalaachi davalrai tami tomali siaaco caisa agai. Dai vaascara caagiditadai Diuusi isoida agai. Sai silascada muquiaa agai saida arcajjudada vaataraca agai. Aida avraañi maiquiaa maamaracatai. ⁶ Dai aagidi ara Diuusi avraañi sai cajiudada oidaca agai malcasdara oidacami duucal gadavlaragana dai sai soiduucal oidaca agai dai masai soiduucal najada agai agai maaco sientu uumigi. ⁷ Dai potatadai Diuusi ara: “Soimaa taatatuldamu aana agai ismaacada

taañia agai aa duiñdagai gansosoiga duucal dai gooquiara vuvaquimu gacajjudaga abiaadara dai giñsaa duutuadamu agai idi davalriara”, astatadai Diuusi. ⁸ Diuusi baidui amo ñooqui Avraañicaru amadu. Dai taji sai iquiitana gatuucuga dai poduucal tagitocana ismaacada aagidi Diuusi. Cascada aidasi vuusai Isaacaru Avraañicaru marada bo mamacova tasaicada poduucal iquiit Avraañicaru Isaa ara, dai poduucal idui ara Isaacaru gamara Jacocar dai Jacocar podui ara abavustaama dan gooca gamaamara ismaacadañdara vuvaaja vaasi judidfu.

⁹ Garaduñi Jacocar maamarada alia cladai gansuculi Osee cascada gagaali agai aOsee aa calali sibaadara oidacami tai agai balcali aOsee Ejiipitu davalriamu dai gagaali Potifara. ¹⁰ Dai agai alia soimaa taatamituldina aOsee dai maisa. Dai vaascara Diuusi amadu daacatai aOsee dai calgacara vuusaitu maisaruañdara, dai maa saituducami tagitoidagai. Paraoni calgacara nauditadai aOsee, Diuusi poduucal ipali cascada. Paraoni ara Ejiipitara dai dai agai aOsee ali mooyi sai soina taanaiña ami davalriara dai Paraoni quiidira ara.

¹¹ Amaasi divia gaa biuugigai tai alia soimaa taata Ejiipitara oidacami amadu Cananara oidacami. Dai garaaduñicaru alqui oidacami ismaacada Cananara oidacatai camaitatagaitadai istumaa ugiagi. ¹² Aidasi mai Jacocar isoidacatai taligi Ejiipitara gaamucu otoi gamaamara. Agai argaralqui aaduñicaru. Dai agai tomali amo imidagai maiquiaa ajioopaiña Ejiipitumu. Dai aidasi taa agai aOsee Ejiipitara maimai sida arsuculidacatai. ¹³ Dai gooquiara apamu iji agai taida aagidi aOsee siora agai. Dai poduucal mai

ΔParaoñi istuma oodamicatadai ΔOsee.
¹⁴Amaasi ΔOsee ootosi ñiooqui glooga Jaco sai dividana vlassi maamarada Δmadu, vlassicada arvai coobai dan baivustaama dan taamacatadai agai.
¹⁵Poduucai ii Jaco Ejiipitara oidatu. Dai gooquiara movaasi muu. Dai movaasi coi lara aa garaaduñicaru.
¹⁶Tai gooquiara acajiudadai vuucai ganaaduñicaru ooda Siqueemamu dai yaasa atajoovai ismaacada savalli ΔAvraañicaru ΔAmori maamarada Siqueemara.

¹⁷Aida tuigaco cayoga aayitadai istumaasi ismaacada bai duitadai Diuusi Avraañicaru Δmadu vlassi gatagitoicada. Dai ajudidú ismaacada Ejiipitara oidacatadai alia muidaimi dai sallyicada muida.
¹⁸Aida utuudama daiva Ejiipitara amo baitacaaacami dai agai maimaatacatadai ΔOsee.
¹⁹Dai idi baitacaaacami naana duucai vupuiirumada aliditadai garaaduñicaru dai alia soimaasi ivuuididitadai dai dadaagitoldi cacalli maamarada daldadaiñdara utu vuvaaquiada sai coona.
²⁰Aidasi gataaanaitadai Δbaitacaaacami maicla tuigacada aida vuusai Moseesa. Aliducatai abiaadara baigaldacai tla Diuusi. Taida daldadai nuucagi ganquiyara vaica masaadai.
²¹Aidasi caviaacatadai daldadai isvuusaidagi ΔMoseesa quidiaindara camaitistutuiditai isastuagi taida looqui Paraoñi marada bai dai galli gamara duucai.
²²Cascada mamaatatuldiña Ejiipitara mamaatatuldiadami ΔMoseesa vlassi istumaasi mamaatcatadai Ejiipitara oidacami. Dai caga maata ñioocai ΔMoseesa dai alia saituduga lara.

²³Aidasi caviaacatadai ΔMoseesa goo coobai uumigi diviji agai ajudidú Goosiena, agai arjuducadai lara cascada.
²⁴Dai ami tla ΔMoseesa amo calli Ejiipitara oidacami ismaacada

soi vuaadatadai amo judú. Dai soña aliditadai ΔMoseesa ajudidú cascada muaa agai calli Ejiipitara oidacami tai aduucai aa noragi ismaacada soimaasi ivuaadatadai agai.
²⁵Moseesa poliditadai isajudidú camaatcatadai isDiuusi ootosa agai agai sai vuvaidana loodami Ejiipituaindara dai vascara maimaatcatadai agai.
²⁶Dai siaadiqui tla ΔMoseesa gooca judidú vai alia gancooodaitadai dai agai bailliatuda alidi cascada itatadai: “Aapiml agamo oodami ¿tuimasi soi ganvueeyi?” astatadai.
²⁷Amaasi agai ismaacada soi vueeyi agamai nuituca Moseesa daida itatadai: “¿Toora gadaí aapi taaanadami duucai dai dunucami duucai aatama garvatará? ²⁸¿Giñmuaa pasialidi aana lara poduucai pasduucai muaa aapi tacavo ΔEjiipitara oidacada?” astatadai.
²⁹Tai malida ΔMoseesa calcai iscaiti calli. Dai vuusai Ejiipituaindara dai malcasi ii Madianamu. Dai ami oidacatu malcadasa oidacami duucai. Dai maamarai gooca.

³⁰Dai cadaivunucaí goo coobai uumigi, ami oidigana miaanai agiidi siaaco Siñaí tagidu, gamaasitu amo Diuusi taañicaru ΔMoseesa vuitapi taiyara ismaacada malcatadai amo uusi ipuadara.
³¹Taida ΔMoseesa maitla isducatai gatagituagi tagacai gomaasi. Dai aidasi miaadara calquiva agai dai calgioma nida agai, cal agai Diuusi ñiooquida ismaacada itatadai: ³²“Aanana arDiuusigada galiqui aduñicaru Avraañicaru Δmadu ΔIsaacaru Δmadu Jacocarú”, ascaiti ñiooqui. Amaasi ΔMoseesa gigivuquimi duaadimucai dai camaitaralli isvui nanlavagi vaamioma.
³³Taida Diuusi itatadai ΔMoseesa: “Movai pasiaaco calca aapi godavlarai agcovai giñvuusaida cascada uupasañi gasusuusaca dai poduucai siaa giñduutuda.”
³⁴Aana

caḷ maata siaḷ soimaa taataca vḷasi giñmaamara Ejiipitara oidacami, aana caḷ isaijigai ḷgai cascada tavai aana dai caḷagacara vuvaida iñagai. Imiñi tudu gaootosamu aana Ejiipituamu”, astatadai Diuusi ñiooquida ḷMoseesa.

³⁵ Tomasi ḷMoseesa aaduñda maicaḷagacara ñaiditadai ḷMoseesa dai potatadai: “¿Toora dunucami dai taaanadami duucai gadaf?” astatadai. Vḷascara Diuusi ootoi ḷMoseesa taaanadami duucai dai caḷagacara vuviadami, poduucai ootosi ḷgai ñiooqui gataañicarucada ismaacada gamaasitu ḷtaiyara. ³⁶ Dai Moseesa ḷḷagai ismaacada vuvaitu garaaduñicaru Ejiipituaiñdara dai idui mui naana maasi gagarducami Diuusi guvucadadacada ami dḷvḷariara dai siaaco Gaḷ Suudagi Vagicara tḷḷgidu ḷḷara dai oidigana ḷḷara goo coobai uumigi pomaasi ivueeyi ḷgai.

³⁷ Dai ḷMoseesa ḷgai daida itatadai ḷjudidú: “Diuusi ganootosda ḷgai ḷmoco ismaacada ñioocada ḷgai ḷgai vḷatar ḷḷgi aapima ganaadunuma saagidaiñdara, poduucai isduucai giñootoi ḷgai aana. Dai ḷḷgiadavurai ḷgai”, astatadai Moseesa. ³⁸ Dai ḷMoseesa ḷgai ismaacada oidigana aimaraitadai ḷḷmadu ḷoodami, dai ḷgai ñiooqui Diuusi taañicaruda ḷgiidi Siñaiara dai ḷḷmadu daacatadai garaaduñicaru ḷḷara dai Diuusi aagidi Moseesa ñiooqui sai garaagidana isducatai gaaagai isoidaca aatama.

³⁹ Damos garaaduñicaru maitipali isḷḷgidagi, baiyoma mosgajiaadara vipieeyi ḷgai ismaacada mamaatatuldi Moseesa dai ḷpamu noonoigia ḷliditadai Ejiipituamu. ⁴⁰ Amaasi itatadai ḷgai ḷAaróni: “Aatama ipalidi pasgarduñdagi didiushi vai garnuucadacana aatama maimaata siaaco dui ḷMoseesa ismaacada garvuvaitu Ejiipituaiñdara”, ascaiti

ḷoodami. ⁴¹ Amaasi idui ḷgai ḷmo ali caisi vaaca mara maasi, dai coi vustaaqui dai dadasdiña ḷvaaca mara ismaacada idui ḷgai dai diuusi aagaiña. Dai alia baiganḷliditadai ḷgai ḷgaicada ismaacada idui ḷgai gannoonovicada. ⁴² Amaasi Diuusi ḷcovai ii ḷgai saagidaiñdara, dai dagito sai siaa duutudaiña ḷgai sisiaavugai gandiuusiga duucai, dai ḷmo Diuusi ñiooquituldiadamidaga ooja iscaiti Diuusi sai pocaiti:

¿Coimasi aapima judidú vustaaqui dai giñdadasdiña aidasi goo coobai uumigi oidigana ajioopaitadai aapima?

⁴³ Baiyoma bḷḷ ajioopaiña aapima gandiuusiga Moloqui ḷmo icuusi vaaquiara daida idui aapima ḷmo istumaasi ḷmo siaavugai maasi dai Rempañi tḷḷtai, ḷgai ḷrdidiushi ismaacada aapima ḷḷgi idui dai siaa duutudaiña.

Cascada ganvuvaidamu aana gandḷvḷaragaiñdara dai ganootosamu maacasi Babilonia baitaqui.

Ascaiti Diuusi.

⁴⁴ Garaaduñicaru viaacatadai oidigana ḷmo icuusi vaaqui siaaco bai daraasacana ḷgai ḷojoodai caacaparacada ismaacadara ooja Diuusi ismaacada ḷrsḷḷicami. Diuusi tḷjai ḷMoseesa ḷicuusi vaaqui sai poduucai iduuna isducatai ñaiditadai ḷgai ḷmai sibḷacoga siaaco tḷḷgi Diuusi. ⁴⁵ Dai garaaduñicaru vii ḷicuusi vaaqui ismaacada idui Moseesacaru aa gooquiḷrdadioma garaaduñicaru, dai ḷgai ismaacada oiditadai ḷJosue bḷḷaticatadai ḷicuusi vaaqui aidasi voopoji ḷgai dḷvḷaragada aa ḷma maa ñioocadami. Diuusi vuvaitu ḷgai ismaacada ami oidacatadai sai ami oidacana ḷJosue ḷḷmadu ḷgaa oodami. Daida ḷicuusi vaaqui movaasi

viaacatadai loodami dai ami siaa duutudaiña Diuusi asta aidasi gatajai abaitacaacami Davicaru. ⁴⁶ Diuusi alia caagacata naiditadai Davicaru vaidai Davicaru iduñia aliditadai amo vaaqui Diuusi valtara. Garaduñi Jacocarua vaavoitu Diuusi garooga lara. ⁴⁷ Damos aSalomoni agai daida idui Diuusi vaaquida. ⁴⁸ Tomasi Diuusi ismaacada labaitacaacami maioidaga quiuiupilara ismaacada ivueeyi oodami. Poduucai isducatai aagai Diuusi ñiooquituldiadamigada sai pocaiti Diuusi:

⁴⁹ Aanana agai ismaacada taaani tavaagi dai vlassi oidigi lara.

¿Maasca agai avaaqui ismaacada giñduiña agai aapima?

Aana anmaitagito siaaco giñibastagi.

⁵⁰ ¿Maitansi lagi idui aana vlassi gomaasio?

Ascaiti Diuusi.

⁵¹ Daida aTiivañi apiañioquidi loodami daida itatadai:

—Aapima aasñiñitu ganducami maitatacaidaga anan ducami aapima ismaacada maivaavoitudai Diuusi. Dai vaascara vuidara vatacana aapima Diuusi Ibaada anan tuutuiga aapima ganlaqui aaduñicaru. ⁵² Ganaaduñicaru soimaa taataturi dai asta coi vlassi Diuusi ñiñiooquituldiadamigada ismaacada laquioma dada dai aagidi Diuusi ñiooquida. Agai vaa ñiñiooquituldiadami aagai isdivia agai caa tuigacada ismaacada tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aidasi divia agai aapima gataagi masai muaana. ⁵³ Diuusi ganaagidi gatataañicarucaida isducatai gaaagai masoidacagi mai aapima maiagidi —astatadai Tiivañi.

caclarañdimi gantaatamu. ⁵⁵ Damos Diuusi Ibaada amadu daacatadai aTiivañi tai agai tavaagiamu nanaava dai taa Diuusi isvaamioma dadadacai sitasai dai aSuusi sallisa padara caaca Diuusi. ⁵⁶ Amaasi itatadai aTiivañi loodami:

—Dañi naidi aana tavaagi vai cupioquiñi dai agai ismaacada viaa amo sallicami sallisa padara caaca Diuusi —astatadai Tiivañi.

⁵⁷ Amaasi loodami cuu gannaanaca maicaaca aliditai, dai vaascatai gagara iñaquimi dai vui voopoi aTiivañi ⁵⁸ dai bai dai vuusaitu ami Jerusaleenañdara dai maicarai. Dai agai ismaacada maisai nuucaturi gansosoa amo galli Saulo tagiducami. ⁵⁹ Dai aidasi quiaa maisaitadai loodami taida aTiivañi aduucai daanagi aSuusi:

—Suusi balcañi giñiibadaga —ascaiti.

⁶⁰ Dai gooquilara gatoonacada caquiva dai gagara iña daida icaiti:

—Taanadami maiti gapiara vuupada goodami idi soimaascamicada —ascaiti.

Dai mospotai dai muu.

8 Daida aSaulo baiaa lara masmuaagi aTiivañi. Dai aida caara sigmuaatu aTiivañi aJerusaleenara oidacada vui suuli avavoitudadami dai soimaa taataturi. Tai vlassi avavoitudadami aipaco iji Judeeamu dai Samaaliamu mosacaasi lojootosicami maiiji abiaadara. ² Dai amoco caalli ismaacada siaa duutudaitadai Diuusi yaasa aTiivañi dai sallicada sosuañi agacada. ³ Vaida aSaulo apiasoi vaaadatadai avavoitudadami, dai vlassi quiuilara vapaacaiña dai tavaimaticatai vuvaidiña caalli dai ooquei gataañia aliditai maamaisaragai.

⁵⁴ Dai aidasi caa loodami imaasi sallicada baacoi aTiivañi vui dai

⁴Damos lvaavoitudadami ismaacada iji Jerusaleenaiñdara tomasiaaco siaaco ajoopaitadai agai gaaagidimi isSuusi Cristo arcagacaga vuviaadami. ⁵Amaadutai lvaavoitudadami Piili tagiducatadai dai ii amapacaga Samaalia davalara. Dai ami gaaagidi isSuusi Cristo arcagacaga vuviaadami. ⁶Vaida loodami ganampaidiña dai calga gantagito calcana istumaasi aagidiña lPiili. Dai naidi agai lara istumaasi gagarducami ismaacada ivuaadatadai lPiili Diuusi guvucadadacada. ⁷Muidutai agai ismaacada viaacatadai Diaavora tataañicaruda duduaadi lPiili vaidal Diaavora tataañicaruda vuvaciña oodamiaiñdara iñaquidatadi, dai muidutai ismaacada maitistutuiditadai isoiñiadagi lamoco ganaca silara lamoco gancaacaji vvasi duduaadi agai. Dai lamoco ismaacada maitistutuiditadai isajoopadagi vvasi duduaadi agai. ⁸Dai poduucal vvasi loodami baiganali.

⁹Dai ami oidacatadai amo calli Simuñi tagiducami, ismaacada lliquoma arcadaracamicatadai dai mosyaatagidiña agai loodami potatadaitadai saidal armaatcami. ¹⁰Vai vvasi loodami amaduga mvasi aaliducami dai gagarducami vvasi gantagito calcana istumaasi aagaiña agai daidal icaitiña:

—Goovai gia viaa Diuusi guvucadada —ascaitiña loodami.

¹¹Tavapi yaatagidiña lSimuñi galadaragacada cascada gantagito calcana loodami dai lagidiña. ¹²Dai aidasi vaavoitu loodami aagiditai lPiili isDiuusi soical oodami sai calgacaga oidacana dai isSuusi Cristo arcagacaga vuviaadami, muidutai ooquei dai calali ganvacoi. ¹³Dai asta lSimuñi ismaacada

arcadaracamicatadai vaavoitu dai gavacoi, dai lamadu aimaraiña lPiili dai maitatagaiña isducatai gatagituagi naiditai lPiili isivuaadana naana maasi gagarducami Diuusi guvucadadacada.

¹⁴Aidasi mai lojootosicami ismaacada Jerusaleenara daraajatadai isSamaalilara oidacami vaavoitu Diuusi niooquida, gaamucu ootoi lPiiduru lamadu lVuaana. ¹⁵Dai aidasi aayi agai Samaalilara gamamagi lvaavoitudadami vvalara, sai Diuusi lbadal diviana lvaavoitudadami lamadu. ¹⁶Tomali amaadutai agai maiquiaa lamadu daacatadai Diuusi lbadal. Mosvapacoñicatadai agai Suusi sallicamigadacada. ¹⁷Cascada lPiiduru lamadu lVuaana daama darai gannoonovi tai poduucal divia Diuusi lbadal lvaavoitudadami lamadu.

¹⁸Dai aidasidal lSimuñi tal isdivia Diuusi lbadal lvaavoitudadami lamadu aidasi daama darai lojootosicami gannoonovi, ¹⁹amaasi lSimuñi itatadai:

—Aanal ganmaquiaagi tuminñi varai aapimal giñmaaca guvucadagai nai silscadanal daama darasadagi giñnoonovi tomastuma oodami vai didivadagi Diuusi lbadal agai lamadu —astatadai lSimuñi.

²⁰Amaasi lPiiduru itatadai:

—Polidi aapi sai istumaasi gaoidi Diuusi gasaapadai tuminñiscada cascada ugitala gatuminñisiga aapi galamadu. ²¹Aapi maiviaa tomalaachi sallicami idi guvucadagilara maitacalagadu gaibadaga Diuusi vuitapi. ²²Dagitoñi vvasi gasoimaascamiga dai daañi Diuusi sabai gaogaldana agai gasoimaascamiga ismaacada viaa aapi gaibadagara. ²³Giñtagito naidi aanal isaliasi arsoimaasi iducami aapi dai gasoimaascamiga gamaisacan duu —astatadai lPiiduru.

²⁴Amaasi lSimuñi aa noragi daidal itatadai:

—Daanladavurai aapima Diuusi aanlacada nai maipovai inđuñia aan masducatai aagai aapima —astatadai aSimuñi.

²⁵ Amaasi aPiiduru amadu avuaana aatagi aoodami dai aagidi aara Diuusi ñooquida, dai gooquilara iji muiyapara Samaalia davalrilara dai gaagidimi is-Suusi Cristo arcalgacara vuviaadami dai gooquilara noonora Jerusaleenamu.

²⁶ Amaasi cadaivunucal imaasi amo Diuusi taañicaruda ñooqui aPiili daida itatadai:

—Caquivañi dai imi govoyamu ismaacada Jerusaleenainđara caata Gaasamaco dai idi vaa voi agai dai oidigana daivunuga siaaco maitipu oidacami —astatadai aDiuusi taañicaruda.

²⁷ Taida aPiili caquiva dai ii dai voyara aayi amo calli Etiopilara oidacami. Agai artaanadamicatadai daida arnuucadamicatadai aCandaasi tumiñsigada. ACandaasi aramo ooqui daida arbaitacaaamicatadai Etiopilara dai vasi cacalli ismaacada aata vuaadana Candaasi valtara cacaapuñicatadai cascada acalli capuñicatadai ara. Daida acalli cagaquiyamaco imitadai Jerusaleenainđara siaaco siaa duutudaitadai agai Diuusi. ²⁸ Vaida acalli amo careeta araana daitugaitadai dai aagami oojai ismaacada oja Isafacaru Diuusi ñooquituldiadamigada.

²⁹ Amaasi Diuusi Ibaada itatadai aPiili:

—Imiñi dai abaan caquiva gocareeta —astatadai.

³⁰ Dai aidasi miaadara caquiva aPiili cal agai acalli isaagami oojai ismaacada oja Isaia tai agai tacacai daida itatadai:

—¿Maataras cal goojai pasmaacada aagai? —astatadai aPiili.

³¹ Taida acalli aa noragi daida itatadai:

—¿Ducatai maata calcana aan maitipucatai soora giñaagidagi istaiya alidi goovai? —astatadai acalli.

Dai vai aPiili sai abaana daivana.

³² Vaida acalli aagaitadai loojai Diuusi ñooquidara siaaco icaiti:

Aidamasi balcai dai muua agai maijigai aran duucal amo cañiiru ismaacada maisuacal masiuu duu muaagi.

Dai aran duucal cañiiru mara ismaacada maisuacaiña masiuu duuca iicadagi,

Poduucal agai maisosua dai muu.

³³ Soi dui agai maiviaacatai agai istuusi soimaa taatagi. ¿Soora istuidacal acaldana silaquiatai vaavoituda agai?

Ascaili Diuusi ñooquidara.

³⁴ Taida ataanadami tacacai aPiili daida itatadai:

—Giñoigadacal giñaagida, ¿voora aagai goDiuusi ñooquituldiadamigada lagi agai amai sio? —astatadai.

³⁵ Amaasi aPiili glaagacal aagidi añooqui ismaacada aagai acalli oojilara dai aagidi ama maasi ara aagaita aSuusi. ³⁶ Dai aidasi aayi agai amapacara siaaco daacatadai suudagi, taida ataanadami itai:

—Tami daja suudagi. ¿Baisi arcalgai isvacuañica aan? —astatadai agai aPiili.

³⁷ Taida aPiili itatadai:

—Passallicada vaavoitudadagi aidagia istutuidi aapi —astatadai aPiili.

Taida acalli aa noragi daida itatadai:

—Aan angia vaavoitudai isSuusi Cristo arDiuusi marada —ascaili acalli.

³⁸ Amaasi acalli gatajai calsaragai acareeta, dai vagoocatai taapai siaaco daacatadai suudagi, taida aPiili vacoi acalli. ³⁹ Dai aidasi apamu tatasai agai abiaadara taida Diuusi Ibaada

vaidacai ΔPiili, taidΔ Δtlaanadami camaitla vaamioma, damos apiaimai agai gavooglamu baigalliatugaitai. ⁴⁰Amaasi ΔPiili aayi Asootara dai vlassi lamapacara aijimi dai gaaagidimi acalagacara vuvaidaragai mospovuimi dai aayi Sesareera.

9 ASaulo maidagitocai soi vueeyi lvaavoitudadami. Dai pocaitina sai coodia agai cascada naidamu agai lbaitacaaacamigada papaali judidfu ²dai tai oojai ismaacadara maa agai oigaragai sai imana agai judidfu quiquiuupaigadamu Damascara dai gaagana ismaacada apiavaavoitudai Suusi Cristo mamaatultdaragada dai sai maamaisapicamu vuaapana Jerusaleenara vlassi amaduga mlassi ooquei dai cacalli. ³Damos aidasi voiyamu imaitadai agai camiaadara Damasco, tai todian duucal vapadoli sicoli agai amo cuudagi tavaagaiindara. ⁴TaidΔ ASaulo davararapi gai, dai cal amo niooquei ismaacada itatadai:

—Saulo, Saulo, ¿tuipasi soi giñvueeyi? —astatadai.

⁵Amaasi ASaulo itatadai:

—¿Pora aapi tlaanadami? —astatadai.

TaidΔ niooquei aa noragi daida itatadai:

—Aanaa arSuusi agai vaa ismaacada soi vueeyi aapi. Lagi gatomitasci aapi dran duucal amo vooyisi ismaacada cuituscil tootoicami cuugada —astatadai niooquei.

⁶Amaasi ASaulo gigivuquimi duadimucal daida itatadai:

—Tlaanadami, ¿tumaasi ipalidi aapi isidunia aana? —astatadai.

TaidΔ tlaanadami itatadai:

—Cliquivañi dai ai Damascara masimalla gaaagidamu istumaasi

glaagai pasidunigi —astatadai tlaanadami.

⁷Acacalli ismaacada lamadu iimitadai ASaulo alia duduaadimu calacal niooquei dai maitlagacal tomali amaadutai. ⁸Amaasi ASaulo calquiva davarapidara, damos maitistui isnanaavagi tomalaachi. TaidΔ laadunla vaidacal Damasco.

⁹DaidΔ ASaulo vaica tasal maitistui isnanaavagi dai maitau dai maitaii tomalaachi istumaasi.

¹⁰Dai ami Damascara oidacatadai amo vaavoitudadami Ananiias tlagiducami tai agai vuitapi gamaasitu ASuusi daida itatadai:

—Ananiias —astatadai.

Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Tlaanadami tami andaja —astatadai Ananiias.

¹¹Amaasi tlaanadami itatadai:

—Cliquivañi dai imi siaaco caayi Sallinica tlagidu dai Uudasi quidiara naida amo cali Tarsuaindara Saulo tlagiducami gamamadiava.

¹²Gatalatquilara tla agai amo cali Ananiias tlagiducami sai vaa dai daama daral ganoonovi saidal istui agai isnanaavagi apamu —astatadai ASuusi.

¹³TaidΔ Ananiias mosca imaasi daida itatadai:

—Tlaanadami muidutal giñaagidiña gocalli dai vlassi soimaascami ismaacada ivuuididiña goovai ismaacada gavaavoitudai Jerusaleenara. ¹⁴Dai sivi divia goovai tami apapaali baitagucacamigada sallicamigadacada, dai maamaisapicami vuuquia agai vascatai ismaacada gavaavoitudai aapi —astatadai Ananiias.

¹⁵Amaasi tlaanadami itatadai:

—Imiñi casiant aco vuusaitu aana ASaulo vai agidana agai aa ama maasi nioocadami dai raral dai judidfu lara innaa calgacal vuvaidi oodami. ¹⁶Aana tlagidamu isalia viaa agai

issoima taatagi giñvaavoitudaitai
—ascaiti ΔSuusi.

¹⁷ Amaasi ii Ananiiasi Aquiiyamu siaaco daacatadai ΔSaulo dai ami vaacacai daama darai ganoonovi daida itatadai:

—Giñaduñi Saulo, ΔSuusi ismaacada gamaasitu aapi gavuitapi voyaiñdara agai atgiñootoi pasai apamu nanaavana dai sai Diuusi Ibladā gammadu daaca agai —astatadai Ananiiasi.

¹⁸ Tai otoma suuli vatopa coocomida maasi vuupujaiñdara dai casi istui agai isnaavagi. Dai otoma calquiva dai gavacoi sai naidiña loodami iscalma duucai gatagito agai dai camaisoimaasi ivuaada agai. ¹⁹ Dai gooquilar gauu dai bai gaguvucadaga apamu dai anaasi daja chilalqui tasai vaavoitudadami alamadu Damascara.

²⁰ Otoma glaagacai gama-maatatuldimi ΔSaulo judidfu quiquiupaigadara Diuusi ñiooquida dai gaaagidi sai Suusi arDiuusi marada. ²¹ Dai vascatai ismaacada cal maitatagaitadai isducatai gantatagituagi daida icaiti:

—¿Maitasi aracalli goovai ismaacada Jerusaleenara aimaraiña dai gaagaiña vaavoitudadami dai soi vuaadana? ¿Dai maitasi aragai vaa ismaacada tami divia dai maamaisapicami vuuquia agaitadai vaavoitudadami ara dai tagida agai abaitaguucacamigada papaali Jerusaleenara? —ascaiti loodami.

²² Damos ΔSaulo vaamioma maidu-aadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquida dai gaaagidiña ara saida ΔSuusi arCristo, taida Ajudidfu Damascara oidacada camaita isducatai gantatagituagi.

²³ Dai bai tavapicada Ajudidfu gannaagi dai muaa agai ΔSaulo. ²⁴ Damos ΔSaulo maí. Dai Damasco sicoli cuupicatadai gal bidaaviquicada vaidā Ajudidfu abidaaviqui cuucuparagadara soobidacana tasara dai tucara siaaco vuusiagi sai muaa agaitadai. ²⁵ Damos vaavoitudadami gal asaarai raana dai ΔSaulo dai bidaaviquiamu salli tavaañi amo imidagai tucara tai poduucai cal-gacara vuusai ΔSaulo.

²⁶ Aidasi aayi ΔSaulo Jerusaleenara agai urava aliditadai vaavoitudadami damos vaavoitudadami abaidiña vascara maivaavoitudaiña agai siaSaulo casi arvaavoitudadami aracacada. ²⁷ Damos abernabé gia vaidacai dai vaan calsi lojootosicami dai aagidi isducatai ala ΔSaulo ΔSuusi Cristo voyara, dai isducatai ñiooqui ΔSuusi, dai isducatai ΔSaulo maidu-aadimudacada aagidi Diuusi ñiooquida Damascara oidacami. ²⁸ Taida ΔSaulo anaasi Jerusaleenara vii dai lamadu aimaraiña vaavoitudadami. ²⁹ Dai maidu-aadicuitai gaaagidiña Diuusi ñiooquida, dai lamadu gaatagaiña agai Ajudidfu ismaacada ñioocaitadai giliego ñiooquida, damos Ajudidfu gaagaitadai isducatai muaagi ΔSaulo. ³⁰ Dai aidasida vaavoitudadami maí gomaasi otoma vaidacai agai ΔSaulo Sesareamu dai abiaadara ootoi Tarsuamu.

³¹ Aida camaitiipucatai siora soi duucai najadagi vaavoitudadami Judeera dai Galileera dai Samaaliera oidacami cascada baiganaliditai oidaga agai dai vaamioma calga vaavoitudaimi dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai Diuusi Ibladā lamadu

daacatadai vai vaamioma muidaimi vaavoitudadami.

³² Aidasiida APiiduru didividitadai lvaavoitudadami diviji agai lpa lvaavoitudadami Liidiara oidacada. ³³ Vai ami oidacatadai lpa lmo clali Eneesi tlagiducami ismaacada capara mamacova uumigi moscaatcatadai maitistutuidiña agai isaimardagi cascada. ³⁴ Taida APiiduru itatadai:

—Eneesi casiapatdueeyi Suusi Cristo guvucadadacada, vañigiñi dai bai duuñi gvaacosi —astatadai APiiduru.

Taida Eneesi otoma vañi. ³⁵ Dai vascatai Liidiara oidacada dai Saroniara oidacada tlagacai imaasi dagito lquida ganvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.

³⁶ Aida Jopara oidacatadai lmo ooqui vaavoitudadami Tavita tlagiducami dai giliego ñooquicada lDoorcasi. Idi ooqui vascara claga ivuaadana dai soicaiña lsoituutuigami. ³⁷ Dai lmo imidagai alia coco looqui dai muu, mtai vaatasi dai gooquara goocua daama vaquilara tacaviaco tla. ³⁸ Dai Jopaiñara miaaga Liidiamu siaaco daacatadai APiiduru, taida lvaavoitudadami mañ isami daacatadai APiiduru dai ootoi gooca cacalli sai mla aagidana APiiduru sai otoma diviana.

³⁹ Taida APiiduru otoma ol acacalli. Aidasi aayi agai mtai otoma vaidacai siaaco caatcatadai lmuuquiada, tai vvasi lvipiudu socoli guuquiva dai suañimi dai vuvaitu yuupuru dai vaapasaragai ismaacada idui lDoorcasi maiquia muucuai dai tatagidi APiiduru. ⁴⁰ Amaasi APiiduru quidigamu ootoi vascatai ismaacada ami daraajatadai dai gtootonacada clquiva dai

gamamagi, dai vui lnlava lgai looqui muuquiada daida itatadai:

—Tavita vañigiñi —astatadai APiiduru looqui.

Tai agai cupioco gvuuupuji dai tla APiiduru dai salli daiva. ⁴¹ Taida APiiduru noviaiñara bai dai vañigi, dai otoma vañi laaduñda lmadu lvipiudu dai vaan clasi duaacami. ⁴² Vvasi gomaasi mañ vascatai Jopara oidacami dai muidutai vaavoitu Suusi Cristo. ⁴³ Taida APiiduru anaasi Jopara vii bai tavapi lmo vaqueetatadami quidiara Simuñi tlagiducami.

10 Sesareara oidacatadai lmo clali Cornelio tlagiducami ismaacada taañitadai lmo sientu sandaarulmasmaacada Italianu aagaiña. ² Dai Cornelio lmadu vvasi aduñda alia siaa duutudaiña Diuusi, dai agai soicaiña mui tumiñicada ljudidíu dai vvasara gamamadaña. ³ Dai lmo imidagai coi gascaco tasai claga tla lCornelio lmo Diuusi taañicarudal ismaacada vaa siaaco daacatadai lgai daida itatadai:

—Cornelio —astatadai lDiuusi taañicarudal.

⁴ Vaida lCornelio mosnidi lDiuusi taañicarudal duadimucai. Dai amaasi tacacai daida itatadai:

—¿Tumaasi tagito aapi? —astatadai Cornelio.

Amaasi lDiuusi taañicarudal itatadai: —Diuusi alia baigallidi gamamadara-gacada dai vvasicada ismaacada ivueeyi aapi soicitai soituutuigami. ⁵ Ootosaño cacalli Jopamu vai vaidana Simuñi Piiduru, ⁶ ismaacada lmai Simuñi quidiara gluuliñaca. Lgai lrvaqueetatadami dai gla suudagi ugidiana oidaga. APiiduru glaagidamu istumaasi glaagai pasiduñiagi —astatadai lDiuusi taañicarudal.

⁷Aidasi ii ΔDiuisi tlaañicarudΔ taidΔ ΔCornelio vai gooca gapiipooñiga dai lmo sandaarū ismaacΔΔΔ siaa duutudai Diuisi vaidΔ ΔCornelio baigΔΔlilitai naidiña. ⁸Dai aagidi vΔΔsi istumaasi tΔΔ Δgai. Dai gooquiΔΔ ootoi Jopamu.

⁹Dai siaadiqui aidΔsi camiaadimitadai Δgai JopΔΔ dan duucu ΔΔsi tΔΔsai ΔPiiduru vaaqui daama daida mamada Δgai.

¹⁰Dai Δgai aliΔ biuugimucataidai ΔΔmos quiaa bai vuuididitadai cuaadagai, tai gΔmaasitu Δgai vuitapi lmo istumaasi. ¹¹TΔΔ Δgai isgΔcupioco tΔvaagi dai dΔvΔΔrapi uucami tΔaapanΔi lmo istumaasi Δpa maasi lmo gΔΔ tua icuusi vΔmaacova siisisodΔ vuupuli. ¹²Dai ami tua icuusiΔΔ daraitugai naana maasi cΔcΔsi maaco taataracami dai gΔgΔr cocoyi dai ujuurugi ΔΔpΔ. ¹³Dai amaasi cΔΔ Δgai lmo ñiooqui ismaacΔΔΔ itΔtΔdai:

—CΔquivañi Piiduru dai cooda dai uga —astΔtΔdai ñiooqui.

¹⁴TaidΔ ΔPiiduru aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—Chio tΔaanΔdami, tomali lmo imidagai maitΔrugacami aanΔ istumaasi judidfu maiviaa oigaragai iscuaadagi —astΔtΔdai ΔPiiduru.

¹⁵TaidΔ ñiooqui Δpamu ñioo daidΔ itΔtΔdai:

—Istumaasi Diuisi aagai saidΔ Δrcuaadagai maitΔaagai Δspocaitiadagi sai maicΔΔgadu —astΔtΔdai ñiooqui.

¹⁶Δtua icuusi vaicojo tΔvai daida tΔsai tΔvaagiamu Δpamu. ¹⁷AidΔsida ΔPiiduru tΔtΔgitoitadai istΔiya Δlidi Δgai ismaacΔΔΔ gΔmaasitu vuitapi, tai quitaagiña aayi ΔcΔcΔΔli Cornelio ojootosada gatΔcacaimi Δgai siaaco oidaga Simuñi daida aayi. ¹⁸Dai ΔcΔi gΔgΔΔ gatΔcacai sabai ami gΔuuliñacataidai lmo cΔΔli Simuñi Piiduru tΔΔgiducami. ¹⁹Dai quiaa tΔtΔgitoitadai ΔPiiduru ΔgiΔΔ ismaacΔΔΔ vuitapi gΔmaasitu, taidΔ Diuisi IbaadΔ itΔtΔdai:

—Dañi gΔgaagiava vaica cΔcΔΔli. ²⁰TΔvañiñi dai oida dai maivuaama Δliatugada aanΔanta ootoi —astΔtΔdai Diuisi IbaadΔ.

²¹TaidΔ ΔPiiduru tΔvai dai ii siaaco guucacataidai ΔcΔcΔΔli Cornelio ojootosadΔ daidΔ itΔtΔdai:

—AanΔana Δgai mΔsmaacΔΔΔ gaagai aapimΔ. ¿MΔtumaasi aagaimi? —astΔtΔdai.

²²TaidΔ ΔcΔcΔΔli aa noragi daidΔ itΔtΔdai:

—GΔrbaitΔcΔaacamiga Cornelio atgΔrootoi. Δgai ΔtΔmo cΔΔli cΔΔ tuigacami dai siaa duutudai Diuisi. Dai vΔΔsi Δjudidfu cΔΔgΔcΔrΔ ñidi dai oigΔdai. Tai lmo Diuisi tlaañicarudΔ aagidi ΔCornelio sai gΔvaidana Δasai aapi imΔna quidiidami sai Δgai cΔcΔcΔna Δstumaasi viaaca isaagidagi —astΔtΔdai ΔcΔcΔΔli.

²³TaidΔ ΔPiiduru miaadΔgi, tai Δgai anaasi vii aidΔ tucΔrΔ ΔPiiduru Δmadu. Dai siaadiqui iji tai oí ΔPiiduru dai oí ΔΔpΔ ΔΔmoco Δvaavoitudadami JopΔΔΔ oidacami.

²⁴Dai siaadiqui aayi Δgai SesareeΔrΔ siaaco nΔnΔracataidai ΔCornelio Δmadu muidutai aaduñΔ dai aa ismaacΔΔΔ cΔΔga Δmaducataidai Δgai vΔΔsi vapai.

²⁵AidΔsi aayi ΔPiiduru quiiyΔrΔ tai vusai ΔCornelio dai miaadΔgida Δgai dai vuiddΔrΔ gΔtootonacΔΔΔ cΔquiva dai siaa duutuda agaitadai. ²⁶Δamos ΔPiiduru cΔquivatū daidΔ itΔtΔdai:

—CΔquivañi. AanΔ anΔΔpΔ ΔrcΔΔli gΔΔpan duucΔi —astΔtΔdai.

²⁷Dai apiaaatagaimi Δgai ΔCornelio Δmadu dai vaa tuucavi dai ami tΔΔ mui oodami ismaacΔΔΔ gΔnΔmpaidacataidai. ²⁸Amaasi ΔPiiduru itΔtΔdai Δoodami:

—AapimΔ cΔΔga maata isjudidfu vaavoidaragadΔ maitamaacai oigaragai isuurΔpΔcΔdagi Δma maa ñioocadami tomali isvapacΔdagi quidiidΔrΔ. Δamos Diuisi giñmaatΔtuli ansai dagitona aanΔ govaavoidaragai. Dai sioorΔ

Diuusi cʌagacʌra nʌidi aana maiviaa istuusi gajjaadara vipiaadagi. ²⁹ Cascada mosgiñvaí antai maiñioocacai maacadaa ii. Dai maataca iñalidi aana tʌimasida giñvaí —astatadai ʌPiiduru.

³⁰ Taida ʌCornelio aa noragi daida itatadai:

—Casi ʌpadui maacova tasai icaduucu lienʌ coi gʌʌsaco tasai tanasi giñquiiyara daacatadai aana dai gamamadaitadai maitaugacai, dai tʌa aana ʌmo cʌʌli vai dadadacai yuucusida. ³¹ Vaida ipiñtatadai: “Cornelio, Diuusi caʌ gamamadaraga dai maata ʌpa istumaasi ivueeyi aapi soicaital soituutuigami. ³² Ootosañi tudu Jopamu soora vaidagi ʌSimuñi Piiduru ʌmai Simuñi quidiara avuuliñaca. ʌgai ʌrvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi ugidiana oidaga. Dai siaascada divia ʌgai gʌaagidamu ʌmo istumaasi iñtatadai ʌcʌʌli”, ascaiti ʌCornelio. ³³ Cascada otoma ootoi aana masai gagaagana, dai aapi cʌʌga dui diviacai. Dai sivi tami daraaja aatama dai siaa duutudai Diuusi dai caaca ʌʌlidi ñiooqui ismaacada gʌrootosi Diuusi aapicada —astatadai ʌCornelio.

³⁴ Amaasi gʌaagacai ñioo ʌPiiduru daida itatadai:

—Sivi camaata nʌidi aana isDiuusi maivaamioma cʌagacʌra nʌidi ʌmoco, ʌgai vʌascatai ʌmadugan duucai nʌidi. ³⁵ Diuusi alia cʌagacʌra nʌidi tomastuma oodami ismaacada siaa duutudai dai maisoimaasi ivuaadagi. ³⁶ Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui ʌjudidíu Suusi Cristocada sai cʌagacʌra oidacana Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi daida Suusi Cristo ʌrbaitacaacamigada vʌʌsi oidi daama oidacami. ³⁷ Aapima cʌʌga maata istumaasi ʌpadui judidíu dʌvʌʌragadara, aidasai casi gʌaagidi ʌVuaana Diuusi ñiooquida

dai casi gavapaconacai vʌʌsi gomaasi Galileeaiñdara gʌaaga. ³⁸ Dai cʌʌga maata aapima ʌpa isducatai maa Diuusi ʌSuusi ismaacada Nasareetara oidacatadai guvucadada Diuusi Ibaada, dai isducatai aimaraitai cʌʌga ivuaadana ʌgai dai duduuaidiña vʌascatai ismaacada soimaa taatacana Diaavora tʌtʌaaiñcarudacada. Diuusi Ibaada ʌmadu daacatadai ʌSuusi cascada pomaasi ivuaadana ʌgai. ³⁹ Dai aatama ʌrñijadami vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌSuusi siaasi Judeea dʌvʌʌriara ʌcaasi Jerusaleenara ʌpa matai gooquira curusiaba siisa dai muua. ⁴⁰ Damos Diuusi bo vaica tasaicada duaacali ʌpamu, dai garmaa oigaragai tastagiagi. ⁴¹ Damos maisiu vʌʌsi oodami maa ʌgai oigaragai istagiagi mosaca aatama ismaacada Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌlquioma abiaadara tasaida ʌrñijadamicana dai aatama ʌmadu gauu dai gaii caduaacacai ʌgai coidada saagidañdara. ⁴² Dai ʌgai gartajai tasai aagidana oidigi daama oidacami Diuusi ñiooquida dai aagidana ʌpa tʌstumaasi nʌidiña dai tʌstumaa caacana sai Diuusi aagidi ʌSuusi sai ʌgai nʌidana ʌcoidada dai ʌduduuaacada ismaacada ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacada ʌrmaicʌʌga ivuaadami. ⁴³ ʌlquioma abiaadara aagai vʌʌsi ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigada ʌSuusi dai pocaiti sai soora vaavoitudagi isaSuusi ʌrcʌʌgacʌra vuviadami Diuusi oigalda ʌgai vʌʌsi soimaascamigada.

⁴⁴ Quiaa ñioocaitadai ʌPiiduru, tai divia Diuusi Ibaada dai ʌmadu daaca ʌgai vʌascatai ismaacada caʌ istumaasi aagaitadai ʌPiiduru. ⁴⁵ Taida ʌjudidíu vaavoitudadami ismaacada oiditadai ʌPiiduru camaitʌ isducatai gantatagiagu nʌiditai isDiuusi Ibaada di-

via dai λmadu daaca agai λpa λgai ismaacada maitarjudidú. ⁴⁶Dai cal λgai isnaana maasi ñooqui ñioocai λgai dai siaa duutudai Diuusi. ⁴⁷Amaasi λPiiduru itai:

—¿Baigas potana aapima isidi oodami maitistutuidi isvapacoñicagi canlidi aapima isdivia Diuusi Ibaada vascatai λmadu poduucai isduucai divia aatama garλmadu? —ascaiti λPiiduru.

⁴⁸Amaasi tajai λPiiduru loodami sai ganvapaconana isduucai gatajai Suusi Cristo. Dai gooquiara λgai goguaama oi λPiiduru sai anaasi vana chilaqui tasai.

11 Amaasi lojootosicami λmadu vaavoitudadami ismaacada Judeara daraajatadai maí isgai ismaacada maitarjudidú vaavoitu Diuusi ñooquida λpa. ²Dai aidasi apamu ii λPiiduru Jerusaleenamu vaid λjudidú ismaacada rvaavoitudadami ñooquidi, ³daid itatadai:

—¿Tuipasi diviji ismaacada maitarjudidú dai λmadu gauu? —astatadai λjudidú vaavoitudadami λPiiduru.

⁴Taida λPiiduru aagidi vansi isducatai apadui daida itatadai:

⁵—Aana Jopara daacatadai, dai aidasi gamamadaitadai aana tla aana amo istumaasi pa maasi amo ga tua icuusi, vai tavaagiaiñdara taaapani dai aaji maca siaaco daacatadai aana dai vaa maacova siisisoda vuupuli tua icuusi. ⁶Dai aidasi caga nanlidi aana astumaasi oidaga raana, vai ami daraajatadai calisi maaco taataracami, dai cocoyi dai ujuurugi λpa. ⁷Dai cal aana amo ñooqui vaid ipiñtatadai: “Cλquivañi Piiduru dai cooda dai uga”. ⁸Damos aana itatadai: “Chio taaanadami tomali amo imidagai anmaivapasai aana giñtñiara istumaasi

judidú maiviaa oigaragai iscuaadagi”, antatadai aana. ⁹Tai amaasi ñooqui tavaagiaiñdara apamu giññooqui daida ipiñtatadai: “Istumaasi Diuusi aagai saida arcuaadagai maitaagai paspocaitiadagi sai maiclagadu”, caiti ñooqui. ¹⁰Taida tua icuusi vaicojo tavai dai apamu tasi tavaagiamu. ¹¹Dai quiaa vaqui daama daacatadai aana tai ami dada vaica calali daida giñgaagami λgai lojootosicami Sesareaiñdara. ¹²Taida Diuusi Ibaada giñagidi ansai oidana maivuaam iñliatugaitai, tai idi naadami vaavoitudadami giñoí λpa dai vascatai aatama vaapa amo cali quidiara, ¹³ismaacada garaagidi isducatai tla λgai amo Diuusi taañicarudai sai calca daida itatadai: “Ootosañi calali Jopamu vai maa vaidana Simuñi Piiduru. ¹⁴Siagai gaaagidamu isducatai calgacala vuusia aapi λmadu vansi gaaaduñi”, astatadai λDiuusi taañicarudai. ¹⁵Dai aidasi giñagacai ñooqui aana divia Diuusi Ibaada vascatai λgai λmadu poduucai isducatai divia aatama garλmadu tuucamidara. ¹⁶Amaasi antai tagito aana iscaiti gartaaanadami: “Vaavuava sida λVuaana suudagicada gavapacoi damos vapacoñicamu aapima Diuusi Ibaadacada sai λgai ganλmadu daaca agai”. ¹⁷IsDiuusi maa λgai λpa istumaasi garmaa aatama ismaacada vaavoitu Suusi Cristo ¿noora aana sivuidara ñioocaiña Diuusi? —astatadai λPiiduru.

¹⁸Aidasi cal imaasi vaavoitudadami ismaacada Jerusaleenara daraajatadai camañiño λPiiduru vui. Mossiaa duutudaimi Diuusi daida icaiti:

—Iscapovadi di isDiuusi maa oigara-gai ismaacada maitarjudidú λpa isama duucai gantatagituagi λgai dai poduucai vascara oidacagi Diuusi λmadu —ascaiti λjudidú.

¹⁹ Aidasi muua loodami ATiivani, gnaagacai soi vuimi lapa agaa vaavoitudadami, tai lamoco dagavunu voopei asta Penisiala uucami dai aa Sipiliamu dai aa Antioquiala uucami dai ami aagidi Diuusi niooquida mosaca ajudidfu dai aa oodami gia chio. ²⁰ Damos ami Antioquiala dada aa vaavoitudadami Sipilaindala dai Sireniaindala dai aagidi loodami dai ismaacada maitarjudidfu lapa isSuusi Cristo arcalagacala vuviadami. ²¹ Diuusi Ibaada lamadu daacatadai lvaavoitudadami dai poduucai muidutai agaa dagito ganallqui vaavoidaraga dai vaavoitu isSuusi Cristo arcalagacala vuviadami.

²² Dai aidasi mai lvaavoitudadami Jerusaleenala imaasi ootoi lBernabe asta Antioquiala uucami. ²³ Dai alcai Bernabe tal isducatai Diuusi alia calagacala nauditadai lvaavoitudadami dai alia baigalli, dai maa niooqui daida itatadai sai vlassi ganibadacada apiavaavoitudaina Diuusi. ²⁴ Bernabe ramo calli cal tuigacami dai vlassi gaibadacada vaavoitudaina agai vai Diuusi Ibaada lamadu daacatadai dai poduucai muidutai vaavoituli agai Diuusi niooquida.

²⁵ Dai gooquiala ii Bernabe Tarsuamu dai gaaga agai lSaulo, dai talgacai vaidacai Antioquiamu. ²⁶ Dai anaasi daraaja agai lvaavoitudadami lamadu amo uumigi suudacami dai gamamaatluldi Diuusi niooquida. Antioquiala agai siaaco lapaga glaaga goonioqui is-cristianu aagadagi vaavoitudadami.

²⁷ Aida tuigaco iji lamoco Diuusi niniooquituldiadamigada Jerusaleenaindala Antioquiamu. ²⁸ Tai amoco Agavo taagiducami calquiva lvaavoitudadami saagida daida itatadai sai imia agai amo gla

biuugigai vlassi oidigi daama. Gomaasi maatacatadai agai aagiditai Diuusi Ibaada, tai sallicada povadui aidasida lrbaitalcaacamicatadai lClaudio. ²⁹ Taida lvaavoitudadami Antioquiala gnaagi dai ootosda agai soini agaa vaavoitudadami Judeeala, dai lmpagi vlasscatai silajasi istui. ³⁰ Dai ootosi latalaanadamigada lvaavoitudadami Judeeala Bernabecada dai Saulocada.

12 Aida tuigaco lraí Eroodasi glaagacai soi vuaadatadai lvaavoitudadami. ² Dai gatajai muaaragai lJacovo Vuaana silagida amo mastaicada. ³ Dai aidasi tal agai isalia baiganalli ajudidfu pomaasi iduucai agai maisapicami bai lapa lPiiduru. Gomaasi lra-dui siaa duudagara istuigaco tatagitoina ajudidfu aidasi Diuusi calagacala vuvaitu Ejipituaindala. ⁴ Aidasi cabai agai lPiiduru maisacariala cuu siaacoga sallicada calga nuucadicatadai maamacova lmapai ajioopaitadai lsendaaruu maacovapara dai nuucada amaamaisapicada. Cadaivunucai lsiaa duudagai lEroodasi vuusaida llditadai lPiiduru maisacaruaindala dai vlassi loodami vuitapi gataaania agaitadai muaragai. ⁵ Vaida lPiiduru maisapicatadai dai calga nuucadicatadai. Vaida lvaavoitudadami sallicada gamamadaitadai agai vlatara.

⁶ Aidasi vuusaida agaitadai lEroodasi lPiiduru loodami vuitapi aida tacavioma tucara coosocatadai lPiiduru vai aipadara guucacatadai gooca sandaaruu nuucadacami vaida lPiiduru vulicatadai gooca cadeenacada lvaagoochai sandaaruuaindala, dai aa sandaaruu quiidgamadara guucacatadai dai nuucadacatadai amaamaisapicada. ⁷ Tai todian duucai gamaasitu amo

Diuusi taañicaruda ΔPiiduru vuitapi dai vlassi maasiuli amaisacarui daida ΔDiuusi taañicaruda taata ΔPiiduru amaapiadara dai nanaitu daida itatadai:

—Otoma ivañigi —astatadai.

Tai otoma uupai acadeena ismaacada acada vulicatadai ΔPiiduru noonovida.

⁸Taida ΔDiuusi taañicaruda itatadai:

—Gaisatudañi gavgivuura dai glaada gasusuusaca —astatadai.

Dai aidasi capodui ΔPiiduru taida itatadai ΔDiuusi taañicaruda:

—Gatuiñi gasuaa daida iñoida —astatadai.

⁹Amaasi vuusai ΔDiuusi taañicaruda vaidla ΔPiiduru oidi maimaatacatai siarvaavoi ischio lara agai ismaacada ivuididi ΔDiuusi taañicaruda. Baiyoma taltatiqui aliditadai agai. ¹⁰Δmos dagavusai agai siaaco guucacatadai utucamidara nuucadacami dai gooquilara siaaco guucacatadai agaa nuucadacami dai aidasi aayi agai siaaco calca amo gla vaiñomi cuuparagai caayamacoga cacada acuparagai agi gacupioco, tai vuvaja agai dai mapai iji laachi dai amaasi agi viaa ΔDiuusi taañicaruda ΔPiiduru. ¹¹Amaasi ΔPiiduru maí siarvaavoi daida itai:

—Sivi gia camaí aana siarvaavoi isootoi Diuusi gataañicaru sai calgacara giñvuusaidana ΔEroodasi maisacarduañidara dai vlassi asoimaascami-aiñidara ismaacada iduñia agaitadai ljudidíu anacada —ascaiti ΔPiiduru.

¹²Amaasi quiaa povalliditadai agai dai ii ΔMaría quiidiamu dadda ΔVuaana Marcusi. Vai ami mui ganampaidacatadai oodami dai gamamadaitadai ΔPiiduru vlatara.

¹³Dai aidasi aayi ΔPiiduru soosoi acuparagai caayamadara cacada tai vuusai amo ali taji Rooda tlagiducami dai naida agai soora agai.

¹⁴Dai maatacai ΔPiiduru ñiooquida maicupioqui baigaldacai baiyoma

apamu tuucavi mla dai aagida agai agaa sai quitaagiña calca ΔPiiduru. ¹⁵Amaasi agai itatadai:

—Vuiirutupatiqui aapi —astatadai.

Δmos ali taji apiaaagidi saida larvaavoi. Amaasi agai icaiti:

—Siaadara ΔPiidurucana goovai, iblada liena goovai —ascaiti.

¹⁶Vaida ΔPiiduru apiasoñiditadai amaasi cupioco agai dai tlagacai sida ΔPiiduru alia duduaadimu. ¹⁷Δmos ΔPiiduru ganovicada aagidi sai dodoligicana dai aagidi isducatai vuusaitu Diuusi maisacaruaiñidara daida itatadai agai loodami:

—Aagidavurai imaasi ΔJacovo dai agaa vaavoitudadami lara —astatadai.

Dai amaasi ii abiaadara siblacoga.

¹⁸Dai camaasicaí asandaaru camaitaa isducatai gantatagituagi maimaatacai sidaui ΔPiiduru. ¹⁹Amaasi ΔEroodasi taji asandaaru sai gaagana ΔPiiduru dai aidasi camaitaa agai taida ΔEroodasi vapai asandaaru ismaacada nuucadacatadai amaamaisapicada dai tacacai istuma dui dai gooquilara gatajai coodaragai. Dai gooquilara ii ΔEroodasi Judeeaiñidara dai Sesareera oidaca agai.

²⁰ΔEroodasi vui baamucataidai ΔTirolara oidacami, amaasi agai gnaagi dai vaan guuquiva agai ΔEroodasi vuidara, Δmos laraga aa namalqui agai tumiñsicada amo sonara cacacamigada ΔEroodasi sai aagidana agai ΔEroodasi sai camaibaamucana vui, agai cucuuspiña cuaadagai ΔEroodasi davalragadañidara cascada ipaliditadai isbai duñiagi ñiooqui.

²¹Taida ΔEroodasi ootosi ñiooqui dai aagidi ismaa tasara iimia agai. Daida ΔEroodasi aida tasara glai cacalgaducadioma gayuucusi dai raf daicardulara daiva. Dai sida tavapi

aatagi. ²²Taidλ aoodami gnaagacai ijiña daidλ icaiti:

—Idi ismaacλλa ñioocai maitavaramo cλλi, amo diuusiava —ascaiti aoodami.

²³Damos aidasi quiaa iñacaitadai λgai tai divia amo Diuusi taañicaruda dai coocotuli ΔEroodasi maisiaa duutudacai λgai Diuusi cascλλa vatopadagai λgai dai muu.

²⁴Muiyapλλa gaaagidi λvaavoitudadami Diuusi ñiooquidλ dai muidutai vaavoitudaimi.

²⁵Aidλsidλ λBernabé λλmadu ΔSaulo canaato gnaa duiñdaga iji Jerusaleñañdλλa Antioquiamu dai vaidaticatadai λλλa ΔVuaana Marcusi.

13 Antioquiarλ λvaavoitudadami saagida oidacatadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadλ dai aa λmamaatatuldiadamicatadai. λgai λBernabé dai Simuñi tucucλλa, dai Luusio Sireñiarλ oidacami, dai Manameena ismaacλλa λλmadu gλλ ΔEroodasi ismaacλλa λrcaiigi Galileerλ, dai Saulo. ²Dai amo imidagai siaa duutudaitadai λgai Diuusi maitaugacai taidλ Diuusi Ibaadλ itatλdai:

—Acovai avλr giñvuusaitulda Bernabé λλmadu Saulo vaidλ iduuna goovai λaa duiñdagai ismaacλλa viaa aanλ goovai vλλatarλ —ascaiti ΔDiuusi Ibaadλ.

³Amaasi λgai gamamagi maitaugacai dai daama darai gannoonovi dai diosagi dai ootoi.

⁴Dai gooquiarλ Diuusi Ibaadλ ootoi λBernabé λλmadu ΔSaulo Seliisiamu tai λgai iji. Dai ami tλλtasai amo vaarcuarλ dai iji Sipiliamu λgai λλamo λmapacλλa sicolimadicami gλλ suudagi. ⁵Amaasi aλcai λdλvλλarai ugidiana siaaco Salamiña tλλgidu, λgai gnaagacai mamaatatuldi aoodami Diuusi

ñiooquidλ judidíu quiquiuupaigadλana, vaidλ λVuaana λλλa oiditadai amo piooñi duucai. ⁶Dai vλλasi aipacoga iji λgai λdλvλλariarλ siaaco sicolimadi λsuudagi dai aayi λmapacλλa siaaco Pafosi tλλgidu dai ami tλλ amo judidíu Barsuusi tλλgiducami dai λgai λλamo cλλdaracami. Dai λgai mosyaatagiñña aoodami dai pocaitiña saidλ λλamo Diuusi ñiooquituldiadamigadλ. ⁷Daidλ λcλλdaracλλa λλmadu daecatadai λcaigi Serjio Paulo, ismaacλλa λλamo cλλi saitudugami gatλgitoidagarλ. Daidλ λcaigi ootosi ñiooqui λBernabé λλmadu ΔSaulo sai iimana quiidiamu caλca aliditadai λgai Diuusi ñiooquidλ cascλλa. ⁸Amaasi λcλλdaracλλa Barsuusi Elimasi vui ñiooquimi Bernabé λλmadu Saulo daida aliditai λcaigi isvaavoituda λgai. ⁹Amaasi ΔSaulo masmaacλλa Paavora aagaiña λλλa Diuusi Ibaadλ λλmadu daecatadai λgai, vai λgai gatλgito nλnλidi λcλλdaracλλa ¹⁰daidλ itatλdai:

—Yaatagidaracami maicλλaga ivuaadami, Diaavora aduñdλ dai vuidarλ caatλcami vλλasi gocλλgaducλλa. ¿Dai tuipasi sobicai oodami sai maivaavoitudana Diuusi? ¹¹Sivi Diuusi gagλλgamu simainλijadamu aapi tomali tasai cuudagidλ —astatλdai ΔSaulo.

Mospotai λgai taidλ λcλλdaracλλa mainλnλava mostuca oidigi λgai vλλatarλ, dai gaagaiña λgai sioorλ bλλ aimardagi noviañdλrλ mainλaadana λgai cascλλa. ¹²Aidasi tλλ λcaigi imaasi vaavoitu Diuusi ñiooquidλ maitatagaitadai λgai siaλldagi caλcatai istumaasi gamamaatatuldi λcλcλλi.

¹³Amaasi λPaavora λλmadu λaaduñdλ tλλtasai amo vaarcuarλ Pafosiarλ dai iji Perjiamu, Panfilia dλvλλariarλ, taidλ λVuaana anaasi viaa gλaaduñi dai aagi Jerusalenamu.

¹⁴Tai gooquiara agai iji Perjiaindara Antioquiamu Pisidia davalariara. Dai ami amo imidagai ibastaragai tasara vaapa agai judidíu quiuupaigadara dai ami daraiva. ¹⁵Amaasi casi gaaagacai oojai siaaco ooja Moseesacaru gasalicamiga dai ismaacada ooja Diusi niñoquituldiadamigada taida lbaitaguucacami quiuupaigadara judidíu ootocai niñoqui adadidacami ami quiuupiaras masaida italdana:

—Garaaduñi masmaquia aliada aapima gooidacami niñoqui istutuidiana ismaquiagi —astatadai.

¹⁶Tai otoma caquiva Paavora dai ganovicada aagidi sai dodoligiana daida itatadai:

—Giñcaacavurai aapima judidíu dai vaascatai ismaacada siaa duutudai Diusi. ¹⁷Diuusigada judidíu covai vuvaitu garaalqui aaduñicaru dai muidali aidasi quiaa Ejiipitara oidacata dai agai mallasdara oidacami duucai dai gooquira vuvaitu agai ami davalariaindara gaguvucadacada. ¹⁸Dai goo coobai uumigi oidigana oidacata dai agai tomasi soimaasi ivuaadana agai Diusi vaascara maioojogi. ¹⁹Dai Diusi ugititu cuvaracami naana maasi niñocadami ismaacada Canaanara oidacata dai maa adavarai garaalqui aaduñicaru. ²⁰Dai gooquira maaco sientu uumigi dan taajucami Diusi darasña dudunucami garaaduñicaru asta aida uucami sioidacata dai Diusi niñoquituldiadamigada Samueli. ²¹Tai aida uumira garaaduñicaru gatai sai Diusi daasagi amoco saida arraicana dai taaanaña agai, dai sai camaitaanaña adudunucami. Tai Diusi dai Saul saida arraicana dai gataanaña goo coobai uumigi agai arSisi marada Benjamín cajiudada. ²²Dai gooquira Diusi vuusaitu Saúl sai camaitaanaña dai maa asalicami adavi dai agai gataanaña

daida icaiti Diusi: “Baigiñaliditai naidi aana goDavi Isai marada dai goovai ivuaadamu istumaasi ipalidi aana”, ascaiti Diusi. ²³Dai Suusi arcajiudada agai vaa Davicaru, asuusi ismaacada covai vuusaitu Diusi sai caagacara vuvaidana judidíu poduucai isducatai bai dui agai niñoqui garaaduñicaru lamadu. ²⁴Dai aidasi maiquiaa divia asuusi, avuaana aagidi vaasi judidíu dai potatadai sai gaaagai isvapoñicagi dai ama duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi. ²⁵Aidasi cayoga aayi istuigaco muquia agai avuaana agai itatadai aoodami: “Aanaan maitaragai masmaacada aapima tatagitoi, giñgooquira divia agai amai ismaacada aana tomali maiviaa salicami isuupasdagi susuusacada ggiaragada”, astatadai avuaana.

²⁶Aapima giñaaduñi Avrañicaru cajiudada lamadu aapima masmaacada siaa duutudai Diusi, aapima ganvaltarava idi niñoqui caagacara vuvaidaragai. ²⁷Ismaacada Jerusaleenara oidacata dai lamadu dudunucamigada maimaatcatadai siora arSuusi. Dai tomali maimaatcaacana niñoqui ismaacada gaaagaiña quiquiupiana vaascara ibastaragai tasara oojai ismaacada ooja adiusi niñoquituldiadamigada, dai poduucai aidasi gatajai adudunucamigada Jerusaleenara oidacami muaragai asuusi poduucai aradi isducatai aagaitadai laquida Diusi niñoquituldiadamigada. ²⁸Tomasi maitaa agai tomali amo istumaasi soimaascami asuusi vui, vaascara aagidi agai apilaato sai gataanaa muaragai. ²⁹Dai aidasi casi idui agai vaasi isducatai ooja adiusi niñoquituldiadamigada aagaitai asuusi, tavañi agai curusiaindara dai yaasa. ³⁰Damos Diusi duacali

coidada saagidaiñdara. ³¹ Daida ASuusi caduaacacai mui tasai gamamasdiña vuitapi agai ismaacada oidatuciña Galileeaiñdara Jerusaleenamu, dai sivi agai vaa mamaataradamigada aagidi aoodami istumaasi ivuaadana dai mamaatatuldiña ASuusi.

³² Dai poduucai ara aatama ganaagidi acalagaducada niooqui ismaacada aagidi Diuusi garalqui aaduñcaru. ³³ Dai aatama arcajitudada agai. Dai aidasi Diuusi duaacali ASuusi aida casi idui agai aatama garvlatara ismaacada aagidi agai garalqui aaduñcaru poduucai isducatai oojisi Salmosi goocara siaaco icaiti: “Aapiara argiñmara dai sivi vaama cai aana vvasi oodami vuitapi vai maatacana isaapi argiñmara”, ascaiti Diuusi. ³⁴ Diuusi aagidi ASuusi sai duaacalda agai coidada saagidaiñdara sai maiduvana tuucugada, daida icaiti Diuusi niooquituldiadamigada: “Ganmaaquimu aana listumaasi calagaducada ismaacada aagidi aana Davicaru”, ascaiti. ³⁵ Cascada poduucai aagai Cristo amai Salmosiara: “Maidagitomu aapi isduvagi tuucugada gapiooñiga ismaacada alia oigadai aapi”. ³⁶ ADavicaru gia soi ismaacada oidacata dai aidasi oidacata dai agai, poduucai isducatai tajai Diuusi, dai gooquiara muucucai agai taida liblada ii malca siaaco daraajatada laaduñdardu damos tuucugada gia duva. ³⁷ Damos agai ismaacada duaacali Diuusi agai gia maiduva tuucugada. ³⁸ Giñaaduñi aapima gaaagai ismaatacagi isSuusi Cristocada ismaacada muu curusiaba agaicada Diuusi oigaldi vvasi oidigi daama oidacami soimaascamigada. ³⁹ Agaicada agai vai Diuusi oigaldi soimaascamigada sioora vaavoitudagi isSuusi Cristo arcagacara vuviadami. Moseesacaru sallicamigadara maitiipucata dai

oigaldaragai. ⁴⁰ Ganuucadacavurai aapima, vai maipoduucai araduuna aapimacada isducatai ooja ADiuusi niooquituldiadamigada aidasida icaiti:

⁴¹ Dañi aapima parunadami, gantagitorar naijada ugitivurai.

Aanaana arDiuusi daida iduunimu aana mui naana maasi gagarducami quiaa oidacatai aapima.

Dai maitlagimu aapima istaiyagi dai vvascara maivaavoitudamu tomamasi ganaagidi.

Ascaiti ADiuusi niooquituldiadamigada —astatadai Paavora aoodami quiuupilara.

⁴² Dai aidasi vuvaja Paavora lamadu laaduñda judidú quiuupaigadaaiñdara, tai agai ismaacada maitarjudidú aagidi sai agamai ibastaragai tasara aagidana Paavora apamu gomaasi niooqui.

⁴³ Aidasi caugidagai ampaidaragai quiuupilara tai muidutai judidú lamadu aa ismaacada maitarjudidú damos vaavoitu judidú vaavoidaragada oí Paavora lamadu Bernabé, vai agai mamaacaiña niooqui dai aagidiña sai gaaagai isapiavaavoitudadagi isDiuusi alia oigadai.

⁴⁴ Dai agamai alcaldiara ibastaragai tasara baitoma vvasi Antioquiara oida-cami ganampagi dai calca agai Diuusi niooquida. ⁴⁵ Damos aidasi tala judidú isganampagi mosalqui oodami alia lagacoi dai vui niooquimi agai Paavora dai sigalnaasi niooqui suuligidimi. ⁴⁶ Tai amaasi Paavora lamadu Bernabé maiduaducuitai niooqui daida itatadai:

—Alia si gaaagaitada isganaagida aatama Diuusi niooquida arpara aapima ismaacada arjudidú, damos aapima sivi calmapiadara vipieeyi Diuusi niooquida cascada camaviva aapima sallicami isvvascara oidacagi Diuusi lamadu, sivi iimimu aatama agai lamadu ismaacada

maitarjudidú. ⁴⁷ Λγι poduucai gartajai gartaanadamiga Suusi Cristo daida apartatadai:

Aanaant ganootoi amo cuudagi duucai agai vaatarā ismaacada maitarjudidú

Mai mamaatatulda isducatai calgacara vuvaquia agai vaascatai

Asta oidigi ugidiaroma oidacami vaasi. Astatadai gartaanadamiga —astatadai aPaavora.

⁴⁸ Dai aidasi cal imaasi agai ismaacada maitarjudidú alia baiganalli daida icaitimi sai Diuusi ñooquida alia calgadu, dai vaascatai vaavoitu ismaacada Diuusi acovai vuvaitu sai vaascara oidacana agai lamadu. ⁴⁹ Dai poduucai vaasi agai davalariara gaa Diuusi ñooquida. ⁵⁰ Damos ajudidú aataga lamadu amo ooqui ismaacada calga vaavoitudai ajudidú vaavoidaragada dai vaasi loodami siaa duutudaiña agai dai aataga lara acacalli lamadu ismaacada taaanai ami Antioquiara. Ajudidú aapanaquidi sai soimaasi taatatuldana agai aPaavora lamadu Bernabé dai sai adaiña abiaadara.

⁵¹ Amaasi aPaavora lamadu Bernabé gigigi davalrai ganacasoiñdara sai maatacana loodami ismaacada adaji ismaicallaga idui lagi poduucai ganviidacatadai agai. Dai iji Iconiamu. ⁵² Damos vaavoitudadami Antioquiara alia baiganaliditai vii lamadu daacatai Diuusi Ibaada.

14 Amaasi aPaavora lamadu Bernabé vaapa judidú quiupaigadara Iconiara, dai alia calga ñiño agai tai muidutai vaavoitu vaasi mosamaduga maasi judidú lamadu ismaacada maitarjudidú. ² Damos ajudidú ismaacada maivaavoitu soimaasi aapanaquidi agai ismaacada maitarjudidú dai soimaasi tatagitoit-

uldiña vui vaavoitudadami. ³ Cascada aPaavora lamadu Bernabé anaasi vii bai tavapi. Dai maiduduaadicuitai ñioocaiña agai vaavoitudaitai Diuusi. Dai Diuusi apiamacaiña guvucadagai saida ivuaadana mui naana maasi gagarducami. Dai poduucai Diuusi tatagidi loodami siarvaavoi ismaacada aagidi aPaavora lamadu Bernabé isDiuusi calgacara vuvaida alidi.

⁴ Damos Iconiara oidacami aipaco ganvupui vaatacatadai. Lamoco vuidara vaatacatadai ajudidú dai calga ñioocaiña lojootosicami vaatarā vai aa vuidara vaatacana lojootosicami dai calga ñioocaiña ajudidú vaatarā. ⁵ Amaasi ajudidú lamadu ismaacada maitarjudidú vaascatai ismaacada vuidara vaatacatadai lojootosicami ganaagi lamadu abaitaguucacami dai soimaasi ñiooqui aagida agai dai maicarsa agai oloodaicada. ⁶ Damos aidasi mai aPaavora lamadu Bernabé voopoi abiaadara Listiramu dai Derviamu, Licaonia davalariara, dai vaasi siculo ⁷ siaaco gaaagaiña lara isSuusi Cristo acalagacara vuviadami.

⁸ Listara oidacatadai amo calli ismaacada maitistutuiditadai isaimardagi. Lagi poduucai vuusai agai dai mosdaacana. Dai tomali amo imidagai maitarimacami agai. ⁹ Dai agai daacatai calcatadai istumaasi aagai aPaavora. Amaasi aPaavora gatagito tal isvaavoitudai agai isDiuusi istutuidi isduaaidagi. ¹⁰ Dai amaasi gagara itatadai:

—Salli calquiva —astatadai aPaavora.

Taida acalli tacavi tuali tuudai dai calquiva dai gaaagacai aimarai. ¹¹ Dai aidasi tal loodami ismaacada idui aPaavora iinaquimi ganñiooquicada daida icaitimi:

—Didiuusi lpa maasi clclali titlaapai aatama garsaagida —ascaiti loodami.

¹²Daidl icaiti saidl lBernabé lrdiuusi ismaacada Upiteli aagaiña lgai, daidl lPaavora lrdiuusi ismaacada Mercurio aagaiña lgai. lPaavora ñooquiditadai loodami cascada Mercurio taltai lgai. ¹³Taidl lUpiteli paaligada ismaacada mosvaacalaga Listiraga clacatadai quiupaigada, lgai vuua tuturu lmadu yoosigai dai lgai lmadu loodami cooda agaitadai ltuturu lPaavora lmadu Bernabé valtara dai poduucal siaa duutuda agaitadai. ¹⁴Damos aidasida lojootosicami lPaavora lmadu Bernabé mai gomaasi, saasasaimi ganyuucusi l lgi poduucal ivuaadana lgai sai naidiña loodami ismaitarclalagai issiaa duutuadagi oodami didiuusi duucal, dai vaapa lgai loodami saagida dai iinaquimi daidl icaitimi:

¹⁵—¿Cacalali, tuimasi povueeyi? Aatama lrcacalali l lpa ganapan duucal, dai cascada dada aatama dai ganaagida ragal sai glaagai masdagituagi gomaasi ismaacada maitarsoini, dai glaagai masvaavoitudagi lDiuusi ismaacada duaaca lgai ismaacada idui lvaagi lmadu davalrai lmadu lgal suudagi dai v l lsi istumaasi oidaga. ¹⁶Laquioma Diuusi dagito loodami saidl ivuaadana istumaasi ipalidi. ¹⁷Tomasl v l lscaga tatagidiña lgai siora listumaasi cacalagaducamicada ismaacada ivuaadana lgai loidacami valtara, lgai garootosdi duuqui dai claga garmaacal cuaadagai dai tastuucada vagiam alaliadagi —ascaitimi.

¹⁸Damos tomasl aagidi lgai v l lsi imaasi maitistui isdaidagi loodami iscoodagi lgai ltuturu ismaacadacada siaa duutuda agaitadai lgai lPaavora lmadu Bernabé.

¹⁹Tai amaasi ami dada l moco judidíu Antioquiaindara dai Iconiaindara dai avanaqui loodami dai maicacarai

lPaavora. Dai aidasi polliditadai lgai iscamuaa tavaimacal malacasi dai Listira ugidiana viaa. ²⁰Dai aidasida lvaavoitudadami ganlmpagi lPaavora sicolil tai lgai vañi dai ii l lpa mu Listiramu dai siaadiqui iji abiaadara lgai lmadu Bernabé Derviamu.

²¹Dai ami gaaagidi Diuusi ñooquidai dai siora lrcalagacala vuviaadami tai muidutai vaavoitu, tai lgai l lpa mu iji Listiramu dai Iconiamu dai Antioquiamu. ²²Dai v l lsi amui vaamioma bailaliatudaimi lgai lvaavoitudadami dai maacaimi ñooqui daidl itatadaimi sai glaagai isapiavaavoitudadagi dai sai viaacatadai issoimaa taatagi mui naana maasi dai poduucal istuidacal iimiagi siaaco gataalanli Diuusi. ²³Dai v l lsi aipacoga siaaco ajioopaitadai lgai lvaavoitudadami saagida daraasaimi l moco tataanladami lvaavoitudadami valtara dai aidasi darasaiña lgai maitaugacal gadaanliña Diuusi dai potatadaiña saidl ivuaadana istumaasi Diuusi ipalidi.

²⁴Dai gooquilara iji dai Pisidia davalriamu salli dagavusai dai aayi Panfilia davalriaga. ²⁵Dai gaaagidimi Diuusi ñooquidai Pelijiala, dai amaasi iji Ataliamu. ²⁶Dai ami taltasai lmo varcuara dai iji Antioquiamu Siria davalriara, siaadara vuvaaja lgai aidasi iji taidl lvaavoitudadami gadaanadagi Diuusi sai nuucaticana aa duindadara vai sivi canaatoli. ²⁷Dai aidasi aayi lgai Antioquiara lmpagi v l lsi vaavoitudadami dai aagidi v l lsi istumaa dui Diuusi lgaicada aidasi gamamaatulditadai lgai Diuusi ñooquidai, dai isducatal Diuusi soi isaagida lgai Diuusi ñooquidai lgai ismaacada maitarjudidíu dai isducatal lgai vaavoitu l lpa. ²⁸Daidl

ΔPaavora λλmadu Bernabé anaasi vii
 λvaavoitudadami λλmadu τλνλπι.

15 Aidλ tuigaco λλmoco cλcλλli is-
 maacλdλ iji Judeeaiñdλrλ Antio-
 quiiamu aagidimi λvaavoitudadami sai
 sioora cλλgacλrλ vuvaaquia λliada sai
 gλaagaitadai isiquitλagi gλntuucuga po-
 duucaī isducatai viituli Moseesacaru.
²Taidλ ΔPaavora λλmadu Bernabé aliλ
 ñiño λcλcλλli λλmadu aagitai gomaasi,
 dai aagidi sai camaipoduucaī gλntλtλgi-
 toĩñλ, mataita λcovai vuvaitu Paavora
 λλmadu Bernabé dai aa sai iimλna
 Jerusaleenamu dai mλλ bai duuna idi
 ñiooqui λojootosicami dai λbaitλguuca-
 camigadλ λvaavoitudadami λλmadu.

³λvaavoitudadami Antioquiλrλ
 λgai dai ootoi, dai voyiamu iimλitai
 Penisia sai Samaalia dλdλλvλriamu
 sλλli dλgavusai λgai dai aagidimi
 λvaavoitudadami isducatai λgai
 ismaacλdλ maitarjudidíu dagito
 gλnλλqui vaavoidaraga dai vaavoitu
 Diuusi, tai vλscatai λvaavoitudadami
 aliλ baigλnλλli cλlcai gomaasi.

⁴Aidasi aayi ΔPaavora λλmadu
 Bernabé Jerusaleenλrλ taidλ λvaavoitu-
 dadami λλmadu λojootosicami λλmadu
 λbaitλguucacami baigλnλλiaracλdλ
 miaadλgi, daidλ ΔPaavora λλmadu
 Bernabé aagidi vλsi istumaasi idui
 Diuusi aipaco siaaco ajioopaitadai λgai.
⁵Dλmos λλmoco λfariseo ismaacλdλ
 vaavoitu guuquiva daidλ itλi:

—Gλaagiava isiquitλagi tuutucugada
 vλscatai vaavoitudadami ismaacλdλ
 maitarjudidíu dai gλaagai istλaaniagi
 vai λλgidiñλ vλsi istumaasi viituli
 Moseesacaru —ascaiti λfariseo.

⁶Tai gλnλλpagi λojootosicami λλ-
 madu λbaitλguucacami dai bai duñia
 λgai ñiñooqui. ⁷Dai catλvλpi gaaataga
 λgai tai cλquiva λPiiduru daidλ itλi:

—Giñaaduñi cλλga maata aapima
 sai bai λλqui Diuusi λcovai giñvuu-
 saitū aana aapima gλnsaagidaiñdλrλ
 ansai aagidana aana λgai ismaacλdλ
 maitarjudidíu Diuusi ñiooquidλ sai λgai
 vaavoitudana λrλ. ⁸Dai Diuusi maata
 vλscatai iibλadλ dai ootoi gλlbλdaga
 sai λλmadu daacana λgai ismaacλdλ
 maitarjudidíu λrλ poduucaī isduu-
 cai gλrootosi λgai aatλmλ vλscatai
 dai poduucaī Diuusi gartλλgi isoigadai
 λgai λrλ. ⁹Diuusi mosλmadugan du-
 ucai gλrnλidi aatλmλ λλmadu λgai is-
 maacλdλ maitarjudidíu cascλdλ oigaldi
 λgai soimaascamigadλ λrλ vaavoituda-
 cai λgai. ¹⁰Sivi tuimasi maivaavoitudai
 aapima ismaacλdλ idui Diuusi, dai tu-
 imasi poduucaī tλaanλi aapimλ λgai is-
 tumaasi tomali aatλmλ maitistutuidi is-
 gλnλλgidagi tomali gλrλλqui aaduñicaru
 maitistui. ¹¹Maitavar poduucaī. Aatλmλ
 vaavoitudai isDiuusi cλλgacλrλ gλrvu-
 vaitu dai cλλgacλrλ gλrnλidi dai Suusi
 gλroigadai λpan duucaī λgai —astλtλdai
 λPiiduru.

¹²Tai vλscatai λgaa mosdodoli vii,
 vaidλ ΔPaavora λλmadu Bernabé aagidi
 vλsi istumaasi idui λgai Diuusi guvu-
 cadadλcλdλ λgai ismaacλdλ maitarju-
 didíu saagida. ¹³Dai aidasi canaato ñioo
 ΔPaavora λλmadu Bernabé taidλ λJa-
 covo itλi:

—Giñaaduñi, giñcλcλvurai. ¹⁴Casi
 gλraagidi goSimuñi Piiduru siλλquidλ
 abiaadλrλ cλλgacλrλ ñλidi Diuusi λgai
 ismaacλdλ maitarjudidíu dai λcovai vu-
 vaitu λλmoco λgai saagidaiñdλrλ sai siaa
 duutudaiñλ Diuusi daidλ λrmaamaradλ-
 cana. ¹⁵Bai λλqui poduucaī ooja Di-
 uusi ñiñooquituldiadamigadλ cascλdλ
 gλaagaitadai siλpλduñiagi cλlcavurai
 aapimλ isducatai ooja λmaadutai Diuusi
 ñiooquituldiadamigadλ:

¹⁶Pocaiti Diuusi:

ΛΑΡΑγα naana maasi ΔΓαvυñia agai dai gooquiARA λPamu divimu aana ju-didíu saagida.

Αgai Arismaacada ΔΛqui abiaadARA ACO-vai vuvaitu aana.

Dai gooquiARA mui uumigicada camaitiñsaa duutudaiña agai cascada aagidamu aana sai λPamu giñsaa duutudaiña poduucai isducatai giñsaa duutudaiña agai aidasi oidacata dai Davicarú.

¹⁷ λPamu divimu aana dai aagidamu sai giñΛΛgidiña.

Poduucai iduñimu aana vai vΛasi oodami ismaacada maitarjudidíu giñtatagitoiña daida argiñmaamaracana dai giñΛΛgidiña.

¹⁸ Pocaiti Diuusi ismaacada garmaatatuli vΛasi idi istumaasi ΔΛqui abiaadARA.

Ascaiti Diuusi.

¹⁹ Cascada aana pocaiti maitlaagai issoi vuaadagi ismaacada maitarjudidíu. Agai cadagito ΔΛquida ganvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi. ²⁰ Mosacaasi gaaagai tAsoojidagi sai camaicuaadana baabaidi ismaacada dadasdi Amoonoo ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucái, dai sai maigoogosi ganducamicana, dai camaicuaadana baabiada vustaaqui baicuada ismaacada maivuusanai ΔΛrada siΛscada coiyagi, dai tomali maicuaadana ΔΛrada.

²¹ ΔΛqui abiaadARA aipacoga oidaga sioora gamamaatatludi Moseesacaru saΛlicamigada vΛascara ibastaragai tasara judidíu quiquiupaigadARA gaaagaiña gomaasi —astatadai Jacovo.

²² Amaasi Aojootosicami ΔΛmadu Abaitaguucacami ΔΛmadu vΛascatai Avaavoitudadami λPANAΛli isAcovai vuvaidagi AAmoco Aagi gansaagidaiñdARA dai ootosagi Antioquiiamu ΔΛmadu Paavora dai Bernabé. Dai ACO vuuaitu Uudasi masmaacada Barsavasi aagaiña

ΛΑΡΑ, dai ACO vuuaitu Siilasi ΛΑΡΑ Agai ArbaitACAacamigada Avaavoitudadami. ²³ Dai Agaicada ootoi AMO oojai ismaacada icaiti:

“AatAMA oootosicami ΔΛmadu baitaguucacami ΔΛmadu gogaa vaavoitudadami ganviaatuldi aapima garaaduñi ismaacada maitarjudidíu ismaacada AntioquiiARA oidaga dai Siria dai Silisia dADΛΛVARIARA oidaga. ²⁴ Maí aatAMA sai AAMO oodami iji tabiaadARA ismaacada aatAMA maiotoi. Dai Agai gANsoobi gANñiooquicada masi aapima maimaata isducatai gANTAtagituagi. Agai povai gANTAtadai sai gAAagai masiquitAagi gantuutucuga dai AAgidagi Moseesacaru saΛlicamigada. ²⁵ Cascada cΛAgadu AΛli aatAMA isACO vuvaidagi AAmoco aatAMA garsaagidaiñdARA sai mAACA gannaidana aapima ΔΛmadu garaaduñi Paavora dai Bernabé ismaacada alia oigadai aatAMA.

²⁶ Paavora dai Bernabé muiyapARA ajioopaiña masiaaco cooda agaiña gamamaatatludítai goovai isSuusi Cristo ArcΛAgacARA vuviadami. ²⁷ Cascada ganootosi aatAMA Uudasi ΔΛmadu Siilasi vai AAgí goovai gANAagidana vΛasi idi ismaacada ganooji aatAMA.

²⁸ Garaagidi Diuusi Ibaada tAstuma duñiagi. AatAMA garvΛAtARA ΛΑΡΑ cΛAgadu cascada maitantAaanai aatAMA mui naana maasi, mosacaasi chiΔΛqui istumaasi ismaacada gaaagai. ²⁹ Masai maicuaadana baabaidi ismaacada gadadasdi Amoonoo ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucái, tomali maicuaadagi ΔΛrada, tomali baabiada vustaaqui baicuada ismaacada maivuusanai ΔΛrada siΛscada coiyagi, dai tomali maigoogosi ganducamicagi. MasAagiadagi vΛasi idi istumaasi aidA gia cacAga ivueeyi aapima. GartAagadamu”, ascaiti AbaitACAacamigada.

³⁰ Mlatai ootoida tai iji vamaacova Antioquiiamu. Dai ami ampagi vlassi lvaavoitudadami dai maa loojai. ³¹ Taida lvaavoitudadami alia baiganalli naidacai loojai. ³² Uudasi lmadu Siilasi lrdiuusi niniioquituldiadamigada dai baialliatu lvaavoitudadami ganiniooquicada tai lgai vaamioma vaavoitu. ³³ Bai tlvapi anaasi daraaja vamaacova dai aidasi caiimia agaitadai lgai taida lvaavoitudadami diosagi dai potatadai: “Diuuscada avl viaatulda Jerusaleenara oidacami lgai ismaacada ganootoi”, astatadai. ³⁴ Damos lSiilasi ipali isviagi. ³⁵ Daida lPaavora lmadu Bernabe lra anaasi vii Antioquiilara. Dai muidutai aa lmadu anaasi gaaagidiña Diuusi niooquida.

³⁶ Cabai tlvapicada Paavora potatadai lBernabe:

—Tinda lpamu mla dadida garaaduñi aipacoga tsiaaco casi gaaagidi Diuusi niooquida. Dai naida asducatai daraaja —astatadai.

³⁷ Bernabe vaidaquia aliditadai lVuaana Marcusi ³⁸ lgai ismaacada oi aidasi tuucamidara iji lgai aipacoga dai gaaagidimi Diuusi niooquida dai Panfiliaiñdara aa gai dai camaisoicliña cascada lPaavora maitipaliditadai isvaidaquia. ³⁹ Dai alia cavaami niniio dai maibai dui dai ljacovai iji. Bernabe vaidacai Marcusi dai taltasai lmo vaarculara dai iji Sipiliamu. ⁴⁰ Taida lPaavora vaidacai Siilasi. Taida lvaavoitudadami gadaanai Diuusi sai nuucaticana taida iji. ⁴¹ Dai Siiliana dai Silisiana dlavusai dai vaamioma baialliatudaimi lvaavoitudadami.

Dai ami tla lmo vaavoitudadami Timoteo tlagiducami. Lgai lrmradacatadai lmo ooquei judu daida lrvavoitudadami lra daida loogada lrgilieo. ² Lvaavoitudadami ismaacada Listilara dai Iconilara oidacatadai claga nioocaitadai Timoteo valtara. ³ LPaavora ipali isvaidaquia lTimoteo damos tljai sai iquitana gatuucuga maibaacoituda aliditai ljudidu ismaacada ami oidacatadai tomasi vlscatai maacatadai siargilieo oogada. ⁴ Tomasiaaco siaaco dlavusquimi lPaavora lmadu Siilasi aagidimi lgai lvaavoitudadami isducatai ooji lojootosicami lmadu lbaitlguucacami Jerusaleenaiñdara lvaavoitudadami Antioquiilara valtara sai vlscatai lvaavoitudadami llagidiña. ⁵ Dai poduucal lvaavoitudadami siooma claga vaavoitu, dai vlassi tasai vaamioma muidaimi lvaavoitudadami.

⁶ Dai Diuusi lbaada maidagito isgaaagida lgai Diuusi niooquida Asia dlavlarilara. Cascada mosdlavusai lgai Pilijia dai Galasia dadlavlariamu. ⁷ Dai ugidiana Misia aayi dai abiaadara Bitiniamaco iimia aliditadai damos Diuusi lbaada maidagito isgamu iimia lgai. ⁸ Dai Misia ugidiana salli dlavusai, dai taapai siaaco Troasi tlagidu gla suudagi ugidiana siaaco aajai vaarcu. ⁹ Dai ami lmo imidagai tucara taltaquimi lPaavora lmo clali Masedoniaiñdara sai vuidara claca dai daanai daida itatadai: “Dimi Masedoniamu dai garsoiña”, astatadai. ¹⁰ Cascada otoma bai gardui aatama dai iimia ragai Masedoniamu, cacalga vaavoitu aatama isgarvaidi Diuusi tasai gaaagidana ami dlavlarilara niooquida.

16 Paavora lmadu Siilasi Dervilara aayi dai Listilara.

¹¹ Anaasi Troasiara amo vaarcuara tlatasai aatama dai saali iji Samotrasia davalariamu siaaco sicolimadi suudagi. Dai gan siaadiqui Neápolisara aayi aatama dai ami tlaapai vaarcuaiñdara.

¹² Dai abiaadara iji aatama Pilipoosiamu ami arromamanu davalragada, agai armapacara Masedoniaru siaaco oidaga mui quiiqui. Dai ami daraaja aatama chiallqui tasai. ¹³ Amo imidagai ibastaragai tasara vuvaaja aatama Pilipoosiaiñdara maisi malacasi gaa aquu ugidiana, siaaco duudatai gamamadaña aoodami anaasi daraiva aatama dai aagidi aatama Diuusi ñiooquida looqui ismaacada ganampagi ami. ¹⁴ Amoco Lidia tlagiducatai. Agai arTiatirara oidacami daida argaagardami yuucusi moraduacami. Dai idi ooqui alia siaa duutudai Diuusi. Dai calcatadai agai añiooqui tai Diuusi soi sai lagidana agai ismaacada aagidi Paavora. ¹⁵ Dai gavacoi agai amadu valscatai ismaacada quidiara oidacatai dai gooquiaru gardañimi agai dai povartadai:

—Masi aapima sallicada vaavoitudadagi isvaavoitudai aana Diuusi, varai iimi dai giñquiyana daraaja asta masialscada iji tabiaadara —astatadai agai.

Dai maitardagito tascho taiyagi.

¹⁶ Amo imidagai caiimlitadai aatama siaaco gamamadaña dai vuidara aayi aatama amo ali ooqui ismaacada viaacatai amo Diaavora tlaañicaruda dai agai alquiasdara maatacana istumaasi daivuña agai. Dai viaacatai agai gatutuidacami dai lali ooqui mui gamaitacaiña tumiñsi gatutuidacami valtara. ¹⁷ Idi ali ooqui garoidatucuiña Paavora amadu aatama dai iñaquidana daida icaitidana:

—Idi calalli arpipiooñigada Diuusi ismaacada arlabaitacaaacami, dai goovai ganaagidi aapima isducatai calgacara vuvaquiagi —caitidana lali ooqui.

¹⁸ Mui tasai povueeyi agai tai amo imidagai oojogi Paavora dai ajaco calquiva daida itatadai adiaavora tlaañicaruda ismaacada viaacatai lali ooqui:

—Suusi Cristo guvcadadacada angaaagidi vuusaiñi gooquiaiñdara —astatadai.

Taida adiaavora tlaañicaruda otoma vuusai.

¹⁹ Dai aidasi lali ooqui tutuidacami maata taa iscamaitistutuidi isgamaitacadagi tumiñsi lagaicada vui agai adiaavora amadu Siilasi dai vuucai dai vaan tuutui dudunucamiara plaasana. ²⁰⁻²¹ Daida itatadai agai adudunucami:

—Idi calalli ismaacada arjudidíu gardavalragana dada dai garaagidi tasviaa siduñiagi istumaasi aatama maitistutuidi. Aatama arromamanu dai gardaidi gartataaanadamiga gomaasi. Dai poduucai baacoitudai goovai oodami ganñiooquicada —astatadai.

²² Tai valsi aoodami vui baacoi, taida adudunucami gatajai sai uupasdana yuucusida dai gaviaarsana uusicada. ²³ Dai catavapi gaviacarai dai maamaisa. Dai tajai amaisacarui nuucadacami sai calga nuucadacana. ²⁴ Aidamasi potatadai amaisacarui nuucadacami agai tuucavi vavaisanana uucami vaapai maisacariara. Dai uusi maisacariara vaapai lacasoda dai anaasi viaa.

²⁵ Aran tucara aidasi adiaavora amadu Siilasi gamamadai dai siaa duutudai Diuusi gannaidagacada vaidalaga maamaisapicada moscalcatadai.

²⁶ Tai todian duucai cavami gigiduli davalrai dai oiñitu bibidaviqui ooodagada utioma daraajada. Tai gocada gacucupioo valsi

cucuparagada amaisacarui, dai uupai vaasi amaamaisapicada cadeenagada ismaacada acada vuupulicatadai agai. ²⁷Dai aidasi nana amaisacarui nuucadacami taa iscucupioquiini amaisacarui cucuparagada vuusaitu gamastaga dai acada lagi gamuaa agaitadai poaliditai isvuvaja amaamaisapicada. ²⁸Damos Paavora iinoqui daida itatadai:

—Maitigamuaa tamiata daraaja vaascatai —astatadai.

²⁹Taida amaisacarui nuucadacami gatai amo cuudagi dai maraitai vaa duaadimutugaitai dai gigivuquimi dai vuidara gatootonacada calquiva agai Paavora lamadu Siilasi. ³⁰Dai otoma vuvaitu dai tacacai daida itatadai:

—¿Cacali tuma duuna aana dai calgacala vuusaiña? —astatadai.

³¹Taida Paavora lamadu Siilasi aa noragi daida itatadai:

—Vaavoitudañi aapi isSuusi Cristo acalgacala vuviadami dai poduucai calgacala vuusaimu aapi lamadu vaascatai ismaacada gaquiyara oidaga —astatadai.

³²Daida Paavora lamadu Siilasi aagidi Diuusi ñooquida vaascatai ismaacada amaisacarui nuucadacami quidiara oidacataidai. ³³Dai quiaa artucaracataidai vaidaa amaisacarui nuucadacami vacuañdi tuutucugada masiaaco saasarai uusicada. Dai otoma agai lamadu vaascatai ismaacada quidiara oidacataidai ganvapacoi. ³⁴Dai gooquilara vaidacai gaquiyamu dai bibi. Dai agai lamadu vaascatai ismaacada quidiara oidacataidai alia baiganaliditadai vaavoitudacai.

³⁵Siaadiqui quiaamoco adudunucami ootosi ñooqui sandaarucada amaisacarui nuucadacami sai dagitona agai Paavora lamadu Siilasi. ³⁶Taida amaisacarui nuucadacami potatadai Paavora:

—Adudunucami casi giñootosi ñooqui ansaida gandagitona. Diuusi annuucaticana —astatadai.

³⁷Damos Paavora itatadai asandaaru:

—Aatama arromamanu lara matai vaascala vaasi oodami vuitapi gargaviaacarai maitardagitocai tasñiooquia aatama, dai garmaamaisa. Dai sivi astocai gardagitua lliidi agai poduucai gia cho. Vai lagi dadana agai dai garvuvaidana —astatadai Paavora asandaaru.

³⁸Taida asandaaru maa aagidi idi ñooqui adudunucami tai agai alia duduaadimu maatacai isagai arromamanu lara. ³⁹Dai cascada iji agai malca siaaco daraajatadai cacacali dai daañimi sai oigaldana. Dai vuvaitu dai daañimi sai vuvacana Piliposiañdara. ⁴⁰Tai agai vuvaja maisacaruañdara dai iji Lidia quiidiamu dai aagidi vaavoitudadami isducatai vuvaitu adudunucami maisacaruañdara sai camaiduduaadicuiña vaavoitudadami, dai gooquilara iji agai abiaadara.

17 Dai iimacai Paavora lamadu Siilasi Ampipoliisiana dai Apoloonianana salli dagavusai dai boodara aayi Tesalonicara ami caacataidai amo judidíu quiuupaigada. ²Taida Paavora ii ajudidíu quiuupaigadlamu poduucai isduucai ivuaadana agai vaascala. Dai vaica acaldi anaasi daraaja agai. Dai vaascala ibastaragai tasara lamadu gaaatagaiña agai ajudidíu isducatai icaiti Diuusi ñooquidara ³isaCristo viaacataidai issoimaa taatagi, dai muquiaagi dai apamu duaacagi. Dai potatadaña agai:

—Agai vaa Suusi ismaacada gnaagidi aana laraCristo, agai vaa ismaacada lqui abiaadara nana aapima —astatadai Paavora.

Vai lamoco judidfu pocaitiña sai maitarvaavoi.

⁴Tai lamoco vaavoitu dai uraava lPaavora dai Siilasi. Dai mui giliego ismaacada sia duutudai Diuusi vaavoitu larla, dai mui ooqui larla ismaacada loodami alia sia duutudaiña. ⁵Cascada alia baacoi ljudidfu ismaacada maivaavoitu. Dai lmpagi cacalli soimaasi ivuaadami ismaacada mosajioopaiña caayana dai alia sia caitemi lgai gnlmpaidacai vaidal loidacami maisiooma daraajatadai calcacai. Taidal cacalli soimaasi ivuaadami lamadu ljudidfu Jasoñi quidiaral dada dai daitu cuuparagai dai vaapa dai gaagaimi lPaavora lamadu Siilasi dai vuvaida agaitadai abiaadaral dai talagida agaitadai lgai loodami. ⁶Dai maital lgai ami dai cascada tvaimacai Jasoñi lamadu aa vaavoitudadami dai vuucal dudunucamiarl, dai ami ijiña daidal icaiti:

—Lacacalli ismaacada naana duivlasi oidigi ganñiooquicada caayai tami Tesalonicarl larla. ⁷Tai goJasoñi miaadagi galquiyarl. Dai vlasi lgai ivueeyi mui naana maasi istumaasi lgal tlaanadami romanu maitamaacai oigaragai. Lgai pocaiti sai oidaga lmai gal baitacaa-cami Suusi talgiducami —ascaiti.

⁸Taidal loodami lamadu ldudunucami moscal goñiooqui dai sisioi. ⁹Dai tal ldudunucami Jasoñi lamadu lga vaavoitudadami tumiñsigadal dai potatadal sai lparamu maquia agaitadai silascadal vuvaaquiagi abiaadaral lPaavora dai Siilasi, tai lgai gamaa mltaida dagito isiimiagi.

¹⁰Taidal lvaavoitudadami otoma vuvaitu lPaavora lamadu Siilasi tucarl dai ootoi Berearl. Tai lgai mosaayi Berearl dai iji judidfu

quiuupaigadlamu. ¹¹ljudidfu ami oidacada vaamioma calga tuutuiga sigaa Tesalonicarl oidacada lgai mosbaiganaliaracada calcana istumaasi aagidiña lPaavora lamadu Siilasi. Dai vlasi tasai gaagaiña Diuusi ñiooquidaral dai mlada agaiña sabaiga larvaavoi ismaacada aagidiña lPaavora lamadu Siilasi. ¹²Dai poduucal muidutal judidfu lamadu giliego vaavoitu, vlasi lamaduga mlasi cacalli lamadu ooqui ismaacada loodami alia sia duutudaiña. ¹³Dai aidal mañ ljudidfu Tesalonicarl oidacami silPaavora gaaagidi Diuusi ñiooquidal Berearl larla, gaamu iji dai sisioitu loidacami. ¹⁴Damos lvaavoitudadami otoma ootoi lPaavora coostamu, taidal lSiilasi lamadu Timoteo anaasi vii. ¹⁵lgai ismaacada oi lPaavora Ateenasiarl uucami dagito dai aa suuli. Taidal lPaavora ootosi ñiooqui lgaicadal lSiilasi lamadu Timoteo sai gaamu iimlana silotoma istutiadagi.

¹⁶Dai aidal Ateenasiarl daacatadai lPaavora dai nalaracatadai lSiilasi lamadu Timoteo ami mladi lgai mui lmoonoo ismaacada sia duutudai loodami Diuusi duucal cascada alia soiglaliditadai lgai dai baamucan tada. ¹⁷Cascada lPaavora aagidiña Diuusi ñiooquidal ljudidfu ismaacada gnlmpaidiña quiuupiaral dai aa larla ismaacada ami sia duutudai Diuusi. Dai vlasi tasai aagidiña lgai Diuusi ñiooquidal lgai ismaacada plaasana daraajagi. ¹⁸Dai lamoco lgai lrepicureo mamaatarlamagadal dai aa larlga ismaacada mamaataral estotoico mamaatatuldaragadal. Dai glnaagacal ñiño lgai lamadu lPaavora dai lamoco icaiti:

—lIstumaasi goovai ismaacada aagai goatagaracada? —ascaiti.

Vai aa icaiti:

—Garaagiadan caiti goovai siblaadara didiuisi —ascaiti.

APaavora aagaiña ASuusi dai du-aacarada cascada pocaiti agai. ¹⁹Dai bai agai APaavora dai balcai malca siaaco Aliopago tlagidu, ami siaaco bai vuaadana ñiooqui adudunucami daida itatadai agai APaavora:

—Maataca aralidi aatama istumaasi utuducami garmaatutulda lididi aapi. ²⁰Garaagidani istumaasi maimaata aatama dai cascada maataca aralidi aatama istaiya lididi aapi goocada —astatadai.

²¹Vaascatai Ateenasiara oidacami dai sibladara vuvacacami ismaacada anaasi oidacatadai, maitivuaadana ama maasi mosalacana istumaasi utuducami dai gaagidiña ara.

²²Amaasi APaavora calquiva vaascatai saagida ami Aliopagara daida itai:

—Cacalli Ateenasiara oidacami vaasiacatai nidi aana masalia siaa duutudai aapima gandidiuusiga.

²³Aidasi aimaraiña aana dai nanlidiña vaasi amapacara siaaco oidaga moomono, ta aana amapacara siaaco aduucal oojisi: “Tami arADiuusi vaalara ismaacada maimaata aatama”. Idi vaa ismaacada siaa duutudai aapima maimaatacatal gooviava arADiuusi ismaacada ganaagidi aana.

²⁴Agai arADiuusi ismaacada idui oidigi dai vaasiacatai istumaasi oidaga agai arbaiclaacami ismaacada taaanai tavaagi dai vaasi oidigi. Agai maiquiquiupiana oidaga ismaacada ivueeyi oodami. ²⁵Agai maitagito isivuaadagi oodami tomali amo istumaasi agai vaalara. Agai vaa aragai ismaacada garmaacai ibadagai dai avalli dai vaasi istumaasi.

²⁶Vaasi naana maasi oodami vuvaja loodamiaiñara ismaacada idui Diuusi araaga. Dai Diuusi tajai sai vaasi

oidigi daama oidacana, dai vaascara aagaiña siaacoga dai vaascada.

²⁷Daida icaiti Diuusi: “Aana andarai loodami oidigi daama sai matia lididiña sabai oidaga Diuusi”, ascaiti Diuusi. Vaascara maimalacasi daja Diuusi mosalia miaanai daja agai vaascatai.

²⁸Diuusicada duduaaca aatama dai ajioopai dai oidaga. Ganlaqui aduunicaru sastuduacada pocaiti: “Aatama armaamarada Diuusi”, ascaiti.

²⁹Vaavoava siarDiuusi maamarada aatama cascada maitaagai taspođuucal tatagitoda aatama isamo moonoo istutuidi siarDiuusicagi ismaacada ivueeyi oodami isducatal gantatagitoi agai oocada, isplaatacada isodaicada.

³⁰Alquioma pocaiti Diuusi: “Oidacatadai oodami ismaacada maitiñmaata cascada maitiñlagidiña antai aana vaascara maiiojogi dai sivi taaanai aana vaascatai aipaco oidacami sai ama duucal gantatagitona dai camaisoimaasi ivuaadana”, ascaiti Diuusi. ³¹Amo imidagai amo dunucami naida agai vaasi oodami ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami gomaasi iduñia agai agai Diuusi vaalara dai calaga iduñia agai. Diuusi aagai vaascada. Agai arSuusi ismaacada acovai vuusaitu Diuusi. Diuusi duacali ASuusi coidada saagidaiñara dai pođuucal calaga maata vaascatai siarvaavoi ismaacada aagai Diuusi —astatadai APaavora.

³²Aidasi cal agai coidada duaacarada lamoco mosparunai dai aa icaiti:

—Baiyoma isaradaamara garaagida gomaasi —ascaiti loodami.

³³Amaasi APaavora anaasi vaa dai ii. ³⁴Tai lamoco cacalli oi APaavora dai vaavoitu. Dai agai saagida imitadai Dionisio ismaacada aramo dunucami Aliopagara, dai amo ooqui Dalalisi tlagiducami, dai aa ara.

18 Dai gooquiara ii aPaavora Ateenasiaiñdara Coriintoamu. ²Dai ami taa agai amo judidfu Aquilasi taagiducami. Agai arPonto davalariara oidacamicatadai. Aida vaasaquioma ami divia aAquilasi amadu oonigada Prisiilasi Italiaindara. Agaa baitacaaacami Claudio taji sai vuvacana vaaasi aJudidfu Roomaindara cascada agai viaacatadai isvuvauquiagi lara. Taida aPaavora ii dai diviji. ³Dai taa aPaavora isagai viaacatadai agai vaa aa duindagai ismaa viaacatadai aPaavora isivuaadagi icuusi baabaqui cascada anaasi amadu vii agai dai amadu gaaata vuaada agai. ⁴Daida aPaavora vaascara ibastaragai tasara aimaraiña aJudidfu quiuupaigadlamu. Dai ami gaaagidiña Diuusi ñooquida tai muidutai vaavoitu siiaasi judidfu acaasi agai ismaacada maitarjudidfu lara.

⁵Aidasi Siilasi amadu Timoteo aayi Masedoniara aida abiaadara aPaavora maiti vuaadana ama maasi mosgaaagidiña Diuusi ñooquida. Dai salli aagidiña aPaavora aJudidfu daida itatadaña:

—A suusi ismaacada ganaagidi aana araCristo ismaacada nanara aapima —astatadai aPaavora.

⁶Tai agai vui baacoi dai sigalnaasi ñooqui aagidi taida aPaavora itatadai:

—Agi aapima arganduñi masiaascada coiya aapima maiimimu Diuusi amadu. Aana gia camaitarginduñi —astatadai aPaavora.

Cascada aPaavora gigigi ayuucusi aagi poduucai gaaagidiña agai ismaitarduñida. Dai apamu ñoo aPaavora daida itatadai:

—Sivi baitaqui imimu aana agai ismaacada maitarjudidfu amadu —astatadai.

⁷Daida aPaavora vuusai aJudidfu quiuupaigadlaindara dai ii amo calli quiidiamu Justo taagiducami ismaacada alia siaa duutudai Diuusi. Agai quiuupai abaana oidacatadai.

⁸Dai amo calli Calisipo taagiducami ismaacada arbaitacaaacami quiuupilara, vaavoitu isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami. Dai vaascatai ismaacada quiidilara oidacatadai vaavoitu lara. Dai muidutai Coriintoara oidacami mosca dai vaavoitu dai ganvapacoi.

⁹Dai amo imidagai tucara aPaavora gacoosigara naidi Diuusi saida itatadai:

—Maitiduaadicuda apiaigaaagidida ginñiooqui maitidagitocai aagada.

¹⁰Aana angalamadu daja dai tomali amaadutai maisoimaasi gataatatuldamu, aana vaa mui oodami tami Coriintoara —astatadai Diuusi.

¹¹Tai cascada aPaavora Coriintoara vii amo uumigi dan taajucami dai gaaagidiña Diuusi ñooquida aoodami saagida.

¹²Aidasi Galioñi arlaaanadamicatadai Acaayara aJudidfu vui baacoi aPaavora dai balcai ami siaaco daacatadai atlaaanadami ¹³daida itatadai:

—Idi calli gaaagidiña sai gaaagai is-siaa duutuadagi Diuusi damos daidarsi isducatai ivueeyi goovai —astatadai agai atlaaanadami.

¹⁴Paavora caniooquia agaitadai taida aGalioñi itatadai aJudidfu:

—Dañi siarsoimaasi iducamicamudai goovai aida gia bai ganduindamudai aana. ¹⁵Damos aapima aagai istumaasi aapima aagi gandaidi, aagiavar bai duuñi aapima. Aana anmaivapacai go-maasiara —astatadai.

¹⁶Dai vuvaitu abiaadara. ¹⁷Tai vaascatai aGiliego bai Sostiña ismaacada baitacaaacami judidfu quiuupaigadara dai anaasi vuitapi atlaaanadami gacacacari vaid aatlaaanadami mosnaidi dai maivuaa alidi.

¹⁸ ΛPaavora quiaa anaasi vii mui tasai. Dai gooquiara diosagi agai lvaavoitudadami dai iji Paavora lamadu Prisiilasi dai Aquuilasi Sinclliamu. Dai ami ivisu lPaavora gamoo sai naidiña loodami islagidi agai istumaasi bai dui vaaslaquioma Diuusi lamadu. Dai abiaadara taltasai lmo vaarcuara dai iimia agai Siilia dvlvllriamu. ¹⁹ Dai aidasi aayi agai Efeesilara taida lPaavora anaasi viaa Prisiilasi lamadu Aquuilasi dai ii judidíu quiuupaigadlamu dai aagidi Diuusi ñooquida ljudidíu ismaacada ami ganlmpaidiña dai agai alia ñiño lPaavora lamadu aagaitai imaasi. ²⁰ Daida ljudidíu daañimi lPaavora sai vialna tlvapioma dmos agai maivii. ²¹ Dai diosagi daida itatadai:

—Viaa aana isJerusaleenara daacagi siasa duudagara ismaacada camiaadimi, vllscara lparamu divimu aana dai ganlmaidamu isDiuusi ipaliadagi —astatadai.

Dai tasai lmo vaarcuara dai Efeesiaindara ii. ²² Dai aidasi aayi agai Sesarreara taida lPaavora ii Jerusaleenamu dai viaatulda agai lvaavoitudadami, dai otoma tlvai Antioquiamu. ²³ Dai anaasi vii lPaavora bai tlvapi. Amaasi lparamu ii dai divida agai vllsi lvaavoitudadami vllsi lamapacara Galaasilara dai Pilijilara. Dai aagidimi lparamu Diuusi ñooquida dai poduucai soiquimi sai vaamioma claga lagidiña Diuusi.

²⁴ Aida aayi Efeesilara lmo judíu Apoolosi tlagiducami. Agai lAlejandalliara oidacami dai agai claga maata ñioocai dai claga maata Diuusi ñooquida. ²⁵ Alia claga maatatuldicatadai agai Diuusi ñooquida. Dai baiiliaracada ñioocaiña. Dai saali aagaiña istumaasi idui lSuusi. Dai maimaatcatadai agai amai

vacuanaragai moslaasi lVuaana vacuanaragada maatacatadai agai. ²⁶ Daida lApoolosi maiduaadicuitai ñioocaiña judidíu quiuupaigadara. Aidasi cal Prisiilasi lamadu Aquuilasi lcovai vuusaitu dai sioma claga maatatuli Diuusi ñooquida. ²⁷ Aidasi imia agaitadai Apoolosi Acaaya dvlvllriamu taida lvaavoitudadami soi dai ootosi lmo oojai lгаа vaavoitudadami dai potatadai sai baigalliaracada miaadagidana lApoolosi. Dai aidasi lApoolosi aayi Acaayara claga soi agai lvaavoitudadami ismaacada Diuusi alia oigadai dai vaavoituli. ²⁸ Daida lApoolosi aagidi vllscatai vuitapi isducatai maiclaga ivueeyi ljudidíu ganvaavoidaragara. Dai alia ñioo dai mamaatatuldi iscaiti Diuusi ñooquidara isSuusi Cristo lragai vaa ismaacada nanracatadai agai. Cascada agai maitistutuiditadai isvui ñioocadagi.

19 Apoolosi quiaa Coriintoara daacatadai taida lPaavora lamapacara ucoidigana daivusai dai Efeesilara aayi dai ami tla chilalqui vaavoitudadami. ² Daida itatadai agai lvaavoitudadami:

—¿Aidasi vaavoitu aapima diviasi Diuusi Ibaada dai ganlamadu daaca agai? —astatadai.

Tai agai aa noragi daida itatadai:

—Tomali maicajiomacatadai aatama isoidaga Diuusi Ibaada —astatadai.

³ Taida lPaavorai itatadai:

—¿Maacada vacuanaragaicada ganlvapacoi aapima? —astatadai.

Tai agai aa noragi daida itatadai:

—lVuaana vacuanaragadacada —astatadai.

⁴ Taida lPaavora itatadai:

—lVuaana vaponaiña oodami sai naidiña aa isagai calma duucai gan-

tatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai agai potatadaiña lapa sai glaagai isvaavoitudagi ismaacada gooquiarioma divia agaitadai. Agai arSuusi Cristo —astatadai lapaavora.

⁵Aidasi caa agai ganvapacoi sai naidiña aa isagai vaavoitu Suusi Cristo mamaatatludragada. ⁶Aidasiida lapaavora daama darai ganoonovi divia Diuusi Ibadal agai lamadu. Tai agai gnaagacai niño lma maasi ñooquicada ismaacada maimaatatadai agai dai aagai istumaasi agidi Diuusi. ⁷Vallasicada lpara baivustaama dan gooca agai.

⁸Daidal lapaavora vaica masaadai aitu aimaraitai judidú quiuupaigadamu dai maiduaadicuitai gaaagidiña isDiuusi soicai oodami sai calagacala oidacana. Tai lamoco gia vaavoitu. ⁹Damos aa maivaavoitu maiama duucal gantatagitua aliditai. Dai sigalnaasi ñoocai idi mamaatatludragai vui loodami vuitapi. Amaasi lapaavora covai ii dai vaidacal vaavoitudadami lmo escueelamu siaaco gamamaatatludña Tirano. Dai vallas tasai mosvusaciña Tirano vai amaasi lapaavora lamadu agaa anaasi aatagaiña dai aagaiña Diuusi ñooquida.

¹⁰Poduucal idui agai goo uumigi dai poduucal vallas Asia davalgila oidacami caa Diuusi ñooquida vallas amaduga mallas judidú dai ismaacada maitarjudidú. ¹¹Dai Diuusi maa guvucadagai lapaavora saidal iduuna mui naana maasi gagarducami. ¹²Taidal loodami vaidacal coococoidadal ganpaniñituga dai gantaagiñagiacaral ismaacada cadal taata agai lapaavora tuucugadal tai mosgaicadal dudueyi coococoidadal dai asta Diaavora tataañicarudal vuvaciña oodamaiñdala.

¹³Dai lamoco judidú ismaacada mosaipaco ajioopaiña vuvaidimi Diaavora tataañicarudal oodamaiñdala vuvaidal aliditadai agai Suusi guvucadacada

dai potatadai ajudidú lDiaavora tataañicarudal:

—Gantaanai aatama Suusi guvucadacada agai vaa ismaacada aagaiña lapaavora mallas vuvacana —astatadai.

¹⁴Poduucal ivuaadana cuvaracami cacalli agai armaamaradal lmo calli Isiquiva tagiducami. Agai lamo baitalacacamidagal tataañadami judidú quiuupaigadala. ¹⁵Aidasi potatadai cacalli lDiaavora tataañicarudal tai agai aa noragi daidal itatadai:

—Maatal aanal lSuusi dai maatal siooral arPaavora. ¿Damos aapimo moora? —astatadai.

¹⁶Cacada calli ismaacada viaacatadai lDiaavora tataañicarudal vuidala gai cacalli dai vaamioma istui isvallascatadi dai cavami capiacaral agai taidal cacalli maiyuucustugaital voopoi ami quiyaiñdala dai saasaquitugal tuutucugadal. ¹⁷Dai vallas Efeesial oidacami mai gomaasi judidú dai ismaacada maitarjudidú lapa cascada vallascatadi alial duduaadimu, dai alial siaa duutudaimi Suusi Cristo.

¹⁸Dai muidutal ismaacada vaavoitu dada dai gaaagidimi istumaasi soimaascami ismaacada ivuaadana agai llaquioma. ¹⁹Dai muidutal ismaacada lcaladaracamicana vuaa ganlilivrugal dai vallascatadi vuitapi mamalaji. Dai gooquilal lalitu lalilivru namagadal sai aayi paral taajucami siental miil piisu. ²⁰Dai poduucal muidutal tal gomaasi dai muiyapal mai oodami Diuusi ñooquida.

²¹Cadaivunucaal vallas gomaasi taidal lapaavora palali isimiagi Masedoniamu dai Acaayamu dai abiaadala Jerusaleenamu. Daidal icaiti:

—Cadaivunucaal amui glaagai isimia aanal Roomamu lapa —ascaiti.

²²Dai caotosacal gooca glaaduñi ismaacada soicaiña aa duiñdala Mase-

vui. ³⁸ Si ΔDemetrio λmadu λгаа aata vuaadami viaacagi λmo istumaasi λmo oodami vui cascada oidaga dudunucami sioora bai duñiagi gomaasi. Dai cλga istutuidi isvan cλsagi. Dai ami dudunucamiara istutuidi isaipaco gapiara ganvuupadagi. ³⁹ Dai siarama maasicagi ismaacada tagito aapima λpadaamara avar bai duñi loodami λmpaidaragadara. ⁴⁰ Masgartacacagi istuisida siaa caitimi aatama sivi maitipu istumaasi gaaagida aatama cascada aliasi λrduaadimudagai. Daida λdudunucami cλga istutuidi isvaama gartuutusagi dai potaiyagi tasai aatama vui baacoi —astatadai λdunucami.

⁴¹ Dai capotacai ootoi vascatai sai noonoigana.

20 Mosugitacai asisioligai taida λPaavora ootosi ñooqui λvaavoitudadami sai ganmpaidana sai λgai maquia λgai ñooqui. Dai gooquira coocomitu dai diosagi dai ii λmapacara Masedoniara. ² Dai gadiviji muiyapara Masedonia davalriara dai aagidimi λvaavoitudadami λpamu Diusi ñooquida dai poduucai soiquimi sai vaamioma cλga λgidiña Diusi. Dai abiaadara Gilisia davalriara aayi. ³ Dai anaasi daja vaica masaadai dai gooquira catasadia agaitadai λmo vaarcuara dai imia agaitadai Siriamu, damos maí isλjudidifu cabai duitadai ñooqui dai soobida λgai cascada λrali λgai isaa gasiagi davalrapi salli λpamu Masedoniamu salli. ⁴⁻⁵ Damos λmoco ismaacada oiditadai Paavora baitaqui iji dai Troosiara garnanaracataidai. λgai λrSópatera Bereera oidacami, λmadu Aristarco, dai Segundo, Tesalonicara oidacami, λmadu Gaayo Delivira oidacami, λmadu Timoteo, λmadu Tíquico, dai Trófimo λpa λgai λraasia davalriara oidacami. ⁶ Cadaivunucai

λsiaa duudagai istuigaco gacuaadana λpaana maicopodatudicami tallasai aatama vaarcuara dai Pilipoosiaindara iji. Dai bo taama tasaicada aayi aatama λгаа Troosiara dai anaasi daraaja aatama cuvaracami tasai.

⁷ Dai tumiñoco ganmpagi λvaavoitudadami dai gaugia λgai. Aida λristuigaco tatagitoiña λgai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba. Vaida λPaavora mamaatatuldi Diusi ñooquida. Aliasi λgaagitadai isimiagi λgai siaadiqui cascada apañioocai λgai λran tucara uucami. ⁸ Dai λmo vaaqui vaico daama tutucaviacamiara tacaviaco ganmpaidacataidai λvaavoitudadami dai muiducataidai cuucudagi. ⁹ Dai λmo galli Eutico tλgiducami λmo ali quitaagiña daacataidai dai alia tavapi gañooqui λPaavora vaida λgalli alia coosimucataidai dai coi dai abiaadara matan gai. Dai aidamasi vañigi λgai camuucataidai. ¹⁰ Tai otoma tavai λPaavora dai cuiqui λgalli daama dai coomitu dai potatadai λgai loodami:

—Maitavar duduaadicuda duaacava —astatadai λPaavora.

¹¹ Dai λpamu tasai tacavi dai gasaasasi paana dai gauu dai apañioocai maasico uucami daida ii. ¹² Matai balcai λgalli duaacami dai alia baiganldacai vii loodami.

¹³ Tatai aatama baitaqui iji λmo vaarcuara Asoonara uucami. Dai ami vana ragai aatama λpamu λPaavora. λgai λrali isdavalrapi salli imiagi cascada λgi poduucai garaagidi λgai. ¹⁴ Dai aidasi aayi aatama Asoonara ami daacataidai λPaavora dai garλmadu tasai vaarcuara tatai iji Mitiliñiamu. ¹⁵ Dai iji aatama abiaadara dai siaadiqui miaanai dagavusai aatama Quiiyosi. Dai gan siaadiqui aayi aatama Samoosiara dai Trojiilira gariibasi. Dai gan siaadiqui

Mileetara aayi aatama. ¹⁶Alia otoma aiya aliditadai Paavora Jerusaleenara dai ami daaca aliditadai Pentecosteesico sistuidiagi. Amaasi ramo siasa duudagada judidfu. Cascada maitipaliditadai Paavora istavapi daacagi Aasiara dai maiaayi Efeesiarai.

¹⁷Aidasi quiaa Mileetara daacatadai Paavora ootosi agai niooqui Efeesiarai vaavoitudadami baitaguucacamigada sai dadana. ¹⁸Dai aidasi dada agai taidai Paavora itatadai:

—Caga maata aapima isducatai daacatadai aana vaascatai oidacami lamadu, aidasi tuucamidara abiaadara divia aana Aasiara. ¹⁹Vaascara aidasi gansaagida daacatadai aana arpioonigadacatadai Diuusi. Dai maigaducada giinalidiina aana. Dai alia suaacaiina aana naiditai oodami ismaivaavoitudai. Dai tomasiaacoga siaaco aimaraiina aana giinsobicaiina ajudidfu cascada alia soimaa taatacana aana. ²⁰Dai maidagitocai aagaiina aana vaasi istumaasi ismaacada arcagaducami aapima ganvaatara. Dai gamamaatatuldiina aana vaasi oodami vuitapi dai ganquiiquiana vaasi amaduga masi judidfu dai ismaacada maitarjudidfu. ²¹Dai aana ganaagidiina sai gaagai isama duucai gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai vaavoitudagi isSuusi Cristo arcagacara vuviamai. ²²Sivi imimu aana Jerusaleenamu. Giinootosai Diuusi Ibaada. Dai maimaata aana istumaasi inuuniagi. ²³Mosacaasi maata aana istomasiaaco insiaaco aimardagi ginaagidiina Diuusi Ibaada masai giinmaisai agai Jerusaleenara dai sai alia soimaa taata inagai aana. ²⁴Damos aana gia maivuan inalidi gomaasicada. Aana gia maisoiginalidi giintuucagacada. Mosacaasi istumaasi

arginvaatara arnaatuagi laa duindagai ismaacada giinmaa gartaanadamiga Suusi Cristo daida iduuniagi vaasi istumaasi giinvii agai ansaida iduuna. Laa duindagai ismaacada giinvii agai argaaagidagi cagaducada niooqui isDiuusi oigadai vaascatai.

²⁵Casi gaaagidi aana aapima gansaagida idi niooqui isDiuusi soicai oodami sai cagacara oidacana dai sivi caga maata aana sai tomali amaadutai aapima camaitiintagia agai ramu. ²⁶Cascada anganaagida inalidi aana sivi sai camaitarginduini masmaiimiagi Diuusi lamadu masi vaascada coiyagi. ²⁷Casi ganaagidi aana maiastocai tomali amo istumaasi mosvaasi ganaagidi aana istumaasi ipalidi Diuusi tasmaatagaci daida ivuaadagi. ²⁸Cascada ganuucadacavurai aapima lagi dai nuucadacavurai vaascatai vaavoitudadami larai aran duucai caniiiru pastuurugada caga nuucadacana gasosoiga. Caga maata aapima isDiuusi Ibaada gandarai masai nuucadacana vaavoitudadami ismaacada acovai vuvaitu Diuusi cascada cagavar mamaatatulda. Suusi Cristo Diuusi marada muu dai aasi larada agai vaatara dai poduucai cagacara vuvaitu saida ramo silagama ducamicana. ²⁹Caga maata aana sai insi vaascada imiagi dadimu aa dai siasa duunia agadamu agai vaavoidaragada aran duucai sasayi omaligami daivai dai maivieeyi caniiiru. ³⁰Todian duucai aapima gansaagidaindara baitaqui guuquivamu lamoco dai gamamaatatuldiadamu yaatagi baiyoma siismaacada arvaavoi. Dai poduucai iduunimu agai sai oidatucuiina aa daida armamaatar-damigadacana. ³¹Gannuucadacavurai tudu. Gantagitovurai aapima insaana aitu vaica uumigi ganmaacaitai niooqui tasara dai tucara. Maidagitocai

ganmaacaiña aana ñiooqui vllascatai lllamadutai dai suaacaiña aana aapimlcladl.

³²Sivi giñaaduñi ganviaamu aana Diuusi lllmadu vai lgal ganuuacadacana dai Diuusi ñiooquidl lllmadu llpl ismaacada garaagidi isgaroigadai Diuusi. Idi vaa ñiooqui guvucadaliga dai lgaicada sioma claga lllgidi aapima Diuusi. Dai lgaicada llpl viaa aatama mu naana maasi clcllagaducami ismaacada maacai Diuusi lgal ismaacada lllcovai vuvaidi lgal. ³³Aidasi ganllmadu aimaraiña aana maitataañiña aana tumiñsi tomali yuucusi. ³⁴Baiyoma claga maata aapima iñsaana lllgi gaaata vuaadana dai gaagaiña istumaasi tagito aana giñvllatarl dai ismaacada giñllmadu ajioopaiña llpl. ³⁵Vllscarl ganmamaatatuldiña aana ispoduucai glaaagai isgaaata vuaadagi dai soicadagi soituutuigami. Vllscarl avlrl tatagitoda istumaasi caiti Suusi Cristo: “Sioma baigallidiña ismaacada gamaacai siismaacada blajai mastumaasi oidi”, ascaiti Suusi Cristo —astatadai Paavora.

³⁶Mosaagacai lllPaavora gomaasi gartootonacada clquiva vllscatai lllmadu dai gamamagi. ³⁷Dai vllscatai suaañimi dai cocomituquimi dai uusupigaimi diosaidacai. ³⁸Dai alia soiganalli potladacai lllPaavora sai camainlijada lgal vaamioma. Dai ol asta siaaco claca lllvaarcu.

21 Dai anaasi viaacai lllvaavoitudadami tllatasai aatama vaarcuarl dai salll iji Coosiamu. Dai siaadiqui iji aatama Roodasiamu dai abiaadarl Paataramu. ²Paatararl tll aatama lllmai vaarcu Penisiamaco imadami tatai lllgilarl tllatasai aatama dai iji. ³Dai dlglavusai aatama lllmapacarl siaadarl maasi Sipiliamu, Sipili lllmapacarl siaaco sicolimadi

suudagi. Dai dlglavusai aatama tai Sipili oogisa padarl vii. Dai apiaiiml aatama Siiliarl uucami. Tiirona viaa agaitadai istumaasi cusuvuti lllvaarcu cascada ami aayi lgal. ⁴Tlltai anaasi tllapapai aatama dai tll lllmoco vaavoitudadami. Dai anaasi vii aatama cuvaracami tasai. Tai Diuusi lllbadl ñiooqui lllvaavoitudadami tai lgal potatadai lllPaavora sai maitlaagai isimia lgal Jerusalemu. ⁵Dai mosaacai cuvaracami tasai iji aatama. Tai vllasi lllvaavoitudadami dai ooñigada dai maamarada lllgaroi glal suudagi ugidiarl uucami dai anaasi ooratana gartootonacada guuquiva aatama dai gamamagi. ⁶Amaasi cocomitu aatama lllvaavoitudadami dai diosagi dai tllatasai aatama vaarcuarl tai lgal iji ganquiiquiamu.

⁷Dai Tiironañdarl apiaiiml aatama vaarcuarl Tolemaidarl uucami dai ami tllapapai aatama dai viaatuli garaaduñi dai anaasi daraaja lllmo tasai lgal lllmadu. ⁸Dai siaadiqui Paavora lllmadu aatama ismaacada oiditadai iji abiaadarl dai aayi Sesarearl. Dai ami iji Piili quiidiamu lgal lllmoco ismaacada gaaagidiña Diuusi ñiooquidl. Dai lgal lllmoco tllacogiadami llcuvaracamiañdarl llpl. Tatai anaasi vii aatama lgal lllmadu. ⁹Daidl lllPili maamaracatadi maacova ooqui. Dai lgal maiquiaa llcuucunacami. Daidl looqui aagaiña istumaasi aagidiña Diuusi. ¹⁰Cadaraajatadai aatama chilllqui tasai tai ami divia lllmo clalli Agavo tlllgliducami. Lgal Judeañdarl divia dai lgal aagai istumaasi aagidiña Diuusi. ¹¹Dai lgal bai Paavora givuradl dai clada vuupu glallcaso dai gllnoonovi daidl itai:

—Pocaiti Diuusi lllbadl sai Jerusalemarl lljudidfu aduucai vulia lgal idi givurai tllidacami dai tlllglida lgal ismaacada maitarjudidfu —ascaiti lllAgavo.

¹²Dai moscaḗcai aatama ḗmadu Sesareeḗra oidacami gomaasi vaascatai daañimi aatama ḗPaavora sai maiimana Jerusaleenamu. ¹³Damos ḗPaavora garaa noragi dai povai gartatḗdai:

—¿Tuimasi suanaḗ dai soigañḗliatudaḗ? ¿Ducatai ipalidi aapima isama duucaḗ giñtagitoituldagi? Masiñvuliagi isgiñmuaagi ḗra Jerusaleenḗra gaaagiditai aana isSuusi Cristo ḗraḗgacḗra vuviadami. Aana gia maivuan iñalidi —ascaiti ḗPaavora.

¹⁴Aidasi taḗ aatama ismaitistui isama duucaḗ tagitoituldagi dagito aatama daidḗ icaiti:

—ḗraḗduuna istumaasi ipaliadagi Diuusi —caiti aatama.

¹⁵Cadaivunucaḗ chilaqui tasai bai gardui aatama dai iji Jerusaleenamu.

¹⁶Tai garoḗ ḗmoco vaavoitudadami Sesareeaiñḗra. Dai amaadutai ḗgai ḗraḗmo cḗli Nasooñi taḗgiducami. ḗgai ḗraḗSipiliḗra oidacami dai ḗqui abiaadḗra ḗraavoitudadami. Dai ḗgai quiidiḗra viiya ragaitadai aatama.

¹⁷Aidasi aayi aatama Jerusaleenḗra garaaduñi baiganḗliaracada garviaatuli.

¹⁸Siaadiqui Paavora garoḗ aidasi dividamu aatama Jacovo. Ami daraajatadai vaasi baitaguucacamigada ḗvaavoitudadami ḗra. ¹⁹Taidḗ ḗPaavora viaatuli dai aagidi vaasi istumaasi idui ḗgai Diuusi guvucadadacada ismaacada maitarjudidḗ saagida. ²⁰Dai aidasi caḗ ḗgai gomaasi cḗga ñiocoai Diuusi vaatarḗ. Tai amaasi ḗbaitaguucacami potatḗdai ḗPaavora:

—Garaduñi, damos cḗga maata aapi siḗḗquidu vaavoitudadami judidḗ saagida dai vaascatai pocaiti sai aliasi gḗagai isvaasi vaavoitudadami apiaḗḗgiadagi vaasi Moseesacaru ḗḗcamigada. ²¹Dai ḗmo oodami aspocaitiña pasai aapi mamaatatuldi

vaasi judidḗ ismaacada sibaaco oidaga sai maiḗḗgidiña Moseesacaru ḗḗcamigada, dai poviapas caitiña ḗra sai maitḗagai isiquiacadagi ganmaamara cḗcḗli tuutucugada, tomali maiḗḗgidiña garviituldaraga. ²²¿Istumaasi ḗraḗduuñimu?

Mosmaatama loodami iscadivia aapi dai ganḗmpaidamu ḗgai dai maataca ḗliadamu isducatai gamamaatatuldiña aapi. ²³Sivi mosgḗagidamu aatama istumaasi gḗagai pasiduñiagi. Tanai daraaja garaaduñi saagida maacova cḗcḗli ismaacada bai dui ḗmo ñiocoai Diuusi ḗmadu dai maiquiaa naatocai idui. ²⁴Vaidacaiñi aapi judidḗ quiuupaigadḗamu daidḗ iduñi istumaasi gḗagai isiduñiagi siḗḗscada bai duñiagi ḗmo istumaasi Diuusi ḗmadu poducaḗ isduucaḗ garmaatatuli Moseesacaru dai gaaata iñamaquida aapi ḗgai vaatarḗ quiuupiḗra. Dai gooquiḗra casi iducaḗ gomaasi casi istutuidi ḗgai isiicagi gancuucupa poducaḗ tasduucaḗ ivueeyi aatama. Dai casi iducaḗ aapi gomaasi maatamu vaascatai ismaitarvaavoḗ maascaiti ganḗidi, baiyoma mosaapi ḗra ḗgida mamaatatuldaragada Moseesacaru. ²⁵Moscaoji aatama ḗmo oojai ḗvaavoitudadami ismaacada maitarjudidḗ dai poducaḗ ooji aatama sai camavuan ḗḗliḗña mamaatatuldaragadacada Moseesacaru tomali judidḗ viituldaragadacada, dai sai maicuaadana ḗra baabaidi ismaacada gadadasdi uvisi ismaacada siaa duutudai oodami Diuusi duucaḗ, tomali ḗrada, dai tomali ḗmo caisi baabiada baimuada ismaacada gacueeyi dai sai maigoogosi ganducamicana —astatḗdai ḗbaitaguucacami ḗPaavora.

²⁶Taidḗ ḗPaavora vaidacai ḗmaacova cḗcḗli judidḗ quiuupaigadḗamu dai

siaadiqui Paavora lamadu lga maa-cova idui istumaasi gaaagaitadai siduñi-agi silascada bai duñiagi lmo istumaasi Diuusi lamadu. Dai gooquilara vaa Paavora lga quiuupaigadara judidfu dai aagida agai tlaanadami lga quiuupaigadara judidfu istuigaco naatocai iduñia agai ismaacada bai dui agai Diuusi lamadu, dai amaasi vaaapa agai lga lara lamadutai istumaasi daasda agai Diuusi.

²⁷ Dai cayoga lacai cuvaracami tasi tai lamoco judidfu Asia dvalarilara oidacami tla Paavora lga quiuupaigadara judidfu dai sisiolitu vasi oodami dai bai Paavora. ²⁸ Dai ijiña daida icaitimi:

—Aapima judidfu, garsoinavurai. Idi lralali ismaacada aipaco aimaraiña dai vui ñioocaiña judidfu dai mamaat-tuldaragada Moseesacaru dai idi judidfu quiuupaigada vui lara dai sivi asta vaapai goovai aa oodami ismaacada maitar-judidfu lga quiuupaigadara judidfu dai poduucai maisiaa duutuli idi quiupai siaaco sia duutudai judidfu Diuusi —ascaiti ljudidfu.

²⁹ Ljudidfu Asia dvalarilara oidacami Jerusaleenara naiditadai Paavora vaaslquioma Tróximo lamadu. Tróximo lEfeesilara oidacami. Ljudidfu Asia dvalarilara oidacami poliditadai is-Paavora vaidacai cascada pocaiti.

³⁰ Tai vasi oidacami sisioli dai voopoigaitai dada ami dai bai Paavora dai tavaimacai quidigamu dai otoma cuu cuucuparagada quiupai. ³¹ Dai camuaa agaitadai sai amaadutai aagidi lga tlaanadamigada sandaaru sai vasi Jerusaleenara oidacami siaacaiti. ³² Tai agai otoma vaidacai gasandaaruga lamadu tlaaanadami dai voopoigaitai tapai ami siaaco daraajatadai loodami. Dai aidasida loodami tla lga tlaanadami lamadu sandaarugada camaigalga

vaamioma Paavora. ³³ Taida lga tlaanadami mla dai maisapicami bai Paavora dai gatajai masai vurana gooca cadeenacada dai gooquilara gatacakai soora agai dai astuma dui. ³⁴ Vaida loodami alia sisiocai dai lamoco aagai lmo istumaasi vai aa ama maasi dai poduucai maitistutuidi lga tlaanadami iscaacagi dai matiagi astuma siadui cascada tjai agai gasandaaruga sai blacaiña Paavora madana siaaco oidaga agai. ³⁵⁻³⁶ Dai mosaacai tasadicaruda sandaaru quiida, alia muidutugaitai oodami dai baiya agai Paavora dai iñaquimi daida icaitimi:

—Muaavurai, muaavurai —ascaitimi vascatai.

Cascada asandaaru viaacatadai ismootiadagi Paavora sai maiblana lga.

³⁷ Dai aidamasi cavaasa agaitadai Paavora tuucavi agai itatadai lga tlaanadamigada asandaaru:

—¿Giñmaquiagipasi oigaragai isñioquia aana? —astatadai Paavora.

Taida tlaanadami itatadai:

—¿Ñioocapasi aapi giliego? ³⁸ ¿Aidaga aapi maitalrali Ejiipitara oidacada ismaacada lquioma gaaagacai cocoda dudunucami dai gooquilara vaidacai maaco miil gacoodacami oidigamu? —astatadai lga tlaanadami.

³⁹ Taida Paavora itatadai:

—Aana ljudidfu. Tarsara vuusaicami aana dai anaasi looidacami. Agai laraparacara gducami Silisia dvalarilara. Damos giñmacañi oigaragai nai ñiooquida aana goodami —astatadai Paavora.

⁴⁰ Taida lga tlaanadami maa oigara-gai. Taida Paavora calquiva tasadicarilara. Dai vañigi ganovi sai dodoligicana vascatai. Dai aidasi cadodoli vii agai

taida ΔPaavora ñioo evreocada daida itatadai:

22—Giñaaduñi, calcavurai aapima istumaasi gnaagida iñagai aana dai poduucai giñsoiña iñagai —astatadai Paavora.

²Dai mosaccai loodami isñiooquidi Δgai evreocada vaamioma dodoli vii taida ΔPaavora itatadai:

³—Aana Δrjudfu. Tarsara vuusaicami aana. Δgai Δramapacara Silisia. Damos tanai Jerusaleenara gaa aana. Gamalieli Δrgiñmamaatatuldiadamicatadai. Δgai caa saali giñmaatatuli saalicamigada garaaqui aaduñicaru. Dai aana vaascara giñaajagai isiduñiagi vaasi giñguvucadacada istumaasi ipalidi Diuusi, poduucai isducatai gnaajagai aapima siduñiagi sivi. ⁴Aana Δlquioma alia soi vuaadana vaascatai ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo arcagacara vuviadami. Dai coodaiña aana Δmoco dai aa vuuyiña aana dai vupuraiña cadeenacada dai maamaisapaiña vaasi Δmaduga maasi ooquei dai cacali.

⁵Dai caga maata abaitacaacamigada papaali judidfu dai vaasi Δdudunucami quiuupiarā dai Δgai Δnlijadami isΔgai vaa giñmaa oojai garaaduñi judidfu Damascara oidacami vaatarā. Loojilarā giñmaa Δgai oigaragai ansai imana Damascamu dai gaagana vaavoitudadami dai vuaapa iñagaitadai aana tanai Jerusaleenara masai soimaa taatatuldana.

⁶Mosimaitadai aana dai camiaadimi Damascara dai cayoga danduucu tai todian duucai giñsicoli vpadolian dui Δmo gaa cuudagi tavaagiaiñdara. ⁷Antai aana Δvlarapi gai dai cai aana Δmo ñiooqui vai povaiñtatadai: “Saulo, Saulo, ¿tuipasi soi giñvueeyi?” iñtatadai ñiooqui. ⁸Antai tacacai aana

daida itatadai: “¿Poorā aapi?” Tai Δgai povaiñtatadai: “Aana anarSuusi Nasareetara oidacami Δgai vaa ismaacada soi vueeyi aapi”, iñtatadai Δlaanadami. ⁹Δgai ismaacada giñlamadu iimaitadai taa Δcuudagi dai alia duduaadimu Δmos maimaata cai Δgai ñiooqui ismaacada giñaagidi Δgai. ¹⁰Antai aana potai: “¿Tumaa duuna aana?” Taida Δlaanadami ipiñtatadai: “Vañigiñi dai apiaimada Damascamu siami gaaagidamu aa vaasi pastumaasi viaa siduñiagi”, iñtatadai. ¹¹Daida Δgaa cuudagicada mainaadatai vii aana cascada giñaaduñi viaacatai isgiñnoviana balaticagi Damascara uucami.

¹²Dai ami oidacatadai Δmo cāli Ananiiasi taagiducami. Δgai Δramo cāli ismaacada caga Δgidi Moseesacaru mamaatatuldaragada. Dai vaasi Δjudidfu ismaacada Damascara oidacatadai alia caga ñioocaiña Δgai vaatarā. ¹³Ananiiasi divia dai giñnāida Δgai. Dai mosaayi dai povaiñtatadai: “Giñaduñi Saulo casi istutuidi aapi isnaadagi Δpamu”, mospotai Δgai antai otoma nanaava aana dai taa cacali ismaacada giñaagiditadai. ¹⁴Tai Δgai povaiñtatadai: “Δgai vaa Diuusi ismaacada siaa duutuli garaaqui aaduñicaru Δqui abi-aadara Δcovai Δvuusaitu aapi pasai maatacana istumaasi Δgai iduñia alidi tanai oidigi daama, dai pasai ñidana Δpra Δgai ismaacada tomali Δmo imidagai maisoimaasi idui, dai pasai cacana Δpra isΔgai vaa gñiooqui. ¹⁵Dai sivi catā aapi dai cacā dai sivi caga ñiooquimu aapi Δgai vaatarā vaasi oodami vuitapi dai aagidamu aapi pastuma taa dai pastuma caí. ¹⁶¿Dai sivi tatumaa nanara aatama? Caquiv-aiñi dai vaavoituda Suusi Cristo vai Δgai gaoigaldana gasoimaascamiga nai gavacuanana”, iñtatadai cacali.

17 Dai aidasi divia aana tami Jerusaleenara ii aana quiuupiamu dai gamamagi tai ami Diuusi giñtalaagi amo istumaasi. 18 Taa aana tlaaanadami Suusi vaidã ipiñtatadai: “Silaascada calga ñiooquia aapi aana giñvãltara tanai Jerusaleenara maivaavoituda agai loodami cascada otoma cavami glaagacai vuusai tanai Jerusaleenaiñdara”, iñtatadai tlaaanadami Suusi Cristo. 19 Antai aana potatadai: “Dañi tlaaanadami calga maata agai iñsaana vãasi quiquiupaigadana judidũ aimaraña dai maamaisapicami vuudana ismaacada gvaavoitudai dai gvaiña aana. 20 Dai aidamasi mumueeyi gñiooquituldiadamiga Tiivañi agai ismaacada calga ñioocaiña aapi gvãltara aana lara ami daacatadai dai bai agaitadai aana masmuaagi dai asta nuucada aana sosoada agai ismaacada mumueeyitadai”, antatadai aana. 21 Damos tlaaanadami povaiñtatadai: “Imiñi aapi gaootosana iñagai aana malcasi ismaacada maitarjudidũ saagida”, iñtatadai tlaaanadami —astatadai lPaavora.

22 Calga calcatadai loodami asta agacai agai isDiuusi ootosa agai ismaacada maitarjudidũ saagida taida ganaagacai ijiña daida icaitimi:

—Muaavurai gocalli. Siooma arcalgai ismaoidaca goovai —ascaiti loodami.

23 Dai alia baacoicatadai agai cascada apiaiñacai dai tãcavi susuligai ganvaapasaraga dai tãcavi daitudai dãvãlarai. 24 Taidã agall tlaaanadami gada sandaaru gatãjai masai tuucavi vaasana lPaavora dai glicarsana sai ñioocana dai aagana istuisida vui baaco loodami. 25 Damos

aidasi cavuracatadai agai dai glicarsa agaitadai taidã lPaavora itatadai amai tlaaanadami gada sandaaru ismaacada ami calacatadai:

—Viaamasi aapima sallicami isglicarsagi amo romano dai tomali maitacacacai dudunucamiara istuma dui —astatadai lPaavora.

26 Dai moscalcakai tlaaanadami gomaasi ii dai mal aagidi agall tlaaanadami daida itatadai:

—Ganuucadacani gomaasicada ismaacada iduñia agai. Idi calliava arromano —astatadai.

27 Taidã agall tlaaanadami divia siaaco daacatadai lPaavora daida itatadai:

—¿Vaavoisi siarromano aapi? —astatadai agall tlaaanadami.

Taidã lPaavora itatadai:

—Lã —astatadai lPaavora.

28 Taidã agall tlaaanadami potatadai:

—Gaa namaqui aana mui tumiñi dai romanutu —astatadai agall tlaaanadami.

Taidã lPaavora aa noragi daida itatadai:

—Aana gia arromamano giñdãada —astatadai lPaavora.

29 Gomaasicada agai ismaacada glicarsa agaitadai lPaavora dagito dai maigovioma iji. Dai camaatacai agall tlaaanadami isvuu amo calli ismaacada arromano alia duadimu.

30 Siaadiqui agall tlaaanadami calga maataca aliditadai istucada gariara vuupai ljudidũ lPaavora cascada uu-pai cadeena ismaacada acada vura-catadai dai tãjai lbaitaguucacami gada papaali judidũ lamadu vãasi ismaacada vaamioma tlaanli sai ganlmpaidana dai vuusaitu lPaavora dai vãascatai vuitapi cai.

23 Taidã lPaavora vui nãnãava vãasi lbaitaguucacami ismaacada ganlmpagi daida itatadai:

—Giñaaduñi, alqui abiaadara oidaga aana dai calga ivueeyi Diuusi vuitapi asta sivi uucami cascada calga bai tadaga giñibadaga —astatadai lPaavora.

²Taidal Ananiyasi ismaacada lbaitacaaacamigada papaali judidfu tajai agai ismaacada miaadarioma guucacatadai lPaavora sai tñiana galagana. ³Damos lPaavora itatadai:

—Diuusi soimaasi gataatuldamu aapi. Aapi aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Mosdaja aapi dai naida agai isbai maicalaga idui aana isducatai aagai Moseesacaru sallicamigadara dai vascara gataana ai aapi masaida giñgalagana dai gomaasi daidarsi sallicamiara —astatadai lPaavora.

⁴Tai agai ismaacada ami guucacatadai potatadai:

—¿Ducatai vui ñioocai aapi baitacaaacamigada papaali ismaacada ivueeyi Diuusi aa duiñadada? —astatadai.

⁵Taidal lPaavora potatadai:

—Giñaaduñi, maimaatcatadai aana isgoovai lbaitacaaacamigada papaali judidfu mospocaiti Diuusi ñiooquidara: “Maitavar vui ñioocada gandudunucamiga”, caiti Diuusi —astatadai lPaavora.

⁶Daidal lPaavora maata taa islamoco ldudunucami rsaduseo dai aa lrfariseo, dai galgara ñioo daidal itai:

—Giñaaduñi, aana lrfariseo aana vaavoitudai fariseo vaavoidaragada cascada. Dai giñalada lrfariseo. Dai aana vaavoitudai coidada duaacarada cascada giñvuaa aapima tanai dai vaama giñcai —astatadai lPaavora.

⁷Aidasi potai agai lrfariseo lamadu rsaduseo lagi ganvupui ñiooquimi.

⁸Rsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai, dai maitiipu Diuusi taañicarudal dai ismaaiibadaga oodami. Damos lfariseo vaavoitudai vaasi gomaasi cascada lamoco aagai

amo istumaasi vai aa ama maasi. ⁹Dai vascatai iñacai. Tai guuquiva lamoco mamaatatluldiadami Diuusi sallicamigada ismaacada vaavoitudai agai vaa vaavoidaragai ismaacada vaavoitudai lfariseo, daidal icaiti.

—Idi calli maitarsoimaasi iducami siarvaavoi isñiooqui amo Diuusi taañicarudal isamo ibladal lara maitarcalgai tasvuidara vatalcagi Diuusi —ascaiti lamamaatatluldiadami Diuusi sallicamigada.

¹⁰Dai idi aatagara alia baacoicatadai loodami cascada gala taaanadamigada sandaaru alia duaadicuitadai massoi duñiagi lPaavora, cascada ootosi agai ñiooqui sandaaru sai dadana dai vuusaidana lPaavora loodami saagidañdara dai balcaifi apamu sandaaru quidiidamu.

¹¹Siaadiqui tucara divia Diuusi dai sonuana calquiva lPaavora dai potatadai:

—Maitiduaadicuda Paavora poduucai pasduucal calga ñioo aapi aana giñvataral tanai Jerusaleenara poduucal lara pñiooquia agai Roomara —astatadai Diuusi.

¹²Siaadiqui lamoco judidfu bai dui ñiooqui dai muaa agai lPaavora. Dai poduucal bai dui sai maidalca agai cuaadagai tomali suudagi asta silscada muaa lPaavora sai Diuusi galgavia agai ismaipodunia agai. ¹³Acacalli ismaacada poduucal bai dui arvaamioma isgoo coobai. ¹⁴Dai agai iji siaaco daraajatadai lbaitaguucacamigada papaali lamadu aa taaanadamigada judidfu daidal itatadai:

—Cabai dui aatama tasai maidalca ragai cuaadagai asta tasilscada muaa lPaavora sai Diuusi galgalagana tasmaipoduniagi. ¹⁵Daidi sivi aapima lamadu aa ismaacada arvaamioma

tataaanadamigada judidfu aagidavurai agaa taaanadamigada romamano sai baigovai vuaapana Paavora dai poviavar tlada masai vaamioma calga maataca agai istuma dui agai. Tatai aatama soobidaca ragai maiquiaa aana tatai muua ragai —astatadai acacalli.

¹⁶ Damos amarada Paavora siagida mai gomaasi dai ii sandaaru quidiamu dai aagida agai Paavora. ¹⁷ Taida Paavora vai amo sandaaru taaanadamigada daida itatadai:

—Vaidacaini idi ali galli malca siaaco daja agaa taaanadami aagidasa agai goovai amo niooqui —astatadai Paavora.

¹⁸ Taida taaanadami vaidacai siaaco daacatadai agaa taaanadami daida itatadai:

—Paavora maisapicada ginaagidi ansai gvuapidana idi ali galli gaaagidasa alidi goovai amo niooqui —astatadai.

¹⁹ Taida agaa taaanadami noviaiindara bai lali galli dai covai vaidacai daida itatadai:

—¿Tumaasi ginaagida alidi aapi? —astatadai agaa taaanadami.

²⁰ Taida ali galli itatadai:

—Ajudidfu cabai dui sai gaaagida agai pasai sioroco balcaina goPaavora malca siaaco daraaja tataaanadamigada judidfu sai siooma calga maataca agai istuma dui agai. ²¹ Damos maitivaavituda. Vaamioma isgoo coobai cacalli assoobidaca agai voyara dai maiquiaa aana sai muua agai dai poducacai bai dui sai maidalca agai cuadagai tomali suudagi asta siascada muua sai Diuusi gaagvia agai ismaipodunia agai. Dai sivi cabai ganduduna dai mosnara istaiya aapi —astatadai lali galli.

²² Taida agaa taaanadami diosagi lali galli dai potatadai sai maiaagidina tomali amaadutai iscaagidi gomaasi.

²³ Taida agaa taaanadami vai gooca sandaaru tataaanadamigada dai tajai sai bai duuna gooca siento sandaaru gantaataracada ajioopadami, dai vaicoobai dan baivustaama sandaaru caapayu daama ajioopadami, dai go siento sandaaru ismaacada vuu ajioopai lalansa sai iimana lamadu Paavora Sesareamu aidl tucara tustamara. ²⁴ Dai gatajai lara sai bai duuna caapayu sai daitugaina Paavora dai tajai lara sai calgaducami tagidana agaa dunucami Pailisi. ²⁵ Dai gaicada ootoi amo oojai dai ojilara itatadai:

²⁶ “Gaa dunucami Pailisi, aana ar-Claudio Liisiasi dai aana aliasi siaa gaduutudai dai gviaatuldi. ²⁷ Ajudidfu camaisapicami bai idi calli dai muua agaitadai antai mai aana isgoovai ar-romano cascada otoma ii aana lamadu ginsandaaruga dai mala soi. ²⁸ Damos aana maataca inlidadai mastucada gapiara vuupai cascada vaidacai aana dudunucamigada judidfu ampaidaragadamu, ²⁹ dai mosotoma mai aana masai gapiara vuupai maivaavitudaitai goovai viituldaragada, dai mosmaitiipucata dai istuisi muaagi tomali istuisi maisagi. ³⁰ Damos mai aana isjudidfu cabai dui dai muua agai cascada antotoma gaotosi, dai caagidi aana lara agai ismaacada gapiara vuupai sai gaamu iimana dai gaaagidana istuma viaca agai goPaavora vui. Mosacaasi”, astatadai ojilara.

³¹ Taida sandaaru bai Paavora tucara poducacai masduucacai aagidi dai balcai Antipatriara uucami. ³² Siaadiqui sandaaru gantaataracada ajioopadami apamu dada ganquiara daida caapayu daama iimaicada apiavaidaticatadai Paavora. ³³ Dai alcai Sesareara maa loojai adunucami dai bo tagi Paavora lara. ³⁴ Taida

adunucami lapa pnaidi loojai dai gooquilara tacaai Paavora saaco oidacami, dai camaatacai isiarSiliisilara oidacami ³⁵ potatadai:

—Gacacamumu aana siascada dadi-agi agai ismaacada gapiara gvuupai —astatadai adunucami.

Dai gatajai masai nuucadacana agaa raf Eroodasi quidiara.

24 Bo taama tasacada ami divia Ananiiasi agai arbaitacaacamigada papaali judidfu. Dai lamadu iimaitadai lapa lamoco ajudidfu baitaguucacamigada dai amai ismaacada rñiooquituldiadami agai Tértulo taagidu. Dai vaascatai vuidara guuquiva agaa taanadami dai gapiara vuaaja agai Paavora. ² Matai mosvuaa Paavora vaida ATértulo gapiara vuupaimi dai potatadai Tértulo Pailisi:

—Alia baigatalidi aatama aapi garbaitacaacamigacada alia saituduga aapi cascada caagaacara oidaga aatama, dai vaasiaacatai sioma caagadu vaasi oodami vaalara taanadamicatai aapi, ³ cascada sallacada baigatalidi aatama vaascatai aipaco oidacami. ⁴ Maisi tavapi gasoobida talidi aatama, cascada gadaanai aana pasai garoigadana dai garacana laachi. ⁵ Moscaai aatama isidi calli arcaisi imisaliacami gducami dai vaasi aipaco sisioquitudai judidfu. Dai goovai arbaitacaacamigada loodami ismaacada vaavoitudai mamaatatuldaragada ASuusi Cristo Nasareetara oidacada cascada nasareno aagai agai. ⁶ Dai gocalli vaapasa aliditadai lamoco ismaacada maitarjudidfu agaa quiuupaigadara judidfu dai poduucai maisiaa duutuli goovai garquiuupaiga, tatai aatama bai dai van caasa ragaitadai gardudunucamiga vuidara. ⁷ Damos Aliisiasi agaa

taanadamigada sandaaru anai divia dai guvucadagaicada garvoopoji. ⁸ Daidi icaiti sai soora gapiara vuupadagi sai dadana aapi gammadu. Mostacacani aapi lagi dai poduucai caaga maatacamu aapi isiarvaavoi vaasi ismaacada gaagidi aatama —astatadai Tértulo.

⁹ Taidi ajudidfu ismaacada ami guucacatadai potatadai lapa sai vaasi gomaasi arvaavoi. ¹⁰ Amaasi agaa taanadami sisigi Paavora sai nioocana taida Paavora potai:

—Caaga maata aana isaapi ardunucamigada idi oodami lqui abiaadara cascada baigñliaracada lagi gñsoñnamu aana aapi gvuitapi. ¹¹ Caaga istutuidi aapi ismatiagi ismaiquiaa baivito baivustaama dan gooca tasai isaayi aana Jerusaleenara dai siaa duutuda inagai Diuusi. ¹² Dai aana maivui nioocai tomali amaadutai tomali maisiolitudai aana oodami agaa quiuupaigadara judidfu tomali aali quiquiupilara tomali amapacara Jerusaleenara. ¹³ Idi oodami maitistutuidi isvuusaidagi tomali amo najadami ispotaiyagi sida arvaavoi gomaasi istucada gapiara gñvuupai goovai. ¹⁴ Damos amo istumaasi sallacada gnaagidi aana. Aana anlagidi Diuusi agai vaa ismaacada lagidiña gñlaqui aaduñcaru. Lagidi aana Diuusi arpan duucai agai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo mamaatatuldaragada. Ajudidfu pocaiti sai maitarvaavoi idi vaavoidaragai. Aana vaavoitudai lapa vaasi ismaacada ooja Moseesacaru dai ismaacada ooja Diuusi nñiooquituldiadamigada. ¹⁵ Aana lapa vaavoitudai arpan duucai ajudidfu isduduaaca agai vaasi coidada caaga tuutiacada dai maicaga tuutiacada lapa. ¹⁶ Cascada gaagai aana isducatai caagacara oidacagi dai

maisíaa aradagi Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi.

¹⁷ Chiállqui uumigi siblaaco aimaraíña aana dai apamu divia giñdávallragana dai vuaapida iñagai aoidacami tumiñsi ismaacada ootosi aa sibladaga oidacami dai aana lapa gamaquia iñagai soiñi.

¹⁸ Gomaasi ivuaadatadaí aana agaa quiuupaigadaga judidífu aidasida giñtala lamoco judidífu Aasia davalariaga oidacami. Dai casi iduitadaí aana istumaasi glaagai siduñiagi silascada bai duñiagi amo istumaasi Diuusi lamadu poduucai isduucai garviituli Moseesacaru. Dai maittipucata dai mui oodami giñlamadu dai tomali maisisocaitadaí oodami. ¹⁹ Agai vaa

Aasia davalariaga oidacami ismaacada pocaiti ansai aana maisíaa duutuli agaa quiuupai tudu glaagai isdadimudai dai gapiaga giñvuajamudai tami isviaacagi agai amo istumaasi giñvui.

²⁰ Maaaca Jerusaleenaga vaama giñcai ajudidífu ganbaitaguucacamiga vuidaga. Dai sivi vai aagana idi ismaacada Jerusaleenaiñdaga dada sabai tala naijadami issoimaasi idui aana.

²¹ Maatas pocaiti agai lapa issoimaasi idui aana aidasi gagaga ñiioo aana dai potai: “Aana anvaavoitudai coidada duaacarada cascada vaama giñcacasai aapima sivi”, antatadaí aana —caiti Paavora.

²² Apailisi cacalaga maatacatadaí vaa si istumaasi ismaacada vaavoitudai agai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo cascada aidasi moscaal istumaasi aagai lapaavora camaivaamioma tacaai dai potatadaí:

—Silascada diviagi agaa tlaanadami-gada sandaaru Liisiasi bai ganduiñdamu aana idi ñiiooqui —astatadaí.

²³ Daidal apailisi tajai amo sandaaru tlaanadamigada sai apianuucadacana lapaavora dai vaascara dagitona saida ivuaadana istumaasi ipaliada agai dai

dagitona lapa sai daividiña aaduñda dai soicaiña istumaacada tagitocagi lapaavora.

²⁴ Dai bo chiállqui tasaicada apamu divia apailisi dai vaidati glooñiga Durusila. Agai arjudífu. Daidal apailisi ootosi ñiiooqui lapaavora sai diviana dai aagidana Suusi Cristo mamaatatludiaragada. ²⁵ Aidasi Paavora aagidi isducatai glaagai iscalagacala oidacagi sai ganuucadacana dai maisoimaasi ivuaadana, dai aagidi lapa sai amo imidagai Diuusi naida agai vaasi oodami ismaacada arcalaga ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami. Taidal apailisi aidasi caal agai gomaasi alia duaadimu daidal itatadaí:

—Imadañi, lapa daamaga iñsilascada istutiadagi nai glootosdagi ñiiooqui —astatadaí apailisi.

²⁶ Daidal apailisi povalliditadaí lapa silapaavora maquia agai tumiñsi sai dagitona isimiagi cascada duudatai vapaiña agai dai aatagiña. ²⁷ Dai poduucai aitu goo uumigi. Taida aayi istuigaco gatlagi apailisi gasallicamiga matai dai Poolisio Festo. Daidal apailisi ipaliditadaí iscalagacala naijadagi ajudidífu cascada maisapicami viaa agai lapaavora.

25 Taidal apailisi aayi Judeeaga dai baiya agai gasallicamiga. Dai bo vaica tasaicada Sesareaiñdaga tala sai Jerusaleenamu. ² Dai ami abaitaguucamigada papaali judidífu lamadu atataanadamigada judidífu aagidi Festo sai Paavora argapiaga caatacami. ³ Dai daañimi dai potatadaí sai oigadana dai ootosana soora vuaapagi lapaavora ami Jerusaleenaga. Agai cabai duitadaí dai soobida agai lapaavora voiyaga dai muaa agai cascada potatadaí agai apailisi. ⁴ Taidal apailisi aa noragi daidal itatadaí:

—Paavora maisapi Sesareera dai aana gaamucu imia inlidi chillaqui tascada, ⁵ cascada aapima masmaacada viaa sallicami gaaagai masgionidagi Sesareeamu. Dai sia Paavora arsoimaasi iducami ami istutuidi aapima isgariara vuaajagi —astatadai Festo.

⁶ Daidai AFesto anaasi Jerusaleenara vii para mamacova tasai dai apamu ii Sesareeamu dai siadiqui vaa dudunucami quidiara siaaco gatlaanada agai agai dai gatajai masai vuaapana Paavora. ⁷ Aidasi Paavora vaa ami taidai ajudidfu ismaacada dada Jerusaleenaindara miaadara guuquiva dai gariara vuupaimi sai naana maasi idui alia soimaascami. Damos maitiipucata dai tomali amo naijadami. ⁸ Taidai Paavora calquiva dai lagi gasoia agai dai pocaiti:

—Aana gia maisoimaasi ivueeyi sallicamigada judidfu vui tomali agaa quiupaigada judidfu vui, tomali lbaitaclaacamigada romamano vui —astatadai Paavora.

⁹ Vaidai AFesto ipaliditadai iscaagacara naijadagi ajudidfu cascada itatadai agai Paavora:

—Imiapasi lidai Jerusaleenamu nai malca gatcaca naana maasi istumaasi dai nidamu aana isgariar gaduui ischo ara? —astatadai AFesto.

¹⁰ Taidai Paavora aa noragi daidai itatadai:

—Tamian calca siaaco gatlaanai dudunucami ismaacada daraasai lbaitaclaacamigada romamano dai tami agai masiaaco istutuidi isgintacacagi. Calga maata aapi insaana maitivueeyi tomali amo istumaasi soimaascami ajudidfu vui. ¹¹ Siduniada arvaavoica issoimaasi idui aana mascascada giimuaa liada tomamas giimuaa. Dai ismaitarvaavoicagi gomaasi istumaasi gariara giinvuupai tomali amaadutai maiviaa sallicami

isgintalagidagi ajudidfu. Aana ipalidi masvaama giincasagi agaa baitaclaacamigada romamano vuidara —astatadai Paavora.

¹² Taidai AFesto gaataga amadu gamaacadamiga niooqui daida aa noragi Paavora daidai itatadai:

—Capocaiti aapi pasaidai ipalidi isgatcacagi agaa baitaclaacami agai amadu tudu imimu aapi —astatadai.

¹³ Cadavunucai chillaqui tasai tai ii amai raí amadu oonigada Berenisa Sesareeamu dai viaatulda agai Festo. ¹⁴ Dai anaasi daraaja bai tavapi taidai araí Festo aagidi Agilipo sai maisaca amo calli Paavora talagiducami dai potatadai:

—Govaa calli aragai ismaacada maisapicami viaa Paillisi. ¹⁵ Aidasi Jerusaleenara daacata dai aana taidai lbaitaclaacamigada papaali amadu atalaanadamigada judidfu giinaagidi sai Paavora argariara caatcami dai giinaagidi ansai gatlaanana muaragai. ¹⁶ Antai aana aa noragi dai potatadai sai adudunucamigada romamano maita maacai oigaragai ismuaagi amo gariara caatcami asta sillscada vupuidara guuquiva argariara caatcada amadu ismaacada gariara vuupai, dai poduucai argariara caatcada lagi istutuidi isgasoinagi. ¹⁷ Cascada aidasi dada agai mainanara aana vaamioma mossiadiqui vaa aana dudunucami quidiara dai gatajai aana masai vuaapana calli. ¹⁸ Damos agai ismaacada dada dai gariara vuaaja agai maigariara vuaa tomali amo istumaasi poduucai isduucai tatagitoitadai aana. ¹⁹ Mosacaasi ismaacada aagaitadai agai mosalagi ganvaavoidaraga sai Paavora maisaa duutuli vaavoidaragada judidfu. Dai mosaagaitadai ara calca Suusi ismaacada camuu sai Paavora

pocaiti sai duaaca. ²⁰Dai camaimai aana isducatai iduñiagi amo istumaasi pomaasi, dai tacacai aana aPaavora sabai imia alidi Jerusaleenamu ansai maaca tacacana aana gomaasi.

²¹Damos agai ipalidi masvan calsagi agaa baitacaaacami Augusto vuidara, cascada gatajai aana masai apiamaisacana asta siasscada istui aana isootosdagi agaa baitacaaacami —astatadai Festo.

²²Taida aAgilipo potatadai Festo:

—Aana lapa caaca inalidi acalli —astatadai aAgilipo.

Taida aFesto aa noragi daida itatadai:

—Sioroco caacamu aapi —astatadai Festo.

²³Dai siaadiqui aidasi aayi Agilipo amadu Berenisa dai dudunucami quidiara vaapa dai gagar raf gantuidigi. Dai agai amadu iimaitadai lapa abaitaguucacamigada sandaru dai avamioma tataanadami Sesareera. Taida aFesto gatajai masai vuaapana aPaavora ²⁴dai potai:

—Aapi ga raf Agilipo dai vvasi cacalli ismaacada tanai garlamadu ganampagi, tami naidi aapima idi calli. Idi aragai ismaacada gapiara vuupai muidutai ajudidfu vvasi apanasi Jerusaleenara siasi tanai Sesareera dai maidagitocai ginaagidi sai idi calli casi glaagai ismuquiagi. ²⁵Damos aana polidi istiipu istuisi muaagi. Dai lagi goovai ipali masvan calsagi agaa baitacaaacami Augusto vuidara, cascada capoduucai tagito aana insiootosdagi. ²⁶Dai aana maimaata istumaasi oojidagi abaitacaaacami cascada gatajai aana masai vuaapana tami aapima ganvuitapi. Sioma caga aapicada raf Agilipo pai aapi tacaca istuma dui goovai dai poduucai viaacamu aana istumaasi oojidagi agaa baitacaaacami. ²⁷Alia viiirugami alidi

aana ismosapiaduucai ootosagi amo maisapicami dai maiagidagi mastuisi gapiara vuupai —astatadai Festo.

26 Taida Agilipo potatadai Paavora: —Casi istutuidi aapi isniooquiagi lagi gavallara —astatadai Agilipo.

Taida aPaavora vanigi ganovi dai glaagacai nioo dai pocaiti:

²—Alia baiginalidi aana istutuiditai isgalmadu gaaatagagi aapi raf. Dai ginsoinagi vvasiacatai istumaasi gapiara ginvuupai ajudidfu. ³Dai caga maata aapi lapa vvasi viituldaragada judidfu dai vvasi tastuucada garvupui nioocaina, cascada gadaanai aana pasai maioojodaitai gincaacana.

⁴Vvasi ajudidfu maata isducatai oidacatai aana aliducatai abiaadara lagi agai saagida gindavlaragana dai Jerusaleenara. ⁵Dai maata vvasi isgallicatai abiaadara arfariseo aana. Goma fariseo vaamioma caga agidi judidfu vaavoidaragada. Dai vvasi ajudidfu caga istutuidi isaagagi vvasi gomaasi isipaliadagi. ⁶Dai Diusi bai lalqui aagidi garalqui aadunicarai sai duduaacalda agai coidada nai aana vaavoitudai gomaasi cascada gapiara ginvuupai sivi. ⁷Dai vvasi acajiudada abavustaama dan gooca cacalli maamarada Isirelicaru agai vaa argalalqui aadunicarai dai agai quiaa nanara ispoduucai iduñiagi Diusi cascada siaa duutudai agai dai agidi Diusi tasara dai tucara. Dani tudu aapi raf Agilipo gomaasi vaavoidaragaicada gapiara ginvuupai agai vaa judidfu. ⁸Tuimasi poduucai tagittoi aapima ismaibaiga isvaavoitudagi isDiusi istutuidi isduduaacalda coidada.

⁹ Añquoma aana lara poduucai tatagitoña isglaagai isiduñiagi mui naana maasi Suusi Nasareetara oidacami vui. ¹⁰ Dai poduucai idui aana Jerusaleenara. Saalicamigadacada abaitaguucacamigada papaali maamaisa aana mui vaavoitudadami. Dai aidamasi coodaiña aana caga bai aagaiña. ¹¹ Dai muiyoco imidagai aana soi vuaadana vaavoitudadami sai potana sai camaiavaoitudai. Gomaasi ivuaadana aana judidífu quiuupaigadara. Dai alia oomaliacana aana agai vui dai asta aimaraña aana aa dadalvariamu dai soi vuaadana.

¹² Gomaasilara imaitadai aana Damascamu. Abaitaguucacamigada papaali giñmaa oojai asta lagi agai giñootoi. ¹³ Dañi aapi raí, voyara imaitadai aana dan duucu taa aana amo gaa cuudagi vaamioma dadadacadami sitasai vai garsicoli dadadacai aana lamadu ismaacada giñlamadu iimaitadai. ¹⁴ Tatai vaascatai davalrapi suuli aatama antai aana caa amo ñooqui evreocada vai povaiñtatadai: “Saulo, Saulo, ¿tupasi soi giñvueeyi? gatomitasci aapi lagi lpan duucái amo vooyisi ismaacada cuituscái tootoicami cuugada”, iñtatadai ññoouqui. ¹⁵ Antai aana potai: “¿Pora aapi?” antatadai aana. Tai agai povaiñtatadai: “Aana anarSuusi agai vaa ismaacada soi vueeyi aapi. ¹⁶ Vañiñi tudu. Divia aana aapi galamadu pai giñsoña dai aagada pastumaasi taa sivi dai pastuma tagiagi siascada divia aana pamu galamadu. ¹⁷ Sivi anglootosai ismaacada maitarjudidífu saagida dai masiascada gamuaa agadagi aana gasoiñamu dai siascada judidífu

saagida aimarda aapi ganuucadacamu aana lara. ¹⁸ Glootosai aana ismaacada maitarjudidífu saagida pai maatatulda sai camaisoi duucái oidacana vai baiyoma cagacara oidacana, vai camaitivuaadana isducatai gataañai Diaavora vai baiyoma ivuaadana isducatai gataañai Diusi. Vai agai vaavoitudana iñsaana acagacara vuvudami dai poduucái Diusi oigaldamu soimaascamigada dai maaquimu saalicami vai lamadu daraajana ismaacada Diusi covai vuvaitu”, iñtatadai aSuusi.

¹⁹ Dañi aapi raí Agilipo, poduucái lagi aana istuma caa tavaagiaiñdara aidasi divia Suusi aana giñlamadu. ²⁰ Dai lara aagidi aana gomaasi Damascara oidacami dai gooquara Jerusaleenara oidacami, dai vaasi Judea davalrara dai ismaacada maitarjudidífu lara. Aagidiña aana sai gaaagai isama duucái gantatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai lagidagi Diusi, dai sai cagacara oidacana sai naidiña aa iscaama duucái gantatagito agai dai camaisoimaasi ivuaada agai. ²¹ Mosgomaasicada giñbai ajudidífu agaa quiuupaigadara judidífu dai giñmuaa agaitadai. ²² Diusi giñsoicái nai apiaquiaa aagidi aana vaascatai istumaasi Diusi giñmaatatuli vaasi tatanaanadami dai ismaacada maitartataañadami. Aana mosacaasi aagai ismaacada oja Diusi ññoouquituldiadamigada lamadu Moseesacaru istuma daivunña agai. ²³ Agai poduucái oja sai gaaagaitadai issoimaa taatagi Suusi, dai muquiagi dai saida larapagadadaca agai ismaacada duaaca agai coidada saagidaiñdara, dai gaaagida agai sai cagacara vuvaidaragai avvaascatai vaalara vaasi

amaduga maasi garaaduñi amadu aa oodami —astatadai Paavora.

²⁴ Mospotai Paavora lagi gasoicaitai, taida Afesto agara ñioo daida itatadai: —Vuiirutupatiqúi aapi Paavora. Mosaaši mamaatarai aapi cascada cavuiirutu —astatadai Festo.

²⁵ Damos Paavora aa noragi daida itatadai:

—Maitant vuiirutu aana baiyoma goovai ismaacada aagai aana sallicada arvaavoi. ²⁶ Tami daja gorai Agilipo dai goovai caga maata vaasi gomaasi cascada maiduaadicuitai aagai aana goovai vuitapi. Aana sallicada vaavoitudai isgoovai caga maata vaasi gomaasi. Goovai maitaramo istumaasi astoquicami. ²⁷ Rai Agilipo, ¿vaavoitudaipasi aapi ismaacada aagai Diusi ñiñiooquituldiadamigada? Caga maata aana isvaavoitudai aapi —astatadai Paavora.

²⁸ Taida Agilipo potatadai:

—Moschiallqui ñiooquicada baitoma giñvaavoituli aapi isSuusi Cristo arcagacara vuviadami —astatadai Agilipo.

²⁹ Taida Paavora potatadai:

—Chiallqui ismuicada daanada inlidi aana Diusi sai maisiu mosca aapi vaavoitudadana isducatai vaavoitudai aana mosvaascatai ismaacada giñcaal sivi poduucai vaavoitudana ara, damos maivuupulicagi cadeenacada giñpan duucai —ascatai Paavora.

³⁰ Aidasi potai Paavora calquiva rai amadu Festo amadu Berenisa amadu vaascatai ismaacada ami daraajatadai.

³¹ Dai covai iji dai lagi gaaataga agai dai pocaiti:

—Idi calli maitarsoimaasi iducami maitiipu mastuisi muaagi, tomali maitaagai ismaisapica goovai —ascatai.

³² Taida Agilipo potatadai Festo:

—Idi calli caga baigacamudai masdagituagi ismaipotaimudai goovai saida ipalidi masvan caasagi gala baitacaaacami vuidara —astatadai.

27 Aidasi povanalli agai isgarootosagi Italiamu matai lagi Paavora amadu gaa maamaisapicada amo tlaanladamigada sandaaru Julio tagiducami. Agai artlaanladamigada sandaarugada gala baitacaaacami Augusto. ² Dai taltasai aatama amo vaarcuara ismaacada arAdaramitara oidacami dai casi arimadamicatadai muiyapara Asia. Dai Aristarco garoiditadai ara, agai Tesalonicara oidaga. ³ Siaadico Sidooniaru garuuli aatama. Dai Julio cagacara naidi Paavora dai dagito sai maal naidana gaaaduñi. Daida laaduñda baiganaliaracada miaadagi tai ami gaibasi agai. ⁴ Avarcu avalliacada aimarai. Dai abiaadara iimacai garvuidara vustaimi avalli cascada Sipili labagi dagavusai aatama. Agai armapacara sicolimadicami suudagi. ⁵ Dai dagavunucai aatama gala suudagi Silisia abaana dai Panfilia abaana salli dai Miriara aayi Lisia dvalliarara.

⁶ Tai ami tlaanladamigada sandaaru taal mai varcu Alijandaliaindara imadami dai Italia amaco imaitadai. Dai ami gartaltaitu tasai apiaiimaña. ⁷ Bai mui tasai mosca duucai iimai aatama dai alia sijaitai aayi Ganido abaana. Vai quiaa garvuidara vustai avalli cascada dagavusai aatama Salomoñi dai Calieta labagi salli iji. Agai armapacara sicolimadicami suudagi. ⁸ Dai apiaquiaa sijaitai iimai Calieta abaana aayi aatama armapacara siaaco caga Uuliñacarui tagidu Lasea abaana.

⁹ Camui tasai padui tasi mosiimaitadai dai camiaadimi toomoco cascada aliisi arduaadimudagai isapiiimadagi,

cascada Paavora maa ñooqui, ¹⁰ dai potatadai:

—Cacalli aana poolidi isgarimidaga aliasi arduaadimudagaica agai dai siaa gaduunimu siasai govaarcu moduucai cusuuvida, dai asta aatama istutuidi iscoiyagi —astatadai Paavora.

¹¹ Damos asandaaru taaanadamigada vaamioma lagi avaaruc soigacami dai avaaruc taaanadamigada siaPaavora. ¹² Dai ami maiclagaducata dai isdaivuñdagi toomoco dai baitoma vaascatai povanlilitadai issioma arcalgai isiimiagi abiaadara dai naida agai sabaig istuidacai aana Peñisiara dai ami daivuñdagi toomoco. Ami aramai amapacara siaaco gugucai vaarcu Calieta davalariara. Dai ami maisi aajai avalli.

¹³ Calva apamu maisi cavami sur amacoaiñdara vai cascada povanlilitadai agai issistutuidi isapiaiimadagi. Tatai iji dai Calieta davalari abaana salli iimai. ¹⁴ Damos otoma alia cavami ava davalari amadara. ¹⁵ Dai gaa suudagi amaco garnituscai. Dai camaitardagito tasbaitaaco iimiagi cascada mosdagito agai sai garbalcaña. ¹⁶ Dai amapacara sicolimadi suudagi Calauda tlagidu tatai labagi dagavusai aatama. Dai alia sijaita tasagi aatama lali vaarcu ismaacada tavaimaticatadai avaaruc gaducada. ¹⁷ Aidatasi cacalaga vuu lali vaarcu gooquira gagar taataropiñdicada vuu agaa vaarcu sai maisiaa gaduuna. Dai duduaadicuitadai aatama isgarballquiagi avalli Silite amacoga siaaco oidaga oorai duupiacami cascada tavañi aatama aicuusi ismaacada acada nituscai avalli avaaruc. Dai mosapiaduucai dagito aatama sai garbalcaña avalli. ¹⁸ Dai siaadico apiaquiaa alia cavami

vustai avalli cascada gaa suudagi arana suuligaimi agai cuaadagai sai maisi vaatatugaiña avaaruc dai camaidupiquidana suudara. ¹⁹ Dai gansiaadico vaascatai aatama suudara suuli vassi istumaasi oidacata dai vaarcu arana. ²⁰ Dai catavapi apadui tasi mainaidi tasai tomali sisiaavugai. Dai alia cavami avarai quiaa cascada camaitagitocatadai aatama isvuvaquiagi.

²¹ Dai catavapi apadui tasi maitacueeyi aatama taida Paavora calquiva vaascatai saagida daida itai:

—Cacalli sioma arcalgaicamudai isgiñlagidamudai aapima dai maivuvaquimudai Calietaiñdara simaisoi gaduunimudai govaarcu dai tomali aatama maisoimaa taatamudai dai maisiaa gaduunimudai mosallqui istumaasi. ²² Dai sivi aana ganaagidi masai maisoiganalidiña. Tomali amaadutai aapima maimuquiaa agai. Tomasi govaarcu siaa gadi. ²³ Aana arDiussi marada dai lagidi aana, dai tucara taa aana amo Diussi taañi-caruda ²⁴ vai povaiñtatadai: “Paavora maitiduaadicuda viaapa isvuudara calquivagi agaa baitacaaacamigada romamano. Cascada aapi amadu vaascatai ismaacada gaaamadui iimai calgacara vuvaquia agai”, iñtatadai arDiussi taañi-caruda. ²⁵ Cascada baigavar ganliada aapima vaascatai. Aana gia vaavoitudai Diussi dai calaga maata aana ispovai gaduñia agai isducatai giñaagidi arDiussi taañi-caruda. ²⁶ Siaan gaduunimu govaarcu dai aatama amapacara sicolimadicamiara suudagi viimu —astatadai Paavora.

²⁷ Dai cagooca acaldi gaa suudara iimaitadai aatama dai Adaliana iimaitadai aatama gaa tucara vai aipaco garball ajiopai avalli. Dai aran tucara maata taa agai ismaacada

nuucati lvaarcu iscaayoga aayi dlvllarai.

²⁸ Dai lpavi lgai suudagi sll tuucavaga saida lramo coobai dan baivustaama dan naadami metro dai baitaquioma lpamu lpavi sai casi lramo coobai dan cuvaracami metro. ²⁹ Dai lgai duduaadicuitadai islvaaarcu gllgaviagi oloodai gll suudagi ugidiana cascada gooquiamadara lvaarcu tlaapañi maacova gagar vapaiñomi vapatacami suudara sai clquivana. Dai aliasi ipaliditadai isotoma masiagi.

³⁰ Dai llmoco lgai ismaacada nuucati lvaarcu vuvaquia llditadai lvaarcuaiñdara cascada catavañdimi lali vaarcu suudara, duucami istuvañda agadagi agagar vapaiñomi vapatacada baitaadara. ³¹ Damos lPaavora aagidi agll tlaanadamigada sandaaru llmadu lsandaaru dai potatadai:

—Ismaiviiyagi idi cclalli vaarculara aapima maitistuidimu iscllagacara vuvaquiagi —astatadai Paavora.

³² Taida lsandaaru iquiaca lali vaarcu tlataropiñdada dai dagito sai suudara gllsana.

³³ Dai sialimada lPaavora daañimi vllscatai saida ugaana dai potatadai:

—Caaayi gooca acaldi ismaicllaga gacueeyi aapima nuucaticatai govaarcu.

³⁴ Gandaanai aana masai ugaana tomasi laachi. Aliasi gaaagai isgaugiagi dai cllagacara vuvaquiagi. Maitavlar vuam lñliada tomali amaadutai maitasiaduñimu —astatadai Paavora.

³⁵ Dai mospotai dai bai lmo paana dai gamamagi vllscatai vuitapi dai saasarai dai gauu. ³⁶ Dai vllscatai bai ganalli dai gauu llpa. ³⁷ Vllscatai aatama lrgoo sientu dan vaicoobai dan baivustaama dan naadamicatadai vaarculara. ³⁸ Dai aidasi gauu vllscatai gll suudara suuli ltligi ismaacada baivito sai vaamioma maivlaatluna lvaarcu.

³⁹ Dai aidasi camaasi lnuucadacami vaarcu camaimai tlasiaaco daraajatadai. Damos naidi lgai lmo aqui maasi dai ooraga ugidiana dai ami imituda agaitadai lvaarcu isistuidiagi. ⁴⁰ Dai iquiaca agagar tlataropiñdada agagar vapaiñomi vapatacada ismaacada lcadada clacai lvaarcu dai anaasi suudara viaa. Dai uupai tlataropiñdi ismaacada lcadada vupurai ltlavla ismaacada lcadada imitudai lgai lvaarcu sijacoga ipaliadagi. Dai vañigi agll icuusi baitaadara saida dlvllali imitudana dlvllari amacoga. Daida lvaarcu dlvllari amacoga imimi. ⁴¹ Dai todian duucaai aayi lmapacara siaacoga goocapadara imai suudagi dai ooratana sai baitaadara dai anaasi vii dai camaitistui isoiñiagi dai gooquiamadara cataataquimi guvuacatai lsuudagi. ⁴² Vaida lsandaaru cooda agaitadai amaamaisapicada sai maicllagacara vuvacana susuligidatai suudara dai noonoigana. ⁴³ Damos agll tlaanadami cllagacara vuusaida llditadai lPaavora cascada maidagito mascoodagi. Dai tljai vllscatai ismaacada susuligicui sai llpaga suudara suuligana dai aana dlvllarai. ⁴⁴ Sai agaa tavla daama iimana slpra laalachi vaarcu oomiquigada daama. Dai poduucai vllscatai cllagacara aayi dlvllarai.

28 Dai cllagacara vuvacacai mai aatama isami sicolimadicara suudagi Malta tllgidu. ² Dai ami oidacami claga tuutuiga. Dai alia lrpidi-catadai dai duucui cascada gllpi ganai lgai dai garmiaadagi tasai garuucadana. ³ Taida lPaavora vui chilalqui cuaagi gaquiada dai taiyara tuaajaimi tai vusai lmo cooyi cuaagaiñdara toñdakai dai noviana bai lPaavora. ⁴ Aidasi

tlaa loodami isnoviaiñdara sagigi lcooyi aipaco ganaagidimi daida icaiti:

—Idi calli gia saalicada arga-muaacami. Tomasi saagacata vuusai goovai suudagiaiñdara vaascara Diuusi maidagitomu isoidaca goovai —ascaiti aoidacami.

⁵Taida lPaavora taiyara gigigi ganovi sai gaasana lcooyi dai maitasiadui.

⁶Vaascatai nanracatadai isvaiguuguagi siara todian duucai muquiaagi. Dai catavapi nanracatadai tai maitasiadui tai cascada vaascatai ama duucai gantatagito dai pocaiti sai Paavora lamo diuusi.

⁷Dai maisi maacasi abiaadara oidacatadai agaa taanadami Maltara. Agai Puvulio tlagidu. Agai calga garmiaadagi tatai sioma daraaja aatama vaica tasai anaasi. ⁸Vaida Puvulio oogada coococatadai dai caatacatadai oiditai tondagai dai lrai bitavigai. Taida lPaavora dividamu dai laraga gamamagi dai daama darai ganoonovi tai agai dueeyi. ⁹Dai aidasi capovadui tai agaa coococoidada ismaacada anaasi Maltara oidacatadai dada dai vaasi dudueeyi. ¹⁰Dai aliasi garsiaa duutuli dai gooquiara aidatasi caiimia ragaitadai garmaa agai vaasiacatai istumaasi glaagai voyara.

¹¹Dai cavaica masaadai daraaja aatama Maltara daida tlatasai lmo vaarcuara ismaacada anaasi daivuñtu toomoco. Lvaarcu Alejandaliaindara divia dai Cocoatai tlagidu. ¹²Dai aayi aatama Siracuosiana dai ami daraaja vaica tasai. ¹³Dai abiaadara apaiimai aatama davalrai sonuana daida aayi Rejara. Dai siaadico cacalga lva dai gargooquamadara vustai lvalali, dai gan siaadiqui aayi aatama Puteoliara. ¹⁴Dai ami tlaa aatama chilalqui vaavoitudadami tai

agai garvai tasai lmadu daraajana lmo alcaldi. Dai gooquiara abiaadara iji aatama Roomamu. ¹⁵Aidasi maí garaaduñi Roomara tsaajimi, vuvaja dai voyara garaayi. Dai Apiporara tlagidu amapacara tai ami garaayi lamoco dai aa garaayi siaaco Vaica Tavernasi tlagidu. Taida lPaavora alia baigalli tlagacai dai siaa duutuli Diuusi. ¹⁶Dai aidatasi aayi Roomara taida agaa taanadamidada sandaaru tlagi amaamaisapicada amai sandaaru taanadamidada. Dai Paavora gia dagito sai lcovai oidacana lmadu lmo sandaaru ismaacada nuucada.

¹⁷Dai bo vaica tasaicada lPaavora ootosi ñiooqui lbaitaguucacamidada judidú sai ganampaidana. Dai aidasi casi ganampagi agai taida lPaavora ñiooqui dai potatadai:

—Giñaaduñi, tomasi maitistuma dui aana ljudidú vui tomali galalqui aduñicarú viituldaragada vui taida ljudidú vaascara giñtlagi romamano Jerusaleenara, dai vaama giñcai. ¹⁸Taida atataaanadami maital tomali lmo soimaascami istuisida giñmuaagi cascada giñdagitua llditadai. ¹⁹Damos ljudidú vui baaco dai viaacatadai aana ispotladagi sai agaa baitaclaacamidada romamano giñtacana, tomasi maiviaa aana istuisida gapilara vuupadagi giñaaduñi. ²⁰Cascada ganvai aana sivi dai gannaida iñagai dai ganaatagida iñagai. Aana anvaavoitudai ganapan duucai lmadu vaasi garaaduñi judidú isalalqui abiaadara Diuusi pocaiti sai ootosa agai lmo saagacata vuviadami dai vaavoitudai aana vaasi isDiuusi duduaacalda agai coidada cascada vuli aana idi cadeenacada —astatadai Paavora.

²¹Tai agai potatadai:

—Tami maididivai tomali amo oojai Judeeiñdara isglaagadagi aapi, tomali amaadutai garaaduñi judidíu ismaacada daivai mllacadara maitraagidiña tomali amo istumaasi soimaasi aapi gavui. ²² Caa maata aatama istomasiaacoga ñiooquidiña oodami idi utuducada vaavoidaragai cascada amo imidagai gacaalca alidi aatama pasiallidi aapi —astatadai ljudidíu.

²³ Dai poduucai tudu bai dui istuigaco ganlampaidagi. Dai aidasi aayi istuigaco bai dui lagi tai ganlampagi mui oodami ami siaaco gluuliñacatadai lPaavora. Tai lagi ñiooqui quiamoco abiaadara urunoco uucami. Dai aagidi isducatai Diuusi soicai oodami sai calgacara oidacana Paavora aagidi ismaacada ooja Moseesacaru lamadu aa Diuusi ñiñioquituldiadamigada dai gomaasicada ipaliditadai isvaavoituldagi isSuusi argacacara vuviadami. ²⁴ Dai lamoco vaavoitu ismaacada aagidi lPaavora dai aa gia maivaavoitu. ²⁵ Dai maiamo tagitoidagai viaacatadai dai iimimi. Taida lPaavora potatadai:

—Aliasi lrgvaavoi ismaacada aagidi Diuusi ñiooquituldiadamigada Isafa garlaqui aaduñicar. Lagi aagidiña istumaasi Diuusi lbaada aagidiña ismaacada pocaiti:

²⁶ Imadañi aapi dai potalada loodami: Calcamu aapima dai maimaata calcamu.

Naíjadamu aapima dai maimaata naíjadamu ducami iscuupicagi ganvuupuji.

²⁷ Maitantagito caa aapima.

Mainaíjada alidi aapima tomali maicalca alidi,

Tomali maiama duucai gantatagitua alidi iñsaana calgacara ganvuuidana.

Ascaiti Diuusi lbaada Isafia sai potalana.

²⁸ lpalidi aana masmaatcagi —ascaiti Paavora—, sai sivi baitaqui ismaacada maitarjudidíu viaacamu isducatai maatiagi isDiuusi calgacara vuvida alidi lagi lara dai lagi gia calga gantagito calcamu —ascaiti Paavora.

²⁹ Aidasi potai lPaavora taida ljudidíu iji dai aipaco ganaatagidimi.

³⁰ Taida lPaavora anaasi vii gooca uumigi amo quii rentagidicamiara. Dai ami miaadagidiña vllscatai sioora dai-vidiña. ³¹ Tomali amaadutai maidaidiña isgaaagiada lagi isDiuusi soicai oodami sai calgacara oidacana dai isSuusi Cristo argacacara vuviadami cascada maidu-aadicuitai gaaagidiña lagi gomaasi.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora avaavoitudadami Roomara oidacami

1 Aana arPaavora Suusi Cristo piooñi-gada. Dai ganoojidi aana aapima vaavoitudadami Roomara oidacami. Diuusi giñmaa sállicami ansaida arootosicamicana aana dai acovai giñvusaitu ansaida gaaagidiña aana sai Diuusi caga-cagara gavuvaidi.

² Aaquioma Diuusi ñiñoquitul-diadamigada ooja Diuusi ñooquidara sai Diuusi aagai sai poduucai araduñia agaitadai. ³ Aagai aagai sai divia agai gartaanadamiga Suusi Cristo Diuusi marada ismacada tavai tavaagiañdara. Aagai oodami duucai vuusai daida araraí Davicaru cajiudadai. ⁴ Suusi Cristo muu dai apamu duaaca coidada saagidañdara. Gomaasicada caga gamaí issállicada arDiuusi marada dai viaa guvucadagai dai tomali amo imidagai maisoimaasi idui. ⁵ Cristo cagacaga giññaidi cascada giñaagidi ansaida arootosicamicana aana, Diuusi ipali cascada. Dai giñootoi aagai ansaida gaaagidiña Diuusi ñooquida sai poduucai vvasi naana maasi oodami saagida oidacana sioora vaavoitudadagi dai lagiadagi. ⁶ Dai aapima aramo oodami ismacada Diuusi acovai vuvaitu masaida aramaataradamigadacana Suusi Cristo.

⁷ Diuusi ganoigadai daida acovai ganvuvaitu masaida armaamaradacana. Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu gartaanadamiga Suusi Cristo cagacaga gannaijadagi dai ganiibastudacan taadacagi.

⁸ Suusi Cristo cagacaga giñvusaitu cascada viaa aana sállicami isñioocadagi Diuusi amadu. Dai aagidi

aana Diuusi isalia baigiñlidi aana vvasi aapimacada. Tomasiaaco siaaco aimarai aana gaaagai ganvaavoidaraga cascada. ⁹ Aana ivueeyi Diuusi aa duñdada vvasi giñgucadagacada maioojodaitai gaaagidi aana isSuusi Cristo Diuusi marada arcaagacaga vuviadami. Diuusi caga maata iñsaana aliasi gantatagitoi vvascaga siuu duucu gamamadadagi. ¹⁰ Aaqui abiaadara daana aana Diuusi sai giñmaacana oigaragai isagai ipaliadagi sai aana istuidana ismaca gandividagi. ¹¹ Gannaida iñlidi aana, dai vaamioma gansoiña iñlidi mai vaamioma caga oidaca isducatai Diuusi ipalidi mai vaamioma caga vaavoituda aapima. ¹² Siacada naida aana masaa caga vaavoitudai aapima dai aapima naida sial caga vaavoitudai aana aipaco baigaralliatudamu aatama.

¹³ Giñaaduñi aana ipalidi ismaataca aapima ismuyoco imidagai gannadamua iñlidiña aana damos maiquia istui. Aana ipalidi ismuidutai aapima Roomara oidacami vaavoitudagi Suusi Cristo dai lagiadagi aran duucai siblacoga oidacami siaaco gaaagidiña aana Diuusi ñooquida arpa, cascada imia iñlidi aana dai gannaida iñlidi. ¹⁴ Aana viaa isaagidagi Diuusi ñooquida agiliego dai aa ama maasi ñioocadami, dai sastuduacami dai maisastuduacami. ¹⁵ Poduucai arpa sállicada ipalidi aana isganaagidagi aapima Roomara oidacami isSuusi Cristo arcaagacaga vuviadami.

¹⁶ Aana maisiaa arai isgaaagidagi isSuusi Cristo arcaagacaga vuviadami. Siacada gaaagidagi aana gomaasi vvascatai sioora vaavoitudai cagacaga vuvacai Diuusi guvucadadacada. Araga Diuusi ñooquida arjudidú vataracataidai damos sivi avvascatai

vAAATaA. ¹⁷ Diiusi ñiooquidara aagai sai sioora vaavoitudagi isSuusi Cristo arcAAgacara vuviadami Diiusi cAAgacara ñidiña ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. AAquioma poduucai ooja Diiusi ñiñoquituldiadamigada dai pocaiti: “Sioora vaavoitudagi Diiusi, Diiusi cAAgacara ñidiña ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai agai vAAscara oidacamu Diiusi AAmadu”.

¹⁸ CAAga gamaata isDiiusi alia soimaa taatamitldi vAAsi soimaasi ivuaadami. Agai soimaasi ivueeyi dai poduucai maidadagitoi aa isvaavoitudagi istumaasi arvaavoi. ^{19–20} Asoimaasi ivuaadami cAAga maata isoidaga Diiusi. Tomasioora ñidi vAAsi istumaasi oidaga oidi daama dai poduucai cAA maata isoidaga Diiusi tomasi mainaidi oodami Diiusi. Aidasi abiaadara Diiusi idui oidigi cAAga gamaata isoidaga Diiusi, dai isagai tomastuigaco viaa guvucadagai, cascada agai ismaacada maivaavoitudai agai agi arduñida isDiiusi soimaasi taatatulldagi. ²¹ Tomasi cAAga maata Asoimaasi ivuaadami isoidaga Diiusi vAAscara maisiaa duutudaiña isducatai gaaagai, tomali maipocaitiña agai sai baigAñalidi Diiusicada. Baiyoma agai tatagitoi istumaasi maicAAgaducami dai vaamioma maimaata caAcana istumaasi cAAAgaducami. ²² Tomasi poalidi agai isalia sastuduga damos vaamioma vupuiurutu. ²³ Dai agai gaaagai isiaa duutuadagi Diiusi ismaacada tomastuigaco oidaga dai vAAscara maisiaa duutudai baiyoma idui agai momoono uusicada dai ojoodaicada APA maasi oodami, dai APA maasi ujuurugi, dai APA maasi

cAcAcisi, dai APA maasi coocoyi, dai siaa duutudaiña poaliditai isagai ardidiiusi.

²⁴ Cascada Diiusi gajiaadara viaa agai dai dagito saida ivuaadana agai istumaasi sigal nanaascami istumaasi agi agai ipali isivuaadagi, dai sai googosi ganducamicana. ²⁵ Agai maivaavoitudai istumaasi aagai Diiusi tomasi cAA maatacatadai isarvaavoi. Baiyoma vaavoitudai istumaasi maitarvaavoi. Diiusi idui oodami, dai ujuurugi, dai coocoyi, damos Aoodami idui moonoo ismaacada APA maasi oodami dai ujuurugi dai coocoyi dai siaa duutudaiña. Dai maisiaa duutudaiña Diiusi sioora aliasi gaaagai issiaa duutuadagi vAAscara.

²⁶ Cascada Diiusi gajiaadara viaa agai dai dagito sai googosi ganducamicana. Asta ooqui dagito cAcAcali dai agi googosi ganducamicana. ²⁷ Dai cAcAcali agi poduucai ivueeyi APA dai Diiusi alia soimaasi taatamitldi cascada coocorai poduucai ivuaadatai.

²⁸ Aidasida Asoimaasi ivuaadami camaitipali isvaavoitudagi Diiusi tai Diiusi gajiaadara viaa dai dagito sai tatagitoiña naana maasi maicAAgaducami daida ivuaadana mui naana maasi istumaasi maitAagai isivuaadagi. ²⁹ Agai arsoimaasi ivuaadami dai googosi ganducami dai maicAA tuutuiga dai viaa Alidiña mui naana maasi istumaasi viaa aa dai coimudada tuutuiga, daida argacoodacami, dai oomaliga, dai yaatavoga, dai naana caiti ñidiña aa ³⁰ dai aagataraga istumaasi maitarvAATara, dai cAA dai agai Diiusi, dai gagarducada ganAlidiña, dai maisiaa duutudaiña aa, dai vAAscara tatagitoiña isducatai soimaasi ivuaadagi, dai maisiaa duutudaiña gAAñada, ³¹ dai maimaata caA istumaasi cAAAgaducami, dai maitivueeyi istumaasi aagai, dai maioigadai oodami, dai maioigaldi aa, dai maisoigAñalidi aacada. ³² Tomasi

cala maata agai istumaasi Diuusi t'ajai oodami saida ivuaadana dai maata agai sai soora soimaasi ivuaadagi maitistutuidi isiimiagi Diuusi amadu dai vascara apiasoimaasi ivueeyi dai baigalidina agai sascada aa pomaasi ivuaadagi ara.

2 Cascada ismaadutai pocaiti adagi sai aliasi arsoimaasi ivuaadami oodami ismaacada gaaagai tami sai gaaagai issoimaasi taatagi ducami ispocaiti adagi sai agai ara gaaagai issoimaasi taatagi. Agai arsoimaasi ivuaadami ara an duucai agai cascada. ²Dai cala maata aatama iscaga ivueeyi Diuusi sascada soimaasi taatamituli adagi ismaacada soimaasi ivueeyi. ³Sioora pocaiti adagi sai aliasi arsoimaasi ivuaadami aa dai vascara an duucai ivueeyi maitaagai ispoli adagi sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai agai an duucai soimaasi taatatulda agai agaa soimaasi ivuaadami. ⁴Oodami maitaagai istatagitodagi ismaicaga ivueeyi Diuusi baiyoma aliasi gaaagai istatagitodagi isDiuusi maiquia soimaasi taatului dai alia cala tuiga vui sai ama duucai tatagitona. ⁵Damos iscatavapi dai vuniagi vai agai vascara ama duucai gantatagitua Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu, sascada diviagi agai dai naidagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami. ⁶Sascada diviagi Diuusi agai baidunia agai vascatai amadu. ⁷Sioora apiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi ipaliditai isDiuusi baigali adagi agai vui dai isvascara oidaca agai Diuusi amadu, Diuusi maaquia agai oigaragai sai vascara oidacana agai amadu. ⁸Damos Diuusi aliasi soimaasi taatatuldamu agai ismaacada vuidara

vata Diuusi dai maivaavoitudai Diuusi niooquida baiyoma soimaasi ivueeyi agai. ⁹Salicada soimaasi taatamu vascatai ismaacada soimaasi ivueeyi, araga ajudidfu dai gooqilaga agai ismaacada maitarjudidfu. ¹⁰Damos agai ismacada ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi, Diuusi baigali adamu gaicada dai iibastudacan tadacamu, araga ajudidfu dai gooqilaga agai ismaacada maitarjudidfu.

¹¹Diuusi naida agai vasi oodami ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami. Dai Diuusi soimaasi taatamitulda agai vasi soimaasi ivuaadami. ¹²⁻¹⁵Diuusi soimaasi taatatuldamu agai ismaacada maitarjudidfu soimaasi ivuaadamicatai agai tomasi maimai agai Moseesacaru salicamigada ismaacada maa Diuusi. Cal maata agai istumaasi arcagaducami dai istumaasi armaicagaducami, vasi oodami caga maatacana sascada soimaasi ivuaadagi. Dai Diuusi soimaasi taatatuldamu ajudidfu soimaasi ivuaadamicatai agai. Agai maata Moseesacaru salicamigada ismaacada maa Diuusi dai vascara maiagidi cascada. Caga maata agai istumaasi arcagaducami dai vascara maitivueeyi. Ismaacada agidi Diuusi niooquida agai gia cagacaga vuvaidi Diuusi. Dai agai ismaacada maiagidi Diuusi niooquida tomasi maata agai gia maicagacaga vuvaidamu Diuusi. ¹⁶Amo imidagai Diuusi otosa agai Suusi Cristo sai naidana ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami. Agai maata asta istumaasi tatagitoina oodami. Vasi gomaasi agai ismaacada gaagidi ana.

¹⁷Diuusi maa Moseesacaru judidfu aduina gasalicamiga cascada ajudidfu

povalidi sai Diuusi cAagacara naidi dai cascada gAarducada ganalidi. ¹⁸ Aaicada ismaacada ooja Moseesacaru cA maata Agai istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi oodami dai cA maata istumaasi arcAagaducami dai istumaasi armaicAagaducami. ¹⁹⁻²⁰ Agai maata vAasi istumaasi aagai Moseesacaru sAalicamigadara cascada polidi Agai saida istutuidi ismamaatatuldagi Agai ismaacada maimaata Diuusi niooquida. ²¹ Dai ismaacada polidi saida istutuidi ismamaatatuldiagi aa Agai gaaagai isivuaadagi poduucai isducatai gamamaatatulda aliadagi. Ismaacada gamamaatatuldi sai maitaaagai isgaalsiadagi Agai maitaaagai isgaalsiadagi Aara. ²² Dai ismaacada gamamaatatuldi sai maitaaagai isgoogosi ganducamicagi Agai maitaaagai isgoogosi ganducamicagi Aara. Dai ismaacada cAdai momono ismaacada siaa duutuadagi oodami maitaaagai isgaalsiadagi istumaasi oidaga quiquiupiarara siaaco oidaga Amomono. ²³ Dai Agai ismaacada gAarducada ganalidi pocaititai sai Diuusi aagidi aduñda Moseesacaru istumaasi ooja Agai dai cA maata Agai istumaasi aagai sAalicamiara dai vAascara maiAagidi poduucai alia soiduucai naidi Diuusi. ²⁴ Pocaiti Diuusi niooquidara: “Aapima ismaacada arjudidfu soimaasi ivueeyi cascada Agai ismaacada maitarjudidfu vui nioocai Diuusi”.

²⁵ Vaavoava saida arcAagai isiarjudidfucagi isAgiadagi Agai Moseesacaru sAalicamigada dAamos ismaiAgiada Agai aida gia ducami ismaitarjudidfucagi Agai. ²⁶ Damos isAgai ismaacada maitarjudidfu Agiadagi Moseesacaru sAalicamigada Diuusi cAagacara naijadamu Agai ducami isiarjudidfucagi. ²⁷ SiAascada

Ajudidfu maiAgiadagi Moseesacaru sAalicamigada tomasi caoojisicami viaa Agai dai ismaacada maitarjudidfu Agiadagi Moseesacaru sAalicamigada poduucai gamaata isAjudidfu maicAaga ivueeyi. ²⁸ Maisiu vAasi Ajudidfu arDiuusi maamarada tomasi iquitAqui Agai tuutucugada poduucai isduucai aagai Moseesacaru sAalicamigadara. ²⁹ Baiyoma Diuusi maamarada arAgai ismaacada Diuusi maacai ibadagai utudui dai poduucai Agai camaitvuaada Alidi istumaasi soimaasi dai Diuusi Ibaada Amadu daja Agai ismaacada vaavoitudai dai Aagidi Diuusi. Dai Diuusi cAagacara naijadamu Agai tomasi oodami maicAagacara naidi.

3 VAscara aliasi arsoini isarjudidfucagi oodami daida arsoini isAjudidfu iquitAquicagi tuutucugada. ² Diuusi acovai vuvaitu Ajudidfu sai Agai oojana niooquida dai nuucadacana Aoojai. ³ Vaavoava sai Amadutai Ajudidfu maivaavoitu Diuusi, dAamos Diuusi gia vAascara iduunimu istumaasi aagai. ⁴ Agai vAascara ivueeyi istumaasi aagai, tomasi vAasi oodami yaatavoga. Pocaiti Diuusi niooquidara: Tomasi oodami polidi ismaitarvaavoi istumaasi aagai Diuusi, VAscara naidamu Agai isiarvaavoi istumaasi aagai Diuusi. Ascaiti Diuusi niooquidara.

⁵⁻⁶ Damos isAamadutai pocaitiadagi sai siAascada soimaasi ivuaadagi oodami sai poduucai gamaata isDiuusi cA tuga dai cascada maitaaagai issoimaasi gartaatamituldiada Agai, tomasi pocaiti Amoco vAascara maitarvaavoi. Diuusi vAascara cAaga ivueeyi siAascada soimaasi taatatuldi oodami.

⁷⁻⁸ Amo oodami giniooquidi dai pocaiti ansai gamamaatatuldi aana sai gaaagai issoimaasi ivuaada oodami sai poduucai sioma cAaga gamaata isDiuusi maitarsoimaasi ivuaadami.

Agai pocaiti ansai gamamaatatuldi aana sai isyaatagada amoco poduucai sioma caga gamaata isDiuusi maitarsoimaasi ivuaadami. Diuusi maiyaatagai cascada. Sai cascada Diuusi maitaagagai issoimaasi taatamituldiagi ismaacada soimaasi ivueeyi. Damos Diuusi caga iduunimu silascada soimaasi taatatuldiagi agai ismaacada pocaitiadiagi.

⁹Aatama judidifu maivaamioma caga tuutuiga siaa oodami. Camaata aatama isvlassi oodami oidigi daama oidacami arsoimaasi ivuaadami. ¹⁰Pocaiti Diuusi niooquidara:

Tiipu tomali amaadutai maisoimaasi ivuaadami.

¹¹Tiipu tomali amaadutai ismaacada maata calcagi Diuusi niooquida.

Dai tomali amaadutai maimaataca alidi iscaiti Diuusi niooquidara.

¹²Vlascatai gajiaadara vipieeyi Diuusi, Dai vlascatai arsoimaasi ivuaadami.

Tomali amaadutai maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi.

¹³⁻¹⁴Vlascatai aryaatavogami daida aroomaligami.

Dai moslagi soimaasi niooqui aagaiña agai.

¹⁵Tomastucada gancoodaiña oodami.

¹⁶Gomaasicada souduucai gannaidiña oodami aipacoga.

¹⁷Dai mosgancocoda alidiña agai.

¹⁸Maiabaidi agai Diuusi.

Ascatai Diuusi niooquidara.

¹⁹Ca maata aatama isDiuusi maa Moseesacaru sallicami sai oodami agiditai calcana. Diuusi sallicada soimaasi taatulda agai siora maiaggiadagi dai agai maiviaacamu isducatai gansoiñagi. Dai poduucai larpa vlassi oodami oidigi daama oidacami arsoimaasi ivuaadami Diuusi vuitapi. ²⁰Moseesacaru sallicamigadacada

maata aatama isiarsoimaasi ivuaadami. Diuusi calgacara naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai agai Suusi Cristo maisiu agiditai calcatai Moseesacaru sallicamigada.

²¹Aidasi maiquiaa divia ACristo tami oidigi daama aljudidifu gnaajagaiña iscalgacara oidacagi dai agiadagi vlassi Moseesacaru sallicamigada, agai polidiña sai poduucai istutuidi isiimiagi Diuusi lamadu. Dai gooquira Diuusi ootoi ACristo tami oidigi daama sai agai maatatuldana aoodami isducatai istutuidi Diuusi iscalgacara naijadagi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi niooquitudiamigada casi gaaagiditadi isDiuusi poduucai iduñia agaitadi. ²²Tomasiora ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo arcalgacara vuviadami. Diuusi calgacara naijadamu agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ²³Tomali amo oodami maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi vlascatai soimaasi ivueeyi cascada. ²⁴Diuusi oigaldi agai ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo arcalgacara vuviadami dai calgacara naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi poduucai ivueeyi oigadaitai agai. Diuusi maitataandi namagada calgacara vuvaidaragai. ²⁵Vlassi oodami aliasi soimaasi ivueeyi cascada gaaagaitadi isDiuusi soimaasi taatatuldiagi damos Diuusi ootoi ASuusi Cristo tami oidigi daama sai muucuna curusiaba dai soimaasi taatului dai poduucai aoodami camaitaagagai issoimaasi taatagi soimaasi ivuaadatai. Diuusi calgacara vuvaidi agai ismaacada vaavoitudai gomaasi. Vlassi gomaasi idui Diuusi sai poduucai maatana

loodami isDiuusi cΛaga idui oigaldacai
 Λaquida soimaasi ivuaadami. ²⁶⁻²⁸ Dai
 isDiuusi apiacΛaga ivueeyi sivi
 oigalditai dai cΛagacara naiditai
 vΛascatai ismaacada vaavoitudai
 isSuusi Cristo arcΛagacara vuviadami
 maisiu Λgai ismaacada pocaiti sai cΛaga
 Λgidi Moseesacaru sΛlicamigada
 cascada maitiipu istuisida gΛarducada
 ganliadagi tomali amaadutai.

²⁹ Diuusi arDiuusigada Λjudidfu dai
 Λgai ismaacada maitarjudidfu Λpa.
³⁰ Mosali amo Diuusi oidaga dai Λgai
 oigaldi dai cΛagacara naidi vΛascatai
 ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo
 arcΛagacara vuviadami tomasi aramoco
 ismaacada iquitaa gatuucuga ischo
 Λpa. ³¹ Tomasi arvaavo iscΛagacara
 vuvacai oodami vaavoitudaitai isaSuusi
 Cristo arcΛagacara vuviadami vΛascara
 aliasi gaaagai isΛgiadagi Diuusi
 sΛlicamigada.

4 Avraañicarur argarΛqui aduñicarur.
 Sivi naidamu aatama isducatai
 Diuusi cΛagacara naidi Λgai ducami
 istomali amo imidagai maisoimaasi
 ivuaadamudai. ²⁻³ IsAvraañi idu-
 uñimudai amo istumaasi cΛgaducami
 sicascada cΛagacara najadamudai
 Diuusi aida gia viacamudai Avraañi
 istuisida gaducada gΛliadagi. Damos
 Diuusi ñiooquidara pocaiti: “Avraañi
 vaavoitu Diuusi cascada Diuusi
 cΛagacara naidi Λgai”. Cascada
 Avraañi maiviaa istuisida gaducada
 gΛliadagi. ⁴ Isamoco iduñiagi
 amo aa duiñdagai aamuda gaaagai
 isaa namΛquidagi, mastumaasi aa
 namΛquidagi maitaroidicami. ⁵ Diuusi
 ipalidi isaoodami cΛagacara oidacagi
 damos maisiu poduucai oigaldi dai
 cΛagacara naidi Diuusi loodami
 baiyoma Diuusi oigaldi dai cΛagacara
 naidi amo soimaasi ivuaadami

ismaacada vaavoitudagi Diuusi.
⁶ Davicaru aagai sai alia baigallidiña
 amo oodami siΛscada Diuusi oigaldagi
 dai cΛagacara najadagi vaavoitudacai
 Λgai Diuusi. Dai pocaiti Davicaru:

⁷ Baiganalidi loodami ismaacada Diuusi
 oigaldi soimaascamigada.

⁸ Baiganalidi loodami ismaacada Diuusi
 camaisoimaasi taatatulda Λgai.

Ascaiti Davicaru.

⁹⁻¹⁰ Avraañi sΛlicada baigalli
 aidasi Diuusi oigali Λgai dai cΛagacara
 naidi ducami istomali amo imidagai
 maisoimaasi ivuaadamudai vaavoituda-
 cai Λgai Diuusi maiquiaa iquitacai Λgai
 gatuucuga. Poduucai cΛaga gamaata
 isDiuusi oigaldi dai cΛagacara naidi
 Λgai ismaacada iquitacai gatuucuga
 siΛsi Λgai ismaacada maiquitacai
 gantuucuga. ¹¹ Avraañicaru cavaavoitu
 Diuusi dai gooquilara iquitaa gatuucuga
 sai poduucai naidiña aa isDiuusi
 cacΛagacara naidi Λgai, vaavoitu
 Λgai Diuusi cascada. Dai poduucai
 Avraañicaru araduñdacatadai Λgai
 ismaacada vaavoitudai Diuusi
 maiquitacai gatuucuga dai poduucai
 Λpa gamaata isDiuusi oigaldi dai
 cΛagacara naidi Λgai. ¹² Avraañicaru
 araduñdacatadai Λgai ismaacada
 iquitacai gantuucuga vaavoitudacai
 Diuusi Λpan duucai Avraañicaru
 vaavoitudaitadai.

¹³ Diuusi aagidi ΛAvraañicaru sai
 vΛasi oidigi artuidadaca agaitadai, Λgai
 Λmadu cajiudada, Diuusi poduucai
 aagidi Avraañicaru vaavoitudacai
 Λgai dai maisiu Λgidacai Diuusi
 sΛlicamigada. ¹⁴ Λamoco pocaiti sai
 vΛasi oidigi artuidadaca Λgai Λgai
 ismaacada Λgidi Diuusi sΛlicamigada
 dai maisiu Λgai ismaacada vaavoitudai
 Diuusi damos gomaasi maitarvaavo.
 Isiarpoduucaicamudai aida gia

maitarsoiñicamudai vaavoidaragai, tomali maitarsoiñicamudai ismaacada aagai Diuusi. ¹⁵ Siñascada aatama garaajagadagi islaagiadagi Diuusi sallicamigada sai agai calgacala garnaidiña dai sai calgacala garvuvaidana agai viaa issoimaasi gartaatamituldiadagi maicalaga lagiditai aatama. Ismaitipucamudai sallicami aidla gia maitipucamudai oodami mailagidaracami.

¹⁶ Diuusi calgacala naidi loodami vaavoitudacai agai daidla loodami maigamaitacai calgacala vuvaidaragai. Calaga maata aatama isDiuusi calgacala garnaidi tomasi ivueeyi aatama judidifu viituldaragada ischo lara, isvaavoitudada aatama Diuusi lpan duucal Avraañicar. Poduucal agai argaraduñicar, ¹⁷ cascada pocaiti Diuusi sai Avraañicar lroogada ducami mui oodami naana maasi ñiocadami. Diuusi calgacala naidi tomastuma oodami isvaavoitudagi Diuusi lpan duucal Avraañicar. Diuusi alia viaa guvucadagai dai agai duduaacaldi coidada dai siñascada Diuusi aagadagi saida ladunia agai lmo istumaasi ismaacada maiquiaa ladui ducami iscaasi lara duuñimudai.

¹⁸ Cascada aidasi Diuusi aagidi Avraañicar sai oonigada marata agaitadai saida amarada cajiudada sallicada muiduca agaitadai taidla Avraañicar calaga vaavoitu tomasi maibaigaca maascata dai gomaasi. ¹⁹ Tomasi Avraañicar viaacata dai lmo sientu uumigi daidla Saara lroonigada dai viaacata dai maaco coobai dan baivustaama uumigi aliasi lreclaliocidadacata dai agai dai camaibaigaca maascata dai ismaamaracagi. ²⁰ Damos Avraañicar apiacalaga vaavoitudaitadai Diuusi dai asta vaamioma vaavoitu. Dai

tomasi maiquiaa viaacata dai agai istumaasi aagidi Diuusi vascala calaga ñioo agai Diuusi valtara. ²¹ Sallicada calaga vaavoitudai agai isDiuusi istutuidi isiduñiagi istumaasi aagai. ²² Cascada Diuusi oigaldi Avraañicar soimaascamigada dai Diuusi pocaiti sai camaitarsoimaasi iducami Avraañicar. ²³ Aidasi Diuusi aagidi Avraañicar sai oigali agai dai calgacala naidi ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi iduñimudai mosvaavoitudacai agai Diuusi, maisiu moscaasi Avraañicar aagidi agai gomaasi. ²⁴ Diuusi garaagidi aatama lara. Diuusi garoigaldi dai calgacala garnaidi aatama lara ismaacada vaavoitudai Diuusi ismaacada duaacali gartaanadamiga Suusi Cristo coidada saagidañdara. ²⁵ Agai muu dai poduucal garoigaldi garsoimaascamiga dai duaaca dai poduucal Diuusi pocaiti sai camaitarsoimaasi iducami aatama.

5 Poduucal Diuusi calgacala garnaidi ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai aatama dai poduucal ganiibastacan tadacagi gariibadaga. Suusi Cristo muu dai poduucal garoigaldi garsoimaascamiga cascada. ² Dai poduucal istutuidi aatama ismamadadagi dai poduucal apiacalagacala garnaidi Diuusi. Dai alia baigalalidi aatama nanaacatai siñascada Diuusi garvaidaquiagi tavaagiamu tasai lamadu daraajana. ³ Dai glaagai isbaigalaliadagi aatama siñascada soimaa taatamadagi, gomaasi garsoicai aatama issoimaa taatamadagi dai maivui ñiocadagi Diuusi dai tasai vaamioma ivuaada lralidiña istumaasi Diuusi ipalidi. ⁴ Dai siñascada soimaasi taatamadagi dai maivui ñiocadagi poduucal baigalalidi Diuusi

aatamaacada. Dai siaascada Diuusi baigaliadagi aatamaacada gomaasi garsoicai tasai nanaracana aatama siaascada Diuusi garvaidaquiagi tavaagiamu dai saalicada vaavoitudai aatama isDiuusi saalicada iduñia agai istumaasi aagai ñiooquidara. ⁵Dai siaascada vaavoitudai aatama Diuusi tomali amo imidagai maisiaa garlaratudadamu agai, agai vaascara ivueeyi istumaasi aagai cascada. Diuusi ootoi galbadaga sai garlamadu daacana dai Diuusi Ibaada garmamaatatuldi sai Diuusi aliasi garoigadai.

⁶Aatama maitistutuiditadai islagi caagacara garvuvaidagi. Tai Suusi Cristo divia aidasi Diuusi ipali dai muu sai caagacara vuvacana soimaasi ivuaadami. ⁷Baitoma maitipu tomali amaadutai oidigi daama sioora muquia aliadagi sai caagacara vuusaiña amai tomasi caa tuiga ismaacada gamuaatuda agadagi. Damos isalia caa tuigacagi amo oodami ismaacada gamuaatuda agadagi aida gia oidacan tada amaadutai sioora muquia aliadagi agai vaatar. ⁸Damos Cristo muu tasai aatama caagacara vuvacana tomasi quiaa arsoimaasi ivuaadamicatadai aatama ⁹dai poduucai Diuusi gartlagi isialiasi garoigadai dai caagacara garnaidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascada aatama camaiviaa issoimaa taatagi Diaavora lamadu. ¹⁰Aidasi maiquiaa vaavoitu aatama Diuusi, agai garvuidara caatacatadai soimaasi ivuaadatai aatama damos Suusi Cristo muu tasai aatama caagacara vuvacana dai poduucai Diuusi camaitarvuidara caata. Sivi sioma caaga istutuidi Diuusi iscaagacara garvuvaidagi duaacacai Suusi Cristo dai camaividara vaata aatama Diuusi. ¹¹Cascada alia baigatalidi aatama Diuusi vui.

¹²Adánacaru araragadada oodami ismaacada oidacatadai oidigi daama dai soimaasi idui agai dai cascada muu cascada vvasi oodami soimaasi ivueeyi dai cooyi.

¹³Ismaitiipucamudai saalicami tomali amaadutai maitistutiadamudai ispocaitadagi ismaiagidi saalicami vaascara aidasi maiquiaa maa Diuusi gasaalicamiga Moseesacaru loodami casoimaasi ivuaadatadai. ¹⁴Damos loodami vaascara coodana arpa aidasi abiaadara oidacatadai Adánacaru asta aida uucami sioidacatadai Moseesacaru poduucai isduucai cooyi Moseesacaru abiaadara dai sivi quiaa cooyi cascada gamaata issoimaasi ivuaadana agai tomasi maiapan duucai soimaasi ivuaadana agai Adánacaru. Maiapan tuutuiga Adánacaru lamadu Cristo ismaacada divia agaitadai.

¹⁵Adánacaru soimaasi idui dai cascada muu agai dai vvasi cajiudadai coi arpa damos Suusi Cristo muu dai poduucai Diuusi oigaldi dai caagacara naidi muidutai. Poduucai maiapan dui Suusi Adán. ¹⁶Asoimaascami ismaacada idui Adán maiapa maasi caagacara vuvaidaragai ismaacada gammaacai Diuusi. Adánacaru soimaasi idui dai cascada soimaasi ivueeyi vvasi oodami vai Diuusi soimaasi taatamituldi damos Cristo muu vai cascada Diuusi caagacara naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai caagacara vuvaidi tomasi loodami aliasi arsoimaasi ivuaadami.

¹⁷Adánacaru soimaasi idui dai cascada vvasi oodami viaa iscoiyagi, Suusi Cristo muu dai vaascatai ismaacada Diuusi caagacara naidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai agai oidacamu Suusi Cristo lamadu tavaagiara tomastuigaco.

¹⁸ Adánacaru soimaasi idui dai cascada soimaasi ivueeyi vllascatai vai Diuusi soimaasi taatamituldi. Damos Suusi Cristo idui amo istumaasi calgadicami vai cascada Diuusi calgacala naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai dai poduucai tomastuigaco oidacamu Diuusi lamadu. ¹⁹ Adánacaru maialagi Diuusi vai cascada vllascatai soimaasi ivueeyi damos Suusi Cristo lagi Diuusi vai Diuusi calgacala naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

²⁰ Diuusi maa oodami gasallicamiga sai poduucai maatana oodami isalia maialagi Diuusi. Damos aidasi oodami vaamioma soimaasi ivuaadatadai vaamioma oigaldi Diuusi lagi dai oigadai. ²¹ Oodami apiasoimaasi ivuaadatadai dai cascada viaacataidai iscoiyagi. Damos Suusi Cristo muu sai poduucai oodami calgacala vuvacana dai tomastuigaco oidacana Diuusi lamadu dai cascada Diuusi calgacala naidi oodami ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai dai poduucai tlagi lagi oodami isalia oigadai.

6¹⁻³ Damos maitlaagai isapia-soimaasi ivuaadagi vai poduucai Diuusi oigaldiadagi dai poduucai gamaata issallicada oigadai lagi oodami. Gantagitovurai isvllascatai aatama ismaacada casi garvapacoi Suusi Cristo guvucadadacada poduucai arapan ducami iscoimudai aatama lagi lamadu dai viaa aatama guvucadada lagi dai istutuidi aatama iscamaisoimaasi ivuaadagi. Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isadiaavora, cascada maitlaagai issoimaasi ivuaadagi.

⁴⁻⁵ Aatama quiaa arsoimaasi ivuaadamicatadai dai aidasi garvapacoi aatama ducami isyaasapicamudai lamadu Cristo dai ducami isduduaacamudai aatama coidada saagidaindara lamadu Cristo Diuusi guvucadadacada dai poduucai viaa aatama ibadagai utudui. ⁶ Dai ducami iscoi aatama curusiaba Suusi Cristo lamadu dai poduucai camaitivueeyi aatama mosacaasi istumaasi ipalidi aatama poduucai isduucai ivuaadana llaquioma, ⁷ amo muuquida camaisoimaasi ivueeyi cascada. ⁸ Ducami iscaco aatama Cristo lamadu sallicada ducami iscaduduaaca Cristo lamadu dai caviaa ibadagai utudui. ⁹ Cal maata aatama sai Cristo duaaca coidada saagidaindara dai camaimuquia lagi tomali amo imidagai cascada. ¹⁰ Oodami soimaasi ivueeyi cascada Cristo curusiaba muu poduucai Diuusi soimaasi taatatuili Suusi Cristo dai camaiivia isapamu muquiagi. Damos sivi Suusi Cristo tomastuigaco oidaga Diuusi lamadu ivueeyi Diuusi aa duindada. ¹¹ Silascada soimaasi idunia liada aapima glaagai maspoliada aapima masaida arcoidada ducami damos isidunia liada aapima Diuusi aa duindada Suusi Cristo lamadu glaagai maspoliadagi masai maitarcoidada.

¹² Casiavar maitnadagitoda isadiaavora soimaasi ganduiñtuldagi dai poduucai camaisoimaasi ivuaadamu aapima. ¹³ Maitavar ivuaada istumaasi adiaavora ipaliadagi baiyomavar ivuaada istumaasi Diuusi ipaliadagi ducami iscacoimudai aapima dai apamu duduaaca. ¹⁴ Adiaavora camaitantaanadamu. Aapima camaiivia islagiadagi vllasi ismaacada lagi Moseesacaru sallicamigadara dai calgacala vuvauquiagi, mosglaagai isvaavoitudagi Suusi Cristo vai

poduucai Diuusi ganoigaldi dai cΛagacΛra gannaidi.

¹⁵ VΛascΛra maitaaagai isapiasoimaasi ivuaadagi tomasi maiviaa isΛgiadagi vΛasi ismaacΛda aagai Moseesacaru sΛlicamigadΛra. ¹⁶ CΛΛ maata aapima sai isamaadutai baiduñiagi dai gaaata duñia agadagi Λmo pioonī duucai Λgai gia viaa isΛgiadagi gΛaamu. Poduucai Λra siora Λgiadagi ΔDiaavora gΛaamu duucai tomali Λmo imidagai maiimia agai Diuusi Λmadu. Damos siora Λgiadagi Diuusi cΛagacΛra oidacamu dai imi agai Diuusi Λmadu. ¹⁷ Damos baigiñalidi aana DiuusicΛda isaapima ismaacΛda Λquioma Λgidiña ΔDiaavora gooquiΛra cavaavoitu Diuusi dai sivi Λgiditai caΛ Diuusi ñooquidΛ. ¹⁸ Dai sivi camaitarpiioñigada aapima ΔDiaavora baiyoma arpiioñigada aapima Diuusi dai cΛagacΛra oidaga. ¹⁹ Aagai aana gapiooñiga dai gaaamu mai poduucai sioma cΛga maata calca aapima. Λquioma Λgidiña aapima ΔDiaavora daida ivuaadana mui naana maasi soimaascami damos sivi gaaagai isΛgiada aapima Diuusi daida ivuaadagi istumaasi cΛgaducami.

²⁰ Aidasi quiaa Λgidiña aapima ΔDiaavora maiviaacana aapima isivuaadagi istumaasi cΛgaducami. ²¹ Istumaasi ivuaadana aapima maitarsoiñi poduucai baiyoma mosmaitistutuiditadai aapima isiimiagi Diuusi Λmadu mossiaa Λrai aapima sivi agaicΛda ismaacΛda ivuaadana. ²² Damos sivi camaiΛgidi aapima ΔDiaavora baiyoma Λgidi aapima Diuusi gomaasi gia arsoiñi dai poduucai aapima rΛcovai vuvaidada Diuusi dai tomastuigaco oidacamu aapima Diuusi Λmadu. ²³ Λgai ismaacΛda Λgidi ΔDiaavora maiimia agai Diuusi Λmadu damos Λgai ismaacΛda Λgidi

Diuusi, Diuusi maaquimu Λgai oigaragai istomastuigaco oidacamu Diuusi Λmadu vaavoitudaitai Λgai Suusi Cristo.

7 Giñaaduñi aapima cΛga maata isamo oodami istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai sΛlicamiΛra siΛsi uucami oidacagi siΛscada coiyagi amaasi gia cho. ² Λmo ooqui cunacami viaa isΛmadu oidacagi gΛcuna siΛsi uucami oidacagi cunada, poduucai aagai sΛlicamiΛra cascada. Damos siΛscada muquiagi cunada looqui camaiviaa isΛgiadagi gosΛlicami ismaacΛda poduucai aagai sai Λmo ooqui cunacami viaa isΛmadu oidacagi gΛcuna. ³ Damos islooqui vΛnagi Λmai cΛli quiaa oidacatai cunada Λgai soimaasi ivueeyi. Dai ismuquiagi cunada Λgai istutuidi isvΛnagi Λmai cΛli dai maisoimaasi ivueeyi.

⁴ Giñaaduñi poduucai Λra aidasi muu Suusi Cristo camaiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sΛlicamigada dai aidasi vaavoitudai Suusi Cristo poduucai rducami iscoimudai aapima Suusi Cristo Λmadu curusiaba dai cascada maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai Moseesacaru sΛlicamigada dai cΛagacΛra vuvaiagi, dai ducami isduduacamudai aapima coidada saagidañdara Λmadu Cristo Diuusi guvcadadacada dai poduucai viaa ibadagai utudui dai Cristo Λmadu oidaga daida ivueeyi Diuusi aa duñdada. ⁵ Aidasi quiaa ivuaadatadai aapima istumaasi ΔDiaavora ipalidi aidasi mai aapima Moseesacaru sΛlicamigada vaamioma soimaasi ivuaada aliditadai dai poduucai camaiimia agaitadai aapima Diuusi Λmadu. ⁶ Damos sivi ducami iscoimudai Cristo Λmadu cascada maiviaa isivuaadagi istumaasi aagai

Mosesacaru sállicamigada. Aaquioma ivuaadatadai aapima Diuusi aa duiñdada aagiditai Mosesacaru sállicamigada. Agai arcaallimudada sállicami. Damos sivi ivueeyi aapima Diuusi aa duiñdada viaacatai ibadagai utudui Diuusi Ibaada guvucadadacada.

⁷ Caa maata aapima isMosesacaru sállicamigada maitarsoimaascami. Vaasaca ismaioidacamudai sállicami maimaatacamudai aana istumaasi arsoimaascami. Issállicamiara maiaagamudai sai maitaaagai isviaaca aliadagi gavustuidaga aida gia maimaatacamudai aana gomaasi. ⁸ Aidasi maiquiaa maatacatadai aana asállicami maimaatacatadai aana istumaasi arsoimaascami damos aidasi mai aana asállicami aida gia aana viaaca iñlilitadai gavustuidaga aana arsoimaasi ivuaadamicatadai cascada. Ismaioidacamudai sállicami maimaatacamudai oodami istumaasi arsoimaascami. ⁹ Aidasi maiquiaa maata calcatadai aana asállicamigada Mosesacaru aana alia baigiñalidiña damos aidasi camai aana istumaasi aagai Mosesacaru sállicamigadara aida gia mai aana ismaiialgigitadai asállicami daida arsoimaasi ivuaadamicatadai, dai poduucai maiimia iñagaitadai aana Diuusi lamadu. ¹⁰ Dai poduucai asállicamiara gaagaitadai ismaatamudai aana isducatai calgacara oidacagi baiyoma mai aana ismaiimia iñagaitadai Diuusi lamadu. ¹¹ Poduucai adiaavora giñyaatagi giñtagitoli ansaida istutuidi aana islagiadagi vaasi Mosesacaru sállicamigada dai calgacara vuusiagi damos maitistui aana islagidagi vaasi Mosesacaru sállicamigada dai cascada maiimia iñagaitadai Diuusi lamadu.

¹² Sállicamiara maiaagai tomali amo istumaasi soimaascami vaasi istumaasi gaagagai ami arcalgaducami. ¹³ Asállicami maitarduñida ismaiimi iñagaitadai aana Diuusi lamadu, adiaavora arduñida, agai soimaasi iduiñtuldi oodami cascada. Aoodami maiialgidi Diuusi sállicamigada dai poduucai soimaasi ivueeyi dai maiimia agai Diuusi lamadu dai poduucai gamaata ismaicallagadu issoimaasi ivuaadagi.

¹⁴ Diuusi maa asállicami Mosesacaru dai asállicami alia calgadu. Damos aana piooñigada giñducami adiaavora dai cascada soimaasi ivuaada iñlidi aana. ¹⁵ Aana sállicada ivuaada iñlidi istumaasi calgaducami, damos maitistutuidi, baiyoma ivueeyi aana istumaasi maioojoidi. ¹⁶ Caa maata aana isasállicami alia calgadu tomasi maiialgidi aana. ¹⁷ Poduucai aana maisoimaasi ivuaada iñlidi damos adiaavora soimaasi giñduiñtuldi cascada maitargiñduñi aana. ¹⁸ Dai caa maata aana iñsaana arsoimaasi ivuaadami maitiñlamadu daacatai Diuusi. Aana calga ivuaada iñlidi damos maitistutuidi. ¹⁹ Aana maitivueeyi istumaasi calgaducami tomasi calga ivuaada iñlidi baiyoma apiasoimaasi ivueeyi aana tomasi maisoimaasi ivuaada iñlidi. ²⁰ Poduucai isivuaada aana istumaasi maitipalidi, adiaavora agai dai soimaasi giñduiñtuldi.

²¹ Gomaasi arpvueeyi aanaada silasada calga ivuaada iñliada aana baiyoma soimaasi ivueeyi. ²² Aana oojoidi Diuusi sállicamigada ²³ damos oidaga amo istumaasi ismaacada giñsobicai islagiada aana Diuusi sállicamigada. Agai aradiaavora ismaacada soimaasi giñduiñtuldi dai giñmaisacan duu.

²⁴ Sállicada soigiñalidi aana. Siorea arpiooñigada Diaavora maiajioopai

Diuusi ʌʌmadu cascada aliasi tagito aana soora cʌagacara giñvusaidagi vai giñdagituagi ʌDiaavora nai camaisoimaasi ivuaada aana.²⁵ Baigiñalidi aana Diuusicada isSuusi Cristo gartaʌaanadamiga istutuidi iscʌagacara giñvuusaidagi. Aana ʌagiada iñalidi Diuusi sʌʌlicamigada dʌmos ʌDiaavora soimaasi giñduiñtuldi.

8 Sioora vaavoitudai Suusi Cristo dai camaisoimaasi ivueeyi isduucai ivuaadana maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo baiyoma ivueeyi istumaasi Diuusi Ibaada ipalidi, ʌgai gia Diuusi caoigali dai maisoimaasi taatatuldamu.² Sioora vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai viaa guvucadada Diuusi Ibaada ismaacada garmaacai ibadagai utudui. Diuusi Ibaada guvucadada cʌagacara giñvusaitu taida ʌDiaavora giñdagito nai imia iñagai aana Diuusi ʌʌmadu cascada camaitʌagagai issoimaasi ivuaada aana.³ ʌoodami maitistutuidi iscʌagacara vuvauquiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadacada, maiʌʌgidi ʌgai sʌʌlicami cascada. Dʌmos Diuusi ootoi gamara sai ʌgai cʌagacara vuvaidana ʌoodami. Suusi Cristo ʌrDiuusi marada dai oodami duucai vuusai dʌmos tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami cascada Suusi Cristo curusiaba gamuaatu ducami isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadamicamudai dai oodami camaisoimaasi ivuaadami duucai vii.⁴ Diuusi idui gomaasi tasai poduucai istutuidiña aatʌʌma isʌʌgiadagi istumaasi aagai sʌʌlicamiʌra camaitivueeyi aatʌʌma istumaasi aatʌʌma ʌgi ipalidi baiyoma ivueeyi aatʌʌma istumaasi ipalidi Diuusi Ibaada.

⁵⁻⁶ Sioora ivueeyi istumaasi ʌgi ʌgai ipalidi ʌgai mostʌtagitoiña istumaasi iduñia alidi. ʌgai maiviaa ibadagai

utudui. Dʌmos sioora ivueeyi istumaasi ipalidi Diuusi Ibaada ʌgai mostʌtagitoiña istumaasi Diuusi Ibaada ipalidi isivuaada ʌgai. Dai ʌgai gia viaa ibadagai utudui dai ganiibastacan taadacana.⁷⁻⁸ Sioora ivueeyi istumaasi ʌgi ʌgai ipalidi vui vʌʌʌ Diuusi. ʌgai maitipalidi tomali maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigada cascada Diuusi maitistutuidi isbaigʌliadagi ʌgaicada.

⁹ Dʌmos Diuusi Ibaada aapima gʌʌʌmadu daja cascada maitivueeyi aapima istumaasi ʌgi ipalidi baiyoma ivueeyi aapima istumaasi ipalidi Diuusi Ibaada. IsDiuusi Ibaada maiʌʌmadu daacagi oodami ʌgai maivaavoitudai Suusi Cristo.¹⁰ Dʌmos isʌCristo ʌʌmadu daacagi oodami Diuusi cʌagacara naijadamu ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascada tomastuigaco oidacamu ibada.¹¹ Diuusi duaacali Suusi Cristo coidada saagidaiñdara daida isDiuusi Ibaada gʌʌʌmadu daacagi aida gia siʌascada coiya aapima Diuusi ganduduacaldamu. Diuusi Ibaada gʌʌʌmadu daja cascada.

¹² Giñaaduñi aatʌʌma viaa isivuaadagi istumaasi Diuusi Ibaada ipalidi dai maisiu istumaasi aatʌʌma ʌgi ipaliadagi.¹³ Dʌmos isaapima ivuaadagi istumaasi aapima ʌgi ipaliadagi aida gia maiiimu aapima Diuusi ʌʌmadu. Baiyoma isDiuusi Ibaada guvucadadacada ivuaada aapima istumaasi Diuusi Ibaada ipalidi aida gia camaisoimaasi ivuaadamu aapima.

¹⁴ Sioora vaavoitudadagi isDiuusi Ibaada soicai sai cʌʌga tatʌgitoiña, ʌgai ʌrDiuusi maamarada.¹⁵ Diuusi Ibaada divia dai gʌʌʌmadu daaca ʌgai cascada maitʌagagai isʌʌbiada aapima Diuusi ʌpan duucai ʌmo piooñi ʌʌbaidiña gʌaamu. Aapima ʌrmaamarada Diuusi, Diuusi Ibaada ipalidi cascada. Cascada gʌaagai

isgarooga aagada aatama Diuusi.
¹⁶Dai Diuusi Ibaada garmaatutuli sai aatama saalicada arDiuusi maamarada.
¹⁷Aatama arDiuusi maamarada cascada garmaaquimu agai istumaasi viaa poduucai isduucai maacai agai Suusi Cristo. Aatama vaascara oidaca ragai Suusi Cristo amadu tavaagiara cascada viaa aatama issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taata agai.
¹⁸Vaascara saascada tatagitoda aatama isDiuusi garmaquia agai mui naana maasi cacalagaducami dai istumaasi soimaa taatamai aatama sivi maitaristumaasi.
¹⁹⁻²¹Aidasi Adanacaru soimaasi idui Edeenara aida abiaadara divia adiaavora oidigara dai Diuusi soimaa taatatuli Adanacaru dai ootoi oidigara muuquigami dai darai uuparai dai mui naana maasi istumaasi maicacalagaducami. Saascada Suusi Cristo diviagi apamu tami oidigi daama dai vaasi vaavoitudadami amadu daraajamu poduucai gamaatamu isvaavoitudadami saalicada arDiuusi maamarada amaasi ugitimu uuparai, dai vaasi soimaascami, dai muuquigami dai vaasi istumaasi maicacalagadu oidigi daama, adiaavora camaitaanada agai cascada. Daida vaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadamu tomali amo imidagai.
²²Ca maata aatama iscocodagai, dai soimaa taataragai, dai muuquigami dai vaasi istumaasi soimaascami oidaga oidigi daama.
²³Dai aatama ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo soimaa taatamai ara tomasi Diuusi Ibaada garlamadu daja dai apiasoimaasi taatamai dai nana saascada gamaatamu isvaasi vaavoitudadami saalicada armaamarada tavaagiara dai aatama casi ipalidi isajiagi saascada Diuusi garmaquiagi ibadagai utudui dai camaicoocorda ragai dai camaicoodamu aatama.
²⁴Sioora calgacara vuvauqua

aliadagi gaaagai isvaavoitudadagi dai nanaaracagi saascada Diuusi calgacara vuvaidagi soimaasi ivuaadami saagidaindara amos istumaasi canajada oodami maitaagagai isapiananaracagi.
²⁵Baiyoma istumaasi mainajada agai gia gaaagai isnanaracagi dai isnanaracagi vaavoitudaitai amo istumaasi gomaasi garsoicai isnanaracagi maivui niocaitai Diuusi.

²⁶Dai Diuusi Ibaada garsoicai ara ismamadadagi aatama maimaata isducatai dai maimaata istumaasi aagidagi Diuusi. Diuusi Ibaada daana Diuusi aatama garvaatarai mainiooquicada mo-saijigai agai.
²⁷Diuusi ca maata istumaasi tatagitoi oodami dai ca maata istaiya alidi Diuusi Ibaada siu duucu agai daana Diuusi vaavoitudadami vaatarai istumaasi Diuusi ipalidi.

²⁸Ca maata aatama sai isoigada aatama Diuusi dai isivuaada istumaasi Diuusi ipalidi aida gia vaasi istumaasi arvuaadagi aatamacada arsoini aatama lagi garvaatarai. Diuusi poduucai ipalidi saida arsoinicana aatama garvaatarai cascada.
²⁹Tucamidara abiaadara Diuusi maata sioora acovai vuvaituda agai saida aramaamaradacana. Diuusi lalui abiaadara aagai sai sioora vaavoitudagi aran tuutiaca agai Diuusi marada ismaacada tavai tavaagiaindara dai poduucai Diuusi marada arsilagida ducamica agai.
³⁰Dai acovai vuvaidacai aagidi sai lagiditai calcana istumaasi aagiadagi agai dai sioora lagiditai calca istumaasi aagai Diuusi. Diuusi calgacara naidi agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dai Diuusi aagai sai amo imidagai oidacamu agai amadu tavaagiara tomastuigaco.

³¹ VΛasi gomaasicada cΛΛ maata aatama isDiuusi saalicada garsoicai dai tomali amaadutai maivaamioma istutuidi isDiuusi. ³² Diuusi ootoi gamara tami oidigi daama dai dagito sai soimaa taatana muucucai curusiaba tasai poduucai cΛagacara vuvacana aatama dai Diuusi saalicada garmaquia agai vΛasi istumaasi tagito aatama poduucai isduucai ootoi agai gamara sai cΛagacara garvuvaidana. ³³ Diuusi casi acovai garvuvaitu dai cΛagacara garnaidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatama cascada maittipu soora istutiadagi isgapiara garvuupiadagi Diuusi vuitapi tassoimaasi ivueeyi. ³⁴ Cascada maittipu soora gataaaniagi masai soimaasi gartaatatuldana. Suusi Cristo muu dai gooquilara apamu duaaca dai sivi saalisa padara daja Diuusi dai daanai Diuusi aatama garvaatar. ³⁵ Aliasi garoigadai Suusi Cristo dai tomastuigaco garoigaada agai, tomasi soigaralidi aatama, siapa cococoñicagi, siapa soimaa taatamadagi, siapa arsoituutuigamicagi siapa gargagavia agadagi aa, siapa garcooda agadagi aa, ³⁶ poduucai oojisi Diuusi ñiooquidara: Soora ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi aa loodami cooda agaiña. Agai poalidiña saida arcaagai iscoodadagi apan duucai vustaqui. Asduu oojisi Diuusi ñiooquidara. ³⁷ Damos vaascara vΛasi gomaasi maitarsobicai isvaavoitudadagi aatama baiyoma garsoicai isvaamioma cΛaga vaavoituda aatama dai Suusi Cristo garoigadai daida garsoicai ara. ³⁸ Tomali amo istumaasi maisobicai Diuusi isgaroigaadagi tomali Diuusi tataaanicaruda, tomali adiaavora tataaanicaruda, tomali istumaasi apavueeyi sivi tomali istumaasi apaduña agai gooquilara, tomali

adialavora ³⁹ tomali amo istumaasi ismaacada oidaga tavaagilara tomali amo istumaasi ismaacada oidaga oidigi daama, tomasi coi aatama vaascara Diuusi garoigadai cascada ootoi gamara Suusi Cristo tami oidigi daama sai agai cΛagacara garvuvaidana.

9 ¹⁻³ Giñaaduñi judidfu aliasi ipalidi aana isvaavoitudadagi aapima Suusi Cristo. Tucara dai tasara alia soigiñalidiña aana aapimacada. Suusi Cristo amadu Diuusi Ibadra cΛaga maata issaalicada arvaavoi ansai aana ipalidi isDiuusi gajiaadara giñviaagi isgomaasi arsoiñicagi iscΛagacara vuvaquia aapima. ⁴ Aapima arjudidfu dai Diuusi gamaamara duucai gannaidi dai gannaaduñicarua nidiña isducatai Diuusi dadadacai gansaagida. Diuusi aagidi gannaduñi Avraanicaru dai Davicaru saida iduñia agai mui naana maasi cacagaducami cajiudada vaatar, dai Diuusi maa saalicami Moseesacaru, dai Diuusi aagidi isducatai gaaagai issiaa duutuadagi Diuusi, dai Diuusi aagidi isamo imidagai ootosa agaitadai amo cΛagacara vuviadami. ⁵ Avraanicaru dai Isaacaru dai Jacocarua argannaaduñicarua. Agai ismaacada Diuusi ootoi saida arcaagacara vuviadamicana agai arjudidfu ara daida arDiuusi dai agai taanai vΛasi istumaasi oidaga oidigi daama dai tavaagilara. Dai aana ipalidi isoodami cΛaga ñioocadagi Diuusi vaatar tomastuigaco. ⁶ Tomasi maivaavoitudai muidutai judidfu dai maitarDiuusi maamarada, vaascara vΛasi istumaasi aagadagi Diuusi vΛasi apavueeyi. ⁷ Maisiu vΛasi Avraanicaru cajiudada vaavoitudai apan duucai agai dai maisiu vaascatai viaaca agai istumaasi Diuusi aagidi Avraanicaru sai maquia agai, mosaca Avraanicaru cajiudada ismaacada

vuvaja Isaaĩndara. ⁸ Poduucai gamaata sai maisiu vaasi Avraañicaru cajiudada arDiuusi maamarada mosacaasi agai ismaacada vaavoitudai ismaacada Diuusi aagidi Avraañicaru, agai arDiuusi maamarada. ⁹ Diuusi aagidi Avraañicaru sai amo uumigicada divia agaitadai apamu sai amaasi Saara marata agaitadai.

¹⁰⁻¹³ Aidasi Reveca nonoacatadai Diuusi aagidi sai cucuatai maamaraca agai sai amoco Esaú tlagiduca agai dai agamai Jaco daida agaducadioma arpiooĩngadaca agaitadai aliducada tomasi maiquiaa vuvaja dai maiquiaa ivuaadana tomali amo istumaasi calagaducami tomali soimaascami. Daida Isaa aroogada laali. Dai Diuusi aagidi sai oigadai Jaco dai caldai Esaú. Poduucai gamaata isDiuusi istutuidi isacovai vuvaidagi soora ipaliadagi.

¹⁴ Vaascara vaasi gomaasicada maitaagai isaatama pocaiti adagi sai Diuusi maicalaga ivueeyi. ¹⁵ Diuusi potatadai Moseesacaru: “Aana soigĩnliadamu dai calgacara naijadamu soora ipaliada aana”.

¹⁶ Poduucai gamaata isDiuusi calgacara naidi oodami maisiu mosipaliditai oodami sai calgacara naidiña tomali calgacara oidacatai baiyoma Diuusi soigallidi oodamicada cascada calgacara naidi. ¹⁷ Diuusi ñooquidara pocaiti sai Diuusi potatadai araigada Ejiipitara oidacami: “Aana gadagito isarraifca aapi vai poduucai gamaatana iñsaana alia viaa guvucadagai dai poduucai gamaatana vaasi oidigi daama soora aana”. ¹⁸ Dai Diuusi soigallidi sooracada ipalidi agai dai Diuusi maidadagitoi isalgiadagi soora ipaliada agai.

¹⁹ Isamaadutai giñtacacagi: “IsDiuusi maidadagitoi isalgiadagi oodami tuisi gapiara vuupai Diuusi oodami ismaialgiadagi”. ²⁰⁻²¹ Ducami isajaayi

ñioocadamudai vaascara maitaagai ispotataada agai lajaatadami: “¿Tuiyasi poduucai idui giñuusu?” Damos oodami maitaagai isñooquiadagi Diuusi. Diuusi idui oodami cascada viaa sallicami isivuaadagi oodamicada isducatai ipaliadagi. Cal maada vaascatai isDiuusi idui oodami cascada oodami maiviaa sallicami ispotataadagi Diuusi: “¿Tuiyasi poduucai giñdúi?”

²² Tucamidara calquivacai oidigi abiaadara Diuusi maivui baamucui ismaacada soimaasi ivueeyi dai maisoimaasi taatamituldi vaascara amo imidagai soimaa taatatuldamu poduucai gamaata isDiuusi alia viaa guvucadagai. ²³ Vai poduucai gamaata isaliasi garoigadai Diuusi aatama ismaacada acovai garvuvaitu agai dai calgacara garnaidi daida garvuuquia agai tavaagiamu. ²⁴ Diuusi acovai vuvaitu amoco ajudidfu saagidaĩndara dai aa ismaacada maitarjudidfu saagidaĩndara. ²⁵ Osea ooja Diuusi ñooquidara istumaasi aagai Diuusi sai pocaiti:

Ismaacada maitarjudidfu saagida gaagamu aana aa vaidal argiñmaamaracana.

Dai oigadamu aana agai tomasi alquioma tomali amaadutai maioigadaiña.

²⁶ Dai ismaacada alquioma potatadai aapima maitarjiñmaamara.

Sivi povantladamu aana aapima argiñmaamara. Aana aragai dai tomastuigaco oidaga.

Ascaiti Diuusi. ²⁷ Isaia pocaiti aagaitai ajudidfu: “Toması judidfu alia muidu vaascara chilaqui calgacara vuvaquimu. Poduucai isduucai maibaiga isacaldi lorai poduucal ara maitistutuidi isacaldi ajudidfu ismaacada oidaga oidigi daama sallicada muidu agai cascada. ²⁸ Siascada Diuusi gaaagacai soimaa

taatatulda agadagi oodami oidigi daama agai otoma naatomu”.²⁹ Dai alquiomā pocaiti alpa Isāia: Diuusi agai dai laanaī vālsiaacatai. Isagai maicalagacala vuvaidamudai chiallāqui aidā gia aatama lpan duuñimudai Sodoomara oidacami dai Gomōra oidacami. Ascaiti Isāia.

³⁰ Vālsi gomaasicada gamaata sai tomasi ismaacada maitarjudidū maivuum alalidiña isvaavoitudagi Diuusi sai agai calagacala naidiña dai todian duucaī vaavoitu vai Diuusi calagacala naidi. ³¹ Vaidā ljudidū ganaajagaiña islāgiadagi vālsi Moseesacaru sallicamigada sai poduucaī Diuusi calagacala naidiña agai ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vāscala agai maitistui iscala lgiadagi Moseesacaru sallicamigada. ³² Agai maitatagitoiña ismosvaavoitudacai Suusi Cristo Diuusi calagacala naidiña ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, baiyoma polidiña agai sai ligiditai Moseesacaru sallicamigada Diuusi calagacala naidiña ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascada vui baacoi agai Suusi Cristo. ³³ Dai Isāia ooja isduucaī aagidi Diuusi: Ootosdamu aana lCristo ljudidū dai muidutai agai vui baacoimu lCristo. Damos siōora vaavoitudagi maiviaacamu istuusi siaa aradagi.

Poduu ooja Isāia isduucaī aagidi Diuusi.

10 Giñaaduñi sallicada ipalidi aana iscalagacala vuvāquiagi ljudidū cascada mamadai aana sai Diuusi calagacala vuvaidana. ² Cal maata aana isagai sallicada siaa duutudai Diuusi dai ganaajagai isvuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi

damos maimaata. ³ Agai maimaata cal isCristo muu curusiaba sai Diuusi oigaldana soimaascamigada dai calagacala naidiña ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascada maivaavoitudai Suusi Cristo. Baiyoma ganaajagai islāgiadagi vālsi Moseesacaru sallicamigada polliditai sai poduucaī Diuusi calagacala nlijada agai ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ⁴ Maiquiaa diviacaī Cristo ljudidū ganaajagaitadai islāgiadagi vālsi Diuusi sallicamigada agai polidiña islāgiditai sallicamigada Diuusi calagacala naidi ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Damos Diuusi ootoi Cristo tami oidigi daama sai agai calagacala naidiña oodami ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai sivi gaaagai isvaavoitudagi Cristo maisui sallicami.

⁵ Moseesacaru poduucaī ooja sai ismaadutai istutiadagi islāgiadagi vālsi sallicami dai maisoimaasi ivuaadagi tomali lmo imidagai sai poduucaī istutuidi iscalagacala vuvāquiagi. ⁶ Damos Diuusi calagacala vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo. Gantagitovurai isSuusi Cristo cadivia lvaagiaindara, ⁷ daidā ismuu agai dai lpan duaaca coidada saagidaindara. ⁸ Dai aana gaaagidi aipacoga sai Diuusi calagacala vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo dai tomasiōora istutuidi isvaavoitudagi siuu duucu ipaliadagi. ⁹ Siōora pocaitiadagi sai Suusi Cristo artaanadamigada daidā isvaavoitudadagi sai Diuusi duaacali Suusi Cristo coidada saagidaindara Diuusi calagacala vuvaidi. ¹⁰ Mosvaavoitudacai Diuusi calagacala naidi oodami ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai siōora aagiadagi

aa sai vaavoitudai Diuusi cʌʌgacʌra vuvaidi.

¹¹Pocaiti Diuusi ñiooquidara sai siora vaavoitudagi Suusi Cristo maiviaacamu istuisi siaa aradagi. Cristo ivueeyi istumaasi aagai cascada. ¹²Diuusi amadugan duucai cʌʌgacʌra vuvaidi aʒudidú dai ismaacada maitarjudidú. Diuusi amadugan duucai tʌaanai dai nuucada aʒudidú dai ismaacada maitarjudidú dai soigallidi vaasicada siora aagiadagi sai oigaldana soimaascamigada. ¹³Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Vaascatai siora vaavoitudagi dai daanadagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌra vuvaidamu”. ¹⁴Damos ismaacada maiquia vaavoitudai Diuusi siaadara aagidiña sai oigaldana soimaascamigada. Dai ismaacada maiquia caʌ Diuusi ñiooquida siaadara vaavoitudana. Dai ismaitiipucagi siora aagiadagi Diuusi ñiooquida, ¿ducatai calcana agai? ¹⁵Dai ismaitiipucagi siora ootosagi oodami saida gaaagidiña Diuusi ñiooquida poduucai tiipu siora gaaagiadagi. Damos Diuusi gia caotoi gaññiooquituldiadamiga. Cascada pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Baiganalidiña oodami siʌascada tʌagiagi amo Diuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada gaaagiadagi sai Diuusi iibastudacan tadatuda alidi oodami iibaada”.

¹⁶Damos maisiu vaascatai vaavoitu Diuusi ñiooquida. Isafacaru potatadai Diuusi: “GiñDiuusiga baitoma tomali amaadutai maivaavoitu aidasi aagidi aatama gaññiooquituldiadamiga gaññiooqui aoodami”, astatadai Isafacaru. ¹⁷Tomali amaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi Suusi Cristo asta siʌascada caʌ isDiuusi ññiooquituldiadamigada aagiadagi isSuusi Cristo cʌʌgacʌra gavuvaidi.

¹⁸Damos aʒudidú gia caʌ Diuusi ñiooquida. Pocaiti Diuusi ñiooquidara:

Tomasiaacoga glaagai Diuusi ñiooquida.

¹⁹Daida aʒudidú saʌlicada maata Diuusi ñiooquida pocaiti Moseesacaru:

Diuusi cʌʌgacʌra vuvaidamu ismaacada maitarjudidú dai maimaatacatadai Diuusi ñiooquida vai poduucai baacoiña aʒudidú.

²⁰Dai Isafia maiduaadicuitai ñioo dai aagai istumaasi aagidi Diuusi:

Tomasi maitatacacai ismaacada maitarjudidú isducatai istutuidi isgiñmatiagi vaascara ootoi aana giññiooquituldiadamiga sai aagidana isducatai istutuidi isgiñmatiagi tai agai giñmaí.

Ascaiti Diuusi. ²¹Dai aagai Isafia istumaasi aagidi Diuusi aagaitai aʒudidú:

Vaascara oigadai aana giñmaamara dai daanai sai ama duucai gantatagitona sai camaisoimaasi ivuaada agai dai siaa giñduutudana.

Damos agai gajiaadara giñviaa dai maitiñʌagi.

Ascaiti Diuusi.

11 Aana maipocaiti sai Diuusi gajiaadara viaa aʒudidú. Siaadara pocaitiña aana. Aana ara arjudfu di. Dai aana arcajiudadai giñaaduñicaru Avraañi dai Benjamín.

²Diuusi aʌqui abiaadara acovai vuvaitu aʒudidú cascada maigajiaadara vipieeyi. Tagitovurai isducatai oojisi Diuusi ñiooquidara. Eliasi gamamadai dai pocaiti: ³“GiñDiuusiga aʒudidú alia soimaasi ivueeyi. Agai coi gaññiooquituldiadamiga dai suuli altar siaaco siaa gaduutudaiña agai dai mosaca aana vii dai giñmuua alidi agai aana ara”, ascaiti Eliasi. ⁴Damos Diuusi potatadai: “Quiaa oidaga cuvaracami mil oodami ismaacada giñsaa duutudai. Aana nuucada agai dai agai maisiaa duutudai amoono

ismaacada Baal tlagidu”, ascaiti Diuusi. ⁵Dai sivi lapa oidaga lamoco ismaacada sia duutudai Diuusi. Diuusi calgacara naidi agai cascada acovai vuvaitu. ⁶Agai maitivueeyi tomali istumaasi calgaducami istucada calgacara najadagi Diuusi. Baiyoma Diuusi ipali cascada calgacara naidi.

⁷Ganaagidamu aana istumaasi lapdui. Ajudidfu matia aliditadai isducatai calgacara vuvaiquiagi damos chilalquiatai mai, mosaca agai ismaacada Diuusi acovai vuvaitu. Dai Diuusi dagito isagaa maimaata calcana dai cascada maimai agai. ⁸Pocaiti Diuusi niooquidara: “Diuusi dagito sai agai maimaata calcana istumaasi aagai niooquituldiadamigada cascada maimai agai dai sivi maiquiaa maata cal agai”, ascaiti Diuusi niooquidara. ⁹⁻¹⁰Pocaiti Davicaru lapa:

Agai cueeyi calgaducami cuaadagai cascada polidi sai Diuusi calgacara naidi, damos maitarvaavoi.

Dai agai maimaata isDiuusi soimaa taatatulda agai. Agai soimaasi ivueeyi cascada.

Dai tomastuigaco soimaa taatacamu agai.

Ascaiti Davicaru.

¹¹Dai vaascara Diuusi maigajiaadara viaa ajudidfu, tomasi soimaa taatamai. Damos ajudidfu gia gajiaadara viaa Suusi Cristo aidasi divia agai dai calgacara vuvaida agaitadai dai cascada ismaacada maitarjudidfu saagida gaaagai isSuusi Cristo arcalgacara vuviadami dai muidutai vaavoitudai saida ajudidfu naiditai gomaasi vaavoituda alidina lapa. ¹²Aidasi ajudidfu soimaasi ivuaadatadai dai gajiaadara viaa Suusi Cristo poduucal aidal abiaadara Diuusi calgacara naidi agai ismaacada maitarjudidfu vaasi oidigara oidacami

dai silascada apamu vaavoitudagi ajudidfu Diuusi sallicada aliasi calgacara najadamu vaasi oodami oidigi daama oidacami.

¹³Sivi ganaagidamu aana amo niooqui aapima ismaacada maitarjudidfu. Cal maata aapima isDiuusi giñootoi ansai aana aagidana ismaacada maitarjudidfu sai Suusi Cristo arcalgacara vuviadami. Istumaasi ganaagidi sallicada gaaagai masmaatacagi. ¹⁴Dai sallicada ipalidi aana isgiñaduñi judidfu vaavoitudagi Suusi Cristo dai poduucal calgacara vuvaiquiagi naiditai isaapima vaavoitudai. ¹⁵Diuusi gajiaadara viaa ajudidfu ismaacada maivaavoitudai dai aidal abiaadara ootoi ganniooquituldiadamiga ismaacada maitarjudidfu saagida cascada agai casi istutuidi isarmaamaradacagi Diuusi. Dai silascada ajudidfu apamu vaavoitudagi Diuusi vai Diuusi calgacara najadagi ducami isduduacacumudai agai.

¹⁶Diuusi acovai vuvaitu ajudidfu aduñdcardu cascada vaasi ajudidfu aracovai vuvaidada Diuusi lapa.

¹⁷Diuusi cagajiaadara viaa lamoco judidfu cajiudadal ismaacada maivaavoitu dai lamoco aapima ismaacada maitarjudidfu ismaacada cavaavoitudai casi arDiuusi maamaradal vai calgacara gan-naidi poduucal isduucal calgacara naidi agai ajudidfu ismaacada vaavoitudai. ¹⁸Diuusi niooquituldiadamigada ismaacada ganaagidi Diuusi niooquidala arjudidfu daidal arcalgacara vuviadami arjudidfu lapa cascada aapima ismaacada maitarjudidfu maitaagai issoiduucal najadagi ajudidfu.

¹⁹Damos isaapima ismaacada maitarjudidfu pocaitiadagi sai Diuusi gajiaadara viaa ajudidfu sai poduucal aapima armaamaradacana Diuusi

²⁰gaaagai istatagitodagi aapima sai ajudidfu maivaavoitudai sai

cascada Diuusi gajiaadara viaa agai. Damos aapima arDiuusi maamarada vaavoitudaitai. Cascada aapima maitaagagai isgagarducada ganaliadagi. Baiyoma glaagagai issiaa duutuadagi Diuusi vai agai maigajiaadara ganviaagi aapima. ²¹ Diuusi gajiaadara viaa ajudidfu daida istutuidi isgajiaadara ganviaagi aapima lara. ²² Sallicada clla tuiga Diuusi damos vaascara soimaa taatamituldi oodami. Diuusi soimaa taatamituldi agai ismaacada maivaavoitudai damos Diuusi clla tuiga aapima ganvui. Damos aapima aliisi glaagagai isapiavaavoitudadagi Diuusi vai poduucai agai maigajiaadara ganviaagi. ²³ Dai isaa judidfu vaavoitudadagi Diuusi aida gia armaamaradacamu Diuusi lara. Diuusi istutuidi iscagacara vuvaidagi tomasioora sioora vaavoitudadagi. ²⁴ Isaapima ismaacada maitarjudidfu cllaga istutuidi isarmaamaradacagi Diuusi tomasi laquioma maitarmaamaradacatadai Diuusi, vaamioma cllaga istutuidi ajudidfu Diuusi aco vuvaidada siarmaamaradacagi Diuusi.

²⁵ Giñaaduñi, aana ipalidi ismaataca aapima amo istumaasi istumaasi maiquiaa maata tomali amaadutai vai poduucai maigagarducada ganliada aapima poliditai sai vaamioma sastuduga aapima sijudidfu. Lamoco ajudidfu saagida vupuiirutu dai momaascamu agai asta siascada Diuusi cagacara vuvaitu vlassi ismaacada maitarjudidfu ismaacada cagacara vuvaida agai Diuusi. ²⁶ Siascada poduucai lara duñiagi amaasi Diuusi cagacara vuvaida agai vlassi ajudidfu. Pocaiti Diuusi ñooquidara lara: Acaagacara vuviadami vuusia agai ajudidfu saagidañdara.

Dai agai ama duucai tatagitoitulda agai ajudidfu sai camaisoimaasi ivuaadana.

²⁷ Dai oigaldamu agai vlassi soimaascamigada poduucai isduucai aagidi Diuusi ajudidfu.

Ascaiti Diuusi ñooquidara.

²⁸ Muidutai ajudidfu maioojoidi iscaacagi isSuusi Cristo acagacara vuviadami dai agai vui vata Diuusi dai poduucai aapima ismaacada maitarjudidfu istutuidi iscagacara vuvaiagi. Damos vaascara Diuusi quiaa oigadai ajudidfu, Diuusi aco vuvaitu aaduñdcardu cascada. ²⁹ Laquioma Diuusi aco vuvaitu ajudidfu sai agai armaamaradacana. Dai aagai sai cagacara naijada agai vlassi ajudidfu tomastuigaco dai Diuusi vaascara ivueeyi istumaasi aagai. ³⁰ Laquioma aapima maiagidiña Diuusi damos sivi ajudidfu maiagidi Diuusi dai poduucai Diuusi cagacara gannidi vaavoitudaitai aapima. ³¹ Dai Diuusi soigaliadamu ajudidfucada dai oigaldamu soimaascamigada agai lara siascada agai ama duucai gantagitoi. ³² Dai Diuusi ñooquida pocaiti isvlassi oodami arsoimaasi ivuaadami dai lagi oodami clla maata isarsoimaasi ivuaadami dai poduucai clla maata oodami isaliisi tagito isDiuusi oigali soimaascamigada.

³³ Sallicada clla tuiga Diuusi. Aliasi saituduga agai dai maata vlassi aacatai. Oodami maimaata vlassi istumaasi ivueeyi Diuusi dai istumaasi tatagitoi. ³⁴ "Tomali amaadutai maitistutuidi ismaatiagi istumaasi tatagitoi Diuusi. Tomali amaadutai maimaatutuli Diuusi tomali amo istumaasi. ³⁵ Tomali amaadutai maitistutuidi isoidagi Diuusi amo istumaasi sai poduucai Diuusi cagacara naidiña". ³⁶ Diuusi idui vlassi aacatai dai Diuusi guvcadacada quiaa cllaga oidigi. Vlassi oodami aliisi

glaagai iscala ñioocadagi Diuusi vui tomastuigaco.

12 Giñaaduñi Diuusi casoigalli aapimacada dai oigali gansoimaascamiga cascada aana gandaani masai potatadaiña Diuusi masaida ivuaada lidi istumaasi agai ipalidi. Dai calgacaga avar oidaca dai camaisoimaasi ivuaada. Calgadu ispoduucai tatagitodagi aapima dai poduucai ivuaadagi. Poduucai glaagai issiaa duutuuda aapima Diuusi. ²Maitavar lpan duucai oidaca lsoimaasi ivuaadami baiyomavar ama duucai gantatagito dai poduucai ama duucai oidacamu aapima. Dai poduucai maatacamu aapima istumaasi Diuusi ipalidi isivuaada aapima. Diuusi baigallidi ispoduucai ivuaada aapima daida arcalgai aapima gamvullara poduucai vaamioma calga vaavoitudamu aapima. Gomaasi arvaamioma calga ducami sia tomastumaasi istumaasi isivuaadagi aapima.

³Diuusi calgacaga giñnidi dai giñmaa sallicami ansai gamamaatuldina istumaasi agai ipalidi cascada ganaagidi aana sai maitaagai isgagarducada ganliadagi. Calgavar gantatagitoda. Tatagitodavurai istumaasi arvaavoi istumaasi istutuidi aapima isivuaadagi dai tatagitodavurai silasi vaavoitudai aapima Diuusi. ⁴Amo oodami moo dai noonova dai lcaso dai maisiu mosacaasi gomaasi. Gamocada maitiveeyi istumaasi ivueeyi ganoonovicada dai ganoonovicada maitiveeyi istumaasi ivueeyi gallasocada. ⁵Poduucai lpa aatama vaavoitudadami tomas muidu valscaga aatama lramo adunuma ducami vaavoitudaitai Suusi Cristo dai Suusi Cristo argartaaanadamiga.

⁶Valscatai istutuidi isivuaadagi amo istumaasi Diuusi garmaacai guvucadagai isducatai agai ipalidi. Istumaasi istutiada aatama isivuaadagi glaagai iscala ivuaadagi. IsDiuusi maaquiagi guvucadagai lamadutai aapima sai aagiña istumaasi agai ganaagiadagi, glaagai masaaadagi poduucai isduucai ganmaataatuli aatama. ⁷IsDiuusi maaquiagi guvucadagai aa sai soicliña oodami, glaagai iscala soicadagi. Islamadutai maatai gamamaatuldidiadagi Diuusi ñooquida, glaagai iscala gamamaatuldidiadagi. ⁸Sioora maata soicadagi aa sai vaamioma vaavoitudana agai, glaagai ispovuaadagi. Sioora mui gamaacadagi tumiñi Diuusi aa duindada vullara maitaagai isgaducada liadagi mui gamaacaitai. Sioora gataaanadagi glaagai iscala gataaanadagi isducatai baigaliadagi Diuusi sioora daividagi acococoidada daida lsoituutugami glaagai isbaiganliadagi.

⁹Sallicada avar ganoigada aipacoga. Dai gajiaadaga avar viaa vasi istumaasi soimaascami dai mosacaasi istumaasi calgaducami ivuaada. ¹⁰Ganoigadavurai aapima gansialgama duucai. Glaagai issiooma gagarducada duucai njada aapima aa isaapima lgi.

¹¹Maitavar papalaca. Ivuaadavurai istumaasi Diuusi ipalidi baiganliaragacada.

¹²Baigavar anlida aapima nanaacatai masialscada iimi agai tavaagiamu dai lamadu oidaca agai Diuusi. Maitavar vui ñioocada Diuusi masialscada soimaa taatamadagi. Valscaga avar daanada Diuusi.

¹³Oidadavurai aa vaavoitudadami soituutugami mastumaasi viaacagi. Dai calgavar miaadagiada iimadami ismaacada gandaividagi.

¹⁴ Si Λ scada soimaasi gantaatamitul-diadagi aa, daan Δ davurai aapim Δ Diuusi sai Δ gai oig Δ ldiana soimascamigad Δ dai Δ agacara vuvidana. Dai maigalnaasi \tilde{n} oocada aapim Δ gai vui.

¹⁵ Si Λ scada ganaadu \tilde{n} i baiganali-adagi aapim Δ ra gaaagai masbaiganaliadagi, dai si Λ scada ganaadu \tilde{n} i soiganaliadagi aapim Δ ra gaaagai massoiganaliadagi.

¹⁶ Δ agacara av Δ gan Δ ijada aipacoga. Maitavar g Δ arducada ganaliada. Δ agacara av Δ n Δ ijada soituutuigami. Maitavar pov Δ aliada aapim Δ masialia sastudaga. ¹⁷ Maitavar soimaasi ivu \tilde{n} idiada sioora soimaasi ganvui \tilde{n} idiada aapim Δ . Mosgo Δ agi istumaasi Δ agaducami av Δ ivuaada aapim Δ v Δ scatai vuitapi. ¹⁸ Maitavar vuidara v Δ taca aa oodami tomasi Δ gai ganvuidara v Δ t. ¹⁹ Gi \tilde{n} adu \tilde{n} i isamaadutai soimaasi gandu \tilde{n} idagi aapim Δ maitaaagai issoimaasi taatatuldiagi. Diuusi soimaasi taatatuldiamu. Diuusi \tilde{n} ooquidara pocaiti: "Aan Δ gai dai soimaasi taatamituldi soimaasi ivuaadami", ascaiti Diuusi. ²⁰ Dai pocaiti Δ ra: "Isgansasaayu biuugico \tilde{n} icagi, bibi-davurai aapim Δ , dai istonoco \tilde{n} icagi, oidavurai suudagi. Ispoduucai ivuaada aapim Δ siaa Δ ratudamu aapim Δ ", ascaiti Diuusi \tilde{n} ooquidara. ²¹ Maitavar vuidara v Δ taca aa oodami baiyoma Δ agacara oidaca aapim Δ dai poduucai Δ Diaavora camaitistuidimu issoimaasi gandu \tilde{n} ituldiagi.

13 V Δ scatai ali \tilde{n} si gaaagai is Δ giadagi Δ tataaan Δ dami. Diuusi darai v Δ si tataaan Δ dami, tomali Δ maadutai maiviaa s Δ licami Δ gi, Diuusi Δ gai dai maacai. ² Poduucai ismaacada mai Δ gidi Δ tataaan Δ dami Δ gai vuidara v Δ t istumaasi gataaan Δ Diuusi, dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu. ³ Δ tataaan Δ dami

mai Δ Δ catai sioora maisoimaasi ivueeyi mos Δ caasi ismaacada soimaasi ivueeyi. Sioora mai Δ biada aliadagi Δ tataaan Δ dami maitaaagai issoimaasi ivuaadagi, si Δ Δ tataaan Δ dami Δ aga \tilde{n} oocadamu gavui. ⁴ Δ gai Δ rpipioo \tilde{n} igada Diuusi daid Δ ivueeyi istumaasi Δ agaducami aapim Δ gamv Δ lara. Δ amos sioora soimaasi ivuaadagi gaaagai is Δ biada Δ tataaan Δ dami. Δ gai viaa s Δ licami issoimaasi taatatuldiagi Δ soimaasi ivuaadami. ⁵ Δ scada gaaagai is Δ giadagi Δ tataaan Δ dami maisiu mosmaisoimaasi taatamada Δ lidityai gomaasi gaaagai isipaliadagi isivuaadagi Δ scada. ⁶ Δ tumi \tilde{n} si vuudami Δ rpipioo \tilde{n} igada Δ tataaan Δ dami Δ scada maacai aapim Δ tumi \tilde{n} si, v Δ si uumigi istuigaco gataan Δ Δ gai.

⁷ Anamaquidavurai istumaasi vuaatuldi. Siaav Δ duutuada Δ tataaan Δ dami Δ ra. ⁸ Maitaaagai isapiagavuaatuldiadagi. Ganoig Δ -davurai aipacoga. Sioora oig Δ ada aa Δ gai ivueeyi istumaasi gataaan Δ Diuusi. ⁹ Diuusi aagidi gas Δ licamiga Moseesacaru dai pot Δ Δ dai: "Maitavar googosi ganducamica, dai maitavar gacoodada, dai maitavar Δ si v Δ aca, maitavar yaatagada tomali Δ maadutai, maitavar viaaca aliada gavustuidaga". Sioora ali \tilde{n} si oig Δ ada aa oodami dai s Δ licada ipaliadagi sai Diuusi soic \tilde{n} ia isoig Δ ada aa oodami Δ pan duucai Δ gi Δ gai gaoig Δ ada, poduucai Δ gai gia Δ gidi v Δ si istumaasi gataaan Δ Diuusi. ¹⁰ Sioora oig Δ adagi aa oodami Δ gai maisoimaasi ivueeyi baiyoma ivueeyi v Δ si istumaasi Diuusi gataaan Δ .

¹¹ Dai v Δ si gomaasi ivuaada aapim Δ tatagitoitai isotoma dagavusca Δ gotasai dai sivi cavaamioma miaadimi istuigaco iimia ragai aatama tavaagiamu Δ scada gaaagai isvaamioma Δ aga ivuaadagi Diuusi aa dui \tilde{n} dada. ¹² Cayoga ugidagai si Δ si oidaca ragai aatama tami oidigi

daama siaaco aliasi soimaasi ivueeyi oodami. Dai miaadimi istuigaco oidaca ragai aatama Diuusi amadu siaaco tomali amaadutai maisoimaasi ivueeyi. Cascada gaaagai isgajaadara viaagi vaasi soimaascami. Daida ivuaadagi istumaasi cagaducami.¹³ Maitavar navacorada, dai maitavar googosi ganducamica dai maitavar oomaliaca, maitavar agacoitaraca, baiyoma cagacara oidaca aapima duucami iscamadu oidacamudai Diuusi.¹⁴ Apan duucai avar oidaca aapima Suusi Cristo maitavar ivuaada aliada istumaasi soimaascami tomali maitagitoda gomaasi.

14 Isamo vaavoitudadami maicla maata cacagi vaasi istumaasi gamamaatatuldi aana amadu aa ojootosada Suusi Cristo vaascara cagavar miaadagiada. Damos maitavar ganvupui nioocada agaitai ismaicaga maata caa agai amo istumaasi.² Amoco vaavoitudai saida istutuidi iscuaadagi tomastuma cuaadagai vai aa ismaacada maicaga maata caa istumaasi gamamaatatuldi aatama maicueeyi baabaidi.³ Ismaacada cueeyi baabaidi mitaagagai issoiduucai najadagi agai ismaacada maicueeyi. Dai ismaacada maicueeyi baabaidi mitaagagai ispotatadagi agai ismaaca cueeyi sai maicaga ivueeyi, Diuusi cagacara naidi vaascatai cascada.⁴ Tomali amaadutai maiviaa samicami ispotatadagi gapipiooniga sai maicaga ivueeyi. Agi aamuda viaa samicami isaagiadagi iscaga ivueeyi ismaicaga ara. Vaasi vaavoitudadami arDiuusi pipioonigada dai Diuusi istutuidi iscaga iduuntuldiagi.

⁵ Amoco vaamioma siaa duutudai amo tasai siaa tasai dai aa polidi sai

vaas tasai aragai vaa. Vaascatai gaaagai iscaga maacagi istumaasi ipalidi isivuaadagi sai gaaagai isivuaadagi.⁶ Siora siaa duutudai amo tasai agai povueeyi siaa duutuada aliditai Diuusi. Dai siora maisiaa duutudai tomali amo tasai agai povueeyi siaa duutudai aliditai Diuusi. Dai siora cueeyi baabaidi agai povueeyi siaa duutuada aliditai Diuusi dai baigalidi agai Diuusi vui. Dai siora maicueeyi baabaidi agai povueeyi siaa duutuada aliditai Diuusi dai baigalidi agai Diuusi vui.

⁷ Vaavoitudadami maitivueeyi mosacaasi istumaasi agi ipalidi tomali maimaata silascada tomali isduucatai coi agai.⁸ Vaasi vaavoitudadami arpipioonigada Suusi Cristo quiaa oidacatai tami oidi daama dai coocai ara.⁹ Suusi Cristo muu tai Diuusi duaacali saida artaanadamigadacana vaavoitudadami ismaacada quiaa oidaga dai ismaacada cacoi.

¹⁰ Damos aapima maitartataanadami cascada mitaagagai ispotatadagi aa ismaicaga ivueeyi, tomali mitaagagai issoiduucai najadagi. Vaascatai viaa aatama isvuidara quiquivagi Suusi Cristo siagai aagamu istumaasi caga ivuaadana aatama dai istumaasi maicaga ivuaadana aatama.¹¹ Diuusi niooquidara pocaiti:

Samicada arvaavo isamo imidagai vaascatai maatamu insaana aragai ismaacada vaamioma taana dai di ginsiaa duutuadamu.

Dai vaascatai caga nioocadamu aana gimvataru.

Ascaiti Diuusi niooquidara.

¹² Poduucai vaascatai aatama aagidamu Diuusi istumaasi ivuaadana.

¹³ Amaasi camaitarnioquidamu aatama aipacoga baiyoma mitaagagai isivuaadagi aatama tomali amo istu-

maasi istucada soimaasi duiñtuldiagi aa. ¹⁴ Caa maata aana istomali amo cuaadagai maidaidarsi vaavoitudacai Suusi Cristo. Damos soora polliadagi sai daidarsi amo cuaadagai agai gia maitaagagai iscuaadagi. ¹⁵ Isamaadutai cuaadagi amo istumaasi vuitapi agai ismaacada pollidi sai daidarsi dai vaascara uugiagi lapa, ismaacada rapa uugiagi ducami ismaioigladagi agaa. Maitaagagai massoimaasi iduiñtuldiadagi aa mosugia aliditai amo istumaasi. Suusi Cristo muu agai vaatarava vaasi. ¹⁶ Maitavar dagitu aa ispocaiti adagi masai maicalaga ivueeyi tomasi aapima gimvaatarava maitarsoimaascami. ¹⁷ Diuusi aragagai dai taana vaasi vaavoitudadami. Diuusi maisi vuaama alidi istumaasi cuaadagi oodami tomali istumaasi yladagi vaamioma ipalidi agai iscalagacara oidacagi oodami, dai maitancoocoadagi dai sai baiganalidiña. Diuusi Ibaada garsoicai sai poduucai ivuaadana. ¹⁸ Ismaacada poduucai oidaga agigitai Suusi Cristo, agai ivueeyi istumaasi Diuusi ipali vaidava loodami calaga ñioocada agai vaatarava. ¹⁹ Cascada garaajagai aatama isivuaadagi agai istumaasi garsoicai ismaitarcoocoadagi dai vaamioma calaga maatacagi dai agiadagi Diuusi ñiooquida. ²⁰ Salliacada maitaagagai iscuaadagi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldi aapima aa vaavoitudadami vai agai vaamioma maicalaga maata calcagi dai vaamioma maicalaga agiadagi Diuusi ñiooquida. Vaavuava sai tomali amo cuaadagai maidaidarsi. Damos vaascara maicalagadu isamaadutai cueeyi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldi adagi aa. ²¹ Alias arcalagai ismaicuaadagi baabaidi, tomali maitayladagi, tomali maitivuaadagi tomali amo istumaasi istucada

soimaasi iduiñtuldiagi aa vai agai vaamioma maicalaga maata calcagi dai vaamioma maicalaga agiadagi Diuusi ñiooquida. ²² Ismaacada vaavoitudai sai maidaidarsi tomali amo cuaadagai maitaagagai isaagiadagi oodami mosacaasi Diuusi. Alias baigalidi agai ismaacada ivuaadati istumaasi alidi agai iscalagaducami maivuaama alidi tomasi aa alidi ismaitarcalgaducami. ²³ Damos soora cuaadagi baabaidi maicalaga vaavoitudaitai ismaidaidarsi baabaidi soimaasi ivueeyi. Vaasi istumaasi ivuaadagi glaagai isivuaadagi isduucatai vaavoitudadagi. Ismaacada maipovueeyi agai soimaasi ivueeyi.

15 Aatama ismaacada vaavoitudai sai maidaidarsi tomali amo cuaadagai aliasi glaagai ismaivui ñioocada agaa ismaaca vaavoitudai sai daidarsi amo cuaadagai, dai maisiu ivuaadagi mosacaasi istumaasi ipalidi aatama maitatagitoitai istumaasi vaavoitudai agaa. ² Vaascatai aatama aliasi glaagai isivuaadagi istumaasi oojoidi garaaduñi vaavoitudadami vai poduucai soicida aatama agaa sai vaamioma calaga maata calcana Diuusi ñiooquida dai vaamioma calaga oidacagi. ³ Poduucai idui arCristo. Agai maitidui mosacaasi istumaasi oojoidi cascada Diuusi ñiooquidara pocaiti: “Vaascatai ismaaca gacaladai aapi giñcaladai aana lapa”, astatadai arCristo Diuusi. ⁴ Vaasi istumaasi glooja alquioma Diuusi ñiooquidara araatama garvaatarava, tasai poduucai maatana istumaasi Diuusi ipalidi isivuaada aatama. Sillascada naaniada aatama oojai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidara maamatarai aatama isducatai nuucada Diuusi loodami alquida dai isducatai soimaa taatamaña

Agai dai maiñioocaiña Diuusi vui. Gomaasi garsoicai isapiavaavoitudada isDiuusi garsoicai. ⁵Diuusi aragai dai garsoicai sai maiñioocaiña agai vui tomasi soimaasi taatamai daida garsoicai isapiavaavoitudadagi isagai garnuucada. Dai aanl ipalidi isagai gansoicada mai maitancoocoda aapiml aipacoga baiyoma siaa ganduutuada aapiml aipacoga. Suusi Cristo ipalidi ispovuaada aapiml cascada. ⁶Vai poduucai aapiml amo tagitoidagai viaacagi dai calga ñioocada Diuusi vui. Diuusi aroogada gartaanadamiga Suusi Cristo.

⁷ Calgacara avar gannlijada aapiml aipacoga poduucai isduucai Suusi Cristo calgacara garnaidi aatama vai poduucai calga ñioocadagi aa Diuusi vui. ⁸ ACristo divia dai ajudidíu saagida oidaga calgacara vuvaida aliditai ajudidíu. Poduucai aradui istumaasi aagidi Diuusi ajudidíu lalui aaduñdcardu sai amo imidagai divi agaitadai amo calgacara vuviadami. Dai poduucai maata-tuldi Diuusi agai sai istumaasi aagai Diuusi sallicada arvaavoi. ⁹ Daida ACristo divia vaidl agai ismaacada maitarjudidíu calga ñioocaiña Diuusi vui. Diuusi calgacara naidi agai dai calgacara vuvaidi agai cascada. Pocaiti Diuusi ñiooquidara:

Cascada calga ñioocadamu aanl aapi gavalatara agai ismaacada maitarjudidíu saagida.

Dai ganladamu aanl siaa gaduutudaitai.

Potatadai Davicaru Diuusi.

¹⁰ Dai pocaiti lara Diuusi ñiooquidara:

Baigavar anliada aapiml ismaacada maitarjudidíu lapan duucal aa ismaacada arDiuusi maamarada.

Ascaiti Diuusi ñiooquidara.

¹¹ Dai pocaiti lara Diuusi ñiooquidara:

Calgavar ñioocada Diuusi vui valscatai aapiml ismaacada maitarjudidíu.

Dai vaasi oodami gaaagai iscalga ñioocadagi Diuusi vui.

Dai gaaagai ispocaitiadagi sai Diuusi sallicada viaa guvucadagai.

Ascaiti Diuusi ñiooquidara.

¹² Dai pocaiti Isaiá lara aagaitai ACristo:

Dai amoco acajjudadlaiñdara Isaiá divimu dai tlaanadamu agai ismaacada maitarjudidíu.

Daidi agai ismaacada maitarjudidíu vaavoitudamu isagai calgacara vuvaidamu.

Ascaiti Isaiá.

¹³ Diuusi aragai ismaacada garsoicai isvaavoitudadagi istumaasi arvaavoi. Dai aanl ipalidi isagai baiganliatuda dai ganibastudacan tadacatuda vaavoitudacal aapiml Diuusi vai Diuusi Ibadal guvucadacada aapiml sallicada vaavoitudada isDiuusi gannucada.

¹⁴ Giñaaduni cal maata aanl isaapiml cal tuutuiga dai sastuduga dai calga istutuudi isganmamaatatludidagi aipacoga istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi.

¹⁵⁻¹⁶ Damos idi oojai maiduadicuitai ganoojidi aanl dai lparamu ganaagidi aanl naana maasi. Diuusi giñmaa sallicami ansaidal arootosadacana Suusi Cristo cascada. Diuusi calgacara giñnaidi dai giñootoi ismaacada maitarjudidíu saagida ansai aagidana sai Diuusi calgacara vuvaida alidi. Apapaali judidíu vuaapai naana maasi dai dadasdi Diuusi dai aanl ipalidi isDiuusi nlijadagi lvaavoitudadami ismaacada maitarjudidíu lapan duucal istumaasi dadasdi aanl Diuusi. Diuusi Ibadal aco vuvaitu agai cascada Diuusi calgacara naidi agai.

17 Suusi Cristo giñsoicai idi aa duiñdaga ismaacada ivueeyi aana Diuusi vaatará cascada istutuidi aana ispocaitiadági sai cãlgadu. 18 Dai maisiaa arai aana isgaaagiadági vaasi istumaasi giñsoicai Suusi Cristo isivuaada aana. Vaasi istumaasi gaaagidi aana agai giñaagidi dai agai giñmaa guvucadági ansaida ivuaadana naana maasi istumaasi sai agai ismaacada maitarjudidfu agidiña Diuusi. 19 Siãscada oodami naijadagi vaasi istumaasi gãgarducami ismaaca ivueeyi aana cãlga maata agai isDiuusi Ibaada guvucadadacada ivueeyi aana gomaasi. Poduucái caagidi aana oodami Jerusaleenaiñdara abiaadara asta Iliricoara isSuusi Cristo aracãlgacara vuviadami. 20 Aana giñaajagái isgaaagiadági gomaasi siaaco maiquiaa caã oodami isoidaga Suusi Cristo. Maitaagiada iñalidi aana siaaco casi gaaagidi aa. 21 Vai poduucái araduuna istumaasi aagai Diuusi ñooquidara siaaco pocaiti Isaía: Maatamu ismaacada tomali amo imidagai maiquiaa caã isoidaga Cristo. Dai maata caacamu isagai aracãlgacara vuviadami. Ascaiti Isaía.

22 Aãqui abiaadara gannida iñalidiña aana damos maitistutuidiña. Viaacata dai aana isaagiadági ismaacada maiquiaa maatacatadai isSuusi Cristo aracãlgacara vuviadami. 23 Damos sivi caagidi aana vaascatai ismaacada maimaatacatadai siaaco gaaata vuaadana aana cascada casistutuidi aana ismalaca gannidagi. 24 Modaviana iñalidi aana siãscada imiagi Espaañiamu. Dai siãscada gandivida aana baigiñliadamu aana gantãlgacai. Aana ipalidi isgiñsoiña aapima istucada imi aana baitaquioma. 25 Damos

quiaa imia iñagai Jerusaleenamu dai vuidaquia iñagai tumiñsi avavoitudadami Jerusaleenara oidacami. 26 Avavoitudadami Masedooniara oidacami dai Acaayara oidacami baiganalidi ampaidacai tumiñsi dai ootosda agai avavoitudadami soitutuigami Jerusaleenara oidacami. 27 Agai soi Masedooniara oidacami dai Acaayara oidacami sai maatana isSuusi Cristo aracãlgacara vuviadami cascada Masedooniara oidacami dai Acaayara oidacami glaagaitadai issoiñiagi tumiñsicada dai vaascara baiganalidi caampaidacai. 28 Cascada siãscada vuidaquia aana gotumiñsi avavoitudadami Jerusaleenara oidacami casistutuidi aana isimiagi Espaañiamu dai modaivunucai gandividagi. 29 Siãscada ai aana masiaaco daraaja aapima caã maata aana isSuusi Cristo giñbaiñliatuda agai. Aana ganmamaatatulda iñagai vaamioma Suusi Cristo mamaatatuldiaragada.

30 Aapima siaa duutudai Suusi Cristo daida Diuusi Ibaada garsoicai isgaroigaada aatama cascada gandaana aana masai mamadaña aana imvatará. 31 Vai Diuusi maidagitona Judeara oidacami ismaacada maivaavoitudai issoimaasi giñtaatatuldiagi. Dai daanadavurai Diuusi ara vaidá avavoitudadami Jerusaleenara oidacami baigaraliaracada vuuna atumiñsi ismaacada vuidiaquia iñagai aana. 32 Vai poduucái isDiuusi ipalidagi baigiñliatugada aana siãscada gandividagi dai giñbastagi gadividacai. 33 Diuusi gariibastudacan tadatudai dai aana ipalidi isagai ganlamadu daacagi.

16 Gaamucu imi agai Peve. Goova argaraduñi vaavoitudadami. Dai goovai soicai looqui vaavoitudadami

²⁰ Diuusi garsoicai iscaagacara oidacagi maitarcocodaitai aipacoga dai agai ootoma aadaimu adiaavora vai camaisoimaasi gartaatamituldiña. Aana ipalidi isSuusi Cristo gartaanadamiga caagacara gannañjadagi.

²¹ Diuuscada gamviaatuldi Timoteo. Goovai giñsoiñacai ivueeyi iña duiñdaga. Dai Diuuscada gamviaatuldi lara Jasoñi lamadu Sosipater. Goovai argiñaaduñi.

²² Aana Tersio ivuiididi idi oojai Paavora dai Diuuscada gamviaatuldi lara. Aana vaavoitudai Suusi Cristo lara.

²³ Diuuscada gamviaatuldi Gaayo. Goovai quidar giñuuliñaca aana. Dai taañiupidiña goovai gaquii vaavoitudadami sai ami ganlampaidiña. Diuuscada gamviaatuldi Erasto lara. Goovai artumiñsi vuudami tanai. Diuuscada gamviaatuldi Cuarto lara.

²⁴ Aana ipalidi isSuusi Cristo caagacara gannañjadagi aapima vaascatai.

²⁵ Diuusi istutuidi isgansoiñagi mai vaamioma caaga vaavoituda aapima istumaasi ganmaatatuldi

aana. Aana ganmaatatuldi isSuusi Cristo caagacara vuviadami dai naana maasi istumaasi Suusi Cristo ipalidi ismaataca aapima. Gomaasi maitamaatcatadai laquioma ²⁶ damos sivi Diuusi garmaatatuldi vaasi gomaasi vai aatama istutuidi isganmaatatulda aapima. Tomasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigada laquioma ooja isdivia agaitadai Cristo damos loodami maicaga maata caatadai. Dai sivi cadivia Suusi Cristo dai garmaatatuldi aatama ismaacada rojootosada vaasi gomaasi. Dai aatama ganmaatatuldi istuiya alidi ismaacada ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada. Diuusi poduucai gatajai vai poduucai loodami vaasi oidigi daama oidacami vaavoitudana isSuusi Cristo caagacara vuviadami dai agidiña. Diuusi tomastuigaco oidagai.

²⁷ Aana ipalidi isaapima dai vaasi oodami siaa duutuadagi Diuusi dai caaga ñioocadagi giñlan duucai. Diuusi agai dai maata vaasiacatai. Poduucai ivueeyi aatama vaavoitudaitai isSuusi Cristo caagacara vuviadami.

Mosacaasi.

**Idi arPaavadada oojai
ismaacada ooji Paavora
avaavoitudadami
Coriintoara oidacami**

1 Aana arPaavora dai Suusi Cristo acovai giñvuusaitu ansaida arooto-sadacana poduucai ipali Diuusi cascada. Aana lamadu garaduñi Sóstenes ² Diuuscada ganviaatuldi aatama aapima vaavoitudadami masmaacada ganlampaidiña Coriintoara dai siaa duutu-daiña Diuusi. Aapima arDiuusi maamarada vaavoitudaitai Suusi Cristo. Diuusi acovai ganvuvaitu aapima masai gajiaadara vipiaadana vvasi soimaascami dai maisu mosaca aapima agai ismaacada vvasi oidigara siaa duutudai Suusi Cristo lapa. Suusi Cristo artlaanadami gada agai dai aatama lapa. ³ Aana ipalidi isDiuusi garooga lamadu Suusi Cristo gartaanadamiga apiacagacara ganlajadagi dai apiaganiibastudacan tadacagi.

⁴ Vvasicara baigiñalidiña aana Diuusicada. Diuusi cagacara ganlajidi vaavoitudaitai aapima Suusi Cristo. ⁵ Sallicada Diuusi cagacara ganlajidi aapima vai poduucai aapima cca maatacañ ñiooquida dai caga agidi aapima aa istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara. ⁶ Poduucai isduucai ganaagidi aana sai Suusi Cristo istutuidi iscagacara ganvuvaidagi dai gansoiñagi masai cagacara oidacana, tai poduucai idui. ⁷ Dai poduucai aapima maivilaga tomali amo istumaasi istumaasi Diuusi maacai vaavoitudadami. Vvasi gomaasi Diuusi ganmaacai nanaracatai aapima isdiviagi gartaanadamiga Suusi Cristo. ⁸ Dai Suusi Cristo gansoiñamu isapiavaavoitudada aapima dai cagacara oidacagi asta masilascada

coiyagi vai poduucai tomali amaadutai maigallipara ganvuupadagi silascada diviagi Suusi Cristo. ⁹ Diuusi vvasicara ivueeyi istumaasi aagai. Dai agai garaagidi isapiamamadaiña aatama gartaanadamiga Suusi Cristo vuitapi agai garoigadai cascada.

¹⁰ Giñaaduñi gartaanadamiga Suusi Cristo giñmaa sallicami ansai ganaagidana masai amo tagitoidagai viaacana dai maitanvupui vvatacana. Baiyoma avar cagacara ganlajida aipacoga. ¹¹ Cloe aaduñda giñaagidi masai aapima gancocodaiña cascada poduucai ganaagidi aana. ¹² Agai giñaagidi masai aapima ganvupui vvatacana pocaititai: “Aatama arPaavora mamaatardami gada”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatama arApoolosi mamaatardami gada”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatama arSeefasi mamaatardami gada”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatama arCristo mamaatardami gada, dai aapima gia cho”. ¹³ Lamoco viaaca alidi amo tlaanadami dai aa viaaca alidi amai tlaanadami poduucai gia maitaracagai. Mosaca Suusi Cristo tlaanai vvasi vaavoitudadami. Aana maimuu curusiaba masai cagacara vuvacana aapima. Aana maitanvapacoi masaida argiñmamaatardamicana. ¹⁴ Alia baigiñalidi aana Diuusi vui ismaitanvapacoi aana tomali amaadutai aapima mosaca Crispo dai Gaayo vapacoi aana. ¹⁵ Cascada tomali amaadutai aapima maitistutuidi ispotaiyagi sai aana ganvapacoi masaida argiñmamaatardamicana. ¹⁶ Utudami tagito aana isEstéfana aaduñda vapacoi aana lapa, damos maitagito aana isvapaconai aa. ¹⁷ Suusi Cristo maitiñootoi ansai gavapaconana. Agai giñootoi ansai gaaagidana isagai racagacara vuvadami. Dai aana maiñioocai amo saitudugami duucai. Silascada gaaagadagi

sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cΛagacara vuvacana oodami, loodami cΛagacara vuvacai Diuusi guvucadagacada dai maisiu cΛa maata ñioocaitai agai ismaacada agidi Diuusi ñiooquida.

¹⁸ SiΛascada gaaagiada aatama isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cΛagacara garvuvaidi, agai ismaacada iimia agai ΔDiaavora lamadu mosvuiirugami duucai caacana gomaasi, damos aatama ismaacada Diuusi cΛagacara garvuvaidi vaavoitudai isgomaasi arDiuusi guvucadada. ¹⁹ Pocaiti Diuusi ñiooquida:

Aana maataatldamu oodami sai istumaasi aagai mamaatacamai maitarsoini cΛagacara vuvaidaragai vaatarana.

Tomali istumaasi ivueeyi asastuduacada maitarsoini lapa.

Ascaiti Diuusi.

²⁰ Tomali mamaatacamai, tomali maataatuldiamai tomali agai ismaacada cΛa maata ñioocai maitistutuidi iscΛagacara garvuvaidagi. Diuusi garmaatatluldi sai siΛascada amamaatacamai gamamaataatuldiaa aliadagi isducatai gataaana Diuusi sai agai vupuiirugami duucai ñioocai. ²¹ Diuusi cΛa maata istumaasi lagi agai ivueeyi. Diuusi maidagito tomali amo oodami islagi maatiagi isducatai gataaana Diuusi tomali vaamioma sastuduacada, Diuusi baiyoma ipali iscΛagacara vuvaiquiagi sioora vaavoitudagi, naiditai ñiooquida ismaacada oojis tomasi aa vuiirugami duucai naijadagi Diuusi ñiooquida ismaacada aagai cΛagacara vuvaidaragai.

²² Ajudidu ipalidi istlagiagi mui naana maasi gagarducami ismaacada ivueeyi Diuusi dai poduucai maatiagi isbaiga arvaavoi Diuusi ñiooquida ismaacada aagai cΛagacara vuvaidaragai, daida agilieo ismaacada poalidi isalia sastuduga vaavoitudai

mosacaasi istumaasi maivuidara caata mamaataatuldaragada. ²³ Damos aatama gamamaataatuldidi isCristo ismaacada nanara ajudidu cadivia dai gamuaatu curusiaba damos gomaasi aliisi arsiaa araragai ajudidu ismaacada maivaavoitudai vaatarana, daida agilieo vuiirugami alidi gomaasi. ²⁴ Damos agai ismaacada Diuusi lco vuvaitu sai cΛagacara vuvacana tomasi alajudidu dai giliego agai maata isDiuusi alia viaa guvucadagai dai isDiuusi alia cΛa tatagitai dai isDiuusi ootoi ΔCristo sai cΛagacara ganvuvaidana. ²⁵ Tomasi oodami vuiirugami alidi gomaasi ismaacada ivueeyi Diuusi damos Diuusi vaamioma cΛaga tatagitai sioodami. Tomasi oodami poalidi isDiuusi maiviaa guvucadagai dai dagito masmuaagi ΔCristo curusiaba, damos Diuusi vaamioma viaa guvucadagai sioodami.

²⁶ Giñaaduñi glaagai masmaatacagi isDiuusi maicovai vuvaitu mui sastudugami tomali mui tataaanadami, tomali mui riricu. ²⁷ Baiyoma Diuusi lco vuvaitu mui ismaacada loodami poalidi isiarvupuiirugami vai poduucai siaa larana sastuduacada, dai Diuusi lco vuvaitu mui ismaacada loodami poalidi ismaitistutuidi isgataaanadagi vai poduucai siaa larana ltaaanadami. ²⁸ Diuusi maidagitua agai ltaaanadami isgataaanadagi tavaagiara baiyoma lco vuvaitu agai ismaacada maitartataaanadami dai ismaacada loodami soi duucai naidi sai agai gataaanaña tavaagiara. ²⁹ Dai poduucai tomali amaadutai maigaducada galliadamu Diuusi vuitapi. ³⁰ Diuusi garmaa iibadagai utudui vaavoitudaitai aatama Suusi Cristo dai Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama sai poduucai maataa aatama isducatai cΛagacara vuvaidi agai oodami, dai Suusi Cristo muu curusiaba tsai aatama cΛagacara

vuvacana cascada Diuusi cālgacara garnaidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduūnimudai aatama, Suusi Cristo garsoicai tasai cālgacara oidacana maisoimaasi ivuaadatai, Suusi Cristo aragai ismaacada cālgacara garvuvaidi. ³¹Cascada pocaiti Diuusi ñooquidara: “Tomali amaadutai maitaaagai isgāducada gālliadagi āgaicada ismaacada ivueeyi baiyoma gaaagai isbaigānaliadagi āgaicada ismaacada ivueeyi Diuusi”.

2 Damos giñaaduñi aidasa ii aana dai gānaagidi Diuusi ñooquida aana maiamo cā maata ñoocadami duucai gānaagidi. ²Aidasi gānālamadu daacataidai aana, aana ipaliditadai isgānaagidagi sioora arSuusi Cristo dai istumaasi ivuaadana dai vaamioma ipalidianā ismaatāca aapima isSuusi Cristo muu curusiaba cascada muiyoco gānaagidiñā aana gomaasi. ³Aidasi tucamara aayi aana gigivuquimi aana duaadimutugaitai poliditadai aana ismaicāga iduñiā iñagai giñaa duiñdaga. ⁴Dai aidasi gānaagidi aana Diuusi ñooquida aana maiamo cā maata ñoocadami duucai gānaagidi baiyoma Diuusi Ibaada guvucadadacada ⁵vai poduucai aidasi vaavoitu aapima Diuusi Ibaada ganvaavoituli dai maisiu oodami cā maata ñoocadami.

⁶Vāscara āgai saagida ismaacada vaamioma cāga āgidi Diuusi ñooquida mamaatātuldi aana vāsi istumaasi Diuusi giñmamaatātuli vai poduucai āgai vaamioma cāga maatāna Diuusi ñooquida. Gomaasi maimaata āoodami ismaacada pocaiti sai āgai ārsastudugami tomali ismaacada vaamioma taaanāi.

Āgai maivāscara taaanāda āgai. ⁷Baiyoma aagidiñā aatama istumaasi garmamaatātulidi Diuusi istumaasi āgi āgai maatacatadai. Gomaasi gatātagi-toitadai āgai maiquiaa cāquivacai oidigi abiaadara tatāgitoitadai āgai isducatai cālgacara garvuvaidagi, tasai tomastuigaco oidacana aatama āgai āmadu. ⁸Tomali āmaadutai tatāaanādami oidigi daama maimaata cā gomaasi. Maata cācamudai āgai maicursiaba siisamudai āSuusi Cristo ismaacada vāscatai gaaagai issiaa duutuadamudai. ⁹Dai Diuusi ñooquidara pocaiti daida ārvaavo:

Diuusi bai duu mui naana maasi āgai vāatara ismaacada oigā dai.

Āgai āristumaasi istumaasi tomali āmaadutai maināidiñā tomali maicājiomacana tomali maitātāgitoiñā.

¹⁰Gomaasi āgai istumaasi Diuusi Ibaada garmamaatātuldi dai garsoicai tasai maatacana. Diuusi Ibaada cā maata vāsi istumaasi tatāgitoi Diuusi.

¹¹Tomali amo oodami maimaata istumaasi tatāgitoi āmai oodami mosājāgi maata istumaasi tatāgitoi. Poduucai āra tomali amo oodami maimaata istumaasi tatāgitoi Diuusi dāmos Diuusi Ibaada maata istumaasi tatāgitoi Diuusi. ¹²Diuusi garootosi gālbādaga sai gānālamadu daacana, tasai poduucai maata cācana vāsi istumaasi cācāgāducami istumaasi Diuusi ivueeyi aatama gārvāatara. Maisiu oodami sastudugami garmamaatātulidi gomaasi. ¹³Idi ñooqui ismaacada gānaagidi aana Diuusi Ibaada giñmamaatātuli maisiu oodami. Dai poduucai mamaatātuldiñā aana oodami ismaacada āmadu daja Diuusi Ibaada.

¹⁴⁻¹⁵Damos āgai ismaacada maiālamadu daja Diuusi Ibaada maitistutūidi ismaata cācāgi tomali isvaavo-

tudagi istumaasi gamamaatatluldi Diuusi Ibaada gomaasi arvuiirudagai agai vaaatara. Mosacaasi agai ismaacada lamadu daja Diuusi Ibaada agai gia istutuidi ismaata calcagi vaasi. Damos agai ismaacada maalamadu daja Diuusi Ibaada maitistutuidi ismaatiagi istuusi poduucai vaavoitudai aa. ¹⁶ Diuusi niooquidara pocaiti: “Tomali amaadutai maimaata istumaasi gatatagitoi Diuusi. Dai tomali amaadutai maitistutuidi ismaatatuldagi Diuusi”. Damos Diuusi Ibaada garlamadu daaca aatama vaavoitudadami dai garsoicai tasai maatana tomasi palapi istumaasi tatagitoi Suusi Cristo.

3 Aidasi ganama daacatadai aana, aana maitistui iscalaaga ganmaatatluldagi anan duucai agai ismaacada lamadu daja Diuusi Ibaada. Aapima ivuaadana istumaasi ipalidiina maisiu istumaasi ipalidiina Suusi Cristo. Baiyoma ganmaatatluli aana poduucai isduucai mamaatatludiina aana ismaacada utudama vaavoitudai. ² Aapima maitistutuiditadai ismaata calcagi istumaasi sijiacami ismaacada aagai Diuusi niooquidara cascada ganmaatatluli aana istumaasi maisijiacami. Dai vaascara tomali sivi maiquiaa istutuidi aapima ismaata calcagi. ³ Aapima quiaa ivueeyi istumaasi ipalidi. Aapima coimudada tuutuiga dai oomaliga anan duucai vaasi oodami ismaacada maivaavoitudai. Poduucai ivueeyi aapima istumaasi ipalidi maisiu istumaasi ipalidi Suusi Cristo. ⁴ Siilascada pocaitiada aapima: “Aana arPaavora mamaatardamigada”. Dai aa pocaitiada: “Aana arApoolosi mamaatardamigada”. Aapima anan vueeyi ismaacada maivaavoitudai.

⁵ Apoolosi dai aana aroodami. ¿Dai tuma guvucadagai viaa aatama? Aatama mosarpipioonigada Diuusi.

Diuusi acovai garvuvaitu tasai gaaagidiina niooquida dai aatama ganaagidi aapima matai aapima vaavoitu. ⁶ Aana araga ganaagidi Diuusi niooquida dai gooquilara Apoolosi vaamioma ganmaatatluli damos Diuusi agai dai vaamioma ganvaavoitudi. ⁷ Aana ismaacada araga ganaagidi tomali Apoolosi ismaacada gooquilara ganaagidi aatama maiviaa guvucadagai mosalgi Diuusi. Diuusi aragai ismaacada vaamioma ganvaavoitudi. ⁸ Dai vaasi Diuusi pipioonigada anan ducami dai Diuusi aa namalquida agai gapipiooniga tavaagilara ismaadutai vaamioma calaga iduniagi aa duiñdada tami oidigi daama vaamioma aa namalquidamu agai malca. ⁹ Aatama arDiuusi pipioonigada dai ganaagidi niooquida dai Diuusi vaamioma ganvaavoitudi.

Aapima arDiuusi maamarada dai Diuusi Ibaada ganlamadu daja. ¹⁰ Diuusi giñmaa sallicami ansaidla gaaagidiina aana niooquida Diuusi guvucadadacada. Aidasi araga ganaagidi aana Diuusi niooquida aana ganaagidi isSuusi Cristo muu curusiaba. Gomaasi gaaagai isaraga vaavoitudagi. Vai sivi amai vaamioma ganmamaatatluldi Diuusi niooquida. Tomasioora sioora gamamaatatluldiadagi gaaagai isgamamaatatluldiadagi istumaasi arvaavo. ¹¹ Siilascada amaadutai gaaagacai gamamaatatluldiada aliadagi Diuusi niooquida gaaagai isaraga gamamaatatluldiadagi isSuusi Cristo muu curusiaba. ¹² Dai gooquilara vaamioma gamamaatatluldiadagi mosacaasi istumaasi arvaavo dai maisiu istumaasi maitarvaavo. ¹³ Siilascada diviagi Suusi Cristo dai naidagi ismaacada arcalaaga ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami amaasi calaga gamaatamu ismaacada

vaamioma cλaga idui gλaa duiñdaga.

¹⁴ Agai ismaacada gaagidi mosacaasi istumaasi arvaavoi agai gia Diuusi aa namaquidamu tavaagiara. ¹⁵ Damos agai ismaacada gamamaatatuldi istumaasi maitarvaavoi agai gia maiaa namaquidamu Diuusi, tomasi agai cλagacara vuusai.

¹⁶ Aapima arDiuusi maamarada dai Diuusi Ibaada ganlamadu daja. ¹⁷ Dai Diuusi acovai ganvuvaitu masai camaisoimaasi ivuaadama. Cascada ismaadutai ganmamaatatuldiadagi istumaasi maitarvaavoi, Diuusi alia soimaa taatatuldamu agai.

¹⁸⁻¹⁹ Tomali amaadutai maitaaagai isλagi ganvupuiirumadadagi. Isamaadutai poaliadagi isalia saituduga aliasi gaaagai istatagitodagi sai Diuusi vupuiirugami duucai nλidi aoodami sastuduacada. Siooma arcλagai siaa oodami pocaitiadagi saida arvupuiirugami dai Diuusi vaatarā gia sastuduga agai. Diuusi ñooquidara pocaiti: “Agai ismaacada polidi issastuduga, Diuusi dadagitoi sai aλaagi ganvupuiirumadaña”.

²⁰ Dai pocaiti ara: “Caa maata Diuusi sai tatagitoidada ismaacada polidi issastuduga maitarsoini iscλagacara oidacagi”. ²¹ Cascada maitaaagai masgancocoadagi sastuduacatai ganmamaatatuldiadamiga. Diuusi casi ganmaa vaasi istumaasi tagito aapima.

²²⁻²³ Aapima arCristo aaduñda dai Cristo arDiuusi marada. Dai aana dai Apoolosi dai Piiduru arganpipioñiga aapima. Dai oidigi araapima gantuidaga. Dai oidaga aapima dai coiya agai aapima, dai nλidi aapima mui naana maasi istumaasi arvuaeeyi sivi, dai tλagimu aapima mui naana maasi istumaasi dagavuñia agai, vaasi gomaasi arsoini aapima ganvaatarā.

4 Poduucai aapima aliasi gaaagai isCristo pipioñigada duucai garnaijadagi. Diuusi garotoi tasai ganmaatatuldana istumaasi λagi Diuusi maatacatadai. ² Dai vaascara isamaadutai viaacagi amo aa duiñdagai gaaagai iscλaga ivuaadagi. ³ Damos aana maivuam iñλlidi tomamas caiti giññlidi aapima dai tomali maivuam iñλlidi tomasi caiti giññlidi dudunucami. Damos aana maimaata isbaig arsoimaasi iducami aana. ⁴ Vaascara pollidi iscλagacara oidaga dai maisoimaasi ivueeyi, maisiu gomaasicada ismaacada tatagitoi aana potaimu Diuusi ismaitarsoimaasi iducami. Mosλagi agai maata isbaig arsoimaasi ivuaadami aana ischo λpa. ⁵ Dai cascada aapima maitaaagai isapiapocaitiadagi ansai aana arsoimaasi ivuaadami asta siλascada divia Suusi Cristo amaasi agai maasiuldamu istumaasi maitamaata sivi, asta istumaasi tatagitoiña oodami, dai sioora cλaga ivuaadana Diuusi potladamu sai cλaga idui.

⁶ Dai casi ganaagidi aana sai gaaagai masamaadugan duucai garnaijadagi Apoolo lamadu aana vai poduucai cλaga maataca aapima sai maitaaagai ispocaitiadagi sai vaamioma cλagadu ganmamaatatuldiadamiga siaa. Dai poduucai ivuaada aapima istumaasi Diuusi ipalidi. Siλascada pocaitiada aapima gamaata isgagarducada ganλlidi aapima. ⁷ Aapima maitaaagai isgagarducada ganaliadagi. Vaasi istumaasi istutuidi aapima isivuaadagi Diuusi ganmaa guvucadagai cascada istutuidi aapima isivuaadagi. ¿Tuimasi gagarducada ganλlidi aapima ducami isλagi aapima viaacagi guvucadagai isivuaadagi?

⁸ Aapima polidi iscamaata vaasiaacatai istumaasi aagai Diuusi

ñiooquidara. Dai aapima tataanadami duucai oidaga. Dai gajjaadara garviaa aapima. Siasasi arcaagaicamudai issaallicada artataanadamicamudai aapima saatama oootosicami lara gansoiñacai gataanadamudai. ⁹ Lamo imidaga poalidi aana sai Diuusi pipiooñi duucai garnaajada cascada. Ducami istomali lamo imidagai maitaanai aatama tomali lamo istumaasicada. Dai ducami iscasi garcoodia agadamudai oodami dai Diuusi tataanañicaruda dai oodami mosnaajadamudai. ¹⁰ Dai ducami isoodami vupuiirugami ducai garnaajadamudai gaaagiditai aatama isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami. Mai aapima povanalidi masi alia sastuduga vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ducami isaatama maicaga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquida mai aapima poalidi masai caga vaavoitudai. Ducami isvvasi oodami soi duucai garnaajadagi dai ducami masaapimasiaa ganduuuadagi. ¹¹ Aatama bibiuuguiña, dai tonocoñicana, dai maiyuucusucana, dai oodami soi duucai garnaidiña, dai maivaaca aatama. ¹² Dai iibiocorai aatama gaata vuaadatai. Oodami soimaasi ñiooqui garaagidiña damos aatama daaniña Diuusi sai lagi soicaiña. Oodami soimaasi gartaatamituldiña taitai aatama maivui ñioocaiña. ¹³ Dai oodami garñiooquidiña damos aatama maacaiña ñiooqui ducami siargaraaduñica lagi. Dai oodami voisiqui duucai garnaidi.

¹⁴ Aapima giñmaamara ganducami nai aana aliasi ganoigadai cascada poduucai ganoojidi aana ganmaquia iñaliditai ñiooqui maisiu gansiaa laratuda iñaliditai. ¹⁵ Tomamasi aapima viacagi baiivustaama miil mamaatatuldiadami ismaacada ganmamaatatuldi istumaasi aagai Suusi Cristo damos maimuidu ismaacada

apan ducami ganooga mosaca aana. Aana ganaagidi isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami matai aapima vaavoitu cascada ganooga giñducami aana. ¹⁶ Cascada gandaani aana masai giñapan duucai oidacana.

¹⁷ Cascada ganotosda iñagai aana go-Timoteo dai goovai gaaagidamu isduucatai gaaagai isoidaca aapima. Goovai giñmara gaducami nai aana alia oigadai dai goovai caga ivueeyi gaa duindaga. Dai goovai ganaagidamu isduucatai ivueeyi aana vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai istumaasi mamaatatuldi aana vvasi aipacoga quiquiuupiarra. ¹⁸ Lamadutai aapima gagarducada ganalidi poaliditai iñsaana ganabaidi dai cascada maitandidividi aana. ¹⁹ Damos aana otoma malca gannaida iñalidi is-Diuusi ipaldagi. Dai amaasi naidamu aana sal caga vaavoitudai dai sal caga oidaga lagi ismaacada gagarducada ganalidi dai maisiu mosaca istumaasi aagai lagi. ²⁰ Dai lagi saagida ismaacada iduñia alidi istumaasi Diuusi ipalidi Diuusi guvucadada vaamioma gaaagai sioodami ñiooquida. ²¹ Cagacara avar oidaca aapima dai poduucai aana maitanbagaidamu siascada gaamu imiagi dai poduucai baigiñalidam aana aapimacada.

5 Sivi cajioma aatama ismaadutai aapima vvana gaoooga oonigada. Gomaasi lamo istumaasi alia soimaascami. Dai maitipu oigaragai isivuaadagi tomali lagi saagida ismaacada maiilagidi Diuusi. ² Dai vvascara quiaa gagarducada ganalidi aapima. Baiyoma gaaagai massiaa laramudai dai soiganaliadamudai. Alali ismaacada pomaasi idui maitaagai masdadagitodagi isvapacada lagi ganampidaragara. ³⁻⁴ Tomasi maiganlamadu daja

aana vaascara gantatagitoina aana. Ataanadami Suusi Cristo giinmaa saalicami cascada ganaagidi aana istumaasi idui gocali aliasi arsoimaascami. Aana ganaagidamu istumaasi gaaagai isiduniagi aapima ducami isganlamadu daacamudai aana. Ampaidavurai aapima vaasi vaavoitudadami dai Suusi Cristo guvucadada ganlamadu daacamu. ⁵Dai aagidavurai gocali sai camaivapaciina ganampaidaragara vai poduucai lamadu aimaraina oodami ismaacada ivueeyi istumaasi adiaavora ipalidi. Adiaavora alia viaa guvucadagai. Poduucai saalicada soimaa taatamu agai. Dai agai soimaasi taatacai istutuidi siana duucai gatagituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi poduucai calgacara vuusaiina silascada diviagi ataanadami Suusi Cristo.

⁶Maitaagai masgagarducada ganaliadagi poliditai masalaga ivueeyi. Cal maata aapima sai amo oodami soimaasi ivuaadami istutuidi issoimaasi iduiñtuldagi mui oodami. ⁷Cascada gaaaagai isaagidagi gocali sai camaivapaciina ganampaidaragara. Agai istutuidi issoimaasi iduiñtuldagi aa vaavoitudadami tomasi maiquiaa soimaasi iduiñtuli aa. Suusi Cristo arapan ducami laali caniiuru ismaacada coodaina ganaaduñicaru agaa siaa duudagara ismaacada pascua talgidu vai poduucai Diuusi oigaldiina soimaascamigada. ⁸Dai poduucai aatama gaaagai iscamaisoimaasi ivuaadagi dai calgacara oidaca.

⁹Casi ganaagidi aana amai oojiara dai maitaagai masuurapacdadagi agai ismaacada googosi ganducami. ¹⁰Damos aana maitanaagida inlidadai masai gajiaadara vipiadana vaascatai ismaacada googosi ganducami, dai ismaacada coimudada tuutuiga, dai ismaacada lasivoga, dai ismaacada siaa duutudai momoono. Ismaiñioquiada

agadamudai aapima goodami avanacai isiimia aapima idi oidigi daamadara. ¹¹Baiyoma ganagida inlidadai aana masai maiuurapaciina agai ismaacada pocaitiada saida arvaavoitudadami dai vaascara googosi ganducamicagi, dai coimudada tuutiacagi, dai niooquiadagi aa oodami, dai navacoitaracagi, dai lasivoacagi, tomali maitaagai masgacuaadagi agai lamadu. ¹²⁻¹³Aana maiviaa saalicami isaagadagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami, agai ismaacada maitarvaavoitudadami mosalgi Diuusi viaa saalicami. Damos aapima vaavoitudadami lagi gansaagida gaaagai isaagadagi ismaacada maicalaga ivuaadagi. Maitavar dadagitoda gocali soimaasi ivuaadami isgansaagida vapacdadagi siuu duucu siaa duutuadagi aapima Diuusi.

6 Silascada amaadutai aapima viaacagi amo istumaasi gaduñi vaavoitudadami vui maitaagai isvan calasadagi dudunucamiara ismaacada maitarvaavoitudadami. ²Maitamas maata aapima sai ismaacada vaavoitudai Diuusi naida agai agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami. Poduucai ara gaaagai masalgi baivuaadagi istumaasi tagitocagi ganaaduñi. ³Maitamas maata aapima tasai asta Diuusi tataañicaruda naida ragai ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami. Vaamioma calaga istutuidi aatama isnidadagi gaaaduñi vaavoitudadami saagida ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami tami oidigi daama. ⁴Silascada gancocoda aapima, ;tuimasi ajioopaiina aapima sai baiganduiñdana dudunucami ismaacada maitarvaavo-

tudadami? ⁵Gomaasi gia ganaagidi aana masai siaa arana. Siaadara maioidacana amaadutai aapima gansaagida ismaacada istutiadagi isbaiganvuiidiadagi niooqui aapima vaavoitudadami gansaagida. ⁶Amo vaavoitudadami maitlaagai isvan lasagi gaaduni dudunucami vuidara ismaacada maitarvaavoitudadami.

⁷Saalicada arvaavoi sai isgancocoda aapima poduucai alia soimaasi ivueeyi aapima. Baiyoma maitlaagai masvui nioocadagi sioora gancocoda aliadagi. Dai baiyoma maitlaagai masvui nioocadagi sioora ganlasiadagi. ⁸Damos aapima maicalaga ivueeyi dai lasidiña asta ganaaduñi vaavoitudadami.

⁹⁻¹⁰¿Maitamas maata aapima sai ismaacada arsoimaasi ivuaadami maiiimia agai siaaco gataaani Diuusi? Maitavar gandadagitoda masganvupui-irumadadagi. Saalicada arvaavoi isagai ismaacada googosi ganducami, dai ismaacada siaa duutudai amomoono ismaacada ivueeyi oodami dai diuusi aagai dai cacalli ismaacada maiaaban voopoi ooquei baiyoma cacalli lagi aipacoga ganvuidana, dai ismaacada lasivoga, dai ismaacada coimudada tutuiga, dai ismaacada navacoitaraga, dai ismaacada oojoidi isniooquiadagi a oodami, maitataaana agai mlaa tavaagiarla Diuusi lamadu. ¹¹Poduucai oidacata dai lamadutai aapima damos sivi Diuusi casi ganoigali gansoimaascamiga dai casi covai ganvuvaitu dai Diuusi calagacala gannaide ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduñimudai aapima Suusi Cristo calagacala ganvuvaitu dai Diuusi Ibaada ganlamadu daja cascada.

istumaasi ipalidi”. Damos aana pocaiti: sai maisiu vlassi istumaasi ivueeyi oodami arsoini. Dai maitlaagai isivuaadagi tomali amo istumaasi soimaascami tomasi iduñia alidi. ¹³Alia arvaavoi istumaasi aagai oodami: “Cuaadagai arugidagai vaatarla dai gavoocara vaacai cascada vooca oodami”. Damos Diuusi uggituda agai vlassi gomaasi. Damos tuucuga oodami maisiu isgalma voopoda tomasmaascada, baiyoma tuucuga oodami vai poduucai ivuaadana Diuusi aa duindagada dai Diuusi nuucada oodami tuucugada. ¹⁴Poduucai isduucai Diuusi duaacali gartaanadamiga Suusi Cristo poduucai garduduaacalda agai aatama larla gaguvucadagacada.

¹⁵¿Maitamasmaata aapima sai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo arapan ducami agai daida araduñda? Aatama arSuusi Cristo aduñda cascada maitlaagai tasvapanagadagi ooquei taatacaligami. ¹⁶¿Maitamasmaata aapima sai silascada amo calli vlanagi amo ooquei tatacaligami vagoocatai aramo oodamicana? Pocaiti Diuusi niooquidara: “Vagoocatai aramo oodamicana agai”. ¹⁷Damos silascada amo oodami vaavoitudagi Suusi Cristo agai amo tagitoidagai viaacana Suusi Cristo lamadu.

¹⁸Aapima glaagai isgajiaadara vipiaadagi vlassi goomaasi. Diuusi idui oodami sai siaa duutudaiña agai dai maisiu isivuaadana mosacaasi istumaasi ipaliadagi. Mui naana maasi soimaascami ivueeyi oodami damos agai ismaacada googosi ganducami agai soimaasi ivueeyi gatuucuga vui. ¹⁹¿Maitamas tagito aapima sai Diuusi ootoi galbadaga sai ganlamadu daacana? Poduucai aapima camailagi gantaana. ²⁰Diuusi alia calga idui aapima ganvaatarla ootosacai gamara Suusi Cristo masai aapima calagacala

¹²Amo oodami pocaiti: “Oodami istutuidi isivuaadagi vlassiacatai

vuvacana. Cascada aliasi gaaagai issiaa duutuuda aapima Diuusi silasi gantuucugacada acaasi ganibadagacada Diuusi taaanai gantuucuga dai ganibadaga cascada.

7 Sivi gia ganaa noragidamu aana istumaasi giñtacacai aapima giñooidacai. Caaagaduava ismaioontadagi cacalli. ²Damos alia muidu ismaacada googosi ganducami cascada aliasi gaaagi iscacalli viaacagi ganooniga dai ooquei viaacagi gancuucuna dai poduucai maisoimaasi ivuaadagi googosi ganduucamicatai. ³Acalli gaaagai isama voopodagi gaooniga siuu duucu loonigada ipaliadagi dai ooquei gaaagai isama voopodagi gacuna siuu duucu acunada ipaliadagi. ⁴Silascada cunatagi amo ooquei camiaagi taaanai gatuucuga acalli agai dai taaanai. Dai silascada oontagi amo calli camiaagi taaanai gatuucuga lapa looquei agai dai taaanai. ⁵Cascada maitaaagai ischo gantataadagi aipacoga. Sigis gia ganaagida agai dai maiampapai voopodagi chilaqui tasai gamamadada aliditai. Dai vaascara gooquiala gaaagai isampapai voopodagi agai vai adiaavora maisoimaasi iduiñtuldagi looquei amai calli lamadu tomali acalli amai ooquei lamadu.

⁶Aana maitantaaanai masoontadagi masmaioontadagi lapa baiyoma istutuidi aapima isidunigi istumaasi ipaliadagi. ⁷Aana lagi ipalidi isvaascatai maioontagi giñapan duucai, damos lamoco istutuidi isivuaadagi amo istumaasi dai aa ama maasi. Diuusi maacai guvucadagai cascada.

⁸Ismaacada maiquiaa ooniga dai ismaacada maiquiaa cuucuna dai vipiudu calgaicamudai isalagi viiyagi agai giñapan duucai. ⁹Damos ismaitistutiada agai isalagi oidacagi

vai oontana. Vaamioma arcalaigi isooniacagi dai maisoimaa taatamadagi ama voopoda aliditai ooquei.

¹⁰Damos ismaacada caoonigai dai ismaacada cacuucuna aana gantaaanai sai ooquei maidadagitoña gancuucuna. Idi ñiooquei aagaiña gartaanadamiga Suusi Cristo lapa. ¹¹Damos isamo ooquei dagituagi gacuna agai maitaaagai iscunatagi apamu baiyoma gaaagai isbaidunia agai ñiooquei gacuna lamadu. Poduucai lapa acalli maitaaagai isdagituagi gaooniga.

¹²Dai ama maasi aagida inalidi aana ismaacada ooniga maivaavoitudadami lamadu dai ismaacada cuucuna maivaavoitudadami lamadu. Oidaga amo ñiooquei ismaacada maiiaagaiña gartaanadamiga Suusi Cristo damos aana gia ganaagidamu sivi. Isamaadutai oonigada maitarvaavoitudadamicagi dai vaascara lamadu oidaca aliadagi gacuna, cunada maitaaagai isdagituagi saibai poduucai vaavoitudana oonigada. ¹³Dai isamaadutai cunada maitarvaavoitudadamicagi dai vaascara lamadu oidaca aliadagi gaooniga, oonigada maitaaagai isdagituagi sabai poduucai vaavoitudana cunada.

¹⁴Acalli ismaacada maitarvaavoitudadamicagi Diuusi calgacala ñaidi agai vaanacai agai amo ooquei vaavoitudadami daida looquei ismaacada maitarvaavoitudadamicagi Diuusi calgacala ñaidi agai vaanacai agai amo calli vaavoitudadami. Dai ismaitarpoduucicamudai maamarada arapan ducamicamudai maamarada agai ismaacada maivaavoitudai, damos Diuusi calgacala ñaidi maamarada lapa. ¹⁵Damos isacalli maivaavoitudadamicagi dagitua aliadagi gaooniga vai dagitona daida looquei camaiuia islamadu oidacagi dai islooquei maivaavoitudadamicagi dagitua aliadagi gacuna vai dagitona daida acunada camaiuia islamadu

oidacagi. Diuusi acovai garvuvaitu tasai cagacara oidacana dai maitarcocodaiña. ¹⁶Dai vaascara maimaata amo calli sia amo ooqui iscagacara vusaidagi gadauni sia ismaicagacara vusaidagi lapa quiaa lamadu oidacatai agai.

¹⁷Dai gaaagai masbaiganliadagi agaicada ismaacada Diuusi ipalidi isivuaada aapima. Dai aliasi arcala ismaidagituagi ganaa duiñdaga ismaacada viaacata dai aidasi Diuusi acovai vusaitu sai vaavoitudana. Gomaasi agai istumaasi taaanai aana vvasi vaavoitudadami aipaco oidacami.

¹⁸IsDiuusi acovai vuusaidagi amaadutai ismaacada iquitauicagi tuucugada isducatai gamviidacata dai ajudidfu agai gaaagai ismoduucai viiyagi dai isDiuusi acovai vuusaidagi amaadutai ismaacada maiquitauicagi tuucugada agai maitaagai isiquitaagi.

¹⁹Tomasmaasi oodami isiquitaucagi tuucugada ischo lapa mosgaaagai isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi.

²⁰Alias arcala isvasi oodami maidagituagi ganaa duiñdaga ismaacada viaacata dai aidasi Diuusi acovai vuusaitu sai vaavoitudana.

²¹Isamaadutai arpioonicata dai aidasi Diuusi acovai vusaitu maitaagai isvuama aliada agai. Damos isviaacagi agai isducatai vuusiagi dai camaitarpioonicagi gaaagai isvuusiagi.

²²Pipiooni ismaacada Diuusi acovai vuvaitu sai vaavoitudadana gaaagai istatagitodagi isaraaduñda Cristo dai agai ismaacada maitargapipiooniga ismaacada Diuusi acovai vuvaitu sai vaavoitudana gaaagai istatagitodagi isarpipioonigada Suusi Cristo. ²³Diuusi alia calga idui aapima ganvaatar ootosacai gamara dai sivi gaaagai maslaagiadagi Diuusi maisiu oodami.

²⁴Poduucai tudo giñaaduñi tomali amaadutai maitaagai isdagituagi

ganaa duiñdaga ismaacada viaacata dai aidasi Diuusi acovai ganvuvaitu sai vaavoitudana, Diuusi ganlamadu daja cascada.

²⁵Dai sivi maaquimu aana ñooqui ismaacada maitarooñiacami dai ismaacada maitarucucunacami. Suusi Cristo maipoduu aagai damos aana anganaagida iñagai. Diuusi cagacara giñnaldi daida giñvaavoitudai cascada aapima gaaagai isgiñvaavoitudagi lapa cascada ganaagidamu aana istumaasi tatagitoi aana.

²⁶Otoma aliasi soimaasi taatamitildi agai adudunucami vvasi vaavoitudadami cascada polidi aana sai ismaacada maitarooñiacami dai ismaacada maitarucucunacami gaaagai isapiaduu viiyagi. ²⁷Vaascara ismaacada caooniga maitaagai isdadagitodagi ganooniga dai ismaacada maiquiaa ooniga maitaagai isoonitagi. ²⁸Damos isamo calli oonitagi maisoimaasi ivueeyi dai isamo ooqui cunatagi maisoimaasi ivueeyi. Damos sioora gavannacami vaamioma soimaasi taata agai dai aana ipalidi isotolioma soimaasi taata agai aapima.

²⁹⁻³¹Giñaaduñi aana ganaagidi sai chilaqui tasai vaaaga masicamaioidacamu tami oidi daama cascada gaaagai tasvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdad siama maasi sivi quiaa istutuiditai. Sioora ooniacagi, dai sioora soiganliadagi, dai sioora baiganliadagi, dai sioora viaacagi tumiñsi dai tomasioora ismaacada tami oidigi daama oidaga gaaagai isvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdad siama maasi. Idi oidigi caugitimi cascada.

³²Aana ipalidi isaapima maivuum anliadagi tomali amo istumaasicada. Amo calli maioñiacami vaamioma tatagitoi Diuusi aa duiñdad daida ivuaada alidiña istumaasi Diuusi ipalidi. ³³Damos silascada caoonita agai

vaamioma tatl̄gitoĩna łgai istumaasi gaaagai quiiyara, daida ivuaada alidiĩna istumaasi ipalidi ooñigada. ³⁴ Poduucai ara amo ooqui maicunacami vaamioma tatl̄gitoi Diuusi aa duiñdada daida ivuaada alidiĩna istumaasi Diuusi ipalidi vai poduucai vaamioma calga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi silasi tuucugada lcaasi iblada. Damos silascada cacunata łgai vaamioma tatl̄gitoĩna istumaasi gaaagai quiiyara daida ivuaada alidiĩna istumaasi ipalidi cunada.

³⁵ Aana ganaagidi gomaasi gansoĩna iñaliditai maisiu gandaida iñaliditai mui naana maasi, varai poduucai calgacara oidaca daida ivuaada Diuusi aa duiñdada oigadaitai Diuusi.

³⁶ Damos islamaadutai polliadagi iscaooquimuimi marada dai polliadagi issiooma arcalgai iscunata łgai, dai isloooqui polliada ara vai cunatana gomaasi maitarsoimaascami. ³⁷ Damos isamai salicada polliadagi ismaitlaagai iscunatagi marada dai ismaitipu istuisi cunata łgai, oogada viaa salicami isiduñia istumaasi ipaliadagi, łgai calga ivueeyi. ³⁸ Damos sioora dagituagi gamara sai cunatana calga ivueeyi dai sioora maidagituagi gamara sai cunatana vaamioma calga ivueeyi.

³⁹ Amo ooqui cunacami viaa islamadu oidacagi gacuna asta silascada muu łgai. Damos silascada muquiagi cunada looqui viaa salicami iscunatagi apamu sioora lamadu ipaliadagi, damos arvaavoitudamicagi łgai. ⁴⁰ Damos looqui vaamioma baigallidan tada ismaicunata apamu. Gomaasi łgai istumaasi tatl̄gitoi aana. Dai Diuusi Ibaada giñama daja aana ara dai gomaasi ismaacada aagai aana pollidi aana isDiuusi Ibaada giñaagidi.

8 Apima giñtacacai isbai oidaga oigaragai iscuaadagi cuaadagi ismaacada gadadasdi amomoono ismaacada ivueeyi oodami ischo ara. Baiyomavar maicuaada. Valscatai aatama maata isDiuusi maigapilar garvuupai iscuaada aatama istumaasi gadadasdi amomoono. Damos sioora pocaitiadagi sai vaamioma maata siaa łgai gagarducada ganlidi. Damos sioora oigladagi vvasi oodami łgai poduucai vaamioma calga vaavoitudai Diuusi. ² Sioora polliadagi iscamaata mui naana maasi łgai maicalga maí isducatai gaaagaitadai ismamaatamudai łgai. ³ Damos Diuusi calgacara naidi sioora oigadai Diuusi. Łgai armaamarada cascada.

⁴ Amomoono ismaacada ivueeyi oodami dai diuusi aagai maitardidiuusi mosaliamadugava Diuusi. ⁵ Oodami pollidi ismuidu didiuusi tavaagiarai dai oidi daama, łgai vvatara gia oidaga mui didiuusi. ⁶ Damos cal maata aatama sai mosaliamaduga Diuusi, garooga. Łgai idui vvasiacatai. Aatama oidaga dai siaa duutuda ragai Diuusi daida ivuaadaragai aa duiñdada. Dai aliamaduga gartlaanadamiga łgai arSuusi Cristo, dai łgai idui vvasiacatai. Dai łgai garmaa ibadagai utudui.

⁷ Gomaasi maisiu vvasi oodami maata. Lamadutai ismaacada alquioma siaa duutudaiña amoono quiaa vaavoitudai sai cuaadagai ismaacada gadadasdi amoono sai łgai siaa duutudai amoono cascada pollidi łgai sai maitarcalgai iscuaadagi. ⁸ Vaavoava siDiuusi maivaamioma calgacara garnaidi tomali maivaamioma calgacara oidacana aatama cuaadagai cuaadagai. ⁹ Vvasara avarmaicuaada cuaadagai

ismaacada gadadasdi amoono ismaacada ivueeyi oodami dai diuusi aagai. Iscuaada aapima acuaadagai aida gia agai ismaacada maicallaga maata caa isducatai ipalidi Diuusi isoidacana ugian tada lapa dai gomaasi arsoimaascami agai vaataral. ¹⁰ Damos isamaadutai aapima ismaacada caa maata vaasi gomaasi vaascara imiagi amoono quiupaigadamu dai gacuaadagai cuaadagai ismaacada gadadasdi amoono vai gantagiagi amai ismaacada maicallaga maata caa isducatai ipalidi Diuusi isoidacana, agai ugian tada lapa. ¹¹ Dai poduucai agaicada ismaacada iduñia aapima agai soimaasi iduñian tada, dai Suusi Cristo muu agai vaataral lapa. ¹² Poduucai isaapima soimaasi iduiñtuldagi ganaduñi ismaacada maicallaga maata caa isducatai ipalidi Diuusi isoidacana, aapima soimaasi ivueeyi Suusi Cristo vui. ¹³ Poduucai iñsaana cuaadagai cuaadagai ismaacada dadasdi amoono dai poduucai soimaasi iduiñtuldagi giñaduñi vaavoitudadami baiyoma maicuaadan tada aana cuaadagai ismaacada dadaasdi momoono tomali amo imidagai maisoimaasi iduiñtulda iñliditai.

9¹⁻³ Sivi aagidamu aana amo ñiooqui agai ismaacada maivaavoitudai iñsaana arootosada Suusi Cristo. Saallicada arvaavoi iñsaana arootosada Suusi Cristo. Aana ta gartaanadamiga Suusi Cristo. Dai aapima vaavoitudai Suusi Cristo, aana ganaagidi isagai arcaagacara vuviadami cascada. Tomasi aa maivaavoitudai iñsaana arSuusi Cristo ootosada, damos aapima gia gaaagai isvaavoitudagi dai aapima arvaavoitudadami cascada gamaata iñsaana arSuusi Cristo ootosada.

⁴ Aana viaa saallicami isgamaitacadagi cuaadagai gaaagiditai Diuusi ñiooquida. ⁵ Dai viaa aana saallicami isooñtagi amo ooqui vaavoitudadami poduucai isduucai ivueeyi agaa Suusi Cristo oootosada, dai Suusi Cristo susuuculida dai Piiduru. ⁶ ¿Povai masianalidi aapima ismosaca aana dai Bernabé maviaa saallicami isdaguuagi aa duiñdagai dai gaaagiadagi isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami? ⁷ Sandaaru maiñagi gaaa namalquidi istumaasi siaa vueeyi. Dai soora asadagi uuvasi viaa saallicami iscuaadagi iibiada. Dai soora nuucadacagi sisivatu viaa saallicami isyadagi viibada. ⁸ Aana maitanaagidi istumaasi aagai oodami aana ganaagidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara. ⁹⁻¹¹ Aatama ganaagidi Diuusi ñiooquida dai poduucai gansoicai iscaagacara oidaca aapima cascada viaa aatama saallicami isgantaanadagi cuaadagai aapima poduucai soicai aa oodami cascada gaaagai isvaamioma garsoicada aapima aatama. Poduucai ooja Moseesacaru: “Maitavar dacamidacartudada atuturu masianascada calivadagi taligi agaicada vai poduucai cuaajida agai taligi”, asduu ooja. Poduucai gamaata isaata vaaadami viaa saallicami isgamaitacadagi cuaadagai. Agai ismaacada gascuaana dai ismaacada gayoovai agai gaaagai istagitocagi isajiagi aa yoovi. ¹² Isaa viacagi saallicami iscuaadagi gancuaadagaiga siooma calaga aatama.

Vaascara maiuu aatama tomasi viaacatadai saallicami. Baiyoma lagi gaaata namalquidiña aatama vaasi tastumaasi siaa vaaadana. Aana ipaliditadai iscaaga gantagito caaca aapima istumaasi ganaagidi aana dai maisu tatagitodagi iñsaana gamaitacai ganaagiditai Diuusi ñiooquida. ¹³ Caa maata aapima sai ismaacada

gaaata vüeeÿi aƒaa quiuupaigadara ajuudidü siaaco gacoodai vustaqui poduucai isduucai gatajai Diuusi aƒai istutuidi isaa cuaadagi abaabaidi. ¹⁴Dai poduucai Diuusi aƒagai sai sioora gaaagiadagi isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami sai ismaacada vaavoitudadagi gaaagai ismaacadagi vaaasi istumaasi tagito. ¹⁵Damos aana tomali amo imidagai maitataani tomali amo istumaasi tomasi viaa aana saalicami isgataanadagi. Aana ganoojidi maisiu gantaanadami inlilitai istumaasi. Apara muquian tada aana biugimucai isgantaanadagi amo istumaasi.

¹⁶Aana maitaagagai isgducada ginliadagi gaaagiditai isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami, gomaasi viaa aana isivuaadagi cascada. Saa soimaa taatamu aana ismaitaagiadagi gomaasi. ¹⁷⁻¹⁸Ismosacaasi baiginliaracada ganaagidamudai aana isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami aida gia baiginlidi viiagi aana ducami isaa namaquidamudai aapima tumiiscada tomasi matiimaa tomali amo sintavo. Damos maisiu mosacaasi baiginliaracada ganaagidi aana isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami baiyoma aliasi viaa aana isgaaagidagi gomaasi. Diuusi giintajai ansaidi iduuna cascada.

¹⁹Aana maitarpioonigada tomali amaadutai dai vaascara vaascatai pioonigada duucai oidaga aana vai poduucai vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami. ²⁰Saa scada ginaaduni judidü saagida daaca aana ismaacada ivueeyi vaaasi istumaasi ooja Moseesacaru aana para para duucai ivuaadana vai poduucai vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami tomasi maiviaa aana isivuaadagi vaaasi istumaasi

ooja Moseesacaru. ²¹Dai saascada saagida daaca aana aƒai ismaacada maiagidi istumaasi ooja Moseesacaru aana para duucai ivuaadana aƒai mosacaasi istumaasi gardaidi Diuusi gomaasi maitivuaadana aana. Aana viaa isivuuadagi istumaasi aƒagai Diuusi dai istumaasi aƒagai Suusi Cristo cascada, vai poduucai vaavoitudana aƒai isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami. ²²Dai saascada saagida daaca aana ismaacada maicaga maata caa istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi aida gia ivueeyi aana istumaasi ivueeyi aƒai vai poduucai istutuidi aana issoinagi aƒai isvaamioma caaga maata istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. Tomasiaacoga daaca aana para duucai ivuaadana aana aoodami vai poduucai amadutai vaavoitudana. ²³Poduucai ivuaadana aana sai caaga gantagito caacana aƒai isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami dai poduucai alia baiginlidiina aana saascada vaavoitudagi amadutai.

²⁴⁻²⁷Sioora vopooyi aliasi ganaajagai gamaitaa aliditai. Istumaasi gamaitacai aƒai vaaasi uugiatai. Damos aapima gaaagai iscaagacara oidacagi vaavoitudaitai dai agiditai Diuusi dai Diuusi ganmaaquimu amo istumaasi tavaagiara ismaacada tomali amo imidagai maiuugiatai. Utuisdami aquiasdara vopooyiina vaida aajai utuinaragai dai gajiaadara vipieeyi aƒai vaaasi istumaasi galvueeyi tuucugada. Poduucai aana para caagacara oidaga vaavoitudaitai Suusi Cristo caa maata aana iniiimia inagai tavaagiamu. Aana aliasi ipalidi iscaagacara oidacagi poduucai isduucai aagaiina aana aoodami tomasi poduucai oidacatai vaascara soimaa taatamai aana. Maitipalidi aana isDiuusi ginaagidagi sai maicagadu idui aana cascada.

10 Giñaaduñi aana ipalidi isaapima tatagitodagi siadui laqui garalaqui aduñicarucada oidigana. Diuusi ootosi amo icomai sai baitaqui imaiña sai poduucai maatacana agai siaa sala iimadagi. Diuusi soi tai calga dagavusai agai gala suudagi siaaco gala suudagi vaalgicara taagidu. ²Dai poduucai casi ipali agai isoidagi Moseesacaru. ³⁻⁴Cristo maacaiña cuaadagai dai suudagi mala oidigana. Aoodami yaladana suudagi ismaacada vuusanaña amo odiañdara. Dai Cristo lamadu daacana dai nuucadacana. ⁵Dai baitoma vascatai soimaasi ivueeyi oidigana cascada Diuusi maibaigallidi agaicada dai coi agai oidigana.

⁶Cascada maata aatama ismaitlaagai issoimaasi ivuaadagi apan duucai agai. ⁷Cascada maitlaagai isaa duutuadagi amoono poduucai isduucai idui lamadutai agai. Pocaiti Diuusi ñooquidara isovuaadana agai oidigana dai pocaiti: “Aoodami dadaarai dai gacueeyi dai gayalyi dai gooquiru gatu tudacai”, siaa duutudaitai amo moono gandiuusiga duucai. ⁸Maitlaagai tasgoogosi garducamicagi poduucai isduucai idui lamadutai agai dai coi amo coobai dan vaica miil amo tasara. ⁹Dai aatama maitlaagai isoojotuldiadagi Diuusi poduucai isduucai idui lamadutai agai tai calquiacarai coocoyi dai coi. ¹⁰Dai maitavar vui ñioocada Diuusi apan duucai lamadutai agai vui ñioocai Diuusi tai Diuusi oototi gatlaañicarai sai coodana.

¹¹Vaasi gomaasi apadui garaaduñicarucada tasai poduucai maatana aatama sai maitaralagai ispoduucai ivuaadagi. Dai cascada vaasi gomaasi galooja Diuusi ñooquidara tasai aatama maatacana sivi cayoga ugitacai oidigi. ¹²Sioora polliadagi iscala vaavoitudai

agai galaagai isganuucadacagi dai maisoimaasi ivuaadai. ¹³Silascada amaadutai soimaasi iduñia aliadagi galaagai istatagitodagi isvascatai poduucai tatagitoña. Diuusi apiagansoicadamu iscala ivuaada aapima dai maitandadagitodamu istatagitoda istumaasi maitistutuidi aapima isgajiaadara vipiadagi baiyoma gansoiñamu mai gajiaadara vipiada aapima istumaasi soimaascami istumaasi iduñia aliadagi.

¹⁴Cascada giñaaduñi casiavar maisiaa duutuada aapima momoono. ¹⁵Aapima calga maata cal istumaasi. Dai calgavar tagitoca istumaasi ganaagidi aana sabaiga aramo istumaasi calgaducami ischo ara. ¹⁶⁻¹⁷Silascada garampaidiada aatama dai gacuaadagi paana dai gayadagi uuvasi varagada dai poduucai tatagitoña aatama isducatai muu Suusi Cristo aatama garvattara dai poduucai Diuusi baigariyatudai. Dai poduucai gatatagidiña aatama tasvascatai argaraadunumu vaavoitudadami.

¹⁸Gantagitovar naida isducatai ivueeyi ajudidü silascada cuaada agai baabiada cañiru ismaacada coodai agai dai dadasdi Diuusi. Poduucai gamaata isvascatai agai arganaadunumu siaa duutuadami Diuusi. ¹⁹Aana maitipalidi isaapima poliadagi isamoono ismaacada ivueeyi oodami viaa guvucadagai tomali ispoliadiadagi aapima isabaabaidi ismaacada gadadasdi amoono maitarapan ducami tomastuma baabaidi. ²⁰Poduucai agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi dadasdi cuaadagai Diaavora tatlaañicaruda maisiu Diuusi. Aana maitipalidi ispoduucai ivuaada aapima dai maitipalidi aana ara isgacuaada aapima aga lamadu silascada gavaagimatada agai dai poduucai araaduñdaci oodami ismaacada vaavoitudai adiaavora

tataañicaruda. ²¹ Aapima maitistutuidi isaraaduñdacagi Suusi Cristo daida araaduñdacagi Diaavora tataañicaruda lapa. ²² Maitlaagai tsbaamutudagi Diuusi ganvui daraacatai agai amadu siu duucu siaa duutuadagi adiaavora tataañicaruda. Caa maata aatama isDiuusi vaamioma guvuca isaatama.

²³ Mui naana maasi istutuidi aatama isivuaadagi damos maisiu vlassi istumaasi garsoicai iscaagacafa oidaca aatama Diuusi vuitapi. ²⁴ Isamaadutai iduñia aliadagi amo istumaasi gaaagai isapaga tatagitodagi sabaiga aristumaasi soimaascami aaduñda vaataru.

²⁵ Sapladavurai tomastuma baabaidi ismaacada oidacagi dai maitavar gatacacada masbai daasi amo moono ischo lapa. Baiyoma maimaataca aapima dai maipoliadagi massoimaasi ivueeyi cuaadatai. ²⁶ Vlassi oidigi dai vlassi istumaasi oidaga arDiuusi tuidada cascada gaaagai mascuaadagi vlassi istumaasi oidacagi.

²⁷ Isamaadutai ismaacada maitarvaavoitudadamicagi ganvaidagi masai quidiara gauugana dai masiimia aliadagi, iimivurai dai ugavurai mastumaasi ganbiidagi dai maitcacada isbai daasi amo moono ischo lapa. Baiyoma maimaataca aapima dai maipovnaliadagi massoimaasi ivueeyi cuaadatai. ²⁸ Damos isamaadutai povantadagi masai gocuaadagai ismaacada modaja daasi amo moono ismaacada siaa duutudai oodami, varai maiuga vai agai maipoaldagi masaapima vaavoitudai lapa amoono, ²⁹ tomamas aapima maata masmaivaavoitudai.

Damos aana ipalidi sai amaadutai giñaagidamu: “¿Istuisi maitistutuidi iscuadagi cuaadagai ismaacada dadasdi moono mospocaititai aa saida

aramo istumaasi soimaascami, ³⁰ dai sai iscuadagi baigaliditai Diuusi vui, tuisi potlana amai issoimaasi ivueeyi?” ³¹ Damos aana ganaagidamu sai masiuu duucu cuaadagi tomastuma cuaadagai silapa tomastumaasi mastumaasi ivuaadagi gaaagai masivuaadagi siaa duutudaitai Diuusi. ³² Maitlaagai isivuaadagi istumaasi sobicadagi oodami islagiada Suusi Cristo tomasi arjudidfu ismaitlarjudidfu lapa dai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo lapa. ³³ Aana vlassicafa giñaajagai isivuaadagi istumaasi istucada baigalialiadagi aa. Dai aana maitivueeyi mosacaasi istumaasi arcaagai aana giñvaataru baiyoma ivueeyi aana istumaasi arsoini aa vaataru, vai poduucal caagacafa vuvauquia agai.

11 Giñapan duucal varivuaada aapima poduucal isduucal anan duucal ivueeyi aana Suusi Cristo.

² Giñaaduñi alia calga ivueeyi aapima tatagitoitai daida ivuaadatai istumaasi ganmaatutuli aana. ³ Aana ipalidi masmaatacagi sai Cristo agai dai taanai cacalli, dai cacalli taanai ganooniga, dai Diuusi taanai Cristo. ⁴ Dai aapima Coriintaru oidacami pocaiti sai isamo calli gacacasada gavanamu siu duucu gamamadadagi silapa siu duucu gaaagiadagi Diuusi ñooquida gomaasi arsiaa araragai agai vaataru. ⁵ Damos isamo ooqui maivuracagi gamoo siu duucu gamamadadagi dai siu duucu gaaagiadagi Diuusi ñooquida gomaasi arsiaa araragai agai vaataru gomaasi arapan ducami isivisumicamudai agai mooda. ⁶ Isamo ooqui maivuraca aliadagi gamoo sioma arcaagai isbovasdaru ivisua agai gamoo. Damos isgomaasi arsiaa araragaicagi ooqui vaataru baiyoma gaaagai isvuraca

gamoo. ⁷⁻⁹Diuusi idui acalali sai lpan tuigacana naana maasiara. Dai cacalali viaa saallicami isgataaanadagi oidigi daama poduucai isduucai Diuusi tlaanaí tavaagiara, cascada aapima Coriintoara oidacami pocaiti sai siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquida cacalali maitlaagai isgacacacada gavanamu dai poduucai cacalali gatataagidi islagi vaamioma viaa guvucadagai dai vaamioma tlaanaí isooqui, cascada cacalali maitlaagai istutusadagi ganvapanamu siuu duucu gamamadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquida. Damos Diuusi idui looqui calliaíndara maisiu acalali ooquiaíndara. Dai Diuusi idui looqui dai soicaiña acalali maisiu acalali sai soicaiña looqui. ¹⁰Poduucai Diuusi gatatagidi isvaamioma gataanaí acalali siooqui cascada ooqui gaaagai isvuracagi gamoo. Asta Diuusi tataañicaruda iíñapai ganvupuivasa siuu duucu vuidara gugucadagi Diuusi. ¹¹Vaascara lagi saagida ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo aliasi tagito calli dai aliasi tagito ooqui vai gansocadagi aipacoga ivuaadatai Diuusi aa duiñada. ¹²Vaavoava sicalliaíndara aradui looqui daida arvaavoi sicacalali ooquiaíndara vuvacai dai vaasi gomaasi idui Diuusi.

¹³Giñaagidavurai aapima sabaiga acalagai isamo ooqui gamamadadagi maitavuracatai amo pañitu.

¹⁴⁻¹⁵Maitasi arvaavoi sai vaascatai povanalidi sai ooqui gaaagai isvuracagi gamoo dai oojoidi istatavuducagi cuupada dai cacalali vaatará arsiaa araragai istatavuducagi cuupada.

¹⁶Isamaadutai giñvui ñiooqui aliada aagaitai gomaasi, lagi gaaagai ismaatcagi tasai aatama tomali aa vaavoitadadami maiviaa amai viituldaragai.

¹⁷Sivi ganaagidamu aana ama maasi dai goocada maitistutuidi aana ispotaiyagi ansai baigiñalidi. Silascada ganmpaidiada aapima dai cuaada cuaadagai ismaacada cueeyi aapima tatagitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba vaamioma soimaasi ivueeyi aapima isbai calaga ivuaadagi.

¹⁸Cajioma aana masai aapima ganvupui ñioocaiña dai baitoma vaavoitudai aana. ¹⁹Aliasí gaaagai isvaascatai aagadagi isducatai vaavoitudai poduucai gamaatamu ismaacada lagi dai saallicada vaavoitudai Suusi Cristo.

²⁰⁻²¹Masiacada ganmpadiada aapima dai cuaadagi cuaadagai ismaacada cueeyi aapima tatagitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba amoco araga cuaadana cuaadagai ismaacada vuaa dai asta navacoraiña gayaldatai vai aa maitatasconaraiña, dai chichiallqui aipaco dadaraiña poduucai saallicada soimaasi ivueeyi aapima maisiaa duutudai aapima Suusi Cristo. ²²Maitamasviaa aapima ganquiqui masiaaco gacuaadagi dai maigapi gacuaadagi masiaaco ganmpaidiadagi. Aapima soiduucai ñalidi ismaacada Diuusi lco vuvaitu dai siaa aratudai aapima lagi ismaacada maiviaa cuaadagai. ¿Povai masianalidi aapima iñsaana baigiñalda iñagai? Siaadara baigiñaldana aana.

²³Suusi Cristo lagi giñmaatatuli istumaasi ganaagidi aana. Aida acara tucara masigataagida agaitadai Suusi Cristo lagi bai amo paana ²⁴dai gamamagi dai gooquiara saasarai daida itai: “Ugavurai, idi arapan ducami giñtuucuga iñmaacada taagida agai aana masai aapima calgacara vuvacana. Masiacada poduucai

ivuaadagi varai giñtatagitoda”, astai aSuusi Cristo. ²⁵ Poduucai aapa caugitocai bai agai amo tucayu uuvasi varagada daida itatadai gaojootosa: “Idi uuvasi varagada ismaacada idi tucayuana daja arapan ducami giñlaga ismaacada astia agai varai aapima calgacala vuvaiqui. Insiascada muquiagi vai astia giñlaga aida abiaadara glaagamu goñiooqui utudui ismaacada Diuusi ootoca agai aoodami. Vascara masiascada ganampaidiadi dai yadagi uuvasi varagada varai giñtatagitoda”, astatadai Suusi Cristo. ²⁶ Poduucai vascara masiascada gacuaadagi dai yadagi uuvasi varagada poduucai aapima tatagidi aa masvaavoitudai isSuusi Cristo muu curusiaba sai calgacala vuvacana oodami dai aapima glaagai ispovuaadagi asta siascada diviagi Suusi Cristo.

²⁷ Poduucai tomasioora sioora cuaadagi apaana dai yadagi auuvasi varagada poduucai isduucai giñmaatatuli Suusi Cristo dai maicalaga vueeyi navacoraitai dai alia soimaasi ivuaadagi maitatagitoitai isSuusi Cristo muu curusiaba vai calgacala vuvaidi oodami, poduucai agai soi duucai naidi Suusi Cristo. ²⁸ Cascada vascatai maiquiaa gaugacai dai maiquiaa yalcai uuvasi varagada alia glaagai istatagitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai calgacala vuvacana oodami. ²⁹ Isamaadutai cuaadagi apaana dai gayadagi uuvasi varagada dai maitatagitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai calgacala vuvacana oodami Diuusi soimaasi taatatuldamu. ³⁰ Amadutai aapima poduucai ivuaadana cascada coococoi dai maiguupuca dai amoco asta cooyi. ³¹ Damos isaatama istatagitodagi

isSuusi Cristo muu curusiaba aida gia Diuusi maiviaacamudai issoimaasi gartaatamituldiadi. ³² Damos siascada Diuusi naidagi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalaga ivuaadami agai soimaasi taatatuldamu ismaacada armaicalaga ivuaadami vai poduucai maiimia agai Diaavora amadu.

³³ Poduucai tudo giñaduñi masiascada ganampaidiadi dai gaugia aagadagi apaana dai gayadagi uuvasi varagada varai nanaraca asta siu duucu ganampagi vascatai varai amapai gauga. ³⁴ Isamaadutai biugimucagi glaagai islapaga gaugiagi gaquiyara vai poduucai Diuusi maiviaacagi issoimaasi gantaatatladi gomaasicada istumaasi ivueeyi aapima ganampaiditai. Gogaa istumaasi ismaacada giñtaca aapima oojara bai duñimu ana insiascada malca gannaidagi.

12 Giñaduñi ganaagida inlidi ana amo istumaasi varai maataca. Sai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai vaavoitudadami sai naana maasi ivuaadana.

² Cal maata aapima sai aidamasi maiquiaa vaavoitudaña Suusi Cristo aapima siaa duutudaña mui moonoo ismaacada maiñioocai. ³ Aapima gansaagida daiva amoco ismaacada pocaiti sai aagai istumaasi agidi Diuusi. Damos isagai ñiooquiadi Suusi Cristo poduucai gamaata isagai maiaagai gomaasi Diuusi Ibaada guvucadadacada. Dai isamaadutai calaga vaavoitudadagi isSuusi Cristo arDiuusi dai lagiadagi poduucai gamaata sai istumaasi aagai agai, agai aagai Diuusi Ibaada guvucadadacada.

⁴ Vaavoitudadami viaa guvucadagai isivuaadagi amo istumaasi. Diuusi Ibaada agai dai maacai guvucadagai.

⁵ VΛascatai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdada isducatai istutuidi dāmos vΛascatai ivueeyi ḡgai vaa Suusi Cristo aa duiñdada. ⁶ VΛascatai ivueeyi Diuusi aa duiñdada dāmos maiamadugan duucai dāmos vΛascara ḡgai vaa Diuusi ḡgai dai soicai vΛascatai. ⁷ Diuusi Ibaada maacai guvucadagai vΛasi vaavoitudadami saida ivuaadana ḡmo istumaasi vai poduucai ḡmaata siDiuusi Ibaada ḡmadu daja vΛascatai, dai istumaasi ivueeyi ḡmadutai ḡsoiñi vΛascatai vΛatara. ⁸ Diuusi Ibaada maacai guvucadagai ḡmadutai sai cḡḡga maata aagaiña ismaacada aagai Diuusi, dai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai aa sai cḡḡga maata caacana Diuusi ñiooquida, ⁹ dai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai aa sai vaamioma cḡḡga vaavoitudaiña Diuusi dai poduucai ivuaadana naana maasi, dai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai aa sai duduaaidiña cococoidada, ¹⁰ dai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai aa saida ivuaadana naana maasi ḡḡarducami, dai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai aa sai cḡḡga maata gaaagidiña Diuusi ñiooquida, dai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai aa sai maata ñidiña asmaacada ñioocai Diuusi Ibaada guvucadadacada dai ismaacada ñioocai Diaavora tataañicaruda guvucadadacada, dai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquicada ismaacada maimaata ḡgai, dai Diuusi Ibaada maacai guvucadagai aa sai aagaiña istumaasi aagai ḡgai ismaacada aa ñiooquicada ñioocai. ¹¹ VΛasi gomaasi ivueeyi ḡgai vaa Diuusi Ibaada. ḡgai ḡgai dai maacai guvucadagai vΛascatai saida ivuaadana ḡmadutai istumaasi ḡḡai Diuusi Ibaada ipḡlidi.

¹² Oodami ḡcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vΛascara ḡḡgai vaa tuucugadaaiñdara. Poduucai isduucai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo saagida oidaga ojootosicami dai Diuusi ñiñiooquituldiadamidada dai maamatuldiadami dai vΛascara ḡgai ḡḡnaadunumu. ¹³ Tomasi aatama ḡḡjudidfu isgiliogo ḡḡra, tomatasi ḡḡpipioñi ischo ḡḡra vΛascara vΛascatai casi ḡarvapaconica Diuusi Ibaada guvucadadacada tasaida ḡḡraadunumucana aatama, dai ḡgai vaa Diuusi Ibaada ḡḡama daja vΛascatai.

¹⁴ Poduucai isduucai caaagai aana oodami ḡcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vΛascara ḡḡgai vaa tuucugadaaiñdara. ¹⁵ Isamo oodami potaiyagi: “ḡiñcaso maitargiñnovi cascada maitargiñtuucuga”. VΛascara siaadara maigovai ḡḡsana ḡcasoda. ¹⁶ Dai isamo oodami potaiyagi: “ḡiñnaaca maitargiñvuji cascada maitargiñtuucuga”. VΛascara siaadara maigovai ḡḡsana ḡnaacada. ¹⁷ IsvΛasi ḡartuucuga ḡḡvujicamudai isducatai caacamudai aatama. Siḡḡra isvΛasi ḡartuucuga ḡnaacaicamudai isducatai istutiadamudai aatama isuuvapiadagi. ¹⁸ Diuusi darai oodami vuupuida siaaco ḡgai ipḡli dai daacada, naanacada dai vΛasi istumaasi viaa oodami. ¹⁹ Siḡmo oodami ḡḡvujicamudai siaaco daacamudai ḡtuucugada. ²⁰ Damos saḡlicada ḡḡvaavoi isamo oodami ḡcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vΛascara ḡḡgai vaa tuucugadaaiñdara.

²¹ VΛasi ḡartuucuga ḡḡsi ḡḡaagai. ḡḡli tagito aatama ḡḡvuupuji dai ḡḡnoonovi dai ḡḡmoo dai ḡḡḡcaso. ²² Dai ismaacada maiguupuca ḡgai dai siooma ḡḡaagai. ²³ Dai istuidaba siooma maitḡaagada maasi ḡgai tatai vaamioma

nunucadai aatama dai ismaacada siaa araragai isnaidi aa oodami agai gia iinapai aatama. ²⁴ Poduucai gardui Diuusi cascada. ²⁵ Oodami lcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju. Dai vlassi istumaasi viaa oodami abaana saasaa agai. Dai vlassi aliasi gaaagai. ²⁶ Isamo oodami coococagi amapacara tuucugada maibai tadacana vlassi tuucugada. Isamo calli maata nioocadagi dai aa oodami aagidi sai calgadu mooda alia baigallidiña calali.

²⁷ Poduucai lapa aapima muidu daida lamo aadunumu. ²⁸ Dai vaavoitudadami saagida darai Diuusi lamoco saida rojootosicamica dai aa saida rññiooquituldiadamigadacana dai aa saida rmamaatatuldiamicana, dai aa saida ivuaadana mui naana maasi gagarducami, dai aa saida duduaaidiña coococoidada, dai aa sai soicaiña ganaaduñi, dai aa saida artataaanladamicana, dai Diuusi maacai guvucadagai aa sai nioocaiña aa niooquicada ismaacada maimaata lagi agai. ²⁹ Maisiu vlassi vaavoitudadami rojootosicami, dai maisiu vlassi arDiuusi nñiooquituldiadamigada, dai maisiu vlassi armaatatuldiadami, dai maisiu vlassi ivueeyi istumaasi gagarducami, ³⁰ dai maisiu vlassi duduaaidi coococoidada dai maisiu vlassi nioocai aa niooquicada, dai maisiu vlassi nioocai maata aagai istaiya alidi loodami aa niooquicada ismaacada maimaata agai. ³¹ Aagiadavurai Diuusi sai ganmaacana guvucadagai maida ivuaada aapima istumaasi vaamioma gaaagai. Damos aana ganaagidi inalidi amo istumaasi ismaacada vaamioma arsoiñi isvlassi gomaasi.

ismaacada maimaata aana tomasi roodami niooquida silapa Diuusi tataañicaruda niooquida dai ismaioiglada aana oodami mosarapan ducami aana amo istumaasi imaacada moscaiti dai maitarsoiñi. ² Dai isistutiadamudai aana isaagadagi Diuusi niooquida dai ismaatacamudai aana istumaasi lagi Diuusi maatacatadai dai ismaatacamudai aana mui naana maasi, iscalga viaacamudai aana vaavoidaragai dai poduucai istutiadamudai issibaaco tutusadagi gigidi, mospocaititai aana ismaigovai imadagi dai ismaioiglada aana oodami ducami ismaitistutiadamudai aana isistuma vuaadagi. ³ Isaana gaoidagi vlassi istumaasi viaa aana, dai masgiñmaidagi gaaagiditai aana Diuusi niooquida, dai ismaioiglada aana oodami gomaasi maitarsoiñi ginvaatar.

⁴ Oodami ismaacada sallicada oigadai aa agai maioomaliga, dai cal tuutuiga, dai maicoimudada tuutuiga, dai maigagarducada ganalidiña, ⁵ dai maisoiduucal nidiña aa, dai maivupuiiruga oodami vui, daida ivuaadana istumaasi ipaliadagi aa maisiu mosacaasi istumaasi ipaliadagi agai, silascada aa niooquidagi agai maita niooquidiña, dai maivuaama alidiña tomasi soimaasi ivuuididi aa. ⁶ Dai maibaiganalidiña silascada soimaasi ivuaadagi aa baiyoma baiganalidiña silascada calga ivuaadagi aa. ⁷ Oodami ismaacada sallicada oigadai aa maivui nioocai aa ismaacada soimaasi nidi, dai vlassara vaavoituda alidi istumaasi aagidi aa, dai vlassara vaavoitudai isaa ipalidi iscalga ivuaadagi, dai vlassara apiaoigadai aa ismaacada soimaasi taatamitula.

⁸ Tomastuigaco oidacamu lamadutai ismaacada oigadagi aa, damos aimu is-

13 Isistutiadamudai aana isnioocadagi aa niooquicada

tuigaco tiipuca agai Diuusi ñiñoquitul-diadamigada, dai tomali maitañioocada agai aa ñiooquicada, dai tomali maitlaagada agai isDiuusi Ibaada maacai guvucadagai oodami sai calga maata calcagi Diuusi ñiooquida. ⁹Damos sivi palapi maata aatama Diuusi ñiooquida dai maicalla maata aagai aatama Diuusi ñiooquida. ¹⁰Aimu istuigaco vallasatai maata calca agai vlassi Diuusi ñiooquida cascada maitlaagada agai isDiuusi Ibaada maacadagai guvucadagai oodami isivuaadagi tomali amo istumaasi.

¹¹⁻¹²Tami oidigi daama maimaata aatama vlassi istumaasi Diuusi maata lpan duucai amo ali maimaata vlassi istumaasi maata amo oodami gaducami. Poduucai lapa maimaata caa aatama vlassi Diuusi ñiooquida ducami isnaijadagi amo nidacarui ismaacada maicalla maasi damos aimu istuigaco calga maata calcamu aatama vlassi Diuusi ñiooquida poduucai isduucai Diuusi garmaata. Dai amo oodami gaducami camaitivueyi istumaasi ivuaadana aliducatai poduucai lapa silascada iimia aatama Diuusi lamadu camaitivuaadamu istumaasi ivuaadana tami. ¹³Vallasatai oidacamu sioora vaavoitudadagi Diuusi dai sioora nalaracagi istumaasi Diuusi iduñia aatama garvattara, dai sioora oigladagi aa. Damos vaamioma arcalgai isoigladagi aa.

14 Aliasi gaaagai masaipaco ganoigladagi. Daanadavurai aapima Diuusi sai agai ganmaacana guvucadagai maid ivuaada aapima tomasi amo istumaasi ismaacada ivueyi aa vaavoitudadami, damos siooma arcalgai isaagada aapima Diuusi ñiooquida. ²Agai ismaacada ñioocai aa ñiooquicada ismaacada

maimaata, agai Diuusi lamadu ñioocai maisiu oodami. Oodami maimaata caa istumaasi aagai agai cascada. Diuusi Ibaada maacai guvucadagai sai aagaiña istumaasi lagi Diuusi maata. ³Baiyoma agai ismaacada aagai Diuusi ñiooquida agai gia oodami lamadu ñioocai, dai poduucai soicai agai vaavoitudadami sai vaamioma calga vaavoitudana, maacatai ñiooqui dai bailalliatudaitai. ⁴Agai ismaacada ñioocai aa ñiooquicada ismaacada maimaata lagi agai vaamioma vaavoitudai, damos agai ismaacada aagai Diuusi ñiooquida agai soicai aa vaavoitudadami sai vaamioma calga vaavoitudana.

⁵Aana ipalidi isvallasatai aapima istutiadamudai isñioocadagi ama maasi ñiooqui damos vaamioma ipalidi aana isaapima aagadagi Diuusi ñiooquida. Isñioocada aapima ama maasi ñiooqui dai maiaagadagi istaiya alidi maitarsoini vaavoitudadami vattara cascada siooma arcalgai isaagiadagi Diuusi ñiooquida siisñioocadagi ama maasi ñiooqui. Damos isñioocada aapima ama maasi ñiooqui dai aagadagi istaiya alidi goovai gia arsoini lpan duucai isduucai arsoini isaagadagi Diuusi ñiooquida. ⁶Cascada giñaaduñi inñaana gandididagi dai ama maasi ñiooqui ganñiooquiadagi poduucai maitansoiñan tada aana isvaamioma vaavoituda aapima. Damos inñaana gnaagiadagi istumaasi Diuusi giñaagiadagi, dai istumaasi maata calca aana, silapa isgnaagiada aana istumaasi Diuusi iduñia, silapa gnaagiada aana Diuusi ñiooquida poduucai gia gansoiñan tada aana.

⁷Sioora iivadagi uusi gitarui gaaagai iscalga iivada agai vai poduucai maata calcagi aa istuma iivaragai iivai agai. ⁸Sandaaru saagida oidaga amoco ismaacada iivai piito dai iivaiña agai

amo iivaragai dai poduucai aagidiña sandaaru sai vaapaigana dai iivaiña amai iivargai sai gacocodana gola iivaragaicada aagidiña agai sandaaru istumaasi gaaagai isiduniagi cascada gaaagai iscaga iivada agai vai maata calcagi sandaaru daida ivuaadagi istumaasi tagitocagi agai. ⁹ Poduucai arvaveeyi aapimacada. Isamaadutai niocadagi ama maasi niooqui siaadara maata cacana aa iscaiti agai. Ducami islagi niocadamudai agai. ¹⁰ Sallacada arvaavo isoidaga mui naana maasi niooqui oidigi daama dai vascatai ismaacada niocai maata caa. ¹¹ Dai isamaadutai ginniooquiadagi ama maa niooquicada ismaacada maimaata aana poduucai maitaracalan tada aatama aipacoga. ¹² Cascada aapima ismaacada ipalidi isDiusi Ibaada ganmaquiagi guvucadagai isiduniagi amo istumaasi ismaacada ivueeyi aa vaavoitudadami, aagiadavurai Diusi sai agai ganmaacana guvucadagai maida ivuaada aapima istumaasi arsoini vaavoitudami vatarara.

¹³ Poduucai siora niocadagi ama maasi niooqui ismaacada maimaata agai, gaaagai isaagiada agai Diusi sai maacana guvucadagai vai gaagiada istaiya lididi agai niooquicada. ¹⁴ Isgamamadada aana amai niooquicada ismaacada maimaata aana, maata aana issiaa duutudai Diusi damos maimaata aana iscaiti. ¹⁵ Gaaagai isgamamadada aana siaa duutudaitai Diusi dai maatacagi iscaiti aana. Gaaagai isganada aana siaa duutudaitai Diusi dai maatacagi iscaiti aana. ¹⁶ Damos isamaadutai gamamadadagi amai niooquicada ismaacada maimaata agai tomali aaduna, laaduna siaadara potana agai vaavoava. ¹⁷ Tomasi alia caga gamamadai agai maitarsoini aaduna vatarara. ¹⁸ Aana baigilidi

Diusicada isvaamioma niocai aana ama maasi niooqui isvascatai aapima. ¹⁹ Damos silascada garampaidada aatama vaavoitudadami aana baiyoma ipalidiña isaagadagi altaama niooqui damos vascatai maata calcagi maisiu baivustan miil niooqui amai niooquicada ismaacada maimaata calcagi tomali amaadutai.

²⁰ Ginaaduni maitavar tatagitoda aran ducai agai ismaacada maiquiaa caga maata istumaasi gaaagai isivuaadagi baiyoma gaaagai mascaga tatagitodagi. Silascada iduniña aliada aapima amo istumaasi soimaascami amaasi gia gaaagai istatagitodagi aapima aran duucai agai ismaacada maiquiaa maata ivueeyi istumaasi soimaascami. ²¹ Pocaiti liivurara ismaacada ooja Moseesacaru sai pocaiti Diusi: “Aa oodami ama maasi niocadami ginniooquituldiadamu ajudidiu saagida damos vascara maitinlagidamu ajudidiu”, caiti Diusi, asduucai ooja Moseesacaru. ²² Poduucai ara silascada agai ismaacada maivaavoitudai Diusi calcagi vaavoitudadami isniooquiagi amai niooquicada poduucai gaaagai ismaatiagi isDiusi guvucadadacada niocai oodami, dai silascada amaadutai gaagiadagi Diusi niooquida poduucai maata vaavoitudadami isDiusi guvucadadacada niocai agai. ²³ Dai isganampadagi vaavoitudadami dai vascatai ama maasi niooqui niocadagi vai vaapaquiagi aa ismaacada maivaavoitudai potaiyan tada agai sai vupuiirutu vaavoitudadami. ²⁴ Damos isvascatai aagadagi Diusi niooqida vai vaapaquiagi amadutai ismaacada maivaavoitudai, agai maatamu isiarsoimaasi ivuaadami dai cascada ama duucai gatagitomu ²⁵ dai siaa duutuadamu Diusi dai

potaimu isDiuusi sAllicAdA Amadu daja lvaavoitudadami.

²⁶ Giñaaduñi siAlscAdA ganAm-paidiada aapima vAlscatai ivueeyi istumaasi istutuidi. Amoco ganAdana dai aa gamamaatAtuldiña Diuusi ñooquidA dai aa aagaiña istumaasi aagidi Diuusi, dai aa ñoocaiña ama maasi ñooqui, dai aa aagadamu istaiya Alidi Agai AnooquicAdA, vAlscATA mAstumaasi ivuaadagi gaaagai islarsoiñicagi lvaavoitudadami vAltara. ²⁷ SiAlscAdA Amadutai ñooCADagi ama maasi ñooqui ali googocatai gaaagai isñooCADagi siAlpA vaavaicatai dAmos vaamioma gia cho. DAmos Amadutai gaaagai isñooCADagi maisiu vAlscatai ApAna. DAmos gaaagai isoidacagi sioora aagadagi istaiya Alidi Aoodami AnooquicAdA. ²⁸ DAmos ismaitiipucagi sioora aagadagi istaiya Alidi oodami Ama maa ñooqui, sioma ArAlAgai ismaitañooCADagi ama maasi ñooqui masiAlscAdA ganAmpaidiAdagi sioma ArAlAgai isAjagi ñooquiada Agai Diuusi mostagitoidadArA, gomaasi Arsoiñi AjAlgi Agai vAltara. ²⁹ PoduucAi ApA siAlscAdA Amadutai aagadagi Diuusi ñooquidA ali googocatai gaaagai isaagadagi siAlpA vaavaicatai, dai aa gaaagai isaagadagi sabaig ArDiuusi ñooquidA ismaacAdA aagai Agai. ³⁰⁻³² DAmos isDiuusi aagidagi Amo istumaasi Amaadutai ismaacAdA daacagi Agamai ismaacAdA cañooCAitadai gaaagai iscamaiñooCADagi vai ñooquiagi Agamai. CAlga istutuidi oodami iscamaiñooCADagi ismaiñooquia Aliadagi. PoduucAi isDiuusi aagiadagi Amo istumaasi Amaadutai gaaagai isaagadagi ApAga Amoco dai gooquiArA Ama vai poduucAi vAlscatai maatiagi dai baiganAliadagi. ³³ Diuusi maisisioolitudai oodami

baiyoma soicAi sai maisisiocaiña dai ibAstudacan tAdatudai. VAlsi gomaasi ismaacAdA caaagai aana ivueeyi gAAaduñi vaavoitudadami ismaacAdA ganAmpaidi tomasiaacoga.

³⁴ SiAlscAdA ganAmpaidiAdagi lvaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi, ooqui maitAagai isñooCADagi, gomaasi daidarsi. Ooqui Aliasi gAAagai isAlgiadagi ganCuucuna poduucAi isduucAi aagai Diuusi ñooquidArA. ³⁵ Dai isooqui maataCA Aliadagi Amo istumaasi gaaagai isquiiyArA tAcaca Agai ganCuucuna. Aliasi ArsIAa Araragai isAmo ooqui ñooCADagi siaaco ganAmpaidacagi oodami dai siaa duutuadagi Diuusi.

³⁶ GanTagitovurai masai aapima maitArApagadAdA ismaacAdA gaaagidi Diuusi ñooquidA, dai maisiu mosAcA aapima vaavoitudai Diuusi ñooquidA. ³⁷ IsAmaadutai polliadagi isAgai istutuidi isaagadagi Diuusi ñooquidA siAlpA polliadagi isDiuusi IbaAdA Amadu daja gaaagai istAtagitodagi sai istumaasi ganooji aana Diuusi poduucAi ganootosdi ñooqui. ³⁸ DAmos isAmaadutai maiAlgiadagi istumaasi gnaagidi aana aidA gia maitAagai masCAcagi istumaasi gnaagiada Agai.

³⁹ PoduucAi giñaaduñi gaaagai mas-daanAdagi Diuusi sai Agai ganmaacana guvucadagai mai aapima aagadagi Diuusi ñooquidA dai maitavar daidiada aa isñooCada Agai ama maasi ñooqui. ⁴⁰ Dai vAlsi istumaasi ivuaadagi gaa-gai masCAAlga ivuaadagi isducatai gaa-gai isivuaadagi dai maitavar sisioCada.

15 Sivi giñaaduñi aana ipAlidi mAstAtagitodagi isducatai gnaagidi aana sai Suusi Cristo ArAlAgacArA vuviadami. Matai aapima vaavoitu gomaasi dai apiavaavoitudai. ² Isiarvaavoi isCAAlga vaavoitu aapima

tucamidara dai apivaavoitudai poduucai calagacara vuvacai aapima.

³Aana ganmamaatatuli aapima istumaasi giinmaatatuli Suusi Cristo. Aana ganmaatatuli istumaasi vaamioma gaaagai ismaatacagi. Aana ganaagidi sai Suusi Cristo muu dai poduucai garoigaldi garsoimaascamiga, poduucai isducatai aagai Diuusi niooquidara. ⁴Dai aana ganaagidi larpa masai yaasa Suusi Cristo tai lagi bo vaica tasaicada apamu duaaca, poduucai isduucai aagai Diuusi niooquidara larpa, ⁵dai sai gamaasitu lagi Piiduru vuitapi, dai gooquilara gamaasitu lagi agaa ojootosicami vuitapi. ⁶Dai gooquilara gamaasitu lagi vaamioma istaama sientu vaavoitudadami vuitapi bo vasdara, dai muidutai lagi quiaa oidaga dai lamoco cacoi. ⁷Dai gooquilara gamaasitu lagi Jacobo vuitapi dai gooquilara vvasi ojootosicami.

⁸Dai cuugataru gamaasitu lagi aana giinvuitapi, dai calagacara giinvuusaitu aidasi tomali amaadutai maitagitocatadai ⁹agaa ojootosicami vaamioma gataaanai innaana dai aana maitaagaa masootosicami giinaagadagi. Aana soimaa taatatuli vaavoitudadami cascada. ¹⁰Damos Diuusi calagacara giinlaidi cascada arootosada aana. Dai aana ivuaadana mui naana maasi Diuusi guvucadadacada. Dai vaamioma aata vvaadana aana sivvascatai agaa Diuusi vvascara giinsoicai cascada. ¹¹Damos innaana ganaagidiina Diuusi niooquida silarpa agaa ojootosicami vvascara aragai vaa Diuusi niooquida ismaacada vaavoitudai aapima.

¹²Aana ganaagidi sai Suusi Cristo duaaca coidada saagidaindara, mai lamadutai aapima pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidada vvatara. ¹³Isiarvaavoicamudai ismaaca

aagai aapima sai maioidaga duaacaragai coidada vvatara aidu gia tomali Suusi Cristo maiduaacamudai. ¹⁴Damos isiarvaavoicamudai isSuusi Cristo maiduaaca aidu gia vvasi istumaasi aagai aatama maitarsoiniamudai. ¹⁵⁻¹⁷Damos isiarvaavoicamudai ismaoidaga duaacaragai aidu gia aatama aryaatavogami. Aatama lagi dai aagai sai Diuusi duaacali Suusi Cristo cascada. Damos ismaitarvaavoicamudai isoidaga duaacaragai aidu gia maitarvaavoicamudai larpa isDiuusi duaacali Suusi Cristo, dai poduucai ganvaavoidaraga maitarsoiniamudai, quiaa arsoimaasi ivuaadamicamudai aapima. ¹⁸Daidu avavoitudadami ismaacada cacoi maiimimudai Diuusi lamadu. ¹⁹Ismaitarvaavoicamudai isiimia ragai aatama Suusi Cristo lamadu silascada coiyagi aidu gia vaamioma soigaraliadamudai aatama siasa oodami oidigi daama.

²⁰Damos arvaavoi isSuusi Cristo duaaca coidada saagidaindara. Poduucai cal maata aatama isDiuusi garduduaacada agai aatama larpa. ²¹⁻²²Diuusi idui amo calli dai Adan tara. Lagi maialagi Diuusi cascada muu dai cascada vvasi oodami oidigi daama cooyi. Gooquilara Diuusi ootoi gamara oidigi daama. Lagi lagi Diuusi dai aidasi muu lagi Diuusi duaacali coidada saagidaindara cascada vvascatai ismaacada vaavoitudai Diuusi, Diuusi duduaacada agai coidada saagidaindara. ²³Suusi Cristo larpara duaaca aidasi Diuusi ipali dai lagi ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo duduaacamu silascada diviagi Suusi Cristo apamu, silascada Diuusi ipaldagi. ²⁴Dai silascada ugitiagi oidigi tiipuca agai tomali amo taanaanadami dai Suusi maidagitua agai isgataaanadagi adiaavora tataaanicaruda tomali adiaavora amaasi Suusi tagida agai gasallicamiga Diuusi garooga. ²⁵Cristo gaaagai isapi-

aviaacagi gasallicamiga asta silascada ugititu Diuusi vlassi ismaacada vuidara vlatata. ²⁶ Dai cuugatarā Diuusi duduacalda agai vlassi coidada vai poduucacai gamaatana isvaamioma guvuca agai ismuuquigami. ²⁷ Diuusi maa sallicami gamara Suusi Cristo sai agai taaanaiña vlassi istumaasi oidaga. Mosaca Diuusi maitaanai agai. ²⁸ Dai silascada vlasscatali lligiadi Cristo amaasi Cristo tlagida agai gasallicamiga Diuusi dai Diuusi taaanadamu vlassi.

²⁹ Lamoco vaavoitudadami vaavoitudai saida arsoiñi isganvaponadagi coidada vlatara. ¿Damos ismaitarvaavo isoidaga duaacaragai duucatali arsoiñi gomaasi?

³⁰⁻³¹ Aatama ojootosicami vlassi taisai garcooda agaiña oodami. ¿Dai ismaiduduaaca ragai aatama coocai tumasi arsoiñi gomaasi aatama garvlatara? Gomaasi gia arvaavo masvlassi taisai gimuaa agaiña. Isaapima vaavoitudai isganoigadai aana poduucacai lara gaaagai masvaavoitudadagi istumaasi ganaagidi aana. ³² Efeesiara giñcocoda oodami oomaliacami. ¿Tumaasi arsoiñi gomaasi aana giñvlatara ismaiduaaca iñaagai aana camuucucacai? Isiarvaavo ismaitiipu duaacaragai gaaagai tasgaiiyagi sivi dai vagiam lraliadi, sioroco silara vaasamacada coiya ragai aatama.

³³ Maitavlar gandadagitoda isaa gnvupuiirumadadagi ganmamaatatulditai ama maasi. Caa maata aapima sai sioora uurapacai oodami maicalaga ivuaadami agai aran duucacai mamaatarai dai soimaasi ivuaadana lara. ³⁴ Gaaagai masalagai gantatagituagi apamu dai camaisoimaasi ivuaada. Lamadutai aapima maivaavoitudai iscaa tuiga Diuusi dai silassi viaa guvucadagai, cascada gaaagai massiaa laradagi.

³⁵ Amaadutai aapima giñtacacamu lienā. “¿Asducatali duduacacacai coidada? ¿Dai asmaascana tuucugada?”

³⁶ Sioora giñtacacagi gomaasi aliassi arvuiirugami. Astucacai ismaacada gallasai vuvacai dai galrai dai gooquilaracaida ismaacada gali camaitiipucana.

³⁷ Gallasai uunui caida vai vuvacai dai galrai dai camalapa maascana acaida ismaacada gali. Poduucacai arvueeyi tomastuma astucaicada.

³⁸ Diuusi poduucacai idui cascada. Poduucacai lara oodami ismaacada cooyi dai gayaasapai uugiatali tuucugada dai silascada duduacacai Diuusi gamaaquimu tuucugada imaacada lligi agai ipalidi. ³⁹ Oodami tuutucugada mailapa maasi cacacai tuutucugada, tomali ujuurugi, tomali vatopadagai. ⁴⁰ Diuusi tataañicarudā tavaagiara oidaga dai oodami oidigi daama oidaga cascada mailapa mamaasi tuutucugada. ⁴¹ Tasai dai masaadai dai sisiaavugai mailapanalassi dadadacai, vlasscara lamo sisiaavugai vaamioma dadadacai siaa. ⁴² Poduucacai idui Diuusi vlassi gomaasi dai poduucacai iduñia agai silascada duduacaldagi coidada.

Oodami tuutucugada ismaacada gayaasapai duvarai damos silascada Diuusi duduacaldagi camaicoodamu agai. ⁴³ Oodami tuutucugada ismaacada gayaasapai camaitarsoiñi damos silascada Diuusi duduacaldagi dadadacadamu agai. Oodami tuutucugada ismaacada gayaasapai camaiqupuacana damos silascada Diuusi duduacaldagi amaasi gia gupuacamu agai. ⁴⁴ Oodami tuutucugada ismaacada gayaasapai oo dai tuucuga dai lara dai uugiatali damos silascada Diuusi duduacaldagi camaiugitimu agai.

⁴⁵ Pocaiti Diuusi ñooquidara sai Adán artuucamidara oodami ismaacada idui Diuusi sai tami oidigi daama oidacana. Damos asuusi Cristo gooquiari-oma divia. Agai arDiuusi dai maacai ibadagai utudui oodami. ⁴⁶⁻⁴⁹ Diuusi idui Adán davaraicada damos asuusi Cristo tavaagiaiñdara divia. Vlassi oodami ismaacada oidigi daama oidaga davaraicada duñisi apan duucai Adán. Dai vlassatai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo apa mamaascamu Suusi Cristo sillascada duduaacagi dai tavaagiara oidacamu. Suusi Cristo maidavaraicada duñisi.

⁵⁰ Giñaaduñi aana anganaagidi sai oodami tuutucugada maijioopai tavaagiamu istumaasi ismaacada uugiatai maitistuidi islamadu daacagi istumaasi maiugiatai. ⁵¹⁻⁵² Damos ganaagidi aana amo istumaasi istumaasi Diuusi giñaagidi istumaasi lagi Diuusi maatacatadai. Maisiu vlassatai aatama coiya ragai damos todian duucai garnanatudamu dai ama maasi tuucuga viaacamu dai tomastuigaco oidacamu vlassi coidada dai duduaacada. Siu duucu cacuugataru iivagi Diuusi tataañicaruda piitocada, duduaacamu coidada dai tomali amo imidagai camaicoimu. ⁵³ Poduucai isduucai oidaga aatama sivi maitistutuidi istomastuigaco oidacagi cascada gaaagai isapa mamaastua aatama Diuusi dai amaasi camaicoodamu aatama damos ismaacada cooyi gia duvarai tuutucugada cascada gaaagai isapa mamaastua aatama Diuusi dai amaasi camaicoodagi. ⁵⁴ Sillascada araduñiagi gomaasi amaasi casi araduñimu istumaasi aagai Diuusi ñooquidara. Dai aida abiaadara camaicoodamu oodami. ⁵⁵ Cascada maitaaagai islabiadagi muuquigami. ⁵⁶ Aoodami ismaacada caoigali Diuusi soimaascamaigada camaisoimaa

taatamai sillascada coiyagi. Diuusi ñooquidara maata aatama isiarsoimaasi ivuaadami vlassatai. ⁵⁷ Damos baigiñalidi aana Diuusicada. Agai garoigaldi garsoimaascamiga vaavoitudaitai aatama Suusi Cristo cascada camaisoimaasi taatamu aatama sillascada coiyagi.

⁵⁸ Cascada giñaaduñi apiavara calga vaavoitudada dai apiacalga ivuaada Diuusi aa duñdada. Aapima calga maata sai aa duñdagai masmaacada ivueeyi Diuusi vaataru maitarmosaligada.

16 Sivi ganaagidamu aana amo ñooqui. Aana caaagidi avavoitudadami ismaacada Galaasiara oidaga isduucatai gaaagai ismpaidiada agai tumiñsi garaaduñi vaavoitudadami ismaacada Jerusaleenara oidaga vaataru. Dai aapima ara gaaagai ispoduucai ivuaadagi. ² Vlassi tumiñooco gaaagai masacovai darasadagi chichilalqui tumiñsi masmaacada gamaitacai, dai bai darasaca poduucai maiviaaca aapima ismpaidagi tumiñsi sillascada mala divia aana. ³ Dai sillascada mala divia aana ootosamu aana sioora ipaliada aapima sai vuidacaiña tumiñsi dai oojai garaaduñi Jerusaleenara oidacada. ⁴ Dai iñsaana istutiadagi isimia ara aida gia giñoidamu goovai.

⁵ Sillascada imia aana gamucu viaa aana isMasedoniamu salli daivuñiagai, dai gooqiara aimu aana Coriintora. ⁶ Ganlamadu daaca iñalidi aana chilalqui tasai isamo toomoco ara. Dai sillascada imia iñagada aana boodara sibacoga aapima istutuidi isgiñmaaqiagi istumaasi tagitoca aana voiyara vaataru. ⁷ Aana maisiu mosdaivunucai ganñaida iñalidi

baiyoma ipalidi aana isbai tavapi daacagi ganlamadu, isDiuusi ipaldagi. ⁸Damos tanasi Efeesiara daaca inagai aana quiaa, siaa duudagara uucami ismaacada Pentecostesi taagidu. ⁹Sivi tami caga istutuidi aana isgaaagiadagi Diuusi niooquidu dai vvasi tasai muidutai vaavoitudai, dai muidutai garvuidara vvala.

¹⁰Ismala diviagi Timoteo varai cal-gacara nida vai maiduaadicuda agai. Agai lara ivueeyi Diuusi aa duiñdada lara duuca aana. ¹¹Cascada vvas-catai aapima glaagai mascalgacara nai-jadagi. Dai silascada baigovai imia agai boodara varai maaca istumaasi tagitoca agai voyara vvalara. Tami nanara aana Timoteo lamadu agaa vaavoitudadami ismaacada oidi.

¹²Aana goguama oi garaduñi Apoolosi sai oidana gogaa vaavoitudadami dai malca ganladana, damos sivi maitipali agai isimiagi. Agai imimu silascada istutiadagi.

¹³Gannuucadacavurai vai maisoimaasi ganduñituldana lara avora, dai apiavar caga vaavoitudada. Maitavar labiada ismaacada ganvuidara vvala. Calgacara avaroidaca Diuusi ganmaacai guvcadagai cascada. ¹⁴Dai vvascara avar oigada vvasi oodami.

¹⁵Caga maata aapima ginaaduñi sai Acayara lara vaavoiu Tiivani lamadu vvascatai ismaacada quidiara

oidacatai. Dai aidasi cavaavoitudaimi aa agai soicaiña vvasiara istumaasi tagitocana agai. ¹⁶Aana ganaagidi masai siaa duutudaiña dai lagidiña agai ismaacada lara tuutuiga Tiivani dai aduñda dai vvascatai ismaacada gan-soicai dai ismaacada ivueeyi Diuusi aa duiñdada. ¹⁷Alia baigñliati aana gñdividacai Tiivani dai Fortunato dai Acayo agai alia baigñliatu poduucai aapima lara alia baigñliatudamudai isdadimudai. ¹⁸Dai casi gñibastan tada aana go lamadu gaatagacai dai polidi aana isaapima lara ganiibastacan tada. Glaagai issiaa duutuadagi Tiivani lamadu Fortunato lamadu Acayo. Goovai garsoicai cascada.

¹⁹Avavoitudadami Asilara oidacami dai Aquila lamadu Prisila dai agaa vaavoitudadami ismaacada Aquila dai Prisila quidiara ganlampaidi Diuscada ganviaatuldi lara. ²⁰Dai vvasi avavoitudadami ismaacada tanai daraaja Diuscada ganviaatuldi. Dai casiavar maitancocoda baiyomavar ganviaatuldiada aipaco.

²¹Tami cuugalara gia lagi ooja aana dai Diuscada ganviaatuldi.

²²Sioora maioigadai Suusi Cristo Diuusi gajiaadara vipieeyi. Aana ipalidi isotoma diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo.

²³Aana ipalidi isgartaanadamiga Suusi Cristo calgacara ganlijadagi. ²⁴Aana dai aapima vaavoitudai Suusi Cristo cascada aliasi ganoigadai aana.

Mosacaasi.

**Idi aragotordada oojai
ismaacada ooji Paavora
avaavoitudadami
Coriintoara oidacami**

1 Aana arPaavora dai Suusi Cristo aco- vai giñvusaitu ansaida arootosadacana. Poduucai ipali Diuusi cascada. Aana amadu garaduñi Timoteo gamvi-aatuldi. Dai aana ganoojidi idi oojai aapima garaaduñi vaavoitudadami mas-maacada Coriintoara oidaga dai ganampaidiña dai siaa duutudaña Diuusi. Dai idi oojai argaraaduñi vaavoitudadami Acaayara oidacami vaalara ara. ²Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga apiacagacara ganaijadagi dai apiaganiibastudacan tadacagi.

—

³Diuusi agai dai vaascara soigalidi aatamacada dai garbaialiatudai cascada caga ñoocai aatama Diuusi vui. Agai agai daida aroogada gartaanadamiga Suusi Cristo. ⁴Siuu duucu soimaa taatamadagi aatama Diuusi baigaraliatudai dai poduucai istutuidi aatama isbaialiatudadagi aa ismaacada soimaasi taatamai. ⁵Aatama alia soimaa taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai soimaasi taata Suusi Cristo. Dai agai vaa Suusi Cristo saalicada baigraliatudai. ⁶Aatama soimaasi taatamai ganaagiditai sai Suusi Cristo arcagacara vuviadami dai poduucai istutuidi aatama isbaigraliatudadagi. Dai Diuusi baigraliatudai aatama dai poduucai aapima baigralidiña ara. Dai poduucai caga istutuidi aapima issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taatamai aatama maivui ñoocaitai Diuusi. ⁷Dai saalicada vaavoitudai aana

isapiavaavoitudadamu aapima. Caa maata aana issoimaasi taatamu aapima poduucai isduucai soimaasi taatamai aana. Dai caa maata aana isDiuusi baigraliatudamu aapima poduucai isduucai baigraliatudai agai aana.

⁸Garaaduñi ipalidi aatama ismaatia aapima silasi soimaa taatamaiña aatama Aasia davallara. Aliasi cavami soimaasi taatamaiña aatama dai camaitistui isvaamioma soimaasi taatagi. Dai asta poliditadai aatama masgarcooda agai. ⁹Saalicada poliditadai aatama iscaoiya aragai aatama. Diuusi dagito ispoduucai araduñiagi tasai aatama maatana isducatai vaamioma caga vaavoitudagi Diuusi dai maisiu polliada aatama islagi istutuidi isgarsoicadagi. Diuusi agai dai aran duduaacaldi acoidada. ¹⁰Dai Diuusi garsoi tatai camaitarcooditu aatama dai Diuusi quiaa garsoicai. Daida caa maata aatama isvaascara garsoicadamu agai. ¹¹Aliasi gaaagai isdaanada aapima Diuusi sai garsoiciña. Dai silascada muidutai daanadagi Diuusi sai garsoiciña muidutai pocaitiada agai ara sai baigralidi Diuusicada maatacatali isDiuusi garsoicai.

—

¹²Aliasi baigralidi aatama maatacatali gartagitoidagara isca tuutuiga aatama tomasiaacoga sioon caga aapima gansaagida vaascara ipalidiña aatama iscaga ivuaadagi tomastumaasi. Aatama lagi maitistutuidi isivuaadagi gomaasi baiyoma Diuusi agai dai garsoicai cascada caga ivueeyi aatama. ¹³⁻¹⁴Dai ganoojidi aatama mosacaasi istumaasi caga istutuidi ismaata niijadagi dai maata calcagi aapima. Dai aana ipalidi sai silascada ajjagi istuigaco Suusi Cristo garvaidaquiai

oigaldana aapiml agai dai baigavar aliatuda vai poduucai maipovl alidiña agai iscamaitipu oigaldaragai agai vllatarl. ⁸Vai poduucai maatiagi agai issallicadl oigldai aapiml. ⁹Alqui abiaadlrl glnooji aana mlasai soimaasi taatatludiana gocalll dai poduucai maatlca iñagai sabai giñlagidi aapiml ischo lrl. ¹⁰Dai silascadl oigaldadagi aapiml amaadutai aana oigaldadamu agai lrl. Dai cll maatl Suusi Cristo iscaoigali aana gocalll dai poduucal vllscatai baigalriadamu aapiml. ¹¹Vai poduucal lDiaavora maitarmaitiagi mosccll maatl aataml isalil yaatavoga agai.

¹²Aidasi ii aana Troasiamu dai aagida iñagai loidacami isSuusi Cristo lrlcllagaclrl vuviadami, agai vaa Suusi Cristo giñsoi sai maatl caacana dai vaavoitudana mui oodami. ¹³Damos aidasi ai aana maital garaduñi Tito cascadl maitalbastan tada giñibadaga. Cascadl otoma ii aana macadlrl Masedonio dvlvlrlamu.

¹⁴Damos sallicadl baigalridi aataml Diuusicadl. Agai vaa agai daidl garsoicli isapiagaaagiadagi aataml ñooquidl dai garsoicli sai maitarsobicliña ismaacadl vuidlrl vlltl Suusi Cristo. Diuusi garsoicli ismamaatlutldi aataml aa istumaasi idui lSuusi Cristo oodami vllatarl. Dai silascadl caaca loodami isSuusi Cristo lrlcllagaclrl vuviadami baigalriaracadl caacana idi ñooqui poduucal isduucal baialliaracadl uvaida oodami lmo chigian uvadami. ¹⁵Dai baigalridi Diuusi gaaagiditai aataml Suusi Cristo ñooquidl. Silascadl mamiadagi aljudidú papaaligadl cubimidali quiuupiarl vllscatai

ismaacadl ami daraajagi uvagidacana. Dai silascadl gaaagiadagi aana Diuusi ñooquidl vllscatai ismaacadl glnampaidiadagi caacana dai lamoco cllagacarl vuvaquimu dai iimimu Diuusi lamadu dai aa maivaavoitudamu dai lDiaavora lamadu iimimu. ¹⁶Ismaacadl vaavoitudai Diuusi ñooquidl agai gia cllagacarl vuvacli. Dai ismaacadl maivaavoitudai agai gia, lrsibaliimidl ducami Diuusi vllatarl. Tomali amaadutai maitistutiudi islagi gaaagiadagi Diuusi ñooquidl avlnacai Diuusi guvucadadlcladl. ¹⁷Damos aataml maitarlpan ducami muidutai ismaacadl gaaagidi Diuusi ñooquidl gamaital aliditai tumiñsi dai istumaasi gamamaatlutldiña agai maisiu vllsi lrlDiuusi ñooquidl. Damos aataml gaaagidi Diuusi ñooquidl sallicadl maatacatal isarlvaavoi dai maisiu gamaital aliditai tumiñsi. Diuusi garooto tasai gaaagidana ñooquidl dai maatl agai iscllaga igaaagidi aataml vaavoitudaitai Suusi Cristo. Aataml lrlCristo ojootosada cascadl.

3 Gomaasicadl ismaacadl caagai aataml sioor maatl isbai polldi aapiml isaataml mosccllaga ñoocai aataml lagl garvllatarl. Tomasiaaco siaaco ajoopadagi aataml maitagito isblacaticagi lmo oojai siaaco aagadagi iscll tuutuiga aataml poduucal isduucal ivueeyi aa.

²Sallicadl vaamioma lrsoiñi aapiml aataml garvllatarl silmo oojai. Mosnliditai oodami isducatal cllaga vaavoitudai aapiml poduucal maatamu iscllaga idui aataml garaa duindaga aapiml gansaagida. Vllsi imaasi cll maatl aataml garibadagara. ³Suusi Cristo agai daidl cllagacarl ganvuvaitu aapiml vaavoitudacai isagai lrlcllagaclrl vuviadami. Dai

Agai gansoicai masai camaisoimaasi ivuaadana ootosacai Diuusi Ibaada isganlamadu daacana. Agai Agai dai tomastuigaco oidaga. Dai aatama Agai daida ganaagidi Suusi Cristo ñooquida. Poduucacai tomasioora sioora naidi isducatai canga oidaga aapima Agai gia canga maata isaatama rojootosada Suusi Cristo. Poduucacai ducami isSuusi Cristo oojamudai amo oojai dai loojiara aagidamudai vlassi oodami tasi aatama rojootosada Agai. Agai baiyoma ducami isganiibadagara ooja maisiu oodiara isducatai idui Diuusi aidasi maa Moseesacaru saalicamigada.

⁴ Saalicada maata aatama isarDiuusi oootosada vaavoitudacai aapima Suusi Cristo. ⁵ Aatama lagi maitistutuidi isivuaadagi Diuusi aa duiñdada baiyoma Diuusi Agai daida garmaacai guvucadagai tasaida ivuaadana aatama istumaasi Agai ipalidi. ⁶ Agai vaa Agai daida garsoicai isaagiadagi aatama oodami sai oidaga saalicami utudui. Aatama maiaagidi oodami sai coiya Agai ismaiaagiadagi vlassi istumaasi gatajai Diuusi baiyoma gaaagidi aatama sai Diuusi Ibaada maacai ibadagai utudui tomasioora sioora vaavoitudagai Suusi Cristo.

⁷ Damos caa maata aatama islaquioma gia coodana oodami ismaacada maiagidi Diuusi saalicamigada ismaacada Diuusi ooji odai daama. Aidasi maa Diuusi gasalicamiga Moseesacaru aliisi dadadacaitadai Moseesacaru vuivasada dai cascada ajudidfu maitistutuiditadai isvui nanaavagi Moseesacaru tomasi camaisi dadadacaitadai Agai. ⁸⁻⁹ Diuusi cagacara naiditadai Moseesacaru aidasi maa Agai gasalicamiga. Saalicamicada coodana ismaacada maiagidi.

Dai sivi vaamioma cagacara garnaiddi Diuusi aatama ismaacada gaaagidi goutu saalicami ismaacada garmaa

Diuusi Ibaada. Goutu saalicamicada Diuusi Ibaada garmaacai ibadagai utudui. ¹⁰⁻¹¹ Gollqui saalicami aliisi cagaducataidai tomasi maitavapi cavaca agaitadai Agai damos sivi camaiñamaga Agai toma laachi casi garmaacacai Diuusi goutu saalicami ismaacada vaamioma cagadu. Goovai tomastuigaco namlaaca Agai.

¹² Cascada gaaagidi aatama vlassi istumaasi Diuusi aagai. Dai aagidi aatama ñooquicada ismaacada maisijaiga maata caidagai. Caa maata aatama istomastuigaco namlaaca Agai idi ñooqui cascada. ¹³⁻¹⁶ Aatama maiapan duucacai ivueeyi Moseesacaru. Istumaasi aagaiña Agai maicaa maata caacana loodami. Dai asta sivi maiquiaa canga maata caa ajudidfu gollqui saalicami. Mosacaasi Suusi Cristo Agai dai soicai oodami ismaata caacagi gollqui saalicami vaavoitudacai Suusi Cristo. ¹⁷ Suusi Cristo Agai daida garmaa ibadagai utudui. Tomasioora sioora caviaacagi ibadagai utudui camaiivia islaagiadagi vlassi istumaasi aagai Moseesacaru saalicamigadara. ¹⁸ Dai sivi aatama vaascatai canga maata isSuusi Cristo saalicada caa tuiga. Dai vaascara maata aatama isAgai vaa Suusi Cristo gartaanadamiga arDiuusi marada, dai tavaagiaindara tavai Agai tami oidigi daama, dai tomali amo imidagai maisoimaasi idui Agai. Dai Diuusi Ibaada guvucadadacada vlassi tasai vaamioma canga oidacana aatama poduucacai isduucacai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.

4 Cascada baigaraliaracada gaaagidi aatama Diuusi ñooquida. Diuusi garmaa idi aa duiñdaga Agai cagacara garnaiddi cascada. ² Oidaga ammo oodami ismaacada astocai ivueeyi istumaasi siaa araracami, dai vupuiirumadaiña oodami, dai maicanga gama-

maatatludiña Diuusi ñiooquida baiyoma aagai agai istumaasi maitarvaavoi. Damos aatama maitivueeyi gomaasi baiyoma aatama gamamaatluldi mosaacaasi istumaasi arvaavoi, vai poduucai oodami caga istutuidi ismaatiagi iscala ivueeyi aatama. ³ Lamoco maicla maata caa istumaasi gamamaatluldi aatama. Agai agai dai maivaavoituidai Suusi Cristo dai cascada iimia agai adiaavora lamadu. ⁴ Adiaavora agai daida artaanadamigada agai ismaacada maivaavoituidai Suusi Cristo, dai maidadagitoi ismaata caacagi agai sial caa tuiga Suusi Cristo dai maidadagitoi ismaatiagi isSuusi Cristo arDiuusi. ⁵ Aanaa gia gaaagidi sai Suusi Cristo arabaitacaacami vai poduucai siaa duutuadagi oodami Suusi Cristo dai maisiu aanaa Suusi Cristo agai daida artaanadami dai aanaa mosarpioonigada. Agai giñootoi ansai gansoicaiña isvaavoituda aapima agai ñiooquida. ⁶ Diuusi agai daida idui acuudagi tuucamidara. Dai Diuusi garsoi iscala maatiagi aatama isca tuiga agai maatacatal aatama istuiga Suusi Cristo.

⁷ Sallicala viaa guvucadagai Diuusi. Agai giñaagidi istumaasi gaaagida aanaa. Aanaa lagi maiviaa guvucadagai baiyoma Diuusi agai daida giñmaacai guvucadagai ansaida gaaagidiña ñiooquida. ⁸ Tomasiaaco siaaco ajioopai aatama aliasi soimaasi taatamai damos vaascara garsoicai Diuusi. Tomasi lamo imidagai maitatlagaiña aatama istumaasi gartatagituagi vaascara apiavaavoituidai aatama Diuusi. ⁹ Tomasi soi duucacai garnaidiña oodami vaascara Diuusi garlamadu daacana. Dai garcooda agaiña oodami damos maitistutuidiña. ¹⁰⁻¹¹ Tomasiaaco siaaco ajioopai aatama garcooda aagaiña oodami poduucacai isduucacai muaa aagaiña agai adSuusi quiaa

aimaraitai agai tami oidigi daama dai bai tavapicala muaa damos aatama gia maiquiaa coi, Suusi Cristo garsoicai gaguvucadacada cascada. Dai poduucacai gamaata isDiuusi duaacali agai. ¹² Poduucacai garcooda aagaiña oodami gaaagiditai aatama Diuusi ñiooquida damos aapima caviaa ibadaga utudui vaavoitudacai Diuusi ñiooquida.

¹³ Pocaiti Diuusi ñiooquidara: “Vaavoitu aana Diuusi ñiooquida dai cascada aagidi aana oodami Diuusi ñiooquida”, ascaiti. Poduucacai aatama lara vaavoituda Diuusi ñiooquida dai cascada gaaagidi aatama Diuusi ñiooquida. ¹⁴ Dai caa maata aatama isDiuusi duaacali gartaanadamiga Suusi coidada saagidiaiñdara dai poduucacai lara garduduaacalia agai agai aatama coidada saagidiaiñdara. Dai amaasi garvaidaquia agai vaascatai mapai tavaagiamu Suusi Cristo lamadu. ¹⁵ Dai aatama soimaasi taatamai naana maasi istumaasi dai gaaagidi Diuusi ñiooquida maatacatal ispoduucacai vaamioma gansoicai aatama aapima. Dai poduucacai vaamioma muidutai vaavoituda agai Diuusi ñiooquida dai Diuusi caagacara najada agai dai agai pocaitiada agai sai baiganalidi Diuusicada dai caga ñioocada agai agai Diuusi vui.

¹⁶ Cascada baigaralidi aatama. Tomasi calimuimi gartuucuga vaascara tiodian tada garibadaga. ¹⁷ Tami oidi daama maisi cavami soimaasi gataatamai dai alia otoma daivuscai. Dai gomaasicada Diuusi garmaaquia agai naana maasi istumaasi cacalagaducami ismaacada tomastuigaco maiuugiatai. ¹⁸ Dai vaamioma tatagitoi aatama istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara sai oidaga tavaagiara siistumaasi oidaga tami oidigi daama. Vasi istumaasi oidaga oidi daama alia otoma uugiatai

damos istumaasi oidaga tavaagiara go gia tomastuigaco maiuugiatai.

5 Gartuucuga arapan ducami amo vaaqui daida garibadaga gartuucuga arana oidaga. Siilascada ugitiagi gartuucuga cll maata aatama is-Diuusi garmaaquia agai amai utudui tavaagiara siaaco tomastuigaco oida-camu aatama dai tomali amo imidagai maiuugiatai agai. ²Alia aiijgai aatama ipaliditai iscaimiagi tavaagiamu dai viaacagi gartuucuga ismaacada garmaaquia agai Diuusi ³poduucai gamaata istuucuaca ragai tavaagiara. ⁴Quiaa oidacatai garibadaga tami oidi daama idi tuucugara ismaacada arapan ducami amo quii alia aiijgai aatama soimaasi taatamatai. Dai tomasi maicoiya aralidi aatama vaascara sioma ipalidi aatama istavaagiara oidacagi dai viaacagi gartuucuga ismaacada maiuugiatai tomali amo imidagai. ⁵Diuusi agai dai poduucai idui. Dai Diuusi caotoi galbadaga sai garlamadu daacana sai poduucai maatacana aatama issalicada garmaaquia agai tuutucuga uutudui.

⁶Cascada baigaralidi aatama Diuusicada, tomasi cll maata aatama isquiaa oidacatai aatama tami oidi daama maitistutuidi aatama isoidaga tavaagiara Diuusi lamadu. ⁷Damos vaascara garlamadu daja Suusi Cristo vaavoitudaitai aatama niooquida agai tomasi maitiquiaa naidi aatama agai. ⁸Vaascara baigaralidi aatama. Damos vaascara vaamioma ipalidi aatama isiimiagi tavaagiamu siaaco naidia aragai Suusi Cristo siapiaoidacagi tami oidi daama idi tuucugara. ⁹Cascada ipalidi aatama isivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi quiaa oidacatai tami oidi daama dai siilascada tavaagiara daraaja arpa. ¹⁰Dai aimu istuigaco Suusi Cristo garnaida agai aatama vaavoitudadami ismaacada cllaga ivuaadana aa duiñdada dai ismaacada maicllaga

ivuaadana quiaa oidacatai tami oidi daama. Siora cllaga ivuaadana Suusi Cristo aa duiñdada Suusi Cristo maaquimu agai naana maasi istumaasi cacllagaducami dai siora maicllaga ivuaadana maimaaquimu agai gomaasi.

¹¹Alia siaa duutudai aatama Diuusi, cascada duudatai aagidi aanl loodami sai vaavoitudana Diuusi niooquida. Cll maata Diuusi istuutuiga aatama daida isaatama aagai mosacaasi istumaasi arvaavoi. Daida ipalidi aatama isaapima arpa cll maatacagi gomaasi. ¹²Maitipalidi aatama isllagi ganaagiadagi isccl tuutuiga aatama, damos vaascara ipalidi isbaiganliada aapima aatamacada. Vai poduucai viaacamu aapima isducatai garsoicadagi siilascada gapiar garvuupadagi loodami ismaacada gagarducada ganalidi ivuaadatai ganviituldaraga, maitatagitoitai istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. ¹³Tomasi pollidi loodami ismaisi cllagadu tatagitoi ischo arpa vaascara ivuaadamu aanl mosacaasi istumaasi ipalidi Diuusi ipaliditai isgansoicadagi aapima. ¹⁴Alia giñoigadai Suusi Cristo cascada povueeyi aanl. Suusi Cristo muu vllasi oodami vllara. Diuusi soimaasi taatatuldi Suusi Cristo soimaasi ivuaadatai oodami. Poduucai Diuusi oigaldi oodami ducami isDiuusi casoimaasi taatatuldiamudai oodami, cascada arpan ducami isvllasi oodami cacoimudai. ¹⁵Suusi Cristo muu dai arpan duaaca vllasi oodami vllara vai ismaacada viaa ibadaga utudui vaavoitudacai Suusi Cristo camaitivuaadaiña istumaasi llagi ipalidi isivuaadagi baiyoma ivuaadagi istumaasi Suusi Cristo ipalidi isivuaadagi. ¹⁶Oodami maivaavoitudadami soi duucai naidi

Λμο oodami dai cλλga nλidi aa oodami. Aanλ λpλa poduucai nλidiña oodami maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo dai asta Suusi Cristo soi duucai nλidiña aanλ. Damos sivi cavaavoitu aanλ Suusi Cristo dai λmadugan duucai nλidi aanλ oodami. Maiquiaa vaavoitudaitai aanλ Suusi Cristo λpan duucai nλidi aanλ oodami poduucai isduucai amaivaavoitudadami nλidi oodami. Λλquioma poduu nλidi aanλ λSuusi Cristo damos sivi camaipoduu nλidi aanλ λgai. ¹⁷ Cascadλ tomasioora sioora cavaavoitudagi Suusi Cristo camaλpan duucai tatagitoi tomali maλpan duucai ivueeyi maiquiaa vaavoitudacai. λgai viaa λmo ibλdagai utudui cascadλ.

¹⁸ Diuusi λgai dai soicai λvaavoitudadami sai povuaadana vaavoitudacai λgai Suusi Cristo. Dai camaivui vaλta-cana aatama Diuusi cavaavoitudacai ismuu Suusi Cristo aatama garvaλtara soimaasi ivuaadatai aatama. Dai Diuusi gartajai tasai aagidana oodami sai ama duucai tatagitona sai poduucai camaivuidara vaλta-cana λgai Diuusi. ¹⁹ Diuusi λgai dai ootoi Suusi Cristo sai soiñana oodami sai ama duucai gantλagitona sai poduucai Diuusi cλλgacara nλidiña. Dai poduucai Diuusi oigaldi oodami soimaascamigadλ ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo. Dai Diuusi gartajai tasai aagidana oodami sai λgai saλlicadλ oigalda λlidi soimaascamigada. ²⁰ Cascadλ Diuusi garmaa saλlicami tasaidλ arojootosadacana Suusi Cristo. Dai aagidi aatama oodami istumaasi Diuusi ipalidi isaagidiagi. Gandaanλi aatama masai ama duucai gantλagitona masai camaivuidara vaλta-cana aapimλ Diuusi. λSuusi Cristo ipalidi ispovuaada aapimλ. ²¹ Tomali λmo imidagai maisoimaasi idui λSuusi Cristo. Damos aatama gia soimaasi ivuaadatai Diuusi soimaasi taatatuli λSuusi

Cristo ducami issoimaasi iducamicamudai λgai dai sivi camaisoimaasi gartaatatulda agai Diuusi aatama vaavoitudacai aatama Suusi Cristo. Dai Diuusi cλλgacara garnaλidi ducami ismaisoimaasi ivuaadamudai aatama.

6 Aatama λmadu aapimλ ivueeyi Diuusi aa duiñdadλ cascadλ ganaagidi aatama masai apiavaavoitudaiña isDiuusi cλλgacara gannaλidi. ² Pocaiti Diuusi gλñiooquiλra:

Aidasi abiaadara casi ipali aanλ is-cλλgacara vuviadagi oodami giñdaanalitadai aapimλ dai aanλ gia caλ.

Dai aanλ gia gansoi masai cλλgacara vuvacana.

Ascaiti Diuusi. Sivi λrsiλλscadλ caλ Diuusi oodami ismaacada daanλi. Sivi λrsiλλscadλ cλλgacara vuvaidi Diuusi oodami.

³ Saλlicadλ ipalidi aatama ismaisoimaasi ivuaadagi vai tomali amaadutai maipocaitiadagi sai maicλλga ivueeyi aatama Diuusi aa duiñdadλ. ⁴ Baiyoma ipalidi aatama iscλλga oidacagi ivuaadatai Diuusi aa duiñdadλ vai poduucai vaamioma cλλga vaavoitudagi oodami Diuusi ñiooquidλ. Cascadλ soimaasi taatamai aatama dai maivui ñioocai Diuusi, tomasi λmo imidagai maitatλλgai aatama istumaasi gartatλgitoagi tomali siaaco iimiagi. ⁵ Daidλ cavami gargavaiña oodami, dai garmamaisapaiña. Daidλ λmapacara garcλadaiña oodami dai siaa caitiña iñnaquidatλ. Dai λmo imidagai aliλsi gaaata vuaadana aatama dai λmo imidagai maicocoosaiña dai bibiuugaiña aatama. ⁶ Dai maigoogosi garducamica aatama. Dai caλ maata aanλ Diuusi ñiooquidλ. Dai maibaacocoi aatama tomasi aa oodami naana caiti garnaλidi gλñiooquidi. Dai caλ tuutuiga aatama. Dai Diuusi Ibaadλ garλλmadu daja. Dai saλlicadλ oigaadai

aatama vlassi lvaavoitudadami. ⁷Dai gaaagidi aatama Diuusi ñiooquida. Dai Diuusi garmaacai guvucadagai tasaida ivuaadana vlassi istumaasi lgai ipalidi. Dai Diuusi garsoicai tasaida ivuaadana mosacaasi istumaasi arcalaaducami dai poduucai istutuidi aatama isalgi garsoicadagi siuu duucu lDiaavora soimaasi garduñitulda lliadagi. ⁸lamo imidagai siaa garduutudai oodami dai lamo imidagai maisiaa garduutudai. lamo oodami garñiooquidiña dai aa gia cho. lamo oodami yaatavogamu garaagaiña dai aa pocaitiña tsaai aatama aagai istumaasi lrvavoio. ⁹lamo oodami maicala tuutuiga garvui ducami ismaitarmaatacamudai tomasi calga garmaata dai lamoco cal tuutuiga garvui tomasi maitarmaata. lamo imidagai baitoma garcoodaiña lamo oodami damos apiaquiaa oidaga aatama. lamoco aliasi soimaasi gartaatamituldiña damos maiquiaa garcoi. ¹⁰Tomasi lamo imidagai soimaasi taatamai aatama vlassicara baigalalidiña. Tomasi arsoituutuigami aatama vlassicara soicai aatama mui oodami idi ñiooquicada ismaacada aagidi aatama. Maiviaa aatama tomali lmo istumaasi damos Diuusi garmaacai vlassi istumaasi tagito aatama. Vlassi gomaasicada calga gamaata tasiaatama lrdiuusi ojootosada.

¹¹Aapima garaaduñi Corintoala oidajami casi ganaagidi aatama mui naana maasi istumaasi aatama maitanastouquidi tomali lmo istumaasi. Aatama ganoigadai cascada. ¹²Aatama ipalidi iscalagacara gannaljadagi damos aapima maitipalidi. ¹³Aana gandaanai giñmaamara duucai masai calga tuutiacara giñvui poduucai isduucai cal tuiga aana ganvui.

¹⁴Maitavar lpa maasi ivuaada urapacada aa ismaacada maivaavoitudai. Aapima maiapan duucai oidaga lgai cascada. lgai oojoidi isivuaadagi naana maasi istumaasi soimaascami dai aapima gia cho. ¹⁵Suusi Cristo maiapan duucai ivueeyi lDiaavora daida lvaavoitudadami maiapan duucai ivueeyi lmaivaavoitudadami. ¹⁶Gogal quii vaaco siaa duutudai oodami Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga maiapan ducami gogal quii siaaco siaa duutudai oodami momoono ismaacada ivueeyi lgai. Dai aapima lpan ducami lquii siaaco siaa duutudai oodami Diuusi. Potatadai Diuusi garalquii aaduñicarui:

Aana vaavoitudadami saagida oidaga.

Aana lrdiuusigada.

Dai lgai lrgiñmaamara.

Ascanti Diuusi. ¹⁷Cascada pocaiti lapa:

Aapima vaavoitudadami camaitaaagai masiapan duucai oidacagi lgai ismaacada maivaavoitudai,

Casiavar maitivuaada istumaasi soimaascami.

¹⁸Dai aana lrganooagacamu,

Dai aapima lrgiñmaamaracamu.

Dai aana calgacara gannaljadamu.

Pocaiti garbaitacaaacami ismaacada sallicalda viaa guvucadagai.

7 Aapima giñaduñi aana ganoigadai. Gomaasi aagai Diuusi maisiu mosacaasi garalquii aaduñicarui vllatara, vlassi gomaasi lraatama garvllatara lapa. Cascada aliasi gaaagai tasi-gajiaadara vipiaadagi vlassi soimaascami dai camaisoimaasi ivuaadagi. Dai siaa duutudaitai Diuusi aliasi gaaagai isivuaadagi mosacaasi istumaasi Diuusi ipalidi.

² Caaɣavar tuutiaca aapima ɣarvui. Aatama maitanmamaatatuli masisoimaasi ivuaadagi aapima tomali maiyaataidi aatama. ³ Aagai aana gomaasi maisiu soimaasi ivuaadatai aapima. Aana saalicada ganoigadai cascada. Dai ganoigadamu aana asta siascada muu. ⁴ Vaavoitudai aana masiaapima iduñia agai vasi istumaasi ganaagidi aana. Dai saalicada baigiñalidi aana aapimacada. Dai tomasi soimaasi taatamai aana vaascara saalicada baigiñalidi.

⁵ Aidasi abiaadara aayi aatama tami Masedoonara maiquiaa ganiibastacan tada gariibadaga alia soimaa taatamai aatama cascada. Tomasiaaco siaaco ajioopada aatama garcocodai oodami dai vaascara tatagitoi aana giñaaduñi vaavoitudadami. Aana maitpalidi isagai dagituagi ganvaavoidaraga. ⁶ Damos Diuusi agai dai baiñiatudai vaavoitudadami ismaacada soiganaliadagi, cascada baigalali aatama diviacai Tito. ⁷ Maisiu mosacaasi diviacai agai. Agai alia baigaliatugai aapimacada cascada. Agai garaagidi sai aapima saalicada garnaida alidi. Daida garaagidi lapa sai aapima aliasi giñtatagitoi dai soiganalidi aanacada. Gomaasicada vaamioma baigiñalli aana.

⁸ Tomasi soiganalli aapima naidacai loojai ismaacada ganootosi aana vaascara maivuaam iñalidi aana sivi. Tomastuucamidara soigiñalli aana maatacai issoiganalli aapima chaaqui tasai naidacai goojai ⁹ vaascara sivi baigiñalidi, maisiu soiganaliacai aapima, aapima ama duucai gantatagitoi aidasi soiganalli cascada. Diuusi alia baigalli naiditai isducatai ivuaadana aapima aidamasi soiganalidi. Cascada maata aana

ismaisoimaasi ganduñi ganoojidacai. ¹⁰ Siascada amaadutai soigaliadagi dai maivui ñoocadagi Diuusi, poduucai Diuusi alia baigaliidiña dai poduucai ama duucai gatatagitoiña oodami dai caagacara vuvacai. Cascada arsoiñi issoigaliadagi oodami siascada soimaasi ivuaadagi dai ama duucai gatatagitoiña. Damos siascada soigaliadagi amo maivaavoitudadami dai maiama duucai gatatagitoi aida gia imi agai agai ñdiaavora lamadu. ¹¹ Damos aapima alia caaga idui cascada alia baigalli Diuusi dai canaidi aapima istumaasi apadui gooquara. Alia baacoi aapima lagi poliditai sai Diuusi soimaasi gantaatatuldi agai dai giñlabaiditai iñsaana ganbagaidagi. Cascada ipalidi aapima iñsaana ganoigaldagi, dai otoma bagaimi aapima acalli ismaacada soimaasi idui. Dai ipaliditadai iñsaana gandidiagi. Vasi gomaasicada caaga gamaata masiaapima maibaiganalidi acalli vui soimaasi ivuaadatai agai. ¹² Aidasi ganooji aana maisiu mosacaasi gocali tagitocatadai aana ismaacada soimaasi idui tomali gamai ismaacada soimaasi iduñi goovai. Baiyoma maata Diuusi ispoduucai ganooji aana aliasi ganoigaditai. ¹³ Vasi gomaasicada alia baigalali aatama.

Dai vaamioma baigalali aatama naiditai isbaigalidi Tito aapimacada. Tito aliasi baigalidi naiditai isducatai ama duucai gantatagitoi dai gajiaadara vipiaada aapima soimaascami. ¹⁴ Aidasi maiquiaa ii Tito Coriintoamu aana agidi masai aapima lagi dia agai istumaasi ganoojida iñaagaitadai aana dai aapima podui. Vasi istumaasi ganaagidi aatama arvaavoi dai istumaasi agidi aatama Tito vasi apadui. ¹⁵ Dai sivi vaamioma ganoigadai Tito tatagitoitai isaapima caaga lagi vasi istumaasi ganaagidi agai dai caaga mi-

aadagidacai aapima dai cāga siaa duutudai aapima āgai. ¹⁶ Cāga vaavoitudai aana masiaapima apiaāgiada āgai istumaasi gānaagidi aana cascāda baigiñalidi aana.

8 Sivi giñaduñi ipalidi aana isganaagidagi isducatai Diuusi cāgacāra nāidi āvaavoitudadami Masedooniāra oidajami dai āgai cāga soicai aa vaavoitudadami. ²⁻⁴ Tomasi aliāsi soimaa taatamai āgai vāscāra aliā baiganalidi. Tomasi sāllicāda āsoituutuigami āgai vāscāra mui āmpagi tumiñsi ducami isriricuacamudai āgai daida gardaāñimi tasai dagitona aatama isootosda ātumiñsi āvaavoitudadami Jerusaleenāra oidajami. ⁵ Aatama maivaavoitudaitadai ismosā mui āmpaida āgai tumiñsi. Ārāga idui āgai vāsi istumaasi Diuusi ipali dai gooqiāra duñia aliditadai istumaasi aagidi aatama. ⁶ Mosnāditai aana isalia mui āmpagi tumiñsi āvaavoitudadami Masedooniāra oidacami aagidi aana āTito sai āgai āpamu imāna māca siaaco daraaja aapima dai gānaagidana masai āpamu āmpaidiña tumiñsi āvaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenāra oidajami vātarā poduucai isduucai ivuaadatadai aapima āquoma. ⁷ Aapima vāsiaacatai sāllicāda cāga ivueyi, dai sāllicāda cāga vaavoitudai aapima. Dai aliāsi cāga gamamaatatuldiña. Dai istumaasi ivueyi aapima baiganaliaracāda ivueyi. Dai aliāsi gāoigadai. Dai sivi aliāsi gāagai iscāga soiña aapima gāraaduñi soituutuigami.

⁸ Aana gānaagidi gomaasi maisiu gantāañia iñaliditai baiyoma gānaagidi aana gomaasi masai maatācana isducatai aa vaavoitudadami baiganaliaracāda āmpaidi tumiñsi

gāraaduñi vātarā. Dai siāscāda aapima gāoidagi āra vāscatai maatamu isaapima aliā oigadai gāraaduñi. ⁹ Aapima camaatā isSuusi Cristo aliā cā tuiga. Aidāsi maiquiaa divia āgai tami oidigi daama maivālgacatadai tomali āmo istumaasi tāvaagiāra daacatai. Damos diviacai tami oidigi daama soitigami gānaato āgai. Suusi aliāsi gāoigadai cascāda poduucai idui, vai poduucai istuidana aapima isiimiagi tāvaagiamu dai ami viaacagi naana maasi istumaasi cācālgaducami.

¹⁰ Aana gānaagidi saidā ārcāga isotoma aitudagi ātumiñsi ismaacāda baiāliaracāda āmpaidi aapima vasumira abiaadāra. ¹¹ Sivi istutuidi aapima masiaitudagi tumiñsi masiāāqui āgai isaituda āgai. Vāscatai gāagai isgamaacadagi siāsi istutuidi. ¹² Siōora baigaliaracāda gamaacadagi siāsi istutuidi Diuusi baigalidiña āgai vui āra.

¹³ Aana maitipalidi masvāsi gamaacadagi masiāājasi viaacagi ¹⁴ baiyoma ipalidi aana masiāpan ājasi viaacagi. Sivi aapima ganbaivitocami viaa cascāda gāagai masiaa oidagi gāraaduñi soituutuigami. An tasāra āgai ganbaivitocami viaacamu dai aapima maiviaacamu siāgai gānoidamu āra. Dai poduucai vāscatai viaacamu aapima istumaasi tāgito. ¹⁵ Poduucai isduucai āgai Diuusi ñiooquidāra: “Siōora naana maasi viaacatadai maibaivito, dai siōora baitoma maiviaacatadai vāscāra maivālgacatadai”, pocaiti Diuusi ñiooquidāra.

¹⁶ Dai pocaiti aana sai baigiñalidi aana Diuusicāda isagai soī Tito isāgai gāoigadagi aapima poduucai isduucai gāoigadai aana. ¹⁷ Tito aliāsi ipalidiña

isvaascata baiganliada aapima cascada imi agai goovai maisiu mosacaasi ootositai aana baiyoma goovai lagi ipalidi isimiagi cascada.

¹⁸Dai ootosa ragai aatama amai garaduñi Tito lamadu. Vlassi vaavoitudadami canga ñioocai gocalli vui, alia canga gamamaatatulditai goovai Diusi ñioquida. ¹⁹Lagi vaavoitudadami covai vusaitu gocalli sai garoidana dai garsoiña ampaidana tumiñsi ismaacada mpagi garaaduñi vaavoitudadami aipacoga oidacami. Aatama mpaidi gotumiñsi vaavoitudadami soituutuigami vaatar. dai poduucai maatamu aa oodami sialia ca tuiga Diusi, dai poduucai lapa gamaatamu isbaigraliaracada ivueeyi aatama istumaasi Diusi ipalidi. ²⁰Aatama ootosa ragai idi cacalli canga tuutiacada sai ampaidana tumiñsi vai poduucai maitarñiooquidiña oodami. ²¹Aatama canga iduñia rralidi goaa duiñdagai Diusi vuitapi dai oodami vuitapi lapa.

²²Dai amai calli oida agai lapa Tito lamadu aduñda dai idi calli camaata aatama lapa iscanga ivueeyi Diusi aa duiñdada dai baigraliaracada oida agai gogaa vaavoitudaitai masiapima sallicada canga soiña agai garaaduñi soituutuigami tumiñsicada. ²³Isamaadutai gantacacagi istuisi ootoi aana goTito aagidavurai sai goovai argiñaduñi dai giñsoicai giña duiñdagara ganmamaatatulditai Diusi ñioquida. Dai isamaadutai gantacacagi istuisi ootoi aana gogaa vagoocai, aagidavurai sai govaavoitudadami tami oidacami ootoi. Dai aa oodami naiditai isca tuutuiga goovai alia ca ñioocaiña Suusi Cristo vaatar. ²⁴Silascada mada dia gocacalli cagavar miaadagida dai canga lagiada dai poduucai maatamu vaavoitudadami aipaco oidacami masiapima alia oigadai

ganaaduñi vaavoitudadami. Aana caagidi garaaduñi vaavoitudadami aipaco oidacami masai aapima alia oigadai ganaaduñi vaavoitudadami.

9 Aana maiviaa isganaagidagi idi oojara masai ampaidana tumiñsi garaaduñi soituutuigami vaatar. ²Camata aana masiapima bailliaracada soicai ganaaduñi soituutuigami. Aana vaascata baigiñliaracada aagidiña garaaduñi vaavoitudadami Masedooniara oidacami masai aapima Acaayara oidacami vasumira abiaadara mpaidi tumiñsi dai ootosda agai garaaduñi soituutuigami. Aidasi mai vaavoitudadami Masedooniara oidajami masduucatai ivueeyi aapima baitoma vaascatai vaamioma baiganliaracada mpaidi tumiñsi soituutuigami vaatar. ³Vaascara ootosa inagai aana idi garaaduñi vai sallicada vaavoi vuusaiña istumaasi agai aana ganaagaitai. Dai aana ipalidi issallicada bai duuca aapima tumiñsi poduucai isduucai caagidi aana garaaduñi Masedooniara oidacami. ⁴Sallicada ipalidi aana isbai duuca aapima tumiñsi siduuniadagi giñoidagi lamoco garaaduñi tami Masedooniara oidacami silascada imiagi aana. Saa laran tada aana ismaibai duuca aapima. Aana vaascara vaavoitudai istumaasi aagada aapima. Aapima lapa siaa laran tada maibai duucatai. ⁵Cascada aana polidi sai aliasi gaaagai isapaga iimiagi idi cacalli dai gansoiña naato mpaidagi tumiñsi ismaacada vilaga isaituda aapima silaqui aagai. Poduucai lagi mpaidamu aapima mosacaasi silaqui ipalidi maisiu silaqui aatama ipaliadagi. ⁶Tagitovurai aapima siora chlaqui gaoidadagi Diusi maisicaga soicaiña, dai siora mui gaoidadagi

Diuusi cλaga soicai λpa. ⁷Vλλscatai gaaagai isgaoidadagi silajiqui cλgadu aliadagi. Mosgaaagai isbaiganaliaracada gaoidadagi maisiu guvucadacada. Diuusi oigadai sioora baigaliaracada gaoidi. ⁸Diuusi cλaga istutuidi isganmaacadagi naana maasi istumaasi dai poduucai viaacamu aapima vλasi istumaasi tagitocagi aapima ganvλatarλ. Dai poduucai viaacamu aapima istucuda soicadagi aa. ⁹Pocaiti Diuusi ñooquidarλ: Sioora cλ tuutuiga alia cλaga soicai asoituuuigami.

Dai Diuusi vλλscara soicadamu sioora cλaga soicai aa.

Ascaiti Diuusi ñooquidarλ. ¹⁰Diuusi λgai dai maacai oodami astocai ismaacadaasai. Dai λgai vaa Diuusi ganmaaquimu aapima vλasi mastumaasi tagitucagi. Dai aapima ganbaivitocami viaacamu dai poduucai cλaga soicadamu aa. ¹¹⁻¹²Silascada vuidaquia aatama asoituuuigami gotumiñsi ismaacada ampagi aapima sλλlicada baiganaldiamu λgai Diuusi vui viaacatai istumaasi tagito. ¹³Dai cλaga ñoocadamu λgai Diuusi vui maatacatai isaapima cλaga λgidi istumaasi aagai Suusi Cristo cascada ootosdi aapima gotumiñsi. Dai cλaga ñoocadamu λgai Diuusi vui mui ootosdakai aapima tumiñsi λgai vλatarλ dai aa vλatarλ λpa. ¹⁴Dai λgai vaamioma ganoigadamu cascada daanadamu Diuusi sai λgai vaamioma gansoicaiña. λgai maata isDiuusi gansoicai iscλ tuutiaca aapima cascada mosλ cλaga soicai aapima dai cascada aliasi ganoigadai λgai. ¹⁵Sλλlicada baigatalidi aatama Diuusicada isλgai mosλsi gansoicai. Maitistutuidi aatama iscλaga aagagi isλsi gansoicai Diuusi.

10 Aana Paavora ganaagidamu amo istumaasi. Cλ maata aapima isSuusi Cristo aliasi cλ tuiga dai maioomaliga dai aana λpa ipalidi ispotuigacagi. Amo oodami pocaiti sai silascada ganλlamadu daaca aana maioomaliga aana ganvui dλmos silascada ganoojiada aana aliasi ganbagaiña. ²Aana gandaanai giñaaduñi masai gajaadara viaana vλasi gosomaascami poduucai silascada gaamo imia aana maiviaacamu isganbagaidagi. Dλmos isλmoco quiaa pocaitidagi sai aana ivueeyi mosacaasi istumaasi aana λgi ipalidi, λgai gia bagaidamu aana. ³Vaavuava isaatama λpa aroodami dai quiaa oidi daama oidaga dλmos maipan duucai ivueeyi aatama λgai ismaacada maivaavoitudai Diuusi. ⁴Diuusi λgai dai giñsoicai iscλaga ivuaada aana aa duiñdada maisiu aana λgi. Amo oodami λgi maitistutuidi isgajiadara viaagi gosomaascami avanacai Diuusi guvucadadacada. Cascada Diuusi giñmaacai guvucadagai ansai cλaga ivuaadana aa duiñdada. ⁵Idi guvucadagaicada ismaacada Diuusi giñmaacai vaamioma maata ñoocai aana isλgai ismaacada gagarducada ganλlidi vui ñoocaiti Diuusi ñooquida ismaacada gamamaatatuldi aana. λgai maitipalidi isoodami maatiagi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi. Dai λgai vaa guvucadagaicada vaamioma istutuidi aana isλgai dai avanacai poduucai λgai λpa λgidi Diuusi ñooquida. ⁶Silascada cacλaga λgiada aapima vλasiaacatai istumaasi aagai Diuusi ñooquidarλ aida gia casi istutiadamu aana isbagaidagi ismaacada maiλλgidi Diuusi ñooquida.

⁷Gaaagai masλaga gantagito ñajadagi istumaasi apanvueeyi aapima gansaagida. Dai λgai ismaacada pocaiti saida arSuusi Cristo ojootosada dai

giñvui ñioocai gaaagai ismaatacagi iñsaana ara arsuusi Cristo ootosada. ⁸Tomasi alia aagai aana sai Suusi Cristo giñmaa amo saalicami vaascara maisiaa arai aana. Suusi Cristo giñmaa gosalicami ansai gansoicaña masai vaamioma caga vaavoitudaiña Diuusi ñioquida, maisiu ansai gansobicaiña isvaavoitudadagi aapima. ⁹Maitipalidi aana isganabacatadagi gomaasicada ismaacada ganaagidiña aana ganoojiditai. ¹⁰Amo oodami pocaitiña sai saascada ganoojiada aana ganbagadan caitiña aana dai sai saascada ganlamadu daaca aana sai aida gia doadicudan duucai ñioocaiña aana. ¹¹Damos agai ismaacada pocaitiña gaaagai ismaatacagi sai poduucai isduucai ganoojidiña aana istutuidi ismotuigacagi saascada gandividagi.

¹²Damos maitipalidi aana isapan tuigacagi agai ismaacada gargarucada ganalidi giñvui ñioocaitai. Agai poalidi sai vaamioma sastuduga siaa oodami. Agai alia vupuiiruga cascada poalidiña sai vaamioma caga gamamaatatuldiña siaa aaduñda mamaatatuldiadami. ¹³Saascada ganaagiada aana ansai caga ivueeyi giñaa duiñdaga aana ganaagidiña mosacaasi istumaasi ivueeyi aana. Aana ivueeyi istumaasi Diuusi giñtajai ansaida ivuaadana, cascada mosacaasi gomaasi ganaagidiña aana. Dai agai giñtajai ansaida ganmaatatuldana ñioquida aapima Coriñtoara oidacami. ¹⁴Aana ivueeyi mosacaasi istumaasi Diuusi giñagidi. Aana agai dai araga ganaagidi Suusi Cristo ñioquida. ¹⁵Aana maiagagai istumaasi gamamaatatuldi aa mosacaasi istumaasi aana lagi gamamaatatuldi. Aliasi ipalidi aana masai vaamioma caga vaavoitudana aapima nai poduucai istutiada aana isvaamioma naana maasi istumaasi

ganmaatatuldiagi. ¹⁶Dai poduucai casi istutuidi aana isgamaatatuldiagi Diuusi ñioquida siblacoga siaaco maiquiaa gamaatatuldi aa oodami.

¹⁷Aliasi arcaagagai iscaga ñioocadagi oodami Diuusi vui dai maisiu lagi gavaltara. ¹⁸Diuusi maibaigallidi agaicada ismaacada caga ñioocadagi lagi gavaltara baiyoma lagi Diuusi maata sioora baialiadagi.

11 Maitavar oojodacai caaca istumaasi ganaagida iñagai aana tomasi poalidi aapima ismaicagadu giñtagitoidaga. ²Diuusi ipalidi sai baamucan tadacana aana gomaatatuldiadami yaatavogami vui, goovai ganvupuiirumada alidi cascada. Aana agai dai ganaagidi sai Suusi Cristo arcaagacaga vuviadami matai aapima vaavoitu. Dai sivi aliasi ipalidi aana isaapima apiavaavoitudadagi dai caga lagiadagi Suusi Cristo. ³Aana maitipalidi masganyaatagiadagi tomali maitipalidi aana masganvupuiirumadadagi masai gajiaadara viaana Suusi Cristo poduucai isduucai adiaavora yaatagi dai vuiirumagi Eva Edeenara. ⁴Aana maata masiaapima caga miadagidiña tomastuma mamaatatuldiadami ismaacada gandaividi dai caga gantagito caacana istumaasi ganmamaatatuldiadagi aagaitai acristo agai, tomasi maitaragai vaa mamaatatuldiaragai ismaacada ganmaatatuli aana. Aana ganmaatatuli sai Suusi Cristo arcaagacaga vuviadami dai sai Diuusi Ibaada garlamadu daja dai sai sioora vaavoitudai Suusi Cristo cagacaga vuvacai. Damos aa ama maasi ganmamaatatuldi dai vaascara aapima caga gantagito caacana. ⁵Agai poalidi sai vaamioma sastuduga siaa damos aana poalidi sai maivaamioma sastuduga agai iñsaana. ⁶Tomasi aana

maicalla maata ñioocai vallasara clla maata aana istumaasi ganmamaatatuldi agai cascada maata aana isganyaatagidi agai. Dai aapima cllaga giñmaata dai clla maata istumaasi gamamaatatuldi aana.

⁷ Ammo oodami pocaitiña sai isamaadutai gamamaatatuldiadagi dai maitamaitacadagi sai maitarsoiñi mamaatatuldiaragada. Sioor maata issiooma arcallaicamudai isgiñaa namalquidamudai aapima dai poduucai vaamioma cllaga allgiadamudai istumaasi ganmamaatatuldiña aana. Baiyoma gaaata vaaadana aana dai gaagaiña istumaasi tagito aidasi gandiviji aana dai ganmaatatuli Diuusi ñiooquida poduucai ivuaadana aana gansoiña inñaliditai. ⁸ Dai aa vaavoitudadami sibaa oidacami giñoidiña tumiñsi lara ansai lacada giñsoicaiña ganlamadu daacatai. ⁹ Aidasi maa dada vaavoitudadami Masedooniara oidajami agai agai dai giñoi tumiñsi dai poduucai aapima maisiaa doodai tomali ammo istumaasi aana giñvatarai dai tomali ammo imidagai maiviaacamu aapima issiaa vaaadagi tomali ammo istumaasi aana giñvatarai. ¹⁰ Aana vaavoitudai Suusi Cristo cascada istumaasi aagai aana arvaavoi. Cascada aagidi aana vallsi Acaaya davalariara oidacami ansai maitantaanada inñagai aapima tomali ammo tumiñsi. ¹¹ Maitavar povanaliada ismaitanoigadai aana dai cascada pocaiti. Lagi Diuusi maata isaliasi ganoigadai aana.

¹² Amamaatatuldiadami yaatavogami gantaanai tumiñsi ganmamaatatulditai cascada aana maitipalidi masiaapima giñoidadagi tumiñsi vai maipocaitiadagi amamaatatuldiadami sai giñapan duucai ivueeyi. ¹³ Agai pocaitiña saida arSuusi Cristo ojootosada damos maitarvaavoi. Agai mosaryaatavogami.

¹⁴⁻¹⁵ Dai agai clla tuutiacami ganvuaadana damos ivueeyi istumaasi ladiaavora ipalidi isivuaadagi. ladiaavora alia yaatavoga lara cascada. Damos Diuusi sallacada soimaasi taatatuldamu soimaasi ivuaadatai agai.

¹⁶ Aana maitipalidi ispoliada aapima ismaicallagadu giñtagitoidaga. Damos ispoliada aapima ismaicallagadu giñtagitoidaga vallasara gaaagai mallasacagi istumaasi ganaagidi aana giñaagaitai aana lagi isalia clla tuiga aana ducami isgaducada giñliadamudai aana. ¹⁷ Damos Suusi Cristo maipoduucai garmaatatuli agai maigaducada gallidiña, cascada vuuirugan tada aana poduucai ñioocaitai. ¹⁸ Muidutai mamaatatuldiadami aagaiña sai alia cllaga ivueeyi ganaa duiñdaga cascada aana lara aagai ansai alia cllaga ivueeyi giña duiñdaga. ¹⁹ Aapima polidi masai alia sastuduga cascada cllaga istutuidi aapima masmaitiñojoadagi vuuirugami duucai ñioocaitai aana ²⁰ poduucai isduucai maioojodai aapima amamaatatuldiadami yaatavogami tomasi agai gantataañicararu duucai gannlidi, dai mañnamalquidacai vuuyi ganvustuidaga, dai soi duucai gannlidi, dai gangavaiña. ²¹ Damos aana maioojoidi ispoduucai ivuaadagi. Dai aliisi baigiñalidi aana ismaisoimaasi ganvuididi.

Amamaatatuldiadami yaatavogami aagaiña sai cllaga ivueeyi ganaa duiñdaga dai aana aagadamu lara tomasi vuuirugan tada aana aagaitai. ²² Agai gagarducada ganalidi judiducatai. Aana lara arjudiu. Dai agai gagarducada ganalidi Isireliara oidacamicatai. Aana lara arIsireliara oidacami. Dai agai gagarducada ganalidi Avraañicararu cajiudadacatai.

Aana ʎpa ʎvraañicarú cajiudadá. ²³ ʎgai gagarducada ganalidi pocaititai saida ʎsuusi Cristo ojootosada. Aana gia sállicada ʎsuusi Cristo ootosada, tomasi vuirugami duucái ñioocái aana. Aana vaamioma gaaagidi Diuusi ñiooquidá isʎgai. Dai aana vaamioma giñʎavai oodami isʎgai. Dai aana vaamioma muiyoco vaa giñmaisatu isʎgai. Dai muiyoco giñmuua aagaiña oodami. ²⁴ Taama imidagai giñʎʎaga ʎjudidú iquisanaicada dai vʎa taama imidagai aitu amo coobai dan baivastaama dan tuvustaamaojo. ²⁵ Dai ʎpa vaica imidagai uusicada giñʎʎaga. Dai ʎpa amo imidagai giñmaicacarai. Vaica imidagai duupi ʎvaarcu suudara ismaacada imaiña aana. Dai amo imidagai suudara vii aana amo tasai dai amo tucagi amo uusiaiñdara iñdaagacatai mallacasi dʎvʎrai uugidiaiñdara. ²⁶ Aana aipaco aimaraña. Dai baitoma giñbʎa aimaraña suudagi. Dai ʎsivogami giñsobicaña voyara. Dai giñaaduñi giñvui vʎʎacana dai sibaacoga aa oodami giñvui vʎʎacana ʎpa. Dai gʎʎar quiquiara oidacami giñvui vʎʎacana ʎpa. Dai siʎscada oidagana aimarda aana giñaajaiña ʎsivogami. Dai siʎscada vaarcuara aimarda aana ʎmo iimidagai duupicaiña ʎvaarcu. Dai ʎgai ismaacada yaatagai saida ʎvaavoitudadami giñvui vʎʎacana ʎpa. ²⁷ ʎliʎ soimaa taatamai aana aata vaaadantai. Muiyoco maicocosiña aana. Dai muiyoco ʎliʎ bibiuugaiña dai tonomocaraña. Dai ʎliasi gaaata vaaadana aana cascada ʎmo imidagai maitiñaajai tasai ugidagai. Dai muiyoco imidagai ʎvamucaraña aana. Dai muiyoco imidagai baitoma maiyuucusucana aana.

²⁸ Dai vʎʎa tasai aana ʎpa tatagitoi vʎʎsi vaavoitudadami vʎʎsi aipacoga oidacami. ²⁹ Isamaadutai maicʎʎaga

vaavoitudadagi ducami iñsaana ʎpa maicʎʎaga vaavoitudadagi. Isaa oodami soimaasi duiñtuldagi amo vaavoitudadami aana siaa ʎraña dai baamucuiña aana ʎDiaavora vui. ³⁰ Aana caagai naana maasi istumaasi aagaitai isducatai soimaa taatamaña vai poduucai gamaatana iñsaana sállicada tagito isDiuusi giñsoicadagi. ³¹ ʎʎa maata Diuusi sai istumaasi aagai aana ʎvaavo. Diuusi aroogada gartʎaanadamiga Suusi Cristo dai ʎliasi gaaagai isvʎʎacatai ʎʎaga ñioocadagi ʎgai vʎʎara tomastuigaco. ³² Damasco ʎmo ʎmapacara ʎdʎvʎariara siaaco taaana ʎraí Aretas. Dai amo imidagai Damascara daacatadai aana. Damasco sicoli cuupi gʎʎar bibiidaiviucada. Taida ʎsonar ʎaacami daarai nuucadacamio vʎʎa cuucuparagiara sai giñsobidacana siuu duu vuusia aana sai giñbaji aagaitadai. ³³ Damos giñaaduñi amo asarara giñdaí dai bidaviqui an sʎʎi giñtavañi. Dai poduucai ʎʎagacara vuusai aana.

12 Aana polidi sai maitarcʎʎagai isgaducada giñʎiada aana gomaasicada ismaacada ivueeyi aana baiyoma aagamu aana istumaasi giñtʎʎgi gartʎaanadamiga Suusi Cristo dai istumaasi ʎgai giñmaatutuli. ²⁻³ Camui uumigi vaa ʎpadui isvaavoitu aana Suusi Cristo. Casiʎpadui baivustaama dan maacova uumigi isgartʎaanadamiga Suusi Cristo giñvaidacai tavaagiamu siaaco daja ʎgai. Damos maimaata aana isbai ʎgi ii giñibadaga ismoduucai giñtuucuga ʎpa. ʎgi Diuusi maata isducatai ʎpadui. ⁴ Damos ʎʎaga maata aana isii tavaagiamu dai mallaca ʎʎa aana istumaasi giñaagidi Diuusi. Dai Diuusi maitiñmaa oigaragai isaagida aana tomali amaadutai istumaasi ʎʎa. ⁵ ʎʎaga istutuidi aana isgaducada giñʎi-

adagi aana imacai tavaagiamu, damos baiyoma alia tagito aana isDiuusi giñsoicadagi vaas tasai. ⁶ Caaaga istutuidi aana isganaagidagi naana maasi istumaasi ismaacada ivuaadana aana. Aana ganaagiadamudai mosacaasi istumaasi arvaavoi dai gomaasi maitarvui-irudagaicamudai. Damos vaascara maiaagaiña. Damos casi giñmaat aapima naiditai isducatai ivuaadana aana dai isducatai oidacana dai mosacaasi poduucacai ipalidi aana isgiñmaatcagacai aapima cascada maiaagaiña naana maasi istumaasi ismaacada ivuaadana aana.

⁷ Naana maasi istumaasi gagarducami taa aana tavaagiana. Damos Diuusi maitipali isgaducada giñliada aana taagacai gomaasi cascada Diuusi dagito adiaavora sai soimaasi giñtaatatuldana coocodagaicada. Saallicada cooco giñtuucuga ducami isgiñsaasimudai amo uusi muucacami. ⁸ Vaicojo dai aana giñlaanadamiga sai maigovai imitudana coocodagai ⁹ damos agai povintatadai: “Aapi mosviaa ismaatiagi iñsaana gaoigadai. Damos maitan aduaaidagi vai poduucacai gamaatana sai aapi agai maiviaa guvucadagai isivuaadagi giñaa duiñdaga. Aana agai daida gamaacacai guvucadagai”, iñtatadai Cristo. Baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai vai poduucacai gamaatana isSuusi Cristo giñmaacacai guvucadagai ansaida ivuaadana aa duiñdada. ¹⁰ Baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai poduucacai vaamioma caaga maata aana isCristo agai dai giñmaacacai guvucadagai. Dai baigiñalidi aana maiviaacatai guvucadagai isivuaadagi Cristo aa duiñdada, agai giñmaacacai guvucadagai isivuaadagi aa duiñdada cascada, daida oodami giññiooquidiña vaavoitudaicacai aana Suusi Cristo, dai alia soimaa taatamai aana biuugigai, dai soi duucacai giñalidi oodami, dai alia soimaa taatamai naana maasi istumaasi.

¹¹ Aana apan duucacai ñioocai amoco ismaacada maicaaagadu tagitoidada alia giñaaagaitai aana agai damos aapima arganduñi ispoduucacai ñioocai aana, aapima maicaaaga ñioocai aana imvaltara cascada. Amamaatatuldiadami yaatavogami pocaiti saida arojootosada Suusi Cristo dai sai vaamioma namaga agai istomasioora. Damos tomasi aana lara maiñamaga vaascara apan lasi namaga aana agai. ¹² Aana maioojodacacai ganaagidiña Diuusi ñiooquida dai Diuusi giñmaa guvucadagai ansaida iduuna aapima gansaagida naana maasi gagarducami dai gomaasicada caaga gamaata iñsaana saallicada arootosada Suusi Cristo. ¹³ Aana caagacara gannaicacai aapima apan duucacai tomastuma vaavoitudadami ismaacada vaavoitudaicacai Suusi Cristo. Mosaca soiñi maitantaí aana poduucacai isduucacai taana aana aa. Damos sioor maata isbai polidi aapima sai gaaagacai isganaagida aana masai giñoigaldana gocascada.

¹⁴ Sivi cabai giñduu aana apamu dai gandivida iñagai sivicada casi arvaicojoca agai. Dai apamu maitantañimu aana soiñi. Aana maitagito gannvustuidaga, mosai ipalidi aana isgiñoigaada aapima. Aana ganooga giñducami cascada maitantaana aana soiñi. ¹⁵ Baiyoma baigiñaliaracada siaa doadamu aana istumaasi viaa. Aana bai giñduu isapiagansoicadagi vai vaamioma caaga oidacana aapima. Aana gansoicadamu asta saallicada ugitiagi giñguvucadaga, tomasi aana alia ganoigadai polidi aana masiaapima maitiñoigadai.

¹⁶ Damos amoco aapima gansaagidaicacai tomasi caa maata agai ismaitantaí aana soiñi gannaamadudaacatai, vaascara pocaiti ansai aa

vuuvi aana tumiñsi ismaacada ampagi aapima garaaduñi soituutuigami vaataa. ¹⁷ Dai pocaiti lapa ansai aana ootoi Tito sai ganvupuiirumadana. ¹⁸ Vaavuava isotoi aana Tito amadu amai garaduñi. Damos agai maitanvupuiirumagi iimacai. Caa maata aapima iñsaana amadu Tito lapan duucai oidacana aapima gansaagida.

¹⁹ Aana maisiu mosacaasi aapima ganaagidi gomaasi Diuusi giñcaal lapa. Aana ganaagidi istumaasi Cristo ipalidi. Dai aana ipalidi masiaapima vaamioma caga vaavoitudagi Diuusi ñooquida. Sallicada ganoigadai aana cascada. ²⁰ Maimaata aana isducatai daraajamu aapima silascada maa divi aana. Aana maitipalidi isancocoda aapima, dai maitipalidi iscoimudada tuutiaca, dai maitavar baacoica, dai tatagitodavurai istumaasi viagacagi aa, maitavar yaatagada aa, maitavar ganñiooquiada aipacoga, maitavar gagarducada ganliada, dai maitavar ganvupui ñoocada. Nai poduucai maiviaaca aana isganbagaidagi. Maitipalidi aana issoiganlliatudagi. ²¹ Maitipalidi aana issiaa lagi Diuusi vui aapimacada tomali maitipalidi aana issusuaquiagi soimaasi ivuaadatai amadutai aapima laqui abiaadala. Agai quiaa googosi ganducami.

13 Cagoocoaja gandiviji aana sivicada casi avaijojoca agai. Isamaadutai gapiar vaaaja aliada gaaduñi sai soimaasi idui gaagai isoidacagi gooca isapa vaica nlijadami. ² Aidasi ganlamadu daacatadai aana ganaagidi vaascatai aapima amo ñooqui dai tomasi mallacasi daja aana apamu ganaagidamu aana agai vaa ñooqui. Sivi gia soimaasi gantaatatuldamu aana isquiaa soimaasi

ivuaada aapima poduucai isduucai ganaagidi aana. ³ Poduucai maatamu aapima isSuusi Cristo guvucadadacada ñoocai aana. Caa maata aapima sai istumaasi aagai Suusi Cristo sallicada ivueeyi agai. ⁴ Vaavuava sai aidasi sisapicatadai Suusi Cristo curusiaba maiviaaca maascataidai guvucadagai damos lapan duaaca agai dai lavaagiaga daja Diuusi guvucadadacada. Aatama gia maiviaa guvucadagai damos Diuusi agai daida garmaacai guvucadagai tasai ganaagidiña masai soimaasi ivueeyi.

⁵ Cagavar tatagitoda aapima istumaasi ivueeyi masabai caga vaavoitudai. Caa maata aapima isSuusi Cristo amadu daja ismaacada caga vaavoitudai. ⁶ Ipalidi aana istatagitoda aapima issallicada vaavoitudai aana Suusi Cristo. Aana gia maitanyaatagidi. ⁷ Daana aana Diuusi masai maisoimaasi ivuaadana aapima, masai baiyoma cagacala oidacana. Aana sallicada ipalidi ispoduucai oidaca aapima damos maisiu cascada ipalidi aana isloodami siaa giñduutuadagi. ⁸ Mosai ipalidi aana isoodami vaavoitudadagi Diuusi ñooquida aatama tomali amo imidagai maivuidara vaatacana Diuusi ñooquida. ⁹ Cascada baigiñalidiña aana silascada caga lagiadagi aapima Diuusi ñooquida vai poduucai maiviaaca aatama isganbagadagi tomasi aa polliadagi ismaiviaa aana guvucadagai. Dai daana aana Diuusi masai vaamioma caga lagiidiña dai vaamioma caga vaavoitudaña Diuusi. ¹⁰ Aana ganoojidi idi oojoi maiquiaa gandividacai vai poduucai silascada malca divia aana maiviaaca isganbagaidagi tomasi viaa aana sallicami. Gartaaanadamiga agai daida giñmaa idi sallicami ansai gansoicaiña isvaamioma caga vaavoituda dai vaamioma caga lagiadagi aapima

Diuusi. Diuusi maitipalidi issobicada aana ganvaavoidaraga.

¹¹Otoma gartlagadamu aatama giñaaduñi. Ivuaadavurai mosacaasi istumaasi arcлагaducami, dai baigavar anliada, dai amo tagitoidagai avar viaaca aapima, dai casiavar maitancocoda. Daida garDiuusiga ismaacada gariibastudan tadatudai

dai garoigadai ganlamadu daacamu.

¹²Calagavar ganmiaadagiada aipacoga.

¹³Vlassi garaaduñi vaavoitudadami tami oidacami Diuuscada gamviaatuldi.

¹⁴Aana ipalidi isSuusi Cristo cal-gacala gannaijadagi, dai sai Diuusi api- aganoigadaiña, dai sai Diuusi Ibaada ganlamadu daacana.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora avaavoitudadami Galaasiara oidacami

1 Aana arPaavora Suusi Cristo ootosada. Agai giñootoi sai gaaagidiña aana Diuusi ñiooquida. Suusi Cristo amadu Diuusi garooga giñootoi maisiu oodami. Diuusi agai dai duaacali Suusi Cristo coidada saagidiaiñdaga. ²Aana ganoojidi idi oojai dai aana amadu vvasi govaavoitudadami ismaacada giñama daraaja gamviaatuldi aapima vaavoitudadami Galaasiara oidacami. ³Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga calgacara gannaijadagi dai ganiibastudacan tadacagi. ⁴Suusi Cristo lagi gadagitu masmuaagi dai poduucai garoigaldi garsoimaascamiga dai calgacara garvuvaitu sai camaiलगिदिña adiaavora dai camaisoimaasi ivuaadana poduucai isduucai ivueeyi oodami sivi tanai oidigi daama. Vvasi gomaasi apdui poduucai isduucai Diuusi ipali. ⁵Aana ipalidi isvvasi oodami calga ñioocada Diuusi vui tomastuigaco.

⁶Maitatagai aana isducatai giñtagituagi mosaa otoma gajiaadaga viacai aapima Diuusi. Diuusi sallicada soigalidi aapimacada cascada ootoi Cristo sai muucuna curusiaba sai poduucai calgacara vuvacana oodami. Diuusi ñiooquidaga pocaiti sai siora vaavoitudagi Suusi Cristo agai imia agai tavaagiamu dai ami oidaca agai tomastuigaco Diuusi amadu. Damos aapima cavaavoitudai ama maasi. ⁷Damos maitiipu amai vaavoidaragai ismaacadacada istutuidi oodami iscalgacara vuvaquiagi mosaca Cristo maamaatatuliaragada. Damos vvascara aa-

madutai ipalidi isganmaatatuldiagi ama maasi dai maisiu mosacaasi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada. ⁸Damos agai ismaacada ganmamaatatuldiadagi ama maasi ismaacada maiara maasi istumaasi ganmaatatuli aatama gaaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi agai tomasi araana isamo Diuusi taañicaruda ismaacada diviagi tavaagiaiñdaga larra. ⁹Dai apamu ganaagidi aana sai ismaacada ganmamaatatuldiadagi ama maasi ismaacada maiara maasi istumaasi ganmaatatuli aatama agai gaaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi agai.

¹⁰Aana aagai gomaasi damos maitipalidi aana sioodami pocaitiadagi sai calga ivueeyi aana baiyoma ipalidi aana isDiuusi aagagi iscalga ivueeyi aana. Insaan ivuaadamudai istumaasi oodami ipalidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipalidi aida gia maitarSuusi Cristo pioñigadacamudai aana.

¹¹⁻¹²Damos maatacavurai aapima giñaaduñi sai istumaasi gamamaatatuldi aana Suusi Cristo giñmaatatuli maisiu oodami.

¹³Aapima camaata isducatai ivuaadana aana alquioma aidasiलगिदिña aana ljudidíu vaavoidaragada. Camaata aapima isalia soimaasi taatamituldiña aana agai ismaacada vaavoitudaiña Suusi Cristo. Aana vvasi coodai inlilitadai. ¹⁴Aana vaamioma calgaलगिदिña ljudidíu vaavoidaragada siaa giñaaduñi ismaacada argiñapanacami dai aana vaamioma calgaलगिदिña giñaaduñicarui viituldiaragada. ¹⁵Damos Diuusi acovai giñvuusaitu aidasi abiaadaga maiquiaa vuusai aana. Agai sallicada giñoigadai cascada. ¹⁶Dai aana mai Suusi aidasi Diuusi ipali. Cascada istutuidi aana isaagiadagi Diuusi ñiooquida agai

ismaacada maitarjudidú sai agai lapa maatana isducatai calagacala vuvauquiagi. Aidasi taa aana Suusi Cristo aidala otoma maiaagidi aana tomali amaadutai, ¹⁷tomali maiotoma ii aana Jerusaleenamu dai naidamu agai ismaacada arSuusi Cristo oootosada lapa isaanla. Baiyoma otoma ii aana Araaviamu. Dai gooquiala lapamu divia aana Damaascala.

¹⁸Dai asta vaica uumigicada ii aana Jerusaleenamu. Aidala mai aana Piiduru dai lamadu daja aana goocaldi. ¹⁹Dai taa aana Jacovo lapa Suusi suculida dai agaa Suusi oootosada gia maitala aana. ²⁰Maata Diuusi sai istumaasi ganoojidi aana arvaavoi.

²¹Dai gooquiala ii aana Siiriamu dai Siliisiamu. ²²Garaaduñi vaavoitudadami ismaacada Judeelara oidacata dai maitiñaacata dai. ²³Moscajiomacana agai sai aana laquioma soimaasi taatamituldiña vaavoitudadami dai caldaiña Suusi Cristo gooquiala casi gaaagidi isSuusi Cristo arcalagacala vuviadami. ²⁴Dai calaga ñioocaiña Diuusi vaataracajiomacatai gomaasi.

2 Dai cadaivunucai baivastan dan maacova uumigi lapamu ii aana Jerusaleenamu lamadu Bernabé. Dai vaidacai aana Tito. ²Diuusi giñaagidi sai gamu iimana cascada ii aana. Dai Jerusaleenara ganampagi vaasi vaavoitudadami taaanadamigada antai aana aagidi istumaasi mamaatatuldi aana ismaacada maitarjudidú aagaitai Suusi Cristo calagacala garvuviaadamiga, dai tacacai aana sabai calagadu giñmamaatatuldaraga. ³Vai agai pocaiti sai calagadu cascada maitajai agai isTito iquitlaagi gatuucuga tomaasi agai maitarjudifucata dai. ⁴Ami

vaapa lamoco yaatavogami. Agai pocaiti saida arvaavoitudadami damos maitarvaavoi. Agai vaapa dai naida agai sabai garvaavoi isaatama ismaacada cavaavoitu Suusi Cristo camaiagidi Moseesacaru saalicamigada. Dai agai ipaliditadai isvaascatai lla giada aatama Moseesacaru saalicamigada. Agai gia ipaliditadai isTito iquitiagi gatuucuga. ⁵Damos aatama maialagi, ipaliditai isaapima apiavaavoitudadagi isSuusi Cristo arcalagacala vuviadami dai maisiu tatagitodagi isistutuidi iscalagacala vuvauquiagi Moseesacaru saalicamigadacada.

⁶Damos vaavoitudadami taaanaadamigada maitiñaagidi ansai ama maasi gamamaatatuldiña aana. Aana maivuaama inlidi taaanadamicatai agai. Diuusi amadugan duucai naidi vaascatai cascada. ⁷Agai maitiñaagidi isducatai gamamaatatuldiada aana. Agai maata taa isDiuusi giñmaa laa duiñdagai ansai mamaatatuldiana aana ismaacada maitarjudidú isSuusi Cristo arcalagacala vuviadami poduucai isduucai maa agai Piiduru laa duiñdagai dai aagidiña agai ljudidú isSuusi Cristo arcalagacala vuviadami. ⁸Diuusi maa saalicami Piiduru saida arootosadacana Suusi Cristo dai aagidiña ljudidú sai Suusi Cristo arcalagacala vuviadami, dai Diuusi giñmaa aana lapa saalicami ansaida arootosadacana Suusi Cristo dai aagidiña ismaacada maitarjudidú sai Suusi Cristo arcalagacala vuviadami. ⁹Cascada Jacovo lamadu Piiduru lamadu Vuaana, ismaacada arvaavoitudadami baitaguucacamigadacana, maata taagacai isDiuusi saalicada calagacala garnlidi aatama, aana lamadu Bernabé, agai alia baiganalli aatamacada. Dai garaagidi tasai apiaaagidiña aatama Diuusi ñiooquida ismaacada maitarjudidú sai agai

apiaagida agai Diuusi ñooquida
 Ajudidú. ¹⁰Dai garaagidi Agai lpa
 tsai vaascara soiciaña aatama
 asoitutuigami, tomaasi aana vaascara
 ivuaadana gomaasi.

¹¹⁻¹²Aidasi ii Piiduru Antioquiiamu
 siaaco daraajatadai aatama, Agai tu-
 camidara gacuaadana Agai lmadu is-
 maacada maitarjudidú. Damos aidasi
 ami dada lamaco Jacovo aaduñda,
 Piiduru camaitau ismaacada maitar-
 judidú lmadu. Agai maitipaliditadai
 isñooquidagadi Ajudidú vaavoitudadami
 ismaacada apiaagiditadai Moseesacaru
 sállicamigada. Cascada aana bagaimi
 povuaadatai Agai. ¹³Amaasi lvaavoitu-
 dadami judidú uraava Piiduru tomasi
 Agai aagaitadai lmo istumaasi dai ama
 maasi idui. Dai asta Bernabé uraava Agai
 tomasi Bernabé pocaititadai sai gaa-
 gaitadai isdagituagi Moseesacaru sáll-
 camigada, gooquiara vaascara lpamu
 Agida aliditadai. ¹⁴Damos aidasi tla
 aana ismaicalla ivuaadatadai Agai isd-
 ucatai aagai Diuusi ñooquidara, amaasi
 aana potatadai Piiduru vaasi vaavoitu-
 dadami vuitapi: “Maicalla ivueeyi aapi.
 Tomasi aapi arjudú vaascara lliquioma
 gajiaadara viaa aapi Moseesacaru sáll-
 camigada. ¿Dai ducatai sivi ipalidi
 aapi isAgai ismaacada maitarjudidú la-
 giadagi Moseesacaru sállicamigada?”
 antatadai aana.

¹⁵Aatama arjudidú, gardaada dai
 garaaduñicaru arjudidú cascada. ¹⁶Da-
 mos vaascara cla maata aatama sai
 Diuusi calgacara naidi oodami ducami
 istomali lmo imidagai maisoimaasi
 ivuaadamudai vaavoitudatai Suusi
 Cristo maisiu mosallgiditai Moseesacaru
 sállicamigada. Aatama calgacara
 vuvaquia lralidi cascada vaavoitu

Suusi Cristo dai camaivaavoitudai
 Moseesacaru sállicamigada.

¹⁷Aidasi aatama mamaatara itadai
 sai Suusi Cristo calgacara naidi
 oodami ducami istomali lmo imidagai
 maisoimaasi ivuaadamudai, amaasi
 maí aatama isaatama lpa arsoimaasi
 ivuaadami lpan duucaí Agai ismaacada
 maitarjudidú. Damos maitistutuidi
 aatama ispotaiyagi sai Suusi Cristo
 soimaasi garduiñtuldí. ¹⁸Dai inñaana
 lpamu gamamaatatuldiadagi sai
 gaaagai islagiadagi Moseesacaru
 sállicamigada dai poduucái
 calgacara vuvaquiagi aida gia
 gamamaatatuldiadamudai aana
 istumaasi cagajiaadara viaa aana
 dai poduucái sállicada soimaasi
 ivuaadamudai aana. ¹⁹Aana Agida
 inñaliditadai Moseesacaru sállicamigada
 damos maitistui aana cascada maí aana
 sai tomali amaadutai maitistutuidi
 iscalgacara vuusiagi Moseesacaru
 sállicamigadacada. Cascada gajiaadara
 viaa aana Moseesacaru sállicamigada
 dai vaavoitu Suusi Cristo dai poduucái
 calgacara oidaga isducatai Diuusi
 ipalidi. ²⁰Aidasi Suusi Cristo muu
 curusiaba aida abiaadara camainamaga
 Moseesacaru sállicamigada cascada
 aidasi vaavoitu aana Suusi Cristo
 aana gajiaadara viaa Moseesacaru
 sállicamigada. Dai sivi Suusi Cristo
 giñlamadu daja daida aana ivueeyi
 istumaasi Agai ipalidi maisiu istumaasi
 aana ipalidi. Suusi Cristo giñoigadai
 dai Agai muu curusiaba ansai aana
 calgacara vuusaiña. ²¹Dai sállicada
 vaavoitudai aana ismosacaasi
 siora vaavoitudai Suusi Cristo
 calgacara vuvacai dai Diuusi oigaldi
 soimaascamigada dai calgacara
 naidiña. Damos siora pocaitiadagi
 sai gaaagai islagiadagi Moseesacaru
 sállicamigada dai poduucái calgacara
 vuvaquiagi Agai gia gajiaadara vipieeyi

vlaasi istumaasi idui Suusi Cristo aidasi muu curusiaba. Aana gia maitipalidi ispoduucai ivuaadagi.

3 Alia vupuiiruga aapima giñaaduñi vaavoitudadami Galaasiara oidacami gandagitocai isganvupui-irumadagi aa oodami ganyaatagi ganmamaatatulditai ama maasi ñooqui masai maiālagidiña Diuusi ñooquida. Aana cāga ganmaatātuli isSuusi Cristo muu curusiaba sai cāgacāra vuvacana oodami. ²Tatagitodavurai aapima sai Diuusi Ibaada divia dai ganāmadu daaca agai vaavoitudacai aapima Suusi Cristo dai maisiu āgīdacai aapima Moseesacaru sāllicamigada. ³Sāllicada vupuiiruga aapima. Cāa maata aapima sai aidasi ganaaga aapima isoidacagi isducatai Diuusi ipalidi Diuusi Ibaada gansoi. Cascada glaagai ismaataca aapima sai maitistutuidi aapima isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi āgīditai Moseesacaru sāllicamigada. ⁴Aapima alia soimaa taata vaavoitudacai Suusi Cristo cascada aana ipalidi isgomaasi gansoiñagi mai apiavaavoitudada aapima. ⁵Diuusi ootoi gaibadaga dai ganāmadu daacana dai Diuusi ivueeyi naana maasi gāgarducami aapima gansaagida vaavoitudacai aapima Suusi Cristo maisiu āgīdacai aapima Moseesacaru sāllicamigada.

⁶Cāa maata aapima isducatai Avraañicaru vaavoitu Diuusi dai poduucai istui isimiagi tavaagiamu. ⁷Poduucai cāga gamaata sai siora vaavoitudai Diuusi āgai āAvraañicaru cajiudada ducami. ⁸Diuusi camaatacatadai iscāgacāra naijada agaitadai mui oodami ismaacada maitarjudidū ducami istomali āmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai āgai

Suusi Cristo, cascada Diuusi potatadai Avraañicaru: “Aana baiāliatudamu vlaasi oodami oidigi daama oidacami aapi gacajiudagacada”, astatadai Diuusi. ⁹Poduucai Diuusi baiāliatudai siora vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi baiāliatu Avraañicaru vaavoitudacai āgai Diuusi.

¹⁰Siora vaavoitudai isistutuidi iscāgacāra vuvaquiagi āgīdacai Moseesacaru sāllicamigada, Diuusi gajiaadara viaa āgai āgai. Pocaiti Diuusi ñooquidara: “Vlaascatai ismaacada maivāascara āgiada vlaasi Moseesacaru sāllicamigada Diuusi sāllicada gajiaadara viaa āgai”.

¹¹Pocaiti Diuusi ñooquidara āra: “Mosacaasi siora vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cāgacāra naidiña ducami istomali āmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai āgai vāscara oidacamu Diuusi āmadu”. Poduucai cāga gamaata isDiuusi cāgacāra naidi oodami ducami istomali āmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai Suusi Cristo maisiu cāgacāra vuvacai mosāgīditai Moseesacaru sāllicamigada. ¹²Siora vaavoitudai isistutuidi iscāgacāra vuvaquiagi āgīdacai Moseesacaru sāllicamigada maiāpan duucai tatāgitoi āgai ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo ārcāgacāra vuvīadami.

¹³Diuusi gajiaadara viaa Suusi Cristo curusiaba maisiu soimaasi ivuaadatai Suusi dāmos soimaasi ivuaadatai aatama. Poduucai Suusi Cristo cāgacāra garvuvaitu aatama ismaacada vaavoitudai āgai dai Diuusi garoigali dai camaigajiaadara garviaa āgai tomasi ālquioma maiālagidiña aatama Diuusi sāllicamigada. Suusi Cristo casoimaasi taata aatama garvāatara cascada. Ajudidū coodiña ismaacada alia soimaasi ivuaadana dai saigiaraiña sai maatana aa

issoimaasi idui agai. Cascada pocaiti Diuusi ñooquidara sai sállicada gajiaadara vipieeyi Diuusi agai ismaacada gasaigiatudai soimaasi ivuaadatai. ¹⁴Dai poduucai Diuusi calagacara vuvaida agai agai ismaacada maitarjudidíu vaavoitudaitai agai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi calagacara vusaitu Avraañicaru vaavoitudacai agai Diuusi. Dai Diuusi Ibadá lamadu daacamu vlassi vaavoitudadami. Poduucai isduucai aagai Diuusi.

¹⁵Giñaaduñi, siáscada amo oodami iduñiagi amo oojai siaaco aagai sioora vataraca agai vustuidada siáscada muuquiagi agai dai daasagi gatataaraga tomali amaadutai maitistutuidi isama duucai iduñiagi. ¹⁶Poduucai ara Diuusi vascara ivueeyi vlassi istumaasi aagai saida iduñia agai. Aaquioma Diuusi potatadai Avraañicaru: “Avraañi, aapi lamadu amaadutai gacajitudaañidara baiálliatuda agai mui oodami aipacoga oidacami”, astatadai Diuusi. Avraañicaru cajiudada ismaacada aagai Diuusi sai baiálliatuda agai mui oodami araCristo. Dai maisiu mosacaasi agai baiálliatuda agai mui oodami damos Avraañi ara baiálliatuda agai mui oodami. ¹⁷Cadavunucai maaco sientu dan amo coobai dan baivastama uumigi aidasi abiaadara aagidi Diuusi gomaasi Avraañicaru Diuusi maa gasállicamiga Moseesacaru. Damos vascara maigajiaadara viaa agai istumaasi aagidi Avraañicaru caaagidacai issállicada iduñia agai istumaasi aagidi. ¹⁸Tomali amaadutai maitistutuidi iscalagacara vuvaiquiagi ivuaadatai istumaasi aagai Moseesacaru sállicamigada. Sioora vaavoitudagi Diuusi agai dai calagacara vuvacai

poduucai isduucai vaavoitu Avraañicaru istumaasi aagidi Diuusi.

¹⁹Moseesacaru sállicamigada vascara soí loodami sai maatana isiarsoimaasi ivuaadami. Diuusi ootoi gatataañicaruda sai maacana sállicamigada Moseesacaru taidá Moseesacaru aagidi oodami. Dai Moseesacaru sállicamigada namacatadai asta aidá uucami sidivia aCristo. aCristo araAvraañicaru cajiudadacatadai. ²⁰Diuusi ootosi ajudidíu gasállicamiga aacada damos Avraañicaru gia lagi aagidi agai.

²¹Damos maacacai Diuusi gasállicamiga ajudidíu vascara maigajiaadara viaa istumaasi aagidi aAvraañicaru. Moseesacaru sállicamigada maimaa guvucadagai tomali amaadutai saida ivuaadana istumaasi aagai sállicamiara. Isasállicami gamaacadamudai guvucadagai istutiamudai oodami iscalagacara vuvacadagi asállicamicada. ²²Damos asállicamicada calga maata vlassi oodami isarsoimaasi ivuaadami dai istagito agai sioora calagacara vuvaidagi poduucai siáscada matiagi oodami sai Suusi Cristo calagacara vuvaidi sioora vaavoitudai aidá gia vaavoitudamu agai dai calagacara vuvaiquimu.

²³⁻²⁴Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vascara maatacatadai oodami istumaasi gaaagai isivuaadagi dai istumaasi maitaagai isivuaadagi Moseesacaru sállicamigadara. Dai Moseesacaru sállicamigada namacatadai asta aidá uucami sidivia Suusi Cristo. Diuusi ootoi Suusi Cristo sai calagacara garnañidña agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai aatama. ²⁵Aidasi abiaadara divia Suusi Cristo casistutuidi oodami iscalagacara

vuvacadagi vaavoitudatai agai, dai Mosesacaru saalicamigada cagajiaadara vii.

²⁶ Vaaascatai aapima arDiuusi maamarada vaavoitudaitai Suusi Cristo. ²⁷ Dai aapima ismaacada cavapacoñi vaavoitudacai Suusi Cristo agai cadivia dai ganlamadu daaca agai dai poduucai istutuidi aapima isca tutiacagi apan duucai Suusi Cristo calagacara oidacatadai tami oidi daama. ²⁸ Vaaascatai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo agai aduñda ganducami Suusi Cristo tomasi arjudidifucagi ismaitarjudidifucagi ara, isarpioonfcagi ischo ara, tomasi arcacalli isooqui ara. ²⁹ Dai vaasi vaavoitudadami arAvraañicaru cajiudadu ganducami cascada vaasi vaavoitudadami viaaca agai ara vaasi istumaasi aagidi Diuusi Avraañicaru sai maaquia agai cajiudadu.

4¹⁻² Siascada muuquiagi amo oodami dai viida gavustuidaga gamara ali gali, aa oodami nuucadacana vustuidada asta siascada gal agai. Oodami tomastuma pioñi duucai naidiña tomasi argaviidacami agai. Lali gali viaaca islagiadagi aoodami ismaacada nuucada vustuidada agai. ³ Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vaasi oodami viaacatadai gansaalicamiga dai poalidiña agai sai lagiditai gansaalicamiga istutuidi iscalagacara vuvuquiagi. ⁴ Aidasi caayi istuigaco Diuusi ipalidi sai diviana Suusi Cristo tami oidigi daama agai oodami duucai vuusai dai dadda arjudifucada Suusi ara lagidiña judidifucada saalicamigada. ⁵ Aatama maicalaga lagidiña Mosesacaru saalicamigada cascada viaacatadai issoimaasi taatagi damos Suusi Cristo calagacara garvuvaitu vai poduucai aatama istutuidi isarmaamaradacagi Diuusi.

⁶ Dai cascada Diuusi ootoi gaibadaga sai galamadu daacana cascada aatama garooga aagaiña. ⁷ Dai sivi Diuusi camaigapipiooñiga duucai ganlidi baiyoma gamaamara duucai ganlidi dai aatama ara garmaaquimu agai istumaasi maacai agai gamaamara.

⁸ Laquioma aidasi maiquiaa maatacatadai aapima Diuusi siaa duutudaiña aapima naana maasi istumaasi didiuusi aliditai. ⁹⁻¹⁰ Damos sivi camaata aapima Diuusi dai Diuusi gamaamara duucai ganlidi. Damos aapima poalidi masaida istutuidi iscalagacara vuvuquiagi mosacaasi ivuaadatai naana maasi vagimi daida maitaaata vuaadatai vaasi saapatoco poduucai isduucai ganviida ajudidifucada. Aana maimaata istuisida apamu vaavoituda alidi aapima apan duucai laquioma. ¹¹ Aana poalidi sai giñaa duiñdaga maitansoi.

¹² Giñaduñi aana gandaani masai gajiaadara viaana ajudidifucada saalicamigada poduucai isduucai idui aana. Dai aana apan duucai oidaga ismaacada maitarjudidifucada. Aidasi ganlamadu daacatadai aana aapima calagacara giñnaidiña. ¹³ Cal maata aapima iscoococatadai aana aidasi tucamidara gandiviji aana dai ganaagidi sai Suusi Cristo arcacacara vuvuadami. ¹⁴ Tomasi uuvadara maasi giñcoocodaga vaascara aapima calagacara giñnaidiña dai calga giñmiaadagi aapima duucami iñsaana aramo Diuusi taaañicarudacamudai dai ducami iñsaana arSuusi Cristocamudai. ¹⁵ ¿Tuimasi camaibaiganalidi aana giñvui? Tucamidara alia baiganalidi aapima aana giñvui dai asta ganvuupuji giñmaaquimudai lien aapima isbaigacamudai. ¹⁶ Damos sivi gansaayu duucai giñnidi aapima ganaagidacai aana istumaasi arvaavo.

¹⁷ Aa oodami yaatavogami ganmamaatatuldi naana maasi istumaasi. Aagai clla tuutiacami ganvueeyi masai cllagacara naidiña dai gajiaadara giñviaana aana. ¹⁸ Aliaasi arcclagai isaipacoga ganoiglaada oodami dai maisiu ganvupuiirumadadagi aipacoga. Cllaga tagito aana issalliclada giñoigldaiña aapima aidasi ganllamadu daacatadai aana. Dai aana ipalidi isquiaa giñoiglaada aapima tomasi maitanllamadu daja. ¹⁹ Giñaaduñi salliclada soigiñliatudai aapima dai apiasoigiñliadamu aana asta silascada salliclada cllaga vaavoitu aapima Suusi Cristo dai cllaga oidacagi poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama. ²⁰ Aana ipalidi isganllamadu daacagi sivi dai poduucai maatacagi aana isducatai gaaagai isganñiooquiada aana. Dai aana maitatagai istumaasi giñtatagituagi maicllaga gantatagitoitai aapima.

²¹ Aapima ismaacada ivuaada alidi istumaasi aagai Moseesacaru sallicamigadara poliditai sai poduucai istutuidi iscllagacara vuvaquiagi gaaagai iscllaga maatacagi aapima istumaasi glaagai sallicamira. ²² Moseesacaru oojai amo istumaasi aagaitai Avraañicaru dai pocaiti sai Avraañicaru maamaracatadai gooca caccalli. Amoco armarada Agaaracaru. Aagar arcusñirugadacatadai Avraañi. Dai agamai armarada Saracaru. Sara arAvraañi oonigada. ²³ Diuusi aagidi Avraañi saida Sara marata agaitadai cascada marai agai tomasi casi aroquimudadacatadai agai. Damos acusñiirugada maita roquimudadacatadai cascada marai. ²⁴⁻²⁵ Vllasi gomaasi ganaagidi aana vai poduucai vaamioma cllaga maata calcagi aapima vllasi istumaasi Diuusi aagidi

Moseesacaru agiidi Siñaiara aidasi maa agai gasallicamiga, dai maata caaca aapima lara vllasi istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru aidasi aagidi saida iduñi agaitadai mui naana maasi ccllagaducami agai vllatara. Ismaacada vaavoitudai saida istutuidi iscllagacara vuvaquiagi llagiditai Moseesacaru sallicamigada llatlaanladami soimaasi taatatuldi dai asta cooda sioora maicllaga llagiadagi sallicami. Poduucai isduucai Avraañicaru istutuiditadai issoimaasi taatatuldiagi Agaaracaru ismaicllaga llagiadagi. Ajudidíu aragai ismaacada vaavoitudai saida istutuidi iscllagacara vuvaquiagi llagiditai Moseesacaru sallicamigada. Aagai arIsireliara oidacami dai Jerusaleenara oidaga ajudidíu tlatlaanladamigada. ²⁶ Damos aatama vaavoitudai isSuusi Cristo arcclagacara vuviadami dai cascada aatama armaamarada Diuusi. Dai Suusi Cristo argartlaanladamiga. Dai agai oidaga tavaagiara siaaco vllascatai cagajiaadara vii Moseesacaru sallicamigada, dai malca iimimu aatama tasai oidacamu tomastuigaco Diuusi llamadu. ²⁷ Dai pocaiti Diuusi ñiooquidara sai Diuusi potatadai Sara aidasi Avraañicaru llamadu daacatadai gacusñiiruga:
Baigi galliada aapi Sara tomasi maiquiaa marai aapi, tomasi maitistutuidi aapi ismaamatagi. Iñacadañi baigalliaracada tomasi maiquiaa coco duduaaiditai. Vaamioma maamata agai aapi sia gacusñiiruga.
Ascaiti Diuusi.
²⁸ Diuusi aagidi Avraañicaru llamadu Saracaru sai maarata agaitadai cascada mara agai dai Isaa tlatlai. Aatama vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Avraañicaru vaavoitu Diuusi cascada aatama Avraañicaru cajiudad

garducami. ²⁹ Agaar marada Ismael taaigiducata dai. Ismael soi duucai naidiña Isaa. Isaa agai dai vuusai Diuusi Ibaada guvucadadacada. Poduucai aada ajudidíu ismaacada vaavoitudai saida istutuidi iscaagacara vuvauqiagi aagiditai Moseesacaru saalicamigada soimaasi gartaatamituldi aatama ismaacada vaavoitudai saida istutuidi iscaagacara vuvauqiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. ³⁰ Damos Diuusi ñooquidara pocaiti sai Sara potatadai Avraañi: “Ootosañi gocusñiru vai imana tabiaadara amadu gamara. Marada maitistutuidi istaanaadagi gavastuidaga amadu giñmara”, astatadai Sara. ³¹ Giñaaduñi aatama maiviaa isaaigidagi Moseesacaru saalicamigada baiyoma aatama mosvaavoitudai Suusi Cristo vai agai caagacara garvuvaidi, dai aatama arDiuusi maamarada.

5 Suusi Cristo caagacara garvuvaitu tasai camaitivuaadana vaasi istumaasi aagai Moseesacaru saalicamigadara. Aliaa gaaagai isapiavaavitudada aapima Suusi Cristo dai maisiu apamu aagiadagi vaasi Moseesacaru saalicamigada. Alia sijaiga iscaaga aagiadagi Moseesacaru saalicamigada.

² Caagavar gantagito caaca istumaasi ganoojidi aana. Aana arPaavora daida ganaagidi sai isaapima vaavoitudai sai iiquititai gantuucuga poduucai isduucai aagai Moseesacaru saalicamigada istutuidi iscaagacara vuvauqiagi aida gia Suusi Cristo maitansoicai. ³ Apamu ganaagidi aana sai sioora iiquitiagi gatuucuga agai gia viaa isaaigidagi vaasi istumaasi aagai Moseesacaru saalicamigada. ⁴ Aapima ismaacada vaavoitudai sai Diuusi caagacara gannidi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai

mosaagiditai Moseesacaru saalicamigada cagajiaadara viaa aapima Suusi Cristo amadu Diuusi ismaacada ganoigadai. ⁵ Dai Diuusi Ibaada garsoicai isapiavaavitudada aatama Suusi Cristo. Agai muu curusiaba sai Diuusi garoigaldiña garsoimaascamiga dai caagacara gannidiña duucami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatama. Cascada iimia ragai aatama tavaagiamu siaaco daja Suusi Cristo. ⁶ Dai camaviva aatama isiquitiagi gartuucuga isduucai aagai Moseesacaru saalicamigada agai camainamaga cascada. Baiyoma gaaagai tavaavoitudada Suusi Cristo dai garoigadagi aipacoga.

⁷ Aidasi maiquiaa gansaagida dada amamaatatuldiadami yaatavogami aapima caaga vaavoitudaiña. ¿Tuimasi camiaaagidi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada? ⁸ Diuusi ipali isaapima vaavoitudagi Suusi Cristo damos aapima camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. ⁹ Maatacavurai sai tomasi amaduga mamaatatuldiadami yaatavogami vaascara istutuidi isvupui-irumada mui oodami. ¹⁰ Aana caaga vaavoitudai sai Suusi Cristo gansoiña agai mai aagiada aapima istumaasi ganmamaatatuldi aana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu tomasioora sioora ganvupuiirumadagi.

¹¹ Giñaaduñi iñsaana quiaa aagiadamudai loodami sai iquitacaiña gantuucuga dai poduucai caagacara vuvauqiagi aida gia ajudidíu maisoimaasi giñtaatamituldiadamudai tomali maibacocodamudai giñvui. Damos aana aagidi sai viaa agai isvaavoitudadagi isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai caagacara vuvauqiagi cascada soimaasi giñtaatamituldi agai. ¹² Aana ipalidi sai iimana bodara yaatavogami ismaacada ganvupuiirumadai.

¹³ Diuusi cΛagacara ganvuvaitu masai camaiviaacana isΛagiadagi vΛasi istumaasi aagai Moseesacaru sΛalicamigadara. Damos maitlaagai masivuaadagi mosacaasi istumaasi aapima Λgi ipaliadagi. Baiyoma gaaagai masigansoicadagi aipacoga ganoigadaitai. ¹⁴ Poduucui isduucui aagai Suusi Cristo. Agai pocaiti: “Oigladavurai aa oodami poduucui isduucui ganoigadai aapima Λgi”, ascaiti Suusi Cristo. Ismaacada sΛalicada oigada aa oodami agai gia ivueeyi vΛasi istumaasi aagai Diuusi sΛalicamigadara. ¹⁵ Damos isaapima ganñiooquiada aipacoga dai gancladadagi poduucui camaicΛagacara gannlijadan tada aapima aipacoga.

¹⁶ Damos aana anganaagidi masai ivuaadana vΛasi istumaasi Diuusi Ibaada ipalidi dai maisiu mosacaasi istumaasi aapima Λgi ipaliadagi. ¹⁷ Oodami ivuaada alidi istumaasi maijooidi Diuusi Ibaada. Λgi potuutuiga oodami cascada. Dai poduucui maitivueeyi istumaasi maata sai gaaagai isivuaadagi. ¹⁸ Ismaacada ivueeyi istumaasi ipalidi Diuusi Ibaada camaiviaa isΛagiadagi Λjudidfu sΛalicamigada.

¹⁹ CΛaga gamaata silascada oodami ivuaadagi istumaasi Λgi agai ipalidi. Agai googosi ganducami. ²⁰ Dai siaa duutudai naana maasi istumaasi Diuusi duucui. Dai lamoco caccladaraga. Dai aipacoga gancocodaiña dai gancladaiña. Dai Λgacoitaraga. Dai oomaliga. Daida ivueeyi mosacaasi istumaasi Λgi agai ipalidi. Dai ganvupui bacocoiña. ²¹ Dai coimudada tuutuiga. Dai gancoodaiña aipacoga. Dai navacoitaraga. Dai aa naana maasi soimaascami. Aana casi ganaagidi dai apamu ganaagidi sai

sioora ivuaadagi gomaasi agai gia maiimi agai mΛca siaaco Diuusi gataaana.

²² Damos silascada amo vaavoitudadami Λgiadagi Diuusi Ibaada aida gia Diuusi Ibaada soicai agai sai oigadaiña aa oodami, dai soicai sai baigalidiña dai soicai sai galbastacan tadacana, dai soicai sai maivui ñioocaiña Diuusi silascada soimaasi taatamadagi, dai soicai sai cΛ tuigacana, dai soicai sai soicaiña aa oodami, dai soicai sai ivuaadana istumaasi aagada, ²³ dai soicai sai maioomaliacana, dai soicai sai maibaamucuiña tomali maigogoosi gaducamicana. VΛasi gomaasi maitarsoimaascami cascada maidaidi Moseesacaru sΛalicamigada gomaasi. ²⁴ Dai agai ismaacada cavaavoitudai Suusi Cristo cagajiaadara viaa vΛasi istumaasi Λgi agai ipalidi isivuaadagi cascada camaigogoosi gaducamica tomali maiomalica tomali maitivueeyi naana maasi istumaasi ismaacada Λgi agai ipalidi isivuaadagi. ²⁵ Diuusi Ibaada garmaa ibadagai utudui vaavoitudaitai Suusi Cristo, cascada aliasi gaaagai isivuaadagi aatama vΛasi istumaasi ipalidi Diuusi Ibaada.

²⁶ Dai aatama maitlaagai isgagarducada garliadagi poduucui ganvupuidara vΛatcana oodami. Dai maitlaagai iscoimudada tuutiacagi.

6 Isamo vaavoitudadami todian duucui soimaasi iduñiagi, aapima ismaacada cΛaga Λgidi Diuusi Ibaada gaaagai masaagidiagi sai daana Diuusi sai oigaldiana dai gaaagai masaagidiagi sai camaisoimaasi ivuaadana sai baiyoma cΛaga Λgidiña Diuusi Ibaada. Damos maitlaagai masbagadagi. Gaaagai mastatagitodagi isDiaavora istutuidi issoimaasi ganduñtuldigi aapima Λpa.

²Poduucaiavár gansoicada aapima aipacoga siascada soimaasi taatamada aapima dai poduucai ivuaadamu aapima istumaasi aagai Suusi Cristo mamaatatludraragadara.

³Isamaadutai gaducada galliadagi agai gia lagi gavuiirumadai dai maitistutuidi issoicadagi aa. ⁴Vlascatai gaaagai istatagitodagi sabai cлага ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. Iscлага ivuaada agai poduucai baigallidiña. Maitavar gantagitu najada isducatai ivueeyi aa cascada maipocaitiada aapima masai vaamioma cлага ivueeyi isagai. ⁵Vlascatai viaa isajlagi ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi dai soora maitivuaada istumaasi Diuusi ipalidi lagi agai arduñida.

⁶Sioora armamaatardami agai viaa issoicadagi istucada istuutiadagi soora mamaatatludriadagi.

⁷⁻⁸Maitavar ganvupuiirumadada aapima poliditai sai oodami istutuidi isyaatagiadagi Diuusi. Diuusi maata vassiacatai cascada tomali amaadutai maitistutuidi isyaatagiadagi. Sioora ivuaadagi istumaasi lagi agai ipalidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipalidi agai gia maitistutuidi iscлагacara oidacagi dai maiimimu Diuusi lamadu. Damos soora ivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi Ibaada agai gia iimi agai tavaagiamu dai tomastuigaco oidacamu Diuusi lamadu. ⁹Cascada maitaagai isoojoadagi ivuaadatai istumaasi ipalidi Diuusi Ibaada. Poduucai Diuusi amo imidagai garmaaquimu mui naana maasi istumaasi caclagaducami tavaagiará isapiaivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi. ¹⁰Cascada siascada istutiada aatama gaaagai tasoicadagi soora tagitu amo istumaasi sooma cлага gaaagai tasoicadagi garaaduñi vaavoitudadami.

¹¹Sivi aana lagi ganoojidi cascada gagardu idi oojai. ¹²Amamaatatludriadami yaatavogami agai dai ganaagidi masai viaa isiiquitiagi gantuucuga dai poduucai cлагacara vuvacuiagi. Agai poduucai ivueeyi sai cлагacara naidiña ajudidfu dai maisiu soimaasi taatamitldiña vaavoitudaitai agai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cлагacara vuvaciiña oodami. ¹³Tomali agai ismaacada iquitacai gantuucuga maitivueeyi vlassi istumaasi aagai Moseesacaru sallicamigadara. Damos amamaatatludriadami yaatavogami ipalidi isaapima iquitiagi gantuucuga vai poduucai gagarducada ganliada agai ivuaadatai aapima istumaasi agai gantlaana. ¹⁴Aana gaducada giñalidi muucucui gartaanadamiga Suusi Cristo curusiaba sai cлагacara vuvaciiña oodami maisiu ama maasicada. Dai cascada aana camaiioojoidi isivuaadagi istumaasi ivueeyi agai ismaacada soimaasi ivueeyi. ¹⁵Ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo maitarsoiñi isiquitacuiagagi tuucugada ischo lara. Baiyoma arsoiñi isviaacagi amo ibadagai utudui. ¹⁶Aana ipalidi sai Diuusi iibastudacan tadacana vlassi ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo dai camaiivaavoitudai Moseesacaru sallicamigada. Dai aana ipalidi lara sai Diuusi soigallidiña agaicada.

¹⁷Sivi baitaqui camaitaagai masvui ñioocadagi istumaasi aana ganmamaatatlui. Aana gaaagidi sai Suusi Cristo arcлагacara vuviadami cascada oodami soimaasi giñtaatamitldiña dai quiaa maasi siaaco saasarai agai giñtuucuga.

¹⁸Giñaaduñi, aana ipalidi sai gartaanadamiga Suusi Cristo cлагacara gannaidiña.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora Avaavoitudadami Efeesiara oidacami

1 Aana arPaavora dai ganoojidi aana aapima Efeesiara oidacami ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo. Aapima arDiuusi acovai vuvaidada. Aana arootosada Suusi Cristo. Diuusi ipali cascada. ²Aana ipalidi isDiuusi garooga lamadu Suusi Cristo gartaanadamiga calagacara gannaljadagi dai ganiibastudacan tadacagi.

³Diuusi ivueeyi naana maasi cacalagaducami aatama garvataral. Ootoi agai Suusi Cristo sai agai garlamadu daacana dai sai agai garoigaldiña garsoimaascamiga dai calagacara garvuvaidiña dai garmaacana gaguvucadaga vai poduucai agai bai garvueeyi tasai iimana tavaagiamu. Vlassi gomaasicada aana ipalidi isvlassi vaavoitudadami aliasi baiganaliadagi Diuusicada dai calaga ñoocadagi Diuusi vui. Agai aroogada Suusi Cristo gartaanadamiga. ⁴Diuusi acovai garvuvaitu maiquiaa iduucacai oidigi abiaadara. Daida garnaidi ducami siCristo garlamadu daacagi. Suusi Cristo muuquia aagaitadai curusiaba tasai aatama calagacara vuvacana dai vuidara guuquivana Diuusi maigapiar valatatai garoigaldacai Suusi Cristo garsoimaascamiga. Dai poduucacai casi arducamicana istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ⁵Aliasi garoigadai Diuusi cascada laqui abiaadara ipali tasaida armaamaradacana aatama calagacara garvuvaidacai Suusi Cristo. Diuusi poduucacai ipali cascada. ⁶Dai cascada alia siaa duutudai aatama Diuusi dai calaga ñoocai agai vui. Cal maata aatama is-

Diuusi saalicada cal tuiga calagacara garnaiditai agai silascada ama duucacai gartatagitua aatama dai camaisoimaasi ivuaadagi vaavoitudacai Diuusi marada Suusi Cristo. Diuusi saalicada oigadai agai. ⁷Dai Diuusi saalicada cal tuiga calagacara garnaiditai cascada ootoi gamara sai agai muucuna curusiaba sai poduucacai calagacara garvuvaidiana dai garoigaldana garsoimaascamiga. ⁸Diuusi saalicada garoigadai cascada garsoicai iscalaga maata calcagacai aatama vlassi ñooquida dai calaga maatacagacai isducatai glaagacai isoidacagacai. ⁹Dai Diuusi garmaatutuli istumaasi iduñia alidi agai istumaasi maimaatatadai oodami laquioma. ¹⁰Vlassi povaduñimu isducatai agai ipalidi. Cascada ootoi Diuusi gamara oidi daama sai agai arCristocana daida arcalagacara vuvadamicana. Dai silascada araduñiagacai vlassi istumaasi Diuusi ipalidi siaraduñiagacai amaasi Cristo gartaanadamu tavaagiaral dai oidigi daama.

¹¹⁻¹²Aatama vaavoitudai Suusi Cristo dai laquioma Diuusi acovai garvuvaitu daida aroida agai istumaasi oidi agai avaavoitudadami. Vlassi gomaasi araduñia agai poduucacai isduucacai ipalidi Diuusi. Diuusi ivueeyi istumaasi agai polidi iscalagadu. Poduucacai idui Diuusi vaidal aatama ljudidifu ismaacada araga vaavoitu Cristo calagacara oidacana vai poduucacai calaga ñoocadagi oodami Diuusi vui. ¹³Dai aapima vlassi ismaacada maitarjudidifu cal ñooqui ismaacada arvaavoi daida arcalagaducami sai Diuusi calagacara vuvaidi tomasioora sioora vaavoitudagacai Suusi Cristo. Dai aapima vaavoitu Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gaibadaga sai ganlamadu daacana poduucacai isduucacai aagai agai. Dai poduucacai calaga gamaata isaatama armaamarada Diuusi. ¹⁴Poduucacai cal maata aatama lamadu aapima isDiuusi garmaacai agai vlassicatai vlassi istumaasi

agai. Vai vlassi gomaasicada siaa duutu-
adagi dai calga ñioocadagi oodami Diu-
usi vui. Agai alia cal tuiga cascada.

¹⁵ Aana cajioma sai calga vaavoitudai
aapima Suusi Cristo dai saalicada
oigadai aapima aa vaavoitudadami.
¹⁶ Cascada alia baigiñalidi aana Diuusi
vui aapimacada gantatagitoitai siuu
duucu daanadagi aana Diuusi sai
gansoicaiña. ¹⁷⁻¹⁸ Saa duutuada aana
Diuusi Suusi Cristo gartaanadamiga
oogada. Agai agai dai aliasi gaaagai
isvlassi oodami siaa duutuadagi. Dai
daanai aana Diuusi sai agai gansoiñana
iscalga maata calca aapima Diuusi
ñoouquida daida vaamioma maatacagi
istumaasi Diuusi ipalidi ismaataca
aapima. Vai poduucai maatacagi
aapima vlassi istumaasi Diuusi
maatatuldia alidi soora vaavoitudai
Suusi Cristo ismaacada Diuusi acovai
vuvaitu. Dai ismaatacagi aapima ara
sial calagaducami istumaasi Diuusi
maacai vaavoitudadami, ¹⁹ dai isDiuusi
alia viaa guvucadagai dai isagai
garsoicai aatama vaavoitudadami gagu-
vucadagacada. Dai gaguvucadagacada
²⁰ Diuusi duaacali Cristo coidada
saagidiaiñdara dai gaabaana saalisa
padara dai tavaagiara. ²¹ Dai maa
guvucadagai sai vaamioma gataañaiña
sitomas tuma saalicami viaacami vlassi
oidigi daama sivi dai tomastuigaco.
²² Vlasscatali gaaagai islaagiadagi
Cristo. Dai Diuusi maa saalicami
saida arbaicacaaacamigadacana
vlassi vaavoitudadami. ²³ Daida vlassi
vaavoitudadami lamadu Cristo aramo
adunuma ganducami. Dai Cristo
lamadu daacana vlassi vaavoitudadami
poduucai istutuidi vaavoitudadami
iscalagacara oidacagi.

2 Laquioma Diuusi maitanlamadu
daacatadai alia soimaasi ivuaadana
aapima cascada. Damos sivi Diuusi
casi ganmaa ibadagai utudui masai
calgacara oidacana aapima poduucai
isduucai agai ipalidi. ² Laquioma
aran duucai oidacatadai aapima aa
oodami, daida ivuaadana istumaasi
aDiaavora ipalidiña. ADiaavora
agai dai gataañai oidigi daama,
dai soimaasi iduiñtuldi ismaacada
maialgiadagi Diuusi. ³ Vlasscatali
aatama poduucai oidacatadai laquioma
ivuaadana istumaasi ipalidiña dai
istumaasi oojoidiña aatama dai
istumaasi tatagitoiña aatama. Cascada
gaaagaitadai isDiuusi soimaasi
gartaatatuldiagi aran duucai aa
ismaacada maivaavoitudai Suusi Cristo.
⁴ Damos Diuusi aliasi garoigadai dai
soigali aatamacada. ⁵ Cascada aidasi
Diuusi maigaramadu daacatadai,
quiaa soimaasi ivuaadana aatama,
amaasi Diuusi garmaa ibadaga
utudui vaavoitudacai aatama Suusi
Cristo. Diuusi duaacali Cristo coidada
saagidiaiñdara sai apamu oidacana
dai Diuusi garmaa ibadaga utudui
Suusi Cristo diviacai sai garlamadu
daacana. Diuusi soigali aapimacada
cascada calgacara gamvuvaitu.
⁶ Diuusi duaacali Suusi dai gaabaana
dai saalisa padara tavaagiara. Dai
laquioma Diuusi maigaramadu
daacatadai damos sivi garmaa ibadagai
utudui dai garmaa saalicami tasai
abaana daraajana tavaagiara silascada
coiyagi Suusi Cristo garlamadu
daaca cascada. ⁷ Dai poduucai Diuusi
gatatagidi vlasscara isalia cal tuiga
agai garvui dai issaalicada calgacara
garnai di vaavoitudacai aatama Suusi
Cristo. ⁸ Diuusi calgacara vuvaidi
oodami maisu calga oidacatai agai.

Baiyoma Diuusi cAAGacAra nAidi oodami vaavoitudacai Agai Suusi Cristo. Gomaasi maiAagi ivueeyi oodami Diuusi Agai daida ivueeyi. ⁹Cascada maitaaAgai isgAarducada gAnliadagi oodami. ¹⁰Dai Diuusi Agai daida gArmaa iBadagai utudui ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo sai cAAGacAra oidacana. Poduucai isduucai Diuusi iplA lAquioma abiaadara.

¹¹Aapima maitarjudidfu, gAndAada maitarjudidfu cascada. Ajudidfu iquitacai ganmaamara cacAali tuucugada cascada iquitAquicada gAnaagaiña Agai aipacoga. Dai aapima ismaacada maiiquitAquicada gAnaagaiña Agai. ¹²GantAgitovurai aapima isAaquioma maivaavoitudaña Cristo dai aapima maitaraaduniatadai Ajudidfu dai maimaatAcatadai aapima istumaasi aagidi Diuusi saida iduñi agaitadai Agai vAatara. Aapima maiñAnaracatadai isiimiagi Diuusi Amadu siAascada coiYagi tomali Diuusi maitanAAdadu daacatadai. ¹³AAquioma maivaavoitudaña aapima Diuusi tomali midaanaiña aapima Agai sai gAnsoicaiña dAmos sivi vaavoitudai aapima Diuusi dai daanai sai gAnsoicaiña vai Agai gAnsoicai vaavoitudaitai aapima Suusi Cristo. Agai muu curusiaba dai aasi Arada vai poduucai tomasioora istutuidi isArmaamaradAcagi Diuusi. ¹⁴Judidfu viaacatadai gAnsaalicamiga sai Aagi Agai istutuidi isArmaamaradAcagi Diuusi. Cascada judidfu dai ismaacada maitarjudidfu lAquioma ArgAn-sasaayumAcana dai aidasi divia Cristo bai dui sai camaitargansasaayumAcana sai baiyoma Aramo adunuma ducamicana. ¹⁵Aidasi abiaadara muu Suusi Cristo curusiaba camaiñamAga saalicamigada Ajudidfu cascada casi

istutuidi Ajudidfu Amadu ismaacada maitarjudidfu isgAnaadunuma ganducamicagi Suusi Cristo gArAAdadu daacatai. Poduucai Cristo bai dui sai camaitargansasaayumAcana. ¹⁶Aidasi abiaadara muu Suusi Cristo curusiaba tomasioorai istutuidi iscAAGacAra vuvAquiagi vaavoitudacai Agai. Poduucai Suusi Cristo bai dui Ajudidfu Amada ismaacada maitarjudidfu sai camaiivui vAAtAcana Diuusi dai sai camaitAncodaiña Agai aipacoga.

¹⁷Suusi Cristo divia dai aipacoga gaaagidi naana maasi cacAagaducami siAasi aapima ismaacada maivaavoitudaña Diuusi Acaasi Ajudidfu ismaacada cavaavoitudaña Diuusi masai camaiivui vAAtAcana Diuusi ¹⁸vaavoitudacai Suusi Cristo. Diuusi Ibaada garsoicai tAsai vaavoitudana aatama Suusi Cristo dai poduucai casi istutuidi Ajudidfu Amadu Amaitarjudidfu isdaanAdagi Diuusi sai soicaiña. ¹⁹Poduucai aapima camaitarsibaadara oidacami ganducami baiyoma aapima Amadu vAasi vaavoitudadami Aramo adunuma ganducami. vAascatai ArDiuusi maamarada cascada. ²⁰Diuusi niñiooquituldiadamigada dai Cristo dai oojotosada Cristo aagai Diuusi niñoquida poduucai mai aapima. Dai vAascatai ismaacada gamamaatAtuli Cristo ArbaitAcAacamigada. ²¹⁻²²Dai vAascatai ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo Aramo siAAgama ganducami. Poduucai idui Diuusi vai Diuusi Ibaada diviagi dai gArAAdadu daacagi. Dai Diuusi Acovai garvuvaitu dai Diuusi Ibaada gArAAdadu daja dai garsoicai isvaamioma cAAga oidacagi dai vaamioma maata caAcagi Diuusi niñoquida.

3 VAsi gomaasicada ana Paavora gandaanai masai cAAGacAra oidacana. Ana gAnaagidiña aapima ismaacada maitarjudidfu isSuusi

usi masai aapima lamadu vlassi vaavoitudadami maata siasis garoigadai Suusi Cristo tomasi maitistutuidi aatama ismaatiagi vlassi siasis garoigadai agai. Dai daana ana Diuusi sai agai ganlamadu daacana dai sai aapima oidacana isducatai Diuusi ipalidi.

²⁰ Sallacada viaa guvucadagai Diuusi dai agai galamadu daja. Daida garsoicai isivuaada aatama istumaasi agai ipalidi. Dai agai calaga istutuidi isivuaadagi vlassi istumaasi aagiada aatama dai istumaasi tatagitodagi aatama dai asta vaamioma istutuidi agai isivuaadagi. ²¹ Ana ipalidi sai vlassi oodami calaga maata isca tuiga Diuusi naiditai istumaasi ivueeyi agai vaavoitudadami vlatara dai maatacatai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo.

4 Cascada gandaana ana aapima masai calagacara oidacana aapima tomasi maisapi ana vaavoitudaitai Suusi Cristo gartaanadamiga. Dai gandaana ana masai calagacara oidacana isducatai gaaagai isoidacagi Diuusi lco vuvaidada. Aapima arDiuusi lco vuvaidada cascada. ² Maitavar gagarducada ganliada dai calgavar tuutiaca dai maitavar bacocoda dai mosnlijada istumaasi ganvuidadagi aa dai ganoigladavurai aipacoga. ³ Amo tagitoidagai avar viaaca calagacara gannaiditai aipacoga, Diuusi Ibaada gansoicai cascada. ⁴ Dai vlassi vaavoitudadami lamo adunuma ducami dai vlasscatai viaa agai vaa Diuusi Ibaada. Dai Diuusi lco vuvaitu vlassi vaavoitudadami dai maata aatama isamo imidagai iimia ragai Diuusi lamadu dai tomastuigaco lamadu daraaja ragai. ⁵ Mosalia amaduga gartaanadamiga, vlasscatai aatama vaavoitudadami amadugan duucai vaavoitudai, dai

mosamadugan duucai garvapaconai aatama, ⁶ mosamaduga Diuusi garooga dai agai rbaitalcaaacamigada vlasscatai dai galamadu daja dai gannaiditai ismaacada maivaavoitudai istutuidi ismaatiagi isDiuusi alia viaa guvucadagai.

⁷ Cristo garmaacai guvucadagai vlasscatai lamadutai saida ivuaadana amo istumaasi poduucai isduucai agai ipalidi.

⁸ Cascada pocaiti Diuusi niooquidara: Tasadcai Cristo tavaagiamu gamaata isvaamioma istui agai isDiaavora. Cascada lDiaavora camaitistutuidi iscupadagi vaavoitudadami iibaada. Dai gotora Cristo maa guvucadagai vaavoitudadami.

Pocaiti Diuusi niooquidara.

⁹⁻¹⁰ Capocaititai Diuusi niooquidara isSuusi Cristo tasai tavaagiamu poduucai calaga gamaata isapaga tavai tavaagiaiindara dai divia tami oidigi daama. Tasai Cristo siaaco vaamioma tlcavaga tavaagiara, dai sivi tomasiaacoga daja agai. ¹¹ Dai Cristo maa guvucadagai vlasscatai lamadutai vaavoitudadami saida ivuaadana amo istumaasi. Lamoco maa agai guvucadagai saida lroojotosadacana, dai aa saida arDiuusi niniioquituldiadamigadacana, dai aa sai aagidiña oodami ismaacada maiquiaa caa isSuusi Cristo arcalagacara vuviadami sai Suusi Cristo arcalagacara vuviadami, dai aa saida arvaavoitudadami tatlaanadamigadacana, dai aa saida arvaavoitudadami mamaatatuldiadamigadacana.

¹² Poduucai bai dui Suusi Cristo agai saida ivuaadana Diuusi aa duiñada vai poduucai vaavoitudadami vaamioma calaga oidacana dai vaamioma calaga vaavoitudana Diuusi niooquida.

¹³ Vai poduucai vlasscatai aatama amaduga mlassi vaavoitudaiña dai amaduga mlassi maata aatama

mamaatʼtuldjaragadʼ Suusi Cristo. Dai poduucai aatama vaavoitudadami baiyagi tagitoidagai daidʼ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi, asta silasca cʼʼlga oidaca aatama isducatai oida-cata dai Suusi Cristo. ¹⁴Dai poduucai camaiʼpan ducamicamu aatama aali ismaacada tomasioora vupuiirumadai aagiditai ama maasi vaavoidaragai. Dai camaitistutiadamu oodami sastuduacami isgarvupuiirumadadagi gamamaatʼtuldjaragacada ismaacada maitarvaavoi. ¹⁵Baiyoma aatama aagadagi mosʼʼlgi istumaasi arvaavoi poduucai glaagai isbaiyagi tagitoidagai daidʼ ivuaadagi istumaasi Cristo ipalidi garoigadaitai aatama aipacoga. Aatama amo adunuma garducami dai Suusi Cristo argartʼaanadamiga. ¹⁶Dai agai garsoicai aguvucadagacada iscaʼʼgacara garnaijadagi aatama aipacoga daidʼ iscaʼʼga ivuaada aatama istumaasi agai ipalidi dai poduucai vaamioma cʼʼlga oidacamu aatama garoigadaitai aipacoga.

¹⁷Aana gnaagidi istumaasi giñaagidi Suusi Cristo. Agai pocaiti masai camaioidacana aapima isducatai oidaca agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi. Agai tatʼagitoidada maisoicai iscaʼʼgacara oidacagi. ¹⁸Agai alia soimaasi ivueeyi cascada maitistutuidi iscaʼʼga tatʼagitodagi. Dai agai gajiaadara viaa Diuusi maitipaliditai istatʼagitodagi Diuusi cascada camaitistutuidi agai istatʼagitodagi Diuusi cascada maivaa agai ibadagai utudui ismaacada gamaacai Diuusi. ¹⁹Dai camaisiaa arai isgoogosi ganducamicagi baiyoma baiganalidiña pomaasi ivuaadatai. ²⁰⁻²¹Aidasi cajioma aapima isSuusi Cristo arcaʼʼgacara vuviadami dai maʼ aapima isducatai oidacata dai agai dai isducatai

gamamaatʼtuldiña agai poduucai maʼ aapima istumaasi arvaavoi. Poduucai maʼ aapima sai maitaaagai isapan duucai oidacagi amaivaavoitudadami. ²²Casiavar maioidaca isducatai oidacata dai aapima maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo. Aʼlquioma ʼDiaavora ganvupuiirumadaiña cascada aapima pollidiña sai vaamioma sioma oidacana soimaasi ivuaadatai. ²³Baiyoma gandagitovurai vai Diuusi ama duucai gantʼatʼagitoituldiña vai camaitʼatʼagitoda aapima isducatai tatʼagitoiña aʼlquioma baiyoma tatʼagitoda aapima isducatai Diuusi ipalidi. ²⁴Dai viaacamu aapima ibadaga utudai ismaacada gamaacai Diuusi vai poduucai caʼʼgacara ganʼaijadamu aapima aipacoga poduucai isduucai Diuusi caʼʼgacara ganʼaidi dai aʼgiadamu aapima Diuusi poduucai isduucai Diuusi ipalidi.

²⁵Cascada casiavar maiyaatavoaca, aatama amo adunuma garducami cascada.

²⁶Isbaamuagi amaadutai aapima maitavar soimaasi ivuaada dai maitaaagai isamo tasai baamuca agai ²⁷poduucai istutuidi ʼDiaavora issoimaasi iduiñtuldiagi cascada.

²⁸Ismaacada ʼʼsivucata dai camaitaaagai isʼʼsivucacagi baiyoma glaagai isgaaata vuaadagi dai poduucai viaacagi istumaasi oidadagi soituutuigami.

²⁹Maitavar sigalnaasi ñiooqui aagada baiyomavar cʼʼlga ñioocada vai poduucai siora gancaʼʼcagi caʼʼgacara oidacana dai baiganalidiña. ³⁰Dai poduucai maisoialitudai aapima Diuusi Ibaada. Ducami isdaasamudai Diuusi Ibaada gatʼapacaru vai poduucai gamaata isamo imidagai iimi agai aapima tavaagiamu dai tomastuigaco Diuusi ʼʼmadu daraajamu.

³¹ Maitavar oomaliaca, maitavar bacocoda, maitavar gancocoda, maitavar sigalnaasi ñioqui aagada, maitavar vui ñioocada aa, dai gajiaadara viaa vlassi soimaascami. ³² Baiyomavar cãã tuutiaca dai cããgacãã gannaijada aipacoga dai ganoigaldadavurai aipacoga poduucai isduucai Diuusi ganoigali aapima vaavoitudaitai aapima Suusi Cristo.

5 Aapima arDiuusi garooga maamarada dai agai sããlicada ganoigaada. Cascada avar ãpan duucai ivuaada aapima agai. ² Ganoigaldavurai aipacoga poduucai isduucai Cristo garoigadai cascada gamuaatu curusiaba sai poduucai Diuusi gaogaldiña gasoimaascamiga. Dai Diuusi baigalidi Suusi Cristocada poduucai iduucai agai. Ajudidũ coodaiña cañiru maamarada amo altar daama dai dadaasdiña Diuusi sai agai oigaldiana soimaascamigada. Istumaasi idui Cristo arãpan ducami isducatai ivuaadana ajudidũ.

³ Aapima casi arDiuusi maamarada cascada maitaagai masgoogosi ganducamicagi tomali maiaagadagi gomaasi tomali maitaagai mascoimudada tuutiacagi. ⁴ Dai maitaagai isaagadagi gosomaascami dai maitaagai isvupuiiruga maasi ñioocada gomaasi maitarããagai isaagadagi. Baiyoma gaagai isbaigaraliadagi Diuusicada. ⁵ Cãã maata aapima sai ismaacada googosi ganducami maiiimia agai siaaco gataaanaĩ Cristo amadu Diuusi. Dai ismaacada coimudada tuutuiga, aga arãpan duucami ismaacada siaa duutudai amoomono, agai maiiimia agai siaaco gataaanaĩ Cristo amadu Diuusi. ⁶ Dai Diuusi sããlicada soimaa taatatuldiamu ismaacada pomaasi ivueeyi. Agai maiããgidi Diuusi cascada. Diuusi maitavar gandadagitoda

isganvupuiirumadadagi aa gnaagiditai sai maitarvaavoi istumaasi gnaagidi aana. ⁷ Maitavar urapacada sioorã pocaitadagi.

⁸ Aãquioma aapima maimaatãcatadai Diuusi ñioquida dai alia soimaasi ivuaadana. Dãmos sivi cavaavoitudai aapima Suusi Cristo dai maata Diuusi ñioquida cascada gaaagai masããgacãã oidacagi poduucai isduucai Diuusi ipãlidi. ⁹ Ismaacada maata dai ããgidi Diuusi ñioquida agai gia cãã tuutuiga dai cããgacãã naidi aa oodami dai agai vaavoitudai sai vlassi istumaasi aagai Diuusi ñioquidara arvaavoi dai ããgidi. ¹⁰ Ganaajagdavurai ismaatiagi vlassi istumaasi baialidi Diuusi. ¹¹ Maitavar urapacada ismaacada soimaasi ivueeyi agai ivueeyi istumaasi maitarsoiñi dai aapima maitaagai ispomaasi ivuaadagi. Baiyomavar aagiada aapima agai sai soimaasi ivueeyi. ¹² Aliaã arsiaa araragai isaagadagi istumaasi ivueeyi agai astocai. ¹³ Dai siaãscada aagiadagi aapima lsoimaasi ivuaadami sai alia soimaasi ivueeyi, dai siaãscada ñaijadagi agai vaavoitudadami isããgacãã oidaga, aida gia maatamu agai issããlicada soimaasi ivueeyi dai cããã istutuidi isama duucai gantããgituagi.

¹⁴ Cascada pocaiti Diuusi ñioquidara:

Ismaacada maimaatã Diuusi ñioquida dai ismaacada soimaasi ivueeyi, ããgiditai avar caãca Diuusi ñioquida dai vaavoituda siCristo cããgacãã ganvuvaidamu. Ascãiti Diuusi ñioquidara. ¹⁵ Cascada cããgacãã avar oidaca. Maitavar ãpan duucai oidaca ismaacada maimaatã Diuusi ñioquida baiyomavar oidaca ãpan duucai sastuducami ismaacada maata Diuusi ñioquida. ¹⁶ Ganaagavurai dai cããgacãã oidaca sããlicada soimaasi ivueeyi aa oodami ismaacada maivaavoitudai Diuusi cascada. ¹⁷ Maitavar vupuiiruaca.

Ganaajagadavurai ismaatiagi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaada aapima. ¹⁸Maitavar navacorada. Ismaacada navacorai aliasi soimaasi ivueeyi. Baiyomavar dagito Diuusi Ibaada vai agai gansoiñana iscaaga tatagitoda aapima. ¹⁹Silascada gandaiviada aapima aipacoga gaaagai isganadagi Diuusi naidada sallicada siaa duutudaitai Diuusi. ²⁰Vaascara avar baigaliada Diuusi garogacada vaasi istumaasicada. Daidavar tagituda isDiuusi garooga garaca vaavoitudaitai aatama Suusi Cristo.

²¹Gansoicadavurai aipacoga, dai vudavurai ñooqui ismaacada ganmaacadagi aa vaavoitudadami, dai calgavar gantagito caaca isducatai ganmamaatutldiadagi aa vaavoitudadami. Aapima siaa duutudai Cristo cascada.

²²Ooqui gaaagai islagiadagi gancuucuna poduucai isduucai lagidi agai gartaanadamiga Suusi Cristo. ²³Acali agai dai taana gaooniga poduucai isduucai Suusi Cristo taana vaasi vaavoitudadami. Suusi Cristo calgacara vuvaitu vaavoitudadami daida vaavoitudadami aaduñda ganducami Suusi Cristo. ²⁴Poduucai isduucai vaavoitudadami lagidi Suusi Cristo ooqui gaaagai islagiadagi gancuucuna vaasi istumaasi taanadagi cuucunada.

²⁵Acacali gaaagai isoigladagi gaooniga poduucai isduucai Cristo oigadai vaavoitudadami dai muu curusiaba sai agai calgacara vuvacana ²⁶saida vaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadana baiyoma ivuaadana Diuusi aa duindada. Cristo oigali soimaascamigada vaavoitudacai agai Diuusi ñooquida sai poduucai camaigapiar vaatcana. ²⁷Poduucai Cristo bai ivueeyi vaavoitudadami sai

lamadu oidacana camaitarsoimaasi ducamicatai. Cristo caaco vuvaitu agai, silascada iimia vaavoitudadami tavaagiamu camaitipucamu siora gapiar vuupadagi. ²⁸Poduucai isduucai oigadai Suusi Cristo vaavoitudadami poduucai gaaagai isoigladagi cacali gaooniga dai nuucadacagi poduucai isduucai gannuucada agai lagi. Ismaacada nuucada gaooniga ducami islagi gannuucadacamudai agai. ²⁹Tiipu siora lagi galadadagi baiyoma gannuucada silascada biuugimuca agai gacuaadana dai silascada avamuca agai guucadaina poduucai isduucai Cristo nuucada vaavoitudadami. ³⁰Agai araaduñda ducami cascada. Dai aatama lara arvaavoitudadami cascada aaduñda garducami Cristo. ³¹“Cascada cacali dadagitoi gandada dai vapanagi ooqui, dai va goocatai aramo oodami ganducamica agai”. ³²Dai poduucai isduucai amo cali lamadu amo ooqui aramo oodami ganducami poduucai Cristo lamado vaavoitudadami aramo oodami ganducami. Gomaasi lalquioma maimaatcatadai oodami damos sivi ganaagidi ana dai gomaasi aliasi gaaagai ismaatcagi vaasi vaavoitudadami. ³³Dai aapima aliasi gaaagai istagituagi iscasi ganaagidi ana sai vaascatai gaaagai isoiglada gaooniga dai nuucadacagi poduucai isduucai gannuucada agai lagi. Daida ooqui gaaagai issiaa duutuadagi gancuucuna.

6 Aapima aali lagiadavurai gandada vaavoitudaitai Suusi Cristo, poduucai agai daida arcalgai. ²⁻³Diuusi sallicamigadara pocaiti amo ñooqui: “Siora siaa duutuadagi gandada agai gia baigaliadamu dai mui uumigi oidacamu agai tami oidigi daama”. Idiavar laragadada sallicamigada Diuusi ismaacacada Diuusi agidi isiduunia

agaitadai amo istumaasi agai vaaltara ismaacada lligidi ñiooqui.

⁴Dai aapima ismaacada maamara maitavar bacoquitudada ganmaamara baiyomavar cllaga nuucadaca dai maacada ñiooqui dai cllagavar maamatatuldidiada vai vaavoitudana Suusi Cristo.

⁵Aapima pipiooñi lligiadavurai ganaamu sica duutudaitai, dai cllaga soicada ducami isivuaada Cristo aa duiñdada. ⁶Cllagavar gaaata vuaada maisiu mosacaasi siuu duucu gannajada ganaamu ipaliditai ispotaiya agai masai alia sastudaga baiyoma Cristo pipiooñigada duucal sallicada ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi. ⁷Baiganaliaracada varai ivuaada ganaa duiñdaga ducami isivuaadamudai aapima Suusi Cristo aa duiñdada maisiu oodami. ⁸Cll maata aapima isvasscatai tomasi arpipiooñi tomasi argaaamu Diuusi maaquimu istumaasi maacai agai vaavoitudadami cllaga ivuaadatai agai.

⁹Dai aapima gaaamu cllagavar nuucadaca ganpipiooñiga dai maisoimaasi taatamituldiada. Gantatagitovurai sai Suusi Cristo tavaagiana daja dai agai gantaanaanl vaascatai. Dai agai lamadugan duucal naidi vaascatai.

¹⁰Dadagitovurai aapima sai Suusi Cristo ganmaacana gaguvucadaga.

¹¹ADiaavora garvuidara caata aatama vaavoitudadami dai soimaasi garduiñtuldiada lididi agai. Agai alia yaatavoga cascada gaaagai isgarnuucadacagi vaasi istumaasicada ismaascada Diuusi garmaacai, vaavoitudaitai Suusi Cristo vai poduucal agai maidagituagi isADiaavora soimaasi garduiñtuldadagi.

¹²Ismaacada garvuidara vaata maitaroodami. Agai arDiaavora lamadu talaañicaruda. Agai alia soimaasi ivueeyi dai oidi daami ajjooapai siaaco gataanaanl agai moomoyi dai

dudunucami duucal. Agai taanaanl ismaacada maivaavoitudai Diuusi.

¹³Cascada gaaagai isgarnuucadacagi vaavoitudacal Suusi Cristo, vai poduucal maitarmaita ADiaavora siuu duucu soimaasi garduiñtuldadaliada agai. Dai ismaidadagituda aatama issoimaasi garduiñtuldadadiavaora vaasscatal aliassi gaaagai isapiagarnuucadacagi. ¹⁴Aliassi gaaagai isgarnuucadacagi vaavoitudaitai Diuusi ñiooquida. Diuusi ñiooquida sallicada arvaavoil dai garsoicai ismaillagiadagi ADiaavora. Dai aliassi gaaagai iscala tuutiacagi aatama dai cllagacatal oidacagi. ¹⁵Aliassi gaaagai isbai garduucal aatama tomastuigaco isgaaagiadagi Diuusi ñiooquida ismaacada soicai oodami sai ganiibastacan tadacana. ¹⁶Dai gaaagai iscllaga vaavoitudadami Suusi Cristo vai poduucal maisoimaasi garduiñtuldiada Diaavora. ¹⁷Dai cllagacatal garvuvaidacal Suusi Cristo poduucal sobicai agai Diaavora vai maisoimaasi garduiñtuldiña. Dai aliassi gaaagai iscllaga maataca aatama Diuusi ñiooquida. Diuusi ñiooquidacada vaamioma istutuidi aatama isADiaavora. ¹⁸Vaasscatal gaaagai isdaanada aatama Diuusi isduucatai ipalidi Diuusi lbaada. Gaaagai ismaioojoada aatama isdaanadagi Diuusi sai soicaiña vaasi vaavoitudadami. ¹⁹Dai daanadavurai aapima Diuusi aana giñvaaltara larpa vai Diuusi giñsoicadagi sai cllaga gaaagidiña aana maiduaadicuitai Diuusi ñiooquida ismaacada aagai cllagacatal vuvaidaragai ismaacada llaquioma maimaatacatadai oodami. ²⁰Aana arootosada Suusi Cristo. Agai giñootoi sai gaaagidiña aana isagai arcclagacatal vuviadami cascada maisapi aana. Vaasscatal daanadavurai aapima Diuusi sai maiduaadicuitai gaaagidiña aana

Diuusi ñooquida poduucai isduucai gaaagai isivuaada aana.

21-22 Tiiquico argarduñi vaavoitudadami dai aana alia oigadai. Goovai caga garsoicai Suusi Cristo aa duiñdadaga. Cascada ganootosda iñagai aana dai goovai ganaagidamu isduucatai daraaja aatama dai istuma vueeyi aana amadu aa vaavoitudadami ismaacada giñama daraaja. Dai poduucai baiganliadamu aapima.

23 Aana ipalidi sai Diuusi garooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga iibastudacan tadacana vaavoitudadami dai sai agai soicaiña vaavoitudadami iscaga ganoigadagi aipacoga vaavoitudaitai Suusi Cristo. 24 Dai sai Diuusi cagacaga gannaidiña aapima ismaacada caga siaa duutudai tomastuigaco Suusi Cristo gartaanadamiga.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora avaavoitudadami Filipoosiara oidacami

1 Aana Paavora lamadu Timoteo ar-
pipiooñigada Suusi Cristo dai ganoo-
jidi idi oojai vaasi aapima garaaduñi Fil-
ipoosiara oidacami ismaacada vaavoitu-
dai Suusi Cristo lamadu tataanadami-
gada dai sonarguucacamigada tataanadami.
² Aatama ipalidi siDiuusi garooga
lamadu gartaanadamiga Suusi Cristo
cagacara gannajadagi dai ganiibastu-
dacan tadacagi.

³ Alia baigiñalidiña aana giñDiu-
usigacada siascada gantatagitodagi.
⁴ Dai siuu duucu gamamadada aana
aapima ganvaatara vaascara alia
baigiñalidiña aana. ⁵ Aidasi abiaadara
vaavoitu aapima aipaco garsoicai
aatama Diuusi aa duiñadara.
⁶⁻⁸ Aana aliasi ganoigadai aapima dai
Diuusi cagacara gannaidi poduucai
isduucai cagacara giñnaidi aana
lara dai Diuusi gansoicai aapima
poduucai isduucai giñsoicai aana
lara tasai maivuñi ñioocaiña aatama
agai siascada soimaa taatamadagi.
Maisapi aana cascada alia soimaa
taataca aana lamadu aapima
lara. Diuusi garsoicai lara tatai
maiduduaadicuda aatama siascada
vaan guuquivagi dudunucamiara
gaaagiditai isSuusi Cristo arcagacara
vuviadami. Diuusi arnajibadami isaliasi
ganoigadai aana aapima vaascatai.
Suusi Cristo aana giñlamadu daja
cascada ganoigadai aana poduucai
isduucai ganoigadai. Vaasi imaasicada
sallacada vaavoitudai aana isDiuusi
ismaacada gansoi mascagacara
oidacagi aidamasi utudama vaavoitu
agai apiagansoicadamu asta siascada

diviagi Suusi Cristo. Dai cagadu
ispoduucai vaavoitudai aana. ⁹ Daanai
aana Diuusi masai vaamioma
caga oigadaiña aapima gnaaduñi
vaavoitudadami dai sai Diuusi
ganmaacana vaamioma maatadagai
vai vaamioma maata calca aapima
Diuusi ñiooquida. ¹⁰ Vai poduucai
vaamioma caga maataca aapima
istumaasi arcagaducami dai istumaasi
armaicagaducami. Dai poduucai
istutiadamu aapima iscagacara
oidacagi dai maittipucamu istucada
gapiara ganvupadagi tomali amo
oodami siascada diviagi Suusi Cristo.
¹¹ Dai Suusi Cristo gansoiñamu mai
cagacara oidaca aapima. Dai poduucai
aa najadamu masduucai oidaga aapima
dai lagi pocaitiada isDiuusi alia cll
tuiga dai poduucai siaa duutuadamu
agai lara.

¹² Giñaduñi aana ipalidi iscaga
maataca aapima isvaasi istumaasi
aravueeyi aanacada sai gomaasi
aravueeyi aanacada sai vaamioma
mui oodami maatana isSuusi Cristo
arcagacara vuviadami. ¹³ Dai poduucai
vaasi idi sandarugada laga raf
lamadu vaascatai ismaacada laf
quidiara oidaga maatana iñsaana
maisapi gaaagiditai isSuusi Cristo
arcagacara vuviadami. ¹⁴ Dai cayoga
vaasi garaaduñi vaamioma caga
vaavoitudai isgarDiuusiga garnucada
dai maiduduaadicuitai gaaagidi
Diuusi ñiooquida naidi lagi iñsaana
maiduaadicui tomasi maisapi cascada
agai maiduduaadicui lara.

¹⁵⁻¹⁷ Lamoco sallacada giñlagacoi
alia cagacara giñnaidiña loodami
gamamaatatulditai aana Diuusi
ñiooquida. Lagi vaa oodami ismaacada
giñlagacoi soigiñliatuda alidi cascada
gaaagidiña isSuusi Cristo arcagacara

vuviadami. Povuaadana agai masai cʌagacara naidiña ʌpa dai ʌmoco saʌlicada iduñia alidi Diuusi aa duiñdada cascada gaaagidiña isSuusi Cristo arcʌagacara vuviadami. Damos agaa gia choo, mospovuaadana agai masai cʌagacara naidiña ʌpa. Damos aa vaavoitudadami cʌaga tutuiga dai cascada gaaagidiña isSuusi Cristo arcʌagacara vuviadami. Agai aliasi giñoigadai dai cʌaga maata iñsaana gaaagidiña isSuusi Cristo arcʌagacara vuviadami dai cascada maisapi aana. ¹⁸Tuido, tomasioora aagai isSuusi Cristo arcʌagacara vuviadami damos aagada istumaasi Diuusi ipalidi. Amoco saʌlicada iduñia alidi Diuusi aa duiñdada cascada gaaagidiña isSuusi Cristo arcʌagacara vuviadami damos aa gia povuaadana masai cʌagacara naidiña. Damos aagada agai Diuusi ñiooquida cascada cabaigiñalidi aana.

Dai apiabaigiñaliadamu aana. ¹⁹Moscʌaga maata aana isdaana aapima Diuusi aana giñvaʌtara dai cʌaga maata aana isgiñsoicai Diuusi Ibaada agai vaa ismaacada ʌmadu daja Suusi Cristo cascada vʌasi istumaasicada ʌpavueeyi aanacada Diuusi cʌagacara giñvusaida agai. ²⁰Aana maata ismaitivuaada iñagai istucada siaa ʌradagi aana dai maata aana ismaiduaadicuitai aagada iñaagai Diuusi ñiooquida vai sivi ʌpan duucai ʌʌquioma vaamioma ʌlijadagi dai tatagitodagi ʌoodami iscʌagacara oidaga aana dai imaasicada siaa duutuadagi ʌoodami Suusi Cristo ʌpa tomasi camuu aana isquiaa oidacagi ʌpa. ²¹Tami oidigi daama ipalidi aana isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipalidi Suusi Cristo dai siaʌscada muquia aana vʌascara agai ʌmadu daacamu aana dai goovai ʌramo istumaasi cʌagaducami. ²²Damos isquiaa oidaca aana tami oidigi daama istutuidi aana

isapiaivuaadagi Diuusi aa duiñdada. Dai vʌascara maimaata aana istumaasi ipalidi ismuquiagi isoidacagi. ²³Alia sijaiga ismatia aana ismaacada ipalidi. Aana baiyoma ipalidi ismuquiagi dai Suusi Cristo ʌmadu daacagi poduucai siooma arcʌagai aana giñvaʌtara. ²⁴Damos aapima ganvaʌtara siooma arcʌagai isapiaoidaca aana tami oidigi daama. ²⁵Aana cʌaga maata isgiñtagito aapima cascada poalidi aana isquiaa oidaca iñagai aana ganʌmadu, dai gansoiñagi mai vaamioma vaavoituda aapima Suusi Cristo dai vaamioma baiganaliada. ²⁶Poduucai ganʌmadu daacamu aana ʌpamu vai poduucai aagida aapima aa sial cʌaga ivueeyi Suusi Cristo aapimacada.

²⁷Dai vʌascara avar cʌagacara oidaca aapima masducatai maí Suusi Cristo mamaatatuldaragada. Aana ipalidi iscajiomacagi masmoʌ cʌagacara oidaga tomasi ganʌmadu daja aana ismaacasi ʌpa, dai cajiomaca iñalidi aana ʌpa masai ʌmadugan duucai tatagitoi dai masai vʌascatai apiaagidiña aa oodami Suusi Cristo mamaatatuldargada, ²⁸dai maitandadagitoda isganʌʌbacatada ismaacada ganvuidaru vʌata. Imaasicada cʌaga maatacamu agai ismaiimia agai Diuusi ʌmadu damos Diuusi cʌagacara ganvuvaidamu aapima. ʌgi Diuusi maatatuldamu gomaasi. ²⁹Diuusi ganmaa oigaragai masvaavoitudagi Suusi Cristo dai massoimaa taatagi ʌgaicada vuidara vʌatacatai vʌasi soimaascami ivuaadatai Diuusi aa duiñdada dai poduucai gia arcʌagai. ³⁰Aapima ʌlidi isducatai soimaa taatamaíña aana. Dai maata aapima ʌpa isducatai soimaa taataca aana sivi. Dai aapima giñʌpan duucai soimaa taatamai ʌpa.

2 Camaata aapima isSuusi Cristo gansoicai, dai isagai baiganaliatudai

ganoigadaitai, dai maata aapima isDiuusi Ibaada ganlamadu daja dai soigallidi aapimacada. ²Mosamo tagitoidagai avar viaaca aapima dai ganoigadavurai amo siagama duucai, dai maicada tannaijada dai mainaana caiti annaijada aipaco dai poduucai vaamioma baigiñliatudadamu aapima. ³Soicadavurai aa maisiu lagi gantagitoca dai maitavar gagarducada ganliada vaascatai gaaagai isovannaijadi sai aduñda vaamioma argagarducada siagi lagi. ⁴Vaascatai aliasi gaaagai istatagitodagai isducatai istuuidi isoicadagai aa dai maisiu lagi gansoicadagai.

⁵Aapima gaaagai isapan duucai tatagitodagai Suusi Cristo. ⁶⁻⁷Tomasi lagi arDiuusi vaascara dagito gasallicamiga chialqui uumigi dai oodami duucai vuusai dai gooquira arpiooñigadacatadai vaasi oodami. ⁸Dai caodamitucai maigaducada gallidiña dai gadagito masmuaagi curusiaba iduñia aliditai istumaasi oogada ipalidi tomasi aliasi arsiaa araragaicana masmuaagi amaadutai curusiaba. ⁹Cascada Diuusi maa Suusi Cristo vaamioma gaducada daasicami istomali amo amai, ¹⁰sai vaamioma sias duutudaiña vaascatai tavaagiara dai oidigi daama dai davalrai uta istomali amo amai. ¹¹Vai poduucai vaasi naana maasi oodami matiagi dai pocaitadagai isSuusi Cristo artaanadami dai sias duutuada lagi Diuusi garooga.

¹²⁻¹³Cascada giñaduñi gaaagai isapiagiñlagiditai calca aapima tomasi maitanlamadu daja aana poduucai isduucai giñlagidiña aapima aidasi ganlamadu daja aana. Diuusi ganlamadu daja aapima lamadutai dai gansoicai maicagacara oidaca aapima poduucai isduucai ipalidi lagi cascada ganaa-

gavurai iscagacara oidacagi saallicada labaiditai Diuusi cagacara ganvuvaididatagai lagi.

¹⁴Maitavar vui ñioocada Diuusi tomali maitanvupui ñioocada ganaaduñi lamadu. ¹⁵⁻¹⁶Vai tomali amaadutai maitatagaiña tomali amo istumaasi istucada gapira ganvupadagai baiyomavar cagacara oidaca. Aapima arDiuusi maamarada dai mui oodami soimaasi ivuaadami saagida oidaga aapima. Dai calca gamamaatatuldiadagai ismaacada aagai Suusi Cristo isducatai gaaagai isoidacagai dai isducatai vaascara oidaca aatama lagi lamadu, vai saascada hoodami ismaacada oidigi daama oidaga naijadagai isducatai oidaga aapima poduucai matia lagi ispoduucai gaaagai isoidacagai. Dai poduucai saascada diviagi Suusi Cristo aana baigiñliadamu aapimacada maatacatai ismimosallicada aapima gansaagida aimaraitadai ganaagidiña aana Diuusi ñiooquid. ¹⁷Isaapima vaamioma vaavoitudagai dai vaamioma sias duutuadagai Diuusi muucucai aana, aana gia ipalidi ismuquiagi. Dai vaascara baigiñlidi aana tomasi muu aana aapimacada. ¹⁸Dai aapima avar baiganliada lara giñapan duucai.

¹⁹Aana polidi isataaanadami Suusi Cristo ipalidi isotoma gaamucu ganootosda aana goTimoteo, dai aana gia ganootosda inlidi vai poduucai saascada apamu diviagi goovai vaamioma baigiñliada aana maatacai masduucai daraaja aapima. ²⁰Maitipu amai tami ismaacada giñapan duucai tatagitoi dai saallicada gansoiña alidiña. ²¹Vaascatai gogaa mosalgi gantatagitoiña dai maivuanan alidiña isivuaadagai Suusi Cristo aa duñdada. ²²Camaata aapima

istimoteo calla tuiga goovai ivueeyi istumaasi aagai. Dai calla maata aapima isducatai giñsoicai goovai gaaagidiña isSuusi Cristo arcallagacara vuviadami. Goovai giñsoicai apan duucacai isduucacai soicai amo ali galli gaoga. ²³ Cascada ganootosda iñalidi aana mosmaatacaci mastumaasi iduñia agai tami maisacarara aanacada. ²⁴ Aana poalidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isalgi malca gannaida aana otoma.

²⁵ Aana poalidi isgaaagai isganootosda aana garaduñi Epafarodito ismaacada giñsoicai dai giñapan duucacai soimaa taatamai gaaagiditai Diuusi ñooquida. Aapima giñootosi aidasi tagitocatadai aana. ²⁶ Goovai poalidi masapima maibaiganalidi maatacaci iscococatadai goovai cascada gannaida alidi goovai aapima vaascatai. ²⁷ Vaavoava issallicada cococatadai goovai baitoma muu damos Diuusi soigalli goovaicada dai aanacada lapa ansai poduucacai maivaamioma soigiñalidiña. ²⁸ Cascada sallicada ganootosda iñalidi aana vai poduucacai baiganalda aapima tlagacai apamu. Dai poduucacai camaisii soigiñaliadamu aana. ²⁹⁻³⁰ Cascada baiganaliaragacada avar miaadagida. Goovai argaraduñi vaavoitudadami. Gantagitovurai aapima isgoovai baitoma muu gaaagiditai Diuusi ñooquida. Baitoma muu goovai giñsoicaitai istumaasiara maitistutuidi aapima isgiñsoiñagi malcasi daraajatai. Gaaagai masgagarducada duucacai naijadagi vaascatai ismaacada apan tuutuiga goEpafarodito.

ñooqui ismaacada casi ganooji aana dai aapima ganvaatarra gia arsoiñi goovai. ² Gannuucadacavurai lgaicada ismaacada vuidara vaata Diuusi ismaacada arsoimaasi ivuaadami ismaacada vaavoitudai sai gaaagai isiquitlagi gantuucuga dai poduucacai cllagacara vuvacuiagi dai camaitarsoimaasi iducamicagi. ³ Damos aatama sallicada lragai ismaacada Diuusi cllagacara vuvaitu. Diuusi Ibaada garalamadu daja dai garsoicai issiaa duutuada aatama Diuusi. Damos aatama maivaavoitudai sai ivuaadatai amo istumaasi gartuucugacada ispoduucacai istutuidi aatama iscallagacara vuvacuiagi. ⁴ Isiarvaavoicamudai isivuaadatai aatama amo istumaasi gartuucugacada cllagacara vuvacadamudai, aana gia casiooma cllaga cllagacara vusaimudai siaa. ⁵ Aidasi vuusai aana bomamacova tasaicada giñdada iquita giñtuucuga. Aana arjudú daida arcajitudada Benjamín. Dai ebreo tlagidu garñooqui antai aana cllaga maí apan duucacai giñdada. Aana arfariseo aduñdatadai, agai arjudidú lapa damos cllaga lligidi Moseesacaru sallicamigada. ⁶ Dai baigiñaliaragacada soimaasi taatamituldiña aana agai ismaacada vaavoitudaiña Suusi Cristo, dai cllaga lligidiña aana vaasi isducatai garviituli Moseesacaru dai maitiipucana sioora garilaga giñvuupadagi tomali amo istumaasicada. ⁷ Damos llaquioma poalidiña aana sai gomaasicada Diuusi cllagacara giñnadiña dai sivi camaata aana ismaitarvaavoi, cavaavoitudai aana Suusi Cristo cascada. ⁸⁻⁹ Damos vaasi istumaasi ismaacada ivuaadatadai aana maisoiñi alidi. Sallicada vaamioma cllagadu isvaavoitudai aana giñtaaanadamiga Suusi Cristo agai gia sallicada arsoiñi. Aidasi vaavoitu aana Suusi Cristo viaa

3 Dai sivi giñaaduñi gaaagai masbaiganaliadagi. Aapima arDiuusi maamarada cascada. Aana maioojodai isganoojiadagi agai vaa

aana vallasiaacatai istumaasi viaacatadai baiyoma ipaliditadai aana isSuusi Cristo giñlamadu daacagi dai iñsaana imiagi agai lamadu siasscada muuquiagi. Dai sivi maivuum iñalidi aana agaicada ismaacada viaa. Camaivaavoitudai aana iñsistutuidi islaagi cagacara vuusiagi aana cagacara oidacatai tomali lagiditai vvasi ismaacada garviituli Moseesacaru, vaavoitu aana Suusi Cristo cascada. Diusi cagacara giñnaldi ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduñimudai aana mosvaavoitudai aana Suusi Cristo cascada. ¹⁰⁻¹¹ Mosdagito aana vvasi istumaasi ivuaadana vaavoituda iñaliditai Suusi Cristo dai soimaa taata iñalidi aana poduucui isduucui soimaa taata Suusi Cristo. Agai muu ansai aana cagacara vusaiña giñsoimaascamigaiñdara cascada aana ipalidi iscamaisoimaasi ivuaadagi dai viaaca iñalidi aana agai vaa guvucadagai ismaacada viaacatadai Suusi Cristo dai duaacagi apan duucui agai.

¹² Aana ganaagidi sai maiquia vvasi imaasi apadii aanacada. Aana maata iñsquiaa arsoimaasi ivuaadami aana. Damos aana giñajagai iscagacara oidacagi isduucui ipalidi Suusi Cristo agai cagacara giñvusaitu cascada. ¹³ Giñaduñi caga maata aana ismaiquiaa caga ivueeyi aana vvasi camaitatagitoi aana istumaasi ivuaadana mostatagitoi aana istumaasi iduñia iñagai. ¹⁴ Dai poduucui vaamioma cagacara oidacamu aana dai muucucui aana Diusi giñvaidacamu tavaagiamu vaavoitudaitai aana Suusi Cristo.

¹⁵ Vvascatali aatama ismaacada caga vaavoitudai Suusi Cristo mamaatatuldaragada dai caga lagidi Suusi Cristo

glaagai isapiatatagitodagi isaliasi glaagai isapiagarajagadagi iscagacarioma oidacagi. Dai isaapima maipoduucui tatagitodagi Diusi ganmaatatuldamu. ¹⁶ Glaagai tasapiavaavoitudadagi tastumaasi camaata dai oidacagi tasducatai camaf.

¹⁷ Giñaduñi giñapan duuquiavar oidaca. Dai gantagitovar najada aa vaavoitudadami ismaacada apan duucui oidaga Timoteo dai Epafarodito dai aana dai poduucui oidaca aapima. ¹⁸ Camuiyoco ganaagidi aana damos apamu ganaagida iñalidi asta suaacatai sai oidaga mui oodami ismaacada vuidara vvasa Suusi Cristo mamaatatuldaragada dai maiuojoidi masaagiadagi isSuusi Cristo curusiaba muu. ¹⁹ Dai siasscada coiya agai, agai gia Diaavora lamadu iimimu. Agai gia maivaavoitudai Diusi tomali maitatagitoi. Agai mosaca cuaadagai tatagitoi dai googosi ganducami dai oojoidi isaagadagi vvasi istumaasi soimaascami ismaacada ivuaadana agai baiyoma glaagai issiaa aradamudai agai. Agai maitatagitoi Diusi mosacaasi istumaasi oidaga tami oidigi daama. ²⁰ Damos aatama maitaroidacami tanai amo imidagai noonoigimu aatama tavaagiamu. Dai tanai nanara aatama isdiviagi gataaanadamiga Suusi Cristo tavaagiañdara. ²¹ Agai blaquia agai gartuucuga ismaacada otoma ugiatai dai dadadaquituda agai apan duucui ismaasi agai tuucugada. Poduucui iduñia agai agai agai vaa guvucadagaicada ismaacadacada taanañi agai vallasiaacatai istumaasi oidaga.

4 Cascada giñaduñi apiavar vaavoitudadai apialagiada aapima Suusi Cristo. Aana gia salicada gannaldi

iñalidi aliasi ganoigadai aana cascada. Alia baigiñalidi aana aapimacada vai tomasioora sioorā naijadagi isducatai oidaga aapima cāga matiagi ismaisiu mosāgicada gaaagidi aana Diuusi ñooquida aapima gansaagida.

²Daanai aana Evodia āmadu Sīntique sai baiduuna ñooqui āgai āgvaavoitudadami cascada. ³Dai aapi giñaduñi ismaacada giñsoicaiña giñaa duñidagara gdaanai aana issoicada aapi gooqui goovai giñsoiñacai gaaagidiña isSuusi Cristo ācāgacara vuviadami āmadu Quimiñtu dai aa ismaacada giñsoicaiña. Diuusi caoja vāscatai goovai tātarada galiivrugara ismaacadara oojai āgai vāscatai tātarada ismaacada vāscara oidaca āgai āgai āmadu.

⁴Vāscara avar baiganliada aapima vaavoitudaitai gartāanadamiga Suusi Cristo. Apamu gnaagidi baigavar ānaliada. ⁵Cāgavar tuutiaca vāsi oodami vui. Atāanadami Suusi Cristo caotoma divia āgai.

⁶Maitavar vuama ānaliada tomali āmo istumaasicada. Baiyoma gaaagai masvāscara apiamamadadagi dai taanadagi Diuusi vāsi mastumaasi tagito. Baigavarānaliada Diuusicada. ⁷Ispoduucāi ivuaada aapima Diuusi ganiibastudacan tadacamu dai poduucāi sioma cāga istutuidi aapima ismaivuama ānaliadagi tomali āmo istumaasicada. Aatama gartatagitoidacada āgi maitistutuidi isgariibastudacan tadacagi. Suusi Cristo ivueeyi gomaasi tomasi maimaata aatama isducatai.

⁸Tatagitodavurai āgīara ismaacada āgvaavoi, dai āgīara ismaacada ācāgaducami, dai cāgaducada voiyara ismaacada Diuusi ganmamaacai.

⁹Ivuaadavurai aapima vāsi istumaasi ganmaatātuli aana dai istumaasi gantajai aana dai istumaasi aagaiña aana dai istumaasi ivuaadana aana poduucāi avar ivuaada aapima vai Diuusi ganiibastudacan tadacana.

¹⁰Alia baigiñalidi aana Diuusicada āpamu giñsoiñacai aapima. Aana maipotaiya iñalidi masai maitiñtatagi-toitadai dāmos maitiipucatai isducatai giñsoiña aapima. ¹¹Poduucāi gnaagidi aana maisiu gantaanadami iñaliditai āpua. Aana maata isbaigiñaliadagi istumaasicada viaacagi. ¹²Aana āmo iimidagai maiviaacana istumaasi dai āmo iimidagai cāga viaacana aana. Aana istutuidi istomasduucāi oidacagi, istasconacatai isbiuugimucatai āpā. ¹³Aana tomasduucāi istutuidi isbaigiñaliadagi, Suusi Cristo giñsoicai cascada. ¹⁴Dai aapima alia cāga idui giñootosdacai soiñi aidasi soimaa taatacatadai aana.

¹⁵Dai cāga maata aapima aidasi ii aana Masedoniamu dai giñagacai gaaagidi aana isSuusi Cristo ācāgacara vuviadami. Dai gooquīara āmapacara ganāmpaidiña āvaavoitudadami. Dai aidasi ii aana Masedoniañdara mosacaasi aapima Filipoosiara oidacami giñootosdiña istucada giñsoicada aana. ¹⁶Aidasi quiaa daacatai aana Tesalonicara aapima āmo iimidagai giñootosdiña soiñi. ¹⁷Aana maitantaanadami iñalidi vaamioma mosaipalidi aana isDiuusi cāgacara ganñaijadagi. ¹⁸Aapima casi giñootosi mui naana maasi Epafaroditocada dai sivi camaitagito aana vaamioma. Alia baigiñalidi aana goovaicada ismaacada giñootosi dai Diuusi baigalidi āpā. ¹⁹Dai garDiuusiga ganmaaquimu vāsi istumaasi tagito aapima. āgai

naana maasi viaa tavaagiara aapima
 vaavoitudai Suusi Cristo cascada.
²⁰ Gaaagai isvascatai siaa duutuadagi
 Diuusi garooga vassara.

²¹ Diuuscada viaatuldi aana
 vassatai ismaacada vaavoitudai Suusi
 Cristo. Garaaduñi ismaacada tanai
 daraaja aana giñlamadu Diuuscada

ganviaatuldi ara. ²² Dai vasi
 gogaa vaavoitudadami Diuuscada
 ganviaatuldi ara, sioma caga agai
 ismaacada aga raí quidiara oidaga
 Diuuscada ganviaatuldi.

²³ Vai gartaaanadamiga Suusi Cristo
 cagacaga ganlidiña dai ganlamadu
 daacana.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora avaavoitudadami Coloosasiara oidacami

1¹⁻² Aana arPaavora. Dai aana lamadu Timoteo gamviaatuldi aapima garaaduni vaavoitudadami ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo. Dai aana ganoojidi aapima Coloosasiara oidacami ismaacada Diuusi acovai vuvaida. Aana arootosada Suusi Cristo, Diuusi ipalidi cascada. Aatama ipalidi sai Diuusi garooga calagacara gannaijadana dai ganiibastudacan tadacana. Diuusi aroogada Suusi Cristo gartaanadamiga.

³ Vaaascara baigaralidi aatama Diuusicada daanaitai sai gansoicaiña aapima masai calagacara oidacana. ⁴ Baigaralidi aatama Diuusicada maatacatai isaapima calga vaavoitudai Suusi Cristo dai isallicada oigadai aapima aa vaavoitudadami, ⁵ nanaracatai aapima istuigaco iimi agai tavaagiamu dai Diuusi lamadu oidaca agai tomastuigaco. Aidasi tucamidara maif aapima isarvaavoi isSuusi Cristo arcalagacara vuviadami, aapima vaavoitu isamo imidagai iimi agai Diuusi lamadu. ⁶ Dai idi vaa niooqui calgaducada ismaacada maif aapima gaaagidi Suusi Cristo ojootosada vaasi oidigara dai muidutai vaavoitu dai aa quiaa vaavoitudaimi dai ama duucal gantatagitoimi vai camaisoimaasi ivueeyi poduucal isduucal aradui aapimacada. Aapima maif isDiuusi sallicada oigadai oodami. ⁷ Vaasi gomaasi gannamaatutuli garaduni Epaafarasi. Agai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñada aran duucal aatama dai alia oigadai aatama agai. Agai sallicada gansoicaiña masai vaamioma calga maatana Diuusi niooquida. ⁸ Agai vaa Epaafarasi garaagidi masai aapima aliisi ganoiga-

dai aipacoga ganlamadu daacatai Diuusi Ibada.

⁹ Cascada aidal abiaadara simaif aatama gomaasi apiadaanaiña Diuusi sai agai gansoicaiña masai calga maatana istumaasi agai ipalidi isivuaada aapima dai masai calga maata calcana vaasi niooquida dai masai calga maatana isducatai gaaagai isoidacagi. ¹⁰ Mai poduucal sallicada calagacara oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi poduucal isduucal gaaagai isivuaadagi vaasi vaavoitudadami. Poduucal iduñia agai aapima naana maasi calcalgaducami dai vaamioma calga maatana Diuusi. ¹¹ Dai daanai aatama Diuusi, agai sallicada viaa guvucadagai, sai agai ganmaacana guvucadagada vai poduucal silascada oodami soimaasi gantaatamituldadagi istutiada aapima issoimaasi taatamadagi dai apiacalagacara oidacagi. ¹² Diuusi garoigali garsoimaascamiga cascada viaa aatama sallicami lamadu vaasi aa vaavoitudadami isiimiagi tavaagiamu dai isDiuusi calagacara gannaijadagi. Cascada baigaralidi aatama Diuusi garoogacada. ¹³ Agai calagacara garvuvaitu saida adiaavora camaitaanaiña gariibadaga vai poduucal camaiagidi aatama adiaavora baiyoma agidi aatama Suusi Cristo. Agai arDiuusi marada dai Diuusi sallicada oigadai agai. ¹⁴ Suusi Cristo agai daida calagacara garvuvaitu muucucal curusiaba vai Diuusi oigaldi garsoimaascamiga.

¹⁵ Tomali amaadutai mainlidi Diuusi. Damos Diuusi ootoi gamara tavaagiaindara tami oidigi daama vai poduucal oodami maatana istuiga Diuusi. Agai arSuusi Cristo dai aran tuiga Diuusi

gaooga. Suusi Cristo agai dai vaamioma viaa guvucadagai sitomasioora.

¹⁶Suusi Cristo idui vaasiaacatai tavaagiara dai oidi daama silasi istumaasi maasi, lcaasi istumaasi maimaasi poduucai isduucai Diuusi ipali. Dai Diuusi marada idui vaasi Diuusi tataaaniicaruda sai agai siaa duutudaiña. ¹⁷Diuusi marada tomastuigaco oidaga Diuusi lamadu. Dai agai calga nuucada vaasiaacatai sai maiugitana tomali oidigi, tomali tasai, tomali sisiaavugai, tomali amo istumaasi.

¹⁸Dai Cristo artaanadamigada vaasi vaavoitudadami. Agai maa ibadagai utudui lvaavoitudadami. Dai agai arabaitacaaacamigada vaascatai ismaacada apamu duduaaca agai coidada saagidaiindara dai agai vaamioma taaanada agai istomasioora.

¹⁹Agai poduucai ivueeyi. Agai arDiuusi cascada. Diuusi ipali isaCristo lpan tuigacagi agai. ²⁰Diuusi ootoi gamara tami oidi daama tavaagiaindara sai agai muucuna curusiaba sai poduucai calgacara vuvacana oodami dai Diuusi oigaldi soimaascamigada. Dai muucucui Suusi Cristo poduucui vaascatai oidigi daama oidacami istutuidi iscamaivui vaatacagi Diuusi. Dai vaasiaacatai oidigi daama dai tavaagiara Diuusi utulda agai sai lpa maascana aidasi tucamidara idui agai.

²¹Damos aapima lalquioma maitarmamaaradacatadai Diuusi baiyoma vuidara vaatacatadai aapima Diuusi soimaasi ivuaadatai.

²²Damos sivi camaiyvuidara vaata aapima Diuusi muucucui Suusi Cristo curusiaba dai poduucui Suusi Cristo ganvaidacaimu Diuusi vuitapi caoigaldacai gansoimaascamiga dai camaisoimaasi duucamicamu dai acovai vuvaidadacamu masaida ivuaadana Diuusi aa duindada.

²³Suusi Cristo iduñia agai gomaasi

isaapima apiavaavoitudadagi agai dai calga vaavoitudadagi ismaitiipu amai vaasi oidigara ismaacada viaa guvucadagai iscalgacara vuviaadagi oodami dai apiavaavoitudadagi vaasi Diuusi ñiooquida. Agai vaa ñiooqui calgaducada agai ismaacada gaaagidi lvaavoitudadami vaasi oidigi daama dai ismaacada camaí aapima dai ismaacada aana Paavora gaaagidi tomasiaacoga.

²⁴Baigiñalidi aana soimaasi taatamaitai aapima ganvaataral. Suusi Cristo soimaa taata vaavoitudadami vaataral. Dai poduucui isduucui agai soimaasi taata aana laral soimaasi taatamai soicaitai vaavoitudadami.

²⁵Diuusi giñmaa amo sallicami ansai aana gansoicaiña aapima lamadu aa vaavoitudadami masai vaamioma calga maatana Diuusi ñiooquida ²⁶ismaacada lalquioma maitamaatacatadai. Damos sivi Diuusi garmaatatuli vaasi gomaasi. Aatama aracovai vuvaidada agai. ²⁷Diuusi ipali isvaasi vaavoitudadami maatacana isSuusi Cristo garlamadu daja aatama ismaacada vaavoitudai agai, dai cascada cal maata isiimia ragai Diuusi lamadu. Goñiooqui sallicada calgadu daida laragai vaataral laral ismaacada maitarjudidíu. Lalquioma maimaatacatadai oodami goñiooqui damos sivi casi gamaata.

²⁸Tomasiaaco siaaco ajiopada aatama aagidiña aatama vaasi oodami sai Suusi Cristo arcalgacara vuviaadami. Aagidiña aatama oodami sai gaagagai isgajiaadara viaagi vaasi soimaascami dai calga mamaatatuldi aatama vaascatai sai Suusi Cristo calgacara vuvaidi tomasioora sioora vaavoitudagi. Aatama ipalidi issoicadagi oodami sai vaamioma calga vaavoitudana

dai sai vaamioma maatana Diuusi ñooquida dai sai vaamioma cãga ivuaadana istumaasi Diuusi ipalidi vaavoitudaitai Suusi Cristo. ²⁹ Gomaasi argiña duiñdaga naida povueeyi aana vãasi giñgucadagacãda ismaacãda giñmaacai Suusi Cristo.

2 Aana ipalidi masai maatana aapima sai aana duudatai gantatagitoi aapima lamadu vãasi vaavoitudadami Laodiseãga oidacami lamadu vãasi agaa ismaacãda maiquiaa giñmaata. Dai saalicãda daana aana Diuusi sai agai gansoicãña aapima lamadu vãascatai ismaacãda caaagai aana masai apiavaavoitudaña ñooquida. ² Dai aana ipalidi masai aapima baiganãliatudaña aipaco ganoigadaitai, dai masai cãga maata nãidiña Diuusi ñooquida dai masai cãga maatana vãasi istumaasi aagai Diuusi ñooquidãga aagaitai Suusi Cristo. Vãasi gomaasi laquioma maimaatãcatadai oodami. ³ Suusi Cristo agai dai vaamioma cãga tatagitoi sitomasioora dai agai garsoicai tasai cãga maatana naana maasi istumaasi istumaasi maata Diuusi dai poduucai alia sastuduacamu aatama. ⁴ Gomaasi gnaagidi aana vai tomali amaadutai maitãnvupuiirumadaña cã baimaasi ñooqui gnaagidi masai lagidi caacana. ⁵ Tomasi maiganãlamadu daja aana vãascãga gantatagitoi aana aapima dai baigiñalidi aana maatacãtai isaapima vãascatai viaa amo tagitoidagai saalicãda cãga vaavoitudaitai Suusi Cristo.

⁶ Poduucai isduucai cavaavoitu aapima Suusi Cristo gartaanãdamiga cãgacãga gãnvuvaidacai agai poduucai gaaagai isapiavaavoitudadagi aapima sai agai apiagãnuucada. ⁷ Dai gaaagai isdaanãdagi aapima Suusi Cristo sai gansoicãña masai cãga oidacana poduucai isduucai agai ipalidi poduucai

isduucai gãnmamaatãtuli aana dai vãascãga baigavãr ãnãliada Diuusicãda vãasi istumaasicãda istumaasi agai idui aapima gãnvãatarã.

⁸ Maitavãr dagitu aapima isaa oodami gãnvupuiirumadadagi vai poduucai maigajiaadãga vipiaa aapima mamaatãtuldiaragãda Suusi Cristo, gãnmamaatãtulditai agai ãmai mamaatãtuldaragai ismaacãda maitãrvaavo. Istumaasi gãnmamaatãtuli agai aroodami mamaatãtuldaragãda dai oodami viitularada, gomaasi maitãrSuusi Cristo mamaatãtuldaragãda.

⁹ Suusi Cristo arDiuusi daida aroodami arãrã agai tami oidigi daama oidacãtadai. ¹⁰ Dai Suusi Cristo gãnlãlamadu daja dai poduucai Diuusi gãnlãlamadu daja arãrã. Poduucai aapima viaa vãasi istumaasi tagitu dai cãgacãga vuvãquiagi. Suusi Cristo agai dai taanaã vãasiaacãtai. Agai vaamioma taanaã isDiuusi tataaãnicaruda dai vaamioma taanaã siaDiaavorã tataaãnicaruda. ¹¹ Aidãsi vaavoitu aapima Suusi Cristo dai gãnmaacacai agai guvucadagai masai camaisoimaasi ivuaadana gãmaã isaapima arSuusi Cristo mamaatãrdamigãda maisiu iquitãcãitai gãntuucuga poduucai isduucai gãmviituli aãjudidũ. ¹² Aidãsi gãnvãpacõñi aapima vaavoitudacai Suusi Cristo arãga vaapa aapima suudara. Gomaasi arãpan ducami isyaasapicãmudai aapima Suusi Cristo lamadu. Dai gooquiãrã vuvaja suudagiaiñdãrã. Gomaasi arãpan ducami isãpan duduaaca vaavoitudaitai isDiuusi viaa guvucadagai dai agai agai dai duaacali Suusi Cristo coidãda saagidiaiñdãrã gãguvucadagacãda. ¹³ Laquioma maiviaacãtadai aapima

ibadagai utudui soimaasi ivuaadatai dai vui vaatacana Diuusi damos sivi Diuusi ganmaa ibadagai utudui dai oigali agai gansoimaascamiga vaavoitudacai aapima Suusi Cristo. ¹⁴Dai tomasi aapima gapiar vaatacatadai maiaggiditai Diuusi saalicamigada vaascara Diuusi oigali gansoimaascamiga, Suusi Cristo muu curusiaba cascada. ¹⁵Aidasi Cristo muu curusiaba vaamioma istui isadiaavora amadu diaavora tataañicaruda dai poduucai vaasi oodami istutuidi ismaatiagi isvaamioma viaa guvucadagai Suusi Cristo sia diaavora.

¹⁶Isamaadutai ganaagiadagi sai maitaagai mascuaadagi ammo cuaadagai dai sai maitaagai isgayladagi ammo istumaasi dai sai aliasi gaaagai issiaa duutuadagi amo tasai sia duudagaicatai agai siapa amo ibastaraga tasara siapa tomastuma tasai maitavar lagiada aapima agai. ¹⁷Vaasi gomaasi aroodami laquidada saalicamigadacatadai dai camañamaga aidasi abiaadara divia Suusi Cristo. Suusi Cristo mamaatatuldaragada agai dai namaga sivi. ¹⁸Maitavar vaavoitudada aapima agai ismaacada ganaagiadagi sai maicagacara vuvaquia agai aapima ismaisaa duutuadagi Diuusi tataañicaruda tomasi agai ganaagiadagi sai naidi ammo istumaasi ismaacada mainaidi aa oodami. Agai gaaagidi sai siora maisiaa duutuadagi Diuusi tataañicaruda sai alia gagarducada ganalidi. Damos agai ismaacada pocaiti adagi gagarducada ganalidi tomasi maiviaa istuisida gagarducada ganaliadagi dai agai ivuaada alidi mosacaasi istumaasi lagi agai ipalidi. ¹⁹Agai maicaga vaavoitudai Suusi Cristo. Suusi Cristo

argarbaitaacamiga daida agai soicai vaasi vaavoitudadami sai vaamioma caga maatana istumaasi ipalidi Diuusi isivuaadagi dai sai amo tagitoidagai viaacana vaascatai poduucai isduucai Diuusi ipalidi.

²⁰Aidasi abiaadara vaavoitu aapima Suusi Cristo mamaatatuldaragada cagajaadara viaa aapima oodami mamaatatuldaragada ismaacada gaaagidi sai siora lagiadagi oodami saalicamigada dai oodami viituldaragada sai agai gia cagacara vuvaquia agai. Cascada maitaagai isapialagiadagi aoodami viituldaragada ismaacada maitarsoini. ²¹Aoodami pocaiti sai maitaagai iscuadagi ammo cuaadagai sai tomali maitaagai isdadadagi, tomali istaatamadagi. ²²Vaasi gomaasi aroodami mamaatatuldaragada maisiu Diuusi. Acuaadagai otoma uugiatai. ²³Aoodami ismaacada gamamaatatuldi gomaasi poalidi isarsastudugami. Agai pocaiti sai agacada ismaacada gamamaatatuldi vaamioma caga sia duutuadagi oodami Diuusi. Dai sai maicuaadatai ammo cuaadagai arsoini oodami vaatarai sai vaamioma caga oidacana dai sai maigagarducada ganalidina damos maitarvaavoi. Gomaasi maitarsoini oodami vaatarai isgajaadara viaagi istumaasi lagi agai ipalidi isivuaadagi.

3 Aidasi abiaadara vaavoitu aapima Suusi Cristo, Diuusi ganmaa ibadagai utudui ducami iscaduuaacamudai aapima poduucai isduucai Suusi Cristo duaaca, cascada gaaagai isvaascara tagitodagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara aagaitai tavaagi siaaco daja Suusi Cristo Diuusi amadu dai taaani. ²Tagitodavurai istumaasi arlagaducami maisiu istumaasi arsoimaascami. ³Damos sivi gajaadara viaa aapima soimaascami dai Diuusi gannucada vaavoitudacai aapima

Suusi Cristo. ⁴Dai agai garlamadu daja cascada tomastuigaco oidacamu aatama. Dai siascada Suusi Cristo apamu diviagi dai taaanadagi aatama lapa taaanada agai agai lamadu.

⁵Cascada gajiaadara avar vipiaada aapima vasi istumaasi soimaascami. Maitavar googosi ganducamica, dai maitavar coimudada tuutiaca, dai maitavar ipaliada gavustuidaga. Sioora ipaliadagi gavustuidaga agai gia maisallicada sia duutudai Diuusi baiyoma sia duutudai tumiñsi dai naana maasi istumaasi. ⁶Cascada sallicada baamucui Diuusi agai vui ismaacada maiagidi dai soimaasi taatatuldia agai agai. ⁷Dai lalquioma aapima povuaadana, ⁸amos sivi gajiaadara avar vipiaada vasi gomaasi. Maitavar baacocoda, maitavar soimaasi taatamituldiada aliada aa, dai maitavar vui ñiocada aa, dai maitavar sigal naasi ñiocada aa vui. ⁹Dai maitavar ganyaatagiada aipacoga. Aapima cagajiaadara viaa vasi gosoimaascami ismaacada lalquioma ivuaadana cascada. ¹⁰Sivi caviaa aapima ibadagai utudui. Diuusi agai daida idui oodami dai sivi Diuusi gansoicai masai vaamioma lapan tuutiacana aapima agai. Diuusi ipalidi isaapima calga maata agai cascada. ¹¹Avavoitudadami amadugan duucui gannidi vascatai tomasi arjudidú ismaitarjudidú lapa, tomasi iquitaquicagai tuucugada ischo lapa, tomasi artami oidacami siarsibaacoga oidacami lapa, tomasi arpipioñi siartataanadami lapa. Casiavar maitatagitoda gomaasi, baiyomavar tatagitoda isSuusi Cristo argarbitacaacamiga dai agai vasi vaavoitudadami lamadu daja.

¹²Diuusi garoigadai daida acovai garvuvaitu tsaida armaamaradacana. Soigavar ganliada aacada, dai cal tuutiaca, dai maigagarducada ganliada, dai soicadavurai aa oodami, dai maioomaliaca. ¹³Dai maitavar vui ñiocada aapima aa ismaacada soimaasi gantaatamituldadagi baiyomavar oigaldada agai poduucui isduucui Suusi Cristo gartaaanadamiga garoigaldi. ¹⁴Dai vascara aliasi ganoiglaada aipacoga poduucui viaacamu aapima amo tagitoidagai. ¹⁵Diuusi acovai vuvaitu vasi vaavoitudadami dai agai ipalidi isvascatai viaacagi amo tagitoidagai. Cascada aliasi gaaagai iscalagacara oidacagi dai poduucui camaitancocoadamu. Dai baigavar anliada Diuusicada.

¹⁶Aliasi gaaagai istatagitoda Suusi Cristo mamaatatuldaragada. Poduucui vaamioma sastuduacamu aapima ganmamaatatulditai aipacoga dai ganmaacaitai ñiooqui aipacoga. Ganladavurai aapima Diuusi naidada dai baiganaliada Diuusicada. ¹⁷Vasi mastumaasi ivuaadagi siapa aagadagi vascara avar ivuaada istumaasi oojoidi Suusi Cristo. Dai baigavar anliada Diuusicada Suusi Cristo ganlamadu daja cascada.

¹⁸Aapima ooqui lgiadavurai ganucucuna, Diuusi ipalidi ispovuaadagi vasi ooqui vaavoitudadami cascada. ¹⁹Aapima calali oigladavurai ganoñiga dai maioomaliaca agai vui. ²⁰Aapima aali lgiadavurai gandlada vascara poduucui alia baigalidiña Diuusi. ²¹Aapima ismaacada maamara maitavar oomaliaca agai vui vai agai calga ganlagidiña. ²²Aapima pipioñi lgiadavurai ganaamu maisiu mosacaasi siuu duucu gannaijadagi ganaamu ipaliditai ispotliya agai masai alia sastuduga baiyomavar

VAAASCARA CAAga aata vuaada siaa duutudaitai Suusi Cristo. ²³Tomastuma aa duiñdagai ismaacada ivuaadagi aapima saalicada avar CAAga ivuaada ducami issoicadamudai aapima Suusi Cristo dai maisiu oodami, ²⁴maatacatai sai iimia agai tavaagiamu dai Diuusi lamadu oidaca agai tomastuigaco, aapima ivueeyi gartaanaanadamiga Suusi Cristo aa duiñdada cascada. ²⁵Damos sioora soimaasi ivuaadagi, Diuusi soimaasi taatamituldia agai agai. Diuusi agai dai VAAASCARA ivueeyi istumaasi arsaalicami vaasi oodamicada.

4 Aapima gaaamu aliasi gaaagai mascaagacara naijadagi ganpipiooñiga daida taanadagi mosacaasi istumaasi arsaalicami. TAtagitodavurai isgantaaanadamiga tavaagiara daja.

²Duudatai avar daanada Diuusi baiganliaracada sai gansoicaiña mai caagacara oidaca aapima, CAAga vaavoitudaitai Diuusi. Dai baigavar ganliada aapima Diuusicada. ³Dai daanadavurai aapima Diuusi ara sai agai giñsoicaiña nai gaagiada isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami gomaasi laquioma maimaatatadai oodami. Sivi maisapi aana gaaagiditai gomaasi. ⁴Dai daanadavurai aapima Diuusi sai agai giñsoicaiña nai CAAga gamamaatatuldadagi aana Diuusi ñooquida poduucai isduucai gaaagai isivuaadagi.

⁵CAAgavar tuutiaca aapima agai vui ismaacada maivaavoitudai Suusi Cristo apiavar gaagada isducatai aagidagi aapima agai Diuusi ñooquida. ⁶Dai caagavar ñooquiada agai VAAASCARA dai aagiada istumaasi arsoiñi dai caagavar aa nonoragiada tomastumaasi istumaasi ganaagiada agai.

⁷⁻⁸Tiiquico argaraduñi vaavoitudadami dai aana alia oigadai goovai. Goovai CAAga garsoicai Suusi Cristo aa duiñdada. Cascada ganootosda iñagai aana dai goovai ganaagidamu isducatai daraaja aatama aana lamadu aa vaavoitudadami ismaacada giñama daraaja. Dai poduucai baiganliadamu aapima. ⁹Onesimo oida agai goTiiquico. Onesimo argaraduñi ara dai alia oigadai aatama. Goovai lamadu aapima aragai vaaavaariara oidacami dai CAAga garsoicai Suusi Cristo aa duiñdada. Goovai vagoocatai ganaagidamu istuma aravueeyi aatama garsaagida.

¹⁰Aristarco giñlamadu maisapi dai goovai Diuuscada gamviaatuldi. Dai Marcusi, Bernabé suculida, Diuusicada gamviaatuldi ara. Dai ismalca aiyagi Marcusi caagavar miaadagida. ¹¹Dai Suusi Justo Diuuscada gamviaatuldi ara. Avaavoitudadami judidú saagidiaiñdara mosacaasi Aristarcu lamadu Marcusi lamadu Justo giñsoicai Diuusi aa duiñdada. Goovai saalicada baigiñalliatudai.

¹²Diuuscada gamviaatuldi ara Epaafarasi. Goovai arColoosasiara oidacami daida goovai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdada. Epaafarasi duudatai daana Diuusi sai gansoicaiña mai vaamioma CAAga vaavoituda Diuusi ñooquida dai masai vaamioma CAAga ivuaadana vaasi istumaasi Diuusi ipalidi. ¹³Dai aana ganaagidi sai agai saalicada ipalidi isaapima lamadu vaavoitudadami Laodiseera dai Yerapoliisiara oidacami CAAga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi. ¹⁴Diuuscada gamviaatuldi ara Ruucasi ismaacada ardoaadigami. Dai Diuuscada gamviaatuldi Deemasi ara.

¹⁵ Diiuscada avar viaatulda garaaduñi vaavoitudadami Laodiseeaga oidacami. Diiuscada avar viaatulda Niinafas ara lamadu vascatai ismaacada gnapmpaidi quida dai sia duutudai Diiusi. ¹⁶ Siiscada canidagi aapima idi oojai varai ootoda vaavoitudadami Laodiseeaga oidacami vai agai naidana ara. Dai agai ara gnootosdamu loojai ismaacada ooji ana varai naida aapima ara. ¹⁷ Dai aagidavurai aapima

Arquipo ansai ana ootosdi ñooqui sai aliisi gaagai iscaga ivuaadagi aa duindagai ismaacada maa Diiusi vaavoitudaitai agai Suusi Cristo.

¹⁸ Sivi ana, Paavora agi ginnoovicada gnoojidi cacuugata dai Diiuscada gamviaatuldi. Dai tatagitodavurai ismaisapi ana. Salicada ipalidi ana sai Diiusi cagacaga gannaidina aapima. Moscaasi.

**Idi arlapagadada oojai
ismaacada ooji Paavora
avaavoitudadami
Tesalonicaara oidacami**

1 Garaaduñi vaavoitudadami ismaacada ganampaidi Tesalonicaara siaa duutudaragai vaaltara Diuusi garooga lamadu Suusi Cristo gartaanaanadamiga, gamviaatuldi aana lamadu Silvaano dai Timoteo. Aana anarPaavora. Aatama ipalidi isDiuusi garooga lamadu gartaanaanadamiga Suusi Cristo calagacara gannaacijadagi dai ganiibastudacan tadacagi.

2 Aatama vaascara alia baigaralidiña Diuusicada gantatagitoitai aapima. Dai silascada gamamadada aatama daana ai aatama Diuusi sai gansoicaiña. **3** Dai vaascara tatagitoina aatama isducatai ivueeyi aapima Diuusi aa duindada vaavoitudaitai Suusi Cristo, dai isducatai apaco gansoicai aapima ganoigadaitai, dai isducatai apiananara aapima silascada diviagi Suusi Cristo apamu. **4** Giñaaduñi Diuusi aliasi ganoigadai aapima dai maata aatama isagai acovai ganvuvaitu. **5** Aidasi ganaagidi aatama isSuusi Cristo atacalagacara vuuviadami, aatama maisiu tomasduucai ganaagidi, aatama Diuusi guvucadadacada ganaagidi. Garaamadu daacatai Diuusi Ibaada dai calaga maata aatama sai vaasi ismaacada ganaagidi aatama arvaavoi. Aapima calaga maata isducatai daraajatadai aatama gansaagida aidatasi gandadiji masai poduucai oidacana aapima lapa.

6 Daida arvaavoi maspoduucai idui aapima dai lapan duucai oidacana aapima gartaanaanadamiga Suusi Cristo lapa. Diuusi Ibaada gansoicaiña mai

aapima baiganaliaracada calcana Diuusi ñioquida tomasi aa soimaasi gantaatamituldiña. **7** Aidasi mai avavoitudadami Masedooniara dai Acaiyara masducatai oidacatai aapima poduucai mai lagi isducatai gaaagai isoidacagi. **8** Dai poduucai aapimacada mai Masedooniara oidacami dai Acaiyara oidacami ataanadami Suusi Cristo ñioquida, Dai maisiu mosaca ami vaasi apaco gaaagai ganvaavoidaraga. Cascada aatama camaivaa isgaaagiadagi siaaco casi gamaata gomaasi. **9** Baiyoma lagi vaa ismaacada mai gomaasi aagaiña aidatasi gandadiji masai alia calaga garmiaadagi, dai masducatai dagito amoomono dai vaavoitu ismaacada sallicada arDiuusi dai duaaca daida ivuaada lagi istumaasi Diuusi ipalidi. **10** Dai isducatai nanara aapima isdiviagi Suusi Diuusi marada tavaagiaiñdara. Lagi vaa Suusi ismaacada duaacali Diuusi coidada saagidañdara. Dai lagi lagi dai calagacara garvuvaida lagi soimaasi ivuaadami gagavituldaragadañdara.

2 Aapima giñaaduñi lagi maata isaatama maimosalagicada gandadiji. **2** Tomasi lalquioma Filipoosiara aa soimaasi ñioqui garaagidi dai soimaasi gartaatatuli poduucai masduucai camaata aapima. Dai vaascara aidatasi aayi aatama gandavaaragara Diuusi garsoi tasai ganaagidana ñioquida maiduadimudacada tomasi ami oidacami lapa garvui vaatcatadai. **3** Aidasi ganaagidi aatama Diuusi ñioquida aatama ganaagidi mosacaasi ismaacada arvaavoi, dai maisiu soimaasi tagitoidacada ganaagidi aatama dai tomali maitanyaatagida araliditai. **4** Baiyoma Diuusi acovai

garvuvaitu dai garootoi tāsai gānaagidana Diuusi niooquida dai gomaasi ḡgai ismaacada gānaagidi aatama. Aatama ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi dai maisiu istumaasi aoodami ipalidi. Diuusi ḡgai dai maata gariibadaga iscaacagadu ischo ḡḡa. ⁵Caaga maata aapima isaatama maitanvuiirumadai caa baimaasi niooqui gānaagidi masai garcaacana, dai aatama gānaagidi Diuusi niooquida maisiu gamaitaa ḡraliditai tumiñsi. Diuusi caaga maata vaasi gomaasi. ⁶Tomali amo imidagai maitanaagidi aatama aapima masai saalicada siaa garduutudaiña dai tomali aa, caaga istuidimudai aatama isgantaanadagi tataanadami duucai ojootosadacatai Suusi Cristo. ⁷Baiyoma caaga gartaatacai ivuaadana aatama istumaasi aidasi gansaagida daraajatadai poduucai isduucai caaga gataatacai nunuucadaiña amo ooqui gamaamara. ⁸Aliaisi ganoigadaitadai aatama dai saalicada ipaliditadai isgānaagidagi Diuusi niooquida. Baiyoma ipaliditadai aatama masgarcoodagi isdagitocai gānaagidagi Diuusi niooquida. Saalicada ganoigadaitadai aatama cascada. ⁹Giñaaduñi caaga tagito aapima siāsi gaaata vuaadana aatama dai gamaitacaiña cuaadagai aidasi gansaagida daraajatadai aatama dai gānaagidiña Diuusi niooquida. Tasara dai tucara gaaata vuaadana aatama maisiaa ganduinda ḡraliditai ganvustuidaga.

¹⁰Aapima ḡmadu Diuusi caaga maata siā caaga daraajatadai aatama aapima vaavoitudadami gansaagida maisoimaasi ivuaadatai dai poduucai tomali amaadutai maitistui isgapiara garsuuligagi tomali amo istumaasicada. ¹¹Dai maata aapima ḡḡa isduucai caaga gartaatacai ganmamaatatuldiña

aatama aapima Diuusi niooquida, dai gānaapanaquidiña masai apiavaavoitudaiña, dai gānaagidiña ḡḡa sai gaaagai masḡḡiadagi Diuusi. Dai vaasi gomaasi idui aatama ḡpan duucai amo gaoga ivuudana gamaamaracada. ¹²Dai gomaasi idui aatama ḡḡa masai caaga oidacana isducatai Diuusi ipalidi. Diuusi ganvai masai ḡmadu oidacana maaca siaaco gataanai ḡgai siaaco vaascatai siaa duutudai Diuusi.

¹³Aidasi aatama gānaagidi Diuusi niooquida aapima vaavoitu maisiu ḡḡi garniooqui duucai baiyoma Diuusi niooquida duucai dai poduquiava ḡgai. Cascada alia baigralidi aatama Diuusicada. Dai govaa Diuusi niooquida ḡgai dai gansoicai masai caagacara oidacana aapima ismaacada vaavoitudagi. ¹⁴Giñaaduñi aidamasi vaavoitu aapima gānaaduñi soimaasi gantaatatuli, ḡpan duucai ḡjudidfu ismaacada Judeera oidaga ismaacada ganampaidi siaa duutudaragai Diuusi vaatarā vaavoitudaitai Suusi Cristo. ḡgai ḡgai vaa aaduinda soimaa taatamituldi ḡḡa. ¹⁵Dai ḡgai vaa judidfu ismaacada soimaasi taatatuli gānaaduñi ḡgai dai muua ḡSuusi dai soimaasi gartaatatuli aatama ḡḡa. Poduucai idui ḡḡa aaduindacardu coi Diuusi niñiooquituldiadamigada ismaacada aagiditadai Diuusi niooquida. ḡgai gia maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. Baiyoma mosvuidar vaatacana ḡgai vaascatai. ¹⁶Siāscada aagida ḡḡiada aatama ḡgai ismaacada maitarjudidfu sai ḡgai ḡḡa istutuidi iscaagacara vuvaiquigi vaidā ḡjudidfu garsobicaiña tāsai maiaagidana. Dai poduucai vaamioma soimaasi ivueeyi ḡgai. Damos sivi gia casoimaasi taatatuldamu Diuusi ḡgai.

¹⁷Aidasi guvucadacada gandagito aatama chiallqui tasai aliasi gantatagitoina aatama. Otoma garaaga aatama dai gannidaragai dai maiquiaa istui. ¹⁸Aatama gamu iimia ragaitadai dai gannaida ragaitadai, dai aana gia muiyoco gamu imia inaaagaina dmos vlassara lDiaavora garsobicaina. ¹⁹Silascada apamu diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo alia baigariadamu aatama amapai daraajatai, calga maata aatama isami daraajamu aapima lara dai alia baigariadamu aatama tatagitoitai ismaimosallicada apadui garaa duindaga gansaagida. ²⁰Muidutai calga nioocai aatama garvaataralgaicada ismaacada idui aatama aapima gansaagida dai alia baigarialidi aatama aapimacada.

3 Cascada aidasi camaitistui aatama isvaamioma nanaracagi maimaatacatai masduucai daraajatadai aapima, araalii aatama isalgi viiyagi tami Ateenasilara ²dai ootosagi garaduini Timoteo sai gannaidana. Goovai lamoco ismaacada garsoicai Diuusi aa duindadara. Goovai gaaagidina Diuusi niooquida. Tatai cascada gaamucu ootoi sai ganavannaquidana dai gansoinana masai vaamioma vaavoitudana aapima. ³Sai tomali amaadutai maioojodaina soimaa taatamaitai. Aapima calga maata tasviaa issoimaa taatamadagi. ⁴Dai aidasi quiaa ganalamadu daraajatadai aatama, aatama ganaagidina tasai soimaa taata ragaitadai. Tai povadui masducatai camaata aapima. ⁵Cascada aidasi camaitistui aana isnanaracagi vaamioma ipinalli aana isootosagi Timoteo maataca inaliditai masabai moal calga vaavoitudai aapima. Poaliditadai aana isDiaavora istutuidi

issoimaasi ganduiñtuldagi isgaraa duindaga aapima gansaagida mosalgi duuñimudai.

⁶Dai goTimoteo cadivia apamu malcadara dai calgaducami niooqui garvuaapi masai aapima moal calga vaavoitudai dai ganoigadai aipacoga. Dai povartatadai masai aapima gartatagitoi dai quiaa garoigadai dai masai gannaida alidi poduucai isduucai gannaida aralidi aatama. ⁷Cascada garaaduini tomasi alia soimaa taatama aatama alia baigarialidi maatacai isaapima quiaa calga vaavoitudai. ⁸Cascada vaamioma sioma daraaja aatama maatacai masapiavaavoitudai gartaanadamiga Suusi Cristo. ⁹Vlassi gomaasicada alia baigarialidi aatama Diuusicada. ¹⁰Tasara dai tucara daanai aatama Diuusi sai garmaacana oigaragai tatai apamu gannaida aatama dai gansoinagi mai vaamioma calga vaavoituda aapima.

¹¹Daida ipalidi aatama isDiuusi garooga lamadu gartaanadamiga Suusi Cristo otoma garootosagi gaamucu tatai gannaida aatama. ¹²Daida ipalidi aatama lara isDiuusi garsoinagi mai vaamioma ganoigada aapima aipacoga dai aa lara. Poduucai isduucai ganoigadai aatama. ¹³Vai Diuusi gansoinana mai vaamioma vaavoituda aapima dai poduucai camaisoimaasi ivuaadagi Diuusi vuitapi dai maitarsoimaasi iducamicagi silascada diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo lamadu vlasscatai ismaacada vaavoitudai.

4 Sivi gia garaaduini ataanadami Suusi Cristo garmaa sallicami isganaagida aatama amo istumaasi. Casi ganaagidi aatama isducatai gaaagai masoidacagi vai Diuusi baigariadagi aapimacada dai aapima poduucai

oidaga dai sivi gandaanai aatama dai ganaagidi masai moduucai oidacana.

² Caaaga maata aapima isducatai ganaagidi aatama masaida ivuaadana ataanadami Suusi Cristo garmaa saalicami cascada. ³ Diuusi ipalidi masaida ivuaadana mosacaasi istumaasi agai ipalidi dai masai maigoogosi ganducamicana. ⁴ Dai cacalli gaaagai issiaa duutuadagi ganooniga dai maisoimaa taatamituliadagi ⁵ dai maisiu ivuaadagi agaicada istumaasi ipalidi isducatai ivueeyi agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi mosacaasi isducatai gaaagai. ⁶ Dai tomali amaadutai maitaaagai islaasiadagi gaaaduñi oonigada, Diuusi alia soimaa taatamituldi soora pomaasi ivuaadagi poduucai isducatai casi ganaagidi aatama. ⁷ Diuusi acovai garvuvaitu aatama tasaida ivuaadana istumaasi cagaducami dai maisiu soimaasi. ⁸ Poduucai soora gajiaadara viaagi idi maatatuldaragai gajiaadara vipieeyi Diuusi maisiu oodami. Diuusi agai ismaacada garmaacai lagi galbadaga.

⁹ Damos aana gia camaiviaa isganaagidagi isgaaagai masoigladagi ganaaduñi, Diuusi casi ganmaatutuli isducatai gaaagai masganoigladagi aipacoga. ¹⁰ Aapima gia poduucai ivueeyi vlassi vaavoitudadami Masedooniara oidacami lamadu. Dai gandaanai aatama garaaduñi masai vaamioma ganoigadaña. ¹¹ Caaagacara avar oidaca, dai tgitocavurai lagi ganaa duiñdagara, cagavar gaaata vuaada tasduucai casi ganaagidi, ¹² vai siaa ganduutudaiña ismaacada maitarvaavoitudadami dai vai maivilaagacana istumaasi ganquiyara.

maisoiganaaliadagi apan duucai agai ismaacada maitagito isiimiagi Diuusi lamadu. ¹⁴ Poduucai isducatai vaavoitudai aatama isSuusi muu dai apamu duaaca poduucai lara gaaagai tasvaavoitudadagi sai Diuusi duduaacalda agai ismaacada coiyagi vaavoitudaitai Suusi Cristo.

¹⁵ Ismaacada ganaagidi aatama ataanadami Suusi Cristo garmaatutuli sai aatama ismaacada maiquiaa coiyagi silascada diviagi Suusi Cristo maibaitaqui iimia ragai agai ismaacada cacoyagi. ¹⁶ Agai lagi divia agai tavaagiañdara dai taaña agai amo taaanadamigada Diuusi tataañicaruda sai iñoouquidana vaavoitudadami trompetagadacada Diuusi siotoma duduaacamu vaavoitudadami ismaacada coi ¹⁷ dai amapai iimimu ismaacada maiquiaa coiyagi lamadu iicomai saagida dai vuidara aimu ataanadami siagai garvaidacaimu tavaagiamu silascara lamadu daraajamu aatama. ¹⁸ Cascada idi ñooquicada avar ganaapanaquiada aipacoga.

5 Damos giñaaduñi aapima maitagito isganaagida aana silascada tomali istuigaco araduña agai gomaasi. ² Aapima caaga maata sai ataanadami divia agai silascada sioma mainadaracagi poduucai isduucai didivai amo lasivogami tucara. ³⁻⁴ Silascada loodami ismaacada maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiagidi istumaasi ipalidi pocaitiadagi: “Sivi gia caaga garibastacan tada aatama maitiipucatai istucada vuaama araliada aatama”. Amaasi agai sitodian duucai Diuusi ugitudamu agai. Poduucai siatodian duucai coocora amo ooque silascada duaadia agadagi. Poduucai ismaacada maivaavoitudai maiviaacamu oigaldaragai. Damos aapima giñaaduñi

¹³ Garaaduñi aatama ipalidi masmaatacagi isducatai aravueeyi acoidadacada mai aapima

maitarapan ducami agai ismaacada mosacaasi soimaascami tatagitoiña dai mainanara istuigaco divia agai ataanadami poduucai isduucai amo oodami ismaacada mainanara amo lasivogami. ⁵ Vaascatai aapimaga vaavoitudai Diuusi dai agidi istumaasi agai ipalidi, cascada aapimagan ducami amo calli ismaacada tasaga aimarai siascada calga maasi oidigi. Aatama maitaragai ismaacada maivaavoitudai dai maiagidi istumaasi Diuusi ipalidi agai arapan ducami amo calli ismaacada tucapi aimarai. ⁶ Cascada aatama maitaagagai tasi arapan ducamicagi agai ismaacada tomali amo imidagai maitatagitoi Diuusi agai arapan ducami amo calli coosocami, aliasi gaaagai isapiatagitoda aatama Diuusi dai calga gartatagitodagi maisiu arapan duucai amo navamudada. ⁷ Ismaacada maitatagitoi Diuusi dai ismaacada aliasi arsoimaasi ivuaadami ducami istucapi ajioopadagi. ⁸ Damos aatama ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo aliasi gaaagai iscalga gartatagitodagi maisiu arapan duucai amo navamudada. Gaaagai tasvaascara apiavaavoitudadagi Suusi Cristo dai oigaadagi vaascatai dai poduucai garsoicadagi vai maitarmaitaagi adiaavora arapan duucai amo sandaaru gaaadai amo tagiña giacarui covocami dai agaicada gasoicaiña sai maituucugadara vaacana mastagada asaayuda. Dai gaaagai tasapiavaavoitudadagi isDiuusi calgacara garvuvaida agai dai garvaavoidaragacada garsoicadagi arapan duucai amo sandaaru gasoicai amo vaiñomi vanamoicada. ⁹ Diuusi acovai garvuvaitu dai maisiu gargavitulda agai baiyoma calgacara garvuvaida agai tasvaavoitudagi gartaanadamiga Suusi Cristo. ¹⁰ Agai agai dai muu aatama garvatarai dai poduucai

siascada diviagi agai garvaidacaimu tasai amadu daraajana tomatascoiyagi siara quiaa duduaacagi. ¹¹ Cascada apiaganaapanaquiadavurai aipacoga dai apiaipacoga gansoicada poduucai masducatai casi ivueeyi.

¹² Garaaduñi gandaani aatama masai siaa duutudaiña ismaacada aata vueeyi aapimaga gansaagida dai vaamioma taanai dai ganmaacai ñooqui isducatai gaaagai masoidacagi vaavoitudaitai. ¹³ Agai ivueeyi Diuusi aa duindada cascada siaavar duutuada dai oigada. Maitavar ganvupui ñooocada.

¹⁴ Garaaduñi, ganaagidi aatama masai bagaiña ismaacada maita aata vueeyi, dai aapanaquiadavurai ismaacada duduaadicui mosaa soimaa taatamitulditai agai oodami dai aapanaquiadavurai ismaacada camaicalga vaavoitudada dai maitavar oojoda tomali amaadutai.

¹⁵ Gannuucadacavurai dai maisoimaasi ivuiidiada ismaacada soimaasi ganvuiidiadagi baiyoma avar vaascara calga ivuiidiada vaascatai.

¹⁶ Dai vaascara avar baiganliada. ¹⁷ Dai vaascara avar gamamadada.

¹⁸ Dai vaasicada istumaasi aravuadagi gansaagida gaaagai masbaiganliadagi Diuusicada. Poduucai ipalidi Diuusi masivuaadagi aapimaga ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo.

¹⁹ Dagitovurai Diuusi Ibadai vai gansoifana mai calga ganoigada aapimaga. ²⁰ Dai maitavar amapiadara vipiada ñooquida amo Diuusi ñooquituldiadamigada. ²¹ Damos calga avar gantagito calca sabaiga arDiuusi ñooquida masmacada ganaagiadagi. SiarDiuusi ñooquidacagi varai vaavoituda. ²² Dai gajiaadara avar viaa vaasi soimaascada.

²³ Diuusi agai dai gariibastudacan taadatudai. Dai sai Diuusi maitandadagi-

toĩña maſsoimaasi ivuaadagi dai sai Diuusi nuucadacana ganiibadaga lamadu gantatagitoidaga lamadu gantuutucuga vai maitarsoimaasi iducamica aapima siascada diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo. ²⁴ Agai ismaacada acovai ganvuvaitu vaascara ivueeyi istumaasi agai aagai dai sallicada gannuucadacamu agai.

²⁶ Diuuscada avar viaatulda vaascatai garaaduñi.

²⁷ Ataanadami Suusi Cristo sallicamigadacada gandaani aatama masai vaascatai vaavoitudadami vuitapi aagana idi oojai.

²⁸ Gartaanadamiga Suusi Cristo sallicara gannaidiña. Mosacaasi.

²⁵ Garaaduñi gamamadadavurai aatama garvaatar.

**Idi aragotordada oojai
ismaacada ooji Paavora
avaavoitudadami
Tesaloniičara oidacami**

1 Garaaduñi vaavoitudadami ismaacada ganampaidi Tesaloniičara siaa duutudaragai vaatarā Diuusi garooga lamadu Suusi Cristo gartaanadamiga. Ganviaatuldi aana lamadu Silvaano dai Timoteo. Aana anarPaavora. ²Aatama ipalidi isDiuusi garooga lamadu Suusi Cristo gartaanadamiga čaagacara gannlijadagi dai ganiibastudacan tadatudacagi.

³Tomasiuu duucu siuu duucu gamamadada aatama viaa isvaascara alia baigaraliadagi Diuusicada gantatagitoitai aapima, dai poduucai gaaagai tasivuaadagi, aapima apiavaamioma vaavoitudai dai vaamioma ganoigadai aipacoga cascada. ⁴Cascada aatama čaaga ñioocaiña aapima ganvaatarā vaavoitudadami ismaacada Diuusi acovai vuvaitu saagida. Dai potatadaiña aatama masai aapima apiavaavoitudai dai maioojodai siascada loodami soimaasi gantaatamituldadagi. ⁵Poduucai ivueeyi aapima gansoicitai Diuusi. Poduucai Diuusi gatatagidi isčaagacara gannlidi dai agai ganvaidaquia agai mlaaca siaaco taanai agai, cascada soimaasi taatamai aapima.

⁶Diuusi maata isgaaagai issoimaa taatatuldagi agai ismaacada soimaasi gantaatamituldi aapima goovai aramo istumaasi čaagaducami. ⁷Dai aapima ismaacada soimaa taatamai sivi Diuusi ganiibastudamu aatama garlamadu siascada diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo vaasi gomaasi

arčaagaducami. Agai tavaagiaindara divimu gatataañicaru gupuacada lamadu dai alia dadadaquidamu. ⁸Dai soimaa taatatuldamu agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi dai tomali maičagidi Diuusi ñiooquida ismaacada aagai isSuusi Cristo arčaagacara vuviadami. ⁹Dai Suusi ugitudamu agai dai tomali amo imidagai maimaaguimu oigaragai isDiuusi lamadu iimia. Dai tomali maitačgimu agai Diuusi guvucadada tomali isduucai dadadaci agai. ¹⁰Siascada diviagi gartaanadamiga Suusi Cristo vaascatai ismaacada agai acovai vuvaitu soimaasi ivuaadami saagidaiñdara siaa duutuadamu. Dai tomali maitačgimu isducatai gantatagituagi naiditai ismaasi. Dai aapima larā ami daraajamu vaavoitu aapima Diuusi ñiooquida aidasi ganaagidi aatama cascada.

¹¹Apiadaanai aatama Diuusi sai agai gansoiñana mai aapima oidacagi isduucai agai ipalidi. Agai agai ismaacada ganvai masai iimana agai lamadu. Dai daanai aatama Diuusi larā sai gansoičiña gavgucadagacada mai aapima ivuaadagi istumaasi čaagaducami ismaacada aapima ipaliadagi, dai sai gansoičiña istumaasi larā ismaacada ivuaada aapima vaavoitudaitai Suusi Cristo. ¹²Vai poduucai aapimacada mui oodami siaa duutudaiña gartaanadamiga Suusi Cristo, dai Suusi Cristo čaaga ñioocadamu aapima ganvaatarā. Gomaasi araduñia agai čaagacara gannaiditai Diuusi lamadu gartaanadamiga Suusi Cristo.

2 Sivi garaaduñi ganaagidamu aatama amo ñiooqui. Suusi Cristo divia agai dai garampaida agai tasai lamadu daraajana.

Gandaanai aatama garaaduñi ²masai maitandadagitoiña isganalbacatadagi mosaa otoma agai ismaacada pocaiti sai cadivia gartaanadamiga. Tomasi ammoco pocaitiadagi isarDiuusi ñiñoquituldiadamigada tomasi ammadutai pocaitiadagi isaana aagidi, tomasi ammadutai pocaitiadagi isaatama poduucai ganooji. ³Maitavar gandatadagitoda masganvupuiirumadadagi tomali amo istumaasicada. Maiquiaa diviacai gartaanadamiga muidutai vuidara vaataca agai Diuusi. Dai divimu acaali ismaacada mosaca soimaasi ivueeyi, siDiuusi ootosamu Diaavora amadu. ⁴Agai lagi taaanadami duucai gadaasa agai dai vuidara caataca agai Diuusi amadu vvasi istumaasi aagada aoodami siarDiuusi, amadu vvasi istumaasi siaa duutuadagi aoodami. Dai agai agaa quiuupaagadara judidfu daiva agai siaaco siaa duutudaiña ajudidfu Diuusi, dai pocaitiada agai sai agai arDiuusi.

⁵¿Casi masmaitagito isvaasi gomaasi ganaagidi aana aidasi gansaagida daacatadai aana? ⁶Aapima camaata istumaasi agai dai soobidaca sai maidiviana agai maiquiaa acaai istuigaco divia agai agai. ⁷Dai vvascara vvasi aipacoga alia soimaasi ivueeyi oodami astocai mui naana maasi istumaasi adiaavora ipalidi. Mosvialaga iscaquivagi taagiñaiñdara sioora soobidaca. ⁸Vaida diviagi asoimaasi ivuaadami vaidaa taanadami muua agai mosvustacai dai gadadadaquigacada. ⁹Adiaavora agai dai ootosa agai asoimaasi ivuaadami. Dai agai alia viaaca agai guvucadagai. Daida ivuaada agai mui naana maasi gagarducami vupuiirumada aliditai oodami. ¹⁰Mui naana maasi soimaascamicada vupuiirumadada agai agai ismaacada iimia agai adiaavora

amadu maioojoiditai ismaacada arvaavoi ismaacacada istuidimudai agai iscalgacara vuvaiquiagi. ¹¹Cascada Diuusi dagitua agai isacacali soimaasi ivuaadami vupuiirumadadagi, dai Diuusi dagitua agai sai vaavoitudana ismaacada maitarvaavoi. ¹²Dai poduucai vvascatali ismaacada maivaavoitudai ismaacada arvaavoi oojooiditai issoimaasi ivuaadagi agai Diaavora amadu iimimu.

¹³Garaaduñi aliasi ganoigadai gartaanadamiga. Diuusi acovai ganvuvaitu tucamidara abiaadara dai calgacara ganvuvaida agai. Aapima calgacara vuvacai Diuusi Ibaadacada dai ganvaavoidaragacada. Diuusi Ibaada agai ismaacada acovai ganvuvaidi soimaasi ivuaadami saagidaiñdara, cascada alia baigaralidi aatama Diuusicada vvasi imaasicada. ¹⁴Diuusi ñiñoquidacada ismaacada ganaagidi aatama Diuusi ganvai masai calgacara vuvacana dai poduucai iimana agai amadu dai amadu daraajana apan duucai gartaanadamiga Suusi Cristo.

¹⁵Vvasi gomaasicada gaaagai isapiavaavoitudada aapima Suusi Cristo. Mosavar tagitoca aapima vvasi istumaasi ganmaatutuli aatama garñiioquicada dai oojaicada. ¹⁶⁻¹⁷Vai gartaanadamiga Suusi Cristo amadu Diuusi garooga baiganaliatudaiña dai gansoicaiña mai aapima ivuaadagi dai aagadagi maiduduaadicuitai vvasi istumaasi arcalgaducami. Diuusi garooga agai ismaacada garoigadai, dai vvascara garsoicaiña tasai maisoigaralidiña dai maiduduaadicuiña. Dai Diuusi agai ismaacada garsoicai tasai calga vaavoitudaiña nanaracatali silascada diviagi Suusi Cristo. Vvasi

gomaasi ivueeyi Diuusi aatama garvlaatara maisiu maitacaitai aatama mospoduucai ipalidi lagi cascada.

3 Dai sivi garaaduñi ganaagidamu aatama larra lmo ñiooqui. Daanadavurai aapima Diuusi aatama garvlaatara vai lagi garsoicaiña tatai otoma gaaagida aatama ñiooquida aipacoga vai muidutai maatana isaramo istumaasi calgaducami poduucai isduucai aradui aapima gansaagida, ²dai garnuucadacana vai maisoimaasi garvuiidiadagi oodami soimaasi ivuaadami, maisiu vaascatai vaavoitudai gartlaanadamiga Suusi Cristo cascada. ³Diuusi gia vaascara ivueeyi vaasi istumaasi ismaacada aagai isiduniia agai. Agai gansoiñamu maicalga vaavoituda aapima dai lagi gannuucadacamu vai maisoimaasi ganvuiididiña lDiaavora. ⁴Dai aatama calga maata isDiuusi gansoicai maiapiaivuaada istumaasi gantajai aatama. ⁵Vaida Diuusi gansoiñana mai aliasi tatagitoda isDiuusi gansoicai dai isaCristo alia soimaa taata aatama garvlaatara dai vaascara maivui ñioo Diuusi.

⁶Sivi garaaduñi gantlaanai aatama saalicamigadacada gartlaanadamiga Suusi Cristo masai maisi urapacaiña sioora maitaata vuaada aliada dai maiallgiada aliada lagi ismaacada ganmaatatuli aatama. ⁷Calga maata aapima isducatai gaaagai isivuaadagi dai garapan duucai oidacagi. Aatama gaaata vuaadana aidatasi aapima gansaagida daraajatadai. ⁸Dai vaascara aa namaquidiña aatama sioora garbibidagi. Baiyoma aliasi gaaata vuaadana aatama tasara dai tucara maisiaa ganvuiidiada araliditai ganvustuidaga. ⁹Tomasi aatama

viaacataidai saalicami isganaagidamudai masgarmaacadamudai istumaasi tagitocataidai aatama, baiyoma gaaata vuaadana aatama ganmaatatulda araliditai isducatai gaaagai isoidaca aapima. ¹⁰Aidasi gansaagida daraajatadai aatama, aatama ganaagidi sai isamaadutai maitaata vuaada aliada sai maitacuaadana. ¹¹Cajioma aatama sai lamadutai aapima maitaata vueeyi dai vaascara gacueeyi dai sai aliasi ganvapasaiña aa aa duindadara dai maitivuaadana lagi ganaa duindaga. ¹²Agai ismaacada poduucai ivueeyi tlaanai aatama saalicamigadacada gartlaanadamiga Suusi Cristo saida ivuaadana lagi ganaa duindaga dai gaagaiña istumaasi tagito dai maitavapasaiña aa aa duindadara.

¹³Garaaduñi maitavar iibicorada ivuaadatai istumaasi arcalgaducami. ¹⁴Isamaadutai maiallgidagi istumaasi ganaagidi aatama idi oojiara, calgavar gantagito naijada sioora lagi dai maisi urapacada vai siaa arana. ¹⁵Damos maitavar gansaayu duucai naijada, baiyomavar mamaacada ñiooqui gansuculi duucai.

¹⁶Gartlaanadamiga Suusi Cristo lagi ismaacada iibastudacan taadatudai vaavoitudadami. Dai lagi vaascara ganiibastudacan taadatudai aapima. Vaasiara istumaasi aravuaadagi vaida Diuusi ganlamadu daacana vaascatai aapima.

¹⁷Aana anarPaavora. Aana anganviaatuldi lagi giñnovicada oojacai. Lagi anpoduucai ivueeyi aana vaascara siascada oojagi lmo oojai. ¹⁸Vaida gartlaanadamiga Suusi Cristo calgacara ganlaidiña vaascatai aapima.

Mosacaasi.

caagacara giññaidi Diuusi dai giñsoi ansai caaga vaavoitudaiña aana dai caaga oigadaiña Diuusi dai giñaaduñi vaavoitudadami vaavoitudacai aana Suusi Cristo.

¹⁵ Saalicaða arvaavoi istumaasi gannaagidi aana dai vaascatai aliasi gaaagai isvaavoitudadagi. Suusi Cristo divia tami oidi daama dai caagacara vuvaida agai soimaasi ivuaadami. Dai aana vaamioma soimaasi ivuaadana sivvaascatai. ¹⁶ Damos Diuusi soigalli aanacada sai poduucai gamaatana sai Suusi Cristo alia caa tuiga dai maitiñoojogi tomasi aana aliasi soimaasi ivuaadana agai vui. Dai poduucai gamaata lapa sai Diuusi istutuidi iscaagacara vuvaidagi tomasioora sioora vaavoitudagi Suusi Cristo dai agai istutuidi isiimiagi tavaagiamu. ¹⁷ Cascada aliasi gaaagai issiaa duutuadagi dai caaga ñioocadagi Diuusi vaatarata tomastuigaco. Agai tomastuigaco tlaana vaasiaacatai dai tomastuigaco oidaga dai tomali amaadutai mainaidi. Tiipu tomali amaadutai sioora lapan tuigacagi agai. Dai agai vaamioma caaga tatagitito sitomasioorai.

¹⁸ Timoteo, aapi giñmara gaducami dai aapi Diuusi sandaarugada gaducami. Alias gaaagai ismaiduaadicuitai ivuaada aapi Diuusi aa duiñada. Alias gaaagai isapiacaga vaavoitudadagi aapi Diuusi ñiooquida dai alias gaaagai iscaaga ivuaada aapi istumaasi caagadu liada aapi poduucai isduucai aagai Diuusi ñiñoquituldiadamigada laquioma pasaida ivuaadana aapi. ¹⁹ Lamoco maitivuaadana istumaasi maata iscaagadu cascada camaicaga vaavoitudai. ²⁰ Poduucai apadui Imeneocada dai Alejandrocada. Dai aana potatadai saida adiaavora soimaasi taatatuldana sai poduucai camaigalñaasi ñioocaiña Diuusi vui.

2 Gaaagida inñlidi aana isducatai gaaagai masivuaadagi masiaascada ganampaiadagi dai siaa duutuadagi Diuusi. Alias gaaagai isdaanadagi aapima Diuusi issoicadagi agai oodami vaasiaacataicada, dai sai baigalñidiña aapima Diuusi vui nuucadatai agai oodami. ² Alias gaaagai isdaanadagi Diuusi sai soicaiña gartataaanadamiga dai vaasi tataaanadami vaasi oidi daama oidacami vai maioidacana cocoodi dai vai tiipucana sioora garsoobicadagi siaascada garampaiadida aatama dai siaa duutuadagi Diuusi dai poduucai istutuidi aatama isvaamioma caaga oidacagi dai aipacoga garsoicadagi. ³ Alias arcaagai ispovuaada aatama dai Diuusi caagacara garvviadamiga alia baigalñidiña gomaasicada. ⁴ Dai agai ipalidi sai vaascatai caagacara vuvacana dai caaga maatacana istumaasi arvaavoi. ⁵ Mosalia amo Diuusi oidaga. Dai mosaliamaduga ismaacada soicai oodami sai camaivuidara vaatacana Diuusi. Agai arsuusi Cristo ismaacada oodami duucai vusai. ⁶ Suusi Cristo lagi gadagito masmuaagi sai poduucai Diuusi oigaldana vaasi oodami soimaascamigada. Vaasi gomaasi gamaidaidasi Diuusi ipali. ⁷ Cascada Diuusi acovai giñvusaitu ansaida arootosadacana Suusi Cristo ansai mamaatatuldana aana ismaacada maitarjudidfu Diuusi ñiooquida ismaacada vaavoitudai aatama. Vaasi istumaasi gaaagidi aana saalicaða arvaavoi. Aana maiyaatavoga. ⁸ Tomasiaaco siaaco ganampaiadagi vaavoitudadami ipalidi aana isacacalli daanadagi Diuusi sai agai caagacara naidiña. Dai sioora daanadagi Diuusi maitaagagai

isbaacoicagi, tomali maitlaagai issoimaasi tlatagitodagi ganaaduñi vui, baiyoma gaaagai isgajiaadara viaa gosomaascami dai gamamadadagi tai vapanigitai ganoonovi. ⁹Daida looqui maitlaagai isvupuiiruacagi dai tomali maitlaagai iscalaaga bai ganvuaadagi oro nanacagicada dai oro babaivuacada, dai yucusi namaacada tomali maitlaagai isnaana duucai gangagasiuvadagi mosai ipaliditai siaa oodami calaga gantagito najadagi. ¹⁰Baiyoma gaaagai isivuaadagi naana maasi istumaasi cacalagaducami. Gomaasi aliasi gaaagai isivuaadagi vlassi looqui ismaacada siaa duutuadagi Diuusi. ¹¹Looqui gaaagai isdodoli daraajatai calcagi silascada gamamaatatuldiadagi acalcali Diuusi ñooquida dai lagiditai calcagi. ¹²Dai maitipu oigaragai isooqui gamamaatatuldiadagi silascada ganampaidi adagi vaavoitudadami. Dai looqui maitlaagai istaanadagi acalcali baiyoma gaaagai isdodoli daraajagi. ¹³Diuusi araga idui calli dai goquiara ooqui cascada. ¹⁴ADiaavora maivuiirumagi Adán, baiyoma viiirumagi lagi Eva cascada soimaasi idui lagi. ¹⁵Daida looqui lagi dai maamatai. Diuusi ipali cascada. Dai vlassara ooqui istutuidi iscalagacara vuvuquigi vaavoitudaitai Diuusi, dai oigadaitai aa oodami, dai calgacara oidacatai, dai maivupuiirucatai.

3 Istumaasi gaaagidamu aana arvaavoi. Ismaadutai ipaliadagi isarbitacaacamigadacagi vaavoitudadami lagi gia iduñia alidi amo istumaasi calgaducami. ²Vaavoitudadami baitacaacamigada aliasi gaaagai iscalgacara oidacagi vai poduucai tomali amaadutai maigapiara vuupadagi. Dai gaaagai

isamaaduacagi ooñigada, dai maitlaagai isvuiiruacagi, dai maitlaagai ismosaraimardamicagi, dai gaaagai isbaigalliaracada miaadagiadagi gadaividacami, dai gaaagai iscalaaga gamamaatatuldiadagi Diuusi ñooquida, ³dai maitlaagai isnavamutaracagi, dai maitlaagai isoomaliacagi, dai maitlaagai isgamaitacadagi tumiñi vupuiirumadaitai oodami. Baiyoma aliasi gaaagai iscala tuigacagi, dai maitlaagai iscocodataracagi, dai maitlaagai ismuuquimudada tuigacagi tumiñiara. ⁴Aliasi gaaagai iscalaaga gataanadagi laquiara, dai gaaagai iscalaaga mamaatatuldiada lagi gamaamara vai siaa duutuada lagi dai lagiadagi. ⁵Sioora maitistutiadagi isgataanadagi laquiara poduucai ara maitistutiadamu lagi istaanadagi vaavoitudadami. ⁶Sioora utudama vaavoitudagi maitlaagai isarbitacaacamigadacagi vaavoitudadami lagi gaducada galliadan tada taanadamicatai, vai Diuusi soimaasi taatatuldiagi poduucai isduucai soimaasi taatatuli lagi adiaavora gaducada galliditai lagi. ⁷Dai aliasi gaaagai ismaivaavoitudadami siaa duutuadagi ara vai maiviaacagi oodami istucada gapiar vuupadagi dai maitlaagai isgadagitu lagi isadiaavora soimaasi iduiñtuldagi.

⁸Daida asonarguucamigada ataanadamigada vaavoitudadami aliasi gaaagai isvlassi oodami siaa duutuadagi, dai maitlaagai isaagadagi lagi amo istumaasi dai ama maasi ivuaadagi, dai maitlaagai isnavacoitaracagi lagi, dai maitlaagai isgamaitacadagi lagi tumiñi vupuiirumadaitai oodami. ⁹Dai aliasi gaaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada gomaasi

laquioma maitmaatacatadai dai sivi gia caasi gamaata. Dai gaaagai iscala ga maatacagi gatagitoidagara ismaisoimaasi ivueeyi. ¹⁰Dai maitaaagai masmamaacadagi amo calli amo saalicami asta maatacai isagai calgacala oidacana poduucai isduucai gaaagidi aana isoidacagi. ¹¹Dai looqui lapa ismaacada gasoicadagi aliasi gaaagai isvllascatai siaa duutuadagi, dai maitaaagai isniiooquidaracagi, dai maitaaagai isvupuiiruacagi, dai gaaagai isvllascata calga ivuaadagi gaa duiñdaga. ¹²Amo sonaracaacami gaaagai isamaaduacagi oonigada, dai gaaagai iscala taaanadagi gquiiyara dai gaaagai iscala mamaatatuldiada agai gamaamara vai siaa duutuada agai. ¹³Vlasi sonarguucacami ismaacada calga ivueeyi ganaa duiñdaga vaamioma siaa duutudaiña oodami dai poduucai vaamioma calga gaaagidiña agai isducatai vaavoitudai.

¹⁴Aana ipalidi isotoma malca ganlidagi. Damos gaoojidi aana idi oojai, ¹⁵sia duñiada maiotoma imia aana, camaataca aapi isducatai gaaagai pasoidacagi maradacatai Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga. Aapi lamadu aa vaavoitudadami agai dai calga niocai Diuusi niooquida vllata. ¹⁶Idi niooqui ismaacada gamamaatatuldi aatama laquioma maitmaatacatadai dai goñiooqui alia calgadai dai pocaiti:

Diuusi divia tami oidigi daama oodami duucai;

Dai aidasi lpan duaaca Diuusi Iblada, guvucadadacada poduucai calga gama isagai arDiuusi.

Dai Diuusi tataañicaruda naidi caduaacacai agai.

Dai mui naana maasi oodami saagida gaaagai isducatai lpadui Suusi Cristocada.

Dai vlasi oidigi daama oidaga oodami ismaacada cavaavoitudai.

Dai apamu ii agai tavaagiamu.

Ascaiti goñiooqui.

4 Damos Diuusi Iblada calga aagai sai cayoga ugitacai oidigi sai lamoco gajiaadara viaa agai ganvaavoidaraga, dai baiyoma lgiada agai mamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada gamamaatatuldi istumaasi lDiaavora tataañicaruda ipalidi. ²La-giada agai agai amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada aagai amo istumaasi dai ama maasi ivueeyi. Tomasi amamaatatuldiadami cal maata issoimaasi ivueeyi vllascara maiama duucai gantatagitua agai. ³Agai daidi oodami iscuucuntadagi. Dai daidi lapa iscuadagi lamo cuadagai tomasi Diuusi idui cuadagai sai baigalliaracada cuadana ismaacada vaavoitudai Diuusi niooquida. ⁴Vlasi istumaasi idui Diuusi alia calgadai dai maitaaagai tsgajiaadara vipiaadagi tomali amo istumaasi baiyoma gaaagai isbaigalliaracada cuadagi. ⁵Diuusi calgacala naidi oodami ismaacada povuaadagi. Diuusi pocaiti gñiooquiara saida idui cuadagai sai oodami cuadana cascada. Daida loodami baigallidi Diuusi cascada.

⁶Isaapi Timoteo mamaatatuldiadagi gomaasi garaaduñi vaavoitudadami aidaga calga ivueeyi aapi Suusi Cristo aa duiñdada, dai Diuusi gasoicai isvaamioma calgacala oidaca aapi duudatai tatagitoitai gomamaatatuldaragai calgaducada ismaacada cavaavoitu aapi. ⁷Damos maitaaagai islagiditai

caacagi aapi gocuentogada ajuudidú. Goovai mosaroodami cuentogada maisiu Diuusi mamaatatuldaragada cascada maitarsoini. Tatagitodani duudatai Diuusi dai poduucai vaamioma calaga vaavoitudada. ⁸ Aadiindagai gia arsoini gatuucuga valtara poduucai vaamioma babajai oodami guvucadagai. Dai tatagitoda duudatai Diuusi, dai apiacalaga vaavoitudai Diuusi dai oigladai Diuusi dai poduucai gia arsoini gaibadaga valatara tami oidigi daama dai sioora povuaadagi imi agai tavaagiamu. ⁹ Gomaasi saalicada arvaavoi dai vaascatai aliasi gaaagai isvaavoitudadagi. ¹⁰ Dai tomasi soi duucai garnaide oodami vaascara ivueeyi aatama Diuusi aa duindada vaavoitudaitai Diuusi. Agai agai dai tomastuigaco oidaga. Dai agai agai dai calaga istutuidi iscalagacara vuvaidagi vaasi oodami. Dai sioora vaavoitudagi Diuusi agai gia calagacara vuvauqua agai.

¹¹ Vaasi gomaasi mamaatatuldanii aapi vaavoitudadami dai taanadani aapi agai saida ivuaadana vaasi istumaasi aana gaaagidi. ¹² Maitigadagito issoiduucai ganlijadagi aa gallicatai aapi quiaa. Baiyoma aliasi gaaagai iscalaga nioocadagi dai calaga oidacagi, dai calaga vaavoitudadagi Diuusi, dai gaaagai passiaa duutuadagi vaasi ooqui sipoduucai calaga maatamu vaavoitudadami isducatai gaaagai isoidacagi. ¹³ Siasscada ganampaidi adagi vaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi aagiadani aapi Timoteo iscaiti loojai Diuusi niooquidara dai mamaatatuldiadani gomaasi asta siasscada maa diviagi aana. ¹⁴ Gatatagitodani aapi Timoteo aidasi acacali tataanadamigada vaavoitudadami gamoo dan darai gannoonovi dai gaaagidi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi aapi. Dai Diuusi gamaa gosalicami

pasaida artaanadamigadacana vaavoitudadami dai pasaida armamaatatuldiadamigadacana. Dai sivi maitaagai pasgajiaadara viaagi gasalicamiga.

¹⁵ Baiyoma calaga ivuaada aapi vaasi istumaasi gaaagidi aana isivuaadagi vai poduucai najadagi vaavoitudadami sila calaga ivueeyi aapi Diuusi aa duindada. ¹⁶ Lagi ganuucadaca dai poduucai calagacara oidacamu aapi. Dai apiacalaga gamamaatatuldiada Diuusi niooquida. Ispoduucai ivuaadagi aapi aida gia calagacara vuusaimu aapi dai agai ismaacada galagiditai cal, lagi calagacara vuvaaquimu alpa.

5 Maitibaagada aapi amo caliodami baiyoma calaga niooqui aagiada dai calagacara najada ducami isagai argoogacagi. Dai calagacara najada aapi gagalli ducami sigai argasisalagicagi. ² Dai calagacara inlijada aapi oocodami poduucai isduucai naidi aapi gadaada. Dai calagacara inlijada aapi laal tataji ducami sigai argasusuculicagi.

³ Soicadani aapi avipiuudu ismaacada maiviaa sioora soicadagi. ⁴ Damos isamo viuudu viaacagi gamaamara silara glujuuli aida gia agai aliasi gaaagai issoicadagi aviuudu. Agai nuucagi tai gal agai cascada. Poduucai alia calagadu dai Diuusi ipalidi ispovuaadagi cascada. ⁵ Avipiuudu ismaacada maitiipu sioora soicadagi daanliña Diuusi tasara dai tucara sai soicliña. Agai gia vaavoitudadami aliasi gaaagai issoicadagi. ⁶ Damos isamo viuudu gogoosi gaducamicagi maitaagai issoicadagi agai. Agai gia maiimimu Diuusi lamadu. ⁷ Aagidani gomaasi vaasi vaavoitudadami vai calaga maatacagi agai istumaasi gaaagai isivuaadagi dai poduucai ivuaadagi. ⁸ Ismaadutai vaavoitudadami maigaa-

giadagi gaaaduñi agai camaitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi dai poduucai agai vaamioma soimaasi ivueeyi siaa ismaacada maiquiaa vaavoitudai.

⁹Avipiuudu masmaacada acovai vuvaidagi sai soicaiña vaavoitudadami gaaagai isviaacagi vaamioma isvaic coobai uumigi, daida ismaaducataidai agai cunada. ¹⁰Daida oodami gaaagai ismaatcagi lapa isagai calgacala oidacana. Dai gaaagai ismaata galliadagi aali, dai iscala miaadagiadagi gandaividacami, dai gaaagai ismaigarducada ganliada agai soicaitai vaavoitudadami, dai gaaagai isgamaatcagi isbai soicaiña agai cococidadai dai isbai givuaadana agai ama maasi istumaasi calagaducami gasoicaitai.

¹¹⁻¹²Dai avipiuudu ootlioma iimadami maitlaagai masmaacadagi gomaasi aa duindagai. Agai cucuuntan tada apamu dai dagituagi ganaa duindaga, dai poduucai camaicalga iduunian tada agai aala duindagai ismaacada aagai isivuaadagi Suusi Cristo vataara. ¹³Aipaco quiquiara ajioopadan tada agai dai papartuagi dai ninioquidaracagi, dai ganvapaasadan tada agai siaaco maitarvataara. ¹⁴Cascada ipalidi aana isavipiuudu ootlioma iimadami cucuuntadagi apamu dai maamaracagi dai nuucadacagi ganquii, vai poduucai ismaacada vuudara vataa Suusi Cristo mamaatatuldiaragada maitarñioquiadagi aatama vaavoitudadami. ¹⁵Amoco vipiuudu ootlioma iimadami cagajiaadara viaa ganvaavoidaraga daida ivueeyi istumaasi diaavora ipalidi.

¹⁶Isamo calli siapa amo ooqui aduñda arviuuducagi aida gia agai aliasi gaaagai issoicadagi dai poduucai agaa vaavoitudadami maiviaacagi issoicadagi ismaacada aadunu dai

poduucai vaamioma calga istutuidi agai issoicadagi aa vipiuudu ismaacada callicada tagitu soini.

¹⁷Aliasigaaagai isvalscatai siaa duutuadagi acacalliodami tataanadamidaga vaavoitudadami dai gaaagai mascalga aa namalquidagi, vaamioma calga ismaacada artataanadami daida armamaatatuldiadami lapa. ¹⁸Gaaagai ispovuaadagi pocaititai Diuusi ninioquidara: "Maitavar daacamidacartudada avoposi siuu duucu caltapagada agai taligi vai cuaajida agai". Dai pocaiti lapa Diuusi ninioquidara: "Valscatai siora gaaata vuadagi gaaagai masaa namalquiadagi". Gomaasicada ismaacada pocaiti Diuusi ninioquidara calga gamaata isaliasi gaaagai isaa namalquiadagi siora gamamaatatuldiadagi Diuusi ninioquida.

¹⁹Isamaadutai gapiar vuupadagi amo caliodami taanadami maitlaagiada asta silascada oidacagi gooca siapa vaica najadami. ²⁰Damos isarvaavoicagi issoimaasi idui agai aida gia gaaagai masbagaidagi agai vansi vaavoitudadami vuitapi vai poduucai duduaadimugi aa dai maisoimaasi ivuaadagi. ²¹Valscara aliasi gaaagai paspoduucai ivuaadagi valscataicada ismaacada soimaasi ivuaadagi, tomasi argaamiigugacagi siargaaduñicagi siargasilagicagi tomasiooraga agai, Diuusi garooga amadu Suusi Cristo gartaanadamiga amadu Diuusi tataañicaruda ganlidi cascada. ²²Pasilascada daasa aliadagi amo vaavoitudadami taanadamidaga maitimostodian duucai daasa tomasioora tadu dai aapi amo soimaasi ivuaadami dai aodami potian tada sai aapi balidi issoimaasi ivuaada agai baiyoma gaaagai pascala maatiagi lapaga istuiga agai.

²³ Aapi Timoteo alia duudatai coocoraŋ gavooca cascada maitlaagai pasgoala suudagi yaldagi baiyoma gaaagai pasyaldagi laachi uuvasi varagada duaadigami valtara.

²⁴ Dai lamoco otoma gamaata isarsoimaasi ivuaadami dai aa maitamaata tomasi arsoimaasi ivuaadami avanacai asta silascada Diuusi naidagi ismaacada arcalaŋga ivuaadami dai ismaacada arsoimaasi ivuaadami. ²⁵ Dai lamo oodami ivuaadana istumaasi calcagaducami soicaitai aa vai otoma gamamaatai. Damos ismaiotoma gamatiagi vascara lamo imidagai gamaatamu.

6 Dai pipiooni vaavoitudadami aliasi gaaagai iscalaŋga siaa duutuadaga gaaamu vai poduucai ismaacada vuidara valta Diuusi mainiooquiadagi Diuusi tomali Diuusi mamaatatuldaragada. ² Isamo piooni lamadu aamuda vaavoitudadamicagi vascara apiooni aliasi gaaagai issiaa duutuadagi gaaamu tomasi argansiaagama ducami agai vaavoitudaitai. Apiooni gaaagai isvaamioma calga soicada agai oigadaitai vaavoitudadamicatai agai. Gomaasi gaaagai pasgamamaatatuldiadagi.

³ Oidaga mamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada vuidara valta Suusi Cristo mamaatatuldiaragada ismaacada vaavoitudai aatama dai Suusi Cristo mamaatatuldiaragada gia arvaavoi. ⁴ Amamaatatuldiadami yaatavogami alia gagarducada ganalidiña dai maicla maata istumaasi gamamaatatuldi. Dai agai oojoidi isaipacoga ganvupui ñioocadagi. Gomaasiaindara vusacai muuquimudagai, dai baamudagai dai ñiooquidaragai dai maivaavoitudaiña agai istumaasi calcagi, ⁵ dai gansasaayutaiña agai

aipacoga mosacaasi soimaasi aagaitai agai maiccalaŋgadu tatagitoidada cascada, dai maimaata agai istumaasi arvaavoi. Agai polidiña saida arcalaŋgai isgamaitacadagi agai tumiñsi gamamaatatulditai ganvaavoidaraga. Maitiurapacada aapi agai. ⁶ Vaavuava issioora tatagitoda duudatai Diuusi, dai apiacalaŋga vaavoitudai Diuusi, dai oigada Diuusi poduucai gia ivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi, dai gomaasi arsoini gaibadaga valtara. Dai sioora povuaadagi agai gia sallicada baigalidi. ⁷ Aidasi dada aatama tami oidigi daama maiviaacataidai aatama tomali lamo istumaasi. Dai silascada coiya aatama maivuuquia ragai tomali lamo istumaasi. ⁸ Cascada gaaagai tasbai garaliadagi viaacatai cuaadagai dai yuucusi. ⁹ Lamo oodami ipaliditai isrircutuagi soimaasi ivuaadana dai poduucai vaamioma vuudana tumiñsi. Damos agai vupuiirturaina ivuaadatai istumaasi maitarsoini baiyoma gomaasicada Diuusi soimaasi taatatulda agai. ¹⁰ Sioora mosgamaitacada aliada mui tumiñsi agai ivueeyi naana maasi istumaasi soimaasicami dai poduucai gamaitacai. Dai lamoco mosgamaita aliidiña mui tumiñsi dai gajiaadara vipieeyiña ganvaavoidaraga dai gooquilara aliasi soimaasi taatamaiña.

¹¹ Damos aapi Timoteo calga vaavoitudai Diuusi cascada aliasi gaaagai pasgajiaadara viaagi valsei gomaasi soimaascami. Gaaagai pasapiacalaŋgacara oidacagi, dai pasapiasiaa duutuadagi Diuusi, dai apiavaavoitudada Diuusi, dai apiaoigada gaaaduñi. Dai tomasi soimaasi gataatamituldiadagi agai ismaacada vuidara valta Diuusi maitivui baamucuda tomali maivui ñioocada Diuusi, dai maitiomaliaca.

¹² Aapi Diuusi sandaarugada gaducami cascada aliasi gaaagai pasvuidara caatacagi adiaavora calga vaavoitudaitai Diuusi dai poduucai tomastuigaco oidacamu aapi Diuusi lamadu. Diuusi acovai gavuusaitu pasai poduucai ivuaadana. Dai aapi mui oodami vuitapi aagai pasai vaavoitudai Suusi Cristo. ¹³ Diuusi agai dai maacai ibadagai oodami. Dai Suusi Cristo agai dai salli aagidi Ponsio Pilaato istumaasi arvaavoi. Dai Diuusi lamadu Suusi Cristo maata inसाना gaaagidi ¹⁴ pasai agidiña vlassi istumaasi gataanaai aana poduucai isduucai gaaagidi aana vai poduucai maitiipucagi soora gabagaidagi asta silascada diviagi Suusi Cristo. ¹⁵ Suusi Cristo divia agai silascada Diuusi ipaldagi. Vlassi oodami aliasi gaaagai iscala nioocadagi Diuusi vatarana. Dai agai lagi taanaai vassiaacatai dai agai sallicala viaa guvucadagai. Dai agai arbaicacaacamigada vlassi tataanaadami. ¹⁶ Diuusi tomastuigaco oidaga dai tomali amo imidagai maimuquia agai. Diuusi vaamioma dadadacai sitasai cascada tomali amaadutai maitistutuidi isvui nanaavagi tomali ismiaadara calquivagi. Aana ipalidi isvlassi oodami calga nioocadagi Diuusi vatarana tomastuigaco dai vaavoitudagi isDiuusi sallicala viaa guvucadagai.

¹⁷ Aagidani ariricu vaavoitudadami sai maigagarducada ganalidina. Dai maitlaagai ispoaliada agai islagi istutuidi iscalagacara vuvaaquiagi atumiñsicala. Atumiñsi uugiatai cascada. Baiyoma gaaagai isvaavoitudadagi Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga. Agai agai dai garmaacai vlassi istumaasi tagito aatama dai baigrali-adagi. ¹⁸ Aagidani sai calagacara oidacana soicaltai aa mui naana maasicada. Agai gaaagai istaacogiadagi soituutigami istumaasi viaa. ¹⁹ Sioora poduucai ivuaadagi Diuusi maaquimu agai mui naana maasi istumaasi calagaducami tavaagiara dai agai gia tomastuigaco oidacamu Diuusi lamadu.

²⁰ Aapi Timoteo gaaagai pascala gamamaatatuldiadagi Diuusi mamaatatuldaragada. Maitiaggiada aapi agai ismaacada oojoidi isaipacoga gavupui nioocadagi tomali amamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada gamamaatatuldi naana maasi istumaasi ducami isarvaavoicagi. ²¹ Lamoco ismaacada agidi agai cagajiaadara viaa ganvaavoidaraga.

Aana ipalidi sai Diuusi calagacara ganalidina.

Mosacaasi.

Idi Argotordada oojai ismaacada ooji Paavora Timoteo

1 Aana arPaavora ootosada Suusi Cristo. Poduucai ipalidi Diuusi cascada. Diuusi aagai sai maaqui agai iibadagai uutudui vaasi oodami ismaacada vaavoitudagai Suusi Cristo cascada giñootoi ansai gaaagidana aana gomaasi. ²Gloojidi aana aapi Timoteo. Aapi argiimara gaducami dai aliasi gaorigadai aana. Aana ipalidi isDiuusi garooga lamadu gartaanadamiga Suusi Cristo calgacara ganlijadagi dai soigantliadagi aapicada dai gaibastudacan tadacagi.

³Aana ivueeyi Diuusi aa duiñdada calga lagiditai Diuusi ipaliditai isivuaadagi istumaasi Diuusi ipalidi poduucai isduucai ivuaadatadai giñlaqui aaduñicar. Dai baigiñalidi aana Diuusicada vaascara gatatagitoitai aapi iñsiuu duucu gamamadadagi. ⁴Vaascara tatagitoi aana isducatai soso aapi aidasi gadosagi aana dai vaascara ganaida iñalidina aana dai poduucai baigiñaliadagi. ⁵Dai tatagitoina aana lara sila calga vaavoitudai aapi. Laraga vaavoitu gauuli Loida dai gooquilara gadaada Eunise. Dai agai calga vaavoitudaina cascada maata aana isaapi calga vaavoitudai lara.

⁶Cascada gatagitoini isaidasi gadaama darai aana giñoonovi Diuusi gasoi iscalga aagiada aapi oodami Diuusi ñooquida cascada gaaagai pasapiacalga aagiada Diuusi ñooquida. ⁷Diuusi maitarmaacai duaadimudagai baiyoma garmaacai agai guvucadagai dai garsoicai tasai aipaco garoigadaina dai calga gartatagitocana. ⁸Maitisiaa araitai gaaagiada istumaasi ivueeyi

gartaanadamiga Suusi Cristo aapicada dai maitisiaa arada maisapicatai aana vaavoitudatai Suusi Cristo, baiyoma baigaduucai issoimaa taatamadagi giñlan duucai vaavoitudaitai Diuusi ñooquida ismaaca aagai calgacara vuvaidaragai. Dai tomasi soimaa taatamai aapi vaascara Diuusi gamaaquimu guvucadagai sipoduucai maidagitomu aapi gavaavoidaraga. ⁹Diuusi calgacara garvuvaitu dai acovai garvuvaitu tasai camaisoimaasi ivuaadana dai baiyoma ivuaadana mosacaasi istumaasi agai ipalidi. Diuusi idui gomaasi poduucai ipalidi agai dai garoigadai cascada, maisiu iduucai aatama amo istumaasi calgaducami. Maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara Diuusi garoigadai dai aagai sai Suusi Cristo calgacara garvuvaida agaitadai. ¹⁰Dai sivi cal maata aatama isgaroigadai Diuusi. Agai ootoi Suusi Cristo calgacara garvuviadami cascada. Suusi Cristo vaamioma istui simuuquigami dai garmaa ibadagai utudui ismaaca tomali amo imidagai maiugiatai. Suusi Cristo garaagidi isagai vaa calgacara garvuvaida agai poduucai maata aatama isgaroigadai Diuusi.

¹¹Diuusi giñmaa sallicami ansaida arootosadacana dai aagidana ismaacada maitarjudidfu isSuusi Cristo arcalgacara vuviadami. ¹²Cascada alia soimaa taatamai aana dai vaascara maisiaa arai. Aana cal maata Suusi Cristo dai vaavoitudai aana iscalga istutuidi agai isnuucadacagi giñibadaga asta silascada Diuusi naidagi aoodami ismaacada arcalla ivuaadami dai ismaacada armaicalla ivuaadami.

¹³Moduucai ioidaca aapi isducatai gamaatatuli aana dai apiagamamaatatuliada isducatai gamaatatuli aana, alia calgadu gomaasi cascada. Pomaasi ivuaada aapi apiavaavoitudaitai Cristo

dai apiaoiglada Cristo dai vlassi oodami. ¹⁴Gamamaatatuldañi aapi Diuusi ñioquida istumaasi gamaatatuli aana dai Diuusi Ibaada ismaacada garama daja gasoicadamu.

¹⁵Caã maata aapi isbaitoma vlassi avaavoitudadami Aasiara oidajami giñdagito dai gooca agai arFigelo dai Ermogenes. Aidasi Oniseforo divia Roomara giñgaagaiña daida giñta. ¹⁶⁻¹⁷Dai alia duudatai giñdidiviña nai aana baigiñalidiña dai maisiaa araiña maisapicatai aana. Cascada aana ipalidi isDiuusi caagacara ñijadagi agai aaduñda. ¹⁸Sallacada ipalidi aana isSuusi Cristo apiasoigaliadagi Oniseforocada silascada diviagi Suusi Cristo. Caã maata aapi silasi garsoi Oniseforo aidasi Efeesira daraacata dai aatama.

2 Dai aapi giñmara gaducami caaga ivaavoitudada dai lagiada aapi Suusi Cristo agai caagacara ganlidi cascada. ²Dai vlassi ismaaca gamaatatuli aana mui oodami vuitapi maatatuldañi aapi aa ismaaca caã vaavoitudai dai sallacada ivueeyi istumaasi aagai dai istutuidi ismamaatatuliadagi gomaasi aa.

³Masilascada soimaasi gataatamituldadagi vaavoitudaitai aapi Suusi Cristo vaascara iapiacaga ivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdada. Aapi arapan ducami sandaaru dai Suusi Cristo argataaanadamiga. Vlassi sandaaru gaaagai issoimaa taatamadagi. ⁴Tomali amo sandaaru maitivueeyi aa duiñdagai ismaacada ivueeyi ismaacada maitarsandaaru. Asandaaru gaaagai isbaigaduucagi daidi ivuaadagi istuma taaanada taaanadamigada cascada.

⁵Dai aapi Timoteo aliasi gaaagai iscaã lagiada vlassi ismaaca aagai Diuusi ñioquidara arpan duucal amo

utuisdami aliasi caaga marai siaa salligavopooyi ipaliditai isgamaitacadagi. ⁶Dai aliasi gaaagai iscavami aata vuaadagi aapi gaa duiñdagara arpan duucal amo asadami caaga aata vueeyi dai Diuusi gamaaquimu aapi vlassi istumaasi maacal agai gapiooñiga ismaacada ivueeyi aa duiñdada. ⁷Tatagitodañi istumaasi gaaagidi aana daida garbaitacaacamiga gasoiñamu pai maata caaca vlassiacatai.

⁸Tagitoñi isSuusi Cristo duaaca coidada saagidañdara daida arcajiudadacata dai arai Davicaru. Gomaasi agai istumaasi gaaagidiña aana. Gaaagidiña isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami. ⁹Dai cascada soimaasi taataca dai asta vuli aana cadeenacada ducami siarsoimaasi iduucamicamudai aana. Damos Diuusi ñioquida gia maivuli. ¹⁰Dai aana soimaasi taatamai mui naana maasi vai agai ismaaca Diuusi lco vuvaitu vaavoitudana Suusi Cristo dai poduucal caagacara vuvacana. Agai ismaacada vaavoitudagi vaascara dadadacada agai tavaagiara.

¹¹Sallacada arvaavoi ismaacada Diuusi ñioquidara icaiti:

Isamo vaavoitudadami baiga duucagi ismuuquiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo,

sallacada oidacamu agai tavaagiara Suusi Cristo lamadu.

¹²Issoimaa taatamadagi vaavoitudadami dai maivui ñiocadagi Diuusi;

sallacada taaanada agai Suusi Cristo lamadu siaaco taaanai agai.

Isamaadutai gajiaadara viaagi Suusi Cristo, Suusi Cristo gajiaadara vipieeyi larpa.

¹³Isamaadutai camaivaavoitudada Suusi Cristo,

Suusi Cristo vaascara ivueeyi istumaasi aagai.

Agai vaascara aagai istumaasi arvaavoi. Ascaiti Diuusi ñooquidara.

14 Tatagitoldañi avavoitudadami vaasi gomaasi dai aagidani sai maitancocodaina aagaitai goaagi vuurudagai. Gomaasi maitarsoini cascada, baiyoma soimaasi ivueeyi lagi dai gajiaadara vipieeyi ganvaavoidaraga. 15 Gaaagani dai calaga ivuaada gaa duiñdaga sipoduucai Diuusi potaimo isaapi araata vuaadami calgaducami. Dai poduucai maiviaacamu aapi istuisi siasa aradagi calaga gamamaatatulditai Diuusi ñooquida. Diuusi ñooquida gia arvaavoi. 16 Gajiaadara ivipiaada govuurudagai dai gocuentogada ajudidfu vaasi gomaasi sobicai oodami sai maitatagitoiña dai maiagidini Diuusi. 17 Dai gomamaatatuldaragada amamaatatuliadami maicla tutiacada vaasi aipacoga aimarai avavoitudadami saagida dai gomaasicada soimaasi ivueeyi amamaatatuldadami. Gooa amamaatatuldiadami maicla tuutiacad arImeneo dai Piletu 18 ismaacada lalquioma vaavoitudaina dai sivi gajiaadara vipieeyi ismaacada arvaavoi. Lagi pocaiti sai acoidada maiduduaacarai dai sai Diuusi maa oodami ibadagai utudui maisiuu tuucuga utudui. 19 Damos Diuusi ñooquida vaascara lagai vaa. Dai Diuusi ñooquidara pocaiti: “Cal maata Diuusi gamaamara”, dai pocaiti ara: “Vaascatai ismaaca vaavoitudai Cristo gaaagai isgajiaadara vipiaadagi vaasi soimaascami”.

20-21 Isamaadutai calaga idunia aliadagi Diuusi aa duiñdada aliassi gaaagai isgajiaadara vipiaadagi vaasi soimaascami mosagi poduucai istutuidi Diuusi isaa duiñtuldagi lagi. Lagi ismaaca poduucai ivueeyi arapan ducami oro ajaasocoli dai plaata ajaasocoli

ismaacada vaamioma namaga isuusi ajaasocoli dai bidai ajaasocoli.

22 Gajiaadara ivipiaada vaasi soimaascami ismaacada ivueeyi gagali dai apiacalagacara oidaca dai apiacalaga vaavoitudada dai apiaoigada vaascatai dai apiagibastacan tadaca amadu vaascatai ismaacada gamamadai maisoimaasi ivuaadatai. 23 Dai gajiaadara ivipiaada govuurudagai cal maata aapi isgomaasicada gancocodaina oodami. 24 Dai soora ivuaadagi garbaitaacamiga aa duiñdada maitaagai isomaliacagi baiyoma gaaagai iscal tuigacagi vaascatai vui, dai gaaagai iscalaga gamamaatatuldiadagi, dai maitaagai isoojadagi tomali amo istumaasi. 25 Dai gaaagai pascalaga mamaatatuldiadagi ismaacada gavui ñooCADagi oigadaitai sabai poduucai soinana Diuusi vai ama duucai gantatagitona vai poduucai matia lagi istumaasi arvaavoi, 26 vai poduucai calaga gantatagituagi lagi apamu dai calagacara vuvauquiagi dai camaitivuaadagi istumaasi ipalidi lDiaavora.

3 Dai gaaagai pasmaatacagi ara sai cayoga ugitacai oidigi alia soimaasi taata lagi vaavoitudadami. 2 Oodami ismaacada maivaavoitudadagi Diuusi ivuaada lagi mosacaasi istumaasi ipalidi, vaamioma oojiada lagi tumiñsi isoigada Diuusi, dai gagarducada ganliada lagi, dai mainlijada dan vuaada lagi aa oodami dai vui ñooCada lagi Diuusi, dai maiagijada lagi gandada, dai maicla tuutiaca lagi, dai maisiaa duutuda lagi Diuusi. 3 Dai maisoiganliada lagi aacada tomali maioigada lagi, dai aagataraca lagi istumaasi maitarvattara, dai googosi ganducamica lagi, dai oomaliaca lagi dai caldada lagi vaasi istumaasi

arcalagaducami, ⁴dai oodami tatlaagiada agai gnaaduñi sasaayuda, dai maiduduaadicuitai soimaasi ivuaada agai, mosaca tatavigai dai iidagai dai vlassi istumaasi arvagimi ipaliadamu agai isivuaadagi baiyoma islaagiadagi Diuusi. ⁵Agai ivuaada agai istumaasi ivueeyi ismaaca vaavoitudai Diuusi ñooquida damos vuidara vlataca agai Diuusi.

Maitiurapacada siora potuutuiga. ⁶Agai saagida oidaga lamoco ismaaca vapacai ooquei vupuiirugami quiquidara dai mamaatatuldiña looquei ganmamaatatuldiaraga utuducada, dai poduucai vupuiirumadiña agai. Looqui aliasi arsoimaasi ivuaadami dai alia oojoidi tomastuma mamaatatuldiaragai utuducami. ⁷Dai alia oojoidi ismamaataradagi tomastuma mamaatatuldiaragai utuducami damos tomali amo imidagai maiquiaa vaavoitu agai istumaasi arvaavoi. ⁸Dai aran duucai acacadaracami Janesicaru lamadu Jambresicaru vuidara vlatacata dai istumaasi aagai Moseesacaru poduucai agai ismaaca mamaatatuldi looquei ara vuidara vlatca istumaasi arvaavoi. Alia soimaasi gantatagitoina agai. Agai maicalla vaavoitudai Diuusi ñooquida cascada Diuusi gajiaadara viaa. ⁹Damos maitistuidimu agai ismamaatatuldagi mui oodami, vlassi oodami maatamu isagai arvupuiirugami cascada maiallagidamu, aran duucai avaa goocai ismaaca vuidara vlatacata dai Moseesacaru.

¹⁰Damos aapi apiavaavoitudai giñmamaatatuldiaraga, dai aapi giñlapan duucai ivueeyi, dai giñlapan duucai tatagitoi, dai giñlapan duucai vaavoitudai dai giñlapan duucai soimaa taatamai dai apiavueeyi Diuusi aa duiñ-

dada giñlapan duucai, dai aapi oigadai vlasscatali giñlapan duucai. ¹¹Cal maata aapi isducatali aradi aanacada Antioquiara dai Icoñlara dai Liistirara, isducatali soimaasi giñtaatatuli loodami. Damos Diuusi calgacara giñvusaitu vlassi gomaasiaindara. ¹²Sallicala arvaavoi isvlasscatali ismaacada ivuaada aliadagi istumaasi Suusi Cristo ipalidi agai alia soimaa taata agai. ¹³Damos lsoimaasi ivuaadami dai yaatavogami vaamioma soimaasi ivuuda agai, agai apiavupuiirumadada agai oodami dai aa vupuiirumada agai agai.

¹⁴Damos aapi maidagitu vlassi pastumaasi camaí mosgaaagai pasiapiavaavoitudadagi. Aapi maata siorai gamaatatuli. ¹⁵Dai aapi aliducatali abiaadara maata Diuusi ñooquida. Diuusi ñooquidara mamaatarai aapi isducatali calgacara vusiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. ¹⁶Diuusi maa tagitoidagai oodami sai oojana ñooquida. Dai Diuusi ñooquidara gamamaatarai istumaasi gaaagai isivuaadagi dai istumaasi maitaaagai isivuaadagi dai gamamaatarai isducatali calgacara oidacagai dai aata vueeyi Diuusi vlatara. ¹⁷Poduucai tomastuma vaavoitudadami ismaacada camaatiagi gomaasi istutuidi isivuaadagi vlassi istumaasi calgaducami istumaasi Diuusi ipalidi.

4¹⁻²Gataaani aana aapi Timoteo pasai apiagaagidiña Diuusi ñooquida. Cal maata Diuusi garooga dai gartaanadamiga Suusi Cristo istumaa vueeyi aatama. Suusi Cristo divia agai taaanadami duucai dai naida agai ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalla ivuaadami. Agai naida agai vlassi oidada dai duduaacada. Vlasscara ibaignduuca dai gaaagiada Diuusi ñooquida silascada oidacagi isducatali tomasi maicaca aliadagi

oodami. Dai mamaatatludañi oodami ismaacada arlistumaasi soimaascami ismaacada ivueeyi agai, dai aagiadañi sai camaisoimaasi ivuaadana. Dai daanadañi oodami sai ama duucai gantatagitona, dai maitiojoada aoodami dai apiamamaatatludiada oodami Diuusi niooquida. ³ Aimu istuigaco aoodami maicalca liadamu gomamaatatludiaragai calgaducada baiyoma ivuaada liadamu agai istumaasi ipalidi dai gaagadamu agai mui mamaatatludiadami sai mamaatatludiña mosaca istumaasi calca liada agai. ⁴ Dai gajiaadara vipiaadamu agai ismaacada arvaavoi, dai calga gantagito calcamu agai judidfu cuentogada. ⁵ Damos aapi calga gatatagitoda dai pasilascada soimaa taatamadagi apiavuaadagi Diuusi aa duiñdada apiagaaagiditai Diuusi niooquida ismaaca aagai calgacara vuvaidaragai dai calga ivuaada gaa duiñdaga.

⁶ Palidi aana iscayoga aayi istuigaco muuquia inagai aana. Dai imimu aana tavaagiamu. ⁷ Catavapi aata dui aana Diuusi aa duiñdara dai cayoga naato aana giña duiñdaga dai apiquia vaavoitudai aana Diuusi dai Suusi Cristo. ⁸ Garbaitacaaacami Suusi Cristo atataanadami cal tuigacada dai silscada divia agai agai giñmaaquimu istumaasi maacai agai siooga calgacara oidacana tami oidi daama. Dai maisiu mosaca aana giñmaaquimu agai. Agai maaquimu lara vascatai ismaacada baiganaliaracada nanara istuigaco divia agai agai.

⁹ Gaaagañi dai otoma diviacai giñnida. ¹⁰ Deemasi vaamioma oojoidi istumaasi oidaga tami oidigi daama cascada giñdagito dai ii Tesaloniicamu. Cresente ii Galaasia davarriamu. Dai

Tito ii Dalmasia davarriamu. ¹¹ Mosaca Ruucasi giñlama daja. Gaagañi Marcusi dai vuaapa pasilascada diviagi. Agai istuidi isgiñsoinagi giña duiñdagara. ¹² Atiiquico Efeesiamu ootoi aana. ¹³ Pasilascada diviagi pai giñvuaapida giñvaasaraga ismaacada Trooasiara viaa aana Carpo quidara. Dai vuaapañi lara giñliliivruga dai siooma calga giñpapepelig.

¹⁴ Alejandro ismaaca ivueeyi vapaiñomi alia soimaasi giñvuididiña. Garbaitacaaacamiga bai duuñimu gomaasi agai lamadu. ¹⁵ Agai vui caata garmamaatatludiaraga cascada ganuucadacana aapi agaicada.

¹⁶ Aidamasi tucamidara vaama giñcai dudunucamiara vascatai giñdagito. Tomali amaadutai maitiñsoi. Antai anlagi giñsoi. Aana ipalidi isDiuusi maigapiara suuligagi agai ismaaca giñdagito. ¹⁷ Damos Diuusi giñsoi dai giñmaa guvucadagai antai aana istui isnaatocai gaagidagi isSuusi Cristo arcalgacara vuviadami sai poduucai maatana vascatai ismaacada maitarjudidfu. Dai Diuusi calgacara giñvusaitu matai maitiñmuaa. ¹⁸ Dai calgacara giñvusaidamu agai vasi istumaasi soimaascamiaindara dai giñvaidacaimu agai tavaagiamu siaaco taanai agai. Aana ipalidi isvascatai siaa duutuadagi Diuusi tomastuigaco. Angia siaa duutudai Diuusi vascara.

¹⁹ Diuuscada iviaatulda Prisca dai Aquila dai vascatai ismaacada Oniseforo quidara oidaga. ²⁰ Erasto Corintoara vii. Dai Trofimo coco antai Mileetara viaa. ²¹ Gaaagañi dai divia maiquiaa acai toomoco. Diuuscada gaviaatuldi Euvulo, dai Pudente, dai Lino, dai Claudia, dai vascatai gogaa garaaduñi vaavoitudadami.

²² Aana ipalidi isgarbaitaClaacamiga Mosacaasi.
Suusi Cristo galamadu daacagi dai gan-
nuucadacagi vascatai aapimla.

Idi oojai ooji Paavora Tito

1 Aana arPaavora Diuusi piooñigada dai Suusi Cristo ootosada. Agai giñootoi ansai soñana aana agai ismaacada Diuusi acovai vuvaitu sai vaamioma caga vaavoitudana Diuusi ñiooquida dai caga maatana Diuusi ñiooquida ismaacada arvaavoi ismaacada garmamaatatuldi isducatai ipalidi Diuusi isoidaca aatama. ²Dai Diuusi giñootoi ansai soñana aana lara loodami sai nanracana caga vaavoitudaitai istuigaco vaascaga oidaca ragai aatama Diuusi amadu. Aaqui aagai Diuusi ispoduucai araduñi agai dai Diuusi tomali amo imidagai maiyaatagai. ³Dai sivi caaayi istuigaco Diuusi cagacaga arvuviadamiga ipali ismatiagi oodami ñiooquida ismaacadara aagai isagai ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo aracagacaga vuviadami vaascaga oidaca agai Diuusi amadu. Agai giñtajai sai gaaagidana aana ñiooquida sai maatana loodami istumaasi aagai agai. ⁴Aapi Tito angloojidi idi oojai. Aana gaaagidi isSuusi Cristo aracagacaga vuviadami patai vaavoitu aapi cascada giñmara gaducami aapi. Aana ipalidi isDiuusi garooga amadu Suusi Cristo cagacaga arvuviadamiga cagacaga ganlijadagi dai gaibastudacan tadacagi.

⁵Aana caratara gaviaa pasai bai duuna aapi istumaasi vaagacatadai vaavoitudadami saagida dai pasai darasana vaavoitudadami taanaanadamigada vaasi amapacaga poduucai isducatai gaaagidi aana. ⁶Amo taanadami aliasi gaaagai iscagacaga oidacagi vai tomali amaadutai maigapiara vuupadagi tomali amo istumaasicada. Dai agai

gaaagai isalial amaaduacagi ooñigada. Dai aliasi gaaagai ismaamarada arvaavoitudadamicagi dai caga l-giadagi gandlada, dai maisoimaasiara siaa vuaadagi gantumiñsiga vai tomali amaadutai maiñiooquiadagi. ⁷Amo taanadamigada vaavoitudadami arDiuusi piooñigada cascada aliasi gaaagai iscagacaga oidacagi vai tomali amaadutai maitistutuidiña isgapiara vuupadagi tomali amo istumaasicada. Maitaaagai isivuaada aliada mosacaasi istumaasi ipalidi, dai maitaaagai isoomaliacagi, tomali mainavaamutaracagi, dai maicocodataracagi, dai maitaaagai isgavupuiirumadaitai gamaitacadagi tumiñsi. ⁸Baiyoma gaaagai isbaigalliaragacada miaadagiadagi agai oodami gquiyara, dai oojiadagi isivuaadagi istumaasi cagaducami, dai caga gatagitocagi, dai cagacaga oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi, dai istutiadagi isgajiaadara vipiadagi soimaascami. ⁹Alias gaaagai iscaga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquida ismaacada maatatuli aana dai poduucai agai istutuidi iscaga maatatuldagi aa, dai maatatuldagi agai ismaacada vui ñioocai Diuusi ñiooquida isducatai maicagadu vaavoidaragada.

¹⁰Oidaga mui oodami ismaacada maiagidi taanaanadami vaamioma giñaduñi judidfu saagida ismaacada aagaiña istumaasi maitarsoñi dai vupuiirumadaiña oodami. ¹¹Agai gamamaatatuldi istumaasi maitaaagai isgamamaatatuldiadagi mosgamaitacada aliditai tumiñsi. Dai mui gadada moduucai maamarada dadagitoi ganvaavoidaraga vaavoituda aliditai istumaasi mamaatatuldi agai cascada gaaagai ismaidagituagi isgamamaatatuldiada agai.

¹²Caratara oidacami saagida oidacatadai amo mamaatatuldiadami

ismaacada aagai gaaaduñi dai pocaiti: “Caratara oidacami yaatavoga dai oomaliga dai paparaga mosgacuaada alidiña”, ascaiti. ¹³Daida arvaavoi ispotutuiga aagai cascada aagidañi aapi vaavoitudadami Caratara oidacami sai mamaatatuldaragada judidfu ismaacada maioidaga Diuusi ñooquidara maitarvaavoi cascada aliasi gaaagai isgajiaadara vipiaadagi aagai mamaatatuldaragada dai api-vaavoitudadagi mamaatatuldaragada Suusi Cristo, ¹⁴dai tomali maiaggidiña isducatai gataalanai aagai ismaacada gajiaadara vipieeyi Diuusi ñooquida. Aagai pocaitiña sai amoco cuadagai maicagadu.

¹⁵Damos aagai ismaacada Diuusi caoigaldi soimaascamigada, aagai vaatara vasi cuadagai cagadu. Damos ismaacada maivaavoitudai Cristo alia soimaasi tagitoidada aagai maicaga maata istumaasi arcaagaducami tomali maicagaducami cascada aagai vaatara vasi istumaasi maicagadu asta siuu duucu sias duutuli aagai. ¹⁶Agai pocaiti sai vaavoitudai Diuusi damos matagia maasi agaicada ismaacada ivueeyi aagai ismaitarvaavoi. Saallicada maioojoidi Diuusi istumaasi ivueeyi aagai. Aagai maiaggidaraga, dai cascada maitistutuidi isidunñagi tomali amo istumaasi cagaducami.

2 Damos gamamaatatuldañi aapi isducatai gaaagai isoidacagi vaascatai ismaacada vaavoitudai isSuusi Cristo arcaagacara vuviadami. ²Dai aagidañi acacaliocoidada vaavoitudadami sai mainavacoraiña, dai cagacara oidacana vai sias duutuada oodami, dai caga gantatagitocagi, dai sai caga vaavoitudaiña dai sai caga oidadañi vaascatai, dai sai maivui

bacocoiña aagai ismaacada soimaa taatamituldiadagi. ³Dai aagidañi loocodami vaavoitudadami sai cagacara oidacana sias duutudaitai Diuusi dai sai maiñooquidiña aa, dai sai mainavacoraiña ⁴dai sai mamaatatuldana istumaasi cagadu vai poduucai matiagi looqui utu iimadami vaavoitudadami isoigadagi gancucuna dai ganmaamara, ⁵dai caga gantatagitocagi, dai maigoogosi ganducamicagi dai tomali maitatagitodagi gomaasi, dai caga ivuaadagi ganaa duiñdaga ganquiyara, dai soicaiña aa, dai agidiña gancucuna vai maipocaitiadagi loodami sai Diuusi ñooquida maitarsoiñi.

⁶Dai poduucai aagida ara agagalli vaavoitudadami sai caga gantatagitocana. ⁷Dai caga ioidaca aapi vai poduucai oidacana aagai ara. Dai pasiascada gamamaatatuldiadagi Diuusi ñooquida maitaagai psmui gamaitacada aliada tumiñsi. Dai caga ivuaada vai sias gaduutudaiña oodami. ⁸Dai vaascara igamamaatatuldiada mosacaasi istumaasi gamamaatatuldiña Suusi Cristo amadu mamaatar-damigada vai tomali amaadutai pocaitiadagi ismaitarvaavoi. Vai siascada amaadutai gavui ñoocadagi sias ara aagai maiviaacatai istucada gavui ñoocadagi.

⁹⁻¹⁰Dai aagidañi apipioñi vaavoitudadami sai vaascara caga agidiña ganaamu, dai maivui ñiñooquitara-cana, dai maiasivuacana, dai gaa-gai isivuaadagi aagai vasi istumaasi aagadagi vai poduucai baiganliadagi amuda vai poduucai siascada naijadagi aa matiagi isDiuusi cagacara garvui-adamiga ñooquida cagadu.

¹¹Diuusi ootoi gamara oidigi daama sai cagacara vuvaidiña oodami poduucai gartaagi issaallicada cagacara naidi vaascatai. ¹²Dai

poduucai Diuusi garmamaatatuldi isglaagai isgajiaadara vipiaadagi vlassi soimaascami dai sai maitlaagai isivuaadagi naana maasi soimaascami ismaacada ivueeyi agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi, dai sai glaagai iscala tuutiacagi dai siaa duutuadagi Diuusi. ¹³Dai garmamaatatuldi lara sai glaagai isbaigraliaracada nalaracagi istuigaco divia agai garDiuusiga Suusi Cristo ismaacada arcalaagacala garvuviadamiga. Agai arbaitacaacami tavaagiara dai oidigi daama alia dadadaquidamu agai silascada diviagi. ¹⁴Suusi Cristo lagi gadagito masmuaagi sai poduucai calagacala vuvacana aatama garsoimaascamigaiindara tasaida armaamaradacana caoigaldicatai garsoimaascamiga dai baigraliaracada ivuaadatai naana maasi calagaducami. ¹⁵Vlassi gomaasi glaagai pasgamamaatatuldiadagi. Aapi apartaanadamigada govaavoitudadami daida armamaatatuldiadami cascada glaagai pasaapanaquiadagi vai apiavaavoitudaina agai dai bagaidani agai ismaacada maiialgidaracagi. Dai maiti gadagito masgajiaadara vipiaadagi gamamaatatuldaraga.

3 Dai tagitoldani lvaavoitudadami sai labaidina atataanadami ismaacada viaa guvucadagai dai lagiditai calcana dai sai glaagai isgasoicadagi aa duindagiara ismaacada arvlasscatai vaatarala. ²Dai sai maisigalnaasi niooqui aagidina tomali amaadutai, dai sai maioomaliacana dai sai oigadaitai naidina vlasscatai, dai sai maigarducada ganalidina tomali amaadutai vui tomasi maitarvaavoitudadami silrvaavoitudadami lara.

³Lvaavoitudadami dai aatama lara alia soimaasi ivuaadatadai maiquiaa vaavoitudacai laran duucal agai ismaacada maivaavoitudai. Aatama lalquioma arvupuiirugamicatadai dai vaavoitudaina istumaasi maitarvaavoi, dai googosi garducamicana, dai alia soimaascatai garlagitoidaga cascada ivuaadana aatama istumaasi ipalidi naana maasi soimaascami. Dai coimudada tuutiacana aatama dai garcaldaina oodami tatai aatama lara. ⁴Damos aidasi Diuusi calagacala garvuviadamiga divia oidigi daama dai calagacala vuvaida agai oodami poduucal gatlagi isalia oigadai dai calagacala naidi vlasscatai. ⁵Calaga maata Diuusi isaatama tomasi calaga ivueeyi maitamaitacai calagacala vuvaidaragai damos cascada Diuusi soigali aatamacada cascada calagacala garvuvaitu. Diuusi Ibaada maigovai dai vlassi garsoimaascamiga dai utuldan dui garribadaga. ⁶Poduucal idui agai aidasi Diuusi ootoi sai garlamadu daacana. Suusi Cristo calagacala garvuviadamiga aagidi glooga sai ootosana galbadaga cascada ootoi agai vai aliasi garsoicai tasai calaga oidacana. ⁷Vaida Diuusi calagacala gannaidina ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatama cascada viaa aatama sallicami isarmaamaradacagi dai isvlasscala oidacagi agai lamadu dai cananara aatama istuigaco oidaca ragai agai lamadu. ⁸Vlassi imaasi sallicada arvaavoi dai aana ipalidi iscala gamamaatatulda aapi vlassi gomaasi vai agai ismaacada vaavoitudai Diuusi ganaagana dai calaga ivuaadana istumaasi arsoini vlasscatai vaatarala aliasi calagadu ispvuaada agai daida arsoini agai vaatarala lara. ⁹Damos maiti aatagada agai lamadu ismaacada aagaina goalagi vuuirudagai dai tomali agai lamadu ismaacada

armamaatatuldiadami yaatavogami ismaacada mamaatatuldi mui cuentogada judidíu Diuusi ñiooquida duucacai dai tomali agai ismaacada cocotuldi oodami dai tomali agai amadu ismaacada mosvupui ñioocada liadagi tomasioora aagaitai Moseesacaru maamaatatuldaragada, vlassi imaasi maiclaagadu dai maitarsoiñi.

¹⁰ Isoidacagi amaadutai vaavoitudadami saagida ismaacada cocotuldiadagi oodami gamamaatatuldaragacada ismaacada maitarvaavoi bagaidañi amo imidagai isgooca larra dai ismaitallagidagi agai pai camaidagito vaavoitudadami isuurapacadagi agai. ¹¹ Cllaga maata aapi isamoco cocotuldiadagi oodami agai maicllaga gatagito dai alia soimaasi ivueeyi dai agai lagi maata larra ismaicllaga ivueeyi.

¹² Silascada gautosda aana Arteemasi siarra Tiiquico pai gaaaga dai giñdi-

vida Nicopoliisilarra ami daivuñda iñalidi aana toomoco. ¹³ Dai soiñañi Seenasi ismaacada ñiooquituldi oodami amadu Apoolosi vlassicada pastucada istuidiagi, maacañi istumaasi tagito agai dai apiaiimadagi vai maivilagacana tomali amo istumaasi. ¹⁴ Vai govaavoitudadami maatlana iscllaga ivuaadagi dai soicadagi aa silascada tagitocagi agai vai poduucacai arsoiñicagi govaavoitudadami.

¹⁵ Vllascatai ismaacada aana giñllamadu daraaja Diuscada gaviaatuldi. Dai Diuscada viaatulda garaaduñi vaavoitudadami Diuusi cllagacarra gannaidiña vllascatai.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Paavora Filemón

1 Aana arPaavora, dai aagidiña aana oodami sai Suusi Cristo arcraagacara vuviadami mai cascada giñmaisaca. Aana lamadu Timoteo gaoojidi idi oojai aapi garaduñi Filemón aapi garsoicai garaa duindagara. ²Dai idi oojai aravaavoitudadami vaataru arpa ismaacada ganampaidi gaquiiyara dai siao duutudai Diuusi, dai garaduñi Apia vaataru dai garaduñi Aquipo vaataru ismaacada garsoicai garaa duindagara arpa. ³Aatama ipalidi isDiuusi garooga lamadu qartaanadamiga Suusi Cristo craagacara gannaijadagi dai ganiibastudacan tadacagi.

⁴⁻⁵Maí aana isalia caga vaavoitudai aapi dai oigadai Suusi Cristo dai oigadai aapi vasi vaavoitudadami arpa cascada alia baigiñalidi aana Diuusicada daanaitai sai gasoicaiña. ⁶Danaanai aana Diuusi sai soicaiña agai ismaacada vaavoitu Suusi Cristo aidasi aapi aagidi Diuusi ñooquida. Daanai aana Diuusi sai soicaiña agai iscaga maatana vasi istumaasi cagaducami ismaacada Suusi Cristo ivueeyi vasi vaavoitudadami vaataru. ⁷Maí aana isaapi Filemón alia oigadai vaavoitudadami vai poduucai ganiibastacan tada agai dai poduucai baigiñaliatudai aapima.

⁸⁻¹²Vasi imaasicada aana ñooquiagi gapiooñigabaru Onésimo vaataru. Tomasi alia oigadai aana goovai vaascara movi angaootosdi pai caga miaadagida. Aana arootosada Suusi Cristo cascada viaa aana saalicami isgataañiagi aapi pasai caga miaadagidana Onésimo dai aapi saalicada gaagagai pasivuaadagi

istumaasi gaagaida aana. Damos alia garoigadai aatama cascada maitataananai aana dai baiyoma gadaanai pasai caga miaadagidana Onésimo. Aana Paavora casi arcalimudada dai apiagaagidiña sai Suusi Cristo arcraagacara vuviadami cascada maisapi aana. Aaquioma Onésimo maicaga gasoicaiña dai sivi gia arsoiñi goovai aapi gavaataru dai aana giñvaataru. Onésimo giñdiviji tami maisacaru dai aidasi aana aagidi isSuusi Cristo arcraagacara vuviadami goovai vaavoitu dai cascada giñmara gaducami goovai. ¹³Alia baigiñaldamudai aana istanasi viimudai goOnésimo dai giñsoicadamudai tami maisacaruana poduucai isduucai giñsoicadamudai aapi istanai daacamudai. ¹⁴Damos aana maitipalidi isviiagi goovai maiquiaa giñmaacacai aapi oigaragai isviaa aana cascada baiyoma gaootosdi aana. Damos sivi aapi istutuidi isgiñootosdagi pasipaliadagi maisiu guvucadagaicada. ¹⁵GoOnésimo vaasaqui ii gaquiiyaiñdara maitaagidacai. Damos sivi apamu galamadu daacamu goovai. Aana polidi sai Diuusi poduucai idui sai vaavoitudana goovai dai sivi tomastuigaco galamadu daacamu ¹⁶maisiu amo piooñi duucai baiyoma amo gaaduñi duucai dai alia oigadamu aapi cavaavoitudacai agai. Dai poduucai sioma arcagagai aapi gavaataru. Aana gia alia oigadai, damos aapi gia gaagagai isvaamioma oigadagi, maisiu tomastuma cali duucai sivi gia argladuñi vaavoitudadami goovai. ¹⁷Pasaapi gaduñi duucai giñnaijadagi pai miaadagida goOnésimo ducami iñsiraanacagi. ¹⁸Issoimaasi gaduñi goovai aidasida argapiooñiacatadai silapa isgavuatuldiada goovai aana angaa namaquidagi. ¹⁹Aana Paavora angaoojidi giñnoovicada dai aana gia gaa namaquidamu. Aana

gamaatatuli isSuusi Cristo arcallgacara garvuviadami patai poduucai callgacara vuusai aapi goovai aramo istumaasi ismaacada tomali amo imidagai maitistutuidi aapi isgiña namalquidagi.

²⁰ Sallacada giñaduñi aana ipalidi isgiñsoiña aapi giñootosdakai Onésimo. Aatama argaraadunuma vaavoitudadami cascada. Iduuñiñi aapi istumaasi glaagidi aana sipoduucai baigiñaliadamu aana.

²¹ Aana maata isgiñlagida agai aapi cascada gloojidi. Dai maata aana isvaamioma iduñia agai aapi maisiu mosacaasi istumaasi glaagidi aana. ²² Dai baigi duuca siaaco giñuuliña aana.

Aapima daana Diuusi ansai vuusaiña aana tabiaadara dai aana polidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isvusia aana tabiaadara.

²³ Diuuscada gaviaatuldi giñaduñi Epaafarasi ismaacada giñlamadu maisapi gaaagiditai lara isSuusi Cristo arcallgacara garvuviadami. ²⁴ Dai Diuuscada gaviaatuldi lara Marcusi, dai Aristarco, dai Deemasi, dai Ruucasi ismaacada giñsoicai aa duindagilara.

²⁵ Vai qartaaanadamiga Suusi Cristo callgacara gannaiña.

Mosacaasi.

Idi oojai ʼrJudidíu vaavoitudadami vʼʼʼtara

1 ʼʼʼquioma Diuusi ʼniooquidiña garaaduñicarú naana duucaí dai muiyoco. Diuusi ootosi ʼniooqui garaaduñicarú gʼñiñiooquituldiadami-gacada. ² Dʼamos diviacaí ʼCristo Diuusi marada tavaagiaiñdarʼ ʼʼʼ gʼraagidi vaamioma istumaasi Diuusi ipʼlidi ismaataca aatama. Diuusi ʼʼmadu ʼCristo idui oidigi, dai Diuusi maa Cristo vʼʼʼsi istumaasi oidaga. ³ Diuusi marada sʼʼʼlicada cʼʼʼ tuiga. ʼgai tomali ʼmo imidagai maisoimaasi ivueeyi daida ʼgai ʼpan ducami gʼʼooga. Aatama cʼʼʼga istutuidi ismaatacagi istuiga Diuusi maatacatai isducatai oidacata dai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo. ʼgai nuucada vʼʼʼsi istumaasi oidaga. ʼgai vaamioma viaa guvucadagai istomasioora dai vaamioma tʼaanai. Aidasi muu Suusi Cristo curusiaba oigali ʼgai garsoimaascamiga sai poduucai camaigapiar vʼʼʼʼʼcana aatama dai gotora ii ʼgai tavaagiamu dai daja Diuusi sʼʼʼʼʼsia padara.

⁴ Dai Diuusi maa ʼgai ʼmo sʼʼʼlicami vaamioma namʼacami isDiuusi tʼʼʼʼʼñicaruda sʼʼʼlicamigada. ⁵ Diuusi tomali ʼmo imidagai maipotatadai tomali ʼmoco gatʼʼʼʼñicarú:

Aapi apʼargiñmara. Sivi gamaa aana ʼmo sʼʼʼlicami.

Dʼamos Diuusi gia potatadai gamara.

Tomali ʼmo imidagai maiaagidi Diuusi tomali ʼmoco gatʼʼʼʼñicarú saida ʼroogada.

⁶ Dai siʼʼʼscada Diuusi ʼpamu ootosagi gamara tami oidigi daama saida ʼrtʼaanadamigadacana oodami dai potʼʼʼdamu ʼgai vʼʼʼsi gatʼʼʼʼñicarú:

Sai siaa duutudaiña marada.

⁷ Dai Diuusi aagai gatʼʼʼʼʼñicarú dai pocaiti:

Aana idui giñtʼʼʼʼñicarú dai ʼgai ʼvʼʼʼli ganducami dai otoma ivueeyi ʼgai istumaasi tʼaanai aana.

Ascaiti Diuusi. ⁸ Dai Diuusi potatadai gamara:

Aapi ʼrDiuusi dai tomastuigaco viaacamu aapi gasʼʼʼlicamiga.

Dai vʼʼʼscara ivueeyi aapi istumaasi ʼrsʼʼʼlicami.

⁹ Aapi oojoidi istumaasi ʼrsʼʼʼlicami dai sʼʼʼlicada maioojoidi istumaasi maitarsʼʼʼlicami.

Cascada vaamioma baigʼʼʼliatu aana aapi siaa.

Astatadai Diuusi. ¹⁰ Dai potatadai ʼʼʼʼʼ gamara:

Aapi apʼargʼʼʼ tʼaanadami dai aapi idui oidigi dai tavaagi.

¹¹ Oidigi dai tavaagi ugitimu dʼamos aapi tomastuigaco oidacamu.

Oidigi dai tavaagi cacʼʼʼʼʼliocoimu ʼpan duucaí yuucusi.

¹² Dai aapi gajiaadara viaamu ʼcacʼʼʼʼʼliocidada dai aa uutudui iduñimu.

Dʼamos aapi tomastuigaco momaascamu dai tomastuigaco oidacamu.

Astatadai Diuusi. ¹³ Diuusi potatadai gamara:

Daacani giñsʼʼʼʼʼsia padara, asta siʼʼʼscada aana voopoidagi sʼʼʼlicamigada vʼʼʼsi gantʼʼʼʼʼñadamiga ʼgai ismaacada gavuidara vʼʼʼʼʼca.

Dai ʼʼʼgi aapi gatʼʼʼʼʼñada ʼgai.

Astatadai Diuusi. Dai Diuusi tomali ʼmo imidagai maipodu aagidi tomali ʼmoco gatʼʼʼʼñicarú. ¹⁴ Vʼʼʼsi Diuusi tʼʼʼʼñicaruda iibadaga ʼgai daida ivueeyi vʼʼʼsi istumaasi Diuusi tʼaanai. Diuusi ootosai gatʼʼʼʼñicarú sai soicaiña ismaacada Diuusi cʼʼʼgacara vuvaida ʼgai.

2 Cascada aliasi gaaagai iscaaga
 2 Aagiditai caacagi Diuusi ñiooquida
 dai poduucai maigajiaadara viaagi
 Diuusi mamaatatuldiaragada.
 2 Ñiooqui ismaacada ootoi Diuusi
 laquioma gatataañicarucada
 arvaavoi dai ismaacada soimaasi
 ivuaadana dai maiangi ñiooqui
 Diuusi soimaasi taatatuli. Diuusi
 idui agaicada istumaasi arsallicami.
 3 Adraga Suusi Cristo gartaanadamiga
 aagai sai Diuusi calagacara vuvaidi
 oodami dai goouilara garaagidi
 agai vaa ñiooqui aa ismaacada ca.
 Ismaiagiditai caaca aatama ñiooqui
 ismaacada aagai agai maitiipucamu
 isducatai calagacara vuvaquiagi. 4 Dai
 Diuusi ara gartatagidi arvaavoi
 istumaasi aagai Cristo ivuaadatai
 naana maasi gagarducami. Dai Diuusi
 Ibadla garmaacai guvucadagai saida
 ivuaadana naana maasi istumaasi
 poduucai isduucai Diuusi ipalidi.

5 Caaagai aatama sai Diuusi iduunia
 agai oidigi utudui dai tavaagi utudui da-
 mos Diuusi maimaquia agai sallicami
 gatataañicaru sai gataañiña oidigi
 utudiarai dai tavaagi utudiarai. 6 Davi-
 caru aramo Diuusi ñiooquituldiadami-
 gada dai potatadai agai Diuusi:
 GiñDiuusiga vvasi oodami coiya agai dai
 maiviaa agai istuisi tatagitodagi sai
 aapi viaa iscalagacara naijadagi dai
 nuucadacagi.
 7 Bai tavapi aapi ipali sai oodami palpi-
 oma gataañiña sitataañicaru.
 Damos goouilara maa aapi oodami amo
 sallicami ismaacada vaamioma
 namaga sitomasmaascada.
 Dai Diuusi maa oodami sallicami sai
 taañiña vvasiacatai istumaasi
 idui agai.

8 Poduucai oodami vaamioma gataañi
 tami oidi daama sivvasi gomaasi is-
 maacada idui Diuusi.
 Astatadai Davicaru. Aidasi Diuusi maa
 gosalicami oodami poduucai oodami
 taanai vvasiacatai istumaasi oidaga
 oidigi daama. Damos vvascara calga
 gamaata ismaisiu vvasi istumaasi
 oidaga agidi oodami. 9 Damos
 vvasiacatai agidi asuusi Cristo
 tomali calga gamaata isDiuusi ipali
 sai bai tavapi palapioma gataañiña
 Suusi Cristo istataañicaruda. Diuusi
 calagacara naidi oodami cascada ipali
 agai sai Suusi Cristo muucuna curusiaba
 sai poduucai vvascatai istutuidi
 iscalagacara vuvuquiagi. Dai muucucui
 Suusi Cristo dai aramu duuaca Diuusi
 maa amo sallicami vai cascada vvasi
 oodami dai Diuusi tataañicaruda
 gaaagai issiaa duutuadagi agai.
 10 Diuusi agai daida idui vvasiacatai
 dai taanada agai agi agai. Dai aliasi
 arcala isDiuusi ootoi gamara oidigi
 daama sai agai soimaasi taatana
 dai poduucui istutuidi iscalagacara
 vuvaidiagi soora vaavoitudagi. Dai
 poduucui agai arbatlacaaacamigada
 vvasi vaavoitudadami. Dai poduucui
 Diuusi vaidaquai agai muidutai oodami
 tavaagiamu vaavoitudacai agai Suusi
 Cristo. 11 Suusi Cristo agai ismaacada
 aco vuvaidi vaavoitudadami daida
 Suusi amadu aco vuvaidada amo
 oogacami. Cascada Suusi Cristo
 maisiaa arai isglaaduñi aagadagi
 vaavoitudadami. 12 Cascada pocaiti agai
 Diuusi ñiooquidara:
 Aagidamu aana giñaaduñi sai alia ca
 tuiga Diuusi garooga,
 dai amapai naadamu aatama Diuusi nai-
 dada siaa duutudaitai Diuusi.
 Ascaiti Suusi Cristo. 13 Dai pocaiti ara
 Diuusi ñiooquidara:
 Aana ca vaavoitudai sai Diuusi giñooga
 giñnuucada.

Ascaiti Suusi Cristo. Dai pocaiti ʌpʌ Diuusi ʌniooquidʌrʌ:

Tan daja aana daidʌ giʌʌmadu daraaja mui aa Diuusi maamarada ismaacʌdʌ ʌʌgacʌrʌ vuvaida aana.

Ascaiti Suusi Cristo.

¹⁴Oodami ʌrʌ dai tuucuga poduucʌi ʌpʌ Suusi Cristo ʌrʌ dai tuucuga. Suusi muuquia agaitadai tami oidigi daama cascʌdʌ oodami duucʌi vuusai. Avʌnacai poduucʌi istui Suusi isvoopoidagi ʌDiaavora guvucadada. ʌDiaavora ʌrduiʌda iscooyi oodami.

¹⁵Oodami ʌʌbaidiʌna muuquigami dʌmos muucucʌi ʌSuusi casi istutuidi issoicʌdagi oodami sai camaiʌʌbaidiʌna muuquigami. ¹⁶ʌgai divia dai soiʌa agai Avraaʌnicaru cajjudada maiſiu Diuusi tʌtʌaaʌnicarudʌ. ¹⁷Cascʌdʌ gʌaagaitadai isoodami duucʌi vuusia ʌgai dai poduucʌi istuidiagi isʌrpapaali baitʌʌaacami ducamicʌgi dai poduucʌi ʌgai soigʌʌlidi oodamicʌdʌ dai ʌʌga ivueeyi gʌaa duiʌdaga. ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiʌdadʌ. ʌgai muuquia agaitadai cascʌdʌ oodami duucʌi vuusai dai muucucʌi poduucʌi istutuidi ʌgai isoigʌldiadagi oodami soimascamigada. ¹⁸Dai ʌgai soimaa taata daidʌ ʌDiaavora soimaasi iduiʌntulda ʌlidadai dʌmos maitistui, cascʌdʌ Suusi istutuidi isgʌrsoicʌdagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi gʌrduiʌntulda ʌliadagi.

3 Cascʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapima istuiga Suusi Cristo. ʌgai ʌrDiuusi ootosada daidʌ ʌgai ʌrgʌrpaaliga ducami ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi. Daidʌ aatʌmʌ vaavoitudai ʌgai. Giʌaaduʌi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapima masai iimana tʌvaagiamu. ²Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama saidʌ iduuna aa duiʌdadʌ tai Suusi ʌʌga idui poduucʌi isduucʌi Moseesacaru ʌʌga idui Diuusi aa

duiʌdadʌ ʌjudidfu saagida. ³Dʌmos Suusi vaamioma namʌga isMoseesacaru poduucʌi isduucʌi ismaacʌdʌ idui oodami vaamioma namʌga sioodami. Diuusi ʌgai daidʌ idui oodami. ⁴Oodami dai vʌasi istumaasi oidaga maiʌʌgi ʌpʌdui. Diuusi ʌgai daidʌ idui. ⁵Moseesacaru ʌʌga idui Diuusi aa duiʌdadʌ ʌjudidfu saagida. Dai ʌgai aagai naana maasi istumaasi ʌpʌduʌia agaitadai gooquiʌgʌ. ʌgai mosʌrpiooʌigada Diuusi. ⁶Dʌmos Suusi Cristo ʌrDiuusi marada ismaacʌdʌ tʌvaagiaiʌdʌrʌ divia dai ʌgai ʌʌga nuucada ʌvaavoitudadami. Dai vʌasi aatʌmʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi maamarada ʌpʌ isapiacʌʌga vaavoitudadagi siʌʌsi ucami oidacagi tami oidigi daama dai baigʌrʌlidadai nʌnʌracagi istuigaco iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu.

⁷Cascʌdʌ ʌliasi gʌaagai isʌʌga maata caacagi aatʌmʌ istumaasi oojisi Diuusi ʌniooquidʌrʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi Ibaada:

Issivi caʌca aapima isʌnioocadagi Diuusi ⁸ʌʌgiadavurai dai maiſiu vuidʌrʌ vʌʌtʌca poduucʌi isduucʌi idui ʌjudidfu oidagana siaaco soimaasi taat-acatadai ʌgai.

Ascaiti Diuusi Ibaada. ⁹Dai pocaiti Diuusi:

ʌjudidfu idui naana maasi soimaascami nʌida ʌlidadai sabai soimaasi taat-uldiana aana.

Tomasi nʌidi naana maasi gʌgʌrducami istumaasi ivuaadana aana goo coobai uumigi.

¹⁰Cascʌdʌ baamu aana ʌoodami vui daidʌ itʌtʌdai: “Aapima ivueeyi ʌʌgi istumaasi ipʌlidiʌna dai maiſiu istumaasi aana ipʌlidi”. Antʌtʌdai aana.

¹¹ Cascada baamu aana agai vui daida potatadai aana agai sai sallyicada maiimi agai aan inlamadu siaaco istutuidi agai isganiibastacan tadacagi.

Ascaiti Diuusi.

¹² Giñaaduñi ganuucadacavurai dai maisoimaasi gantatagitoda. Baiyoma gaaagai isapiavaavitudadagi Diuusi ismaacada tomastuigaco oidaga dai maigajiadara vipiaadagi. ¹³ Dai vaa tasai avar ganmaacada ñooqui aipacoga masiasai uucami oidacagi tami oidigi daama vai poduucai ΔDiaavora maitanvupuiurumadadagi tomali amaadutai aapima masai vuidara vaaacana Diuusi. ¹⁴ Isapiacalaga vaavitudadagi aatama Suusi Cristo siasi uucami oidacagi poduucai isduucai vaavitudaiña tucamidara aidaga sallyicada araaduñda aatama Suusi Cristo.

¹⁵ Pocaiti Diuusi ñooquidara:

Issivi calca aapima isñooCADAGI Diuusi
agiadavurai

dai maisu vuidara vaaaca poduucai isduucai idui ajudidíu oidigana siaaco soimaasi taatacatadai agai.

Ascaiti Diuusi ñooquidara. ¹⁶ Vaaasi loodami ismaacada vaidacai Moseesacaru Ejiipituañdara caí Diuusi ñooquida dai vaascara vuidara vaaacana Diuusi. ¹⁷ Vai cascada Diuusi goo coobai uumigi baamucata dai agai vui. Agai soimaasi ivuaadana cascada coi oidigana. ¹⁸ Diuusi caaagiditadai agai sai camaivaapaqui agaitadai Canaanara. Agai maiagidi Diuusi cascada. ¹⁹ Cal maata aatama isagai maivaavoiu cascada maivaapa.

4 Dai sivi Diuusi garaagidi sai aatama lara istutuidi isiimiagi maaca siaaco daja agai dai lamadu oidacana dai aatama aliasi gaaagai isgarnuucadacagi iscala vaavitudadagi Diuusi dai poduucai sallyicada iimiagi

Diuusi lamadu. ² Aatama lara caí amo ñooqui calgaducami poduucai isduucai caí ajudidíu amo ñooqui calgaducami isDiuusi calgacara garvuvaida alidi damos agai moscañooqui dai maiaggi cascada maiayai Canaanara siaaco istutuiditadai agai isoidacagi. ³ Damos aatama ismaacada cavaavoiu Diuusi iimia ragai tavaagiamu siaaco garribastacan tadacamu aatama tomastuigaco. Damos pocaiti Diuusi aagaitai ajudidíu ismaacada maiayai Canaanara maiagidacai Diuusi:

Alia baamu aana agai vui maitiñlagidacai agai.

Cascada aagidi aana sai tomali amo imidagai maiganiibastacan tadaca agai agai tavaagiaru aana inlamadu.

Ascaiti Diuusi.

Agai calga istuidimudai isiimiagi tavaagiamu islagidamudai agai Diuusi. Diuusi tavaagiaru daacatai nanara vaavitudadami sai iimana dai lamadu daraajana. Agai modaja ibastai aidasi abiaadara idui oidigi. ⁴ Cal maata aatama istavaagiaru daja ibastai Diuusi. Diuusi ñooquida pocaiti sai naadami tasaicada naato Diuusi oidigi:

Dai cuvaracami tasaicada camaitistuma duí, mosgaibasi.

Ascaiti Diuusi ñooquida. ⁵ Dai Diuusi ñooquidara pocaiti lara:

Ismaacada maitiñlagida maiimia agai tavaagiamu aana inlamadu tomali maiganiibastacan tadaca agai.

Ascaiti Diuusi. ⁶ Dai muidutai vaavituda agai quiaa dai iimia agai tavaagiamu siaaco ganiibastacan tadacamu. Damos agai ismaacada lara caí sai Diuusi calgacara vuvaidi oodami maiaggi, cascada maiiji tavaagiamu. ⁷ Dai tavapicada Diuusi aagidi Davicarui sai calgacara vuvaidi oodami poduucai isduucai aagidi agai ajudidíu laquioma, dai potatadai:

Issivi caaca aapima istumaasi ganaa-
giadagi aana lãgiadavurai.

Astatadai Diuusi. ⁸Aidasi Josué vaidacai lãjudidũ Canaãñiamu lãgai ami oidatu. Damos Josué gia maitistui isvaidaquiaagi lãjudidũ tãvaagiamu siaaco ganiibastacan tadacamudai lãgai cascada tãvãpicada Diuusi lãpamu aagai sai clãgacara vuvaidi oodami sai iimana tãvaagiamu dai ganiibastacan tadacana. ⁹Poduucai clãga gãmaata sai Diuusi mamarada iimia lãgai tãvaagiamu dai ganiibastacan tadaca lãgai. ¹⁰Siorea iimiagi tãvaagiamu mãlca camaitaata vuaada lãgai lãpan duucai tanai. Lãgai gia ganiibastacan tadaca lãgai. Lãpan duucai Diuusi aidasi iduĩ oidigi naadami tasaicada dai gotora mosgãibasi. ¹¹Cascada aliasi gaaagai isclãga lãgiadagi aatama Diuusi dai poduucai iimiagi tãvaagiamu dai mãlca ganiibastacan tadacamu aatama. Dai ismailãgiada aatama lãpan duucai lãjudidũ ismaacada mailãgi Diuusi poduucai siaadãta iimana aatama tãvaagiamu.

¹²Diuusi tomastuigaco oidaga dai istumaasi aagada lãgai lãvãvũeeyi, lãgai alia viaa guvucadagai cascada. Diuusi ñooquida soicai oodami sai maãtãna isãrsoimaasi ivuaadami dai Diuusi ñooquida soicai oodami sai clãgacara oidacana. Diuusi tãlgida oodami vãlasi istumaasi tãtãgitoi lãgai. ¹³Diuusi maãta vãlasi istumaasi ivũeeyi oodami dai lãmo imidagai Diuusi naidamu ismaacada lãclãga ivuaadami dai ismaacada lãmaicãlãga ivuaadami.

¹⁴Suusi lãrDiuusi marada ismaacada tãvai tãvaagiaiãdãra. Aatama vaavoitudadami viaa lãmoco ismaacada papaali baitãclãacamigada gaducami. Lãgai lãrSuusi. Lãgai ii tãvaagiamu dai Diuusi vuidãta clãquiva. Cascada aliasi gaaagai isãpiavaavoitudada

aatama Suusi. ¹⁵Dai lãgai sãllicada istutuidi issoigãlãliada aatamaclãda siaascada lãdiaavora soimaasi garduiãtuldia lãliadagi. Tomasi soimaasi ivũeeyi aatama lãgai vãlscara soigãlãlidi aatamaclãda. lãdiaavora soimaasi iduiãtuldia lãlãditadai Suusi lãlãra cascada. Dai vãlscara Suusi maãsoimaasi iduĩ tomali lãmo imidagai. ¹⁶Cascada aliasi gaaagai isdaãladagi aatama Diuusi garooga vaavoitudaitai isãgai clãgacara gãnaidi dai garsoicai siuu duucu tagitoca aatama. Lãgai soigãlãlidi aatamaclãda cascada. Lãgai tãvaagiãra daja.

5 lãmo papaali baitãclãacamigada mailãgi gãdadaasai. Diuusi lãgai dai dadaasai oodami saãgidiãiãdãra vai lãgai daãladagi Diuusi sai oigãldiana oodami soimaascamigada. lãpapaali baitãclãacamigada coodai vustaqui dai dadaasdi Diuusi sai Diuusi oigãldiana oodami soimaascamigada. ²Lãgai lãrsoimaasi ivuaadami lãlãra cascada istutuidi lãgai issoigãlãliada oodamicada ismaacada soimaasi ivũeeyi. ³Dai cascada viaa lãgai iscoodadagi vustaqui dai dadaasdiadagi Diuusi sai Diuusi oigãldiana soimaascamigada lãpan duucai lãgaa oodami.

⁴Tomali lãmo papaali baitãclãacamigada mailãgi gãdadaasai. Diuusi lãgai dai dadaasai. Poduucai isduucai daĩ lãgai Aarõnicaru saidã lãrpapaali baitãclãacamigadãcana. ⁵Poduucai lãlãra Suusi Cristo mailãgi gãdaĩ papaali baitãclãacamigada duucai. Diuusi lãgai dai daĩ. Dai Diuusi potãtãdai Suusi Cristo:

Aapi apãrgiãmãra
sivi gãmaa aana lãmo sãllicami.
Astatadai Diuusi. ⁶Dai gooquiãra potãtãdai:
Aapi paali gaducami tomastuigaco
Melquisadeecacaru duucai.
Ascaiti Diuusi. ⁷Aidasi Suusi Cristo
tami oidigi daama aimãraña,

daanliña agai Diuusi sai soicliña. Dai lamo imidagai asta suaacaiña dai iñacaiña daanlitai Diuusi. Dai Diuusi cllaga istutuiditadi isvaidaquiagi tvaagiamu maiquiaa muucuai agai. Dai Diuusi iduí istumaasi aagidiña Suusi daanlitai. Suusi vaascara iduñia aliditadi istumaasi Diuusi ipalidi cascada. ⁸ Poduucai Suusi Cristo tomasi arDiuusi marada ismaacada tavai tvaagiaiñdara vaascara maf islagiadagi Diuusi, soimaasi taatamaña agai cascada. ⁹ Poduucai saalicada cllaga istutuidi iscagacara vuviadagi sioora lgiadagi vai poduucai oidacagi Diuusi lamadu tomastuigaco. ¹⁰ Diuusi dai Suusi Cristo saida arpapaali baitaclaacamigada ducamicaa anan duucui Melquisadeecaru.

¹¹ Aana ipalidi isganaagidiagi mui naana maasi aagaitai gomaasi damos aapima maimaata caa cascada alia sijaiga isganmaatatuldiagi. ¹² Aapima callqui abiaadara vaavoitu cascada casi gaaagai isgamamaatatuldiadamudai aapima. Damos aapima quiaa tagito sioora ganmamaatatuldiagi agai vaa ñooqui ismaacada ganmaatatuli tucamidara. ¹³ Aapima anan ducami aali ismaacada maiquiaa cllaga maata caa dai maiquiaa cllaga maata istumaasi ar-cllagaducami dai istumaasi armaicllagaducami. ¹⁴ Damos Diuusi ñooquida ismaacada vaamioma sijaiga ismaata caacagi aragai vaatara ismaacada camaata istumaasi ar-cllagaducami dai istumaasi armaicllagaducami. Agai cllagacara oidaga cascada.

6 Aapima casi gaaagai masganmaatatuldiagi aa ñooqui vaamioma sijaicami isagai ismaacada ganmamaatatuli aatama tucamidara. Aatama casi ganmaatatuli sai aliasi gaaagai isama duucui gantatagitua aapima dai ca-

maisoimaasi ivuaadagi, dai sai gaaagai masvaavoitudagi Diuusi, ² dai sai gaaagai masganvapaconagi, dai sai gaaagai masdaama daraasa vaavoitudadami gannoonovi sai Diuusi soicliña agai, dai sai lamo imidagai duduaaca agai coidada, dai sai lamo imidagai Diuusi naida agai ismaacada ar-cllaga ivuaadami dai ismaacada armaicllaga ivuaadami. Dai agai ismaacada ar-cllaga ivuaadami iimia agai tvaagiamu dai Diuusi lamadu daraaja agai tomastuigaco. Dai agai ismaacada armaicllaga ivuaadami iimia agai lDiaavora lamadu dai lamadu daraaja agai tomastuigaco. Vvasi gomaasi camaitaagai isganmaatatuldia aatama apamu. ³ Dai isDiuusi ipaliadagi ganmaatatuldiamu aatama ama maasi.

⁴ Ismaacada camaata Diuusi ñooquida dai maata caa isducatai cllagacara vuvacai oodami dai Diuusi Ibaada soicai sai tatagitoina vvasi gomaasi, ⁵ dai caa maata agai isvvasi gomaasi alia cllagadu, dai naidi naana maasi gagarducami ismaacada ivueeyi vaavoitudadami Diuusi guvucadadacada, ⁶ isagai gajiaadara viaagi gomaasi camaitistutiadamu isapamu ama duucui gantatagituaigi. Sioora gajiaadara viaa gomaasi ducami isapamu curusiaba sisapadamudai Suusi Cristo dai parunadamudai agai vvasi oodami vuitapi. ⁷ Diuusi ñooquida arvvasi oodami vaatara. Damos lamoco gantagito caacana dai cllagacara oidacana. Dai Diuusi cllagacara naidi agai. ⁸ Dai aa maitantagito caacana dai mosapiasoimaasi ivuaadana. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu agai.

⁹ Tomaasi poduucui ganoojidi aana vaascara aana saalicada vaavoitudai isaapima maigajiaadara viaagi Diuusi ñooquida. Aana povai iñalidi

siarvaavoi isaapima cālagacāra oidaga poduucāi isduucāi gāaagai isoidacagi vāasi vaavoitudadami.¹⁰ Diuusi vāascāra ivueeyi istumaasi arsaalicami cascādā āgai mostagitoca istumaasi ivueeyi aapima soicaitai āa vaavoitudadami poduucāi cāaga gāmaata isaapima oigādai Diuusi.¹¹ Dai aatāma ipalidi isaapima apiaoigāada āa vaavoitudadami silāsi uucami oidacagi tami oidigi daama, dai isapiavaavoitudadagi isDiuusi gānvāidaquia āgai tāvaagiamu.¹² Poduucāi maioojoadamu aapima ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi. Dai gāaagai isāpan duucāi ivuaada aapima āgai ismaacādā cāaga vaavoitudāiñā istumaasi Diuusi aagidi isiduñia āgai. Āgai maioojodaitadai nānaracatai istumaasi Diuusi aagidi isiduñia āgai. Cascādā caviaa āgai istumaasi Diuusi aagidi sai maquia āgai.

¹³⁻¹⁶ Aidāsi Diuusi aagidi Avraañi-caru saidā iduñia āgai mui naana maasi istumaasi āgai vāatara, potātdai: “Sāalicādā iduñimu āana naana maasi istumaasi cacālagaducami aapi gāvāatara dai sāalicādā muidamu gācājiudaga”. Dai potātdai āpā: “Istumaasi aagai āana arvaavoi”. Diuusi maitis-tutuidi ispotāiyagi sai maata Diuusi, āgai āagi arDiuusi cascādā. Dai tiipu āmai vaamioma namāacami isāgai. Damos Diuusi vaamioma namāga sioodami cascādā oodami pocaitiñā sai maata Diuusi. Silāscādā pocaitiadagi āmo oodami sai maata Diuusi camaitarsoiñi isapi-aagadagi āgai vāa ñiooqui. Avraañi-caru tāvāpi nānāra sai Diuusi iduuna istumaasi aagidi maivui ñioocaitai Diuusi. Dai poduucāi Diuusi maa āgai istumaasi aagidi sai maquia āgaitadai.¹⁷ Diuusi pocaiti sai istumaasi aagai āgai arvaavoi. Diuusi ipaliditadai sai cāaga maatāna Avraañi-caru āmadu cājiudādā sai āgai sāalicādā iduñia āgai

istumaasi aagidi sai iduñia āgaitadai cascādā.¹⁸ Diuusi aagai sai iduñia āgai āmo istumaasi Avraañi-caru vāatara dai pocaiti āpā sai istumaasi aagai āgai arvaavoi. Poduucāi cāā maata aatāma sai sāalicādā iduñia āgai istumaasi aagai. Āgai maiyaatavoga cascādā. Dai poduucāi aatāma ismaacādā vaavoitudai sai Diuusi cālagacāra gārvuvaidi baigāralidi dai vaamioma cāaga vaavoitudai aatāma Diuusi.¹⁹ Dai poduucāi cāā maata aatāma isiimia ragai tāvaagiamu dai Diuusi āmadu daraaja ragai māāca siaaco daja āSuusi.²⁰ Dai Suusi Cristo arpapaali baitācāacācamigādā ducami tomastuigaco Melquisedeeca duucāi. Suusi Cristo muu curusiaba dai aasi ārādā dai gooquīārā āpan duaaca dai ii tāvaagiamu dai Diuusi vuidārā cāquiva sai poduucāi Diuusi gāroigaldiana gārsoimaascamiga dai aatāma istutuidi isimiagi tāvaagiamu.

7 Melquisedeecāru ārraicatadai Saleemārā. Daidā āgai ārpaalicatadai daidā ivuaadana Diuusi āa duiñdādā. Diuusi āgai dai vaamioma tāanāi istomasioorā tāvaagiārā dai oidigi daama. Avraañi-caru sibāaco cocoda āa tātāanādami dai vaamioma istui Avraañi-caru dai aidāsi nora āgai gādāvāārāgamu Saleemāmu daivuñi āgaitadai tai ii Melquisedeeca dai voiyārā aayi dai daañimi Diuusi sai cālagacāra naidiñā Avraañi.² Daidā Avraañi āa oī āgai istumaasi voopoji āgai āgā tātāanādami. Melquisedeeca itāiya ālidi āmo rāī ismaacādā ivueeyi istumaasi arsaalicami. Dai āgai ārraicatadai Saleemārā. Dai Saleema itāiya ālidi maiomaliga cascādā rāī maiomalicādā āgaiñā oodami āMelquisedeeca.³ Dai maitāmaf sioorā ārdāādācatadai Melquisedeeca tomali sioorā āraaduñācatadai tomali

siAAquida vuusai tomali siAAquida muu. Diuusi marada ismaacada tavaagiaindara divia arpaali ducami tomastuigaco. Daida tomali amaadutai maiviaacatadai Melquisedeeca sAAlicamigada cascada tomali amaadutai maitaagi agai gasAAlicamiga ara. Daida Melquisedeeca arpaali tomastuigaco aran duucai Diuusi marada ismaacada tavaagiaindara divia.

⁴ Poduucai cAaga gamaata isvaamioma namaaacatadai Melquisedeeca siAvraani. Garaduñi Avraanicaru aa oí Melquisedeecacaru istumaasi voopoji agai agaa tataanadami ismaacada cocoda. ⁵ Moseesacaru sAAlicamigadara pocaiti saida papaali Levícaru cajiudada viaacatadai sAAlicami istaanadagi aa aoodami maitaquida tomasi vaascatai arAvraanicaru cajiudada. ⁶ Damos Melquisedeecacaru maitaraduñacatadai Levícaru tai vaascara Avraanicaru aa oí istumaasi voopoji agai agaa tataanadami. Dai Diuusi aagidi Avraanicaru sai cajiudada muida agaitadai dai sai Diuusi iduñi agaitadai mui naana maasi acajiudada vaatar. Tai vaascara Melquisedeeca daañimi Diuusi sai cAagacara naidiña Avraani. ⁷ Dai vaascatai cAaga maata sai ismaacada vaamioma namaga acovai vuvaidi ismaacada maisi namaga. ⁸ Tami aatama judidfu saagida arpaali ismaacada taanai aa maitaquida oodami agai aoodami ismaacada uugiatai damos Diuusi ñiooquidara aagai Melquisedeeca ducami istomastuigaco oidacamudai. ⁹⁻¹⁰ Aidasi Avraanicaru maa Melquisedeeca aa istumaasi vuucaticatadai, Leví amadu vAAsi acajiudada ismaacada vuvaquí agaitadai ducami isaa maaquimudai ara ganvustuidaga. Agai arAvraanicaru cajiudada cascada,

tomasi aida maiquiaa vuusai Levícaru. Dai sivi aLevícaru cajiudada arpaali dai gataanai aa maitaquida oodami.

¹¹⁻¹² Damos agai maitistui iscAagacara garvuvaidagi gansAAlicamigacada. Cascada Diuusi gajiaadara viaa arpaali Levícaru cajiudada dai ootoi Suusi Cristo saida arcAagacara vuviadamicana dai paali ducamicana aran duucai Melquisedeeca dai maisiu aran duucai Aaróni. Aaróni aramo paali Levícaru cajiudada. Dai caotoscai Diuusi amai paali cascada aliñi gaagai ismaaqiagi Diuusi aoodami amai sAAlicamiga. ¹³ Suusi Cristo maitarLevícaru cajiudada agai arJudácaru cajiudada dai tomali amoco amai Judácaru cajiudada arpaali mosaca Suusi Cristo. ¹⁴ CAGA gamaata isSuusi Cristo arJudácaru cajiudada dai cAaga gamaata ara sai Moseesacaru maimaa sAAlicami tomali amoco Judácaru cajiudada saida arpaalicana.

¹⁵ Dai vaamioma cAaga gamaata sai Diuusi gajiaadara viaa arpaali Levícaru cajiudada maatacatai isSuusi Cristo divia dai paali gaducamicatadai aran duucai Melquisedeeca. ¹⁶ Moseesacaru sAAlicamigada pocaiti sai mosaca Levícaru cajiudada arpaalicana damos Suusi Cristo maitarLevícaru cajiudada dai vaascara paali gaducami. Agai tomas-tuigaco oidaga dai aliA viaa guvucadagai cascada paali gaducami. ¹⁷ Cascada pocaiti Diuusi aagaitai Suusi Cristo: Aapi paali gaducami tomastuigaco, maisiu Levícaru cajiudada duucai baiyoma Melquisedeeca duucai.

Ascaiti Diuusi. ¹⁸⁻¹⁹ Papaali Levícaru cajiudada sAAlicamigada ismaacada maa Moseesacaru maitarsoi iscAagacara vuvaquia aatama tomali maitarsoi iscAagacara oidacagi cascada Diuusi gajiaadara viaa Moseesacaru sAAlicamigada daida garmaa amai sAAlicami vaamioma

caagaducami ismaacada garsoicai is-sallicada siaa duutuada aatama Diuusi.

²⁰⁻²¹ Apapaali Levícaru cajiudada viaacata dai sallicamigada ganaaduñi-caru. Aoodami taagida sallicamigada agai. Damos Diuusi dai Suusi Cristo sai paali ducamicana dai pocaiti Diuusi ñooquidara sai Diuusi potatadai Suusi Cristo:

Ca maata aana isarvaavoi isaapi paali gaducami tomastuigaco, maisiu Levícaru cajiudada duucai baiy-oma Melquisedeeca duucai.

Astatadai Diuusi. Dai Diuusi maiyaatagai. ²² Cascada gamaata sai vaamioma caagadu utuducada sallicami. Suusi Cristo pocaiti saida asallicami utuducada sallicada caagadu dai agai arDiuusi ñooquituldiadamigada. ²³ Apapaali Levícaru cajiudada muiducata dai. Cooyiña lamoco dai aa vuudana sallicamigada. ²⁴ Damos Suusi Cristo tomastuigaco oidaga cascada maitaagi agai amai gasallicamiga. ²⁵ Cascada istutuidi iscaagacara vuviadagi vaascatai ismaacada vaavoitudai isiimia agai Diuusi lamadu dai tomastuigaco oidacagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. Agai tomastuigaco oidaga cascada, dai daanai Diuusi sai soicaiña vaasi vaavoitudadami.

²⁶ Poduucai tudu Suusi arpapaali baitacaacamigada ismaacada tagitocatadai aatama. Agai tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi, vaascara ivueeyi mosacaasi istumaasi arcaagadu, dai Diuusi vaidacai tavaagiamu vai agai vaamioma taanai sivvasi Diuusi tataañicaruda. ²⁷ Apapaali baitaguucacamigada Levícaru cajiudada agai viaa iscoodadagi vustaqui dai dadasdiadagi Diuusi. Agai povueeyi sai Diuusi oigaldiana soimaascamigada agai araga dai gotora oodami soimaascamigada.

Damos Suusi Cristo maiapan duucai ivueeyi agai. Suusi Cristo tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascada maiviaacata dai iscoodadagi vustaqui sai Diuusi oigaldiana. Tomali maiviaa iscoodadagi vustaqui aoodami vaatarai sai Diuusi oigaldiana soimaascamigada baiyoma agai gammaatu curusiaba vaasi oodami vaatarai. Agai Diuusi dasdiarada ducami. Mosamo imidagai podui Suusi Cristo. Daida apapaali baitaguucacamigada Levícaru cajiudada ivuaadatai gaa duiñdagai vaasi tasai. ²⁸ Moseesacaru sallicamigadara aagai sioora viaa isarapaalicagi damos vaasi arsoimaasi ivuaadami. Damos gotora Diuusi dai gamara Suusi Cristo papaali baitacaacamigada duucai dai potatadai: “Ca maata aana isaapi arpaali ducami tomastuigaco”, astatadai Diuusi. Dai Suusi Cristo tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

8 Vaasi gomaasicada caaga gamaata isSuusi Cristo vaamioma namaga isapapaali baitaguucacamigada Levícaru cajiudada. Dai Suusi Cristo tavaagiara daja sallicada padara Diuusi. ² Malca tavaagiara siaaco daja Diuusi Suusi Cristo agai daida argarpaaliga. Agai ivueeyi aa duiñdada papaali baitaguucacamigada. ³ Apapaali baitaguucacamigada gadadaasai sai coodaiña vustaqui dai dadasdiña Diuusi. Dai dadasdiña larai istumaasi vaaapaiña oodami. Cascada gamaata isSuusi Cristo viaacata dai isdasdagi amo istumaasi Diuusi. ⁴ IsSuusi Cristo tami oidigi daama oidacamudai tomali maitarpaalicamudai agai. Quiaa oidaga papaali tami oidi daama cascada. Apapaali coodai vustaqui dai dadasdi Diuusi poduucai isduucai aagai Moseesacaru sallicamigadara ismaacada maa Diuusi Moseesacaru.

dai Aaróni uuchada ismaaca iipoi. Acajoñi argoaa oorocatadai quiidigamadara. ⁵Daida acajoñi daama guucacatadai gooca querubiñisi oorocada duuñisicami dai sállicada dadadacaitadai. Dai taranacatadai ganaana acajoñi daama vai ami vausidiña apapaali baitacaaacamigada cañiiru aradacada sai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigada. Damos maitistutuidi aana isvaamioma ganaagidiagi gomaasi.

⁶Poduucai idui Moseesacaru isducatai Diuusi ipali. Daida apapaali vaa tasai vapaacaiña atuucavi quiidiganioma caaacada dai ami ivuaadana Diuusi aa duindada. ⁷Dai tuucavioma mosaca apapaali baitacaaacamigada vapaacaiña mosalia amojoco vaa si uumigi. Dai ami vausidiña cañiiru aradacada sai Diuusi oigaldiana agai soimaascamigada amadu oodami sai maascamigada. ⁸Gomaasicada garmamaatatuldi Diuusi Ibaada saida atuucavi quiidiganioma caaacadara ivuaadana apapaali Diuusi aa duindada damos tuucavioma mosaca apapaali baitacaaacamigada vapaacaiña quiaa namaacatai goa quida sállicami. ⁹Vaa si istumaasi ivuaadana apapaali amadu abaitacaaacamigada aran ducami istumaasi iduf Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. Damos vaa si agaicada ismaacada ivuaadana apapaali icuusi vaaquiaa maitistui issoinagi oodami sai ganiibastacan tadacana. ¹⁰Aoodami maacaiñi apapaali naana maasi cuaadagai sai agai dadadiña Diuusi dai viaacana agai sállicami istumaasi cagadu iscuadagai dai istumaasi cagadu isyadagai dai isducatai vaponadagai gannoonovi dai ganyuucusi. Dai vaa si gosállicami viaacatadai oodami isagiadagai asta aida uucami sidivia Suusi Cristo dai maa Diuusi asállicami utudui.

¹¹Dai sivi Suusi Cristo papaali baitacaaacamigada ducami. Dai agai cagacata garnidi. Dai aidasi camuu Suusi Cristo tai aasi arada gooquiaa ii agai tavaagiamu dai vuidara caquiiva Diuusi sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigada. Dai poduucai gamaata sai siaaco ivueeyi Suusi Cristo gaa duindaga vaamioma cagadu ismaaca siaaco ivuaadana apapaali baitacaaacamigada gaa duindaga. ¹²Suusi Cristo maibalcaci vustaaqui arada aran duucai apapaali baitacaaacamigada. Lagi Suusi Cristo aasi gaaara cascada. Dai mosamo imidagai podui dai ii tavaagiamu. Dai poduucai isduucai Suusi Cristo casistutuidi vaa si oodami iscagacata vuvaiquiagi dai tomastuigaco oidacagi Diuusi amadu. ¹³Si aascada ajudidíu taatagi amo muuquieda siara siaaco yaasapi coidada maiviaacana oigaragai agai issiaa duutuadagai Diuusi asta si aascada ganvausi agai sivatu dai tuuru aradacada dai vaacasi baabieda maataigadacada lagi poduucai ganviidacatadai agai. Capovuaadatai agai cavuaañicam vii duucami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai casistutuidiña isapamu siaa duutuada Diuusi. ¹⁴Suusi Cristo aasi arada muucucaci curusiaba Diuusi Ibaada guvucadadacada gomaasi gdaasdaraga Diuusi vaataa. Tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi Suusi Cristo cascada sioora vaavoitudai agai vaamioma caga istutuidi isganiibastacan tadacagi oigaldacai Diuusi soimaascamigada dai poduucai viaacana oigaragai issiaa duutuadagai Diuusi daida ivuaadagai istumaasi Diuusi ipalidi. Diuusi tomastuigaco oidaga.

¹⁵Poduucai Suusi Cristo agai dai daanli Diuusi aatama garvaatar ootoscai Diuusi sállicami utudui agaicada. Dai poduucai vaascatai

ismaacada vapaidi Diuusi istutuidi isiimiagi Diuusi amadu dai viaacamu vlassi istumaasi ismaacada aagai Diuusi sai maquia agai vaavoitudadami. Suusi Cristo muu sai calagacala vuvacana avapaidada ismaacada soimaasi ivuaadana maiquia diviacai Suusi Cristo tomasi cacoi agai, dai aida quiaa namlaacana Moseesacaru sallycamigada. ¹⁶⁻¹⁷ Silascada amo oodami iduñiagi amo oojai siaaco aagai soora valtaraca agai vustuidada silascada muuquia agai damos tomali amaadutai maitistutuidi isbaiyagi tomali amo istumaasi asta silascada muuquiagi ismaacada iduñi loojai. ¹⁸ Poduucai lara aidasi Diuusi maa Moseesacaru gasallycamiga mañnamlaacana gosallycamimi asta silascada Moseesa coi vustaqui. ¹⁹ Aidasi Moseesacaru caagidi loodami vlassi asallycamimi ismaacada maa Diuusi amaasi bai agai voopoi vallycamimi dai amo uusi isopo tlagiducami maamarada dai vadaitu vustaqui laradacada amadu suudagi dai vausi aliivru ismaacadara oojiscatadai asallycamimi dai vlassi oodami vausi agai lara. ²⁰ Amaasi potatadai: “Idi laracada canamlaacamu idi sallycamimi ismaacada ginmaa Diuusi aapima ganvaltara”, astatadai Moseesacaru. ²¹ Daida Moseesacaru vausi lara licuusi vaaqui amada vlassi istumaasicada siaa duutudaina agai Diuusi. ²² Moseesacaru sallycamigadara pocaiti sai baitoma vlassi istumaasi gaaagi isvausidicagi vustaqui laradacada dai poduucai istutiadagi isacada ivuaadagi Diuusi aa duindada. Diuusi maiogldina tomali amaadutai soimaascamigada asta silascada coodaina vustaqui vai baljaina larada. Dai sivi Suusi Cristo aasi larada muucucai dai poduucai Diuusi oigaldi oodami soimaascamigada.

²³ Poduucai gaaagaitadai isbai vuaada agai istucada ivuaada Diuusi aa duindada poduucai isduucai Diuusi aagai Moseesacaru dai aliisi gaaagai lara isiduni agaitadai amo istumaasi vaamioma namlaacami sicoodai vustaqui vai poduucai oigaldicagi oodami soimaascamigada dai agai iimiagi tavaagiamu dai siaa duutuada agai Diuusi tavaagilara. Istumaasi iduñi Suusi Cristo vaamioma namlaa sistumaasi ivuaadana ajudidu cooditai vustaqui. ²⁴ Suusi Cristo maivapacaina licuusi vaaquilara ismaacada iduñi oodami agai tavaagilara vaa dai vuidara calquiva Diuusi dai daanai Diuusi aatama garvaltara. Ajudidu coodaina vustaqui licuusi vaaquilara dai baljaina larada dai lagacada vausidina tucavi siaaco ivuaadana Diuusi aa duindada sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami poduucai isduucai Suusi Cristo gamuaatu dai lagi agai ii tavaagiamu dai malca ivueeyi Diuusi aa duindada sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami. ²⁵ Ajudidu papaali baitacaaacamigada vapacaina ali amojoco vlassi uumigi luucavi tuucavioma caacadara dai balcaticana vustaqui larada damos asuusi Cristo mosalia amo imidagai muu maisiu muiyoco. ²⁶ Damos aidasi divia Suusi Cristo ugidagai Moseesacaru sallycamigada. Dai Suusi Cristo muu tai aasi larada mosamo imidagai sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigada. ²⁷ Oodami ali amojoco cooyi dai gooquilara Diuusi naidamu ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaicalga ivuaadami. ²⁸ Poduucai lagi Suusi Cristo ali amo imidagai muu tai aasi larada sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigada. Dai gooquilara apaamu divia agai Suusi Cristo dai

vaidaquia agai vΛascatai ismaacada nana vaavoitudaitai.

10 VΛasi istumaasi ivuaadana Ajudidfu licousi vaaquilara agai povuaadana sai maatana oodami tomasi palapi istumaasi iduñia agaitadai Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. Ismaacada vΛasi uumigi maacaiña vustaqui apapaali sai coodaiña dai poduucai sia duutudai Diuusi maicagacara vuvaci gomaasicada. ²Isgomaasicada istutiadamudai aoodami iscagacara vuvaquia aidai gia aliamo imidagai vvaapamudai agai vustaqui dai cascada caoigaldicamudai agai soimaascamigada dai camaisoigandliadamudai soimaasi ivuaadatai. ³Damos baiyoma coodaitai vustaqui vΛasi uumigi gantatagitoiña issoimaasi ivuaadana. ⁴Vustaqui aradacada maitomastuigaco oigaldicana oodami soimaascamigada.

⁵⁻⁶Cascada aidasi Suusi Cristo divia tami oidi daama potatadai agai Diuusi gaooa:

Aapi maitipalidi isoodami moscoodadagi vustaqui dai gadadasdiagi naana maasi.

Baiyoma aapi ipalidi saidai oodami ama duucai gantatagitona dai camaisoimaasi ivuaadana dai gllagidiña.

Cascada giñootoi aapi tami oidi daama ansai oodami duucai vuusaiña aana dai muucuna dai poduucai aapi oigaldi oodami soimaascamigada.

⁷Tami daja aana daidai iduñia iñagai aana istumaasi aapi ipalidi.

Aana iduñia iñagai vΛasi istumaasi oojisi gñiooquilara giñaagaitai aana.

Astatadai Suusi Cristo. ⁸Mosesacaru sallycamigadara pocaiti sai aliasi gaaagai iscoodada vustaqui dai dadasdiagi Diuusi naana maasi dai vΛascara potatadai Suusi Cristo gaooa: “Aapi giñooa maitipalidi gomaasi”, astatadai. ⁹Dai

Suusi Cristo pocaiti ara saidai iduñia agai istumaasi Diuusi ipalidi. Aidasi pocaiti agai poduucai gajiaadara viaa Mosesacaru sallycamigada dai pocaiti sai agai sallycamigada agai dai namaga. ¹⁰Suusi Cristo muu curusiaba amo imidagai sai poduucai cagacara vuvacana oodami. Suusi Cristo podui iduñia aliditai istumaasi Diuusi ipalidi. Cascada Diuusi garoigaldi dai acovai garvuvaitu taisai aatama sia duutudaiña.

¹¹VΛasi apapaali judidfu ivueeyi gana duiñdaga vΛas tasai dai mui imidagai coodai vustaqui tomasi vustaquicada maitomastuigaco oigaldicana oodami soimaascamigada. ¹²Damos Suusi Cristo camuucucui dai aasi arada sai poduucui Diuusi tomastuigaco oigaldiana oodami soimaascamigada ii tavaagiamu dai Diuusi vuitapi calquiva dai gooquilara sallysia padara Diuusi daiva.

¹³Dai movasi nana raca agai Suusi asta siascada Diuusi voopoidagi sallycamigada vΛasi tataanadamigada agai ismaacada vuidara vaataca asuusi dai lagi agai gataanada agai. ¹⁴Iduucui Suusi Cristo vΛasi gomaasi poduucui cal tutiatu agai ismaacada Diuusi acovai vuvaitu dai Diuusi tomastuigaco cagacara naidi agai ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. ¹⁵Dai Diuusi Ibadai arnajiadami vΛasi istumaasi iduñi Suusi Cristo daidai icaiti Diuusi Ibadai:

¹⁶Amo imidagai ootodamu aana Ajudidfu amo sallycami utudui dai poduucui araduñimu.

Alias calga mamaatatludiamu aana agai giñsallycamiga sigai sallycada maata calcamu dai lagiadamu.

Ascaiti Diuusi Ibadai. ¹⁷Dai gooquilara icaiti:

Tomali amo imidagai maitatagitodamu aana asoimaascamigada ismaacada iduñi agai.

Ascaiti Diuusi Ibaada. ¹⁸ Caoigaldicatai asoimaascamigada ajudidíu camaiglaa-gai isapiacoodadagi vustaqui soimaasi ivuaadatai.

¹⁹ Cascada giñaaduñi casistutuidi aatama isdaanadagi Diuusi maisiaa laraitai, vaavoitudaitai isSuusi Cristo muu curusiaba dai aasi larada vai Diuusi garoigaldi garsoimaascamiga daida agai garmaa asalicami utudui. ²⁰ Dai duaaca Suusi Cristo dai tavaagiara daja dai cascada istutuidi aatama isdaanadagi Diuusi sai garsoicaiña. ²¹ Suusi Cristo arpapaali baitacaacamigada ducami tavaagiara. Dai agai alia viaa guvucadagai. ²² Cascada aliasi gaaagai issiaa duutuadagi Diuusi caga vaavoitudaitai. Diuusi casi garoigali garsoimaascamiga cascada gariibastacan tada aatama sivi. Dai cavapacoñi aatama. ²³ Dai aatama aliasi gaaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo. Diuusi agai daida garaagidi sai tomastuigaco oidaca agai vasi vaavoitudadami dai maiyaatavoga agai cascada aliasi gaaagai isvaavoitudadagi aatama Suusi Cristo. ²⁴ Dai aliasi gaaagai aatama isgarsoicada aipacoga dai poduucai vaamioma garoigada aipacoga dai vaamioma cagacara oidaca. ²⁵ Maitaagai tasapan duucai ivuaadagi agai ismaacada maidai vai siaaco garampaidi aatama dai siaa duutudai Diuusi. Baiyoma gaaagai iscaga garmaacadagi ñooqui aipacoga. Vaamioma caga sivi camiaadimi istuigaco divi agai Suusi Cristo cascada.

²⁶ Isapiasoimaasi ivuaada aatama lagi poraliaracada camaatacatai aatama isSuusi Cristo aracagacara vuvaquiadami, camaitiipu isduucatai isgaroigaldi garsoimaascamiga.

Maitiipu tomali amo amai ismaacada muu aatama garvaataru mosacaasi Suusi Cristo vai poduucai Diuusi garoigaldi garsoimaascamiga. ²⁷ Sivi mosgaaagai isnalatracagi istuigaco Diuusi soimaasi gartaatutuli agai isducatai arsallicami. Sallicada ugituda agai Diuusi vasi ismaacada vuidara vatracagi. ²⁸ Silascada amaadutai maiagidagi Mosesacaru sallicamigada dai isoidacagi gooca siara vaica naijadami aida gia adunucami gataanaña muaragai dai maisoigalidina agaicada. ²⁹ Damos gaaagai isDiuusi vaamioma soimaasi taatatuldiagi agai ismaacada mosparunai dai gajiaadara vipieyi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada dai maivaavoitudai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cagacara vuvaquiama oodami tomaasi Suusi Cristo arDiuusi covai vusaidada. Dai mosparunai Diuusi Ibaada ismaacada cagacara naidi vaavoitudadami. ³⁰ Cal maata aatama iscaiti Diuusi: “Aana agai dai soimaasi taatamituli soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi. Dai pocaiti ara Diuusi: “Dai aana naidamu oodami ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami”, ascaiti Diuusi. ³¹ Sila duduaadimumu asoimaasi ivuaadami silascada ajagi istuigaco Diuusi naidagi ismaacada arcaga ivuaadami dai ismaacada armaicaga ivuaadami.

³² Damos gantagitovurai aapima issialquioma aidasi utudama mai aapima Diuusi ñooquida dai vaavoitu, aa oodami alia soimaasi gantaatutuli mai aapima vascara apiavaavoitudaiña. ³³ Dai amadutai aapima ganparunai agai dai aa soimaasi taatutuli vasi oodami vuitapi, dai aa soicaiña ismaacada soimaasi taatacatadai. ³⁴ Dai soiganlidina aapima ganaaduñicada ismaacada

maamaisapicatadai dai daividiña. Dai aidamasi ganlasiidiña ganvustuidaga maivui ñoocaiña aapima Diuusi baiyoma baiganalidiña aapima, maatacatali aapima isviaaca agai amo istumaasi calgaducamioma tavaagiara ismaacada maiugiatali tomali umo imidagai. ³⁵ Gaaagai masapiavaavitudadagi Diuusi, poduucai Diuusi ganmaaquimu naana maasi istumaasi tavaagiara. ³⁶ Dai gaaagai masapiavaaadagi istumaasi Diuusi ipalidi maiojodaitai poduucai Diuusi ganmaaquimu istumaasi aagai agai sai maquia agai vaavoitudadami. ³⁷ Pocaiti Diuusi ñooquidara:

Otoma divi agai ACristo.

³⁸ Sioora vaavoitudai isSuusi Cristo ar-calgacara vuviaadami

Diuusi calgacara naidiña ducami istomali amo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

Damos isamaadutai gajiaadara viaagi gavaavoidaraga,

Diuusi maibaigallidiña agai vui.

Ascaiti Diuusi ñooquidara. ³⁹ Damos aatama maitaragai ismaacada gajiaadara vipieeyi ganvaavoidaraga dai poduucai ajiopai Diaavora lamadu, baiyoma aatama aragai ismaacada apiavaavitudai dai poduucai Diuusi calgacara garvuvaidi.

11 Ismaacada vaavoitudai Diuusi calga maata issallicada viaaca agai istumaasi nanara dai issallicada araduñia agai istumaasi aagidi Diuusi isiduñia agaitadai tomasi maiquia naidi gomaasi. ² Garaaduñicaru calga vaavoitudaiña Diuusi cascada Diuusi calgacara naidiña agai.

³ Vaavoitudai aatama isDiuusi iduí oidigi. Agai mosaagai saida araduuna oidigi taida araduí. Naidi aatama is-

tumaasi Diuusi iduí tomasi mainaidi aatama istucada Diuusi iduí oidigi.

⁴ Abeelicararu calga vaavoitudaiña Diuusi cascada istumaasi daasi agai Diuusi vaamioma calgadu siagai ismaacada daasi Cainacaru. Cascada Diuusi calgacara naidiña Abeelicararu dai baigalli Diuusi agaicada ismaacada daasi agai. Tomasi camuu Abeelicararu vascara istumaasi iduí agai garsoicai tasai maatana aatama isducatali gaaagai isvaavitudadagi Diuusi.

⁵ Noécaru calga vaavoitudaiña Diuusi tai Diuusi duaacami balcai tavaagiamu, cascada maitala oodami oidigi daama. Dai pocaiti Diuusi ñooquidara sai Diuusi alia baigallidiña Enoco vui larqui abiaadara. ⁶ Damos Diuusi maititutuidi iscalgacara naijadagi sioora maivaavoitudadagi. Dai sioora siaa duutuada aliada Diuusi araga gaaagai isvaavoitudagi isoidaga Diuusi dai isDiuusi sallicada soicai sioora siaa duutuada aliadagi.

⁷ Noécaru calga vaavoitudaiña Diuusi cascada aidasi Diuusi aagidi sai naana maasi istumaasi araduñia agaitadai dai cascada gaaagaitadai isiduñia agai amo vaarcu gaducami dai agaicada calgacara vuusiagi agai lamadu aaduñda, Noécaru calga agidiña Diuusi. Tomasi loodami naiditadai aidasi Noé ivuaadadadai agala vaarcu dai poduucai mai islanóe vaavoitudaiña Diuusi vascara loodami maivaavoiu dai poduucai gamaata isagai arsoimaasi ivuaadami dai cascada baicoi agai aidasi tavapi duudu. Damos Diuusi calgacara naidiña Noé.

⁸ Avraañicaru calga vaavoitudaiña Diuusi, cascada aidasi Diuusi aagidi sai vuusaiña agai gadavarragaiñdara, vuusai agai dai ii sibacoga siaaco Diuusi maquia agaitadai amai davallari tomasi Avraañi maimaatacatadai siaacoga. ⁹ Dai Avraañicaru aayi adavallara siaaco Diuusi vaidacai.

Dai apiacalla vaavoitudaiña Diuusi cascada ami oidatu siblaadara oidacami duucai. Dai icuusi vaaquilara oidacata dai. Dai Isaacaru dai Jacocararu lara poduucai oidacata dai. Dai Diuusi aagidi lagi lara sai adavalarai lagai valtaraca agaitada i. ¹⁰Avraañicaru lagidiña Diuusi vaavoitudaitai isamo imidagai iimi agaitada i tavaagiamu dai Diuusi lamadu daaca agai.

¹¹Saaracaru oonigada i Avraañicaru calla vaavoitudaiña Diuusi cascada marai tomasi casi arooquimudacata dai Diuusi aagidi Saara sai maraata agaitada i tai lagi vaavoitu cascada marai. ¹²Avraañicaru sallicada arcallimudacata dai dai camaitistui ismaamatagi damos valscarala maamarai dai sallicada muidu cajiudada i lagi. Avraañicaru muidu cajiudada i lapan laquidu sisiaavugai. Tomali amaadutai maitistutuidi isalcadagi.

¹³Vaasi lagi ismaacada vaavoitudaiña Diuusi coi maiquiaa maacacai Diuusi vaasi istumaasi aagai sai maaquia agaitada i. Valscarala lagi calla vaavoitudai vaasi ismaacada aagai Diuusi cascada maatacatada i isidunña agai Diuusi vaasi istumaasi aagai isidunña agaitada i. Daida loodami baiganliaracada i tatagitoiña. Dai lagi maatacatada i isamo imidagai iimia agaitada i siblacoga dai maisiu valscarala anaasi oidaca agaitada i. ¹⁴Calla gamaata sai soora poduucai vaavoitudadagi nana istuigaco iimia agai tavaagiamu dai Diuusi lamadu oidaca agai tomastuigaco. ¹⁵Istatagitodamudai lagi gandavalaraga siaadara vuvaja calla istutiadamudai lagi isiimiagi lparamu mala. ¹⁶Damos lagi baiyoma ipaliditada i isviaacagi amo davalarai vaamioma calladucami tavaagilara. Cascada Diuusi baigallidiña giñooga aagaitai lagi. Diuusi cabai duu siaaco oidaca lagi tavaagilara.

¹⁷⁻¹⁸Avraañicaru calla vaavoitudaiña Diuusi cascada aidasi Diuusi aagidi sai muaana gamara dai daasdana, Avraañicaru gia muaa agaitada i gamara Isaa dai daasda agaitada i Diuusi tomasi mosaca amoco viaacata dai lagi. Dai Diuusi caaagiditada i Avraañi sai alia muida agaitada i cajiudada Isaañidara. Damos Diuusi mosnada i liditada i sabai calla lagidi Avraañi dai maisiu issallicada muaagi Avraañi gamara. ¹⁹Avraañicaru vaavoitu isDiuusi istutuidi isduduaacaldiagi coidada. Cascada siaduucai isDiuusi duaacaldiamudai Isaa coidada saagidiañidara.

²⁰Isaacaru calla vaavoitudaiña Diuusi cascada maiquiaa muucucai lagi aagidi gamaamara Jaco dai Esaú sai Diuusi callagacala naijada agaitada i. ²¹Jacocararu calla vaavoitudaiña Diuusi cascada aidasi cayoga muu callimucai aagidi gamara Osé maamarada sai Diuusi callagacala naijada agaitada i. Dai Jaco siaa duutuli Diuusi daagacatai lagi. ²²Osécaru calla vaavoitudaiña Diuusi cascada aidasi camuquia agaitada i pocaiti sai glaaduñi ijudidú vuvaaquia agaitada i gooquirioma Ejiipituañidara. Dai aagai lara masiaaco vuuquiagi ooda camuucucai lagi.

²³Moseesacaru daldada calla vaavoitudaiña Diuusi cascada aidasi vuusai Moseesa maata tala lagi sidi arDiuusi laco vusaidada. Cascada vaica masaada i astocatada i lagi, tomasi lara gatajai coodaragai vaasi aali utu vuvaaquida i ismaacada arcasallicatada i judidú maamarada. Valscarala Moseesa daldada maiablañi lara. ²⁴Moseesacaru calla vaavoitudaiña Diuusi cascada aidasi cagala lagi maitipali isloodami lara baabaduucai naijadagi. ²⁵Baiyoma ipali lagi isloodami maatacagi islagai

arjudífu. Ajudidífu arDiuusi maamarada cascada. Tomasi vlassi ajudidífu arpipioñigadacatadai arái Ejiipitara oidacami dai soimaasi taatamituldiña. Moseesa baiyoma ipali issoimaasi taatagi dai maisiu baigalliadagi chllaqui tasai ivuaadatai istumaasi ipalidi asoimaasi ivuaadami lamadu. ²⁶ Amoseesa vaavoitudaiña isDiuusi maquia agai amo istumaasi vaamioma cllagaducami tavaagiara cascada ipali isEjiipitara oidacami soi duucai najjadagi poduucai masduucai soi duucai najjada agaitadai Cristo goquiara diviacai. Moseesa poliditadai sai poduucai vaamioma baigallidi isviaacatai vlassi arái Ejiipituaiñdara vustuidada. ²⁷ Moseesacaru cllaga vaavoitudaiña Diuusi cascada ii Ejiipituaiñdara maiallabañi agai arái tomasi arái alia baamu amoseesa vui. Vlasscara Moseesa iduí vlassi istumaasi Diuusi tajai saida iduuna ducami isnajadamudai agai Diuusi tomasi maitartlagacarui.

²⁸ Moseesa cllaga vaavoitu isDiuusi iduñia agai istumaasi aagi isiduñia agaitadai cascada gatjai coodaragai cañiiru maamarada dai aagidi sai vlassi oodami vausidana ganquii quitaagiña sicoli cañiiru lragadacada sai poduucai maivaacana Diuusi taañicaruda dai maicoodana judidífu maamarada ccalli pragadada. ²⁹ Ajudidífu cllaga vaavoitu Diuusi cascada dagavusai agaa suudagi ismaacada vllagicada tllagiducataidai ducami issiardavallrai gaquicamicamudai agai. Dai aidasi arEjiipitara oidacami dagavuñia aliditadai lara baicoi.

³⁰ Ajudidífu cllaga vaavoitu Diuusi cascada gai abidaviqui ismaacada sicoli cuupicatadai Jericoora. Cvaracami tasai sicoli dagavuscaña ajudidífu Jericoora bidaviqui abagi, taida gai. ³¹ Raavacaru lamo ooqui ismaacada

Jericoora oidacatadai dai vaavoitu isDiuusi maaquia agaitadai adavallrai ajudidífu cascada soi agai ccalli judidífu ismaacada vaapa Jericoora dai naida agai adavallrai ismaasi cascada maimuu looqui aidasi coi agaa ismaacada maiallgidi Diuusi. Raavacaru lamo ooqui tataligamicatadai.

³² Camitistutuidi aana isaagagi vaamioma. Camaitiñaaji tasai isaagagi istumaasi ivuaadana grraadunícaru Jedeona dai Baraca dai Sansona dai Jefete dai Davi dai Samueeli dai aa Diuusi ñiñoquituldiadamigada. ³³ Agai cllaga vaavoitudaiña Diuusi cascada ivuaadana naana maasi. Lamoco vuvaidiña oidacami dai lliagi ami davallragadara oidacana. Daida atataañadami cllaga ivuaadana ganaa duiñdaga. Dai Diuusi soi vllascatai isducatai aagidi. Dai Diuusi nuucagi aa sai maiugaana mamavidi, ³⁴ dai aa sai maimaana aidamasi gaa taiyara suuli dai Diuusi soi aa masai maicoodana. Dai Diuusi soi ismaacada maiguupuacatadai sai guupucatura. Dai Diuusi soi aa sai cllaga maata cocodaiña dai voopoitudaiña gansasaayu. ³⁵ Dai lamo ooqui aaduñda duduaaca.

Dai lamoco gia soimaasi taatatuli sasaayuda dai coi. Damos agai baiyoma ipali mascoodagi dai maisiu gajiaadara viaa ganvaavoidaraga. Agai maatacatadai isamo imidagai duduaaca agai dai iimi agai Diuusi lamadu. Agai maatacatadai isvaamioma sioma oidaca agai tavaagiara istami oidi daama. ³⁶ Dai ismaacada maivaavoitudaiña Diuusi soi vvaadana avavoitudadami. Lamoco parunaña agai dai aa gavaiña dai aa mamaisapaiña dai vupuuraiña cadeenacada. ³⁷ Dai lamoco coodaiña ojoodaicada dai aa seruuchucada guicumaiña agai dai aa aagidiña agai sai gajiaadara viaana ganvaavoidaraga

sai poduucai camaisoimaasi taatamituldiada agai dai amaasi coodaiña mastaicada. Dai aa mosaipaco ajioopaiña dai sisivatu oojogidacada dai cañiiru oojogidacada ivuaadana agai ganyuucusi. Saalicada arsoituutuigami agai daida loodami soi duucai naidiña dai soimaasi taatamituldiña. ³⁸ Agai ismaacada maivaavoitudai Diuusi alia soimaasi ivuaadana cascada maitlaagaitadai isagai vaa davalariaga oidaca agai lamadu vaavoitudadami ismaacada oidigana ajioopaiña dai tatajovai oidacana. Vaavoitudadami vaamioma namaga cascada. ³⁹ Diuusi calgacara naidiña vlassi agai ismaacada vaavoitudaiña. Damos vaascara maimaa agai vlassi istumaasi aagidi sai maquia agai. ⁴⁰ Diuusi ipaliditadai isagai nanaracagi asta istuigaco ootosda agaitadai agai amo saalicami vaamioma calgaducami dai agai arasaalicami ismaacada garootosi agai aidasi divia Suusi Cristo. Dai poduucai Diuusi oigaldi agai soimaascamigada dai aatama lapa. Dai Diuusi vaascatai amapai garmaquia agai vlassi istumaasi aagai.

12 Maatacatai iscala vaavoitudaiña muidutai garaadunicarua aatama lapa gaaagai iscala vaavoitudadagi dai calgacara oidacagi dai gajiaadara vipiaadagi vlassi soimaascami dai vlassi istumaasi maitarsoicai iscalgacara oidacagi. ² Dai gaaagai isapiatagitoda aatama isSuusi argarbaitecaacamiga dai saalicada vaavoitudai agai Diuusi. Suusi Cristo tavaagiaru daacatadai Diuusi lamadu dai alia baigaliditadai agai malla. Dai vaascara divia tami oidigi daama ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi dai muu curusiaba tomasi gomaasi aliasi arsiaa larraragaicatadai ajudidfu

vlatara. Dai gooquiaru apamu ii tavaagiamu dai Diuusi saalisia padara daja. Dai aatama gaaagai isvaavoitudai Diuusi apam duucai Suusi vaavoitudai Diuusi.

³ Tatagitodavurai aapima isducatai Suusi Cristo apiaivuaada istumaasi Diuusi ipalidi tomasi asoimaasi ivuaadami soimaasi taatatuli cascada aliasi gaaagai isapiavaavoitudada aapima tomamasi soimaasi taatamai. Dai maivui ñoocada Diuusi tomasi loodami soi duucai gannadi. ⁴ Aapima maiquia gancooditu vuidaru vlatacatai adiaavora lamadu asoimaasi ivuaadami. ⁵ Gaaagai masiapiatagitodagi iscaiti Diuusi ñooquidarua siaaco pocaiti Diuusi maacaitai ñooqui vaavoitudadami gamaamara duucai:

Giñmaamara maitlaagai masba-cocodagi tomali maitlaagai isdagituagi isivuaadagi istumaasi aana ipalidi siascada soimaasi gantaatamituldiada aana soimaasi ivuaadatai aapima.

⁶ Dai soimaasi taatamituldi aana vlassi giñmaamara, alia oigadai aana cascada.

Ascaiti Diuusi. ⁷ Siascada Diuusi soimaasi gantaatamituldiada maamaradacatai aapima maitlaagai masvui ñoocadagi. Vlassi oodami ismaacada oigadai ganmaamara soimaasi taatamituldi siascada maicalga ivuaadagi. ⁸ IsDiuusi maisoimaasi gantaatamituldiadagi siascada soimaasi ivuaada aapima poduucai isduucai soimaasi taatamituldi agai gamaamara aida gia aapima maitarmaamarada agai. ⁹ Aidasi aaliducatai aatama soimaasi gartaatamituldiña gardalada soimaasi ivuaadatai aatama dai vaascara siaa duutudaiña aatama. Damos vaamioma calga gaaagai issiaa duutuadagi Diuusi

tomasi soimaasi gartaatamituldiadagi agai soimaasi ivuaadatai aatama vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatama dai tomastuigaco oidaca Diuusi amadu. ¹⁰ Aidasi aaliducata dai aatama soimaasi gartaatamituldiña gardaada iducatai calagadu alidiña agai. Damos Diuusi soimaasi gartaatamituldi, agai sállicada calga maata istumaasi arcalagai aatama garvaatar, vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatama arpan duucai agai tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ¹¹ Sállicada arvaavoi sai tomali amaadutai maiuojoidi issoimaasi taatamituldiadagi dladada damos ismaacada mamaatarai iscalaga tuutiacagi soimaasi taatamaitai agai gia sállicada calgacara oidacana.

¹²⁻¹³ Aliasi gaaagai isapiadaanada aapima Diuusi sai gansoicliña dai calgacara oidacagi iducatai Diuusi ipalidi vai poduucai aa oodami maigajiaadara vipiaadana Suusi Cristo mamaatatuldiaragada damos baiyoma vaavoitudana agai dai calgacara vuvacana. Dai aliási gaaagai iscalaga gamamaatatuldiada aapima Suusi Cristo mamaatatuldiaragada vai poduucai aa oodami calga maata calcana dai alagiditai calcana dai maisoimaasi ivuaadana.

¹⁴ Maitavar vuidara vaataca aa oodami tomasi agai ganvuidara vaata dai maitavar soimaasi ivuaada. Ismaacada apiasoimaasi ivueeyi maitistutuidi isiimiagi Diuusi amadu. ¹⁵ Gannucadacavurai aapima aipacoga vai tomali amaadutai maigajiaadara viaana Suusi Cristo mamaatatuldiaragada, isdagitua aapima Diuusi maicalgacara gannlijadamu. Dai gannucadacavurai aapima aipacoga vai tomali amaadutai maitavapi bacocodagi poduucai

baacoitudan tada aapima muidutai ara. ¹⁶ Dai gannucadacavurai aapima aipacoga vai tomali amaadutai maigoogosi gaducamicana dai maigajiaadara vipiaadana istumaasi aagai Diuusi poduucai isduucai idui Esaucar. Esaucar gajiaadara viaa gasállicamiga ismaacada viacatadai glooga vustuidadara. Vassi maa agai gasuculi. Vaid suculida maaquiagi laachi cuaadagai. ¹⁷ Cal maata aapima isgoouira aidasi Esaú ipaliditadai isloogada daaniagi Diuusi sai calgacara nidiña maitistui oogada. Esaú apamu viaaca aliditadai gasállicamiga dai asta suaacaitadai damos camaibaigacata dai.

¹⁸ Alquioma aidasi Diuusi maa ajudidú gasállicamiga agiidi Siñalara alia copoñimi oidigi dai vaalarai dai tucagamu dai galpi maí taí agiidiara. ¹⁹ Dai cavami caidatu amo piito dai caidatu Diuusi ñooquida taida hoodami sállicada duduaadimu dai daaniimi Diuusi sai camañiooquidiña apamu. ²⁰ Agai poliditadai ismaitistutuidi islagiadagi istumaasi agidi Diuusi. Agai potatadai sai isamaadutai siara amo istumaasi taatagi agiidi gaaagaitadai masmuaagi ojodaicada siara uusicada cascada duduaadimu agai. ²¹ Sállicada sigalnascata dai oidigi cascada asta Moseesa agi pocaiti sai gigivuli duaadimucai. Vassi gomaasi ta dai cal ajudidú, damos aapima gia cho.

²²⁻²⁴ Damos Diuusi ganmaa aapima amo sállicami utudui. Agai arsuusi Cristo sállicamigada dai aapima cavaavoi. Suusi Cristo agai dai muu curusiaba dai aasi arada vai poduucai oigaldicana oodami soimaascamigada tomastuigaco. Vaamioma calgadu istumaasi iduí Suusi Cristo sistumaasi iduí Aveelicaru. Aveelicaru muaa amo cañiiru mara dai arada daasi Diuusi. Dai aapima vaavoitudai isDiuusi

ganvaidaquia agai tavaagiamu siaaco daja agai. Agai tomastuigaco oidaga dai naida agai ismaacada argaaga ivuaadami daida ismaacada armaicaaga ivuaadami. Dai modaraaja lapa mui miil tataañicaruda dai vaasi siaa duutudai Diuusi. Dai mui miil Diuusi maamarada ami daraaja lapa, agai vaa ismaacada Diuusi aco vuvaitu. Agai gia tomali amo imidagai camaisoimaasi ivuaada agai.

²⁵⁻²⁶ Gannuucadacavurai aapima dai maigajiaadara vipiaada Diuusi baiyoma lgiadavurai. Aidasi Diuusi ñooqui ajudidfu Siñalaga aidasi maa gasallicamiga gigivuli adavalarai damos vaascara ajudidfu maiaggi Diuusi tai cascada Diuusi soimaasi taatatuli. Poduucai soimaasi gartaatatuldia agai agai ismaiaggiadagi aatama Suusi Cristo sallicamigada. Cascada pocaiti Diuusi sivi: “Lapa amo imidagai gigivuquitudamu aana davalara dai tavaagi lapa”, ascaiti Diuusi. ²⁷ Aidasi Diuusi pocaiti sai lapa amo imidaga apadunia agai gomaasi agai potaiya alidi sai ugitudada agai vaasi istumaasi idui agai tami oidigi daama, dai tasai, dai masaadai dai sisiaavugai lapa, dai viaa agai mosacaasi istumaasi maiugiatai. ²⁸ Aliasi gaaagai isbaigaraliada aatama Diuusicada. Agai vaascara garoigadai dai garnuucada dai garsoicai tasai calgacara oidacana cascada. Dai vaasi gomaasi maiugiatai. Cascada gaaagai tasbaigaraliaracada ivuaadagi Diuusi aa duiñdada dai siaa duutuadagi Diuusi calgacara oidacatai poduucai isduucai Diuusi ipalidi dai tatagitoitai isDiuusi vaascara soimaasi taatamituldi soora maiaggidi. ²⁹ Maatacatai isDiuusi garooga sallicada soimaasi taatamituldi vaasi soimaasi ivuaadami.

13 Gaaagai masapiaganoigadagi aipacoga. Aapima arga-naadunumu vaavoitudadami cascada. ² Vaascara gaaagai masmiaadagiadagi gandaividacami. Lamoco camiaadagidiña Diuusi tataañicaruda dai vaascara maimaatacana isarDiuusi tataañicaruda.

³ Soicadavurai aapima vaavoitudadami ismaacada maamaisapi ducami isaapima lamadu maamaisapicagi. Dai soicadavurai aapima vaavoitudadami ismaacada soimaasi taatamai, tatagitodavurai isaapima lapa istutuidi issoimaasi taatagi.

⁴ Siaavar ganduutuada aapima cuucunacami aipacoga dai calgavar gantatagitoca dai maisoimaasi ivuaada. Maitavar googosi ganducamica tomali calli tomali ooqui. Vaascara maisoimaasi ivueeyi soora mosacaasiga glooñiga lamadu voo podagi. Diuusi soimaasi taatatuldia agai vaasi ismaacada googosi ganducami.

⁵ Maitaagai masmui ampaidiada aliada tumiñsi. Baigavar ganaliada aapima agaicada masmaacada viaacagi, maatacatai sai Diuusi pocaiti: “Aana vaascara gansoicadamu dai ganlamadu daacamu”, ascaiti Diuusi. ⁶ Cascada aatama istutuidi ispocaitiadagi vaavoitudaitai Diuusi: Diuusi agai dai garsoicai Cascada maiabaidi aatama tomali amaadutai. Iscaitiadamu aatama.

⁷ Daanadavurai Diuusi sai soicaiña ismaacada ganmaatutuli Diuusi ñooquida tucamidara. Agai calgacara oidacana dai calga ivuaadana Diuusi aa duiñdada. Dai aapima gaaagai masapan duucai ivuaada agai dai lpan duucai vaavoitudada agai.

⁸Suusi Cristo aragai vaa tomastuigaco. ⁹Maitavar vaavoitudada aapima itumaasi gamamaatatuldiadagi aa ismaacada maiapa maasi ismaacada ganmamaatatuli tucamidara. Diuusi garoigadai dai cagacara garnlidi poduucai istutuidi aatama tascagacara oidacagi. Damos lamoco vaavoitudai sai maitaagai iscuadagi lamo cuadagai. Gomaasi maitarsoini. Cascada aatama maitaagai tsvaavoitudada gomaasi.

¹⁰⁻¹³Abaitaclaacamigada papaaligada ajudidfu coodaina vustaqui lamo altar daama dai bla aimaraia narada iicusi vaaqui araana tucavi tucavioma claacada dai dadaasdiina Diuusi sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigada. Dai vustaqui tuucugada bla aimaraia siaaco maitipu baabaqui dai mamaidiina. Dai poduucai lapa lSuusi gamuaatu siaaco maitipu baabaqui. Suusi muu sai poduucai Diuusi oigaldiana oodami soimaascamigada gomaasi arasalicami utudui ismaacada garmaa Diuusi ootosacai Suusi Cristo tami oidi daama. Damos agai ismaacada apiavaavoitudadagi Moseesacaru samicamigada agai maioigaldicamu soimaascamigada. Cascada aatama glaagai isgajaadara vipiaada Moseesacaru samicamigada dai apiavaavoitudadagi Suusi Cristo samicamigada tomasi soimaasi taatamai aatama vaavoitudaitai. ¹⁴Claa maata aatama sai istumaasi oidaga tami oidigi daama ugitia agai cascada nanara aatama istuigaco iimia ragai tavaagiamu siaaco daja Diuusi dai lamadu oidaca ragai tomastuigaco. ¹⁵Cascada glaagai isvassara caga niocada aatama Diuusi vatarar garsoicaitai Suusi Cristo. Apapaali judidfu dadasdiina Diuusi naana maasi istumaasi damos aatama maitaagai

isdadasdiagi tomali lamo istumaasi mosglaagai tascaga niocada Diuusi vatarar. ¹⁶Tatagitodavurai isglaagai iscagacara oidacagi vassara dai oidiadagi aa mastumaasi viaacagi. Poduucai baalidiina Diuusi.

¹⁷Agiadavurai aapima gantataanadamiga. Agai gansoicada lldi masai cagacara oidacana maatacatal isamo imidagai vuidara guuquiva agai agai Diuusi. Cagacara avar oidaca vai maisoiganalidiina gantataanadamiga. Isoiganalidiada agai aapima lapa soiganalidamu.

¹⁸Daanadavurai Diuusi sai apiacagacara oidacana aana tomasi aana polidi isivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi. ¹⁹Dai vaamioma ipalidi aana isdaanada aapima Diuusi nai vaamioma otoma istuidia aana ismalca gandividiagi.

²⁰Diuusi agai dai garibastudacan tadatudai. Dai Suusi Cristo gartaanadamiga muu curusiaba dai aasi narada dai gotora Diuusi duaacali coidada saagidiaindara poduucai isduucai aagai Diuusi gasalicamiga utuducadara ismaacada maiugitia agai tomali lamo imidaga. Suusi Cristo agai dai aliasi oigadai dai nuucada vassavaavoitudadami. ²¹Aana ipalidi sai Diuusi ganmaacana guvcadagai mai caga ivuaada aapima istumaasi agai ipalidi vaavoitudaitai aapima Suusi Cristo. Dai aana ipalidi lapa isaapima dai vassavaavoitudadami duutuadagi Diuusi dai caga niocadagi tomastuigaco.

²²Giñaaduñi gandaanai aana masai maitiñvui baacocoiina ganmaacaitai aana niooqui idi ooji cavulicamiara. ²³Garaduñi Timoteo cavuusai maisacaruañdara. Isotoma divia agai tami vaidacamu aana silascada malca ganlidadamuagi.

²⁴ Diuuscada viaatuldi aana vlassi gantataanadamiga ammadu aapima vaavoitudadami. Govaavoitudadami ismaacada tanai Itaaliaga oidaca Diuuscada ganviaatuldi.

²⁵ Aana ipalidi sai Diuusi calgacaga ganplidiña vlassatai aapima. Mosacaasi.

Idi oojai ooji Santiago Jacocarü cajiudada

1 Aana Santiago arpioõnigada Diuusi dai ataanadami Suusi Cristo. Viaat- uldi aana lbaivustaama dan gooca Jacocarü maamarada cajiudada ismaacada aipaco oidaga vlassi oidigara.

² Giñaaduñi aliäsi glaagai is- baigalliadada aapima sällacada soimaa taatamadagi naana maasi. ³ Moscallaga maata aapima issoimaasi taatamituldagi aapima cllaga vaavoitudaitai Diuusi aida gia vaamioma cllaga vaavoit- tudadamu aapima Diuusi soimaasi taatamaitai. ⁴ Ganaagavurai dai poduucai ivuaada. Aapima ismaacada mamaatarai issoimaa taatamadagi dai vällacara maivuü ñiocardagi Diuusi cllaga vaavoitudai, dai poduucai maitarsoimaasi iducamicamu aapima.

⁵ Isamaadutai aapima viällagacagi maataadagai taañivurai Diuusi siagai ganmaaquimu. Agai maituu daayi dai maigaducada gaalidiña. ⁶ Damos cllaga vaavoitudaitai glaagai mastaanadagi. Agai ismaacada maicllaga vaavoitudai amo imidagai cllaga vaavoitudaña dai siaadiqui camaisi cllaga, agai larapan ducami uusi aagada ismaacada mosaipaco oiñidiña vllali. ⁷ Siorea povuaadagi agai maitaagai istatagitodagi isDiuusi maquia agai istumaasi. ⁸ Agai amo imidagai tatagitoiña amo istumaasi dai siaadiqui ama maasi agai maimoduucai oidacana vällacara.

⁹ Avaavoitudadami soitigami glaagai isbaigalliadagi cllagacara ñiditai Di- uusi agai dai maisu soiduucai ñidi. ¹⁰ Avaavoitudadami ricu larpa glaag- ai isbaigalliadagi sällacada loodami soiduucai ñajadagi vaavoitudaitai agai

Suusi Cristo. Vlassi vustuidada aricu ugiatai lpan duucai lyoosigada vasoi maitavapi cavaca. ¹¹ Mosvusacai tasai dai totoñdarai dai gaquistudai yoosigai vai suuligai vai camaisigimaascana. Po- duucai larpa todian duucai ugiatai vustu- idada aricu quiaa aata vuaadatai agai.

¹² Siorea soimaa taatamadagi dai maivuü ñiocardagi Diuusi agai aliäsi baigalliadamu. Agai ismaacada istutuidi ispoduucai oidacagi Diuusi maaquimu oigaragai isvällacara oidacamu agai Diuusi llmadu, poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai lgaicada ismaacada lllgiadagi. ¹³ Sällacada amaadutai soimaasi iduñia aliada maitaagai ispolliada agai isDiuusi poduucai tatagitoituldi. Diuusi tomali amo imidagai maitatagitoi issoimaasi ivuaadagi, dai tomali poduucai maitatagitoituldi agai aa. ¹⁴ Baiyoma sällacada amaadutai soimaasi iduñia aliada agai lllgi poduucai tatagitoi cascada. ¹⁵ Tagitoidagiañdara vusacai soimaascami dai sällacada caaliäsi lrsomaasi iducamicagi loodami camaitistutuidi isimiagi Diuusi llmadu.

¹⁶ Giñaaduñi maitavag lllgi ganvupui- irumadada. ¹⁷ Vlassi istumaasi cllagag- ducami ismaacada viaa aatama oidigi daama Diuusi garmaacai. Diuusi iduü tasai dai masaadai dai sisiaavugai dai alia cllaga dadadacai vlassi agai, da- mos Diuusi vaamioma dadadacai. Gocu- udagi ismaacada viaa Diuusi tomali amo imidagai maugiatai tomali maitu- tucui. Diuusi vällacara garmaacai is- tumaasi cllagaducami. ¹⁸ Diuusi cll- gagara garvuvaidi tasvaavoitudagi dai muidutai vaavoituda agai damos aatama larpa vaavoitu. Poduucai ipali agai cascada poduucai ivueeyi.

¹⁹ Giñaaduñi siooma arcaagai iscaacagi isñiocardagi dai maitaaagai isbacocodagi. ²⁰ Oodami ismaacada bacocorai maitivueeyi istumaasi Diuusi ipalidi, ²¹ cascada casiavar maisoimaasi ivuaada. Lagiadavurai aapima Diuusi. Caviaa aapima Diuusi ñiioquida ismaacada garootosi agai. Diuusi viaa guvucadagai daida istutuidi iscaagacaga ganvuvaidagi isvaavoitudagi aapima ñiioquida.

²² Ivuaadavurai istumaasi aagai Diuusi ñiioquida maisiu moscaaca. Siorea caacagi dai maitivuaadagi poduucai lagi ganvupuiirumadai agai. ²³ Siorea moscaacagi Diuusi ñiioquida dai maiilagiadagi agai arapan ducami amo calli ismaacada maa nanaidi gaaasi ²⁴ dai casi gaaagadagi tuitaragai vai agai mosimiagi abiaadara dai camaitagituagi ismaasi asida. ²⁵ Siorea mostagitocagi istumaasi caa Diuusi ñiioquida ismaacada caagacaga garvuvaidi dai calga tagito caacagi dai apiacalga vaavoitudadagi daida ivuaadagi istumaasi aagai Diuusi ñiioquidara agai alia baigalliadamu.

²⁶ Isamaadutai pocaitiadagi silvaavoitudadami dai vaascara vuf ñiocardaa aa lagi ganvupuiirumadai dai poduucai vaavoidaragada maisoicai. ²⁷ Diuusi naidi siorea soicai aali maidaladacami lamadu avipiudu silascada soimaa taatamada agai dai mai soimaasi ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi aa ismaacada maiilagidi Diuusi. Diuusi pocaiti sai siorea poduucai ivueeyi agai giaa sallicada calga vaavoitudai.

2 Giñaaduñi aapima ismaacada vaavoitudai gartaanadamiga Suusi Cristo agai vaa ismaacada

sallicada viaa guvucadagai aliasi gaaagai aapima isvaascatai amadugan duucai naijadagi. Maitaaagai issioma caagacaga naijadagi lamoco siaa. ² Ducami isvaapaquiagi gooca cacalli siaaco siaa duutuada aapima Diuusi, lamoco argavidamicagi daida roorocagi aaniyugada dai cacalagaducagi yuucusida, daida agamai arsoitigamicagi dai cacalliocoidada yuucusucagi. ³ Amaasi mai aapima caagacaga miaadlagidagi agai ismaacada cacalagadu yuucusida dai potladagi: “Tami daiva calgaducada daicariara”. Daida lsoitigami mospotlada aapima: “Maaicai caaca silara daivañi tami davalara”. ⁴ Poduucai aapima maiamadugan duucai naidi vaascatai, baiyoma maicalga tatagitoi aapima.

⁵ Giñaaduñi caacavurai idi ñiioqui Diuusi acovai vuvaitu vaamioma mui soitutuigami dai chiallquioma riricu oidigi daama oidacami saagidaiñdara sai calga vaavoitudaiña agai. Dai vaascara vaamioma arsoiñi isvaavoitudagi oodami Diuusi siviaacagi mui tumiñsi. Diuusi maaquimu lvaavoitudadami oigaragai sai gataanaña agai lamadu. Poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai agaicada ismaacada lagiadagi. ⁶ Damos aapima souduucai naidi soitutuigami. Tatagitodavurai aapima isariricu agai dai soimaasi ganvuiididi alia duudatai dai agai gantavaimaticana aapima dai vaman tutusaña dudunucamilara. ⁷ Dai agai vaa agai dai vuf ñiocardaa Suusi Cristo ismaacada gaaagai issiaa duutuadagi. Suusi Cristo guvucadadacada vapacoñi aapima.

⁸ Aduucai oojisi Diuusi ñiioquidara: “Oigladavurai gnaaduñi poduucai masduucai ganoigadai aapima lagi”. Issallicada povuaada aapima aida gia calga ivueeyi aapima. ⁹ Damos ismaamadugan duucai naijada aapima

aida gia soimaasi ivueeyi aapimla. Dai poduucai aapimla arsoimaasi ivuaadami maialligidacai Diuusi ñiooquida. ¹⁰ Tomasioora ismaacada alligidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidara dai lmo imidagai maicallaga iduñiagi tomasi lmo istumaasiara agai ducami ismaiaggiada tomali lmo istumaasi. ¹¹ Diuusi pocaiti sai maitlaagagai isgoogosi ganducamicagai oodami dai agai vaa pocaiti lara sai maitacoodaiña. Isamaadutai maigoogosi gaducamicagai tomasi mosgamuaa vaascara arsoimaasi ivuaadami maialligidacai Diuusi ñiooquida. ¹² Aapimla aliasi gaaagai iscallagacara oidacagai lpan duucai agai ismaacada maata isamo imidagai Diuusi naida agai ismaacada arcallaga ivuaadami dai ismaacada armaicallaga ivuaadami. Diuusi callagacara garvuvaidi soimaascamiaindara cascada istutuidi aatama isaggiadagi ñiooquida. ¹³ Isamaadutai maisoigalliadagi aacada Diuusi maisoigalliadamu agaicada lara damos sioora soigalliadagi aacada Diuusi soigalliadamu agaicada lara.

¹⁴ Giñaaduñi, ¿tumaasi arcallagai ispocaitiadagi amoco sai vaavoitudai dai maitivuaadagi tomali lmo istumaasi callagaducami? ¿Baiscallagacara vuusaiña agai poduucai? ¹⁵ Ducami isamoco ganaduñi maiviaacagai yuucusi tomali cuaadagai ¹⁶ mai amaadutai aapimla potladagi: “Diosai, tllaganaras tudu cuaadagai dai yuucusi”. Mai aapimla maimaquiagi istumaasi vialga agamai. Tumaasi soñana ñiooqui. ¹⁷ Poduucai sioora pocaiti sai vaavoituda dai maisoicadagi gaaaduñi tumaasi arcallagai vaavoidaragada.

¹⁸ Aapi pocaiti sai callaga vaavoitudai dai aana pocaiti saida ivueeyi istumaasi callagaducami poduucai isduucai Diuusi ipalidi. Damos

issallacada vaavoitudamudai aapi Diuusi aida gia ivuaadamudai istumaasi callagaducami poduucai isduucai Diuusi ipalidi. Siuu duucu ivuaada aana istumaasi callagaducami poduucai isduucai Diuusi ipalidi poduucai gamaata iñsaana sallacada callaga vaavoituda Diuusi. ¹⁹ Aapi vaavoitudai isamaduga Diuusi, vaavuava. Damos lDiaavora talaanicaruda vaavoitudai lara isidaga Diuusi dai gigivucui duduaadicuitai. ²⁰ ¿Maimaata calla aapi? ¿Ipalidipasi iñsigamaatatuldagi? Sioora vaavoitudadagi dai maitivuaadagi istumaasi callagaducami, ¿tumaasi arcallagai isvaavoitudada agai? ²¹ Callaga maata aapi isgaraduñi Avraañicaru alligidiña Diuusi daida idui gamaracada isducatai tajai Diuusi vai cascada callagacara naidiña Diuusi Avraañi dai pocaiti sai agai lramo oodami ismaacada cama duucai gatagito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai alligidiña Diuusi. ²² Poduucai gamaata isAvraañi alia callaga vaavoitudai Diuusi dai aidasi podui agai vaamioma vaavoitu. ²³ Dai poduucai aradui isducatai aagai Diuusi ñiooquidara ismaacada pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi vai cascada Diuusi callagacara naidi ducami istomali lmo imidagai maisoimaasi iduunimudai agai”. Vai Diuusi gladuñi duucai naidi Avraañi.

²⁴ Camaata aapimla siDiuusi callagacara naidi lvaavoitudadami callaga ivuaadami duucai maisiu mosaca vaavoidaragadacada damos istumaasi callagaducamicada ismaacada ivuaadagi agai lara. ²⁵ Poduucai aradui Raavacada agai lramo ooqui tataligami dai callaga miaadagi ojootosada ljudidfu dai agidi siala sallii iimia agai sai maivuuna talaanladami. Dai vaavoitu Diuusi cascada aida abiaadara Diuusi ipali isama duucai gatagituagi agai dai camaisoimaasi

ivuaadagi. Diuusi cʌagacara nʌidi Raava dai pocaiti sai ʌgai ʌramo oodami ismaacada caama duuca gʌtagito dai camaisoimaasi ivuaada ʌgai dai ʌgidi Diuusi. ²⁶ Sioora vaavoitudagi dai maicʌaga ivuaadagi ʌgai maitʌrcʌʌgai vaavoidaragada, ʌgai ʌʌpan ducami ʌmo oodami ismaacada cavusacai ibʌada muucucai ʌgai.

3 Giñaaduñi maitʌagai issi muidutai ʌrmamaatatuldiadamicagi.

Camaata aapima sai aatama ismaacada ʌrmamaatatuldiadami Diuusi sʌʌlicada soimaasi gartaatamituldagai ismaisʌʌli aagidi aatama ñiooquida ʌgai. ² Vʌascatai aatama muiyoco maicʌaga ivuaadana. Ismaadutai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ñioocadagi ʌgai ʌramo oodami cʌaga gʌtagitocami dai cʌaga istutuidi ismaisoiimaasi ivuaadagi. ³ Siʌascada dacamidacartuda aatama cavayu poduucai istutuidi aatama isiimitudadagi siajaacoga ipaliadagi. ⁴ Gantʌgitovar naijada vaarcuara ismaacada gʌa suudagi daama ajioopai tomasiʌa gʌardu ʌgai dai ʌvʌʌli ismaacada nuitusca iʌia guvuca vaidʌ ʌiimitudadami iimitudai siajaacoga ipaliadagi ʌmo ali taavʌacada ismaacada vaarcu uta daja. ⁵ Poduucai ʌpavueeyi ʌpʌ ganʌʌnacada tomasi alidu vʌascara istutuidi isnaana maasi ivuaadagi. ⁶ Dai ganʌʌna ʌʌpan ducami taʌ ʌpʌ. ʌʌchi taicada mamajai gʌʌpi oidigi. Ganʌʌna istutuidi isʌia soimaasi ivuaadagi poduucai soimaasi ivueeyi oodami. Siʌasi ucami oidacagi ʌmo oodami amaasi ucami soimaasi ivueeyi nʌʌnʌda Diaavora guvucadadacada. ⁷ Oodami istutuidi isbai tuutiatudagi tomastuma cʌcʌisi, dai coocoyi, dai ujuurugi, dai cʌcʌisi gʌa suudara oidacami, dai cabai tuutiatudaiña. ⁸ Dʌmos ganʌʌna gia

tomali ʌmaadutai maitistutuidi isbai tuigatudagi. Ganʌʌna ʌramo istumaasi ismaacada maibaiga isbai tuigatudagi. Ganʌʌnacada oodami ñiooquidi aa oodami dai soigʌliatu poduucai isduucai muuquigami. ⁹ Ganʌʌnacada siaa duutudai aatama Diuusi garooga dai ʌgai vaacada ñiooquidi aatama oodami ismaacada Diuusi idui pomaasi ismaasi Diuusi. ¹⁰ Gartañicada siaa duutudai aatama Diuusi dai ʌgai vaacada soimaasi ñioocai. Giñaaduñi poduucai gia maitʌagai isivuaadagi. ¹¹ ¿Isbai vuusaiña ʌgai vaa vagaacaiñañdara suudagi yoovicami dai sivucami? ¹² ¿Giñaaduñi isbai ʌmo iigosi dʌʌda iibiatana uuvasi siʌpʌ ʌmo uuvasi dʌʌda bais iibiatana iigosi? Poduucai ʌpʌ ʌmo vʌgʌacaiñañdara maivusacai suudagi yoovicami dai sivucami.

¹³ Isoidacagi ʌmaadutai aapima gansaagida ismaacada cʌaga gʌtagitocagi ʌgai gʌaagai iscʌagacara oidacagi vai poduucai naijadagi aa siʌrvaavoi iscʌaga gʌtagito dai maitʌagai isgʌducada gʌʌliadagi. ʌgai vaa maatʌdagada mamaatatuldi ismaitʌagai isgʌducada gʌʌliadagi. ¹⁴ Dʌmos isʌia muuquimudada tuigacagi ʌgai dai ʌgi gʌvʌʌtara tagitocagi vʌʌsi dai maitʌtagitodagi aa maitʌagai isgʌducada gʌʌliadagi gamaatʌdagacada vʌʌsi gomaasi ʌpan ducami isyaatagadagi. ¹⁵ Googada maatʌdagai maitʌragai ismaacada gamaacai Diuusi goovai mosaroodami oidigi daama oidacami tagitoidada dai goovai ʌgai ismaacada gamaacai ʌDiaavora. ¹⁶ Siaaco coimudada tuutiacagi oodami dai ʌgi gʌvʌʌtara tagitocagi vʌʌsi dai maitʌtagitodagi aa ami mosganvupui ñioocaiña oodami, daida ivuaadana mui naana maasi soimaascami. ¹⁷ Dʌmos ʌgai ismaacada

víaa maatadagai ismaacada gamaacai Diuusi agai cagacara oidacana dai maioomaliacana, dai tatagitoina aa, dai agidiña ganbaitaguucacamiga, dai soiganalidiña aacada dai soicaiña dai amadugan duucai naidiña vascatai dai vasi isducatai aagai poduucai ivuaadana. ¹⁸Dai maicocodaiña aa dai poduucai caga ivueeyi, agai ipalidiña iscagacara oidacagi oodami cascada.

4 ¿Ducatai gancodaiña aapima? Soimaasi tagitoidagai ganmaitacai dai poduucai maicaga ivueeyi aapima. ²Aapima aagaiña amo istumaasi dai masmaitanmaquiagi gacodaiña aapima. Aapima viaaca alidiña istumaasi viaaca ganaduñi dai masmaitanmaquiagi cocodaiña aapima. Aapima maiviaacana istumaasi ipalidi maitaanai aapima Diuusi cascada. ³Dai mastaanadagi, Diuusi maitanmaacai. Lagi ganvatar taanaña aapima cascada. Maitavar cagai ispoduucai taanadagi. ⁴Aapima maiagidi Diuusi. ¿Maitamasmaata aapima sai soora ivuaadagi istumaasi ivueeyi agai ismaacada maiagidi Diuusi agai vuidara vata Diuusi? Mospoduucai soora ipaliadagi isivuaadagi istumaasi ivueeyi agai ismaacada maiagidi Diuusi agai vuidara vata Diuusi. ⁵Maisiu mosagi pocaiti Diuusi ñooquidara: “Galbadaga ismaacada ootoi Diuusi sai garlamadu daacana aliasi garsoicai dai alia soigalidi agai silascada soimaasi ivuaadagi aatama”. ⁶Diuusi cagacara garnalidi dai aliasi garsoicai cascada pocaiti Diuusi ñooquidara. “Diuusi vuf caata ismaacada gagarducada ganalidi damos Diuusi soicai agai ismaacada maigagarducada ganalidi”. ⁷Agidavurai aapima Diuusi dai vuidara avavaataca Diaavora siagai malimu.

⁸Duudatai avargamamadada siDiuusi gansoicadamu dai vaamioma cagacara ganlijadamu. Dani aapima soimaasi ivuaadami, ama duuquivar gantatagito dai camaisoimaasi ivuaada. Dai aapima ismaacada lagiada liada Diuusi dai soimaasi ivuaada liada lara, dagitovurai gosoomaa tagitoidagai, ⁹dai soiganliada soimaasi ivuaadami. Soora asadagi soimaasi ivuaadatai baiyoma gaaagai issuaanadagi, soora baigaliadagi soimaasi ivuaadatai baiyoma gaaagai issoigaliadagi. ¹⁰Maitavar gagarducada ganliada vuitapi Diuusi siDiuusi ganoigaldamu dai gansoicadamu.

¹¹Giñaaduñi maitavar ganñooquiada aipaco, soora ñooquiadagi amoco gaduñi dai dunucami duucai gavuaadagi tacaca aliditai gaduñi agai vuf ñooocai Diuusi ñooquida ismaacada pocaiti sai gaaagai isoigada garaaduñi. Agai ducami ispocaitiadagi sai Diuusi ñooquida maitarsoini. Damos isaapima pocaitiadagi sai Diuusi ñooquida maitarsoini dai aapima maiagidi Diuusi ñooquida aida gia aapima lagi ganaagidi isducatai gaaagai masoidacagi ducami isaapima arduunucamicagi. ¹²Lagi Diuusi gamaa ganñooqui. Agai vaa agai daida arduunucami. Agai istutuidi iscagacara vuviadagi oodami silara ugitudadagi. ¿Dai aapima giñaaduñi, ¿moora dai dudunucami duucai daraiva alidi aa vataraga?

¹³Aapima gansaagida oidaga amoco ismaacada pocaiti: “Sivi silara sioroco iimimu aatama sibaaaco dai malca oidacamu amo uumigi dai gaaata vaaadamu dai gamaitacadamu tumiñi”. ¹⁴Dai tomali maimaatacatai

istumaasi apaduñiagi siaadiqui aapima maimaata silascada coiya agai alia maitavapi capacarai oodami. ¹⁵Baiyoma gaaagai maspocaiti adagi: “IsDiuisi ipali adagi oidacamu aatama daida ivuaadamu imaasi silapa ama maasi”. ¹⁶Damos aapima gagarducada ganlidi dai lagi gantaanadan duucai ñioci dai maitatagitoi isDiuisi lagi dai gantaanai. Poduucai gia maiclagadu. ¹⁷Soora maatai ivuaadagi istumaasi cagaducami dai maitvuaadagi lagi maiclaga ivueeyi.

5 Gacavurai aapima riricu. Diuisi saalicada soimaa gantaatamituldami soimaasi ivuaadatai aapima cascada aliasi gaaagai iscavami aijig adagi. ²Vlasi ganvustuidaga duva agai dai ganyucusi caclagaducada maamata agai. ³Dai ganooroga dai ganplaataga biitama agai dai poduucai maatamu aa sialia maiclaga tuuti acatadai aapima dai maisiaa doodai ganvustuidaga dai soiñamudai aa. Diuisi soimaasi gantaatuldami. Aapima mui mpagi ganvustuidaga sivi cayoga aayi istuigaco Diuisi naida agai soora arcala ivuaadami dai soora armaiclaga ivuaadami. ⁴Aapima maiaa namlqui ganpipioñiga soora yoovaiña ganlasi, vai lagi aagidi dudunucami vai Diuisi cal istumaasi aagai lagi. Diuisi lagi dai taañai vlassiaacatai. ⁵Aapima mui viaacana tumiñsi dai yucusi caclagaducami tami oidigi daama, dai mosgavagimataiña vlasi gomaasi ivueeyi aapima vai camiaadimi istuigaco Diuisi gannaida agai ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada armaiclaga ivuaadami. ⁶Aapima van tutusaña ismaacada maitaristuma ducami dai gataañaiña coodaragai dai maidadagitoiña aapima islasi gansoiñagi lagi.

⁷Giñaaduñi maitavar vuí bacocoda ismaacada soimaasi gantaatamituldi poduucivav ivuaada asta silascada diviagi Suusi Cristo maijojodaitai. Lasadami gaaagai islanracagi duuqui maivui ñiociantai Diuisi vaidai aiyagi yoovaragai. ⁸Casia miaadimi istuigaco divia agai Suusi Cristo cascada saalicada gaaagai islanracagi istuigaco diviagi dai maitaagai masvui bacocodagi ismaacada soimaasi gantaatamituldi. ⁹Giñaaduñi maitavar ganvupui ñiociada vai Diuisi maisoimaasi gantaatuldana. Casia miaadimi istuigaco Diuisi naida agai soora arcala ivuaadami dai soora armaiclaga ivuaadami. ¹⁰Giñaaduñi tagitovurai Diuisi ñiñioquituldi adamigada agai alia soimaa taata dai maivui bacocoiña ismaacada soimaasi taatamituldiña poduucivav ivuaada aapima lapa. ¹¹Aatama polidi sai lagi ismaacada soimaa taata dai maivui ñiño Diuisi agai alia baiganlidadai. Aapima camaata isducatai Job alia soimaasi taata dai vlascara maivui ñiño Diuisi dai maata aapima lapa isducatai Diuisi cagacara naidi gooquiara. Diuisi alia soigalidiña vlascataicada.

¹²Sivi giñaaduñi ganaagidamu aana amo ñioci ismaacada aliasi gaaagai ismaataca aapima. Maitavar aagada Diuisi tomastumaasicada. Maitaagai is-pocaiti adagi sai cal maata Diuisi isarvaavoi istumaasi aagai aapi dai ismaitarvaavocagi vai Diuisi gamuaana.

¹³Isamaadutai aapima soimaa taatacagi gaaagai isgamamadadagi. Dai isamaadutai baigali adagi gaaagai isganladagi siaa duutudai Diuisi. ¹⁴Dai isamaadutai cococagi gaaagai isvaidagi atataañadami gada vaavoitudadami vai gamamadana

Idi arAapagadada oojai ismaacada ooji Piiduru vaavoitudadami vaatarA

1 Aana arPiiduru ootosada Suusi Cristo dai ganoojidi aana aapima ismaacada Jerusaleenara oidacata dai aidasi ajudidu soimaasi gantaatatuli aapima lamadu agaa vaavoitudadami, aapima sibaaco iji. Dai sivi aipacoga oidaga aapima Poontara dai Galaasara dai Capadoosara dai Aasara dai Batiinara. ² Diuusi garooga calcovai ganvuvaitu aapima poduucai isduucai ipaliditadai agai laqui abiaadara. Diuusi Ibaada covai ganvuvaitu masaida ivuaadana aa duiñada dai agai apiagansoicai iscalagacara oidaca aapima masai agidiña aapima Suusi Cristo. Suusi Cristo muu curusiaba tai aasi arada masai aapima calagacara vuvacana masvaavoitudagi cascada Diuusi apiaganoigaldi gansoimaascamiga. Vai Diuusi sallizada calagacara gannajadagi dai ganiibastudacan tadacagi.

³ Calagavar ñioocada aapima Diuusi vui aran duucai aana. Agai aroogada gartaanadamiga Suusi Cristo. Agai duucali asuusi Cristo coidada saagidaiñdara cascada viaa aatama ibadagai utudui. Agai sallizada soigallidi aatamacada cascada. Dai poduucai nanara aatama vaavoitudaitai istuigaco vaascara oidacamu aatama Diuusi lamadu. ⁴ Diuusi ganmaa oigaragai isiimia aapima tavaagiamu dai agai lamadu oidacagi vaascara siascada coiyadi. Maaca tavaagira Diuusi lamadu camaisoimaasi ivuaadamu tomali amaadutai. Dai vaascara baiganaliadamu vaascatai

aapima. Aapima arDiuusi maamarada cascada. ⁵ Aapima vaavoitudai isDiuusi arcalagacara ganvuviamu cascada agai ganuucada aapima aguvucadagacada. Siascada apamu diviagi Suusi Cristo calagacara ganvuvaidamu aapima soimaasi ivuaadami saagidaiñdara dai maatamu aapima istumaasi calgadicami istumaasi Diuusi iduñia agai aapima ganvaatarA.

⁶ Vasi maasicada avar baiganaliada aapima tomasi sivi chilaqui uumigi gaaagai issoimaa taatagi aapima mui naana maasi. ⁷ Siascada soimaa taatamadagi oodami poduucai gamaata issallicada vaavoitudai ischo ara. Ganvaavoidaraga arapan ducami ooro gamamidi vai covai vusacai goaa ooro. Poduucai aapima siascada soimaasi taatamadagi apiaagiditai Diuusi cal maata issallicada vaavoitudai. Dai poduucai gavaavoidaraga vaamioma calgadu sioro. Ooro gia uugiatl vai ganvaavoidaraga gia cho. Siorea soimaasi taatamadagi dai apiaaggiadagi Diuusi dai siascada diviagi Suusi Cristo agai potladamu isalia calga idui, dai aagidamu agai aa ara.

⁸⁻⁹ Aapima mainiditai Suusi Cristo vaascara siaa duutudai dai oigadai, tomasi maiquiaa nidi aapima agai vaascara vaavoitudai vai poduucai calagacara ganvuvaidana. Dai cascada vaavoitudai aapima sai agai calagacara ganvuvaidana. Dai cascada alia baiganalidi aapima dai maitatagai ñiooqui isducatai aagidagi aa, masalia baiganalidi.

¹⁰ Laquioma Diuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada gaaagidi isDiuusi calagacara ganvuvaida agai aapima ganaajagaitadai ismaatiagi isducatai Diuusi calagacara ganvuvaida agaitadai. Agai lagi caaagaitadai

gomaasi dāmos maicāga maata caacatadai. ¹¹Diuusi Ibaada, āgai vaa ismaacada lamadu daja Suusi Cristo, maata tūli gāññoquituldiadamiga isducatai aCristo soimaa taata agaitadai dai goquiāga Diuusi maquia agaitadai amo saalicami tavaagiāga. Dai Diuusi ñiñoquituldiadamigada aliāsi gānaajagaitadai ismaatiaga siōora aCristocata agaitadai dai siāscada divia agaitadai. ¹²Dai Diuusi Ibaada aagidi āgai sai ñiñoqui vaamioma āraatama garvātara siāgai. Dai vāsi imaasi ismaacada gaaagidiña Diuusi ñiñoquituldiadamigada āragai vaa ismaacada casi gānaagidi Diuusi ñiñoquituldiadamigada sividada. Āgai gānaagidi isSuusi Cristo ācaagacāga vuviadami dai Diuusi ootoi gāibadaga tavaagiāinda ra vai āgai gūvucadadacada aagaiña ñiñoquituldiadamigada. Dai Diuusi tataañicaruda tavaagiāga ipaliditadai ismaata caacagi vāsi istumaasi aagai ālquida Diuusi ñiñoquituldiadamigada.

¹³Cascada vāsi imaasicada tatagitodavurai aapima isdivia āgai Suusi Cristo bai gānduuca dai nānaraca vaavoitudaitai issālicada caagacāga gānñijada āgai āgai siāscada diviagi. Maitavar tatagitoda istumaasi soimaascami dai caagacāga avāroidaca. ¹⁴Āagiadavurai aapima Diuusi dai camaitivuāda vāsi istumaasi ivuādana maiquiaa maatacai mamaatātuldaragada Suusi Cristo. ¹⁵Diuusi ācovai gānvuvaitu aapima cascada avā āpan duuca ivuāda Diuusi. Āgai tomali āmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ¹⁶Cā maata aapima iscaōja Diuusi ñiñoquituldiadamigada istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti: “Caagacāga

avāroidaca aapima dai maisoimaasi ivuāda, āana tomali āmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascada”, ascaiti Diuusi.

¹⁷Diuusi āgai dai nāidi vāsi istumaasi ivueeyi vāscatai āmadutai isbai cāga ivueeyi ischo āra. Dai ismaacada maicāga ivueeyi Diuusi soimaasi taatamituldi tomasi ārriricu siarsoitutuigami, siāraaliducami, siārgagarducami, dai oōqui dai caacāli vāsi soimaasi taatamituldi Diuusi dai āgai āgarooga cascada siaa duutuāda aapima Diuusi quiaa oidacatai tami oidigi daama. ¹⁸Āpan duuca oidacana aapima gānāqui aduñicarū dai cāga maata aapima sai istumaasi ivuādana maitāsoicāñi iscaagacāga vūvaquiagi aapima. Dāmos Diuusi caacāgacāga gānvuvaitu masai camaipoduuca oidacana. Cā maata aapima isSuusi Cristo gāa namaqui caagacāga gānvuvaidaraga namagada aidāmasi muaa curusiāba, dai maisiu oorocada tomali plaatacada istumaasi uugiātai. ¹⁹Suusi Cristo gāmuātu maitāsoimaasi iducamicatai poduucā isduucā coodaiña ājudidū aali cañiiru ismaacada maitācoococoidada sai Diuusi oigāldana soimaascamigada. ²⁰Maiquiaa caquivacāi oidigi ābiaadāga Diuusi camaatācatadai ispoduucā āpduñiā agaitadai Suusi Cristocada dāmos āgai cayoga ugitācai oidigi divia dai caagacāga gānvuvāda āgai. ²¹Diuusi duaacali Suusi Cristo coidada saagidaiñdara dai mā āmo saalicami tavaagiāga cascada cāga vaavoitudai aapima Diuusi dai nānara masiāscada āmadu oidaca āgai.

²²Diuusi caoigali gānsomaascamiga āgigitai aapima ñiñoquida, Diuusi Ibaada gānsocāi cascada, mā cascada aapima saalicada oigā dai gānaaduñi. Āpiāvar cāga gānoiglada aapima āpacoga. ²³Diuusi gānmaa ibadagai

utudui aidasi vaavoitu aapima ñiooquida. Gandlald maitanmaa idi ibadagai utudui. ²⁴ Mospoduucai ooja amo Diuusi ñiooquituldiadamigada:

Vlaasi oodami arapan ducami vasoi. Ava-soi gaquisarai daida oodami cooyi.

Dai vlassi istumaasi viaa oodami arapan ducami yoosigai.

Yoosigai gaquisarai dai uugiatai vai istumaasi viaa oodami uugiatai.

²⁵ Damos Diuusi ñiooquida vlasscara arvaavoi.

Asduu ooja amo Diuusi ñiooquituldiadamigada. Dai agai vaa ñiooqui agai masmaacada ganaagidi aapima.

2 Cascada casiavar maisoimaasi ivuaada, tomali maivupuiirumadada aa mastumaasi aagadagi varai gomaasi ivuaada, dai maitavar coimudada tuutiaca, dai mañiooquiada aa. ²⁻³ Caa maata aapima isDiuusi calgacara ganñidi cascada aliasi gaaagai ismaatacagi iscaiti Diuusi ñiooquida dai lagaidagi mospoduucai vaamioma calga oidacana oodami isducatai Diuusi ipalidi vai Diuusi calgacara vuvaidagi.

⁴⁻⁸ Dañi poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada Diuusi ñiooquidara iscaiti Diuusi:

Aana ootosdi ajudidú amo sallyicami viaacami ismaacada acovai vusaitu aana.

Sallyicada caa tuiga agai.

Vlassi soora vaavoitudagi agai maiviaacamu istuisi siaa aradagi vaavoitudacai, ascaiti Diuusi.

Asduu ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada. Cascada alia caa tuiga agai aapima ganvui ismaacada vaavoitudai damos aa vui ismaacada maivaavoitudai agai alia soimaa taatamituli. Mospocaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigada:

Sallyicami viaacami ismaacada dai Diuusi muidutai gajiaadara vipieeyi.

Dai agai aragai vaa ismaacada vaamioma laanaai.

Dai pocaiti ara:

Soora gajiaadara vipiaadagi gosallyicami viaacami sallyicada soimaa taatamu.

Dai iimia agai adiaavora lamadu.

Ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigada.

Vlassi imaasicada avarvaavoitudada dai lagiada aapima Suusi Cristo.

Agai aragaa guvucadagai viaacami ismaacada vlasscara caa tuiga dai tomastuigaco oidaga.

Diuusi calgacara naidi agai. Diuusi acovusaitu sai laanaña oodami damos muidutai gajiaadara viaa tomasi caa maatacatadai.

Aapima amo sallyicada ganducami vaavoitudaitai Suusi Cristo.

Dai Diuusi acovai ganvuvaitu aapima dai ganmaa ibadagai utudui masaida ivuaadana Diuusi aa duiñdada dai masaida arpipiooñgadacana dai masaida ivuaadana istumaasi agai ipalidi dai masaida siaa duutudaiña aapima Diuusi.

Aapima calga istutuidi isivuaadagi vlassi gomaasi. Suusi Cristo

Ibadada ganlamadu daja cascada. Vlassi gomaasi alia oojoidi Diuusi.

⁹ Damos aapima aramo oodami ismaacada Diuusi acovai vuvaitu daida armaamarada Diuusi. Daida arapan ducami aapima ajudidú papaaligada ismaacada ivuaadatadai Diuusi aa duiñdada, mai aapima gaaagiada istumaasi gagarducami ismaacada ivueeyi Diuusi. Diuusi calgacara ganvuvaitu aapima gansoimaascamigaiñdara dai sivi maata aapima ñiooquida. ¹⁰ Llaquioma aapima maitarmaamaradacatadai Diuusi dai sivi casi armaamarada aapima Diuusi. Llaquioma tomali amaadutai

garsoimaascamigaiñdar. ²⁵ Mosca maata aatama tasmaiquiaa calgacara vuvacacai aatama maivaavoitudaiña tomali maiagidiña Suusi Cristo damos sivi caama duucacai gartatagito aatama dai camaisoimaasi ivuaadaragai dai cavaavoitudai dai agidi aatama Suusi Cristo. Suusi Cristo garnuucada aatama lpan duucacai isduucacai nucada amo pastuuru gasosoiga cañiuru dai calgacara garvuvaidi.

3 ¹⁻² Poduucacai lara aapima ooqui cuucunacami agiadavurai gancuucuna vai poduucacai ismaadutai maivaavoitudadagi Diuusi ñooquida vaavoitudadagi naiditai mascalgacara oidaga aapima dai siaa duutudai tomasi aapima maiaagidi Diuusi ñooquida. ³ Maitavar mostatagitoda masducatai gangagasiuva agai dai masmaasi ganaada agai yuucusi dai masmaasi ganaada agai babaiuvacai dai nanaacagi gomaasi maitarsoiñi. ⁴ Baiyoma gaaagai mastatagitodagi masducatai oidaga. Maitavar gagarducada ganaliada tomali maioomaliaca. Gomaasi agai istumaasi alia oojoidi Diuusi. ⁵ Laquioma poduucacai oidacana ooqui ismaacada agidiña Diuusi. Agai sallicada vaavoitudaiña Diuusi dai agidiña gancuucuna. ⁶ Potuigacana Saara lara agai calga agidiña Avraañi dai siaa duutudaiña. Aapima potuutiacamur lara mascalgacara oidacacai dai maiallbiadadagi tomali amaadutai.

⁷ Dai aapima cacalli ooñiacami lara calgacara avar naijada ganooñiga dai siaa duutuada maisiu mosacaasi maisi guupuacatai agai. Diuusi calgacara vuvaitu agai lara sai vaascara oidacana agai lamadu ganapan duucacai cascada. Poduquivar ivuaada vai tomali amo istumaasi maisobicaña ganmamaraga.

⁸ Maitavar gancocoda. Dai soigavar ganaliada ganaaduñicada dai aipaco ganoigada amo siagama duucacai. Calgavar tuutiaca vaascatai vui dai maigarducada ganaliada. ⁹ Ismaadutai soimaasi ganvuiidiadagi aapima maitaagai ispoducacai ivuiidiadagi aadara. Dai ismaadutai ganñiooquidagi aapima maitaagai isñiooquidagi. Diuusi covai ganvuvaitu aapima dai gansoiña agai cascada daanadavurai Diuusi sai soiñana agai lara. ¹⁰ Pocaiti Diuusi ñooquidara:

Sioora sioma oidaca aliadagi maitaagai issoimaasi ñioocadagi dai maiyaatagadagi.

¹¹ Maitaagai issoimaasi ivuaadagi mosaca istumaasi calgaducami.

Gaaagai istomali amo imidagai maitacocoadagi.

¹² Diuusi nuucada ismaacada maitarsoimaasi ivuaadami.

Dai caacana siuu duucu gamamadada agai.

Dai agai vuidara caata ismaacada arsoimaasi ivuaadami.

Ascaiti Diuusi ñooquidara.

¹³ Isvaascara calgacara oidaca aapima baitoma maitiipucamu sioora soimaasi gantaatamituldiadagi,

¹⁴ damos isvaascara soimaasi gantaatamituldiadagi lamoco tomamas calgacara oidaga maitavar labiada dai maitavar vuaman aliada Diuusi calgacara gannlijadamu cascada vaascara baiganaliadamu aapima.

¹⁵ Dai siaavar duutuada aapima gantaananadamiga Suusi Cristo. Vaascara avar bai ganduuca dai aa noragida sioora gantacacadagi mastuisi tagito isvaascara oidacacai Diuusi lamadu. Dai maitavar gagarducada ganaliada dai siaavar duutuada agai

ismaacada gantacacadagi. ¹⁶ Caa gacarta avar oidaca masducatai maatacagi masmaisoimaasi ivueeyi, vai poduucai sioora gaññiooquiadagi caagacarta oidacatai aapima vaavoitudaitai Suusi Cristo sija arana Diuusi vui. ¹⁷ Sioma arcaagai isoima taatamadagi caaga ivuaadatai isDiuusi poduucai ipaliadagi isoimaa taatamadagi soimaasi ivuaadatai.

¹⁸ Tomasi Suusi Cristo maitarsoimaasi ivuaadami vaascarta gamuaatu. Oodami arsoimaasi ivuaadami cascada. Suusi Cristo gamuaatu sai oodami caagacarta vuvacarta daida arDiuusi maamaradacana. ¹⁹ Aidasi maiquiaa duaaca Suusi iblada ii siaaco maa maisapi coidada iiblada dai aagidi amo istumaasi istumaasi Diuusi ipalidi ismaataca agai. ²⁰ Agai maialagi Diuusi aidasi oidacatai Noécaru. Diuusi maisoimaa taatatuli oodami aidasi Noé ivuaadadatai agaa vaarcu asta aidasi naato Noé agaa vaarcu ismaacadara vaa agai amadu cuvaracami aaduñda aidasi tavapi duudu vaidavaarcu suudagi daama aimaraiña poduucai caagacarta vuvaja agai. ²¹ Dai poduucai sivi aatama garvapaconai suudagicada dai caagacarta vuvaci vaavoitudaitai isSuusi Cristo duaaca coidada saagidaiñdara. Vacuanaragaicada maivuaana gatucuraga baiyoma poduucai caa maata oodami isaatama daana sai garoigaldana garsoimaascamiga. ²² Suusi Cristo caii tavaagiamu dai maaca daja saalisapadara Diuusi dai taana vaasi Diuusi tataañicaruda dai vaasi dudunucami ismaacada ami daraaja.

4 Poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo aapima arara gaaagai isbai ganducagi dai soimaa taatagi. Agai ismaaca soimaa taatamai gajaadara

vipieeyi vaasi istumaasi soimaascami. ² Dai maitivuaadana mosacaasi istumaasi lagi agai ipaliadagi, baiyoma ivuaadana agai istumaasi Diuusi ipalidi. ³ Aapima laquioma ivuaadana istumaasi ipalidiña aran duucai agai ismaacada maialagi Diuusi camaitaagai maspoduucai ivuaadagi. Aliaisi arsoimaasi ivuaadamicana aapima dai googosi ganducamicana dai navacoitacana dai aapima ivuaadana mui naana maasi ooodaicaada dai uusicada dai sija duutudaiña gandidiuusiga duucai, gomaasi alia daidi Diuusi vaasi oidi daama oidacami. ⁴ Agai ismaacada maialagi Diuusi maimaata istuisida camaiaran duucai soimaasi ivueeyi aapima agai amadu cascada ganñiooquidi agai. ⁵ Damos aimu istuigaco vuidara guuquiva agai agai Diuusi, dai Diuusi aagidamu ismaacada caaga ivuaadana dai ismaacada maicaga ivuaadana. Diuusi cabai gaduu dai aagida agai vaasi duduaacada dai coidada ismaacada caaga ivuaadana dai ismaacada maicaga ivuaadana. ⁶ Muidutai ismaacada cacoi aidasi maiquiaa coi agai caa Diuusi ñooquida dai poduucai ismaacada vaavoitu vaascarta oidaca agai Diuusi amadu aran duucai Diuusi, Diuusi tomastuigaco oidaga. Vaasi oodami viaa iscoiyagi poduucai soimaa taatatuldi Diuusi cascada.

⁷ Casi miaadimi istuigaco ugitia agai vaasi istumaasi cascada caagacarta avar oidaca aapima dai maitatagitoda istumaasi soimaascami ganuucadacavurai dai maisoimaasi ivuaada baiyoma avar gamamadada. ⁸ Damos sioma gaaagai masoigadagi gnaaduñi. Sioora oigadai gnaaduñi caaga gaogaldi arara massoimaasi ivuudiadagi. ⁹ Baiganliaracada avar ganmiaadagiada aipaco ganquiquiara. ¹⁰ Vaasi oodami maata

amo istumaasi dai poduucai istutuidi issoicadagi aa. Diuusi poduucai idui cascada. Vaaascatai gaaagai isaipacoga gansoicadagi isducatai istutiadagi. Poduucai vaaascatai ivueeyi aaa duiindagai ismaacada Diuusi ipalidi saida ivuaadana. ¹¹ Sioora arniooquituldiadimidagidagidi Diuusi gaaagai iscaaga agadagi istumaasi Diuusi ipalidi. Sioora soicadagi iscaaga aagadagi vai poduucai vaasicada istumaasicada ivueeyi aatama vaascata sias duutudai aatama Diuusi. Suusi Cristo aragai ismaacada garsoicai iscaaga ivuaada aatama vaasi istumaasi. Aliasi gaaagai isvaaascatai sias duutuadagi Diuusi. Diuusi aragai dai tomastuigaco taaanai oidi daama dai tavaagiara.

¹² Giinaaduni maitavar vaaam anliada tomali maiduduaadicuda masiaascada soimaasi taatamadagi. Diuusi aragai dai soimaasi gantaatamituldi naida aliditai masabai saalicada vaavoitudai. Gomaasi gaaagai siapaduniagi vaasi vaavoitudadamicada. ¹³ Baiyoma avar baiganliada masiaascada soimaa taatamadagi. Aapima soimaa taatamai arpan duucai Suusi Cristo cascada. Dai poduucai baiganliadamu aapima arpa saascada diviagi Suusi Cristo dai vaascatai sias duutuda aragai. ¹⁴ Massoimaasi niooqui ganaagiadagi vaavoitudaitai aapima Suusi Cristo gaaagai masbaiganliadagi. Diuusi Ibaada aliisi dadadacai dai ganama daja cascada gaaagai masbaiganliadagi. Aragai ismaacada soimaasi niooqui ganaagiadagi aragai niooquidi Diuusi Ibaada, damos aapima sias duutudai Diuusi Ibaada. ¹⁵ Aapima gaaagai issoimaa taatamadagi damos maisiu soimaasi ivuaadatai tomali gacoodamicatai tomali asivucatai

tomali gavapasaitai aaaa duiindadara. ¹⁶ Damos sioora soimaa taatamadagi vaavoitudaitai Suusi Cristo aragai maitaaagai issias aradagi, baiyoma gaaagai isias duutuadagi Diuusi, vaavoitudai aragai Suusi Cristo cascada.

¹⁷ Caaayi istuigaco Diuusi naida aragai aoodami sabai caaga ivuaadana ismaicaga ivuaadana arpa. Araga naida aragai aragai vaavoitudadami dai gooquiara aragai ismaacada maitarvaavoitudadami dai soimaa taatatulda aragai ismaacada maicaga ivuaadana. Damos isDiuusi soimaasi gartaatamituldi aatama ismaacada arvaavoitudadami, vaamioma soimaa taatatuldamu aragai ismaacada maiaragidi. ¹⁸ Acaaga ivuaadami avanacai istutuidi iscaagacara vuvaquiagi dai asoimaasi ivuaadami siaadara caagacara vuvacana. ¹⁹ Is-Diuusi ipaliadagi isvaavoitudadami soimaasi taatamadagi vaascata gaaagai isvaavoitudadami apiacagacara oidacagi, vaavoitudaitai isDiuusi nuucada. Diuusi idui oodami dai saalicada caagacara naidi ismaacada vaavoitudai.

5 Ganmaaquia inlidi aana niooqui aapima vaavoitudadami gantataaanadamiga. Aana arpa artaanadami arpan duucai aragai. Daida arnariadami isducatai soimaa taata Suusi Cristo dai aana arpa amadu daacamu Suusi Cristo vaasi vaavoitudadami amadu. ² Aapima tataanadami nuucadacavurai govaavoitudadami ismaaca taaanai. Aliasi gaaagai masbaiganliaragacada ivuaadagi isducatai Diuusi ipalidi, damos maisiu guvucadagaicada, tomali maisiu mosgamaitaa aliditai tumiinsi. Baiganliaragacada avarivuaada ganaa duiindaga, ³ maitavar soi duucai narjada

dai maitavar soi vuaada baiyomavar
 cʌagacara oidaca vai poduucai
 oidacana gogaa vaavoitudadami ʌpa.
⁴Dai poduucai siʌascada diviagi Suusi
 Cristo ʌgai gandadadaquituda ʌgai
 ʌpan duucai ʌgai dai vʌascatai siaa
 ganduutuadamu aapima ʌpa.

⁵Poduucai ʌpa aapima gagʌli
 ʌgiadavurai gantataanadamiga
 aipacoga avar gansoicada
 maigarducada ganʌlidityai.

Diuusi soicai ismaacada
 maigarducada ganʌlidi.

Dai ʌgai vuidara caata ismaacada gagar-
 ducada ganʌlidi.

⁶Dai maitavar gagarducada ganʌliada
 Diuusi vui. ʌgai alia viaa guvucada-
 gai dai ʌmo imidagai siʌascada ʌgai
 ipʌliadagi ganmaaquimu ʌmo sʌʌlicami.

⁷Maitavar vuaam ʌnʌliada tomali ʌmo
 istumaasicada Diuusi ʌgai dai gansoicai
 dai ganuucada.

⁸Cʌagavar gantatagitoca. Gansaayu
 ʌDiaavora tomasiaacoga aimarai dai
 gaagai soora soimaasi iduiḅdagi
 cascada ganuucadacavurai. ⁹Dai
 maitandadagitoda issoimaasi
 ganduiḅtuldagi ʌgai, baiyomavar
 apiacʌga vaavoitudada maatacatai
 isvʌascatai gnaaduḅi vaavoitudadami
 vʌasi oidigara soimaasi taatamai
 ganʌpan duucai. ¹⁰Dai masiʌascada
 casoimaasi taatagi bai tavapi Diuusi bai

duḅia ʌgai ganiibadaga sipoducai cʌga
 ivuaadamu aapima gnaa duiḅdaga dai
 Diuusi cʌga ganvaavoitulda ʌgai dai
 cʌga ganmaaquia ʌgai tagitoidagai.
 Diuusi ʌgai dai cʌagacara ganʌlidi
 dai ganvai masai iimana tavaagiamu
 dai ʌmadu daraajana ʌgai dai Suusi
 Cristo tomastuigaco. ¹¹Alia gaaagai
 isvʌascatai siaa duutudagi Diuusi.
 Diuusi ʌragai dai tomastuigaco taanai
 oidigi daama dai tavaagiara.

¹²Aanʌ ganooji idi ali oojai dai
 Silvaanocada ganootosi. Goovai
 argaraduḅi vaavoitudadami dai cʌga
 tuiga. Dai idi oojiara ganmaa aanʌ
 ḅiooqui dai gnaagidi sai Diuusi
 cʌagacara ganʌlidi dai poduucai
 maatacamu aapima isDiuusi sʌʌlicada
 ganoigadai. Dai apiavar cʌga
 vaavoitudada isDiuusi ganoigadai.

¹³Idi vaavoitudami ismaacada tami
 Babilooniara daraaja Diuuscada ganvi-
 aatuldi. Diuusi ʌcovai vuvaitu idi ʌpan
 duucai aapima. Marcusi ismaacada giḅ-
 mara gaducami Diuuscada ganviaatuldi
 ʌpa. ¹⁴Baiganʌliaragacada ganviaatul-
 diada dai apiavar ganoigada aipacoga.

Aanʌ ipʌlidi isvʌascatai aapima
 ismaacada vaavoitudai Suusi Cristo
 baiganʌliadagi.

Mosacaasi.

Idi arloojai gotordada ismaacada ooja Piiduru

1 Aana arSimuñi Piiduru Suusi Cristo ootosada daida arpiooñigada. Aana ganoojidi idi oojai aapima vaavoitudadami ismaacada calga vaavoitudai garapan duucai. Diuusi garooga lamadu Suusi Cristo calgacara garvuviadamiga sallacada ivueeyi amo istumaasi calgaducami aatamacada garsoiñacai tasai lapan duucai vaavoitudana. Cascada gamaata isagai amadugan duucai garnaidi. ²Aana ipalidi isDiuusi vaamioma calgacara gannlijadagi vai vaamioma ganiibastacan tadacagi ganiibadaga maatacatai Diuusi lamadu Suusi gartaanadamiga.

³Diuusi alia viaa guvucadagai. Dai agai casi garmaa vaasi istumaasi tagito aatama dai calgacara oidacagi dai siaa duutuadagi agai. Diuusi garsoi tasai maataana Suusi Cristo. Agai acovai garvuvaitu. Dai agai alia viaa guvucadagai daida idui naana maasi istumaasi gagarducami. ⁴Gomaasicada cal maata aatama isDiuusi vaamioma mui naana maasi istumaasi gagarducami iduñia agai aatama garvaatar. Vai poduucai mosacaasi calga ivuaada aatama isduucai Diuusi mosacaasi calga ivueeyi. Dai poduucai istutuidi aatama isgajiaadara viaagi asoimaascami dai maiapan duucai ivuaadagi amaivaavoitudadami ismaacada ivueeyi mosacaasi istumaasi lagi agai ipalidi isivuaadagi. ⁵Cascada aliasi gaaagai iscalgacara oidacagi aapima cavaavoitudacai Diuusi. Dai aliasi gaaagai lapa isvaamioma calga

matia aliadagi istumaasi Diuusi ipalidi isivuaadagi, ⁶dai aliasi gaaagai lapa ismaitivuaadagi istumaasi aapima lagi ipalidi, dai silascada soimaasi taatamadagi aapima aliasi gaaagai isapiacalga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquida, dai aliasi gaaagai lapa isivuaadagi vaasi istumaasi Diuusi ipalidi, ⁷dai aliasi gaaagai lapa masaipacoga ganoigladagi aapima vaavoitudadami dai isoigladai vaasi oodami lapa.

⁸Isivuaadagi aapima vaasi gomaasi aida gia vaamioma calgacara oidacamu aapima dai vaamioma calga ivuaadamu Diuusi aa duindada lagiditai maatacatai aapima Suusi Cristo gartaanadamiga. ⁹Damos ismaitivuaadagi aapima gomaasi aida gia maiquia cal maata aapima istumaasi arcalgaducami maitatagitoitai isDiuusi caoigali gansoimaascamiga. ¹⁰Cascada giñaaduñi vaavoitudadami calgacara avar oidaca vai poduucai calga gamaatacana isDiuusi acovai ganvuvaitu dai gamaamara duucai gannaidi. Iscalgacara oidacagi aapima aida gia maigajiaadara viaamu aapima ganvaavoidaraga. ¹¹Poduucai viaacamu aapima oigaragai isiimiagi tavaagiamu siaaco gataani Suusi Cristo gartaanadamiga tomastuigaco. Agai agai daida arcalgacara garvuviadami.

¹²Cascada apiagantatagitoladiadamu aana gomaasi tomasi camaata aapima dai calga vaavoitudai Diuusi ñiooquida ismaacada caviaa aapima dai gomaasi gia arvaavoi. ¹³Dai aana polididi iscalga ivueeyi aana ganmaacaitai idi ñiooqui sivi maiquia muucuai. ¹⁴Suusi Cristo gartaanadamiga casi giñaagidi sai caotoma muquia iñagai aana. ¹⁵Cascada ganoojidi aana vai poduucai silascada camuquiagi aana vaascara tatagitoda aapima gomaasi.

¹⁶ Casi ganaagidi aana sai Suusi Cristo gartaanadamiga alia viaa guvucadagai dai sai apamu divia agai tami oidigi daama. Gomaasi gia sallyicada arvaavoi. Gomaasi maitarcueentogada oodami yaatavogami. Aatama lagi garvuupuquicada naidi gartaanadamiga issallyicada viaa guvucadagai. ¹⁷⁻¹⁸ Aatama caa aidasi Diuusi garooga tavaagiaiñdara calaga ñoo agai valtara dai pocaiti; “Idi Suusiava argiñmara nai aana alia oigadai dai baigiñlidi aana goovaicada”, caiti Diuusi. Dai aatama lamadu daraajatadai gartaanadamiga agiidiara ismaacada Diuusi acovai vuvaitu vai ami dadadacai Suusi sicoli. Cascada naidi aatama aidasi Suusi sicoli dadadacai.

¹⁹ Istumaasi naidi aatama dai caa caagaitadai Diuusi ñiñoquituldiadamigada alquioma cascada aidasi naidi aatama dai caa, mai issallyicada arvaavoi. Dai aapima ara aliasi gaaagai maslagiadagi goñiooqui. Diuusi ñooquidacada maata oodami mui naana maasi istumaasi maimaatcatadai. Aapima aliasi gaaagai mascalaga lagiditai calcagi Diuusi ñooquida asta silascada apamu diviagi Suusi Cristo dai aapima lamadu daraajamu. ²⁰ Damos sioma calaga gaaagai masmaatcacagi sai tomali amaadutai maialagi istutuidi isaagagi istaiya lididi istumaasi aagai Diuusi ñiñoquituldiadamigada Diuusi ñooquidara. ²¹ Diuusi ñiñoquituldiadamigada tomali amo imidagai maiagai istumaasi lagi agai ipalidi baiyoma agai arcacalli ismaacada Diuusi acovai vuvaitu dai agai ñooquituldiña Diuusi. Diuusi Ibada mamaatuldiña istumaasi aagadagi agai.

2 Damos ajudidú saagida oidacatadai mamaatuldiadami yaatavogami ara. Dai aapima gansaagida ara oidaca agai mamaatuldiadami yaatavogami. Agai gamamaatuldiadamu Diuusi ñooquida dai saagida agadamu istumaasi maitarvaavoi dai poduucai vupuiirumadadamu agai oodami. Dai vui ñooCADAMU agai Suusi Cristo ismaacada calgacara vuvaidi oodami. Dai todian duucai Diuusi soimaasi taatatulda agai agai. ² Dai muidutai soimaasi ivuaada agai apaan duucai amamaatuldiadami yaatavogami. Agai googosi ganducamicamu. Dai aa oodami parunadamu Suusi Cristo mamaatuldiaragada pomaasi ivuaadatai agai. ³ Agai coimudada tuutiacamumu cascada gantaanadamu tumiñsi ganvupuiirumadaitai ganmamaatulditai yaatagi. Diuusi alqui abiaadara aagai sai soimaasi taatatulda agai agai dai sallyicada soimaasi taatatuldamu agai.

⁴ Diuusi maiogali gatataañicaru ismaacada soimaasi idui baiyoma ootoi agai malca siaaco tomastuigaco tucagamucana dai cadeenacada vuupu asta silascada aagagi agai isducatai soimaasi taatatulda agai tomastuigaco. ⁵ Dai Diuusi tomali alqui oodami maiogali baiyoma ootosi agai duuqui sai agai baicoña. Agai arsoimaasi ivuaadami cascada. Damos Diuusi calgacara vuvaitu Noé lamadu cvaracami aaduñda. Noé gaaagidiña isaliasi gaaagai iscalgacara oidacagi. ⁶ Diuusi aagai sai soimaasi taatatulda agai aoodami Sodomara dai Gomoofara oidacami soimaasi ivuaadamicatai agai cascada tavaagiaiñdara daitu agai taí dai maji vvasi oodami dai vvasialcatai dai goala

mataigada vii. Diuusi idui gomaasi sai aa oodami soimaasi ivuaadami ismaacada gooquiarioma oidaca agai naidiña dai duduadimuna dai camaisoimaasi ivuaadana. ⁷Damos Diuusi calgacala vuusaitu Lot. Agai lammo calli cal tuigajami. Lot alia soigallidiña naiditai isalia soimaasi ivuaadana agaa oidacami. ⁸Vlassi tasai Lot alia soimaasi taatamaiña naiditai dai calcatai naana maasi istumaasi soimaascami ismaacada ivuaadana agai. ⁹Poduucai gamaata isDiuusi calgacala vuvaidi oodami ismaacada calga lagiadagi agai soimaasi ivuaadami saagidaiñdala sai agai maiapan duucai ivuaadana agaa. Dai Diuusi apiasoimaasi taatamituldiadamu asoimaasi ivuaadami asta silascada aagagi agai isducatai soimaasi taatatulda agai vai soimaasi taataca agai tomastuigaco.

¹⁰Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu soora ivuaadagi istumaasi lagi agai ipalidi. Agai googosi ganducami dai agai soiduucai naidi tomasmaaca sallicami viaacami. Agai ivueeyi mosacaasi istumaasi ipalidi dai maiduduaadicuitai parunai agai tomasmaaca sallicami viaacami. ¹¹Damos Diuusi talaañicaruda tomasi vaamioma viaa guvucadagai vlasscala maisoimaasi ñioocai asallicami viaacami vui tomali maiaagidi Diuusi issoimaasi idui agai.

¹²Damos soora ivuaadagi mosacaasi istumaasi lagi agai ipalidi agai calcaisi ganducami maicalga gantatagitocatai. Agai ivueeyi mosacaasi istumaasi lagi agai ipalidi apan duucai calcaisi. Oodami coodaiña calcaisi ismaacada calcaidaga. Dai soora vui ñioocadagi istumaasi maical maata cal agai maiiimi agai Diuusi lamadu. ¹³Agai soimaasi taatamituldiña oodami yaatagiditai dai vupuiirumadaitai cascada soimaasi taata agai. Dai agai

baiganalidiña asta tasara soimaasi ivuaadatai cascada siaa laradamu aapima islamadu gacuaadagi. Agai poduucai ivueeyi ganvupuiirumada aliditai.

¹⁴Dai agai maisiaa duutudai tomali lmo ooquei. Agai maiibicorai soimaasi ivuaadatai dai vupuiirumadaiña lamoco ismaacada maicalga vaavoitudai Diuusi. Dai agai alia coimudada tuutuiga. Dai Diuusi sallicada soimaasi taatatulda agai agai. ¹⁵Dai agai iimi agai lDiaavora lamadu maiलगiditai Diuusi ñiooquida. Agai lpan duucai ivueeyi Balaam Beor marada. Agai gamaitacada lidiña tumiñsi soimaasi ivuaadatai. ¹⁶Damos lmo asñitu ñioo dai bagaimi lBalaam dai agai dagitu ganvuiirudaga.

¹⁷Damos lamamaatatuldiadami yaatavogami maitarsoiñi. Agai tomastuigaco oidacamu siaaco sallicada tucagamucana tomastuigaco. ¹⁸Agai lagi calga ñioocai ganmamaatatuldiaraga vui damos maitarsoiñi istumaasi gamamaatatuldi agai.

Ganmamaatatuldiaraga maicalgaducamicada vupuiirumagi agai ismaacada cayoga maiuurapacaitadai asoimaasi ivuaadami.

¹⁹Lamamaatatuldiadami yaatavogami gamamaatatuldiña sai tomasioorai istutuidi isivuaadagi istumaasi ipaliadagi dai sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai tomasi soimaasi ivueeyi. Damos lamamaatatuldiadami yaatavogami maitistutuidi isdagitocai soimaasi ivuaadagi dai cascada maitistutuidi isivuaadagi mosacaasi istumaasi ipaliadagi. ²⁰Damos isamaadutai camaiuurapacadagi asoimaasi ivuaadami dai cagajiaadara viaagi naana maasi istumaasi soimaasicami maatacatai isSuusi Cristo gartlaanadamiga lalcalgacala vuviadami dai gooqilara apamu uuravagi asoimaasi ivuaadami dai

apamu soimaasi ivuaadagi aidaga Diuusi vaamioma soimaasi taatatulda agai agai. ²¹Vaamioma arcaagaicamudai agai vaatarai ismaimaatamudai Diuusi ñiooquida dai maisiu gajiaadara viaamudai camaatacai. ²²Gomaasicada casi apadui istumaasi aagaiña oodami dai pocaitiña: “Googosi viotaiña dai apamu cuaadana gavioosi dai ginei sosiacami calga vapaatasdiña gansoiga tataisoli vaascata atataisoli gantuculimadaña davarai vaagicamiara”, ascaitiña oodami.

3 Giñaaduñi aliasi ganoigadai aana. Idi argootordada oojai ismaacada ganoojidi aana. Dai vagoquiara ganmaacai aana ñiooqui ipaliditai mascala gantatagitodagi ²tatagitoitai istumaasi alquioma aagai Diuusi ñiooquituldiadamigada ismaacada Diuusi covai vuvaitu dai Suusi Cristo mamaatatuldaragada ismaacada aatama Suusi Cristo oootosada ganaagidi.

³Damos araga gaaagai masmaatacagi sai cayoga uugitacai oidigi oidaca agai oodami ismaacada parunada agai Diuusi ñiooquida dai agai ivuaada agai istumaasi lagi agai ipaliadagi. ⁴Dai agai gatcacada agai dai pocaitidada agai: “¿Tadui Cristo dai camaidivia? agai aagidi garaaduñicarai sai divia agaitadai. Dai garaaduñicarai cacacalliocoi dai cacoi taida Cristo camaidivia baiyoma momaasi oidigi aidasi abiaadara calquiiva”, ascaitiada agai. ⁵⁻⁶Damos gomaasi maitarvaavoi. Agai mospoduucai tatagitoda agai cascada pocaitiada agai. Oidigi camaimomaasi. Amo imidagai Diuusi caugititu vaasi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicada. Tucamidara Diuusi

ganooquicada idui tavaagi dai oidigi. Daida idui suudagi dai covai davarai gaquicami. Daida idui iicomai sai duucuiña. Dai goquiara Diuusi ugititu vaasi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicada. ⁷Damos gotavaagi lamadu gooidigi ismaacada oidaga sivi Diuusi caagai sai amo imidagai ugitituda agai taicada. Amaasi agai vai Diuusi ootosa agai soimaasi ivuaadami malca siaaco tomastuigaco soimaasi taataca agai.

⁸Damos aapima giñaaduñi mosavar tagitoca sai Diuusi vaatarai amo tasai arapan ducami amo mil uumigi dai amo mil uumigi arapan ducami amo tasai. ⁹Diuusi gia iduñia agai istumaasi aagai saida iduñia agai, tomasi lamoco poalidi sai catavari daivusai. Damos Diuusi maitarojodai baiyoma ipalidi agai isvaascatai aatama ama duucai gartatagituagi vai poduucai tomali amaadutai maiimiagi adiaavora lamadu.

¹⁰Damos amo imidagai aimu istuigaco divia agai gartaanadamiga Suusi Cristo. Dai todian duucai divimu agai silascada oodami mainanaracagi poduucai isduucai daivui lasivogami silascada oodami mainanaracagi. Amaasi ugitia agai gotavaagi taicada dai cavami copoñdatai. Dai davarai maia agai lamadu vaasi istumaasi oidaga oidigi daama.

¹¹Dai maatacatai aapima isvaasiaacatai ugitia agai aliasi gaaagai isallicada calgacara oidacagi aapima dai calga siaa duutuadagi Diuusi. ¹²Dai aapima gaaagai isnanaracagi ipaliditai sai otoma aana istuigaco Diuusi iduñia agai vaasi gomaasi. Amaasi ugitia agai gotavaagi taicada dai vaasiaacatai maia agai. ¹³Damos aatama nanara istuigaco Diuusi iduñia agai amai tavaagi utudui dai oidigi utudui ismaacada aagai agai saida iduñia agai. Dai amaasi oodami

ivuaadamu mosacaasi istumaasi arcalla-gaducami dai istumaasi arsaallicami.

¹⁴ Cascada aapima giñaaduñi nanracatai aapima gomaasi gaagadavurai isducatai cagacara oidacagi dai poduucai maitarsoimaasi iducamicamu aapima siascada diviagi Diuusi, dai poduucai cagacara gannajadamu agai. ¹⁵ Alias gaagai ismaatcagi aapima ismaiquiaa divia gartaanadamiga Suusi Cristo ipaliditai agai ismuidutai cagacara vuvaquiagi. Garaduñi Paavora ismaacada aliasi oigadai aatama poduucai ganooji ara. Diuusi maatutuli agai istumaasi ganoojida agai cascada. ¹⁶ Vascara siascada gaojiada agai gaaagidiña gomaasi tomasi amapacara alia sijaiga ismaat calcagi. Dai amoco ismaacada maicall maata cal Diuusi ñooquida dai maicalla vaavoitudai Diuusi ñooquida

ama duucai aagaiña poduucai isduucai ama duucai aagaiña agai amapacara Diuusi ñooquida dai poduucai maiimu agai Diuusi amadu.

¹⁷ Cascada aapima giñaaduñi camaatacatai gomaasi gaagai masigannuucadacagi vai maitanvupuirumadadagi gomamaatatuldiadami yaatavogami aida gia camaicalla vaavoitudadan tada aapima Diuusi ñooquida. ¹⁸ Damos aliasi gaagai isvaamioma caga maatia aapima gartaanadamiga Suusi Cristo ismaacada cagacara garvuvaidi. Dai aliasi gaagai isdagitoagi aSuusi vai agai gansoiñana isvaamioma caga oidacana aapima. Alias gaagai isvascatai caga ñoocadagi Suusi Cristo vaatara.

Mosacaasi.

Idi arVoojai aragadada ismaacada ooji Vuaana glaaduñi vaavoitudadami

1 Aana arVuaana daida ganoojidi aana aagaitai Suusi Cristo. Suusi Cristo agai daida garmaa ibadagai utudui. Aidasi abiaadara maiquiaa calquiva oidigi Suusi Cristo caoidacatadai tavaagiara Diuusi lamadu. Dai aidasi divia agai tami oidigi daama naidi aana agai, dai calcana aana ñooquida, dai taata aana tuucugada. Dai soora maata istuiga Suusi Cristo poduucai maata istuiga Diuusi. ²Suusi Cristo divia ami siaaco daraajatadai aatama cascada ganaagidi aatama sai naidi. Dai sivi garaagidi aatama sai Suusi Cristo agai dai garmaacai ibadagai utudui dai agai tomastuigaco oidaga. Agai Diuusi garooga lamadu oidacatadai dai gooqiara divia tami oidi daama dai aatama naidi agai. ³Dai aatama ganaagidi istumaasi naidi dai cal vai poduucai aapima lapa garapan duucai tatagitodagi dai vaascatai apan duucai tatagitodagi aatama Diuusi garooga lamadu Suusi Cristo Diuusi marada. ⁴Gomaasi ganoojidi aana masai vaamioma baiganalidiña.

⁵Sivi ganaagidamu aatama istumaasi Suusi Cristo garmaatutuli sai Diuusi alia cal tuiga dai tomali amo imidagai maitivueeyi istumaasi soimaascami. ⁶Ispocaitiada aatama tasai apan duucai tatagitoi Diuusi dai maitivuaadagi istumaasi arcalagaducami aida gia yaatagai aatama dai saalicada soimaasi ivueeyi. ⁷Damos iscalagacara oidaca aatama dai calga ivuaadagi poduucai isduucai ivueeyi Diuusi aida gia amo tgi-toidagai viaacamu aatama. Dai Diuusi

garoigaldi garsoimaascamiga muucucai Suusi Cristo Diuusi marada curusiaba.

⁸Ispocaitiadagi aatama tasai maitarsoimaasi ivuaadami aida gia garvupuiirumadai aatama lagi daida aryaatavogami aatama. ⁹Damos isaagiada aatama Diuusi asoimaascami ismaacada ivuaadagi aida gia Diuusi iduunimu aatamacada istumaasi arsaalicami. Agai garoigaldamu garsoimaascamiga dai calgacara garnlijadamu ducami istomali amo imidagai maisoimaasi iduunimudai aatama. ¹⁰Damos ispocaitiadagi aatama tasai maisoimaasi ivueeyi aida gia ducami ispocaitiada aatama isDiuusi yaatavoga dai poduucai maivaavoitudai Diuusi ñooquida.

2 Giñaaduñi vaavoitudadami ganaagidi aana gomaasi masai maisoimaasi ivuaadana. Damos isamaadutai soimaasi ivuaadagi, cal maata aatama isoidaga amoco ismaacada garsoicai Diuusi garooga vuitapi. Agai arSuusi Cristo. Dai agai ivueeyi istumaasi arsaalicami. ²Dai agai vaa agai dai muu curusiaba vai poduucai Diuusi garoigaldi aatama garsoimaascamiga dai vvasi oidigi daama oidacami soimaascamigada.

³Isalgiada aatama istumaasi aagai Diuusi ñooquidara aida gia cal maata aatama isarmaamarada Diuusi. ⁴Damos isamaadutai pocaitiadagi sai maata Diuusi dai saida arDiuusi marada dai vaascara maialagiadagi istumaasi aagai Diuusi ñooquidara agai gia aryaatavogami dai maitarvaavoitudadami. ⁵Baiyoma ismaacada calga lagiadagi Diuusi ñooquida agai gia oigadai Diuusi dai poduucai cal maata aatama isapan duucai tatagitoi Diuusi. ⁶Soora pocaitiadagi isapan duucai tatagitoi

Diuusi Agai gia gaaagai iscāaga oidacagi poduucai isduucai oidacata dai Suusi Cristo tami oidigi daama.

7 Giñaaduñi istumaasi ganoojidi aana maitarāmo mamaatatuldiaragai utuducami. Goovai aragai vaa ismaacāda cal aapima aidasi abiaadara gaaagacai gamamaatūldi Suusi Cristo. 8 Damos vaascara ganaagidi aana amo ñooqui ducami isarāmo mamaatatuldiaragai utuducāda damos vaascara aragai vaa ismaacāda ganaagidi Suusi Cristo masai aipacoga ganoigadaiña. Suusi Cristo aliasi ganoigadai aapima dai poduucai ganoigadai aapima aipacoga. Silascada oodami aipacoga ganoigadagi aidā gia gajiaadara viimu gosomaascami dai calgacara oidacamu oodami.

9 Isamaadutai pocaitiadagi iscāgacara oidaca dai caldadagi gaaaduñi vaavoitudadami Agai quiaa soimaasi ivueeyi. 10 Damos sioora oigadagi gaaaduñi Agai gia cacāgacara oidaga. Dai Agai maisoimaasi duiñtuldi aa. 11 Damos sioora caldadagi gaaaduñi Agai quiaa soimaasi ivueeyi dai maimaata isducatai calga oidacagi maimaata calcatai Diuusi ñooquida.

12 Ganoojidi aana vaascatai aapima giñaaduñi vaavoitudadami caoigaldacai Diuusi gansoimaascamiga muucua. Suusi Cristo aapima ganvaatarā. 13 Ganoojidi aana vaascatai aapima cacāli oodami maatacatai aapima Suusi Cristo. Agai caoidacata dai maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara. Ganoojidi aana vaascatai aapima gagāli cavaamioma istui aapima isāDiaavora.

Ganoojidi aana aapima aali vaavoitūdaitai aapima Diuusi garooga. 14 Ganoojidi aana aapima cacāliodami maatacatai aapima Suusi Cristo. Agai caoidacata dai maiquiaa calquiva oidigi abi-

adara. Ganoojidi aana aapima gagāli calga vaavoitūdaitai aapima Diuusi ñooquida dai cavaamioma istui aapima isāDiaavora.

15 Maitavar oojiada isivuaadagi gosomaascami ismaacāda oidaga tami oidi daama. Dai maitavar viaaca liada naana maasi istumaasi istumaasi oidaga tami oidi daama. Isamaadutai oojiada gomaasi aidā gia maiogadai Diuusi. 16 Ismaacāda maivaavoitūdai Diuusi ivueeyi mui naana maasi soimaascami. Agai ivueeyi mosacaasi istumaasi lagi Agai ipalidi dai viaaca alidiña vaasi istumaasi ñajadagi, dai gagarducāda ganalidiña naana maasi viaacatai. Vaasi gomaasi ivueeyi ismaacāda maivaavoitūdai Diuusi dai Diuusi maitipalidi ispomaasi ivuaadagi oodami. 17 Dai amo imidagai ugitimu vaasi gomaasi dai oidigi ugitimu larā. Damos sioora ivuaadagi istumaasi ipalidi Diuusi Agai gia tomastuigaco oidacamu.

18 Giñaaduñi cayoga aayi istuigaco ugitia Agai oidigi. Camaf aapima isdivia Agai amo oodami ismaacāda vuidara caataca Agai ACristo. Dai caoidaga mui oodami ismaacāda vuidara vaata ACristo cascāda cal maata aatama iscayoga aayi istuigaco ugitia Agai oidigi. 19 Ismaacāda vuidara vaata ACristo Agai gia maitargaraaduñi vaavoitudadami cascāda iji garsaagidaiñdara. Issalicāda argaraaduñicamudai aidā gia garāmadu daraacamudai Agai. Damos Agai iji sai vaamioma calga gamaatana isAgai maitargaraaduñi.

20 Damos ACristo ootoi Diuusi Ibaada sai ganāmadu daacana. Dai Agai gansoicai masai calga maatacana istumaasi arvaavoi dai istumaasi maitarvaavoi. 21 Ganoojidi aana maatacatai

aapima istumaasi arvaavoi. Dai istumaasi maitarvaavoi.

²² Isalamadutai pocaiti adagi sai Diuusi maiotoi Suusi sai cascada maitar Cristo agai gia yaatagai. Agai gia vuidara valla Cristo. Agai pocaiti sai Diuusi maitararoga dai sai Suusi maitar Diuusi marada. ²³ Ispocaiti adagi oodami sai Suusi maitar Diuusi marada Diuusi garoga mai lamadu daja agai. Damos ispocaiti adagi oodami sai Suusi ar Diuusi marada aida gia Diuusi lamadu daja agai.

²⁴ Cascada apiavar calga lagiada aapima Diuusi niooquida ismaacada cal aapima tucamidara abiaadara. Masiaa aapima apiacalga vaavoitudada aida gia Diuusi garoga lamadu marada gan lamadu daraajamu. ²⁵ Dai Suusi Cristo garaagidi tasai tomastuigaco oidaca ragai aatama Diuusi lamadu.

²⁶ Aana ganoojidi gomaasi masai maatacana isoidaga oodami ismaacada ganvupuiirumadada alidi. ²⁷ Suusi Cristo ootoi Diuusi Ibaada sai gan lamadu daacana, cascada maitagito aapima siora ganmamaatatuldi adagi istumaasi ar cal gaducami, agai ganmamaatatuldi vallasiaacatai cascada. Istumaasi gamamaatatuldi agai gia sallicada arvaavoi. Dai poduucai apiacalga lagiidi aapima Suusi Cristo poduucai isduucai ganmaatatuli Diuusi Ibaada.

²⁸ Giñaaduñi apiavar calga lagiada aapima Suusi Cristo dai poduucai maisiaa aradamu aapima sallicada diviagi agai tomali mai abiadamu aapima Diuusi. ²⁹ Cal maata aapima is Suusi Cristo tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascada cal maata aapima sai siora apiacal gacara oidacagi agai gia ar Diuusi maamarada.

3 Sallicada garoigadai Diuusi garoga, cascada gamaamara garaagai. Dai sallicada arvaavoi isarmaamarada aatama. Damos ismaacada maivaavoitudai Diuusi maimaata is ar Diuusi maamarada aatama. Agai maivaavoitudai Diuusi cascada. ² Giñaaduñi sallicada ganoigadai aana. Vaavuava iscasi armaamarada aatama Diuusi damos mai quiaa cal maata aatama istuutiaca ragai gooquiarioma. Damos cal maata aatama sai sallicada diviagi Suusi Cristo aatama an tuutiaca ragai agai maatacatai istuiga agai. ³ Vallasatai ismaacada vaavoitudai is an tuutiacagai Suusi Cristo gajiaadara vipieeyi soimaascami cal gacara oidaca aliditai an duucai Suusi Cristo.

⁴ Tomasioora siora soimaasi ivuaadagi mai lagiidi Diuusi sallicamigada. Asoimaasi ivuaadami vuidara valla sallicami. ⁵ Cal maata aapima is Suusi Cristo divia tami oidi daama dai muu curusiaba dai poduucai oigaldi agai soimaascamigada oodami dai tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi. ⁶ Siora calga lagiidi Suusi Cristo maisoimaasi ivueeyi. Dai siora apiasoimaasi ivueeyi agai maimaata istuiga Suusi tomali maivaavoitudai agai. ⁷ Giñaaduñi maitavar gandagito mas ganvupuiirumadadagi. Siora calga lagiadagi Diuusi sallicada calga ivueeyi an duucai Suusi Cristo. ⁸ Dai siora apiasoimaasi ivueeyi agai ivueeyi istumaasi adiaavora ipalidi ducami is armaamaradacamudai agai. Adiaavora soimaasi ivueeyi mai quiaa cal quivacai oidigi abiaadara. Dai Diuusi marada divia tami oidi daama dai ugitudada agai adiaavora guvcadada.

⁹ Diuusi maacai gamaamara ibadagai utudui dai agai maisoimaasi ivueeyi.

Sivi maitipalidi Diuusi maamarada is-soimaasi ivuaadagi Diuusi maamaradacatai. ¹⁰ Caaaga gamaata soora arDiuusi maamarada dai soora armaamarada adiaavora. Tomasioora soora maicaaaga ivuaadagi dai maioigaadagi gaaaduñi agai gia maitarDiuusi maamarada.

¹¹ Aidasi abiaadara caa aapima Suusi Cristo mamaatatuldiaragada aida mai aapima sai gaaagai isgaroigaadagi aipacoga. ¹² Dai maitaagagai isapan duucacai ivuaada aatama Caín. Agai idui istumaasi ipali adiaavora cascada muua gasuculi. Caín maicaaaga idui dai suculida caaga idui cascada vui baamu agai dai muua.

¹³ Giñaaduñi maitavar vuaam anliada isgancaadada agai ismaacada maivaavoitudai Suusi Cristo. ¹⁴ Camaiiimia ragai aatama adiaavora lamadu baiyoma iimia ragai aatama Diuusi lamadu. Maata aatama gomaasi oigadaitai garaaduñi. Soora maioigaadagi gaaaduñi imia agai adiaavora lamadu. ¹⁵ Tomasioora soora caadadagi gaaaduñi ducami isargamuaacami. Dai caa maata aapima isamo gamuaacami maitistutuidi isimiagi Diuusi lamadu. ¹⁶ Suusi Cristo muu curusiaba aatama garvaatara dai poduucacai maata aatama isducatai ivueeyi soor saalicada oigadai aa. Poduucacai aatama ara aliasi gaaagai isoigadagi garaaduñi dai asta coiyagi agai vatara isgaaagadagi. ¹⁷ Isamaadutai viaacagi vvasi istumaasi tagito dai isnaijadagi agai isamo aduñda maiviaacagi dai vaascara maisoigalldiagi agaicada agai maitistutuidi ispotaiyagi sai Diuusi soicai sai oigadaiña aa. ¹⁸ Giñaaduñi ispocaiti adagi aatama sai oigadai aa dai vaascara maisoicadagi aida gia maitarvaavoi isoigadai aa. Baiyoma

aliasi gaaagai issoicadagi aatama aa poduucacai gamaata issaalicada oigadai aatama.

¹⁹⁻²⁰ Dai poduucacai caaga maata aatama isarDiuusi maamarada. Damos isamo iimidagai polliada aatama tasai maitistutuidi isarDiuusi maamaradacagaidai gia aliasi gaaagai istatagitoda aatama isDiuusi maata vvasiacatai. Agai vaamioma maata isaatama cascada gaaagai isgariibastacan tadaca dai baigari ali adagi Diuusi vui. ²¹ Giñaaduñi aliasi ganoigadai aana. Isca maataca aatama ismaisoimaasi idui aida gia maidodoadicudamu aatama Diuusi vuitapi. ²² Dai agai garmaaquimu vvasi istumaasi taañiagi aatama lagiditai aatama saalicamigada agai daida ivuaadatai istumaasi ipalidi agai. ²³ Dai agai garaagidi tasai vaavoitudaiña Suusi Cristo Diuusi marada dai tasai aipacoga garoigadaiña, poduucacai isduucacai Suusi Cristo garaagidi. ²⁴ Soora lagi adagi Diuusi saalicamigada poduucacai caaga oidaca ivuaadatai istumaasi Diuusi ipalidi dai Diuusi lamadu daja agai.

Dai Diuusi ootoi galbadaga sai garlamadamu daacana cascada maata aatama isDiuusi garlamadu daja.

4 Giñaaduñi aliasi ganoigadai aana. Maitavar tomasioora vaavoitudada ismaacada pocaiti adagi saida arDiuusi ñiñoquituldiadamigada. Laragavar caaga gantagito caaca sabaiga arDiuusi ñiñoquida ismaacada aagai agai. Oidaga mui mamaatatuldiadami yaatavogami cascada. ² Tomasioora soora gaaagi adagi sai Suusi Cristo Diuusi marada oodami duucacai vuusai tami oidi daama agai gia gaaagidi Diuusi ñiñoquida dai Diuusi Ibaada lamadu daja agai. ³ Damos soora

maigamamaatatuldiadagi gomaasi maigaaagidi istumaasi Diuusi ipalidi, baiyoma agai vuidara valla ACristo. Camaí aapima isvaamioma muidaimi amamaatatuldiadami yaatavogami vlassi oidi daama.

⁴Giñaaduñi aapima arDiuusi maamarada. Dai aapima vaamioma istui isamamaatatuldiadami yaatavogami. Diuusi Ibaada ismaacada ganlamadu daja vaamioma viaa guvucadagai siDiaavora ismaacada amamaatatuldiadami yaatavogami lamadu daja cascada. ⁵Agai lamadu ajioopai agai ismaacada maivaavoitudai Suusi Cristo dai gaaagidi naana maasi istumaasi soimaascami ismaacada ivueeyi amaivaavoitudadami dai agai baiganaliaracada caacana. ⁶Damos aatama arDiuusi maamarada. Sioora maata Diuusi gantagito caacana istumaasi aagiadagi aatama. Damos sioora maimaata Diuusi maitantagito caacana. Cascada poduucai calga gamaata sioora aagai Diuusi ñiooquida dai sioora mosyaatagai.

⁷Giñaaduñi aliasi ganoigadai aana dai ipalidi aana isaipacoga ganoigadagi aapima larpa. Diuusi agai dai garsoicai tasai aipacoga ganoigadaiña. Dai sioora salliacada oigadagi gaaaduñi agai gia maata Diuusi daida arDiuusi maamarada. ⁸Sioora maiogadagi aa agai gia maimaata Diuusi. Diuusi agai dai oigadai vlassi oodami oidi daama oidacami. ⁹Diuusi garmaatatuli isgaroigadai ootosacai gamara tami oidi daama tomasi alia amaduga, tasai poduucai viaacana aatama ibadaga utudui muucucacai agai. ¹⁰Diuusi oigadai vlassi oodami oidigi daama oidacami tomasi maicalga oigadai aatama Diuusi, agai salliacada ganoigadai ootosacai gamara sai muu-

cuna curusiaba dai poduucacai oigaldiana garsoimaascamiga.

¹¹Giñaaduñi aliasi ganoigadai aana. Dai maatacatal vlassicatal aatama slassi ganoigadai Diuusi aatama larpa glaagagai isaipacoga ganoigadagi. ¹²Tomasi tomali amaadutai mainaidi Diuusi vlassicatal issalliacada aipacoga ganoigadagi aida gia Diuusi garlamadu daja dai vaamioma calga oigadai aatama Diuusi. ¹³Dai Diuusi ootoi gaibadaga sai garlamadu daacana sai poduucacai maatacana aatama isDiuusi garlamadu daja. ¹⁴Aatama gia tala Diuusi marada dai cascada ganaagidi aatama isDiuusi garooga ootoi gamara tami oidi daama sai agai calgacatal vuvaidana oodami. ¹⁵Tomasioora sioora pocaitiadagi sai vaavoitudai isSuusi arDiuusi marada aida gia Diuusi lamadu daja agai.

¹⁶Cal maata aatama isDiuusi ganoigadai dai salliacada vaavoitudai isDiuusi oigadai vlassi oodami oidi daama oidacami. Isaipacoga ganoigadagi oodami aida gia Diuusi lamadu daja agai. ¹⁷Dai poduucacai vaamioma calga oigadai aatama Diuusi dai slassicada Diuusi naidagi oodami ismaacada arcalga ivuaadami dai ismaacada armaicalga ivuaadami aatama maiabbiadamu Diuusi maamaradacatal agai poduucacai isduucacai Suusi Cristo maiabbiada Diuusi. ¹⁸Tomasioora sioora calga oigadagi Diuusi agai maiabbaidi isDiuusi soimaasi taatatuldiagi. Dai sioora abbiadagi Diuusi calga gamaata ismaiquiaa calga oigadai.

¹⁹Alquioma abiaadara ganoigadai Diuusi cascada aatama larpa oigadai. ²⁰Isamaadutai pocaitiadagi sai oigadai Diuusi dai caldadagi gaaaduñi agai gia yaatagai. Isamaadutai maitistutuidi isoigadagi gaaaduñi ismaacada naidi tomali maitistutuidi isoigadagi Diuusi ismaacada mainaidi. ²¹Diuusi garaagidi

sai siora oigaadagi Diuusi sai gaaagai isoigaadagi gaaaduñi lapa.

5 Tomasioora siora vaavoitudai isSuusi araCristo ismaacada Diuusi ootoi tami oidigi daama agai gia arDiuusi maamarada. Tomasioora siora oigadai Diuusi garooga agai gia oigadai vvasi vaavoitudadami agai arDiuusi maamarada cascada. ²Tomasioora siora oigaadagi Diuusi dai lagiadagi poduucai gamaata isagai oigadai Diuusi maamarada lapa. ³Sioora oigadai Diuusi agai gia lagiidi Diuusi dai gomaasi gia maisijaiga ⁴vaavoitudadami vaataral, agai gajiaadara vipieeyi asoimaascami ismaacada oidaga tami oidigi daama cascada. Avaavoitudadami calga istutuidi isgajiaadara vipiaadagi asoimaascami vaavoitudaitai Suusi Cristo. ⁵Mosacaasi siora vaavoitudai isSuusi arDiuusi marada istutuidi isgajiaadara vipiaadagi asoimaascami.

⁶⁻⁸Dai cal maata aatama siora arSuusi Cristo. Aidasi Suusi gavacoi Diuusi ñoo tavaagiaiñdara dai pocaiti saida armarada dai gooquilara aidasi camuucui agaitadai Suusi Cristo Diuusi apamu ñoo tavaagiaiñdara. Dai Diuusi Ibaada garmaatatuldi agai vaa ñooquui dai agai tomali amo imidagai maiyaatagai. Dai poduucui vaica padara maata aatama isSuusi arDiuusi marada. Diuusi Ibaada garalamadu daja, dai Diuusi ñoo tavaagiaiñdara aidasi Suusi gavacoi, dai lapaara aidasi camuucui agaitadai Suusi. Dai val vaica padara maata aatama isSuusi Cristo arDiuusi marada. ⁹Silas-cada arnlijadamicagi oodami amo istumaasi vaascara vaavoitudaiña aatama cascada vaamioma calga vaavoitudai aatama istumaasi aagai Diuusi. Dai Diu-

usi pocaiti sai Suusi armarada. ¹⁰Sioora vaavoitudai gomaasi calga maata isarvaavoi. Sioora maivaavoitudai gomaasi agai yaatavogami duucui ñidi Diuusi maivaavoitudaitai istumaasi aagai Diuusi aagaitai gamara. ¹¹Diuusi aagai lapa sai agai garmaacai ibadagai utudui dai poduucui tomastuigaco oida-camu aatama agai lamadu vaavoitudaitai aatama marada. ¹²Sioora vaavoitudai Diuusi marada viaa ibadagai utudui damos siora maivaavoitudai Diuusi marada maiviaa ibadagai utudui.

¹³Gomaasi ganoojidi aana aapima ismaacada vaavoitudai Diuusi marada masai maatacana masitomastuigaco oidaca agai Diuusi lamadu.

¹⁴Cal maata aatama sai istaaniãa aatama Diuusi amo istumaasi istumaasi agai ipaliadagi agai gia garlagiditai cal. ¹⁵Poduucui isduucui maata aatama isDiuusi garlagiditai cal poduucui lapa maata aatama isagai garmaaquimu istumaasi taaniãgi aatama.

¹⁶Isamo vaavoitudadami ñaijadagi amaadutai gaaaduñi isivuaadagi amo istumaasi soimaascami istumaasi Diuusi gia istutuidi isoigaldiagi aidaga gaaagai isdaanadagi Diuusi agai vaataral dai Diuusi oigaldamu agai dai maaquimu guvucadagai sai calga ivuaadana isgomaasi istumaasi idui agai Diuusi istutuidi isoigaldagi. Oidaga lamo istumaasi soimaascami istumaasi maitaogaldi Diuusi maitaaagidi aana sai gaaagai isdaanadagi Diuusi agai vaataral ismaacada ivuaadagi asoimaascami. ¹⁷Sioora maitivuaadagi istumaasi arcalgaducami agai soimaasi ivueeyi. Damos oidaga soimaascami istumaasi Diuusi gia gaogaldi.

¹⁸Maata aatama sai siora arDiuusi marada camaiojada gosoimaasi. Diuusi marada nuucadacana agai cascada

daida ΔDiaavora camaitistutuidi
issoimaasi iduiñtuldiadagi.

¹⁹ CAA maata aatama isaatama armaa-
marada Diuusi dai vaaacatai ismaacada
maivaavoitudai Suusi Cristo, ΔDiaavora
artaaanadamigada agai.

²⁰ CAA maata aatama adpa isca-
dia Diuusi marada dai garsoicai tasai
cala maatacana sioora sallowada arDi-

uusi. Dai sivi Diuusi galamadu daja
vaavoitudaitai aatama Suusi Cristo Diu-
usi marada. Agai sallowada arDiuusi dai
agai garvaidacaimu tavaagiamu tasai tu-
mastuigaco oidacana agai amadu.

²¹ Giñaaduñi maitavar siaa duutuada
aapima amomoono ismaacada ivueeyi
oodami dai pocaiti saida ardidiuusi.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Vuaana glaaduñi vaavoitudadami

1 Aana arVuaana vaavoitudadami tlaanadami gada daida ganoojidi aana aapima giñaaduñi vaavoitudadami ismaacada ganampaidi dai siaa duutudai Diuusi. Aapima amo siilagama ganducami acovai gavuvaidacai Diuusi dai aana saalicada ganoigadai. Dai vaascatai ismaacada vaavoitudai Diuusi ñiooquida ismaacada arvaavoi ganoigadai lara maisiu mosacaasi aana. ²Ganoigadai aatama vaavoitudaitai Diuusi ñiooquida dai tomastuigaco vaavoitudadamu aatama. ³Caagacata ganlijadamu Diuusi garooga lamadu Suusi Cristo Diuusi marada dai agai soiganliadamu aapimacada dai iibastudacan tadacamu ganiibadaga. Gomaasicada vaamioma calga vaavoitudadamu aapima dai aipacoga ganoigadamu.

⁴Dai saalicada baigiñalli aana tlagacai lamoco ganaaduñi ismaacada calga agidi Diuusi ñiooquida poduucai isduucai Diuusi garooga gartajai. ⁵Dai sivi gandaani aana aapima giñaaduñi tasai aipacoga garoigadaiña. Gomaasi maitaramo saalicami utuducami goovai aragai vaa ismaacada viaa aatama aidasi abiaadara glaagacai gamamaatatuldi Suusi Cristo. ⁶Isoigaada aatama Diuusi aida gia ivuaadamu aatama istumaasi Diuusi gatajai. Agai gartajai tasai aipacoga garoigadaiña poduucai isduucai maí aapima aidasi vaavoitu.

gaaagidi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai. Agai gia aryaatavogami daida vuidara valla Suusi Cristo. ⁸Gannuucadacavurai aapima taduucai ganvupuiirumagi. Isvaavoituda aapima agai aida gia Diuusi maitanmaaquimu vaasi istumaasi ganmaaqui agai.

⁹Tomasioora sioora ama maasi gamamaatatuldiadagi istumaasi maitarmaatutuli Suusi Cristo aida gia Diuusi mailamadu daja agai. Damos sioora calga gamamaatatuldiadagi Suusi Cristo mamaatatuldiaragada aida gia Diuusi lamadu marada lamadu daraaja agai. ¹⁰Isamo mamaatatuldiadami yaatavogami gandividagi ismaacada pocaitiadagi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai maitavar dagito ismiaadara calcada agai siaaco ganampaidi aapima tomali maitlaagai maspocaitiadagi sai Diuusi soiñana. ¹¹Isamaadutai pocaitiadagi aida gia ducami ispomaasi ivuaadamudai agai lara.

¹²Naana maasi ganaagida iñalidi aana damos maisiu oojaicada baiyoma ipalidi aana ismalca gandividagi dai ganaatagidagi dai poduucai baigarliadamu aatama.

¹³Garaaduñi vaavoitudadami ismaacada tami oidaga ismaacada Diuusi acovai vuvaitu Diuuscada gamviaatuldi.

Mosacaasi.

⁷Tami oidi daama oidaga mui mamaatatuldiadami yaatavogami. Agai

Idi oojai ooji Vuaana glaaduñi Gaayo

1 Aana arVuaana avaavoitudadami taaanadami gada daida gaoojidi aana aapi giñaduñi Gaayo sallaicada gaoigadai aana.

²Daanli aana Diuusi sai lgaai cllaga ganuucadacana pasai maicocoraña maatacatai aana isapiacallaga vaavoitudai aapi. ³Alia baigiñalli aana dadacai lamoco garaaduñi malladara. Lgai giñaagidi sai apiacallaga vaavoitudai aapi dai apiacallagacara oidaga. ⁴Aliasi baigiñalidi aana maatacatai isagai ismaacada mamaatutuli aana Diuusi ñooquida apiacallaga vaavoitudai dai apiacallaga oidaga.

⁵Giñaduñi Gaayo aliasi gaoigadai aana. Aapi alia cllaga ivueeyi soicitai vaasi garaaduñi vaavoitudadami tomasi lamoco maimaata aapi. ⁶Lamoco ismaacada daivui malladara garaagidiña sallaicada gampaidiada aatama pasai aapi aliasi oigadai. Sivi sallaicada mla dadia goovai apamu soinañi istumaasicada tagitoca goovai voiyara, poduucai isduucai Diuusi ipalidi. ⁷Lgai ivueeyi Diuusi aa duindada dai lgaai maitipalidi isvuudagi istumaasi maacadagi ismaacada maitarvaavoitudadami. ⁸Cascada aatama aliasi glaagai ismaacadagi istumaasi tagitoca lgaai dai poduucai soicadagi aatama isapiagaaagiada lgaai Diuusi ñooquida.

⁹Aana ooji amo oojai garaaduñi vaavoitudadami ismaacada gampaidi

dai siaa duutudai Diuusi movai siaaco daja aapi. Damos Diótfefesi maitiñallagidi. Lgai aliasi ojojidi isarbaicallacacami gadaicagi avaavoitudadami cascada. ¹⁰Cascada isgaamo imi aana aagidamu aana vaascatai vuitapi astuisida giñyaatagai dai giññoquidi. Dai goovai maimaadagidi aagiadami Diuusi ñooquida ismaacada dagavuscai tomali maidadagitoi isaa miaadagidagi. Dai soora miaadagidagi maidadagitoiña goovai islamadu gampaidadagi. ¹¹Giñaduñi Gaayo aliasi gaoigadai aana. Maitipan duucai ivuaada lgaai ismaacada maicallaga ivueeyi baiyoma ivuaada aapi apaa duucal lgaai ismaacada cllaga ivueeyi. Soora ivueeyi istumaasi arcallagaducami lgaai arDiuusi maamarada, damos soora soimaasi ivueeyi lgaai maimaata Diuusi.

¹²Vaascatai cllaga ñoocai Demetrio vaataral daida arvaavo istumaasi aagai oodami. Aana lara pocaiti sai lgaai cll tuiga dai aapima cll maata insaana maitanyaatagidi.

¹³Naana maasi glaagida inñalidi aana damos maisiu oojaicada ¹⁴baiyoma otoma gdivida inñalidi aana dai allgi gaaatagidagi.

¹⁵Aana ipalidi sai Diuusi ibastudacan tadacana gaibadaga. Garaaduñi vaavoitudadami ismaacada tami daraaja Diuuscada gaviaatuldi. Diuuscada iviaatulda vaascatai garaaduñi.

Mosacaasi.

Idi oojai ooji Uudasi vaavoitudadami

1 Aana arUudasi suculida Jacovo daida arpioonigada Suusi Cristo. Ganoojidi aana idi oojai aapima ganvaatarā ismaacada Diuusi garooga oigadai dai acovai vuvaitu sai aagidiña vai Suusi Cristo nuucada. ²Aana ipalidi isDiuusi soigalliadagi aapimacada dai ganiibastudacan tadacagi, dai ganoigaadagi.

³⁻⁴ Giñaaduñi aliāsi ipaliditadai aana isganoojidagi ganaagida iñalidi aana isducatai calgacara garvuvaitu Diuusi siāsi aapima acaasi aana lapa. Dai sivi aliāsi gaaagai isganoojida aana gandaañidatāi masai maidagitona ganvaavoidaraga dai vuidara avavvaatāca amamaatatludiadami yaatavogami ismaacada gansaagida vapacadagi. Diuusi garmaatātuli istumaasi vaavoitudai aatama. Aatama arDiuusi maamarada dai maitaaagai tasdagituagi garvaavoidaraga ismaacada garmaa Diuusi dai ama maasi vaavoitudagi. Amamaatatludiadami yaatavogami gansaagida vaapa maitanaagidacai ismaitanapan duucāi vaavoitudai agai. Agai maicā tuutuiga dai googosi ganducami dai ama duucāi aagai Diuusi ñiooquida dai pocaiti sai Diuusi calgacara ñāidi oodami dai sai soigallidi oodamicada dai sai oigaldi soimaascamigada sai cascada casistutuidi istomasduucāi oidacagi. GarDiuusiga ismaacada aagidi aatama dai gartaanadamiga Suusi Cristo agai gajiaadara vipieeyi. Aāqui ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigada dai aagai isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai agai ismaacada pomaasi ivueeyi.

⁵ Tomasi camaata aapima aana vaascara gantagitolda iñalidi iducatai idui Diuusi ajudiducada agai calgacara vuvaitu Ejiipitu dāvaariañdara dai gooquira dagito sai coona oidigana agai ismaacada maivaavoitu. ⁶ Dai gantagitolda iñalidi aana lapa isducatai Diuusi tātāañicaruda dagito ganguvucadaga dai vuvuaaja tavaagiañdara. Vai Diuusi maamaisaca dai tomali amo imidagai maivuvaida agai. Diuusi nanara isajiagi aḡaḡ tasai siāscada soimaasi taatatuldi agai agai vaasi gosomaasi ivuaadami vai aga agai agai isducatai soimaasi taatatulda agai. Diuusi maamaisaca agai siaaco tomastuigaco tucagamucana. ⁷ Dai gantagitolda iñalidi aana lapa isducatai soimaa taatātuli Diuusi Sodomara dai Gomoorara oidacami dai sicoli oidacami. Agai googosi ganducamicana lapan duucāi aDiuusi tātāañicaruda ismaacada maiāagi Diuusi. Cascada agai ootoi aoodami siaaco tomastuigaco taiyara daraajagi agai. Imaasicada gartatagidi Diuusi isducatai ivueeyi agai soimaasi ivuaadamicada.

⁸ Amamaatatludiadami yaatavogami lapan duucāi ivueeyi ajudidū dai aDiuusi tātāañicaruda dai aSodomara dai Gomoorara oidacami tomasi camaata agai isducatai lapaui aḡaicada. Vaascara googosi ganducami dai maiāagidi tomali amo taaanadami, dai sigalnaasi ñioocai Diuusi tātāañicaruda vui ismaacada aagidi Diuusi. Agai pocaiti sai Diuusi mamaatātuldi coosigadara sai cascada poduucāi ivueeyi agai. ⁹ Damos aidāsi Migili Diuusi tātāañicaruda taaanadamigada amadu aDiaavora ganvupui ñiñio aagaitai soora baquia agai Moseesacaru tuucugada aidāsi muu agai. AMigili siaa duutudai Diuusi ismaacada artaaanadami vaascatai cascada maisigalnaasi

ñioo agai ΔDiaavora vui, tomasi ΔDiaavora sigalnaasi ñiooqui aagidi. Damos ΔMigili potatadai ΔDiaavora: “Diuusi gabagaidamu”.¹⁰ Damos amamaatatuldiadami yaatavogami siigalnaasi ñiooqui aagai Diuusi tataañicaruda vui, dai googosi ganducami dai aipaco gancocodaiña maitatagitoitai istumaasi apaduñia agai agaicada vai cascada Diuusi soimaasi taatatulda agai.

¹¹ Sial soimaa taatamu agai. Agai maiagidi Diuusi an duucai Cain maiagi Diuusi. Daida amamaatatuldiadami yaatavogami mosgamamaatatuldi istumaasi maitarvaovi. Goovai ara duiñdada agai. Poduucai ivueeyi agai gamaitacada aliditai tumiñsi an duucai Balaam gamamaatatuldiña istumaasi maitarvaovi dai poduucai gamaitaciña tumiñsi. Daida amamaatatuldiadami yaatavogami maiagidi atataanadami an duucai Coré amadu aa duiñda maiagi tataanadami cascada ugidagai agai. Poduunimu ara amamaatatuldiadami ismaacada maiagidi atataanadami.

¹² Sialscada ganmpaidiada aapima dai mapai gacuaadagi gatlagida aliditai masganoigadai aipacoga amamaatatuldiadami yaatavogami mosarsiaa araragai aapima ganvatar. Agai mosnavaacorai aapima gansaagida dai maisiaa duutudai tomali amaadutai. Dai agai mosagi gacuaadana dai maitantagito naidiña isvialgacagi aa. Agai maitarsoini¹³ dai naana maasi sigalnaascami ivueeyi siaa araraca maasi cascada agai maiclagadu isgamamaatatuldiadagi dai Diuusi ootosamu malca siaaco tomastuigaco tucagamucana.

¹⁴ Aiqui amo Diuusi ñiooquituldiadamigada Enoco tagiducami aagai isducatai apaduñia agai

amamaatatuldiadami yaatavogamicada. Enoco arcajudada Adán. Adán arvisiolida Enoco visiolida. Daida Diuusi ñiooquituldiadamigada pocaiti: “Diuusi divia agai amadu mui gatataañicar, ¹⁵ dai potaiya agai sai vasi asoimaasi ivuaadami maiimia agai Diuusi amadu agai ivueeyi mui naana maasi soimaascami dai aliasi vui ñioocaiña Diuusi cascada soimaa taatatulda agai agai. ¹⁶ Amamaatatuldiadami yaatavogami pocaiti sai maibaiganalidi dudunucami vui, dai isamo istumaasi soimaascami apaduñiagi agaicada agai gapiar vuupaiña aa, dai agai ivueeyi vasi istumaasi soimaascami istumaasi iduñia aliada, dai gagara ñioocai dai pocaiti sai vasi istumaasi ivueeyi agai vaamioma clagadu siistumaasi ivueeyi aa, dai vaaamunaidana agai oodami dai poduucai voopoidiña amo istumaasi”, ascaiti Diuusi ñiooquituldiadamigada.

¹⁷ Damos aapima giñaduñi gantagitovurai isalqui pocaiti Suusi Cristo ojootosada: ¹⁸ “Sialscada cayoga ugitiagi oidigi amoco ganparunadamu daida ivuaadamu istumaasi soimaascami istumaasi ipaliadagi dai maitivuaadamu istumaasi Diuusi ipalidi”, ascaiti ojootosada. ¹⁹ Daida amamaatatuldiadami yaatavogami aragai dai agai gancocotuldi aipacoga, daida ivueeyi istumaasi soimaascami istumaasi ipalidi, dai Diuusi Ibaada maiamadua daja agai.

²⁰ Damos aapima giñaduñi clagavar vaavoitudada Diuusi ñiooquida dai poduucai maata oidaca isducatai Diuusi ipalidi, dai gamamadavurai aapima siDiuusi Ibaada gansoicadamu. ²¹ Vascara avartagitoca isDiuusi ganoigadai dai baigavar anliada ganoigadaitai Diuusi, dai tagitovurai

ΛΑΡΑ isamo imidagai ajia agai istuigaco
 VΛASCATA oidacamu aatama Diuusi
 ΛΑΜΑΔU. Suusi Cristo soigalidi
 aatamaCADA cascada.

²² Soigavar anliada Agaicada
 ismaacada maicalla maata istumaasi
 AΓCΛAGADUCAMI tomali soimaascami,
²³ dai ganaagavurai dai CΛAGACATA
 vuvaida vai poduucai maiimia agai
 Diaavora ΛΑΜΑΔU. Dai soigavar
 anliada ΛΑΡΑ ΛSOIMAASI ivuaadamicada
 dai maitlaagai masbaiganliada
 Agaicada ismaacada ivuaadagi agai,
 gannuucadacavurai dai maipomaasi
 ivuaada aapima ΛΑΡΑ.

CΛAGACATA garvuvaidi Suusi Cristo
 gartaanadamiga muu aatama
 garvatara cascada. Agai istutuidi
 isgansoiñagi vai camaisoimaasi
 ivuaadagi aapima dai ganvaidaquia
 siaaco daja agai caoigaldicami vΛasi
 gansoimaascamiga dai baiganliadamu
 aapima. Aana ipalidi isloodami
 vaavoitudagi islaqui abiaadara dai
 sivi dai vΛASCATA Diuusi AΓAGΛA
 baitclaacami tami oidigi daama
 dai tavaagiara, dai AΓAI tlaani
 vΛasiacatai, dai aliasi glaagai issiaa
 duutuada aatama AΓAI.

Mosacaasi.

²⁴⁻²⁵ Mosalia amaadugava Diuusi
 dai alia saituduga AΓAI. Dai AΓAI

Istumaasi Diuusi taañicaruda ismaacada ootoi Suusi Cristo tlaagi AVuaana

1 Aana arVuaana dai ganoojidi aana aapima vaavoitudadami ismaacada ganampaidi dai siaa duutudai Diuusi cuvaracamipara gagar quiiquilara oidacami Asia davalriara. Aana ganoojidi dai ganaagidi naana maasi istumaasi ismaacada giñtlaagi amo Diuusi taañicaruda. Agai giñtlaagi istumaasi otoma araduñi agai tavaagiara dai oidigi daama. Diuusi agai dai tlaagi vlassi gomaasi Suusi Cristo sai vlassi vaavoitudadami maatana gomaasi. Cascada Suusi Cristo ootoi amo Diuusi taañicaruda sai agai giñtlaagidana vlassi gomaasi. ²Ganaagidamu aana vlassi istumaasi tla aana dai caa. Istumaasi caa aana arñioquida Diuusi lamadu Suusi Cristo dai istumaasi tla aana Diuusi lamadu Suusi Cristo idui.

³Diuusi sallycada calgacara naijadamu soora aagadagi idi oojai ismaacada Diuusi giñmaa silascada ganampadiadagi vaavoitudadami dai soora lagiditai calcagi lara Diuusi calgacara naijadamu. Otoma araduñia agai vlassi istumaasi glaagai idi oojara.

⁴Aana ipalidi isDiuusi lamadu Suusi Cristo lamadu Diuusi Ibaada calgacara ganaijadagi dai ganiibastudacan tadacagi aapima vaavoitudadami Asia davalriara oidacami. Diuusi agai ismaacada maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Diuusi Ibaada agai dai ganuucada aapima vaavoitudadami cuvaracamipara gagar quiiquilara oidacami dai agai tavaagiara daja siaaco Diuusi daacatai gataana. ⁵Suusi Cristo agai dai

gaaagidi vlassi istumaasi arvaavoi. Dai agai arlapagadada ismaacada duaaca dai camaimuquia agai tomali amo imidagai. Dai agai vaamioma viaa guvucadagai istomasmaacada taaanadami tami oidigi daama. Agai garioigadai dai garioigaldi garsoimaascamiga muucucai curusiaba. ⁶Dai agai acovai garvuvaitu tsaai soña taaanaiña Diuusi rarai duucai dai tsaida ivuaadana Diuusi aa duindada papaali duucai siaa duutudaitai Diuusi garrooga. Aliasi glaagai tascalaña ñioocadagi aatama Suusi Cristo valtara. Agai viaa guvucadagai tomastuigaco.

⁷Suusi Cristo iicomai saagida divia agai. Vlassatai tlagimu asta agai ismaacada curusiaba siisa. Dai vlassi oodami aipaco oidacami ismaacada maivaavoitudagi suaañidamu tlagacai agai. Sallycada arvaavoi isdivia agai agai.

⁸Dai Diuusi gartaanadamiga agai ismaacada maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Dai agai aliiasi viaa guvucadagai cascada istutuidi isiduñiagi tomastumaasi. Dai pocaiti agai: “Aana oidaga maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara dai silascada ugi-tiagi oidigi aana apiaoidacamu”, ascaiti Diuusi.

⁹Aana arVuaana dai aatama argaraadunumu vaavoitudadami. Aana lara soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poducacai isduucacai aapima soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai tomastuigaco oidacamu aatama tavaagiara Diuusi lamadu. Dai Suusi Cristo giñsoicai aana lara ansai soimaasi taatamaiña maivui ñioocaitai agai poducacai isduucacai gansoicai agai aapima masai soimaasi taatamaiña aapima maivui ñioocaitai agai.

Aana giñmaisatu amapacata siaaco sicolimadi suudagi, ami Patmos tlagidu. Aana giñmaisatu gamamaatatulitai Diuusi ñiooquida dai gaaagiditai Suusi Cristo mamaatatuldiaragada. ¹⁰ Amo imidagai tumiñoco Diuusi Ibaada giñmaa guvucadagai antai aana caa amo ñiooqui giñlabagi ismaacada anan caiti amo trompeta ¹¹ dai cavami ñioo dai povaiñtatadai:

—Aana ragai dai maiquiaa calquiva-cai oidigi abiaadara oidaga dai tomas-tuigaco oidaca inagai. Oojañi amo livruara vvasi pastumaasi tagia agai dai ootosda lvaavoitudadami ismaacada ganampaidi dai siaa duutudai Diuusi Asia davalariara Efeesora, dai Esmirnara, dai Pergamora, dai Tiati-irara, dai Sardisara, dai Filadelfiara, dai Laodiseara —iñtatadai ñiooqui.

¹² Amaasi aja calquiva aana dai naida inagai soora agai dai giñiooquidi dai taa aana cuvaracami veela daraasacarui agai oorocada duñisi. ¹³ Dai goveela daraasacarui saagida claacatadai Suusi Cristo. Agai gaaadaca amo vaasaragi tavalducami. Dai taagiara caata amo ooro givuurai. ¹⁴ Dai cuupada caa tootoaja ara maasi vopoi tuaacami dai clvai. Dai vuupuida cavami dadadacai anan duucai taí. ¹⁵ Dai lcasoda dadadacai anan duucai amo vaiñomi toñicami bronse tlagiducami. Dai cavami ñioocai anan caiti silascada muiducagi ajaaqui caa daapadicami. ¹⁶ Dai ganovi sallisaa padaracada daaga agai cuvaracami sisiaavugai. Dai tañiañdara vuusanaca amo mastai aipadara muucacami. Dai vuivasada cavami dadadacai anan duucai tasai cavami dadadacai dan duucu.

¹⁷ Dai aidasi taa aana lcasoda abaana gai muuquida duucai. Damos agai giñdaama dai ganovi sallisaa padara dai povaiñtatadai:

—Maitiduaadicuda aana ragai dai maiquiaa calquiva-cai oidigi abiaadara oidaga dai tomas-tuigaco oidaca inagai. ¹⁸ Aana ragai dai tomas-tuigaco oidaga. Aana muu amo imidagai damos sivi caduaaca aana dai tomas-tuigaco oidaca inagai. Dai aana viaa sallisaa isvaidaquiaagi lvaavoitudadami iibaada tavaagiamu dai isootasagi agai ismaacada maivaavoitudai lDiaavor lamadu. ¹⁹ Oojañi aapi pastumaasi caata dai vvasi istumaasi aravuiida agai dai istumaasi araduñia agai. ²⁰ Acuvaracami sisiaavugai ismaacada taa aapi giñoviara arapan ducami acuvaracami giñtataañicaru ismaacada ootoi aana sai nuucadacana lvaavoitudadami ismaacada ganampaidi cuvaracamipara Asia davalariara. Daida acuvaracami veela daraasacarui arapan ducami lvaavoitudami ismaacada ganampaidi cuvaracamipara Asia davalariara.

2 Oojidañi aapi Vuaana ltaana-damigada lvaavoitudadami ismaacada ganampaidi Efeesora dai povaitlada: “Povaiñtatadai clalli ismaacada ganovi sallisaa padara daaga cuvaracami sisiaavugai dai acuvaracami veela daraasacarui saagida aimarai: ² Caa maata aana vvasi istumaasi ivueeyi aapima, dai iscala ivueeyi aapima giñaa duiñdaga, dai issoimaasi taatamai aapima dai vvascara maivui ñioocai Diuusi. Caa maata aana isaapima maiuurapacai lsoimaasi ivuaadami. Caa maata aana isaapima gansaagida ajioopai mamaatatuldiadami yaatavogami dai isaapima calaga tacacai agai istumaasi vaavoitudai agai dai poduucai maata aapima sigai lryaatavogami. ³ Dai aliasi soimaasi taatamai aapima giñvaavoitudaitai damos vvascara

maioojodaitai ivueeyi aapima giñaa duiñdaga. ⁴Damos aapima ivueeyi amo istumaasi ismaacada maioojoidi aana, camaitiñoigadai aapima poduucai isduucai giñoigadaiña aidasi tucamidara giñvaavoitu aapima. ⁵Cascada aliñi gaaagai iscaaga ama duucai gantatagituagi aapima isducatai ivuaadana aapima aidamasi tucamidara giñvaavoitu dai aliñi gaaagai isapamu giñoigada aapima poduucai isduucai giñoigadaiña aidamasi tucamidara giñvaavoitu. Dai isaapima maiama duucai gantatagituagi aida gia aana imimu gaamucu siaaco daraaja aapima dai ganvoopoidamu aana ganveelaga daasacarui bovasdara siaaco daja agai vai poduucai gamaatcana iscamaiviaa aapima sallicami isgamamaatatuldiadagi giñiooqui. ⁶Damos vaascara aapima ivueeyi amo istumaasi calgaducami aapima maioojoidi istumaasi ivueeyi aNicolaítasara oidacami poduucai isduucai maioojoidi aana istumaasi ivueeyi aNicolaítasara oidacami. ⁷Calgavar agiditai caaca aapima istumaasi agidi Diuusi Ibaada vaavoitudadami: Siorea maisoimaasi ivuaadagi sillacada aDiaavora soimaasi iduiñtulda ariadagi, agai gia viaacamu oigaragai iscuucumiagi luusi ibiada ismaacada oidaga tavaagiara dai ismaacadaada viaacana oodami ibadagai utudui”.

⁸Oojidañi aapi Vuaana atlaana-damigada vaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Esmirnara ara dai povaitaada: “Povaiñtatadai acalli ismaacada maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidaca agai. Agai vaa muu amo imidagai damos sivi caduaaca. ⁹Cal maata aana vaasi istumaasi ivueeyi aapima. Cal

maata aana isaliñi soimaasi taatamai aapima dai issallicada arsoituutuigami aapima. Damos vaascara Diuusi calgacara ganñaidi aapima dai gansoicai masai calgacara oidacana dai naana duucai gansoicai. Cal maata aana isducatai ganvui ñioocai amoco aJudidfu ismaacada pocaiti saida arDiuusi maamarada dai maitarvaavoi. Baiyoma agai ganmpaidi dai siaa duutudai aDiaavora. ¹⁰Otoma aimu istuigaco aapima soimaasi taata agai. Amoco oodami ismaacada ivueeyi istumaasi ipalidi aDiaavora ganmaamaisa agai dai poduucai naida agai sabai calga giñvaavoitudai aapima ismaitiñvaavoitudai ara. Sallacada soimaasi taata agai aapima baivustaan tasai. Damos vaasi gomaasicada maitavar duduaadimu aapima baiyomavar apiacalga vaavoitudada Diuusi asta masillacada coi dai aana ganvaidacaimu tavaagiamu simaca oidacamu aapima Diuusi amadu tomastuigaco. ¹¹Calgavar agiditai caaca aapima istumaasi agidi Diuusi Ibaada vaavoitudadami. Siorea maisoimaasi ivuaadagi sillacada aDiaavora soimaasi iduiñtulda ariadagi, agai gia maisoimaasi taata agai cocai agai maiimia agai aDiaavora amadu cascada”.

¹²Oojidañi aapi Vuaana atlaana-damigada vaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Pergamora ara dai povaitaada: “Povaiñtatadai acalli ismaacada viaa amastai aipadara muucacami: ¹³Cal maata aana vaasi istumaasi ivueeyi aapima. Maata aana isaapima amapacara oidaga siaaco aoodami ivueeyi istumaasi aDiaavora ipalidi dai vaascara apiacalga siaa giñduutudai aapima. Dai apiacalga giñvaavoitudai aapima

aidasi loodami Pérgamo α la oidacami muua Antipasi ami siaaco ivueeyi loodami istumaasi Δ Diaavora ipalidi. Antipasi α gai dai ϵ l α ga aagidi loodami isgiñvaavoitudai. ¹⁴Damos vaascara ivueeyi aapima λ mo istumaasi ismaacada maioojoidi aana. Λ madutai ganaaduñi quiaa vaavoitudai Balaam mamaatatludiaragada. Balaam α gai dai avnaqui Δ Balaac sai α gai soimaasi iduiñtuldana λ judidfu. Cascada Balaac aagidi λ judidfu sai ugana cuaadagai ismaacada aa oodami cadaasi λ momoono dai sai googosi ganducamicana. ¹⁵Dai λ madutai ganaaduñi vaavoitudadami quiaa vaavoitudai Nicolaítasi mamaatatludiaragada ismaacada maioojoidi aana. ¹⁶Cascada aliási gaaagai isotoma ama duucái gantatagituagi α gai dai ismaíama duucái gantatagituagi α gai aida gia gaamu imimu aana dai cocodamu aana α gai idi mastaicada ismaacada vuusai giñtañiaiñdara. ¹⁷ ϵ l α gavar λ gigitai caaca aapima istumaasi aagidi Diuusi Ibaada vaavoitudadami. Sioora maisoimaasi ivuaadagi siascada Δ Diaavora soimaasi iduiñtulda λ liadagi, maaquimu aana α gai gocuaadagai ismaacada tavaagiara oidaga ismaacada maitipu tami oidi daama. Dai maaquimu aana α gai λ mo odai tojacami siaaco oojisi λ mo t λ taaragai ismaacada maimaata aa oodami mosaca α gai sioora maaquiagi aana”.

¹⁸Oojidañi aapi Vuaana Δ laana-damigada vaavoitudadami ismaacada ganampaidi Tiatirara λ ara dai povait λ ada: “Povaiñtatadai Diuusi marada. α gai vaa α gai dai cavami dadadacai vuupuida λ pan duucái taí dai λ casoda λ pan duucái dadadacai λ mo vaiñomi bronse λ agiducami

ϵ la daapacadicami. ¹⁹ ϵ la maata aana vaasi istumaasi ivueeyi aapima. Aapima giñoigadai dai aipacoga ganoigadai aapima λ ara. Dai maata aana iscala ga giñvaavoitudai aapima dai iscala ivueeyi aapima giña duiñdaga dai issoimaasi taatamai dai vaascara maivui ñioocai Diuusi. Dai maata aana issivi vaamioma ϵ l α ga ivueeyi aapima Diuusi aa duiñdada situcamidara giñvaavoitudacai. ²⁰Damos vaascara ivueeyi aapima λ mo istumaasi istumaasi maioojoidi aana. Aapima gansaagida oidaga λ mo ooquei Jesabela λ agiducami. α gai pocaiti saida Δ Diuusi ñiooquituldiadamigada damos maitarvaavoí. Baiyoma α gai vupuiirumadai λ moico ismaacada giñvaavoitudai mamaatatluditai α gai isaliási Δ cala α gai isgoogosi ganducamicagi daida iscuadagi cuaadagai ismaacada aa oodami cadaasi λ momoono. Dai aapima dadagitoi sai apiaquiaa gamamaatatludiña gomaasi. ²¹Catavapi nanara aana looquei sai ama duucái gatagitona dai sai gajaadara viaana gasoimaasicamiga damos α gai maitipalidi. ²²Sivi gia daituldamu aana cocodagai α gai dai λ alicada soimaasi taatatludiamu aana vaasi vipoolimada, ismaíama duucái gantatagituagi α gai dai camaipomaasi ivuaadagi. ²³Dai coodamu aana sioora vaavoitudai looquei mamaatatludiaragada dai poduucái vaasi oodami ismaacada giñvaavoitudai ϵ l α ga maatamu iñsaana maata vaasi istumaasi tatagitoi oodami dai vaasi istumaasi ipalidi isivuaadagi α gai. Dai sioora ϵ l α ga ivuaadagi aana ϵ l α gacara ñijadamu dai sioora soimaasi ivuaadagi aana soimaasi taatatludiamu. ²⁴Damos aapima Tiatirara oidacami ismaacada maivaavoitudai looquei mamaatatludiaragada tomasi maimaata vaasi istumaasi mamaatatludi α gai

ismaacada ivueeyi istumaasi ΔDiaavora ipalidi aana maiviaa isvaamioma ganmaacadagi ñiooqui aapima. ²⁵Damos glaagai masiapiacalga vaavoitudadagi aapima asta silascada gaamu imiagi aana. ²⁶Sioora maisoimaasi ivuaadagi silascada ΔDiaavora soimaasi iduiñtuldi liadagi dai soora apiacalga ivuaadagi istumaasi ipalidi aana isivuaadagi asta silascada coiyagi, maaquimu aana lgaai sallicami sai giñlamadu taañliña vlassi oodami oidigi daama oidacami, ²⁷poduucai isduucai giñooga giñmaa sallicami ansai aana taañliña vlassi oodami oidigi daama oidacami. Dai sallicada viaacamu lgaai guvucadagai dai vaamioma istutiadamu lgaai siagaa oodami. ²⁸Dai vaidacamu aana lgaai tavaagiamu sai aana giñlamadu oidacana tomastuigaco. Aana lrapan ducami alaa siaavugai ismaacada alquiamoco vusacai. ²⁹Calgavar agiditai calca aapima istumaasi aagidi Diusi Ibaada lvaavoitudadami”.

3 Oojidañi aapi Vuaana tlaana-damigada lvaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Sardisiara lara dai povaitlada: “Povaiñtatadai alalli ismaacada ootoi Diusi Ibaada sai nuucadacana lvaavoitudadami cuvaracamipara gagar quiquiara oidacami dai ganoviara daaga lgaai cuvaracami sisiaavugai: Cal maata aana vlassi istumaasi ivueeyi aapima. Maata aana ismuidutai aapima mospocaiti iscalga vaavoitudai Diusi daida isagai ganmaa iibadagai utudui damos maiviaacan vueeyi aapima iibadaga utudui. ²Calgavar ganuucadaca aapima dai poduucai calgacara oidaca. Quiaa vaavoitudai aapima palapi. Vaamiomavar calga vaavoituda dai poduucai calgacara

oidacamu aapima. Maitavar dagitu isugitia ganvaavoidaraga. Canaidi aana isaapima maicalgacara oidaga Diusi vui cascada pocaiti aana. ³Calgavar tatagitoda aapima Suusi Cristo mamaatatuldiaragada dai lgiadavurai gomaasi. Ama duuquiavar gantatagito dai camaidagitu ganvaavoidaraga. Ismailma duucal gantatagituagi aapima aida gia todian duucal imimu aana maimaatacatai aapima silascada poduucal isduucal maimaatacana aapima siuu duucu divia agadagi amo lasivogami. Dai soimaasi gantaatatuldamu aana. ⁴Damos vascara oidaga ami Sardisiara amo vaavoitudadami ismaacada maisoimaasi ivueeyi cascada giñlamadu oidacamu lgaai tavaagiara dai viaacamu lgaai yuucusi tootoacami. ⁵Sioora maisoimaasi ivuaadagi silascada ΔDiaavora soimaasi iduiñtulda liadagi lgaai gia ganaadamu yuucusi tootoacami tavaagiara. Dai aana maisiaa duaadamu taltaragada lgaai lliivruaiñdara siaaco oojisi. Aliivruara oojisi taltaragada lgaai ismaacada viaa iibadagai utudui. Dai aagidamu aana giñooga lamada giñooga tlaañicaruda isagai lrgiñaaduñi. ⁶Calgavar agiditai calca aapima istumaasi aagidi Diusi Ibaada lvaavoitudadami”.

⁷Oojidañi aapi Vuaana tlaana-damigada lvaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Filadelfiara dai povaitlada: “Povaiñtatadai alalli ismaacada tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai vlassi istumaasi aagai lgaai lraavoi dai lgaai viaa sallicamigada lraf Davicaru, dai lgaai lgaai aagai istumaasi lraduñia agai dai maitipu soora ama duucal aagidagi: ⁸Cal maata aana vlassi istumaasi ivueeyi aapima. Vascara calga giñvaavoitudai aapima

daida ʌʌgiditai caʌ giññiooqui dai aagidi aa oodami isgiñvaavoitudai. Cascada ganmaa aana guvucadagai masai cʌʌga gaaagidiña giññiooqui dai maitiipu tomali amoco ismaacada viaa guvucadagai isgansobicadagi. ⁹Ami Filadelfiara oidaga ʌmoco ismaacada pocaiti saida ʌrDiusi maamarada ʌmos maitarvaavoi. ʌgai ʌryaatavogami daida ganmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora. Dai aana tʌaaniimu ʌyaatavogami sai ganuravana aapima dai sai ganvuidara gantootonacada guuquivana. Dai cʌʌ maatumu ʌgai isganoigadai aana aapima. ¹⁰Aapima cʌʌga giñʌagidi dai maitiñvui ñioocai siʌʌscada taatamadagi cascada ganuucadacamu aana aapima siʌʌscada sʌʌlicada soimaasi taatagi ʌoodami vʌʌsi oidigi daama oidacami, dai naidamu aana sabai cʌʌga ivueeyi ʌgai ischo ʌʌʌ. ʌmos aana gia cʌʌga ganuucadacamu aapima simaisoimaasi taatamu aapima. ¹¹Otoma gaamu imimu aana. Apiavar cʌʌga giñvaavoitudada aapima dai apiavar cʌʌga oidaca vai poduucai maiviaacamu aa oodami istumaasi Diusi ganmaaqiagai tavaagiara. ¹²Siorea maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscada ʌDiaavora soimaasi iduiñitulda ʌliadagi ʌgai gia viaacamu ʌmo sʌʌlicami tavaagiara siaaco oidaga Diusi dai Diusi ʌmadu oidacamu tomastuigaco. Dai ʌgai cocovadara oojamu aana giñDiusiga tʌʌtaragada, oojamu aana ʌʌʌ istʌʌgidu Diusi quida. ʌgai ʌraJerusalén utuducada ismaacada idui Diusi tavaagiara dai tavaañdamu ʌgai tami oidigi daama. Dai oojamu aana ʌʌʌ giñʌʌtaraga utuducada. ¹³Cʌʌgavar ʌʌgiditai caʌca aapima istumaasi aagidi Diusi Ibaada ʌvaavoitudadami”.

¹⁴Oojidañi aapi Vuaana ʌʌaanadamidaga ʌvaavoitudadami ismaacada ganmpaidi Laodiseara dai povaitʌada: “Povaiñtatadai ʌʌʌli ismaacada sʌʌlicada ivueeyi istumaasi aagai saida ivuaada aagai. Dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Dai ʌgai vaamioma gatʌaanʌi istomasioora dai tʌaanʌi ʌʌʌ vʌʌsi istumaasi idui Diusi: ¹⁵Cʌʌ maata aana vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapima. Aapima maitipalidi isgajiadara giñviaagi tomali maitipalidi iscʌʌga giñvaavoitudagi. Sioma ʌrcʌʌga iscʌʌga giñvaavoitudada aapima ismaitiñvaavoitudada tomalaachi ʌʌʌ. ¹⁶Cascada gajiadara ganviaa iñagai aana. ¹⁷Pocaiti aapima masai sʌʌlicada riricuga dai sai cʌʌga ʌʌvueeyi vʌʌsiaacatai dai sai maiviaaga tomali ʌmo istumaasi. ʌmos maimaata aapima ismaiviaa naana maasi istumaasi istumaasi Diusi ipalidi isviaaca aapima, maioojoidi Diusi isduucai gantʌʌgitoi aapima, dai Diusi maicʌʌgacara gannaidi, dai maimaata caʌ aapima Diusi mamaatatuldiaragada, dai ʌliasi gaaagai issiaa ʌradagi aapima maicʌʌga ivuaadatai istumaasi Diusi ipalidi. ¹⁸Cascada ganaagidi aana masai giñdaaniña ansai gansoicadagi masai cʌʌgacara oidacana dai aana gia gansoicadamu masai cʌʌgacara oidacana. Dai ganaagidi aana ʌʌʌ masai giñdaaniña ansai gansoicadana masai ivuaadana istumaasi aana ipalidi vai poduucai maisiaa ʌradamu aapima. Dai gansoicadamu aana iscʌʌga maata caʌca aapima giñmamaatatuldiaragada. ¹⁹Aana gia bagai dai soimaasi taatamitildi siorea oigadai aana siʌʌscada ʌgai soimaasi ivuaadagi cascada soimaasi gantaatatuldamu

aana aapima masmaiaama duuca
 gantatagitugi dai camaisoimaasi
 ivuaadagi. ²⁰Aana gia gansoicada
 inlidi. Isaapima ipaliadagi innaana
 gansoicadagi aidai gia gansoicadamu
 aana dai ganlamadu daacamu aana dai
 aapima ginlamadu oidacamu. ²¹Sioora
 maisoimaasi ivuaadagi silascada
 diaavora soimaasi iduiñtulda
 liadagi aana gia maaquimu sallicami
 sai aana ginlamadu gataanaña
 poduucai isduucai gataanaña aana
 ginooga lamadu. Aana daja ginooga
 abaana gadaicarui gadocami daama
 maisoimaasi iduucai aana aidasi
 diaavora soimaasi ginuiñtulda
 agaitadai. ²²Calgavar lagiditai calca
 aapima istumaasi aagidi Diuusi Ibaada
 vaavoitudadami” —inñtadai calali
 ismaacada taa aana dai caa.

4 Aidasi calpadui vlassi gomaasi aidai
 nanava aana tavaagiamu dai taa
 aana amo cuparagai cupioquicami
 dai caa aana isginiooqui agai
 vaa ismaacada araga giniooqui
 ismaacada araan caiti amo trompeta
 dai povaiñtadai:

—Tasadiñi baigovai nai aana gataagi-
 dana istumaasi aradunia agai —inñtadai
 agai.

²Dai todian duuca Diuusi Ibaada
 ginmaa guvucadagai antai taa aana
 amo daicarui gaducami istavaagiar
 calca. Dai godaicarui dan daja
 Diuusi. ³Agai sallicada dadadacai
 poduucai isduucai dadadacai oloodai
 namaacami ismaacada jaspe tlagidu
 dai cornalina tlagidu. Dai godaicarui
 sicoli calca amo quijonali dai
 dadadacai poduucai isduucai dadadacai
 amo odai namaacami ismaacada
 esmerelda tlagidu. ⁴Dai godaicarui
 gaducada sicoli taa aana arpa amo
 coobai dai maacova daraicarui siaaco

daraaja amo coobai dan maacova
 calaliiodami tooto yuuscami,
 dai vascatai gantuutusaca amo
 cooronai oocada duuñisicami. ⁵Daidai
 daicaruiñdarar vardocai dai coponai,
 daidai daicarui vuidarar daraaja
 cuvaracami cucuudagi. Acucuudagi
 arapan ducami Diuusi Ibaada. Agai
 agai dai nuucada vaavoitudadami
 ismaacada ganlampadi cuvaracamipara
 quiquiarar. ⁶Daidai daicarui vuidarar
 cal tapalica dai gaa suudagi maasi dai
 vidrio maasi arpa.

Daidai daicarui sicoli guuca maacova
 Diuusi tavaañicaruda ismaacada
 vlassi tuucugadarar daraaja vuupuida.
⁷Arpagadadarar araa maasi amo mavidai,
 daidai agamai araa maasi amo tuuru,
 daidai agamai vaa oodami vuivasada,
 daidai agamai araa maasi amo baagai
 dai daigigi. ⁸Vaa maacova vaa
 naanadami aanai. Dai daamadara dai
 utadarar aanada muumujidu vuupuida.
 Dai tasara dai tucara agai mosnioocaiña
 dai pocaitiña:

Aapi garDiuusiga sallicada maisoimaasi
 ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sallicada maisoimaasi
 ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sallicada maisoimaasi
 ivueeyi.

Aapi garDiuusiga sallicada vaa
 guvucadagai.

Maiquiaa calquivacai oidigi abiaadarar
 oidaga aapi.

Dai quiaa oidaga aapi.

Dai tomastuigaco oidaca agai.

Pocaitimi calcalisi.

⁹Dai siuu duucu calcalisi calga
 ñioocadagi agai vatarar ismaacada
 araa daicarui dan daja, ismaacada
 tomastuigaco oidaga, dai siuu duucu
 calcalisi siaa duutudaiña agai, dai
 siuu duucu baigaliaracada ñioocadagi
 agai, ¹⁰aidai gia lammo coobai dan
 maacova calaliiodami gantootonacada

guguucaĩña ʎgai vuidara ismaacada tomastuigaco oidaga dai siaa duutudaiña ʎgai. Dai ʎgai vuidara daraasaiña gancooronaiga dai pocaiti:

¹¹ GarDiuusiga, garbaitacaacamiga aapi gia viaa saalicami isvʎasi oodami cʎʎga ñioocadagi aapi gavui,

daida isvʎasi oodami gasiaa duutuadagi. Aapi saalicada viaa guvucadagai daida idui vʎasiaacatai cascada.

Aapi idui vʎasiaacatai dai nuucada aapi vʎasiaacatai poduucai ipalidi aapi cascada.

Caiti acacacaliiodami.

5 Dai amaasi tʎʎ aana Diuusi isdaja ʎʎa daicarui daama daaga amo liivru ganooviarʎa saalisada padara. Aliivru aramo papeli tʎvʎaducami biisapicami dai aipadara oojisi dai cʎʎga cupi arastudi cuvaracamipara seeracada. ²Dai tʎʎ aana amo Diuusi tʎaañicaruda ismaacada viaa guvucadagai dai ʎgai cavami ñioocai dai tacacai:

—¿Voorʎ ʎgai dai saalicada cʎʎ tuiga dai cascada viaa saalicami iscupiocoagi idi liivru dai ʎʎligagi? —caiti Diuusi tʎaañicaruda.

³Damos maidada ami tomali amaadutai tomali tʎvaagiaiñdara tomali oidigi daamaiñdara tomali oidigi utadara ismaacada isistutuidi iscupiocoagi aliivru dai ñaidagi loojai. ⁴Aida gia cavami sosua aana maitiipucatai tomali amaadutai ismaacada viaa saalicami iscupiocoagi aliivru dai ñaidagi loojai. ⁵Amaasi amaadutai acacacaliiodami povaiñtatadai:

—Casi maisuaacada aapi Vuaana. Cadivia amo cʎʎli cʎʎ tuigacami ismaacada vaamioma istutuidi isdiaavora dai goovai gia viaa saalicami ismaigovai daasagi goseera vʎa cuvaracamiparaiñdara. Idi cʎʎli

ʎgai dai tʎaanli ʎJudeea dʎvʎariara oidacami dai idi vaa arcajiudadʎ araí Davicaru —iñtatadai acaliiodami.

⁶Amaasi tʎʎ aana amo cʎʎli masmaacada Cañiiru aagaiña. Dai ami cʎʎca ʎʎa daicarui vai vaasoñioma guuca amaacova cʎcʎaisi dai arana daraaja amo coobai dan maacova cʎcʎaliiodami vai ami saagida cʎʎca acʎʎli. Dai cʎʎ maasi noonovidara dai acasodara masiaaco dʎʎdagarai claavocada dai cʎʎ maasi oonomadara masiaaco sai mastaicada dai muua. Dai cuvaracamiga aagada ʎgai dai cuvaracamiga vuupuida. ʎvuupuida arapan ducami Diuusi Ibaada ismaacada ootoi Diuusi vʎʎsi oidigi daama. ⁷ʎgai vaa cʎʎli miaadara cʎquiva siaa daja Diuusi ʎʎa daicarui daama dai daaga aliivru ganooviarʎa saalisada padara. Taida acʎʎli bai aliivru. ⁸Dai aidasi bai ʎgai aliivru amaacova cʎcʎaisi amadu amo coobai dan maacova cʎcʎaliiodami gantootonacada guuquiva acʎʎli vuidara. Dai vʎʎscatai daadaga amo arpa ʎgai arivacarui. Dai daadaga amo aali ooro aasocoli susuudacami cubimidali. ʎgai arapan ducami amaamadaraaga dʎvaavoitudadami. ⁹Daida ʎgai ganli amo ñaidaga utuducami aagaitai Suusi Cristo dai pocaiti:

Aapi viaa saalicami isbaiyagi goliivru dai ismaigovai daraasagi aseera ismaacadacada arastudi goliivru.

Loodami gamuaa aapi pasai poduucai cʎʎgacara vuvaidana aapi mui naana maasi oodamaiñdara naana maasi ñioocadami, aipaco gagar quiquiarʎa oidacami, dai vʎʎsi oidigiñdara.

¹⁰Dai aapi acovai garvuvaitu tasai soĩña tʎaanliña Diuusi raraí duucai, dai tasai ivuaadana Diuusi aduiñdada papaali duucai siaa duutudai Diuusi garrooga.

Dai tlaanadamu aatama oidigi daama oidacami.

Caiti Agai.

¹¹ Amaasi gaamucu nanaava aana dai taa mui mil Diuusi tataañicaruda ismaacada gaa daicarui sicoli daraaja lamadu amaacovai cacaisi dai cacalliodami. Dai caa aana isvaascatai agai gaaagaa ñioocai ¹² dai pocaiti:

Muaa loodami cacalli ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami.

Agai vaa agai dai saallicada viaa saallicami, dai maata caa vaasiacatai. Daida artuidacami vaasiacatai.

Dai aliassi viaa guvucadagai dai aliassi gaaagai isvaasi oodami siaa duutuadagi agai,

dai iscaaga ñioocadagi agai vui lara.

¹³ Dai caa aana isñioocai lara vaasiacatai istumaasi Diuusi idui tavaagiara dai oidigi daama dai davalrai uta dai gaa suudagiara dai pocaiti agai:

Aliassi gaaagai isvaascatai siaa duutuadagi agai ismaacada gaa daicarui dan daja lamadu agai ismaacada Cañiiru aagai vaavoitudadami.

Dai aliassi gaaagai iscaaga ñioocadagi agai vui.

Agai gia saallicada viaa guvucadagai dai viaa saallicami lara.

Dai aatama ipalidi isvaascaara viaaca agai saallicami dai guvucadagai.

Dai isvaascaara vaascatai caaga ñioocadagi agai vaalara.

Daida issiaa duutuadagi agai tomastuigaco.

Poduucai ganai agai.

¹⁴ Daida amaacova cacaisi apiañoquimi dai pocaiti:

—Poduucai lara duuna —caiti.

Daida lamo coobai dan maacova cacalliodami gantootonacada guuquiva agai vuidara ismaacada tomastuigaco oidaga dai siaa duutudai agai.

6 Amaasi taa aana isagai ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami maigovai dai aseera amapacara ismaacadacada arastudi aliiru. Dai caa aana iscaavami ñioo amaadutai amaacova cacaisi. Dai aran caiti copondami dai povaiñtatadai:

—¡Dimi dai naida lamo istumaasi! —iñtatadai agai.

² Antai gaamucu nanaava aana dai taa lamo cavayo tojacami vai dan daitugai lamo cacalli dai ganooviara bacati lamo uus gaatoi. Dai agai gacalsati lamo coronai masmaacada maa dai maiduadicuitai imai dai apamu gamaitquimi cocodiara.

³ Aidasi agai ismaacada Cañiiruu aagaiña vaavoitudadami maigo dai aseera lara amapacarañdara ismaacadacada arastudi aliivru caa aana iscaiti agooquirdada casisi dai povaiñtatadai:

—¡Dimi dai naida lamo istumaasi! —iñtatadai agai.

⁴ Dai gaamucu nanaava aana dai taa lamo cavayo vagicami dai dan daitugai lamo cacalli. Matai cacalli maa lamo gaa mastai dai maa saallicami sai cocotuldiña oodami tami oidigi daama oidacami dai sai aipacoga gancoodaiña.

⁵ Dai agai ismaacada Cañiiru aagaiña vaavoitudadami maigo dai aseera lara amapacarañdara ismaacadacada arastudi aliivru, dai caa aana iscaiti amai casisi dai povaiñtatadai:

—¡Dimi dai naida lamo istumaasi! —iñtatadai agai.

Dai gaamucu nanaava aana dai taa lamo cavayo tucucami vai dan daitugai lamo cacalli dai ganooviara bacati lamo vaatatudacarui. ⁶ Dai caa aana lamo ñiooqui amaacova cacaisi saagidañdara vai pocaiti:

—Mosacaasi amo litro taligi gamaitacai amo tasai aa duiñdagaicada. Dai vaica litro sevada gamaitacai amo tasai aa duiñdagaicada. Damos lasaiti lamadu avino maitavar vaamioma namakuiaa.

⁷Dai agai masmaacada Cañiiru aagaiña maigo dai aseera lapa amapacrañindara ismaacadacada arastudi aliivru dai cal aana iscaiti agamai calsi dai povaiñtatadai:

—¡Dimi dai naida amo istumaasi! —iñtatadai agai.

⁸Antai gaamucu nanaava aana dai tala amo cavayo vuaamacami dai dan daitugai amo calli ismaacada viaa saallicami iscoodadagi oodami. Dai agai gooquiara imai amai ismaacada viaa saallicami isvaídaquiagi oodami malaca siaaco ajioopai acoidada.

Dai agai ismaacada viaa saallicami iscoodagi mui oodami. Agai coodaiña oodami cocodiara, dai biuugigaicada, dai cocodagaicada, dai cacaisicada.

⁹Aidasi agai ismaacada Cañiiru aagaiña lvaavoitudadami maigo dai aseera lapa amapacrañindara ismaacadacada arastudi aliivru tala aana altar siaaco siaa duutudai oodami Diuusi dai altar uta daraaja liibada acoidada ismaacada gacooditu vaavoitudaitai Diuusi ñioquida dai gaaagiditai Diuusi ñioquida.

¹⁰Dai agai cavami ñioocai dai pocaiti:

—Gartacaaacamiga aapi gia tomali amo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai aapi gia vaascara ivueeyi vaasi pastumaasi aagai saida ivuaada agai. ¿Asta silascada naidamu aapi loodami oidigi daama oidacami ismaacada arcalla ivuaadami dai ismaacada armaicalla ivuaadami dai soimaasi taatatuldamu aapi agai ismaacada garcoi? —caiti agai.

¹¹Amaasi baitacaacamigada agai maa lvaavoitudadami iibada yuucusi totoacami dai potatadai sai

ganiibastana lapa chaluqui tasai. Dai sai quiaa oidaga oidigi daama lamoco aaduñda vaavoitudadami ismaacada ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdada. Dai sai amaivaavoitudadami cooda agai agai lapa poduucai isduucai gancooditu agai sai cascada gaaagai isnaparaca agai lapa chaluqui tasai.

¹²Dai naidi aana aidasi agai ismaacada Cañiiru aagaiña lvaavoitudadami maigo dai aseera lapa amapacrañindara ismaacadacada arastudi aliivru. Dai tala aana iscaivami gigivuli oidigi daida isatasai tucutu lpan maasi icuusi tuucucami. Daida amasaadai lparai gadui vaasi, ¹³daida asisiaavugai suuli matan davalapari poduucai isduucai suuligai uusi iibiada silascada cavami lvardagi.

¹⁴Dai tavaagi gabiisa lpan duucai amo papeli dai maitamaastu. Dai vaasi gigiidi siblacoga guuquiva dai vaasi lamapacra siaaco sicolimadi suudagi siblacoga guuquiva. ¹⁵Daida lparai oidigi daama oidacami ganasto taltajovai dai vaapavuli saagida lamadu aa tataaanadami, dai lricu, dai sandaaru tataaanadamigada, dai ismaacada viaa saallicami, dai lpiipioñi, dai ismaacada maitarpiipioñi lapa.

¹⁶Dai vaascatai agai potatadaiña agigiidi dai lvaapavuli:

—Gardaamavar suuligi dai garasto vai maitartlagana Diuusi agala daicaru daama daja vai maisoimaasi gartaatuldana agai ismaacada Cañiiru aagaiña lvaavoitudadami.

¹⁷Caaayi istuigaco Diuusi soimaasi gartaatatulda agai dai tomali amaadutai aatama maitistutuidi iscalagacara vuvaquiagi —tatadai agai.

7 Dai tala aana maacova Diuusi tataañicaruda isguuca maacovapara oidigi soosonara dai soobidaca

AVALLI sai maivustaiña oidigi daama, tomali aGAA suudagi daama, dai sai maioiñidiña tomali amo uusi. ²Dai tAA aana AAPA amoco Diuusi tAAañicaruda vai siaali amadara imai dai bacati Diuusi seeyogada. Diuusi Agai dai tomastuigaco oidaga. DaidA ADiuusi tAAañicaruda gAgar iina dai potatadai Agaa maacova Diuusi tATAañicaruda ismaacada viaa sALLicami issiaa duaadagi naana maasi istumaasi oidigi daama dai aGAA suudagiAra:

³—Maitavar siaa duaada tomali amo istumaasi oidigi daama tomali aGAA suudagiAra tomali uusi asta siAAscada coocovara daraasi aatama AVaavoitudadami Diuusi seeyogada —tatadai Diuusi tAAañicaruda.

⁴Dai caA aana isgAAagai siAAquiatai viaa Diuusi seeyogada. Agai ajaga amo sienta dan goo coobai dan maacova mil AJudidíu cajiudada saagidiaiñdara.

⁵Judá cajiudada saagidiaiñdara ajaga baivustaama dan goo mil ismaacada viaa Diuusi seeyogada, dai Rubén cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil ismaacada viaa Diuusi seeyogada, dai Gad cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil, ⁶dai Aser cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil, dai Nefatalí cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil, dai Manasés cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil, ⁷dai Simeón cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil, dai Leví cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil, dai Isacar cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil,

⁸Dai Sebulón cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil, dai Osee cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil, dai Ben-

jamín cajiudada saagidiaiñdara ajaga AAPA baivustaama dan goo mil.

⁹Dai gooquiara gaamucu nanaava aana dai tAA mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami, aipaco gAgar quiquiara oidacami vAAsi oidigiañdara. Dai Agai moguuca aGAA daicarui vuidara dai Agai ismaacada Cañiiru aagaiña AVaavoitudadami vuidara. Loodami sALLicada muidu tomali amaadutai maitistutuidi isacaldagi. Dai gAAadaca yuucusi tootoacami dai gannoonoviara daaga palma aagada. ¹⁰Dai vAAscatai gAgar iina dai pocaiti:

Diuusi Agai dai gogAA daicarui daama daja.

Dai goovai amadu gogamai ismaacada Cañiiru aagaiña AVaavoitudadami cAAgacara vuvaidi oodami.

Caiti Agai. ¹¹Dai tAA aana isagAA daicarui sicoli guuca acacalliodami amadu amaacova Diuusi tATAañicaruda dai vAAsi Agai sicoli guuca vAAsi Diuusi tATAañicaruda dai Agai dAVARapi cuiqui siaa duutudaitai Diuusi dai ¹²pocaiti:

Poduuquiava. Aliasi ipalidi aatama isvAAsi oodami cAAga ñioocadagi Diuusi vui baiganliaracada tomastuigaco.

Agiaa Agai dai sALLicada caA maata caA vAAsiaacatai, dai sALLicada viaa sALLicami dai guvucadagai, dai vAAsi oodami gAAagai issiaa duutudagi Agai tomastuigaco.

Poduuquiava.

Caiti Diuusi tATAañicaruda.

¹³Amaasi amaadutai acacalliodami giñtacacai dai povaiñtatadai:

—¿VoorA idi dai ganaadaca yuucusi tootoacami dai vaadara dada goovai? —iñtatadai.

¹⁴Antai aana aa noragi dai potatadai: —Aapi gia maata aana gia cho —tata-dai aana.

Tai agai povaiñtatadai:

—Idi agai dai oidigi daamaiñdara dada. Malca siaadara dada goovai sállicada soimaasi taatamai oodami damos calagacala vuvaja idi vaavoitudacai lcalli ismaacada Cañiiru aagaiña lvaavoitudadami. Goovai muu curusiaba tai aasi lgradai dai poduucai oigali goovai soimaascamigada lvaavoitudadami. ¹⁵Cascada Diuusi vuidara guuca goovai dai tasara dai tucara ivueeyi Diuusi aa duiñdada tami siaaco oidaga Diuusi. Dai Diuusi nuucada goovai lamadu daacatai. ¹⁶Camaibiugicoñicamu goovai tomali camaitonocoñicamu, tomali camaisoimaasi taatacamu goovai toiñdaligada tasai. ¹⁷Goovai ismaacada Cañiiru aagaiña lvaavoitudadami mocalca agla daicarui vuidara siaaco Diuusi dajatai gataaani. Goovai aragai dai apianuucadacamu govaavoitudadami vai baiganaliaracada oidacana. Dai goovai talgidamu agai siaadara vusanai suudagi ismaacadalada viaacana oodami ibadagai utudui. Dai tomastuigaco oidacamu goovai lamadu. Dai maitiipucamu istucada soigalñliadagi oodami —iñtatadai agai.

8 Aidasi agai ismaacada Cañiiru aagaiña lvaavoitudadami maigo dai aseera laral amapacrañdara ismaacadalada arastudi aliivru aida gia maitadatu tomali amo istumaasi tajucami ora tavaagiara. ²Amaasi tal aana lcuvaracami Diuusi tataañicaruda ismaacada Diuusi vuidara guuca. Matai maa lamoco trompeta. ³Dai gooquiara divia laral amai Diuusi taañicaruda dai amo

ooro aasocoliara bacati cubimidalai dai altar vuidara calquiva agai. Altar oorocada duñisi dai mocalca agla daicaruda Diuusi vuidara. Matai maa Diuusi taañicaruda galpi cubimidalai sai maidana altar daama siuu duucu lvaavoitudadami daanladagi Diuusi. ⁴Aidasi Diuusi cal isdaani lvaavoitudadami tasai cubusigada lcubimidalai ismaacada maji lDiuusi taañicaruda dai Diuusi vuivasadara aayi. ⁵Amaasi lDiuusi taañicaruda bai lasocoli ismaacadara mamaidi agai lcubimidalai dai suudagi tutupali altar daamaiñdara dai daitu agai lasocoli oidigi daama dai oidigi cavami copoñimi dai vapadoquimi, dai gigivuli adalvalrai.

⁶Amaasi lcuvaracami Diuusi tataañicaruda ismaacada ganooviara daadaga lamo iivacarui baigandui dai gaiiva agai.

⁷Daida araga iiva amaadutai Diuusi tataañicaruda gatrompeta tai duudu taaayi dai tai dai larai oidigi daama. Dai baitoma tajucami oidigi daama mai vvasi luusi lamadu lvasoi.

⁸Tai gooquiara amai Diuusi taañicaruda iiva gaiivacarucada matai agla suudara daitu lamo istumaasi laral maascami lamo gaa giidi ismaacada majimi dai baitoma tajucami agla suudagi larai gnaato. ⁹Dai baitoma tajucami vvasi lvatopa lamadu vvasi lcalcaisi agla suudara oidacami coi, dai baitoma tajucami lvapaarcu ugidagai.

¹⁰Amaasi amai Diuusi taañicaruda iiva gaiivacarucada tai gai lamo siaavugai gaducami tavaagiaindara dai majimi apau duucal amo cuudagi dai baitoma tajucami ajaaquiara dai baitoma tajucami lamapacara siaaco vusanai suudagi gai. ¹¹Asiaavugai Ajenjo talgidu. Agai laramo

muuquigami dai sivu. Cascada baitoma tajucami asuudagi oidigi daama sivutu dai mui oodami coi yalcai asuudagi sivucada.

¹²Tai gooquiara amai Diuusi taañicaruda iiva gaiivacarucada tai baitoma tajucami atasai tucagamutu dai baitoma tajucami amasaadai tucagamutu dai baitoma tajucami asisiaavugai tucagamutu lara dai poduucai maisicalla tonoraga tasara dai vaamioma tucagamu tucara.

¹³Amaasi gaamucu nanava aana dai tala aana istavaagiara daigigi amo Diuusi taañicaruda dai cal aana iscavami ñiooquimi dai pocaitimi:

—¡Sallicada soimaasi taata agai vansi oodami oidigi daama oidacami siuu duucu iivagi gaiivacarucada gogaa vaica Diuusi tataañicaruda! —caiti agai.

9 Tai amai Diuusi taañicaruda iiva gaiivacarucada antai tala aana amo Diaavora taañicaruda davalrapi daja ismaacada gai tavaagiaindara laran duucai amo siaavugai. Matai maa agai amo yaave sai cupiocona acuparagada agala dagai ismaacada sallicada tuucavaga dai tucagamu.

²Tai agai cupioco acuparagada agala dagai tai abiaadara vuusai cuubusi poduucai isduucai vusanai cuubusi amo gala ooroniaindara. Dai maimaastu atasai sallicada cubima oidigi cascada.

³Dai cuubusiaindara vuvaaja soosoyi dai oidigi daama tuali nanalyi. Matai maa asoosoyi guvucadagai sai cacalayiña oodami laran duucai nanacasarai. ⁴Matai maimaa asoosoyi oigaragai iscuaadagi vasoi tomali uusi mosviaa agai oigaragai iscacadagi loodami ismaacada maiviaa Diuusi seeyogada coocovadara. ⁵Damos maiviaa agai oigaragai iscodadagi oodami ganalicada moscoocotuldiña agai taama masaadai. Dai caida laran tadaga nacasarai caida. ⁶Amaasi coiya

aliadamu loodami taatacatali asoosoyi caida damos maitistutiadamu iscoiyagi.

⁷Asoosoyi lara mamaasi caapayo ismaacada vuu ajioopai sandaarua silascada gacocoda agadagi. Daida asoosoyi gantuutusaca amo istumaasi ooro cooronai maasi. Dai vuivasada agai lara maasi oodami vuivasada.

⁸Dai cuupada agai lara maasi ooqui cuupada. Dai taatamuda agai lara maasi mavididi taatamuda.

⁹Dai agai ganaadaca vapainomi vapasaragai. Dai siuu duucu nanadagi agai anada laran caitiña mui carru ismaacada vapainalcai caapayu vida oodami dadarai silascada gacocoda agadagi. ¹⁰Daida asoosoyi baabajida lara maasi nanacasarai baabajida dai ganbaabajicada gacalalyi agai vai taama masaadai cococana caida. ¹¹Daida asoosoyi viaa gantlaanadamiga. Dai agai vaa viaa sallicami isgataanadagi agala dagiara siaaco sallicada tuucavaga. Dai evreocada Abadón aagaiña loodami dai giliegocada Apolión aagaiña loodami ismaacada gamuaacami taiya alidi.

¹²Casi larduvi amo istumaasi soimaascami ismaacada larduvi agaitadai damos quiaa vilaga lara gooca.

¹³Tai amai Diuusi taañicaruda iiva gatrompeta. Daida agala daicarui vuidara calca amo altar oorocada duñisicami dai val maacova siisiodara guuca uusi lara maasi vaacasi aagada. Dai aidasi iiva ladiuusi taañicaruda gatrompeta antai cal aana amo ñiooqui ismaacada altar aagada saagidiaindara caidatu. Diuusi vuidara daja altar.

¹⁴Daida ñiooqui potatadai ladiuusi taañicaruda ismaacada gaiivaitadai:

—Uupasañi amaacova Diuusi tataañicaruda ismaacada vuupuli agala aqui Eufratesi ugidana —tatadai ñiooqui.

¹⁵Tai lagi uupai amaacova Diuusi tataañicaruda sai coodana baitoma tajucami oodami oidigi daama oidacami. Tavapi nanara lagi taida aayi istuigaco gacoodi lagi lagi. Diuusi maatacatadai ismaacada uumiara dai ismaacada masaadara dai ismaacada tasara dai siu duucu araduñia agaitadai gomaasi. ¹⁶Dai mai aana silaqui sandaaru caapayu daama daraitugai dai lamadu ajioopai amaacova Diuusi taañicaruda dai lagi ajaga goo sientu mil mil.

¹⁷Dai taa aana ismaasi caapayu lamadu sandaaru. Sandaaru gantaagiana daraasaca lamo gagar vapainomi cacaparacami lagi laalachi vrapagi dai laalachi tataadogi dai laalachi vuaama. Daida caapayu moomoda ara maasi mamaavidi moomoda. Daida caapayu uusudaiñidara vusanai tai lamadu cubusi lamadu asufre. ¹⁸Dai baitoma tajucami aoodami oidigi daama oidacami coi gotaicada dai gocubusicada dai goasufrecada ismaacada vusanai caapayu uusudaiñidara. ¹⁹Caapayu viaa guvucadagai ganuusara dai ganbaabajilara. Baabajida lagi ara mamaasi cocooyi moomoda vai agaicada cacayai lagi oodami.

²⁰Damos gogaa oodami ismaacada maicoi vansi gomaasicada ismaacada vusanai caapayu uusudaiñidara dai baabajida caidacada, maiama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma apiasiaa duutudai lagi diaavora tataañicaruda lamadu aoro momoona daida aplata momoona daida abrõse momoona daida ajojodai momoona daida auusi momoona ismaacada maiñanpai tomali maitatacaidaga tomali maiajioopai. ²¹Daida aoodami apiagancoodaia dai apiagataapaidiña dai apiagoogosi ganducamicana dai apiagaañidaiña.

10 Amaasi taa aana mai Diuusi taañicaruda. Aliaai viaa guvucadagai lagi dai tavañimi tavaagiaiñidara lamo icomai saagida dai mooda daama calca lamo quijonali. Vuivasada lagi dadadacai aran duucai atasai dai caacaida ara maasi gooca gagar uusi moadami. ²Dai ganooviaara bacati lagi lamo liivru cupioquiñicami dai amaasi suudara caisa lagi galcaco saalisa padatada dai agamaicada davalapari caisa. ³Amaasi adiuusi taañicaruda cavami iña aran duucal lamo mavidi. Dai aidai iña lagi aidaga cavami copoi oidigi cuvaracamioo. ⁴Tai acovondami ñoo nai aana ooja iñagaitadai istumaasi aagai lagi damos caa aana lamo ñooqui tavaagiaiñidara vai povaiñtatadai:

—Maitiaagada iscaiti acovondami dai maitiooja —iñtatadai ñooqui.

⁵Amaasi adiuusi taañicaruda ismaacada agaa suudara dai davalapari caisaca taiyago vañigi ganovi saalisa padara. ⁶⁻⁷Dai aagai lagi sai maata Diuusi lagi ismaacada tomastuigaco oidaga daida idui atavaagi dai oidigi dai agaa suudagi dai vaasiaacatai istumaasi oidaga dai pocaiti:

—Casi araduñia lagi istumaasi Diuusi aagidi ganiñooquituldiadamiga saida araduñia lagi. Silascada aiyagi istuigaco acuugataraga cuvaracamaiñidara Diuusi tataañicaruda iivagi gaiivacarucada casi araduñimu istumaasi aagidi Diuusi ganiñooquituldiadamiga.

⁸Daida ñooqui aramu giñooqui tavaagiaiñidara dai povaiñtatadai:

—Maaicai bai liivru cupioquiñicada ismaacada daaga Diuusi taañicaruda ismaacada agaa suudara dai davalapari caisaca —iñtatadai ñooqui.

⁹Antai aana ii siaaco claaacatadai aDiussi tlaañicaruda dai aagidi aana sai giñmaacana aliivru tai agai povaiñtatadai:

—Baiñi dai uga. Gatañiara yoovicamu goovai apan duucai saivoli dmos gavoocara sivucamu goovai —iñtatadai agai.

¹⁰Antai aana bai aliivru dai uu, vai giñtañiara cla yoovi apan caaca saivoli dmos gooqiara sivutu giñvoocara.

¹¹Tai agai povaiñtatadai:

—Aapi viaa isapamu ñiooquituldiagi Diussi oodami saagida, dai mui gagara quiquiara dai oodami naana maasi ñioocadami saagida dai mui rarai vuitapi —iñtatadai agai.

11 Matai giñmaa amo tootoicami apavidacarui amo metro lasi tavadocami daida giñtajai aDiussi tlaañicaruda dai povaiñtatadai:

—Caquivañi daida gototoicamicada apavida Diussi quida. Dai apavidañi altar. Dai alcadañi vlassi ismaacada moguuca dai siaa duutudai Diussi. ²Damos quiidigana gia maipavida utuisiqui ami aragai valtara ismaacada maitarjudidfu. Dai vaic uumigi dan tajucami agai siaa vuaada agai agagar quiqui ismaacada Diussi lco vuvaitu sai ami siaa duutudaiña oodami. ³Dai Diussi ootosa agai gooca gañiñooquituldiadamiga sai gaaagidiña vaic uumigi dan tajucami istumaasi iduñia agai agai. Dai agai ganaadaca agai yucusi tutuucucami —iñtatadai agai.

⁴Idi gooca cacalli Diussi vuidara guuca apan duucai agooca oliivosi daida agooca veela daraasacarui. Diussi agai dai tlaanañi vlassi oidigiara. ⁵Isaoodami soimaasi taatatuldia aliadagi aDiussi ñiñooquituldiadamigada aida gia tñiañiñdara vusaimu tai dai coodamu agai. ⁶Idi gooca ñiñooquituldiadami

viaaca agai guvucadagai iscuupacagi atavaagi vai maiduucudagi sila tlvapi ajioopada agai tami oidigi daama dai gaaagiadagi Diussi ñiooquida. Dai viaaca agai guvucadagai lara istlaanada suudagi sai lara gananaatoña, dai issoimaasi taatamituldiadagi oodami naana maasi istumaasicada silascada ipaliadagi agai. ⁷Damos silascada naatuagi agai ganaa duiñdaga aida gia vusaimu agla clasi omaligami agla dlagiañdara dai cocodamu aDiussi ñiñooquituldiadamigada dai coodamu.

⁸Daida vaic tasai dan tajucami acoidada tuutucugada mosvalacamu caayara agla quiyara siaaco gasiisatu curusiaba gartlaanadamiga. Sodoma dai Ejiipitu aagaiña loodami agla quii soimaasi ivuaadai oodami.

⁹Dai vaic tasai dan tajucami oodami mui gagar quiquiañdara dai oodami naana maasi ñioocadami dai vlassi oidigiañdara naijadamu tuutucugada agai dai maidigitamu agai isyaasagi tomali amaadutai.

¹⁰Dai oodami vlassi oidigi daama oodami iduñimu vagimi cocai agooca Diussi ñiñooquituldiadamiga. Dai aipacoga ganoidamu naana maasi istumaasi baiganalidicai. Idi gooca Diussi ñiñooquituldiadamigada sallicada soimaasi taatamituldiña loodami cascada baiganali loodami cocai agai. ¹¹Damos vaic tasai dan tajucamicada Diussi duduaacali agooca cacalli tai agai vaapañi. Dai vlassatai ismaacada tla agai sallicada dodoaadimu naiditai. ¹²Amaasi agooca Diussi ñiñooquituldiadamigada cai amo ñiooqui iscavami ñiooqui tavaagiañdara dai potatadai:

—Tlataidivurai tan tlcavi —tatadai añiooqui.

Tai agai tlatasai motavaagiamu amo icomai saagida vaidasaayuda tlagigi. ¹³Tai otoma cavami givivuli oidigi tai

suuli mui baabaqui tai cuvaracami mil coi oodami. Daidla lgaaa oodami ismaacada vii saalicada dodoaadimu dai pocaiti sai saalicada viaa guvucadagai Diuusi ismaacada tavaagiara daja.

¹⁴ Casi apadui amo istumaasi soimaascami ismaacada apaduini agaitadai damos otoma apaduina agai larla amoco istumaasi soimaascami.

¹⁵ Taidla acuugatara acuaracami- andara Diuusi tataañicaruda iiva gaiivacarucada tai caidatu niocadami tavaagiara. Agai cavami niocai dai pocaiti:

Sivi gia caaayi istuigaco gataanada agai Diuusi garbaitacaacamiga lamadu aCristo vlassi oidigi daama siaaco taanai oodami.

Dai tomastuigaco taanada agai Diuusi lamadu aCristo.

Caiti ñiiooqui.

¹⁶ Amaasi amo coobai dan maacova cacalliodami ismaacada gandaraicaru daama daraaja Diuusi vuidara davalrapicuiqui dai siaa duutudaimi Diuusi ¹⁷ dai pocaitimi:

Baigralidi aatama aapicada garDiuusiga.

Saalicada viaa aapi guvucadagai dai aapi maiquiaa clquivacai oidigi abiaadara oidaga dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai.

Aapi cabai gasallicamiga gaducami dai casi taanada agai oidigi daama.

¹⁸ Dai mui oodami muiyapacara oidigi daama oidacami cabaaco aapi gavui.

Damos caaayi istuigaco aapi baamu agai agai vui.

Dai caaayi istuigaco nidamu aapi vlassi agai ismaacada cacoi ismaacada arcala ivuaadami dai ismaacada maitarcala ivuaadami.

Dai caaayi istuigaco maaquiagi aapi naana maasi istumaasi cacalagaducami ganiñiioquituldiadamiga lamadu lvaavoitudadami, ivuaadatai agai glaa duiñdaga.

Llamadu vlassatai ismaacada gasiaa duutuadai tomasi arsoituutuigami siarriricugami.

Dai caaayi istuigaco ugititudamu aapi vlassi agai ismaacada siaa doodai naana maasi istumaasi oidigi daama.

Caiti amo coobai dan maacova cacalliodami.

¹⁹ Amaasi gacupioco Diuusi quida ismaacada tavaagiara calca vai ami larana daja acajoñi ismaacada viaa lojoodai ismaacadara ooja Diuusi gamasaigacada gasallicamiga. Vai oidigi vapadoquimi dai covonimi dai gigivuli oidigi dai glapi gai taayai.

12 Amaasi tavaagiara gamaasitu amo istumaasi. Agaicada gamaatcatadai isapaduina agai amo istumaasi soimaascami. Agai ismaacada gamaasitu lamo ooqui dai agai glaadaca yuucusi dadadacadami ismaacada dadadacai lpan duucal atasai. Agai masaadai daama calca dai gacalsaca amo cooronai ismaacada viaa baivustaama dan gooca sisiaavugai. ² Looqui noonocatadai dai camaraata agaitadai dai iñacai cococatai. ³ Amaasi gamaasitu larla amoco istumaasi ismaacadacada gamaatcatadai isapaduina agai larla amo istumaasi soimaascami. Agai ismaacada gamasitu lamo gaa clisi omaligami vagicami. Daidla cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagada dai lamo cooronai vlassi moomodara. ⁴ Dai gabajicada tavaima agai baitoma tajucami sisiaavugai ismaacada tavaagiara daraaja dai

oidigi daama suuli. Daidla acaisi vuidara caquiva looqui ismaacada maraata agaitadai dai ugia agaitadai lali silaani mosaivusaicai agai. ⁵Daidla looqui marai, vaidla arcalli marada. Dai galracai agai taaania agai vvasi oodami oidigi daama oidacami dai soimaasi taatamitulda agai agai vvasi soimaasi ivuaadami. Dai Diuusi balcai lali silaani malca tavaagiana ami siaaco daacatai gataaani agaa daicarui daama. ⁶Taidla looqui daivunu mala oidigamu amapacara siaaco cabaiduitadai Diuusi sai ami daacana vai ami Diuusi nuucadaca agai vaic uumiga dan tajucami.

⁷Tai gooquira aliasi gancocoda tavaagira Diuusi taaanicaruda Migili lamadu acaisi. AMigili viaacataidai gasandaaruga vaidla acaisi lara. ⁸Damos agaa caisi lamadu sandaarugada agai maitistui ismaitaagi AMigili lamada sandaarugada agai cascada maitistui isami tavaagira daraacagi. ⁹Cascada Diuusi matan suuli tavaagiañdara agaa caisi moduucai sandaarugada. Agai vaa lamoo cooyi ismaacada laqui abiaadara oidigi daama aimraiaña, dai Diaavora tagidui dai Satanasi vvasi. Agai vaa agai dai vupuiirumadai mui oodami vvasi oidigi daama oidacami saagida.

¹⁰Amaasi cai aana lmo niooqui tavaagiañdara ismaacada cavami nioo dai pocaiti:

—Caaayi istuigaco Diuusi sallowada calgacara vuvaida agai oodami. Casi gartaagi Diuusi issallowada viaa guvucadagai agai dai isgataaani agai tomasiaacoga dai isSuusi Cristo viaa guvucadagai. Camatan daitu Diuusi ADiaavora tavaagiañdara. ADiaavora agai dai gapiar vuupai Diuusi vuitapi tasara dai tucara garaaduñi vaavoitudadami sai agai soimaasi ivueeyi. ¹¹ADiaavora maitistui isvupuiirumadagi garaaduñi

vaavoitudadami vaavoitudaitai agai allali ismaacada Caniiru agaiña oodami ismaacada muu curusiaba dai aasi larada aatama garvallara, dai aagidacai lvaavoitudadami sai vaavoitudai gomaasi. Dai maiduduaadimu lvaavoitudadami tomasi cooda lliidi aa oodami. ¹²Aliai glaagai isbaiganliadagi vvascatai ismaacada tavaagira daraaja. Damos sioora oidaga oidigi daama sallowada soimaasi taata agai lamudu acaisi gla suudara oidacami. Catavanacai ADiaavora oidigi daama. Dai sallowada baamucu agai maatacatai ismaitavapi aimarda agai agai oidigi daama.

¹³Dai aidasi agaa caisi vagicada mai isDiuusi daitu agai oidigi daama aida adaimiaña dai muaa agai looqui ismaacada masaadai daama caacataidai dai marai lmo calli. ¹⁴Damos Diuusi maa looqui baagai aana sai agaicada daana oidigamu siaaco Diuusi baidui amapacara siaaco nuucadaca agaitadai vaic uumigi dan tajucami malcasi abiaadara siaaco daja agaa cooyi. ¹⁵Amaasi lcooyi sisivai suudagi gatañiañdara daida idui lmo gla aqui dai agaicada tavaima agai looqui. ¹⁶Damos adavara gla dlagacataidai tai ami vaa lsuudagi dai maiaayi looqui. ¹⁷Amaasi sallowada baamu lcooyi looqui vui. Dai ii dai cocoda agai looqui cajiudada ismaacada lagidi Diuusi sallowamigada dai apiacalga vaavoitudai Suusi Cristo mamaatatuldiaragada.

13 Antai aana agaa suudagi ugi-dana caquiva. Dai tal aana isvuisai suudagiañdara lmo caisi gaducami dai cuvaracami moomo dai baivustaamadua aagada. Dai lmo cooronai viaa vvasi aagadara. Dai vvasi moomoda daama oojisi lmo niooqui ismaacada parunai Diuusi. ²Daidla acaisi ismaacada

taa aana aapa maasi amo dadavali dai taatarada agai aapa maasi voji taatarada dai usuda agai aapa maasi mavidi usuda. Aгаа cаisi vаgicаda maa gaguvucadaga dai gasalicamiga agamai cаisi dai poduucai sаalicаda viaacatadai guvucadagai. ³⁻⁴ Amo mooda acаisi ismaacada agaa suudaiindara vuusai dai dadavali maasi alia saasaquicatadai dai muuquuada maascatadai damos dueeyi dai vaasi oodami oidigi daama oidacami maitaa istumaasi gantatagitoi dai vaavoitudai issalicada viaa guvucadagai agai dai sиа duutudai agai. Dai sиа duutudai agaa cаisi vаgicаda aapa maacacai agai agamai cаisi mosаasi guvucadagai. Dai pocaiti loodami:

—Maitiipu amai apan duucai idi cаisi tomali amaadutai maitistutuidi agai vui —caiti loodami.

⁵ Dai Diuusi maa oigaragai acаisi iscаaga nioocadagi agi gavui daida issoimaasi nioocadagi Diuusi vui dai viaa oigaragai isgataaanadagi vaic uumigi dan tajucami. ⁶ Tai povadui. Sаalicаda niooquidi agai Diuusi dai parunai Diuusi amadu agai ismaacada Diuusi amadu oidaga. Dai maisiaa duutudai Diuusi quuida. ⁷ Dai Diuusi maa oigaragai iscocoda agai Diuusi maamarada dai maa oigaragai isvaamioma istuidagi. Dai Diuusi maa agai oigaragai istaaanadagi vaasi oodami oidigi daama oidacami mui naana maasi oodami naana maasi nioocadami dai aipaco gagar quiquiara oidacami. ⁸ Tai vaasi oodami oidigi daama oidacami ismaacada maiuojisi tataarada aliivrugadara agai ismaacada acаñiiru aagaiña oodami, agai gia sиа duutuli acаisi ismaacada vusai agaa suudagaiindara. Acаñiiru agai dai gamuaatu. Dai agai ismaacada oojisi tataaragada aliivruara tomastuigaco oidaca agai. Maiquiaa caquivacai oidigi abiaadara oojisi oodami tataaragada aliivruara.

⁹ Cаagavar agiditai caaca aapima istumaasi ganoojidi aana. ¹⁰ Isloodami ganvuiyagi daida ganmamaisa agadagi vaavoitudaitai aapima Diuusi mosavar dodoli iimada aapima dai dodoli daraaja aapa maisacarara. Tomasi loodami gancooda aliadagi ganmamaastacada vaascara apiacalaga vaavoitudadagi aapima Diuusi.

¹¹ Antai gooquilara taa aana aapa amoco cаisi ismaacada vuusai davalarai utaiindara. Acаisi gooca aaga aapa maasi caniiuru aagada damos apan duucai nioocai agai agaa cаisi vаgicаda. ¹² Matai maa agai vaasi guvucadada agamai cаisi ismaacada suudagaiindara vuusai dai dueeyi amooda. Taida acаisi ismaacada davalarai utaiindara vuusai vuidara caquiva acаisi ismaacada suudagaiindara vuusai. Daida acаisi ismaacada davalarai utaiindara vuusai goguama tajai vaasi oodami sai sиа duutudana acаisi ismaacada suudagaiindara vuusai. ¹³ Daida acаisi ismaacada davalarai utaiindara vuusai ivuaadana naana maasi istumaasi gagarducami asta tai vaasi taaapaandiña agai tavaagaiindara vai vaasi oodami nidiña. ¹⁴ Dai gonaana maasi istumaasi gagarducamicada ismaacada viaa agai oigaragai isivuaadagi agamai cаisi vuitapi vupuiirumagi agai loodami oidigi daama oidacami dai tajai saida iduuna amo moono aapa maasi acаisi ismaacada iiquiaquicatadai mooda mastaicada dai vaascara dueeyi. ¹⁵ Matai maa guvucadagai agamai cаisi ismaacada davalarai utaiindara vuusai sai maacana ibadagai amoono ismaacada aapa maasi agamai cаisi sai nioocana amoono dai gataaanana coodaragai vaasi oodami ismaacada maisiaa duutuadagi. ¹⁶ Dai gatajai aapa tataparagai loodami noonovilara sаalisa padara silapa cocovadara. Vaasi aali dai gagarducami, dai riricugami

siapa nooviará, ¹⁰Diuusi sállicáda baamucami ágai vui dai aliási soimaasi taatatulda ágai ágai mláidacai ágai ataícáda lámadu asufrecáda Diuusi tátaañicaruda vuitapi dai ágai vuitapi ismaacáda Cañiiru aagaiña avavoitudadami. ¹¹Dai tomastuigaco vusanai cubusi ami siaaco mamáidi ágai. Tomastuigaco tasara dai tucara apiamamiadamu siogara siaa duutuadagi acáisi lámadu amoono dai siogara dagituagi masitalapagi coovadara silápa nooviará talpacarudacáda ágai. ¹²Cascáda siogara cavaavitudai Suusi Cristo daida armaamarada Diuusi aliási gaaagai isapiacáaga lagiadagi Diuusi sállicamigada dai isapiacáaga vaavoitudadagi Suusi Cristo ápa tomasi soimaasi taatamadagi vaavoitudacai ágai —caiti Diuusi tátaañicaruda.

¹³Amaasi cai aana amo ñiooqui tavaa-giaíndara vai povaiñtatadai:
—Oojañi istumaasi gaaagida iñagai aana: “Sállicáda baiganaliadamu ágai ismaacáda coi yagi vaavoitudacai Suusi Cristo”. Dai pocaiti Diuusi Ibaada, ágai sállicáda ganibastamu camaitaata vaaadatai. Diuusi cáaga ñioocadamu ágai vui tatagitocatai iscáaga idui ágai Diuusi aa duiñdada oidigi daama —iñtatadai ñiooqui.

¹⁴Amaasi tavaagiamu nanlaava aana dai tala amo icomai tojacami. Daida aicomai daama daacatadai Suusi Cristo dai gamoo dan casaca amo ooro cooronai dai ganooviará daaga amo oos clla muucacami. ¹⁵Amaasi Diuusi quidiáiñdara vuusai ápa amoco Diuusi tátaañicaruda dai cavami iña dai potatadai acáli ismaacáda aicomai daama daacatadai:

—Casiata baigadui asicami. Yoovañi gaosigacáda.

¹⁶Amaasi ágai ismaacáda aicomai dan daacatadai gayoova gaosigacáda. ¹⁷Amaasi amai Diuusi tátaañicaruda vuusai Diuusi quidiáiñdara ismaacáda tavaagiara caca dai daaga amo oos muucacami. ¹⁸Dai ápa amoco Diuusi tátaañicaruda vuusai alataraiñdara ismaacáda viaa guvucadagai ismláidagi loidigi taicáda dai cavami iña ágai dai potatadai ágai ismaacáda daaga loos muucacáda:

—Casiata bai luuvasi. Yoovañi gaosigacáda —tatadai áDiuusi tátaañicaruda.

¹⁹Taida áDiuusi tátaañicaruda yoova luuvasi dai amo gaa piilara tua sai ami gavacana luuvasi iibiada. Gomaasicáda gamaata isDiuusi sállicáda soimaasi taatatulda ágai asoimaasi ivuaadami. ²⁰Ápiila siaaco gavacaayi luuvasi ágaa qui ugidana daacatadai daida ápiilaiñdara vuusai áparai dai sállicáda gápi sicoli daiva naadan tasai imidagai ala malacasi uucami.

15 Antai tala aana tavaagiara ápa amoco istumaasi duadimudaca maasi. Tala aana cuvaracami Diuusi tátaañicaruda ismaacáda viaa sállicami issoimaasi taatatuldagi oodami. Dai cuvaracamioco soimaasi taatatulda ágai ágai oodami dai gomaasicáda camibaamucamu Diuusi oodami vui.

²Antai tala aana ápa amo istumaasi ismaacáda ápa maasi ágaa suudagi. Ágai arnanáidacarui tai vanaacamicatadai. Dai ágai ismaacáda maisiaa duutuli acáisi ismaacáda davalarai utaiñdara vuusai tomali maisiaa duutuli amoono ismaacáda idui loodami, tomali maitandagito mastatalapagi anúmerogadacáda acáisi moguucacatadai siaaco ápa maasi gaa suudagi abaana. Dai ágai viaacatadai ammo arpa ismaacáda maa Diuusi.

³Dai ganllyi l'gai anl'idagadl Moseesa lamadu l'Cañiiru. Moseesa l'gai daidl arpiooñigadl Diuusi. Dai pocaiti anl'idagai:

Aapi garDiuusiga s'allicadl viaa guvucadagai.

S'allicadl naana maasi istumaasi g'gar-ducami ivueeyi aapi.

V'ascarl ivueeyi aapi mosacaasi istumaasi r's'allicami.

Dai mosacaasi istumaasi l'gvaavoi aagai aapi.

Aapi tomastuigaco l'rgar'baital'caacamiga.

⁴V'asii oodami siaa g'aduutuadamu aapi gart'laan'adamiga.

V'asii oodami cl'aga ñiocardamu aapi gavui.

Mosacaasi aapi tomali l'mo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascadl.

Dai v'asii oodami siaa g'aduutuadamu maatl'catal iscll tuiga aapi.

Caiti anl'idagi.

⁵Antai gooquiara t'vaagiamu n'p'laava aanl dai t'la isg'acupioco l'cuparagadl l'qui siaaco caatl lodai ismaac'adl Diuusi ooja g's'allicamiga.

⁶Tai quiiyaiñd'arl vuvaja l'civaracami Diuusi t'laañicarudl ismaac'adl viaa s'allicami issoimaasi taatatuldagl oodami civaracamioco. Dai l'gai g'naadaca yuucusi totojacami dadadac'adami. Dai taatagi'arl v'altl ooro giigivurai.

⁷Amaasi l'moco l'maaco Diuusi t'laañicarudl ismaac'adl Diuusi daicarudl abaana gucacatadai maa l'moco ooro ajaasocoli aaliducami v'v' cl'ivaracami. Daidl l'ajaasocoli l'raana daacatadai l'mo istumaasi ismaac'ad'adl soimaasi taata l'gai oodami. Diuusi baamucu oodami vui cascadl. Diuusi l'gai dai tomastuigaco oidaga.

⁸Tai Diuusi quid'arl suuda cubusi cavami dadadacaitai Diuusi dai viaacatal guvucadagai. Dai tomali amaadudatal maiviaa oigaragai isami

vaaquiagi asta sil'ascadl naatocai soimaasi taatatuldagl l'civaracami Diuusi t'laañicarudl l'oodami.

16 Amaasi cai aanl l'mo ñiioqui iscavami ñiio Diuusi quid'arl dai pot'atadai l'civaracami Diuusi t'laañicarudl:

—Im'adavurai aapiml dai oidigi daama asta istumaasi viaa g'ocivaracami ajaasocoli. Goovai l'ramo istumaasi ismaac'ad'adl Diuusi soimaasi taatatulda l'gai oodami.

²Amaasi ii l'mo Diuusi t'laañicarudl dai oidigi daama aasi istumaasi viaacatadai g'laasocoli'arl. Tai otoma vuvaja cacavusuli v'asii l'oodami'arl ismaac'adl viaacatadai l'cl'isii t'lap'acarudl dai ismaac'adl siaa duutudai l'moono ismaac'adl g'at'jai l'gai. Dai s'allicadl coco l'cacavusuli.

³Dai l'mai Diuusi t'laañicarudl aasi istumaasi viaacatadai g'laasocoli'arl l'g'la suudarl taidl l'suudagi l'arl g'naato l'pa maasi coidadl l'radl. Tai coi v'asii cl'cl'isii ismaac'adl oidaga l'g'la suudarl.

⁴Dai l'mai Diuusi t'laañicarudl aasi istumaasi viaacatadai g'laasocoli'arl ajaaqui'arl dai siaaco vusanl suudagi taidl l'suudagi l'arl g'naato. ⁵Amaasi cai aanl l'Diuusi t'laañicarudl ismaac'adl viaa s'allicami isivuaadagi istumaasi ip'aldi suudagic'adl dai pot'atadai l'gai Diuusi:

—Aapi garDiuusiga ismaac'adl tomali l'mo imidagai maisoimaasi ivueeyi, maiquiaa cl'quivacai oidigi abiaad'arl oidaga aapi dai quiaa oidaga. Aapi idui istumaasi r's'allicami aid'arl'asi poduucal soimaasi taatatuldi l'oodami.

⁶L'gai coi g'ñiñiioquituldiadamiga ismaac'adl l'co vuvaitu aapi. Dai sivi aapi iitu l'arl poduucal g'laagaitadai p'siduñiagi l'gaic'adl —t'atadai l'Diuusi t'laañicarudl.

⁷Dai cai aana amaadutai isñioo lal-taraiñdara dai pocaiti:

—Aapi garDiuusiga garbaitacaa-camiga sallaicada viaa guvucadagai. Aapi gia calga idui istumaasi arsaalicami soimaasi taatatuldacai asoimaasi ivuaadami —caiti lagi.

⁸Tai amai Diuusi taañicaruda aasi istumaasi viaacata dai gaaasocoliara atasai daama dai poduucai viaa atasai guvucadagai ismaidagi oodami gatoñdaligacada. ⁹Dai tomasi alia mamai vaasi aoodami vaascara maiama duucai gantatagito tomali maicalga ñioocaiña Diuusi vaatar, baiyoma sigalnaasi ñiooquidi lagi Diuusi. Diuusi lagi dai viaa guvucadagai issoimaasi taatatuldiagi oodami.

¹⁰Taida amai Diuusi taañicaruda aasi istumaasi viaacata dai gaaasocoliara agaa caisi ismaacada vuusai agaa suudagiaindara daicaruda daama. Dai vaasi siaaco taañai acaisi tucapi vii. Daida aoodami cacalayiña gannana cococoñicatai ¹¹damos vaascara tomali gomaasicada maiama duucai gantatagito dai camaisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma sigalnaasi ñiooquidi lagi Diuusi ismaacada tavaagiara daja cococoñicatai lagi viaacatai cacavusali.

¹²Taida amai Diuusi taañicaruda aasi istumaasi viaacata dai gaaasocoliara agaa aquiara Eufatesi taagiducara. Tai gaa agaa aqui sai ami dagavuscadagi ararai ismaacada dadia agaitadai siaalico padaraiñdara.

¹³Amaasi taa aana isvuvaja ammo vaica Diaavora taañicaruda amoco usudaiñdara vuusai agaa caisi vagicada dai amai usudaiñdara vuusai acaisi ismaacada vuusai agaa suudagiaindara dai amai usudaiñdara vuusai lagi ismaacada pocaiti saida arDiuusi ñiooquituldiadamigada dai maitarvaavoi. Daida vaa vaica Diaavora taañicaruda apa maasi

baabadai. ¹⁴Lagai viaa guvucadagai isivuaadagi naana maasi istumaasi gagarducami. Dai dagavunu iji lagi dai ampaida lagi vaasi ararai oidigi daama oidacami dai cocooda lagi Diuusi sallaicada divia lagi tami oidigi daama dai soimaasi taatatuldiagi asoimaasi ivuaadami. Diuusi lagi dai sallaicada viaa guvucadagai. ¹⁵Dai pocaiti gartaanadamiga Suusi Cristo:

—Todian duucal divimu aana siuu duucu maitiñnaraca aapimaa. Poduucal isduucal didivai amoo asivugami mainanaracatai oodami. Damos aliasi baiganliadamu lagi ismaacada giñnaracagi. Lagi gia maisiaa aradamu sallaicada diviagi aana maiviallagacatai tomali amoo istumaasi ismaacada tagitu lagi —caiti gartaanadamiga Suusi Cristo.

¹⁶Daida adiaavora taañicaruda ampagi vaasi ararai amapacara siaaco Armagedón taagidu aebreo ñiooquidacada.

¹⁷Taida amai Diuusi taañicaruda aasi istumaasi viaacata dai gaaasocoliara avaalatapal. Tai Diuusi cavami ñioo gaquiiaindara siaaco daja lagi gadaicaru daama, dai pocaiti:

—Casipaduñia lagi istumaasi araduñia agaitadai —caiti Diuusi.

¹⁸Amaasi vapadoquimi, dai oidigi cavami covonimi, dai cavamioma gigivuli oidigi sitomali amoo imidagai aidasi tucamidara oidaga oodami oidiga daama abiaadara. ¹⁹Agaa quii ismaacada Babilonia taagidu vaicapara taatapal daida suuli avabaquii vaasi gagagar quiiquiiara oidigi daama. Poduucal Diuusi soimaasi taatatuli aoodami ismaacada oidacata dai agaa quiiyara ismaacada Babilonia taagidu baamucatai lagi vui. ²⁰Dai vaasi amapacara siaaco sicolimadi suudagi mosugititu dai vaasi agigiidi mostapalitu. ²¹Dai tavaagiaindara

suuli tlaayi gagarducami asta goo coobai kilo lassi valla amo tlaayi. Dai oodami daama suuli vai cascada agai sigalnaasi ñiooquidi Diuusi aliasi soimaasi taatatuldacai.

17 Amaasi divia amaadutai acuv varacami Diuusi talaañicaruda ismaacada viaacata dai acuv varacami ajaasocoli dai povaiñtatadai:

—Dimi, gatlagidamu aana isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai looqui tataacaligami ismaacada agagar susudagi daama daja. ²Ararai oidigi daama oidacami arvipiolimada looqui daida looqui vupuiirumagi mui oodami aa gagar quiiquiraga oidacami sai agai soimaasi ivuaadana arpan duucaai agai, poduucaai isduucaai amo iitaracami oidi amai istumaasi navamudaga.

³Amaasi apiagiñtatlagidi Diuusi Iblada naana maasi istumaasi. Daida Diuusi talaañicaruda oidigamu giñvaidacai dai ami tala aana amo ooqui acaisi vagicada dan daitugai dai acaisi tuucugadaga oojisi mui ñiooqui ismaacada parunai Diuusi dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagada. ⁴Looqui gaaadaca yucusi moraaduacami dai vragicami. Dai gaaadaca ooro nanaacagi dai ooro babaiucaai dai ooro mooran tuutusacarui dai ooro aniyoi dai ojoodagada rojoodai namlacami. Dai ganoviaga daaga amo ooro aasocoli vai agaicada vapaidi agai cacalli sai soimaasi ivuaadana agai lamadu. ⁵Dai covadaga oojisi oojaicada ismaacada oodami maimaacatadai. Dai pocaiti loojai: “Babilonia gducami tlaanadamigada vlassi ataacaligami dai vlassi asoimaasi ivuaadami oidigi daama oidacami”, caiti loojai. ⁶Amaasi maata tala aana isnavamucu looqui aradacada amaamarada Diuusi

dai agai ismaacada gancoodaditu gaaagiditai isSuusi alacagacaga vuviadami. Amaasi maitala aana istumaasi giñtagituagi tagaacai looqui mosduaadimuan tada aana. ⁷Amaasi adiuusi talaañicaruda povaiñtatadai:

—¿Tuipasi duaadimuan tada aapi? Gaaagidamu aana ooqui goovai dai istuma caisi goovai ismaacada cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagada. ⁸Acaisi ismaacada tala aapi laquioma oidacata dai camaitipu damos amo imidagai vuusia agai agala daglacaiñdaga ismaacada sallacada tuucavaga dai tucagamu dai gooquiraga imia agai agai adiaavora lamadu. Daida loodami oidigi daama oidacami ismaacada maioojisi tataragada alivruaga caquivacai oidigi abiaadaga. Alivruaga oojisi vlassi oodami tataragada ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi lamadu. Loodami ismaacada maioojisi tataragada alivruaga sallacada duduaadimu agai tagacai acaisi ismaacada laquioma oidacata dai camaitipu dai apamu divia agai.

⁹Aliai gaaagai paslaga gatgitocagi dai poduucaai maata calcagi istumaasi gaaagida ñagai aana: Acuv varacami moomoda acaisi arpan ducami cuvaracami gigiidi siaaco daja looqui. ¹⁰Daida agai vaa moomoda arpan ducami cuvaracami rará. Taamatai ararai camaitalaana. Alia amoco gataana sivi dai agamai maiquiaa divia. Daida silascada diviagi agai maitavapi gataana da agai. ¹¹Acaisi ismaacada laquioma oidacata dai camaitipu arai arpa dai vascaga araduñda agaa cuvaracami. Dai gooquiraga agai imi agai adiaavora lamadu.

¹²Abaiivustaama aagada acaisi ismaacada tala aapi arpan ducami baivustaamadu rará ismaacada

maiquiaa gatlaañai. Damos gatlaañia agai agai acaisi amadu. Daidl araraf laalachi gataañada agai. ¹³ Abaivustaama rarai cabaiduu ganñiooqui dai tlagida agai agai gansalicamiga amadu ganguvucadaga acaisi. ¹⁴ Dai vlassi agai acaisi amadu cocooda agai agai ismaacada Cañiiru agaiña vaavoitudadami. Damos acañiiru vaamioma istuidimu isagai. Acañiiru artlaanadamidagada vlassi tatlwaanadami daidl arafigada vlassi rarai, dai ismaacada agai amadu daraaca caa isDiuusi ñiñiooquituldiamidagada aagidi mui oodami saida istutuidi iscalagacala vuvaiquiagi dai Diuusi aco vuvaitu agai dai agai apiacalaga vaavoitudai —iñtatadai Diuusi tlaañicarudl.

¹⁵ Taidl adiuusi tlaañicarudl po-
vaiñtatadai laral:

—Agagar suusudagi ismaacada tlaa aapi siaaco dan daja looqui tataacaligami agai arapan ducami mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami, aipaco gagar quiquiara oidacami dai vlassi oidigi daama oidacami. ¹⁶ Daidl abavustaama aagada acaisi ismaacada tlaa casi gaaagidi aana isarapan ducami baivustaama rarai. Daidl araraf caldada agai looqui tataacaligami daidl cocooda agai agai dai vuimu vlassi looqui vustuidada daidl looqui muaamu agai dai maidamu. ¹⁷ Dai vlassi araraf tlagida agai gansalicamiga. Acaisi poduucal ipilidi Diuusi cascada, vai poduucal araduñiagi istumaasi Diuusi caagagai isiaraduñia agai. ¹⁸ Looqui ismaacada tlaa aapi arapan ducami agal quii siaaco daja agai ismaacada vaamioma gataañai sivlassi atlaaanadami oidigi daama oidacami —iñtatadai Diuusi tlaañicarudl.

18 Antai gooquilara tlaa aana amai Diuusi tlaañicarudl vai tavañimi tavaagaiñdara. Dai sallicada viaa guvucadagai. Dai cal maasi oidigi daama cavami dadadacaitai agai. ² Dai cavami iina dai pocaiti:

—Caugiti agai agal quii Babilonia siami oidacamu adiaavora tatlwaanicarudl daidl anunui cocosatamu ami. ³ Ababilonilara oidacami agai dai vupui-
rumagi mui oodami aa gagar quiquiara oidacami sai agai soimaasi ivuaadana arapan duucal ababilonilara oidacami. Poduucal isduucal amo iitaracami oidi amai istumaasi navamudaga. Daidl araraf vlassi oidigi daama oidacami googosi ganducami arapan duucal ababilonilara oidacami. Daidl ababilonilara oidacami sapdaiña naana maasi istumaasi namlacami dai poduucal mui gaagardami vlassi oidigi daama oidacami riricutu. Cascada ugitimu Babilonia —caiti adiuusi tlaañicarudl.

⁴ Amaasi cai aana amai ñiooqui tavaagaiñdara vai pocaiti:

—Imadavurai aapimal giñmaamara Babiloniaiñdara dai maisoimaasi ivuaada poduucal isduucal soimaasi ivueeyi ababilonilara oidacami dai poduucal maisoimaasi taatamu aapimal arapan duucal agai. ⁵ Agai sallicada mui naana maasi istumaasi soimaascami ivueeyi dai Diuusi naidi vlassi gomaasi dai soimaasi taatatulda agai Diuusi agai. ⁶ Soimaasiavar taatatulda aapimal agai laral caasi vaamioma silal soimaasi taatatali agai aa. ⁷ Poduucal isduucal agai mosivuaadana mosacaasi istumaasi lagi agai ipali dai tomasiaacoga gaaagidi sai sallicada riricuga poduucal laral soimaasiavar taatatulda. Agai mospalidi: “Aatama mostlaaanadami garducami, maitarvilaga tomali amo istumaasi. Tomali amo imidagai

maisoiḡaraliadamu aatama”, asalidi ḡai. ⁸Cascada alia amo tasaicada soimaasi taata ḡai ḡai. Daivuñi ḡai cocodagai dai biuugigai dai coiya ḡai muidutai, dai mai ḡai ḡaa quii. Diuusi ḡai dai sállicada viaa guvucadagai dai ḡai gia soimaasi taatatulda ḡai ḡaa quiiyara oidacami.

⁹Ararai oidigi daama oidacami ismaacada googosi ganducami dai soimaasi ivuaadana lpan duucai lBabiloniará oidacami soigánliadamu dai suañidamu tlagacai acubusi silascada máljidagi ḡaa quii. ¹⁰ḡai mllacsdara guucaca ḡai duduadimucái tlagacai isducatai Diuusi soimaasi taatutuli lBabiloniará oidacami, dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapima Babiloniará oidacami. Aapima sállicada viaa guvucadagai dai Babilonia sállicada lamo ḡaa quii. Dai todian duucai Diuusi soimaasi gantaatutuli aapima —ascaitada ḡai ararai.

¹¹ḡaagardami vllasi oidigi daama oidacami soigánliadamu lará dai suañidamu lará tlagacai ismai Babilonia camaitiipucatai sioora sarpadagi istumaasi cucupaticana ḡai.

¹²ḡai vvaapaiña ooro, dai plaata, dai ooodai namlacami, dai yucusi namlacami, seseda dai aa ama maasi yucusi moraaduacami dai vlapdacami, dai naana maasi uusi chigian uvadami, dai naana maasi istumaasi elefante taatamudacada duñisicami, dai uusi namlacami, dai bronse, dai vapaiñomi, dai marmol. ¹³Dai vvaapaiña lará canela, dai aa naana maasi uuvadami cuaadagai vllatara dai aa naana maasi uuvadami coidada vllatara dai aa naana maasi sigian uuvadami istumaasi gataidiña oodami, dai cubimadali, dai mirra, dai valienti, dai asaiti, dai taligi tui, dai taligi. Dai vvaapaiña lará asñiñitu lamadu cameyu, dai cañiiru,

dai caapayu, dai carros, dai vvaapaiña ḡai oodami dai gaagaraiña. ¹⁴Daidá ḡaagardami pocaitiadamu:

—Camaitiipu vllasi naana maasi istumaasi namlacami ismaacdadada baigánlidiña lBabiloniará oidacami, caugidagai vllasi gomaasi ismaacada viaacata dai ḡai dai camaioidaca ḡai tomali amo imidagai —caitiadamu ḡaagardami.

¹⁵Dai ḡai vaa gaagardami ismaacada riricutu gaagalditai naana maasi istumaasi lBabiloniará oidacami mllacsdara daraacamu duduadimucái tlagacai isducatai Diuusi soimaasi taatutuli lBabiloniará oidacami soigánliadamu ḡai dai suañidamu ¹⁶dai pocaitiadamu:

—¡Aiji! Soogigi aapima Babiloniará oidacami. Sállicada Babilonia lamo ḡaa quicata dai. Dai aapima gnaadaca yucusi caclagaducami moraaduacami dai vrapagicami dai gnaadacata dai aapima ooro nanaacagi dai ooro baabavucui dai ooodagada aliási lnamlacami. ¹⁷Damos todian duucai ugidagai mosaa naana maasi istumaasi sállicada namlacami —caitadamu ḡai.

Dai vllascatai ismaacada gaata vvaadana lvaarculará dai talaanladamigada dai aa oodami ismaacada ami iimaiña mllacsdara guucaca ḡai ¹⁸tlagacai iscamáljimi ḡaa quii Babilonia cavami ijiña ḡai dai pocaitiada ḡai:

—Maitiipu amai ḡaa quii siaaco vaamioma gataañai oodami —caitiada ḡai.

¹⁹Dai ganmoomo daama daituada ḡai ḡai dvlarai suañilitai dai soigánlilitai dai iñacaitai dai pocaitiada ḡai:

—¡Aiji! Soogigi aapima Babiloniará oidacami. Gantumiñsigacada riricutu vllasi govarcu sociacami. Dai todian du-

ucaí caugidagai ganvustuidaga —caiti-ada agai loodami.

²⁰ Damos aapima ismaacada tavaagiara oidaga aliasi gaaagai masbaiganliadagi. Dai aapima ara Suusi Cristo ojotosada, dai aapima Diuusi ñiñoquituldiadamigada, dai aapima Diuusi maamarada aliasi gaaagai masbaiganliadagi ara. Soimaasi taatatuldaí Diuusi Babiloniara oidacami idui Diuusi istumaasi arsaalicami aapima ganvavara, cascada aliasi gaaagai masbaiganliadagi.

²¹ Amaasi amo Diuusi taañicaruda sallicaada guvucami vañigi amo gaa odai daida agaa suudara daitu dai pocaiti:

—Poduucái ara ugítimu agaa quii Babilonia dai tomali amo imidagai camainlijadamu oodami. ²² Tomali amo imidagai maitiivadamu arpa tomali flauta tomali trompeta Babilonia cacaayara. Tomali maitiipucami tomali amo aata vuaadami. Tomali maitiipucami siora gatuadagi mataimadaí. ²³ Camaitiipucami tomali amo cuudagi dai camaitiipucami vagimi ismaacada ivuaadana loodami cuucuntaitai. Aaquioma agaagardami Babiloniara oidacami vaamioma ririuacana siaa gaagardami oidigi daama oidacami dai vaamioma viaacana guvucadagai damos vupuiirumadaña oodami aa gagar quiquiara oidigi daama oidacami taapaíditai.

²⁴ ABabloniara oidacami coodaña Diuusi ñiñoquituldiadamigada dai Diuusi maamarada. Daida ABabloniara oidacami taaanadamigada gataañiña coodaragai avavoitudadami vaaasi oidigi daama oidacami.

19 Antai gooquiara cai aana isca-ami ñioocai mui oodami tavaag-ilara dai pocaiti:

Aliasi gaaagai iscaaga ñioocadagi Diuusi vui.

Agai calgacara garvuvaidi.

Agai sallicaada viaa saalicami.

Agai sallicaada viaa guvucadagai.

² Agai vaascara ivueeyi istumaasi arsaalicami.

Dai vaascara aagai mosacaasi istumaasi arvaavoi.

Agai soimaasi taatutuli looqui tataacaligami.

Ismaacada soimaasi iduiñtuli mui oodami oidigi daama oidacami.

Diuusi soimaasi taatutuli looqui coodaitai agai Diuusi ñiñoquituldiadamigada.

Caiti ñiñoqui.

³ Amaasi aramu ñiño agai dai pocaiti:

—Aliasi gaaagai iscaaga ñioocadagi Diuusi vui. Tomastuigaco cuubusada agai ABabilonia maaacai —caiti ñiñoqui.

⁴ Taida ammo coobai dan maacova cacalliodami amadu amaacova Diuusi taañicaruda cuiqui Diuusi vuidara dai siaa duutuli Diuusi ismaacada agaa daicarui daama daja, dai pocaiti:

—Sallicaada arvaavoi istumaasi aagai ñiñoqui. Aliasi gaaagai iscaaga ñioocadagi Diuusi vui —caiti agai.

⁵ Amaasi movasara siaaco daja Diuusi ñioo amo ñiooqui dai pocaiti:

Aliasi gaaagai iscaaga ñioocadagi Diuusi vui vaascatai aapima ismaacada siaa duutudai Diuusi.

Ismaacada ivueeyi Diuusi aa duíndada.

Tomasi araali sara gagarducami.

⁶ Dai cai aana ara amo ñiooqui vai aran caiti sallicaada ñioocadagi mui oodami dai aran caiti mui ajaaqui dai aran caiti sallicaada cavami copondagi dai pocaiti:

Aliasi gaaagai iscaaga ñioocadagi Diuusi vui.

Diuusi garbaitacaaacamiga saalicada viaa guvucadagai.

Dai agai tomasiaacoga gatlaanai cascada aliassi gaaagai iscaaga ñioocadagai agai vui.

⁷Dai aliassi gaaagai isbaigraliadagai aatama Diuusicada caaga ñioocaitai Diuusi vui.

Caayi istuigaco dadia agai lvaavoitudadami tami tavaagiara.

Dai tomastuigaco lamadu daraajamu agai ismaacada lcañiiru aagaña oodami.

Agai cabaiganduuduna.

⁸Agai ganaadaca yuucusi cacal-gaducami cal vuaañicami dai dadadacadami.

Caiti ñiooqui.

Ayuucusi cacal-gaducami arapan ducami isduucai oidacana Diuusi maamarada.

⁹Amaasi lDiuusi tlaañicaruda povaiñtatadai:

—Poduucai ooja aapi: “Saalicada baiganliadamu avapaidarsicami silascada araduñiagi vagimi tavaagiara aacai lvaavoitudadami” —iñtatadai lDiuusi tlaañicaruda.

Dai agai povaiñtatadai larpa.

—Istumaasi gaaagidi aana arDiuusi ñiooquida cascada saalicada arvaavoi.

¹⁰Antai aana giñtootonacada calquiva lDiuusi tlaañicaruda vuidara dai siaa duutudaña agaitadai aana. Damos agai povaiñtatadai:

—Maiti pomaasi iñvuiidiada aapi. Aana gia mosarDiuusi piooñigada arpan duucai aapi lamadu gaaaduñi ismaacada apiacalga gaaagidi Suusi ñiooquida. Siaan iduutuda aapi Diuusi.

Sioora gaaagidi Suusi ñiooquida agai vaa arDiuusi ñiñiooquituldiadamigada —iñtatadai lDiuusi tlaañicaruda.

¹¹Amaasi taa aana isgalcuupiojo atavaagi. Tai gamaasitu amo cavaayu tojacami. Dai agai ismaacada dan daitugai tomali amo imidagai maivuidara caatacana Diuusi dai vaascara aagaña agai mosacaasi istumaasi arvaavoi. Dai mosacaasi istumaasi rsalicami ivueeyi agai, dai cocoda agai mosacaasi lsoimaasi ivuaadami. ¹²Dai vuupuida agai arpan duucai dadadacai tai. Dai gamoo daama mui tuutustugai coorona. Dai covadara oojisi tataarada agai damos mosalgi agai maata iscaiti loojai.

¹³Gaaadaca yuucusi aramadicami. Dai agai lDiuusi ñiooquida tlagidu.

¹⁴Dai oidi agai vaasi asandaaru tavaagiara oidacami. Dai ganaadaca asandaaru yuucusi cacal-gaducami tootoacami dai cal vuaañicami. Dai dan daraitugai agai caapayu tootoacami.

¹⁵Dai agai ismaacada Diuusi ñiooquida tlagidu tñiañidara vuusai amo mastai muucacami vai lgaicada cocoda agai agai loodami oidigi daama oidacami. Dai caaga tlaanada agai agai loodami oidigi daama oidacami galguvucadagacada. Dai cavami soimaasi taatatulda agai agai loodami sai poduucai maatlana loodami issalicada baamucu Diuusi agai vui. Diuusi agai dai saalicada viaa guvucadagai. ¹⁶Dai agai ismaacada Diuusi ñiooquida tlagidu cajara dai yuucusida daama oojisi amo ñiooqui vai pocaiti loojai: “Raigada vaasi raraí dai tlaanadamigada vaasi tataanadami”, caiti loojai.

¹⁷Amaasi taa aana larpa amoco Diuusi tlaañicaruda ismaacada tasapai calca dai cavami iña dai potatadai agai vaasi lujuurugi ismaacada vaalltapai nanlayi:

—Dimivurai, *vλascataiavλr ganλm-* paida Diuusi iduñia agai *λmo vagimi,* ¹⁸dai *ganbibiida* agai rará baabiedλ, dai sandaarū tātāanλdamigada baabiedλ, dai *cλcλli maiduduaadicudami* baabiedλ, dai *caapayu baabiedλ,* dai agai *ismaacada* dan daraitugai *λcaapayu baabiedλ,* dai *vλasi odami* baabiedλ tomasi *λrtātāanλdami* tomasi *λr-pipiooñi* tomasi *λraali* tomasi *λrgagλr-ducami* —tātλdai *λDiuusi taañicaruda* λujuurugi.

¹⁹Amaasi *tλλ aana λcλisi ismaacada* agλλ *suudagiaiñdara* vuusai dai *tλλ aana λpra λraraígada* oidigi daama *oidacami isλmpaidaca* agai *gansandaaruga* dai *cocooda* agai agai *ismaacada* dan *daitugai λcavaayu tojacada* λλmadu *sandaarugada* agai. ²⁰Daidλ *λsandaarugada λcλli ismaacada* dan *daitugai λcavaayu* bai *λcλisi λλmadu* agai *ismaacada* *pocaiti* saidλ *λrDiuusi ñiooquituldiadamigada* dai *maitarvaavoi* agai *vaa ismaacada* *idui naana maasi istumaasi gagarducami* *λcλisi vuitapi* dai *gomaasicada* *vupuiirumagi* agai *λoodami ismaacada* *gandagitu mastatλapagi* *λcλisi tataragadλcada* dai *ismaacada* *siaa duutudai λmoonoo ismaacada* *λpa maasi λcλisi* dai *maamaisa.* Amaasi *mλtai duduaacami taiyλra* *suuli λcλisi λλmadu* agai *ismaacada* *pocaiti* saidλ *λrDiuusi ñiooquituldiadamigada* dai *maitarvaavoi.* Atai *masiaaco* *suuli* agai *vλanaga* *asufre.* ²¹Daidλ *λcλli ismaacada* *λcavaayu tojacada* dan *daitugai coi λsandaarugada* *λcλisi λmastaicada* *ismaacada tñiaiñdara* *vuusai* tai *vλasi* *λujuurugi* *cλλ tataascovai* *baabiedλcada* agai.

yavigada agλλ dλgai tuucavacada dai *ganooviara* *bacati* *λmo cadena gλducami.* ²Daidλ *λDiuusi taañicaruda* bai *λcλisi vagicada.* Agai *vaa λrλmo cooyi ismaacada* *λλqui abiaadara* *oidi daama aimaraíña* dai *Diaavora tλλgidu* dai *Satanási vλasi.* Daidλ *λDiuusi taañicaruda* *vuu λcλisi vagicada* sai *amaasi vuulicana* *λmo mil uumigi.* ³Daidλ *agλλ dλgai tuucavacada* *daitu* dai *cλλ cuu* sai *camaivupuiirumadaiña* agai *oodami oidigi* *daama oidacami* *asta siλascada* *aayi λλmo mil uumigi.* Amaasi *λcλai λcaqui* *uumigi masiuupanamu* *chilλqui* *tasai.*

⁴Amaasi *tλλ aana gagar* *daraicarui* *vai daama daraaja* agai *masmaacada* *darai saidλ* *λrdudunucamicana.* Dai *tλλ aana λpra iibaada* agai *masmaacada* *guicuta moomoda* *gaaagiditai* agai *Suusi ma-maatatuldiaragada* dai *vaavoitudaitai* agai *Diuusi ñiooquida.* Agai *maisias* *duutuli λcλisi vagicada* *tomali moonogada.* Dai agai *maitandagitu mastatλ-* *pagi λcλisi tataragadλcada* *coocovadara* *siλra noonoviara.* Dai *tλλ aana isduduaaca* agai dai *gatajai* *Cristo λλmadu* *λmo mil uumigi.* ⁵Agai *λrapagadada* *ismaacada* *duduaaca.* Dai *λgaa coidada* *gia* *maiduduaaca* *asta λcλai λλmo mil uumigi.* ⁶*Sλλlicada* *baiganλlidi* agai *ismaacada* *λpλga duduaaca* *Diuusi λcovai vuvaitu* agai. Agai *λrpapaalicamu* *tavaagiλra* *Diuusi vuitapi* dai *gataaana-* *damu* *Cristo λλmadu* *λmo mil uumigi.* Dai agai *gia maiiimia* agai *λDiaavora λλmadu.*

⁷Dai *caalcai* *λλmo mil uumigi* *masivuousaidamu* *Satanási* *agλλ dλga-* *caiñdara* ⁸*siλgai vλasi* *oidigi* *daama* *aimardamu* dai *vupuiirumadadamu* *oodami.* Agai *vupuiirumadamu* *Gogara* *oidacami* dai *Magogara* *oidacami.* Dai *λmpaidamu* agai *λsandaaru* *ami* *oidacami* *sai soiña* *cocoodana* *λDiuusi sandaarugada.* *λsandaaru*

20 Antai *gooquiara* *tλλ aana* *istavaagiaindara* *tavañimi* *λmo* *Diuusi taañicaruda* dai *bacati* agai

ismaacada Gogara dai Magogara oidaga anan laquidu loorai ismaacada agaa suudagi ugidana oidaga. ⁹Dai iimi agai agai amapacara siaaco gaa tapalica. Dai sicolima agai agai siaaco daraaja Diuusi sandaarugada dai siaaco oidaga loodami ismaacada Diuusi oigadai. Damos Diuusi ootosa agai tai tavaagiaiindara sai malna vlassi lSatanasi sandaarugada. ¹⁰Dai Diuusi taiyara daituda agai lDiaavora vupuiirumadacai agai agaa. Atai siaaco daituda agai Diuusi lDiaavora vanaanaga asufre dai amiava masiaaco daitu lacaisi vagicada lmadu agai ismaacada pocaiti saida lDiuisi niooquituldiadamigada dai maitarvaavoi. Ami soimaasi taataca agai agai vassara tasara dai tucara.

¹¹Amaasi taa aana lmo gaa daicarui tojacami dai taa aana agai ismaacada dan daja. Dai ugidagai loidigi lmadu atavaagi siaaco daja atasai daida amasaadai daida asisiaavugai, dai camaitiiputu tomali lmo istumaasi. ¹²Antai taa aana lcoidadaga garducami dai aaliducami vai vuidara guuca Diuusi. Matai cupioojo lliivru siaaco oojisi istumaasi ivuaadana oodami dai Diuusi soimaasi taatatuli vlassi lsoimaasi ivuaadami ismaacada vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli agai. Dai cupioojo lmai liivru siaaco oojisi atataaragada vlassi agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi lmadu. ¹³Daida loodami ismaacada coi agaa suudara duduaaca daida loodami ismaacada yaasapicatadai duduaaca dai vlassi lcoidadaga duduaaca dai iji tavaagiamu tai Diuusi soimaasi taatatuli lsoimaasi ivuaadami. Ismaacada vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi taatatuli

agai. ¹⁴Dai camaicoodamu oodami baiyoma tomastuigaco lmadu ltaiyara. Daida lDiaavora lmadu oidacamu tomastuigaco. ¹⁵Vassatai agai ismaacada maioojisi tataragada lliivruara siaaco oojisi tataragada agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai Diuusi lmadu Diuusi suuli agai ltaiyara.

21 Antai gooquira taa aana lmo tavaagi utudui dai lmo davarrai utudui. Atavaagi lragadada daida ldavarrai lragadada caugidagai cascada dai camaitipu agaa suudagi. ²Antai aana Vuaana taa agaa quii ismaacada Diuusi lcovai vusaitu Jerusaleena utudui taa gidu vai tavañimi tavaagiaiindara. Diuusi vuidara caacatadai agai. Sallacada chigia maasi agaa quii poduucai isduucai chigia maasi lmo ali taji siuu duucu cunata agadagi. ³Antai cai aana lmo niooqui iscavami nioo tavaagiaiindara dai pocaiti:

—Sivi gia Diuusi oodami saagida oidacamu daida loodami lmaamaradacamu Diuusi. Dai Diuusi lDiuisigadacamu loodami. ⁴Dai siaaco daja Diuusi maitiipucamu istucada soiganliadagi oodami. Dai camaicoodamu oodami, tomali maisuaanadamu tomali maisoiganliadamu. Dai camaicocordamu agai. Vlassi laquida istumaasi caugidagai cascada —caiti lniooqui.

⁵Amaasi Diuusi agaa daicarui daama daja pocaiti:

—Sivi gia utuldamu aana vlassi istumaasi —caiti agai.

Dai Diuusi povaiñtatadai lpara:

—Oojañi aapi. Idi niooqui sallacada lrvavoi cascada dai calga baiga isvaavoitudagi —iñtatadai Diuusi.

⁶Dai gooquira povaiñtatadai:

—Casi apadui vlassi istumaasi apadunia agaitadai. Aana aragai dai maiquiaa calquivacai oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidacamu. Sioora viaaca aliadagi ibadagai utudui vai tomastuigaco oidacagi aana inlamadu aana gia maaquimu asuudagi ismaacdadadala viaacana agai ibadagai utudui dai maitaani aana tomali amo sintavu. ⁷Gomaasi iduñimu aana agai valatara sioora maisoimaasi ivuaadagi silascada adiaavora soimaasi iduiñtulda aliadagi. Dai aana arDiuusigadacamu agai dai agai arginmaamaracamu. ⁸Damos sioora duduaadicudagi, dai sioora maivaavoitudadagi Diuusi, dai sioora cladadagi aa oodami, daida sioora argacoodacami, dai sioora googosi ganducami, daida sioora arcacaladaracami, daida sioora sias duutudai amoomono, dai vlassi yaatavogami, iimia agai ataiyamu ismaacada vlnaga asufre. Gomaasi arapan ducami isapamu coiyagi.

⁹Amaasi aayi amaadutai acucaracamiainadara Diuusi talaanicaruda ismaacada viaacatadai acucaracami ajaasocoli. Lajaasocoli raana daacatadai amo istumaasi ismaacdadadala soimaasi taata agai oodami. Daida adiuusi talaanicaruda povaiñtatadai:

—Dimi gatlagidamu aana siaaco oidaca agai agai ismaacada tomastuigaco oidaca agai agai lamadu masmaacada Cañiiru aagaiña.

¹⁰Dai Diuusi Ibadala apiagiñtatlagidimi naana maasi istumaasi cascada adiuusi talaanicaruda ginñvaidacai amo gaa giidiamu. Agiidi alia tacavaga. Dai abiaadara giñtlagi agaa quii Jerusaleena tlagiducada ismaacada tvañimi

tavaagiaiñdara ismaacada Diuusi vuidara claacatadai ismaacada Diuusi acovai vusaitu. ¹¹Agaa quii cavami dadadacai modaacatai Diuusi. Apan lassi dadadacai amo odai namlacami ismaacada jaspe tlagidu. Caa maasi raana agai vidrio maasi cascada. ¹²Vlassi socoli curartudi agaa quii. Dai tacavaga acurarai dai baivustaama dan gooca cucuuparaga. Vai amo Diuusi talaanicaruda guuca vlassi cucuuparagara. Dai cucuuparagara oojisi Jacovo maamarada talaragada. ¹³Dai siaali apacoga guuca vaica cucuuparagai dai norte amacoga guuca lara vaica cucuuparagai dai sur amacoga guuca lara vaica cucuuparagai dai uruñi utamacoga guuca lara vaica cucuuparagai. ¹⁴Dai acurarai uta daraaca baivustaama dan gooca ooodai. Daida lojoodara oojisi talaragada agai masmaacada Cañiiru aagaiña.

¹⁵Daida adiuusi talaanicaruda ismaacada ginñaatagidi bacati amo ooro apavidacarui amo metro lassi tavducami dai agiacada apavida agai agaa quii lamadu cucuuparagada lamadu curada. ¹⁶Agaa quii maacuadu siisisoda dai aipadara moslamaduga muiduru. Amaasi adiuusi talaanicaruda apavi agaa quii galpavidacarucada. Agai ajaga goo mil dan lara goo sienta kilometros. Dai agai amaduga muiduru aipadara dai tai acoga lara. ¹⁷Amaasi adiuusi talaanicaruda apavi acurarai siuiduru gajiaacoga vai ajaga vaic coobai dan maacova metros. Apavidacarui ismaacdadadala galpavidi adiuusi talaanicaruda roodami apavidacaruda.

¹⁸Acurarai jaspecada duñisi. Daida agaa quii goaa oococada duñisi. Dai sallicada dadadacai apan duuca vidrio. ¹⁹Daida abavustaama dan gooca ooodai ismaacada uta daraaja acurarai

daama arastudicatadai naana maasi oजूodai namAACami. Amoco viaacatađai jaspe. Dai amai viaacatađai sifiro. Dai amai viaacatađai ágata. Dai amai viaacatađai esmeralda. ²⁰Dai amai viaacatađai ónise. Dai amai viaacatađai cornalina. Dai amai viaacatađai crisólito. Dai amai viaacatađai berilo. Dai amai viaacatađai topacio. Dai amai viaacatađai crisoprasa. Dai amai viaacatađai jasinto. Dai amai viaacatađai amatista. ²¹Abaiustaama dan gooca cucuuparagai perlacada duńisicatadai. Daidal acaayi gducadioma goll oorocada duńisi dai apan duucal dadadacal vidrio.

²²Dai ami agal quiiyara maital aana tomali amo quiiupai. Diuusi garbaitacAACamiga agai dai sallicada viaa guvucadagai. Dai agai amadu masmaacada Cańiiru aagaińa arapan ducami quiquiupai cascada maitiipu quiquiupai. ²³Agal quiiyara maitlaagai tasal cuudagida tomali masaadai Diuusi amadu agai masmaacada Cańiiru agaińa cavami dadadacal cascada. ²⁴Dai naana maasi oodami saagidiaińdara ismaacada calgacara vuvaja ajioopada agai agal quii cuudagidacada. Daidal araraigada oodami oidigi daama oidacami agal quiiyara oidaca agai ara dai siaa duutuada agai Diuusi. ²⁵Acuucuparagada agal quii vascara moscuucupioquińcana ami maitiipuca tucagi cascada. ²⁶Dai ami oodami vasi oidigi daama oidacami saagidiaińdara siaa duutuadamu Diuusi. ²⁷Dai tomali amo istumaasi soimaascami maivapaacadamu. Dai tomali amo soimaasi ivuaadami tomali ayaatavogami maivapaacadamu. Mosacaasi agai ismaacada oojisi tataaragada aliivrugadara agai masmaacada Cańiiru aagaińa. Aliivruara oojisi tataaragada agai

ismaacada viaa ibadagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai Diuusi amadu.

22 Amaasi ADiuusi tlaañicarudal arara gińtlagi ami siaoco daja Diuusi agal daicarui daama amadu agai masmaacada Cańiiru aagaińa. Dai agal daicaruiaindara vusanal amo istumaasi ara maasi amo gal aquil cal vuaañicami suudagi ismaacadacada viaacana oodami iibadagai utudui. Asuudagi ara maasi vidrio. ²Daidal agal quii caayigadara gducadioma arana marai laqui. Daidal laqui aipadara guuca mui uusi. Daidal auusi amo masaadacada iibiatai. Daidal iibiadacada viaacana oodami iibadagai utudui. Daidal auusi aagadacada maicoocorai oodami. ³Dai ami maitiipucamu tomali amo istumaasi soimaascami. Agal daicarudal Diuusi amadu agai masmaacada Cańiiru aagaińa ami gal quiiyara daacamu. Dai arpipoońgada agai masmaacada Cańiiru aagaińa siaa duutuadamu agai. ⁴Dai vuidara daraacana dai coocovadara oojisicamu ACańiiru tataaragada. ⁵Dai ami maitiipuca agai tucagi. Dai siora ami oidaga maitagitoca agai cuucudagi tomali tasal. Diuusi garbaitacAACamiga dadadaquigadacada maasca agai ami cascada. Dai tomastuigaco gatlaanada agai arpipoońgada agai masmaacada Cańiiru aagaińa.

⁶Amaasi ADiuusi tlaañicarudal povaińtatadai:

—Istumaasi gaaagida ińagai aana arvaavoi dai baiga isvaavoitudagi. Dai Diuusi garbaitacAACamiga aragai ismaacada aagidi galńińiooquituldadamiga istumaasi aagada agai. Caotoi gatlaañicaru sai agai tlagidana pipioońgada istumaasi caotoma

apaduñia agai —iñtatadai aDiuusi tlaañicarudā.

⁷Amaasi aSuusi Cristo povaiñtatadai: —Otoma divimu aanā. Sioora aAgiditai caacagi Diuusi ñiooquidā ismaacada oojisi idi liivruara saalicada baiganalidam —iñtatadai Suusi Cristo.

⁸Aidasi aanā Vuaana caa gomaasi dai taa giñtootonacada caquiva aanā aDi-uusi tlaañicaruda vuidara ismaacada giñtlaagi vlassi gomaasi dai sia duutudai iñagitatadai. ⁹Damos agai povaiñtatadai: —Maitipomaasi ivuaada. Aanā ara arDiuusi piooñigada aran duucā aapi amadu gaaaduñi ismaacada gaaagidi Diuusi ñiooquidā amadu vlasscatai ismaacada aAgiditai caa istumaasi oojisi idi liivruara. Baiyoma isiaa duutuda Diuusi —iñtatadai aDiuusi tlaañicarudā.

¹⁰Dai povaiñtatadai ara: —Gaaagidañi aapi Diuusi ñiooquidā ismaacada oojisi idi liivruara cayooga aayi istuigaco apaduñia agai istumaasi agai idi liivruara. ¹¹Sioora soimaasi ivueeyi dagitoñi vai apiasoimaasi ivuaadana. Dai sioora googosi ganducamica dagitoñi vai apiagoogosi ganducamicana. Dai sioora maisoimaasi ivuaadagi dagitoñi vai apiacalga ivuaadana. Dai sioora Diuusi covai vuvaitu dagitoñi vai apiacalga vaavoitudaña Diuusi —iñtatadai aDiuusi tlaañicarudā.

¹²Dai Suusi Cristo aramu povaiñtatadai:

—Saalicada otoma divimu aanā. Dai vaaapidamu aanā amo istumaasi namlacami agai ismaacada ivuaadana giña duiñdaga. Sioora vaamioma calga ivuaadagi maaquimu aanā amo istumaasi vaamioma namlacami. ¹³Aanā agai dai maiquiaa caquivacā oidigi abiaadara oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai —iñtatadai Suusi Cristo.

¹⁴Saalicada baiganalidi agai ismaacada Diuusi oigaldi soimaas-camigada vai poduucā viaacana agai oigaragai iscuucumiagi auusi ibiada ismaacadacada viaacana oodami iibadagai utudui dai poduucā viaaca agai oigaragai masvaapaquiagi agaa quiiyara. ¹⁵Damos agaa quii quidiga madara viimu agai ismaacada maivaavoitudai Suusi Cristo, acacaladaracami, daida sioora googosi ganducami, daida gacoodacami, dai sioora sia duutuadagi moomono, daida ayaatavogami.

¹⁶—Aanā Suusi caotoi giñtlaañicarū sai aagidana vlassi gomaasi vaavoitudadami muiyapara oidacami. Aanā arcajiudadā araí Davicarū. Aanā arapan ducami agaa siaavugai ismaacada aquiaamoco vusacāi —iñtatadai Suusi Cristo.

¹⁷Dai Diuusi Ibadā amadu aoodami ismaacada tomastuigaco oidaca agai agai amadu masmaacada Cañiiru aagaiña potatadai agai aSuusi Cristo.

—Dimi —tatadai.

Dai sioora caacagi idi ñiooqui aliāsi gaaagai ispotatadagi aSuusi Cristo sai diviana.

Dai sioora saalicada ipaliadagi isDiuusi maaquiagi ibadagai utudui agai viaa isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidā vai Diuusi ganmaquiagi suudagi ismaacadacada viaacana ibadagai utudui dai maitataanāi tomali amo istumaasi.

¹⁸Dai aagidi aanā vlasscatai ismaacada caacagi Diuusi ñiooquidā ismaacada oojisi idi liivruara sai maiama duucā oojaiña. Sioora vaamioma oojagi Diuusi gia soimaasi taatatuldia agai agai poduucā isduucā taatatuli agai aSoimaasi ivuaadami ismaacada gaaagai idi liivruara. ¹⁹Dai sioora maigovai daraasagi aa ñiooqui idi liivruaiñdara Diuusi maigovai daasamu tataragada agai

Aliivruaiñdara siaaco oojisi tataragada
 agai ismaacada tomastuigaco oidaca
 agai Diuusi amadu. Dai maiviaacamu
 oigaragai isoidacagi aga qiiyara
 ismaacada Diuusi covai vusaitu.

²⁰ Aana arSuusi Cristo dai pocaiti an-
 sai sallaicada otoma divia inagai aana.

Dai aatama vaavoitudadami ipalidi sai
 otoma diviana gartaanadamiga Suusi.

²¹ Aana ipalidi sai Suusi Cristo
 gartaanadamiga calgacala gannaidiña
 vascatai aapima.

Mosacaasi.